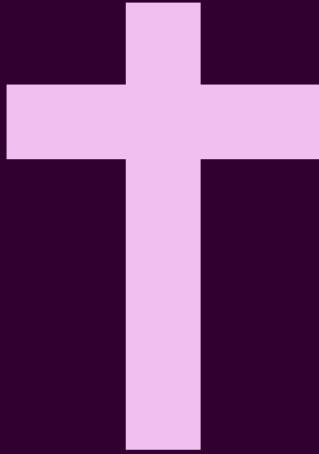

NMÎ MÎ U KÓPU
DYUU

The New Testament in the Rossel Language, also called the
Yele Language, of Papua New Guinea

NMÎ MÎ U KÓPU DYUU
The New Testament in the Rossel Language, also called the Yele
Language, of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Yele Rossel long Niugini

copyright © 1998 Wycliffe Bible Translators, Inc.

© 2011-2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yele Rossel (Yele)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2009-11-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 13 Dec 2023
f23d3065-5277-5598-adb2-6416a21ad128

Contents

Nmî mî u kópu dyuu	1
Mátiyu	2
Mak	52
Luukí	81
Njon	131
Dpodo	165
Lóma	210
1 Kódin	230
2 Kódin	251
Nkalásiya	265
Epeso	273
Pilipay	280
Kílosa	285
1 Tesalonika	290
2 Tesalonika	295
1 Timoti	298
2 Timoti	304
Taitas	308
Pilimon	311
Hipílu	313
Njems	329
1 Pita	335
2 Pita	342
1 Njon	345
2 Njon	350
3 Njon	351
Njuda	352
Tpyuu	354
Bible reading	376

Nmî mî u kópu dyuu
The New Testament in the
Yele (Rossel) language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long
tokples Yele long Niugini

Nmî mî u kópu dyuu
 The New Testament in the Yele (Rossel)
 language of Papua New Guinea

Translation by Wycliffe Bible Translators

© 1987, reprinted 1997 Wycliffe Bible
 Translators, Inc.

Print publication, 1997, Bible League
 International

Web version
 © 2015, Wycliffe Bible Translators, Inc.
www.Wycliffe.org

<http://pngscriptures.org>

www.ScriptureEarth.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0>

Your are free to share – to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *Wycliffe Bible Translators* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice – For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait

Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manmeri.** Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol,

yu mas tok klia dispela samting i kam long <http://tokplesbaibel.org>. Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nat-ing.** Na tu, **yu no ken senisim Tok.**

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa.

Sapos yu laik stretim samting i no orait long dispela tok orait, stretim tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela.**

Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>.

Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela.**

Table of Contents

MÁTIYU

Yesu p:uu ndiye pyu yoo yi vy:o, pi ngmê u pi Mátiyu. Yesu u kuwó, pi yilí Mátiyu p:uu dnye ndiye. Yoo woni alanté a nuw:o nyédi, dpo, Yi yéli yi vy:o pini ngmê ngê ala puku dmi yinê d:êê ngê. Woni yoo alanté a nuw:o nyédi, dpo, Mátiyu ngê chóó d:êê ngê.

*Yesu Kédisu u tii
Luukí 3:23-38*

¹ Yesu Kédisu King Dépídi u tii ñedê pini ngmê, ala u tii. Myenté yi Dépídi Epiláham u tii ñedê pini.

² Epiláham tp:oo Yisak, Yisak tp:oo Njakóp. Njakóp tp:oo yoo, Njuda mbwémi kní, yélini Yichip dnyen:aa ya.

³ Njuda tp:oo dê Pedes mbwémi Seda. Yi pye u pi Tema.

Pedes tp:oo Hesídon, Hesídon tp:oo Lamí.

⁴ Lamí tp:oo Aminatap, Aminatap tp:oo Nason.

Nason tp:oo Salímon.

⁵ Salímon u tii ñedê pi ngmê chópu, u pi Mbówas, u pye Lahap.

Mbówas tp:oo Opédi, u pye u pi Luti.

Opédi tp:oo Njési,

⁶ Njési tp:oo King Dépídi.

Dépídi tp:oo Solomon, u pye pyópuni Dépídi ngê Yudaiaia kwulo a pwáá.

⁷ Solomon tp:oo Lehopówam, Lehopówam tp:oo Apaicha.

Apaicha tp:oo Asa.

⁸ Asa tp:oo Njehosípat.

Njehosípat tp:oo Njódam, Njódam tp:oo Yusaiya.

⁹ Yusaiya tp:oo Njótam, Njótam tp:oo Ehas.

Ehas tp:oo Hesíkaiya.

¹⁰ Hesíkaiya tp:oo Manasa.

Manasa tp:oo Amon, Amon tp:oo Njósaiya.

¹¹ Njósaiya tp:oo yoo, Njekínaiya mbwémi kní. Yi dini ghi ngê Mbápiilon tpémi y:oo Njedusalem a pw:oo ngópu, Yisíléli tpémi Mbápiilon núw:o tumo.

¹² U kuwó dini ghi ngê Njekínaiya tp:oo Siyaltiyéli mí pyodo.

Siyaltiyéli tp:oo Sedapapel. Sedapapel u dye ghi ngê, Yisíléli tpémi Njedusalem mé diyé dnyiye, p:aa mēmi lámo ngópu.

¹³ Sedapapel tp:oo Apiyuda.

Apiyuda tp:oo Elayakim, Elayakim tp:oo Asó.

¹⁴ Asó tp:oo Sadóki, Sadóki tp:oo Akim.

Akim tp:oo Eliyuda.

¹⁵ Eliyuda tp:oo Eliyesa.

Eliyesa tp:oo Matan, Matan tp:oo Njakóp.

¹⁶ Njakóp tp:oo Njósép, pini n:ii Méli u moo.

Yi Méli Yesu u pye, pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, nmí kada pini ngê a pyódu ngê.

¹⁷ Pi dyêédí y:a mé páádi mí loo, kn:áá Epiláham, nkoo Dépídi. Pi dyêédí mé y:a mé páádi mí loo, kn:áá Dépídi, nkoo Mbápiilon tpémi y:oo Yisíléli tpémi Mbápiilon u ngwo núw:o tumo. Pi dyêédí mé y:a mé páádi mí loo, yed:oo Yesu Kédisu mí ta.

Yesu Kédisu u ngwo pyodo

Luukí 2:1-7

¹⁸ Yesu Kédisu alanté ta. U pye Méli, Njósép u yémi p:uu yidoo kwo. Ghéli daangé yéé knopwo, u lama yaa wo, apê, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê tp:ee a mēnê ngmédê káá. *

¹⁹ U moo Njósép, pi mb:aa. U yi u ngwo dêpwo kwo, Méli u pi yoo vy:o ní dyênê, u yi u ngwo doo kwo, Méli tumutumuu ní kpípi.

²⁰ Yi kópu p:uu dpodombiy:e doo nuw:o, mgídi ngmê ngê nmi Lémi u enjel ngma a wádívyíngo, kwo, Njósép, Dépídi u tii ñedê pini. Kwo, Kópuni Méli ngê pyodo, p:uu kidimê nuw:o. Kwo, Méli dpí nya ngi, ngmám ngê dpí pyódu ngi. Kwo, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê tp:ee u mēnê yinê dē káá.

²¹ Kwo, Tpémíni wa tpyé, u pi dpí ntaa ngi, Yesu, mu kópu u díy:o u yoo yinê wa ngee té, yi yikí dmi u pwo wa ghay. (Yesu u nt:u kópu, yoo yi Mbwámê.) *

²² Kópuni Chóó Lémi u komo kapí pyu ngmê ngê a d:êê ngê, Chóó Lémi ngê yinté a ntiye ngê. Yi kópu ala,

²³ Kwodo ngmê mbwili ngê wa ghê, tp:ee ngmêwa tpyé, u pi Imanuwel.

(Imanuwel u nt:u kópu, Chóó Lémi nmi p:uu a t:a.) *

²⁴ Dini ghi n:ii ngê Njósép nyaa wo, kópuni enjel ngê u wóó k:oo u kwo múnê vyyu, yi kópu d:uu ngê, Méli nyáá, u kpám ngê pyódu ngê, ²⁵ ngmēnê kópu nongo daangmê mdo ngópu, u dí mí tparamé wo. Njósép ngê tp:ee u pi nt:ângo, Yesu.

2

Mâáwe ndíi kní y:oo Yesu u ngwo mí m:uu ngópu

¹ Yesu p:aani n:ii ta, u pi Petílem, Njuda Wee u kwo p:aani ngmê. Yi dini ghi ngê Helodi king ngê doo ya. Káádi kwéli dpo kee, mâáwe ndíi kní ngmê y:i a ndê dnyiye, Njedusalem mí taa dnyiye. Pudu kní yi kakémê cháméchámé yi tpókni yi lama mb:aamb:aa ngê doo ya.

² Dini ghi n:ii ngê Njedusalem taa dnyiye, Nju tpémi yi kada pini kní ye póó dnyiye, yepê, Tpémíni nmyi king ngê wa pyódu, ló y:i ta? Yepê, Dini ghi n:ii ngê a ta, u pudu nmi p:o kímno módu. Yepê, Yi tpómu yidun:aa chápu, u l:êê díy:o nmo lee dnyiye.

* 1:18: Luukí 1:27,35 * 1:21: Luukí 1:31 * 1:23: Is 7:14

³ King Helodi ngê dini ghi n:ii ngê yi kópu nyongo, ghê u mênê ghipé wo, u nuw:onuw:o u kópu ngê pyodo. Njedusalem tpémi yi nuw:onuw:o u kópu ngê mye pyodo.

⁴ Kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo a danê too, déêpi pyu yoo myedê danê too, ye póo wo, yepê, Chóó Lémi ngê pini n:ii a ngmidi ngê, dini ghi n:ii ngê wa t:aa, ló p:aani wa t:aa?

⁵ Kwo, Petílem wa t:aa, Njuda Wee u kwo. Kwo, Chóó Lémi u kópu dyuu puku yedê alanté a kwo,

⁶ Njuda Wee u kwo p:aani n:ii u pi tédê, Petílem,

díyo u pi ndíi ngê wa pyódu,

mu kópu u díy:o díyo yi p:aani pi ngmêwa t:aa,

pini n:ii ngê a yoo Yisiléli tpémi adí y:enê dé.

⁷ Wod:oo Helodi ngê yi mâawe yoo tumu-tumu a danê too, yepê, Ló wéni ngê yi pudu mwiye nmyinê m:uu ngópu? Dini ghi n:ii ngê u kakémê u kwo chámé ngópu,

⁸ wod:oo Petílem dy:ââ too, yepê, Yi tpémi mb:aamb:aa ngê dpímo pyw:ee yó. Yepê, Dmyinên:aa pyw:ee knomomé, améma a ka modo vyi yó, u nkwo wani lè, an:uu châpu.

⁹⁻¹⁰ Wod:oo kada a y:ee ngópu. Puduni yi p:o a m:uu ngópu, maa p:uu yi pudu mê m:uu ngópu, dnye yâmuyâmu. Yi gha dmi d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa ngê pyodo. Tpómu kwéli doo a ya, yi pudu y:i mî ghê wo, yi tpémi u ngwo a pyw:ee ngópu.

¹¹ Ngomo k:oo yi kee dniye, apê, U pye vyââ mu tóó. Yi yi mbodo dmi ngê kame u kwo ghê dniye, u ngwo châpu ngópu. Yi péé dmi kpémi ngópu, tpile mb:aa kní u kwo ngmê y:ee ngópu, nkól ngmê, pidánkingsens myomo, mée pyolo. Yi tpile kní yi pywuu dmi pââ ndíi dé.

¹² Dini ghi n:ii ngê yi p:o mēdnye diyédiyé, Chóó Lémi ngê wóó k:oo yepê, Helodi ka máádi nangé kwolo. Wod:oo kn:aa máádi m:uu kalé ngópu.

Njósép mupwokni Yichip u ngwo lee dniye

¹³ Máawe yoo yi lee dniye, Njósép ngê nmí Lémi u enjel wóó k:oo ngmê módu, kwo, A piidi. Kwo, Méli ghee yi k:ii mbêpê dmyeno, Yichip núw:o dé, y:i dmyinên:aa ya, u dí nga am:aa vyi. Kwo, Helodi ngê ye tpémi u nmy:uu kn:ââ daa kēmakēma a chapí. Kwo, Wa a pyw:ee knomomé, wa vy:a.

¹⁴ Wod:oo yi mgidí vy:o Njósép a pii wo, Méli ghee yi k:ii kada a y:ee ngópu, Yichip díyo mî taa dniye.

¹⁵ Yi dnyen:aa ya, u dí Helodi mî pwene. Nmí Lémi ngê chóó u kópu u ngwo a ntiye ngê, kópuni puku yedê alanté a tóó,

A tp:ee Yichip doon:aa ya, yi u kwo nîmo mbwolo, u ngwo a loo.

Helodi ngê tp:ee yili u ngwo vyâ

¹⁶ Helodi ghêlî daangé pwene, dini ghi n:ii ngê a w:ee ngê, apê, Wu pini kní y:oo até dé dóó nê, yi p:o maa diyé dmi, wod:oo d:ud:umbiy:e nod:e wo. Wéni n:ii mwiye u kwo kēma ngópu, nuw:o kwólu, apê, Yi tpémi ngê m:ââ miyó doongé ndíi. U lede kní ye yepê, Petílem dmyinê lèpi, tpémini kamí dé taa dmi, n:ii kní y:oo m:ââ miyó doongé ma ngópu, dp:uu vya tóó. Wod:oo lee dniye, yinté mî d:uu ngópu, Petílem Wee u kwo tp:ee m:ââ kamí yintómu vya tumo.

¹⁷ Kópuni Njedímaiya ngê yi wee p:uu wuné a d:êê ngê, yi lede kní y:oo yi ngwo ntiye ngópu. Yi kópu ala,

¹⁸ Laama Wee u kwo mbê ndíi ngê dé pyódu.

Lechel u too pee yoo yi tp:ee yoo yi lèê díy:o ka mbê té.

Ka mbê té. Doo u ntââ pi ngê yi nuw:o dmi daawa l:âmo,

mu kópu u díy:o yi tp:ee yoo yi ghê dmi daa pyede.

Njósép mupwokni Yisiléli u ngwo mē diyé dniye

¹⁹ Dini ghi n:ii ngê Helodi pwene, Njósép mupwokni Yichip dnye ya. Njósép ngê u wóó k:oo nmí Lémi u enjel ngmê módu,

²⁰ kwo, A piidi, Méli ghee yi k:ii nmyi wee u kwo mē diyé dmyeno, Yisiléli. Kwo, N:ii ngê u yi doo kwo, Ye tpémi nî vy:a, kédê pw:onu.

²¹ Wod:oo Njósép a pii wo, Méli ghee yi k:ii kada a y:ee ngópu, yi wee u kwo mē diyé dniye.

²² Dini ghi n:ii ngê nyongo, apê, Helodi tp:oo Akeleyas Helodi ngê u mî u d:aa kédê kââdi, Njuda tpémi yi king ngê dé pyódu, Njósép nkíngê mbê wo, u yi u ngwo dpéwo kwo, Y:i nmín:aa ya. U wóó k:oo nmí Lémi u enjel mē módu, kwo, Nkálili Wee u kwo dpi lee dmyeno, y:i dmyinên:aa ya.

²³ Wod:oo Nkálili Wee u kwo lee dniye, p:aa ngmê y:i dnyen:aa ya, u pi Nasalet. Kópuni Chóó Lémi u komo kapí pyu ngmê ngê wuné a d:êê ngê u ngwo ntiye ngê. Yi kópu ala,

Pi kní y:oo u pi wa ntaa ngmê, Nasalet pi.

3

Njon Baptist ngê Yesu u maa u ngwo a yó Mak 1:1-8; Luuki 3:1-18; Njon 1:19-28

¹ Dini ghi n:ii ngê Yesu máawe ngê pyodo, Nasalet doo ya. Yi ngwo Njon Baptist ngê u dpodo kn:ââ chópu. Njuda Wee u kwo w:amí mbémê pi kní ye dpímon:aa déêpi.

² Yipu, Dini ghi n:ii nmo t:âât:ââ, Chóó Lémi ngê chóó u ngwo ada a y:enê nmo, yi dini ghi daa kēmakēma a dyimédymimé. Yipu, Nmyi dono yilí kée tóó, Chóó Lémi ka diyé dmyeno.

³ Kópuni Yisaya ngê u puku yedê wunê a d:êê ngê, Njon ngê yi ngwo ntiye ngê. Yi kópu ala.

W:amî mbêmê pi ngma adî kââ, yewo,
Nmî Lémi u maa a yé yó,
maa mb:aa yidó yé yó. *

⁴ Chóó Lémi u komo kapí pyu Ilacha ngê kpídí gh:aagh:aa ntee dpímo a t:emî, Njon ngê yinté kpídí myedpímo t:emî, kámêl gh:aa kpídí. Pudumakó too pee u mbalêti ngê pyódu ngê, u paa vyílo yidpímo t:emî. Mty:aa ndápu kpele numo u ch:ee dpímo kuwo dé, mu kópu u díy:o nté yi dépwo ya.

⁵ Njedusalem pi yilí Njon ka loo, Njuda Wee u kwo p:aa woni kní yi koo yoo a ndê dniye, Njon ka lee dniye, mbwaa ndíi Njódan u nkígh:ê p:aaní n:ii a pyede, yi p:aaní tpémi Njon ka mye lee dniye, dnyen:aa ng:aang:aa.

⁶ Yi dono yilí yi yuu dmi Njon ka dnyimona:aa a yemí dé, wod:oo mbwaa ndíi paa Njódan yinê dpímo kmênêkmênê dé, mbápitísím ye dpímo yém, yi dono yilí u ngwo dpímo ghêêghêê dé.

⁷ Njon ngê yoo kwéli dpímo mbápitísím kígha, yi kéli ghê Pádisi yoo, Sadyusi yoo yilí u kwo mye loo, u yi y:e doo kwo, Nye mbápitísím kalê nmíne. Njon ngê yi gha dmi módu, yepê, Nmyo k:omodanê pyu yoo. Yepê, Lukwe díy:o nmyinê nmye, Mbápitísím mbêmê Chóó Lémi ngê daawa kpada nmo. Yepê, Nmyi dono yilí mwiyé kéé tóó.

⁸ Yepê, Dono kópu n:aamungí d:uu, kópu mb:aa yilí dmyinên:aa d:uud:uu, u ngwo anê w:ee, nê, Yi nuw:o dmi ndéndê ngê dé ngmêê t:oo. *

⁹ Yepê, Ala kópu namê tpapê, Epilham nmî kn:ââ, Chóó Lémi ngê daawa kéé nmo, p:ee nmo ada a vyyuwo. Yepê, Yi kópu ló dini mwo a vyyu, ngmênê nmyi dono yilí yi l:êê díy:o ntênê wa kéé nmyo. Yepê, Chóó Lémi u wédêwédê ndíi, u ntââ, ala chêêpí dyuu wa a ngí, pi ngê wa pyódu té, nmyi d:aa dmi y:oo wa a kâádí ngmê. Yepê, Vyílo yi yéli ye ada a vyyuwo. *

¹⁰ Yepê, Ala ngwo Chóó Lémi maadí kíyedê kwo, u myángo wumê mumu. Yepê, Yi myángo vy:o yini n:ii nt:u mb:aamb:aa ngê daa kekelekele, wa kpono, pââ ndiya wa kéé.

¹¹ Yepê, N:ii ngê u dono yilí wa kéé té, yi pini mbwaa ngê waní mbápitísím kwolo, ngmênê pini n:ii a kuwó wunê kwo, yi pini ngê Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê wa mbápitísím kalê nmyo, ndyuw:e ngê wamye mbápitísím kalê nmyo. Yepê, Pini n:ii a kuwó wunê kwo, u pi ndíi. Yepê, Nê tédê. Yepê, D:oo u ntââ, u nkígh:ê daaní ní. Yepê, Nê tp:ee. *

¹² Yepê, Pini n:ii wunê pwiyé kní, daa kémakéma a taataa. Dini ghi n:ii ngê wa t:aa, nmyo yintómu daawa ngee nmyo, wa chámê nmyo. Yepê, N:ii yoo mb:aamb:aa dé, wa a ngí té, n:ii yoo dono dé, wa kéé té, ndê ngê wa ma té, yi ndyuw:e chedê ngê daawa pyódu.

*Njon ngê Yesu u ngwo mbápitísím kwólu
Mak 1:9-11; Luuki 3:21-22*

¹³ Yi dini ghi ngê Yesu ngê Nkálili Wee a kuwo ngê, Njódan mbwááni a núwo, Njon ka u ngwo loo, kwo, Mbápitísím kalê nédi.

¹⁴ Ngmênê Njon ngê kwo, P:ee wuchi mbápitísím kalê nê. Kwo, Lukwe díy:o mápítísím kígha u pi a ka nye tpapê.

¹⁵ Yesu ngê kwo, Ala ngwo yenté mwiyé mbápitísím kalê nédi. Kwo, Kópu yilí yintómu Chóó Lémi ngê nye a vyi too, doo u ntââ yi wépi dmi daanyí puwá. Wod:oo Njon ngê mbápitísím kwólu.

¹⁶ Yesu mbwaa lêê u mênê yedê pii wo, apê, Mbóó mэдê kpémí. Myenté Chóó Lémi u Ghê Dmi vy:émê k:ai ntee tpile ngê u pwo a ghêpê wo.

¹⁷ Mbóó p:uu dnye ngmê ny:ee ngópu, yepê, Kí a tp:ee njini, u nuu ghi a nódo a tóó, dye ghi yintómu a nuu u kópu ye d:uud:uu too. *

4

*Setan ngê Yesu u ngwo doo dódo
Mak 1:12-13; Luukí 4:1-13*

¹ Yi dini ghi ngê Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê Yesu w:amî mbêmê núwo, apê, Setan ngê yi pédên:aa tókó ngê. *

² Yi doon:aa ya, wu podoy:a wo podoy:a nté dépwo pípi, dómu ndíi u ngwo yi kele.

³ Wod:oo Setan u kwo loo, kwo, Mumdoo nyi Chóó Lémi Tp:oo, ye kí chêêpí kní ngma a ngini, nté ngê pyódu té, ma té.

⁴ Yesu ngê kwo, Puku yedê alanté a tóó,
Nté u mo doo u ntââ, pi u ngwo daa ya yédi.

Nté daa nté njini,

Chóó Lémi u kópu dyuu, yi nté njini.

⁵ U kuwó dini ghi ngê Yesu ka ngmênê u kwo, Setan ngê Njedusalem dé núw:o nê, M:aa u ngomo pw:ono yi d:uu kaa nê.

⁶ Setan ngê kwo, Mumdoo nyi Chóó Lémi Tp:oo, mumdoo mî ngê amyedé ngee ngí, ye ala ngomo pw:ono a mbêka, mu kópu u díy:o puku yedê alanté a tóó,

Chóó Lémi ngê u enjel yoo wunê dyede té, a ngêêpí ngí.

Kwo, Ala kópu puku yedê mye tóó,

Enjel yoo yi kêê yedê anyi kwo,

nyí dé chêêpí u mênê daanyinê déê dé.

* 3:3: Is 40:3 * 3:8: Dpodo 26:20 * 3:9: Njon 8:33-40; Lóma 2:28-29; 4:12 * 3:11: Njon 1:33; Dpodo 1:5 * 3:17:

7 Yesu ngé kwo, Doo u ntââ M:aa yinté daanê tókó, mu kópu u díy:o puku yedê ala kópu mye tóó,

Chóó Lémi nmí Yâpwo njini kidima a tókótókó.

8 U kuwó dini ghi ngé Setan ngé mbu mbêmê kmungo, dyámê pee yintómu y:i u kwo mínê kéma too, yi kópu mb:aa yilí y:i u kwo myeminê kéma too.

9 Setan ngé kwo, A dnye nye nyémí knomomê, nyi mbodo dê y:e kame a ka nyiné wowo knomomê, ye kí tpile yintómu nga wani kê.

10 Yesu ngé kwo, Setan. Kwo, A nkígh:é a yumwe. Kwo, Puku yedê alanté a tóó,

Chóó Lémi nmí Yâpwo njini chi cháâcháâ, kn:aa pini u dnye nangmê ny:oo.

11 Setan ngé Yesu yedê kuwo ngé, wod:oo enjel yoo a lee dnyiye, Yesu mí ngee ngópu. *

Yesu ngé u dpodo kn:ââ u ngwo chópu

Mak 1:14-15; Luukí 4:14-15

12 U kuwó dini ghi ngé Njon ngé king Antipas Helodi ka u dono kópu yilí dpímo kwódukwódu dé. Yi kwódu yé u l:êê díy:o Helodi ngé Njon mbwa k:oo kmungo. Dini ghi n:ii ngé Yesu ngé yi kópu nyongo, Njuda Wee a kuwo ngé, Nkálili Wee u kwo loo.

13 Nasalet myedê kuwo ngé, Kípêênnyém doon:aa ya. Yi p:aaani Nkálili Kpéni Léê u nkígh:é a tóó. Yi p:aaani Sepulun mbwémi Napítali yi yoo dê yi wee u kwo a tóó.

14 Kópuni Yisaya ngé wunê a d:êê ngé, Yesu ngé yi ngwo ntiye ngé, yi wee u kwo doon:aa ya. Yi kópu ala.

15 Sepulun mbwémi Napítali yi yoo dê yi p:uu n:aa mbumu.

Ntii kêpa máádi u nkígh:é yi yoo dê yi wee a tóó,

Njódan mbwááni ntiyi yi kéli ghê.

Yi wee u pi mye Nkálili,

yélini daa Nju tpémi yilí y:i a tóó.

16 Yélini y:i a pyede, mgídi vy:o a wee,

ngmênê díyo nmí Mbwámé u wuu ndíi wa m:uu ngmê.

Yi yéli pwpopwo u wee dnyimo a pyede,

díyo u wuu ndíi yi pwo wa kée.

17 Nyââ, yi dini ghi ngé Yesu ngé u dpodo kn:ââ y:i mí chópu, pi kní ye yipu, Chóó Lémi ngé u yoo y:enê kn:ââ daa kémakéma a chapí. Yipu, Nmyi dono yilí kée tóó, Chóó Lémi ka díyê dmyeno.

Yesu ngé u mwiyémwiyé p:uu ndiye pyu yoo u ngwo ngmídi too

Mak 1:16-20; Luukí 5:1-11; Njon 1:35-51

18 Dini ghi n:ii ngé Yesu Nkálili Kpéni Léê u nkígh:é doo m:ii, te yámuyámu pyu miyó módu, Saimon mbwémi Andru, apê, Mu vuyuwó mo. (Yi Saimon u pi mye Pita.)

19 Yesu ngé mgongo ye ngmê kwólu, yepê, A ngm:êê nódó. Yepê, Te u vuyuwó ntee dpí lama a tóó, pi vuyuwó yinté dpí lama n:aa kígha. Yepê, Pi yilí Chóó Lémi ka wanmo núw:o.

20 Yi ngwo dini ghi ngé yi pwoo a kuwo ngópu, Yesu ngm:êê ngópu.

21 Até yidnye lèpí, mwada y:i myenté Yesu ngé pi mbwémi mē miyó até yi m:uu doo, Njems mbwémi Njon, Sepédi tp:oo dê. Yi mí Sepédi u k:ii dinki k:oo dnye kwo, yi pwoo dnye l:amol:âmo. Dini ghi n:ii ngé Yesu ngé m:uu doo, yepê, A pwiyé cho. Yepê, A p:uu anyi kaa cho.

22 Wod:oo yi mí dinki k:oo a kuwo ngópu, Yesu u kuwó ghê knopwo.

Yesu p:aaani p:aaani u ngwo dpímon:aa dêêpí, myedpímon:aa pi pyipyi

Mak 1:39; 3:7-12; Luukí 6:17-19

23 Yesu p:uu Nkálili Wee u kwo p:aaani p:aaani lee dnyiye, yoo yi ngépê ngomo kní yi k:oo dnyimon:aa koko. Yesu y:i ye dpímon:aa dêêpí, kópu mb:aa p:uu ye dpímon:aa mbumu, yipu, Chóó Lémi ngé chóó u yoo yi y:enê kn:ââ daa kémakéma a chapí. Pwpopwopwe yilí mye pyi ngé. Mbii dyêêdí daa ngmídi yi p:uu doo ya, ngmênê Yesu ngé pyi too.

24 Sidiya u wee yintómu kní yi kwo p:aaani p:aaani yi kópu yi ny:ee ngópu, wod:oo pi kní y:oo pwpopwopwe yilí u kwo a núw:o ngópu, mbii dyêêdí daa ngmídi yedoo ya. N:ii kní y:oo kópu dyêêdí daa ngmídi dnya a vyímí, u kwo myedê núwo tumo, n:ii kní y:e yi kména dnye kwo, n:ii kní y:e nyuno pwpopwo dpímo kekekele, n:ii kní yi kpálí dmi ntóó dé, u kwo myedê núw:o tumo, yi yéli yintómu Yesu ngé pyi ngé.

25 Pi yintómu kní y:oo Yesu dnye yámuyámu, Nkálili Wee u kwo tpémi, P:aa Y:a kní yi Wee u kwo tpémi, Njedusalem tpémi, Njuda Wee u kwo tpémi, Pédiya Wee u kwo tpémi. Yi yéli daa wee ngmídi yi kwo a ndê dnyiye, u ngwo dnye yámuyámu.

5

Yesu mbu mbémê u ngwo doo dêêpí

Luukí 6:20-23

1 Yesu ngé yoo yi módu, wod:oo mbu mbémê kee wo, yi mbwódo mí yaa wo. P:uu ndiye pyu kní y:oo a yina ngópu,

2 wod:oo doo ndiye kígha dé.

3 Yepê, Pinté kní y:oo u yi ntee a kwo,

Pi kní y:oo dny:oo ngêêpí nmo,

n:ii kní y:oo u yi yinté mye kwo,

Chóó Lémi ngé choo a ngêêpí nmo,

yi yéli yi gha dmi dny:oo pywelepywele,

Chóó Lémi ngé kóó k:oo wa kaa té.

4 Yepê, N:ii kní y:oo yi dono kní yi l:êê díy:o tpéé kópu dpí vyi ngmê,

* 4:11: Hipilu 1:6,14

mye mbê nyédi,
yi gha dmi dny:oo pywelepywele,
Chóó Lémi ngé yi dono yilí u kuwó wa kéé
té,

yi nuw:o dmi amê l:âmo té. *

⁵ Yepê, Yélini daa kadakada nyédi,
yi gha dmi dny:oo pywelepywele,
Chóó Lémi ngé kópuni u pi wunê a vuu, y:e
wa d:uu,

kóo k:oo wa kaa té.

⁶ Yepê, N:ii kní ye kópu mb:aa d:uud:uu yi
nté njini ngé a ya yédi,

yi yéli yi gha dmi dny:oo pywelepywele,
Chóó Lémi ngé pi mb:aa ngé wa pyódu té,
yi ntini ngé wa pile dmi.

⁷ Yepê, N:ii kní ye yoo dpí ch:anê dmi,
yi gha dmi dny:oo pywelepywele,
Chóó Lémi ka u nkwo wa ch:anê dmi. *

⁸ Yepê, N:ii kní y:oo yi nuw:o k:oo nuw:o
ghi dono daa kígha tumo,

yi yéli yi gha dmi dny:oo pywelepywele,
Chóó Lémi ngé kóo k:oo wa kaa té,
nipi adnyin:aa ya kmaapi. *

⁹ Yepê, N:ii kní y:oo yoo wunê kâádkâádi
tumo,

yi gha dmi dny:oo pywelepywele,
mu kópu u díy:o Chóó Lémi ngé ye wa vyi,
yewo, Nmyo a tp:ee dmâádima.
Yewo, Nê pi kâádkâádi pyu, a nt:anê dmyi
yaa dmi.

¹⁰ Yepê, N:ii kní y:oo Chóó Lémi u l:êê díy:o
kópu mb:aa adnyi d:uud:uu dé,
k:omo tpile mgídi u yoo kní y:oo adnyi
kpakakpaka dé,
amyednyi vyeé dé,

ngmênê yi gha dmi dny:oo pywelepywele,
Chóó Lémi ngé kóo k:oo wa kaa té. *

¹¹ Yepê, A l:êê díy:o pi kní ye wanmyi diya
dmi, k:omodanê mbêmê kópu dono yilí nmyi
p:uu adnyin:aa tpapê, amyednyi vyeé nmyo.
*

¹² Yepê, Yi dono vy:o nmyi gha dmi dpí
pywáli dniye, dono ngé kíngí pyaa dmi, mu
kópu u díy:o yi mgíni vyími u pywuu mb:aa
wanmyimo ngee ngmê, mbóo p:uu. Yepê, Yi
kópu daa nmyi mo nmye wa pyódu. Yepê,
Yinté kópu kní yi kn:ââ kní y:oo Chóó Lémi
u komo kapí pyu kní y:e wunê kímyedê d:uu
tumo. Yepê, Chóó Lémi ngé u komo kapí pyu
yoo yi dpodo ntee wa pwila, yinté wamyé
pwila nmyo.

Ntii lam yi mgongo danêmbum

Mak 4:21-23; 9:50; Luuki 14:34-35

¹³ Yesu ngé p:uu ndiye pyu kní ye mgongo
ngmê kwólu, yepê, Ntii mb:aamb:aa. Yepê,
Nté tpyópu u mênê ntii daanyi yé knomomê,
ye u n:uu daadí ya, pwópwó ngé wa pyódu,

nanê wa ma. Yepê, Wo yéli kní ye ntii
ntee tpile ngé dmyinên:aa ya. Yepê, Ntii
vy:émí tédê nmyi tp:ee ngmanmyi dy:ââ
knomomê, pye nkwo do ntii wa vy:êê
knomomê, yini pwópwó, u n:uu daadí ya, ye
lonté mb:aamb:aa ngé wa pyódu? Yepê, Doo
u ntââ. Yepê, U dpodo daadí ya, wanmyi pii
ngmê. Yepê, Ntii n:ii nmyi mênê a tóó, chedê
ngé kíngé pyódu.

¹⁴ Yesu ngé mgongo ye m:uu kwólu, yepê,
Nmyo yoo wo yéli yi pywápê ntee tpile
dé. Yepê, P:aani n:ii mbu mbêmê anyi gh:i
knomomê, doo u ntââ pi daawa ngmo. *

¹⁵ Yepê, Lam myenté. Yepê, Dini ghi n:ii
ngé mgídi dpo ghay, n:ii ngé lam dpo vuyuwó,
doo u ntââ tpile u pwo k:ame daawa kââ, mu
kópu u díy:o lukwe ngé mgídi wa chaa? Yepê,
Yi pini ngé lam dpo y:oo, ya nkwo do dpí kââ,
yoo u ngwo dpí numo m:uu.

¹⁶ Yepê, Nmyo mye ntee dé. Yepê, Nmyo
yoo yi lam dé, mb:aamb:aa ngé dmyinê
dnyednye, kópu ngmê ngé kíngé dyênê
nmyo. Yepê, Kópu mb:aa n:ii anmyin:aa
d:uud:uu dé, pi kní y:oo dny:oo mumu dé, yi
kópu kní yi l:êê díy:o nmyi Mí dny:oo chaa
kígha, pini n:ii mbóo p:uu wunê tóó. *

*Yesu ngé Mósisi u dêêpi kópu dyuu p:uu
kópuni vuu*

¹⁷ Yesu ngé yepê, Alanté namê nuw:o, Nê
ngé Mósisi u dêêpi kópu dyuu, Chóó Lémi
u komo kapí pyu yoo yi kópu dé yinê a
chedêchedê té. Yepê, Kêle. Yepê, Daa yi
chedêchedê u l:êê díy:o nê loo, ngmênê yi
kópu dyuu yi ntiyentiye u l:êê díy:o nê loo.
*

¹⁸ Yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpapê,
yepê, mbóo dyámê ntee chedê ngé ghéli k:ii
daawa pyaa kní, Chóó Lémi u dêêpi kópu
dyuu ndéndê yinté chedê ngé myedaawa
pyódu, mu ngmídi l:âmo myedaawa a ngépa,
u dí kópu yilí yintómu wamí pyaa dmi.

¹⁹ Yepê, N:ii ngé dêêpi kópu dyuu adí
cháâcháâ dé, u pyipe kní ye amyedin:aa
tpapê dé, Chóó Lémi kóo k:oo yi pini u pi ndíi
ngé wa pyódu. Yepê, Ngmênê n:ii ngé dêêpi
kópu ngmê daadí cháâcháâ, u pyipe yoo u
nt:anê wa yé té, k:omo tpile yi dêêpi kópu daa
ndíi, ngmênê Chóó Lémi kóo k:oo yi pini u pi
tédê ngé wa a pyódu. *

²⁰ Yepê, Ndê kópu nmye m:uu n:aa tpapê.
Yepê, Dêêpi pyu yoo Pádisi yoo dêêpi kópu
dyuu yi too pee mbêmê a cháâcháâ tumo.
Yepê, Dêêpi kópu dyuu ntênê daanmyi
cháâcháâ dé, ye Chóó Lémi kóo k:oo
daanmyi ghê dmi. *

Yesu u kópu, pi ka nod:enode p:uu

* 5:4: Tpyuu 7:17 * 5:7: Njems 2:13 * 5:8: 1 Njon 3:2-3 * 5:10: 1 Pita 3:14 * 5:11: 1 Pita 4:14; Njems 1:2

* 5:14: Njon 8:12 * 5:16: Epeso 5:8-9; 1 Pita 2:12 * 5:17: Lóma 3:31 * 5:18: Luuki 21:33 * 5:19: Njems 2:10

* 5:20: Mát 23:3; 2 Tim 3:5

²¹ Yesu ngé yepê, Mósisi ngé nmí kn:ââ kní ye ala kópu wunê mwo a vyu, yepê, Pi nangmê vy:a, n:ii ngé pi ngmêdé vya knomomê, dpí kóté kalê yó, u nkwo dpí vya yó.

²² Yepê, Mósisi ngé yi kópu ye a vyu, ngmêné ala kópu nmye n:aa tpaépê, N:ii u mbwó ka dê nod:e knomomê, ye dono kópu ayi d:uu, kóté tédê dpí lee we. Yepê, N:ii ngé u mbwó ka dê vyi knomomê, Modo podo, ye dono kópu ndíi ayi d:uu, kóté ndíi tédê dpí lee we. Yepê, N:ii ngé u mbwó p:uu wa vyi, Wu pini dono, Chóó Lémi kóó k:oo daawa ghê, yepê, yi pini Chóó Lémi ngé kóó k:oo p:ee daawa kââ, ndiya wa kéé. Yepê, Noko mb:aamb:aa ngé dmyinê ya. *

²³ Yepê, Dini ghi n:ii ngé Chóó Lémi ka tpile ngmanyi y:oo, kópu ngmanyi nuw:o kwolo, kópuni u l:êê díy:o mwó nga a nod:enod:e yédi, *

²⁴ ye yi tpile yi dpo kuwo ngi, mwó ka dpí lili, yi kópu dp:uu l:âmo nyoo, mb:aamb:aa noko moon:aa y:ee nyoo. Yepê, U kuwó dini ghi ngé modo dini, Chóó Lémi ka yi tpile moon:aa y:eni.

²⁵ Yepê, Dini ghi n:ii ngé ngmanmyi kn:aadi ngmê, n:ii ngé u yi adí kwo, Ní kóté kalê nmyo, dini ghi n:ii ngé kóté tédê adí ñeñe nmyo, yi kópu maa p:uu d:ââ dpí l:âmo yó, yed:oo kóté y:enê pyu u ngíma mēdaanmy:uu ghê dmi, mbwa k:oo mēdaamí km:êê nmyo.

²⁶ Yepê, Mbwa k:oo wa km:êê nmyomomê, ye y:i anmyin:aa ya, u dí nmyi dono ntênê wanmyi pwila t:oo.

Pi u kuwó pyuwópyuwó

²⁷ Yesu ngé yepê, Ala kópu nmyi lama ka tóó, wunê Mósisi ngé nmí kn:ââ kní ye mwo a vyu, yepê, Pi u kuwó nangmê pwiyé.

²⁸ Yepê, Mósisi ngé yi kópu ye a vyu, ngmêné ala kópu nmye n:aa tpaépê, N:ii ngé pyââ angmê m:uu, u nuw:o k:oo awo, Kí pyópu u maadi n:aa wowo, yepê, yi pini ngé yi pyópu dpí d:uu, pyââ ti u kópu u nuw:o k:oo yu d:uu.

²⁹ Yepê, Tpileni nmyi ngwolo kní y:oo wa m:uu ngmê, yi p:uu anmyi nuw:odono, u kuwó dini ghi ngé wanmyi d:uu ngmê, mu dini ghi ngé ndiya u nkwo anmy:uu ghêpê dmi. Yepê, Yi nuw:odono u kwee limílimí ngé anmyi chápwo ngmê, yed:oo yi dono daanmyi d:uu ngmê. Yepê, Dono kópuni pi kní ye mb:aamb:aa dé, k:omo tpile yi p:eeni kópu daanmyi d:uu t:oo, ngmêné yi l:êê díy:o ndiya daanmy:uu ghêpê dmi.

³⁰ Yepê, Kópuni ngmanmyi d:uud:uu, yi kópu u l:êê díy:o dono wanmyi d:uu ngmê, mu dini ghi ngé ndiya anmy:uu ghêpê

dmi. Yepê, Yi kópu u kwee mwiye anmyinê chápwo ngmê, yed:oo yi dono daanmyi d:uu ngmê. Yepê, Dono kópuni pi kní ye mb:aamb:aa dé, k:omo tpile yi p:eeni kópu daanmyi d:uu t:oo, ngmêné yi l:êê díy:o ndiya daanmy:uu ghêpê dmi.

Kpípi te u danêmbum

Mátiyu 19:9; Mak 10:11-12; Luukí 16:18

³¹ Yesu ngé yepê, Mósisi ngé nmí kn:ââ kní ye ala kópu wunê mwo a vyu, yepê, Mââ ngé u kpâm dí kpípi knomomê, u kópu dyuu dpí d:êê ngé, u kwo dpí y:ee ngé, u ngwo dpí dy:ââ ngé.

³² Yepê, Mósisi ngé yi kópu ye a vyu, ngmêné ala kópu nmye n:aa tpaépê, Pyópuni u tumu mââ daadi ya, u moo ngé kíngí kpípi. Yepê, Yi pyópu u moo ngé módó wa kpípi knomomê, kn:aa pini ngé wa nya knomomê, ye yi pini yi pyópu y:oo daa yéyéyé u kópu ayi d:uu ngmê, pyââ ti mââ ti u kópu ayi d:uu ngmê.

Yesu ngé kópuni vyu, ndê danê p:uu

Mátiyu 23:22; Njems 5:12

³³ Yesu ngé yepê, Mósisi ngé nmí kn:ââ kní ye ala kópu wunê mwo a vyu, yepê, Kópuni u l:êê díy:o Chóó Lémi u pi ngé anmyi kpaá, yi kópu ntênê dmyinê d:uud:uu, u pi ngé módó myekidingê kpaá.

³⁴ Yepê, Mósisi ngé yi kópu ye a vyu, ngmêné ala kópu nmye n:aa tpaépê, Dmyinê ndê danê, kpaá ngé kêê nangê t:oo. Yepê, Chóó Lémi u pi ngé nangê kp:aa, mbóó dyámê yi pi ngé myenangê kp:aa. *

³⁵ Yepê, Mbóó u pi ngé nangê kp:aa, mu kópu u díy:o doo u ntââ mbóó p:uu kópu daanganmyi d:uu ngmê, Chóó Lémi ngé yinê a y:enê. Yepê, Dyámê myenté, u pi ngé myenangê kp:aa, mu kópu u díy:o doo u ntââ dyámê daanmyi ngmêê ngmê. Yepê, Chóó Lémi ngé yinê l:âmo ngé, yinê a y:enê. Yepê, Njedusalem u pi ngé myenangê kp:aa, mu kópu u díy:o daa nmyi chóó nmyi p:aa, king ndéndê ngé yinê a y:enê.

³⁶ Yepê, Nmyi mbodo dmi ngé mye-nangmê kp:aa, mu kópu u díy:o doo u ntââ nmyi chóó nmyi mbodo gh:aa dmi daanmyi ngmêê t:oo, n:ii kpédêkpédê dé, mbéedi ngé daanmyi pyódu t:oo, n:ii mbédimbédi dé, kpédêkpédê ngé daanmyi pyódu t:oo.

³⁷ Yepê, Dmyinê ndédanê. Yepê, Kópuni p:uu nmye adnyí póó, nyââ knomomê, yipid:o, Nyââ. Yepê, Kêle knomomê, yipid:o, Kêle. Yepê, Anmyi kpaá knomomê, ye Setan u komo ayinmyi kapí.

Yesu ntââ vyimí p:uu u ngwo ye doo danêmbum

Luukí 6:29-30

³⁸ Yesu ngé yepê, Mósisi ngé nmí kn-ââ kní ye ala kópu wunê mwo a vvu, yepê, Pi miyó adpí l-êê, ngmê ngé woni ngwolo wa dyênê, ye yini ngwolo u nkwo dpí dyênê yó, myenté ngmê ngé woni nyóó ntémwi wa pwââ, yi pini nyóó yi ntémwi u nkwo dpí pwaa yó.

³⁹ Yepê, Mósisi ngé yi kópu ye a vvu, ngmênê ala kópu nmye n-aa tpaépê, N-ii kní y:oo dono kópu nmye angmê d:uu ngmê, ntââ ye nangmê vvu. Yepê, Pini n-ii ngé nmyi teknâpwo dê dêê knomomê, wopee u kwo my:oo y:ee yó, y-i myedo dêê ngé. *

⁴⁰ Yepê, Pi ngmê ngé u yi adí kwo, Mu pini u kpídí u l-êê díy:o ní kóté kwolo, yi pini ngé u nkwo kpídí u kwo myoo y:ee ngé. *

⁴¹ Yepê, Lóma lede kní y:oo nmye dê vyi knomomê, Nmí tpilé dnyinê tóó, wu p-aani nyinê kuwo nmédi, ye yi p-aani dp:uu lee dmyeno, u kada p-aani dpímo kuwo tóó.

⁴² Yepê, N-ii ngé tpileni nmye dê dmy:ee knomomê, u kwo dpí y:ee yó. Yepê, Nmye wa vyi knomomê, A ngópu mwiyé adin-aa ya, ye u kwo dpí y:ee yó, u kwo nangé w-ono.

*Yesu u kópu, pi ka vvuwo p:uu
Luukí 6:27-28,32-36*

⁴³ Yesu ngé yepê, N-ii kní y:oo a ndiye kígha nmyoo, ala kópu a tpaépê ngópu, nmyedpo, Nmyi yoo yi nuu ghi dmi nmyi nódo dny:oo ya, ngmênê n-ii yoo nmyi p:uu a d:uu nyédi, yi p:uu u nkwo dmyinê d:uu, nmye myedny:oo diya.

⁴⁴ Yepê, Yi kópu a tpaépê ngópu, ngmênê ala kópu nmye n-aa tpaépê, Yélini nmyi p:uu a d:uu nyédi, yi nuu ghi dmi nmyi nódo dny:oo ya, n-ii kní y:oo kópu dono nmyi p:uu a d:uud:uu tumo, yi díy:o mēdmyinê ngépê. *

⁴⁵ Yepê, Yinté kópu anmyi d:uud:uu dé, ye nmyi Mí Chóó Lémi nt:anê wanmyi yaa dmi, pini n-ii mbóó p:uu wunê tóó. Yepê, Yoo d:uudpí chámê, yoo mb:aa yoo dono yi pwo tpii nipi wunê gh-aygh:ay ngé, kâádi wunê pil:apil:a ngé. *

⁴⁶ Yepê, Yélini yi nódo nmyi nuu ghi dmi a tóó, yi yéli yi mo yi nuu ghi dmi nmyi nódo adí ya knomomê, nmyinê nmye kópu ndíi ayinmyi d:uud:uu? Yepê, Lukwe, nmyinê nmye Chóó Lémi ngé yi kópu mb:aamb:aa ngé nmye wa pwila? Yepê, Kêle, Tákisi ngéépi pyu dono kní y:oo yi kópu dpí d:uu ngmê. Yepê, Ngmênê pi yintómu yi nuu ghi dmi nmyi nódo choo ya.

⁴⁷ Yepê, Kn-aa yéli kní ye daanmyi vvuwo knomomê, nmyi yoo kní ye yi mo anmyi vvuwo, ye yi kópu Chóó Lémi ka daa ndíi kópu. Yepê, Mgidí u yoo kní y:oo vyílo yi kópu ye d:uud:uu ngópu, yi chóó numo ka a vvuwo nyédi.

⁴⁸ Yepê, Ala kópu ndíi dmyinê d:uud:uu, nmyi Mí Chóó Lémi ntee pini ngé pyaa dmyeno. Yepê, Pi yintómu kní ye ntee wunê vvuwo, pi yintómu kní ye yinté myedmyinê vvuwo. *

6

Yesu yoo yi chaa kígha p:uu u ngwo ye doo danēmbum

¹ Yesu ngé yepê, Ala kópu ny:ee yó. Yepê, N-ii ngé kópu mb:aa yoo yi ngíma dpí d:uu, dpo, Pi kní y:oo chaa kalé nēne, yi pini ngé k:omodanê kópu yu d:uu, Chóó Lémi ngé d:uudpí chaa kwolo. Yepê, Nmyi chaa kígha u l-êê díy:o yinté kópu nangmê d:uu. *

² Yepê, Dini ghi n-ii ngé ngópuch:anê ngmanmyi yeedeyeede, pi kní yi ngópu yinté kópu nangmê d:uu, tumu dpí yeede yó. Yepê, K:omodanê pyu yoo yi nt:anê nangmê yââ. Yepê, K:omodanê pyu yoo tumutumu daa yeede nyédi, ngémê ngomo k:oo a yeede nyédi, naa tédé yoo vy:oo mye yeede nyédi, u yi y:e a kwo yédi, Pi kní y:oo m:uu nmíne, nmí pi dmi ndíi ngé pyódu téné. Yepê, Pi kní y:oo dpí chaa kalé t:oo, ngmênê Chóó Lémi ngé d:uudpí chaa kalé té, yi yeedeyeede u l-êê díy:o kópu mb:aa y:e daangmêwa a d:uu.

³ Yepê, Dini ghi n-ii ngé ngópuch:anê yoo ngmanmyi ngéépi, tumutumu dmyinê yeedeyeede dé. Yepê, Nmyi pyipe kní y:oo yi tuu kââ pee tp:oo kíngmê ny:ee ngmê. *

⁴ Yepê, Nmyi Mí u lama tumu kópu yilí yintómu u lama a pyede, yinê ye a chaa kalé nmyo, kópu mb:aa yilí nmye u ngwo wa d:uu. *

Yesu nmí Mí ka ngépê p:uu u ngwo ye doo danēmbum

Luukí 11:2-4

⁵ Yesu ngé yepê, Dini ghi n-ii ngé nmyi ngépê knomomê, k:omodanê pyu yoo yi nt:anê nangmê yââ. Yepê, Dye ghi yintómu ngépê ngomo k:oo a ghodoghodo nyédi, a ngépê nyédi, yi ngépê daadí ngé dpí pyódu t:oo, u yi y:e a kwo yédi, Pi kní y:oo pídný:oo chaa kígha nmo. Yepê, Yi chaa kígha u l-êê díy:o kuwa myewumê ngépê nyédi, yoo vy:oo. Yepê, Ndé kópu nmye ngmên:aa tpaépê, pi kní y:oo a chaa kígha tumo, ngmênê Chóó Lémi ngé daawa chaa kalé té. *

⁶ Yepê, Yi nt:anê nangmê yââ. Yepê, Dini ghi n-ii ngé nmyimo ngépê knomomê, nmyi ngomo k:oo ngomo k:oo dmyinê koko, keñe dmyina a kuwokuwo dé, tumutumu nmyi Mí ka y:i dmyinên:aa ngépê. Yepê, Nmyi Mí u lama tumu kópu yilí yintómu a pyede, nmyi ngépê u l-êê díy:o kópu mb:aa yilí nmye wa d:uu.

⁷ Yepê, Dini ghi n-ii ngê nmyimo ngêpê knomomé, nmyi ngêpê daadîi ngê nangmê pyódu. Yepê, N-ii kní y:oo yâpwo ndêndê daa cháâcháâ ngópu, módó kópu yilí a tpaépê ngópu, yi kópu yilí daa ngêêntómu dpí vyi t:oo, yi ngêpê daadîi ngê u ngwo dpí pyódu t:oo, yinê ye yi yâpwo ngê yi ngêpê daadîi dpo ny:ee té.

⁸ Yepê, Yi yéli yi nt:anê nangmê yââ, nmyi ngêpê daadîi ngê nangmê pyódu, mu kópu u díy:oo kópuni kní yi l:êê díy:oo u ntââ mbêmê dp:ee pyede, ghêli k-ii u kwo dmy:oongê dmy:ee tumo, nmyi Mí u lama wunê kîyedê pyede. *

⁹ Yepê, Ala ngêpê yidmyina a ngê:éni, apii Munmíkó M:aa, nmí pwo nye tóó. Pi kní y:oo ntênê dny:oo cháâcháâ ngi.

¹⁰ Nmí y:enê kn:ââ límí k-ii a chépi, ngíma yéli y:oo nuu u kópu ntee wunê d:uud:uu t:oo, dyámê mbêmê tpémi y:oo yinté myedny:oo d:uud:uu dé.

¹¹ Wonêwodiyédiyê u ntââ ntini nmo cha a kuwo.

¹² Pi kní yi dono kópu ntee nmí kuwó nmí kée too,

nmí dono kópu yinté nguwo myoo kée té, mēdaanyi nuw:onuw:oo dé. *

¹³ Nmí tókótókó ndîi tēdê nangê núw:oo nmo, ngmênê Dono u Kn:ââ kwulo dpí dyé nmédi. *

¹⁴ Yepê, Dono kópuni pi kní y:oo nmye a d:uud:uu tumo, nmyi kuwó wanmyi kée t:oo, ye nmyi Mí ngê nmyi dono kópu dé u kuwó u nkwo wa kée té, mēdaawa a ngí té. *

¹⁵ Yepê, Ngmênê dono kópuni pi kní y:oo nmye a d:uud:uu tumo, nmyi nuw:oo nēdê adnyi ya, nmyi kuwó daanmyi kée t:oo, ye kópu n-ii dono nmyi d:uu tumo, Chóó Lémi ngê mbodo kn:ââ vyuwu daawa kée té, yi l:êê díy:oo ntââ nmye wa vy:u.

Yesu nté kpípkípí p:uu u ngwo ye doo danêmbum

¹⁶ Yesu ngê yepê, Wéni n-ii kní yi k:oo dpodomby:ee nmye ngêpê nyédi, u l:êê díy:oo nté nmye kpípkípí ngópu, yepê, k:omodanê pyu yoo yi nt:anê nangmê yââ, ch:anêch:anê u pi ngê kídmyengê ya. Yepê, K:omodanê pyu yoo yi ngíma ndídí dpí kaali, mu kópu u díy:oo dpo, Yoo yi lama ala kópu paa yaa we, Kí tpókni y:oo nté kēdê kpípi ngmê, u ngwo paa chaa kalé nmíne. Yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaépê, pi kní y:oo dpí chaa kalé t:oo, ngmênê Chóó Lémi ngê d:uudpí chaa kalé té.

¹⁷ Yepê, Dini ghi n-ii ngê nté nmyimo kpípkípí knomomé, ndídí nmyi ngíma kíngí

kelekele. Yepê, Nmyi kwódo ng:oo dmi dmy-ina a pyw:émí dé, nmyi mbodo dmyinê dy-imêdiyimé dé,

¹⁸ mu kópu u díy:oo pi kní y:oo daapêdê w:ee y:e, awo, Kí tpókni y:oo nté dé kpípi ngmê. Yepê, Nmyi Mí mu ngmídi u lama yi kópu wa yââ. Yepê, Nmyi Mí u lama tumu kópu yilí yintómu a pyede, nmyi ngêpê u l:êê díy:oo kópu mb:aa yilí nmye wa d:uu.

Daa tpile ndapíyi p:uu nuw:oo u danêmbum Luuki 12:33-34; 11:34-36; 16:13

¹⁹ Yesu ngê p:uu ndiye pyu kní ye yepê, Dyámê mbêmê tpile yilí nmyi ngópu kíngmê ya. Yepê, Dyámê mbêmê tpile kní yi p:uu nmyi nuw:oo dmi myekíngê kwo. Yepê, Yi tpile yilí kwétikwéti ngê dpí pyaa dmi, tpile we kní y:oo woni dpí ma t:oo, kpáápi kní y:oo myoo t:ámo t:oo. *

²⁰⁻²¹ Yepê, Nmyi tpile yilí kwéli a pyede, dye ghi yintómu nmyi nuw:oo dmi yi adí kwo. Yepê, Nmyi nuw:oo dmi dyámê mbêmê kíngí kwo, ngmênê mbóó p:uu choo kwo. Yepê, Ngópuch:anê yoo dmyinê yeedeyeede dé, Chóó Lémi ngê mbóó p:uu ya mb:aa ngê nmye amímê wumo. Yepê, Doo u ntââ yi yáni mb:aa kpáápi kní y:oo daawa t:ámo ngmê, tpile we kní y:oo myedaawa dyênê ngmê, kwétikwéti ngê myedaawa pyódu. *

²² Yepê, Nmyi ngwolo dmi lam ntee tpile dé. Yepê, Mgídí vy:oo lam u wo maa p:uu ntee anyi m-ii, nmyi ngwolo dmi mye yinté dé. Yepê, N-ii ngwolo dé mb:aamb:aa dé, maa d:uudpí kn:aadi, ngmênê n-ii ngwolo dé dono dé, maa dpí kn:aadi.

²³ Yepê, Dyámê mbêmê tpile kní yi p:uu nmyi ngwolo dmi adnyi kwo knomomé, ngópuch:anê yoo daanmyi yeedeyeede dé, ye Chóó Lémi ka máadí wanmyi kn:aadi ngmê, mgídí vy:oo anmyin:aa kwo.

²⁴ Yepê, Doo u ntââ pi ngmídi lémi miyó yi p:uu daadi dpodo. Yepê, Woni u kwo adí diya, woni u nuu u pi ngê adí ya, woni ka dnyinté adí ng:aa, woni u dnye mb:aamb:aa ngê adí nyémí. Yepê, Doo u ntââ ndapí Chóó Lémi yi p:uu kwodonkwodo daanyi dpodo. Yepê, Chóó Lémi cháâcháâ ndíi kópu ngê nmye choo ya, ndapí kmênêkmênê tēdê kópu ngê nmye choo ya.

Tpile p:uu nuw:oo u danêmbum Luuki 12:22-31

²⁵ Yesu ngê p:uu ndiye pyu kní ye yepê, Ala kópu mye ny:ee yó. Yepê, Ntini n-ii nmye pípí ngmê, mbwááni n-ii nmye ndani ngmê, nmyi nuw:onuw:oo u kópu ngê kíngí pyaa kní, kpídíni nmye t:emí ngmê, nmyi nuw:onuw:oo u kópu ngê myekíngí pyódu. Yepê, Nté kpídí

* 6:8: Mát 6:32 * 6:12: Mát 18:21-35 * 6:13: Luuki 22:40; Njon 17:15; 2 Tes 3:3; 2 Tim 4:18 * 6:14: Mak 11:25-26

* 6:19: Njems 5:1-6; 1 Tim 6:9-10 * 6:20-21: Luuki 18:22; Kílosa 3:1-2 * 6:25: Pilipay 4:6; 1 Tim 6:6-8; Hipílu 13:5;

daa ndîi kópu dé, nmyi ghê dmi yi ndîi kópu.
*

²⁶ Yepê, Nîmê knî yi p:uu dmyinê nuw:o. Yepê, Nté woo d:uudpî kaa ngmê, nté ntu d:uudpî tee ngmê, p:o d:uuwodê ñuw:o ngmê, ngomo k:oo d:uuwumê yé ngmê. Yepê, Kêle, nmyi Mî ngê yinê dpo mbono té, pini n:ii mbóó p:uu wunê tóó. Yepê, Dp:ee ñmê ntee tpile dé, nmyi Mî ngê mb:aamb:aa ngê wamyedê mbono nmyo. *

²⁷ Yepê, Dini ghi n:ii ngê anmya a pwoowo, k:omo tpile nmyi nuw:onuw:o u kópu ngê adî pyodopyodo, ngmênê doo u ntââ nmyi ya daadîi ngê daanmya a pyépi.

²⁸ Yepê, Lukwe dîy:o kpídî knî yi p:uu nmye nuw:o nyédi. Yepê, Yinênê knî yi p:uu ngî nuw:o mbé dmyeno. Yepê, Yi kpídî p:uu daa dpodo nyédi, myedaa kpilê nyédi.

²⁹ Yepê, K:omo tpile Solomon u ndapî ndîi, u kpídî mb:aa dé, ngmênê yinênê knî y:oo Solomon u kpídî mède ch:ii tumo.

³⁰ Yepê, K:omo tpile chii mênê yi awêde a kwo, mää m:ii ndê ngê dpî ma, ngmênê Chóó Lémi ngê nêné yi nkwoodo dpî kää, kpilê ye yinê wunê yémî. Yepê, Dp:ee yi ntee tpile dé, Chóó Lémi ngê mb:aamb:aa ngê wamyê kpilê nmyo. Yepê, Lukwe dîy:o dnyinté u kwo nmye kélîmî té.

³¹ Yepê, Nté mbwaa kpídî knî yi pyw:émî nmyi nuw:onuw:o u kópu ngê kíngî ya.

³² Yepê, Yélini Chóó Lémi ka daa kélîmî nyédi, vyílo yi kópu knî yi p:uu yi nuw:o dmi a mbêpê té. Yepê, Nmyi Mî u lama ka tóó, yi tpile daadnyi ya knomomê, ye nmyi ya dono ngê wa pyódu.

³³ Yepê, Chóó Lémi kóó k:oo wowo ndîi kópu ngê nmye choo ya, u nuu u kópu yidmyinê d:uud:uu dé, ye yi tpile dé nmye u ngwo wa a kê té. *

³⁴ Yepê, Kópuni yi yi dmi mää m:ii nmye adî kwo, awêdewêde ngê yi kópu ngê nmyi nuw:o dmi kíngî dyênê. Yepê, Yi wéni knî yi k:oo nmyi Mî ngê adî ngêépî nmyo. Yepê, Lukwe, awêde u nuw:onuw:o u kópu dé nmyinê nmye doo u ntââ dé? Yepê, Mum-doo u yi nmye a kwo, nmyemo, Mää m:ii yi kópu knî y:oo awêde mye dyênê nmîne? Yepê, Yinté nuw:o ngê kêê nangê t:oo.

7

Pi u pi dyede

Luukî 6:37-38,41-42

¹ Yesu ngê yepê, Pi u pi módó nangmê dyênê, nmyi pi dmi u nkwo daawa dyênê t:oo.

² Yepê, Pi u pi dyede ngê ntoo wili wanmyi yé ngmê, Chóó Lémi ngê yintoo wili nmye u nkwo amî yé. Yepê, Yoo límîlímî ngê wanmyi

kéé ngmê, ye Chóó Lémi ngê límîlímî ngê u nkwo wa kéé nmyo.

³ Yi kópu p:uu mgongo ye ngmê kwólu, yepê, Kn:aa pini ngîma tpile kmono pee ngmadî ya knomomê, lukwe dîy:o ndîi kópu ngê nmye wa pyódu? Yepê, Nmyi lama daadî ya tpile kmono pee ndîi nmyi ngîma mye pyede.

⁴ Yepê, Lukwe dîy:o yi pini ka wanyi yi ngmê, Tpile kmono pee ngîma nno wupî. Yepê, Lukwe dîy:o nmyi lama daa tóó nmyi chóó nmyi ngîma tpile kmono pee ndîi mye pyede.

⁵ Yepê, Nmyo k:omodanê pyu yoo. Yepê, Tpile kmono pee ndîi nmyi ngîma mwiyé dpo ngî tóó, u kuwó dini ghi ngê yéli mb:aamb:aa ngê am:ii m:uu ngmê, nmyi mbwó ngîma tpile kmono pee u ngwo dpî wêe yó. Yepê, Nmyi chóó nmyi dyâápe mwiyé daanmyi pwaa t:oo, ye kn:aa yéli yi dyâápe nangê pwaa té.

⁶ Yesu ngê yepê, Ala kópu wunê kímyedî vyi, Yoo límîlímî ngê ghêli k:ii nangê kéé té, ngmênê amê pee ngê nuw:o mbêmê a p:uu dmyinê dpodo, yoo mwiyé dmyinê myeme dé, a p:uu u nkwo ye dmyinên:aa danê. Yepê, N:ii knî y:oo yi ngópu dmi nmye wa kpémî t:oo, a kópu dyuu ye dpî vyi yó, ngmênê n:ii knî y:oo yi ngópu dmi nmye wa nkoko t:oo, a kópu dyuu ye nangê vyi. Yepê, Myenté, n:ii knî nmyi p:uu adnyi d:uu, kópu ye namungê vyi, mu kópu u dîy:o wadnyi kpakakpaka nmyo.

Chóó Lémi ka tpile dmyinê u danêmbum

Luukî 11:9-13

⁷ Yesu ngê p:uu ndiye pyu knî ye yepê, Kópuni u l:êê dîy:o anmyi ngêpê, yi kópu p:uu nmyi Mî ka dyaa dmyinê chedêchedê. Yepê, Kópuni u kwo anmyi dmyinê, nmye wa a kê, kópuni anmyi nmy:uu, anmyinê pyw:ee ngmê, keñeni p:uu anmyin:aa depedepe, nmye wa kpémî. *

⁸ Yepê, Pini n:ii ngê u kwo wa dmyinê, yi pini ka wa y:oo, pini n:ii ngê adî nmy:uu, wa a pyw:oo, pini n:ii adî depedepe, keñe u kwo wa kpémî. *

⁹ Yepê, Nmyi vy:o pini ngmê, tp:oo ngê nté pee u kwo wa dmyinê, ye chêépî u kwo daawa y:oo, doo u ntââ daawa ma.

¹⁰ Yepê, Myenté, tp:oo ngê te mbyuu u kwo wa dmyinê, tpile pé u kwo daawa y:oo.

¹¹ Yepê, K:omo tpile dono nmyi mênê a tóó, ngmênê nmyi tp:ee dmââdíma ye tpile mb:aa vy:ee yémî tumo. Yepê, Pi ka vyyuwo tédê nmyi Mî ngê a t:ee kígha nmyoo. Yepê, Mbóó p:uu wunê tóó, dono u mênê daa tóó. Yepê, N:ii ngê kópu mb:aa dé u kwo wa

* 6:26: Luukî 12:6-7

* 6:33: Luukî 18:29-30

* 7:7: Mak 11:24; Njon 14:13-14

* 7:8: Njems 1:5; Njon 5:14-15

* 7:11: Njems 1:17

dmy:ee té, daawa dóó, ndêndê ngê u kwo wa a y:ee té. *

*Dêêpî kópu yilí yi nt:u kópu
Luukí 6:31*

¹² Yesu ngê p:uu ndiye pyu kní ye yepê, Kópuni yilí Mósisi ngê a d:êê too, Chóó Lémi u komo kapí pyu kní y:oo myedê d:êê tumo, ala yi nt:u kópu, ngí ny:ee yó. Yepê, Kópuni u yi nmye adnyi kwo, Pi kní y:oo nmo dny:oo d:uud:uu dé, yi kópu y:e mwiyé dmyinê d:uud:uu dé. *

Yesu maa miyó dé yi p:uu u ngwo ye doo danêmbum

Luukí 13:24

¹³⁻¹⁴ Yesu ngê p:uu ndiye pyu kní ye yepê, Máádini kwólu puu tédê a pyw:ee yó, yi máádi dpí kalé yó, ghê ndêndê u ngwo anmyinê pyw:ee ngmê. Yepê, Yi máádi u pyw:êmi dpodo ndíi, u kigha mye dpodo ndíi, pi yilí kní y:oo yi máádi daa kigha ngópu. Yepê, Máádini kwólu puu ndíi, yi máádi p:uu pi yilí dpí ghê, u kigha daa dpodo ndíi, ngmênê u di ndiya.

*K:omodanê pyu yoo yi p:uu danêmbum
Luukí 6:43-44; 3:9; 13:25-27*

¹⁵ Yesu ngê p:uu ndiye pyu kní ye yepê, Yélini y:oo yi chóó yi nuw:o mbêmê Chóó Lémi u komo a kapí ngópu, yi yéli y:oo kígê dóó nmyo. Yepê, Yi too pee mbêmê nmyinê nmye sipi ntee yéli ngê ayidnyin:aa ya, ngmênê yi gha dono dé, yi nuw:o dmi chíi w:ââ u nuw:o dé. *

¹⁶⁻¹⁸ Yepê, Kópuni adnyi d:uud:uu dé, yi kópu kní yi mbêmê u ngwo anmyi mya t:oo. Yepê, K:omo tpile mb:aamb:aa ngê nmye adnyi danêmbum, ngmênê yi l:êê ghi dono ngê adnyi ya. Yepê, Ntê kigha u mgongo nmye ngmên:aa kigha. Yepê, Chikini n:ií nkwo do kigha nj:iinj:ií yu kaa dmi, pwópwó yi yini nkwo do d:uudpí kaalí, myenté pwópwó n:ií nkwo do dpí kaa dmi, kigha nj:iinj:ií nkwo do m:êd:uudpí kaalí. Yepê, Chikini n:ií chóó dpí pyidu, lama daadí ya, mb:aamb:aa ó dono, nj:iinj:ií ó pwópwó. Yepê, Dini ghi n:ií ngê dpí dáâ, kigha anyi d:uu, u ngwo anyinê w:ee, anye, Kí chikini mb:aamb:aa, kigha nj:iinj:ií dé. Yepê, Myenté, L:êê yini nkwo do kéme kigha daanyinê ngee, dpumo nkwo do t:aa kigha myedaanyinê ngee. *

¹⁹ Yepê, Yini n:ií nkwo do nt:u mb:aa d:uudpí kaa knomomé, anyi kpono, pãâ ndiya anyi kée. *

²⁰ Yepê, Komodanê pyu kní y:oo kópuni adnyi d:uud:uu dé, y:e anmyinê w:ee t:oo.

²¹ Yepê, Pi yilí kní y:oo a ka adnyi tpaapé, a ka wo, A Lémi, yepê, ngmênê Chóó Lémi kóó koo daawa ghê dmi. Yepê, N:ií kní y:oo M:aa

u nuu u kópu dé ye d:uud:uu tumo, vyílo yi yéli kóó koo wa ghê dmi. *

²² Yepê, Kuwókuwó wéni ngê pi yilí kní y:oo a ka wa vyi ngmê, a ka wo, Nmî Lémi, mî mbêmê ngópu dyuu pi kní ye kinmee a tpaapé, mî mbêmê pi kní y:e yi kména yilí nmî ngm:ií kwólu, mî mbêmê kópu ndíi yilí my:oo d:uu ngê.

²³ Yepê, Ala kópu u nkwo ye wani vyi, yenê, A nkígh:ê a y:ee dmyeno, a lama dp:ee pyedê. Yenê, K:omo tpile kópu mb:aa yilí nmyee a tpaapé, ngmênê kópu dono yilí nmyee a d:uud:uu. *

Ngomo wuwó pyu dé yi mgongo danêmbum

Luukí 6:47-49

²⁴ Yesu ngê pi kní ye mgongo ngmê kwólu, yepê, N:ií ngê a kópu dyuu dpí ny:ee té, a d:uud:uu too, yi pini gha pi, u ngomo nuw:o mbêmê ngmêdpí wó, k:ââ u mgí mb:aamb:aa ngê dpo tpênê té, k:ââ kn:ââ mb:aamb:aa ngê dpí wiyé té, ngomo wêdêwêdê kpetekpete yu wó.

²⁵ Yepê, K:omo tpile ló yópu ndíi ngmêdo pwópu, ngmênê yi ngomo d:uudpí tpaá.

²⁶ Yepê, N:ií ngê a kópu dyuu dpí ny:oo, daa cháâcháâ too, yi pini ngê u ngomo daa nuw:o mbêmê ngmêdpí wó, k:ââ u mgí dnyinté dpí ché té, k:ââ kn:ââ dnyinté dpí wiyé té.

²⁷ Yepê, Yópu ndíi dini ghi n:ií ngê dpo pwópu, u ngomo límí k:ií dpí tpaá, dpí tpikimbiy:e.

*Yesu u kópu p:uu yoo u ngwo dnye nyepê
Mak 1:22; Luukí 4:32*

²⁸ Dini ghi n:ií ngê Yesu ngê u danêmbum pi kní ye a kéli ngê, kópuni ye vyi too, yi nyepényepê u kópu ngê pyaa dniye,

²⁹ mu kópu u diy:o dêêpí pyu yoo ntee dnyimo dêêpí, daa yinté dpímo dêêpí. Kópuni Yesu ngê ye dpímo tpaapé dé, daa ndiye pyu ndíi yoo yi pi dmi mbêmê dpímo tpaapé dé, chóó u pi mbêmê dpímo tpaapé dé. Noko yipu, U kópu yilí yintómu ndê kópu dé.

8

Yesu ngê pi ngmê pyi ngê, too pee mbii leprísi u ngwo doo ya

Mak 1:40-45; Luukí 5:12-16

¹ Yesu p:uu mbu mbêmê yedê ghêpê dniye, pi yilí tp:oo témi tap kní y:oo dnye yámuyámu.

² Pi ngmê Yesu ka loo, too pee mbii leprísi u ngwo doo ya, yu mbodo dê y:e kame u kwo ghê wo, u kwo nkêpê mbê wo, kwo, A Lémi. Kwo, U yi nga choo kwo knomomé,

* 7:12: Luukí 6:31; Lóma 13:8-10

* 7:15: Dpodo 20:29; 2 Pita 2:1

* 7:16-18: Njems 3:12

* 7:19: Njon 15:6

* 7:21: Luukí 6:46; Njems 1:22,25

* 7:23: 2 Tim 2:19

ye u ntââ kópuni ngé tupwótupwó ngé pyódu noo, wanyi chedê.

³ Yesu ngé kêê p:uu yó, kwo, U ya a nga ka kwo. Kwo, Nupwó dí chedê. Yi ngwo yi mbii ngé yi pini a kuwo ngé.

⁴ Yesu ngé yi pini ka kwo, Kópuni nga dí d:uu, pi ngmê ka kidingé vyi. Kwo, Njedusalem dpí lili, kpêê yiyé pyu ngé amí m:uu ngi. Kwo, Mósisi ngé kópuni a d:êê ngé, yi kópu dp:uu d:uu ngi, nmê miyó dp:uu nuw:w o ngi, kpêê yiyé pyu ka dp:uu y:ee dé, wamí nk:êê dé, kópuni nga dí d:uu u ngwo pèdê w:ee y:e. *

Yesu ngé Lóma lede yoo yi kada pini u dpodo pyu u ngwo pyi ngé

Luukí 7:1-10

⁵ Dini ghi n:ii ngé Yesu p:uu Kípêêníyêm mí taa dniye, Lóma lede yoo yi kada pini ngmê Yesu ka a loo, u kwo nkêpê mbê wo,

⁶ kwo, Alémi. Kwo, A dpodo pyu a p:aa pee ngmêkíyédê mbii, daa kêmakéma a pwopwo, u diné daa ghídi.

⁷ Yesu u kwo póó wo, kwo, Mumdoo ngomo k:oo anê lé, nmodo pyu an:uu pyi?

⁸ Yi pini ngé kwo, D:aa u ntââ. Kwo, doo u ntââ a ngomo k:oo daanyinê ní. Kwo, Ngmênê kópu yi vyi, a dpodo pyu u ngwo wumê pyiyépyiyé.

⁹ Kwo, Kópuni nye tpaépê, ndêndê ngé a pyodopyodo. Kwo, Kópuni a kada pini ngé a ka dpo vyi, dpí d:uu. Kwo, Kópuni a lede kní ye dpí vyi, dpí d:uu ngmê. Kwo, Kópuni a dpodo pyu ka dpí vyi, ntênê dpí d:uu. Kwo, A dpodo pyu u l:êê díy:o pyiyépyiyé u pi vyi ngi, yed:oo u ngwo wumê pyiyépyiyé.

¹⁰ Dini ghi n:ii ngé Yesu ngé yi kópu dyuu yi nyongo, u nyepênepê u kópu ngé u kwo pyaa dniye. Pini n:ii kní y:oo dnye yâmuyâmu, ye diyé wo, yepê, Yisiléli tpémi yi vy:o kintoo kélímí pyu d:oo ngmê módu. *

¹¹ Yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaépê, kn:aa dyámê kn:aa dyámê tpémi Chóó Lémi kóó k:oo wa ghê dmi, Epílaham mupwo káámi yi k:ii nipi adnyin:aa yakmaapi, *

¹² ngmênê yélini yi kn:ââ Epílaham, Chóó Lémi kóó k:oo p:ee paan:aa ghê dmi, ngmênê Chóó Lémi ngé yi yéli kuwa wa kée té, mgídi vy:o adnyin:aa kwo, yi ngwo tpéé kópu amí vyi ngmê, adnyin:aa mbê, yi kpéngi ti dmi kelekele adnyin:aa paa. *

¹³ Wod:oo Yesu ngé Lóma lede yoo yi kada pini ka kwo, Ngomo k:oo mê dini. Kwo, Ngêlímí u l:êê díy:o, kópuni u mdoo a ka cha nuw:w o, yi kópu n:aa d:uud:uu. Yi kópu yi vyi, yi ngwo yi dpodo pyu u mbii chedê ngé mê pyodo.

* 8:4: Mát 9:30; Mak 7:36; Luukí 17:14 * 8:10: Mát 15:28

1 Kódin 9:5 * 8:17: Is 53:4 * 8:20: 2 Kódin 8:9

Yesu ngé Pita u mbywé pyââ u ngwo pyi ngé

Mak 1:29-34; Luukí 4:38-41

¹⁴ Yesu Pita u p:aa pee loo, u ngomo k:oo yi kee wo. Pita u mbywé pyââ mbii tédê módu, apê, Ngmítédmino nu dpí. *

¹⁵ Yesu ngé kóó p:uu kée yi yó, wod:oo yi mbii ngé a kuwo ngé, yi pyópu mê ghêédí wo, Yesu ka nté mê y:àngo.

¹⁶ Dini ghi n:ii ngé ntumokwodo dini ghi yi yó, pi kní y:oo Yesu ka mbii pyu yilí nuw:w o ngópu, n:ii dé y:e yi kmêna dnye kwo, u kwo mye nuw:w o tumo. Yesu yi kmêna kní ye mbwolo, u ngwo ngm:ii kalé too, mbii pyu yintómu mye pyi too.

¹⁷ Kópuni Yisaya ngé wunê a d:êê ngé, Yesu ngé u ngwo ntiye ngé. Yi kópu ala.

Chóóchóó nmí mbii yilí amí chedê té. *

Pi ngé komo ngé kingí vyi Yesu ani yâmuyâmu

Luukí 9:57-62

¹⁸ Dini ghi n:ii ngé Yesu ngé yoo yi módu, apê, Yilí ngé a ka até dé pyódu, p:uu ndiye pyu kní ye yepê, Dinki k:oo wo dmyeno, kpé léê mwada pee lee kmêle.

¹⁹ Kada ghêlí dépangé y:ee ngópu, dêépí pyu ngmê u kwo até yi loo, kwo, Mââwe. Kwo, Kwéli wanyi lê, ana a yâmuyâmu ngi.

²⁰ Yesu ngé kwo, Mumdoo anya a yâmuyâmu nê? Kwo, Chii w:ââ w:uu yi dpí tédê dmi a pyede, y:i a dpí nyédi, rímê kní yi ny:uu a pyede, y:i a dpí nyédi, ngmênê a ngomo daa kwo, a dpí tédê daa tóó, a ghê vyími tédê myedaa tóó. Kwo, Mumdoo nyi u ntââ, anya a yâmuyâmu nê? *

²¹ Pi m:uu, Yesu p:uu ndiye pyu ngmê, Yesu ka kwo, M:aa a ngópu mwiyé paa pw:oo we, an:uu kmênê, u ngwo ana a yâmuyâmu ngi.

²² Yesu ngé mgongo u kwo ngmê kwólu, kwo, N:ii yi ghê daa pyede, yinté kópu p:uu dny:oo nuw:w o.

Yesu ngé yópu ndíi u ngwo chedê ngé

Mak 4:35-41; Luukí 8:22-25

²³ Yesu, p:uu ndiye pyu kní yi k:ii, dinki k:oo yi wo dniye, kada yedé y:ee ngópu.

²⁴ Yópu ndíi ngma a pwaaw wo, vyuwó dinki k:oo dnyen:aa kn:êê, daa kêmakéma dinki pi vy:êê wo, ngmênê Yesu doo dpí.

²⁵ P:uu ndiye pyu kní y:oo u dpí ny:ââ ngópu, kwo, Nmí Lémi, ngee nmédi. Kwo, Awêde nmo pwopwo té.

²⁶ Yesu yedé pii wo, yepê, Lukwe díy:o nmye nkíngê té. Yepê, Nmyi kélímí lukwe ngé tédê ngé dé pyódu. Wod:oo ghêémí ghê wo, vyuwó yópu ye yepê, Munto. Yi ngwo vyuwó yópu chedê ngé pyaa knopwo, dye ndíi mê káâ.

* 8:11: Luukí 13:28-29 * 8:12: Mát 25:30 * 8:14:

27 P:uu ndiye pyu yoo ngwéti dniye, noko yepê, Kí lónté pini, vuuwó yópu y:oo u dniye kédé ny:ee ngmê, kímýaa chápu ngmê.

*Nkedísa pi dé yi danêmbum
Mak 5:1-20; Luukí 8:26-39*

28 U kuwó dini ghi ngé Yesu p:uu Nkálili Kpéni Lêê mwada pee yimí tee dniye, Nkedísa tpémi kwéli dnýa a ya. Pi miyó dé y:oo maadí a pyódu tumo. Yi tpódu y:e yi kména dniye kwo, kpomo u méné pi ntóó kwéli dnýimo yiyé dé, y:i a ndé knopwo. L:êé pyu ndíi ngé dpímo ya, pi kní y:oo yi máádi dédnyimo kígha, apu, Angmé vya nmo.

29 Dini ghi n:ií ngé Yesu m:uu ngópu, wod:oo dpodobiy:e u kwo mbwóó knopwo, kwo, Yápuw ndíi tp:oo. Kwo, Lukwe nye ngmanyi md:o? Kwo, Nangé kpada nyo. Kwo, Kpadakpada u wo doongé dyimé wo. *

30 Mbwémé w:uu ndíi yi nkígh:é ngmédoo kwo, y:i dniye kmaapí.

31 Yi kména yoo Yesu ka nképê mbê dniye, kwo, Nye ngm:ií kígha nmo, ye u ntáá kí mbwémé w:uu vy:o wanyí dy:áá nmo.

32 Yesu ngé yepê, Dmyinê lèpí. Wod:oo yi kména kní y:oo yi pini dé a kuwo dumo, mbwémé kní yi p:uu mí kaa dniye. Yi mbwémé w:uu yintómu paa ghi p:uu ghípíla dniye, kpé lèé u kwo mí dyimé dniye, wod:oo vy:éé dniye.

33 Pini n:ií yoo mbwémé w:uu ka dniye vuuwo, yi yéli mye mbépê dniye, yi p:o lee dniye, pi kní ye mdoo níuw:o ngópu, kópuni yi pini dé y:e pyodo, pi kní ye myeminé nté tumo.

34 Wod:oo yi p:aaani tpémi yintómu Yesu ka lee dniye. Dini ghi n:ií ngé m:uu ngópu, u kwo nképê mbê dniye, kwo, U ntáá ala wee anyinê kuwo.

9

Yesu ngé u knéyómu ya pyu u ngwo pyi ngé

Mak 2:1-12; Luukí 5:17-26

1 Yesu p:uu dinkí k:oo mé wo dniye, kpé lèé mé ngmêé ngópu, yi p:o Kípèèniyém mimé tee dniye,

2 u knéyómu ya pyu y:i u kwo ngmê níuw:o ngópu, u ngmítédmi mbémé doo dpí. Dini ghi n:ií ngé Yesu ngé m:uu too, a w:ee ngé, apé, N:ií kní y:oo kí pini a ka da níuw:o ngmê, ndéndé ngé a ka wuné kélímí té. Yesu ngé yi pini ka kwo, A tp:ee, mēdaanyi ch:anéch:ané, nono yilí yintómu dí chedé, Chóó Lémi ngé mēdaawa kpada ngi. *

3 Dêépí pyu n:ií yoo yi doo kwo, noko yepê, Kí pini ngmêé u kwo n:uu, u yi u ngwo a kwo, Chóó Lémi u daa né káádi.

4 Kópuni tumo dniye nuw:onuw:o dé, Yesu ngé a w:ee too, yepê, Lukwe díy:o yenté nmye nuw:o dono té?

5-6 Yepê, Nê Chóó Lémi u Pi Ndéndé, u ntáá ngé yinê a pyódu noo, u ntáá dyámé mbémé pi ka wani vyi, Nono yilí dí chedé, Chóó Lémi ngé nono yilí u kuwó dé kée té, mēdaawa a ngí té. Yepê, Komo tpile a kópu ka módó daanmyi kélímí mbê dmi, ngmêé kópuni kí kpálí ntóó ngé n:aa d:uud:uu, a kópu ka u ngwo nmye kélímí té. Wod:oo Yesu ngé yi kpálí ntóó ka kwo, Gh:éédé, ngmítédmi a ngini, p:o lili. *

7 Wod:oo yi pini a pii wo, u p:o loo.

8 Pi kní y:oo yi m:uu ngópu, nkíngé mbê dniye, Chóó Lémi chaa kalé ngópu. Yinê ye Yesu pi ntee pini, ngmêé Chóó Lémi u pi mbémé mbwudu ndíi ngmêé chaa.

*Yesu ngé Mátiyu u ngwo ngmídi ngé
Mak 2:13-17; Luukí 5:27-32*

9 Yesu p:uu maa p:uu até yidnye lèpí, mwada y:i tákisi ngéépí pyu ngmê m:uu ngópu, u pi Mátiyu. Yi pini ndapí ngéépí ngomo ghi k:oo doo ya. Yesu ngé kwo, A ngm:éé nédi. Wod:oo ghéédí wo, Yesu u kuwó ghê wo.

10 U kuwó dini ghi ngé u ngomo k:oo kee dniye, Yesu, p:uu ndiye pyu yoo, tákisi ngéépí pyu yoo, kn:aadi te pyu yoo mye yi kii. Yi ngomo k:oo nipi dniye kmaapí.

11 Pádisi yoo daa yi nuu u kópu ngé pyodo, Yesu p:uu ndiye pyu kní ye yepê, Lukwe díy:o nmyi kada pini tákisi ngéépí pyu yoo kn:aadi te pyu yoo yi kii a kmaapí té. *

12 Yesu ngé yi kópu yi nyongo, yepê, N:ií mb:aamb:aa dé, yi yéli ye kpeede d:uudpí ní. Yepê, Kpeede mbii pyu kní ye dpí lé.

13 Yepê, Chóó Lémi ngé wuné kópuni a vvu, u nt:u kópu dmyinén:aa a pyw:émí. Yepê, Ala kópu a vvu,

Tpíle tp:oo nkéèni a ka daa ndíi kópu, pi ka vvuwo yi ndíi kópu.

Yesu ngé yepê, Yélini yinê ye, Nmo mb:aamb:aa dé, daa yi yéli yi díy:o alii né loo, yepê, ngmêé kn:aadi te pyu yoo yi díy:o né loo. *

*Nté kpípkpípi u danêmbum
Mak 2:18-22; Luukí 5:33-39*

14 Yi dini ghi ngé Njon Baptist p:uu ndiye pyu kní ngmê Yesu ka lee dniye, kwo, Wiki yintómu wo miyó kní yi k:oo nté nmo kpípkpípi ngé, Chóó Lémi ka dpodobiy:e u ngwo nmo ngépé nyédi. Kwo, Pádisi kní y:oo yinté mye d:uud:uu ngópu. Kwo, Lukwe díy:o m:uu ndiye pyu kní y:oo nté d:uudpí kpípi ngmê, dye ghi yintómu a kmaapí nyédi? *

* 8:29: Mak 1:24; Luukí 4:34,41; Kílosa 2:15 * 9:2: Luukí 7:48-49 * 9:5-6: Njon 5:8; 17:2 * 9:11: Luukí 15:2;

¹⁵ Yesu ngé yepê, Wéni n:ii ngé pi cha dpi yéé kní, pi ngé nté pi ka d:uudpi kwódu. Yepê, A p:uu ndiye pyu yoo yi k:ii nmí gha dmi mb:aamb:aa ngé a pyede, doo u ntáâ nté ye daaní kwódu. Yepê, Wéni n:ii ngé pi dpi pw:onu, u yoo yi gha dmi dono ngé dpi pyódu, dye ghi kní ngmê ngé nté dpi kpípi ngmê. Yepê, Dini ghi n:ii ngé a p:uu ndiye pyu yoo yi vy:o mēdaani kwo, yi ngwo yi gha dmi yinté dono ngé wa pyódu. Yepê, Yi wéni ngé yi chóó nté wa kpípi ngmê. *

¹⁶ Yepê, Kópu kamí ngma atéd:a núw:o, nmyi l:éê ghi mbwee dmi daa kópu kamí yi pee dé. Mgongo ye ngmê kwólu, yepê, N:ii kpídi mbwee dpo chópu, doo u ntáâ kpídi pee kamí daawa pwíla, kpídi mbwee p:uu daawa t:oo. Yepê, Dini ghi n:ii ngé ayi ghodo, kpídi pee kamí dēék:wédi ngé wa a pyódu, kpídi mbwee d:ud:umbiy:e wa a chópu. Yepê, Kpídi pee kamí, kpídi pee mbwee daa numo yi pee dé, myenté l:éê ghi mbwee a kópu kamí daa numo yi pee dé. *

¹⁷ Yepê, Wain kamí nmye ngmēda: núw:o, doo u ntáâ u yiyé tédê mbwee kní yi k:oo daaní yé, wa dyénê té, mbwódo amí d:ii. Yepê, U ntáâ kamíni kní yi k:oo n:aa yiyé, daawa dyénê té. Yepê, Nmyi l:éê ghi mbwee dmi yi dye ghi machedé. Yepê, Nté kpípi k:oo mēdaa ndíi kópu. Yepê, Yi kópu u l:éê díy:o a p:uu ndiye pyu kní ye nté daaní kwódu.

Yesu ngé Njayidus tp:oo módó u ngwo mēdê pyidu ngé

Mak 5:21-43; Luuki 8:40-56

¹⁸ Dini ghi n:ii ngé Yesu pi kní ye doo danēmbum, kada pini ngmê u kwo loo, yu mbodo dé y:e kame u kwo ghê wo, kwo, A tp:ee módó ala ngwo kédê pw:onu. Kwo, U ntáâ wanyinê lē, ngéê dé u pwo any:uu yé dé, yed:oo ghê mē kelekele.

¹⁹ Wod:oo Yesu ghēédí wo, p:uu ndiye pyu kní yi k:ii yi pini u kuwó ghê dniye.

²⁰⁻²¹ Kada yedé y:ee ngópu, maa p:uu pyáâ ngmê yi p:uu kele, doo yámuyámu dé. Yi pyópu kmene muwó, dye ghi yintómu yinté dpímo ya, m:áâ y:a mē miyó ndíi, wéê p:uu dēpé vyá. Alanté doo nuw:o, apê, Pi yilí yi l:éê díy:o doo u ntáâ ngé a ka dé pyódu, Yesu u kada daan:uu ghê knomomé, ye daawa pyi nē. Apê, Ngmēnē u nkígh:é nímwo wowo, u kpídi p:uu kēê n:aa yiyé, yed:oo u ngwo n:aa pyiyépyiyé. Wod:oo Yesu u kuwó chono mí ghê wo, u kpídi kwódo p:uu kēê yó. *

²² Wod:oo Yesu u kwo diyé wo, yi módu, kwo, A ch:am. Kwo, Nga mb:aamb:aa ngé mē pyaa we. Kwo, A ka che kélími mb:anê,

u ngwo chi pyiyé. Wod:oo yi pyópu yi ngwo mē pyiyé wo. *

²³ Dini ghi n:ii ngé kada pini u p:aa pee taa dniye, Yesu ngé apê, Yoo mu mbê té, yi dmáâdí u l:éê díy:o nkéli mbyuwu páâ mu wupí t:oo, wod:oo Yesu yi ngomo k:oo kee wo, mgongo ye ngmê kwólu, yepê, Munto mbê.

²⁴ Yepê, Ye dmáâdí doo pwene, ngmēnē a dpi. Yepê, Kuwa pwii dmyeno. Yesu dnye yumuyumu, ngmēnē kuwa pw:ii too. *

²⁵ Yi dmáâdí u ngomo ghi k:oo mí kee wo, kwulo kele, mēdê pyidu ngé.

²⁶ Yi wee u kwo p:aa ni p:aa ni pi yintómu kní yi nuwo yi kópu yaa wo.

Yesu ngé ngwolo kopwe miyó u ngwo pyi doo

²⁷ Dini ghi n:ii ngé Yesu ngé yi p:aa ni pee yedé kuwo ngé, pi miyó u kuwó ghê wo. Yi pini dé yi ngwolo páádi kní kopwe dé. Yesu dpímo yámuyámu, u kwo dpímo a káâ, kópu, N:ii Chóó Lémi ngé a ngmídi ngé, Dépidi ntee pini, u ntáâ nga wanyi ch:anê kní?

²⁸ Dini ghi n:ii ngé Yesu ngomo k:oo mí kee wo, yi ngwolo kopwe dé y:i myemí kee knopwo. Yesu ye póó wo, yepê, Mumdoo dpi kélími mbēmē, dpínē dpo nē u ntáâ, n:aa pyípyi dp:o? Kwo, Nyáâ, nmí Lémi.

²⁹ Wod:oo Yesu ngé yi ngwolo páádi kní yi p:uu kēê yó, yepê, Kópuni ka dpo kélími mo, yi kópu pyaa we, *

³⁰ wod:oo yi ngwo yéli mē m:uu ngópu. Yesu ngé yepê, Kópuni dpo dí d:uu, pi kní yi ngéédí nangén:aa nt:o. Yi kópu dnyinté ye daa kwódu ngé,

³¹ ngmēnē u dnye daa ny:ee ngópu, p:aa ni p:aa ni lee knopwo, pi kní ye yuu mínê y:ee ngópu.

Yesu ngé pi ngmê u ngwo pyi ngé, dnye dēpwo kígha

³² Dini ghi n:ii ngé Yesu p:uu kuwa pwii dniye, pi kní y:oo pi ngmê u kwo núw:o ngópu, u kmēna u ngwo ngmēdoo kwo. Yi kmēna ngé yi pini u dnye l:ámo wuné a ngópu. *

³³ Dini ghi n:ii ngé Yesu ngé yi pini ngé u kmēna ngm:ii kwólu, wod:oo yi pini modoo danēmbum. Yélini yilí yi ngópu yi kópu pyodo, ghê yi mēnē ghipé wo, yi nyepényepé u kópu ngé mye pyodo, noko yepê, Yisiléli Wee u kwo kinté kópu pi doongmē módu.

³⁴ Ngmēnē Pádisi kní y:oo noko yepê, Setan ntee pini nmye yila, n:ii kmēna kní yi kada pini. Noko yepê, Setan u wédēwédē mbēmē kmēna yoo yinê a ngm:ii kígha too. *

Yesu ka yoo u ngwo ch:anê dniye

* 9:15: Njon 3:29

* 9:16: 1 Kódin 10:21; 2 Kódin 6:16

* 9:20-21: Mát 14:36

* 9:22: Mak 10:52; Luuki 17:19

* 9:24: Njon 11:11

* 9:29: Mát 8:13; 15:28

* 9:32: Mát 12:22

* 9:34: Mát 12:24; Mak 3:22; Luuki 11:15

³⁵ Yesu p:uu p:aani p:aani lee dniye, yoo yi ngêpê ngomo kní yi koo dnyimon:aa koko. Yesu y:i ye dpímon:aa dêêpí, yipu, Chóó Lémi ngê chóó u yoo yi y:enê kn:ââ daa kêmakêma a chapí. Pwopwokopwe yilí mye pyi ngê. Mbii dyêédí daa ngmidi yi p:uu doo ya, ngmêné Yesu ngê pyi too.

³⁶ Dini ghi n:ii ngê yoo ndîi módu, u kwo ch:anê dniye, mu kópu u díy:o apê, Na a ka sipi w:uu n:ii yi y:ee:y:ee pyu daa tóó, pi ye daa vuyuwu. Apê, Chii w:ââ kní ye a nkíngê té, yi ngêépí pyu daa tóó. *

³⁷ Wod:oo p:uu ndiye pyu kní ye yepê, Chóó Lémi u yâpwo tédê nté al:ii daa ghêdê, ngmêné nté mgípi pyu mdoó daa tóó. *

³⁸ Yepê, Yâpwo tédê chóó ka dmyinê ngêpê, nté mgípi u l:êê díy:o pi kní nmye mupêdê kê ngê.

10

Yesu ngê u dyépi y:a mê miyó u ngwo ngmidi too

Mak 3:13-19; Luukí 6:12-16

¹ Yesu ngê p:uu ndiye pyu y:a mê miyó nipi a danê ngê, yepê, A pi ngê n:aa dyede nmyo, u ntââ ngê myinê pyépi nmyo, n:ii kní y:e yi kmêna a wee, yi kmêna anmyin:aa ngm:ii kígha dé, n:ii kní y:e mbii dyêédí daa ngmidi a t:a, anmyin:aa pyipyi dé. *

² Yesu u dyépi y:a mê miyó yi pi dmi ala, Saimon ngmê, pini n:ii u pi mye Pita. Saimon u mbwó Andru myomo, Njems mbwémi Njon pyolo podo, Sepedí tp:oo dé.

³ Pilipi Mbatolomyu limo wono, Tomas pii, Mátiyu wolo, pini n:ii dpímo a tákisi ngêépí. Njems tówo, Alpayas tp:oo, Tádiyas yono.

⁴ Saimon mê ngmê, pini n:ii yoo woni kní yi k:ii u yi y:e doo kwo, Lóma lede yoo nmí ngm:ii kalé té, mu kópu u díy:o u yi y:e dêpwo kwo, Lóma tpémi y:oo dny:oo y:enê nmo. Njudas Kédíyot pi mê myomo, pini n:ii Yesu u kwódo ngê ghê wo.

Yesu ngê u dyépi y:a mê miyó p:aani p:aani u ngwo dy:ââ too

Mak 6:7-13; Luukí 9:1-6

⁵ Dini ghi n:ii ngê Yesu ngê u dyépi y:a mê miyó p:aani p:aani doo dyede dé, yi dpodo u dy:oo ye mwiyé a chápwo, yepê, Samédiya tpémi yi p:o p:o nangmê lê, kn:aa yéli ye myenangmê lê,

⁶ ngmêné Yisiléli tpémi ye p:aani p:aani dpí lee dmyeno. Yepê, Sipi w:uu woni kní y:oo yi y:enê pyu ntee dpo kuwo ngmê, u dnye daa nyéni ngópu, kn:aa kn:aa dpí lee dmi, Yisiléli tpémi nye yinté dé, yi kada pini ndéndê kédê kuwo ngmê. Yepê, Yi yéli ye dmyinê lêpí. *

⁷ Yepê, Ye dmyinên:aa dêêpí, yipi, Dini ghi n:ii nmo tât:tââ, Chóó Lémi ngê chóó u ngwo ada a y:enê nmo, yi dini ghi daa kêmakêma a dyimedyimê.

⁸ Yepê, Mbii pyu dpí pyi tóó, pini n:ii dé pw:oo knomomé, ghó moo t:ee yó, yélini yi p:uu too pee mbii leprísi a t:a, dpí pyi tóó, n:ii kní y:e yi kmêna a wee, yi kmêna dpí ngm:ii kalé tóó. Yepê, Wêdêwêdêni nmye d:a kê, yi wêdêwêdê a ka dmy:oo pwila ngópu. Yepê, Kópuni anmyin:aa d:uud:uu dé, pi kní y:oo nmye kíngin:aa pwila t:oo.

⁹ Yepê, Nmyi tpile nangmê núw:o, ndapí myenangmê núw:o.

¹⁰ Yepê, Nmyi péé nangmê núw:o, nmyi kiyé nangmê núw:o, nmyi nkuwo kpídí myomoni nangmê núw:o, nmyi yi dópo dmi myomoni myenangmê núw:o. Yepê, Nté ndapí yi p:uu nuw:o ngê kêê nangê t:oo. Yepê, Yélini anmyin:aa ngêépí dé, u nkwo adnyin:aa mbonombono nmyo, nmye adnyin:aa vuyuwu. Yepê, Pi módó daa dpodo yédi, u dpodo u pywuu dpo ngee. *

¹¹ Yepê, P:aani p:aani pi miyó miyó dpí lee we. Yepê, P:aani n:ii pini n:ii dé d:uu taa knomomé, gha pi y:i ngmêdo pyw:ee y:e, p:uu dny:oo ya, u dí yi p:aani mídn:oo a kuwokuwo.

¹² Pini n:ii dé n:ii u ngomo koo dpímo koko knomomé, yi ngomo chóó ka ala kópu dny:oo tpaépí, Mw:ââkó, Chóó Lémi ngê nyoo kní yi k:ii a ngee nmyine.

¹³ Yepê, Yi ngomo chóó ngê yi pini dé yi wépi dé adí pwapí dé, ye kópuni mwiyé u kwo adpi tpaépí, yi kópu ye modo diyé we. Yepê, Yi ngomo chóó ngê u yi adí kwo, Chóó Lémi ngê a ngee nmíne, ye wa ngee té.

¹⁴ Yepê, Pini n:ii dé p:aani n:ii adpín:aa taataa, n:ii mupwokní ye amyedpín:aa taataa, yi yéli y:oo yi dé y:e daachoo kwo knomomé, yepê, yi dnye dé daachoo nyémí knomomé, ye yi pini dé y:oo yi yéli dny:oo a kuwokuwo, yi p:aani u tépé yi yi yodo p:uu dny:oo vyavya. Yepê, Yi yéli y:oo ala kópu u ngwo wa a w:ee ngmê, awo, Yinê ye dp:oo Nju tpémi, dp:oo Chóó Lémi u yoo. *

¹⁵ Yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaépí, Wéni n:ii ngê Chóó Lémi ngê Sodom p:aani dé Kímoda a pw:oo doo, dnyinté a kpada too. Yepê, P:aani n:ii tpémi y:oo adnya a mb:iimb:ii nmyo, kuwókuwó wéni ngê Chóó Lémi ngê dnyinté daawa kpada té. *

Yesu u dyépi kní ye u ngwo doo danêmbum, yi kpadakpada puu

Mak 13:9-13; Luukí 21:12-17

¹⁶ Yesu ngê u dyépi kní ye yepê, Dpodo tédê n:aa dyede nmyo. Yepê, Y:ee tímêlyu

* 9:36: Mát 14:14; Mak 6:34

* 9:37: Luukí 10:2; Njon 4:35

* 10:1: Mak 6:7; Luukí 9:1

* 10:6: Mát 15:24

* 10:10: 1 Kódin 9:14; 1 Tim 5:18

* 10:14: Dpodo 13:51; 18:6

* 10:15: Gen 18:20-19:28; 2 Pita 2:6; Njuda 1:7

yi vy:o kêmkêm tp:oo w:uu ntee tpile ngé anmyi pyaa dmi. Yepê, Nuw:o mbêmê dmyinên:aa dpodo, yoo mb:aa ngé dmyinên:aa kwo. Yepê, Pi kní y:oo nmyi kpadakpada u nt:u kópu nmyi p:uu kídangmê pyw:ee ngmê. *

17 Yepê, Mb:aamb:aa ngé nmye dmyina a vyyuwo. Yepê, Dye ghi kní ngmê ngé pi dono kní y:oo u yi y:e adí kwo, Nê u yoo nmí chedê. Yepê, Yi ngwo dono a l:êê díy:o nmye adnyin:aa d:uud:uu. Yepê, Ngêpê ngomo kní yi y:enê pyu kní y:oo adnyin:aa ngímíngímí nmyo, adnyin:aa kóté kigha nmyo, u nkwo adnyin:aa kpakakpaka nmyo.

18 Yepê, A l:êê díy:o king kní y:oo, kada pini kní y:oo amyidnyin:aa kóté kigha nmyo. Yepê, A p:uu ye anmyin:aa danê, yélini daa Nju tpémi, a p:uu ye amyenmyin:aa danê. *

19 Yepê, Dini ghi n:ii ngé adnyin:aa ngímíngímí nmyo, kópuni ye anmyin:aa tpapê dé, yi p:uu nuw:o ngé kêê nangê too. Yepê, Dini ghi n:ii ngé adnyin:aa kóté kigha nmyo, kópuni ye anmyin:aa tpapê dé, yi ngwo anmyin:aa a pyw:émí dé.

20 Yepê, Daa nmyi chóó nmyi kópu ayinmyin:aa tpapê dé, ngmênê nmyi Mí u Ghê Dmi u komo ayinmyin:aa kapí. *

21 Yepê, Dini ghi n:ii ngé a yoo adnyi vyeé dé, pi kní y:oo yi chóó yi mbwó yoo wa ch:ee t:oo, máâ kní y:oo yinté yi tp:ee yoo amye ch:ee t:oo, pi kní y:oo yinté yi chóó yi pye mí yoo amye ch:ee t:oo, kada pini kní y:oo wamye vya t:oo.

22 Yepê, A l:êê díy:o pi yintómu kní ye wanmy:uu diya dmi, ngmênê yi dono vyímí tédê daanmyinê mb:ii nê, ye mu dini ghi ngé waní ngee nmyo, a kêê k:oo anmy:uu ghê dmi. *

23 Yepê, P:aani n:ii adnyi vyeé nmyo, yi p:aani dmyina a kuwokuwo, kn:aa p:aani mēdmýinê mbêpēmbêpê. Yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpapê, Yisiléli tpémi yi vy:o p:aani p:aani nmyi dpodo ghéli k:ii daanmyinê kéli ngmê, u ngwo nmye amênê diyé.

24 Yepê, Ndiye pyu u pi ndíi, yélini p:uu a ndiye nyédi, yi pi dmi tédê, myenté kada pini u pi ndíi, u dpodo pyu yoo yi pi dmi tédê. *

25 Yepê, N:ii yoo yi kada pini u nt:anê dpí yaa dmi, yi yéli yi gha dmi mb:aamb:aa ngé dny:oo ya. Yepê, Setan u pi a pyimo t:ee ngópu, nmyi pi dmi dnyinté daawa dyênê ngmê.

Yesu pi ka nkíngê puu u ngwo ye doo danēmbum

Luukí 12:2-9

26 Yesu ngé yepê, Pi kní ye nkíngê ngé kêê nangên:aa t:oo. Yepê, Ala ndéndê kópu nmyi

lama ka tóó, tumu kópu yintómu díyo wa a pywáli dmi, ngmee u kópu dyuu wamyedo pywáli dmi. *

27 Yepê, Yi kópu u l:êê díy:o tumu kópuni mgídi vy:o nmye n:aa tpapê té, díyo pi kní ye w:êêní dp:uu vyi tóó. Yepê, Tumu kópuni kwayi ngé nmye n:aa tpapê too, díyo naa tédê táâ dp:uu vyi tóó.

28 Yepê, Pi kní ye namê nkíngê. Yepê, A l:êê díy:o wa vya nmyomomê, am:ii pw:oo dmi, ye ló kópu nmye m:uu wa d:uu ngmê. Yepê, Doo u ntáâ, nmyi ghê ndéndê daawa vya ngmê. Yepê, Ye anmyi nkíngê knomomê, a wépi u ngwo anmyi pwaa ngmê, ye Chóó Lémi ngé nmyi wépi dmi u nkwo wa puwâ, ndiya wa kée nmyo. Yepê, Chóó Lémi p:ee vyílo, u kwo yidmyinê nkíngê. *

29 Yepê, Mtyímwe daa ndíi íméné tp:oo, kní ngmédê pw:oo knomomê, nmyinê nmye komo tpile, ngmênê Chóó Lémi ye wunê vyyuwo yédi, doo u lama daangmêwa pw:onu.

30-31 Yepê, Nmye myewunê vyyuwo yédi, dp:ee mtyímwe ntee yéli, dnyinté nmye dédê vyyuwo. Yepê, Nmyo yintómu u lama nmye pyede, nmyi mbêmê mbêmê mbodo gh:aa ntémwi a kwo, u lama mye tóó, doo u lama daangmêwa a ghay. Yepê, D:ud:umbiy:e pi ka namê nkíngê. *

32 Yepê, Pini n:ii ngé pi kní ye daawa a wópu nê, yewo, Nyáâ, ye pini p:uu n:aa dpodo, ye kuwókuwó wéni ngé M:aa ngíma yi pini u nkwo daanímo wópu, a kêê k:oo wan:uu kââ.

33 Yepê, N:ii ngé pi kní yi ngíma wa a wópu nê, yewo, Ye pini p:uu dinê dpodo, ye kuwókuwó wéni ngé M:aa ngíma yi pini u nkwo wanímo wópu, a kêê k:oo daan:uu kââ. *

Yesu yoo chámêchámê p:uu u ngwo doo danēmbum

Luukí 12:51-53; 14:26-27

34 Yesu ye póó wo, yepê, Nmyinê nmye yoo kââdikââdi u l:êê díy:o dyámê mbêmê nê loo, apii? Yepê, Ngmênê kêle, daa yoo kââdikââdi u l:êê díy:o nê loo, nê, Yoo n:uu chámê.

35 Yepê, Yi kópu u l:êê díy:o yoo woni a yoo vy:o wa ghê dmi, woni kní y:oo a wépi wa pwaa ngmê. Yepê, Yi ngwo máâ u mí k:ii dnyinté noko adpí ya, pyáâ u pye k:ii dnyinté noko adpí ya, u n:áâ k:ii dnyinté noko amyidu ya.

36 Yepê, Daa kn:aa yéli yi mo ye wanmy:uu diya dmi, ngmênê nmyi chóó nmyi yoo kní ye wanmy:uu diya dmi.

* 10:16: Njon 10:12; Dpodo 20:29 * 10:18: Dpodo 25:23

* 10:20: Njon 14:26 * 10:22: Mát 24:9,13; Njon 15:18-21

* 10:24: Njon 13:16 * 10:26: Mak 4:22 * 10:28: Njems 4:12 * 10:30-31: Mát 6:26 * 10:33: Mak 8:38; 2 Tim

³⁷ Yepê, N:ii nódo u pye mí yi nuu ghi dé d:ud:umbiy:e nódo adpí ya, a nuu ghi nódo pee tp:oo adí ya, yi pini amí dípí, a kêê k:oo daamí ghê. Yepê, N:ii nódo tp:oo módo tp:oo máâ yoo yi nuu ghi dmi ndéndé ngê nódo adí ya, a nuu ghi pee tp:oo nódo adí ya, yi pini amye dípí, a kêê k:oo daamí ghê.

³⁸ Yepê, N:ii ngê a l:êê díy:o dono daawa a vy:u, a l:êê díy:o myedaawa pw:onu, yepê, yi pini wa dípí, a kêê k:oo daamí ghê.*

³⁹ Yepê, Pini n:ii u ghê p:uu adí nuw:o, awo, Kíngê vya nê, u ngwo wa kede, a yoo vy:o daawa ghê, yepê, yi pini ndéndé ngê wa pw:onu, ndé ngê amí ma. Yepê, Pini n:ii a l:êê díy:o wa pw:onu, yi pini amédê pyidu, ghê kamí u ngwo wa a pyw:oo, mb:aamb:aa ngê adín:aa ya.

Yesu u yoo kní ye vvuwo p:uu u ngwo ye doo danêmbum

Mak 9:37,41; Luukí 9:48; Njon 13:20

⁴⁰ Yesu ngê yepê, N:ii nmye ada a vvuwo, ye a ka amyeda a vvuwo, amyedê cháâcháâ nê, n:ii ngê a dy:ââ noo amyedê cháâcháâ.*

⁴¹ Yepê, Dini ghi n:ii ngê M:aa ngê u komo kapí pyu kní ye yi pywuu dmi wa y:oo, yi ngwo n:ii yoo yi yéli ye mwiyé dnyimo a vvuwo, yi pywuu dmi yinté amyedê ngee ngmê. Yepê, Myenté, dini ghi n:ii ngê M:aa ngê a yoo mb:aa kní ye yi dpodo u pywuu dmi ye wa y:oo, yi ngwo n:ii yoo ye mwiyé adnya a vvuwo, yi pywuu dmi yinté amyedê ngee ngmê.

⁴² Yepê, K:omo tpile nmyi pi dmi daa ndíí dé, ngmênê n:ii ngê a l:êê díy:o wa ngee nmyo, kópuni mb:aa yi pini ngê ngmaní d:uu. Yepê, Mbwaa kní nmye angma a kê, k:omo tpile daa tpile ndíí nmye ayedê kê, ngmênê kópu mb:aa ndéndé ngê yi pini ngê ngmaní d:uu.*

11

Njon Baptist ngê pi miyó Yesu ka u ngwo dy:ââ doo

Luukí 7:18-35

¹ Dini ghi n:ii ngê Yesu ngê u dyépi y:a mé miyó kní ye u dy:oo a kélí ngê, wod:oo p:aani p:aani dy:ââ too. Yi kuwó kada myedê y:ângo, p:aani p:aani pi kní ye myedoon:aa dêêpi.

² Yi ngwo Njon Baptist mbwa k:oo doo kwo, kópuni Yesu Kédisu ngê doo d:uud:uu dé, yi pi dmi y:i nyongo, wod:oo p:uu ndiye pyu miyó dê ye mbwolo, nmi Lémi ka dy:ââ doo,

³ yepê, U kwo dpí póo cho, kwipi, Pini n:ii nmo t:âât:ââ, mumdoon nyi vyilo ó kn:aa

pini yuno t:âât:ââ? Yi pini dé Yesu ka yi lee knopwo, yi kópu p:uu u kwo póo knopwo.*

⁴ Yesu ngê yepê, Kópuni dpí m:uu t:oo, kópuni dpí ny:ee t:oo, yi kópu yilí Njon ka dpumo nté tóo. Yepê, U kwo dp:uu vyi nyoo, kwipi, Kópuni yilí Yisaya ngê wuné a d:êê too, nê ngê ka ntiyentiya té.

⁵ Kwipi, Yélini dèdnyimo vvuwo, yéli méka y:enê ngmê. Kwipi, Yélini dèdnyimo m:ii, méka paa té. Kwipi, Yélini yi p:uu too pee mbii doo ya, Kímaa pyi té. Kwipi, Yélini ngwene pwââ dé, dnye méka nyémí ngmê. Kwipi, Yélini pw:oo dnyie, mékiyedê pyidupyidu té. Kwipi, Ngópuch:anê kní y:oo Kópu Mb:aa a nyémí ngmê.*

⁶ Kwipi, Pini n:ii ngê a wépi daawa a puwâ, mb:aamb:aa wa a pyw:oo.

⁷ Dini ghi n:ii ngê Njon ka mē diyé knopwo, Yesu pi kní ye Njon p:uu doo danêmbum, yepê, Dini ghi n:ii ngê Njon w:amí mbémé modoo a dpodo, lukwe u pyinê y:i nmyi ngm:êê ngópu? Yepê, Mumdoon u yi nmye doo kwo, Nmín:aa yópu u dnye nyémí? Yepê, Kêle.

⁸ Yepê, Lukwe u pyinê y:i nmyi ngm:êê ngópu? Yepê, Pini n:ii u kpídí mb:aa dé u pyinê nmyi ngm:êê ngópu? Yepê, Kêle. Yepê, Pini n:ii u kpídí mb:aa dé, w:amí mbémé daa dpodo yédi, yi pini king p:uu a ya yédi, ngomo mb:aa k:oo a kwo yédi.

⁹ Yepê, A ka vyi yó. Yepê, Lónté pini u pyinê y:i nmyi ngm:êê ngópu? Yepê, Chóó Lémi u komo kapí pyu ngmê, apíi? Yepê, Nyââ, yi pini yi vyílo, ngmênê Chóó Lémi u komo kapí pyu yintómu mēdê kuwo too, yi pwo pini ngê mē tóo.

¹⁰ Yepê, Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê ala kópu a ka a vvu, u komo kapí pyu ngmê ngê yi ngwo a d:êê ngê, apê,

A kópu y:eeey:ee pyu ngada waní kââ,

maa yinê aminê yé.*

¹¹ Yesu ngê yepê, Njon ngê a maa a yó, yoo mbwee yi pwo pini ngê u ngwo pyodo, ngmênê n:ii yoo a yoo kamí vy:o wa ghê dmi, Njon amédê kuwo ngmê, u pwo pini ngê amé pyaa dmi.

¹² Yepê, Dêêpi kópuni Mósisi ngê a d:êê too, kópuni Chóó Lémi u komo kapí pyu kní y:oo myedê d:êê tumo, dye ghi daadí nmyi kada pini kní y:oo yi kópu dyuu nmye dnya a tpapê dé, nmye myednya a tpiye dé. Yepê, Yi chóó yi dêêpi kópu dyuu nmye myednye tpapê dé, ngmênê yi dêêpi kópu dyuu yi cháâcháâ nmye doo u ntáâ ngê dpímo pyodopyodo, u nkwo dnyimo kéké nmyo, nmyi yoo kuwa dnyimo kapí nmyo. Yepê, Ngmênê Njon Baptist ngê kópu kamí kn:ââ ngmê chópu. Yepê, Ala ngwo nmyenimo,

* **10:38:** Mát 16:24-25; Mak 8:34-35; Luukí 9:23-24; 17:33; Njon 12:25 * **10:40:** Mak 9:37; Luukí 10:16; Njon 13:20; Nkal 4:14 * **10:42:** Mát 25:40 * **11:3:** Mát 3:11 * **11:5:** Is 35:5-6 * **11:10:** Mal 3:1; Mak 1:2; Njon 3:28

Nmyi dono a kuwo tóó, Chóó Lémi kóó k:oo ghtë dmyeno. Yepê, Pi kní y:oo yi dono u nkwo wunê kuwokuwo tumo, a kadakada nyédi, apu, Chóó Lémi kóó koo nmí kee dmi.

¹³ Yepê, Chóó Lémi u puku yedê ghi yintómu nmí dye ghi p:uu kópu ka pyede. Yepê, Njon Baptist ngê yi kópu yili yi ntiyen-tiye kn:ââ yinê a chópu.

¹⁴⁻¹⁵ Yepê, Nmyinê nmye n:ii ngê Chóó Lémi u komo ló dini dpímo a kapí, Ilacha, yi pini mwiyé wa a diyé, kópu ndíi angmê d:uu, Chóó Lémi u Pi Ndêndê u maa yinê wa yé, yed:oo u ngwo wa t:aa. Yepê, Dp:ee ngópu dé, ala kópu ny:ee yó, p:uu dmyinê nuw:o. Yepê, Njon Ilacha ntee pini ngê kédê pyódu, a maa wunê kédê yé. *

¹⁶ Yepê, Lukwe díy:o nmyi kada pini kní y:oo Njon u wépi pwaa ngópu, a wépi myaa pwaa ngmê. Yepê, Nganê pyu yoo. Yepê, Yi p:uu n:aa mgongo. Yepê, Tp:ee ngmê ngê u mbwó kní ye wa vyi,

¹⁷ yewo, Tpile we a nté koo, u kwo wa nganê mbê dmi. Yepê, Ala kópu u nkwo ye wa vyi, yewo, Pi ntóó kmênêkmênê a nté koo, yi kópu u wépi u kwo amye pwaa ngmê. Yepê, Nganê pyu yoo.

¹⁸ Yepê, Nmyi kada pini yoo mye yinté yéli, nganê pyu yoo. Yepê, K:omo tpile Njon Baptist ngê nté dpímo kpípkpípi, wain myedêdpímo ndani, Chóó Lémi u kópu dyuu ye dpímo tpaép, ngmênê u wépi pwaa ngópu, ala kópu p:uu vyi ngópu, apê, Kmêna u ngwo ngma kwo, kédê ghéti. *

¹⁹ Yepê, K:omo tpile nté dñi kpípkpípi ngê, wain n:aa ndani ngê, ngmênê a wépi myaa pwaa ngmê, ala kópu a p:uu dpí vyi ngmê, dpo, Nkéli ñuknwe nmye yila, mye nkéli mbwaa ndani pyu ndíi. Dpo, Tákisi ngêépi pyu yoo pi dono yoo yi pyipe. Yepê, Njon u wépi kédê pwaa ngmê, a wépi kímyaa pwaa ngmê. Yepê, Ló kópu u yi y:e m:uu a kwo. Yepê, Ngmênê n:ii Chóó Lémi u nuw:o mbêmê a dpodo yédi, u dpodo nt:u dpí kaalí, pi kní y:oo u ngwo pèdê w:ee y:e, yi pini Chóó Lémi u dpodo pyu ngmê. *

Yesu wépi dnyangê pyu yoo yi kpadak-pada p:uu u ngwo doo danêmbum
Luukí 10:13-15

²⁰ N:ii kní y:oo Yesu u wépi pwaa ngópu, yi ngwo Yesu yi p:uu doo danê, mu kópu u díy:o k:omo tpile mbwudu yi ngópu yili dpímo chap, ngmênê u wépi pwaa ngópu, yi dono yili daa kéé tumo.

²¹ Yesu ngê pi kní ye yepê, Kódasin tpémi dny:oo nkíngê, Mbetísaidá tpémi myedny:oo nkíngê. Yepê, K:omo tpile mbwudu yi ngópu yili ní chópu, ngmênê yi dono doongê kéé

tumo. Yepê, Taiya p:aaani dê Saidon tpémi yi ngópu yintoo mbwudu w:aangmê chópu, ye k:omo tpile daa Nju tpémi, ngmênê yi dono yili límílimí ngê pi kéé tumo, yi mbodo dmi pèdê ny:ii ngópu, tpéé kópu myepí vyi ngópu.

²² Yepê, Kuwókuwó wéni ngê Chóó Lémi ngê dnyinté wa kpada té, ngmênê Kódasin p:aaani dê Mbetísaidá tpémi dnyinté daawa kpada té.

²³ Yepê, Kípêênnyêm tpémi myedny:oo nkíngê. Yepê, Yi chóó yi pi dmi mbóó p:uu a kmími t:oo, ngmênê yi kpadakpada tédê wa lee dmi. Yepê, Kópu ndíi n:ii Kípêênnyêm tpémi yi ngópu ní d:uu too, Sodom tpémi yi ngópu w:aangmê d:uu ngê, ye yi dono yili límílimí ngê pi kéé tumo, Chóó Lémi ngê yi p:aa daapédê pw:oo ngê, awêde pè tóó. *

²⁴ Yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaép, Wéni n:ii ngê Chóó Lémi ngê Sodom a pw:oo ngê, dnyinté a kpada too. Yepê, Kuwókuwó wéni ngê Kípêênnyêm tpémi dnyinté daawa kpada té. *

Yesu ngê u Mí u ngwo doo chaa kígha
Luukí 10:21-22

²⁵ Yi dini ghi ngê Yesu ngê u Mí ka kwo, M:aa. Kwo, Nyi mbóó dyámê yi kada pini ndêndê. Kwo, Ninê chaa kígha ngi, mu kópu u díy:o kópuni dyuu a ka nyinê kpo, nyi ngmo too. Kwo, Ndiye pyu ndíi kní y:oo dépê w:ee tumo, ngmênê yélini yi pi dmi daa ndíi, y:ooda w:ee t:oo. *

²⁶ Kwo, Ñyóó nuw:o u pono nye vyápê.

²⁷ Yesu ngê pi kní ye yepê, Kópu yili n:ii n:aa tpaép too, M:aa ngê yinê a ka dpo vyi té. Yepê, Pi ngmê u lama daa tóó, Nê lónté pini, M:aa u lama u mo a tóó. Yepê, Pi ngmê u lama daa tóó, M:aa lónté pini, a mo a lama a tóó. Yepê, N:ii ka M:aa mb:aamb:aa ngê anê kéma, yi pini u lama M:aa ndêndê ngê adí ya. *

²⁸ Yepê, Dêépí kópu yili yi cháácháâ dpodo ndíi ngê nmye dê pyaa knomomê, ye a yoo vy:o ghê dmyeno, vyilévuyilê ngê n:aa pyépi nmyo.

²⁹ Yepê, A yoo vy:o ghê dmyeno, a p:uu dmyinê ndiye, a dnye ny:ee yó, mu kópu u díy:o nê pi ka yuuwo pyu, d:aa lémilémi pyu. Yepê, Ya mb:aa u ngwo anmyinê pyw:ee ngmê.

³⁰ Yepê, A kópu dyuu nyêmi dpodo ndíi ngê nmye daawa pyódu, a p:uu dpodo vyilévuyilê ngê nmye adí ya. *

12

Yesu ngê líme wo p:uu kópuni vvu
Mak 2:23-28; Luukí 6:1-5

* **11:14-15:** Mát 17:10-13; Mal 4:5 * **11:18:** Mát 3:4 * **11:19:** Mát 9:14; Luukí 15:1-2 * **11:23:** Gen 19:24-28; Njuda 1:7 * **11:24:** Mát 10:15; Luukí 10:12 * **11:25:** 1 Kódin 1:26-29 * **11:27:** Mát 28:18; Njon 1:18; 3:35 * **11:30:** 1 Njon 5:3

¹ Yi wiki kní yi k:oo líme wo ngmê ngê Yesu p:uu ndiye pyu kní yi k:ii witi yâpwo tédê dnyen:aa paa. P:uu ndiye pyu kní ye dómu kele, wod:oo witi w:uu mtyé dnya a ngêêpí dé, yi kêê yedê dnye vyuw:avyuw:a dé, too dnye wupí dé, w:uu u nkwo dnye pípí dé. Daa dpodo ndíi yidnye dódó, ngmêné Pádisi kní y:oo yi m:uu tumo, noko yepê, Lukwe díy:oo nmí líme wo ngê a dpodo té. *

² Pádisi kní y:oo Yesu ka kwo, Lukwe díy:oo m:uu ndiye pyu yoo nmí líme wo ngê a dpodo té?

³ Yesu ngê yepê, Dini ghi n:ii ngê Dépidi u yoo kní yi k:ii mudnya a dómudómu, kópuni yi ngwo a d:uu ngópu, angénté, yi kópu dp:eengê kp:aa ngópu? *

⁴ Yepê, Dini ghi n:ii ngê Dépidi ngê Sóol a kuwo ngê, u yoo kní yi k:ii mbêpê dniye, nté daa núw:oo ngópu. Yepê, Dómu ngê pí ngee too, wod:oo Dépidi Chóó Lémi u wónu ngomo k:oo kee wo, yâpwo mbidédi kní ngma a ngêêdi, u lede kní yi k:ii ma tumo. Yepê, Yinté mbidédi kpêê yiyé pyu kní y:oo y:oo dnyimo pípí dé, doo u ntââ kn:aa pini ngê daapí ma too. Yepê, Ngmêné Dépidi ka pi ngê yey ngê kêê dépê tângo, mu kópu u díy:oo Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, king ngê a pyódu ngê. Yepê, My:aaanté, yepê, Chóó Lémi ngê myedê ngmídi noo, nê u Pi Ndêndê. Yepê, U l:êê díy:oo nê u ntââ, líme wo u dêêpí kópu dyuu nmye n:aa tpaê.

⁵ Yepê, Myenté, Chóó Lémi u ngomo u dêêpí kópu ndíi, líme wo u dêêpí kópu tédê. Yepê, Nmyi lama ka too, líme wo ngê kpêê yiyé pyu yoo Chóó Lémi u ngomo k:oo a dpodo nyédi. *

⁶ Yepê, Ndê kópu nmye ngmê:aa tpaê. Yepê, Pini n:ii nmyi vy:oo a kwo, u pí ndíi, Chóó Lémi u ngomo u pí tédê.

⁷ Yepê, Chóó Lémi u kópu n:ii puku yedê a too, p:uu dmyinê nuw:oo,

 Tpile tp:oo nk:êêni a ka daa ndíi kópu,
 pi ka vyuwu yi ndíi kópu.

Yepê, Yi kópu wonmyinê w:ee ngópu, ye yoo módó daap:ee kéké tumo.

⁸ Yepê, Chóó Lémi ngê a ngmídi noo, nê u Pi Ndêndê. Yepê, U l:êê díy:oo nê u ntââ, líme wo u dêêpí kópu dyuu nmye n:aa tpaê.

Yesu ngê kóó ntóó u ngwo pyi ngê

Mak 3:1-6; Luuki 6:6-11; 14:1-6

⁹ Yesu p:uu y:oo yi kélí ghi a kuwo ngópu, mwada y:i ngêpê ngomo ngmê k:oo mí kee dniye.

¹⁰ Yi ngomo k:oo pi ngmêdoo kwo, kóó ntóó. Pádisi yoo y:i myednye kwo, u yi ye doo kwo, Yesu ngê kn:aadi te kópu nmí ngópu ngmê d:uu ngê, ye u ngwo p:oo ndyíko. Yi kópu u l:êê díy:oo Yesu ka póó

 dniye, kwo, Nmí dêêpí kópu dyuu angénté a kwo? Kwo, Líme wo ngê pi ngmanyi pyi, ó doo u ntââ?

¹¹ Yesu u nkwo ye póó wo, yepê, Nmyi vy:oo pini ngmê u sipi líme wo ngê mgí pââ ndíi k:oo wa a ghíi knomomé, doo u ntââ chóó mēdaawa a kee, yepê, lukwe, líme wo u l:êê díy:oo yi pini ngê yi sipi yi mgini k:oo wa a kuwo? Yepê, Kêle, daawa a kuwo, límílimí ngê amédê pēdi.

¹² Yepê, Kí kóó ntóó daa sipi ye kwo, pi ye kwo. Yepê, Nmí dêêpí kópu dyuu alanté ka kwo, u ntââ líme wo ngê pí wanyi ngee.

¹³ Wod:oo Yesu ngê yi pini ka kwo, Ngêê kpê:e ngi. Wod:oo yi pini ngê kóó kpê:e ngê, yed:oo mb:aamb:aa ngê mē pyodo, woni ntee doo kwo, yinté mē pyodo.

¹⁴ Wod:oo Pádisi yoo pwii dniye, Yesu u vyee u dy:oo noko mínê châpwo ngópu.

Yesu Chóó Lémi u dpodo pyu mb:aa

¹⁵ Dini ghi n:ii ngê Yesu ngê u vyee u pi nyongo, p:uu ndiye pyu kní yi k:ii yi p:aaní a kuwo ngópu, kn:aa mē lee dniye. Pi yíli kní y:oo myednye yámuyámu. Yesu ka mbii pyu yíli n:ii núw:oo tumo, yintómu pyi too.

¹⁶ Yi yéli ye kwódu ngê, yepê, Kópuni nmye dí d:uu, pi kní ye yuu nangén:aa y:oo.

¹⁷ Yi kópu ye kwódu ngê, Chóó Lémi u kópu n:ii Yisaya ngê wuné a d:êê ngê, u ngwo ntiye ngê. Yi kópu ala.

¹⁸ Ala a dpodo pyu mb:aa,

 pini n:ii nê ngmídi ngê.

 U nuu ghi a nódo ka too,

 a gha mb:aamb:aa ngê yinê a pyépi.

 A ghê dmi u ménê waní yé,

 yélini a yoo vy:oo daa wee,

 yewo, Mb:aamb:aa ngê n:aa pyépi nmyo,

 yoo mb:aa yi vy:oo waní kaa nmyo. *

¹⁹ Kwopwepe pyu ngê daadín:aa ya,

 yoo vy:oo myedaadín:aa kâákââ. *

²⁰ Yoo kwolo ngmê dé daawa chedê té,

 ngmêné wa wátí té,

 n:ii dé yi kélími tédê dé,

 amí kaa té,

 u dí, u yoo yintómu kamí ngê amí pyódu té.

²¹ Pi dyêêdi yintómu kní y:oo

 yi nuw:oo dmi p:uu wa kaa ngmê.

Yesu u pyimo Setan u pi u ngwo t:ee ngópu

Mak 3:20-30; Luuki 11:14-23

²² Pi kní y:oo Yesu ka pi ngmê núw:oo ngópu. Yi pini ngê u kména ngmêdoo kwo, u l:êê díy:oo dnye dépwo kígha, yéli myedépwo y:enê. Yesu ngê yi kména ngm:ii kwólu, yi pini ngê dnye u ngwo mē kwólu, yéli mē módu. *

²³ Yélini y:i doo kwo yi nyepênypê u kópu ngê pyodo, noko yepê, Pini n:ii Chóó Lémi

* 12:1: Deut 23:25 * 12:3: 1 Sam 21:1-6 * 12:5: Num 28:9-10 * 12:18: Mát 3:17; Is 42:1-4 * 12:19: 2 Tim

ngê a ngmídi ngê, Dépídi ntee pini, apê kí vyílo. *

²⁴ Dini ghi n:ii ngê Pádisi kní y:oo ny:ee ngópu, pi kní ye yepê, Daa Dépídi ntee pini nmye yila, Setan ntee pini nmye yila, n:ii kména kní yi kada pini. Yepê, Setan u wédêwédê mbémê kména yoo yinê a ngm:ii kîgha too.

²⁵ Kópuni dnye nuw:onuwo dé, yi kópu yíli Yesu ngê yi gha vy:oo m:uu too, mgongo ye u ngwo ngmê kwólu, yepê, Yélini wee ngmídi u kwo a pyede, yoo wa chaa knomomê, numo p:uu adnyi lêê knomomê, ye yi chóóchóó yi wee wa dyênê ngmê. Yepê, Myenté, p:aa ngmê ó mupwokní ngmê, numo p:uu adnyi lêê knomomê, ye yi chóóchóó yi pi dmi wamye dyênê ngmê.

²⁶ Yepê, Setan u yoo mye yinté. Yepê, Numo p:uu adnyi l:êê knomomê, ye angénté adnyi ya. Yepê, Dmye kn:aadi ngmê, daa Setan u wédêwédê mbémê kména n:aa ngm:ii kîgha too.

²⁷ Yepê, Nmye ngíní póó. Yepê, Nmyi vy:oo yéli y:oo n:uu u wédêwédê mbémê kména a ngm:ii kîgha tumo? Yepê, Ala kópu nmye tpaépê ngmê, N:ii ngê kména a ngm:ii kîgha too, yi pini ngê yi kada pini Setan u wédêwédê mbémê a ngm:ii kîgha too. Yepê, Nmyi vy:oo yéli y:oo yi kópu nmye wa wópu ngmê, nmyewo, K:omodanê kópu yila. Nmyewo, Chóó Lémi u wédêwédê mbémê kména nmo ngm:ii kîgha too.

²⁸ Yepê, Chóó Lémi u Ghê Dmi u wédêwédê mbémê kména ntênê n:aa ngm:ii kîgha too. Yepê, Yi kópu u l:êê díy:oo ala kópu yíli lama choo ya, Chóó Lémi ngê u yoo daa kêmakéma chóó adí y:enê. Yepê, U yoo kuwa kíngí kaa nmyo.

²⁹ Yesu ngê mgongo ye ngmê kwólu, yepê, Tpileni l:ámo dy:áá ngê dpí t:ámo té, u ngomo k:oo dpí km:êê té, doo u ntáa u ngomo k:oo daanyi kee, mēdaanyimo ngí té. Yepê, Ngmênê n:ii u wédêwédê ndíi, yi pini u ntáa, yi l:ámo dy:áá dpí mgímí, kóo yu dpí kudu té, u ngomo k:oo dpí kee, tpileni mwiye a t:ámo too, tpile chóó kní ye yi tpile moo y:ee té. Yepê, Setan l:ámo dy:áá ntee pini, u wédêwédê ndíi. Yepê, Ala yéli yinê mgímí ngê, n:ii kní y:e yi kména a wee. Yepê, Chóó Lémi u Ghê Dmi a mênê a tóó, u wédêwédê mbémê Setan kóó yu dí kudu té, yélini y:e yi kména a wee, dpí pyi té, yi kména n:aa ngm:ii kîgha too. *

³⁰ Yepê, N:ii daa a pee pini, a p:uu a d:uu yédi. Yepê, A p:uu ndiye pyu kní yi k:ii nmo vyuwó té. Yepê, N:ii ngê daa ngéépi nmo, te nmo dpí ngm:ii kalé té.

³¹ Yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaépê, k:omo tpile pi kní y:oo ló dono kópu yíli a

d:uud:uu t:oo, ló kópu dono Chóó Lémi p:uu ngmédpi vyi ngmê, ngmênê Chóó Lémi ka yi yéli wa diyé dmi, ye Chóó Lémi ngê yi dono kópu yíli u kuwó wa kéé té, ntáa ye mēdaawa a vy:u. Yepê, Ngmênê n:ii Chóó Lémi u Ghê Dmi u dpodo p:uu adí peepe tpaépê, Chóó Lémi ka yi pini daawa diyé, Chóó Lémi ngê ntáa u kwo wa a vy:u. *

³² Yepê, K:omo tpile nê Chóó Lémi u Pi Ndéndê, n:ii ngê daawa mya nê, a p:uu adí peepe tpaépê, u kuwó dini ghi ngê yi pini ngê yi dono kópu u kuwó amê kéé knomomê, u ntáa Chóó Lémi ngê yi pini u dono u kuwó wa kéé, mēdaawa a ngí, ngmênê n:ii Chóó Lémi u Ghê Dmi u dpodo p:uu adí peepe tpaépê, yi pini Chóó Lémi ka daawa diyé, Chóó Lémi ngê u dono yíli u kuwó daawa kéé té.

*Nté kîgha u mgongo danêmbum
Luukí 6:43-45*

³³ Yesu ngê Pádisi kní ye yepê, Chikini n:ii chóó dpí pyidu, lama daadí ya, mb:aamb:aa ó dono, n:ii:n:ii ó pwópwó. Yepê, Dini ghi n:ii ngê dpí daá, kîgha anyi d:uu, u ngwo anyinê w:ee, anye, Kí chikini mb:aamb:aa, kîgha n:ii:n:ii dé. Yepê, Ngmênê kîgha pwópwó ngê adnyi ya knomomê, anye, Kí chikini dono, kîgha pwópwó dé.

³⁴ Yepê, Nmyo yoo dono, kópu mb:aa nmyi mênê daa tóó, doo u ntáa kópu mb:aa daangmanmyi vyi ngmê. Yepê, Kópuni ngê pi u gha dpo nt:ono, yi kópu vyílo ye tpaépê ngê.

³⁵ Yepê, N:ii mb:aamb:aa, kópu mb:aa kní y:oo u gha dpo nt:ee ngmê, kópu mb:aa ye tpaépê too. Yepê, N:ii dono, kópu dono kní y:oo u gha dpo nt:ee ngmê, kópu dono ye tpaépê too.

³⁶ Yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaépê. Yepê, N:ii kní y:oo kópu dono daa yi nuw:oo mbémê a tpaépê tumo, kuwókuwó wéni ngê Chóó Lémi ngê vyílo yi kópu kní yi l:êê díy:oo wa kóté kalé té, yi l:êê díy:oo ye adí póó.

³⁷ Yepê, Kópuni yíli nmye tpaépê tumo, Chóó Lémi ngê yi l:êê díy:oo wa kóté kalé nmyo. Yepê, Yi l:êê díy:oo woni wa kpada té, woni daawa kpada té.

Pádisi kní y:oo Yesu u ngwo dnya a tókótókó

Mak 8:11-12; Luukí 11:24-32

³⁸ Pádisi yoo dēépí pyu yoo yélini y:i doo kwo, u yi y:e doo kwo, Yesu nmo tókó. Alanté dnye nuw:o, apê, Píni n:ii nmo t:áat:áa kí pini wo vyílo, ye Chóó Lémi ngê u l:êê díy:oo kópu ndíi ngmépaa d:uu. Yi kópu u l:êê díy:oo Yesu ka kwo, Mâáwe, u yi nmo a kwo, Mb-wudu nmi ngópu ngmê chépi. *

³⁹ Yesu ngê yepê, Nmyo yoo dono, Chóó Lémi dnyinté nmyi lama a tóó. Yepê, Yinté kópu nmyi ngópu daangmaní d:uu, ngmênê

* 12:29: 1 Njon 4:4

* 12:31: Hipílu 6:4-6

* 12:38: Njon 6:30; 1 Kódin 1:22

díyo kópu ndíi mu ngmídi wanmyi m:uu ngmê. Yepê, Kópuni Chóó Lémi u komo kápí pyu Njóna ngê a pyodo, yinté kópu díyo a nga ngmêwa pyódu.

⁴⁰ Yepê, Njóna ngê te ndíi u mênê wo pyile ntee chedê ngê, pini n:ii Chóó Lémi u Pi Ndêndê, yinté wo pyile têpê u mênê wamye chedê.*

⁴¹ Yepê, Kuwókuwó wéni ngê, dini ghi n:ii ngê pi yintómu wa a pii dmi, Ninipe tpémi y:oo wa m:uu nmyo, nmyi pi dmi wa dyênê ngmê, wamye ndyíko nmyo, mu kópu u díy:o dini ghi n:ii ngê Njóna u kópu dyuu ny:ee tumo, yi dono kópu yintómu yi kuwó kéé tumo. Yepê, K:omo tpile Njóna dyámê mbémê pi, ngmênê Ninipe tpémi y:oo u dnye ny:ee ngópu. Yepê, Nê Njóna u pwo pini, lukwe díy:o a dnye dp:ee nyémí ngmê.*

⁴² Yepê, Myenté, yepê, kuwókuwó wéni ngê Sipa tpémi yi kwín ngê wamye ndyíko nmyo, mu kópu u díy:o kuughê a ndê wo, Solomon u gha kópu dyuu doon:aa ng:aa ng:aa dé. Yepê, K:omo tpile Solomon dyámê mbémê pi, ngmênê Sipa tpémi yi kwín ngê châpu ngê. Yepê, Nê Solomon u pwo pini. Yepê, Lukwe díy:o dp:ee châachââ nê.

⁴³ Yepê, Dyimê pywuu nmye ngmênínê kuwo. Yepê, Dini ghi n:ii ngê nmyi vy:o yéli y:oo pi ka u kmêna dpí ngm:ii kalé ngmê, yepê, yi kmêna wee dono u kwo wumê paambwi yédi, u yââyââ tédê ka wumê vuyuo yédi, dpó, Yi n:uu yââ. Yepê, U yââyââ tédê d:uudodé pyw:ee knomomé,

⁴⁴ ye u nuw:o k:oo dpó, Kwéli nê ndê wo, yi mênê diyédiyé. Yepê, Dini ghi n:ii ngê dpó diyé, dpó, Ngomoni k:oo nê pwii wo, kamí ngê aténgê maa pyódu, tpile dono k:oo daa tóó, u y:enê pyu daa tóó.

⁴⁵ Yepê, Wod:oo dpí lè, u pyipe mê pyudu dpí nya, n:ii kní yi lèê ghi dmi d:ud:umbiy:e dono. Yepê, Yi kmêna wáali kní yi ngomo k:oo a kwo nyédi. Yepê, Yi pini u ya d:ud:umbiy:e dono ngê dpí pyódu, wunê ntee dpímo a ya, mēdaa yinté. Yepê, Nmyo mye yinté dé. Yepê, Mbwudu nmyi ngópu ngmani chaa knomomé, ye nmyi too pee mbémê nmyi l:êê ghi dmi wanmyi ngmêê t:oo, ngmênê nmyi gha dmi daanmyi ngmêê t:oo. Yepê, U kuwó dini ghi ngê, dononi nmyi mênê a tóó, d:ud:umbiy:e ndíi ngê wa pyódu.*

Yesu u pye ghee kníy:oo Yesu u ngwo dnye nmy:uu

Mak 3:31-35; Luukí 8:19-21

⁴⁶ Dini ghi n:ii ngê Yesu pi kní ye ngomo k:oo doo danêmbum, u pye ghee kní yi ngwo taa dniye. Pi yili ngê ye pyodo, doo u ntáa yi ngomo k:oo daapí kee dniye. Kuwa dnya a

kwo, pi kní ye yepê, U kwo vyi yó, U yi nmo a kwo, U kwo nmo danêmbum té.

⁴⁷ Wod:oo pi ngmê ngê kwo, Mye ghee kní kuwa ka wee, nga danêmbum u yi y:e a kwo.

⁴⁸ Yesu ngê kwo, N:uu ngmê a pye? Kwo, N:uu dé ye a mbwó yoo?

⁴⁹ Wod:oo p:uu ndiye pyu yoo yi p:uu kópyââ kââ, yepê, K:omo tpile niye ghee kní kuwa a wee, ngmênê a yoo njini ala ngomo k:oo a kwo.

⁵⁰ Yepê, N:ii kní y:oo M:aa u nuu u kópu kní ye d:uud:uu tumo, yi yéli yi niye ghee kní.

13

*Witi nt:ene u mgongo danêmbum
Mak 4:1-9; Luukí 8:4-8*

¹ Yi wéni ngê Yesu ngomo k:oo a pwii wo, Nkálili Kpéni Lèê u nkígh:ê doon:aa ya.

² Pi dépwo a ya, Yesu ka lee dniye. Yesu ka pi yili ngê pyodo, apê, A pwo wa wó, wod:oo dinki k:oo wo wo, k:oo doon:aa ya, y:i doon:aa ndiye kígha dé. Pi yili yi kpéni lèê u nkígh:ê dnyen:aa kwo, Yesu y:i dnyen:aa ng:aa ng:aa.

³ Ye doo mgongo danêmbum, kópu yili yi nuwo y:i doon:aa kígha.

Yesu ngê mgongo ye ngmê kwólu, yepê,

⁴ Pi ngmê witi w:uu nt:ene tédê loo, têpê mwiyé chó, witi w:uu y:i u nkwo doo dimi dé. Yepê, Witi w:uu woni dé maa p:uu mí dyimê dniye, nímê kní y:oo mí ma tumo.

⁵ Yepê, Witi w:uu woni dé t:aaní mbémê mí dyimê dniye, têpê mdoo kwéli dépwo ya. Yepê, Yi witi w:uu dé límílimí ngê pii dniye,

⁶ ngmênê dini ghi n:ii ngê kâáfi ndíi yi kee wo, wod:oo pw:oo dniye, mu kópu u díy:o yi km:êê dmi têpê mênê yimi daa ghêpê dniye.

⁷ Yepê, Witi w:uu woni dé tpyé vy:o mí dyimê dniye, y:i mí pii dniye, tpyé ngê ma too.

⁸ Yepê, Witi w:uu woni dé têpê ghi mb:aa mbémê mí dyimê dniye, y:i mí pii dniye, yi nt:u dmi mb:aamb:aa ngê kaa dniye, yepê, kní ngmê yi nkwo doo w:uu yonoy:a kele, yepê, kní mu yi nkwo doo wonoy:a kele, yepê, kní m:uu yi nkwo doo pyoloy:a kele.

⁹ Yepê, Kópuni nmye dí vyi, yi kópu mb:aamb:aa ngê dmyinê nuw:onuuw:o.

*Kópuni u díy:oo Yesu ye doo mgongo
Mak 4:10-12; Luukí 8:9-10*

¹⁰ U kuwó dini ghi ngê Yesu p:uu ndiye pyu yoo Yesu ka lee dniye, u kwo póó dniye, kwo, Dini ghi n:ii ngê pi kní ye nye danêmbum, lukwe díy:o ye nye mgongo?

¹¹ Yesu ngê yepê, Chóó Lémi kóó k:oo wowo, tumu kópu ngê doo ya. Yepê, Yi tumu kópu yili nmye wani tpapê dé, ngmênê kn:aa yéli ye nt:u p:uu daana a déédéé, ye aní mgongo.*

* 12:40: Njóna 1:17

* 12:41: Njóna 3:5

* 12:45: 2 Pita 2:20

* 13:11: 1 Kódin 4:1

12 Yepê, N:ii ngê ngópu dê dpí kpêmi dê, Chóó Lémi u kópu dyuu mb:aamb:aa ngê dpí ny:oo, yi pini ngê Chóó Lémi u kópu kní m:uu dpo w:ee. Yepê, N:ii ngê ngópu dê d:uudpí kpêmi dê, yi pini u mênê Chóó Lémi u kópu dyuu d:uudpí kee dmi, yi pini ngê l:ámo dpo ngee té.

13 Yepê, Ye n:aa mgongo yédi, mu kópu u díy:o k:omo tpile dpí m:uu ngmê, d:uudpí mya ngmê, dpí ny:ee ngmê, myed:uuwodê w:ee ngmê.

14 Yepê, Chóó Lémi u kópu n:ii Yisaya ngê wunê a d:êê ngê, wu yéli y:oo ala ngwo ka ntiyentiye ngmê. Yepê, Chóó Lémi ngê Yisaya ka kwo, Pi kní ye ala kópu dpí vyi ngi, yipi,

U nyêmi ngê anmyi nyêmi,

mêdaanmya a wopwe,

U mumu ngê anmyi mumu,

mêdaanmyi y:enê.

15 Kwo, Yi kópu kí yéli ye dpí vyi ngi, mu kópu u díy:o,

yi ngwolo dmi my:oo a tóó,

nkê kpeme a pyede,

yi mbodo podo dé.

Wo daa yinté,

u mumu ngê pê mumu ngmê,

u nyêmi ngê pê nyêmi ngmê,

u wopwe ngê pêdê wopwe ngmê,

a ka pêdê diyé dmi,

pídi pyi té.

16 Yepê, Ngmênê dp:ee wunté yéli. Yepê, Chóó Lémi ngê nmyi ngwolo dmi a pywáli too, ntênê dmyi mya nê. Yepê, Chóó Lémi ngê nmyi ngópu dmi a kpêmi too, a kópu dyuu u ngwo nmye nyêmi tumo.

17 Yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpapê, Yélini y:oo Chóó Lémi u komo wunê dnyimo a kapí, yoo mb:aa mye yi k:ii, u yi y:e doo kwo, Nê u kópu yilí nmí ny:ee té, my:oo m:uu té, ngmênê daa m:uu tumo, myedaa ny:ee tumo, wunê a pw:oo dniye.*

Witi nt:ene u mgongo u nt:u kópu

Mak 4:13-25; Luukí 8:11-15

18 Yesu ngê p:uu ndiye pyu kní ye yepê, Ala kópu ny:ee yó. Yepê, Witi nt:ene u mgongo danêmbum n:ii dí kwolo, u nt:u kópu alanté.

19 Yepê, Witi w:uu woni kní maa p:uu ntee dpí dymê dmi, ímê kní y:oo ntee dpí ma t:oo, yepê, pi woni kní yinté dé, a kópu dyuu dpí ny:ee t:oo, d:uuwodê w:ee t:oo, yi gha vy:o d:uudpí yé t:oo, pi dono ngê yi kópu dpí t:ámo té.

20-21 Yepê, Witi w:uu woni kní taaní mbêmê ntee dpí dymê dmi, w:uu dpí pii dmi, límí k:ii ngê moo pw:oo dmi, yepê, pi woni kní yinté dé, dini ghi n:ii ngê a kópu dyuu dpí ny:ee ngmê, yi gha dmi mb:aamb:aa ngê dpí pyódu, ngmênê yi kópu

daa dye ghi daadíi yi gha vy:o a ya yédi. Yepê, Dini ghi n:ii ngê kn:aa yéli y:oo a kópu dyuu u l:êê díy:o a yoo adnyi kpakakpaka dé, yepê, yi yéli y:oo límí k:ii wa kpípi nê.*

22 Yepê, Witi woo woni kní tpyé ngê ntee dpí ma té, yepê, pi woni kní yinté dé, a kópu dyuu dpí ny:ee ngmê, ngmênê dyámé u tpile kní y:oo a kópu dyuu yinté dpí ma ngmê. Yepê, Yi yéli nté ndapí, tpile yilí yi p:uu a nuw:o nyédi, a p:uu daa nuw:o nyédi, yi gha vy:o a kópu dyuu nt:u d:uudpí kaalí.*

23 Yepê, Witi woo woni kní têpê mb:aa mbêmê yi nt:u dmi mb:aamb:aa ngê ntee dpí kaalí, yepê, pi woni kní yinté dé, a kópu ngê yi gha dmi dpí ntówo té, yi gha vy:o nt:u yinté mb:aamb:aa ngê dpí kaalí, woni kní yi mênê yonoy:a dé, woni kní yi mênê wonoy:a dé, woni kní yi mênê pyoloy:a dé.

Witi yâpwo tédê u dyede u mgongo danêmbum

24 Yesu ngê pi kní ye yepê, Chóó Lémi u yoo ndéndê ntee adí kaakaa, yi kópu p:uu nmye n:aa mgongo. Yepê, Pi ngmê ngê u witi yâpwo tédê ngmê yó, têpê mwiyé chó, witi w:uu yi u nkwo doo dimi dé.

25 Yepê, Mgídi vy:o dini ghi n:ii ngê pi yintómu doo dpí, pi dono ngma a loo, yi witi yâpwo tédê kn:aa yini w:uu mē yilí dyíngo, wod:oo p:o mē diyé wo.

26 Yepê, Yi yini witi nipi pii dniye, nipi mye kaa dniye, yi nt:u dmi kwodonkwodo mē kele.

27 Yepê, Dpodo pyu kní y:oo yâpwo tédê chóo ka kwo, Máawe. Kwo, Nyâpwo tédê witi u mo nyi ntówo. Kwo, Kí yini w:uu anyedê pwiyé dmi?

28 Yepê, Pi dono ngmê ngê yiné ntówo too. Yepê, U yi u ngwo a kwo, Nê ka dpodo ndíi ngê paa pyaa we. U kwo póo dniye, Kwo, U yi nga a kwo wu yini wanmímo y:ee té?

29 Yepê, Kêle, nangé y:ee té. Yepê, Dini ghi n:ii ngê wu yini woo nmyiné paapaa t:oo, witi woo yi p:uu wa kaa dmi, amyenmyiné pêédí t:oo.

30 Yepê, Mudny:oo kwo. Yepê, Dini ghi n:ii ngê witi kpê wa kyopwo, a dpodo pyu kní ye waní vyi, yenê, Wu yini woo mwiyé dpo châpwo tóó, dmi dpí kē tóó, ndiya dpí kēé tóó. Yenê, Witi woo kuwó dpo châpwo tóó, w:uu péé a ngomo k:oo dpo ínuw:o tóó.*

Kwee u mgongo danêmbum

Mak 4:30-32; Luukí 13:18-19

31-32 Yesu ngê pi kní ye mgongo m:uu kwólu, yepê, Kwee ntee dpí kaa, Chóó Lémi u yoo yinté yilí ngê amí pyódu. Yepê, Komo tpile kwee pii tp:oo daa ndíi ngê wunê kwo yédi, ngmênê dini ghi n:ii ngê yi nkwo doo dpí kee, dpí típítípi mb:anê, pywápê ye ya yédi.

* 13:17: 1 Pita 1:10-12

* 13:20-21: Kílosa 2:7

* 13:22: Luukí 12:16-21; 1 Tim 6:9-10,17

* 13:30: Mát 3:12; Tpyuu

*Yis u mgongo danêmbum**Luuki 13:20-21*

³³ Yesu ngê pi knî ye mgongo m:uu kwólu, yepê, Mbídedí nk-êêní têdê pyââ ngê yis knî t-p:oo dpo ngî, k:omo tpile kpo ndîi u mênê dpî yê, ngmêné u kuwó dini ghi ngê kpo yintómu dpî mbó.

Yesu pi knî ye u ngwo dpîmo mgongo, yi kópu u kn-ââ

Mak 4:33-34

³⁴ Yi kópu knî yi p:uu Yesu pi knî ye doo mgongo. Kópu módó ye daangmé vuu. Dye ghi yintómu ye dpîmo mgongo.

³⁵ Kópuni Chóó Lémi u komo kapi pyu ngmê ngê wunê a d-êê ngê, Yesu ngê u ngwo ntiye ngê. Yi kópu ala.

Pi knî ye anî mgongo.

Kópuni ye anî vyi té, ngmee u kópu dé, Chóó Lémi ngê dini ghi n:ii ngê dyámê pé mwo a l:âmo ngê, yi ngwo a ngmo too.

Yâpwo têdê dyede u mgongo u kakêmé chámêchámê

³⁶ Dini ghi n:ii ngê Yesu ngê yoo a kuwo ngê, ngomo k:oo mê kee wo. P:uu ndiye pyu yoo u kuwó ghê dniye, kwo, Yâpwo têdê dyede p:uu mgongoni ye chi kwolo, u nt:u lukwe?

³⁷ Yesu ngê yepê, A chóó nê yâpwo têdê chóó,

³⁸ a yâpwo têdê u nt:u kópu, dyámê pé. Yepê, Witi woo dé yi nt:u kópu, yélini a yoo vy:o a wee, wu yini woo dé yi nt:u kópu, mgídi u yoo. *

³⁹ Yepê, Pi dono, n:ii ngê wu yini w:uu mí ntówo too, u pi Setan. Yepê, Wéni n:ii ngê witi kpê dpî kyopwo, u nt:u kópu kuwókuwó wéni. Yepê, Dpodo pyu yoo yi nt:u kópu enjel yoo.

⁴⁰ Dpodo pyu knî y:oo wu yini woo dmi ndiya ntee dpî kée t:oo, kuwókuwó wéni ngê yinté kópu angmê pyódu. *

⁴¹ Yepê, A enjel yoo dyámê wope wope yinté wanê dy:ââ té, yoo dono wa a ngî t:oo, ndiya wa kée t:oo. Yepê, N:ii knî y:oo u yi adî kwo, Nê u yoo nmî dyênê, yi yéli amyedê ngî t:oo, ndiya amyé kée t:oo.

⁴² Yi adnyin:aa mbê, yi kpéngi ti dmi kekeleke adnyin:aa paa.

⁴³ Yepê, Yi ngwo a yoo M:aa kóó k:oo wani kââ. Yepê, Kââdí ntee a pil:apil:a yédi, mgídi u mênê daa ya yédi, a yoo mye yinté, dyâape yi p:uu daadín:aa ya. *

Kópu mb-aa u pyw:émî u mgongo danêmbum dé

⁴⁴ Yesu ngê yepê, Chóó Lémi kóó k:oo wowo, yi kópu ndîi kópu. Yepê, Dyámê mbêmé kópu yilí yintómu têdê kópu dé. Yepê,

Yi kópu p:uu n:aa mgongo. Yepê, Pi ngmê, kn:aa pini u têpê ghi mbêmé doon:aa dpodo, nkól yi ngmêminê pyw:ângo. Yepê, U lama doo ya, nkól u pywuu pââ ndîi, yi têpê ghi u mênê knî m:uu ka kwo. Yepê, U gha d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa ngê pyodo, apê, A tpile yilí yintómu mwo p:aa dé, pi knî ye y:ee too, u kwo pwila tumo, yi ndapî ngê yi têpê ghi u ngwo mí pwila ngê, nkól mé yilí yi a pyw:ângo, u ndapî ndîi ngê u ngwo pyodo.

⁴⁵ Yepê, Yinté kópu m:uu ala. Yepê, Pi ngmê, moodo kpapê pi knî ye dpîmon:aa pywupwi dé, ndáapi knî y:oo u nkwo u kwo dnyimo pywupwi dé.

⁴⁶ Yepê, Dini ghi n:ii ngê moodo kpapê pââ ndîi ngma a pyw:ângo, u gha d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa ngê pyodo, apê, A tpile yilí yintómu mwo p:aa dé, pi knî ye y:ee too, u kwo pwila tumo, yi ndapî ngê yi moodo kpapê pââ ndîi u ngwo pwila ngê.

Pwoo u dyimê pywuu

⁴⁷ Yesu ngê yepê, Chóó Lémi kóó k:oo wowo p:uu dyimê pywuu nmye ngmêminê kuwo. Yepê, Vyuwó têdê pwoo k:oo te dyêêdi daa ngmídi dpo ghîi.

⁴⁸ Yepê, Pi knî y:oo te mb:aa a myeme tumo, n:ii mb:aamb:aa dé nee k:oo dpî ché t:oo, n:ii dono dé dpî kée t:oo.

⁴⁹ Yepê, Kuwókuwó wéni ngê mye yinté kópu ayi pyódu, enjel knî y:oo yoo yinté amí mya ngmê, n:ii mb:aamb:aa dé Chóó Lémi kóó k:oo wa kaa t:oo,

⁵⁰ n:ii dono dé ndiya wa kée t:oo. Yepê, Yi adnyin:aa mbê, yi kpéngi ti dmi kekeleke adnyin:aa paa.

Yesu ngê kópu mbwee kópu kamî yi p:uu kópuni vvu

⁵¹ Yesu p:uu ndiye pyu knî ye póó wo, yepê, Yi kópu yilí dmyinê w:ee t:oo? Kwo, Nyââ.

⁵² Yepê, N:ii u lama Chóó Lémi u kópu dyuu mbwee mb:aamb:aa ngê a kwo, a yoo vy:o myoo ghê, a p:uu a ndiye yédi, yi pini u ndiye têdê miyó. Yepê, Yoo yi wátiwáti têdê kópu mbwee dpo ngî té, pi knî ye dpî vyi té, kópu kamí myedo ngî té, pi knî ye myoo vyi té. Yepê, Kópu dyuu mb:aa yila, tpileni u pywuu ndîi, mye yinté kópu dyuu.

Yesu u ngwo mb:ii ngópu, Nasalet

Mak 6:1-6; Luuki 4:16-30

⁵³ Dini ghi n:ii ngê Yesu ngê pi knî ye mgongo a kéli ngê, yi p:aa ni a kuwo ngê,

⁵⁴ p:aa ni n:ii a kaa wo yi mé diyê wo, Nasalet. Yi pi knî ye ngépê ngomo k:oo doon:aa dêépí. Dêépí kópuni ye vyi too, yi nyepényepê u kópu ngê pyaa dniye, noko yepê, Kí kópu yilí anyi wunê ng-êêní té? Noko yepê, Mumdoo mbwudu yilí mye chapí ngê?

⁵⁵ Noko yepê, Kí daa pi ngmê. Noko yepê, Ngomo wuwó pyu tp:oo, u pye u pi Méli, Njems Njósép Saimon Njudas yi mbwó.

⁵⁶ Noko yepê, U tídê yoo yintómu alii ka pyede. Noko yepê, Yi kópu yilí anyi m:i-iwunê ng:êêní?

⁵⁷ Yi kópu u l:êê díy:o Yesu mb:ii ngópu. Yesu ngê yepê, Chóó Lémi u komo kapí pyu kn:aa p:aani dp:uu châpu ngmê, ngmênê u p:o tpémi y:oo d:uudpí châpu ngmê, ngmênêni kní y:oo myed:uudpí châpu ngmê.

⁵⁸ Yesu ngê mbwudu yili y:i daa chópu, mu kópu u díy:o u kwo dèdnye kèlímí.

14

Antipas Helodi ngê Njon Baptist u ngwo vya

Mak 6:14-29; Luuki 9:7-9

¹ Yi dini ghi ngê Nkálili tpémi yi king ngê Yesu u pi yi nyongo. Yi king u pi Antipas Helodi.

² Dini ghi n:ii ngê Yesu p:uu kópu dyuu yi nyongo, u dpodo pyu kní ye yepê, Na a ka Njon Baptist mēyedé pyidu. Yepê, Yi kópu u l:êê díy:o mbwudu yilí a chapí ngê. Yi kópu ye vvu, mu kópu u díy:o Njon Baptist mbwámé mwiyé a châpu, u nuw:onuwo u kópu ngê u ngwo pyodo. Yi danêmbum ala.

³⁻⁴ Mwiyé mwiyé, Antipas Helodi ngê u mbwó Pilipi u kpâm t:âmo ngê, yi pyópu u pi Helodiyas. Yi kópu Njon ngê Antipas ka dpímo kwódukwódu. Yi kwódu yé u l:êê díy:o Antipas ngê Njon mbwa k:oo kmungo.

⁵ U yi u ngwo doo kwo, Njon ní vya, ngmênê ghêlí daa vya. Apê, Waní vya knomomé, ye Nju tpémi y:oo u nkwo wa vya nê. Apê, Yinê ye pi mb:aa, Chóó Lémi u komo kapí pyu ngmê.

⁶ Antipas Helodi u taataa u wo dini ghi n:ii ngê dymé wo, chóó u l:êê díy:o naa ndíi ngmê kpo, máawe ndíi yoo a danê ngê. Yi nááli tédê Helodiyas tp:oo módó yi ngópu doo ndens. Yi dmáádi kwodo mb:aa, máawe yoo a pwaa too,

⁷ wod:oo Antipas u kwo kpaa wo, kwo, Lukwe u yi nga ngma a kwo? Kwo, Ntémwi u pi a ka nye tpapê, yi ntémwi nga nínê kuwo.

⁸ Yi dmáádi u pye ngê yi dmáádi ka kópuni vvu, Antipas ka u nkwo vvu, kwo, Njon Baptist mbodo ala ngwo nmoko yedê a ka a kí.

⁹ Wod:oo king u gha dono ngê pyodo, ngmênê doo u ntáá wépi daapí puwá, mu kópu u díy:o yi kópu pi yilí yi ngíma vvu, mye kpaa wo.

¹⁰ Yi kópu u l:êê díy:o lede ngmê dy:ââ ngê, kwo, Njon Baptist mbwámé nyinê chepwe, mbodo dpo ñuw:e. Wod:oo yi lede mbwa k:oo loo, Njon Baptist mbwámé mínê châpu,

¹¹ mbodo nmoko yedê a kââ, ñuwo, yi kwodo ka mí y:àngo, wod:oo yi kwodo ngê u pye ka u nkwo mí y:àngo.

¹² Njon p:uu ndiye pyu yoo lee dniye, Njon ntóó mínê ngí ngópu, mí kmênê ngópu, u kuwó dini ghi ngê Yesu ka mdoo u nkwo ñuw:o ngópu.

Yesu ngê pi limo yono yono y:a u ngwo mbono ngê

Mak 6:30-44; Luuki 9:10-17; Njon 6:1-14

¹³ Antipas Helodi ngê Yesu p:uu kópuni vvu, yi kópu Yesu ngê dini ghi n:ii ngê nyongo, p:uu ndiye pyu kní yi k:ii yi p:aani a kuwo ngópu, dinki k:oo wo dniye, pi kwéli dèpwo a ya, yi mo y:i mí tee dniye. Dini ghi n:ii ngê pi kní y:oo ny:ee ngópu, apê, Yesu p:uu y:oo kada kèdê y:ee ngmê, wod:oo pi yilí y:oo yi p:aa a kuwo tumo, kada a y:ee ngópu, yélí maa kalé ngópu, Yesu u kada mwiyé mí taa dniye.

¹⁴ Dini ghi n:ii ngê Yesu dinki k:oo a ghay wo, yoo ndíi yi módu, u kwo ch:anê dniye, pwopwokopwe n:ii yi vyo dneye kwo, pyi too.

¹⁵ Káádi dini ghi n:ii ngê daa kêmakéma doo wupwo, p:uu ndiye pyu yoo u kwo lee dniye, kwo, Káádi daa kêmakéma a wupwo, daa p:o nmo pyede. Kwo, Kí yéli dy:ââ té, p:aani p:aani dny:oon:aa nté pywupwi.

¹⁶ Yesu ngê yepê, Lukwe díy:o waní dy:ââ té. Yepê, Nmyi chóó nté pee kní ye ngmê y:ee yó.

¹⁷ Kwo, Doo u ntáá. Kwo, Yi ntóo ntini nmí ngópu daa tóó. Kwo, Mbídédi tp:oo limí, te miyó nmí ngópu ka pyede, mé ntini daamo a tóó.

¹⁸ Yesu ngê yepê, A ka a ñuw:o tóó.

¹⁹ Pi kní ye yepê, Mbiye mbémé mbwódo yaa dmyeno, wod:oo mbwódo yaa dniye. Yesu ngê mbídédi limi kní a ngí too, te dè myedê ngí doo, mbóó p:uu vvu wo, Chóó Lémi yi l:êê díy:o kwuno ngê, mbídédi pwaa too, te dè mye pwaa doo, p:uu ndiye pyu kní ye y:ee too, pi kní ye u nkwo y:ee tumo.

²⁰ Pi yintómu doo kmaapí, yi ghê dmi a kee wo. Ntê kmono n:ii mí kè wo, Yesu p:uu ndiye pyu kní y:oo péé y:a mé miyó mé ntówo ngópu.

²¹ Yélini y:i doo kmaapí yintómu limo yono yono y:a. Máâ yoo yedé kp:aa tumo, ngmênê pyáâ yoo, tp:ee dmáádima yi k:ii, dèpê kp:aa tumo.

Yesu kpé lèê u kwo u ngwo doo paa

Mak 6:45-52; Njon 6:15-21

²² Kmaapí u kuwó dini ghi ngê Yesu ngê p:uu ndiye pyu kní ye yepê, Dinki k:oo wo dmyeno, mwada kpéni pee a kada dmyinê kwo.

²³ Yi kuwó yoo yi p:o p:o dy:ââ too, u mo doo ya, mbu mbémé kee wo, y:i doon:aa ngépê. Mgídi y:i u ngwo a ghay wo.

²⁴ Yi ngwo dinki kpé lèê ñuknínuknín u kwo doon:aa mbêpê. Yópu yi kèpa doo a wupe, vuyuwó vy:o dnya a vyile.

²⁵ Mw:aamw:aa Yesu ngé yi kèlí ghi a kuwo ngé, kpé mbêmê paa kn:ââ chópu, p:uu ndiye pyu kní ye doo lèpí.

²⁶ Dini ghi n:ií ngé p:uu ndiye pyu kní y:oo m:uu ngópu, apé, Kpé mbêmê lukwe kíyedé pwiyé kní? Apé, Kmèna? Apé, Mbwee? Ghè yi mènê ghipé wo, nkíngé ngé y:ay:a pwiyé dniye.

²⁷ Yesu ngé yepê, Namé nkíngé, Ala nê.

²⁸ Pita ngé kwo, Mumdoó nyi nmí Lémi knomomé, ye u ntââ nga wani lè?

²⁹ Yesu ngé kwo, A pwiyé. Wod:oo Pita dinki k:oo ghay wo, u yi u ngwo doo kwo, Kpé mbêmê ní paa, Yesu ka u ngwo ní lè.

³⁰ Ngmênê dini ghi n:ií ngé vuyuwó ndíí yi m:uu too, nkíngé mbê wo, kpé lèê u mènê doo a wupwo, Yesu ka ka wo, kwo, A Lémi, anyi ngee nédi.

³¹ Yi ngwo Yesu kwulo kele, dpodombiy:e mgími ngé, kwo, Ngélimí tédê. Kwo, Lukwe díy:o dnyinté a ka nyinê kélími.

³² Wod:oo dinki k:oo mê wo knopwo, yópu machedé ngé mê pyodo.

³³ Yélini dinki k:oo dnye kwo Yesu ka yi yi mbodo dmi ngé k:ame ghè dniye, kwo, Nyi Chóó Lémi Tp:oo, ndéndé ngé nmí pwo nye too.

Yesu ngé pwoopwopowe u ngwo doo pypipyi dé, Nkenesadet

Mak 6:53-56

³⁴ Dini ghi n:ií ngé kpé lèê ngmêê ngópu, Nkenesadet mí tee dniye, dinki lyoko a kuwo ngópu,

³⁵ wod:oo pi kní y:oo Yesu yi mya ngópu, pi kní ngmê p:aani p:aani dy:ââ tumo, yepê, Mbii pyu yintómu Yesu ka a pwiyé dniye. Wod:oo mbii pyu yilí Yesu ka dnya a ñéñé dé,

³⁶ Yesu ka dnye nkêpê, kópu, Komo tpile mbii pyu woni kní yi pwo ngêê dè daanyi yé dè, ngmênê u ntââ ngmídi kwódo p:uu kèê a yiyé ngmê, yed:oo a pwiyépyiyé té. N:ií kní y:oo Yesu u kpídi kwódo p:uu kèê a tee ngópu, yintómu pwiyé dniye.

15

Nju tpémi yi chóó yi dèêpí kópu dyuu

Mak 7:1-13

¹ Pádisi kní ngmê, dèêpí pyu ngmê kní yi k:ii Njedusalem a ndê dniye, Nkálili Wee u kwo Yesu ka lee dniye,

² kwo, Lukwe díy:o m:uu ndiye pyu kní y:oo nmí kn:ââ yoo yi dèêpí kópu dyuu daa cháâcháâ tumo. Kwo, Dini ghi n:ií ngé kmaapí tédê dpí yaa dmi, yi kèê dmi mwiyé d:uudpí ghêê t:oo.

³ Yesu ngé yepê, Chóó Lémi ngé yi dèêpí kópu dèpê vvyu, pi kní y:oo yi chóó y:oo néti

ngópu. Yepê, Kópu u nkwo nmye ngmêngíni póó. Yepê, Lukwe díy:o Chóó Lémi u dèêpí kópu dyuu woni nmyi kèé tumo, nmyi chóó nmyi dèêpí kópu dyuu nmyinê ngí tumo.

⁴ Yepê, Mósisi ngé Chóó Lémi u kópu alanté a d:êê ngé, apé, Nmyi pye mí dmyinê cháâcháâ dé. Yepê, Ala kópu mye d:êê ngé, apé, N:ií ngé kópu dono u pye mí yi p:uu dè vyi knomomé, yi pini dpí vya yó.

⁵ Yepê, Mósisi ngé yi kópu d:êê ngé, ngmênê nmyi kópu u mo. Yepê, Dyimé pywuu nmye ngmêninê kuwo. Yepê, Pi ngmê u pye mí ye wa a tpêpwo knomomé, mbodo l:âmo lími k:ii wa ngépa, yewo, Tpileni dpo pída kè, Chóó Lémi ka wani y:oo, yewo, yi tpile dpo mēdaani kè. Yepê, K:omo tpile yi pini u nuw:o díyo mb:aamb:aa ngé moo pyódu, u yi u ngwo adí kwo, Niye M:aa ye yi tpile ní y:oo, yepê, ngmênê yi pini ka yi kópu nmye kwódukwódu ngópu, u kwo nmye tpapê ngópu, kwonmyimo, Ye tpile nmye mí ye daanyi y:oo, mu kópu u díy:o ñyóó nyi vvyu, Chóó Lémi u nēni. Yepê, Pi kní ye yi pye mí cháâcháâ, tédê kópu ngé nmyi pyódu ngópu.

⁶ Yepê, Chóó Lémi u kópu dyuu yinté nmyi kèé ngópu, nmyi chóó nmyi kópu dyuu nmyinê ngí ngópu.

⁷ Yepê, Nmyi komo kní y:oo Chóó Lémi módó nmye chaa kígha ngópu, ngmênê nmyi nuw:o dmi dono dé. Yepê, Dini ghi n:ií ngé Yisaya wunê nmyi p:uu doo a d:êê, ndéndé ngé dèpê kn:aadi ngé. Yepê, Chóó Lémi u kópu dyuu alanté a d:êê ngé, apé,

⁸ Kí yéli y:oo yi komo ngé wunê chaa kígha noo,

ngmênê yi gha dmi kuughé a ka wunê pyede.

⁹ Apé, Daa ndéndé ngé wunê chaa kígha noo,

mu kópu u díy:o yi chóó yi nuw:o ngé

pi kní ye a komo dpí kaa ngmê,

yi chóó yi dèêpí kópu ngé

pi kní ye a dèêpí nyédi.

Kópuni u lèê díy:o Chóó Lémi ka pi tupwótupwó ngé dpí pyódu

Mak 7:14-23

¹⁰ Yesu ngé yoo a dané ngé, yepê, Kópu nmye ngmên:aa tpapê, dpí ny:ee yó, myedo w:ee yó.

¹¹ Yepê, Tpileni pi u mènê dpí ghíi, doo u ntââ yi tpile ngé yi pini Chóó Lémi ka tupwótupwó ngé daawa pyódu. Yepê, Kèle. Yepê, Kópuni pi u kwo dpo pwií, yi kópu ngé yi pini Chóó Lémi ka tupwótupwó ngé yinê dpí pyódu.*

¹² Dini ghi n:ií ngé Yesu ngé yoo a kuwo ngé, p:uu ndiye pyu yoo u kwo lee dniye, kwo, Lama daa too, kópuni pi kní ye chí vyi, Pádisi kní ye daa yi nuu u kópu ngé dè pyódu.

* 15:11: Mát 12:34

13 Wod:oo Yesu ngé mgongo ye ngmê kwólu, yepê, M-aa u myângo vy:o yini n-ii M-aa ngé daa ntówo, díyo wa kp:anê té.

14 Yepê, Pádisi yoo yi p:uu nuw:o ngé kêê nangê t:oo. Yepê, K:omo kada pini yoo, my:oo a pyede. Yepê, Ngwolokopwe kwulo pini n-ii a ya yédi, yi pini ngwolokopwe ngé adí ya knomomê, ye maa wa kn:aadi ngmê, dnyinté ghê amí dyimê kní. *

15 Pita ngé kwo, Mgongoni pi kní ye chi kwolo, u kakê mê nmo chámê ngi.

16 Yesu ngé yepê, Nmyo wu yéli yi pénta dé?

17 Yepê, Mumdoó yi kópu myedmy:oo w:ee ngópu? Yepê, Ntini n-ii pi u ménê dpí ghíi, doo u ntââ yi ntini ngé yi pini Chóó Lémi ka tupwótupwó ngé daawa pyódu, yepê, mu kópu u díy:o doo u nuw:o ménê dpí lê, ngmêê km:oo ménê dpí lê, yepê, u kuwó dini ghi ngé yi ntini moon:aa yé.

18 Yepê, Kópuni pi u kwo wunê pyuwópyuwó yédi, yi kópu ngé yi pini Chóó Lémi ka tupwótupwó ngé yinê dpí pyódu,

19 yepê, mu kópu u díy:o pini n-ii u nuw:o u ménê nuw:o ghi dono a pyuwópyuwó nyédi, yepê, u kuwó dini ghi ngé yi pini ngé kópu dono yilí dpí d:uu, yepê, pi dpí vya:a, pi u kuwó dpí pwiyé, a pyââ ti yédi, a kpaayédi, k:omodanê mbê mê pi u pi a dyede too, kóté tédê módó myoo ndyíko té. *

20 Yepê, Yi kópu kní y:oo Chóó Lémi ka pi tupwótupwó ngé yinê dpí pyódu ngmê, ngmêê n-ii ngé Pádisi yoo yi kópu dyuu daa cháâcháâ ngé, kóó dé mwiyé d:uudpí ghêê dé, kmaapí tédê u ngwo dpí yââ, yi kópu ngé Chóó Lémi ka pi tupwótupwó ngé d:uudpí pyódu.

Pyââ ngmê u danêmbum, Yesu ka ndêndê ngé dpímo kélímí

Mak 7:24-30

21 Yesu, p:uu ndiye pyu kní yi k:ii, Nju tpémi yi dyámê pee a kuwo ngópu, Ntii Pââ Ndií u kéténi mí lee dniye, Taiya p:aaní dê Saidon yi wee dé yi kwo mí taa dniye.

22 Kenan pyââ ngmê ye a loo. Yi pyópu daa Nju pyââ, ngmêê Yesu ka kwo, A lémi, Dépidi ntee pini, u ntââ nga waní ch:anê. Kwo, A tp:ee módó ngé u kmêna ngma a kwo, u dono yilí wunê vyími ngé.

23 Ngmêê Yesu ngé kópu u kwo daa v:uu. U kuwó dini ghi ngé p:uu ndiye pyu kní y:oo kwo, Mwada y-i dy:ââ ngi. Kwo, Mb:uu kíyedé yámuyâmu nmo.

24 Yesu ngé yepê, Yisiléli tpémi y:oo yi Lémi ndêndê u maa kédê kn:aadi ngmê. Yepê, Yi diyédiyé kígha u l:éê díy:o M:aa ngé al-ii a dy:ââ noo, daa kn:aa yéli yi l:éê díy:o nê loo.

25 Wod:oo yi pyópu Yesu ka yu mbodo dé y:e kame u kwo ghê wo, kwo, A lémi, ngee nédi.

26 Yesu ngé kwo, Tp:ee u nté n:êê ntee daanyinê ngí, w:ââ ka daanyi y:oo, kwo, yinté kn:aa yéli daangmani ngee, kwo, Nju tpémi mwiyé n:aa ngéêpi té.

27 Yi pyópu ngé kwo, Nyââ, a lémi. Kwo, Ndê kópu. Kwo, Ngmêê kmaapí tédê w:ââ kní y:oo nté kmono ntee a pípi tumo, kwo, kópuni u pi nga dí vyi, mye yinté, kwo, yi kópu nga daa ndíi kópu, nga myedaa dpodo ndíi.

28 Wod:oo Yesu ngé yi pyópu ka kwo, Ntêê a ka cha kélímí mb:anê. Kwo, Kópuni u yi nga a kwo, yinté pyaa we. Vyílo yi dini ghi ngé tp:oo módó u mbii machedê ngé a pyodo.

Yesu ngé pi yilí u ngwo pyi ngé

Mak 7:31-37

29 U kuwó dini ghi ngé Yesu, p:uu ndiye pyu kní yi k:ii, yi p:aaní mêtê kuwo ngópu, P:aa Y:a Kní yi wee kní yi kwo máádi mí kalê ngópu, Nkálili Kpéni Lêê u nkígh:ê mí taa dniye. Mbu ngmê mbê mê kee dniye, yi mbwódo mí yaa dniye.

30 Pi yilí tp:oo témi tap yi ye a loo. Ngópuch:anê yilí Yesu ka núw:o tumo, kní ngmê yi yu kwolo ngmê dé, kní ngmê yi kêê kwolo ngmê dé, kní ngmê yi ngwolo kopwe dé, kní ngmê kní y:oo dnye dédnye kígha. Mbii pyu mé yilí u kwo myedê núw:o tumo. Yi ngópuch:anê yoo yintómu Yesu u kéma ngmêngmênté dnyen:aa kapí dé, yintómu pyi too.

31 Yélini y:oo yi ngópuch:anê yoo núw:o tumo, yi nyepényepé u kópu ngé pyodo, apê, Yélini dédnyimo danêmbum, mêka danêmbum té, apê, yélini yi kêê kwolo ngmê dé, kédê wáti té, apê, yélini dédnyimo m:ii, mêka m:ii té, apê, yélini dédnyimo v:uuwo, yéli mêka y:enê ngmê. Noko yepê, Yisiléli tpémi yi yâpwo ngé mbwudu yilí kédê chaa. Wod:oo dnye chaa kígha.

Yesu ngé pi podo yono yono y:a u ngwo mbono ngé

Mak 8:1-10

32 U kuwó dini ghi ngé Yesu ngé p:uu ndiye pyu yoo a danê ngé, yepê, Kí yéli a ka atédê ch:anê dmi, mu kópu u díy:o wo pyile a p:uu kédê chedê ngmê, yi nté kímyaa chedê ngmê. Yepê, U ya a nga daa kwo, Dómudómó ní dy:ââ té, mu kópu u díy:o maa p:uu yi gha l:âmo dmi awéde wunê ngépangépa.

33 P:uu ndiye pyu kní y:oo kwo, Daa p:o nmo pyede. Kwo, Yintoo yéli yi ntââ ntini ló y:i anno pyw:oo?

34 Yesu ngé yepê, Mbídedi nmyi ngópu yémi a kwo? Kwo, Pyudu. Kwo, Te tp:oo kní myooka tóo.

* 15:14: Mát 23:16,24; Luukí 6:39; Lóma 2:19 * 15:19: Nkal 5:19-21

³⁵ Yesu ngé yi yéli ye yepê, Mbwoódo yaa dmyeno, wod:oo mbwódo yaa dniye.

³⁶ U kuwó dini ghi ngé Yesu ngé mbídédi pyudu kní a ngí too, te tp:oo kní myedé ngí too, Chóó Lémi yi l:éê díy:oo kwuno ngé, pwaa too, p:uu ndiye pyu kní ye y:ee too, pi kní ye u nkwo y:ee tumo.

³⁷ Pi yintómu doo kmaapi, yi ghê dmi a kee wo. Nté kmono n:ii mí kè wo, Yesu p:uu ndiye pyu kní y:oo péé pyudu mé ntówo ngópu.

³⁸ Yélini yi doo kmaapi, yintómu podó yono yono y:a. Máa yoo yedé kp:aa tumo, ngméné pyáa yoo, tp:ee dmáádíma yi kii, dépê kp:aa tumo.

³⁹ U kuwó dini ghi ngé Yesu ngé yi yéli yi p:o yi p:o mé dy:áa too, p:uu ndiye pyu kní yi k:ii dinki k:oo wo dniye, Makadan Wee u kwo mí tee dniye.

16

Kada pini kní y:oo Yesu u ngwo dnya a tókótókó

Mak 8:11-13; Luuki 12:54-56; 11:29-32

¹ Wo ngmê ngé Pádisi yoo Sadyusi yoo Yesu ka kní ngma a loo. U yi y:ee doo kwo, Yesu nmo tókó. Alanté dniye nuw:o, apê, Pini n:ii nmo t:áat:áa kí pini wo vyílo, ye Chóó Lémi ngé u l:éê díy:oo mbwudu ngmêpaa chaa. Yi kópu u l:éê díy:oo Yesu ka kwo, Máawe, u yi nmo a kwo, Mbwudu nmí ngópu ngmê chépi. *

² Yesu ngé yepê, Káádí dini ghi n:ii ngé dpí ghíi, ala kópu nmye tpapê ngópu, nye, Mbu vuywo kpém kédé d:ii, máa káádí y:ay:a wa pwiyé.

³ Yepê, Dini ghi n:ii ngé nkali nmye mumu ngópu, ala kópu nmye tpapê ngópu, nye, Nkali ngmêka kwo, daa kêmakêma tpii wunê ghayghay. Yepê, Lukwe díy:oo my:oo nmye pyede. Yepê, Kópuni mbóó p:uu nmye mumu tumo, mb:aaamb:aa ngé nmyinê wopwe tumo, ngmênê kópuni n:aa d:uud:uu too, lukwe díy:oo dênmyinê wopwe t:oo. Yepê, Lukwe díy:oo dp:ee myeme nê.

⁴ Yepê, Nmyo yoo dono, Chóó Lémi dnyinté nmyi lama a tóó. Yepê, Yinté kópu nmyi ngópu daanganí d:uu, ngmênê díyo kópu ndíi mu ngmídi wanmyi m:uu ngmê. Yepê, Kópuni Njóna ngé a pyodo, yinté kópu díyo a nga ngmêwa pyódu. Wod:oo yi yéli a kuwo ngé. *

Yesu yis p:uu u ngwo doo mgongo

Mak 8:14-21

⁵ Yesu, p:uu ndiye pyu yoo yi k:ii, dinki k:oo wo dniye, kpé l:éê mwada pee dnye lèpi. Dini ghi náí ngé mí tee dniye, Yesu p:uu ndiye pyu kní y:oo mbídédi yimí nuw:o kalé ngópu, noko yepê, Mbídédi pí doo núwo.

⁶ Yesu ngé yepê, Nmye dmyina a vuywo. Yepê, Pádisi yoo Sadyusi yoo yi yis ngé kíngí dyênê nmyo.

⁷ Wod:oo yi kópu p:uu noko dnye dané, noko yepê, Wu kópu kédé vyi, mu kópu u díy:oo mbídédi nmí ngópu daa kwo.

⁸ Kópuni dnye tpapê dé, Yesu ngé a w:ee too, yepê, Lukwe díy:oo ala kópu nmye tpapê ngmê, Mbídédi nmí ngópu daa kwo. Yepê, Lukwe díy:oo dnyinté a ka nmye kélími té.

⁹ Yepê, Dini ghi n:ii ngé pi yilí ní mbono ngé, yepê, mumdoo yi kópu dmyongé w:ee ngópu? Yepê, Dini ghi n:ii ngé mbídédi limi kní muní pwaa too, pi limo yono yono y:a u ngwo muní mbono too, yepê, nté kmono péé yémi nmyi ntówo ngópu?

¹⁰ Yepê, Dini ghi n:ii ngé mbídédi pyudu kní mmy:aa pwaa too, pi podó yono yono y:a u ngwo muy:aa mbono too, yepê, nté kmono péé yémi nmyi ntówo ngópu?

¹¹ Yepê, Lukwe díy:oo dmyongé w:ee ngópu. Yepê, Dómu ngé daawa ngee nmo. Yepê, Daa mbídédi p:uu nmye n:aa mgongo. Yepê, Nmye dmyina a vuywo. Yepê, Pádisi yoo Sadyusi yoo yi yis ngé kíngí dyênê nmyo.

¹² Yi ngwo p:uu ndiye pyu kní y:oo yi mgongo mínê w:ee ngópu, apê, Daa mbídédi nk:éêní u yis p:uu nmo a mgongo. Apê, Pádisi yoo Sadyusi yoo yi kópu dyuu p:uu nmo a mgongo.

Pita ngé Yesu p:uu kópuni vuy

Mak 8:27-30; Luuki 9:18-21

¹³ Yesu, p:uu ndiye pyu kní yi k:ii, kada a y:ee ngópu, Sisadiya Pilipay wee u kwo lee dniye, wod:oo Yesu p:uu ndiye pyu kní ye póó wo, yepê, Pi kní ye yinê ye nê n:uu?

¹⁴ Kwo, Ngmê kní y:oo alanté a tpapê ngmê, Nyi Njon Baptist. Kwo, Ngmê kní y:oo alanté a tpapê ngmê, apu, Nyi Ilacha. Kwo, Ngmê kní y:oo alanté a tpapê ngmê, apu, Nyi Njedímaia. Kwo, Ngmê kní y:oo alanté a tpapê ngmê, apu, N:ii kní y:oo Chóó Lémi u komo wunê dnyimo a kapí, ngmékêda pyidu, nyi vyílo.

¹⁵ Yesu u nkwo ye póó wo, yepê, Nmyinê nmye nê n:uu?

¹⁶ Pita ngé kwo, Chóó Lémi ngé pini n:ii a ngmídi ngé, nmí Mbawámé ngé a pyódu ngé, nyi vyílo. Kwo, Yápwoni ghê a ta, nyi Tp:oo.

¹⁷ Yesu ngé kwo, Saimon, Njóna tp:oo. Kwo, M:aa ngé ndéndé ngé da ngee ngí. Kwo, Yi kópu daa n:yoó nyinê w:ee ngé, daa pi ngé nga yinê mye vuy, kwo, M:aa ngé yinê nga da vyi.

¹⁸ Kwo, Kópu nga ngmên:aa tpapê. Kwo, Chêêpi kpiyé paa ndíi ntee a kwo, nyi yinté tpile. Kwo, T:áa ngé d:uuwodé y:oo, myed:uudpi ghêé kwolo. Kwo, Yinté a yoo kamí yi kn:áa ngé dí pyódu ngí. Kwo, Kópuni u l:éê díy:oo waní dy:áa nmyo, yi kópu

* 16:1: Mát 12:38; Njon 6:30 * 16:4: Mát 12:39-40; Luuki 11:29

anmyin:aa d:uud:uu. Kwo, Setan u yoo kní y:oo nmyi maa dmi daawa nkoiko ngmê, wa déê dmi, yi pwo wanmyi lee dmi. *

¹⁹ Kwo, A yoo yi tpii kââ dmi ngêê yedê wani yé, a ngomo u kii tîpî ngêê yedê amy:aa yé. Kwo, M:aa u pono mb:aamb:aa ngê anyin:aa vyápê. Kwo, Kópuni dyámê mbêmê pi kní ye anyiné kwódu, M:aa ngê ye amyedê kwódu. Kwo, Kópuni dyámê mbêmê pi kní ye daanyi kwódu, M:aa ngê ye myedaawa a kwódu.

²⁰ U kuwó dini ghi ngê Yesu ngê p:uu ndiye pyu kní ye yepê, Pi kní ye nangê vyi, Pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, n:ii nmo t:âât:ââ, yi pini wunê kî ta.

Yesu p:uu ndiye pyu kní ye u pwo pwo p:uu u ngwo ye doo danê

Mak 8:30-9:1; Luukî 9:22-27

²¹ Yi ngwo dini ghi ngê Yesu ngê p:uu ndiye pyu kní ye u pwo pwo p:uu danê u kn:ââ chópu. Yepê, Dpodoni M:aa ngê a ka a kpo, doo u ntââ u wépi daani puwâ. Yepê, Díyo Njedusalem wanmí lee dmi, y:i nmí kada pini kní y:oo wamí mb:ii nê. Yepê, Kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini kní y:oo wa mb:ii nê, déêpî pyu kní y:oo wamyé mb:ii nê. Yepê, Dono kópu yilí a nga wa d:uu ngmê, wa vya nê, wo pyoloni ngê amênê pyidu.

²² Wod:oo Pita ngê Yesu u mo kuwa núwo, kwo, A Lémi. Kwo, Ye kópu kidimê tpaépê. Kwo, Chóó Lémi ka wanyiné ch:anê. Kwo, Yintê nga daawa pyódu.

²³ Ngmênê Yesu yi diyé wo, Pita ka kwo, A nkígh:ê a yumwe. Kwo, Nyi Setan ntee pini. Kwo, Kn:aa máadi p:uu anyi kapí nê. Kwo, Daa Chóó Lémi u komo y:ee kapí, ye pi kní yi komo y:ee kapí.

²⁴ U kuwó dini ghi ngê Yesu ngê p:uu ndiye pyu kní ye yepê, N:ii ngê u yi adí kwo, Nê u yoo vy:oo ní ghê, yi pini ngê choo a yâmuyâmu nê, u gha d:ud:umbiy:e a ka dpo ké ngê, chóó u kópu kní yi p:uu mékíngí nuw:o, k:omo tpile a l:êê díy:o dé pw:oo knomomê, ngmênê dpo ngm:êê nêne. *

²⁵ Yepê, Pini n:ii u ghê p:uu adí nuw:o, awo, Kíngê vya nê, u ngwo wa kede, a yoo vy:oo daawa ghê, yepê, yi pini ndéndé ngê wa pw:onu, ndé ngê amí ma. Yepê, Pini n:ii a l:êê díy:o wa pw:onu, yi pini amêdê pyidu, ghê kamí u ngwo wa a pyw:oo, mb:aamb:aa ngê adín:aa ya.

²⁶ Yepê, Pini n:ii chóó u tpile kní yi p:uu adí nuw:o, u l:êê díy:o Chóó Lémi wa mb:ii, yi pini dini ghi n:ii ngê wa pw:onu, yed:oo dono wa a pyw:oo. Yepê, K:omo tpile dyámê u tpile yintómu yi pini u ngópu adí ya knomomê, ngmênê doo u ntââ ghê kamí u ngwo daawa pwila, dono wa a pyw:oo.

* 16:18: Njon 1:42; 1 Kódin 3:11; Nkal 2:6-9; Epeso 2:20

* 17:2: 2 Pita 1:16-18 * 17:10: Mal 4:5

²⁷ Yepê, A kuwó a l:êê díy:o adnyi kpadak-pada nmyo, ngmênê mu dini ghi ngê a enjel kní yi k:ii anmo diyé dmi. Yepê, Yi dini ghi ngê a pi ndíi ngê adí ya, M:aa u pi ntoo, a pi yintoo ngê wa pyódu. Yepê, Yoo yi ngwo an:uu chámê. Yepê, A yoo mb:aa a kêê k:oo wani kaa té, yoo dono wani kpada té. *

²⁸ Yepê, Ndé kópu nmye ngmên:aa tpaépê, yepê, Pi kní nmyi vy:oo ngma a kwo, ghêlí daawa pw:oo dmi, noko yewo, Chóó Lémi u Pi Ndéndé u pi ndíi ngê kédê pyódu, u yoo y:enê kn:ââ wunê kédê chaa.

17

Yesu u dyépi pyile kní ye u mo u nâmo u ngwo mîné ghê wo

Mak 9:2-13; Luukî 9:28-36

¹ Wo wéni mí loo, u kuwó dini ghi ngê Yesu ngê u dyépi pyile njini mbu mbêmê núwo, yi pi dmi Pita, Njems mbwémi Njon.

² U dyépi pyile kní yi ngópu, Yesu u mo u nâmo ye mîné ghê wo, kââdí ntee a pil:apil:ayédi, kwódo ng:oo dmi yinté ye a pyodo. U kpídí d:ud:umbiy:e kpaapíkpaapí ngê pyodo, myedoo a wuu mbele. *

³ Yi dini ghi ngê yi pini pyile kní y:oo Ilacha pini dé Mósisi Yesu u k:ii danêmbum tédê m:uu tumo.

⁴ Pita ngê Yesu ka kwo, A Lémi. Kwo, U p:o chí yé, cha núw:o nmo. Kwo, U yi nga choo kwo knomomê, ye ngomo pee pyile nínê t:emí, kwo, nêni ngmê, Mósisi u nêni ngmê, Ilacha u nêni ngmê.

⁵ Pita ngê danêmbum ghêlí dépê kèlí ngê, wod:oo nkali too pee kpaapíkpaapí yi pwo ngmê yó. Yi nkali too pee u ménê dnye ngmê ny:ee ngópu, yepê, Kí a tpaépê njini, u nuu ghi a nódo a tóó, dye ghi yintómu a nuu u kópu ye d:uud:uu too. Yepê, U kwo ntênê dmyinê ng:aa.

⁶ Dini ghi n:ii ngê u dyépi pyile kní y:oo yi dnyeni yi ny:ee ngópu, nkíngê ngê y:ay:a pwiyé dnyiye, kwódokwódbiy:e tépê mbêmê dymé dnyiye.

⁷ Wod:oo Yesu ye a loo, kêê yi p:uu yó, yepê, Namê nkíngê, a pii dmyeno.

⁸ Yi vvyu dnyiye, apê, Pi u chíi daa kwo. Apê, Yesu u mo mu kwo.

⁹ Mbu paa dini ghi n:ii ngê dnya a wupwo, Yesu ngê yepê, Kópuni dmyi m:uu ngmê, pi ka ghêlí nangê vyi. Yepê, Kpêêní mwiyé anê pyidu, pi kní ye u ngwo dpí vyi yó.

¹⁰ Wod:oo yi tpókni Yesu ka póo dnyiye, kwo, Lukwe díy:o déêpí pyu kní y:oo ala kópu a tpaépê ngmê, apu, Ilacha mwiyé wa t:aa, pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, yi pini díyo kuwó ada a kwo? *

* 16:24: Luukî 14:27 * 16:27: Lóma 2:6; Tpyuu 22:12

¹¹ Yesu ngê yepê, Nyââ. Yepê, Ilacha u taataa mwiye, tpile yintómu yi l:ámol:ámo u l:êê díy:o.

¹² Yepê, Ngmênê ala kópu ny:ee yó. Yepê, Ilacha ntee pini wunê kí ta, a maa yinê a yó, ngmênê kada pini kní y:oo daa mya ngópu, kópuni dono yi nuw:o ngê ye vyu, yi kópu u ngwo d:uu ngópu. Yepê, Myenté, yinté kópu a nga amyeyi d:uu ngmê. Yepê, K:omo tpile nê Chóó Lémi u Pi Ndéndê, ngmênê daa myeme noo. *

¹³ Ilacha p:uu kópuni ye mwiye a vyu, yi ngwo minê w:ee ngópu, apê, Kí Njon Baptist p:uu nmo danêmbum. *

Yesu ngê tp:ee ngmê pyi ngê, nyuno pwopwo u ngwo doo ya.

Mak 9:14-29; Luukí 9:37-43a

¹⁴ Yesu, u dyépi pyile kní yi k:ii, dini ghi n:ii ngê yoo vy:o mède diyé dniye, pi ngmê Yesu ka a loo, yu mbodo dé y:e k:ame u kwo ghê wo,

¹⁵ kwo, A lémi. Kwo, U ntââ a tp:ee nga wa ch:anê? Kwo, Nyuno pwopwo u ngwo a ta, a mgíni vyími ndíi yédi. Kwo, Dye ghi kní ngmê ngê ndiya dpí d:ii, dye ghi kní ngmê ngê mbwaa paa dpí d:ii.

¹⁶ Kwo, M:uu ndiye pyu kní ye kíd:a núw:o, ngmênê a ka doo pyi ngópu.

¹⁷ Yesu ngê yepê, Nmyo yoo dono, lukwe díy:o Chóó Lémi ka dp:ee kélími té? Yepê, M:ââ yémi nmyi vy:o aní kwo, u dí Chóó Lémi ka mb:aamb:aa ngê anmyin:aa kélími? Yepê, Yi tpémi a ka a núw:o yó.

¹⁸ Yi tpémi ngê kmênani dpímo kwo, Yesu ngê ngm:ii kwólu, yi tpémi yi ngwo mé pyiyé wo.

¹⁹ Dini ghi n:ii ngê Yesu p:uu ndiye pyu kní yi k:ii yi mo dnyen:aa ya, u kwo póo dniye, kwo, Lukwe díy:o dp:oo u ntââ dé, yi kména dp:oo ngm:ii kwólu? *

²⁰ Yesu ngê yepê, Mu kópu u díy:o nmyi kélími tédê. Yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaépê, yepê, Chipa w:uu u ménê w:uu n:ii a kwo, yi tpile daa ndíi tp:oo, apii? Yepê, Nmyi kélími wo yintoo, ye kí mbwini ka pídmí vyi ngmê, Kada a yéni, mwada y:i nyi ghê, yepê, yi kópu ntênê paa d:uu, mwada y:i paan:aa ghê. Yepê, Kópu ngmê doo u ntââ ngê nmye daapê too. *

²¹ (-)

Yesu p:uu ndiye pyu kní ye u pwopwo p:uu u ngwo ye modoo dané

Mak 9:30-32; Luukí 9:43b-45

²² Dini ghi n:ii ngê Yesu, p:uu ndiye pyu kní yi k:ii, Nkálili Wee u kwo mé diyé dniye, Yesu ngê p:uu ndiye pyu yoo nipi a dané too,

yepê, K:omo tpile nê Chóó Lémi u Pi Ndéndê, ngmênê yoo dono yi kêê k:oo wani ghê.

²³ Yepê, Yi yéli y:oo wa vya nê, ngmênê wo pyoloni ngê amênê pyidu. Yi ngwo p:uu ndiye pyu yoo yi nuw:o dmi d:ud:umbiy:e dono ngê pyodo.

Chóó Lémi u ngomo u l:êê díy:o tákisi pywupwi

²⁴ Dini ghi n:ii ngê Yesu, p:uu ndiye pyu kní yi k:ii, Kípêenyém mî taa dniye, n:ii kní y:oo Chóó Lémi u ngomo u l:êê díy:o tákisi dnyimo a ngêêpi, yi yéli Pita ka kní ngmê loo, u kwo póo dniye, kwo, Nmyi kada pini ngê Chóó Lémi u ngomo u l:êê díy:o tákisi a pywupwi ngê, apii?

²⁵ Pita ngê yepê, Nyââ. Wod:oo Pita ngomo k:oo mí kee wo. U yi u ngwo doo kwo, Yesu ka n:uu póo, ngmênê ghéli u kwo daa póo wo, Yesu u kwo mwiye póo wo, kwo, Saimon. Kwo, Nuwo lónté a too? Kwo, Dyámé mbémê king kní ye tákisi ló yéli y:oo a pywupwi ngópu? Kwo, Yi tp:ee kní y:oo, ó kn:aa yéli y:oo?

²⁶ Pita ngê kwo, Kn:aa yéli y:oo y:oo a pywupwi ngópu. Yesu ngê kwo, Ndê kópu. Kwo, Yi chóó yi tp:ee kní y:oo tákisi ye daa pywupwi ngópu. Kwo, Nê king ndéndê tp:oo, u l:êê díy:o u ngomo tákisi daaní pwila. Kwo, A yoo kamí mye yi king ndéndê tp:oo yoo, u l:êê díy:o tákisi myedaawa pwila ngmê.

²⁷ Kwo, Ngmênê u ya a nga daa kwo, Wu tákisi ngêêpi pyu kní y:oo mb:ii nmíne. Kwo, Chi lèpi, kpé lèe u nkígh:ê chin:aa kpiípi. Kwo, Mwiyémiyê téní n:ii che dóo knomomé, ndapí u kwo ngmên:ii pyw:éni, kwo, nyi tákisi u ntââ ndapí. Kwo, Nyi tákisi u ngwo dp:uu pwila ngi.

18

Yoo yi kada wowo u danêmbum

Mak 9:33-37; Luukí 9:46-48

¹ Yi dini ghi ngê Yesu ka p:uu ndiye pyu yoo a lee dniye, u kwo póo dniye, kwo, Nyoo kamí yi vy:o, n:uu kada pini ngê angmê pyódu? *

² Yesu tp:ee ngmê ka mbwolo, yi ngíma kââ,

³ yepê, Ala tpémi u lama lémi lémi daa too. Yepê, Lukwe díy:o nmyo ngmêngmênté nmyi nuw:o dmi alanté a too, nmyimo, Yoo yi kada nmí ghê dmi. Yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaépê. Yepê, Nmyi nuw:o dmi daanmyi ngmêé knomomé, ala tpémi u nt:anê daanmyi yaa knomomé, ye M:aa kóo k:oo daanmy:uu ghê dmi. *

⁴ Yepê, N:ii ngê lémi lémi ngê kêê d:uwwodé t:oo, ala tpémi ntee tpémi ngê adí ya, yepê, yi pini kada pini ngê vyílo ayi pyódu. *

* 17:12: Mát 11:14 * 17:13: Luukí 1:17 * 17:19: Mát 10:1 * 17:20: Mát 21:21; Mak 11:23; 1 Kódin 13:2 * 18:1:

Luukí 22:24 * 18:3: Mát 19:14 * 18:4: Mak 10:43-44

⁵ Yepê, Pini n:ii alantê tpémi ka a l'éê dîy:o adí vuywo, daa yi tpémi ka u mo adí vuywo, ngmênê a ka amyeda a vuywo, amyedi cháâcháâ nê. *

*Pi ngê Yesu kîngî kéé, u danêmbum
Mak 9:42-48; Luukî 17:1-2*

⁶ Yesu ngê yepê, Tpémi dmââdîni yoo a ka wunê kélîmî té, pi ngmê ngê yi kélîmî lâmo kidangmê ngee. Yepê, Mu dîni ghi ngê Chóó Lémi ngê yi pini dnyintê daawa kpada. Yepê, Pi knî y:oo yi pini mwiyé wo ngîmî ngópu, chéêpî pââ ndîi nódo ngmêwo kudu ngópu, mbéli u kwo wumê kalê ngópu, ye yi dono ndîi daapî d:uu ngê, Chóó Lémi ngê dpodombiy:e daapaa kpada.

⁷ Yepê, Kópuni knî yi l'éê dîy:o pi knî y:oo maa mb:aa wa kn:aadi ngmê, yi kópu dyuu maa nkîghê adnyi kwo, ngmênê nâi ngê yintê kópu a maa u nkîghê ngmada a ñeñe, yi pini d:ud:umbiy:e choo nkîngê.

⁸ Yepê, Máâdîni p:uu anmyi ghê dmi, ó kópuni anmyi d:uud:uu, yi kópu u l'éê dîy:o wanmyi mb:ii nê, mu dîni ghi ngê ndiya anmy:uu ghêpê dmi, yi ndyuw:e daawa pw:onu. Yepê, Yi kópu u kwee mwiyé anmyinê chápwo ngmê, yed:oo daanmyi mb:ii nê, mu dîni ghi ngê ghê kamî anmyimo pyw:ee ngmê, a kêê k:oo anmyin:aa kwo. Yepê, K:omo tpile maa woni knî nmti lama daadnyi ya, kópu woni knî daanmyi d:uu t:oo, ngmênê ghê kamî wanmyimo pyw:ee ngmê, a kêê k:oo anmyin:aa kwo.

⁹ Yepê, Tpileni nmyi ngwolo knî y:oo wa m:uu ngmê, yi p:uu anmyi nuw:odono, yed:oo wanmyi mb:ii nê, mu dîni ghi ngê ndiya anmy:uu ghêpê dmi. Yepê, Yi nuw:odono u kwee limîlimî ngê anmyi chápwo ngmê, yed:oo daanmyi mb:ii nê, mu dîni ghi ngê mb:aamb:aa ngê anmyin:aa ya, Chóó Lémi mb:aamb:aa ngê nmye adîn:aa a vuywo.

Sipi tp:oo lâmo ngêêpî u mgongo danêmbum

Luukî 15:3-7

¹⁰ Yesu ngê yepê, Yélini yi pi dmi daa ndîi, ye mb:aamb:aa ngê dmyina a vuywo. Yepê, K:omo tpile ngê nmye wa pyaa knomomê, ye Chóó Lémi ngê u nkwo wa kpada nmyo. Yepê, Yi yéli yi enjel yoo yi l'éê dîy:o dye ghi yintómu Chóó Lémi ka a ngêpê nyédi.

¹¹ (-)

¹² Yepê, Dyimê pywuu nmye ngmênîné kuwo, p:uu dmyinê nuw:o. Yepê, Pi ngmê, u sipi yonoy:a adí kwo. Yepê, W:amî mbêmê wa ñuw:o té, yi adnyin:aa kmaapî. Yepê, Ntumokwodo dîni ghi ngê, awo, P:o m:aa ñuw:o té. Yepê, Dîni ghi n:ii ngê wa a kp:aa té, yonoy:a daawa m:uu knomomê, tonoy:a mê

chu ayi m:uu knomomê, lukwe, ye ala kópu wa vyi, awo, Yonoy:ani mwo a p:aa, monyi pw:oo we? Yepê, Doo u ntââ, yi kópu daawa vyi. Yepê, Tonoy:a mê chu kmaapî tédê wa a kuwo té, yonoy:ani adîn:aa nmy:uu.

¹³ Yepê, Ayimênê pyw:ee knomomê, u gha d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa ngê wa pyódu, woni knî yi p:uu daadî nuw:o.

¹⁴ Yepê, Myenté, nmyi Mî ngê u yi daa kwo, Yélini yi pi dmi tédê yi lâmo ngmênê ngee.

*Kópu lâmol:âmo u danêmbum
Luukî 17:3*

¹⁵ Yesu ngê p:uu ndiye pyu knî ye yepê, Nmyi mbwó ngmê ngê dono kópu nmyi vy:o pini ngmê ngê angmê d:uu knomomê, ye yi pini u mbwó ka tumu dpî lee we, yi kópu u kwo dp:uu vyi ngê, yi pini dé y:oo yi kópu yi mo moo chedê y:e. Yepê, U mbwó u kwo wa ng:aa mbê knomomê, ye nipi modo kââdî y:e. *

¹⁶ Yepê, U kwo daawa ng:aa mbê knomomê, ye yi pini ngê u mbwó ngmîdi ó miyó dpî nya ngê, yi mbwó ka dpî lee dniye, yi kópu dp:uu lâmo y:e. Yepê, Yi pini ye myedaawa ng:aa mbê knomomê, ye yi pini pyile knî y:oo kópu mu ngmîdi pi knî ye dp:uu vyi y:e. *

¹⁷ Yepê, Yélini yi p:aani a yoo vy:o adnyi kwo, dpó danê teñe, yi ngópu nmyi mbwó dpî kóté kalê yó. Yepê, Yi pini a yoo yintómu knî ye daawa ng:aa mbê knomomê, ye yi pini a yoo kuwa dpî kaa y:e, pi tupwótupwó ngê ye dpî pyaa we, tákisi ngêêpî pyu ntee pini ngê ye myoo pyaa we.

*Chóó Lémi u pono vyápê
Mátiyu 16:19*

¹⁸ Yesu ngê p:uu ndiye pyu knî ye yepê, M:aa u pono mb:aamb:aa ngê anmyin:aa vyápê. Yepê, M:aa ngê kópuni a yoo knî yi l'éê dîy:o mbóó p:uu wa a kwódu, yi kópu wanmyinê w:ee ngmê, a yoo knî ye dyámê mbêmê anmy:uu kwódu ngmê. Yepê, Kópuni M:aa ngê yi l'éê dîy:o mbóó p:uu daawa a kwódu, dyámê mbêmê ye daanmy:uu kwódu ngmê. *

¹⁹ Yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaépê. Yepê, Kópuni u l'éê dîy:o nmyi vy:o pini miyó dé y:oo yi nuw:o ngmîdi ngê wa pyódu ngmê, dyámê mbêmê u l'éê dîy:o adpo a ngêpê, M:aa ngê yi kópu ndéndé ngê yi l'éê dîy:o wa a d:uu, mbóó p:uu, *

²⁰ mu kópu u dîy:o a yoo vy:o pi miyó pyile nipi adnya a ngêpê, daa yi mo adnyi ya, yi vy:o amy:aa kwo.

Nódo kekelele u mgongo danêmbum

* 18:5: Njon 13:20 * 18:15: Luukî 17:3; Nkal 6:1 * 18:16: Njon 8:17 * 18:18: Mát 16:19; Njon 20:23 * 18:19:

Mak 11:24; Njon 15:7

²¹ Yi ngwo dini ghi ngê Pita Yesu ka póo wo, kwo, A Lémi, a mbwó ngê dono kópu a nga ngmêwa d:uu knomomê, ye a kuwó waní kée, mēdaanê ngí. Kwo, Ngmênê yi pini ngê yi dono kópu a nga amêdê d:uud:uu, kwo, mumdoo pyud:oyi kópu a nga amê d:uu, ntââ myedaanê vy:u?

²² Yesu ngê kwo, Pyud:oo doo u ntââ. Kwo, Ye têtê. Kwo, Pyud:oy:a mye têtê. Kwo, Dye ghi yintómu yi dono nguwo chi kéké, ntââ nangê vy:u, yi dono nódo myekingê kaali.

²³ Kwo, M:aa ngê u yoo ntee wunê y:enê, yi kópu p:uu dyimê pywuu nga ngmêninê kuwo. Kwo, Ala danêmbum p:uu chi nuw:o. Kwo, King ngmê, u dpodo pyu yili doo ya. Kwo, Woni kní y:oo ndapí kní u kwo ngmê dmy:ee ngópu, ghêlí k:ii u kwo daa wumo tumo. Kwo, Wo ngmê ngê yi king ngê u yi doo kwo, A dpodo pyu kní y:oo yi tp:uu dmi a piy:e yi chóo wumo teñe.

²⁴ Kwo, Woni kní y:oo yi tp:uu yili chedê tumo, ngmênê pi ngmê doo u ntââ ngê doo ya, u tp:uu mo daa mo tp:oo komo.

²⁵ Kwo, Doo u ntââ yi pini ngê u tp:uu daapêdê kéli ngê, wod:oo yi king ngê u dpodo pyu kní ye yepê, Kí pini mgími yó, u tpile yili yintómu dpí nya tóo, a ka dpí núw:o tóo. Yepê, Kn:aa yéí y:oo a ka wa pwila t:oo. Yepê, Kn:aa pini ngmê ngê kí pini mupwokní a ka wa pwila té, wop p:uu adnyin:aa dpodo.

²⁶ Kwo, Yi pini yu mbodo dé y:e king ka kame ghê wo, kwo, Ye kópu a nga kidingê d:uu, mwiyé chi t:ââ, a tp:uu yili díyo wanê wumo.

²⁷ Yesu ngê kwo, Yi pini king ka ch:anê wo, wod:oo yi king ngê yi pini u tp:uu yili chóo mēdê kéli ngê, yi pini mē kwólu.

²⁸ Kwo, Dini ghi n:ii ngê yi pini kuwa pwii wo, dpodo pyu ngmê módu, pini n:ii u tp:uu têtê. Kwo, Dpodombiy:e u kwo mbwolo, kwo, A piy:e chi wumwe.

²⁹ Yi pini yu mbodo dé y:e kame u kwo ghê wo, kwo, Mwiyé chi t:ââ, a tp:uu díyo waní wumo.

³⁰ Yesu ngê kwo, Ngmênê yi pini u kwo daa ch:anê wo, mgími ngê, mbwa k:oo kmungo, kwo, Dini ghi n:ii ngê a ndapí any:uu wumo, kuwa u ngwo any:uu pwii.

³¹ Yesu ngê kwo, Dini ghi n:ii ngê king u dpodo pyu kní y:oo yi kópu ny:ee ngópu, nod:e dniye, king ka yuu mîné y:ee ngópu.

³² Kwo, Wod:oo king ngê yi pini ka u lede yoo dy:ââ too, yepê, Yi pini a ka a núw:o yó. Kwo, Dini ghi n:ii ngê u kwo núw:o ngópu, kwo, D:ii gha pi. Kwo, A piy:e ñm:uu pâa ndíi ngmêdoo kwo, a chóo m:aa chedê ngê.

³³ Kwo, Wu pini u tp:uu m̄iy:e daa ndíi ye kwo, lukwe díy:o nga doo ch:anê wo. Kwo,

Kópuni nga dí d:uu, lukwe díy:o wu pini ngê choo d:uu ngê.

³⁴ Yesu ngê kwo, Yi king yi pini ka d:ud:umbiy:e nod:e wo, mbwa k:oo kmungo, kwo, Ñm:uu yili a piy:e any:uu wumo, mbwa u mênê u ngwo any:uu pwii.

³⁵ Yesu ngê yepê, Dono kópuni nmyi mbwó kní y:oo nmye wa d:uu t:oo, nmyi kuwó daanmyi kée t:oo, ye M:aa ngê yintê kópu nmye ayimí d:uu, nmyi dono u kuwó daawa kée té. Yepê, Myentê, yepê, yoo yi dono kópu nmyi nódo kingmê ya. *

19

Kpípi te u danêmbum Mak 10:1-12

¹ Dini ghi n:ii ngê Yesu ngê yi danêmbum a kéli ngê, p:uu ndiye pyu kní yi k:ii Nkálili Wee a kuwo ngópu, Njuda Wee u kwo mí lee dniye, Njódan mbwááni mē ngmêê ngópu, Pédiya Wee u kwo mí taa dniye.

² Pi yili tp:oo témi tap kní y:oo dnye yámuyámu dé. Pwopwopwe yoo n:ii u kwo núw:o tumo, Yesu ngê pyi too.

³ Pádisi yoo u kwo ngmê loo, u yi y:e doo kwo, Yesu danêmbum têtê nmí dóo, kwo, Nmí dēépí kópu dyuu lónté a kwo, kwo, u ntââ máâ ngê kópu yili yintómu yi l:êé díy:o u kpâm wa kpípi?

⁴ Yesu ngê yepê, Kópuni puku yedê a tóo dmyongê kp:aa ngópu? Yepê, Mwiyé mwiyé dini ghi ngê, Chóo Lémi ngê pyââ máâ l:ámo doo, yepê, Noko mb:aamb:aa ngê choo ya. *

⁵ Yepê, Yi kópu u l:êé díy:o máâ u pye mí yi kélê dpo pwii, u kpâm k:ii ngmídi ngê dpí pyaa kní.

⁶ Yepê, Wod:oo yéé yepe daa miyó a tóo, ngmênê mu ngmídi. Yepê, Cha cha n:ii Chóo Lémi ngê dpo kâádí dé, pi ngê d:uudpí chámé dé.

⁷ Pádisi kní y:oo Yesu ka kwo, Lukwe díy:o Mósisi ngê ala dēépí kópu dyuu nmo a kpo, apê, Máâ ngê u kpâm dí kpípi knomomê, u kópu dyuu dpí d:éé ngê, u kwo dpí y:ee ngê, u ngwo dpí dy:ââ ngê.

⁸ Yesu ngê yepê, Mósisi ngê yi kópu nmye mu d:éé ngê, mu kópu u díy:o nmyi kpâm kní ye vyuuu dnyintê nmyi lama a tóo, Chóo Lémi u dnye dnyintê my:ee nyémí ngópu. Yepê, Ngmênê mwiyé kmíntoo Chóo Lémi ngê u yi u ngwo dépwó kwo, Máâ ngê u kpâm choo kpípi kpípi.

⁹ Yepê, Ala kópu nmye n:aa tpaépê, pini n:ii u kpâm u tumu máâ daadí ya, yi pini ngê u kpâm kíngí kpípi, kn:aa pyópu kíkungê nya. Yepê, Wa kpípi knomomê, kn:aa pyópu muwa nya knomomê, ye daa yéyéé u kópu ayi d:uu, ngmênê pyââ ti u kópu ayi d:uu.

* 18:35: Mát 6:15; Mak 11:25; Epeso 4:32; Kílosa 3:13

* 19:4: Gen 1:27

* 19:5: Gen 2:24; Epeso 5:31

¹⁰ Yesu p:uu ndiye pyu kní y:oo Yesu ka kwo, Mumdoó cha cha yi kópu dyuu yinté a kwo knomomê, ye pi ngê pyââ kímungê nya. *

¹¹ Yesu ngê yepê, M:aa u kópu wunê nmye kídí vyi, nmyedê, Máâ u pye mí yi kèlê dpo pwii, u kpâm kii ngmidi ngê dpí pyaa kní.

¹² Yepê, Ngmênê pi woni kní y:e yi kópu doo u ntââ, d:uudpí yéé dmi. Yepê, Kní ngmê yinté a taa dniye, kní ngmê pi kní y:oo doo u ntââ ngê dpí pyódu t:oo, kní ngmê a p:uu dpodo u l:êê díy:o d:uudpí yéé dmi. Yepê, N:ii ka yi kópu u ntââ, yi pini ngê choo d:uud:uu.

Pi kní y:oo yi tp:ee dmââdîma Yesu ka u ngwo ñuw:o tumo

Mak 10:13-16; Luuki 18:15-17

¹³ Pi kní y:oo Yesu ka yi tp:ee dmââdîma ñuw:o tumo, apê, Kóó yi mbêmê nyi yé ngê, yi l:êê díy:o mye choo ngêpê. Yesu p:uu ndiye pyu kní y:oo yi kópu ye kwódu ngópu,

¹⁴ ngmênê Yesu ngê yepê, A ka a ñuw:o teñe, ye namê kwódu yé, mu kópu u díy:o tp:ee dmââdîma ntee yéli Chóó Lémi ngê chóó adí y:enê dé.

¹⁵ Wod:oo Yesu ngê kèê yi mbêmê doo yiyé, yi l:êê díy:o myedoo ngêpê. U kuwó dini ghi ngê p:uu ndiye pyu yoo yi k:ii kada a y:ee ngópu.

Ndáápi ngmê u danêmbum

Mak 10:17-31; Luuki 18:18-30

¹⁶ Pi ngmê Yesu ka loo, u kwo póó wo, kwo, Máâwe. Kwo, Ló kópu mb:aa ngmaní d:uu, ghê kamí u ngwo anê pyw:oo, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu?

¹⁷ Yesu ngê kwo, Lukwe díy:o kópu mb:aa p:uu a ka chi póó. Kwo, Pi chóó mb:aamb:aa ngê daawa pyódu, Chóó Lémi mu ngmidi yi mb:aamb:aa. Kwo, Ghê kamí u pyw:émí u yi nga choo kwo knomomê, ye Chóó Lémi u dèêpi kópu dyuu chi châachââ.

¹⁸ Yi pini ngê kwo, Ló dèêpi kópu kní yi p:uu a ka nye mbumu? Yesu ngê kwo, Pi nangmê vy:a, pi u kuwó nangmê pwiyé, pi u tpile nangmê t:ámo, pi nangmê yipe, pi nangmê dóó, *

¹⁹ mye mí chi châachââ dè. Kwo, Nýóó nuu ghi nódo ntee a tóó, yoo yi nuu ghi dmi nódo yinté mye choo ya.

²⁰ Yi pini ngê kwo, Yi kópu dyuu n:aa châachââ too, ló kópu ngmê ngê doo u ntââ ngê n:aa tóó?

²¹ Yesu ngê kwo, U yi nga a kwo, nyimo, D:ud:umbiy:e u ntââ mbêmê ní yââ, kwo, ye chi lèpi, kwo, tpile yilini ngópu a tóó, ngópuch:anê kní ye nyi yéepi, yed:oo dpo ngm:êê nédi, cha a yâmuyâmu nê, kwo, ya mb:aa mbóó p:uu u ngwo anyimo pyw:oo.

²² Dini ghi n:ii ngê yi pini ngê yi kópu nyongo, u gha dono ngê pyodo, apê, A tpile yilí angênté aní yêê, wod:oo Yesu a kuwo ngê, mu kópu u díy:o ndáápi ndií, u tpile yilí.

²³ Yesu ngê p:uu ndiye pyu kní ye yepê, N:ii ndáápi ndií, a maa p:uu paa dpodo ndií ngê u kwo wa pyódu, Chóó Lémi kóó k:oo angênté amí ghê.

²⁴ Yepê, Ala kópu mye ny:ee yó. Yepê, Mbwêmê ndií, tee kn:ââ puu u ménê daawa kee, yepê, myenté Chóó Lémi kóó k:oo ndáápi d:uudpí ghê.

²⁵ P:uu ndiye pyu kní y:oo dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, ghê yi ménê ghipé wo, noko yepê, Wu lónté kópu? Noko yepê, Ndáápi yoo Chóó Lémi kóó k:oo daangmêwa ghê knomomê, ye n:uu ngmê u ntââ y:i amí ghê?

²⁶ Yesu ngê doo y:enê dé, yepê, Doo u ntââ Chóó Lémi kóó k:oo pi chóó daangmémí ghê, ngmênê Chóó Lémi chóó u ntââ, pi chóó kóó k:oo wa kââ. Yepê, Kópu yilí yintómu Chóó Lémi u ntââ.

²⁷ Pita ngê Yesu ka kwo, Máâwe. Kwo, Tpile yilí yintómu nmo kuwo ngê, anmínê yâmuyâmu ngi. Kwo, Yi kópu u l:êê díy:o ló kópu ngmanmo pyw:oo?

²⁸ Yesu ngê yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpapê. Yepê, Dini ghi n:ii ngê tpile yilí yintómu kamí ngê aní pyódu té, yi ngwo a pi ndií ngê wa pyódu, pi yintómu yi kada pini ngê anê pyódu, mu kópu u díy:o nê Chóó Lémi u Pi Ndéndê. Yepê, Yi ngwo Yisiléli tpémi yi yoo dyéédí y:a mē miyó wanmyi y:enê dé, mu kópu u díy:o nmyinê yâmuyâmu nê. *

²⁹ Yepê, Pini n:ii ngê a l:êê díy:o u p:aa dpo kuwo, u tídê mbwó yoo dpo kuwo té, u pye mí dpo kuwo dè, u tp:ee dmââdîma dpo kuwo té, u yâpwo tédê dmi myedo kuwo té, yepê, yi pini ngê yinté tpile mé yilí amèdê pyw:oo. Yepê, Pini n:ii ngê a kópu dyuu u l:êê díy:o tpile ngmidi wa a kuwo, yepê, yi pini ngê yinté tpile mé yono y:a amèdê pyw:oo. Yepê, Mu dini ghi ngê yi pini ngê ghê kamí amínê pyw:oo, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu.

³⁰ Yepê, Kada yéli mē kuwó, kuwó yéli mē kada. Yepê, Ala ngwo ndáápi yoo kada a wee, ngmênê díyo kuwó amèdê ghê dmi.

20

Kuwó pini pini dè kada pini yi mgongo danêmbum

¹ Yesu ngê p:uu ndiye pyu kní ye mgongo ngmê kwólu, yepê, M:aa ngê u yoo ndéndê alanté adí y:enê. Yepê, Wain kpê chóó ngmê ngê u yi u ngwo doo kwo, Pi kní ngmê a wain kpê u ménê dny:oon:aa dpodo. Yepê, Mw:aandiye pi kní ngma a pyw:ángo,

* 19:10: 1 Kódin 7:1-2,7-9

* 19:18: Ex 20:12-16; Deut 5:16-20; Lev 19:18; Lóma 13:9

* 19:28: Tpyuu 4:4

² yepê, A wain kpê u mênê dmyinên:aa dpodo, awêde nmye minî pywupwi, pi ngmê ndapî ngmê.

³ Yesu ngê yepê, U kuwó dini ghi ngê kâádi liy:aa pyile mí loo, pi knî m:uu a pyw:àngo, apê, Módó mu wee, daa dpodo té.

⁴ Yepê, A wain kpê u mênê dmyinên:aa dpodo, yi dpodo ntênê nmye n:aa pywupwi, daani dóo nmyo.

⁵ Yesu ngê yepê, Wod:oo lee dnyiye. Yepê, Kâádi máa kéli pi knî m:uu a pyw:àngo, yi kópu yinté ye mye vuu, dpodo tédê dy:ââ too. Yepê, Dini ghi n:ii ngê kâádi t:ono mí ghê wo, pi knî m:uu a pyw:àngo, yi kópu yinté ye mye vuu, dpodo tédê dy:ââ too.

⁶ Yepê, Dini ghi n:ii ngê apê, Kâádi liy:aa mu ngmidi ngee tóo, apê, kâádi u ngwo a wupwo, yepê, yi ngwo pi knî m:uu a pyw:àngo, yepê, Lukwe díy:o wo módó dmyi chedê ngmê?

⁷ Kwo, Pi ngê doo dpodo kalê nmoo. Yepê, A wain kpê u mênê dmyinê lèpî, yi dmyinên:aa dpodo.

⁸ Yesu ngê yepê, Dini ghi n:ii ngê ntumokwodo dini ghi yi yó, wain kpê chóo ngê dpodo u y:enê pyu ka kwo, Dpodo pyu yoo a pwiyé dnyiye. Kwo, Yi dpodo u pywuu ye yéni. Kwo, Yélini dpodo tédê kuwó dè lee dmi, yi pywuu ye mwiyé yéni. Kwo, Yélini mwiyé dè lee dmi, yi pywuu kuwó ye dpî yéni.

⁹ Yesu ngê yepê, Yélini dpodo tédê kuwó lee dnyiye, wo d:umu u dpodo u pywuu ngmèngmènté a ngee ngópu, pi ngmê ndapî ngmê.

¹⁰ Yepê, Yélini mw:aandiye dpodo tédê mwiyé lee dnyiye, alanté dnye nuw:o, apê ngmênê, Ndapî ndíi yinmínê ngéépi, ngmênê vyílo yintoo ndapî myeyedê ngee ngópu, pi ngmê ndapî ngmê.

¹¹ Yepê, Dini ghi n:ii ngê yi ndapî a ngee ngópu, wain kpê chóo ka nod:e dnyiye,

¹² kwo, Kí yéli kâádi liy:aa mu ngmidi chi dpodo kalê té, ngmênê mw:aandiye dpo yaa dmi, kâádi ndíi vy:o nmî dpodo té. Kwo, Lukwe díy:o ngmidi mbémê chi pwila nmo.

¹³ Yepê, Wain kpê chóo ngê ngmê ka kwo, Kí pini. Kwo, D:oo dóo nyoo. Kwo, Kópuni nga dí vyí, ntênê kidi d:uu, ndapî nga ngmèkida kè.

¹⁴ Kwo, Napí ngêê yedê choo ya, p:o chi lèpî. Kwo, Ú ya a nga a kwo, Kuwó pini kada pini mu ngmidi mbémê ní pwila dè.

¹⁵ Kwo, A chóo a ndapî ngê dí pwila nmyo. Kwo, Nyoó nuw:o u pono daani vyápê mb:anê. Kwo, D:aa mtíkó pyu, módó dí yeede té. Kwo, Lukwe díy:o n:ee ye chi kââ?

¹⁶ Wod:oo Yesu ngê p:uu ndiye pyu knî ye yepê, Kada yéli mé kuwó, kuwó yéli mé

kada. Yepê, A yoo vy:o mwiyé nmyi ghê dnyiye, kuwó yéli ye n:ee nangê kââ.

Yesu pyolombó u pwopwo p:uu u ngwo ye doo dané

Mak 10:32-34; Luuki 18:31-34

¹⁷ Dini ghi n:ii ngê Yesu p:uu Njedusalem dnye lèpî, Yesu ngê p:uu ndiye pyu y:a mé miyó yoo vy:o a pw:ií too, maa p:uu yepê,

¹⁸ Ala kópu ny:ee yó. Yepê, Komo tpile nê Chóo Lémi u Pi Ndéndê, ngmênê dini ghi n:ii ngê Njedusalem anm:uu taa dmi, kpêé yiyé pyu yoo yi kada pini yoo, déépi pyu yoo yi kii, a vyeé u dy:oo wa a chápwo ngmê, wa mgimí nê, wa koté kalé nê, wamye ch:ee nê, Lóma tpémi yi kèé k:oo wa kaa nê.

¹⁹ Yepê, Yi tpókni y:oo wadnyi nkwitinkwiti nê, wadnyi kpakakpaka nê, kídosi hédê wa t:ee nê, yinté wa vya nê, yepê, ngmênê wo pyoloni ngê wamèni pyidu.

Njems mbwémi Njon yi pye ngê Yesu ka kópuni doo dmyinê

Mak 10:35-45

²⁰ U kuwó dini ghi ngê Sepédi kpâm ghee knî Yesu ka lee dnyiye, yi pye yu mbodo dè y:e kame u kwo ghê wo, yi pye ngê kópu ngmê u pyinê u kwo ngwódu.

²¹ Yesu ngê kwo, Lukwe u yi nga ngma a kwo? Yi pyópu ngê kwo, Dini ghi n:ii ngê mí ndíi ngê wa pyódu, Chóo Lémi u yoo anyi y:enê, kwo, a tp:ee dè nyoo yi kada pini ngê dpî pyódu dè.

²² Yesu ngê kwo, Kópuni a ka chi dmyinê, daa lama chi mbwólu. Tp:oo dè ye yepê, Dpî u ntââ dè, pi knî y:oo kópuni a nga wa d:uu ngmê, u ntââ dpo amye d:uu ngmê? Kwo, Nyo u ntââ dè.

²³ Yesu ngê yepê, Kópuni pi knî y:oo a nga wa d:uu ngmê, ndéndê ngê dpo amye d:uu ngmê, ngmênê doo u ntââ a che p:ââ pee a chóo daani ngmidi. Yepê, M:aa ngê yi kópu yinê wa a vyi. Yepê, Pini n:ii kada adí kwo, yi pini wuné ka a ngmidi ngê.

²⁴ Yesu p:uu ndiye pyu yoo wo y:a knî y:oo dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, Njems mbwémi Njon ye nod:e dnyiye.

²⁵ Wod:oo Yesu ngê p:uu ndiye pyu yoo nipi a dané ngê, yepê, Nmyi lama a tóo, Yélini daa Nju tpémi, yi vy:o pini n:ii kada pini ngê dpî pyódu, a lémilémi yédi, yoo yinê a y:enê ngê, yinê a dpodo kígha too. *

²⁶⁻²⁷ Yepê, Ngmênê nmyi vy:o yinté daadi ya. Yepê, Nmyi vy:o pini n:ii ngê u yi adí kwo, Kada pini ngê ní pyódu, yi pini ngê choo ngéépi nmyo, nmyi p:uu choo dpodo.

²⁸ Yepê, Komo tpile Chóo Lémi ngê a ngmidi noo, nê u Pi Ndéndê, ngmênê daa lémilémi u lèé díy:o nê loo, yoo p:ee n:aa ngéépi too, yi lèé díy:o wani pw:onu, pi yilí yi pywuu ngê amy:aa pyódu. *

* 20:25: Luuki 22:25-26

* 20:28: Luuki 22:27; Pilipay 2:7

Yesu ngé ngwolo kopwe miyó u ngwo pyi doo, Njédikó

Mak 10:46-52; Luuki 18:35-43

²⁹ Dini ghi n-ii ngé Yesu, p-uu ndiye pyu kní yi kii, Njédikó kada dnya a yém, pi yili kní y-oo dnye yámuyámu dé.

³⁰ Ngwolo kopwe miyó maa nkígh-ê dpímo ya. Dini ghi n-ii ngé ny-ee ngópu, apê, Yesu kíyedé pwiyé kní, wod:oo u kwo dpímo kââ, kópu, N-ii Chóó Lémi ngé a ngmídi ngé, Dépídi ntee pini, u ntââ nga wanyi ch-ané kní?

³¹ K-omo tpíle pi yili yintómu ye a tpêpwo dnye, yepê, Tumu choo ya, ngméné yi dnye dmi daa ny-ee ngópu, dpodombiy-e mēdpímo kââ, kópu, Nmí Lémi, Dépídi ntee pini. Kópu, U ntââ nga wanyi ch-ané kní?

³² Wod:oo Yesu ngé paa u dí puwá, yepê, Yi tpódu a ka a pwiyé dnye. Pi kní y-oo u kwo yi núw-o dumo, wod:oo Yesu ye póó wo, yepê, Lukwe dpo ngmaní mdo?

³³ Kwo, Nyi Lémi. Kwo, U yi nye a kwo, Yéfi m-ii m-uu.

³⁴ Yesu ka ch-ané knopwo, wod:oo yi ngwolo páádi kní yi p-uu kēê yó. Yi ngwo yéfi mē m-uu ngópu, Yesu u kuwó mye ghē knopwo.

21

Njedusalem u ngwo vy-êê ngópu

Mak 11:1-11; Luuki 19:28-40; Njon 12:12-19

¹ Yesu, p-uu ndiye pyu kní yi kii, Njedusalem ghéli daa ní dnye, yi kada paa ngmê doo ya, u pi Petepake, mbu yi ngma a kwo, u pi Olipi, mu kópu u díy-o nté kn-ââ kpé yi mbwini mbêmê ngmêdoo ya, yi yini yi pi dmi mye olipi. Dini ghi n-ii ngé yi mbwini mbêmê kee dnye, Yesu ngé p-uu ndiye pyu kada miyó kââ,

² yepê, Mu p-aani nmí kada choo kwo. Yepê, Dini ghi n-ii ngé yi dpo taataa mo, ndonki ghee dpo mumu d-oo, yedé ñedé a t-a mo. Yepê, Dpo pywáfi dóó, a ka dpo núw-o dóó.

³ Yepê, Pini n-ii ngé kópu dpo ngmêdé vyi knomomé, ye ala kópu u kwo dpí vyi nyoo, kwipi, Nmí lémi ngé yi yi dé u ngwo wuné kwo mo. Yepê, Yi ngwo dpo wuné kuwo dé.

⁴ Chóó Lémi u kópu n-ii pi ngmê ngé wuné a d-êê ngé, Yesu ngé yi ngwo ntiye ngé. Yi kópu ala,

⁵ Njedusalem tpémi, nmyi king wuné pwiyé kní, ndonki pyipwo wuné tóó.

Daa l-êê pyu ndíi, daa hósi pyipwo wuné tóó,

ndonki tp-oo pyipwo wuné tóó. *

⁶ Yesu ngé yi tpódu ye kópuni vyu, yinté mí d-uu ngópu,

⁷ ndonki ghee Yesu ka a núw-o dumo, yi nkuwo kpídi dé yi mbwo a ngee dumo, ndonki ghee yi pyipwo talé dumo, Yesu ndonki pyipwo u nkwo yaa wo. Kada a y-ee ngópu, Njedusalem dnye l-êpi, maa p-uu ndonki ngé Yesu doo dnyinédnyiné.

⁸ King ntee dnyimo chââchââ, Yesu yinté mye châpu ngópu, woni kní y-oo yi nkuwo kpídi a ngee tumo, Yesu u kada maa p-uu talé tumo, woni kní y-oo yi kní ngmê vy-êê ngópu, nkoo vyi u kadakada yidi ngópu, ndonki ghee yi mbêmê dpumo paa, Yesu ndonki pyipwo doo ya. *

⁹ Yoo u kada ngmêdoo kwo, yoo u kuwó mudoo kwo, Yesu yi kélé ghê doo paa, Njedusalem nipi dnye l-êpi, u nkwo dnye kââkââ, kópu, Munmíko Nmí Lémi, Dépídi ntee pini. Kópu, Chóó Lémi ngé a ngee nyine. Kópu, U pi ngé nyinê loo. Kópu, Chóó Lémi chaa kígha koo.

¹⁰ Dini ghi n-ii ngé Njedusalem taa dnye, yélini y-i doo kwo yintómu ngwéti dnye, noko dnye póó, yipu, Pi kní y-oo ló king yi châpu ngmê?

¹¹ Yoo woni kní y-oo yepê, Yesu, pini n-ii ngé Chóó Lémi u komo a kapi ngé. Yepê, Nasalet pi, p-aani n-ii Nkálili Wee u kwo a tóó.

Yesu ngé Chóó Lémi u ngomo mbwa kalé ngmê k-oo yoo u ngwo a pw-oo ngé

Mak 11:15-19; Luuki 19:45-48; Njon 2:13-22

¹² Yesu p-uu Chóó Lémi u ngomo mbwa kalé ngmê k-oo mí kee dnye, apê, Pi kní y-oo tpíle tp-oo mu pywupwi t-oo, kpêê yiyé u l-êê díy-o. Apê, Kn-aa dyámé ndapí nmí ndapí ngé mu ngmêêpi t-oo. Apê, Yélini al-ii a dpodo nyédi, yoo mu dóódó t-oo, yi ndapí mu chedéchedé t-oo. Yi kópu u l-êê díy-o Yesu ngé yi yéli a pw-oo ngé, kuwa pw-ii too, ndapí ngmêêpi tédé yi t-épi ye a pii too, ndapí tpii yi kpópu, nmê tp-oo pywupwi tédé yi p-o a ngí too, yi ya tédé dnyi mye dy-ee too.

¹³ Chóó Lémi u kópu Yisaya ngé n-ii a d-êê ngé, yi kópu ye vyu, yepê, Puku yedé ala kópu mu tóó,

A ngomo kwéli a kwo,

ngêpê tédé ngé choo ya,

yepê, ngméné kpa a tédé ngé dnye pyódu ngmê.

¹⁴ Yélini yi yi dmi kwolo ngmê dé, yi ngwolo kopwe dé, Yesu ka y-i núw-o tumo, yintómu pyi too.

¹⁵ Ngméné yi kópu u l-êê díy-o dêêpi pyu yoo Yesu ka nod-e dnye, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo u kwo mye nod-e dnye. Noko yepê, Tp-ee dmâádima y-oo Chóó Lémi u ngomo chedé lukwe díy-o a chaa kígha

* 21:5: Zech 9:9 * 21:8: 2 Kings 9:13; Psalm 118:25-26

ngmê. Noko yepê, Lukwe díy:o dpodom-biy:e a kâá té, apu, Dépidi ntee pini chaa kígħa koo.

¹⁶Wod:oo Yesu ka póó dniye, kwo, Kí kópu ka tpapê ngmê, nyi nyêmi? Kwo, Lukwe díy:o a chaa kígħa ngi. Yesu ngê yepê, Nyââ, aní nyêmi. Yepê, Kópuni tp:ee dmââdĩma y:oo a d:uud:uu ngmê, mumdoó yi kópu puku yedê dmyongê kp:aa ngópu? Yepê, Yi kópu alanté a tóó, Dépidi ngê Chóó Lémi ka kwo,

U yi nga a kwo,

Tp:ee dmââdĩma y:oo dny:oo chaa kígħa ngi.

¹⁷Wod:oo Yesu ngê a kuwo too, p:uu ndiye pyu kní yi k:ii Petani lee dniye, Njedusalem u nkígħê p:aani n:ii tp:oo a tóó. Yi mí dpí dniye.

Yesu ngê yi ngmê nt:ââ ngê, Yisiléli tpémi yi p:uu mgongo u ngwo ngmê kwólu

Mak 11:12-14,20-24

¹⁸Womumo mw:aandiye Yesu, p:uu ndiye pyu kní yi k:ii, Njedusalem mé diyé dniye. Maa p:uu Yesu ngê dómu kele.

¹⁹Maa nkígħê kuwe kn:ââ ngmê módu, apê ngmêñ, Kígħa p:uu ngma a kwo. Yesu yi yini km:ee yi loo, apê, K:omo tpile yââ yilí nkwodo mu kwo, ngmêñ kígħa p:uu daangma a kwo. Wod:oo Yesu ngê p:uu ndiye pyu yoo yi ngópu mgongo ntee kópu ngmê d:uu ngê, yi yini ka kwo, Nté kígħa m:uu daamuwa ghê. Yi ngwo yi yini pwene.

²⁰Dini ghi n:ii ngê p:uu ndiye pyu kní y:oo yi kópu m:uu ngópu, ngwéti dniye. Noko yepê, Kí yini lukwe díy:o límílimí ngê da yââ? Yi mgongo dnyinté a w:ee ngópu.

²¹Yesu ngê yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpapê. Yepê, A ka dpodombiy:e anmya a kélímí knomomê, nmyi nuw:o dmi ngmídi ngê adnyi ya knomomê, ye kópuni wanmyi vyi t:oo, wa pyaa dmi. Yepê, Mgongo ntee kópu n:ii wu yini ngê nmyi ngópu dí d:uu, u nt:u kópu ntênê wanmyi d:uu ngmê. Yepê, Myenté, kí mbwini ka wanmyi vyi ngmê, kwonye, A yumwe, nt:ee nyi ghê, yepê, yi kópu wa d:uu. *

²²Yepê, A ka ntênê anmya a kélímí knomomê, ye kópuni M:aa ka anmyinê dmy:ee ngmê, yi kópu nmyi l:éê díy:o ntênê wa a d:uu. *

Yesu pini n:ii u pi mbêmê doo dpodo

Mak 11:27-33; Luuki 20:1-8

²³Dini ghi n:ii ngê Yesu p:uu Chóó Lémi u ngomo mbwa kalé ngmê k:oo kee dniye, Yesu ngê yoo y:i doo ndiye kígħa dé. Kada pini yoo, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo yi k:ii, Yesu ka a lee dniye, kwo, Chóó Lémi u ngomo nmí chóó nmo y:enê. Kwo, Kópuni nye d:uud:uu too, n:uu ngê nga vyu, u ngwo

nye d:uud:uu too? Kwo, N:uu u pi mbêmê ye kópu yilí nye d:uud:uu ngê?

²⁴Yesu ngê yepê, Kópu nmye mwiyé ngmên:aa poopoo. Yepê, Yi kópu nmyinê vyeé ngmê, ye pini n:ii ngê a dy:ââ noo, u pi nmye u ngwo n:aa tpapê.

²⁵Yepê, N:uu u pi mbêmê Njon ngê pi mbwaa l:éê u ménê dpímo kmênêkmênê dé? Yepê, Chóó Lémi u pi mbêmê ó chóó u pi mbêmê? Noko yepê, Ló kópu u kwo ngmanmí vyi? Noko yepê, Ala kópu u kwo nmo tpapê, Chóó Lémi u pi mbêmê, noko yepê, ala kópu nmo a tpapê, Lukwe díy:o Njon ka dpí:pê kélímí mbê dniye.

²⁶Noko yepê, Ala kópu u kwo nmo tpapê, Chóó u pi mbêmê, noko yepê, pi kní y:oo ló kópu nmo angmê d:uu ngmê, mu kópu u díy:o yinê ye Njon Chóó Lémi u komo kapí pyu ngmê.

²⁷Yi kópu u l:éê díy:o kede dniye, Yesu ka kwo, Nmí lama daa tóó. Myenté, Yesu ngê yepê, pini n:ii u pi mbêmê kópu yilí n:aa d:uud:uu ngê, nmye myedaani vyi.

Pi mbwémi miyó yi mgongo danêmbum

²⁸Yesu ngê kada pini kní ye yepê, Danêmbum ngmê ngí ny:ee yó, p:uu dmyinê nuw:o. Yepê, Pi ngmê, tp:oo miyó doo ya. Yepê, Yi pini ngê tp:oo kaa ka kwo, A tp:ee, wain kpê u ménê chin:aa dpodo.

²⁹Yepê, Tp:oo ngê u mí ka kwo, U p:o, ngmêñ daa n:ee.

³⁰Yepê, U kuwó dini ghi ngê yi pini tp:oo tpuu ka u nkwo adí l:é, kópu mu ngmídi u kwo mye vyu. Yepê, Yi tpémi ngê kwo, Daani ní, ngmêñ u kuwó dini ghi ngê yi tpémi ngê u nuw:o mé ngmópu, dpodo tédê mé loo.

³¹Yesu ye póó wo, yepê, Yi tpémi dé yi mí ka n:uu ngmê ng:aa mbê wo? Kada pini kní y:oo kwo, Tp:ee tpuu ní. Yesu ngê yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpapê. Yepê, Tákisi ngêêpí pyu yoo, téli pyââ yoo, pi dono yilí mye yi k:ii, yi nuw:o dmi ka ngmêêpí t:oo, Chóó Lémi kóó k:oo ka wowo té. Yepê, Vyílo yi yéli u kwo ye ng:aa té. Yepê, K:omo tpile nmyi komo kní y:oo Chóó Lémi nmye cháâchââ ngópu, ngmêñ u nuu u kópu dp:ee d:uud:uu tumo. Yepê, Doo u ntââ, kóó k:oo daangmanmyi ghê.

³²Yepê, Njon Baptist ngê maa mb:aa nmye ménê kéma ngê, ngmêñ u kwo dpí:pê kélímí mbê dniye, u wépi nmyi pwaa ngópu. Yepê, Tákisi ngêêpí pyu yoo, téli pyââ yoo, yoo dono mye yi k:ii, vyílo dé u kwo yi kélímí mbê dniye. Yepê, K:omo tpile Chóó Lémi u wépi mwiyé a pwaa ngópu, ngmêñ kuwó yi nuw:o dmi mé ngmêê ngópu, u kwo ntênê ng:aa mbê dniye. Yepê, K:omo tpile yi kópu nmyi m:uu ngópu, ngmêñ lukwe díy:o nmyi

* 21:21: Luuki 17:6; 1 Kódin 13:2; Njon 14:12

* 21:22: Mát 7:7-11; 18:19; Njon 14:13-14

nuw:o dmi dpíp:e ngmêê ngópu, Njon ka myedpíp:e kélímí mbé dniye.

Yesu Nju tpémi yi kada pini kní yi p:uu u ngwo doo mgongo

Mak 12:1-12; Luuki 20:9-19

³³ Yesu ngé kada pini kní ye yepé, Danêmbum m:uu ala, mye ny:ee yó. Yepé, Pi ngmê ngé wain kpé ngmê yó, mbwa ngé a yina ngé, wain kigha u vyilévylê tédê ngmê l:âmo ngé. Yepé, Ghi my:oo l:âmo ngé, yi wain kpé y:enê pyu u ya tédê. Yepé, Wain kpé chóo ngé pi ngmê kní ye yepé. A wain kpé ka dmyinê vyyuwo, dini ghi n:i ngé nt:u dé kaa knomomé, kigha dmyina a ngéêpí dé, dmyinê vyilévylê dé, wain u ngwo dmyinê l:âmol:âmo, kní a ka ngmêdmyina a dyede, woni nmyi nêni. Yepé, U kuwó dini ghi ngé yi pini ngé wain kpé a kuwo ngé, kn:aa p:aani loo, dye ghi daadîi y:i doon:aa ya.

³⁴ Yepé, Wain kpé dini ghi n:i ngé kyoowo wo, wain kpé chóo ngé pi kní ngmê dy:âa ngé, yepé, A wain kpé u mênê dmyinê lêpí, u y:enê pyu kní y:oo a wain kní nmye ngmêdo ké y:e, a ka dpo nuw:o yó.

³⁵ Yepé, Dini ghi n:i ngé y:i mî taa dniye, wain kpé y:enê pyu kní y:oo mgímí tumo, ngmê kpaka ngópu, ngmê taa ngé vya ngópu, ngmê chéêpí ngé vya ngópu.

³⁶ Yepé, Myombó wain kpé chóo ngé pi mē yilí ye dy:âa ngé, ngmênê kópu mu ngmídi y:e myemínê d:uu ngópu.

³⁷ Yepé, U kuwó dini ghi ngé tp:oo ye u nkwo dy:âa ngé, apé, A tp:ee amínê châpu ngmê, daawa a vya ngmê.

³⁸ Yepé, Ngmênê yi wain kpé y:enê pyu kní y:oo daa châpu ngópu. Noko yepé, Kí wain kpé chóo tp:oo. Noko yepé, Vya koo, yed:oo wain kpé nmo wa ghay.

³⁹ Yepé, Wod:oo mgímí ngópu, vya ngópu, ntóo chíi mênê mí kée ngópu. *

⁴⁰ Yesu ye póo wo, yepé, Dini ghi n:i ngé yi wain kpé chóo wa a lé, yi tpókni y:e ló kópu angmê d:uu?

⁴¹ Kada pini kní y:oo kwo, Wa a lé, pi dono yoo wa vya té, kn:aa yéli y:oo yi d:aa dmi u nkwo amênê káádí ngmê. Kwo, Yi yéli y:oo mgí daadnyi pwapi, lílímí ngé nt:u kní u kwo angmêdnyi dyede.

⁴² Wod:oo Yesu ngé yepé, Kópuni puku yedé a tóo, a w:ee yó. Yepé, Yi kópu ala, yepé, Yi páani ngomo wuwó pyu kní y:oo kée ngópu,

yi yini páa pw:eni ngé vyílo mēyi pyodo.

Nmí Lémi ngé yi kópu yinté d:uu ngé,

nyepênyepê u kópu yi d:uu ngé. *

⁴³ Yesu ngé yepé, Pw:eni ndêndê nmyi kée ngópu, Chóo Lémi ngé u nkwo wa kée nmyo, u wain kpé mēdaanmyi y:enê, kn:aa yéli y:oo nmyi d:aa dmi wa a káádí ngmê. Yepé,

Chóo Lémi u kópu dyuu yi yéli yi mênê nt:u mb:aamb:aa ngé wa kaaí.

⁴⁴ Yepé, Nê chéêpí kpiyé ntee tpile. Yepé, N:i yi chéêpí kpiyé p:uu wa a lvêédí, mbodo wa pwâa. Yepé, N:i mbêmê yi chéêpí kpiyé wa a ghay, koo dyuu ngé wa pyódo.

⁴⁵ Pádisi yoo, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo yi kii, yi ngwo a w:ee ngópu, apé, Kí nmí p:uu a mgongo.

⁴⁶ U yi y:e doo kwo, Yesu nmí mgímí, ngmênê kée u ngwo dépê t:ee ngópu, mu kópu u díy:o pi kní ye nkíngé mbé dniye, yinê ye Chóo Lémi u komo kapi pyu ngmê.

22

Yéyéé kmaapí ndíi u mgongo danêmbum Luuki 14:15-24

¹ Yesu pi kní ye modoo mgongo.

² Yepé, Chóo Lémi kóo k:oo wowo alanté. Yepé, King ngmê, tp:oo daa kêmakéma doo yéyééé, u l:êê díy:o kmaapí ndíi ngma a puwá. Yepé, Yi kmaapí u wo mwiyé a ngmídi ngé, u lémi ch:ama mínê dóo kwólu, yepé, A tp:ee u kmaapí tédê dp:uu taa dmyeno.

³ Yesu ngé yepé, Yi wéni dini ghi n:i ngé dyimé wo, u dpodo pyu kní ngmê dy:âa ngé, yepé, Yoo a pwiyé we, ngmênê u yi y:e dépwo kwo.

⁴ Yepé, Wod:oo dpodo pyu kní m:uu dy:âa ngé, yepé, Yélini nê dóo kwólu, ye dp:uu vyi yó, yipi, Ala ngwo kmaapí. Yipi, Nê ngé ala kmaapí u l:êê díy:o tpile tp:oo n:i kaa too, wunê kédê y:oo t:oo, tpile yilí yintómu u ntáa mbêmê ka pyede. Yipi, A pwiyé dmyeno.

⁵ Yesu ngé yepé, Ngmênê yi yéli ye daa ng:aa mbé dniye, yinê ye tédê kópu, yi chóo yi dpodo tédê dpodo tédê lee dniye. Yepé, Woni yâpwo tédê lee dniye, woni tpile pywupwi tédê lee dniye.

⁶ Yepé, Yoo ngmê ngé king u dpodo pyu yoo mgímí tumo, dnye nkwitinkwiti dé, u nkwo vya tumo.

⁷ Yepé, King yi yéli ye d:ud:umbiy:e node wo, wod:oo u lede kní ngmê dy:âa ngé, yi ntáa dmi mínê vy:ee ngópu, yi yéli u nkwo vya tumo, yi p:aa myemínê vyyuwó ngópu.

⁸ Yepé, U kuwó dini ghi ngé u dpodo pyu yoo a danê ngé, yepé, Kmaapí u tpile yilí u ntáa mbêmê ka pyede, ngmênê yélini nê dóo kwólu, yoo dono, doo u ntáa ala ntini daawa ma ngmê.

⁹ Yepé, P:aani p:aani dmyinê lêpí, pi yimi nmyinê pyw:émí ngmê, dpo nuw:o tóo.

¹⁰ Yesu ngé yepé, Wod:oo yi dpodo pyu yoo p:aani p:aani lee dniye, pi yilí mínê pyw:ee ngópu, dono mb:aamb:aa myedé nuw:o tumo. Yepé, Ngomoni k:oo dnye kmaapí, yi ngomo pi ngé a nt:ee ngé.

11 Yesu ngé yéyééé kmaapí u mgongo ye m:uu kwólu, yepê, King kmaapí tédê yi yaa wo, yoo yi k:ii dnye yakmaapí, ngmênê pi yi vy:o ngmê módu, yi pini ngé u yéyééé kpídí u mbwo daangmê tângo.

12 Yepê, Yi king u kwo póo wo, kwo, Kí pini. Kwo, Al:ii lónté cha kee, yéyééé u kpídí mwo daa ta. Yepê, Yi pini ngé kópu u kwo daangmê vuu.

13 Yepê, King ngé u dpodo pyu kní ye yepê, Mgímí yó, kóo yu kudu tóó, kuwa d:ii yó. Yepê, Mgídí vy:o choon:aa mbê, kpéngi ti dmi kekelele mudny:oon:aa paa.

14 Yesu ngé yepê, Pi yintómu kní ye n:aa tpaapê ngé, yenímo, A pwiyé dmyeno, ngmênê Chóó Lémi ngé yilí daawa a ngmídi.

Tákisi pywupwi u danêmbum

Mak 12:13-17; Luuki 20:20-26

15 U kuwó dini ghi ngé Pádisi yoo kuwa pwii dnyie, kn:aa p:aani pee mê lee dnyie, Yesu u dóó u l:êê díy:o nipi yi dnyen:aa danêmbum.

16 Yi lama doo ya, Lóma tpémi ye tákisi pywupwi Nju tpémi ye daa yi nuu u kópu ngé a tóó, wod:oo yi p:uu ndiye pyu kní ngmê ngmídi ngópu, king Helodí u kwo téní pee yéli yi k:ii Yesu ka dy:ââ tumo, kwo, Máâwe, kwo, nmí lama ka tóó, Ndêndê ngé nye danêmbum. Kwo, Pi kní ye d:ee nkíngé yédi, ngmênê Chóó Lémi u kópu dyuu pi kní ye ndêndê ngé nye tpaapê ngé.

17 Kwo, Nmo vyi ngi, kwo, nmí dêêpí kópu dyuu lónté a kwo, kwo, u ntââ Lóma tpémi yi king ndíi ka tákisi wanmí pywupwi, ó daanmí pywupwi?

18 Yesu ngé yi kópu a w:ee ngé, apê, Ngee k:omodanê té. Yepê, Nmyo k:omodanê pyu yoo, lukwe díy:o nmye dóóó nê.

19 Yepê, Tákisi ndapí a ngópu ngmê tpyé yó, ngmêní m:uu. U kwo yi nuw:o ngópu,

20 ye póo wo, yepê, Ala ndapí p:uu n:uu u kâa ye tóó, n:uu u pi myeye tóó?

21 Kwo, Lóma tpémi yi king ndíi u kâa u pi ye tóó mo. Wod:oo Yesu ngé yepê, Tpileni Lóma tpémi yi king ndíi ngmênêni, u kwo mêdmýinê yémí. Yepê, Tpileni Chóó Lémi ngmênêni, Chóó Lémi ka mêdmýinê yémí. *

22 Yi kópu yi ny:ee ngópu, yi nuw:onuw:o u kópu ngé pyodo, wod:oo Yesu a kuwo ngópu.

Pyidepyide u danêmbum

Mak 12:18-27; Luuki 20:27-40

23 Yi wéni ngé yoo ngmê Yesu ka loo, yi yéli Sadyusi yoo. Yi nuw:o dmi alanté doo ya, apê, Pi dpí pw:onu, mêd:uuwodê pyidu. U yi ye doo kwo, Yesu u pi nmí dyênê, u l:êê díy:o Yesu alanté dnye dóóó.

24 Yesu ka kwo, Mósisi ngé ala dêêpí kópu a d:êê ngé, apê, Pi angmê pw:onu, u kuknwe adí ya knomomê, yi tp:ee daadí ya

knomomê, ye yi pini u mbwó ngé yi kuknwe moo ndê ngé, u mbwó u l:êê díy:o tp:ee angmê tpyé ngmê.

25 Kwo, Pi mbwémi pyudu nmí vy:o doo kwo, kaani yéé wo, tp:ee daa tpyó, u ngwo pwene.

26 Kwo, Kaapeeni ngé yi kuknwe mê ndê ngé, yi pyópu ngé tp:ee myedêpê ngêédí, kaapeeni yinté u nkwo mye pwene. Kwo, Yi mbwémi kní yintómu yi pyópu mu ngmídi yinté dnye ny:ee, yintómu pw:oo dnyie, tp:ee yi pyópu ngé dèpèngmê ngí ngópu.

27 Kwo, U kuwó dini ghi ngé yi pyópu mye pwene.

28 Kwo, Lukwe díy:o pyidepyide u pi nye tpaapê. Kwo, Yoo wa a pii knomomê, ye yi pyópu ngé lukwe angmê pyódu, ló pini u kpâm ngé amí pyódu? Kwo, Doo u ntââ, mu kópu u díy:o yi mbwémi pyudu kní yi pyópu mu ngmídi p:uu yéé dnyie.

29 Yesu ngé yepê, Dmye kn:aadi ngmê, mu kópu u díy:o Chóó Lémi u kópu dyuu nmyi lama daa kwo, u wêdêwêdê nmyi lama myedaa tóó.

30 Yepê, Enjel yoo ntee d:uudpi yéé dmi, dini ghi n:ii ngé yoo wa a pii dmi, yinté adnyí ya, pyââ máâ numo p:uu mēdaawa yéé kní.

31 Yepê, Yoo yi pyidepyide p:uu nmye n:aa danê. Yepê, Yi kópu p:uu kópuni Mósisi ngé wunê a d:êê ngé, lukwe, dmyongê kp:aa ngópu? Yepê, Yi puku pee yedê alanté a tóó, Chóó Lémi ngé Mósisi ka kwo,

32 Nê, ng:ââ Epílaham u yâpw, myenté tp:oo Yisak u yâpw, myenté Yisak tp:oo Njakó u yâpw. Yepê, Chóó Lémi yi tpókni yi yâpw, yi kópu u l:êê díy:o, k:omo tpile a pw:oo dnyie, ngmênê yi ghê a pyede. Yepê, Chóó Lémi daa ntóó kní yi yâpw, ngmênê n:ii dé yi ghê a pyede, vyílo yi yéli yi yâpw.

33 Pi kní y:oo yi kópu yi ny:ee ngópu, yi nyepênypê u kópu ngé ye pyodo.

Dêêpí kópu n:ii kada a tóó

Mak 12:28-34; Luuki 10:25-28

34 Dini ghi n:ii ngé Pádisi kní y:oo ny:ee ngópu, apê, Yesu ngé Sadyusi yoo kédê chápu té, wod:oo u kwo lee dnyie.

35 Yi vy:o pini ngmê ngé u yi doo kwo, Danêmbum tédê Yesu ní dóó. Yi pini ngé dêêpí kópu dyuu pi kní ye dpímo tpiyé dé.

36 Yesu ka póo wo, kwo, Máâwe. Kwo, Dêêpí kópu dyuu yi vy:o, lóni kada ngma a tóó?

37-38 Yesu ngé kwo, Ala dêêpí kópu kada a tóó, Chóó Lémi u nuu ghi nmyi nódo mb:aamb:aa ngé choo ya. Kwo, Chóó Lémi nmyi gha vy:o choo ya, dye ghi yintómu p:uu dmyinê nuw:o, u nuu u kópu yidmyinê d:uud:uu dé. *

* 22:21: Lóma 13:7; 1 Pita 2:17

* 22:37-38: Deut 6:5

* 22:39: Lev 19:18; Lóma 13:9-10; Nkal 5:14

³⁹ Kwo, Yi dêêpí kópu u kuwó alani a tóó, kwo, Nýóó nuu ghi nódo ntee a tóó, yoo yi nuu ghi dmi nódo yinté myechoolo ya. *

⁴⁰ Kwo, Yi kópu dé yi mbêmê, dêêpí kópu yilí yintómu a pyede. Kwo, Kópuni Mósisi ngé a d-êê too, kópuni Chóó Lémi u kinto kapi pyu kní y:oo myedê d-êê tumo, yintómu yi kn:ââ yi kópu dé yi mbêmê a kwo.

Pini n:ii Chóó Lémi ngé a ngmídi ngé, n:uu ntee pini ngé adí ya?

Mak 12:35-37; Luuki 20:41-44

⁴¹ Yesu Pádisi kní ye póó wo,

⁴² yepê, Pini n:ii Chóó Lémi ngé a ngmídi ngé, nmyinê nmye n:uu u tii nêdê pini? Kwo, Dépidi u tii nêdê pini ngmê.

⁴³ Yesu ngé yepê, Lukwe díy:oo Dépidi ngé chóó u pi a ghípi ngé, yi pini u pi kmungo? Yepê, Yi kópu p:uu dmyinê nuw:oo. Yepê, Yi pini kada a tóó, Dépidi u kuwó a tóó, mu kópu u díy:oo Chóó Lémi u Ghê Dmi ngé Dépidi yinê a ngópu, ala kópu u ngwo a d-êê ngé, apê,

⁴⁴ Chóó Lémi ngé a kada pini ka kwo,

Mi ndíi ngé n:aa pyépi, a wéni pee dpí yey, pi yintómu chi y:enê dé. Yélini m:uu a l-êê té, díyo aní vya té, nýi yodo u maknopwo waní yé té.

⁴⁵ Yesu ngé yepê, Pini n:ii Chóó Lémi ngé a ngmídi ngé, Dépidi ngé apê, Yi pini a kada pini. Yepê, Yi kópu u l-êê díy:oo, yi pini daa Dépidi ntee pini, ngmênê pi kní yi pwo pini ntee pini.

⁴⁶ Yesu u kópu dyuu pi ngmê ngé daa vyá. U kuwó dini ghi ngé Yesu ka kópu daamu poo ngópu.

23

Yesu pi kní ye dêêpí pyu yoo yi p:uu u ngwo doo danê

Mak 12:38-40; Luuki 11:37-54; 20:45-46

¹ Yesu p:uu ndiye pyu kní ye doo danêmbum, pi kní ye myedoo danêmbum,

² yepê, Chóó Lémi ngé dêêpí pyu yoo, Pádisi yoo nmyi kada kaa too, Mósisi u dêêpí kópu dyuu nmye y:oo a tpiyé tumo.

³ Yepê, Yi dnye dmi dmyinê nyémí dé, kópuni nmye dny:oo tpaépé dé, dmyinê d:uud:uu dé. Yepê, Ngmênê kópuni a d:uud:uu tumo, yi kópu yi kèlê nangmê ngee, mu kópu u díy:oo kópuni nmye a tpaépé tumo, yi chóó daa d:uud:uu tumo.

⁴ Yepê, Mósisi ngé yoo u ntââ dêêpí kópu dyuu yi d-êê ngé, ngmênê dêêpí pyu kní y:oo yi chóó yilí ngé pyódu tumo, pi kní ye dpodo ndíi ngé u nkwo pyodo, ngmênê yi dpodo tédê yoo daa ngéepí tumo.

⁵ Yepê, Kópu yilí yintómu n:ii a d:uud:uu tumo, yi chaa kígha u l-êê díy:oo a d:uud:uu tumo, dpó, Pi kní y:oo dny:oo chaa kígha nmo. Yepê, Yi kópu u l-êê díy:oo dêêpí kópu dyuu pweepwee pee yedê dpí d-êê t:oo, yi

képa dpí t:ee t:oo. Yepê, Myenté, yedê ghi tp:oo n:ii yi kpídi kwódo kní yi p:uu dpí t:ee t:oo, daadíi ngé dpí pyódu t:oo, dpó, Pi kní y:oo ala kópu nmí p:uu pídný:oo tpaépé, Dêêpí kópu dyuu mb:aamb:aa ngé a cháâcháâ t:oo.

⁶ Yepê, Ngépê ngomo k:oo yi chóó kada dp:uu yaa dmi, naa tédê yi chóó kada my:oon:aa yaa dmi.

⁷ Yepê, U yi y:e a kwo yédi, Pi kní y:oo naa tédê mb:aamb:aa ngé dny:oo cháâcháâ nmo, ala kópu nmí p:uu pídný:oo tpaépé, Nmí ndiye kígha pyu ndíi dé.

⁸ Yesu ngé yepê, Pi kní y:oo nmyi p:uu kíngí vyi ngmê, Nmí ndiye kígha pyu yoo, mu kópu u díy:oo nmyo numo tidê mbwó yoo, nmyi ndiye kígha pyu mu ngmídi.

⁹ Yepê, Dyámé mbêmê pi ngmê ka nangê vyi, M:aa, mu kópu u díy:oo nmyi Mí mu ngmídi, mbóó p:uu wunê tóó.

¹⁰ Yepê, Myenté, pi kní y:oo Kada Pini u pi nmyi pyimo kíngé t:ee ngmê, mu kópu u díy:oo nmyi kada pini mu ngmídi, pini n:ii Chóó Lémi ngé a ngmídi ngé, nmyi kada kââ.

¹¹ Yepê, Pini n:ii nmyi kada pini ngé adí ya, yi pini nmyi p:uu choo dpodo.

¹² Yepê, N:ii ngé u pi chóó a kmímí ngé, Chóó Lémi ngé yi pini u pi tédê ngé wa a pyódu, n:ii ngé chóó u pi wunê ghípi ghípi ngé, Chóó Lémi ngé yini u pi ndíi ngé wa pyódu.

Yesu ngé Pádisi yoo dêêpí pyu yoo yi pi dmi u ngwo dyênê ngé

Mak 12:40; Luuki 11:39-42,44,52; 20:47

¹³ Yesu ngé kada pini kní ye yepê, Pádisi yoo, dêêpí pyu yoo, dmyinê nkíngé. Yepê, Nmyi too pee mbêmê nmyo mb:aamb:aa dé, ngmênê nmyi gha dmi dono dé. Yepê, Nmyi chóó nmyi dêêpí kópu yilí nmyi d-êê ngópu, pi kní ye Chóó Lémi kóó k:oo wowo dpodo ndíi ngé u ngwo nmyi pyódu ngópu. Yepê, Nmyi chóó y:i dp:ee koko nyédi, lukwe díy:oo yoo yi maa nmyi nkoko ngópu.

¹⁴(-)

¹⁵ Yepê, Pádisi yoo, dêêpí pyu yoo, dmyinê nkíngé. Yepê, Nmyi too pee mbêmê nmyo mb:aamb:aa dé, ngmênê nmyi gha dmi dono dé. Yepê, Kn:aa dyámé kn:aa dyámé nmye lèpi nyédi, nyimo, Ndiye pyu kní m:uu nmimo pyw:oo, nmí yoo vy:oo paa ghê dniye. Yepê, Yi dpodo p:uu dpodom-biy:e nmye dpodo nyédi. Yepê, Pini n:ii nmyi yoo vy:oo dpí ghê, nmyi nt:anê dpí yââ. Yepê, Yi pini ngé nmyi dêêpí kópu dyuu mb:aamb:aa ngé a cháâcháâ ngé, ngmênê pi ka vuyuu u lama daa ya yédi. Yepê, Yinté pini ngé nmyi maa p:uu dpó kp:anê nmyo, ngmênê yi máádi u dí ndiye.

¹⁶ Yepê, Dmyinê nkíngé. Yepê, U yi nmye a kwo, Pi kní ye maa nmo kéma, ngmênê nmyi ngwolo dmi kopwe dé. Yepê, Pi kní ye ala kópu nmye tpaépé ngópu, yenmyimo, Pi

ngmê, kópu ngmê u l-êê díy:o Chóó Lémi u ngomo u pi ngê wa kp:aa, ye yi kópu daa ndîi kópu, ngmênê yi ngomo k:oo nkól n:ii a tóó, yi pini yi nkól ngê wa kp:aa, ye kópuni u l-êê díy:o dpí kp:aa, ntênê dpí d:uu ngê.

¹⁷ Yepê, Nmyi mbodo dmi podo dé, nmyi ngwolo dmi kopwe dé. Yepê, Nkól daa yâpwo. Yepê, Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi u ngomo k:oo kee wo, yâpwo ngê u ngwo pyodo.

¹⁸ Yepê, Myenté, ala kópu ye my:ee tpaépê ngópu, yenmyimo, Pi ngmê, kópu ngmê u l-êê díy:o kpêê ziyé tédê u pi ngê wa kp:aa, ye yi kópu daa ndîi kópu. Yenmyimo, Yi pini ngê yi kópu daawa d:uu knomomê, ye u kópu daa tóó. Yenmyimo, Ngmênê tpilê tp:oo n:ii kpêê ngê dpí yé ngmê, yi pini yi tpilê tp:oo u pi ngê wa kp:aa, ye ndîi kópu yu d:uu, kópuni u l-êê díy:o dpí kp:aa, ntênê dpí d:uu ngê.

¹⁹ Yepê, Nmyi ngwolo dmi kopwe dé. Yepê, Tpile tp:oo daa yâpwo. Yepê, Kpêê ziyé tédê yi yâpwo. Yepê, Dini ghi n:ii ngê tpilê tp:oo kpêê ngê dpí yé ngmê, yâpwo ngê u ngwo dpí pyódu.

²⁰ Yepê, Yi kópu u l-êê díy:o n:ii kpêê ziyé tédê u pi ngê dpí kp:aa, tpilê tp:oo n:ii kpêê ngê dpí yé ngmê, u ngwo myoo kp:aa.

²¹ Yepê, N:ii Chóó Lémi u ngomo ngê dpí kp:aa, ye Chóó Lémi ngê dpí kp:aa, mu kópu u díy:o Chóó Lémi y:i a tóó.

²² Yepê, N:ii mbóu u pi ngê dpí kp:aa, Chóó Lémi ngê dpí kp:aa, mu kópu u díy:o Chóó Lémi y:i wunê tóó, y:i wunê y:enê nmo.

²³ Yepê, Pádisi yoo, dêêpí pyu yoo, dmyinê nkíngê. Yepê, Nmyi too pee mbêmê nmyo mb:aamb:aa dé, ngmênê nmyi gha dmi dono dé. Yepê, Lukwe díy:o pi kní ye dp:ee vuyuwu nyédi, ngópuch:anê kní ye myedp:ee vuyuwu nyédi, lukwe díy:o yoo nmye dóódo tumo. Yepê, Dmyinê nkíngê. Yepê, Tédê kópu ndîi kópu ngê nmyi pyódu tumo, ndîi kópu tédê kópu ngê nmyi pyódu tumo. Yepê, Mósisi ngê nmí kn:ââ kní ye ala kópu a vuy, yepê, Ntini n:ii pi ngê yâpwo tédê dpo ñuw:o, dyuu y:a dpo pyídu ngê, yononi dyuu Chóó Lémi u dpodo pyu kní ye dpí y:ee ngê. Yepê, Yi kópu dnyinté dp:ee cháâcháâ ngmê. Yepê, K:omo tpilê nkêpe w:uu y:a, ó kpono w:uu y:a nmyinê pyw:émí ngópu, ngmênê myenmyinê kpáâ ngópu, Chóó Lémi u dpodo pyu kní ye yononi ntênê nmye yémí ngópu. Yepê, Yi kópu ndîi kópu ngê nmyi pyódu ngópu. Yepê, Kópuni Chóó Lémi ka ndîi kópu, lukwe díy:o tédê kópu ngê nmyi pyódu ngópu. Yepê, Tédê kópu dmyinê d:uud:uu dé, kópuni Chóó Lémi ka ndîi kópu dé, myedmyinê d:uud:uu dé.

²⁴ Yepê, Nmyi ngwolo kopwe dé, yoo dnyinté ghíghê anmyi ñeñe too. Yepê, Kpitimw:ee ngê dpí kiye nmyo, ye límílmí ngê nmye vyeet tumo, lukwe díy:o kulu

yilí nmyi p:uu a kiye nyédi, dp:ee vyeet tumo. Yepê, Tédê kópu ntênê nmye cháâcháâ tumo, lukwe díy:o ndîi kópu dnyinté nmye cháâcháâ tumo.

²⁵ Yepê, Pádisi yoo, dêêpí pyu yoo, dmyinê nkíngê. Yepê, Nmyi too pee mbêmê nmyo mb:aamb:aa dé, ngmênê nmyi gha dmi dono dé. Yepê, Nmyi d:ââ pílétí yi kpadama yinmye ghêêghêê tumo, lukwe díy:o yi kó dp:ee ghêêghêê t:oo. Yepê, Nmyi too pee yinmye ghêêghêê tumo, ngmênê nmyi gha dmi tupwótupwó dé. Yepê, Nmyo ndapí u mb:aami yoo, nmyi gha dmi dono dé.

²⁶ Yepê, Pádisi yoo, lukwe díy:o my:oo nmye pyede. Yepê, Nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngê pyódu tóó, kópu mb:aa yilí u ngwo anmyi d:uu t:oo.

²⁷ Yepê, Pádisi yoo, dêêpí pyu yoo, dmyinê nkíngê. Yepê, Nmyi too pee mbêmê nmyo mb:aamb:aa dé, ngmênê nmyi gha dmi dono dé. Yepê, Poki n:ii u mênê pi ntóó dpí yé ngmê, nmyo yinté tpilê dé. Yepê, Kuwa mb:aamb:aa, k:oo dono. Yepê, Nmyi gha dmi nkípwi dé.

²⁸ Yepê, Nmyi too pee mbêmê pi kní ye yinê ye nmyo mb:aamb:aa dé, ngmênê nmyi gha dmi dono dé, yoo nmye dóódo tumo.

Yesu ngê Pádisi yoo dêêpí pyu yoo yi kpadakpada p:uu yi ng:aa dmi u ngwo t:àngo Luuku 11:47-51

²⁹ Yepê, Pádisi yoo, dêêpí pyu yoo, dmyinê nkíngê. Yepê, Nmyi too pee mbêmê nmyo mb:aamb:aa dé, ngmênê nmyi gha dmi dono dé. Yepê, Nmyi kn:ââ kní y:oo Chóó Lémi u komo kapí pyu yoo wunê kwéli a kmênê tumo, ngomo mb:aa yi pwo nmyi wuwó tumo, yi mti ngê a pyede. Yepê, Chóó Lémi u nuu u pi yoo yi kpí dmi mb:aamb:aa ngê my:ee kpílêkpílê tumo.

³⁰ Yepê, Ala kópu nmye tpaépê ngópu, nmyimo, Nmí kn:ââ yoo yi dye ghi ngê wonmee a ya, ye yi vy:o daap:oo ghê dniye, Chóó Lémi u komo kapí pyu yoo nmí k:ii daap:oo vya too.

³¹ Yepê, Yi kópu mbêmê nmyi chóó nmyi komo kní y:oo ala kópu nmye tpaépê ngópu, nmyimo, Yélini y:oo Chóó Lémi u komo kapí pyu yoo a vya tumo, nmo yi tp:ee yoo. Nmyimo, Nmí kn:ââ kní y:oo kópuni kn:ââ a chaa ngópu, nmo chedêchedê. *

³² Yepê, Nmyi kn:ââ yoo máadíni p:uu a ghê dniye, yi máadí p:uu my:ee wee. Yepê, Lukwe díy:o u yi nmye a kwo, nmyimo, Yi máadí p:uu nmí t:ee kalé té. Yepê, Lukwe díy:o a vyeet u yi nmye a kwo.

³³ Yepê, K:omodanê pyu yoo, nkwépi ntee yélini. Yepê, Chóó Lémi ngê ntââ nmye aminê vy:u, daami kede, ndi ya amí kée nmyo. *

³⁴ Yepê, Pi mb:aa knî a chóó nmye u nkwo anghanê dy:ââ, woni knî y:oo a komo adnyin:aa kapî, woni yoo nuw:o ndîi mbêmê nmye adnyin:aa danê, woni yoo a p:uu nmye adnyin:aa dêêpî. Yepê, Ngmênê yi wépi dmi wanmyi pwaa ngmê, wanmyi ngîmî t:oo, woni yoo taa ngê wanmyi vya t:oo, woni yoo kidosi ñedê wanmyi t:ee t:oo. Yepê, Woni yoo ngêpê ngomo y:enê pyu knî y:oo wa kótê kalê t:oo, wa kpaka t:oo, woni yoo p:aani p:aani wa ngm:ii kalê t:oo. *

³⁵ Yepê, Dye ghi yintómu nmyi kn:ââ knî y:oo pi mb:aa yoo yidnya a vyeê dé, kn:ââ Kéén ngê Epel mwo a vyâ, nkoo nmo, a vyeê u yi nmye mye kwo. Yepê, Kéli ghê, king Njehu u dye ghi ngê, dini ghi n:ii ngê Mbadakaiya tp:oo Sekidaia Chóó Lémi u ngomo chedê vya ngópu, Chóó Lémi ngê dnyintê a kpada too, Sidiya tpêmi dy:ââ too, Njedusalem tpêmi yi ndapî mî t:âmo tumo, yi tpile yilî mye t:âmo tumo, ngmênê yi p:aa dêpê pw:oo ngópu. *

³⁶ Yepê, Ala ngwo Chóó Lémi ngê u komo kapî pyu ndêndê nmye da dy:ââ, dmy:oo mya ngópu. Yepê, Wanmyi vya knomomê, Chóó Lémi ngê dnyintê u nkwo daawa kpada nmyo, nmyi p:aa d:ud:umbiy:e wa a pw:ono. Yepê, Nmyi kn:ââ yoo yi yikî dmi nmyi pwo wa ghay.

Yesu ngê Njedusalem tpêmi yi ng:aa dmi u ngwo t:ângo

Luukî 13:34-35

³⁷ Yesu ngê Njedusalem tpêmi ye yepê, Ee Njedusalem tpêmi, nmye vwuwo pyu lukwe diy:o dmyongê mya ngópu. Yepê, N:ii knî y:oo Chóó Lémi u komo nmye dnyimo a kapî, nmyimo a kpadakpada dé, woni yoo chêêpî ngê nmyi vya tumo. Yepê, Kêmkêm ngê tp:oo w:uu nuupee dê yi maknopwo ntee dpî w:êê té, daa ngêêntómu nê, Yintê nî w:êê nmyo, ngmênê a wépi nmyi pwaa ngópu.

³⁸ Yepê, Mu dini ghi ngê Chóó Lémi ngê nmyi p:aa d:ud:umbiy:e wa a kuwo, amyiné kuwo, mèdeamunmyi m:uu nê,

³⁹ u dí wéni n:ii ngê ala kópu anmyi vyi ngmê, anye, Pini n:ii Chóó Lémi u pi mbêmê a m:ii, Chóó Lémi ngê ntênê choo a ngêêpî.

24

Yesu Chóó Lémi u ngomo pw:oopw:oo p:uu u ngwo ye doo danê

Mak 13:1-2; Luukî 21:5-6

¹ Dini ghi n:ii ngê Yesu ngê Chóó Lémi u ngomo doo a kuwokuwo, p:uu ndiye pyu knî y:oo ngomo u kwo dnya a kêmakêma dé.

² Yepê, Ala ngwo mb:aamb:aa ngê yimi ngî m:uu tóo, mu dini ghi ngê chedê ngê wa pyaa dmi. Yepê, Chêêpî pywápê ngmê n:ii ngê kî ngomo a wuwó tumo, mu dini

ghi ngê numo u pwo u pwo daangmadi ya. Yepê, Kn:aa lede knî y:oo kî ngomo pé d:ud:umbiy:e wa pwaa t:oo. *

Kópu dono yilî yi danêmbum Mak 13:3-13; Luukî 21:7-19

³ Yesu, p:uu ndiye pyu yoo yi k:ii, Njedusalem a kuwo ngópu, mbwaa tp:oo ngmê ngmêê ngópu, mbwini n:ii u pi Olipi, yi mbwini mbêmê mî kee dniye, y:i dnyen:aa ya. Yi ngwo p:uu ndiye pyu knî ngmê Yesu ka yi mo lee dniye, kwo, Chóó Lémi u ngomo ngî mwini. Kwo, Ló dini ghi ngê wa a pw:oo ngmê? Kwo, Ló kópu ngmanmî ny:oo, nmî lama u ngwo wa yââ, nê, Nyi daa kêmakêma wunê diyédiyê, dyámê pé machedê ngê a pyodopyodo?

⁴ Yesu ngê yepê, Nmye mb:aamb:aa ngê dmyina a vwuwo, pi ngmê ngê kingî dóo nmyo.

⁵ Yepê, Pi yilî wa a lê, u yi y:e adî kwo, Nê u d:aa nmo kââdî, nmyewo, Pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmîdi ngê, ala nê vyilo. Yepê, Pi yilî yintê wa dóo t:oo.

⁶ Yepê, L:êê pââ ndîi u pi ngmanmyi ny:ee ngmê, nmyi nkigh:ê amyidnyi l:êê, ngmênê nkíngê ngê kêê nangê t:oo. Yepê, Yi kópu daawa têda dmi, ngmênê nangê vyi, Ala d:o kuwókuwó dini ghi.

⁷ Yepê, Kn:aa dyámê tpêmi kn:aa dyámê tpêmi yi p:uu adnyi l:êê, yepê, daa ngêêntómu m:uu wa ghídî, yoo adnyi dómudómu, amyidnyi pwopwo, yepê, dyámê pee knî ngmê wadî ghêdê, pi yilî wa pw:oo dmi.

⁸ Yepê, K:omo tpile yintê kópu yilî yi pi dmi wanmyi ny:ee ngmê, ngmênê nangê vyi, Ala d:o dyámê pé dpî chedê. Yepê, Yi kópu yilî tédê dé, ngmênê dono kópu ndîi dé díyo kuwó wa pyaa dmi.

⁹ Yepê, Yi dini ghi ngê pi dono knî y:oo u yi y:e adî kwo, Nê u yoo nmî chedê, yepê, u l:êê diy:o nmyi p:uu adnyi d:uu. Yepê, Adnyin:aa ngîmîngîmî nmyo, nmyi vy:o woni yoo adnyin:aa kpadakpada dé, woni yoo wa vya t:oo. Yepê, A l:êê diy:o pi yintómu knî ye wanmy:uu diya dmi.

¹⁰ Yepê, Yi ngwo pi yilî knî y:oo wa kée nê, yoo dono knî ye a yoo wa kéma t:oo, ye anmyi diya dmi.

¹¹ Yepê, Yi ngwo pi daa ngmîdi knî y:oo Chóó Lémi u komo k:omodanê mbêmê adnyin:aa kapî, pi yilî u ngwo wa dóo t:oo.

¹² Yepê, Yi ngwo yoo yi dono ndîi ngê wa pyódu, yi nuu ghi dmi numo nódo dnyintê adim:aa ya.

¹³ Yepê, Ngmênê n:ii knî y:oo yi kópu dono adnya a vyímî dé, myedaawa mb:ii nê, mu dini ghi ngê M:aa kóo k:oo wan:uu kaa té.

¹⁴ Yepê, Dyámê pee yintómu kní yi mbêmê Chóó Lémi kóó koo wowo u pi pi kní y:oo mwiyé wa ny:ee ngmê, u kuwó dini ghi ngê dyámê pê machedê ngê u ngwo wa pyódu.

Lóma lede kní y:oo Njedusalem ghêlí dèpê pw:oo ngópu, yi kópu p:uu Yesu u ngwo ye doo danêmbum

Mak 13:14-23; Luuki 21:20-24

¹⁵ Yepê, Njuda Wee u kwo yélini adnyi ya, tpile dyede u tpile dono yâpwo ghê angmê m:uu ngmê. Yepê, Yi tpile p:uu Dániyé ngê Chóó Lémi u komo wunê a kâá. (Pini n:ii ngê ala puku choo a kpâá, yi kópu mb:aamb:aa ngê choo a wopwe.) *

¹⁶ Yepê, Yi tpile dono dini ghi n:ii ngê wa taa, Njuda Wee u kwo yélini adnyi ya, dpí mbêpê dniye, mbu kní yi vuyuu dp:uu mbwolo dniye.

¹⁷ Yepê, Pini n:ii u ngomo maknopwo adi ya, límílimí ngê dpí mbêpê we, u ngomo k:oo mékíngí kee, u tpile kídamgên:aa ngí.

¹⁸ Yepê, Pini n:ii yâpwo tédê adin:aa dpodo, u p:o mékíngí diyé, u tpile kíngmê nya, límílimí ngê dpí mbêpê we, mbu mbêmê dp:uu mbwolo we.

¹⁹ Yepê, Dini ghi n:ii ngê yi kópu wa pyódu, mbwíli kní y:oo dpodo ndíi wa a pyw:ee ngmê, p:aa kní y:oo dpodo ndíi amyedê pyw:ee ngmê.

²⁰ Yepê, Chóó Lémi ka dny:oo ngêpê, Tpii yópu yi dye ghi ngê daapídn:oo mbêpê, líme wo ngê yi kópu daapaa pyaa we. Yepê, Kí p:aaní u mbwa keñe kuwo ngmê ngê adi ya, ye angénté wa mbêpê dmi.

²¹ Yepê, Yi dini ghi ngê Nju tpémi y:oo dono ndíi wa a pyw:ee ngmê. Yepê, Dono kópuni pi kní y:oo wunê a pyw:ee tumo, yini tédê dé, kn:ââ Chóó Lémi ngê dyámê pê mwo a l:ámo ngê, u dí ala ngwo. Yepê, Yi dono ndíi u kuwó dini ghi ngê, yintoo dono daamuwa a pyw:ee ngmê.

²² Yepê, Chóó Lémi ngê yiné a vuu, apê, Yélini nê ngmídi ngê yi l:êê díy:o, yi yéli yi pw:oopw:oo u dye ghi dèékwe dí ngê waní pyódu. Yepê, Wodaa vuu, ye pi yintómu pí pw:oo dniye.

²³ Yepê, Yi dini ghi ngê, pini n:ii ngê nmye wa vyi, nmyewo, Chóó Lémi ngê n:ii a ngmídi ngê vyílo ka kwo, yepê, yi pini ka kídmongé kélímí mbê dmi.

²⁴ Yepê, Pi yíli kní y:oo kèémí wa kaa t:oo, pi kní ye wadnyi k:omodanê, yewo, Chóó Lémi ngê a ngmídi noo. Yepê, Pi kní y:oo yoo wamye dóó ngmê, Chóó Lémi u komo k:omodanê ngê wa kaa ngmê. Yepê, Yi pini kní y:oo mbwudu yíli wa chaa ngmê, mu kópu u díy:o u yi y:e adi kwo, Chóó Lémi ngê yélini a ngmídi ngê, nmí dóó té. *

²⁵ Yepê, Yi k:omodanê pyu kní y:oo kíngí dóó nmyo. Yepê, Kópuni wa pyaa dmi, yi kópu kní yi p:uu nmyi ng:aa dmi yidí t:oo.

²⁶ Yepê, Pi kní y:oo nmye wa vyi ngmê, Nê chíi mênê kíyedê tóó, ye yi nangmê ní. Yepê, Nmye wa vyi ngmê, Ngomo k:oo kédê mbwóli, ye ng:aa ngê kèê nangê t:oo.

²⁷ Yepê, Daa p:aa ngmídi tpémi y:oo Chóó Lémi u Pi Ndéndê wa m:uu ngmê, ngmênê pi yintómu kní y:oo wa m:uu ngmê. Yepê, Lími ntee dpí pywáli, pi yintómu kní y:oo ntee dpí m:uu ngmê, Chóó Lémi u Pi Ndéndê yinté amye m:uu ngmê.

²⁸ U kuwó dini ghi ngê Yesu ngê mgongo ye ngmê kwólu, yepê, Chaapyu w:uu nt:ee ngmanmyi m:uu ngmê, anmyinê w:ee ngmê, anye, Mgomo k:ii a kwo. Yepê, Doo u ntâá yi kópu daanmyi kn:aadi ngmê.

Chóó Lémi u Pi Ndéndê dini ghi n:ii ngê wa a diyé

Mak 13:24-27; Luuki 21:25-28

²⁹ Yesu ngê yepê, Yi dye ghi dono u kuwó dini ghi ngê, dáâ káadi wa a mgédê kní, mēdaadpí pil:apil:a, pudu yíli yintómu wa a ghay dmi, Chóó Lémi ngê mbóó p:uu tpile dé yi díne dmi wa ghêê té. *

³⁰ Yepê, U kuwó dini ghi ngê dyámê mbêmê pi dyêédí yintómu kní y:oo ayi m:uu nê, tpéé kópu amí vyi ngmê, adnyi nkíngê, amyednyí mbê. Yi ngwo wa m:uu nê, wamye mya nê, awo, Chóó Lémi u Pi Ndéndê kíyedê pwiyé kní, u pi ndíi ngê dé pyódu, u wédêwédê ndíi ngê myaa pyódu, nkalí too pee dmi mbêmê ka kwo. *

³¹ Yepê, Pi kní y:oo nkéli dpuwo u dnye ndíi angmê ny:ee ngmê, enjel yoo wanê dy:ââ té, dyámê mbêmê ghi yintómu y:i wa lee dmi, Chóó Lémi ngê yélini a ngmídi ngê wa a danê t:oo, y:i ye anín:aa vuyuu. *

Yesu Njedusalem u pw:oopw:oo p:uu u ngwo doo mgongo

Mak 13:28-31; Luuki 21:29-33

³² Yesu ngê p:uu ndiye pyu kní ye mgongo ngmê kwólu. Yepê, Dini ghi n:ii ngê kpédê vyi dpí ghê, nmyílama u ngwo dpí yâá, nmyimo, Daa kèmakéma nt:eemi wunê mbumu.

³³ Yepê, Kpédê ngê ntee nmye dpí vyi, Daa kèmakéma nt:eemi wunê mbumu, yepê, kópuni p:uu nmye ní danê, dini ghi n:ii ngê yi kópu wanmyi m:uu t:oo, yinté nmyi lama u ngwo wa yâá, anye, Yi kópu daa kèmakéma a pyodopydu.

³⁴ Yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaépê. Yepê, Yélini ala ngwo a pyede, ghêlí daawa pw:oo dmi, Njedusalem p:uu kópuni nmye dí vyi, yi kópu mwiyé wa pyódu.

* 24:15: Dan 9:27; 11:31; 12:11 * 24:24: 2 Tes 2:9; Tpyuu 13:13-14 * 24:29: 2 Pita 3:10; Tpyuu 6:12-13 * 24:30:

³⁵ Yepê, Mbóó dyámê chedê ngê wa pyaa knî, ngmênê a kópu dyuu chedê ngê daawa pyódu.

Pi ngmê u lama daa tooó Yesu ló wéni ngê wa a diyé

Mak 13:32-37; Luuki 17:26-30,34-36

³⁶ Yesu ngê yepê, Wéni n:ii ngê dyámê mbémê amênê diyé, yi wéni pi u lama daa tooó. Yepê, Enjel yoo yi lama myedaa tooó. Yepê, K:omo tpile nê Chóó Lémi tp:oo, a lama myedaa tooó. Yepê, Ngmênê M:aa mu ngmídi u lama wunê tooó. *

³⁷ Yepê, Nówa u dye ghi ngê yoo ntee doo a kwo, wéni n:ii ngê Chóó Lémi u Pi Ndéndê amédê diyé, yoo yinté amyaa kwo. *

³⁸ Yepê, Nówa u dye ghi ngê yoo dédnyimo a nkíngê, dnya a kmaapí, dnya a mbwaa ndaní, dnyimo a yéyééé, u dí wéni n:ii ngê Nówa p:uu nkéli k:oo wo dniye,

³⁹ wo yéli vyi ngê vyá, daa yi lama pw:oo dniye. Yepê, Chóó Lémi u Pi Ndéndê wéni n:ii ngê wa a diyé, yinté wa t:aa. *

⁴⁰ Yepê, Yi dini ghi ngê pi miyó yâpwo tédê adpí dpodo, enjel knî y:oo woni wa ngí ngmê, woni wa a kuwo ngmê.

⁴¹ Yepê, Pyáá miyó adpí ghee, enjel knî y:oo woni wa ngí ngmê, woni wa a kuwo ngmê.

⁴² Yepê, Mb:aamb:aa ngê dmyinê t:ââ, mu kópu u díy:oo wéni n:ii ngê nmyi Lémi wa a diyé, nmyi lama daa tooó.

⁴³ Yepê, Ala kópu ny:ee yó. Yepê, Nmyi lama daa tooó wéni n:ii ngê kpáapi ngê nmyi ngomo wa pwáâ. Yepê, Yi wéni nmyi lama adí ya knomomê, wanmyi t:ââ ngmê, am:ii ngm:ii kalé ngmê. *

⁴⁴ Yepê, Yinté myedmyinê t:âât:ââ nê, mu kópu u díy:oo dini ghi n:ii ngê nmyinê nmye Chóó Lémi u Pi Ndéndê daawa t:aa, yepê, vyílo yi dini ghi ngê wanê t:aa.

⁴⁵ Yesu ngê yepê, Ala kópu ny:ee yó. Yepê, Lémi ngmê ngê pi ngmê wa ngmídi, u dpodo pyu yoo yi kada pini ngê wa pyódu, u kwo wa vyi, kwowo, Dy:oo ye cha a chápwo, yi nté ndapí ye chi yémi dé. Yepê, Yi lémi kuughê wa lê, dye ghi daadí yi adín:aa ya. Yepê, Pini n:ii wa ngmídi, dpodo pyu yoo yi kada wa kââ, yepê, yi pini u nuw:oo ndíí ngê adí ya knomomê, u l:êê ghi mb:aamb:aa ngê a myaa ya, ye yi pini lónté adí dpodo?

⁴⁶ Yepê, Dini ghi n:ii ngê yi lémi u p:oo amédê diyé, tpile yilí yintómu mb:aamb:aa ngê wa m:uu té, ye u gha mb:aamb:aa ngê wa pyódu,

⁴⁷ dpodo pyu yoo yi kada pini wa chaa kwolo, u tpile yilí yintómu u kwo wa y:ee té, yi kada pini ngê wa pyódu.

⁴⁸ Yepê, Ngmênê yi lémi ghêli daawa taa knomomê, dpodo pyu knî yi kada pini alanté adí nuw:oo, awo, Nmî lémi kéma amédê diyé, yepê, yi pini pi dono ngê wa pyódu,

⁴⁹ adí núknwéúknwé, mbwaa ndaní pyu knî yi vy:oo adín:aa mbwaa ndaní, dpodo pyu dpodo módó yoo adí kpakakpaka dé,

⁵⁰ ye dpodo pyu yoo yi kada pini doo u lama, yi lémi ayi t:aa.

⁵¹ Yepê, Yi kópu dini ghi n:ii ngê wa ny:ee té, d:ud:umbiy:e yi pini ka wa nod:e, dnyinté daawa kpada, k:omodanê pyu yoo yi vy:oo wa kââ, yi adnyin:aa mbê, yi kpéngi ti dmi kelekele adnyin:aa paa.

25

Kwodo y:a knî yi mgongo danêmbum

¹ Yesu ngê mgongo ye ngmê kwólu, yepê, Chóó Lémi kóó k:oo wowo alanté. Yepê, Pi ngmê, daa kêmakêma doo yéyééé. Yepê, Yéyééé u wo ngmídi ngópu, yi wéni ntumokwodo dmââdi u yoo knî y:oo yi pini dnye t:âât:ââ. Yepê, Yi dmââdi u yoo vy:oo kwodo y:a doo kwo, apê, Nmî mbwó u pyipe dini ghi n:ii ngê a taataa, nmî mbwó nmo ng:uu, yéyééé kmaapí tédê nipi nmímo taataa té. Yepê, Yi kwodo y:a knî y:oo yi lam núw:oo tumo, naa chóó p:aa ngmê dnyen:aa t:âât:ââ. *

² Yepê, Dmââdi limi nuw:oo mbémê dnye paa, mé limi daa nuw:oo mbémê dnye paa.

³⁻⁴ Yepê, Dmââdini yoo nuw:oo mbémê dnye paa, yi lam núw:oo tumo, yi kedísín pód:a mye núw:oo tumo, wo limi knî y:oo yi lam núw:oo tumo, ngmênê yi kedísín pód:a daa núw:oo tumo.

⁵ Yepê, Naa chóó ngê mgí a puwâ, wod:oo yi dmââdi yoo dnye dpíidpíi, u kuwó dini ghi ngê dpí dniye.

⁶ Yepê, Mgídi núkníúkní p:uu pi ngmê ngê yepê, A pii dmyeno, naa chóó maadí kíyedé kwo.

⁷ Yepê, Wod:oo yi dmââdi y:a knî a pii dniye, n:ii yoo nuw:oo mbémê dnye paa, yi lam knî yi k:oo kedísín ye ngópu.

⁸ Yepê, Nii yoo daa nuw:oo mbémê dnye paa, yi pyipe knî ye yepê, Nmî lam ka pwopwo té, kedísín knî nmo ngma a kê yó.

⁹ Yepê, Yini knî y:oo yepê, Doo u ntââ, kedísín kudu chedê. Yepê, P:oo dmyinê lèpí, nmyi chóó pi knî ye knî ngmênmyi dmy:ee yó.

¹⁰ Yesu ngê yepê, Wod:oo kada a y:ee ngópu, kedísín mgípi tédê lee dniye. Yepê, Yi kuwó naa chóó p:uu taa dniye, dmââdini limi knî y:oo dnye t:âât:ââ p:uu kaa dniye, yéyééé u kmaapí tédê lee dniye. Yepê, Yi taa

* **24:36:** Dpodo 1:7; 1 Tes 5:1-2

* **24:37:** Gen 6:5-8

* **24:39:** Gen 6:13-7:24; 2 Pita 3:6

* **24:43:** Tpyuu 3:3

* **25:1:** Luuki 12:35

dniye, ngomo k:oo kee dniye, keñe a kuwo ngópu.

¹¹ Yepê, U kuwó dini ghi ngê dmââdini limi knî kedîsin mgîpî têtê lee dniye, yedê diyê dniye, keñe p:uu dnye depedepe, naa chóó ka kwo, Keñe nmo a kpêmî ngî. *

¹² Yepê, Ngmênê yi nááli chóó ngê keñe ye daa kpêmî ngê, yepê, Dp:ee a lama yéli.

¹³ Wod:oo Yesu ngê yepê, Nuw:o mbêmê dmyinê paa, u ngwo dmyinê t:âât:ââ nê. Yepê, Wéni n:ii ngê amênê diyê, yi wéni nmyi lama daa tóó. *

*Dpodo pyu pyile yi mgongo danêmbum
Luuki 19:11-27*

¹⁴ Yesu ngê mgongo ye m:uu kwólu, yepê, A yoo vy:o ya alanté. Yepê, Lémi ngmê, kn:aa dyámê pee p:uu doo lèpî. Yepê, Ghêlî daa n:ee, u dpodo pyu pyile knî a danê too, u ndapî yi kêê yedê yó, yepê, A ndapî ka mb:aamb:aa ngê a kuwó dmyinê yuwuwo.

¹⁵ Yesu ngê yepê, N:ii u nuw:o ndîî, yi pini ka ndapî ndîî y:ângo, n:ii u nuw:o têtê, ndapî têtê u kwo y:ângo. Yepê, N:ii u nuw:o ndîî, yi pini ka ndapî limo yono yono y:a (5,000) y:ângo, pi m:uu ka my:oo yono yono y:a (2,000) y:ângo, pyoloni ka yono yono y:a (1,000) y:ângo. Yepê, U kuwó dini ghi ngê yi lémi ngê a kuwo too, kn:aa dyámê pee p:uu loo. *

¹⁶ Yepê, Dpodo pyu n:ii ka limo yono yono y:a y:ângo, yi pini ngê nkéli tp:oo u ngwo ngmê pwila ngê. Yepê, Yi pini ngê yi nkéli mb:aamb:aa ngê doo mbêpê kîgha, ndapî mé limo yono yono y:a u ngwo kmênê ngê.

¹⁷ Yepê, Myenté, pini n:ii ka my:oo yono yono y:a y:ângo, yi pini ngê stówa ngmê pyidu ngê. Yepê, Yi stówa mb:aamb:aa ngê doo mbêpê kîgha, ndapî mé my:oo yono yono y:a u ngwo kmênê ngê.

¹⁸ Yepê, Ngmênê n:ii ka yono yono y:a y:ângo, yi pini ngê mgî ngmêmî chó, u lémi u ndapî y:i mí ngmo ngê.

¹⁹ Yesu ngê yepê, Dye ghi daadî yi lémi kn:aa dyámê pee p:uu doon:aa ya, u kuwó dini ghi ngê mêtê diyê wo, yi dpodo pyu pyile knî a danê too, yepê, Ndapîni nmye nê kê too, mé wumo tóó.

²⁰ Yepê, N:ii ka limo yono yono y:a y:ângo, yi pini ngê u lémi ka kwo, Limo yono yono y:a n:ii a ka nyinê kpo, mé limo yono yono y:a u ngwo m:aa kmênê ngê. Kwo, Yi ndapî ala, wod:oo u kwo y:ângo.

²¹ Yepê, Yi lémi ngê kwo, Y:ay:a chi pwiyé, d:ii pi dóó pyu. Kwo, Daa ndîî dpodo nga yini kpo, yi dpodo mb:aamb:aa ngê nyi dóó, dpodo yilî yi kada pini ngê n:aa pyépi ngî. Kwo, Ng:ii mb:aamb:aa ngê nyi yakmaapi knî. *

²² Pini n:ii ka my:oo yono yono y:a y:ângo, yi pini ngê u lémi ka kwo, My:oo yono yono y:a n:ii a ka nyinê kpo, mé my:oo yono yono y:a u ngwo m:aa kmênê ngê. Kwo, Yi ndapî ala, wod:oo u kwo y:ângo.

²³ Yepê, Yi lémi ngê kwo, Y:ay:a chi pwiyé, d:ii pi dóó pyu. Kwo, Daa ndîî dpodo nga yini kpo, yi dpodo mb:aamb:aa ngê nyi dóó, dpodo yilî yi kada pini ngê n:aa pyépi ngî. Kwo, Ng:ii mb:aamb:aa ngê nyi yakmaapi kmêle.

²⁴ Yepê, Pini n:ii ka yono yono y:a y:ângo, yi pini ngê u lémi ka kwo, A lémi. Kwo, A lama ka tóó, Nyi nkéli kmungo pyu. Kwo, Pi knî ye ntoo ndapî n:ii nye yémî ngê, daa yintoo ndapî méyinyinê pwapi ngê, p:ââ ndîî yinyinê pwapi ngê, ntini woo n:ii d:ii kapî ngê, vyílo y:ee pípi ngê.

²⁵ Kwo, Nga ní nkîngê mbê wo, nê, Ndapî l:âmo wanî ngee, nê, angénté a ka wa taa. Kwo, Yi kópu u l:êê diy:o napî mgî k:oo ní ngmo ngê. Kwo, Nyóó napî mé ala.

²⁶ Yesu ngê yepê, Yi lémi ngê kwo, D:ii dpodo pyu mb:aa, nyi pweekaa pyu. Kwo, Nyóó ngópu knî yi l:êê diy:o n:aa kpadak-pada ngî. Kwo, Lama modoo ya, Pi knî ye têtê yini yémî ngê, p:ââ ndîî méyininê pwapi ngê, ntini woo n:ii dinî kapî ngê, vyílo yini pípi ngê.

²⁷ Kwo, Lukwe diy:o a ndapî, ndapî u ngomo koo dipi yó, ndapî knî m:uu pinê puwâ.

²⁸ Yesu ngê yepê, Yélini yoo y:i dnye kwo, yi lémi ngê yepê, A ndapî kwulo a ngee yó, pini n:ii u ngópu yono yono yono y:a a tóó, u kwo y:ee yó.

²⁹ Yepê, N:ii u ngópu tpile yilî a tóó, mu dini ghi ngê mé yilî wa a pyw:oo, n:ii u ngópu tpile pyile njini a tóó, yi tpile knî yi l:âmo wa a ngee té. *

³⁰ Yepê, Kî dpodo pyu mgee kuwa d:ii yó, mgidî vy:o choon:aa ya. Yepê, Y:i choon:aa mbê, u kpéngi ti dmi kekeleke choon:aa paa.

Pi ka vuyuwu mbêmê yoo chámêchámê u danêmbum

³¹ Yesu ngê yepê, Dini ghi n:ii ngê a pi ndîî ngê wa pyódu, enjel knî yi k:ii nipi anmo diyê dmi, a yoo y:enê têtê wan:uu yââ, *

³² dyámê mbêmê pi yintómu anê danê té, a ngîma adnyin:aa kwo. Yepê, Tpile tp:oo y:ey:ee pyu ngê sipi nunukwéti ntee dpî chámê té,

³³ yoo yintómu yinté wanî chámê té. Yepê, Yoo mb:aa, sipi ntee yéli, a wéni pee wanî kaa té, wo yéli nunukwéti ntee yéli, a t:anê pee wanî kaa té.

³⁴ Yepê, A wéni pee yéli ye ala kópu wanî vyi, yenê, M:aa ngê a ngmîdi nmyoo, myedê

* 25:11: Luuki 13:25-27

* 25:13: Luuki 12:40

* 25:15: Lóma 12:6-8; 1 Kódin 12:4-11

* 25:21: Luuki 16:10

* 25:29: Mak 4:25

* 25:31: Mát 16:27; Tpyuu 20:11-13

ngee nmyoo. Yenê, Dyámê pê ghêli dêpwo a kwo, M:aa ngê apê, A nuu u yoo a kêê k:oo wa ghê dmi. Yenê, Ala u dye ghi, kóó k:oo anyi ghê dmyeno.

³⁵ Mu kópu u díy:o, yenê, Dómu a nga mudoo a ya, nmyi mbono noo. Yenê, Mbwa a nga mudoo a ya, a ka nmyinê kê ngópu. Yenê, Kn:aa p:aani munê ndê wo, nmyi p:o munê ta, a ka nmyee a vuywo.

³⁶ Yenê, Kn:ââ mbwii munoo a kwo, kpídí a ka nmyinê kê ngópu. Yenê, Munoo a mbii, mb:aamb:aa ngê a ka nmyee a vuywo. Yenê, Mbwa k:oo munoo a kwo, a gha nmyeen:aa wêdêwêdê kígha.

³⁷ Yepê, Yi ngwo yoo mb:aa kní y:oo a ka wa vyi ngmê, a ka wo, Nmí Lémi. A ka wo, Ló dini ghi ngê dómudómu tédê nmí m:uu nyoo, u ngwo nmí mbono nyoo? A ka wo, Ló dini ghi ngê mbwaambwaa tédê nmí m:uu nyoo, mbwaa nga u ngwo nmo kpo?

³⁸ A ka wo, Ló dini ghi ngê nmí p:o ny:uu ta, nga u ngwo nmee a vuywo? A ka wo, Ló dini ghi ngê kn:ââ mbwii nmí m:uu nyoo, kpídí nga u ngwo nmo a kpo?

³⁹ A ka wo, Ló dini ghi ngê mbii tédê ó mbwa k:oo nmí m:uu nyoo, nga u ngwo nm:uu wêdêwêdê kwólu?

⁴⁰ Yi yéli ye yenê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaépê. Yenê, A yoo vy:o pini ngmê, k:omo tpilé u pi daa ndíi, ngmênê yi pini yintê nmye ngee ngópu, yenê, daa yi pini vy:ii ngee ngópu, nê vy:ii ngee noo. *

⁴¹ Yepê, Yi ngwo yélini a tanê pee adnyi kwo, yenê, Nmyo Chóó Lémi u vyída yoo, a nkígh:ê a y:ee dmyeno. Yenê, Ndê ngê a pípi nmyo. Yenê, Yi ndyuw:e chedê ngê daawa pyódu. Yenê, Yi ndyuw:e M:aa ngê Setan u dpodo pyu kní yi k:ii yi l:êê díy:o kpó, adí pípi dé, amyaa pípi nmyo. *

⁴² Mu kópu u díy:o, yenê, munoo a dómudómu, dpípe mbono noo. Yenê, Mbwa a nga mudoo a ya, a ka dpípe kê ngópu.

⁴³ Yenê, Kn:aa p:aani munê ndê wo, nmyi p:o munê ta, a ka dénmyee a vuywo. Yenê, Kn:ââ mbwii munoo a kwo, kpídí a ka dpípe kê ngópu. Yenê, Mbwa k:oo munoo a kwo, mummyeno a mbii, ngmênê a ka dénmyee a vuywo.

⁴⁴ Yi ngwo yi yéli y:oo a ka wo, Nmí Lémi, ló dini ghi ngê dómudómu tédê nmí m:uu nyoo, mbwaambwaa tédê nmí m:uu nyoo, nmí p:o ny:uu ta, kn:ââ mbwii nmí m:uu nyoo, mbii tédê ó mbwa k:oo nmí m:uu nyoo, ngmênê yi ngwo yi dpípi ngee nyoo?

⁴⁵ Yi yéli ye yenê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaépê. Yenê, Pini n:ii u pi daa ndíi yintê p:ee ngee ngópu, yenê, daa yi pini yip:ee ngee ngópu, nê yip:ee ngee noo.

⁴⁶ Yepê, Yi kpadakpada tédê waní dy:ââ té, yi adnyin:aa ya, chedê ngê daawa pyódu. Yepê, Yoo mb:aa kní y:oo ghê kamí wa a pyw:ee ngmê, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu.

26

Kada pini kní y:oo Yesu u pwele u ngwo a chápwo ngópu

Mak 14:1-2; Luuki 22:1-2; Njon 11:45-53

¹ Yesu ngê u danêmbum dini ghi n:ii ngê pi kní ye a kéli ngê, p:uu ndiye pyu kní ye yepê,

² Nmyi lama ka tóó, Tp:ee Kaa W:êêw:êê u naa m:ii wanmí kê. Yepê, Yi ngwo kada pini kní y:oo Lóma lede yoo yi kêê k:oo wa kaa nê, kídosi nêde u nkwo wamí tee nê.

³ Yi ngwo kada pini yoo, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo yi k:ii, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini ndíi u ngomo k:oo mínê wó. Yi pini u pi Kayapas.

⁴ Yi kada pini kní y:oo Yesu u pwele yi ngwo a chápwo ngópu.

⁵ Noko yepê, Naa ndíi m:ii. Noko yepê, Yi kópu naa kpo nakí d:uu. Noko yepê, Pi yíli kédê t:aa, wa gheteghete mbê dmi.

Tpileni tuu mb:aamb:aa pyââ ngmê ngê Yesu u pwo u ngwo a pii ngê

Mak 14:3-9; Njon 12:1-8

⁶ Yesu Petani doon:aa ya, Saimon u ngomo k:oo doon:aa kmaapí. Yi pini p:uu too pee mbii leprísi mwiyé doo ya.

⁷ Yi kmaapí tédê pyââ ngmê ngê pód:a ngma a núwo, tuu mb:aamb:aa, Yesu mbémê d:ud:umbiy:e a pii ngê. Yi tpilé u pywuu ndíi.

⁸ Yesu p:uu ndiye pyu kní y:oo yi kópu yi m:uu ngópu, yi pyópu ka nod:e dniye, noko yepê, Lukwe díy:o dê dyênê.

⁹ Noko yepê, Kí pyópu ngê nmo woda kê, ye ndapí ndíi pudu kmênê, yi ndapí ndíi pinté kní ye pudu y:oo.

¹⁰ Kópuni tumu dnye nyepényepê, Yesu ngê a w:ee ngê, yepê, Lukwe díy:o dmye mywenemywene kalé ngmê. Yepê, A nuu u kópu a nga yi d:uu.

¹¹ Yepê, Dye ghi yintómu u ntââ pinté yoo anmya a pyw:émí dé. Yepê, Dini ghi n:ii ngê u yi nmye adí kwo, Nmí ngee té, yepê, u ngwo dmyinê ngéêpi dé. Yepê, Mu dini ghi ngê nmyi vy:o médaani kwo.

¹² Yepê, Tpileni tuu mb:aamb:aa pi ntóó p:uu ntee anyi d:ii, u ngwo any:uu kmênê, yepê, kí pyópu ngê yinté kópu a pwpowo u l:êê díy:o myeyi d:uu.

¹³ Yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaépê. Yepê, Pi kní y:oo a kópu mb:aa dyámê ghi kní yi mbémê kwéli adnyin:aa nyêm, kí pyópu ngê kópuni a nga dê d:uu, amyimí ny:ee ngmê. Yepê, Kópuni a nga dê d:uu, u mgamê ngê adín:aa ya.

* 25:40: Hipílu 6:10

* 25:41: Mát 7:23; Tpyuu 20:10

Njudas ngé kada pini kní ye u ngwo vvyu, yepê, Yesu kwódo ngé aní ghê

Mak 14:10-11; Luukí 22:3-6

¹⁴ Yesu p:uu ndiye pyu y:a mé miyó kní yi vy:o pi ngmédoo kwo, u pi Njudas, Kédiyót pi. Yi ngwo kpêé yiyé pyu yoo yi kada pini kní ye loo,

¹⁵ yepê, Yesu u kwódo ngé aní ghê knomomé, ye lukwe a ka ngmanmyiné kè ngmê? Wod:oo ndapí pyoloy:a u kwo y:ee ngópu.

¹⁶ Yi ngwo Njudas ngé dye ghi doo y:enê, apê, Yesu kwódo ngé wu dini ghi ngé aní ghê.

Tp:ee Kaa W:êêw:êê u Naa u nté lâmol:âmo
Mak 14:12-16; Luukí 22:7-13

¹⁷ Wéni n:ii ngé Mbídedí Pywápê Ngmê u Naa dnyimo kuwo, Tp:ee Kaa W:êêw:êê u Naa nté u ngwo myednyimo lâmol:âmo. Yi wéni ngé Yesu p:uu ndiye pyu yoo Yesu ka póo dnyie, kwo, Mâáwe. Kwo, Tp:ee Kaa W:êêw:êê u nté ló yi nmímo lâmol:âmo?

¹⁸ Yesu ngé pi miyó pi ngmê ka dy:ââ doo, Njedusalem. Yepê, Ala kópu u kwo dp:uu vyi nyoo, kwipi, Nyi mâáwe ngé nga atédê dy:ââ nyo. Kwipi, U dye ghi machedê, u p:uu ndiye pyu kní yi k:ii naa u nté ngomo k:oo nmímo pípi.

¹⁹ Wod:oo kada a y:ee ngópu, Njedusalem lee knopwo, kópuni Yesu ngé ye vvyu, yinté mí d:uu ngópu, yi nááli u nté yi ngomo k:oo mí lâmo ngópu.

Yesu u k:ii kuwókuwó kmaapí u ngwo dóo ngópu

Mak 14:17-26; Luukí 22:14-23; Njon 13:21-30; 1 Kódin 11:23-25

²⁰ Kââdí dini ghi n:ii ngé gho, Yesu, p:uu ndiye pyu y:a mé miyó kní yi k:ii, yi kmaapí tédê yaa dnyie.

²¹ Dini ghi n:ii ngé dnye kmaapí, Yesu ngé yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaépê, yepê, nmyi vy:o píni ngmê a kwódo ngé a wowo.

²² P:uu ndiye pyu kní yi nuw:o dmi dono ngé pyodo, ngmêngmênté u kwo doo póo, kópu, Nê kuu, apii?

²³ Yesu ngé yepê, K:omo tpile d:ââ mu ngmídi k:oo mbídedí n:êê nmo kmênêkmênê té, ngmênê nmyi vy:o píni ngmê a kwódo ngé a wowo.

²⁴ Yepê, Ala kópu puku yedê ló dini mwo a d:êê ngópu, apê, Chóó Lémi u Pi Ndéndé u kwódo ngé pí angmê ghê, pi kní y:oo wa ngmí ngmê, wa kpaka ngmê, wa vya ngmê. Yepê, Pini n:ii ngé yi kópu a ntiyentiye, a kwódo ngé a wowo, yi pini d:ud:umbiy:e choo nkíngê, Chóó Lémi ngé dpodombiy:e wa kpada. Yepê, Yi pini ngé u kpadakpada tédê ala kópu wamí vyi, awo, L:omo m:aa ta, yi dono daap:aa d:uu ngé.

²⁵ Pini n:ii Yesu u kwódo ngé doo wowo, Njudas, yi pini ngé kwo, Nê kuu, apii? Yesu ngé kwo, Nyóó kichi vyi.

²⁶ Dini ghi n:ii ngé dnye kmaapí, Yesu ngé mbídedí a ngéédí, Chóó Lémi kwuno ngé, puwá, p:uu ndiye pyu kní ye y:ángo, yepê, Ala a chóóchóó, nê.

²⁷ U kuwó dini ghi ngé kapí a y:ángo, wain k:oo a pii ngé, kumu mbee ngé, Chóó Lémi kwuno ngé, p:uu ndiye pyu kní ye mye y:ángo, yepê, Nmyo yintómu nda yó. *

²⁸ Yepê, Ala a wêê. Yepê, Pi yilí yi dono chedêchedé u l:êê díy:o, wêê a p:uu wa pwii. Yepê, Yi wêê ngé Chóó Lémi ka pi yilí wa a kââdi.

²⁹ Yepê, Ala kópu ny:ee yó. Yepê, Wain daamuní nda, u dí wéni n:ii ngé a pí ndíí ngé amí pyódu, pi yintómu anín:aa y:enê, M:aa kóó k:oo kmaapí ndíí u ngwo anm:uu dóó, wain kamí u ngwo anm:uu nda.

³⁰ U kuwó dini ghi ngé wéti ngma a ngí ngópu, Njedusalem a kuwo ngópu, mbu mbémê mí kee dnyie, mbwini n:ii u pi Olipi.

Yesu ngé Pita ka u wópuwópu u pi u ngwo vvyu

Mak 14:27-31; Luukí 22:31-34; Njon 13:36-38

³¹ Yesu ngé yepê, Dini ghi n:ii ngé pi kní y:oo awêê ngmídi vy:o a ngmímgímí nê, nmyinê kuwokuwo nê, nmye mbêpêmbêpê té. Yepê, Puku yedê alanté a tóó, Dini ghi n:ii ngé Chóó Lémi ngé Sipi y:enê pyu wa vy:a, sipi w:uu wa mbêpê dmi.

³² Yesu ngé yepê, Dini ghi n:ii ngé amêní pyidu, nmyi kada aní ghê, Nkálili aní lè.

³³ Pita ngé kwo, K:omo tpile kí tpókni y:oo wunê kuwokuwo ngi, ngmênê nê mu ngmídi daanê kuwo ngi.

³⁴ Yesu ngé Pita ka kwo, Ndê kópu nga ngmên:aa tpaépê. Kwo, Mgídi vy:o kêmkêm ghêlí k:ii daawa kââ, pyolo nyinê wópuwópu nê, pi kní ye ala kópu nye tpaépê, yenye, D:aa p:uu dnyie pyu ngmê.

³⁵ Pita ngé kwo, A Lémi. Kwo, Yi kópu daaní d:uu. Kwo, K:omo tpile l:êê díy:o wamye vya nê, myedaanê wópu ngi. Yesu p:uu ndiye pyu kní y:oo Yesu ka yinté mye vyi ngópu.

Yesu Nketsemane u ngwo doon:aa ngéépê
Mak 14:32-42; Luukí 22:39-46

³⁶ U kuwó dini ghi ngé Yesu, p:uu ndiye pyu kní yi k:ii, ghi ngmê lee dnyie, u pi Nketsemane. Yesu ngé yepê, Al:ii dmyinê ya, mwi nîmo ngéépê.

³⁷ Yesu ngé pi pyile kyedekyede mu mwada yi: nuw:o too, Pita Sepédi tp:oo dê. Yesu u gha dono ngé pyodo, u ghê myedé kee wo.

* 26:27: Ex 24:8; Jer 31:31-34; 1 Kódin 10:16; Hipílu 9:20

* 26:38: Njon 12:27

³⁸ Yi pini pyile kní ye yepê, A nuw:o dono ngê ayi chedêchedê nê. Yepê, Al:ii dmyinê ya, dpí ngê kêê nangê t:oo. Yepê, Dmyinê t:âât:ââ nê, a l:êê díy:o myedmyinê ngêpê. *

³⁹ Yesu ngê a kuwo too, pee tp:oo mwada yi loo, têpê mbêmê kwódokwódombiy:e mî dymîê wô, u mî ka doo ngêpê, kwo, M:aa. Kwo, Tpile yilí yintómu nga u ntââ. Kwo, U ntââ ala dono u mbwaa daanî nda? Kwo, Ngmênê ngwépi daanî puwâ. Kwo, K:omo tpile ala kópu u ya a nga daa kwo, ngmênê a nga dpí d:uu ngi, mu kópu u díy:o a kada nye tóó. *

⁴⁰ U kuwó dini ghi ngê Yesu yedê diyé wo, apê, A p:uu ndiye pyu yoo mu dpí té. Pita ka kwo, Lukwe díy:o doo u ntââ, dye ghi dêêkwédi ntênê daanmyi ya? Kwo, Lukwe díy:o a l:êê díy:o dp:ee ngêpê té.

⁴¹ Yesu ngê yepê, Mb:aamb:aa ngê dmyinê vyyuwo, dpodombiy:e dmyinê ngêpê, pi ngê dpodombiy:e kédangê tókó nmyo, dono nmye daapêdê ní we. Yepê, K:omo tpile kópu mb:aa nmye tpapê tumo, ngmênê nmyi tókótókó tédê wanmyi dêê dmi. *

⁴² Myombó Yesu ngêpê tédê mê loo, u mî ka kwo, M:aa. Kwo, Kida w:ee. Kwo, Dono mbwaa daanî nda nomomê, ye yoo angêntê wani ngee. Kwo, Yi dono mbwaa u wépi daanî puwâ, íyóó nuw:o u pono n:aa vyyápê.

⁴³ U kuwó dini ghi ngê p:uu ndiye pyu pyile kní ye mê diyé wo, apê, Mu dpí té. Dpí vylí ngê dyaa ye chedê ngê.

⁴⁴ Pyolombó Yesu modoon:aa ngêpê. Mwiyéwiyé ntee doo ngêpê, yintê modoon:aa ngêpê. *

⁴⁵ U kuwó dini ghi ngê p:uu ndiye pyu kní ye yedê diyé wo, yepê, Mwo anmyi dpí té? Yepê, Angêntê, dmyongê nyaa dniye? Yepê, Munto. Yepê, Ala u dye ghi. Yepê, Pi dono kní y:oo ala ngwo a mgíimíngími nê.

⁴⁶ Yepê, A pii dmyeno. Yepê, Paa ala. Yepê, Óó! Yepê, A kwódo ngê pini n:ii dê ghê, yepê, ka pwiyé kní.

Yesu u ngwo mgíimí ngópu

Mak 14:43-50; Luukí 22:47-53; Njon 18:1-11

⁴⁷ Yesu ngê danêmbum ghêlî daa chedê ngê, wod:oo lede yoo taa dniye, Njudas yi kada doo kwo, pini n:ii Yesu p:uu ndiye pyu y:a mê miyó kní yi vy:o pwii wo, Yesu yinê dóó. Yi lede kní y:oo kaa taa nuw:o tumo. Yi yéli Nju tpémi yi kada pini kní y:oo dy:ââ tumo, yepê, Yesu nyinê ngíimí yó.

⁴⁸ Maa p:uu Njudas ngê yepê, Pini n:ii nîné chipéchipé, yepê, yi pini yi vyílo. Yepê, Dpí mgíimí yó.

⁴⁹ Dini ghi n:ii ngê taa dniye, Njudas Yesu ka loo, kwo, Mw:ââkó Mââwe. Njudas ngê

Nju tpémi yi chipéchipé ngê Yesu u ngwo a chipé ngê, n:uu Yesu kpáâ pee p:uu dyíngo.

⁵⁰ Yesu ngê kwo, Kópuni u pyinê cha ngmêê, d:uu ngi. Wod:oo lede kní y:oo Yesu dpodombiy:e mgíimí ngópu.

⁵¹ Yesu p:uu ndiye pyu ngmê ngê u yi doo kwo, Lede yoo ní vya té, wod:oo u taa a ngêédí, lede ngmê mbwámê pèdê chápwo, ngmênê kn:aadi ngê, ngwene ngmê ngópu. Yi lede kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini u dpodo pyu ngmê.

⁵² Wod:oo Yesu ngê kwo, Naa u dópo mênê mê kédi. Kwo, N:ii ngê taa ngê l:êê dpí dóó, yi l:êê tédê dpí pw:oo.

⁵³ Kwo, Lama daa tóó M:aa ka wodí vyi, ye enjel yilí tp:oo témi tap a ka pèdê dy:ââ, paan:aa ngee nmo.

⁵⁴ Kwo, Yi enjel yoo wodí dmy:ee té, ye ala yéli y:oo angêntê paa mgíimí nê, kópuni puku yedê a tóó angêntê myepaa ntiye ngmê.

⁵⁵ Yesu ngê yi lede kní ye yepê, D:aa l:êê pyu ngmê. Yepê, Lukwe díy:o kaa taa kèlê a ka dmyinê lee dmi. Yepê, Wo yilí yi k:oo Chóó Lémi u ngomo mbwaa kalé ngmê k:oo nmyi vy:o k:oo a kwo, yi nîmon:aa dêêpí. Yepê, Lukwe díy:o yi dpí:p:e mgíimí noo.

⁵⁶ Yepê, Ngmênê alantê dmye mgíimí nê, mu kópu u díy:o kópuni Chóó Lémi u komo kapí pyu kní y:oo wunê a d:êê tumo, doo u ntââ daapí dmye kn:aadi ngmê.

Yi ngwo Yesu p:uu ndiye pyu kní y:oo Yesu a kuwo ngópu, mbêpê dniye.

Nju tpémi yi kada pini kní y:oo Yesu u ngwo kóté kalé ngópu

Mak 14:53-65; Luukí 22:54-55,63-71; Njon 18:13-14,19-24

⁵⁷ N:ii kní y:oo Yesu mgíimí ngópu, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini ndíi Kayapas u ngomo k:oo nuw:o ngópu. Yi ngomo k:oo kada pini yoo, dêêpí pyu yoo yi k:ii, mwiyé nipi a wó.

⁵⁸ Pita ngê Yesu doo yâmuyâmu, tumu-tumu yi kuwó doo a kwo, daa chono doo a paa. Dini ghi n:ii ngê Yesu ngomo k:oo mî kee wo, Pita yi ngomo mbwaa kalé ngmê k:oo myimí kee wo, lede kní yi vy:o mî yaa wo, apê, Yesu ngê kópuni a d:uud:uu ngmê, a ngópu paa d:uu y:e.

⁵⁹ Yi ngomo k:oo Nju tpémi yi kada pini kní y:oo Yesu dnyen:aa kóté kígha. U yi y:e doo kwo, Yesu kn:ââ nmî ché, u ngwo nmî vy:a. Pi yilí kní y:oo yi chíó yi yipe tee kópu Yesu p:uu yilí tee ngópu,

⁶⁰ ngmênê pi miyó dê y:oo yi kópu ngmídi ngê daa pyódu ngópu, yi kópu u l:êê díy:o Nju tpémi ye doo u ntââ ngê pyodo, Yesu daapí ndyíko ngópu. U kuwó dini ghi ngê pi miyó dê y:oo kópu mu ngmídi ngmê vyi ngópu,

⁶¹ kada pini kní ye yepê, Kí pini ngê ala kópu nmo a vyu, nmopê, Nê u ntââ, Chóó Lémi u ngomo anê pw:ono, wo pyile amí lê, u ngwo am:aa wó. *

⁶² Wod:oo kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini ndií ghêédí wo, Yesu ka póó wo, kwo, Kópuni m:uu dé vyi ngmê, daanyinê vya:a?

⁶³ Ngmênê Yesu tumu doo ya. Myombó Yesu ka kwo, Yâpwoni ghê a t:a, yi yâpwo ngê a y:enê ngi. Kwo, Nmo kidimê k:omodanê. Kwo, Pini n:ií Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, Tp:oo n:ií nmo t:âât:ââ, kwo, mumdoó nyi vyílo? *

⁶⁴ Yesu ngê kwo, Nýóó kíchi vyi. Kwo, Mu dini ghi ngê wanmyi m:uu nê, wanmyi vyi ngmê, anye, Kí Chóó Lémi u Pi Ndêndê. Anye, U pi ndií ngê dê pyódu, Chóó Lémi u che p:ââ pee ngê dê pyódu, nkálí too pee dmi mbêmê muyedê pwiyé kní. *

⁶⁵ Yesu ngê yi kópu dini ghi n:ií ngê u kwo vyu, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini ngê chóó u mbwo kpídí a chópu, yi määwe kní ye yepê, Kí pini u chápwo pyu u yi nmo daamu a kwo. Yepê, Chóóchóó kédé ndyíko. Yepê, Ala kópu nmo dé vyi, Chóó Lémi u d:aa anê kââdí.

⁶⁶ Yepê, Nmyi nuw:o dmi angénté a tóó? Kada pini yintómu kní y:oo kwo, Chóó u pye dé yé. Kwo, Vya koo, pw:oo we, daadí ya. *

⁶⁷ U kuwó dini ghi ngê kêpa dnye tpyípwí, kíli myednye kpakakpaka, *

⁶⁸ dnye nkwiínkwiti, kpídí pee ngê ngwolo dé wópu dumo, u nkwo dnye vyeé, kópu, N:aa dé vya ngi? Kópu, Chi dípi. Kópu, W:ií Chóó Lémi u komo kapí pyu ngmê, ye pini n:ií ngê dé vya ngi, u pi nmo píchi vyi. Kwo, Lukwe díy:o nangé Chóó Lémi ngê a ngmídi nyoo.

Pita ngê Yesu u ngwo a wópu ngê

Mak 14:66-72; Luukí 22:56-62; Njon 18:15-18,25-27

⁶⁹ Dini ghi n:ií ngê Yesu dnye kóté kígha, yi ngwo Pita yi ngomo mbwa kalé ngmê k:oo doo ya. Dpodo módó ngmê u kwo a loo, kwo, Nyi ngmê, Yesu Nkálili pi p:uu ngye ya yédi.

⁷⁰ Ngmênê Pita ngê yoo yi ngíma u kwo a wópu ngê, kwo, Ye kópu d:oo w:ee ngê.

⁷¹ Wod:oo Pita pyuwuwópyuwúwú tédê u nkígh:ê doon:aa kwo. Dpodo módó m:uu ngê y:ií mye módu, pi kní ye yepê, Kí pini Yesu Nasalet pi p:uu kídoó ya.

⁷² Myombó Pita ngê mēdê wópu ngê, ye kpaá wo, yepê, Ye pini daa a lama pini.

⁷³ Daa ndií dyye ghi yimí loo, yi yéli Pita ka kní m:uu loo, kwo, Nye k:omodanê. Kwo, Nyi yi pini p:uu ndiye pyu ngmê. Kwo, Nye kínga dpí mya. Kwo, Dpí wee mu ngmídi, Nkálili Wee.

⁷⁴ Wod:oo Pita ye mē kpaá wo, yepê, Ye pini daa a lama pini. Vyílo yi dini ghi ngê kēmkēm ngmê ka wo,

⁷⁵ wod:oo Pita ngê Yesu u kópu mí nuw:o kwólu, apê, Yesu ngê a ka moda vyi, Kēmkēm ghéli k:ií daawa kââ, pyolo nyinê wópúwópu nê. Wod:oo Pita u gha d:ud:umbiy:e dyênê wo, kuwa pwii wo, y:i doon:aa mbê.

27

Yesu Paléti ka u ngwo níuw:o ngópu

Mak 15:1; Luukí 23:1-2; Njon 18:28-32

¹ Mw:aa ngídi vyi:oo Nju tpémi yi kada pini yoo nipi dnyen:aa danēmbum, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo mye yi kíi. Yi danēmbum tédê Yesu u vyeé u dy:oo a chápwo ngópu.

² U kuwó dini ghi ngê Yesu kóó dé kudu dumo, Lóma lede yoo yi määwe ndií Paléti ka níuw:o ngópu.

Njudas ngê chóochóó u ngwo a nâkâ ngê Dpodo 1:18-19

³ Pini n:ií Yesu u kwódo ngê ghê wo, Njudas, dini ghi n:ií ngê u lama yaa wo, apê, Yesu kédé ndyíko ngmê, daa kēmakēma mye vyeé ngmê, u nuw:o d:ud:umbiy:e dono ngê pyodo, apê, Dono kópu ngma atédí d:uu. Wod:oo Yesu kwódo ngê wowo u l:êé díy:o ye ndapini u kwo y:ee ngópu, yi ndapí pyolo y:a kada pini kní ye mēmi y:ángo.

⁴ Yepê, Dono ndií ngmédí d:uu. Yepê, Pini n:ií u dono daa tóó mo daa tóó, u kwódo ngê kídí ghê, daa kēmakēma nmye vyeé ngmê. Njudas ka kwo, Nmo mēkidimēn:aa mbumu. Kwo, Ye kópu nýóó nyi l:ámo ngi.

⁵ Wod:oo Njudas Chóó Lémi u ngomo k:oo kee wo, yi ndapí dyyu yi mí dy:ee too, wod:oo kuwa pwii wo, chóochóó mīnê nâkâ ngê, yed:oo pwene.

⁶ Kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini kní y:oo yi ndapí mēdê ngí tumo, noko yepê, Ala ndapí Chóó Lémi u ngomo k:oo daadí ya, mu kópu u díy:o wu pini ngê pi vyeé u l:êé díy:o kmēnê ngê.

⁷ Yi ndapí p:uu noko dnye danēmbum, yed:oo tēpê ghi u ngwo ngmê pwila ngópu, noko yepê, Pi my:oo n:ií Njedusalema adin:aa pwopwo, y:i paan:aa kmēnēkmēnê koo. Yi tēpê ghi d:ââ l:ámol:ámo pyu ka pwila ngópu.

⁸ Pi kní y:oo yi tēpê ghi u pi ntaa ngópu, apê, Wēé u tēpê ghi. Awēde u pi yinté mwo tóó.

⁹ Chóó Lémi u komo kapí pyu Njedímaiya ngê kópuni wuné a d:êé ngê, yi ngwo ntiye ngópu. Yi kópu ala,

Ndapini u pi Yisíléli tpémi y:oo yi pini u l:êé díy:o vyi ngópu, yi ndapí pyolo y:a a ngí ngópu,

* 26:61: Njon 2:19-21

* 26:63: Mát 27:12; Is 53:7

* 26:64: Mát 24:30; Dan 7:13

* 26:66: Lev 24:16; Njon 19:7

* 26:67: Is 53:5

¹⁰ d:ââ l:âmol:âmo pyu ka u têpê ghi u ngwo pwila ngôpu.

Nmî Lémi ngê yinté a ka a vvu.

Paléti ngê Yesu u ngwo doo póópóó

Mak 15:2-5; Luukî 23:3-5; Njon 18:33-38

¹¹ Dini ghi n:ii ngê Yesu Lóma lede yoo yi kada pini Paléti ka ñuw:o ngôpu, yi ngwo u pwopwo u nt:u kôpu u kwo mye vyi ngôpu. Wod:oo Paléti u kwo póó wo, kwo, Mumdoon nyi Nju tpémi yi king? Yesu ngê kwo, Ñyóó kíchi vyi.

¹² Kada pini yoo, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo mye yi k:ii, Yesu p:uu yipe tee kôpu yilî t:ee ngôpu, ngmênê Yesu ngê kôpu daangmê vvu.

¹³ Paléti ngê kwo, Kêémî m:uu yilî ngee kapî ngmê. Kwo, Yi kôpu yilî nye nyémî té. Kwo, Lukwe dîy:o tumu nye kwo.

¹⁴ Ngmênê Yesu tumu doo kwo, kôpu daa vvu, wod:oo Paléti ngê apê, Kí lónté pini? Apê, Lukwe dîy:o kôpu daa tpaépê?

Paléti ngê Yesu u vyeê têtê u ngwo dy:ââ ngê

Mak 15:6-15; Luukî 23:13-25; Njon 18:39-19:16

¹⁵ M:ââ k:oo Nju tpémi yi naa ndiî u dye ghi ngê, yélini mbwa k:oo dnyimo kwo, Paléti ngê ngmêdpîmo pw:iipw:ii, apu, Nju tpémi yi nuw:o dmi mb:aamb:aa ngê paa pyaa we. Pini n:ii u pi pi knî y:oo u kwo dnyimo tpaépê, yini yidpîmo pw:iipw:ii.

¹⁶ Yi m:aanî ngê mbwa u mênê pi ngmêdoo kwo, u pi Mbadapas. Pi yintómu yi lama yi pini u pi doo ya.

¹⁷ Dini ghi n:ii ngê yoo kwodonkwodo a wó, Paléti ye póó wo, yepê, Ló pini u yi nmye ngma a kwo, nî pw:ii? Yepê, Mbadapas ay:aa pw:ii ó Yesu ay:aa pw:ii, pini n:ii p:uu ala kôpu a tpaépê ngôpu, apu, Pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmîdi ngê, wu vyílo.

¹⁸ Paléti ngê yi kôpu ye poo ngê, mu kôpu u dîy:o u lama doo ya, Nju tpémi yi kada pini knî y:oo Yesu ka ñ:ee dé kaa ngmê, a kêê k:oo u l:éê dîy:o dé kaa ngmê.

¹⁹ Yi ngwo Paléti kóté têtê doo ya, u kpâm ngê pi u kwo ngmê dy:ââ ngê, Paléti ka kwo, A Lémi. Kwo, Ngmâm ngê nga até da dy:ââ nê, a ka dé, Nyi ngê ye pini ngê kôpu kíngmê d:uu. A ka dé, Pi mb:aa yila. A ka dé, Mgídî vy:o a wóó k:oo kídî m:uu, u ngwo dí nkingê mb:anê.

²⁰ Nju tpémi yi kada pini yoo, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo mye yi k:ii, yi tpóknî y:oo yoo yi mbodo dmi vvuwo ngôpu, yepê, Paléti ngê Mbadapas dpo pw:ii ngê, Yesu dpî vya ngê.

²¹ Wod:oo Paléti ye póó wo, yepê, Ló pini nmyi l:éê dîy:o ngmanî pw:ii? Kwo, Mbadapas yi pw:ii ngi.

²² Yepê, Yesu ngê ló kôpu ngmanî md:o, pini n:ii p:uu ala kôpu a tpaépê ngôpu, apu,

Chóó Lémi ngê a ngmîdi ngê. Kwo, Kídosi ñedê t:ee ngi.

²³ Paléti ngê yepê, Doo u ntââ. Yepê, Dono kôpu ndiî daangmê d:uu ngê. Ngmênê pi yilî yintómu Paléti ka dpodombiy:e mbwolo, kwo, Vya ngi. Kwo, Kídosi ñedê t:ee ngi.

²⁴ Wod:oo Paléti ngê a w:ee ngê, apê, Doo u ntââ yi nuw:o dmi daanî ngmêê. Apê, Ye daanî ng:aa mbê knomomê, ye wa gheteghete mbê dmi. Apê, Ala pini u vyeê têtê módó n:aa dyede, ngmênê yi dono a p:uu kíngî kaalî. Wod:oo u dpodo pyu ngmê ka kwo, Mbwa d:ââ a ka ngma a ñuw:e. U kwo yedê ñuwo, Paléti ngê kóó dé pi yintómu yi ngôpu ghêê doo, yepê, Ala pini u vyeê têtê módó nmye dyede ngmê. Yepê, Yi dono nmyi p:uu choo ya. Yepê, Nê kuu, a pi daa t:a, a kêê dé dî ghêê dé.

²⁵ Pi yintómu knî y:oo kwo, Pi dono yila, pw:oo we. Kwo, Chóó Lémi ngê u ntââ daawa a vvu. Kwo, Mu dini ghi ngê u ntââ wa vy:ee a knomomê, ye nmî p:uu dpo vy:ee ngê, nmî tp:ee dmâádima yi p:uu myedo vy:ee ngê.

²⁶ Wod:oo Paléti ngê Mbadapas mbwa k:oo pw:ii ngê, lede knî ye yepê, Yesu kpaka yó. Wod:oo yedê kpê dmi ngê kpaka ngôpu. U kuwó dini ghi ngê Paléti ngê yepê, Ñuw:o yó, Kídosi ñedê nyi t:ee yó.

Lóma lede knî y:oo Yesu u ngwo dnye nkwitinkwiti

Mak 15:16-20; Njon 19:2-3

²⁷ Lóma lede knî y:oo Yesu Paléti u ngomo mbwa kalê ngmê k:oo ñuw:o ngôpu, ledeni yoo dnyen:aa líme, nipi a dané tumo.

²⁸ Yesu u mbwo kpídini doo ya, a ngee ngôpu, kpídî pee king knî y:oo yi mbwo ntee dnyimo t:emî dé, yinté kpídî u mbwo ngmê t:ee ngôpu.

²⁹ Noko yepê, King knî yi mbêmê kidon ntee a kwo nyédi, kí pini mbêmê yinté tpile my:oo kaa koo, wod:oo yi kóó diidii a ngí tumo, a kmongo tumo, kidon ntee tpile u ngwo ngmê l:ámo ngôpu, Yesu mbêmê kaa ngôpu. Noko yepê, King knî y:oo kiyé ntee a tpyé tumo, kí pini ka yinté tpile my:oo y:ee koo, wod:oo yimbwi ngma a ngí ngôpu, u kwo y:ee ngôpu, kwo, Chi tpyé, nmî kada pini ngê chí ya. U kuwó dini ghi ngê dnye yumuyumu, k:omodanê ngê dnya a chipéchipé, kôpu, Munmíkó nmî Mâawe ndiî, Nju tpémi yi king.

³⁰ P:uu dnye tpyípwî, yimbwi n:ii doo tpyé, u kuwó dini ghi ngê kwulo mêtê ngee ngôpu, mbêmê dnye kpêêpî.

³¹ U nkwitinkwiti dini ghi n:ii ngê yé ngôpu, kpídî mb:aa n:ii u mbwo t:ee ngôpu, mêtê ngee ngôpu, chóó u kpídî u mbwo mêt:ee ngôpu, wod:oo ñuw:o ngôpu, apê, Kídosi ñedê nm:uu t:oo.

Yesu kídosi ñedé u ngwo t:ee ngópu

Mak 15:21-32; Luukí 23:26-43; Njon 19:17-27

³² Dini ghi n:ii ngé Lóma lede kní y:oo Yesu u vyee tédè dnye ñeñe, maa p:uu Sadéni pi ngmè m:uu ngópu, u pi Saimon. Lede kní y:oo yi pini ka dpodombiy:e kwo, Kí pini u kídosi dnyinè ngí.

³³ Kwéli lee dnyie, yi ghi u pi Mbodo Dînè, Nju tpémi yi dnye ngé, Nkolkota.

³⁴ U yi y:e doo kwo, Yesu ka wiwi ndíi ngé daapaa pyaa we, wod:oo yi komo ngmè wain d:ââ k:oo a vylè ngópu, Yesu ka y:ee ngópu, ngmènè Yesu ngé dini ghi n:ii ngé d:uu ngé, wépi ye puwâ.

³⁵ Yesu u mbwo kpídí a ngee tumo, kídosi ñedé u ngwo t:ee ngópu. Wod:oo u kpídí yéè tumo, yi kpídí kní yi l:éè díy:o dnye ng:oo, noko yepè, Alani nané wa a ngí, woni nané wa a ngí.

³⁶ U kuwó dini ghi ngé mbwódo yaa dnyie, dnye y:enè, apè, Pi ngé wa a ngee.

³⁷ U pwopwo u nt:u kópu kídosi ñedé u pwo t:ee ngópu, apè, Yesu, Nju tpémi yi king.

³⁸ Pi miyó yi wéni ngé Yesu u nkígh:é kídosi ñedé mye t:ee dumo. Woni u wéni pee t:ee ngópu, woni u t:anè pee t:ee ngópu. Yi tpódu y:oo pi mwiyé dpímo a vyee dé, yi tpile myedpímo a t:âmot:âmo dé.

³⁹ Yélini maa p:uu dnye paa, dini ghi n:ii ngé Yesu kídosi ñedé a m:uu ngópu, dnye nkwtinkwiti,

⁴⁰ kópu, Nyi lónté pini? Kópu, U yi nga doo kwo, Chóo Lémi u ngomo nê pw:ono, wo py:ile amílè, u ngwo am:aa wó. Kópu, Mumdoon yi Chóo Lémi Tp:oo, ye ñyóó kídosi ñedé a ghidi, ñyóóchóo mē ngee ngí.

⁴¹ Kada pini yoo, dèèpí pyu yoo, kpèè ziyé pyu yoo yi kada pini yoo mye yi kai, yinté myednye nkwtinkwiti.

⁴² Noko yipu, Kn:aa pini yoo yidoo ngèèpí dé, ngmènè doo u ntââ chóochóo daawa ngee. Noko yipu, Mumdoon Chóo Lémi ngé nmí kada pini ngé a pyódu ngé, kídosi ñedé chóo wuné wupwo knomomè, ye u ngwo u kwo nmo kélímí té.

⁴³ Noko yipu, U nuw:o Chóo Lémi p:uu a kwo, apu, Nè tp:oo. Noko yipu, U nuu ghi Chóo Lémi nódo wo tóo, ye pèdè ngee.

⁴⁴ Kpaa pyu n:ii dé Yesu u nkígh:é kídosi ñedé tee dumo, Yesu yinté myedpímo nkwtinkwiti.

Yesu kídosi ñedé u ngwo pwene

Mak 15:33-41; Luukí 23:44-49; Njon 19:28-30

⁴⁵ Kââdí mââ kèlè dini ghi ngé, yi dyámé pee mbèmè mgídí a ghay wo. Dini ghi n:ii ngé kââdí ngé liy:aa pyile a kuwo ngé, mē wa wo.

⁴⁶ Yi dini ghi ngé Yesu dpodombiy:e ka wo, apè, Ilay, Ilay, lama sapaktáni. Yi kópu u nt:u kópu, A Yâpwo éé. A Yâpwo éé. Lukwe díy:o a mo cha kuwo nê? Lukwe díy:o nga d:oo ch:anè wo? *

⁴⁷ Yélini yi doo kwo, Yesu u dnye yi ny:ee ngópu. Yi yélini woni kní y:oo noko yepè, Ilacha ka ka kââ.

⁴⁸ Pi mbèpèmbèpè ngmè loo, tpènè n:éè ngmè ñuwo, wain d:ââ k:oo kmènè ngé, yimbwi ñedé kââ, Yesu komo t:âmo mbee ngé, apè, Nda ngé.

⁴⁹ Ngmènè pi woni kní y:oo kwo, Ngí t:ââ kmèle. Kwo, Ilacha wuné pwiyé kní, ó daawa ní. Kwo, Ilacha ngé kí pini kídosi ñedé yinè wuné ngèèpí?

⁵⁰ Myombó Yesu dpodombiy:e méyi ka wo, yed:oo pwene.

⁵¹ Yi dini ghi ngé Chóo Lémi u ngomo k:oo kpídí ndíi n:ii doo ya, yi kpídí ngé yoo yi maa dpímo nkokonkoko, apè, Chóo Lémi u yâpwo ghi k:oo daapaa ní dnyie. Yesu kídosi ñedé dini ghi n:ii ngé pwene, wod:oo yi kpídí chóo mínè chaa wo, châpwochâpwo ngé nkwoodo a yaa wo, knâpwo dí. Yi ngwo yi dyámé pee mye ghèdè mbè wo, t:aaní chaa dnyie, *

⁵² pi ntóó kpomo n:ii kní yi mènè a kmènè tumo, mye kweñe dnyie. Chóo Lémi u nuu u yoo, yélini wuné a pw:oo dnyie, yi ngwo a pii dnyie.

⁵³ Yesu dini ghi n:ii ngé a pii wo, yi yélini yi kpí k:oo a pwii dnyie, Njedusalem lee dnyie, pi yilí kní y:oo mí m:uu tumo.

⁵⁴ Lede n:ii kní y:oo Yesu kídosi ñedé t:ee ngópu, yi mââwe ndíi u kii kídosi u nkígh:é dnyen:aa kwo, Yesu dnye y:enè. Dini ghi n:ii ngé dyámé pee ghèdè mbè wo, yi kópu yilí yi ngópu mye pyaa dnyie, nkíngè mbè dnyie, noko yepè, Kí ndéndè ngé Yâpwo ndíi tp:oo.

⁵⁵ Pyââ yi yilí doo kwo, daa chono dnya a kwo, yi dnya a vuywo. Yi pyópu kní y:oo Yesu Nkálili: Wee u kwo dnyimo a yâmuyâmu, myednyimo a ngèèpí. *

⁵⁶ Yi vy:o pyââ pyile doo kwo, Méli Makídala pyââ ngmè, Méli nyomo, Njems mbwémi Njósép yi pye, Sepédi u kpâm pyolo, Njems mbwémi Njon yi pye.

Yesu ntóo u ngwo kmènè ngópu

Mak 15:42-47; Luukí 23:50-56; Njon 19:38-42

⁵⁷ Daa kèmakéma kââdí doo wupwo, Adamátiya pi ngmè ta, u pi Njósép. Yi pini ndáápi ngmè, myenté Yesu p:uu ndiye pyu ngmè.

⁵⁸ Paléti ka loo, Yesu ntóo u kwo mínè ch:ee ngé, wod:oo Paléti ngé u lede kní ye yepè, Wu pini ntóo ala pini ka nyi y:ee yó.

* 27:46: Psalm 22:1

* 27:51: Ex 26:31-33; Hipílu 6:19; 10:19-20

* 27:55: Luukí 8:2-3

⁵⁹ Wod:oo Njósép adí lè, kpídí mb:aa ngmê pwila ngê, Yesu ntóó kídosi ñedê a ngópu, yi kpídí ngê a kmongo ngê.

⁶⁰ Ntóó ñuwo, chóó u kpomo u mênê mí yó, chéêpí ndíí yi kpomo t:âmo ngmê tpiyé wupu kwólu, u ngwo nkoko ngê, wod:oo p:oo loo. Yi kpomo pi kní y:oo taani paa mwiyé a ché ngópu, yi Njósép mupwokní yi ntóó kmênêkmênê u l:êê díy:oo.

⁶¹ Méli Makídala pyââ, u pénta Méli k:ii, kpomo chedê dpímo ya, Njósép ngê Yesu ntóó yi ngópu kmênê ngê.

Kada pini kní y:oo lede kní ngmê kpomo chedê u ngwo minê kuwo tumo

⁶² Womumo mw:aandiye, Sátídé ngê, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo, Pádisi yoo yi kii, Paléti ka lee dniye,

⁶³ kwo, Nmí Lémi, k:omodanê pyu n:ii ma nmyi vya ngmê, u kópu dyuu ngma até dp:oo nuw:o kwolo. Kwo, Pi kní ye ala kópu dpímo tpaápê, yipu, Wa vya nê, wo pyile amí lè, u ngwo amênê pyidu. *

⁶⁴ Kwo, P:uu ndiye pyu kní y:oo ntóó wa t:âmo knomomê, pi kní ye wa vyi ngmê, yewo, Kímêdé pyidu, ye yi k:omodanê kópu mbêmê u pi ndíí ngê wa pyódu. Kwo, U ntáâ lede kní ngmanyi dy:ââ, ntóó kwéli kmênê ngmê, awêde máâ yi dny:oon:aa t:ââ, yed:oo p:uu ndiye pyu kní y:oo ntóó daawa t:âmo ngmê.

⁶⁵ Paléti ngê yepê, U ntáâ. Yepê, Lede kní ngmê ñuw:o yó, yi kópu mb:aamb:aa ngê dp:uu l:âmo yó.

⁶⁶ Wod:oo Paléti ngê lede kní yi p:uu ngmê t:ângo, kpomo chedê nipi lee dniye. Chéêpíni kpomo t:âmo doo kwo, yi cháâ u l:ii p:uu t:ee ngópu, noko yepê, Pi ngmê ngê wa kpémí knomomê, u ngwo anmo w:ee. Yed:oo yi lede yoo a kuwo tumo, yepê, Mb:aamb:aa ngê dmyinê vuywo, kí kpomo u mênê pi kíngmê kee.

28

Yesu u ngwo a pii wo

Mak 16:1-10; Luukí 24:1-12; Njon 20:1-

10

¹ Sandé mw:aa mgídi vy:o, Méli Makídala pyââ, u pénta Méli k:ii, kpomo chedê lee knopwo, Yesu kwéli kmênê ngópu.

² Yi taa knopwo, têpê dpodombyi:ee doo ghêdé, nmí Lémi u enjel ngmê mbóó p:uu a ndê wo, chéêpíni kpomo t:âmo doo kwo, tpiyé wupu kwólu, mbêmê yaa wo.

³ U p:ââ doo a wuu mbele, límí u wuu ntoo, mye yintoo. U kpídí dmi d:ud:umbiy:ee kpaapíkpaapí. *

⁴ Lede n:ii kní y:oo kpomo dnye y:enê, nkíngê ngê y:ay:a pwiyé dniye, mbwee ntóó kii pyaa dniye.

⁵ Enjel ngê yi pyópu dê ye yepê, Namé nkíngê. Yepê, A lama ka tóó, Yesu ka dpo vuywo mo, pini n:ii kídosi ñedê t:ee ngópu.

⁶ Yepê, Al:ii daa tóó. Yepê, Kêda pyidu. Yepê, A pwiyé cho, ntóó kwéli yé ngópu, yi ghi anyi m:uu nyoo.

⁷ Yi ghi yi m:uu ngópu, enjel ngê yepê, Límílímí ngê lee cho, p:uu ndiye pyu kní ye mdoo ñuw:o nyoo, yipi, Yesu kêda pyidu, nmyi kada a kwo, Nkálili. Yipi, Yi anmy:uu m:uu ngmê. Enjel ngê yepê, Yi kópu dpo yidín:aa vyi. *

⁸ Wod:oo yi pyópu dê y:oo límílímí ngê kpomo a kuwo ngópu. Dpímo nkíngê, ngmênê w:aa myedê pyw:ee ngópu. Mbêpê a pwaa ngópu, apê, P:uu ndiye pyu kní ye mdoo nyi ñuw:w:oo.

⁹ Maa p:uu Yesu a pyódu ngópu, yepê, Mw:âákó dp:oo. U kwo lee knopwo, yu km:ee dyimê knopwo, yu dê dpímo tpyé dé.

¹⁰ Yesu ngê yepê, Namé nkíngê. Yepê, A mbwó kní ye mdoo ñuw:o nyoo, yipi, Nkálili Wee u kwo dmyinê lèpi, yipi, Nê y:i anmy:uu m:uu ngmê. *

Lede kní y:oo kada pini kní ye mdoo u ngwo ñuw:o ngópu

¹¹ Dini ghi n:ii ngê yi pyópu dê maadi dpímon:aa kwo, lede kní ngmê Njedusalem lee dniye, kópuni yi ngópu pyaa dniye, yi kópu yilí yi yuu dmi kpêé yiyé pyu yoo yi kada pini kní ye minê y:ee tumo.

¹² Kada pini yoo yintómu nipi a wó, yi nuw:o dmi ngmidí ngê pyódu ngópu, lede kní ye ndapí yilí y:ee ngópu,

¹³ yepê, Kópuni dê pyódu, pi ka nangé vyi. Yepê, Pi kní ye ala kópu dmyinê tpaápê, yipi, Dini ghi n:ii ngê nmí dpí té, p:uu ndiye pyu kní y:oo daa nmí lama ntóó kédê t:âmo ngmê.

¹⁴ Yepê, Paléti ngê yi kópu a nyémí knomomê, nmyi kpadakpada u pi a tpaápê knomomê, ye u nuw:o nmo l:âmol:âmo, kópu nmye daangmêwa d:uu.

¹⁵ Wod:oo yi lede kní y:oo yi ndapí yi kélé a ngee ngópu, kópuni ye vyi ngópu, yi kópu pi kní ye ntênê dnyen:aa tpaápê. Nju tpémi y:oo yi k:omodanê kópu awêde mu nyepényepê ngmê.

Yesu ngê chóochóó p:uu ndiye pyu kní ye u ngwo a kéma ngê

Mak 16:14-18; Luukí 24:36-49; Njon 20:19-23; Dpodo 1:6-8

¹⁶ Yesu p:uu ndiye pyu y:a mê ngmê Nkálili Wee u kwo lee dniye. Yesu ngê mbwini n:ii u pi ye vyu, yi mbwini mbêmê lee dniye.

¹⁷ Dini ghi n:ii ngê m:uu ngópu, yi yi mbodo dmi ngê kame u kwo ghê dniye, ngmênê kní ngmê yi nuw:o miyó ngê dnye ya, yinê ye daa vyílo.

* 27:63: Mát 12:40; 16:21; Njon 2:19-21

* 28:3: Mát 17:2

* 28:7: Mát 26:32

* 28:10: Hipílu 2:11

¹⁸ Yesu yi nkîgh:ê a loo, nipi dnye danêmbum, yepê, M:aa ngê mbóó p:uu kópu yilí yintómu yi kada pini ngê dê pyódu nê, dyámê mbêmê kópu yilí yintómu yi kada pini ngê myaa pyódu nê. *

¹⁹ Yepê, Yí kópu u l:êê díy:o dyámê mbêmê ghi yintómu dpi lee dmyeno, pi yilí a p:uu ndiye pyu ngê dp:uu pyódu tóó. Yepê, Dmyinên:aa mbápitísím kígha dé. Yepê, M:aa u Ghê Dmi, myenté M:aa u k:ii, nmî kêê k:oo dmyinên:aa kapí dé. *

²⁰ Yepê, Dêêpí kópu n:ii nmye ní vyi too, yi nuwo dp:uu kalê tóó, mb:aamb:aa ngê dny:oo cháâchâa dé. Yepê, Nkíngê ngê kêê nangê t:oo. Yepê, Dye ghi yintómu nmyi p:uu aní ya, u dí, kuwókuwó wéni amí d:ii.

Wu u dí. *

MAK

Yesu Kédisu dyámé mbémé dini ghi ngé doo paa, p:uu ndiye pyu yoo doo ndiye kigha dé. U kuwó dini ghi ngé pwene, mēda pii wo, u mī ka mē kee wo, u kuwó dini ghi ngé Pita pi knī ye Yesu p:uu dpīmon:aa danēmbum, Mak ngé Pita dpīmo yāmuyāmu. Pita ngé kópuni dpīmo tpaṗé dé, Mak ngé Kídiki dnye ngé ye mēdpīmo tpiye dé. M:āā pyolo y:a mē limi mī loo, yed:oo Pita pwene, Mak ngé yi danēmbum Kídiki dnye ngé u ngwo d:ēē ngé. Ala yi danēmbum.

Njon Baptist ngé Yesu u maa u ngwo a yó Mátīyu 3:1-12; Luukí 3:1-18; Njon 1:19-28

¹ Ala Yesu Kédisu u kópu mb:aa, pini n:ii Chóó Lémi Tp:oo.

² Chóó Lémi ngé kópuni u kwo a vvu, u komo kapí pyu Yisaya ngé wuné a d:ēē ngé, apé,

A kópu y:ey:ee pyu ngada waní káā, maa yinē aminé yé.

Yisaya ngé ala kópu mye d:ēē ngé, *

³ W:amí mbémé pi ngma adí káā, yewo, Nmí Lémi u maa a yé yó, maa mb:aa yidó yé yó.

*

⁴ M:āā yilí mī loo, Njon ngé Yisaya u kópu u ngwo ntiye ngé. Yesu ngé u dpodo kn:āā ghēlí daangé chópu, Njon ngé Chóó Lémi u kópu pi knī ye doo tpaṗé, yi nuw:o dmi doo ngmēēpi dé, Yesu u maa u ngwo doo a yiyé. Njon w:amí mbémé dpīmo ya, yélini u kwo dpīmo lēpi, ye dpīmo danēmbum. Yipu, Nmyo ndéndé ngé Nju tpémi, ngmēnē Chóó Lémi u cháácháā nmyi lama daa tóó, kn:aa dyámé tpémi ntee dé, nmyo yinté dé. Yipu, Nmyi dono yilí kée tóó, mbwaa ngé n:aa mbápitísím kigha nmyo, Chóó Lémi ngé nmyi dono yilí u kuwó wa kée té, mēdaawa a ngí té, Chóó Lémi u yoo njini ngé u ngwo wanmyi pyaa dmi.

⁵ Njuda tpémi Njon ka yilí loo, Njedusalem tpémi yilí mye loo, dnyen:aa ng:aang:aa. Yi dono yilí yi yuu dmi Njon ka dnyimon:aa a yémí, wod:oo mbwaa ndíi paa Njódan dpīmo kmēnēkmēnē dé, mbápitísím ye dpīmo yém, yi dono yilí u ngwo dpīmo ghéēghéé dé.

⁶ Chóó Lémi u komo kapí pyu Ilaaha ngé kpídí gh:aagh:aa ntee dpīmo t:emí, Njon ngé yinté kpídí myedpīmo t:emí, kámél gh:aa kpídí. Pudumakó too pee u mbaléti ngé pyódu ngé, u paa vyílo yidpīmo t:emí. Mty:aa ndápu kpele numo ch:ee dpīmo kuwo dé, mu kópu u díy:o nté y:i dēpwo ya. *

* 1:2: Mal 3:1; Luukí 7:27 * 1:3: Is 40:3 * 1:6: 2 Kings 1:8

⁷ Pi knī ye yepé, Pini n:ii a kuwó wuné kwo, u pi ndíi. Yepé, Nē tédé. Yepé, D:oo u ntáā, u nkígh:é daaní nī. Yepé, Nē tp:ee.

⁸ Yepé, Mbwaa ngé muní mbápitísím kigha nmyo, ngmēnē yi pini ngé Chóó Lémi u Ghé Dmi ngé wa mbápitísím kalé nmyo.

Njon ngé Yesu u ngwo mbápitísím kwólu Mátīyu 3:13-17; Luukí 3:21-22

⁹ Yi dini ghi ngé Yesu Nkálili doo ya, p:aa u pi Nasalet. Yi p:aaní a kuwo ngé, Nkálili Wee myedé kuwo ngé, Njódan mbwááni a řuwo, Njon ka u ngwo loo, kwo, Mbápitísím kalé nédi, yed:oo Njon ngé mbwaa lēē u mēnē Yesu kmēnē ngé.

¹⁰ Dini ghi n:ii ngé Yesu mbwaa lēē u mēnē a pii wo, apé, Mbóó mēdē kpémí. Myenté Chóó Lémi u Ghé Dmi vy:émé k:ii ntee tpile ngé u pwo a ghépé wo.

¹¹ Mbóó p:uu dnye ngmē ny:ee ngópu, kwo, Nyi a tp:ee njini, nuu ghi a nódo ka tóó, dye ghi yintómu a nuu u kópu nye d:uud:uu too.

Setan ngé Yesu u ngwo doo dódo Mátīyu 4:1-11; Luukí 4:1-13

¹² Yi dini ghi ngé Chóó Lémi u Ghé Dmi ngé Yesu w:amí mbémé dy:āā ngé.

¹³ Y:i doon:aa ya, wo podo ya, Setan ngé y:i doon:aa tókótókó. Chii tpile tp:oo y:i myed:nyen:aa kwo, enjel yoo a lee dnye, Yesu mē ngee ngópu.

Yesu ngé u dpodo kn:āā u ngwo chópu Mátīyu 4:12-17; Luukí 4:14-15

¹⁴ U kuwó dini ghi ngé Njon ngé King Helodi ka u dono kópu yilí dpīmo kwódukwódu dé. Yi kwódu yé u l:ēē díy:o Helodi ngé Njon mbwa k:oo kmungo, Yesu Nkálili u ngwo loo, pi knī ye dpīmon:aa danēmbum, Chóó Lémi u kópu mb:aa p:uu ye dpīmon:aa danēmbum.

¹⁵ Yipu, Dye ghi mbwee machedé. Yipu, Chóó Lémi ngé u yoo y:enē kn:āā daa kēmakéma a chap. Yipu, Nmyi dono yilí kée tóó, yipu, Chóó Lémi ka diyé dmyeno, u kópu mb:aa ka kélímí mbé dmyeno.

Yesu ngé u mwiyé mwiyé p:uu ndiye pyu yoo u ngwo ngmídi too

Mátīyu 4:18-22; Luukí 5:1-11; Njon 1:35-51

¹⁶ Dini ghi n:ii ngé Yesu Nkálili Kpéni Lēē u nkígh:é doo m:ii, te yāmuyāmu pyu miyó módu, Saimon mbwémi Andru, apé, Mu vvyuwó mo.

¹⁷ Yesu ngé mgongo ye ngmē kwólu, yepé, A ngm:ēē nódo. Yepé, Te u vvyuwó ntee dpí lama a tóó, pi vvyuwó yinté dpí lama n:aa kigha. Yepé, Pi yilí Chóó Lémi ka wanmo řuwo:ó.

¹⁸ Yi ngwo dini ghi ngé yi pwoo a kuwo ngópu, Yesu ngm:éé ngópu.

¹⁹ Até yidnye lèpi, mwada y:i myenté Yesu ngé pi mbwémi mē miyó até yi m:uu doo, Njems mbwémi Njon, Sepédi tp:oo dē. Yi mī k:i dinki k:oo dnye kwo, yi pwoo dnye l:âmol:âmo.

²⁰ Dini ghi n:ii ngé Yesu ngé m:uu doo, yepê, A pwiyé cho. Yepê, A p:uu anyi kaa cho. Wod:oo yi mī Sepédi, u dpodo pyu yoo yi k:i, dinki k:oo a kuwo tumo, wod:oo Yesu u kuwó ghê knopwo.

Yesu ngé kmēna ngmē u ngwo ngm:ii kwólu

Luuikí 4:31-37

²¹ P:aa ndii ngmē u pi Kipēēniyēm, Nkálili Kpéni Lēé u nkígh:ē p:aa ni ngmē. Yi pini páádi kní Yesu u k:i Kipēēniyēm lee dnye, y:i dnyen:aa ya. U kuwó dini ghi ngé, líme wo ngé, ngépê ngomo k:oo kee dnye, Yesu ye doon:aa déépí.

²² Kópuni ye vyi too, yi nyepēnyepē u kópu ngé pyaa dnye, mu kópu u dīy:o déépí pyu yoo ntee dnyimo déépí, daa yinté dpímo déépí. Kópuni Yesu ngé ye dpímo tpaépé dé, daa ndiye pyu ndii yoo yi pi dmi mbēmē dpímo tpaépé dé, chóó u pi mbēmē dpímo tpaépé dé. Noko yipu, U kópu yili yintómu ndé kópu dé. *

²³ Pi ngmaté yi ta, u kmēna u ngwo ngmédoo kwo. Ngépê ngomo k:oo adi kee, yi kmēna u komo kââ, Yesu ka dpodombiy:e adi mbwólu, kwo, Yesu Nasalet pi.

²⁴ Kwo, Lukwe nmo ngmanyi md:o? Kwo, Wanyi dyēné nmo? Kwo, A lama nye tóó, Chóó Lémi ngé a ngmídi nyoo, nyi u nuu u pi.

²⁵ Yesu ngé yi kmēna ka kwo, Tumu chi ya. Kwo, Ye pini a kuwo ngi.

²⁶ Yi kmēna ngé yi pini ka nyuno pwoopwo adi y:oo, dpodombiy:e adi kââ, wod:oo yi kmēna ngé yi pini a kuwo ngé.

²⁷ Pi yintómu ngwéti dnye, noko dnye póó, noko yepê, Kí lónté kópu? Ndiye tédé kamí. Noko yepê, Yesu kmēna yoo yi pwo a tóó, u dnye a nyēmí ngmē.

²⁸ U kuwó dini ghi ngé yi kópu u mdoo yedé núw:o ngópu, Nkálili wee límilímí ngé a ngéédí.

Yesu ngé Saimon u mbywé pyââ u ngwo pyi ngé

Mátiyu 8:14-17; Luukí 4:38-41

²⁹ Ngépê ngomo k:oo dini ghi n:ii ngé a pwii dnye, Yesu p:uu ndiye pyu páádi kní yi k:i Saimon mbwémi Andru yi p:aa pee lee dnye.

³⁰ Saimon u mbywé pyââ ngmítédmi mbēmē doo dpí, mbii ndii u ngwo ngmédoo

ya. Dini ghi n:ii ngé taa dnye, Yesu ka yi pyópu yuu adé y:ee ngmē.

³¹ Yesu loo, yi pyópu kwulo kele, a pyidu ngé, wod:oo yi mbii ngé a kuwo ngé, yi pyópu ngé nté ye mē y:àngo.

³² Kââdi dini ghi n:ii ngé gho, yi ngwo Nju tpémi yi líme wo machedé ngé pyodo. U kuwó dini ghi ngé mbii pyu yintómu Yesu ka núw:o tumo, n:ii dé y:e yi kmēna dnye kwo, u kwo nye núw:o tumo.

³³ Yi ngomo t:âmo ghi a nt:ee wo, pi dēpwo a ya.

³⁴ Yesu ngé pwoopwoopwe yili pyi ngé, mbii dyéédí daa ngmídi yedoo ya. N:ii kní y:e yi kmēna dnye kwo, yi kmēna yili Yesu ngé ngm:ii kalé too. Yesu ngé kmēna kní ye danēmbum kwódu ngé, mu kópu u dīy:o yi lama doo ya, Pini n:ii Chóó Lémi ngé a ngmídi ngé, kí yi pini. Yesu ngé u yi dēpwo kwo, Pi yintómu yi lama yi kópu yaa we.

Yesu ngé Kipēēniyēm u ngwo a kuwo ngé Luukí 4:42-44

³⁵ Mw:aamw:aa ghéli daa wa wo, Yesu ngé p:aa u ngwo a kuwo ngé, pi kwéli dēpwo a paa, y:i doon:aa ngépê, u mí ka.

³⁶ Saimon mbwémi mbwémi ma adí lee dmi, Yesu dnyen:aa nmy:uu.

³⁷ Dini ghi n:ii ngé a pyw:ee ngópu, kwo, Pi yili kní y:oo ka nmy:uu ngi.

³⁸ Ngmēné Yesu ngé yepê, Kn:aa p:aa ni lee kméle, yepê, kópu mb:aa y:i ye ngmēnimo tpaépé. Yepê, Yi kópu u dīy:o até d:a lé.

³⁹ Wod:oo lee dnye, Nkálili woepo woepo yi ngépê ngomo kní yi k:oo dnyimon:aa koko, Yesu y:i ye dímon:aa déépí. N:ii kní y:e yi kmēna dnyimo kwo, Yesu ngé yi kmēna dpímo ngm:ii kígha dé.

Yesu ngé pi ngmē pyi ngé, too pee mbii leprísi u ngwo doo ya

Mátiyu 8:1-4; Luukí 5:12-16

⁴⁰ Pi ngmē Yesu ka loo, too pee mbii leprísi u ngwo doo ya, yu mbodo dé y:e k:ame u kwo ghé wo, u kwo nképé mbé wo, kwo, A lémi. Kwo, U yi nga choo kwo knomomé, ye u ntáâ kópuni ngé tupwótupwó ngé pyódu noo, wanyi chedé.

⁴¹ Yi pini Yesu ka ch:ané wo, wod:oo Yesu ngé kēé p:uu yó, kwo, U ya a nga ka kwo. Kwo, Nupwó dí chedé.

⁴² Yi ngwo yi mbii ngé yi pini a kuwo ngé, mb:aamb:aa ngé mē pyodo.

⁴³⁻⁴⁴ Yesu ngé kwo, Kí pini. Kwo, Ala kópu ny:ee ngi. Kwo, Kópuni nga dí d:uu, pi ngmē ka kidingé vyi. Kwo, Ala ngwo Njedusalem chi lèpi, kpéé yiyé pyu ngé amí m:uu ngi. Kwo, Mósisi ngé kópuni a d:éé ngé, yi kópu dp:uu d:uu ngi, ínmé miyó dp:uu núw:o ngi, kpéé yiyé pyu ka dp:uu y:ee dé, wamí nk:éé dé, kópuni nga dí d:uu, u ngwo pèdè w:ee y:e.

* 1:22: Mát 7:28-29

⁴⁵ Ngmênê yi pini ngê Yesu u dnye daa nyongo, p-aani p-aani loo, p-êê mí chaa ngê. Yí kópu u l-êê díy:o, dini ghi n-ii ngê Yesu p-aa ndíi n-ii dpímo lèpi, pi yilí yintómu u kwo dnyimo lèpi, u nkígh-ê dnyimon:aa wowo, pyiyépyiyé u kwo dnyimo dnyinê. Pi dèdpímo a ya, Yesu ka doo u ntââ ngê u kwo dpímo pyodopyodo. Yi kópu u l-êê díy:o dye ghi ngmê ngê yintoo p-aani k:oo daam:uu n-ee. Pi kwéli dèdpímo a paa, y:i dpímo a ya, pi yilí yintómu y:i u kwo dnyimo a lèpi, daa p-aa ngmídi dnyimo a ndiyendiye.

2

Yesu ngê u knêyómu ya pyu u ngwo pyi ngê

Mátiyu 9:1-8; Luukí 5:17-26

¹ Wo miyó pyile mí loo, Yesu p:uu Kípèniyèm u ngwo mède diyé dnye. Pi kní yi lama yi yaa wo, apê, Yesu p:o a tóó.

² Pi yintómu u kwo a lee dnye, ngomo a nt:ee ngópu, pi kuwa mí ghay wo. Yesu ngê chóó u p-êê kópu dnyu ye doo tpaépê dé.

³ Yesu ka mbii pyu ngma a núw:o ngópu, kpáli dè ntóó dè. Ngmítédmi mbêmê a yé ngópu, pi páadi kní y:oo dnyinê ngópu.

⁴ Doo u ntââ yi pini Yesu ka daapê núw:o ngópu, mu kópu u díy:o pi kní y:oo maa nkoko ngópu. Yi pini páadi kní y:oo yi ngomo pywápê ngmê pw:ono adí núw:o ngmê, Yesu kwéli doo a ya, ngomo pw:ono puu yi ngmêmínê t-ee ngópu. Ngomo pw:ono tēpê a wéli ngópu, puu yi ngmêmínê t-ee ngópu, yi pini yedê ngê y:i ghípi ngópu, u ngmítédmi mbêmê doo ya.

⁵ Dini ghi n-ii ngê Yesu ngê m:uu too, a w-ee ngê, apê, N-ii kní y:oo kí pini a ka da núw:o ngmê, ndéndê ngê a ka wunê kélímí té. Yesu ngê yi pini ka kwo, A tp-ee. Kwo, Nono yilí yintómu dí chedê, Chóó Lémi ngê mēdaawa kpada ngi. *

⁶⁻⁷ Nju tpémi yi dēépi pyu yoo y:i ngmédoo kwo, yi kópu yi ny:ee ngópu, yi gha vy:o a vyi ngópu, apê, Kí pini ngê lukwe díy:o yi kópu dé vyi? Apê, Ú yi u ngwo a kwo, Chóó Lémi u daa nê káadi. Apê, Chóó Lémi mu ngmídi ngê yinê wa vyi, awo, Nono yilí dí chedê. Apê, Doo u ntââ, pi ngmê ngê yinté kópu d:uudpi vyi. *

⁸ Kópuni tumu dnye nuw:onuwo dé, Yesu ngê a w-ee too, yepê, Lukwe díy:o yenté nmye nuw mbumu té?

⁹⁻¹¹ Yepê, Nê Chóó Lémi u Pi Ndéndê, u ntââ ngê yinê a pyódu noo, u ntââ dyámê mbêmê pi ka waní vyi, Nono yilí dí chedê, Chóó Lémi ngê nono yilí u kuwó dé kéé té, mēdaawa a ngí té. Yepê, K-omo tpile a kópu ka módó daanmyi kélímí mbê dmi, ngmênê kópuni kí kpáli ntóó ngê n:aa d:uud:uu, a kópu ka

u ngwo nmye kélímí té. Wod:oo Yesu ngê yi kpáli ntóó ka kwo, Gh:éédé, ngmítédmi a ngini, p:o lili.

¹² Wod:oo yi pini ghéédí wo, u ngmítédmi a ngéédí, pi yintómu yi ngópu mí pwii wo. Pi yintómu ngwéti dnye, Chóó Lémi chaa kalé ngópu, noko yepê, Kínté kópu pi doongmê módu. *

Yesu ngê Lipi u ngwo ngmídi ngê

Mátiyu 9:9-13; Luukí 5:27-32

¹³ Yesu p:uu Nkálili Kpéni Lèê u nkígh-ê mē diyé dnye. Pi yilí yintómu u kwo a lee dnye, y:i doon:aa ndiye kígha dé.

¹⁴ Dini ghi n-ii ngê kada a y-ee ngópu, maa p:uu tákisi ngéépi pyu ngmê m:uu ngópu, u pi Lipi, Alípayas tp:oo. Yi pini ndapi ngéépi ngomo ghi k:oo doo ya. Yesu ngê kwo, A ngm:êê nédi. Wod:oo ghéédí wo, Yesu u kuwó ghê wo.

¹⁵ U kuwó dini ghi ngê u ngomo k:oo kee dnye, Yesu, p:uu ndiye pyu yoo, tákisi ngéépi pyu yoo, kn:aadi te pyu yoo mye yi k-ii. Yinté pini mē yilí Yesu p:uu dnye ya. Nipi dnye kmaapi, yi ngomo k:oo.

¹⁶ Dēépi pyu yoo n-ii dé Pádisi yoo yi vy:o dnye kwo, y:i kní ngmê ta. Apê, Yesu kn:aadi te pyu yoo yi k-ii mu kmaapi té. Yi tpókni Yesu p:uu ndiye pyu kní ye póó dnye, yepê, Lukwe díy:o nmyi kada pini kn:aadi te pyu yoo tákisi ngéépi pyu yoo yi k-ii a kmaapi té? *

¹⁷ Yesu ngê yi kópu yi nyongo, yepê, N-ii mb:aamb:aa dé, yi yéli ye kpeede d:uudpi ní. Yepê, Kpeede mbii pyu kní ye dpí lè. Yepê, Yélini yinê ye, Nmo mb:aamb:aa dé, daa yi yéli yi díy:o al-ii nê loo, yepê, ngmênê kn:aadi te pyu yoo yi díy:o nê loo. *

Nté kpípi kpípi u danêmbum

Mátiyu 9:14-17; Luukí 5:33-39

¹⁸ Wo ngmê kní yi k:oo Pádisi kní y:oo nté dnyimo kpípi kpípi. Chóó Lémi ka dpodom-biy:e u ngwo dnyimo ngépê. Yi wéni kní ngmê ngê, Njon p:uu ndiye pyu kní y:oo yi kópu myednyimo d:uud:uu, nté myednyimo kpípi kpípi. Yi wéni ngmê ngê pi kní Yesu ka ngma a loo, u kwo póó dnye, kwo, Lukwe díy:o Pádisi kní y:oo nté dè kpípi ngmê, kwo, Njon p:uu ndiye pyu kní y:oo nté mya kpípi ngmê, kwo, ngmênê m:uu ndiye pyu kní ye nté chuu kwódu ngê?

¹⁹ Yesu ngê yepê, Wéni n-ii ngê pi cha dpí yéé kní, pi ngê nté pi ka d:uudpi kwódu. Yepê, A p:uu ndiye pyu yoo yi k-ii nmí gha dmi mb:aamb:aa ngê a pyede, doo u ntââ nté ye daaní kwódu. Yepê, Wéni n-ii ngê pi dpí pw:onu, u yoo yi gha dmi dono ngê dpí pyódu, dye ghi kní ngmê ngê nté dpí kpípi ngmê.

* 2:5: Luukí 7:48 * 2:6-7: Is 43:25; 1 Njon 1:9 * 2:12: Mát 9:33 * 2:16: Mát 11:19; Luukí 15:1-2 * 2:17: Luukí 19:10; 1 Tim 1:15

²⁰ Yepê, Dini ghi n:ii ngê a p:uu ndiye pyu yoo yi vy:o mēdaani kwo, yi ngwo yi gha dmi yinté dono ngê wa pyódu. Yepê, Yi wéni ngê yi chóó nté wa kpípí ngmê.

²¹ Yepê, Kópu kamí ngma atéd:a núw:o, nmyi l:êê ghi mbwee dmi daa kópu kamí yi pee dé. Mgongo ye ngmê kwólu, yepê, N:ii u kpídí mbwee dpo chópu, doo u ntáâ kpídí pee kamí daawa pwila, kpídí mbwee p:uu daawa t:oo. Yepê, Dini ghi n:ii ngê ayi ghodo, kpídí pee kamí déêkwédi ngê wa a pyódu, kpídí mbwee d:ud:umbiy:e wa a chópu. Yepê, Kpídí pee kamí, kpídí pee mbwee daa numo yi pee dé, myenté l:êê ghi mbwee a kópu kamí daa numo yi pee dé. *

²² Yepê, Wain kamí nmye ngmê:d:a núw:o, doo u ntáâ u yiyé tédê mbwee kní yi k:oo daani yé, wa dyênê té, mbwódo amí d:ii. Yepê, U ntáâ kamíni kní yi k:oo n:aa yiyé, daawa dyênê té. Yepê, Nmyi l:êê ghi mbwee dmi yi dye ghi machedê. Yepê, Nté kpípkípí mēdaa ndíi kópu. Yepê, Yi kópu u l:êê díy:o a p:uu ndiye pyu kní ye nté daani kwódu.

Yesu ngê líme wo p:uu kópuni yuu

Mátíyu 12:1-8; Luukí 6:1-5

²³ Líme wo ngmê ngê Yesu p:uu ndiye pyu kní yi k:ii witi yápw tédê dnyen:aa paa. P:uu ndiye pyu kní y:oo witi w:uu mtyé dnya a ngéêpí dé, yi kêê yedê dnye vuyuw:avyuw:a dé, too pee dnye wupí dé, w:uu u nkwo dnye pípi dé. Daa dpodo ndíi yidnye dódo, ngmênê Pádisi kní ye yinê ye dnye dpodo, *

²⁴ Yesu ka kwo, Lukwe díy:o m:uu ndiye pyu yoo nmí líme wo ngê a dpodo té?

²⁵ Yesu ngê yepê, Dini ghi n:ii ngê Dépidi u yoo kní yi k:ii mudnya a dómudómu, kópuni yi ngwo a d:uu ngópu, angénté, yi kópu dp:eengê kp:aa ngópu? Yepê, Dini ghi n:ii ngê Apiyata kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini ngê doo a ya, Dépidi ngê Sóol u ngwo a kuwo ngê, u yoo kní yi k:ii mbêpê dnye, nté daa núw:o ngópu. Yepê, Dómu ngê pí ngee too, *

²⁶ wod:oo Dépidi Chóó Lémi u wónu ngomo k:oo kee wo, yápw mbidédi kní ngma a ngéêdí, u lede kní yi k:ii ma tumo. Yepê, Yinté mbidédi kpêê yiyé pyu kní y:oo y:oo dnyimo pípi dé, doo u ntáâ kn:aa pini ngê daapí ma too.

²⁷⁻²⁸ Yepê, Ngmênê Dépidi ka pi ngê yey ngê kêê dépê t:ángo, mu kópu u díy:o Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, king ngê a pyódu ngê. Yepê, My:aaaté, yepê, Chóó Lémi ngê myedé ngmídi noo, nê u Pi Ndéndê. Yepê, U l:êê díy:o nê u ntáâ, líme wo u déêpí kópu dyuu nmye n:aa tpaép. Yepê, Pádisi yoo. Yepê, Nmyi nuw:o dmi alanté, Líme wo kada a tóó, yoo kuwó a kwo. Yepê, Yinté daa tóó. Yepê, Chóó Lémi ngê líme wo yó, pi kní yi ghé vyími

u l:êê díy:o, daa líme wo u l:êê díy:o yoo l:ámo ngê. *

3

Yesu ngê kóó ntóo u ngwo pyi ngê

Mátíyu 12:9-14; Luukí 6:6-11

¹ U kuwó dini ghi ngê Yesu p:uu ngêpê ngomo k:oo mē kee dnye. Yi ngomo k:oo pi ngmédoo kwo, kóó ntóó.

² Yi ngomo k:oo Pádisi yoo myednye kwo. Yi ngwolo dmi Yesu p:uu doo kwo, dépê y:ee tumo, apê, Nmí líme wo ngê pi ngma a piyipi knomomê, u ngwo nmo ndyikondyiko.

³ Yesu ngê yi pini kóó ntóó ka kwo, A pwiyé. Kwo, Pi kní yi ngíma a nkígh:ê anyinê ghê.

⁴ Wod:oo pi kní ye póo wo, yepê, Nmí déêpí kópu dyuu lónté? Yepê, Líme wo ngê kópu mb:aa ngmanyi d:uu, ó dono kópu ay:ii d:uu? Yepê, Pi ngmanyi ngee, ó anyi vy:a? Ngmênê pi kní y:oo kópu u kwo daangmê vyi ngópu.

⁵ Yesu ye nod:e wo, kwódo ng:oo dmi l:ámo a ngépa wo. U gha vy:o vyo, apê, Lukwe díy:o kí pini kóó ntóó ye doo ch:anê wo? Apê, Lukwe díy:o yi déêpí kópu ngmídi p:uu a nuw:o té? Wod:oo yi pini ka kwo, Ngéê kpê:e ngi. Wod:oo yi pini ngê kóó kpê:e ngê, yed:oo mb:aamb:aa ngê mē pyodo.

⁶ Yi ngwo Pádisi yoo pwíi dnye, King Helodi u kwo tēni pee yéli yi k:ii dnyen:aa danēmbum, yi danēmbum tédê Yesu u vyeu u dy:oo mínê chápwo ngópu.

Yesu u ngwo dpímo déêpí myedpímo pi pyipyi

Mátíyu 4:23-25; Luukí 6:17-19

⁷⁻⁸ Yesu p:uu ndiye pyu yoo yi k:ii Nkálili Kpéni Léê ndíi u nkígh:ê lee dnye. Pi yíli yintómu kní y:oo Yesu myednye yámuyámu. Pi yíli tp:oo témi tap. Nkálili tpémi, Njuda tpémi, Njedusalem tpémi, Yidumiya tpémi, Pédiya tpémi, Taiya tpémi, Saidon tpémi, daa wee ngmídi tpémi Yesu ka yedê loo, mu kópu u díy:o Yesu ngê kópuni yíli doo d:uud:uu, yi kópu yíli yi pi dmi a ny:ee tumo.

⁹⁻¹⁰ Yesu ngê mbii pyu yíli dpímo pyipyi, yed:oo mbii pyu kní y:oo pi dpodombiy:e dnye papí dé, Yesu ka u ngwo dnye lépi, u yi y:e doo kwo, Yesu p:uu kêê nm:uu yé, yed:oo nmí mbii machedê ngê u ngwo a pyodopy:odo. U l:êê díy:o Yesu ngê p:uu ndiye pyu kní ye u ngwo vyo, yepê, Dinki a núw:o yó, yepê, yoo a pwo wa a wó.

¹¹ N:ii kní y:e yi kména dnye kwo, dini ghi n:ii ngê Yesu m:uu ngópu, yu km:ee dyimé dnye, dpodombiy:e u kwo mbwóó dnye, kwo, Nyí Chóó Lémi tp:oo.

* 2:21: 1 Kódin 10:21; 2 Kódin 6:16

* 2:23: Deut 23:25

* 2:25: 1 Sam 21:1-6

* 2:27-28: Deut 5:14

¹² Yesu ngê kmêna knî ye yepê, Yi kôpu daamunmyi vyi ngmê, nê n:uu. Yi kôpu ye kwódu ngê.

Yesu ngê u dyépi y:a mê miyó u ngwo ngmídi too

Mátíyu 10:1-4; Luukí 6:12-16

¹³ U kuwó dini ghi ngê Yesu mbu paa loo, u yoo chóó mí myáá, yélini u yi dmi u ngwo doo kwo, yepê, A pwiyé dmyeno.

¹⁴ Yi yélini yi vy:o, pi y:a mê miyó ngmídi ngê, u dyépi yoo, u aposêl yoo. Yepê, Dí ngmídi nmyo, a p:uu dmyinê ya. Yepê, Díyo a dpodo tédê waní dy:áá nmyo, pi knî ye a kôpu dyuu anmyin:aa tpaépê.

¹⁵ Yepê, U ntáá ngê waní pyódu nmyo, pi knî y:e yi kmêna anmyin:aa ngm:ii kîgha dé.

¹⁶ Yesu ngê u dyépi y:a mê miyó ngmídi ngê, ala yi pi dmi. Saimon ngmê, pini n:ii Yesu ngê u pi nt:ángo, apê, Pita.

¹⁷ Saimon u mbwó Andru myomo, Njems mbwémi Njon pyolo podo, Sepédi tp:oo dé. Yesu ngê Njems mbwémi Njon yi pi dê ntaa doo, apê, Komo pwaáti dé, yi chóó yi dnye ngê, Mbówanênjís.

¹⁸ Pilipi Mbatolomyu limo wono, Mátíyu Tomas pii wolo, Njems tówo, Alípayas tp:oo. Tádiyás yono, Saimon mê ngmê, pini n:ii yoo woní knî yi k:ii u yi y:e doo kwo, Lóma lede yoo nmí ngm:ii kalé té, mu kôpu u díy:o u yi y:e dépwo kwo, Lóma tpémi y:o dny:oo y:enê nmo.

¹⁹ Njudas Kédíyót pi mê myomo, pini n:ii Yesu u kwódo ngê ghê wo.

Yesu u pyimo Setan u pi u ngwo t:ee ngópu Mátíyu 12:22-32; Luukí 11:14-23; 12:10

²⁰ U kuwó dini ghi ngê Yesu p:uu p:o mê lee dniye. Wunê ntee u ngwo dpímo pyodopyodo, yinté u ngwo mími pyodo, pi yíli u kwo loo, yi kôpu u l:éê díy:o u pi knî yi k:ii yi kmaapi u dye ghi dépwo ya.

²¹ Diní ghi n:ii ngê u pye ghee knî y:oo yi kôpu a ny:ee ngópu, wod:oo lee dniye, apê, Nmí nya. Mu kôpu u díy:o pi knî y:oo noko yepê, Kédê ghéti. Yinté dniye tpaépê.

²² Dêépi pyu n:ii yoo Njedusalem a ndê dniye, noko yepê, Kmêna yoo yi kada pini Setan ngê wu pini yinê a mbêpê kîgha. Noko yepê, Setan u wêdêwêdê mbêpê kmêna yoo yinê a ngm:ii kîgha too.

²³ Wod:oo Yesu ngê yi yélini a danê ngê, yepê, Setan ngê pi knî y:e kmêna daawa ngm:ii kalé té. Yepê, Daa Setan u wêdêwêdê mbêpê kmêna n:aa ngm:ii kîgha too, ngmêné Chóó Lémi u Ghê Dmi u wêdêwêdê mbêpê n:aa ngm:ii kîgha too.

²⁴ Yesu ngê mgongo ye ngmê kwólu, yepê, Yélini wee ngmídi u kwo a pyede, yoo wa chaa knomomê, numo p:uu adnyi l:éê

knomomê, ye yi chóóchóó yi wee wa dyênê ngmê.

²⁵ Yepê, Myenté, mupwoknî ngmê, numo p:uu adnyi l:éê knomomê, ye yi chóóchóó yi pi dmi wamye dyênê ngmê.

²⁶ Yepê, Setan u yoo mye yinté. Yepê, Numo p:uu adnyi l:éê knomomê, ye angênté adnyi ya. Yepê, Dmye kn:aadi ngmê, daa Setan u wêdêwêdê mbêpê kmêna n:aa ngm:ii kîgha too.

²⁷ Yesu ngê mgongo ye ngmê kwólu, yepê, Tpileni l:ámo dy:áá ngê dpí t:ámo té, u ngomo k:oo dpí km:éê té, doo u ntáá u ngomo k:oo daanyi kee, médaanyimo ngí té. Yepê, Ngmêné n:ii u wêdêwêdê ndíi, yi pini u ntáá, yi l:ámo dy:áá dpí mgími, kóo yu dpí kudu té, u ngomo k:oo dpí kee, tpileni mwiyé a t:ámo too, tpile chóó knî ye yi tpile moo y:ee té. Yepê, Setan l:ámo dy:áá ntee pini, u wêdêwêdê ndíi. Yepê, Ala yélini yinê mgími ngê, n:ii dé y:e yi kmêna a wee. Yepê, Chóó Lémi u Ghê Dmi a ménê a tóo, u wêdêwêdê mbêpê Setan kóo yu dí kudu té, yélini y:e yi kmêna a wee, dpí pyi té, yi kmêna n:aa ngm:ii kîgha too. *

²⁸⁻²⁹ Yepê, Ndê kôpu nmye ngmê:n:aa tpaépê. Yepê, Komo tpile pi knî y:oo ló dono kôpu yíli a d:uud:uu t:oo, ló kôpu dono Chóó Lémi p:uu ngmêdpí vyi ngmê, ngmêné Chóó Lémi ka yi yélini wa diyé dmi, ye Chóó Lémi ngê yi dono kôpu yíli u kuwó wa kée té, ntáá y:e médaangmêwa a vy:u. Yepê, Ngmêné pini n:ii Chóó Lémi u Ghê Dmi p:uu adí peede tpaépê, yi pini Chóó Lémi ka daawa diyé, Chóó Lémi ngê u dono yíli u kuwó daawa kée té. *

³⁰ Yesu ngê yi kôpu ye vyu, mu kôpu u díy:o pi knî y:oo noko yepê, Yesu ngê kmêna ngma a kwo.

Yesu u pye ghee knî y:oo Yesu u ngwo dnye nmy:uu

Mátíyu 12:46-50; Luukí 8:19-21

³¹ Yi dini ghi ngê Yesu u pye ghee knî taa dniye. Doo u ntáá Yesu ka daapi ní dniye, mu kôpu u díy:o pi yíli, ngomo a nt:ee wo. Wod:oo kuwa dnya a kwo, kôpu u kwo dy:áá ngópu.

³² Yi yélini y:oo Yesu ka y:oo vyi ngópu, kwo, Mye ghee knî kuwa ka wee, kwo, ka poopoo ngí.

³³ Yesu ngê yepê, N:uu ngmê a pye? Yepê, N:uu dé ye a mbwó yoo?

³⁴ Yélini yi vy:o doo kwo, doo y:enê dé, yepê, K:omo tpile niye ghee knî kuwa a wee, ngmêné a yoo njini ala ngomo k:oo a kwo.

³⁵ Yepê, Yélini y:oo Chóó Lémi u nuu u kôpu ye d:uud:uu tumo, yi yélini yi niye ghee knî.

* 3:27: 1 Njon 3:8; Tpyuu 20:2 * 3:28-29: Hipílu 6:4-6

4

Witi nt:ene u mgongo danêmbum

Mátiyu 13:1-9; Luukí 8:4-8

¹ Wo ngmê ngê Yesu Nkálili Kpéni Lêê u nkígh:ê doon:aa ya, pi yilí yintómu y:i doon:aa ndiye kígha dé. Pi dépwo a ya, Yesu ka lee dniye. Yesu ka pi yilí ngê pyodo, apê, A pwo wa a wó, wod:oo dinki k:oo wo wo, k:oo doon:aa ya, y:i doon:aa ndiye kígha dé. Pi yilí y:i kpéni lêê u nkígh:ê dnyen:aa kwo, Yesu y:i dnyen:aa ng:aang:aa.

² Ye doo mgongo danêmbum, kópu yilí y:i nuwo y:i doon:aa kígha.

³ Yesu ngê mgongo ye ngmê kwólu, yepê, Pi ngmê witi w:uu nt:ene tédê loo, tépê mwiyé chó, witi w:uu y:i u nkwo doo dimi dé.

⁴ Yepê, Witi w:uu woni dé maa p:uu mí dyimê dniye, ñmê kní y:oo mí ma tumo.

⁵ Yepê, Witi w:uu woni dé t:aaní mbêmê mí dyimê dniye, tépê mdoo kwéli dépwo ya.

⁶ Yepê, Yí witi w:uu dé límílimí ngê pii dniye, ngmênê dini ghi n:ií ngê káádí ndíí y:i kee wo, wod:oo pw:oo dniye, mu kópu u díy:oo y:i km:êê dmi tépê mênê yimi daa ghêpê dniye.

⁷ Yepê, Witi w:uu woni dé tpyé vy:oo mí dyimê dniye, y:i mí pii dniye, tpyé ngê ma too, y:i nt:u dmi daa kaa dniye.

⁸ Yepê, Witi w:uu woni dé tépê ghi mb:aa mbêmê mí dyimê dniye, y:i mí pii dniye, y:i nt:u dmi mb:aamb:aa ngê kaa dniye, yepê, kní ngmê y:i nkwodo w:uu pyoloy:a kele, yepê, kní m:uu y:i nkwodo wonoy:a kele, yepê, kní m:uu y:i nkwodo yonoy:a kele.

⁹ Yepê, Kópuni nmye dí vyí, y:i kópu mb:aamb:aa ngê dmyinê nuw:onuw:oo.

Kópuni u díy:oo Yesu ye doo mgongo

Mátiyu 13:10-17; Luukí 8:9-10

¹⁰ Dini ghi n:ií ngê yoo ndíí y:i p:o p:o mê loo, Yesu p:uu ndiye pyu yoo, u dyépi y:a mē miyó kní y:i k:ií, y:i mgongo danêmbum kní y:i díy:oo u kwo póo dniye.

¹¹⁻¹² Yesu ngê yepê, Chóó Lémi kóó k:oo wowo tumu kópu ngê doo ya. Yepê, Yí tumu kópu yilí nmye waní tpaépé dé, ngmênê kn:aa yéli ye nt:u p:uu daana a déédêé, ye aní mgongo, mu kópu u díy:oo kópuni Chóó Lémi u komo kapí pyu ngmê ngê a d:êê ngê, y:i yéli y:oo y:i kópu paa ntiye y:e. Yí kópu ala,

U mumu ngê a mumu ngmê,

u nyémí ngê a nyémí ngmê,

u wopwe ngê mēdēdē wopwe ngmê.

Wa a w:ee ngmê, ye Chóó Lémi ka wa diyé dmi,

y:i dono yilí u kuwó wa kée té, mēdaawa a ngí té. *

Witi nt:ene u mgongo u nt:u kópu

Mátiyu 13:18-23; Luukí 8:11-18

¹³ Yesu ngê yepê, Angénté? Yepê, Yí mgongo danêmbum dmyongê w:ee ngópu? Yepê, Ló mgongo ngmanmyinê w:ee ngmê?

¹⁴ Yepê, Witi w:uu pi ngê ntee a dimi too, yepê, Chóó Lémi u kópu pi kní y:i ngíma yinté a yiyé tumo. Yepê, Yí kópu pi wóni kní y:i mênê nt:u dpí kaalí, woni kní y:i mênê nt:u d:uudpí kaalí.

¹⁵ Yepê, Witi w:uu woni kní maa p:uu ntee dpí dyimê dmi, ñmê kní y:oo ntee dpí ma t:oo, yepê, pi woni kní yinté wēdēwēdē dé, yí ngópu dpí kuwo t:oo, kópu yí gha vy:oo d:uudpí kee, yí nt:u dmi d:uudpí kaalí, mu kópu u díy:oo Setan ngê yí kópu dpí t:ámo té.

¹⁶⁻¹⁷ Yepê, Witi w:uu woni kní t:aaní mbêmê ntee dpí dyimê dmi, w:uu dpí pii dmi, límí k:ií ngê moo pw:oo dmi, yepê, pi woni kní yinté dé, dini ghi n:ií ngê a kópu dyuu dpí ny:ee ngmê, yí gha dmi mb:aamb:aa ngê dpí pyódu, ngmênê yí kópu daa dye ghi daadíí yí gha vy:oo a ya yédi. Yepê, Dini ghi n:ií ngê kn:aa yéli y:oo a kópu dyuu u l:éé díy:oo a yoo adnyi kpakakpaka dé, yepê, yí yéli y:oo límí k:ií wa kpípi nê. *

¹⁸ Yepê, Witi woo woni kní tpyé ngê ntee dpí ma té, yepê, pi woni kní yinté dé, a kópu dyuu dpí ny:ee ngmê, ngmênê dyámé u tpilé kní y:oo a kópu dyuu yinté dpí ma ngmê. *

¹⁹ Yepê, Yí yéli nté ndapí, tpile yilí yí p:uu a nuw:oo nyédi, a p:uu daa nuw:oo nyédi, yí gha vy:oo a kópu dyuu nt:u d:uudpí kaalí.

²⁰ Yepê, Witi woo woni kní tépê mb:aa mbêmê yí nt:u dmi mb:aamb:aa ngê ntee dpí kaalí, yepê, pi woni kní yinté dé, a kópu ngê yí gha dmi dpí ntówo té, yí gha vy:oo nt:u yinté mb:aamb:aa ngê dpí kaalí, woni kní yí mênê pyoloy:a dé, woni kní yí mênê wonoy:a dé, woni kní yí mênê yonoy:a dé.

²¹ Yesu ngê mgongo ye m:au kwólu, yepê, Dini ghi n:ií ngê mgídí dpo ghay, n:ií ngê lam dpo vyuwó, doo u ntáá tpile u pwo kame daawa káá, mu kópu u díy:oo lukwe ngê mgídí wa chaa? Yepê, Yí pini ngê lam dpo y:oo, ya nkwodo dpí káá, yoo u ngwo dpí numo m:uu.

²² Yesu ngê yepê, Tumu kópu yintómu díyo wa a pywáli dmi, ngmee u kópu dyuu wamyedé pywáli dmi.

²³ Yepê, Yí kópu mb:aamb:aa ngê dmyinê nuw:onuw:oo.

²⁴ Yesu ngê yepê, A ka ntênê dmyina a ng:aa, a kópu dyuu mb:aamb:aa ngê dmyina a wopwe,

²⁵ mu kópu u díy:oo n:ií ngê a kópu dyuu wa a w:ee, díyo kní m:uu u kwo waní y:oo. Yepê, N:ií ngê a kópu dyuu daawa a w:ee, tédēni

* 4:11-12: Is 6:9-10; Njon 12:40; Dpodo 28:26-27; 1 Kódin 2:10
6:9-11

* 4:16-17: Kílosa 2:7

* 4:18: Mát 19:23-24; 1 Tim

kópu ayedê w:ee, yi kópu l:âmo wa a ngee, u nuwo wa a kuwo.

Nté woo u pyidepyide u danêmbum

(Yi dini ghi ngê Nju tpémi yi nuw:o ghi dmi alanté doo ya. Noko yepê, Mu dini ghi ngê Chóó Lémi ngê pi ngmê wa a ngmídi, yi pini nmí kada adí kwo, Chóó Lémi ngê léê tédê u nté woo nmo, nmí mbodo dmi mudu yi wa yâa, kn:aa dyámê tpémi yintómu nmí maknopwo adnyi ya. Yepê, Yi dini ghi ngê Chóó Lémi ngê chóó ada a y:enê nmo.)

²⁶ Yesu Nju tpémi ye doo mgongo, yepê, Chóó Lémi ngê u yoo yi y:enê kn:ââ lónté wa chaa? Yepê, Yi kópu alanté wa pyódu. Yepê, Dini ghi n:i ngê pi ngê u nté woo a nt:ene ngê, u nté woo dpí ntówo, mo dpo kuwo, yi ntíni woo chóó a pyidepyide yédi.

²⁷ Yepê, Yi pini p:o dpí lê, kn:aa dpodo p:uu mêmumê dpodo yédi, mgídi vy:o a dpí yédi, dye ghi yintómu yi ntíni woo chóó a pyidepyide yédi. Yepê, Yi pini u lama daa ya yédi, nté woo lónté dpí pyidu.

²⁸ Yepê, Têpê ngê chóó dpí pyidepyide kwolo, pii mwiyé dpí chópu, u kuwó dini ghi ngê nté woo ndââ dpí chaa, u kuwó dini ghi ngê nt:u dpí kaalí, yed:oo dpí mdo.

²⁹ Yepê, Dini ghi n:i ngê u nté dpí mdo, yed:oo dpí ché.

Kwee u mgongo danêmbum

Mátíyu 13:31-32,34; Luukí 13:18-19

³⁰ Yesu ye póo wo, yepê, Chóó Lémi ngê u yoo y:enê kn:ââ lónté wa chaa? Yepê, Yi kópu p:uu lónté aní mgongo?

³¹⁻³² Yepê, Kwee ntee dpí k:aa, Chóó Lémi u yoo yinté yilí ngê amí pyódu. Yepê, K:omo tpile kwee pii tp:oo daa ndíi ngê wunê kwo yédi, ngmênê dini ghi n:i ngê yi nkwo doo dpí kee, dpí tpiítipi mb:anê, pywápê ye ya yédi.

³³ Dini ghi n:i ngê Yesu ngê u kópu dyuu pi kní ye doo tpapê, yinté mgongo yilí ye kwólu, u dí doo u ntââ pi kní y:o yi mgongo daapédê w:ee tumo.

³⁴ Dini ghi n:i ngê pi yilí kní ye dpímo danêmbum, dye ghi yintómu ye dpímo mgongo. U kuwó dini ghi ngê p:uu ndiye pyu kní ye yi mgongo u kakémê mēdpímo chámêchámê.

Yesu ngê yópu ndíi u ngwo chedê ngê

Mátíyu 8:23-27; Luukí 8:22-25

³⁵ Yi wéni ntumokwodo, Yesu ngê p:uu ndiye pyu kní ye yepê, Dinki k:oo wo dmyeno, kpé léê mwada pee lee kmêle.

³⁶ Wod:oo dinki k:oo wo dniye, yoo a kuwo ngópu. Dinki kní m:uu loo, Yesu mye ngm:éê ngópu.

³⁷ Yópu ndíi ngma a pwaa wo, vuyuwó dinki k:oo dnyen:aa kn:éê, daa kēmakēma dinki pí vy:éê wo.

³⁸ Yesu dinki kn:ââ ghê doo dpí, u piló mbodo knápwo doo a ya. P:uu ndiye pyu kní

y:oo u dpí ny:ââ ngópu, kwo, Mââwe. Kwo, Lama daa tóo nga anmí pwoopwo té?

³⁹ Yesu a pii wo, yópu ka kwo, Munto. Vuyuwó kní ye yepê, Dmyinê nd:omo. Wod:oo yópu a ngópu, dye ndíi mē kââ.

⁴⁰ Yesu ngê yepê, Lukwe díy:o nmye nkíngê té? Yepê, Lukwe díy:o a ka dp:ee kélímí té?

⁴¹ Nkíngê ngê y:ay:a pwiyé dniye, noko yepê, Kí lónté pini? Noko yepê, Vuyuwó yópu y:oo u dnye kédê ny:ee ngmê, kímýaa chápu ngmê.

5

Nkedísa pi ngmê u danêmbum

Mátíyu 8:28-34; Luukí 8:26-39

¹ U kuwó dini ghi ngê Yesu p:uu Nkálili Kpéni Léê mwada pee yimí tee dniye, Nkedísa tpémi kwéli dnya a ya.

² Yesu dinki k:oo a ghay wo, pi ngmê até u kwo yi loo, u kména u ngwo ngmédoo kwo. Yi pini kpomo mênê a pwii wo, pi ntóo kwéli dnyimo yiyé dé.

³ Yi dpímo ya, dye ghi yintómu. Doo u ntââ pi ngê puwóma ti ngê daapi kudu ngê.

⁴ Daa ng:éentómu puwóma ti ngê kóo yu kudu tumo, ngmênê dpímo pwapi dé, mu kópu u díy:o l:âmo dy:ââ. Dêê dniye, daa kudu ngópu.

⁵ Dye ghi yintómu mbu kní yi mbémê dpímo lépi, kpomo kní yi mênê myedpímo lépi, dpímon:aa kâákââ, chóó chéepí ngê myedpímo chápu.

⁶ Dini ghi n:i ngê yi pini ngê Yesu kuughê a módu, mbépê a puwá, Yesu ka loo, yu mbodo dé y:e Yesu ka k:ame ghê wo.

⁷⁻⁸ Dpodombiy:e u kwo mbwolo, kwo, Yesu. Kwo, Yápwo ndíi tp:oo. Kwo, Lukwe a nga ngmanyi md:o? Yesu ngê kwo, Kména. Kwo, Ye pini a kuwo ngi. Yi pini ngê Yesu ka kwo, Yápwo ndíi u pi mbémê nga da mbwólu, nangé kpada nê.

⁹ Yesu u kwo póo wo, kwo, Mí n:uu? Yi pini ngê kwo, Nmí pi dídyêní, mu kópu u díy:o nmo yilí.

¹⁰ Yesu ka doo dmyinê, kwo, Kn:aa dyámê pee p:uu nangé dy:ââ nmo.

¹¹ Mbwémê w:uu ndíi yi nkíghê ngmédoo kwo, w:amí mbémê dnye kmaapi.

¹² Yi Kména kní yoo Yesu ka nképê mbê dniye, kwo, U ntââ kí mbwémê w:uu vy:o wanyi dy:ââ nmo.

¹³ Yesu ngê yepê, U ntââ. Wod:oo yi kména kní y:oo yi pini a kuwo ngópu, mbwémê w:uu yi p:uu mí kaa dniye. Yi mbwémê yintómu my:oo yono yono y:a mbépê dniye, paa ghi p:uu ghípíla dniye, kpé léê u kwo mí dyimé dniye, wod:oo vy:éê dniye.

¹⁴ Pini n:i yoo mbwémê w:uu ka dnye vuyuwó, yi yéli mye mbépê wo, yi p:o lee dniye, pi kní ye mdoe nuw:o ngópu, ghi

yintómu mye lee dnyie, pi kní ye mdoó mye ñuw:o ngópu. N-ii kní y:oo yi kópu ny:ee ngópu, u yi y:e doo kwo, yi kópu nm:uu m:uu, wod:oo Yesu ka lee dnyie.

¹⁵ Apê, Pini n-ii kmêna kní y:oo mwo a dyênê ngópu, ka tóó. Apê, Nmo ntee pini ngê mêka tóó, mêdaa ghétighéti, kpídi u paa ngmêka t.a. Nkingê ngê y:aya u ngwo pwiyé dnyie.

¹⁶ Yélini yi ngópu yi kópu ghéti ngê pyodo, wo yélini ye yi kópu a nté ngópu, kópuni mbwémê kní y:e pyodo, ye myedé nté ngópu.

¹⁷ U l:êê díy:o Nkedísa tpémi Yesu ka nképê mbê dnyie, kwo, U ntââ ala wee anyiné kuwo. Wod:oo Yesu p:uu dinki k:oo wo dnyie, apê, Kada nmo y:oo.

¹⁸ Dini ghi n-ii ngê Yesu dinki k:oo doo wowo, pini n-ii ngê u kmêna u ngwo dnye kwo, yi pini ngê Yesu ka kwo, U ntââ wani ngm:êê ngi?

¹⁹ Ngmênê Yesu ngê kwo, Kêlé. Kwo, Daanyi ní. Kwo, Chóó Lémi ka chi cha:nê, awêde mb:aamb:aa ngê da ngee ngi. Kwo, Po mê dini, yi kópu nyoo kní ye dpímo nté ngi.

²⁰ Wod:oo yi pini adí lê, P:aa Y:a Kní yi k:oo doon:aa m-ii. Kópuni Yesu ngê u ngwo d:uu ngê, pi kní ye doon:aa a nj-ii. N-ii kní y:oo ny:ee ngópu, ngwéti dnyie, noko yepê, Vyuw! Yepê, Kópu kamí.

Yesu ngê Njayidus tp:oo módó u ngwo mède pyidu ngê

Mátiyu 9:18-26; Luuki 8:40-56

²¹ Dini ghi n-ii ngê Yesu p:uu y:oo Nkálili Kpéni Lêê ngmêê ngópu, Nkálili Wee u kwo mî tee dnyie, pi yilí kní y:oo a yina ngópu, kpê lêê u nkígh:ê dnye ya. Pi dèpwo a ya.

²² Pi ngmê u pi Njayidus, ngépê ngomo u y:enê pyu ngmê, yi ngwo y:i mye ta. Dini ghi n-ii ngê Yesu módu, yu km:ee mî dyimê wo, u kwo nképê mbê wo,

²³ kwo, A tp:ee módó kíyedê mbii, kwo, Y:aya dè pwiyé. Kwo, U ntââ wanyiné lê, ngêê dé u pwo any:uu yé dé, any:uu pyi, yed:oo mēdaawa pw:onu.

²⁴ Wod:oo Yesu yi pini u kuwó ghê wo. Pi mê yilí yi k-ii lee dnyie, maa p:uu dnye kadakada, u yi y:e doo kwo, U nkígh:ê nm:uu ghê dmi.

²⁵ Pyââ yi vy:o ngmêdoo kwo, kmene muwó. Dye ghi yintómu yinté dpímo ya, m:ââ y:a mé miyó ndii, wêê p:uu dèpê vyâ.

²⁶ Yi pyópu p:uu kpeede yilí dpímo dpodo, yimi mēdnyimo mgíni vyími kígha, nk:ââ ye dpímo ngéepí dé, u ndapí yinté chedé ngê, ngmênê dēdnyimo pyipyi, dono ngê p:ee mēdnyimo pyépi.

²⁷ Yi pyópu ngê Yesu u pi dini ghi n-ii ngê nyongo, wod:oo Yesu u kuwó mí ghê wo.

²⁸ Apê, Yesu u kpídi kwódo p:uu a kêê n:aa yé, yed:oo wêê wunê vyee.

²⁹ Dini ghi n-ii ngê Yesu u kpídi kwódo p:uu kêê yó, wod:oo wêê a vyâ, yi pyópu ngê a w:ee ngê, apê, A mbii machedé ngê dè pyódu.

³⁰ Yesu u lama até yi yaa wo, apê, Ala a wââ pi ngmê p:uu dè kee, wod:oo u kuwó até yi diyé wo, yepê, A kpídi p:uu kêê n:aa dè yé?

³¹ P:uu ndiye pyu kní y:oo kwo, Lukwe díy:o nye póó? Kwo, Lukwe díy:o chi vyi, A kpídi p:uu kêê n:aa dè yé? Kwo, Pi kínga dídyêní.

³² Yesu doo yeda vyuwo, yoo doo y:enê, apê, Ala kópu n:aa dè d:uu?

³³ Yi pyópu ngê a w:ee ngê, kópuni u ngwo pyodo, wod:oo nkíngê mbê wo, Yesu ka adí lê, yu km:ee kame ad:uu ghê, u mbii u danêmbum yintómu u kwo adé nt:oo.

³⁴ Yesu ngê kwo, A cha:m. Kwo, A ka che kélími mb:anê, u ngwo chi pyiyé. Kwo, Chi lèpi, mii chedé ngê dè pyódu, u nuw:onuw:o ngê kêê kídangé t:oo. Kwo, P:o mê dini.

³⁵ Yesu ngê u danêmbum ghéli dèpê kéli ngê, Njayidus u ngomo k:oo pi kní ngma a ndê wo, Njayidus ka kwo, Nm:ee módó ngê pi nga da dy:ââ. Kwo, Doo u ntââ kí mááwe ngê mēdaawa ngee ngi. Kwo, Ngomo k:oo mēkidingé ñuw:o.

³⁶ Kópuni dnye tpapê dé, Yesu ngê kêê yi kélê dèpê ngópu, ngmênê Njayidus ka kwo, Namê nkíngê. Kwo, Chi kélími.

³⁷ Pi daangmê ñuwo, ngmênê Pita, Njems mbwémi Njon vyílo dé yi ñuw:o too.

³⁸ Njayidus u p:o dini ghi n-ii ngê taa dnyie, Yesu ngê yoo yi módu, apê, Mu mbê té, mu káákââ té.

³⁹ Yesu ngomo k:oo adí kee, mgongo ye ngmê kwólu, yepê, Ala lukwe u dnyengi ayi kwo? Yepê, Lukwe díy:o nmye mbé té? Yepê, Ye dmáâdí doo pwene, ngmênê a dpí.

⁴⁰ Yesu dnye yumuyumu, ngmênê kuwa pw-ii too, yi dmáâdí u pye mî, p:uu ndiye pyu pyile kní yi k-ii, ngomo ghi k:oo adí kee dmi, yi dmáâdí ntóó kwéli doo ya.

⁴¹ Yesu yi dmáâdí kwulo kele, yi dnye ngê kwo, Tálita kum, u nt:u kópu, Kí dmáâdí, a piidi.

⁴² Wod:oo a pii wo, modoo paambwi. Yi dmáâdí u m:ââ y:a mé miyó ngê doo ya. Dini ghi n-ii ngê yi dmáâdí Yesu ngê a pyidu ngê, ngwéti dnyie, apê, Yesu ngê ló kópu adí d:uu?

⁴³ Yesu ngê yepê, Ala kópu nmyi mēnê dpo ghépê we, pi ka nangé vyi. Yepê, Nté pee u kwo ngmê y:ee nyoo.

6

Yesu u ngwo mb:ii ngópu, Nasalet Mátiyu 13:53-58; Luuki 4:16-30

¹ Yesu kwéli doo ya, yi ghi a kuwo ngê, p:aaní n-ii a kaa wo yi mé diyé wo, Nasalet, p:uu ndiye pyu kní yi k-ii.

² Lîme wo ngê ngêpê ngomo k:oo kee dnyiye, Yesu ngê doo ndiye kîgha dé. Pi y:i mē yilî doo ya. Dini ghi n:ii ngê yî kôpu yilî ny:ee ngôpu, ngwéti dnyiye. Noko yepê, Ala kôpu yilî anyi wunê ngêênî? Noko yepê, Nuw:oo ghi ndîi nanê u kwo a yémî té? Noko yepê, Mbwudu yilî angênté dpî chaa?

³ Noko yepê, Kî daa pi ngmê. Noko yepê, Ngomo wuwô pyu. Noko yepê, Kî Méli tp:oo, Njems Njósés Njudas Saimon yi mbwô. Noko yepê, U tîdê yoo al:ii myeka kwo. Yi kôpu u l:êê dîy:oo Yesu mb:ii ngôpu.

⁴ Yesu ngê yepê, Chóó Lémi u komo kapî pyu kn:aa p:aani dp:uu châpu ngmê, ngmênê u p:oo tpémî y:oo d:uudpî châpu ngmê, ngmênêni knî y:oo myed:uudpî châpu ngmê.

⁵ Doo u ntââ Yesu ngê mbwudu yilî y:i daapî chôpu, ngmênê pwoopwokopwe knî ngmê yî mbêmê kêê yô, u ngwo pyi too.

⁶ Yesu ngê u gha vy:oo apê, Lukwe dîy:oo kî yéli a ka dèdê kèlîmî té?

Yesu ngê u dyépi:y a mē miyô p:aani p:aani u ngwo dy:ââ too

Mátîyu 10:5-15; Luukî 9:1-6

Yesu ngê Nasalet a kuwo ngê, u nkîgh:ê p:aani n:ii dnye ya, yî wee u kwo loo, Chóó Lémi u kôpu p:uu doon:aa ndiye kîgha dé.

⁷ Wo ngmê ngê p:uu ndiye pyu yintómu y:a mē miyô a danê ngê, p:aani p:ii miyô miyô doo dyede. Yepê, U ntââ ngê n:aa pyépi nmyo, pi knî y:e yî kmêna anmyin:aa ngm:ii kîgha dé.

⁸ Yepê, U ntââ nmyi kiyé avy:ee núw:oo t:oo, ngmênê tpile n:aamu núw:oo. Yepê, Ntê n:aangmê núw:oo, nmyi tpile péé myen:aangmê núw:oo, ndapî nmyi mênê myekîngmê kwo.

⁹ Yepê, Nmyi yî dópo dmi nmyi yiye yî t:ee yô, ngmênê nmyi mbwo kpîdí myomoni n:aangmê t:oo.

¹⁰ Yepê, P:aani p:aani pi miyô miyô dpî lee we. Yepê, P:aani n:ii pini n:ii dē d:uu taa knomomê, ngomoni k:oo adpî koko, y:i dny:oo ya, u dî yî p:aani mēdny:oo a kuwokuwo.

¹¹ Yepê, Pini n:ii dē p:aani n:ii adpîn:aa taataa, yî p:aani tpémî y:oo yî yî dē y:e daachoo kwo knomomê, yepê, yî dnye dē daadnyimo nyémî knomomê, ye yî pini dē y:oo yî p:aani dny:oo a kuwokuwo, yî p:aani u tēpê yî yî yodo p:uu dny:oo vyavya. Yepê, Yî p:aani tpémî y:oo ala kôpu u ngwo wa a w:ee ngmê, awo, Yinê ye dp:oo Nju tpémî, dp:oo Chóó Lémi u yoo. *

¹² Wod:oo Yesu p:uu ndiye pyu y:a mē miyô p:aani p:aani lee dnyiye, ala kôpu pi knî ye dnyen:aa tpapê, yipu, Nmyi dono kôpu yilî yintómu kêê tóo.

¹³ Pi yilî knî y:e yî kmêna mî ngm:ii kalé tumo, yâpwo wulu mbii pyu yilî yî mbêmê dnyen:aa a pipi, u ngwo dnye pyipyi dé. *

Antipas Helodi ngê Njon Baptist u ngwo vyâ

Mátîyu 14:1-12; Luukî 9:7-9

¹⁴ Yesu ngê kôpuni doo d:uud:uu dé, King Antipas Helodi ngê yî kôpu yilî nyongo, mu kôpu u dîy:oo Yesu u pi pi yilî yintómu yî lama doo ya, ngmênê Helodi ngê Yesu daangê módu. Pi knî ngmê y:oo Yesu p:uu apê, Njon Baptist kímêdê pyidu, wu vyîlo. Apê, Yî kôpu u l:êê dîy:oo mbwudu yilî a chapî ngê.

¹⁵ Ngmê knî y:oo apê, Ilacha kîmaa t:aa, wu vyîlo. Ngmê knî y:oo apê, Chóó Lémi u komo kapî pyu ngmê, apê, wunê Chóó Lémi u komo ntee dnyimo a kapî, yinté pini ngmê kímêdê pyidu, wu vyîlo.

¹⁶ Dini ghi n:ii ngê King Helodi ngê Yesu u pi nyongo, apê, Njon Baptist. Apê, Mbwámê kîni châpwo, apê, kímêdê pyidu, wu vyîlo. Ala Njon Baptist u vye u danêmbum.

¹⁷⁻¹⁹ Mwiyémiwiyé, Antipas Helodi ngê u mbwô Pilipi u kpâm t:âmo ngê, yî pyôpu u pi Helodiyas. Yî kôpu Njon ngê Antipas ka dpîmo kwódukwódu. Yî kwódu yé u l:êê dîy:oo yî pyôpu ka Njon u ngwo diya wo, yed:oo Antipas ka u ngwo vvu, kwo, Njon vya ngi. Antipas ngê Njon mbwa k:oo adî knî, ngmênê ghêlî daa vyâ.

²⁰ Antipas Njon ka dpîmo nkîngê, mu kôpu u dîy:oo u lama dpîmo ya, Njon pi mb:aa, ndéndê ngê Chóó Lémi u nuu u pi. Yî kôpu u l:êê dîy:oo, pi knî ye kwódu ngê, yepê, Njon nangê vy:a. Wo knî ngmê ngê u lede knî ye dpîmo tpapê, yipu, Njon nga a pwiyê we, u kôpu dyuu ngmên:aa nyém. Komo tpile Njon u kôpu knî yî l:êê dîy:oo Antipas u gha l:âmo dpîmo a ngêpw:angêpw:a, ngmênê u yî u ngwo dpîmo kwo, Njon a ka choon:aa dēépî.

²¹ Antipas Helodi u taataa u wo dini ghi n:ii ngê dyimê wo, chóó u l:êê dîy:oo naa ndîi ngmê kpo, määawe ndîi yoo a danê ngê, määawe ndîi dēpwo a ya, Nkálîli.

²² Yî nááli tédê Helodiyas tp:oo módó doo ndens, kwodo mb:aa. Yî kwodo ngê yî nááli tédê määawe yoo a pwaaw too, wod:oo Antipas ngê kwo, Lukwe u yî nga ngma a kwo? Kwo, Komo tpile lukwe u pi ngmênye tpapê, u ntââ nga nîné kuwo. Kwo, Ntémwi u pi a ka nye tpapê, yî ntémwi nga nîné kuwo.

²³ Kwo, Daani dóo ngi, mu kôpu u dîy:oo Chóó Lémi ngê wunê y:enê né.

²⁴ Wod:oo yî kwodo adî lê, u pye ka ad:uu póo, kwo, King ka lukwe ngmani dmyinê? U pye ngê kwo, Njon mbodo yu dny:ee ngi.

²⁵ Wod:oo yî kwodo mbêpêmbêpê ngê mē diyé wo, king ka kwo, Njon mbodo ala ngwo nmoko yedê a ka a ki.

* 6:11: Dpodo 13:51; 18:6

* 6:13: Njems 5:14

²⁶ Wod:oo king u gha dono ngê pyodo, ngmênê doo u ntââ wépi daapi mbwâ, mu kôpu u díy:o yi kôpu pi yilí yi ngíma vvu, mye kpaa wo.

²⁷ Wod:oo lede ngmê dy:ââ ngê, kwo, Njon mbwámê nyinê chepwe, kwo, mbodo dpo ñuw:e. Wod:oo yi lede mbwa mî k:oo kee wo, Njon mbwámê minê châpwo,

²⁸ mbodo nmoko yedê a kââ, ada ñuw:o, yi kwodo ka mî y:ângo, wod:oo yi kwodo ngê u pye ka u nkwo mî y:ângo. Helodiyas u gha u ngwo mî pyodo.

²⁹ Njon p:uu ndiye pyu kní y:oo dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, lee dniye, Njon ntóó minê ngí ngópu, kpomo u mênê mî kmênê ngópu.

Yesu ngê pi limo yono yono y:a u ngwo mbono ngê

Mátiyu 14:13-21; Luukî 9:10-17; Njon 6:1-14

³⁰ Yesu u dyépi yoo Yesu ka mê diyé dniye, kópuni mî d:uu tumo u kwo minê nté tumo. Pi kní yi lama kópuni dnyen:aa kígha dé, u kwo myedê nté tumo.

³¹ Yi dini ghi ngê Yesu u nkígh:ê pi dèpwo ghêdê, a yina ngópu, doo u ntââ kmaapí u dye ghi dèpwo ya, mu kópu u díy:o yoo mudoo a líwe, Yesu u pyinê dnya a ng:uu, yi pyipyi u l:êê díy:o. Wod:oo Yesu ngê p:uu ndiye pyu kní ye yepê, Ghi mb:aa ngmênyinê pyw:ee koo, pi kwéli daa m:ii, ghê y:i nye vy:êê koo.

³² Wod:oo dinki k:oo wo dniye, kada a y:ee ngópu, pi kwéli dèpwo a m:ii, y:i lee dniye.

³³ Ngmênê pi yilí y:oo m:uu tumo, mya tumo, yi p:aa a kuwo tumo, yéfi maa kalé ngópu, dinki kwéli doon:aa koko, yoo y:i mwiyé mî ta.

³⁴ Dini ghi n:ii ngê Yesu dinki k:oo a ghay wo, yoo ndíi yi módu, u kwo ch:anê dniye, mu kópu u díy:o apê, Na a ka sipi w:uu n:ii yi y:ee:ee pyu daa tóó, pi ye daa vvuwo. Yi kópu u l:êê díy:o daa kópu ngmidí yi lama doo kígha.

³⁵⁻³⁶ Dini ghi n:ii ngê kââdí doo wupwo, p:uu ndiye pyu kní y:oo kwo, Wunê kââdí kínga dê ghíi, kwo, p:aa alii daa tóó, kwo, kí yéfi dy:ââ té, ala wee u kwo p:aaní p:aaní dny:oon:aa nté pywupwi.

³⁷ Yesu ngê yepê, Nmyi chóó nté pee kní ye ngmê y:ee yó. Kwo, Doo u ntââ. Kwo, Yi ntóo ndapí nmí ngópu daa tóó.

³⁸ Yesu ngê yepê, Mbídedí yémi nmyi ngópu a kwo? Yepê, Lee dmyeno, nyinê kp:aa yó. Dini ghi n:ii ngê mênê kp:aa ngópu, kwo, Mbídedí limi, te miyó.

³⁹ Wod:oo Yesu ngê p:uu ndiye pyu kní ye yepê, Pi yêê yó, yoo yoo a pyódu yó, mbiye mbêê mbwódo yaa dniye.

⁴⁰ Wod:oo yoo chámê ngópu, yoo yoo a pyidu ngópu, yoo ngmê limoy:a, yoo ngmê yonoy:a, yinté mbwódo yaa dniye.

⁴¹ Yesu ngê Mbídedí limi kní a ngí too, te dè myedê ngí doo, mbóó p:uu vvu wo, Chóó Lémi yi l:êê díy:o kwuno ngê, mbídedí pwaa too, p:uu ndiye pyu kní ye y:ee too, pi kní ye u nkwo y:ee tumo. Te dè mye pwaa doo, mbídedí u ch:êê kè dumo.

⁴² Pi yintómu doo kmaapí, yi ghê dmi a kee wo.

⁴³ Nté kmono n:ii mî kè wo, Yesu p:uu ndiye pyu kní y:oo péé y:a mê miyó mê ntówo ngópu.

⁴⁴ Yélini doo kmaapí yintómu limo yono yono y:a. Mââ yoo yi mo yedê kp:aa tumo.

Yesu kpê mbêê u ngwo doo paa

Mátiyu 14:22-33; Njon 6:15-21

⁴⁵ Kmaapí u kuwó dini ghi ngê Yesu ngê p:uu ndiye pyu kní ye yepê, Dinki k:oo wo dmyeno, yepê, Mbetúsaida mwada kpéni l:êê pee a kada dmyinê kwo. Yepê, Yoo yi p:o p:o n:aa dyede té.

⁴⁶ Yi kuwó yoo yi p:o yi p:o dy:ââ too, mbu mbêê kee wo, y:i doon:aa ngêpê.

⁴⁷ Dini ghi n:ii ngê mgidí doo a ghayghay, dinki kpê l:êê ñukníñukní u kwo doon:aa mbêpê, Yesu yéfi p:uu u mo doo a ya.

⁴⁸ Yi vvu wo, apê, Dinki ngê dono minê pyw:émi, mu kópu u díy:o képa yópu ngê ye a ghê wo. Yi kópu u l:êê díy:o Yesu ngê mw:aamw:aa yi kéli ghi a kuwo ngê, kpê mbêê paa kn:ââ chópu, p:uu ndiye pyu kní ye doo lépi.

⁴⁹ Yi kèma chono mî m:uu ngópu, apê, Kpê mbêê lukwe kíyedê pwiyé kní? Apê, Kmèna? Apê, Mbwee? Ghê yi mênê ghípé wo, nkíngê ngê y:aya: a pwiyé dniye.

⁵⁰ Yintómu yi m:uu ngópu. Yesu ngê yepê, Namê nkíngê. Yepê, Ala nê.

⁵¹ Wod:oo dinki k:oo ye wo wo, yi ngwo yópu mède ngópu. Yi kópu p:uu ndiye pyu yoo yi nyepênypê u kópu ngê pyodo.

⁵² K:omo tpile yoo ndíi, nté tédê, Yesu ngê yoo u ngwo mbono ngê, ngmênê p:uu ndiye pyu kní y:oo myedêpê w:ee ngópu, pini n:ii ngê tpile yintómu lámo ngê, yi pini yi vvu:oo doo kwo. Doo u ntââ, daa pèdê w:ee ngópu.

Yesu ngê pwopwokopwe u ngwo doo pyipyi dé, Nkenesadet

Mátiyu 14:34-36

⁵³⁻⁵⁴ Dini ghi n:ii ngê kpê l:êê ngmêê ngópu, Nkenesadet mî tee dniye, dinki lyoko a kuwo ngópu, wod:oo pi kní y:oo Yesu adí mya ngmê.

⁵⁵⁻⁵⁶ Dini ghi n:ii ngê Yesu mya ngópu, mbêê dmi a pwaa ngópu, p:aaní p:aaní lee dniye, mdoó ñuw:o ngópu, wod:oo pwopwokopwe Yesu ka a ñuw:o tumo. Yesu p:o p:o kwéli dpímo lépi, yi pwopwokopwe dnyimo dnyinédnyinê dé, Yesu ka dnyimo ñeñe dé, yi

ngmítédmi mbêmê kââ puu ghê dnyimon:aa yiyé dé. Yesu ka dnye nkêpê, kópu, K:omo tpile mbii pyu woni kní yi pwo ngéê dé daanyi yé dé, ngmênê u ntââ ngmídí kwódo p:uu kêê a yiyé ngmê, yed:oo a pyiyépyiyé té. Nii kní y:oo Yesu u kpídí kwódo p:uu kêê a t:ee ngópu, yintómu pyiyé dnyiye.

7

Nju tpémi yi chóó yi dêêpí kópu dyuu
Mátíyu 15:1-9

¹ Dêêpí pyu ngmê kní y:oo Njedusalem a kuwo ngópu, Nkálili lee dnyiye, Pádisi ngmê kní yi kii Yesu ka lee dnyiye.

² Yi yéli y:oo noko yepê, Lukwe díy:oo Yesu p:uu ndiye pyu yoo kinté a kmaapi té, yi kêê tupwótupwó dé? Noko yepê, Chóó Lémi ka yoo dono ngé wa pyaa dmi. Noko yepê, Lukwe díy:oo nmí kn:ââ yoo yi l:êê ghi kpípí tumo? Noko yepê, Lukwe díy:oo yi kêê daa ghêêghêê tumo?

³⁻⁴ Yi kópu vyi ngópu, mu kópu u díy:oo Nju tpémi yintómu kní y:oo yi kn:ââ yoo yi l:êê ghi dmi yedê ngee ngópu, ngmênê Pádisi kní y:oo yi lémi ghi dmi ndéndé ngé a ngee ngópu, yi kêê mwiye dpí ghêê t:oo, nté kuwó dpí ma ngmê, nté mwiye dpí ghêê ngmê, kuwó moo ma ngmê. Yi kn:ââ yoo yi tpile ghêêghêê yedê ngee ngópu, yi d:ââ ghêêghêê myeyedê ngee ngópu. Ala kópu a tpapê ngmê, Nju tpémi y:oo yi tpile mb:aamb:aa ngé daawa ghêê t:oo, ye Chóó Lémi ka yoo dono ngé wa pyaa dmi.

⁵ Yi kópu u l:êê díy:oo Pádisi yoo dêêpí pyu yoo Yesu ka póo dnyiye, kwo, Lukwe díy:oo m:uu ndiye pyu kní y:oo nmí w:êê tpémi yi l:êê ghi dmi kpípí tumo, kwo, lukwe díy:oo kêê tupwótupwó ngé a kmaapi té?

⁶ Yesu ngé yepê, Nmyi komo kní y:oo Chóó Lémi módó nmye chaa kigha ngópu, ngmênê nmyi gha dmi tupwótupwó dé. Yepê, Dini ghi n:ii ngé Yisaya wunê nmyi p:uu doo a d:êê, ndéndé ngé dipê kn:aadi ngé. Yepê, Chóó Lémi u kópu dyuu alanté a d:êê ngé, apê,

Kí yéli y:oo yi komo ngé wunê chaa kigha noo,

ngmênê yi gha dmi kuughê a ka wunê pyede.

⁷ Apê, Daa ndéndé ngé wunê chaa kigha noo,

mu kópu u díy:oo yi chóó yi nuw:oo ngé

pi kní ye a komo dpí kaa ngmê,

yi chóó yi dêêpí kópu ngé

pi kní ye a dêêpí nyédi.

⁸ Yesu ngé yepê, Yoo yi dêêpí kópu dyuu nmye nyêmi ngópu, ngmênê Chóó Lémi u dêêpí kópu dyuu dp:ee nyêmi ngópu.

⁹ Yesu Pádisi kní ye doo danêmbum, Dêêpí pyu kní ye myedoo danêmbum, yepê, Nmyinê nmye mb:aamb:aa ngé nmye nuw:oo té, ngmênê dnyinté nmye nuw:oo té. Yepê,

Lukwe díy:oo Chóó Lémi u dêêpí kópu dyuu woni nmyi kée tumo, nmyi chóó nmyi dêêpí kópu dyuu nmyinê ngí tumo?

¹⁰ Yepê, Mósisi ngé Chóó Lémi u kópu alanté a d:êê ngé, apê, Nmyi pye mí dmyinê cháâcháâ dé. Yepê, Ala kópu mye d:êê ngé, apê, Nii ngé kópu dono u pye mí yi p:uu dé vyi knomomê, yi pini dpí vya yó.

¹¹ Yepê, Mósisi ngé yi kópu d:êê ngé, ngmênê nmyi kópu u mo. Yepê, Dyimé py:uu nmye ngmênê kuwo. Yepê, Pi ngmê u pye mí ye wa a tpêpwo knomomê, mbodo l:ámo límí kii wa ngépa, yewo, Tpileni dpo pida kê, Chóó Lémi ka wani y:oo, yewo, yi tpile dpo mēdaani kē.

¹² Yepê, K:omo tpile yi pini u nuw:oo díyo mb:aamb:aa ngé moo pyódu, u yi u ngwo adí kwo, Niye M:aa ye yi tpile ní y:oo, ngmênê yi pini ka yi kópu nmye kwódukwódu ngópu, u kwo nmye tpapê ngópu, kwonmyimo, Ye tpile mye mí ye daanyi y:oo, mu kópu u díy:oo íyóó nyi vvu, Chóó Lémi u neni. Yepê, Pi kní ye yi pye mí cháâcháâ tédê ngé nmyi pyódu ngópu.

¹³ Yepê, Yoo yi lama kigha tédê Chóó Lémi u kópu dyuu yinté nmyi kée ngópu. Yepê, Dye ghi yintómu yinté kópu nmye d:uud:uu tumo.

Kópuni u l:êê díy:oo Chóó Lémi ka pi
tupwótupwó ngé dpí pyódu

Mátíyu 15:10-20

¹⁴ Yesu ngé yoo mēdê danê ngé, yepê, A ka dmyina a ng:aa, nmyo yintómu. Yepê, Ala kópu dpo w:ee tóó.

¹⁵ Yepê, Tpileni pi u mēnê dpí ghíi, doo u ntââ yi tpile ngé yi pini Chóó Lémi ka tupwótupwó ngé daawa pyódu. Yepê, Kêle. Yepê, Kópuni pi u kwo dpo pwii, yi kópu ngé yi pini Chóó Lémi ka tupwótupwó ngé yinê dpí pyódu.

¹⁶ Yepê, Yi kópu mb:aamb:aa ngé dmyinê nuw:onuw:oo.

¹⁷ Dini ghi n:ii ngé Yesu ngé yoo a kuwo ngé, ngomo k:oo mí kee wo, p:uu ndiye pyu yoo yi mgongo danêmbum p:uu u kwo póo dnyiye.

¹⁸⁻¹⁹ Yesu ngé yepê, Nmyo kí yéli yi pénta dé? Yepê, Myedmyongé w:ee ngópu? Yepê, Ntini n:ii pi u mēnê dpí ghíi, doo u ntââ yi ntini ngé yi pini Chóó Lémi ka tupwótupwó ngé daawa pyódu, yepê, mu kópu u díy:oo doo u nuw:oo mēnê dpí lē, ngmênê km:oo mēnê dpí lē, yepê, u kuwó dini ghi ngé yi ntini moo n:aa yé. (Mósisi ngé ntini n:ii yili Nju tpémi ye a kwódu ngé, Yesu ngé yi kwódu yé yinté chedê ngé pyódu ngé.)

²⁰⁻²² Yesu ngé yepê, Kópuni pi u kwo wunê pyuwópyuwó yédi, yi kópu ngé yi pini Chóó Lémi ka tupwótupwó ngé yinê dpí pyódu, yepê, mu kópu u díy:oo pini n:ii

u nuw:o u mênê nuw:o ghi dono a pyuwópyuwó nyédi, yepê, u kuwó dini ghi ngê yi pini ngê kópu dono yili dpí d:uu, yepê, a pyââ ti yédi, a kpaá yédi, pi dpí vy:a, pi u kuwó dpí pwiyé, a mtíkó yédi, yepê, daa dono kópu ngmídi dpí d:uu. Yepê, Pi dpí dóó, pyââ p:uu a nuw:o yédi, chóó a ya yédi, k:omodanê mbêmê pi u pi a dyede too, a chaa yédi, dêêpi u mênê daa ya yédi. *

²³ Yepê, Yi dono kópu yintómu yi pini u gha mênê dpo pwii dmi, Chóó Lémi ka pi tupwótupwó ngê u ngwo dpí pyódu.

Pyââ ngmê u danêmbum, Yesu ka ndêndê ngê dpímo kélímí

Mátíyu 15:21-28

²⁴ U kuwó dini ghi ngê Yesu ngê Nju tpémi yi dyámê pee a kuwo ngê, Ntii Páâ Ndíi u kéténi mí loo, p:aa ndíi ngmê u nkígh:ê loo, u pi Taiya. Ngomo k:oo mí kee wo, u yi u ngwo dêpwo kwo, Pi a ka ngma a kee we, ngmênê yi kópu daa pyodo.

²⁵ Pyââ ngmê, tp:oo módó ngê u kmêna ngmêdoo kwo. Yi pyópu ngê dini ghi n:ii ngê Yesu u pi yi nyongo, tp:oo módó p:o a kuwo ngê, Yesu ka loo, yu km:ee dyimé wo.

²⁶ Yi pyópu daa Nju pyââ, Taiya wee u kwo pyââ. Yesu ka kwo, Mw:âákó a Lémi. Kwo, A tp:ee módó ngê kmêna ngmêka kwo. Kwo, U ntââ wanyi ngm:ii kwolo.

²⁷ Yesu ngê kwo, A yoo Nju tpémi mwiyé n:aa ngêêpi té. Kwo, Kn:aa yéli mwiyé daangmaní ngee, kwo, mu kópu u diy:o tp:ee u nté n:êê ntee daanyinê ngí, w:ââ ka daanyi y:oo, kwo, yinté kn:aa yéli mwiyé daangmaní ngee, kwo, Nju tpémi mwiyé n:aa ngêêpi té.

²⁸ Yi pyópu ngê kwo, Nyââ, a lémi. Kwo, Ndê kópu. Kwo, Ngmênê kmaapi tédê w:ââ kní y:oo nté kmono ntee a pípi tumo, kwo, kópuni u pi nga dí vyi, mye yinté, kwo, yi kópu nga daa ndíi kópu, nga myedaa dpodo ndíi.

²⁹ Yesu ngê ala kópu a w:ee ngê, apê, Kí pyópu mb:aamb:aa ngê a ka wuné kélímí, wod:oo yi pyópu ka kwo, Mb:aamb:aa ngê kíchi vyi. Kwo, P:o mé dini. Kwo, Kmêna ngê ñm:ee módó ala ngwo kêda kuwo.

³⁰ Wod:oo yi pyópu p:o mé diyé wo, tp:oo módó dpí tédê mí módu, apê, Ndê kópu, kmêna ngê atéda kuwo.

Yesu ngê pi ngmê u ngwo pyi ngê, yi pini ngópu, dnye dnyinté doo kígha

³¹ U kuwó dini ghi ngê Yesu ngê Taiya wee a kuwo ngê, Saidon máádi mí kwólu, P:aa Y:a Kní yi kwo mí loo, Nkálili Kpéni Lêê u nkígh:ê mí ta.

³² Yesu ka pi ngmê ñuw:o ngópu, yi pini ngê dnye dêpwo nyêm, dnye dnyinté myedoo

kígha. Yesu ka kwo, U ntââ ala pini mbêmê ngêê wanyi yé?

³³ Yesu ngê pi kní yi vy:o a pw:ii ngê, kóó pyââ dé ngópu mênê kaa doo, kóó tpyípwí ngê, dóó yedé yó.

³⁴ Yed:oo Yesu mbóó p:uu vyu wo, yi pini ka kwo, Kweñe. (Yi dnye ngê, Etpata.)

³⁵ Yesu ka dpodo ndíi ngê pyodo, yi pini ngê dnye u ngwo nyongo, dnye mb:aamb:aa ngê u ngwo mye kwólu.

³⁶ Yesu ngê yepê, Kópuni dí d:uu, yepê, pi kní ye mênangên:aa vyi. K:omo tpile Yesu ngê ye kwódu ngê, ngmênê u dnye daa ny:ee ngópu, pi kní ye mêmínê nté ngópu.

³⁷ Dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, apê, Vyuw! Apê, Mââwa! Apê, Angénté dê pyi. Apê, Kópu yili mb:aamb:aa ngê u lama a tóó. Apê, K:omo tpile ngópu dé, dnye daa kígha ngmê, apê, ngmênê Yesu u ntââ, wa pyi té.

8

Yesu ngê pi podo yono yono y:a u ngwo mbono ngê

Mátíyu 15:32-39

¹⁻² Yi dini ghi ngê pi dêpwo ghêdê, Yesu kwéli ye doo danêmbum. Yi nté y:i chedé ngópu, wod:oo Yesu ngê p:uu ndiye pyu kní ye yepê, Kí yéli a ka atédê ch:anê dmi, mu kópu u diy:o wo pyile a p:uu kédê chedé ngmê, yi nté kímya chedé ngmê.

³ Yepê, Yi p:o yi p:o módó n:aa dyede té, ye maa p:uu yi gha lámo dmi wuné ngépangépa. Yepê, Woni kní kuughê a ndê dniye.

⁴ P:uu ndiye pyu kní y:oo kwo, Nté al:ii daa tóó, kwo, yâpwo tédê myedaa tóó, kwo, yi ntoo ntini ló y:i anmo pyw:oo, yoo u ngwo anmí mbono?

⁵ Yepê, Mbídedí nmyi ngópu yémi a kwo? Kwo, Pyudu.

⁶ Yesu ngê pi kní ye yepê, Mbwódo ya dmyeno. Wod:oo mbídedí pyudu kní a ngí too, Chóó Lémi yi l:êê diy:o kwuno ngê, pwaa too, p:uu ndiye pyu kní ye y:ee too, pi kní ye u nkwo y:ee tumo.

⁷ Te tp:oo pyile njini myedé ngí too, Chóó Lémi yi l:êê diy:o mye kwuno ngê, p:uu ndiye pyu kní ye mye y:ee too, yoo u ngwo mbono ngópu.

⁸⁻⁹ Pi yintómu podo yono yono y:a doo kmaapi, yi ghê dmi a kee wo. Ntini n:ii mí kê wo, Yesu p:uu ndiye pyu kní y:oo a wó ngópu, péé pyudu mé ntówo ngópu, wod:oo Yesu ngê yoo yi p:o yi p:o mé dy:ââ too.

¹⁰ U kuwó dini ghi ngê Yesu p:uu ndiye pyu kní yi kai ñinki k:oo wo dniye, Dalímanuta wee u kwo lee dniye.

Pádisi kní y:oo Yesu u ngwo dnya a tókótókó

Mátíyu 16:1-4

* 7:20-22: Lóma 1:29-31; Nkal 5:19-21

¹¹ Pádisi kní ngma a loo, Yesu ka dnyen:aa kwopwepé. U yi y:e doo kwo, Yesu nmo tókó. Alanté dnye nuw:o, apé, Pini n:ii nmo t:âat:ââ, kî pini wo vyílo, ye Chóó Lémi ngé u l:êê díy:o mbwudu ngmêpaá chaa. Yi kópu u l:êê díy:o, Yesu ka kwo, Mbwudu nmí ngópu ngmê chépi.

¹² Wod:oo Yesu u gha dono ngé pyodo, yepê, Lukwe díy:o a ka nmye tpaépê ngmê, Mbwudu nmí ngópu ngmê chépi. Yepê, Yi kópu daani d:uu. Yepê, Kópu yilí wunê kídí d:uu. Yepê, Yi kópu dmi yi p:uu dmyinê nuw:o.

¹³ Wod:oo a kuwo too, p:uu ndiye pyu yoo a danê ngé, dinki k:oo wo dnyie, kada a y:ee ngópu, kpé lêê ndíi mwada pee mí tee dnyie.

Yesu yis p:uu u ngwo doo mgongo

Mátíyu 16:5-12

¹⁴ Yesu p:uu ndiye pyu kní y:oo mbidédi mu ngmídi dinki k:oo a núw:o ngópu, yi nuwo a kuwo wo, kní daam:uu núw:o ngópu.

¹⁵ Dini ghi n:ii ngé Nkálili Kpéni Lêê dnye ngmêépí, Yesu ngé yepê, Nmye dmyina a vuywo. Yepê, Pádisi yoo yi yis ngé kíngí dyéné nmyo, yepê, King Helodi u yis ngé myekíngí dyéné nmyo.

¹⁶ Yi kópu p:uu yi chóó noko dnye danê, noko yepê, Wu kópu kédê vyi, mu kópu u díy:o mbidédi dp:oom:uu núwo.

¹⁷ Kópuni p:uu dnye danê, Yesu u lama yaa wo, wod:oo ye adí póó, yepê, Lukwe díy:o nmye danê té, nmyimo, Mbidédi nmí ngópu daamu a kwo. Yepê, Mumdoó? Yepê, Nmyi lama daa tóó? Yepê, Lukwe díy:o dmyongé w:ee ngópu?

¹⁸ Yepê, K:omo tpile nmyi ngwolo dmi a kwo, ngmêné mēdp:ee mumu ngmê, yepê, nmyi ngópu a pyede, myedp:ee nyēmí ngmê.

¹⁹ Yepê, Lukwe? Nmyi nuwo da kuwo, dini ghi n:ii ngé mbidédi limi kní munê pwaá too, pi limo yono yono y:a u ngwo munê mbono too, yepê, nté kmono péé yémi nmyi ntówo ngópu? Kwo, Y:a mé miyó.

²⁰ Yepê, Dini ghi n:ii ngé mbidédi pyudu kní mummy:aa pwaá too, pi podo yono yono y:a u ngwo mummy:aa mbono too, yepê, nté kmono péé yémi my:ee ntówo ngópu? Kwo, Pyudu.

²¹ Yepê, Mudmyongé w:ee ngópu? Yepê, Dómu ngé daawa ngee nmo. Yepê, Daa mbidédi p:uu nmye n:aa mgongo. Yepê, Pádisi yoo yi l:êê ghi dé kídmyongé d:uu t:oo, Helodi u l:êê ghi myekídmyongé d:uu ngmê.

Yesu ngé Mbetísaida ngwolo kopwe u ngwo pyi ngé

²² Mbetísaida yi tee dnyie, Yesu ka ngwolo kopwe ngmê núw:o ngópu, kwo, U ntáá ngéê p:uu wanyí yé.

²³ Yesu ngwolo kopwe kwulo kele, yi p:aaní kuwa núwo, yí p:uu doon:aa dpodo,

tpí ngíma pywé ngé, kóó dē ngíma yé doo, kwo, Yéllí nye y:enê?

²⁴ Yi pini ngé kwo, Nyáâ. Kwo, Yoo aní y:enê, ngmêné na a ka yi kn:ââ ye m:ii té.

²⁵ Myombó Yesu ngé kóó dē ngíma mé yé doo, wod:oo yi pini ngé ngwolo dē dpodombiy:e vuywo kalé doo, tpile yintómu mb:aamb:aa ngé mē módu.

²⁶ U kuwó dini ghi ngé Yesu ngé yi pini p:o mé dy:ââ ngé, kwo, Ala ngwo kí p:aaní mēkidingé diyé.

Pita ngé Yesu p:uu kópuni vyu

Mátíyu 16:13-20; Luukí 9:18-21

²⁷ Yesu p:uu ndiye pyu kní yi k:ii kada a y:ee ngópu, p:aaní n:ii u pi Sisadiya Pilipay, u wee u kwo lee dnyie. Maa p:uu ye póó wo, yepê, Pi kní ye yinê ye nê n:uu?

²⁸ Kwo, Ngmê kní y:oo alanté a tpaépê ngmê, apu, Nyi Njon Baptist. Kwo, Ngmê kní y:oo alanté a tpaépê ngmê, apu, Nyi Ilacha. Kwo, Ngmê kní y:oo alanté a tpaépê ngmê, apu, N:ii kní y:oo Chóó Lémi u komo wunê dnyimo a kapí, ngmê kēda pyidu, nyi vyílo.

²⁹ Yesu u nkwo ye póó wo, yepê, Nmyinê nmye nê n:uu? Pita ngé kwo, Chóó Lémi ngé pini n:ii a ngmídi ngé, nmí Mbwámê ngé a pyódu ngé, nyi vyílo.

³⁰ Yepê, Yi kópu pi kní ye nangé vyi.

Yesu p:uu ndiye pyu kní ye u pwpopwo p:uu u ngwo ye doo dané

Mátíyu 16:21-28; Luukí 9:22-27

³¹ U kuwó dini ghi ngé Yesu ngé p:uu ndiye pyu kní ye u pwpopwo p:uu dané u kn:ââ chópu. Yepê, Nê Chóó Lémi u Pi Ndéndé, yinê a ngmídi noo, ngmêné nmí kada pini kní y:oo wa mb:ii nê. Yepê, Kpéé yiyé pyu yoo yi kada pini kní y:oo wa mb:ii nê, déépí pyu kní y:oo wamye mb:ii nê. Yepê, Dono kópu yilí a nga wa d:uu ngmê, wa vya nê, wo pyoloni ngé améné pyidu.

³² Yesu ngé p:uu ndiye pyu kní ye yi kópu dēpê wópu ngé, mb:aamb:aa ngé ye vyu, wod:oo Pita ngé Yesu u mo kuwa núwo, kwo, A Lémi. Kwo, Ye kópu kidimé tpaépê. Kwo, Yinté nga daawa pyódu.

³³ Ngmêné Yesu yi diyé wo, p:uu ndiye pyu kní yi ngópu Pita ka kwo, A nkígh:é a yumwe. Kwo, Nyi Setan ntee pini. Kwo, Daa Chóó Lémi u komo y:ee kapí, ye pi kní yi komo y:ee kapí.

³⁴ Yesu ngé yoo a danê ngé, p:uu ndiye pyu yoo mye yi k:ii, yepê, N:ii ngé u yi adí kwo, Nê u yoo vy:o ní ghê, yi pini ngé choo a yámuyámu nê, u gha d:ud:umbiy:e a ka dpó kē ngé, chóó u kópu kní yi p:uu mēkíngé nuw:o, k:omo tpile a l:êê díy:o dē pw:oo knomomé, ngmêné dpo ngm:éé nêne.

³⁵ Yepê, Pini n:ii u ghé p:uu adí nuw:o, awo, Kíngé vya nê, u ngwo wa kede, a yoo vy:o daawa ghê, yepê, yi pini ndéndé ngé wa

pw:onu, ndé ngé amí ma. Yepê, Pini n:ii a lêê dîy:o wa pw:onu, yi pini amêdê pyidu, ghê kamí u ngwo wa a pyw:oo, mb:aamb:aa ngé adîm:aa ya.

³⁶⁻³⁷ Yepê, Pini n:ii chóo u tpile kní yi p:uu adí nuw:o, u lêê dîy:o Chóo Lémi wa mb:ii, yi pini dini ghi n:ii ngé wa pw:onu, yed:oo dono wa a pyw:oo. Yepê, K:omo tpile dyámê u tpile yintómu yi pini u ngópu adí ya knomomê, ngmênê doo u ntââ ghê kamí u ngwo daawa pwila, dono wa a pyw:oo.

³⁸ Yepê, Mgídi u yoo yi lêê ghi dmi dono dé, Chóo Lémi yi lama daa tóo. Yepê, Dye ghi kní ngmê ngé a yoo kní yi p:uu adnyi d:uu. Yepê, Yi dini ghi n:ii ngé pini n:ii ngé wa mb:ii nê, yewo, Nê kuu, nangê kpada nê, yepê, yi pini u nkwo waní mb:ii, dini ghi n:ii ngé anê diyé, enjel kní yi k:ii. Yepê, Yi dini ghi ngé a pi ndíi ngé wa pyódu, M:aa u pi ntoo, a pi yintoo ngé wa pyódu.

9

¹ Yepê, Ndé kópu nmye ngmên:aa tpaapê. Yepê, Pi kní nmyí vy:o ngma a kwo, ghêlí daawa pw:oo dmi, Chóo Lémi ngé chóo nmyí y:enê kn:ââ u wêdêwêdê mbêmê mwiyé wa chaa.

Yesu u dyépi pyile kní ye u mo u nâmo u ngwo mîné ghê wo

Mátîyu 17:1-13; Luukí 9:28-36

² Wo wéni mîloo, u kuwó dini ghi ngé Yesu ngé u dyépi pyile njini mbu mbêmê nuwo, yi pi dmi Pita, Njems mbwémi Njon. U dyépi pyile kní yi ngópu, Yesu u mo u nâmo mîné ghê wo,

³ u kpídí d:ud:umbiy:e kpaapíkpaapí ngé pyodo, myedoo a wuu mbele. Doo u ntââ dyámê mbêmê pi ngé yinté kpídí kpaapíkpaapí ntee kpídí daawa ghodo.

⁴ Yi dini ghi ngé yi pini pyile kní y:oo Ilacha pini dê Mósisi Yesu kii danêmbum tédê m:uu tumo.

⁵ Pita ngé Yesu ka kwo, Mâawe. Kwo, U p:o chi yé, cha nuw:o nmo. Kwo, Ngomo pee pyile nmîné t:emí, kwo, nêni ngmê, Mósisi u nêni ngmê, Ilacha u nêni ngmê.

⁶ Yi kópu u kwo vvu, mu kópu u dîy:o u puipe dé yi k:ii nkíngê ngé y:ay:a pwiyé dniye. Yi kópu Pita ka d:ud:umbiy:e ndíi ngé pyodo, apê, Ló kópu ngmaní vyi.

⁷ Nkalí too pee yi pwo ngmê yó, yi nkalí too pee u mênê dniye ngmê ny:ee ngópu, yepê, Kí a tpe:ee njini, u nuu ghi a nódo a tóo.

Yepê, U kwo ntênê dmyinê ng:aa. *

⁸ Yi vvu dniye, apê, Pi u chíi daa kwo. Apê, Yesu u mo mu kwo.

⁹ Mbu paa dini ghi n:ii ngé dnya a wupwo, Yesu ngé yepê, Kópuni dmye m:uu ngmê, pi ka ghêlí nangê vyi. Yepê, Kpêeni mwiyé anê pyidu, pi kní ye u ngwo dpí vyi yoo.

¹⁰ Yi wéni ngé kópuni pyodo, pi ka ghêlí daa vyi ngópu, ngmênê yi chóo yi kópu p:uu dnyimo danêmbum. Noko yepê, Lukwe dîy:o Yesu ngé u pyidepyide u pi nmo dé vyi?

¹¹ Wod:oo Yesu ka póo dniye, kwo, Lukwe dîy:o déêpi pyu kní y:oo a tpaapê ngmê, apu, Ilacha mwiyé wa t:aa, pini n:ii Chóo Lémi ngé a ngmídi ngé, yi pini dîyo kuwó ada a kwo?

¹² Yesu ngé yepê, Nyââ. Yepê, Ilacha u taataa mwiyé, tpile yintómu yi l:âmol:âmo u lêê dîy:o. Yepê, Lukwe dîy:o puku yedê alanté a tóo, Pi kní y:oo Chóo Lémi u Pi Ndêndê wa mb:ii ngmê, dono yilí u ngwo wa d:uu ngmê? *

¹³ Yepê, Ngmênê ala kópu ny:ee yó. Yepê, Ilacha ntee pini wunê kí ta, a maa yinê a yó, ngmênê kada pini kní y:oo dono u ngwo d:uu ngópu, kópuni dono yi nuw:o ngé ye vvu, yi kópu u ngwo d:uu ngópu. Yepê, Yi kópu puku yedê yinté a tóo.

Yesu ngé tpe:ee ngmê pyi ngé, nyuno pwpowpo u ngwo doo ya.

Mátîyu 17:14-20; Luukí 9:37-43a

¹⁴ Yesu, u dyépi pyile kní yi k:ii, dini ghi n:ii ngé mbu mbêmê a ndê dniye, mbu vvuwo yedê ghêpê dniye, pi yilí m:uu ngópu, Yesu p:uu ndiye pyu woni kní yi k:ii. Déêpi pyu yoo Yesu p:uu ndiye pyu yoo yi kwo dniye kwopwepe.

¹⁵ Dini ghi n:ii ngé pi kní y:oo Yesu m:uu ngópu, ngwéti dniye, wod:oo mbêpê dmi a pwaa ngópu, u kwo lee dniye, mîné chipé ngópu.

¹⁶ Yesu p:uu ndiye pyu kní ye póo wo, yepê, Lukwe p:uu noko nmye kwopwepe té?

¹⁷ Pi ngmê yoo vy:o doo kwo, yi pini ngé kwo, Mâawe. Kwo, A tpe:ee nga atêda nuw:o, kwo, mu kópu u dîy:o u kmêna u ngwo ngma a kwo, yi kópu u lêê dîy:o daa danêmbum, nyuno pwpowpo u ngwo mye t:a.

¹⁸ Kwo, Dini ghi n:ii ngé u kmêna ngé dpí vy:a, ntóo têpê mbêmê dpí d:ii, tpi ch:aa pee dé u kwo dpí pwii kní, kpéngi ti dê numo kêpa dpí ghê kní. Kwo, A didmidí dmi yédi. Kwo, M:uu ndiye pyu kní ye kidi vyi, yedê, A tpe:ee ka u kmêna ngm:ii kalé yó, ngmênê kédê déê dmi.

¹⁹ Yesu ngé yepê, Lukwe dîy:o Chóo Lémi ka dp:ee kélímí té? Yepê, M:ââ yémi nmyí vy:o aní kwo, u dí Chóo Lémi ka mb:aamb:aa ngé anmyin:aa kélímí? Yepê, Yi tpémi a ka a nuw:o yó.

²⁰ Wod:oo yi tpémi u kwo adí nuw:o ngmê. Dini ghi n:ii ngé u kmêna ngé Yesu módu, yi tpémi yi vyá, nyuno pwpowpo u kwo y:ângo, wod:oo yi tpémi têpê mbêmê dyimê wo, doo a kpépi, tpi ch:aa pee dé u kwo pwii knopwo.

²¹ Yesu yi tpémi u mí ka adí póo, kwo, M:ââ yémi mîloo, ala kópu u ngwo u kwo a pyodo?

* 9:7: 2 Pita 1:17-18 * 9:12: Mal 4:5; Is 53:3

Yi pini ngê kwo, Tɔ:ee tédê ngê doo a ya, u ngwo u kwo a pyodo.

²² Kwo, Daa ng:êéntómu u kmêna ngê dpo, Ní vy:a, ndiya ní kée, mbwaa paa ní kée, d:ud:umbiy:e pw:oo we. Kwo, U ntâa nga anmí ch:anê dmi, nyi u ntâa knomomê, wanyi ngee nmo.

²³ Yesu ngê kwo, Lukwe dîy:o a ka chi vyi, Nyi u ntâa knomomê? Kwo, N:ii Chóó Lémi ka a kélímí yédi, yi pini ka kópu yintómu u ntâa ngê a ya nyédi.

²⁴ Wod:oo yi pini Yesu ka adí mbwólu, kwo, Chóó Lémi ka aní kélímí, ngmênê daa d:ud:umbiy:e. Kwo, Ngee nndi.

²⁵ Pi yilí Yesu ka loo, wod:oo Yesu ngê yi kmêna ka kwo, Kí kmêna. Kwo, Lukwe dîy:o ye tpémi ngópu ngê nyi pyódu ngê, dnye lukwe dîy:o u ménê ni chedê ngê? Kwo, Ye tpémi a kuwo ngi, u ngwo mékidingê ghê.

²⁶ Wod:oo yi kmêna ngê yi tpémi adí vy:a, yi tpémi dpodombiy:e ka wo, nyuno pwopwo u ngwo y:aya pwiyé wo, wod:oo kmêna ngê yi tpémi a kuwo ngê. Dini ghi n:ii ngê kmêna ngê yi tpémi a kuwo ngê, yi tpémi mēdēpwo a kpēpī, ntóó tēpē mbēmē doo ya, wod:oo pi kní y:oo apē. E! Kédê pw:onu.

²⁷ Ngmênê daa pwene. Yesu ngê kóó ngê ngmí ngê, a pyidu ngê, ghêemí kââ.

²⁸ Dini ghi n:ii ngê Yesu ngê pi yilí a kuwo ngê, p:uu ndiye pyu yoo yi kii ngomo k:oo kee dniye, u kwo póó dniye, kwo, Lukwe dîy:o dp:oo u ntââ dé, yi kmêna dp:oo ngm:ii kwólu?

²⁹ Yesu ngê yepê, Ngêpê ngê u ntââ. Yepê, Alanté kmêna u ngm:ii kigha daa m:uu a tóó.

Yesu p:uu ndiye pyu kní ye u pwopwo p:uu u ngwo ye modoo danê

Mátíyu 17:22-23; Luukí 9:43b-45

³⁰⁻³¹ Yesu p:uu ndiye pyu kní yi k:ii yi kélê ghi a kuwo ngópu, Nkálili Wee dnyen:aa chíi. Yesu ngê u yi u ngwo dēpwo kwo, Pi kní y:oo a pyw:ee nmíne, mu kópu u dîy:o p:uu ndiye pyu yoo u pwopwo p:uu doon:aa ndiye kigha dé. Yepê, K:omo tpilē nê Chóó Lémi u Pi Ndéndê, ngmênê yoo dono yi kēê k:oo waní ghê, yi yéli y:oo wa vya nê, yepê, ngmênê wo pylonli ngê amênê pyidu.

³² P:uu ndiye pyu yoo alanté dnye nuw:o, apê, Lukwe dîy:o kinté nmo a mbumu. Apê, Chóó Lémi ngê pini n:ii a ngmídi ngê, u pi ndíi ngê wa pyódu, dono daawa a pyw:oo. Yi kópu dēpê w:ee ngópu, u kwo myedaa póó dniye, mu kópu u dîy:o nkíngê mbê dniye.

Yoo yi kada wowo u danêmbum

Mátíyu 18:1-5; Luukí 9:46-48

³³ Dini ghi n:ii ngê Kípēēnyēm taa dniye, ngomo k:oo kee dniye, Yesu p:uu ndiye pyu kní ye póó wo, yepê, Maa p:uu ló kópu p:uu noko nmye kwopwepe té?

³⁴ Mywenemywene mbê dniye, kópu u kwo daa vyi ngópu, mu kópu u dîy:o maa

p:uu noko kwopwepe n:ii a kalé ngópu, apê, Yesu u che p:ââ pee ngê n:uu angmê yââ.

³⁵ Wod:oo Yesu mbwódo yaa wo, p:uu ndiye pyu yoo a danê ngê, yepê, N:ii ngê u yi adí kwo, Yoo yi kada pini ngê ní ya, yepê, yi pini pi yintómu yi kuwó choo kwo, dye ghi yintómu pi kní yi p:uu choo dpodo.

³⁶ Yesu ngê tɔ:ee ngma a ngêédí, p:uu ndiye pyu yoo yi ngópu kââ, yi tpémi kóó dé yi kélê kââ, yepê,

³⁷ Pini n:ii alanté tpémi ka a l:êê dîy:o adí vuywo, daa yi tpémi ka u mo adí vuywo, ngmênê a ka amyeda a vuywo, amyedí chââchââ nê. Yepê, Myenté, yepê, pini n:ii ngê adí cââchââ nê, daa a mo adí chââchââ nê, ngmênê pini n:ii ngê a dy:ââ noo, amyedí chââchââ.

Yesu ngê u ngwo ye vuy, yepê, N:ii nmí p:uu daa d:uu, nmí pee pini

Luukí 9:49-50

³⁸ Njon ngê Yesu ka kwo, Máâwe. Kwo, Pi ngmékudu m:uu, kwo, mî ngê pi kní yi kmêna kí ngm:ii kigha té. Kwo, Yi kópu u kwo kudu kwódu, mu kópu u dîy:o daa nmí yoo vy:o pini ngmê.

³⁹ Yesu ngê yepê, U kwo nangê kwódu. Yepê, Pini n:ii ngê a pi wa vyi, mbwudu u ngwo angmê chaa, doo u ntââ yi pini ngê u kuwó dini ghi ngê kópu dono a p:uu daawa vyi.

⁴⁰ Yepê, N:ii nmí p:uu daa d:uu yédi, nmí pee pini.

⁴¹ Yepê, Pini n:ii ngê a l:êê dîy:o wa ngee nmyo, kópu mb:aa yi pini ngê ngmaní d:uu. Yepê, Mbwaa kní nmye angma a kê, k:omo tpilē daa tpilē ndíi nmye ayedê kê, ngmênê kópu mb:aa ndéndê ngê yi pini ngê ngmaní d:uu.

Pi ngê Yesu kîngí kée, u danêmbum

Mátíyu 18:6-9; Luukí 17:1-2

⁴² Yesu ngê yepê, Tpémi dmââdini yoo a ka wunê kélímí té, pi ngmê ngê yi kélímí l:âmo kídangmê ngee. Yepê, Mu dini ghi ngê Chóó Lémi ngê yi pini dnyinté daawa kpada. Yepê, Pi kní y:oo yi pini mwiyé wo ngmí ngópu, chēépí pââ ndíi nódo ngmêwo kudu ngópu, mbéli u kwo wumê kalé ngópu, ye yi dono ndíi daapí d:uu ngê, Chóó Lémi ngê dpodombiy:e daapaa kpada.

⁴³⁻⁴⁴ Yepê, Kópuni ngmanmyi d:uud:uu, yi kópu u l:êê dîy:o wanmyi mb:ii nê, mu dini ghi ngê ndiya anmy:uu ghêpê dmi, yi ndyuw:e daawa pw:onu. Yepê, Yi kópu u kwee mwiyé anmyinê chápwo ngmê, yed:oo daanmyi mb:ii nê, mu dini ghi ngê ghê kamí anmyimo pyw:ee ngmê, a kēê k:oo anmyin:aa kwo. Yepê, Dono kópuni pi kní ye mb:aamb:aa dé, k:omo tpilē yi p:eeni kópu daanmyi d:uu t:oo, ngmênê ghê kamí wanmyimo pyw:ee ngmê, a kēê k:oo anmyin:aa kwo.

⁴⁵⁻⁴⁶ Yepê, Máádini p:uu anmyi ghê dmi, nmyi nuu u maa ngmanmyi kalê ngmê, u l:êê díy:o wanmyi mb:ii nê, yi máádi dono u maa, u dí ndiya, yi anmy:uu ghêpê dmi. Yepê, Nmyi chóo nmyi maa daanmyi kalê ngmê, a maa anmyinê kalê ngmê, ghê kamí wanmyimo pyw:ee ngmê, a kêê k:oo anmyin:aa kwo. Yepê, K:omo tpile maa woni kní nmyi lama daadnyi ya, ngmênê ghê kamí anmyimo pyw:ee ngmê, a kêê k:oo anmyin:aa kwo.

⁴⁷⁻⁴⁹ Yepê, Tpileni nmyi ngwolo kní y:oo wa m:uu ngmê, yi p:uu anmyi nuw:odono, yed:oo wanmyi mb:ii nê, mu dini ghi ngê ndiya anmy:uu ghêpê dmi, yi ndyuw:e daawa pw:onu, yimbile kní y:oo wamyé ma nmyo, chedê ngê daawa pyódu. Yepê, Yi kêê ghê ndê ngê adí pípi nmyo. Yepê, Yi nuw:odono u kwee límílimí ngê anmyi chápwo ngmê, yed:oo daanmyi mb:ii nê, mu dini ghi ngê Chóo Lémi kóo k:oo anmy:uu ghê dmi.

⁵⁰ Yepê, Ntii mb:aamb:aa. Yepê, Nté tpyópu u mênê nti daanyi yé knomomê, ye u n:uu daadí ya, pwópwó ngê wa pyódu. Yepê, Ntii nté tpyópu u mênê ntee anoyi yé, yepê, a kópu dyuu yinté nmyi mênê choo kwo, noko mb:aamb:aa ngê dmyinê ya. *

10

Kpípi te u danêmbum

Mátiyu 19:1-12; Luukí 16:18

¹ U kuwó dini ghi ngê Yesu p:uu ndiye pyu kní yi kii Nkálili Wee a kuwo ngópu, Njuda Wee u kwo lee dniye, Njódan mbwááni ndíi mí ngmêê ngópu, Pédiya Wee u kwo lee dniye. Nkálili wee u kwo Yesu ngê pi yili ntee dpímo ndiye kígha dé, yi yinté myedoo ndiye kígha dé.

² Pádisi yoo u kwo ngmê loo, u yi y:e doo kwo, Yesu danêmbum tédê nmí dóo, kwo, Nmí dèèpi kópu dyuu lónté a kwo, kwo, u ntáa máa ngê u kpâm wa kpípi?

³ Yesu ngê yepê, Kópuni Mósisi ngê a d:êê ngê, yi kópu a ka vyi yó.

⁴ Kwo, Mósisi ngê ala kópu nmo kí ch:ee ngê, apê, Máa ngê u kpâm dí kpípi knomomê, u kópu dyuu dpi d:êê ngê, u kwo dpi y:ee ngê, u ngwo dpi dy:âa ngê.

⁵ Yesu ngê yepê, Mósisi ngê yi kópu nmye mu d:êê ngê, mu kópu u díy:o nmyi kpâm kní ye vyyuwo dnyinté nmyi lama a tóo, Chóo Lémi u dnye dnyinté my:ee nyémí ngópu.

⁶ Yepê, Mwiyémwiyé dini ghi ngê, Chóo Lémi ngê pyâa máa lámo doo, yepê, Noko mb:aamb:aa ngê choo ya. *

⁷ Yepê, Yi kópu u l:êê díy:o máa u pye mí yi kêê dpo pwii, u kpâm k:ii ngmídi ngê dpi pyaa kní. *

⁸ Yepê, Wod:oo yéé yepe daa miyó a tóo, ngmênê mu ngmídi.

⁹ Yepê, Cha cha n:ii Chóo Lémi ngê dpo káadi dé, pi ngê d:uudpi chámê dé.

¹⁰ Dini ghi n:ii ngê ngomo k:oo mé diyé dniye, Yesu p:uu ndiye pyu yoo yi kópu p:uu u kwo póo dniye.

¹¹ Yesu ngê yepê, Pini n:ii ngê u kpâm dpi kpípi, yi pini ngê kn:aa pyópu kímungê nya. Yepê, Yi pini ngê kn:aa pyópu muwa nya knomomê, ye daa yééyéé u kópu ayi d:uu, ngmênê pyâa ti u kópu ayi d:uu. *

¹² Yepê, Myenté, pyópu n:ii ngê u moo wa kpípi, kn:aa pini p:uu amí yéé, yepê, daa yééyéé u kópu ayi d:uu, ngmênê máa ti u kópu ayi d:uu.

Pi kní y:oo yi tp:ee dmââdíma Yesu ka u ngwo núw:o tumo

Mátiyu 19:13-15; Luukí 18:15-17

¹³ Pi kní y:oo Yesu ka yi tp:ee dmââdíma núw:o tumo, apê, Kóo yi mbêmê nyi yé ngê, ngmênê Yesu p:uu ndiye pyu kní y:oo ye kwódu ngópu.

¹⁴ Dini ghi n:ii ngê Yesu ngê m:uu too, p:uu ndiye pyu kní ye nod:e wo, yepê, Ye namé kwódu yé, a ka a núw:o teñe, mu kópu u díy:o tp:ee dmââdíma ntee yéli Chóo Lémi ngê chóo adí y:enê dé.

¹⁵ Yepê, Ndé kópu nmye ngmên:aa tpaépê. Yepê, Tp:ee ngê u mí u dnye ntee a nyémí ngê, n:ii ngê Chóo Lémi u dnye yinté daadí nyém, Chóo Lémi ngê yi pini wa mb:ii, kóo k:oo daawa káa.

¹⁶ Wod:oo Yesu ngê tp:ee dmââdíma doo a ng:éêní dé, u pa doo t:emí dé, kêê yi mbêmê doo ziyé, doo kpaapikpaapi dé, yipu, Chóo Lémi mb:aamb:aa ngê nmye choo a vyyuwo.

Ndáapi ngmê u danêmbum

Mátiyu 19:16-30; Luukí 18:18-30

¹⁷ Dini ghi n:ii ngê Yesu ngê kada doo a yém, pi ngmê mbêpêmbêpê ngê u kwo loo, yu mbodo dé y:e kame u kwo ghê wo, u kwo póo wo, kwo, Nmí ndiye pyu mb:aa. Kwo, Ló kópu ngmani d:uu, ghê kamí u ngwo anê pyw:oo, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu?

¹⁸ Yesu ngê kwo, Lukwe díy:o mb:aamb:aa u pi a pyimo chi t:oo? Kwo, Pi mb:aamb:aa daangma a tóo, Chóo Lémi mu ngmídi yi mb:aamb:aa.

¹⁹ Kwo, Dèèpi kópu dyuu lama a kwo, kwo, Pi nangmê vya, pi u kuwó nangmê pwiyé, pi u tpile nangmê t:ámo, pi nangmê yipe, pi nangmê dóo, mye mí chi châachâa dé.

²⁰ Yi pini ngé kwo, Mâawe, kwo, tp:ee tédé noo a ya, yi kópu dyuu noo a chááchâá, ala ngwo myeni chááchâá té.

²¹ Yesu ngé até doo y:enê, u gha vy:o apê, Kí pini a nuu u pi. Yi pini ka kwo, Kópu mu ngmidi chuungé d:uu ngé, kwo, Chi lépí, kwo, tpíle yilíni ngópu a tóó, ngópuch:anê kní ye nyi yéépi, yed:oo dpo ngm:éê nédi, cha a yámuyámu nê, kwo, ya mb:aa mbóó p:uu u ngwo anyimo pyw:oo.

²² Dini ghi n:i ngé yi pini ngé yi kópu nyongo, u gha dono ngé pyodo, apê, A tpíle yilí angénté aní yêé, wod:oo Yesu a kuwo ngé, mu kópu u díy:o ndáápi ndíi, u tpíle yilí.

²³ Yesu yi diyé wo, p:uu ndiye pyu kní ye yepê, N:i ndáápi ndíi, a maa p:uu paa dpodo ndíi ngé u kwo wa pyódu, Chóó Lémi kóó koo angénté amí ghê.

²⁴ Yesu p:uu ndiye pyu yoo ngwéti dnyiye, apê, E! Apê, Kí lónté kópu? Yesu ngé yepê, Kí tp:eema. Yepê, Chóó Lémi kóó k:oo wowo dpodo ndíi.

²⁵ Yepê, Mbwémê ndíi, tee kn:âa puu u ménê daawa kee, yepê, myenté Chóó Lémi kóó k:oo ndáápi d:uudpi ghê.

²⁶ P:uu ndiye pyu kní y:oo dini ghi n:i ngé ny:ee ngópu, ghé yi ménê ghipé wo, noko yepê, Wu lónté kópu? Noko yepê, Ndáápi yoo Chóó Lémi kóó k:oo daangmêwa ghé knomomê, ye n:uu ngmê u ntáá yi amí ghê?

²⁷ Yesu ngé doo y:enê dé, yepê, Doo u ntáá Chóó Lémi kóó k:oo pi chóó daangmémí ghê, ngmênê Chóó Lémi chóó u ntáá, pi chóó kóó k:oo wa kâa. Yepê, Kópu yilí yintómu Chóó Lémi u ntáá.

²⁸ Pita ngé Yesu ka kwo, Mâawe. Kwo, Tpile yilí yintómu nmo kuwo ngé, anmínê yámuyámu ngi.

²⁹⁻³⁰ Yesu ngé yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaépé, Pini n:i ngé a l:éê díy:o u p:aa dpo kuwo, u tidê mbwó yoo dpo kuwo té, u pye mí dpo kuwo dé, u tp:ee dmáádima dpo kuwo té, u yápuw tédé dmi myedo kuwo té, yepê, ala dini ghi ngé yi pini ngé yinté tpíle yilí amédê pyw:oo. Yepê, Pini n:i ngé a kópu dyuu u l:éê díy:o tpíle ngmidi wa a kuwo, yepê, yi pini ngé yinté tpíle mé yonoy:a amédê pyw:oo, yepê, ngomo dé, u tidê mbwó yoo, u pye mí yoo, u tp:ee dmáádima, u yápuw tédé dmi. Yepê, Nyáá, yepê, ala dini ghi ngé yi pini ngé u tpíle yilí yinté amédê pyw:ee té, yepê, dye ghi kní ngmê ngé pi kní y:oo a l:éê díy:o yi pini wamyé kpaka ngmê. Yepê, Mu dini ghi ngé yi pini ngé ghê kamí amínê pyw:oo, ghéni n:i chedê ngé daawa pyódu.

³¹ Yepê, Kada yéli mé kuwó, kuwó yéli mé kada. Yepê, Ala ngwo ndáápi yoo kada a wee, ngmênê díy:o kuwó amédê ghê dmi.

Yesu pyolombó u pwoowo p:uu u ngwo ye doo dané

Mátíyu 20:17-19; Luukí 18:31-34

³² Dini ghi n:i ngé Yesu p:uu maa p:uu dnye m:i, Njedusalem dnye lépí, Yesu yi kada doo kwo. Yi kópu u dyépi yoo yi nuw:onuw:o u kópu ngé pyodo, yélini y:oo dnye yámuyámu dé, mye nkíngé mbê dnyiye. Yesu ngé p:uu ndiye pyu yoo kn:aa núw:o too, u pwoowo p:uu yi mo ye doon:aa dané.

³³ Yepê, Ala kópu ny:ee yó. Yepê, Komo tpíle nê Chóó Lémi u Pi Ndéndé, ngmênê dini ghi n:i ngé Njedusalem anm:uu taa dmi, Kpêé yiyé pyu yoo yi kada pini yoo, dèépí pyu yoo yi k:ií, a vyee u dy:oo wa a chápuw ngmê, wa ngímí nê, wa kóté kalê nê, wamyé ch:ee nê, Lóma tpémi yi kèé k:oo wa kaa nê.

³⁴ Yepê, Yi tpókni y:oo wadnyi nkwtinkwiti nê, a p:uu wadnyi tpyípwí, wadnyi kpakakpaka nê, wa vya nê, yepê, ngmênê wo pyoloni ngé waméni pyidu.

Njems mbwémi Njon y:oo Yesu ka kópuni dpímo dmyinê

Mátíyu 20:20-28

³⁵ U kuwó dini ghi ngé Sepédi tp:oo dé Yesu ka lee knopwo, Njems mbwémi Njon. Yesu ka kwo, Mâawe. Kwo, U yi nye a kwo, Kópu nye ngmê d:uu ngi.

³⁶ Yesu ngé yepê, Ló kópu dp:o ngmaní d:uu?

³⁷ Kwo, Dini ghi n:i ngé m:i ndíi ngé wa pyódu, Chóó Lémi u yoo anyi y:enê, u yi nye a kwo, Yoo yi kada dpí kaa nyédi.

³⁸ Yesu ngé yepê, Kópuni a ka dpo dmyinê ngmê, daa dpí lama dpo mbumu mo. Yepê, Dpí u ntáá dé, pi kní y:oo kópuni a nga wa d:uu ngmê, u ntáá dpo amye d:uu ngmê?

³⁹ Kwo, Nyo u ntáá dé. Yesu ngé yepê, Kópuni pi kní y:oo a nga wa d:uu ngmê, ndéndé ngé dpo amye d:uu ngmê. *

⁴⁰ Yepê, Ngmênê doo u ntáá a che p:âá pee a chóó daaní ngmidi. Yepê, Chóó Lémi ngé yi kópu yinê wa a vyi. Yepê, Pini n:i kada adí kwo, yi pini wunê ka a ngmidi ngé.

⁴¹ Yesu p:uu ndiye pyu yoo wo y:a kní y:oo dini ghi n:i ngé ny:ee ngópu, Njems mbwémi Njon ye nod:é dnyiye.

⁴² Wod:oo Yesu ngé p:uu ndiye pyu yoo nipi a dané ngé, yepê, Nmyi lama a tóó, yélini daa Nju tpémi, yi vy:o pini n:i kada pini ngé dpí pyódu, yoo yinê a y:enê ngé, yinê a dpodo kígha too.

⁴³⁻⁴⁴ Yepê, Ngmênê nmyi vy:o yinté daadí ya. Yepê, Nmyi vy:o pini n:i ngé u yi adí kwo, Kada pini ngé ní pyódu, yi pini ngé choo ngéépí nmyo, nmyi p:uu choo dpodo.

⁴⁵ Yepê, Komo tpíle Chóó Lémi ngé a ngmidi noo, nê u Pi Ndéndé, ngmênê daa lémilémi u l:éê díy:o nê loo, yoo p:ee n:aa

ngêêpí too, yi l-êê díy:o waní pw:onu, pi yili yi pywuu ngê amy:aa pyódu.*

Yesu ngê ngwolo kopwe u ngwo pyi ngê, Njédikó

Mátiyu 20:29-34; Luukí 18:35-43

⁴⁶ Njédikó taa dniye, yi dnye ya, dini ghi n:ii ngê Njédikó dnya a kuwokuwo, pi yili yi k:ii, pi ngmê maa nkígh:ê doo ya, u pi Mbatímeyas, Tímeyas tp:oo. Yi pini ngwolo dê kopwe dê, daa dpodo u ntââ, maa nkígh:ê dpímo ya, pi kní ye ndapí dpímo dmyiné.

⁴⁷ Yi pini ngê dini ghi n:ii ngê nyongo, apê, Yesu Nasalet pi kíyedê pwiyé kní, wod:oo dpodombiy:e ka wo, kwo, Yesu. Kwo, N:ii Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, Dépídi ntee pini, u ntââ nga wanê ch:anê?

⁴⁸ K:omo tpile pi yili yintómu u kwo a tpêpwo dniye, kwo, Tumu chi ya, ngméné yi dnye dmi daa nyongo, dpodombiy:e modoo kââ, kwo, Dépídi ntee pini. Kwo, U ntââ nga wanê ch:anê?

⁴⁹ Wod:oo Yesu ngê paa u dí puwâ, yepê, Kí pini a ka a pwiyé we. U kwo até yi mbwóo dniye, kwo, Nga mba:amb:aa ngê pyaa we, gh:êêdé. Kwo, Yesu ngê apu, A ka a pwiyé we.

⁵⁰ Ngwolo kopwe ngê u nkuwo kpídí a pywáí ngê, m:ii kéé ngê, mbêka wo, Yesu ka loo.

⁵¹ Yesu u kwo póó wo, kwo, Lukwe nga ngmaní mdo? Yi ngwolo kopwe ngê kwo, Máâwe. Kwo, U ya a nga a kwo, Yéíí m:aa m:uu.

⁵² Yesu ngê kwo, U ntââ, kwo, mêchi lèpí. Kwo, Ngêlími mbêmê chi pyiye. Wod:oo yi ngwo yéíí mé módu, Yesu u kuwó maa p:uu nye ghê wo.

11

Njedusalem u ngwo vy:êê ngópu

Mátiyu 21:1-11; Luukí 19:28-40; Njon 12:12-19

¹ Yesu p:uu ndiye pyu yoo yi kii Njedusalem ghêlíí daa ní dniye, yi kada p:aa miyó doo ya, Petani p:aani dê Petepake, mbu y:i ngma a kwo, u pi Olipi, mu kópu u díy:o nté kn:ââ kpê yi mbwini mbêmê ngmêdoo ya, yi yini yi pí dmi nye olipi. Dini ghi n:ii ngê yi mbwini mbêmê kee dniye, Yesu ngê p:uu ndiye pyu kada miyó kââ,

² yepê, Mu p:aani nmí kada choo kwo. Yepê, Dini ghi n:ii ngê y:i dpo taataa mo, ndonki tp:oo dpo mumu ngmê, yedê nedê a t:a. Yepê, Yi ndonki tp:oo pyipwo pi doongmê yaa wo. Yepê, Dpo pywáí nyoo, a ka dpo núw:o nyoo.

³ Yepê, Pini n:ii ngê dpo dê vyi knomomé, Ndonki tp:oo lukwe díy:o dpo néne ngmê, yepê, ye ala kópu u kwo dpí vyi nyoo, kwipi, Nmí lémi ngê u yi u ngwo wunê kwo. Mgi daawa a puwâ, díyo mēwunê diyédiyé kigha.

⁴ Wod:oo adí lee kní, yi p:aani ad:uu taa kní, apê, Ndonki tp:oo yedê nedê mu t:a, ngomo t:âmo.

⁵ Dini ghi n:ii ngê dpímo a pywáípywáí, pi ngmê kní y:oo yepê, Lukwe díy:o ye ndonki tp:oo dpo pywáípywáí ngmê?

⁶ Kópuni Yesu ngê ye a vyu, yi tpódu y:oo yi p:aani tpémi ye yinté vyi ngópu, wod:oo yi p:aani tpémi y:oo kópu mēdaa vyi ngópu, Ka, yepê, d:ââ núw:o nyoo.

⁷ Wod:oo yi ndonki Yesu ka núw:o ngópu, yi nkuwo kpídí dê yi mbwo a ngee dumo, ndonki pyipwo talé dumo, Yesu pyipwo u nkwo yaa wo. Kada a y:ee ngópu, Njedusalem dnye lèpí, maa p:uu ndonki ngê Yesu doo dnyinédnyiné.

⁸ King ntee dnyimo cháâcháâ, Yesu yinté nye chápu ngópu, woni kní y:oo yi nkuwo kpídí a ngee tumo, Yesu u kada maa p:uu talé tumo, woni kní y:oo yi kní ngmê vy:êê ngópu, nkoo vyi u kadakada yidi ngópu, ndonki yi mbêmê doo paa, Yesu pyipwo doo ya.

⁹ Yoo u kada ngmêdoo kwo, yoo u kuwó mudoo kwo, Yesu yi kélê ghê doo paa, Njedusalem nipi dnye lèpí, u nkwo dnye kâákââ, kópu, Munmíkó Nmí Lémi. Kópu, Chóó Lémi ngê a ngee nyine. Kópu, U pi ngê nyiné loo.

¹⁰ Kópu, Dépídi ntee pini. Kópu, Lími kii yoo yi kada pini ngê paa pyédi. Kópu, Chóó Lémi chaa kigha koo.

¹¹ Dini ghi n:ii ngê Yesu yi p:aani ndíí mí ta, Njedusalem, Chóó Lémi u ngomo k:oo mí kee wo, tpile yili y:i mí módu, wod:oo Njedusalem mēda kuwo ngópu, Petani mē diyé dniye, mu kópu u díy:o yi dini ghi ngê kâádi doo wupwo.

Yesu ngê yi ngmê nt:ââ ngê Yisiléli tpémi yi p:uu mgongo u ngwo ngmê kwólu

Mátiyu 21:18-19

¹² Womumo mw:aandiye Petani a kuwo ngópu, Njedusalem dnye lèpí. Maa p:uu Yesu ngê dómu kele.

¹³ Maa nkígh:ê kuwe ngmê m:uu ngópu, yââ vyi ndíí. Yesu yi yini km:ee adí lè, apê ngméné, Kí yini p:uu kigha ngma a kwo. Y:i n:ee, apê, Kigha p:uu daa kwo, mu kópu u díy:o doo u kyopwokypwo u dye ghi ngê módu.

¹⁴ Yesu ngê yi yini ka kwo, Pi ngê ngígha daamuwa ma. Yi yini ka kópuni vyu, p:uu ndiye pyu kní y:oo ny:ee ngópu.

Yesu ngê Chóó Lémi u ngomo mbwa kalé ngmê k:oo yoo u ngwo a pw:oo ngê

Mátiyu 21:12-17; Luukí 19:45-48; Njon 2:13-22

¹⁵ Dini ghi n:ii ngê Njedusalem taa dniye, Yesu p:uu Chóó Lémi u ngomo mbwa kalé ngmê k:oo mí kee dniye, apê, Pi kní y:oo tpile tp:oo mu pywupwí t:oo, kpêê yiyé u l:êê

dîy:o. Apê, Kn:aa dyâmê ndapî nmî ndapî ngê mu ngmêêpi t:oo. Apê, Yélini alii a dpodo nyédi, yoo mu dódó t:oo, yi ndapî mu chedêchedê t:oo. Yi kópu u l:êê dîy:o Yesu ngê yi yéli a pw:oo ngê, kuwa pw:ii too, ndapî ngmêêpi tédê yi tépil ye a pii too, ndapî tpii yi kpópu, rímê tp:oo pywupwi tédê yi p:o a ngî too, yi ya tédê dnyi mye dy:ee too.

¹⁶ Yélini Njedusalem dnyimo dpodo, tpile dnyimo dnyinédnyinê dé, u yi y:e dèdpîmo kwo, Chóó Lémi u ngomo kuwa máádi nmîmo kwolo, mu kópu u dîy:o kuughê, u yi y:e dpîmo kwo, Kéli nmî pwii dmi, Chóó Lémi u ngomo mbwa kalê ngmê k:oo máádi nmî kwolo, chono nmî pwii dmi, Yesu ngê yi kópu yi yéli ye kwódu ngê.

¹⁷ Chóó Lémi u kópu Yisaya ngê n:ii a d:êê ngê, yi kópu ye vyyu, yepê, Puku yedê ala kópu mu too,

A ngomo kwéli a kwo,
dyâmê pé yintómu pi knî yi ngêpê tédê ngê choo ya,

yepê, ngmêné kpa a tédê ngê dmye pyódu ngmê.

¹⁸ Kópuni Yesu ngê d:uu ngê, Kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo, dèêpi pyu yoo yi k:ii, dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, u yi y:e doo kwo, Yesu nmî vy:a. Yesu ka nkíngê mbê dnye, mu kópu u dîy:o pi yili yintómu y:oo u dèêpi dnyimon:aa nyém.

¹⁹ Yi ntumokwodo Yesu p:uu ndiye pyu knî yi k:ii Njedusalem a kuwo ngópu.

*Yini n:ii Yesu ngê nt:ââ ngê, u pwopwo
Mátiyu 21:20-22*

²⁰ Womumo mw:aandiye, dini ghi n:ii ngê Njedusalem dnye diyédiyé, yini n:ii Yesu ngê nt:ââ ngê, yi yini maa nkíghê yi m:uu ngópu, Apê, Atédê pw:onu, d:ud:umbiy:e.

²¹ Yi kópu dini ghi n:ii ngê Pita ngê nuw:o kwólu, Yesu ka kwo, Mááwe. Kwo, Yini n:ii nyi nt:ââ, ntóó ngî mwini.

²²⁻²³ Yesu ngê yepê, Ndê kópu nmye ngmêna:aa tpaépê. Yepê, A ka dpodombiy:e anmya a kélímî knomomê, nmyi nuw:o dmi ngmidî ngê adnyi ya knomomê, ye kópuni wanmyi vyi t:oo, wa pyaa dmi. Yepê, Kí mbwini ka wanmyi vyi ngmê, kwonye, A yumwe, nt:ee nyi ghé, yepê, yi kópu wa d:uu.

²⁴ Yepê, Yi kópu u l:êê dîy:o nmye n:aa tpaépê, Dini ghi n:ii ngê ngêpê tédê Chóó Lémi ka tpile ngmanmyi dmyinê, nmyi gha vy:o wanmyi vyi ngmê, anye, Ndêndê ngê Chóó Lémi ngê nmo wunê kuwo, yepê, yi kópu anmyinê pyw:ee ngmê.

²⁵⁻²⁶ Yepê, Dono kópuni pi knî y:oo nmye a d:uud:uu tumo, nmyi nuw:o nédê adnyi ya, nmyi kuwó daanmyi kéé t:oo, yepê, k:omo tpile Chóó Lémi ka anmyi ngêpê, ngmêné kópu dononi nmyi d:uu tumo, Chóó Lémi ngê mbodo kn:ââ vyyuwo daawa kéé té, yi l:êê dîy:o ntââ nmye wa vyyu. Yepê, Pi knî yi

dono nmyi kuwó mwiye dpi kéé too, yed:oo Chóó Lémi ngê nmyi dono u kuwó u nkwo wa kéé té, mēdaadi nuw:onuwo: dé.

*Yesu pini n:ii u pi mbêmê doo dpodo
Mátiyu 21:23-27; Luuki 20:1-8*

²⁷⁻²⁸ Dini ghi n:ii ngê Yesu p:uu Njedusalem mē taa dnye, Chóó Lémi u ngomo mbwa kalê ngmê k:oo mē kee dnye, wod:oo kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo, dèêpi pyu yoo, yoo yi kada pini yoo mye yi k:ii Yesu ka lee dnye, kwo, Chóó Lémi u ngomo nmî chóó nmo y:enê. Kwo, Kópuni nye d:uud:uu too, n:uu ngê nga vyyu, u ngwo nye d:uud:uu too? Kwo, N:uu u pi mbêmê ye kópu yili nye d:uud:uu ngê?

²⁹ Yesu ngê yepê, Kópu nmye mwiye ngmêna:aa poopoo. Yepê, Yi kópu nmyinê vyye ngmê, ye pini n:ii ngê a dy:ââ noo, u pi nmye u ngwo n:aa tpaépê.

³⁰ Yepê, N:uu u pi mbêmê Njon ngê pi mbwaa lée u mênê dpîmo kmênêkmênê dé? Yepê, Chóó Lémi u pi mbêmê ó chóó u pi mbêmê?

³¹ Noko yepê, Ló kópu u kwo ngmanmî vyi? Noko yepê, Ala kópu u kwo nmo tpaépê, Chóó Lémi u pi mbêmê, noko yepê, ala kópu nmo a tpaépê, Lukwe dîy:o Njon ka dpîpe kélímî mbê dnye.

³² Noko yepê, Ala kópu u kwo nmo tpaépê, Chóó u pi mbêmê, noko yepê, pi knî y:oo ló kópu nmo angmê d:uu ngmê. Pi knî ye nkíngê mbê dnye, mu kópu u dîy:o yinê ye Njon Chóó Lémi u komo kapî pyu ngmê.

³³ Yi kópu u l:êê dîy:o kede dnye, Yesu ka kwo, Nmî lama daa too. Myenté, Yesu ngê yepê, Pini n:ii u pi mbêmê kópu yili n:aa d:uud:uu ngê, nmye myedaani vyi.

12

*Yesu Nju tpémi yi kada pini knî yi p:uu u
ngwo doo mgongo*

Mátiyu 21:33-46; Luuki 20:9-19

¹ U kuwó dini ghi ngê Yesu pi yili knî ye doo mgongo. Yepê, Pi ngmê ngê wain kpê ngmê yó, mbwa ngê a yina ngê, wain kígha u vylévyilê tédê ngmê l:âmo ngê. Yepê, Ghi my:oo l:âmo ngê, yi wain kpê y:enê pyu u ya tédê. Yepê, Wain kpê chóó ngê pi ngmê knî ye yepê, A wain kpê ka dmyinê vyyuwo, dini ghi n:ii ngê nt:u dé kaa knomomê, kígha dmyina a ngêêpi dé, dmyinê vylévyilê dé, wain u ngwo dmyinê l:âmol:âmo, knî a ka ngmédmyina a dyede, woni nmyi nêni. Yepê, U kuwó dini ghi ngê yi pini ngê wain kpê a kuwo ngê, kn:aa p:aanî loo, dye ghi daadîi yi doon:aa ya.

² Yepê, Wain kpê dini ghi n:ii ngê kyopwo wo, wain kpê chóó ngê u dpodo pyu ngmê dy:ââ ngê, kwo, A wain kpê mênê chi lèpi, u y:enê pyu knî y:oo a wain knî nga ngmêdo ké y:e, a ka dpo ñuw:o ngi.

³ Yepê, Ngmênê yi pini dini ghi n:ii ngê wain kpê mênê mí ta, u y:enê pyu kní y:oo wain kní u kwo daa y:ee ngópu, yi pini mgími ngópu, kpaka ngópu, wain kpê chóó ka módó mé dy:ââ ngópu.

⁴ Yepê, U kuwó dini ghi ngê wain kpê chóó ngê u dpodo pyu myomoni dy:ââ ngê, yinté kópu mu ngmídi u ngwo myedê d:uu ngópu, dpodombiy:e kpaka ngópu, wain kpê chóó ka módó mye dy:ââ ngópu.

⁵ Yepê, Myentê, wain kpê chóó ngê kn:aa pini m:uu dy:ââ ngê, yi pini vya ngópu, daa pyiyê wo. Yepê, Wain kpê chóó ngê pi yilí ye dy:ââ ngê, woni kpaka tumo, woni vya tumo, wain u kwo daa dy:ââ ngópu.

⁶ Yepê, U kuwó dini ghi ngê tp:oo ye u nkwo dy:ââ ngê, apê, A tp:ee aminê châpu ngmê, daawa a vya ngmê.

⁷ Yepê, Ngmênê yi wain kpê y:enê pyu kní y:oo daa châpu ngópu. Noko yepê, Kí wain kpê chóó tp:oo. Noko yepê, Vya koo, yed:oo wain kpê nmo wa ghay.

⁸ Yepê, Wod:oo mgími ngópu, vya ngópu, ntóó chii mênê mí kéé ngópu. *

⁹ Yesu ye póó wo, yepê, Yi wain kpê chóó ngê ló kópu y:e angmê d:uu? Yepê, Wa a lé, pi dono yoo wa vya té, kn:aa yélu y:oo yi d:aa dmi u nkwo amênê kâádi ngmê.

¹⁰ Yepê, Ala kópu puku yedê nmyinê kp:aa ngópu, apií, yepê,

Yi pâáni ngomo wuwó pyu kní y:oo kéé ngópu,

yi yini pââ pw:eni ngê vyilo méyi pyodo. *

¹¹ Nmí Lémi ngê yi kópu yinté d:uu ngê, nyepênyepê u kópu yi d:uu ngê.

¹² Nju tpémi yi kada pini kní y:oo u yi y:e doo kwo, Yesu nmí mgími, mu kópu u díy:o a w:ee ngópu, apê, Kí nmí p:uu a mgongo. Ngmênê pi yilí kní ye nkíngê mbê dniye, wod:oo Yesu médaa mgími ngópu, a kuwo ngópu, wod:oo lee dniye.

Tákisi pywupwi u danêmbum

Mátiyu 22:15-22; Luukí 20:20-26

¹³ Pádisi yoo, Helodi u kwo téni pee yélu yi kii Yesu ka lee dniye, u yi y:e doo kwo, Yesu nmí dóó. *

¹⁴ Yi lama doo ya, Lóma tpémi ye tákisi pywupwi Nju tpémi ye daa yi nuu u kópu ngê doo ya, wod:oo yi p:uu ndiye pyu kní ngmê ngmídi ngópu, king Helodi u kwo téni pee yélu yi kii Yesu ka dy:ââ tumo, kwo, Máâwe, kwo, nmí lama ka tóó, Ndêndê ngê nye danêmbum. Kwo, Pi kní ye d:ee nkíngê yédi, ngmênê Chóó Lémi u kópu dyuu pi kní ye ndêndê ngê nye tpapê ngê. Kwo, Nmo vyi ngi, kwo, nmí dêêpí kópu dyuu lónté a kwo, kwo, u ntââ Lóma tpémi yi king ndíi ka

tákisi wanmí pywupwi? Kwo, Wanmí pwila, ó daanmí pwila?

¹⁵ Yesu ngê yi kópu a w:ee ngê, apê, Ngee komodanê té. Yepê, Lukwe díy:o nmye dóó nê? Yepê, Tákisi ndapí a ka ngma a núw:o yó, ngmêní m:uu.

¹⁶ U kwo yi núw:o ngópu, yepê, Ala ndapí p:uu n:uu u kââ ye tóó, n:uu u pi myeye tóó? Kwo, Lóma tpémi yi king ndíi u kââ u pi ye tóó mo.

¹⁷ Wod:oo Yesu ngê yepê, Tpileni Lóma tpémi yi king ndíi ngmênêni, u kwo médmyinê yémi. Yepê, Tpileni Chóó Lémi ngmênêni, Chóó Lémi ka médmyinê yémi. Yi kópu yi ny:ee ngópu, yi nuw:onuw:o u kópu ngê pyodo, wod:oo Yesu a kuwo ngópu. *

Pyidepyide u danêmbum

Mátiyu 22:23-33; Luukí 20:27-40

¹⁸ Yoo ngmê Yesu ka loo, yi yélu Sadyusi yoo. Yi nuw:o dmi alanté doo ya, apê, Pi dpí pw:onu, méd:uuwodê pyidu. U yi y:e doo kwo, Yesu u pi nmí dyênê, u l:êê díy:o Yesu alanté dnye dóó. *

¹⁹ Yesu ka kwo, Mósis ngê ala dêêpí kópu a dêê ngê, apê, Pi angmê pw:onu, u kuknwe adí ya knomomê, yi tp:ee daadi ya knomomê, ye yi pini u mbwó ngê yi kuknwe moo ndê ngê, u mbwó u l:êê díy:o tp:ee angmê tpyé ngmê. *

²⁰ Kwo, Pi mbwémi pyudu doo ya, kaani yéé wo, tp:ee daa tpyó, u ngwo pwene.

²¹ Kwo, Kaapeeni ngê yi kuknwe mê ndê ngê, yi pyópu ngê tp:ee myedêpê ngêêdi, kaapeeni yinté u nkwo mye pwene.

²² Kwo, Yi mbwémi kní yintómu yi pyópu mu ngmídi yinté dnye ny:ee, yintómu pw:oo dniye, tp:ee yi pyópu ngê dêpangmê ngí ngópu. Kwo, U kuwó dini ghi ngê yi pyópu mye pwene.

²³ Kwo, Lukwe díy:o pyidepyide u pi nye tpapê. Kwo, Yoo wa a pii knomomê, ye yi pyópu ngê lukwe angmê pyódu, ló pini u kpâm ngê amí pyódu. Kwo, Doo u ntââ, mu kópu u díy:o yi mbwémi pyudu kní yi pyópu mu ngmídi p:uu yéé dniye.

²⁴ Yesu ngê yepê, Dmye kn:aadi ngmê, mu kópu u díy:o Chóó Lémi u kópu dyuu nmyi lama daa kwo, u wêdêwêdê nmyi lama myedaa tóó.

²⁵ Yepê, Enjel yoo ntee d:uudpi yéé dmi, dini ghi n:ii ngê yoo wa a pii dmi, yinté adnyi ya, pyââ máâ numo p:uu médaawa yéé kní.

²⁶ Yepê, Yoo yi pyidepyide p:uu nmye n:aa danê. Yepê, Mósis u puku pee dp:eengê w:ee ngópu, ndê ngê yi tp:oo kwéli doo pípi. Yepê, Yi puku pee yedê alanté a tóó, Chóó Lémi ngê Mósis ka kwo, Nê, ng:ââ Epílaham u yâpwo,

* 12:8: Hipílu 13:12

* 12:10: Psalm 118:22-23; Dpodo 4:11; 1 Pita 2:6-8

* 12:13: 3:6

* 12:17: Lóma 13:7

* 12:18: Dpodo 23:8

* 12:19: Deut 25:5

* 12:26: Ex 3:2-6

myenté tp-oo Yisak u yâpwo, myenté Yisak tp-oo Njakóp u yâpwo. *

²⁷ Yepê, Chóó Lémi yi tpókni yi yâpwo, yi kópu u lêê díy-o, k-omo tpile a pw-oo dniye, ngmênê yi ghê a pyede. Yepê, Chóó Lémi daa ntóó kní yi yâpwo, ngmênê n-ii dé yi ghê a pyede, vyílo yi yéli yi yâpwo. Yepê, Ndêndê ngê dmye kn-aadi ngmê.

Dêêpi kópu n-ii kada a tóó

Mátiyu 22:34-40; Luukí 10:25-28

²⁸ Dêêpi pyu ngmê yi doo ya, Yesu u danêmbum doo ng-aang:aa. Yi pini ngê apê, Yesu ngê Sadyusi yoo yi kópu dyuu mb-aamb:aa ngê dé vy-a, wod-oo Yesu ka póó wo, kwo, Dêêpi kópu dyuu yi vy-o, lóni kada ngma a tóó?

²⁹ Yesu ngê kwo, Ala dêêpi kópu kada ye tóó, kwo, Yisiléli tpémi. Kwo, Ala kópu ny-ee yó. Kwo, Chóó Lémi nmí yâpwo njini, nmí kada pini. Kwo, Daa m-uu a tóó. *

³⁰ Kwo, U nuu ghi nmyi nódo mb-aamb:aa ngê choo ya. Kwo, Chóó Lémi nmyi gha vy-o choo ya, dye ghi yintómu p-uu dmyinê nuw-o, u nuu u kópu yidmyinê d-uu:d-uu dé.

³¹ Kwo, Yi dêêpi kópu u kuwó alani a tóó, kwo, Nyoó nuu ghi nódo ntee a tóó, yoo yi nuu ghi dmi nódo yinté myechoo ya. Kwo, Yi dêêpi kópu dé kada a tóó mo. *

³² Yi dêêpi pyu ngê Yesu ka kwo, Mâawe. Kwo, Ndêndê ngê kichi vyi, Chóó Lémi mu ngmidi yi yâpwo, yâpwo kn-aa daa m-uu a tóó.

³³ Kwo, Pi nódo Chóó Lémi u nuu ghi mb-aamb:aa ngê choo ya, Chóó Lémi u gha vy-o choo ya, dye ghi yintómu p-uu choo nuw-o, u dpodo p-uu myechoo dpodo. Kwo, Pi nódo chóó u nuu ghi ntee a tóó, yoo yi nuu ghi dmi yi pini nódo yinté myechoo ya. Kwo, Yi dêêpi kópu dé ndíi dé, kwo, Chóó Lémi ka kpêê yiyé ngmênê u kwo tédê. *

³⁴ Yesu ngê apê, Kí pini ngê gha kópu ngmêkêdê vyi, yi pini ka kwo, Daa kêmakêma Chóó Lémi kóó k-oo nye wowo. U kuwó dini ghi ngê Yesu ka kópu daam-poo póo ngópu.

Pini n-ii Chóó Lémi ngê a ngmidi ngê, nau ntee pini ngê adí ya?

Mátiyu 22:41-46; Luukí 20:41-44

³⁵ Yesu dini ghi n-ii ngê Chóó Lémi u ngomo k-oo doon:aa dêêpi, pi kní ye póó wo, yepê, Lónté? Yepê, Dêêpi pyu kní y-oo lukwe díy-o ala kópu a tpapê ngmê, apu, Pini n-ii Chóó Lémi ngê a ngmidi ngê, king Dépidi u tii nêdê pini ngmê?

³⁶ Yesu ngê yepê, Lukwe díy-o Dépidi ngê chóó u pi a ghípi ngê, yi pini u pi kmungo? Yepê, Yi kópu p-uu dmyinê nuw-o. Yepê, Yi pini kada a tóó, Dépidi u kuwó a tóó, mu kópu

u díy-o Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê Dépidi yinê a ngópu, ala kópu u ngwo a d:êê ngê, apê,

Chóó Lémi ngê a kada pini ka kwo,

Mi ndíi ngê n-aa pyépi, a wéni pee dpí yey, pi yintómu chi y-enê dé.

Yélini m-uu a lêê té, díyo aní vya té, nyi yodo u maknopwo waní yé té.

³⁷ Yesu ngê yepê, Pini n-ii Chóó Lémi ngê a ngmidi ngê, Dépidi ngê apê, Yi pini a kada pini. Yepê, Yi kópu u lêê díy-o, yi pini daa Dépidi ntee pini, ngmênê pi kní yi pwo pini ntee pini.

Yélini dnye lémilémi, Yesu ngê yi pi dmi yinté a ghípi ngê, yoo yi nuw-o dmi d-ud-umbiy-e mb-aamb:aa ngê u ngwo pyodo.

Yesu pi kní ye Dêêpi pyu yoo yi p-uu u ngwo doo danê

Mátiyu 23:1-36; Luukí 20:45-47

³⁸ Dêêpi tédê Yesu ngê yepê, Dêêpi pyu yoo yi nj-ii ngê kêê nangmê t-oo, n-ii kní y-e u yi a kwo, Nmí pi dmi ndíi ngê pyaa we, nmí kpídí dmi mb-aa kêê nmí m-ai, pi kní y-oo mb-aamb:aa ngê pídn-yoo châachâa nmo.

³⁹ Yepê, Yinté yéli ngêpê ngomo k-oo yi chóó kada dp-uu yaa dmi, naa tédê yi chóó kada myoon:aa yaa dmi.

⁴⁰ Yepê, K-omo tpile kuknwe dpí dóó t-oo, yi tpile dpí t-amo t-oo, ngmênê pi kní yi ngíma Chóó Lémi ka a ngêpê nyédi, ngêpê daadíi ngê dpí pyódo t-oo. Yepê, K-comodanê pyu yoo. Yepê, Chóó Lémi ngê yinté yéli dpodom-biy-e wa kpada té.

Kuknwe ngmê ngê Chóó Lémi ka tpileni y-ângo

Luukí 21:1-4

⁴¹⁻⁴² Wo ngmê ngê Yesu Chóó Lémi u ngomo k-oo doo ya, yoo doo y-enê, Chóó Lémi ka ndapí kwéli dnye yém. Ndaápi yili kní y-oo ndapí ndíi yili kée ngópu, ngmênê kuknwe ngma a loo, ndapí kmono miyó njini kée ngê. *

⁴³⁻⁴⁴ Yesu ngê p-uu ndiye pyu yoo a danê ngê, yepê, Ndêndê ngê kí kuknwe ngê ndapí ndíi yi kée, ndáápi kní y-oo tédê yi kée ngmê, mu kópu u díy-o yi yéli yi ngópu ndapí ndíi ye tóó, tédê yi kée ngmê, yepê, kí kuknwe u ngópu ndapí n-ii kmono dé tóó mo, vyílo dé yi kée dé, u ngópu mêtêdêmu tóó. *

13

Yesu Chóó Lémi u ngomo pw-oopw-oo p-uu u ngwo ye doo danê

Mátiyu 24:1-2; Luukí 21:5-6

¹ Yesu, p-uu ndiye pyu yoo yi k-ii, Chóó Lémi u ngomo dini ghi n-ii ngê dnya a ku-wokuwo, ngmê ngê kwo, Mâawe. Kwo, Kí

* 12:29: Deut 6:4-5 * 12:31: Lev 19:18; Nkal 5:14; Lóma 13:9; Njems 2:8 * 12:33: 1 Sam 15:22; Hos 6:6 * 12:41-42:

lóntoo chéêpí dé, kí ngomo u ngwo kí wó tumo.

² Yesu ngé kwo, Kí ngomo páâ ndíi chi m:uu té? Kwo, Mu dini ghi ngé chedé ngé wa pyaa dmi. Kwo, Chéêpí pywápê ngmê n:ii ngé kí ngomo a wuwó tumo, mu dini ghi ngé numo u pwo u pwo daangmadí ya. Kwo, Kn:aa lede kní y:oo kí ngomo pé yintómu wa pwaá t:oo. *

Kópu dono yilí yí danêmbum

Mátiyu 24:3-14; Luukí 21:7-19

³ Yesu, p:uu ndiye pyu yoo yi k:ii, Njedusalem a kuwo ngópu, mbwaa tp:oo ngmê ngmêé ngópu, mbwini n:ii u pi Olipi, yi mbwini mbémê mí kee dniye, y:i dnyen:aa ya. Yesu ka p:uu ndiye pyu páádi loo, yi pi dmi Pita mbwémi Andru, Njems mbwémi Njon.

⁴ Yesu ka kwo, Máâwe. Kwo, Chóó Lémi u ngomo ngí mwini. Kwo, Ló dini ghi ngé wa a pw:oo ngmê? Kwo, Ló kópu ngmanmí ny:oo, nmí lama u ngwo wa yââ, nê, Yi kópu daa kêmakêma a pyodopyodo?

⁵ Yesu ngé yepê, Nmye mb:aamb:aa ngé dmyina a vuyuu, pi ngmê ngé kíngí dóo nmyo.

⁶ Yepê, Pi yilí wa a lê, u yi y:e adí kwo, Nê u d:aa nmo kâádi, nmyewo, Ala nê vyílo. Yepê, Pi yilí yinté wa dóo t:oo. *

⁷ Yepê, Dini ghi n:ii ngé l:êé páâ ndíi u pi ngmanmyi ny:ee ngmê, ó nmyi nkígh:é amyidnyi l:êé, yepê, nkíngé ngé kêé nangé t:oo. Yepê, Yi kópu daawa têda dmi, ngmêné nangé vyi, Ala d:o kuwókuwó dini ghi.

⁸ Yepê, Kn:aa dyámé tpémi kn:aa dyámé tpémi yi p:uu adnyi l:êé, yepê, dyámé pee kní ngmê wadí ghêdé, pi yilí wa pw:oo dmi, daa ng:ééntómu m:uu wa ghidí, yoo adnyi dómudómu, amyidnyi pwpopwo. Yepê, K:omo tpilé yinté kópu yilí yi pi dmi wanmyi ny:ee ngmê, ngmêné nangé vyi, Ala d:o dyámé pé dpi chedé. Yepê, Yi kópu yilí tédé dé, ngmêné dono kópu ndíi dé díyo kuwó wa pyaa dmi.

⁹ Yepê, Nmye mb:aamb:aa ngé dmyina a vuyuu. Yepê, Dye ghi kní ngmê ngé pi dono kní y:oo u yi y:e adí kwo, Nê u yoo nmí chedé. Yepê, Yi ngwo a l:êé díy:o nmyi p:uu adnyi d:uu. Yepê, Ngépê ngomo kní yi y:enê pyu kní y:oo adnyin:aa mgímímgímí nmyo, adnyin:aa kóté kígha nmyo, u nkwo adnyin:aa kpakakpaka nmyo. Yepê, A l:êé díy:o king kní y:oo, kada pini kní y:oo amyidnyin:a kóté kígha nmyo. Yepê, A p:uu ye anmyin:aa dané.

¹⁰ Yepê, A kópu mb:aa pi yilí yintómu kní y:oo mwiyé dpi ny:ee y:e, u kuwó dini ghi ngé dyámé pé chedé ngé wa pyódu. *

¹¹ Yepê, Dini ghi n:ii ngé adnyin:aa mgímímgímí nmyo, kópuni ye anmyin:aa tpapê dé, yi kópu kní yi p:uu nuw:o ngé kêé

nangé t:oo. Yepê, Dini ghi n:ii ngé adnyin:aa kóté kígha nmyo, kópuni Chóó Lémi u Ghê Dmi ngé nmye choo tpapê, yi kópu kada pini kní ye dmyinê tpapê. Yepê, Daa nmyi chóó nmyi kópu ayinmyin:aa tpapê dé, ngmêné Chóó Lémi u Ghê Dmi u kópu ayinmyin:aa tpapê dé.

¹² Yepê, Dini ghi n:ii ngé a yoo adnyi vyeé dé, pi kní y:oo yi chóó yi mbwó yoo wa ch:ee t:oo, máâ kní y:oo yinté yi tp:ee yoo amye ch:ee t:oo, pi kní y:oo yinté yi chóó yi pye mí yoo amye ch:ee t:oo, kada pini kní y:oo wamyé vya t:oo.

¹³ Yepê, A l:êé díy:o pi yintómu kní ye wanmyi diya dmi, ngmêné n:ii kní y:oo myedaawa mb:ii nê, mu dini ghi ngé M:aa kóó k:oo wan:uu kaa té. *

Lóma lede kní y:oo Njedusalem ghêlí dèpê pw:oo ngópu, yi kópu p:uu Yesu u ngwo ye doo danêmbum

Mátiyu 24:15-28; Luukí 21:20-24

¹⁴ Yesu ngé yepê, Njuda Wee u kwo yélini adnyi ya, tpilé dyede u tpilé dono doo u kwo tédé angmê m:uu ngmê. (Pini n:ii ngé ala puku choo a kpââ, yi kópu mb:aamb:aa ngé choo a wopwe.) Yepê, Yi tpilé dono dini ghi n:ii ngé wa t:aa, Njuda Wee u kwo yélini adnyi ya, dpi mbêpê dniye, mbu kní yi vuyuu dp:uu mbwolo dniye.

¹⁵ Pini n:ii u ngomo maknopwo adí ya, límílimí ngé dpi mbêpê we, u ngomo k:oo mékíngí kee, u tpilé kídagmên:aa ngí.

¹⁶ Yepê, Pini n:ii yâpwo tédé adín:aa dpodo, u p:o mékíngí díyê, u tpilé kíngmê nya, límílimí ngé dpi mbêpê we, mbu mbémê dp:uu mbwolo we.

¹⁷ Yepê, Dini ghi n:ii ngé yi kópu wa pyódu, mbwili kní y:oo dpodo ndíi wa a pyw:ee ngmê, p:aa kní y:oo dpodo ndíi amyedé pyw:ee ngmê.

¹⁸ Yepê, Chóó Lémi ka dny:oo ngépê, Tpii yópu yi dye ghi ngé daapidny:oo mbêpê.

¹⁹ Yepê, Yi dini ghi ngé Nju tpémi y:oo dono ndíi wa a pyw:ee ngmê. Yepê, Dono kópuni pi kní y:oo wuné a pyw:ee tumo, yini tédé dé, kn:ââ Chóó Lémi ngé dyámé pé mwo a l:ámo ngé, u dí ala ngwo. Yepê, Yi dono ndíi u kuwó dini ghi ngé, yintoo dono daamuwa a pyw:ee ngmê.

²⁰ Yepê, Chóó Lémi ngé yinê a vyu, apê, Yélini nê ngmidi ngé yi l:êé díy:o, yi yéli yi pw:oopw:oo u dye ghi dèékwdéi ngé waní pyódu. Yepê, Wodaa vyu, ye pi yintómu pí pw:oo dniye.

²¹ Yepê, Yi dini ghi ngé, yepê, pini n:ii ngé nmye wa vyi, nmyewo, Chóó Lémi ngé n:ii a ngmidi ngé vyílo ka kwo, yepê, yi pini ka kídmýongé kélímí mbê dmi.

* 13:2 Luukí 19:43-44

* 13:6 13:21-22; 1 Njon 2:18

* 13:10 Mát 28:19

* 13:13 Njon 15:18-21

²² Yepê, Pi yilî knî y:oo kêêmî wa kaa t:oo, pi knî ye wadnyi k:omodanê, yewo, Chóó Lémi ngê a ngmîdi noo. Yepê, Pi knî y:oo yoo wamye dóo ngmê, Chóó Lémi u komo k:omodanê ngê wa kaa ngmê. Yepê, Yi pini knî y:oo mbwudu yilî wa chaa ngmê, mu kópu u díy:oo u yi y:e adî kwo, Chóó Lémi ngê yélini a ngmîdi ngê, nmî dóó té. *

²³ Yepê, Yi k:omodanê pyu knî y:oo kíngî dóó nmyo. Yepê, Kópuni wa pyaa dmi, ala yi kópu knî yi p:uu nmyi ng:aa dmi yidî t:oo.

Chóó Lémi u Pi Ndêndê dini ghi n:ii ngê wa a díyê

Mátíyu 24:29-31; Luukí 21:25-28

²⁴⁻²⁵ Yesu ngê yepê, Yi dye ghi dono u kuwó dini ghi ngê, d:ââ kâádî wa mgêdê knî, mēdaadpî pil-apil:a, pudu yilî yintómu wa a ghay dmi, Chóó Lémi ngê mbóó p:uu tpilê dé yi díndê dmi wa ghêê té. *

²⁶ Yepê, U kuwó dini ghi ngê pi knî y:oo wa m:uu nê, wamye mya nê, awo, Chóó Lémi u Pi Ndêndê kíyêdê pwiyé knî, u pi ndîi ngê dé pyódu, u wêdêwêdê ndîi ngê myaa pyódu, nkálî too pee dmi mbêmê ka kwo. *

²⁷ Yepê, Enjel yoo wanê dy:ââ té, dyámê mbêmê ghi yintómu yi wa lee dmi, Chóó Lémi ngê yélini a ngmîdi ngê wa danê too, yi ye anîn:aa vyyuwo. *

Yesu Njedusalem u pw:oopw:oo p:uu u ngwo doo mgongo

Mátíyu 24:32-35; Luukí 21:29-33

²⁸ Yesu ngê p:uu ndiye pyu knî ye mgongo ngmê kwólu. Yepê, Dini ghi n:ii ngê kpêdê vyi dpî ghê, nmyi lama u ngwo dpî yââ, nmyimo, Daa kêmakêma nte:emî wunê mbumu.

²⁹ Yepê, Kpêdê ngê ntee nmye dpî vyi, Daa kêmakêma nte:emî wunê mbumu, yepê, kópuni p:uu nmye ní danê, dini ghi n:ii ngê yi kópu wanmyi m:uu t:oo, yinté nmyi lama u ngwo wa yââ, anye, Yi kópu daa kêmakêma a pyodopyodo.

³⁰ Yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpapê. Yepê, Yélini ala ngwo a pyede, ghêlí daawa pw:oo dmi, Njedusalem p:uu kópuni nmye dí vyi, yi kópu mwiyé wa pyódu.

³¹ Yepê, Mbóó dyámê chedê ngê wa pyaa knî, ngmênê a kópu dyuu chedê ngê daawa pyódu.

Pi ngmê u lama daa tóó Yesu ló wéni ngê wa a díyê

Mátíyu 24:36-44

³² Yesu ngê yepê, Wéni n:ii ngê dyámê mbêmê amênê díyê, yi wéni pi u lama daa tóó. Yepê, Enjel yoo yi lama myedaa tóó. Yepê, K:omo tpilê nê Chóó Lémi tp:oo, a lama myedaa tóó. Yepê, Ngmênê M:aa mu ngmîdi u lama a tóó.

³³ Yepê, Mb:aamb:aa ngê dmyinê t:ââ, mu kópu u díy:oo wéni n:ii ngê yi kópu wa pyódu, nmyi lama daa tóó.

³⁴ Yepê, Alanté adî ya. Yepê, Mââwe ndîi kn:aa p:aani angmê lê, u dpodo pyu yoo wa a kuwó té, yi dpodo nêdê dpodo nêdê wa kaa té, ngomo y:onenê pyu ka wa vyi, kwowo, Chi t:âât:ââ nê.

³⁵ Yepê, Dmyinê t:ââ, mu kópu u díy:oo nmyi mââwe ndîi wéni n:ii ngê wa t:aa, nmyi lama daadî ya. Yepê, Apê ntumokwodo wa t:aa, apê mgídî vy:oo wa t:aa, apê mw:aamw:aa wa t:aa, apê mw:aandiye wa t:aa.

³⁶ Yepê, Tumutumumu wa a lê, dpî tédê kíngmê m:uu nmyo.

³⁷ Yepê, Kópuni nmye dí vyi, pi yilî yintómu yi l:êê díy:oo n:aa tpapê, yepê, dmyinê t:ââ.

14

Kada pini knî y:oo Yesu u pwele u ngwo a chápwo ngópu

Mátíyu 26:1-5; Luukí 22:1-2; Njon 11:45-53

¹ Nju tpémi y:oo yi naa ndîi dê daa kêmakêma dnye kuwo dê. Yi nááli dê yi pi dê Tp:ee Kaa W:êêw:êê u Naa, Mbídédî Pywápê Ngmê u Naa. Dêêpî pyu knî ngmê, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo yi k:ii Yesu u pwele yi ngwo a chápwo ngópu.

² Noko yepê, Naa ndîi m:ii. Noko yepê, Yi kópu naa kpo nakî d:uu. Noko yepê, Pi yilî kédê t:aa, wa gheteghete mbê dmi.

Tpileni tuu mb:aamb:aa pyââ ngmê ngê Yesu u pwo u ngwo a pii ngê

Mátíyu 26:6-13; Njon 12:1-8

³ Yesu Petani doon:aa ya, Simon u ngomo k:oo doon:aa kmaapî. Yi pini p:uu too pee mbii leprîsi mwiyé doo ya. Yi kmaapî tédê pyââ ngmê ngê pód:a ngma a núwo, tuu mb:aamb:aa. Yi tpile u pywuu ndîi, u pi naadî, tód:oo ntee tpile, tuu mb:aamb:aa. Yi pyópu ngê yi pód:a komo puwâ, naadî Yesu mbêmê d:ud:umbiy:e a chedê ngê.

⁴ Yélini y:oo yi kópu m:uu ngópu, woni yoo nod:e dnyiye, noko yepê, Kí pyópu ngê lukwe díy:oo kí kópu dê d:uu? Apê, Naadî lukwe díy:oo dê dyênê?

⁵ Apê, Kí pyópu ngê nmo woda kê, ye ndapî pyolo yono y:a pudu kmênê, yi ndapî ndîi pinté knî ye pudu y:oo. Wod:oo yi yélini yi pyópu ka a tpêpwo dnyiye.

⁶ Yesu ngê yepê, U kwo namê mbumu. Yepê, Lukwe díy:oo dmye mywenemywene kalê ngmê. Yepê, A nuu u kópu a nga yi d:uu.

⁷ Yepê, Dye ghi yintómu u ntââ pinté yoo anmya a pyw:émî dé. Yepê, Dini ghi n:ii ngê u yi nmye adî kwo, Nmî ngee té, yepê, u ngwo dmyinê ngêêpî dé. Yepê, Mu dini ghi ngê nmyi vy:oo mēdaani kwo.

* 13:22: Deut 13:1-3; 2 Tes 2:9; Tpyuu 13:13

* 13:24-25: 2 Pita 3:10; Tpyuu 6:12-14

* 13:26: Tpyuu 1:7

* 13:27:

⁸ Yepê, Kî pyópu ngê u ntââ kópu a nga yi d:uu. Yepê, Dini ghi n:ii ngê aní pw:onu, wa kmênê nê. Yepê, Yi kópu u l:êê díy:o, tpileni pi ntóó p:uu anyi d:ii, kí pyópu ngê a p:uu vyílo yii d:ii.

⁹ Yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaapé. Yepê, Pi kní y:oo a kópu mb:aa dyámê ghi kní yi mbêmê kwéli adnyin:aa nyém, kí pyópu ngê kópuni a nga dê d:uu, amyimí ny:ee ngmê. Yepê, Kópuni a nga dê d:uu, u mgamê ngê adín:aa ya.

Njudas ngê kada pini kní ye u ngwo vyyu, yepê, Yesu kwódo ngê aní ghê

Mátiyu 26:14-16; Luukí 22:3-6

¹⁰ Yesu u dyépi y:a mê miyó kní yi vy:o pi ngmédoo kwo, u pi Njudas, Kédiyót pi. Yi Njudas kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini kní ye loo, yepê, Yesu u vyeé u yi nmye a kwo. Yepê, Kwódo ngê aní ghê.

¹¹ Kada pini kní y:oo dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, yi gha dmi mb:aamb:aa ngê pyodo, Njudas ka kwo, Wanmí yi, u ye ndapi nga anmo kê. Wod:oo Njudas ngê dye ghi doo y:enê, apê, Yesu kwódo ngê wu dini ghi ngê aní ghê.

Tp:ee Kaa W:êêw:êê u Naa u nté l:âmol:âmo Mátiyu 26:17-19; Luukí 22:7-13

¹² Wéni n:ii ngê Mbídédi Pywápê Ngmê u Naa dnyimo kuwo, Nju tpémi y:oo sipi tp:oo u ngwo dnyimo vyeé dé, Tp:ee Kaa W:êêw:êê u Naa nté u ngwo dnyimo l:âmol:âmo. Yi wéni ngê Yesu p:uu ndiye pyu yoo Yesu ka póó dnyie, kwo, Mâáwe. Kwo, Tp:ee Kaa W:êêw:êê u nté ló y:i nmímó l:âmol:âmo?

¹³ Yesu ngê pi miyó dy:ââ ngê, yepê, Njedusalem choo lèpi, pi ngmê ngê maa p:uu wunê pyépi dp:o, yi pini nkono mbwaa d:umu ngmêdpo mumu ngmê.

¹⁴ Yepê, U ngomo koo dpí ngm:êê nyoo, ngomo chóó ka dp:uu póó cho, kwipi, Nyi mâáwe ngê atédê dy:ââ nyo, ada, Naa u nté ló ngomo ghi k:oo wanm:uu ma, a p:uu ndiye pyu kní yi k:ii?

¹⁵ Yepê, Yi ngomo chóó ngê podo ngomo ghi ndíi dpo ngmêwunê kêmakêma, yepê, nmí ntââ tpile yilí yintómu y:i a tóó. Yepê, Nmí naa nté y:i dp:uu l:âmo nyoo.

¹⁶ Wod:oo p:uu ndiye pyu dé y:oo kada a y:ee ngópu, Njedusalem lee knopwo, kópuni Yesu ngê ye vyyu, yi tpile yilí mí m:uu ngópu, yi nááli u nté yi ngomo k:oo adi l:âmo ngmê.

Yesu u kii u kuwókuwó kmaapí u ngwo dóó ngópu

Mátiyu 26:20-30; Luukí 22:14-23; Njon 13:21-30; 1 Kódin 11:23-25

¹⁷ Kâádí dini ghi n:ii ngê gho, Yesu p:uu ndiye pyu y:a mê miyó kní yi k:ii yi ngomo ghi k:oo mí kee dnyie, nté kwéli a l:âmo ngópu.

¹⁸ Dini ghi n:ii ngê dnye kmaapí, Yesu ngê yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaapé, yepê, k:omo tpile nipi nmo kmaapí té, ngmênê nmyi vy:o pini ngmê daa kêmakêma a kwódo ngê a wowo.

¹⁹ P:uu ndiye pyu yoo yi nuw:o dmi dono ngê pyodo, ngmêngmênté u kwo doo póó, kópu, Nê kuu, apii?

²⁰ Yesu ngê yepê, Ye y:a mê miyó anmyi tóó, yepê, k:omo tpile d:ââ mu ngmídi k:oo mbídédi n:êê nmo kmênêkmênê té, ngmênê nmyi vy:o pini ngmê a kwódo ngê a wowo.

²¹ Yepê, Ala kópu puku yedê ló dini mwó a d:êê ngópu, apê, Chóó Lémi u Pi Ndêndê u kwódo ngê pi angmê ghê, pi kní y:oo wa ngmí ngmê, wa kpaka ngmê, wa vya ngmê. Yepê, Pini n:ii ngê yi kópu a ntiyentiye, a kwódo ngê a wowo, yi pini dud:umbiy:e choo nkíngê, Chóó Lémi ngê dpodombiy:e wa kpada. Yepê, Yi pini ngê u kpadakpada tédê ala kópu wamí vyi, awo, L:omo m:aa ta, yi dono daap:aa d:uu ngê.

²² Dini ghi n:ii ngê dnye kmaapí, Yesu ngê mbídédi a ngêédí, Chóó Lémi kwuno ngê, puwá, p:uu ndiye pyu kní ye y:ángo, yepê, Ala a chóóchóó, nê.

²³ U kuwó dini ghi ngê kapi a y:ángo, wain k:oo a pii ngê, kumu mbee ngê, Chóó Lémi kwuno ngê, p:uu ndiye pyu kní ye nye y:ángo, yintómu nda ngópu.

²⁴ Yesu ngê yepê, Ala a wêê. Yepê, Pi yilí yi l:êê díy:o wêê a p:uu wa pwii. Yepê, Yi wêê ngê Chóó Lémi ka pi yilí wa a kâádí. *

²⁵ Yepê, Ala kópu ny:ee yó. Yepê, Wain daamuní nda, u dí wéni n:ii ngê a pi ndíi ngê amí pyódo, pi yintómu aní y:enê, Chóó Lémi kóó k:oo kmaapí ndíi u ngwo anm:uu dóó, wain kamí u ngwo anm:uu nda.

²⁶ U kuwó dini ghi ngê wéti ngma a ngí ngópu, Njedusalem a kuwo ngópu, mbu mbêmê mí kee dnyie, mbwini n:ii u pi Olipi.

Yesu ngê Pita ka u wópuwópu u pi u ngwo vyyu

Mátiyu 26:31-35; Luukí 22:31-34; Njon 13:36-38

²⁷ Yesu ngê yepê, Dini ghi n:ii ngê pi kní y:oo a ngímíngímí nê, nmyinê kuwokuwo nê, nmye mbêpêmbêpê té. Yepê, Puku yedê alanté a tóó, Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê sipi y:enê pyu wa vy:a, sipi w:uu wa mbêpê dmi.

²⁸ Yesu ngê yepê, Dini ghi n:ii ngê amêní pyidu, nmyi kada aní ghê, Nkálili aní lè.

²⁹ Pita ngê kwo, K:omo tpile kí tpókni y:oo wunê kuwokuwo ngi, kwo, nê mu ngmídi daanê kuwo ngi.

³⁰ Yesu ngê Pita ka kwo, Ndê kópu nga ngmên:aa tpaapé. Kwo, Mgídí vy:o kêmkêm ghéli k:ii my:oo daawa kââ, pyolo nyiné

* 14:24: Ex 24:8; Jer 31:31-34; 1 Kódin 10:16; Hipílu 9:20

wópuwópu nê, pi knî ye ala kópu nye tpapê, yenye, D:aa p:uu dnyiye pyu ngmê.

³¹ Pita ngê kwo, A Lémi. Kwo, Yi kópu daanî d:uu. Kwo, K:omo tpilê l:êê dîy:o amyey vya nê, myedaanê wópu ngi. Yesu p:uu ndiye pyu knî y:oo Yesu ka yinté mye vyi ngópu.

Yesu Nketsemane u ngwo doon:aa ngêpê Mátíyu 26:36-46; Luukí 22:39-46

³² Kwéli lee dnyiye, yi kêlê ghi u pi Nketsemane. Yesu ngê p:uu ndiye pyu knî ye yepê, Al:ii dmyinê ya, nîmo ngêpê.

³³ Yesu ngê pi pyile ngmîdi ngê, Pita ngmê, Njems myomo, Njon pyolo, yi k:ii lee dnyiye. Yesu nkîngê mbê wo, u ghê a kee wo.

³⁴ Yi pini pyile knî ye yepê, A nuw:o dono ngê ayi chedêchedê nê. Yepê, Al:ii dmyinê ya, dpî ngê kêê nangê t:oo, dmyinê t:âât:ââ nê, a l:êê dîy:o myedmyinê ngêpê. *

³⁵ Yesu ngê a kuwo too, pee tp:oo mwada y:i loo, têpê mbêmê mî dyimê wo, u mî ka doo ngêpê, kwo, M:aa. Kwo, U ntââ ala dono kópu daanê pyw:oo?

³⁶ Kwo, Tpile yili yintómu nga u ntââ. Kwo, U ntââ ala dono u mbwaa daanî nda? Kwo, Ngmênê ngwépi daanî puwâ. Kwo, K:omo tpilê ala kópu u ya a nga daa kwo, ngmênê a nga dpî d:uu ngi, mu kópu u dîy:o a kada nye tóo.

³⁷ U kuwó dini ghi ngê Yesu yedê diyé wo, apê, A p:uu ndiye pyu yoo mu dpî té. Yesu ngê Pita ka kwo, Saimon. Kwo, Lukwe dîy:o nye dpî? Kwo, D:ee ngêpê. Kwo, Lukwe dîy:o doo u ntââ, dye ghi déêkwédi ntênê daanyi ya?

³⁸ Yesu ngê yepê, Mb:aamb:aa ngê dmyinê vuywo, dpodombiy:e dmyinê ngêpê, pi ngê dpodombiy:e kédangê tókó nmyo, dono nmye daapêdê ní we. Yepê, K:omo tpilê kópu mb:aa wanmyi vyi t:oo, ngmênê nmyi tókótókó tédê wanmyi déê dmi.

³⁹ Myombó Yesu ngêpê tédê mê loo, mwiyéwiyé ntee doon:aa ngêpê, yinté mdoon:aa ngêpê.

⁴⁰ U kuwó dini ghi ngê p:uu ndiye pyu pyile knî ye mê diyé wo, apê, Mu dpî té. Dpî vyilê ngê dyaa ye chedê ngê. Yesu dini ghi n:ii ngê m:uu ngópu, mywene ye ghê wo, kópu u kwo daa vyi ngópu.

⁴¹ Pyolombó Yesu mdoon:aa ngêpê, p:uu ndiye pyu knî ye yedê diyé wo, yepê, Mwo anmyi dpî té? Yepê, Angénté, dmyongé nyaa dnyiye? Yepê, Munto. Yepê, Ala u dye ghi. Yepê, Pi dono knî y:oo ala ngwo a ngmîngmîngmî nê.

⁴² Yepê, A pii dmyeno. Yepê, Paa ala. Yepê, Óó! Yepê, A kwódo ngê pini n:ii dé ghê, yepê, Áa pwiyé knî.

Yesu u ngwo mgîmî ngópu

Mátíyu 26:47-56; Luukí 22:47-53; Njon 18:1-11

⁴³ Yesu ngê danêmbum ghêlî daa chedê ngê, wod:oo lede yoo taa dnyiye, Njudas yi kada doo kwo, pini n:ii Yesu p:uu ndiye pyu y:a mê miyó knî yi vy:o pwii wo, Yesu yinê dóó. Yi lede knî y:oo kaa taa nuw:o tumo. Yi yéli Nju tpémi yi kada pini knî y:oo dy:ââ tumo, yepê, Yesu nyinê mgîmî yó.

⁴⁴ Maa p:uu Njudas ngê yepê, Pini n:ii nîné chipéchipé, yepê, yi pini yi vyílo. Yepê, Dpî mgîmî yó, nmî kada pini knî ye dpî nuw:o yó.

⁴⁵ Dini ghi n:ii ngê taa dnyiye, Njudas Yesu ka loo, kwo, Máawe. Njudas ngê Nju tpémi yi chipéchipé ngê Yesu u ngwo a chipé ngê, n:uu Yesu kpââ pee p:uu dyíngo.

⁴⁶ Wod:oo lede knî y:oo Yesu dpodombiy:e mgîmî ngópu.

⁴⁷ Yesu p:uu ndiye pyu ngmê ngê u yi doo kwo, Lede yoo ní vya té, wod:oo u taa a ngêédî, lede ngmê mbwámê pèdê châpwo, ngmênê kn:aadi ngê, ngwene ngmê ngópu. Yi lede kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini u dpodo pyu ngmê.

⁴⁸ Yesu ngê yi lede knî ye yepê, D:aa l:êê pyu ngmê. Yepê, Lukwe dîy:o kaa taa kêlê a ka dmyinê lee dmi.

⁴⁹ Yepê, Wo yili yi k:oo Chóó Lémi u ngomo mbwa kalê ngmê k:oo nmyi vy:o kînoo a kwo, y:i nîmon:aa déêpî. Yepê, Lukwe dîy:o y:i dpîp:e mgîmî noo. Yepê, Kópuni puku yedê a tóo, awêde até dmye ntiye ngmê.

⁵⁰ Wod:oo Yesu p:uu ndiye pyu knî y:oo Yesu a kuwo ngópu, mbêpê dnyiye.

⁵¹ U kuwó dini ghi ngê pi ngmê ngmê ngê Yesu u yâmuyâmu kn:ââ chópu. Lede knî y:oo apê, My:oo mgîmî.

⁵² Yi pini u kpídî ngê kaa dnyiye, mbêpê dini ghi n:ii ngê a puwâ, u kpídî yi kêê yedê a kuwo ngê, wod:oo kn:ââ mbwii mbêpê wo.

Nju tpémi yi kada pini knî y:oo Yesu u ngwo kóté kalé ngópu

Mátíyu 26:57-68; Luukí 22:54-55,63-71; Njon 18:13-14,19-24

⁵³ Yesu dini ghi n:ii ngê mgîmî ngópu, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini ndîi u ngomo k:oo nuw:o ngópu. Yi ngomo k:oo Nju tpémi yi kada pini yoo nipi lee dnyiye, déêpî pyu yoo, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo mye yi k:ii.

⁵⁴ Pita ngê Yesu doo yâmuyâmu, tumutumu yi kuwó doo a kwo, daa chono doo a paa. Dini ghi n:ii ngê Yesu ngomo k:oo mí kee wo, Pita yi ngomo mbwa kalê ngmê k:oo myimí kee wo, ndoo chedê yaa wo, lede knî yi k:ii dnye ndê vyíli.

⁵⁵⁻⁵⁶ Yi ngomo k:oo Nju tpémi yi kada pini knî y:oo Yesu dnyen:aa kóté kígha. U yi y:e doo kwo, Yesu kn:ââ nmî ché, u ngwo nmî

* 14:34: Njon 12:27; Hipilu 5:7-8

vy:a. Pi yili kni y:oo yi chóo yi yipe tee kópu Yesu p:uu yili t:ee ngópu, ngmênê pi miyó dè y:oo yi kópu ngmídi ngé daa pyódu ngópu, yi kópu u l'éê díy:o Nju tpémi ye doo u ntáá ngé pyodo, Yesu daapí ndyíko ngópu.

⁵⁷⁻⁵⁸ U kuwó dini ghi ngé pi kni ngmê ghêêdí wo, k:omo ngé yepê, Kí pini ngé ala kópu mwo a vyu, nmopê, Chóó Lémi u ngomo anê pw:ono, pi kni y:oo n:ii wó ngópu, wo pyile amí lè, kamíni m:uu aní wó, daa pi ngé kílí wa wó.

⁵⁹ Daa ngmídi mbêmê dnye danê, yi kópu u mo u mo dé, wod:oo kada pini kni y:oo noko yepê, Ka k:omodanê té.

⁶⁰ U kuwó dini ghi ngé kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini ndíi ghêêdí wo, Yesu ka póo wo, kwo, Kópuni m:uu dè vyi ngmê, daanyiné vy:a?

⁶¹ Ngmênê Yesu tumu doo ya, kópu myedaa vyu. Yi pini myombó u kwo mē póo wo, kwo, Ndêndê ngé Chóó Lémi ngé a ngmídi nyoo? Kwo, Mumdoo nyi Tp:oo?

⁶² Yesu ngé kwo, Nyâa. Kwo, Mu dini ghi ngé wanmyi m:uu nê, wanmyi vyi ngmê, anye, Kí Chóó Lémi u Pi Ndêndê. Anye, U pi ndíi ngé dè pyódu, Chóó Lémi u che p:ââ pee ngé dè pyódu, nkali too pee dmi mbêmê muedê pwiyé kni.

⁶³ Yesu ngé yi kópu dini ghi n:ii ngé u kwo vyu, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini ngé chóo u mbwo kpídí a chópu, yi maaawe kni ye yepê, Kí pini u chápwo pyu u yi nmo daamu a kwo. Yepê, Chóochóo kêdê ndyíko.

⁶⁴ Yepê, Ala kópu nmo dé vyi, Chóó Lémi u d:aa anê kâádi. Yepê, Nmyi nuw:o dmi angénté a tóó? Kada pini yintómu kni y:oo kwo, Chóó u pye dè yé. Kwo, Vya koo, pw:oo wo, daadi ya.

⁶⁵ Kni ngmê Yesu p:uu dnye tpyípwí. U kuwó dini ghi ngé Yesu ngwolo dè kpídí pee ngé wópu dumo, u nkwo dnye vye, kópu, N:aa dè vya ngi? Kópu, Chi dípi. Kópu, W:ii Chóó Lémi u komo kapí pyu ngmê, pini n:ii ngé dè vya ngi, u pi nmo píchi vyi. U kuwó dini ghi ngé lede kni ye Yesu y:ee ngópu, wod:oo dnye kpakakpaka.

Pita ngé Yesu u ngwo a wópu ngé

Mátiyu 26:69-75; Luuki 22:56-62; Njon 18:15-18,25-27

⁶⁶ Dini ghi n:ii ngé Yesu dnye kóté kígha, yi dini ghi ngé Pita yi ngomo mbwa kalé ngmê k:oo doo ya. Kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini ndíi u dpodo módó ngma a loo.

⁶⁷ Pita dini ghi n:ii ngé ndé vyíli tédé módu, doo myeme, kwo, Nyi ngmê, Yesu Nasalet pi p:uu nye ya yédi, apii?

⁶⁸ Ngmênê Pita ngé u kwo a wópu ngé, kwo, Ye kópu a lama daa tóó, myed:ongé w:ee ngé. Wod:oo Pita pyuwúwópyuwúwó tédé u nkíghê doon:aa kwo, kêmkêm u ngwo ka wo.

⁶⁹ Yélini yi doo kwo, yi pyópu ngé yepê, Kí pini Yesu p:uu ndiye pyu ngmê.

⁷⁰ Pita ngé mède wópu ngé. Daa ndíi dye ghi yimi loo, yi yéli y:oo Pita ka kwo, Nye k:omodanê. Kwo, Nyi yi pini p:uu ndiye pyu ngmê. Kwo, Dpi wee mu ngmídi, Nkálili Wee.

⁷¹ Wod:oo Pita ye kpaawo, yepê, Pini n:ii u pi a ka nmye tpaapê ngmê, yepê, yi pini daa a lama pini.

⁷² Vyílo yi dini ghi ngé kêmkêm my:oo ka wo, wod:oo Pita ngé Yesu u kópu mí nuw:o kwólu, apê, Yesu ngé a ka moda vyi, Kêmkêm ghéli k:ii my:oo daawa kââ, pyolo nyinê wópuwópu nê. Wod:oo Pita ngé mbê a puwâ.

15

Yesu Paléti ka u ngwo níuw:o ngópu

Mátiyu 27:1-2,11-16; Luuki 23:1-5,13-25; Njon 18:28-19:16

¹ Mw:aa mgídi vy:o Nju tpémi yi kada pini yoo nipi dnyen:aa danêmbum, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo, dèépi pyu yoo mye yi k:ii. Yi danêmbum tédé Yesu u vye u dy:oo a chápwo ngópu. U kuwó dini ghi ngé Yesu kóó dè kudu dumo, Lóma lede yoo yi maaawe ndíi Paléti ka níuw:o ngópu.

² Paléti u kwo póo wo, kwo, Mumdoo nyi Nju tpémi yi king? Yesu ngé kwo, Nyóó kíchi vyi.

³⁻⁴ Kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini kni y:oo Yesu p:uu yipe tee kópu yili t:ee ngópu, wod:oo Paléti u kwo mē póo wo, kwo, Angénté, yi kópu yili daanyiné vy:a? Kwo, Kémí m:uu yili kínga dè kaa ngmê.

⁵ Ngmênê Yesu ngé kópu daa vyi, Paléti ngé apê, Kí lónté pini? Apê, Lukwe díy:o kópu daawa vyi?

⁶ M:ââ k:oo Nju tpémi yi naa ndíi u dye ghi ngé, yélini mbwa k:oo dnyimo kwo, Paléti ngé ngmêdpímo pw:iipw:ii, apu, Nju tpémi yi nuw:o dmi mb:aamb:aa ngé paa pyaa we. Pini n:ii u pi pi kni y:oo u kwo dnyimo tpaapê, yini yidípímo pw:iipw:ii.

⁷ Yi m:aaní ngé mbwa u mênê pi ngmêdoo kwo, u pi Mbadapas. Yi pini ngé u yi doo a kwo, Lóma lede yoo nmí ngm:ii kalé té. U yoo yi kada mwiyé a ghéwo, Lóma lede woni a vya tumo, u l'éê díy:o u yoo kni yi k:ii mbwa k:oo u ngwo kee dnyie.

⁸ Dini ghi n:ii ngé Tp:ee Kaa W:êew:ê u Wo dyimé wo, yi yili Paléti ka lee dnyie, kwo, Kópuni nye d:uud:uu ngé, ala ngwo yinté mé d:uu ngi, kwo, mbwa k:oo pi ngmê pw:ii ngi.

⁹ Wod:oo Paléti ye póo wo, yepê, Nju tpémi. Yepê, U yi nmye a kwo, nmyi king aní pw:ii?

¹⁰ Paléti ngé yi kópu ye poo ngé, mu kópu u díy:o u lama doo ya, apê, Kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini kni y:oo Yesu ka ní:ee dè kaa ngmê, a kêê k:oo u l'éê díy:o dè kaa ngmê.

11 Kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini kní y:oo yoo yi mbodo dmi vuywo ngópu, yepê, Paléti ngé yi pini kíngê pw:ií, ngmênê Mbadapas ya pw:ií ngé.

12 Paléti pi kní ye mê póo wo, yepê, Nju tpémi. Yepê, Pini n:ií u pi nmye tpaépê ngmê, Nmí king, yepê, lukwe u ngwo ngmani md:o?

13 U kwo mbwó dniye, kwo, Kídosi ñedê t:ee ngi.

14 Paléti ngé yepê, Doo u ntââ. Yepê, Dono kópu ndíí daangmê d:uu ngé. Ngmênê pi yíí yintómu Paléti ka dpodombiy:e mbwolo, kwo, Vya ngi. Kwo, Kídosi ñedê t:ee ngi.

15 Paléti ngé u yi doo kwo, Yoo yi gha dmi mb:aamb:aa ngé nî pyódu, wod:oo Mbadapas mbwa k:oo pw:ií ngé, lede kní ye yepê, Yesu kpaka yó. Wod:oo yedé kpê dmi ngé kpaka ngópu. U kuwó dini ghi ngé Paléti ngé yepê, Nuw:o yó, kídosi ñedê nyi t:ee yó.

Lóma lede kní y:oo Yesu u ngwo dnye nkwtinkwiti

Mátiyu 27:27-31; Njon 19:2-3

16 Lóma lede kní y:oo Yesu Paléti u ngomo mbwa kalé ngmê k:oo nuw:o ngópu. Ledeni yoo dnyen:aa líme, nipi a dané tumo.

17 Kpídí pee king kní y:oo yi mbwo ntee dnyimo t:emí dé, yinté kpídí u mbwo my:oo t:ee ngópu. Noko yepê, King kní yi mbêmê kídón ntee a kwo nyédi, kí pini mbêmê yinté tpile my:oo kaa koo, wod:oo yi kóó díidíi a ngí tumo, a kmongo tumo, kídón ntee tpile u ngwo ngmê l:ámo ngópu, Yesu mbêmê kaa ngópu.

18 U kuwó dini ghi ngé komodanê ngé dná a chipéchipé, kópu, Mw:áákó nmí mááwe, Nju tpémi yi king.

19 Yimbwi mbêmê dnye kpêépí, p:uu dnye tpyípwí, yi mbodo ngé kame u kwo dnye wwo, yinté dnye nkwtinkwiti.

20 U nkwtinkwiti dini ghi n:ií ngé yé ngópu, kpídí mb:aa n:ií u mbwo t:ee ngópu, mēdē ngee ngópu, chóó u kpídí u mbwo mē t:ee ngópu, wod:oo nuw:o ngópu, apê, Kídosi ñedê nm:uu t:oo.

Yesu kídosi ñedê u ngwo t:ee ngópu

Mátiyu 27:32-44; Luukí 23:26-43; Njon 19:17-27

21 Maa p:uu pi ngmê m:uu ngópu, u pi Saimon, Njedusalem doo lēpí. Ledé kní y:oo yi pini ka dpodombiy:e kwo, Kí pini u kídosi dnyinê ngi. (Yi pini Saimon, Sadéni pi, Aleksándé mbwémi Lupas yi mí.)

22 Yesu ghi ngmê nuw:o ngópu, yi ghi u pi Mbodo Diné, Nju tpémi yi dnye ngé, Nkolkota.

23 U yi y:e doo kwo, Yesu ka wiwi ndíí ngé daapaa pyaa we, wod:oo yi komo ngmê wain d:áá k:oo a yíílé ngópu, Yesu ka y:ee ngópu, ngmênê Yesu ngé wépi ye puwá.

24 Yesu u mbwo kpídí a ngee tumo, kídosi ñedê u ngwo t:ee ngópu, wod:oo u kpídí yêê tumo, yi kpídí kní yi l:éê díy:o dnye ng:oo, Noko yepê, Alani nanê wa a ngí, woni nanê wa a ngí?

25 Yesu mw:aandiye u kéténi pee kídosi ñedê t:ee ngópu.

26 U pwopwo u nt:u kópu kídosi ñedê u pwo mye t:ee ngópu, apê, Nju tpémi yi king.

27 Pi miyó yi wéni ngé Yesu u nkígh:ê kídosi ñedê mye t:ee dumo. Woni u wéni pee t:ee ngópu, woni u t:anê pee t:ee ngópu. Yi tpódu y:oo pi mwiyé dpímo a vyeé dé, yi tpile myedpímo a t:ámot:ámo dé.

28 (-)

29 Yélini maa p:uu dnye paa, dini ghi n:ií ngé Yesu kídosi ñedê a m:uu ngópu, dnye nkwtinkwiti, kópu, Nyi lónté pini? Kópu, U yi nga doo kwo, Chóó Lémi u ngomo nē pw:ono, wo pyile amí lē, u ngwo am:aa wó.

30 Kópu, Nyóó kídosi ñedê a ghidi, nyóóchóó mē ngee ngi.

31 Dêépí pyu yoo, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo mye yi k:ií, yinté myednye nkwtinkwiti. Noko yipu, Kn:aa pini yoo yidoo ngêépí dé, ngmênê doo u ntââ chóóchóó daawa ngee.

32 Noko yipu, Mumdoó Chóó Lémi ngé a ngmídi ngé, nmí kada pini ngé a pyódu ngé, kídosi ñedê chóó wuné wupwo knomomé, ye u ngwo u kwo nmo kélímí té. N:ií dé Yesu u nkígh:ê kídosi ñedê t:ee dumo, Yesu myedpímo nkwtinkwiti.

Yesu kídosi ñedê u ngwo pwene

Mátiyu 27:45-56; Luukí 23:44-49; Njon 19:28-30

33 Káádi máá kélé dini ghi ngé, yi dyámé pee mbêmê mgídí a ghay wo. Dini ghi n:ií ngé káádi ngé liy:aa pyile a kuwo ngé, mē wa wo.

34 Yi dini ghi ngé Yesu dpodombiy:e ka wo, apê, Ilay, Ilay, lama sapaktáni. Yi kópu u nt:u kópu, A Yápwo éé. A Yápwo éé. Lukwe díy:o a mo cha kuwo nē? Lukwe díy:o nga d:oo ch:anê wo?

35 Yélini yi doo kwo, Yesu u dnye yi ny:ee ngópu. Yi yélini woni kní y:oo noko yepê, Ilacha ka ka káá.

36 Pi mbêpêmbêpê ngmê loo, tpênê n:éé ngmê nuwo, wain d:áá k:oo kmênê ngé, yimbwi ñedê káá, Yesu komo t:ámo mbee ngé, apê, Nda ngé. Yi pini ngé yepê, Ngí t:áá kméle. Yepê, Ilacha wuné pwiyé kní, ó daawa ní. Yepê, Ilacha ngé kí pini kídosi ñedê yinê wuné ngêépí?

37 Yesu dpodombiy:e yi ka wo, yed:oo pwene.

38 Yi dini ghi ngé Chóó Lémi u ngomo k:oo kpídí ndíí n:ií doo ya, yi kpídí ngé yoo yi maa dpímo nkokonkoko, apê, Chóó Lémi u yápwo ghi k:oo daapaa ní dniye. Yesu kídosi ñedê

dini ghi n:ii ngê pwene, wod:oo yi kpídi chóó mínê chaa wo, chápwochápwo ngê nkwodo a yaa wo, knápwo dî.*

³⁹ Lede n:ii kní y:oo Yesu kídosi ñedê tee ngópu, yi máawe ndíi kídosi u nkígh:é doon:aa kwo. Dini ghi n:ii ngê Yesu u ngópu ka wo, u ngópu pwene, apê, E! Apê, Kí ndéndê ngê Yápwo ndíi Tp:oo.

⁴⁰ Pyââ kní y:i ngmédoo kwo, daa chono dnya a kwo, y:i dnya a vuywo. Yi pyópu kní yi vy:oo pyââ pyile doo kwo, yi pi dmi Salóme ngmê, Méli Makídala pyââ myomo, Méli pyolo, Njems mbwémi Njósés yi pye.

⁴¹ Yi pyópu kní y:oo Yesu dnyimo a yámuyâmu, myednyimo a ngêêpi, dini ghi n:ii ngê Nkálili Wee u kwo dpímo a paa. Pyââ mê yili Yesu u pwopwo tédê yi dnye kwo, n:ii dé Nkálili a ndê dnyie, Yesu k:ii Njedusalem lee dnyie.

Yesu ntóó u ngwo kmênê ngópu

Mátiyu 27:57-61; Luukí 23:50-56; Njon 19:38-42

⁴² Daa kêmakêma kââdî doo wupwo, Adamátiya pi ngmê ta, u pi Njósép. U yi u ngwo doo kwo, Yesu ntóó n:uu kmênê.

⁴³ Yi pini Nju tpémi y:oo dnyimo cháâcháâ, yi kada pini kní yi vy:oo dpímo kwo. Yi pini ngê apu, Chóó Lémi ngê nmi y:enê kn:ââ límí k:ii ngê paa chaa ngê. U gha vy:oo apê, Awéde Pídade, máa nmi líme wo. Apê, Yi kópu u l:êê díy:oo kââdí ghêlí kíngí ghíi, Yesu ntóó mwiyé ní kmênê. Wod:oo u nkíngé kuwa a kuwo ngê, Paléti ka loo, Yesu ntóó u kwo mínê ch:ee ngê.

⁴⁴ Paléti ngê apê, Mumdoó? Apê, Ye pini lukwe díy:oo límlími ngê dê pw:onu? Ledeni kní y:oo Yesu kídosi ñedê tee ngópu, yi máawe ndíi ka Paléti u kwo póó wo, kwo, Ye pini ló dini ghi ngê dê pw:onu?

⁴⁵ Yi pini ngê Paléti ka kwo, Wunê modê pw:onu. Wod:oo Paléti ngê Njósép ka kwo, Chi lèpi, nyi kmênê ngi.

⁴⁶ Wod:oo Njósép adí lè, kpídi mb:aa ngmê pwila ngê, Yesu ntóó kídosi ñedê a ngópu, yi kpídi ngê a kmongo ngê, ntóó ñuwo, kpomo u ménê mí yó, chêêpi ndíi yi kpomo t:âmo ngmê tpiyé wupu kwólu, u ngwo nkoko ngê. Yi kpomo pi kní y:oo t:aaní paa mwiyé ché ngópu, pi ntóó kmênêkmênê u l:êê díy:oo.

⁴⁷ Méli Makídala pyââ, Méli Njósés u pye, yi pyópu dê yi ngópu, Njósép ngê Yesu ntóó kmênê ngê.

16

Yesu u ngwo a pii wo

Mátiyu 28:1-8; Luukí 24:1-12; Njon 20:1-

10

¹ Sádédê ngê kââdí dini ghi n:ii ngê gho, Nju tpémi yi líme wo machedê ngê pyodo.

U kuwó dini ghi ngê pyópuni yoo yi ngópu Yesu pwene, yi pyópu pyile kní y:oo kponí mtyími ntee tpile kní ngmê pwila ngópu, apê, Yesu ntóó p:uu nm:uu t:ee té. Yi pyópu yoo yi pi dmi Salóme ngmê, Méli Makídala pyââ myomo, Méli Njems u pye pyolo.

² Sandé mw:aa ngídí vy:oo kpomo chedê lee dnyie.

³ Maa p:uu dnye lèpi, noko yepê, Chêêpi kpomo t:âmo nanê nmo wa tpiyé wupu kwolo?

⁴ Mu kópu u díy:oo chêêpi pââ ndíi, doo u ntââ, yi chóó daapi tpiyé wupu kalé ngópu. Yi taa dnyie, apê, Chêêpi lukwe ngê atédê tpiyé wupu kwolo?

⁵ Kpomo ménê adí kee dmi, pi ngémí ngmê m:uu ngópu, u kpídi dmi kpaapíkpaapi, apê, Wéni pee u kéténi mu tóó. Ngwéti dnyie.

⁶ Yepê, Nuku ngwéti. Yepê, A lama ka tóó, Yesu ka nmye vuywo té, Nasalet pi, pini n:ii kídosi ñedê tee ngópu. Yepê, Al:ii daa tóó. Yepê, Kêda pyidu. Yepê, A pwiyé dmyeno, ntóó kwéli yé ngópu, yi ghi anyi m:uu yó.

⁷ Yepê, Lee dmyeno, yepê, p:uu ndiye pyu kní ye mdoo ñuwo: yó, Pita ka mdoo nye ñuwo: yó. Yepê, Ye dp:uu vyi yó, yipi, Yesu nmyi kada a kwo, Nkálili. Yipi, Y:i anmy:uu m:uu ngmê, wunê ntee nmye a vyu.

⁸ Wod:oo pyââ yoo pwii wo, kpomo u ménê, mbêpê dmi a pwaa ngópu, kpomo a kuwo ngópu, mu kópu u díy:oo nkíngé ngê y:ay:a pwiyé dnyie. Yi nkíngé u l:êê díy:oo pi ka kópu ghêlí daa vyi ngópu.

Kópuni Mak ngê d:êê ngê, wu u dî. U kuwó dini ghi ngê kópu daamu d:êê ngê. Ala danêmbum pi kní yi lama doo ya, Yesu dini ghi n:ii ngê a pii wo, p:uu ndiye pyu kní y:oo m:uu ngópu. Yi danêmbum u kuwó dini ghi ngê d:êê ngópu, kópuni Mak ngê d:êê ngê, yi danêmbum dê nipi a kââdí dumo. Kópuni pi kní y:oo u kuwó dini ghi ngê d:êê ngópu, ala yi danêmbum.

Yesu ngê Méli Makídala pyââ ka chóóchóó u ngwo a kéma ngê

Mátiyu 28:9-10; Njon 20:11-18

⁹ Sandé mw:aa ngídí vy:oo, Yesu dini ghi n:ii ngê a pii wo, Méli Makídala pyââ ka chóóchóó mwiyé a kéma ngê. Wunê yi pyópu u kmêna Yesu ngê pyudu a ngm:ii kwólu.

¹⁰ Yi pyópu ngê Yesu dini ghi n:ii ngê módu, wod:oo loo, p:uu ndiye pyu kní ye mdoo ñuwo, yepê, Yesu kèda pyidu.

¹¹ Dnye yii, dnye mbê. Dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, yi pyópu ka daa kélími mbê dnyie.

Yesu ngê p:uu ndiye pyu miyó dê ye chóóchóó u ngwo a kéma ngê

Luukí 24:13-35

* 15:38: Ex 26:31-33; Hipílu 9:3-4; 10:19-20

¹² U kuwó dini ghi ngê p:uu ndiye pyu miyó dē y:oo Yesu u nkwo m:uu ngópu, dini ghi n:ii ngê Njedusalem a kuwo ngópu, p:aa tp:oo ngmê yi dpímo lèpí. Yesu u mo u nâmo ye a ghê wo, chóóchóó ye a kêma ngê.

¹³ Yi pini dē dini ghi n:ii ngê Njedusalem a diyé knopwo, yi pyipe knî ye mî vyi ngópu, yepê, Yesu kídnye m:uu. Yi pyipe yoo ye daa kêlímí mbê dniye.

Yesu ngê chóóchóó p:uu ndiye pyu knî ye u ngwo a kêma ngê

Mátíyu 28:16-20; Luukí 24:36-49; Njon 20:19-23; Dpodo 1:6-8

¹⁴ U kuwó dini ghi ngê Yesu p:uu ndiye pyu y:a mê ngmê knî y:oo kmaapí tédê Yesu u nkwo m:uu ngópu, chóóchóó ye a kêma ngê. Ye nod:e wo, mu kópu u díy:o k:omo tpile u pyidepyide p:uu daa ng:ééntómu ye doo a danêmbum, ngmênê dédnye kêlímí, pini n:ii knî y:oo Yesu m:uu ngópu, apê, Kêda pyidu, yi yéli ye myedaa kêlímí mbê dniye.

¹⁵ Yesu ngê yepê, Dyámê pee yintómu knî yi mbêmê dmyinê lèpí, pi knî ye a kópu dyuu dmyinên:aa tpaápê.

¹⁶ Yepê, N:ii dé a ka wunê kêlímí té, a pi ngê mbwaa paa am:ii kmênê t:oo, yini yoo waní ngee té, a kêê k:oo waní kaa té. Yepê, N:ii dé a ka daadnya a kêlímí, yi yéli yi dono machedê ngê daawa pyaa dmi, dono wa a pyw:ee ngmê.

¹⁷ Yepê, N:ii dé a ka wadnya a kêlímí, u ntââ ngê adnyi ya, mbwudu yilí adnyi chap. Yepê, A pi ngê kmêna adnyi ngm:ii kígha dé, daa dyámê ngmídi dnye ngê adnyi mbumu.

¹⁸ Yepê, K:omo tpile tpile pé ngê wa kiye té, ó ló wa nda ngmê, myedaawa pw:oo dmi. Yepê, N:ii dé a ka wadnya a kêlímí, yi yéli y:oo pwopwokopwe knî yi mbêmê kêê adnyi yiyé dé, yed:oo yinté adnyi pyipyi dé. *

*Yesu u Mí ka u ngwo kee wo
Luukí 24:50-53; Dpodo 1:9-11*

¹⁹ U kuwó dini ghi ngê Yesu u Mí ka kee wo, u che p:ââ pee ngê pyodo. *

²⁰ P:uu ndiye pyu yoo dyámê mbêmê dyámê mbêmê lee dniye, Yesu u kópu mb:aa pi knî ye dnyen:aa tpaápê. Pi yilí ye kêlímí mbê wo, mu kópu u díy:o daa yi mo dnyen:aa dpodo, nmî Lémi ngê modoo a ngêépí dé, mbwudu yilí u ngwo dnyimo chap. *

Wu u dí.

* 16:18: Luukí 10:19

* 16:19: Dpodo 2:33-34; Espo 1:20; 1 Pita 3:22

* 16:20: Dpodo 14:3; Hipílu 2:3-4

LUUKÍ

Ala puku pini n:ii ngé d:êê ngé, u pi Luukí, daa Nju pi, ngmênê Antiyóka pi, Kídiki dnye ngé dpímo mbumu. Ndiye pyu ngmê, kpeede ngé doo ya, Yesu u yoo vy:o nye ghê wo. Puku dmi miyó d:êê ngé, ngmê ala puku dmi, myomoni u pi Yesu u dyépi yoo yi dpodo.

Yesu dini ghi n:ii ngé mwo a pwene, m:ââ pyoloy:a mê pyile mí loo, Luukí ngé u puku dè u ngwo a d:êê doo. U kuwó dini ghi ngé m:ââ mê limi mí loo, Lóma lede kní y:o Njedusalem u ngwo a pw:oo ngópu.

¹ Mw:ââkó nmí lémi, Tiyopilas,

Yesu u danêmbum nyi nyongo, u kwo nyi kélími mbê wo. Kópuni yilí Yesu ngé dyámê mbêê d:uu too, pi yilí kní y:o yi kópu ka d:êê:d:êê too.

² Yélini y:o yi kópu kní yi chóó yi ngwolo ngé m:uu tumo, pi kní ye u nkwo a tpaépé tumo, u ngwo nmí ny:ee too.

³ Yi kópu yilí yi p:uu mb:aamb:aa ngé noo ndiye, yi kn:ââ dmi ní chò, u málo ní yé too, l:êê díy:o yi danêmbum n:aa d:êê:d:êê.

⁴ A lémi, Yesu p:uu kópuni nyi ndê too, u ya a nga a kwo ndê kópu ngé nga dny:oo ya.

Enjel ngé Sekídaya ka kópuni vvu

⁵ Dini ghi n:ii ngé Helodi Njuda tpémi yi king ngé doo ya, kpêê yiyé pyu ngmê, u pi Sekídaya, Apaicha u yoo vy:o pini ngmê. U kpâm u pi Elisípet, kpêê yiyé pyu tp:oo módó ngmê.

⁶ Chóó Lémi u nuu u pi cha, u nuu u kópu yidpímo d:uud:uu dé, u dèêpí kópu yintómu myedpímo cháâcháâ dé.

⁷ K:omo tpile pi cha mb:aa dè, ngmênê tp:ee daa tpyé ngópu. U yi y:e doo kwo, Nyi tpamê kní, ngmênê Elisípet daa tpete u ntââ ngé doo ya, u dí cha miyó dè mí vy:ene knopwo.

⁸ Wiki n:ii ngé Apaicha u yoo Chóó Lémi ka dnyen:aa kpêê yiyé, Sekídaya yi vy:o doo kwo.

⁹ Yi l:êê ghi alanté dpímo ya, mtyími nk:êêní pyu ng:oo ngé dnyimo a pyw:êmi. Sekídaya yinté a pyw:ee ngópu, Chóó Lémi u ngomo k:oo yâpwo ghê dy:ââ ngópu, yi doon:aa mtyími nk:êêní.

¹⁰ Yi ngomo k:oo dini ghi n:ii ngé mtyími doo nk:êêní, yoo kuwa doo a kwo, dnya a ngêpê.

¹¹⁻¹² Yi dini ghi ngé Sekídaya ngé Chóó Lémi u enjel ngmê módu, Sekídaya ngwéti wo, nkíngé mbê wo, apê, Mtyími nk:êêní tédê u wéni pee, apê, enjel ngmê kwo.

¹³ Enjel ngé kwo, Sekídaya, kwo, namê nkíngé. Kwo, Chóó Lémi ngé ngêpê kèda

ny:oo, kwo, ngmâm Elisípet wa a ngee, tp:ee angmê tpyé, Njon u pyimo dpí téní, mu kópu u díy:o yi tpémi Chóó Lémi u módó yeedey-ee.

¹⁴ Kwo, Dini ghi n:ii ngé wa t:aa, nga mb:aamb:aa ngé wa pyódu, w:aa anyinê pyw:oo. Kwo, Pi yilí kní y:o w:aa amydé pyw:ee ngmê,

¹⁵ mu kópu u díy:o Chóó Lémi u komo kapí pyu ndí ngé wa pyódu. Kwo, Ghêlí daawa t:aa, Chóó Lémi u Ghê Dmi u ménê wa yââ, d:ud:umbiy:e wa a nt:ono. Kwo, Wain kíngmê nda, yinté mbwááni myekíngmê nda. Kwo, Pi kní y:o u ngwo wa a w:ee ngmê, awo, Kí Chóó Lémi u momu pini.

¹⁶ Kwo, Yisiléli tpémi yilí Chóó Lémi ka amêdê diyédiyé kalé té, pini n:ii yi yâpwo ndéndê.

¹⁷ Kwo, Yi tpémi nmí Lémi u kada wa ghê, u maa yinê amênê yé. Kwo, l:acha ntee pini ngé wadí ya, pi mupwo mupwoknî, n:ii noko kpeme a pyede, amêdê kââdí té, n:ii kní y:o dnye daa nyémi ngmê, yi nuw:o dmi wa ngmê té, yoo mb:aa ngé amími pyódu té, nmí Lémi u yoo ndéndê ngé u ngwo wa pyódu té. *

¹⁸ Sekídaya ngé enjel ka kwo, Ye kópu ndê kópu ngé a nga angénté wa pyódu? Kwo, Né pi vy:ee, a kpâm mye pyââ vy:ee.

¹⁹ Enjel ngé kwo, Lama daa tóó kí pini, nê Nkepílel, Chóó Lémi u nkígh:ê n:aa kwo, yinê nga da dy:ââ nê, ala kópu mb:aa nga yedên:aa vyi. *

²⁰ Kwo, K:omo tpile a ka chuu kélími mbê wo, ngmênê kópuni nga dí vyi, díyo ndéndê ngé wa pyódu. Kwo, Dnye u kígha doo u ntââ ngé dí pyódu ngi, kwo, kópu daamunyi vyi, u dí wéni n:ii ngé yi kópu wa pyódu. Kwo, Dnye mênê dí chedê, kópu daamunyi vyi, mu kópu u díy:o a ka chuu kélími mbê wo.

²¹ Yélini kuwa doo kwo, yi nuw:onuw:o u kópu ngé pyodo, apê, Sekídaya ngé Chóó Lémi u ngomo k:oo lukwe díy:o mgí dímo puwâ.

²² Dini ghi n:ii ngé a pwii wo, doo u ntââ kópu ye daapí vvu, kóopyââ ngé ye doo danêmbum, u ngwo a w:ee ngópu, apê, Kí pini ngé tpile ngmêdê m:uu, kí ngomo k:oo.

²³ Apaicha u yoo kní y:o dini ghi n:ii ngé yi dpodo u wiki a kéli ngópu, Chóó Lémi p:uu dpodo tédê, yi p:o p:o mé diyé dnyiye, Sekídaya u p:o mye loo.

²⁴ U kuwó dini ghi ngé u kpâm Elisípet mbwili ngé pyodo, yi gha dè mb:aamb:aa ngé pyaa knopwo,

²⁵ Elisípet ngé apê, Chóó Lémi ngé dè ngee nê, kópuni u l:êê díy:o yoo a p:uu dnye danê, yinê dè chedê, a p:uu mēdaadnyi danê. Ngmênê ngé vyo dèdpímo paa, apê, Pi kní y:oo wadnyi yumuyumu nê, a ka daawa a

kêlîmî mbê dmi. Yi kópu u l:êê díy:o d:ââ limi ngomo k:oo doo kwo.

Enjel ngê Méli ka kópuni vyu

²⁶⁻²⁷ Elisîpet d:ââ wéni u mbwili ngê doo kwo, Chóó Lémi ngê u enjel Nkepîle kwodo ngmê ka u ngwo dy:ââ ngê, u pi Méli. Pini n:ii u yémî p:uu yidoo kwo, u pi Njósép, king Dépîdi u tii ñedê pini ngmê. Nasalet dpîmo ya, p:aani n:ii Nkálili Wee u kwo a tóó. *

²⁸ Yi enjel Méli ka loo, kwo, Mw:ââkó Méli. Kwo, Nmî Lémi ngê da ngmîdi ngi, nga myewunê vyyuwo.

²⁹ Méli ngê yi kópu dêpê w:ee ngê, u nuw:onuw:o kópu ngê pyódo.

³⁰ Enjel ngê kwo, Namê nkîngê. Kwo, Chóó Lémi ngê da ngmîdi ngi.

³¹ Kwo, Mbwili ngê wanyi pyódu, tp:ee mââ ngmanyi tpyé, u pi dpî nténi, Yesu. *

³² Kwo, U pi d:ud:umbiy:e ndîi ngê wa pyódu, nmî yâpwo njini ngê u kwo wa a vyi, kwo wo, Nyi a tp:ee njini. Kwo, Nmî Lémi ngê yi tpémî king ngê wa pyódu, u kn:ââ Dépîdi u d:aa yinê wa a kââdi.

³³ Kwo, Njakóp u yoo yintómu yi king ngê adí ya, chedê ngê daawa pyódu.

³⁴ Méli ngê enjel ka kwo, Ye kópu a nga angéntê wa pyódu? Kwo, Nê kwodo, d:oongé yéé wo.

³⁵ Enjel ngê kwo, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê wa nt:ee ngi, u wêdêwêdê mbêmê yi kópu nga wa pyódu. Kwo, Yi kópu u l:êê díy:o yi tpémî yâpwo ndîi tp:oo, u momu pini ngê adí ya.

³⁶ Kwo, Elisîpet p:uu nuw:o ngî kwéli, pyópuni u k:ii dpî p:uu ngmîdi. Kwo, Komo tpile daa tpete módó, mye pyââ vy:ee, ngmênê ala ngwo d:ââ wéni u mbwili.

³⁷ Kwo, Chóó Lémi ngê kópuni dpî vyi, yi kópu ndêndê ngê dpî d:uu, daawa kn:aadi.

³⁸ Méli ngê kwo, Nmî Lémi p:uu mb:aamb:aa ngê n:aa dpodo yédi, u ntââ ye kópu a nga dpî pyaa we. Wod:oo enjel ngê Méli a kuwo ngê.

Méli Elisîpet ka u ngwo loo

³⁹ Daa dye ghi daadîi yimî loo, Méli u yoo knî yi k:ii kada a y:ee ngópu, Njuda Wee u kwo lee dnyie, mbu kwéli a wee.

⁴⁰ Sekídaia u p:o dini ghi n:ii ngê taa dnyie, u ngomo k:oo kee dnyie, Méli Elisîpet ka mbwolo.

⁴¹ Dini ghi n:ii ngê Elisîpet ngê Méli u dnyie nyongo, tp:ee u mênê paa mbê wo. Yi ngwo dini ghi ngê Elisîpet Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê a nt:ee ngê,

⁴² Méli ka dpodombiy:e mbwolo, kwo, Pyââ yintómu knî yi vy:o mî ndîi ngê dê pyódu, ñm:ee u pi ndîi ngê amye pyódu.

⁴³ Kwo, A pi tédê, nyi nmî Lémi u pye, kwo, lukwe díy:o chin:aa m:au ne?

⁴⁴ Kwo, Dini ghi n:ii ngê nye dí ny:oo, a tp:ee u gha mb:aamb:aa ngê dê pyódu, a mênê dê mbêka.

⁴⁵ Kwo, Nga mb:aamb:aa ngê dê pyódu, mu kópu u díy:o Chóó Lémi u kópu ka chi kêlîmî mb:anê. Kwo, Kópuni nga vyu, ndêndê ngê wa pyódu.

Méli ngê Chóó Lémi u ngwo chaa kwólu

⁴⁶ Méli ngê apê,

Chóó Lémi n:aa chaa kígha,

⁴⁷ a gha mb:aamb:aa ngê dê pyódu,

mu kópu u díy:o Chóó Lémi ngê wa ngee nê,

⁴⁸⁻⁴⁹ k:omo tpile a pi tédê, ngmênê da ngmîdi nê,

kópu ndîi a nga ngmêdê d:uu.

Mu dini ghi ngê pi yintómu yi lama yi kópu wadí ya,

yi nuwo daawa a kuwo.

Chóó Lémi nmî yâpwo ndêndê, u kópu yilí yintómu mb:aamb:aa dé,

⁵⁰ yélini y:oo ntênê a chââchââ ngmê,

yi yélini y:oo ghi dmi nódó a tóó,

daawa kéé té, anyi dí angêw:êê.

⁵¹ U wêdêwêdê mbêmê kópu ndîi yilí a d:uud:uu,

mbodo ndîi mbodo ndîi u yoo daa kêmakêma a ngm:ii kígha té.

⁵² King ndîi yilí yi lémilémi a chedêchedê,

yélini yi pi dmi tédê, yi pi dmi ndîi ngê a pyépi.

⁵³ Ngópuch:anê knî ye kópu mb:aa yilí a yém,

ngmênê ndáapi knî ye kópu mb:aa daawa y:oo.

⁵⁴ Nmî kn:ââ knî ye ndê kópuni a vyu,

atédê ntiye, u nuwo dêpê kuwo wo.

U yoo Yisiléli tpémî, yinêwa ngee té.

⁵⁵ Chóó Lémi nódó Epilaham u nuu ghi a tóó,

u yoo u nuu ghi dmi nódó mye tóó,

chedê ngê daawa pyódu.

⁵⁶ Méli Elisîpet p:uu doon:aa ya, d:ââ pyile, u kuwó dini ghi ngê u p:o mê diyé wo.

Njon Baptist u ngwo pyodo

⁵⁷ Elisîpet ngê pwpopwo kele, ghêpê wo, tp:ee mââ ngmê tpyó.

⁵⁸ Elisîpet u yoo, p:aa tpémî yi k:ii, yi kópu yi ny:ee ngópu, yi gha dmi mb:aamb:aa ngê pyodo, apê, Nmî Lémi ngê kópu ndîi u ngwo ngmêdê d:uu.

⁵⁹ Wo woloni ngê Chóó Lémi u l:ii yi tpémî p:uu tee ngópu. U yi y:e doo kwo, U mí Sekídaia u pi u pyimo nmî t:oo,

⁶⁰ ngmênê u pye ngê yepê, Kêle. Yepê, U pi Njon.

⁶¹ Kwo, Noo pee vy:o pi ngmê u pyimo Njon daa ta.

⁶² Sekídaia ka yi kêêpyââ ngê póó dniye, kwo, U pi n:uu?

⁶³ Sekídaia ngê kóópyââ ngê d:êê têdê u tpile ye ngmê dmy:ee ngê, tp:oo u pi y:i d:êê ngê, apê, U pi Njon. Ngwéti dniye.

⁶⁴ Yi ngwo dini ghi ngê Sekídaia ngê dnye mê pw:i i ngê, wod:oo Chóó Lémi doo chaa kigha.

⁶⁵ Yi p:aani tpémi ngwéti dniye, mye nkíngê mbê dniye. Yi kópu yilí Njuda Wee u kwo p:aani p:aani ny:ee ngópu.

⁶⁶ Pi yintómu kní y:oo dini ghi n:i ngê ny:ee ngópu, dnye nuw:onuw:o, apê, Lónté pini ngê wa pyódu, mu kópu u díy:o Chóó Lémi u kwo wunê vyyuwo.

Sekídaia u wéti

⁶⁷ Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê Njon u mí Sekídaia a nt:ee ngê, Sekídaia ngê Chóó Lémi Tp:oo p:uu kópu u ngwo a w:ee ngê, ala kópu dyuu u ngwo vyyu, apê,

⁶⁸ Yisiléli tpémi, nmí Lémi chaa kigha koo, pini n:i nmí yâpwo njini, mu kópu u díy:o chóó u yoo kní ye a lêpí, yinê wa ngee té.

⁶⁹ Nmí Mbwámê ndêndê nmo wunê dyede,

u dpodo pyu Dépídi u tii nêdê pini ngmê.

⁷⁰ Yi kópu chóó u komo kapi pyu kní y:oo ló dini a vyi ngópu, ala ngwo atêdê ntiye.

⁷¹ N:i kní ye nmí diya dniye,

yi kêlê yinê wa dyé nmo.

⁷²⁻⁷³ Nmí nuu ghi dmi Chóó Lémi nódo ka tóó,

mu kópu u díy:o Epilaham ka ndêndê kópu n:i mwiyé a vyyu, kwo,

Nyoo kní ye ana a vyyuwo,

yi kópu daa kn:aadi ngê, nmí kn:ââ kní ye doo a vyyuwo. *

⁷⁴ Epilaham ka ala ndêndê kópu mye vyyu,

kwo, Yélini nyoo kní yi p:uu adnyi l:êê,

yi kêlê waní dyé té,

mu kópu u l:êê díy:o daapídný:oo nkíngê,

a p:uu u ngwo pídný:oo dpodo,

⁷⁵ a yoo mb:aa, u momu yéli ngê pídný:oo kwo,

chedê ngê daawa pyódu.

⁷⁶ Sekídaia ngê tp:oo Njon ka kwo, A tp:ee.

Kwo, Chóó Lémi ngê da ngmídi ngi,

u komo kapi pyu ndii ngê wanyi pyódu,

nmí Lémi u kada wanyi ghê,

u maa anyimo yé. *

⁷⁷ Kwo, Ala kópu u yoo kní ye any:uu vyi,

yenyé, Nmyi dono kée tóó,

nmí Lémi ngê u ngwo wa ngee nmyo.

⁷⁸ Sekídaia ngê yepê,

Chóó Lémi ka dpí ch:anê dmi.

Yepê, Kââdí ngê mgídi ntee dpí chaa,

nmí Mbwámê yinté nmo wa t.a. *

⁷⁹ Yepê, K:omo tpile mgídi vy:o nmo pyede, pwopwo ka nmo nkíngê té, ngmênê yi mgídi yinê wa chaa,

Chóó Lémi ka maa nmo yinê wa a kêma. *

⁸⁰ Dini ghi n:i ngê Njon kaa wo, mâáwe ngê pyodo, Chóó Lémi u kópu yilí a w:ee too. Daa yoo vy:o doo kwo, u dye ghi doo t:âât:ââ, Yisiléli tpémi ye Chóó Lémi u kópu dyuu u tppapê kn:ââ ghêlí daa chópu. *

2

Yesu Kédisu u ngwo pyodo

Mátíyu 1:18-25

¹ Dini ghi n:i ngê Njon pyodo, Lóma tpémi yi king ndii Okastas ngê u yi doo kwo, Kada pini kní y:oo yoo a kp:aa y:e. Lóma tpémi y:oo Nju tpémi dépêngê kp:aa tumo, ala yi mwiyé mwiyé.

² Yi dini ghi ngê Kwídninyês Sidiya tpémi yi kada pini ngê doo ya.

³ Pi kpââ u l:êê díy:o pi yintómu yi p:o p:o loo.

⁴⁻⁵ Njósép ka kwo, Nyi Dépídi u tii nêdê pini ngmê, Dépídi kwéli a pyodo, Petílem, mî yi dp:uu yé. U yémí p:uu Méli k:i Nasalet a kuwo ngópu, Njuda Wee u kwo lee knopwo, Petílem mí taa knopwo. Pi kpââ têdê p:aa a nt:ee wo.

⁶⁻⁷ K:omo tpile Méli mbwili pââ ndii, ngmênê dpí ngomo kní yi k:oo yi p:aa dépwo ya, hósi ndonki kní yi ngomo k:oo mí kee knopwo. Yi ghêpê wo, tp:oo kaa y:i tpyó, kpídi pee ngê kwédi kê ngê, hósi kní yi kmaapí têdê y:i yó.

Sipi y:ey:ee pyu kní y:oo Yesu u ngwo mí muu ngópu

⁸ Yi dyámê pee p:uu sipi w:uu y:enê pyu yoo ngmêdoo kwo, mgídi vy:o w:amí mbêmê sipi w:uu dnye y:enê dé.

⁹ Nmí Lémi u enjel ye ngmê ta, nmí Lémi u wuu yi pwo mí kée ngê. D:ud:umbiy:e nkíngê ngê y:ay:a pwiyé dniye.

¹⁰ Enjel ngê yepê, Namé nkíngê. Yepê, Kópu mb:aa nmye yed:a núw:o, u l:êê díy:o pi yintómu kní y:oo w:aa wa a pyw:ee ngmê.

¹¹ Yepê, Pini n:i Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, ala mgídi vy:o Dépídi u p:o kêda taa. Yepê, Yi pini nmí Lémi ndêndê, mye nmyi Mbwámê.

¹² Yepê, Alanté nmye myeme ngmê, tp:ee kamí nmyinê pyw:émí ngmê, kpídi ngê kwédi kê ngmê, hósi kní yi kmaapí têdê a dpí.

¹³ Dini ghi ngê enjel ngê u danêmbum ye a kêlí ngê, Chóó Lémi u enjel mê yilí m:uu ngópu, dnye wéti, Chóó Lémi dnye chaa kigha, apu,

¹⁴ Chóó Lémi nmí pwo a tóó,

* 1:72-73: Gen 17:7; Gen 22:16-17

* 1:76: Is 40:3; Mal 3:1; Mát 3:3; 11:10

* 1:78: Is 60:1-2

* 1:79: Is 9:2; Mát

nmo chaa kîgha.

Nmyi Mbwámê dyámê mbêmê da dy:ââ,
mu kópu u dîy:o u kwo nmyi ch:anê dniye.

¹⁵ Dini ghi n:ii ngê enjel knî y:oo sipi w:uu y:enê pyu yoo a kuwo tumo, Chóó Lémi ka mê diyê dniye, yi tpókni y:oo noko yepê, Petîlem lee kmêle, nmî Lémi ngê kópuni u pi nmo dê vyi, nye m:uu koo.

¹⁶ Wod:oo kada a y:ee ngópu, Petîlem límîlímî ngê mí taa dniye, Méli ghee a pyw:ee dumo, Njósép u k:ii dnye ya, apê, Tpómu kamî hósî knî yi kmaapî tédê mu dpî.

¹⁷ Yi m:uu ngópu, apê, Kî vyîlo. Kópuni enjel ngê yi tpémi p:uu ye vyi too, pi knî yi ngéédî a nté tumo.

¹⁸ N:ii knî y:oo yi kópu dyuu ny:ee tumo, ngwéti dniye.

¹⁹ Méli ngê yi kópu yîlî u gha vy:o yé too, doo nuw:onuw:o dé.

²⁰ U kuwó dini ghi ngê sipi w:uu y:enê pyu yoo mê diyê dniye, maa p:uu dnye wéti, kópuni ny:ee tumo, kópuni m:uu tumo, yi kópu knî yi l:êê dîy:o Chóó Lémi dnye chaa kîgha. Enjel ngê kópuni ye mí vyi too, yi tpémi yinté minê pyw:ee ngópu.

Yesu u pi u ngwo ntaa ngópu

²¹ Wo pyudu mí loo, woloni ngê Chóó Lémi u l:ii Yesu p:uu t:ee ngópu, u pi ntaa ngópu, apê, Yesu, enjel ngê n:ii u pi Méli ka vyu, ghêlî k:ii mbwîlî ngê daa pyodo.

Tpómu Chóó Lémi ka u ngwo núw:o ngópu

²²⁻²⁴ Mósisi ngê u dèêpi kópu dyuu vy:o kópu ngma a d:êê ngê, apê, Pyópuni dé tpamê knomomê, Chóó Lémi ka tupwótupwó ngê a ya yédi, Chóó Lémi u ngomo mbwa kalê ngmê k:oo kîngî nî. Apê, Wo podoy:a choo t:ââ, vy:émê miyó Chóó Lémi ka choo ñeñe dé, kpêê yiyé pyu ngê adî nk:éênî dé, u tupwó machedê ngê u ngwo adî pyodopyodo. Yi kópu u ntityentiye u l:êê dîy:o Njósép mupwoknî Njedusalem lee dniye. Mósisi ngê kópu m:uu a d:êê ngê, nye ntiye ngópu. Yi kópu ala. Tp:ee m:ââ kaani yintómu Chóó Lémi u nêni dé, yi pye mí knî y:oo Chóó Lémi ka dny:oo pywupwi dé. Yi kópu u l:êê dîy:o Yesu Chóó Lémi u ngomo mbwa kalê ngmê k:oo núw:o ngópu.

²⁵ Pi vy:ee ngmêdoo ya, Njedusalem, u pi Simiyón, k:uuchêu u pi, Chóó Lémi mb:aamb:aa ngê dpîmo ch:ââch:ââ, alanté dpîmo nuw:o, apu, Chóó Lémi ngê pini n:ii a ngmîdi ngê, pini n:ii nmî Mbwámê ngê wa pyódu, límîlímî ngê taa we. Chóó Lémi u Ghê Dmi p:uu doo ya,

²⁶ ala kópu u kwo a vyu, kwo, Ghêlî daanyi pw:onu, ngmêné nmyi Mbwámê mwiyé wa t:aa.

²⁷ Dini ghi n:ii ngê Yesu u pye mí y:oo Yesu Chóó Lémi u ngomo mbwa kalê ngmê

k:oo núw:o ngópu, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê Simiyón yi nye dy:ââ ngê.

²⁸ Simiyón ngê tpómu yi kêlê a ngópu, u kede paa t:ângo, wod:oo Chóó Lémi doo chaa kîgha, kwo,

²⁹ Mw:ââkó a Lémi, dpodoni a ka nyiné kpo, mo kalê nédi.

Kwo, Ngêê k:oo kaa nédi.

Kwo, Kópuni a ka nyiné vyu,

awêde chi ntiye.

³⁰ Kwo, Pini n:ii nyiné ngmîdi ngê, nmî Mbwámê,

a chóo a ngwolo dê y:oo atédî m:uu. *

³¹ Kwo, Pi dyêédî yintómu yi ngópu nye tpyuu.

³² Kwo, Yélini daa Nju tpémi yi pywápê ngê wa pyódu,

ala tpémi u l:êê dîy:o nyoo Yisîléli tpémi yi pi dmi ndîî ngê wa pyódu.

³³ Simiyón ngê kópuni vyi too, Yesu p:uu, Njósép cha yi ngwétíngwéti u kópu ngê pyaa dniye.

³⁴⁻³⁵ Simiyón yi l:êê dîy:o doo ngêpê, u kuwó dini ghi ngê Yesu u pye Méli ka kwo, Chóó Lémi ngê ala tpémi a ngmîdi ngê, Yisîléli tpémi yinê wa chámê té. Kwo, Yi chóo yi gha dmi yi l:êê dîy:o wa numo chámê té, woni yoo ala tpémi ngê wa ngee té, woni knî y:oo u wépi wa pwaa ngmê, yi chóo wa dyênê dmi. Kwo, Nmî ng:aa t:emî u l:êê dîy:o Chóó Lémi ngê da dy:ââ, ngmêné pi yîlî u kwo adnyi kwopwepe, yinê ye k:omodané pyu ngê adin:aa ya. Kwo, Mu dini ghi ngê anyin:aa nyepê, mbê ngê y:ay:a wanyi pwiyé. *

³⁶⁻³⁸ Pyââ ngmê yi dini ghi ngê myedê loo, u pi Ana, u mí u pi Panuwel, Asê u tii ñedê pyópu ngmê. Pyââ vy:ee, u m:ââ wलय:a mê páádi, u moo k:ii m:ââ pyudu ma ngópu, yed:oo u moo pwene. Yi kuknwe dye ghi yintómu Chóó Lémi u ngomo mbwa kalê ngmê k:oo dpîmo ya, yi kéli ghi dèpê kuwo ngê, w:éênî mgídî vy:o Chóó Lémi ka dpîmo ngêpê, u ngêpê wêdêwêdê kîgha u l:êê dîy:o, dye ghi knî ngmê ngê nté dèdpîmo pîpî. Dini ghi n:ii ngê Njósép mupwoknî m:uu too, Chóó Lémi kwuno ngê. U kuwó dini ghi ngê Njedusalem tpémi yi vy:o, n:ii knî y:oo nmî Mbwámê dnye t:âât:ââ, yi yéli ye yi tpémi p:uu dpîmo danêmbum. *

Njósép mupwoknî Nasalet u ngwo mê diyê dniye

³⁹ Mósisi ngê tpómu kamî knî yi p:uu kópuni a d:êê too, Njósép cha y:oo yi kópu dini ghi n:ii ngê d:uu tumo, yi p:o mê diyê dniye, Nasalet, p:aani n:ii Nkálîli Wee u kwo a tóó.

⁴⁰ Yi tpe:ee yi kaa wo, wêdêwêdê u mênê yaa wo, Chóó Lémi u kwo dpîmo a vvyuwo, u nuw:o myedê népwi ngê.

* 2:30: Taitas 2:11

* 2:34-35: Is 8:14-15; 1 Kódin 1:23; 1 Pita 2:6-8

* 2:36-38: 1 Tim 5:5

Yesu ngé chóó u maa u ngwo a yó

⁴¹ M:ââ yintómu yi k:oo Njósép mup-wokni Njedusalem dnyimo lêpi, Tp:ee Kaa W:êêw:êê u Naa têdê. *

⁴² Dini ghi n:ii ngé Yesu u m:ââ y:a mē miyó ngé doo ya, yi náali tēdē mye lee dniye.

⁴³ Dini ghi n:ii ngé yi náali machedē ngé pyodo, yoo mē nyalé wo, yi p:o p:o mē diyé dniye, ngmênē Yesu daa loo, Njedusalem a yaa wo. U pye mī yi lama dēpwo ya, Dpo kuwo ngmē.

⁴⁴ Yinē ye, Nyi yoo knī yi k:ii kada dē ghē dmi. Yi wēni a kēlī ngópu, dēdpīmo nuw:onuw:o. Maa p:uu p:aani n:ii dpī dniye, yi p:aani dini ghi n:ii ngé taa dniye, wod:oo yi tp:ee dpīmo nmy:uu, yi yoo knī ye yi pyipe knī ye dpīmo póó, yipu, Nyi tp:ee angēnē?

⁴⁵ Dēpē pyw:ee ngópu, wod:oo womumo mw:aandiyē Njedusalem mē diyé knopwo, ntumokwodo mī taa knopwo, y:i dpī knopwo.

⁴⁶ Womumo mw:aandiyē Chóó Lémi u ngomo chedē mēnē pyw:ee ngópu, apē, Ndiye pyu ndīi knī yi k:ii mu pyede, apē, mu ng:aang:aa té, apē, ye myeka póó.

⁴⁷ Yélini y:oo dnye ng:aang:aa dé, yi nyepēnyepē u kópu ngé pyodo, noko yipu, Kí tpēmi u nuw:o ndīi, mǎâwe knī yi k:ii mb:aamb:aa ngé ka danēmbum té.

⁴⁸ U pye mī y:oo dini ghi n:ii ngé a pyw:ee ngópu, ngwéti knopwo, u pye ngé kwo, Kí tpēmi. Kwo, Lukwe dīy:o ye kópu nye chi d:uu. Kwo, Mī k:ii kīny:oo nmy:uu ngi, nuw:onuw:o u wo my:ee chedē.

⁴⁹ Yesu ngé yepē, Lukwe dīy:o dpo nmy:uu nē? Yepē, Angētē, dpī lama daa tóó M:aa ngé u dpodo tēdē dē kaa nē?

⁵⁰ Kópuni ye vyyu, Njósép cha y:oo dēpē w:ee ngópu.

⁵¹ Nasalet kwéli a ndē dniye, Yesu u k:ii yi mē diyé dniye, Yesu ngé yi dnye dē mb:aamb:aa ngé doo nyēmi dé. U pye ngé yi kópu yilī u gha vy:o doo yiyé dé.

⁵² Dini ghi n:ii ngé Yesu kaa wo, nuw:o ndīi u mēnē yi yaa wo, pi knī ye pi mb:aa ngé doo ya, Chóó Lémi ka pi mb:aa ngé myedoo ya.

3

Njon Baptist ngé Yesu u maa u ngwo a yó
Mátiyu 3:1-12; Mak 1:1-8; Njon 1:19-28

¹ Lóma tpēmi yi king Okastas dini ghi n:ii ngé pwene, u wo tp:ee Taipidiyas ngé u d:aa a kǎâdí ngé. M:ââ y:a mē limi mī loo, Sekidaiya tp:oo Njon ngé u dpodo kn:ââ u ngwo chópu. Yi dini ghi ngé Lóma lede knī y:oo Nju tpēmi dnye y:enē dé, yi kada pini u pi Pontiyas Paléti. Antipas Helodi ngé Nkálili tpēmi doo y:enē dé, mu kópu u dīy:o Lóma tpēmi y:oo yi kada pini ngé y:oo

pyódu ngópu. U mbwó Pilipi ngé Itudiya tpēmi Tidakonaitis tpēmi yinē doo y:enē dé, Laisaniyas ngé Apílini tpēmi yinē doo y:enē dé.

² Yi dini ghi ngé Nju tpēmi yi kpēê yiyé pyu ndīi miyó doo ya, Anas pini dē Kayapas. Yi yéli doo kwo, Sekidaiya tp:oo Njon w:amī mbēmē doon:aa ya, daa yoo vy:o. Yi dini ghi ngé Chóó Lémi u kópu dyuu y:i minē nyongo, u dpodo kn:ââ u ngwo chópu.

³ Njon mbwaa ndīi Njódan wope wope p:aani p:aani dpīmo lêpi, pi knī ye dpīmon:aa déépī, yipu, Nmyi dono yilī yi l:êê dīy:o Chóó Lémi u yoo kuwa nmyi chóó nmyi ghē dniye. Yipu, Nmyi dono yilī kée tóó, n:aa mbápitísím kǎgha nmyo, Chóó Lémi ngé nmyi dono yilī u kuwó u ngwo wa kée té, mēdaawa a ngí té, Chóó Lémi u yoo njini ngé u ngwo wannmyi pyaa dmi.

⁴ Kópuni Yisaya ngé u puku yedē wunē a d:êê ngé, Njon ngé yi ngwo ntiye ngé. Yi kópu ala.

W:amī mbēmē pi ngma adī kǎâ, yewo,

Nmī Lémi u maa a yé yó,

maa mb:aa yidó yé yó. *

⁵ Ghi nkílínkílí a nmy:ee tóó,

paa ghi dpī ché tóó,

mbu mbodo myoo ché tóó,

maa kwolo ngmē dē ntēnē dpó yé tóó,

nmī Lémi u maa p:uu duu kíngmē kwo.

⁶ U kuwó dini ghi ngé nmī Mbwámē ngé yi máádi wa a kwolo,

pi yintómu knī y:oo yi pini u ngwo wa m:uu ngmē.

⁷ Njon ngé yoo kwéli dpīmo mbápitísím kǎgha, y:i pi yilī u kwo loo, u yi y:e doo kwo, Nye mbápitísím kalē nmīne. Njon ngé yi gha dmi módó, yepē, Nmyo k:omodanē pyu yoo. Yepē, Lukwe dīy:o nmyinē nmye, Mbápitísím mbēmē Chóó Lémi ngé daawa kpada nmo.

⁸ Yepē, Nmyi dono yilī mwiyé kée tóó. Yepē, Dono kópu n:aamungī d:uu, kópu mb:aa yilī dmyinēn:aa d:uud:uu, u ngwo anē w:ee, nē, Yi nuw:o dmi ndēndē ngé dē ngmēê t:oo. Yepē, Ala kópu namē tpapē, Epilaham nmī kn:ââ, Chóó Lémi ngé daawa kée nmo, p:ee nmo ada a vyyuwo. Yepē, Yi kópu ló dini mwo a vyyu, ngmēnē nmyi dono yilī yi l:êê dīy:o ntēnē wa kée nmyo. Yepē, Chóó Lémi u wédēwédē ndīi, u ntǎâ, ala chēépī dyuu wa a ngí, pi ngé wa pyódu té, nmyi d:aa dmi y:oo wa a kǎâdí ngmē. Yepē, Vyílo yi yéli ye ada a vyyuwo. *

⁹ Yepē, Ala ngwo Chóó Lémi maadí kíyedē kwo, u myángo wumē mumu. Yepē, Yi myángo vy:o yini n:ii nt:u mb:aamb:aa ngé daa kelekele, wa kpono, pǎâ ndiya wa kée.

¹⁰ Pi knī y:oo kwo, Ló kópu ngmanmī d:uu?

* 2:41: Ex 12:1-14,24-27

* 3:4: Is 40:3-5

* 3:8: Dpodo 26:20

¹¹ Yepê, N:ii u mb:êê pee ndîi, pinté yoo mîchoo a wopwe dé. Yepê, Nté myenté, n:ii u ngópu nté a tóó, choo yêêpí.

¹² Tákisi ngêêpí pyu yoo myedê lee dniye, apê, Njon ngê nye mbápitísím kalê nmîne. Njon ka póó dniye, kwo, Mââwe, ló kópu ngmanmí d:uu? *

¹³ Yepê, Tákisi ndapí u ntââ mbêmê dmyina a ngêêpí. Yepê, Yoo namê dódó, nmyi chóó nmyi ndapí ndîi nama a ngêêpí.

¹⁴ Helodi u lede ngmê kní y:oo kwo, Nmo angênté dé? Kwo, Ló kópu ngmanmí d:uu? Yepê, Pi u tpile módó nangmê ngí, pi p:uu kêêmi nangmê kââ. Yepê, Nmyi dpodo u pywuu p:uu namê danê, u ntââ ngê nmye choo ya.

¹⁵ Pi yintómu yi gha dmi mb:aamb:aa ngê pyodo, apê, Pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, nmí Mbwámê ngê a pyódu ngê, ndoo apê wu Njon vyilo. Apê, Nmi kada wa ghê, Lóma tpémi wanmí ngm:ii kalê té, yed:oo nmí chóó anmí ya.

¹⁶ Njon ngê pi yintómu kní ye yepê, Nê kuu. Yepê, A kada pini kíyedê pwiyé kní, pini n:ii u pi ndîi. Yepê, Nê tédê, d:oo u ntââ, u nkígh:ê daaní nî. Yepê, Nê tp:ee. Yepê, Mbwa a ngê muní mbápitísím kígha nmyo, ngmêné yi pini ngê Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê wa mbápitísím kalê nmyo, ndyuuw:e ngê wamye mbápitísím kalê nmyo.

¹⁷ Yepê, Pini n:ii wunê pwiyé kní, daa kêmakêma a taataa. Yepê, Dini ghi n:ii ngê wa t:aa, nmyo yintómu daawa ngee nmyo, wa chámê nmyo. Yepê, N:ii yoo mb:aamb:aa dé, wa a ngí té, n:ii yoo dono dé, wa kée té, ndê ngê wa ma té, yi ndyuuw:e chedê ngê daawa pyódu.

¹⁸ Yesu u kópu mb:aa p:uu Njon ngê yoo daa kópu ngmídi p:uu doo ndiye kígha dé.

¹⁹ Ngmêné Njon Antipas Helodi p:uu myedpímo danê, mu kópu u l:êê díy:o Antipas Helodi ngê u kpâm kpípi ngê, u mbwó kpâm Helodiyas t:âmo ngê, kópu dono mê yilí dpímo d:uud:uu. *

²⁰ U kuwó dini ghi ngê Antipas Helodi ngê kópu dono ndîi ngmê d:uu ngê, Njon mbwa k:oo kmungo.

*Njon ngê Yesu u ngwo mbápitísím kwólu
Mátiyu 3:13-17; Mak 1:9-11*

²¹ Antipas Helodi ngê Njon mbwa k:oo ghêlí daa kmungo, Yesu Njon ka loo. Dini ghi n:ii ngê Njon ngê pi yintómu mbwaa paa kmêné too, Yesu mbwaa paa mye kmêné ngê. U kuwó dini ghi ngê Yesu doo ngêpê, u mî ka, mbóó u ngwo u kwo a kpémí ngê,

²² Chóó Lémi u Ghê Dmi vy:êmê k:ii ntee tpile ngê u pwo a ghêpê wo. Mbóó p:uu dnye ngmê ny:ee ngópu, kwo, Nyi a tp:ee njini,

nuu ghi a nódo ka tóó, dye ghi yintómu a nuu u kópu nye d:uud:uu too.

Yesu Kédisu u tii

Mátiyu 1:1-17

²³ Dini ghi n:ii ngê Yesu ngê u dpodo kn:ââ chópu, yi ngwo u m:ââ pyoloy:a ngê doo ya. Yoo alantê dnye nuw:o, apê ngmêné, Yesu Njósép tp:oo, Eli u kee.

²⁴ Eli u mî Matati. Matati u mî Lipi.

Lipi u mî Meliki. Meliki u mî Njanay.

Njanay u mî Njósép.

²⁵ Njósép u mî Matataiyas.

Matataiyas u mî Emos. Emos u mî Nahum.

Nahum u mî Esili. Esili u mî Nankay.

²⁶ Nankay u mî Maati. Maati u mî Matataiyas.

Matataiyas u mî Seméni. Seméni u mî Njóséki.

Njóséki u mî Njóda.

²⁷ Njóda u mî Njówanan.

Njówanan u mî Lésa. Lésa u mî Sedapapel.

Sedapapel u mî Siyaltiyéli. Siyaltiyéli u mî Nédi.

²⁸ Nédi u mî Meliki. Meliki u mî Adi.

Adi u mî Kósam. Kósam u mî Elímamadam.

Elímamadam u mî Edi.

²⁹ Edi u mî Njósuwa.

Njósuwa u mî Eliyesa. Eliyesa u mî Njódím.

Njódím u mî Matati. Matati u mî Lipi.

³⁰ Lipi u mî Simiyón. Simiyón u mî Njuda.

Njuda u mî Njósép. Njósép u mî Njónam.

Njónam u mî Elayakim.

³¹ Elayakim u mî Méliya.

Méliya u mî Mena. Mena u mî Matata.

Matata u mî Natan. Natan u mî Dépídi.

³² Dépídi u mî Njési. Njési u mî Opédi.

Opédi u mî Mbówas. Mbówas u mî Salímon.

Salímon u mî Nason.

³³ Nason u mî Aminatap.

Aminatap u mî Adímin. Adímin u mî Ani.

Ani u mî Hesídon. Hesídon u mî Pedes.

Pedes u mî Njuda.

³⁴ Njuda u mî Njakóp.

Njakóp u mî Yisak. Yisak u mî Epílaham.

Epílaham u mî Tela. Tela u mî Nahó.

³⁵ Nahó u mî Seduki. Seduki u mî Leyu.

Leyu u mî Peléki. Peléki u mî Epédi.

Epédi u mî Sila.

³⁶ Sila u mî Kainan.

Kainan u mî Apakísadi. Apakísadi u mî Sem.

Sem u mî Nówa. Nówa u mî Laméki.

³⁷ Laméki u mî Mítusíla. Mítusíla u mî Inóki.

Inóki u mî Njadédi. Njadédi u mî Mahalalil.

Mahalalil u mî Kainan.

³⁸ Kainan u mî Inos.

Inos u mî Séti. Séti u mî Adam.

Adam u mî Chóó Lémi.

* 3:12: Luukí 7:29 * 3:19: Mát 14:3-4; Mak 6:17-18

4

Setan ngê Yesu u ngwo doo dódó
Mátíyu 4:1-11; Mak 1:12-13

¹ Dini ghi n-ii ngê Njon ngê Yesu mbwaa paa kmênê ngê, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê Yesu d-ud:umbiy:e a nt:ee ngê. Yesu ngê Njódan mbwááni a kuwo ngê, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê w:amí mbêmê n-uwu.

² Setan ngê y:i doon:aa dódó, u yi u ngwo doo kwo, Dpodoni Chóó Lémi ngê u kwo a y-ángo, apê, yi dpodo pèdê kuwo ngê.

Wo podoy:a Yesu ngê nté dépwo pípí.

³ Dini ghi n-ii ngê dómu u ngwo kele, Setan ngê kwo, Mumdooyi Chóó Lémi Tp:oo, kí chéêpi ngma a ngini, nté ngê pyódu ngi, ma ngi.

⁴ Yesu ngê kwo, Puku yedê alanté a tóó, Nté u mo doo u ntáá, pi u ngwo daa ya yédi.

Nté daa nté njini,

Chóó Lémi u kópu dyuu, yi nté njini. *

⁵ U kuwó dini ghi ngê Setan ngê Yesu mbu mbêmê kmungo, dyámê pee yintómu limilimi ngê y:i u kwo mênê kema too. *

⁶ Setan ngê kwo, Ala tpile yili nga wani ké té, yoo yintómu yi kada wani kaa ngi, wanyi y:enê dé. Kwo, Yi tpile yintómu a chóó a nêni dé, a chóó n:aa y:enê té. Kwo, Pini n-ii aní ngmídi, u ntáá adí y:enê dé.

⁷ Kwo, A dnye nye nyémí knomomê, ye ala tpile yintómu yi kada pini ngê n:aa pyépi ngi.

⁸ Yesu ngê kwo, Puku yedê alanté a tóó,

Chóó Lémi nmí Yâpwo njini chi cháachâá, kn:aa pini u dnye nangmê ny:oo. *

⁹ U kuwó dini ghi ngê Yesu ka ngmênê u kwo, Setan ngê Njedusalem dê n-uwu:oo nê, M:aa u ngomo pw:ono y:i d:uu kaa nê. Setan ngê kwo, Mumdooyi Chóó Lémi tp:oo, mumdooyi ngê amyedê ngee ngi, ye ala ngomo pw:ono a mbêka,

¹⁰ mu kópu u díy:oo puku yedê alanté a tóó, Chóó Lémi ngê u enjel yoo wunê dyede té, a ngéêpi ngi.

¹¹ Kwo, Ala kópu puku yedê mye tóó,

Enjel yoo yi kée yedê anyi kwo, nyi dé chéêpi u mênê daanyinê déê dé.

¹² Yesu ngê kwo, Doo u ntáá M:aa yinté daanê tókó, mu kópu u díy:oo puku yedê ala kópu a tóó,

Chóó Lémi nmí Yâpwo njini kidima a tókótókó. *

¹³ Setan ngê Yesu doo dódó, u kópu yintómu chedê ngê, ngmênê déê wo, wod:oo Yesu mwiyé mède kuwo ngê. *

Yesu ngê u dpodo kn-âá u ngwo chópu
Mátíyu 4:12-17; Mak 1:14-15

¹⁴⁻¹⁵ Yesu Nkálili Wee u kwo mē diyé wo, Chóó Lémi u Ghê Dmi u wédêwédê mbêmê y:i dpímon:aa dpodo, p:aani p:aani yi ngêpê ngomo kní yi k:oo líme wo ngê myedpímon:aa déêpi. Yi wee u kwo pi yintómu kní y:oo u pi yi ny:ee ngópu, dnyimo chaa kígha.

Yesu u ngwo mb:ii ngópu, Nasalet
Mátíyu 13:53-58; Mak 6:1-6

¹⁶ Yesu Nasalet kwéli kaa wo, y:i mē diyé wo. Líme wo dini ghi n-ii ngê dyimé wo, yoo yi k:ii ngêpê ngomo k:oo kee dnyiye. Dnye ngêpê, u kuwó dini ghi ngê kópu yili n-ii Mósisi ngê a déê too, pi ngmê ngê kní ngma a kp:aa ngê, Yesu u nkwo ghêédí wo, puku kpáá u lèê díy:oo yi kada mínê ghê wo.

¹⁷ Chóó Lémi u kópu dyuu n-ii Yisaya ngê wunê a déê ngê, yi ngomo t-âât:ââ pyu ngê yi puku Yesu ka a n-uwu. Yi puku até yi pywáli ngê, ala kópu dyuu y:i a pyw-ángo, pi kní yi ngéédí a kp:aa ngê, yepê,

¹⁸ Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê yinê a mbêpê kígha nê.

Yinê a ngmídi noo, a ka pè,

Ngópuch-anê kní ye a kópu mb:aa chin:aa tpaépé dé.

A ka pè, Mbwa k:oo yélini a wee, ala kópu ye dp:uu vyi,

Chóó Lémi ngê a pw:iipw:ii nmyo.

A ka pè, Yélini my:oo a pyede, ala kópu ye dp:uu vyi,

Chóó Lémi ngê nmyi ngwolo dmi a pywáli pywáli té.

A ka pè, Yélini pi dono kwulo a pyede, kwulo dp:uu dyé té. *

¹⁹ A ka pè, Pi kní ye dp:uu vyi ngi,

Daa kêmakéma nmí Lémi ngê u yoo a ngéêpi.

²⁰ Yesu ngê puku dmi mē kuwo ngê, ngomo t-âât:ââ pyu ka mē y-ángo. Chóó u ya tédê mēdaa diyé wo, yi kada mínê yaa wo, u ngwo a w:ee ngópu, apê, Ala ngwo a déêpi. Ngêpê ngomo k:oo pi yintómu kní y:oo dnye y:enê.

²¹ Wod:oo déêpi kn:âá ye chópu, yepê, Kópuni nmye da kp:aa, awêde a chóó dí ntiye.

²² Kópu mb:aa ye yili vyu, yi nuu u kópu ngê pyaa dnyiye. Noko yepê, Kí kópu mb:aa lónté a tpaépé té, daa ndiye pyu ndíi, Njósép tp:oo.

²³ Yi kópu u lèê díy:oo Yesu ngê yepê, Ala ngongo kópu a ka wanmyinê vyi ngmê, a ka nye, Mumdooyi kpeede, ye úyóochóó mē pyi ngi. Yepê, Ala kópu a ka am:ii vyi ngmê, Pi kní y:oo ala kópu nmo a vyi ngópu, Nê ngê kópu ndíi yili Kípéenyem a d:uud:uu ngê, a ka nye, ala ngwo yinté kópu kní nmí ngópu

* 4:4: Deut 8:3 * 4:5: Njon 12:31; 14:30 * 4:8: Deut 6:13-14 * 4:12: Deut 6:16; 1 Kódin 10:9 * 4:13: Hipilu 2:18; 4:15 * 4:18: Is 61:1-2

ngmê d:uu ngi, ye u ngwo nga wanmo kêlîmî mbê dmi.

²⁴ Yesu ngê yepê, Ndê kópu nmye ngmêna:aa tpaépê. Yepê, Pini n:ii ngê Chóó Lémi u komo a kapí ngê, chóó u p:aa tpémi y:oo d:uudpí châpu ngmê.

²⁵ Yepê, Ala kópu ny:ee yó. Yepê, Ilacha u dye ghi ngê Yisiléli tpémi Chóó Lémi ka dêdnya a kêlîmî. Yepê, Chóó Lémi kée ngópu, u komo kapí pyu Ilacha ka dêdnya a ng:aa. Yepê, Yi kópu u l:êê dîy:o Chóó Lémi ngê tpii dépê gh:ay ngê, m:ââ pyile d:ââ wéni. Yepê, Yi ngwo m:uu ghê wo, nté chedê ngópu, dnye dómudómu. *

²⁶ Yepê, Yisiléli tpémi yi vy:o kuknwe yilí doo dómudómu, ngmêné Chóó Lémi ngê Ilacha ngmê ka daa dy:ââ ngê, Ilacha ngê daangmê ngópu. Yepê, Chóó Lémi ngê Yisiléli tpémi u ngwo mb:ii too, Ilacha kn:aa dyámê pee p:uu dy:ââ ngê, Sadepata pyââ y:i ngmêmi ngópu, yi m:uu u dye ghi ngê yi pyópu daa pwene. *

²⁷ Yepê, Yinté kópu mu ala, Ilasa u dye ghi ngê, k:omo tpile Yisiléli tpémi yi vy:o pi yilí yi p:uu too pee mbii leprîsi doo ya, ngmêné Ilasa ngê daangmê ngópu. Yepê, Pi mu ngmîdi pyi ngê, daa Yisiléli pi, u pi Naaman, Sidiya pi. *

²⁸ Yi ngêpê ngomo k:oo pi yintómu kní y:oo diní ghi n:ii ngê yi kópu ny:ee tumo, a w:ee ngópu, apê, Kí pini nmí p:uu a mgongo.

²⁹ D:ud:umbiy:e u kwo nod:e dnyie, ghêêdí dnyie, Yesu mgîmî ngópu, kuwa ñuw:o ngópu. Yi p:aaní u maknopwo paa ghi ngmêdooy ya. Yesu y:i ñaw:o ngópu, apê, Yi nm:uu d:ii, apê, pw:oo we.

³⁰ Ngmêné yi kélê a pwii wo, yi vy:o mí loo.

Yesu ngê kmêna ngmê u ngwo ngm:ii kwólu

Mak 1:21-28

³¹ Yesu Kípêenyê m loo, p:aaní n:ii Nkálili Wee u kwo a tóó. Líme wo kní yi k:oo yoo dpímo ndiye kígha dé.

³² Kópuni ye vyi too, yi nyepényepê u kópu ngê pyaa dnyie, mu kópu u dîy:o kópuni ye dpímo tpaépê dé, daa ndiye pyu ndíi yoo yi pi dmi mbêmê dpímo tpaépê dé, chóó u pi mbêmê dpímo tpaépê dé. Noko yipu, U kópu yilí yintómu ndê kópu dé.

³³ Líme wo ngmê ngê ngêpê ngomo k:oo pi ngmêdooy ya, kmêna u ngwo ngmêdooy kwo. Yi pini ngê yi kmêna u komo kââ, Yesu ka dpodombiy:e mbwolo,

³⁴ kwo, Yesu Nasalet pi. Kwo, Lukwe nmo ngmanyi md:o? Kwo, Wanyi dyênê nmo? Kwo, A lama nye tóó, Chóó Lémi ngê a ngmîdi nyoo, nyi u nuu u pi.

³⁵ Yesu ngê yi kmêna ka kwo, Tumu chi ya. Kwo, Ye pini a kuwo ngi. Yi kmêna ngê yi

pini yi ngópu mbwódo danê ngê, dyââpe u ngwo daa t:ângo, wod:oo yi pini a kuwo ngê.

³⁶ Pi yintómu ngwéti dnyie, noko yepê, Kí lónté kópu. Noko yepê, U wêdêwêdê ndíi, u pi mye ndíi, kmêna kní y:oo u dnye dpí ny:ee ngmê, u ngwo dpí ngm:ii kalé té.

³⁷ Yi kópu diní ghi n:ii ngê m:uu ngópu, Yesu u pi ngê yi wee a ngêêdí.

Yesu ngê Saimon u mbywé pyââ u ngwo pyi ngê

Mátíyu 8:14-17; Mak 1:29-34

³⁸ Ngêpê ngomo k:oo diní ghi n:ii ngê a pwii dnyie, Yesu Saimon u p:aa pee loo, u ngomo k:oo kee wo. Saimon u mbywé pyââ doo mbii, Yesu ka yuu até yedê y:ee ngópu, kwo, U ntââ wany:uu pyi?

³⁹ Yesu u kwo loo, u nkígh:ê mí ghê wo, yi mbii ka kwo, Ye pyópu a kuwo ngi. Wod:oo yi mbii ngê a kuwo ngê, yi pyópu mè ghêêdí wo, nté ye mè y:ângo.

⁴⁰ Kââdí diní ghi n:ii ngê gho, yi ngwo Nju tpémi yi líme wo machedê ngê pyodo. U kuwó diní ghi ngê yélini yi yoo dnye mbii, yi yéli y:oo yi pwopwokopwe yoo Yesu ka a ñuw:o tumo. K:omo tpile daa mbii ngmîdi ye doo ya, ngmêné Yesu ngê kêê yi mbêmê ngmêngmênté doo yiyé, doo pyipyi dé.

⁴¹ Mbii pyu yoo yi vy:o n:ii kní y:e yi kmêna dnye kwo, yi kmêna yoo yi komo y:oo dnye kapí, dnye kââ, Yesu ka kópu, Nyi Chóó Lémi Tp:oo. Yesu ngê danêmbum ye doo kwódukwódu, mu kópu u dîy:o ala kópu yi lama doo ya, Pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmîdi ngê, kí vyílo. U yi u ngwo dépwo kwo, Yi kópu pi yintómu yi lama ghêlí káii yaa we. Yesu ngê yi kmêna yintómu ngm:ii kalé too.

Yesu ngê Kípêenyê m u ngwo a kuwo ngê Mak 1:35-39

⁴² Womumo mw:aa mgídi vy:o, Yesu ngê kada a y:ângo, pi kwéli dépwo a ya, yi loo. Pi kní y:oo dnye nmy:uu. Diní ghi n:ii ngê a pyw:ee ngópu, kwo, Ng:ii mwiyé mí ya kmêle.

⁴³ Yepê, Doo u ntââ ala p:aaní u mo daaní ya. Yepê, P:aaní p:aaní kópu mb:aa ye myenín:aa tpaépê, Chóó Lémi kóó k:oo wowo p:uu ye nîmo danêmbum. Yepê, Yi dpodo ñedé Chóó Lémi ngê a kaa noo.

⁴⁴ Yi dyámê pee p:uu p:aaní p:aaní dpímo lèpi, yi ngêpê ngomo kní yi k:oo dpímon:aa dèêpi.

5

Yesu ngê u mwiyé mwiyé p:uu ndiye pyu yoo u ngwo ngmîdi too

Mátíyu 4:18-22; Mak 1:16-20; Njon 1:35-

51

¹ Dye ghi ngmê ngê Yesu Nkenesadet Kpé Lèê u nkígh:ê atédoo kwo, Chóó Lémi u kópu

* 4:25: 1 Kings 17:1,7; 18:1; Njems 5:17

* 4:26: 1 Kings 17:8-16

* 4:27: 2 Kings 5:1-14

dyuu pi knî ye doo tpaê. Pi yilî ngê pyodo, dnye kadakada, u yi y-e doo kwo, Yi kôpu dyuu mb:aamb:aa ngê nmî ny:oo.

² Yesu ngê tii pâa p:uu dinki miyô atê yi módu, woni Saimon mbwémi Andru yi dinki, woni Njems mbwémi Njon yi dinki. Yi yéli nipi dnyimo dpodo. Yesu ngê apê, Yi dinki dê atédê pèédî d:oo, apê, yi peede u pwoo dê mu ghêêghêê d:oo.

³ Yesu ngê Saimon ka kwo, Saimon. Kwo, Ninki gh:ay yó, k:oo n:aa wowo, kyedekyede mu mwada y:i núw:o nédi, pi knî ye y:i nîmo dêêpî. Saimon p:uu y:oo yi kôpu d:uu ngópu, dinki mwada kéténi núw:o ngópu, Yesu k:oo doo a ya, yoo u ngwo doon:aa ndiye kîgha dé.

⁴ Dini ghi n:i ngê Yesu ngê pi knî ye u danêmbum a kéli ngê, Saimon ka kwo, Dinki kpé u kwo núw:o koo, pwoo y:i anyi kée yó. *

⁵ Saimon ngê kwo, Mâawe. Kwo, Ala mgídi dp:o vy:u, pwoo k:oo te doo gho. Kwo, Ngmênê kópuni a ka chi vyi u l:êê díy:o, pwoo kpé u kwo nmono kéké.

⁶ Dini ghi n:i ngê pwoo kée ngópu, te yilî a gho, daa kêmakéma te knî y:oo pwoo pí chaa ngópu,

⁷ wod:oo yi piype knî ye dnye kpede, yepê, Nmyi dinki al:i a núw:o yó, anyi ngee nmédi. Wod:oo yi piype yoo y:i loo, mí ngee tumo, dinki dê yi k:oo te yilî ché ngópu, daa kêmakéma pí vy:êê knopwo.

⁸ Dini ghi n:i ngê Saimon Pita ngê yi kópu yi módu, Yesu yu km:ee dyimê wo, yu mbodo dê y:e kame ghê wo, Yesu ka kwo, A Lémi, kwo, nyi nmî pwo pini ndéndê. Kwo, A nkîgh:ê a yumwe, mu kópu u díy:o nê pi dono. Kwo, Doo u ntâa a nkîgh:ê daanyi kwo.

⁹ Saimon u yoo knî yi kai yi ngwétingwéti u kópu ngê pyodo,

¹⁰ Sepédi tp:oo dê Njems mbwémi Njon yi ngwétingwéti u kópu ngê mye pyodo. Yesu ngê Saimon ka kwo, Namê nkîngê. Kwo, Ntee nye te vyyuwó yédi, mu dini ghi ngê yinté anyin:aa pi vyyuwó. *

¹¹ Wod:oo yi dinki dê tii pâa p:uu a pèédî dumo, yi tpile yilî yintómu y:i a kuwo tumo, Yesu u kuwó ghê dnyiye.

Yesu ngê pi ngmê pyi ngê, too pee mbii leprîsi u ngwo doo ya

Mátiyu 8:1-4; Mak 1:40-45

¹² Yesu p:aa ngmê doo ya, y:i pi ngmê u kwo a loo. Yi pini p:uu too pee mbii leprîsi u ngwo doo ya. Dini ghi n:i ngê Yesu módu, yu km:ee dyimê wo, kwodokwodombiy:e kame ghê wo, u kwo nkêpê mbê wo, kwo, Mâawe. Kwo, U yi nga choo kwo knomomê, ye u ntâa kópuni ngê tupwótupwó ngê pyódu noo, wanyi chedê.

¹³ Yesu ngê kêê p:uu yó, kwo, U ya a nga ka kwo. Kwo, Nupwó dí chedê. Yi ngwo yi mbii ngê yi pini a kuwo ngê.

¹⁴ Yesu ngê yi pini ka kwo, Kópuni nga dí d:uu, yi ngmê ka kidingê vyi. Kwo, Njedusalem dpî lili, kpêê yiyé pyu ngê amî m:uu ngi. Kwo, Mósisi ngê kópuni a d:êê ngê, yi kópu dp:uu d:uu ngi, nîmê miyô dp:uu núw:o ngi, kpêê yiyé pyu ka dp:uu y:ee dé, wamî nk:êê dé, kópuni nga dí d:uu u ngwo pèdê w:ee y:e. *

¹⁵ Ngmênê yi pini ngê Yesu u dnye daa nyongo, p:êê mí chaa ngê, pi yintómu knî y:oo Yesu u pi mí ny:ee ngópu. U kuwó dini ghi ngê pi dêpwo a ya, Yesu dnye yámuyámu, woni knî y:oo u yi doo kwo, U kópu dyuu nm:uu ny:oo, woni knî y:oo u yi doo kwo, Nyi pyi nmîne.

¹⁶ Yesu ngê dpîmo a kuwokuwo dé, pi kwéli dêdpîmo a ya, y:i dpîmo lêpî, u Mî ka y:i dpîmon:aa ngêpê. *

Yesu ngê u knêyómu ya pyu u ngwo pyi ngê

Mátiyu 9:1-8; Mak 2:1-12

¹⁷ Wo ngmê ngê Yesu ngomo ngmê k:oo doo kwo, yoo doo ndiye kîgha dé. Pádisi yoo, dêêpî pyu yoo y:i myednye kwo. Yi yéli daa p:aa ngmîdi a ndê dnyiye, woni yoo Nkálili Wee u kwo a ndê dnyiye, woni yoo Njuda Wee u kwo a ndê dnyiye, woni yoo Njedusalem a ndê dnyiye. Pi pyipyi u l:êê díy:o, Chóó Lémi u wédéwédê mbêmê Yesu u ntâa ngê doo ya.

¹⁸ Pi ngmê knî y:oo ngmítédmi mbêmê pi ngma a dnyinê ngópu, Yesu kwéli doo ya, yi p:aanî pee a núw:o ngópu. Yi pini kpáli dé ntóó dê. U yi y:e doo kwo, Nmî piype Yesu u ngópu nm:uu tpyé, nyi pyi ngê.

¹⁹ Ngmênê maa dêpwo ya, pi yilî ngê pyodo, ngomo a nt:ee ngópu, pi kuwa mí ghay wo. Wod:oo yi pini ngomo pw:ono km:êê ngópu, ngomo pw:ono puu ngmémîné tee ngópu, yi pini u ngmítédmi mbêmê yedê ngê y:i a ghîpî ngópu, Yesu u ngîma mí yé ngópu.

²⁰ Dini ghi n:i ngê Yesu ngê m:uu too, a w:ee ngê, apê, N:i knî y:oo kí pini a ka da núw:o ngmê, ndéndê ngê a ka wuné kélîmî té. Yesu ngê yi pini ka kwo, A mbwó, nono yilî yintómu dí chedê, Chóó Lémi ngê mēdaawa kpada ngi.

²¹ Pádisi yoo, dêêpî pyu yoo noko dnye danêmbum, noko yepê, Kí pini ngmênê u kwo n:uu, u yi u ngwo a kwo, Chóó Lémi u d:aa nê kâádi. Noko yepê, Chóó Lémi mu ngmîdi ngê yinê wa vyi, awo, Nono yilî dí chedê. Noko yepê, Doo u ntâa pi ngê yinté kópu d:uudpî vyi.

* 5:4: Njon 21:3-7

* 5:10: Luuki 11:23

* 5:14: Lev 14:1-32; Luuki 17:12-14

* 5:16: Mak 1:35

²² Kópuni tumu vyi tumo, Yesu ngé a w:ee too, yepê, Lukwe diy: o yenté nmye nuu mbumu té.

²³⁻²⁴ Yepê, Nê Chóó Lémi u Pi Ndêndê, u ntââ ngé yinê a pyódu noo, u ntââ dyámê mbêmê pi ka waní vyi, Nono yilí dí chedê, Chóó Lémi ngé nono yilí u kuwó dê kée té, mēdaawa a ngí té. Yepê, K:omo tpile a kópu ka módó daanmyi kélímí mbê dmi, ngrmêné kópuni kí kpálí ntóó ngé n:aa d:uud:uu, a kópu ka u ngwo nmye kélímí té. Wod:oo Yesu ngé yi kpálí ntóó ka kwo, Gh:êédé, ngrmítédmi a ngini, p:o lili.

²⁵ Yi ngwo yi pini yi vy: o ghêédí wo, ngrmítédmi n:ii mbêmê doo dpí a ngêédí, Chóó Lémi u chaa kígha kn:ââ y:i a chópu, u p:o dí.

²⁶ Pi yintómu ngwéti dneie, mye nkíngê mbê dneie, apê, Nmí pwo pini nmí vy: o ayi kwo. Chóó Lémi chaa kalê ngópu, apê, Nyepênyepê u kópu kní awêde ngmudu m:uu.

Yesu ngé Lipi u ngwo ngmídi ngé Mátíyu 9:9-13; Mak 2:13-17

²⁷ U kuwó dñi ghi ngé Yesu p:uu ndiye pyu kní yi k:ii kada a y:ee ngópu, maa p:uu tákisi ngêépí pyu ngmê m:uu ngópu, u pi Lipi. Yi pini ndapí ngêépí u ngomo ghi k:oo doo ya. Yesu ngé kwo, A ngm:êê nédi.

²⁸ Wod:oo ghêédí wo, u tpile yintómu a kuwo ngé, Yesu u kuwó ghê wo.

²⁹ U kuwó dñi ghi ngé Lipi ngé Yesu u l:êê diy: o kmaapí ndíi ngma a pwáâ, u ngomo k:oo. Yi kmaapí tédê tákisi ngêépí pyu yilí mí ta, pi yilí mye ta, nipi dneie kmaapí.

³⁰ Pádisi yoo dêépí pyu yoo daa yi nuu u kópu ngé pyodo, Yesu p:uu ndiye pyu kní ye yepê, Lukwe diy: o tákisi ngêépí pyu yoo kn:aadi te pyu yoo yi k:ii nmye kmaapí té, nmye mbwaa ndani té.

³¹ Yesu ngé yepê, N:ii mb:aamb:aa dé, yi yéli ye kpeede d:uudpí ní. Yepê, Kpeede mbii pyu kní ye dpí lê.

³² Yepê, Yélini yinê ye, Nmo mb:aamb:aa dé, daa yi yéli yi diy: o alii nê loo, yepê, ngrmêné kn:aadi te pyu yoo yi diy: o nê loo, yenipi, Nmyi dono kée tóó, Chóó Lémi ka mē diyé dmyeno.

Nté kpípkpípi u danêmbum Mátíyu 9:14-17; Mak 2:18-22

³³ Yesu ka kwo, Njon p:uu ndiye pyu kní y:oo wiki yintómu wo miyó kní yi k:oo nté dpí kpípi ngmê, Chóó Lémi ka dpodombiy:e u ngwo a ngêpê nyédi. Kwo, Pádisi yoo yi p:uu ndiye pyu kní y:oo yinté mye d:uud:uu ngópu. Kwo, Lukwe diy: o m:uu ndiye pyu kní y:oo nté d:uudpí kpípi ngé, dye ghi yintómu a kmaapí nyédi, a mbwaa ndani

nyédi. Kwo, Yinté myedny:oo d:uud:uu, nté myedny:oo kpípkpípi.

³⁴ Yesu ngé yepê, Wéni n:ii ngé pi cha dpí yéé kní, pi ngé nté pi ka d:uudpí kwódu. Yepê, A p:uu ndiye pyu yoo yi k:ii nmí gha dmi mb:aamb:aa ngé a pyede, doo u ntââ nté ye daani kwódu. Yepê, Wéni n:ii ngé pi dpí pw:onu, u yoo yi gha dmi dono ngé dpí pyódu, dye ghi kní ngmê ngé nté dpí kpípi ngmê.

³⁵ Yepê, Dini ghi n:ii ngé a p:uu ndiye pyu yoo yi vy: o mēdaani kwo, yi ngwo yi gha dmi yinté dono ngé wa pyódu. Yepê, Yi wéni ngé yi chóó nté wa kpípi ngmê.

³⁶ Yesu ngé yepê, Kópu kamí ngma até:da núw: o, nmyi l:êê ghi mbwee dmi daa kópu kamí yi pee dé. Mgongo ye ngmê kwólu, yepê, N:ii ngé kpídí kamí dpí pwila, daawa chaa, kpídí mbwee p:uu puu u ngwo daawa a kââdí. Yepê, Yi kópu wa d:uu knomomê, u kpídí kamí wa dyênê, kpídí pee kamí daa kpídí mbwee u pee, miyó dê dono ngé wa pyaa kní. Yepê, Kpídí pee kamí, kpídí pee mbwee daa numo yi pee dé, myenté l:êê ghi mbwee a kópu kamí daa numo yi pee dé.

³⁷ Yepê, Wain kamí nmye ngrmê:da núw: o, doo u ntââ u yiyé tédê mbwee kní yi k:oo daani yé, wa dyênê té, mbwódo amí dñi.

³⁸ Yepê, U ntââ kamini kní yi k:oo n:aa yiyé, daawa dyênê té.

³⁹ Yepê, Wain mbwee n:ii nmye ndani ngmê, u nt:u kópu nmyi l:êê ghi mbwee dé. Yepê, N:ii ngé wain mbwee dpí nda, kamini dini ghi n:ii ngé dpí d:uu, dpí mb:ii, dpó, Wain mbwee yi mb:aamb:aa. Yepê, N:ii ngé u l:êê ghi mbwee daawa kée té, a kópu kamí u mēné daawa yââ.

6

Yesu ngé líme wo p:uu kópuni vyu Mátíyu 12:1-8; Mak 2:23-28

¹ Líme wo ngmê ngé Yesu p:uu ndiye pyu kní yi k:ii witi yâpwo tédê dnyn:aa paa. P:uu ndiye pyu kní y:oo witi w:uu mtyé dnya a ngêépí dé, yi kêé yedê dneie vyuw:avyuw:a dé, too pee dneie wupí dé, w:uu u nkwo dneie pípí dé. Daa dpodo ndíi yidnye dódó, ngrmêné Pádisi kní ye yinê ye dneie dpodo, *

² Yesu p:uu ndiye pyu kní ye yepê, Lukwe diy: o nmí líme wo ngé nmye dpodo té? *

³ Yesu ngé yepê, Dini ghi n:ii ngé Dépidi u yoo kní yi k:ii mudnya a dómudómu, kópuni yi ngwo a d:uu ngópu, angénté, yi kópu dp:eeengê kp:aa ngópu? *

⁴ Yepê, Dini ghi n:ii ngé Dépidi ngé Sóól a kuwo ngé, u yoo kní yi k:ii mbêpê dneie, nté daa núw: o ngópu. Yepê, Dómu ngé pí ngee too, wod:oo Dépidi Chóó Lémi u wónu ngomo k:oo kee wo, yâpwo mbídédi kní ngma a

ngêêdí, u lede kní yi kii ma tumo. Yepê, Yinté mbidédi kpêê yiyé pyu kní y:oo y:oo dnyimo pípi dé, doo u ntââ kn:aa pini ngê daapi ma too.

⁵ Yepê, Ngmênê Dépídi ka pi ngê yey ngê kêê dépê t:ango, mu kópu u díy:ó Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, king ngê a pyódu ngê. Yepê, My:aaanté, yepê, Chóó Lémi ngê myedé ngmídi noo, nê u Pi Ndêndê. Yepê, U l:êê díy:ó nê u ntââ, líme wo u dêêpi kópu dyuu nmye n:aa tpaépê.

Yesu ngê kóó ntóó u ngwo pyi ngê

Mátiyu 12:9-14; Mak 3:1-6

⁶ Líme wo m:uu ngê Yesu p:uu ngêpê ngomo k:oo kee dniye, yoo doo ndiye kígha dé. Pi yi vy:ó ngmêdo kwo, u wéni pee kóó ntóó.

⁷ Dêêpi pyu yoo Pádisi yoo yi myednye kwo. Yi ngwolo dmi Yesu p:uu doo kwo, dépê y:ee tumo, apê, Nmí líme wo ngê pi ngma a pyipyi knomomê, u ngwo nmo ndyíkondyíko.*

⁸ Kópuni dnye nuw:onuw:ó dé, Yesu ngê a w:ee too, kóó ntóó ka kwo, A gh:êêdé, pi kní yi ngíma a nkígh:ê anyinê ghê. Wod:oo yi pini ghêêdí wo, Yesu ka loo, yoo yi ngíma minê ghê wo.

⁹ Yesu ye póo wo, yepê, Nmí dêêpi kópu dyuu lónté? Yepê, Líme wo ngê kópu mb:aa ngmanyi d:uu, ó dono kópu ay:ii d:uu? Yepê, Pi ngmanyi ngee, ó anyi vy:a?*

¹⁰ Doo y:enê dé, kóó ntóó ka kwo, Ngêê kpê:e ngí. Yinté d:uu ngê, kóó mb:aamb:aa ngê mé pyodo.

¹¹ Yi kópu kada pini yoo yi nódo dnyinté daa kele, d:ud:umbiy:e u kwo nod:e dniye, noko yepê, Ló kópu u ngwo ngmanmí d:uu.*

Yesu ngê u dyépi y:a mé miyó u ngwo ngmídi too

Mátiyu 10:1-4; Mak 3:13-19

¹² U kuwó dini ghi ngê Yesu mbu ngmê mbêémê loo, Chóó Lémi ka doon:aa ngêpê, mgídi mé wââ kwólu.

¹³ Dini ghi n:ii ngê wa wo, p:uu ndiye pyu kní ye ka wo, yepê, Al:ii a pwiyé dmyeno. Pi y:a mé miyó ngmídi ngê, u dyépi ngê pyódu too.

¹⁴ Yi pi dmi Saimon ngmê, pini n:ii Yesu ngê u pi nt:ango, apê, Pita. Saimon u mbwó Andru myomo, Njems mbwémi Njon pyolo podo, Pilipi Mbatolomyu limo wono,

¹⁵ Mátiyu Tomas pii wolo, Njems tówo, Alípayas tp:oo. Saimon yono, pini n:ii yoo woni kní yi k:ii u yi y:e doo kwo, Lóma lede yoo nmí ngm:ii kalé té, mu kópu u díy:ó u yi y:e dépwo kwo, Lóma lede kní y:oo dny:oo y:enê nmo.

¹⁶ Njudas mê ngmê, Njems tp:oo. Njudas Kédiyót pi mé myomo, pini n:ii Yesu u kwódo ngê ghê wo.

Yesu u ngwo dpímo dêêpi, myedpímo pi pyipyi

Mátiyu 4:23-25

¹⁷ Mbu mbêémê dini ghi n:ii ngê mède ghêpê dniye, mbu vyuwo kuwó ndíi ngmê mbêémê taa dniye. Yi pi dépwo ghêdê, Yesu u paa u dí pwaa ngópu. Yi yéli yi vy:ó p:uu ndiye pyu yíli doo kwo. Yélini Yesu ka lee dniye, daa p:aa ngmídi a ndê dniye, Njuda Wee u kwo p:aaní p:aaní a ndê dniye, Nje-dusalem tpémi myedê lee dniye. Ntíi chedê yoo myedê loo, Taiya p:aaní dé Saidon a ndê dniye. Yi yéli daa Nju tpémi.

¹⁸ Woni kní y:e u yi doo kwo, Yesu u dêêpi kópu dyuu nm:uu ny:oo, woni kní y:e u yi doo kwo, Nyi pyi nmíne. Wod:oo Yesu ngê pyi too. Yélini kména kní y:oo dyênê tumo, nye pyi too.

¹⁹ N:ii kní y:oo kêê p:uu dnyimo yiyé, u wêdêwêdê mbêémê dnyimo pyiyépyiyé. Yi kópu u l:êê díy:ó yoo dnye kadakada.

Yesu mbu paa u ngwo doo dêêpi

Mátiyu 5:1-12

²⁰ U kuwó dini ghi ngê Yesu ngê p:uu ndiye pyu yoo doo y:enê dé, yepê, K:omo tpile nmyo pinté yoo, ngmênê nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngê choo ya,

mu kópu u díy:ó Chóó Lémi ngê yinê a ngmídi nmyoo,
kóó k:oo wa kaa nmyo.

²¹ Yepê, K:omo tpile ala ngwo nmye dómudómu té,

ngmênê nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngê choo ya,

mu kópu u díy:ó díyo wanmy:uu pile dmi.
Yepê, K:omo tpile ala ngwo nmye mbê té,
ngmênê nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngê choo ya,

mu kópu u díy:ó díyo anmyin:aa yumu.*

²² Yepê, K:omo tpile nê Chóó Lémi u Pi Ndêndê, ngmênê a l:êê díy:ó pi kní ye wanmyi díya dmi, wa mb:ii nmyo, amye kée nmyo.*

²³ Yepê, Yi dono vy:ó nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngê dpí pyaa dniye, myoo pywáli dniye, dono ngê kíngí pyaa dmi, mu kópu u díy:ó yi mgíni vyími u pywuu mb:aa wanmyimo ngee ngmê, mbóó p:uu. Yepê, Yi kópu daa nmyi mo nmye wa pyódu. Yepê, Yinté kópu kní yi kn:ââ kní y:oo Chóó Lémi u komo kapí pyu kní y:e wunê kímyedê d:uu tumo.

²⁴ Yepê, N:ii dé ndáápi yoo, dmyinê nkíngê.
Yepê, K:omo tpile nmyi ndapí ndíi dé,

* 6:7: Luukí 13:14; 14:1-5

* 6:9: Njon 7:21-23

* 6:11: Luukí 11:53-54

* 6:21: Tpyuu 7:16-17

* 6:22: Njon

mb:aamb:aa ngê nmye pyede, ngmênê díyo yi kópu machedê ngê wa pyaa dmi,

dono anmyinê pyw:ee ngmê. *

²⁵ Yepê, N:ii dé u ntââ mbêmê nmye pyede, dmyinê nkîngê, díyo anmyin:aa dómudómu.

Yepê, N:ii dé a yumu té, dmyinê nkîngê, díyo anmyin:aa mbê.

²⁶ Yepê, Pi yintómu kní y:oo adnyi chaa kîgha nmyomomê, ye dmyinê nkîngê. Yepê, Yélini y:oo Chóó Lémi u komo ndéndê ngê dnyimo a kapí, pi kní y:oo dèdnyimo a chááchââ dé. Yepê, Yélini y:oo yi chóó yi kópu dyuu dnyimo a tpaépê dé, pi kní y:oo vyílo yidnyimo chaa kîgha dé.

Yesu u dèépí kópu dyuu
Mátiyu 5:38-48; 7:12

²⁷ Yesu ngê yepê, Yélini a ka nmyinê ng:aa té, ala kópu ny:ee yó. Yepê, K:omo tpile pi kní y:oo dono nmye adnyi d:uud:uu, ngmênê ntââ ye nangê vy:u. Yepê, Yélini ye anmyi diya dmi, yi nuu ghi dmi nmyi nódo choo ya, kópu mb:aa y:e dmyinê d:uud:uu dé. *

²⁸ Yepê, N:ii ngê dono nmye wa d:uu, u l:êê díyo dmyinê ngêpê. Yepê, N:ii ngê nmyi mgapí u yi adí kwo, u mb:aamb:aa Chóó Lémi ka moo dmy:ee yó. *

²⁹ Yepê, Pini n:ii ngê nmyi teknâpwo dé dèê knomomê, wopee u kwo my:oo y:ee yó, yi myedo dèê ngê. Yepê, Pi ngê nmyi nkuwo kpídí dé t:âmo knomomê, nmyi mbwo kpídí myoo t:âmo ngê, u kwo nangê kwódu.

³⁰ Yepê, N:ii ngê tpileni nmye dé dmy:ee knomomê, u kwo dpí y:ee yó. Yepê, Pini n:ii ngê nmyi tpile ngmêédé ngí knomomê, u kwo nangê vyí, A ka mède kí.

³¹ Yepê, Kópuni u yi nmye adnyi kwo, Pi kní y:oo nmo dny:oo d:uud:uu dé, yi kópu y:e mwyé dmyinê d:uud:uu dé.

³² Yepê, Yélini yi nódo nmyi nuu ghi dmi a tóó, yi yéli yi mo yi nuu ghi dmi nmyi nódo adí ya knomomê, nmyinê nmye kópu ndíi ayinmyi d:uud:uu? Yepê, Lukwe, nmyinê nmye Chóó Lémi ngê yi kópu mb:aamb:aa ngê nmye wa pwíla? Yepê, Kéle, Pi dono kní y:oo yi kópu dpí d:uu ngmê. Yepê, Ngmênê pi yintómu yi nuu ghi dmi nmyi nódo choo ya.

³³ Yepê, Nmyi yoo kní yi k:ii anmyi numo ngèépí knomomê, yi kópu Chóó Lémi ka daa ndíi kópu. Yepê, Yoo dono nmye yinté dé, a numo ngèépí nyédi. Yepê, N:ii dé doo u ntââ dé, daawa ngee nmyo, wanmyi ngee t:oo, ye Chóó Lémi ngê kópu mb:aa nmye ngmêwa d:uu.

³⁴ Yepê, Pi ka ndapí anyi y:oo, u kuwó dini ghi ngê amoo wmo knomomê, Chóó Lémi ka yi kópu daa ndíi kópu. Yepê, Yoo dono y:oo

yi kópu nmye d:uud:uu ngópu, noko ndapí a yémi ngópu, numo piy:e mê wumwe nyédi. Yepê, Ngópuch:anê kní ye ndapí ngmanmyi y:ee ngmê, wumwe u pi ye daanmyi vyi ngmê, ye Chóó Lémi ngê kópu mb:aa nmye ngmêwa d:uu.

³⁵ Yepê, Ala kópu kamí dmyinê d:uud:uu. Yepê, Yélini y:oo dono nmye a d:uud:uu ngópu, ye médmynê mb:aamb:aa. Yepê, Ngópuch:anê kní ye ndapí dmyinê yémi, wumwe u pi ye mênangê vyi. Yepê, Yinté anmyi d:uud:uu, ye u Díghê Lémi ntee a tóó, yinté anmyi ya. Yepê, K:omo tpile yoo dono dé, Chóó Lémi daa kwunokwuno ngópu, ngmênê kópu mb:aa ye yilí wunê d:uud:uu ngê.

³⁶ Yepê, Nmyi Mí ka yoo ntee dpí ch:anê dmi, yinté yoo nmye myedny:oo ch:anêch:anê. *

Pi u pi dyede
Mátiyu 7:1-5

³⁷ Yesu ngê yepê, Pi u pi módó nangmê dyênê, nmyi pi dmi u nkwo daawa dyênê t:oo. Yepê, Pi kní yi kn:aadi te kópu ndíi ngê nangmê pyódu, nmyi kn:aadi te kópu ndíi ngê u nkwo daawa pyódu t:oo. Yepê, Pi kní yi dono kópu nmyi kuwó dpí kée tóó, nmyi dono kópu yinté yi kuwó u nkwo wa kée t:oo. *

³⁸ Yepê, Ngópuch:anê yoo dmyinê yeedeyeede dé, Chóó Lémi ngê u nkwo ada a yeedeyeede nmyo, mtíko ngê kèê nmye daawa a t:oo, mb:aamb:aa ngê wa a nt:ââ. Yepê, Pi kní ye angêntoo yeedeyeede ayinmyi kîgha, Chóó Lémi ngê yintoo yeedeyeede nmye amyedê kwolo. *

³⁹ Yesu ngê ngongo ye ngmê kwólu, yepê, Ngwolokopwe kwolo pini n:ii a ya yédi, yi pini ngwolo dé dono ngê myekíngí pyaa kní. Yepê, Miyó dé ngwolo kopwe dé, ye lónté adpí paa? Yepê, Maa wa kn:aadi ngmê, dnyinté ghê amí dyimé kní. Yepê, N:ii ngê u yi adí kwo, Pi kní ye maa mb:aa nê kéma, yi pini u lama maa mb:aamb:aa ngê choo ya, yi máádi kíngí kn:aadi.

⁴⁰ Yepê, Pwoo l:âmol:âmo n:ii ngê nmyi nuw:o adí kîgha, doo u ntââ yi pini u kada daanmyimo y:aa dmi. Yepê, Kópuni yilí u mênê adnyi ya, anmyi ndé t:oo, doo u ntââ kn:aa kópu daanunmyi ndé ngmê. Yepê, N:ii ngê u yi adí kwo, Yoo yi l:êê ghi dmi ní wáti té, yi pini u dono kópu kíngmê ya, mu kópu u díy:o yi kópu dmi p:uu amye ndé ngmê.

⁴¹ Yepê, Kn:aa pini ngíma tpile kmomo pee ngmadí ya knomomê, lukwe díy:o ndíi kópu ngê nmye wa pyódu? Yepê, Nmyi lama daadí

* 6:24: Njems 5:1-6 * 6:27: Lóma 12:20; 1 Pita 3:9 * Njems 2:13 * 6:38: Prov 19:17

* 6:28: Lóma 12:14 * 6:36: Epeso 4:32 * 6:37: Mát 6:14;

7

ya tpile kmono pee ndiï nmyi ngîma mye pyede.

⁴²Yepê, Lukwe dîy:o yi pini ka wanmyi vyi ngmê, Nmî mbwó, tpile kmono pee ngîma nmo wupî. Yepê, Lukwe dîy:o nmyi lama daa tóo nmyi chóo nmyi ngîma tpile kmono pee ndiï mye pyede. Yepê, Nmyo k:omodanê pyu yoo. Yepê, Tpile kmono pee ndiï nmyi ngîma mwiye dpo ngî tóo, u kuwó dini ghi ngê yéli mb:aamb:aa ngê am:ii m:uu ngmê, nmyi mbwó ngîma tpile kmono pee u ngwo dpî wêê yó. Yepê, Nmyi chóo nmyi dyââpe mwiye daanmyi pwaas t:oo, ye kn:aa yéli yi dyââpe nangê pwaas té.

Ntê kîgha u mgongo danêmbum
Mátiyu 7:16-20; 12:33-35

⁴³Yesu ngê mgongo ye ngmê kwólu, yepê, Chikini n:ii nkwo d kîgha nji:inj:ii yu kaa dmi, pwópwó yi yini nkwo d:uudpî kaalí, myenté pwópwó n:ii nkwo d dpî kaa dmi, kîgha nji:inj:ii nkwo d mê:d:uudpî kaalí.

⁴⁴Yepê, Chikini n:ii chóo dpî pyidu, lama daadî ya, mb:aamb:aa ó dono, nji:inj:ii ó pwópwó. Yepê, Dini ghi n:ii ngê dpî dáa, kîgha anyi d:uu, u ngwo anyinê w:ee, anye, Kí chikini mb:aamb:aa, kîgha nji:inj:ii dé. Yepê, Myenté, L:êê yini nkwo d kéme kîgha daanyinê ngee, dpumo nkwo d t:aa kîgha myedaanyinê ngee.

⁴⁵Yepê, Yoo myenté. Yepê, Kópuni ngê pi u gha dpo nt:ono, yi kópu vyílo ye tpaépê ngê. Yepê, N:ii mb:aamb:aa, kópu mb:aa knî y:oo u gha dpo nt:ee ngmê, kópu mb:aa ye tpaépê too. Yepê, N:ii dono, kópu dono knî y:oo u gha dpo nt:ee ngmê, kópu dono ye tpaépê too.

*

Ngomo wuwó pyu dê yi mgongo danêmbum

Mátiyu 7:24-27

⁴⁶Yesu ngê yepê, Lukwe dîy:o a pi ndiï ngê nmye pyépi ngmê, a ka nmyimo, Nmî Lémi. Yepê, A dnye daa nmyi ng:aa. *

⁴⁷Yepê, Pini n:ii a ka wunê lêpi yédi, a kópu dyuu wumê ng:aang:aa ngê, myewumê cháachâa too, yi pini p:uu mgongo nmye ngmê:aa kîgha. *

⁴⁸Yepê, Ngomo dini ghi ngê dpî wó, k:ââ u mgî mb:aamb:aa ngê dpo tpênê té, k:ââ kn:ââ mb:aamb:aa ngê dpî wiye té, ngomo wêdêwêdê kpetekpete yu wó. Yepê, Komo tpile ló yópu ndiï ngmêdo pwópu, ngmêné yi ngomo d:uudpî tpaas.

⁴⁹Yepê, N:ii ngê a kópu dyuu dpî ny:oo, daa cháachâa too, yi pini p:uu mgongo nmye my:oon:aa kîgha. Yepê, Yi pini ngê u ngomo dnyinté dpî wó, k:ââ u mgî dnyinté dpî ché té, k:ââ kn:ââ dnyinté dpî wiye té. Yepê, Yópu ndiï dini ghi n:ii ngê dpo pwópu, u ngomo límí k:ii dpî tpaas, dpî tpi:kimbiy:ee.

Yesu ngê Lóma lede yoo yi kada pini u dpodo pyu u ngwo pyi ngê

Mátiyu 8:5-13

¹Dini ghi n:ii ngê Yesu ngê pi knî ye u danêmbum a kéli ngê, yed:oo Kípêéniyêm loo.

²Lóma lede yoo yi kada pini ngmê y:ii doo ya. Yi pini u dpodo pyu yoo yi vy:o u dpodo pyu ngmê, u nuu u pi, doo mbii, daa kêmakêma doo pwopwo.

³Dini ghi n:ii ngê kada pini ngê Yesu u pi nyongo, Nju tpémi yi ngépê ngomo u kada pini knî u kwo ngmê dy:ââ ngê, yepê, Ala kópu u kwo nyi vyi yó, U ntâa wa a lê, a dpodo pyu amí pyi.

⁴Yesu ka a lee dneiye, yi kópu u kwo mí vyi ngópu, kwo, K:omo tpile daa Nju pi, Lóma pi, ngmêné pi mb:aa. Kwo, U ntâa u dpodo pyu wany:uu pyi.

⁵Kwo, Nmî yoo Nju tpémi yi kai nmí nuu ghi dmi mb:aamb:aa ngê u nódo a tóo, chóo u ndapi ndiï kéé ngê, nmî ngépê ngomo u ngwo nmí wó.

⁶Wod:oo Yesu ngê ngm:êê too. Kada pini u ngomo chedê daa kêmakêma dnye taataa, kada pini ngê u pyipe yoo Yesu ka m:uu dy:ââ ngê, kwo, Kada pini ngê atéda dy:ââ nmo, nmodê, Nyi a ngomo k:oo kidangê ní, mu kópu u dîy:o d:aa u ntâa, nmodê, doo u ntâa a ngomo k:oo daawa a kee.

⁷Nmodê, Yi kópu u l:êê dîy:o u kwo d:oo n:ee. Nmodê, Nyi muchoo a ya, ngmêné kópu ngma a vyi ngê, a dpodo pyu u ngwo a pyiyépyiyé.

⁸Nmodê, Kópuni nyi ngê wunê tpaépê, ndêndê ngê a pyodopyodo. Nmodê, Kópuni a kada pini ngê a ka dpo vyi, dpî d:uu. Nmodê, Kópuni a lede knî ye dpî vyi, dpî d:uu ngmê. Nmodê, Kópuni a dpodo pyu ka dpî vyi, ntênê dpî d:uu. Nmodê, Nyi ngê a dpodo pyu u l:êê dîy:o pyiyépyiyé u pi a vyi ngê, yed:oo u ngwo wumê pyiyépyiyé.

⁹Dini ghi n:ii ngê Yesu ngê yi kópu dyuu yi nyongo, u nyepényepé u kópu ngê u kwo pyaa dneiye. Pini n:ii knî y:oo dnye yámuyámu ye díyê wó, yepê, Yisiléli tpémi yi vy:o wuntoo kélímí pyu d:ongmê módu.

¹⁰Kada pini ngê yélini Yesu ka dy:ââ too, dini ghi n:ii ngê u ngomo k:oo diyé dneiye, apê, Kada pini u dpodo pyu kîmaa pyiyé.

Yesu ngê kuknwe tp:oo u ngwo mède pyidu ngê

¹¹U kuwó dini ghi ngê Yesu, p:uu ndiye pyu yoo, pi mê yilí yi k:ii p:aa ngmê lee dneiye, u pi Nééni.

¹²Dini ghi n:ii ngê yi p:aani chéêpi mbwa chedê taa dneiye, yi p:aani tpémi y:oo pi ntóo kuwa ngma a pw:ii ngópu, u kmênékmêné

* 6:45: Njems 3:10-12

* 6:46: Mát 7:21

* 6:47: Njems 1:22

têdê dnye ñeñe. Pini n:ii ntóó dnye dnyinédnyinê, yi pini kuknwe ngmê tp:oo, u tîdê mbwó dèpwwomu ya, d:oo mu ngmidi. Yi p:aani pi yilí yi kuknwe u k:ii dnye ya.

¹³ Dini ghi n:ii ngê nmí Lémi ngê yi kuknwe módu, u kwo ch:anê wo, kwo, Namê mbê. *

¹⁴ Wod:oo ntóó u pyinê ngwódu, ngmítédmi p:uu kêê yó. N:ii kní y:oo dnye dnyinédnyinê yi paa u dí dmi puwá, wod:oo Yesu ngê yi pini ntóó ka kwo, Kí pini, a dnye nyeni, a pyídu, ntênê yey.

¹⁵ Wod:oo yi pini a pii wo, ntênê yaa wo, danêmbum kn:ââ mé chópu, Yesu ngê u pye ka mé y:àngo. *

¹⁶ Pi yintómu nkíngê mbê dnye, Chóó Lémi dnye chaa kígha, noko yepê, Chóó Lémi u komo kapí pyu ndíi nmí vy:oo ngmatédê t:aa. Noko yepê, Chóó Lémi ngê u yoo y:enê kn:ââ da chaa.

¹⁷ Kópuni Yesu ngê d:uu ngê yi wee u kwo p:aani p:aani yi nuwo yaa wo, Njuda Wee u kwo p:aani p:aani yi nuwo mye yaa wo.

Njon Baptist ngê pi miyó Yesu ka u ngwo dy:ââ doo

Mátiyu 11:2-19

¹⁸ Dini ghi n:ii ngê Njon Baptist mbwa k:oo doo kwo, chóó p:uu ndiye pyu kní y:oo Yesu ngê kópuni yilí doo d:uud:uu, u kwo a nté tumo, wod:oo Njon p:uu ndiye pyu miyó ye mbwolo,

¹⁹ nmí Lémi ka dy:ââ doo, yepê, U kwo dpí póó cho, kwipi, Pini n:ii nmo t:âât:ââ, mumdoo nyi vyílo ó kn:aa pini yuno t:âât:ââ?

²⁰ Dini ghi n:ii ngê Yesu ka lee knopwo, kwo, Njon Baptist ngê nga atédê dy:ââ nyo, nyedê, U kwo dpí póó cho, kwipi, Pini n:ii nmo t:âât:ââ, mumdoo nyi vyílo ó kn:aa pini yuno t:âât:ââ?

²¹ Yi ngwo dini ghi ngê, yi tpódu yi ngópu Yesu ngê mbii pyu daa ngmidi pyi ngê, woni yi mbii u mo u mo dé, ngwolo kopwe daa ngmidi mye pyi ngê. Yélini y:e yi kmêna dnyimo kwo, yi kmêna ye ngm:ii kalé too.

²² Njon p:uu ndiye pyu dé ye yepê, Kópuni dpí m:uu t:oo, kópuni dpí ny:ee t:oo, yi kópu yilí Njon ka dpumo nté too. Yepê, U kwo dp:uu vyi nyoo, kwipi, Kópuni yilí Yisaya ngê wunê a d:êê too, nê ngê ka ntiyentiye té. Kwipi, Yélini dédnyimo vuyuwu, yélí mēka y:enê ngmê. Kwipi, Yélini dédnyimo m:ii, mēka paa té. Kwipi, Yélini yi p:uu too pee mbii doo ya, kima pyi té. Kwipi, Yélini ngwene pwáâ dé, dnye mēka nyēmí ngmê. Kwipi, Yélini pw:oo dnye, mēkiyedé pyidupyidu té. Kwipi, Ngópuch:anê kní y:oo Kópu Mb:aa a nyēmí ngmê. *

²³ Kwipi, Pini n:ii ngê a wépi daawa a puwá, mb:aamb:aa wa a pyw:oo.

²⁴ Dini ghi n:ii ngê Njon p:uu ndiye pyu dé y:oo kada a y:ee ngópu, Njon ka mé diyé knopwo, Yesu pi kní ye Njon p:uu doo danêmbum, yepê, Dini ghi n:ii ngê Njon w:amí mbêmê modoo a dpodo, lukwe u pyinê y:i nmyi ngm:êê ngópu? Yepê, Mumdoos u yi nmye doo kwo, Nmín:aa yópu u dnye nyēmí? Yepê, Kêle.

²⁵ Yepê, Lukwe u pyinê y:i nmyi ngm:êê ngópu? Yepê, Pini n:ii u kpídí mb:aa dé u pyinê nmyi ngm:êê ngópu? Yepê, Kêle. Yepê, Pini n:ii u kpídí mb:aa dé, u nté ndapi yilí, w:amí mbêmê daa dpodo yédi, yi pini king p:uu a ya yédi, ngomo mb:aa k:oo a kwo yédi.

²⁶ Yepê, A ka vyi yó. Yepê, Lónté pini u pyinê y:i nmyi ngm:êê ngópu? Yepê, Chóó Lémi u komo kapí pyu ngmê, apii? Yepê, Nyáâ, yi pini yi vyílo, ngmênê Chóó Lémi u komo kapí pyu yintómu mēdê kuwo too, yi pwo pini ngê mé too.

²⁷ Yepê, Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê ala kópu a ka a vyu, u komo kapí pyu ngmê ngê yi ngwo a d:êê ngê, apê,

A kópu y:ee:y:ee pyu ngada waní kââ, maa yinê amínê yé.

²⁸ Yesu ngê yepê, Njon ngê a maa a yó, yoo mbwee yi pwo pini ngê u ngwo pyodo, ngmênê n:ii yoo a yoo kamí vy:oo wa ghé dmi, Njon amédê kuwo ngmê, u pwo pini ngê amé pyaa dmi.

²⁹ Yepê, Tákisi ngêêpi pyu yoo, pi yilí mye yi k:ii, Njon u kópu dyuu ny:ee ngópu, apê, Ndé kópu, apê, Chóó Lémi u maa mb:aa kímí kn:aadi ngê. Yepê, Yi yéli yintómu Njon ngê mbápitísím kalé too,

³⁰ ngmênê Pádisi yoo, dèêpi pyu yoo yi k:ii Chóó Lémi u maa kn:aadi ngópu, Njon u wépi pwaa ngópu. *

³¹ Yepê, Yi yéli lónté yéli. Yepê, Lukwe díy:oo Njon u wépi pwaa ngópu, a wépi myaa pwaa ngmê. Yepê, Nghané pyu yoo.

³² Yepê, Yi p:uu n:aa mgongo. Yepê, Tp:ee ngmê ngê u mbwó kní ye wa vyi, yewo, Tpíle we a nté koo, u kwo wa nghané mbé dmi. Yepê, Ala kópu u nkwo ye wa vyi, yewo, Pi ntóó kmênêkmênê a nté koo, yi kópu u wépi u kwo amye pwaa ngmê. Yepê, Nghané pyu yoo.

³³ Yepê, Pádisi yoo, dèêpi pyu yoo mye yinté yéli, nghané pyu yoo. Yepê, K:omo tpíle Njon Baptist ngê nté dpímo kpíipkípi, wain myedédpímo ndaní, Chóó Lémi u kópu dyuu ye dpímo tpapê, ngmênê u wépi pwaa ngópu, ala kópu p:uu vyi ngópu, apê, Kmêna u ngwo ngma kwo, kédê ghéti.

³⁴ Yepê, K:omo tpíle nté díní kpíipkípi ngê, wain n:aa ndaní ngê, ngmênê a wépi myaa

* 7:13: Luuki 8:41-42, 49-55

* 7:15: 1 Kings 17:21-24; 2 Kings 4:36

* 7:22: Is 35:5-6; 61:1; Mát 15:30-31; Mak 7:32-37;

Luuki 4:18; 5:12-13; 7:12-16

* 7:30: Mát 21:32

pwaa ngmê, ala kópu a p:uu dpí vyi ngmê, dpo, Nkéli núknwe nmye yila, mye nkéli mbwaa ndaní pyu ndíí. Dpo, Tákisi ngéêpí pyu yoo pi dono yoo yi pyipe. Yepê, Njon u wépi kédê pwaa ngmê, a wépi kîmyaa pwaa ngmê. Yepê, Ló kópu u yi y:e m:uu a kwo. *

³⁵ Yepê, Ngmênê n:ii Chóó Lémi u nuw:o mbêmê a dpodo yédi, u dpodo nt:u dpí kaalí, pi kní y:oo u ngwo pèdê w:ee y:e, yi pini Chóó Lémi u dpodo pyu ngmê.

Yesu ngé pyópuni u dono yili chedê ngé

³⁶ Pádisi ngmê, u pi Saimon, Yesu ka kwo, A p:aa pee nté dp:uu ndii, wod:oo yi pini u ngomo k:oo kee dneye, kmaapí tédê dneye ya.

³⁷ Yi p:aani pyâá ngmêdoo ya, mää ti módó. Yi pyópu ngé yi nyongo, apê, Yesu Saimon u ngomo k:oo ka tóó, u k:ii ka kmaapí té. Yi pyópu ngé pód:a ngma a núwo, tuu mb:aamb:aa.

³⁸ Saimon u ngomo k:oo kee wo, Yesu u nkígh:ê mí ghê wo, yu km:ee dyimê wo, y:i doo mbê, Yesu yu kpápu dê ngimi ngé a ndé doo. Dini ghi n:ii ngé mbê a kéli ngé, mbodo gh:aa dmi pywáí ngé, Yesu yu dê u ngwo mé pyi doo, mye nt:uu kalé doo, tpileni d:âá a núwo, yu kpápu dê yi mbêmê a pii ngé.

³⁹ Yi Pádisi ngé dini ghi n:ii ngé módu, u gha vy:o apê, Kí pini ngé Chóó Lémi u komo ndéndê ngé wo kapí, ye pyópu n:ii ngé a vyêpívyêpí, pèdê w:ee, pèdê, Kí pyópu ngé pyâá dono, u wépi paa puwá.

⁴⁰ Yesu ngé Pádisi ka kwo, Saimon. Kwo, Kópu nga ngmên:aa tpaépê. Saimon ngé kwo, Mááwe. Kwo, Vyi ngí.

⁴¹ Yesu ngé kwo, Pi miyó dê y:oo ndáapi ngmê ka ndapí kní ngmê dmy:ee ngópu, kwo, Díyo am:ii wumo té. Yesu ngé kwo, Woni ngé limoy:a dmy:ee ngé, woni ngé limo yono y:a dmy:ee ngé.

⁴² Kwo, Yi pini dê y:e wumwe doo u ntâá ngé pyodo, wod:oo yi ndáapi ngé yi tpódu yi tp:uu dê chóó mèdê kéli doo. Kwo, Saimon. Kwo, Nga n:aa póó. Kwo, Ló pini nódo yi ndáapi u nuu ghi ntênê wa yâá?

⁴³ Saimon ngé kwo, Ndoó. Kwo, N:ii u tp:uu ndíí yedê kéli ngé. Yesu ngé kwo, Ndé kópu yichi vyi.

⁴⁴ Yi pyópu ka diyé wo, Saimon ka kwo, Ala pyópu p:uu chi nuw:o. Kwo, Dini ghi n:ii ngé ngomo k:oo d:a kee, mbwaa a ka choo kpo, a yi dê u ngwo pidí ghêê dê, ngmênê ala pyópu ngé mbê n:ii dê kwolo, u ngimi ngé a yi dê u ngwo dê ghêê dê, chóó u mbodo gh:aa dmi ngé maa pyi dê.

⁴⁵ Kwo, Dnyinté che chipé nê, ñ:uu a kpâá pee p:uu choo dyíngo, ngmênê yidí t:aa ala pyópu ngé a yi dê yi p:uu muka nt:uu, doongé yó.

⁴⁶ Kwo, Dnyinté che chipé nê, olipi wulu a mbêmê choo yó, ngmênê ala pyópu ngé tpileni d:âá da núw:o, tuu mb:aa, a yi dê yi mbêmê da pii.

⁴⁷ Kwo, Ndé kópu nga ngmên:aa tpaépê. Kwo, Ala pyópu ngé kópu mb:aa n:ii yilí a nga dê d:uu, u ngwo d:a w:ee, d:ê, Ala pyópu nódo a nuu ghi dnyinté daa tóó, mu kópu u díy:o u tp:uu ndíí kíd:a kéli, u dono yilí dí chedê té. Kwo, N:ii u tp:uu daa ndíí yed:a kéli, a nuu ghi nódo dnyinté a tóó.

⁴⁸ Yesu ngé yi pyópu ka kwo, Nono yilí dí chedê té.

⁴⁹ Yélini yi kmaapí tédê dneye ya, noko yepê, Kí pini ngmênê u kwo n:uu? Noko yepê, Mumdoó dono dpí chedê té?

⁵⁰ Ngmênê Yesu ngé yi pyópu ka kwo, A ka che kélímí mb:anê, ñono yilí u ngwo dí chedê té. Kwo, Nono yilí mênangé nuw:onuw:o dé, chi lèpí, mb:aamb:aa ngé mêchin:aa ya.

8

Pyópuni yoo Yesu p:uu dneye ya

¹ U kuwó dini ghi ngé Yesu p:uu ndiye pyu y:a mé miyó kní yi k:ii p:aani p:aani lee dneye, Chóó Lémi kóó k:oo wowo p:uu kópu mb:aa pi kní ye dpímon:aa tpaépê. *

² Pyâá ngmê kní y:oo Yesu mye ngm:êê ngópu. Yi pyópu yoo woni kní Yesu ngé wuné a pyi too, woni kní y:e yi kmêna mye ngm:ii kalé too. Yi pyópu kní yi vy:o pyâá pyile doo kwo, yi pi dmi Méli Makídala pyâá ngmê, Yesu ngé pyópuni u kmêna pyudu kní wuné a ngm:ii kalé too.

³ Pyâá myomoni u pi Njówana, u moo u pi Chusa, King Helodi p:uu dpodo pyu yoo yi kada pini. Pyâá pyoloni u pi Susana. Yi pyópu kní y:oo yi chóó yi ndapí dnyimo kéké, Yesu p:uu ndiye pyu kní yi kii u ngwo dnyimo mbonombono dé.

Witi nt:ene u mgongo danêmbum

Mátíyu 13:1-9; Mak 4:1-9

⁴ Pi yilí tp:oo témi tap Yesu ka loo, daa p:aa ngmídi a ndé dneye. Dini ghi n:ii ngé nipi a wó, Yesu ngé mgongo ye ngmê kwóló, yepê,

⁵ Pi ngmê witi w:uu nt:ene tédê loo, tépê mwiyé chó, witi w:uu y:i u nkwo doo dimi dé. Yepê, Witi w:uu woni dé maa p:uu mí dyimê dneye, yoo yi pwo doo m:ii, ñmê kní y:oo ma tumo.

⁶ Yepê, Witi w:uu woni dé t:aaní mbêmê mí dyimê dneye, tépê mdoó kwéli dèpwo ya. Yepê, Dini ghi n:ii ngé pii dneye, káadi ngé nt:âá too, mu kópu u díy:o tépê daa nt:umunt:umu, nkumu u mênê dèpwo ya.

⁷ Yepê, Witi w:uu woni dé tpyé vy:o mí dyimê dneye, y:i mí pii dneye, tpyé ngé maa too.

* 7:34: Luukí 5:30; 15:2

* 8:1: Mát 27:55-56; Mak 15:40-41; Luukí 23:49; 24:10

⁸ Yepê, Witi w:uu woni dé têtê ghi mb:aa mbêmê mí dyimê dniye, yi mí pii dniye, yi nt:u dmi mb:aamb:aa ngê kaa dniye, yintómu yi nkwo do yonoy:a yonoy:a kele. Dini ghi n:ii ngê mgongo ye a kéli ngê, dpodombiy:e ye mbwolo, yepê, Kópuni nmye dí viyi, yi kópu mb:aamb:aa ngê dmyinê nuw:onuwo:.

*Kópuni u díy:o Yesu ye doo mgongo
Mátíyu 13:10-17; Mak 4:10-12*

⁹ Yesu p:uu ndiye pyu yoo Yesu ka póó dniye, kwo, Mgongoni chi kwolo, u nt:u kópu lukwe?

¹⁰ Yesu ngê yepê, Chóó Lémi kóó k:oo wowo, tumu kópu ngê doo ya. Yepê, Yi tumu kópu yilí nmye wani tpaépê dé, ngmênê kn:aa yéli ye nt:u p:uu daana a déédêé, ye aní mgongo, mu kópu u díy:o k:omo tpile dpí m:uu ngmê, d:uudpí mya ngmê, dpí ny:ee ngmê, myed:uuwodê w:ee ngmê.

*Witi nt:ene u mgongo u nt:u kópu
Mátíyu 13:18-23; Mak 4:13-25*

¹¹ Yesu ngê p:uu ndiye pyu kní ye yepê, Mgongoni dí kwolo, ala u nt:u kópu. Yepê, Witi w:uu pí ngê ntee a dimi too, pí ngê Chóó Lémi u kópu dyuu pí kní ye yinté a tpaépê too. Yepê, Yi kópu pí woni kní yi ménê nt:u dpí kaalí, woni kní yi ménê nt:u d:uudpí kaalí. *

¹² Yepê, Witi w:uu woni kní maa p:uu ntee dpí dyimê dmi, rímê kní y:oo ntee dpí ma t:oo, yepê, pí woni kní yinté wédêwédê dé, yi ngópu dmi dpí kuwo t:oo, kópu yi gha vy:oo d:uudpí kee, yi nt:u dmi d:uudpí kaalí, mu kópu u díy:o Setan ngê yi kópu dpí t:ámo té.

¹³ Yepê, Witi w:uu woni kní t:aaní mbêmê ntee dpí dyimê dmi, w:uu dpí pii dmi, límí k:ii ngê moo pw:oo dmi, yepê, pí woni kní yinté dé, dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi u kópu dpí ny:ee ngmê, yi gha dmi mb:aamb:aa ngê dpí pyódu, ngmênê yi kópu daa dye ghi daadí yi gha vy:oo a ya yédi. Yepê, Yi tókótókó tédê límí k:ii ngê dpo ghay dmi, u ngwo dpí kpípi nê.

¹⁴ Yepê, Witi woo woni kní tpyé ngê ntee dpí ma té, yepê, pí woni kní yinté dé, Chóó Lémi u kópu dyuu dpí ny:ee ngmê, ngmênê dyámê u tpile kní y:oo Chóó Lémi u kópu dyuu yinté dpí ma ngmê. Yepê, Yi yéli nté ndapí, tpile yilí yi p:uu a nuw:oo nyédi, Chóó Lémi p:uu daa nuw:oo nyédi, yi gha vy:oo u kópu dyuu nt:u d:uudpí kaalí. *

¹⁵ Yepê, Witi woo woni kní têtê mb:aa mbêmê yi nt:u dmi mb:aamb:aa ngê ntee dpí kaalí, yepê, pí woni kní yinté dé, yoo mb:aa, Chóó Lémi u dnye y:oo a nyémí ngmê, Chóó Lémi d:uudpí kpípi ngmê, yi nt:u dmi mb:aamb:aa ngê dpí kaalí. *

¹⁶ Yesu ngê mgongo ye m:uu kwólu, yepê, Dini ghi n:ii ngê mgídi dpo ghay, n:ii ngê lam dpo vuyuwó, doo u ntáá tpile u pwo k:ame daawa káá, mu kópu u díy:o lukwe ngê mgídi wa chaa. Yepê, Yi pini ngê lam dpo y:oo, ya nkwo doo dpí káá. Yepê, Yéli u kwo dpí lee dmi, tpile yilí u ngwo dpí m:uu ngmê.

¹⁷ Yepê, Tumu kópu yintómu díyo wa a pywáí dmi, ngmee u kópu dyuu wamyedê pywáí dmi.

¹⁸ Yepê, A ka ntênê dmyina a ng:aa, a kópu dyuu mb:aamb:aa ngê dmyina a wopwe, mu kópu u díy:o n:ii ngê a kópu dyuu wa a w:ee, díyo kní m:uu u kwo wani y:oo. Yepê, N:ii ngê a kópu dyuu daawa a w:ee, tédêni kópu ayedê w:ee, yi kópu lámo wa ngee, u nuwo wa a kuwo.

Yesu u pye ghee kní y:oo Yesu u ngwo dnye nmy:uu

Mátíyu 12:46-50; Mak 3:31-35

¹⁹ Yesu kwéli doo déêpí, u pye ghee kní yi taa dniye. U yi y:e doo kwo, Nm:uu m:uu. Doo u ntáá ngê ye pyodo, mu kópu u díy:o Yesu yoo vy:oo a gho.

²⁰ Pí ngmê ngê Yesu ka kwo, Mye ghee kní kuwa ka wee, ka poopoo ngi.

²¹ Ngmênê Yesu ngê yepê, N:ii kní y:oo Chóó Lémi u kópu dyuu mb:aamb:aa ngê a nyémí ngmê, yini yoo yi niye ghee kní. *

*Yesu ngê yópu ndíi u ngwo chedê ngê
Mátíyu 8:23-27; Mak 4:35-41*

²² Wo ngmê ngê Yesu, p:uu ndiye pyu kní yi k:ii, dinki k:oo até yi wo dniye. Yesu ngê yepê, Kpé lèê mwada pee lee kmêle. Wod:oo kada a y:ee ngópu.

²³ Dini ghi n:ii ngê kédi ngópu, wod:oo Yesu dpí wo. U kuwó dini ghi ngê yópu ndíi ngma a pwaa wo, vuyuwó ndíi ngê pyaa dniye, daa kêmakéma dinki pí vy:éé wo, pwopwo yidnye nuw:onuwo:.

²⁴ Wod:oo Yesu u dpí ny:ââ ngópu, kwo, Mááwe, Mááwe. Kwo, Awédê nmo pwopwo té. Yesu yedê pii wo, vuyuwó yópu ye yepê, Munto. Yi ngwo vuyuwó yópu chedê ngê pyaa knopwo, dye ndíi mē káá.

²⁵ P:uu ndiye pyu kní ye yepê, Lukwe díy:o a ka dp:ee kélímí té. Ngwéti dniye, nkíngê ngê y:ay:a mye pwiye dniye, noko yepê, Kí lónté pini? Noko yepê, Vuyuwó yópu y:oo u dnye kédê ny:ee ngmê, kímaya chápu ngmê.

*Nkedísa pí ngmê u danémbum
Mátíyu 8:28-34; Mak 5:1-20*

²⁶ U kuwó dini ghi ngê Yesu p:uu Nkálili Kpéni Lèê mwada pee yimí tee dniye, Nkedísa tpémi kwéli dnya a ya.

²⁷ Yesu lyoko yi ghay wo, yi p:aaní pí u kwo ngma a loo, kména yilí u ngwo doo kwo. Yi pini ngê u p:aa ló dini a kuwo ngê, kn:ââ

* 8:11: 1 Pita 1:23

* 8:14: Luukí 18:18-27

* 8:15: Njems 1:22

* 8:21: Luukí 11:27-28; Njon 1:11-13

mbwii dpîmo m:ii. Kpomo u mênê, pi ntóó kwéli dnyimo yiyé dé, yi kpomo kní yi mênê dpîmo kwo.

²⁸ Dini ghi n:ii ngê Yesu módu, yu km:ee dyimé wo, dpodombiy:e u kwo mbwolo, kwo, Yesu. Kwo, Yâpwo Ndîi Tp:oo. Kwo, Lukwe a nga ngmanyi md:o? Kwo, Nga atédê nkêpê mb:anê, nangê kpada nê.

²⁹ Yi kópu u kwo vyu, mu kópu u díy:o Yesu ngê kmêna ka mwiye vyu, kwo, Ye pini a kuwo ngi. Daa ng:éentómu yi kmêna ngê yi pini dpîmo mbêpê kígha. K:omo tpile yi p:aani tpémi y:oo yi pini dnyimo ngímíngímí, kóó yu puwóma ti ngê dnyimo kudukudu dé, ngmênê mēdpîmo pwapí dé, pi kwéli dēdpîmo a ya, yi kmêna ngê y:i dpîmo ñeñe.

³⁰ Yesu u kwo póó wo, kwo, Mí n:uu? Yi pini ngê kwo, Nmí pi didyēñi. Yi kópu vyu, mu kópu u díy:o kmêna yilí u ngwo doo kwo.

³¹ Yi kmêna kní y:oo Yesu ka kwo, Munmíkó, nmí kpadakpada tédê nangê dy:ââ nmo.

³² Mbwémê w:uu ndíi yi nkígh:ê ngmédoo kwo, w:amí mbémê dnye kmaapí. Yi kmêna yoo Yesu ka nkêpê mbê dnye, kwo, U ntââ kí mbwémê w:uu vy:o wanyi dy:ââ nmo. Yesu ngê yepê, U ntââ.

³³ Wod:oo yi kmêna kní y:oo yi pini a kuwo ngópu, mbwémê kní yi p:uu mí kaa dnye. Yi mbwémê w:uu yintómu paa ghi p:uu ghípila dnye, kpé lêê u kwo mí dyimé dnye, wod:oo vy:êê dnye.

³⁴ Pini n:ii yoo mbwémê w:uu ka dnye vvyuwo, dini ghi n:ii ngê yi kópu m:uu ngópu, mbêpê dnye, yi p:o lee dnye, pi kní ye mdoo ñuw:o ngópu, ghi yintómu mye lee dnye, pi kní ye mdoo mye ñuw:o ngópu.

³⁵ N:ii kní y:oo yi kópu ny:ee ngópu, u yi y:e doo kwo, Yi kópu nm:uu m:uu, wod:oo Yesu ka lee dnye. Pini n:ii u kmêna ngm:ii kalé too, Yesu yu km:ee doo ya, apê, Nmo ntee pini ngê mēka tóó, mēdaa ghétighéti, kpídi u paa mēka t:a. Nkíngê ngê y:ay:a u ngwo pwiye dnye.

³⁶ Yélini yi ngópu Yesu ngê yi pini u kmêna ngm:ii kalé too, wo yéli ye yi kópu a nté ngópu.

³⁷ Nkedisa Wee u kwo tpémi d:ud:umbiy:e nkíngê ngê y:ay:a pwiye dnye, wod:oo Yesu ka nkêpê mbê dnye, kwo, U ntââ anyiné kuwo nmo. Wod:oo Yesu p:uu dinki k:oo wo dnye, apê, Kada nmo y:oo.

³⁸ Pini n:ii u kmêna yoo Yesu ngê ngm:ii kalé too, yi pini ngê Yesu ka kwo, U ntââ waní ngm:éé ngi? Ngmênê Yesu ngê kwo, Kêle, chí ya.

³⁹ Kwo, P:o mé dini, Chóó Lémi ngê kópu ndíi n:ii nga dé d:uu, pi kní ye chin:aa tpaép. Wod:oo kada a y:ee ngópu. U kuwo dini ghi ngê yi pini yi wee u kwo p:aani p:aani loo,

Yesu ngê kópuni u ngwo d:uu ngê, pi kní ye doon:aa a nj:ii.

Yesu ngê Njayidus tp:oo módó u ngwo mēdê pyidu ngê

Mátiyu 9:18-26; Mak 5:21-43

⁴⁰ Dini ghi n:ii ngê Yesu p:uu y:oo Nkálili Kpéni Lêê ngmêê ngópu, Nkálili Wee u kwo mí tee dnye, pi yilí m:uu ngópu. Yi yéli y:oo Yesu dnye t:âât:ââ, mîné tipé ngópu.

⁴¹ Pi ngmê u pi Njayidus, ngépê ngomo u y:enê pyu ngmê, yi ngwo y:i mye ta. Yesu yu km:ee mí dyimé wo, u kwo nkêpê mbê wo, kwo, U ntââ a p:o ng:ii mwiye am:ii lee kní.

⁴² Yi kópu Yesu ka dmy:ee ngê, mu kópu u díy:o tp:oo módó doo a mbii, daa kēmakēma doo pwopwo. Yi dmââdi u tidê mbwó dēpwomu ya, u m:ââ y:a mé miyó ngê doo ya. Wod:oo Yesu yi pini u kuwó ghé wo. Pi mé yilí yi k:ii lee dnye, maa p:uu dnye kadakada, u yi y:e doo kwo, U nkígh:ê nm:uu ghé dmi.

⁴³ Pyáâ yi vy:o ngmédoo kwo, kmene muwó. Dye ghi yintómu yinté dpîmo ya, m:ââ y:a mé miyó ndíi, wéê p:uu dēpê vyâ. K:omo tpile kpeede yilí p:uu dnyimo dpodo, ngmênê dēdnyimo pyipyi.

⁴⁴ Yi pyópu Yesu u kuwó a ta, u kpídi p:uu kēê a yó, wod:oo wéê a vyâ.

⁴⁵ Yesu ngê yepê, Kêê a p:uu n:aa dé yé? Pi yintómu kní y:oo a wópu ngópu. Pita ngê kwo, Mâawe, mēkidimé póó. Kwo, Pi kínga didyēñi.

⁴⁶ Ngmênê Yesu ngê kwo, Daa ye kópu p:uu n:aa danê. Kwo, Pi ngmê ngê kēê a p:uu kēdê yé, u l:éê díy:o a wáa u ngwo dé kee.

⁴⁷ Yi pyópu ngê apê, Até ngê da pywáli nê, wod:oo nkíngê mbê wo, Yesu yu km:ee mí dyimé wo. Kópuni u l:éê díy:o Yesu p:uu kēê yó, u ngwo pwiye wo, pi yintómu yi ngéedi Yesu ka a nté ngê.

⁴⁸ Yesu ngê kwo, A ch:am, a ka che kélími mb:anê, u ngwo chí pwiye. Kwo, Yi kópu machedê, u nuw:onuw:o ngê kēê kidangé t:oo. Kwo, P:o mé dini.

⁴⁹ Yesu ngê u danēmbum ghêli dēpê kéli ngê, Njayidus u ngomo k:oo pi ngma a ndé wo, Njayidus ka kwo, Nm:ee módó ngê pi nga da dy:ââ. Kwo, Doo u ntââ kí mâawe ngê mēdaawa ngee ngi. Kwo, Ngomo k:oo mēkidingê ñuw:o.

⁵⁰ Yesu ngê yi kópu yi nyongo, ngmênê Njayidus ka kwo, Namé nkíngê. Kwo, Chi kélími, mé pwiye pwiye.

⁵¹ Dini ghi n:ii ngê ngomo chedê taa dnye, Yesu ngê ngomo k:oo pi daa kmungo, ngmênê Pita, Njems mbwémi Njon, yi dmââdi u pye mí yi k:ii vyílo dé yi km:éé too.

⁵² Pi yintómu kní y:oo yi dmââdi ntóó dnye mbumu, u l:éê díy:o myednye mbê. Yesu ngê

mgongo ye ngmê kwólu, yepê, Munto mbê. Yepê, Ye dmáádí doo pwene, ngmênê a dpi.

⁵³ Yesu dnye yumuyumu, mu kópu u díy:o yi lama doo ya, apê, Kêdê pw:onu.

⁵⁴ Ngmênê Yesu yi dmáádí kwulo kele, kwo, Kí dmáádí, a pyidu.

⁵⁵ Wod:oo u ghê dmi u kwo mêtê diyê wo, yi ngwo mêtê pii wo. Yesu ngê u pye mí ye yepê, Nté pee u kwo ngmê y:ee nyoo.

⁵⁶ U pye mí yi nyepênepê u kópu ngê py-odo, ngmênê Yesu ngê ye kwódu ngê, yepê, Kópuni dí d:uu, pi kní ye nangê vyi.

9

Yesu ngê u dyépi y:a mêmíyó p:aani p:aani u ngwo dy:áa too

Mátiyu 10:5-15; Mak 6:7-13

¹ Yesu ngê p:uu ndiye pyu y:a mêmíyó nipi a danê ngê, yepê, A pi ngê n:aa dyede nmyo, u ntââ ngê myinê pyépi nmyo, anmyin:aa pi pyipyi, n:ii kní y:e yi kmêna a wee, yi kmêna anmyin:aa ngm:ii kgha dé.

² Yepê, Pi kní ye n:aa dyede nmyo, ala kópu ye dmyinên:aa tpaépê, yipi, Dini ghi n:ii nmo t:âât:ââ, Chóó Lémi ngê chóó u ngwo ada a y:enê nmo, yi dini ghi daa kêmakêma a dyimêdyimê. Yepê, Myedmyinên:aa pi pyipyi.

³ Yepê, Nmyi tpilê nangmê núw:o. Yepê, Nmyi kiyé nangmê núw:o, nmyi tpilê péé nangmê núw:o, nté nangmê núw:o, ndapí nangmê núw:o, nmyi nkuwo kpídí myomoni myenangmê núw:o. *

⁴ Yepê, P:aani p:aani pi miyó miyó dpi lee we. Yepê, P:aani n:ii pini n:ii dé d:uu taa knomomê, ngomoni k:oo adpí koko, y:i dny:oo ya, u dí yi p:aani mêtény:oo a kuwokuwo.

⁵ Yepê, Pini n:ii dé p:aani n:ii adpín:aa taataa, yi p:aani tpémi y:oo yi yi dé y:e daachoo kwo knomomê, yepê, yi dnye dé daadnyimo nyêmi knomomê, ye yi pini dé y:oo yi p:aani dny:oo a kuwokuwo, yi p:aani u têtépê yi yi yodo p:uu dny:oo vyavya. Yepê, Yi p:aani tpémi y:oo ala kópu u ngwo wa a w:ee ngmê, awo, Yinê ye dp:oo Nju tpémi, dp:oo Chóó Lémi u yoo. *

⁶ Wod:oo Yesu p:uu ndiye pyu kní y:oo Yesu a kuwo ngópu, p:aani p:aani lee dnye, Yesu p:uu kópu mb:aa pi kní ye dnyen:aa tpaépê, myednyen:aa pi pyipyi.

Antipas Helodi Yesu p:uu u ngwo doo nuw:o

Mátiyu 14:1-12; Mak 6:14-29

⁷ Dini ghi n:ii ngê yi kópu dnyimo pyodopyodo, Antipas Helodi Nkálili tpémi yi king ngê doo ya. Yi kópu kní yi pi dmi yi nyongo, u nuw:o yilí ngê u ngwo u kwo pyodo, mu kópu u díy:o pi ngmê kní y:oo kópu, Njon Baptist kímêdê pyidu.

⁸ Woni kní y:oo kópu, Ilacha kîmaa t:aa, woni kní y:oo kópu, N:ii kní y:oo Chóó Lémi u komo wunê dnyimo a kapí, ngmê kêda pyidu.

⁹ Helodi ngê u gha vy:o apê, Njon Baptist mbwámê kíní chápwo. Apê, Pini n:ii u kópu dyuu n:aa nyêmi té, apê, wu n:uu? Apê, Yi pini a chóó u nkwo ngêp:aa m:uu.

Yesu ngê pi limo yono yono y:a u ngwo mbono ngê

Mátiyu 14:13-21; Mak 6:30-44; Njon 6:1-15

¹⁰ Dini ghi n:ii ngê Yesu ka u dyépi yoo mêtê diyê dnye, kópuni mí d:uu tumo, u kwo mínê nté tumo. Yesu ngê yi mo núw:o too, p:aa ngmê mí tee dnye, u pi Mbetísaida.

¹¹ Yoo yi nt:anê kada a y:ee ngópu. Kwéli mí tee dnye, yoo ndíi yi mye loo. Yesu ngê a chipê too, Chóó Lémi kóó k:oo wowo p:uu ye doo danêmbum, n:ii dé dnye mgíní vyímí mye pyi too.

¹² Dini ghi n:ii ngê kâádí t:ono ghê wo, p:uu ndiye pyu y:a mêmíyó kní u kwo lee dnye, kwo, Kí yéli mêmíyó té, p:aani p:aani dny:oon:aa nté pywupwí, yi chóó yi dpi têtê dmi ngmênýinê pyw:ee y:e, mu kópu u díy:o daa p:o nmo pyede.

¹³ Ngmênê Yesu ngê yepê, Nmyi chóó nté pee kní ye ngmê y:ee yó. Kwo, Doo u ntââ. Kwo, Yintoo ntini nmí ngópu daa tóó. Kwo, Mbídédí tp:oo limi, te miyó nmí ngópu ka pyede, mêmíyó daamo a tóó. Kwo, U yi nga a kwo, Kí yéli yi ntââ ntini anm:uu pwila?

¹⁴ (Máá limo yono yono y:a yi doo ya.) Yesu ngê p:uu ndiye pyu kní ye yepê, Pi yêé yó, yoo ngmê limoy:a, yoo ngmê limoy:a a pyódu yó, mbwódo yaa dnye.

¹⁵ Yinté d:uu ngópu, mbwódo yaa kalé tumo.

¹⁶ Yesu ngê mbídédí limi kní a ngí too, te dé myedê ngí doo, mbóó p:uu vyu wo, Chóó Lémi yi l:êé díy:o kwuno ngê, pwaa too, p:uu ndiye pyu kní ye y:ee too, apê, Pi kní ye yee téné.

¹⁷ Pi yintómu doo kmaapí, yi ghê dmi a kee wo. Nté kmono n:ii mí kê wo, Yesu p:uu ndiye pyu kní y:oo péé y:a mêmíyó mêmíyó ntówo ngópu.

Pita ngê Yesu p:uu kópuni vyu

Mátiyu 16:13-19; Mak 8:27-29

¹⁸ Wo ngmê ngê Yesu u mo até yidoo ngêpê, p:uu ndiye pyu yoo u kwo yedê lee dnye, ye póo wo, yepê, Pi kní ye yinê ye nê n:uu?

¹⁹ Kwo, Ngmê kní y:oo alanté a tpaépê ngmê, apu, Nyi Njon Baptist. Kwo, Ngmê kní y:oo alanté a tpaépê ngmê, apu, Nyi Ilacha. Kwo, Ngmê kní y:oo alanté a tpaépê ngmê, apu, N:ii kní y:oo Chóó Lémi u komo

wuné dnyimo a kapî, ngmêkêda pyidu, nyi vyîlo.

²⁰ Yesu u nkwo ye póo wo, yepê, Nmyinê nmye nê n:uu? Pita ngê kwo, Chóó Lémi ngê pini n:ii a ngmîdi ngê, nmî Mbwámê ngê a pyódu ngê, nyi vyîlo.

²¹ Yesu ngê yi kópu dpodombiy:e ye kwódu ngê, yepê, Pi ka nangé vyi.

Yesu p:uu ndiye pyu knî ye u pwopwo p:uu u ngwo ye doo danê

Mátiyu 16:20-28; Mak 8:30-9:1

²² Yesu p:uu ndiye pyu knî ye chóo p:uu ye modoo danêmbum, yepê, Komo tpile nê Chóó Lémi u Pi Ndêndê, yinê a ngmîdi noo, ngmênê kada pini knî y:oo wa mb:ii nê, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini knî y:oo wa mb:ii nê, dêépî pyu knî y:oo wamye mb:ii nê. Yepê, Yi yéli y:oo dono kópu yilí a nga wa d:uu ngmê, wa vya nê, wo pyoloni ngê amênê pyidu.

²³ Yesu ngê pi yintómu knî ye yepê, N:ii ngê u yi adí kwo, Nê u yoo vy:oo ní ghê, yi pini ngê choo a yâmuyámu nê, u gha d:ud:umbiy:e a ka dpó kê ngê, chóó u kópu knî yi p:uu mêkingé nuw:o, k:omo tpile a lêê díy:oo adí wéllíli nginí vyimí, ngmênê dpo ngm:êê nêne. *

²⁴ Yepê, Pini n:ii u ghê p:uu adí nuw:o, awo, Kíngî vya nê, u ngwo wa kede, a yoo vy:oo daawa ghê, yepê, yi pini ndêndê ngê wa pw:onu, ndê ngê amí ma. Yepê, Pini n:ii a lêê díy:oo wa pw:onu, yi pini amêdê pyidu, ghê kamí u ngwo wa a pyw:oo, mb:aamb:aa ngê adín:aa ya. *

²⁵ Yepê, Pini n:ii chóo u tpile knî yi p:uu adí nuw:o, u lêê díy:oo Chóó Lémi wa mb:ii, yi pini diní ghi n:ii ngê wa pw:onu, yed:oo dono wa a pyw:oo. Yepê, Komo tpile dyámé u tpile yintómu yi pini u ngópu adí ya knomomê, ngmênê doo u ntáa ghê kamí u ngwo daawa pwila, dono wa a pyw:oo.

²⁶ Yepê, Dini ghi n:ii ngê a lêê díy:oo nmyi p:uu adnyi d:uu, n:ii ngê wa mb:ii nê, yewo, Nê kuu, nangé kpada nê, yepê, yi pini u nkwo waní mb:ii, diní ghi n:ii ngê anê diyé. Yepê, Yi diní ghi ngê a pi ndíí ngê wa pyódu, M:aa, u enjel knî yi k:ii yi pi dmi ntóo, a pi yintoo ngê wa pyódu. *

²⁷ Yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaépê. Yepê, Pi knî nmyi vy:oo ngma a kwo, ghêlí daawa pw:oo dmi, Chóó Lémi ngê chóo nmyi y:enê kn:âa mwiyé wa chaa.

Yesu u dyépi pyile knî ye u mo u nâmo u ngwo minê ghê wo

Mátiyu 17:1-8; Mak 9:2-8

²⁸ Wikí ngmê mí loo, Yesu ngê u dyépi pyile njini mbu mbêmê núwo, y:i dnyen:aa

ngêpê. Yi pini pyile knî yi pi dmi Pita, Njems mbwémi Njon.

²⁹ Dini ghi n:ii ngê Yesu doo ngêpê, kwódo ng:oo dmi tpaélê wo, u kpídí d:ud:umbiy:e kpaapíkpaapí ngê pyodo, myedoo a wuu mbele.

³⁰ Yi ngwo pi miyó Yesu u k:ii dnye danêmbum, yi pi dê Mósisi pini dê llacha.

³¹ Yi tpódu myedpímo a wuu mbele. Mósisi ngê Nju tpémi dono vy:oo Yichip u ménê ntee a pw:ii too, Yesu u lama doo ya, Daa kêmakêma yinté kópu Njedusalem ngmênimo d:uud:uu. Yi kópu p:uu dnye danêmbum.

³² Yi diní ghi ngê Pita u pyipe dê yi k:ii dnye dpí. Yi nyaa dnyie, Yesu u wuu yi pwo yimí kée ngê, Yesu u nkígh:ê Mósisi pini dê llacha m:uu dumo. *

³³ Dini ghi n:ii ngê yi tpódu y:oo Yesu dpímo a kuwokuwo, Pita ngê Yesu ka kwo, Mâáwe. Kwo, U p:oo chí yé, cha núw:oo nmo. Kwo, Ngomo pee pyile nmínê t:emí, kwo, nêni ngmê, Mósisi u nêni ngmê, llacha u nêni ngmê. Ngmênê doo u lama doo mbumu.

³⁴ Pita ngê danêmbum ghêlí dêpê kéli ngê, wod:oo nkálí too pee yi pwo ngmê yó, nkíngé ngê y:aya: a pwiyé dnyie.

³⁵ Yi nkálí too pee u ménê dnye ngmê ny:ee ngópu, yepê, Kí a Tp:ee, a chóo nê ngmîdi ngê, u kwo ntênê dmyinê ng:aa. *

³⁶ Yi dnyeni machedé ngê yi pyodo, apê, Yesu u mo mu kwo. Kópuni yi ngópu pyodo, pi ka ghêlí daa vyi ngópu. Yi kópu tumu yi ménê doo ya.

Yesu ngê tp:ee ngmê pyi ngê nyuno pwopwo u ngwo doo ya

Mátiyu 17:14-18; Mak 9:14-27

³⁷ Womumo mw:aandiye, diní ghi n:ii ngê Yesu u dyépi pyile knî yi k:ii mbu vuywo a ghêpê dnyie, pi yilí Yesu ka loo.

³⁸ Yi yéli yi vy:oo Yesu ka pi ngma a ka wo, kwo, Mâáwe. Kwo, U ntáa a tp:ee mu ngmîdi wany:uu m:uu? Kwo, Nga daawa ch:anê?

³⁹ Kwo, Dini ghi n:ii ngê u kmêna ngê dpí vya: a kâa yédi, ntóó têpê mbêmê dpí d:ii, tpí ch:aa pee dé u kwo dpí pw:ii kní. Kwo, Dye ghi yintómu yi kmêna ngê a tp:ee dpodombiy:e a kpakakpaka ngê.

⁴⁰ Kwo, M:uu ndiye pyu knî ye kídí nkêpê mb:anê, yed:ê. U ntáa wu kmêna anmyi ngm:ii kalé ngmê? Kwo, Ngmênê doo u ntáa ngê y:e dê pyódu.

⁴¹ Yesu ngê yepê, Nmyo lónté yéli. Yepê, Nmyo yoo dono, lukwe díy:oo Chóó Lémi ka dp:ee kélímí tê. Yepê, M:ââ yémi nmyi vy:oo aní kwo, u dí Chóó Lémi ka mb:aamb:aa ngê anmyin:aa kélímí. Yi pini ka kwo, Nym:ee alíi a núw:ee.

* 9:23: Mát 10:38-39

* 9:24: Njon 12:25

* 9:26: Luuki 12:9; 2 Tim 2:12

* 9:32: Njon 1:14; 2 Pita 1:16-18

* 9:35: Luuki 3:22

⁴² Dini ghi n:ii ngé yi tpémi Yesu u kéténi doo lèpí, u kména ngé dpodombiy:e vyá, tèpè mbémè dané ngé. Yesu ngé yi kména ngm:ii kwólu, yi tpémi pyi ngé, u mí ka mè y:àngo.

⁴³ Pí kní y:oo dini ghi n:ii ngé yi kópu m:uu ngópu, ngwéti dnyie, Chóó Lémi u pi ndíi ngé u ngwo pyódu ngópu.

Yesu p:uu ndiye pyu kní ye u pwopwo p:uu u ngwo ye modoo dané

Mátiyu 17:22-23; Mak 9:30-32

Yesu ngé pi kní yi ngópu kópuni doo d:uud:uu dé, pi kní y:oo yi kópu dnyimo nyepényepé dé, ngméné Yesu ngé p:uu ndiye pyu kní ye yepé,

⁴⁴ Ala kópu nmyi nuwo kídangé kuwo, yepé, K:omo tpile nè Chóó Lémi u Pi Ndéndé, ngméné yoo dono yi kèé k:oo waní ghé.

⁴⁵ P:uu ndiye pyu yoo alanté dnye nuw:o, apé, Lukwe díy:o kinté nmo a mbumu. Apé, Chóó Lémi ngé pini n:ii a ngmídi ngé, u pi ndíi ngé wa pyódu, dono daawa a pyw:oo. Yiné ye ngmee u kópu ye yi vyyu, dépè w:ee ngópu, u kwo myedaa póó dnyie, mu kópu u díy:o nkíngè mbè dnyie.

Yoo yi kada wowo u danémbum

Mátiyu 18:1-5; Mak 9:33-37

⁴⁶ Yesu p:uu ndiye pyu yoo noko dnye kwopwepe. Yi vy:o pini n:ii u pi ndíi ngé doo ya, yi kópu p:uu dnye kwopwepe. *

⁴⁷ Tumu kópuni dnye tpapé dé, Yesu ngé a w:ee too, wod:oo tp:ee ngma a ngéédi, u nkígh:è káa, yepé,

⁴⁸ Pini n:ii alanté tpémi ka a l:éé díy:o adí vyyuwo, daa yi tpémi ka u mo adí vyyuwo, ngméné a ka amyeda a vyyuwo, amyedí cháacháa nè. Yepé, Myenté, Pini n:ii ngé adí cháacháa nè, daa a mo adí cháacháa nè, ngméné pini n:ii ngé a dy:áa noo, amyedí cháacháa. Yepé, Nmyi vy:o pini n:ii u pi daa ndíi, vyílo yi pini yidmyiné cháacháa. *

Yesu ngé u ngwo ye vyyu, yepé, N:ii nmí p:uu daa d:uu, nmí pee pini

Mak 9:38-40

⁴⁹ Njon ngé Yesu ka kwo, Mááwe. Kwo, Pi ngmékudu m:uu, kwo, m:í ngé pi kní yi kména kí ngm:ii kígha té. Kwo, Yi kópu u kwo kudu kwódu, mu kópu u díy:o daa nmí yoo vy:o pini ngmè.

⁵⁰ Yesu ngé yepé, U kwo nangé kwódu. Yepé, N:ii nmí p:uu daa d:uu yédi, nmí pee pini.

Samédiya tpémi y:oo Yesu u wépi u ngwo pwaa ngópu

⁵¹ Dini ghi n:ii ngé Yesu ngé a w:ee ngé, apé, Daa kèmakéma a dye ghi dyámé mbémé machedé ngé a pyodopyodo, pi kní y:oo Njedusalem wa vya né, ye daa kede wo,

p:uu ndiye pyu kní yi k:ii paa u nuw:o Njedusalem mè yé ngópu.

⁵² Maa p:uu p:aa ngmè u nkígh:è taa dnyie, Samédiya tpémi yi p:aa ngmè. Yesu ngé u yi doo kwo, Yi nm:uu dpí dmi, wod:oo pi kada miyó káa, apé, Tpile yilí nmí kada paan:aa l:ámo y:e.

⁵³ Ngméné yi p:aani tpémi y:oo u wépi pwaa ngópu, mu kópu u díy:o Njedusalem dnye lèpí. Apé, Yiné ye nmo yoo dono. Apé, Lukwe díy:o ala p:aani wa dpí dmi. *

⁵⁴ Dini ghi n:ii ngé Njems mbwémi Njon y:oo yi kópu ny:ee ngópu, node knopwo, Yesu ka kwo, Nmí Lémi, Chóó Lémi ka ala kópu vyi koo, Mbóó p:uu ndyyuw:e ngma a ghépé we, wu p:aani tpémi ndé ngé paa ma téne. *

⁵⁵ Ngméné Yesu ye diyé wo, yi kópu ye kwódu ngé,

⁵⁶ wod:oo kn:aa p:aani mè lee dnyie.

Pi ngé komo ngé kíngí vyi Yesu aní yámuyámu

Mátiyu 8:19-22

⁵⁷ Dini ghi n:ii ngé maa p:uu dnye paa, pi ngmè ngé Yesu ka kwo, Kwéli anyilè, ana a yámuyámu ngi.

⁵⁸ Yesu ngé kwo, Mumdoos anya a yámuyámu nè? Kwo, Chii w:áa w:uu yi dpí tédè dmi a pyede, yi a dpí nyédi, ímè kní yi ny:uu a pyede, yi a dpí nyédi, ngméné a ngomo daa kwo, a dpí tédè daa too, a ghé vyími tédè myedaa too. Kwo, Mumdoos nyi u ntáa, anya a yámuyámu nè?

⁵⁹ Pi m:uu ka kwo, Cha a yámuyámu nè. Ngméné yi pini ngé kwo, M:aa a ngópu mwiyé paa pw:oo we, an:uu kméné, u ngwo ana a yámuyámu ngi. *

⁶⁰ Yesu ngé mgongo u kwo ngmè kwólu, kwo, N:ii yi ghé daa pyede, yinté kópu p:uu dny:oo nuw:o, ngméné nyi, a ngm:éé nédi, yoo Chóó Lémi u yoo vy:o a chin:aa kapí dé.

⁶¹ Pi m:uu ngé Yesu ka kwo, A Lémi, ana a yámuyámu ngi, ngméné a yoo kní ye nd:uu mwiyé nimo tpapé.

⁶² Yesu ngé mgongo u kwo ngmè kwólu, kwo, Nee k:oo tpiipi kn:aa ada a vyyuwo, nee wo mbémé wa kní. Kwo, N:ii kn:aa adí nuw:o, Chóó Lémi p:uu angénté adin:aa dpodo. *

10

Yesu ngé pi pyud:oy:a mè miyó yi dpodo tédè dpodo tédè u ngwo dy:áa too

¹ U kuwó dini ghi ngé nmí Lémi ngé pi mè pyud:oy:a mè miyó ngmídi ngé, yepé, P:aani p:aani a kada miyó miyó choo kwo.

* 9:46: Luukí 14:11; 22:24-27

* 9:48: Luukí 10:16; Njon 13:20

* 9:53: Luukí 10:33; Njon 4:9

* 9:54: 2 Kings

1:9-16

* 9:59: Luukí 14:26,33

* 9:62: Pilipay 3:13

² Yepê, Chóó Lémi u yâpwo tédê y:i nté dédê ghédê, ngmênê nté mgîpî pyu mdoo daa too. Yepê, Yâpwo tédê chóó ka dmyinê ngêpê, nté mgîpî u lêê díy:o pi knî nmye mupédê kè ngê.

³ Yepê, Dpî lee dmyeno. Yepê, Y:ee tímêlyu yi vy:o kêmkêm tp:oo w:uu ntee tpile ngê anmyi pyaa dmi.

⁴ Yepê, Ndapî nangmê ñuw:o, ndapî yiyé tédê u tpile nangmê ñuw:o, nmyi yi dôpo kn:aani nangmê ñuw:o. Yepê, Gha pi yoo nmye adnyin:aa a vuuwo. Yepê, Maa p:uu danêmbum ngê kèê nangê t:oo. Yepê, Límîlímî ngê dmyinên:aa dpodo, mgî kidmyengê pwaa ngmê.

⁵ Yepê, P:aani p:aani a kada miyó miyó choo kwo. Yepê, Pini n:ii dè ngomoni k:oo dpîmo koko knomomê, yi ngomo chóó ka ala kópu dny:oo tpaépê, Mw:âakó, Chóó Lémi ngê nyoo knî yi k:ii a ngee nmyine.

⁶ Yepê, Yi ngomo chóó ngê yi pini dè yi wépi dè adî pwapi dè, ye kópuni mwiyé u kwo adpî tpaépê, yi kópu ye amêda a diyédiyé. Yepê, Yi ngomo chóó ngê u yi adî kwo, Chóó Lémi ngê a ngee nmîne, ye wa ngee té.

⁷ Yepê, Pini n:ii dè ngomoni k:oo adpî koko, y:i dny:oo kwo, kn:aa mêkingê lee knî. Yepê, Yi tpódu yi ngomo k:oo dny:oo kwo, y:i dny:oo kmaapî, mu kópu u díy:o pi módó daa dpodo yédi, u dpodo u pywuu dpo ngee. *

⁸ Pini n:ii dè p:aani n:ii dpîmo taataa knomomê, yi p:aani tpémi y:oo yi tpódu yi dnye dè dpîmo nyémî knomomê, ntini n:ii yi lêê díy:o adnyî l:âmol:âmo, dny:oo pípi,

⁹ yi p:aani u pwopwokopwe dpî pyi téne, ala kópu ye dny:oo tpaépê, Dini ghi n:ii nmo t:âât:ââ, Chóó Lémi ngê u yoo chóó u ngwo ada a y:enê, yi dini ghi daa kêmakêma a dyimêdyimê.

¹⁰ Yepê, Pini n:ii dè p:aani n:ii adpîn:aa taataa, pi knî y:oo yi wépi dè adnya a pwapi dè, ye yi ngópu kâa puu ghê dny:oo a wowo, ala kópu tâa ye dny:oo tpaépê,

¹¹ Nmyi p:aa u tépê nyi yi yodo p:uu nye vyavya, ala kópu u ngwo dpo w:ee yó, Ala dp:oo Chóó Lémi u yoo. Yepê, Ala kópu ye myedny:oo tpaépê, Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê u yoo chóó ada a y:enê, yi dini ghi daa kêmakêma a dyimêdyimê, ngmênê Chóó Lémi ngê daada a y:enê nmyo, wa mb:ii nmyo, mu kópu u díy:o dmyi mb:ii nyo. *

¹² Yesu ngê p:uu ndiye pyu knî ye yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaépê, Wéni n:ii ngê Chóó Lémi ngê Sodom a pw:oo ngê, dny-inté a kpada too. Yepê, P:aani n:ii tpémi y:oo adnya a mb:iimb:ii nmyo, kuwókuwó wéni ngê Chóó Lémi ngê dnyinté daawa kpada té.

¹³ Yepê, Kódasin tpémi dny:oo nkîngê, Mbetisaida tpémi myedny:oo nkîngê. Yepê, K:omo tpile mbwudu yi ngópu yilî nî chópu, ngmênê yi dono doongê kèé tumo. Yepê, Taiya p:aani dè Saidon tpémi yi ngópu yinté kópu ndîi w:aangmê d:uu ngê, ye k:omo tpile daa Nju tpémi, ngmênê yi dono yilî lîmîlîmî ngê pi kèé tumo, yi mbodo dmi pèdê ny:ii ngópu, tpéé kópu myepî vyi ngópu.

¹⁴ Yepê, Kuwókuwó wéni ngê Chóó Lémi ngê dnyinté wa kpada té, ngmênê Kódasin p:aani dè Mbetisaida tpémi dnyinté daawa kpada té.

¹⁵ Yepê, Kípêênnyêm tpémi myedny:oo nkîngê. Yepê, Yi chóó yi pi dmi mbóó p:uu a kmîmî t:oo, ngmênê yi kpadakpada tédê wa lee dmi.

¹⁶ Yesu ngê p:uu ndiye pyu knî ye yepê, Pini n:ii ngê nmyi dnye dmi a nyémî ngê, daa nmyi mo nmyi dnye dmi ye nyémî ngê, a dnye myeye nyémî ngê. Yepê, N:ii ngê dpî mb:ii nmyo, daa nmyi mo dpî mb:ii nmyo, myoo mb:ii nê, daa a mo dpî mb:ii nê, n:ii ngê a dy:ââ noo, myoo mb:ii.

Yesu ka u dpodo pyu pyud:oy:a mê miyó u ngwo mêtê diyé dnyie

¹⁷ Dini ghi n:ii ngê Yesu ka u dpodo pyu pyud:oy:a mê miyó mêtê diyé dnyie, kwo, Nmî Lémi. Kwo, Dpodo tédê w:aa nm:uu pyw:ângo. Kwo, Mî mbêmê daa mbii pyu yoo yi mo nmeen:aa pyipyi dé, n:ii knî y:e yi kmêna dnye kwo, my:oo pyi too, yi kmêna y:e nmî ngm:ii kalê too.

¹⁸ Yesu ngê yepê, Nyââ, Límî u wuu ndîi ngê ntee a too, ngmênê mēdaa ya yédi, yinté tpile ngmênî módu. Yepê, K:omo tpile dyámê mbêmê tpémi yi pwo Setan u pi ndîi ngê doo ya, ngmênê ala ngwo da ghay, mbwódo d:uu d:ii. *

¹⁹ Yepê, U ntââ ngê dí pyódu nmyo, k:omo tpile mg:ee tpile pè yi vy:o anmyin:aa m:ii, ngmênê kópu nmye daangmêwa pyódu. Yepê, Setan ngê ló kópu nmye ngmadî d:uud:uu, wa dpî. *

²⁰ Yepê, Ala kópu nangê vyi, W:aa dpo pyw:oo, pi knî y:e yi kmêna nmî ngm:ii kalê too, ngmênê ala kópu dpî vyi yó, W:aa dpo pyw:oo, mu kópu u díy:o Chóó Lémi ngê u yoo kamî vy:o dè kaa nmo. *

Yesu ngê u Mî u ngwo doo chaa kígha Mátíyu 11:25-27; 13:16-17

²¹ Yi dini ghi ngê Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê Yesu a n-tee ngê, w:aa a pyw:ângo, u Mî ka kwo, M:aa. Kwo, Nyi mbóó dyámê yi kada pini ndéndê. Kwo, Ninê chaa kígha ngi, mu kópu u díy:o kópuni dyuu a ka nyinê kpo, nyi ngmo too. Kwo, Ndiye pyu ndîi knî y:oo dépê

* 10:7: 1 Kódin 9:6-14; 1 Tim 5:18 * 10:11: Dpodo 13:50-51; 18:6 * 10:18: Njon 12:31; Tpyuu 12:8-9 * 10:19: Mak 16:18 * 10:20: Pilipay 4:3; Tpyuu 3:5; 20:12 * 10:21: 1 Kódin 1:26-28

w:ee tumo, ngmênê yélini yi pi dmi daa ndií, y:ooda w:ee t:oo. Kwo, Nýóó nuw:o u pono nye vyápê.*

²² Yesu ngê pi kní ye yepê, Kópu yilí n:ii n:aa tpaépê too, M:aa ngê yinê a ka dpo vyi té. Yepê, Pi ngmê u lama daa tóó, Nê lónté pini, M:aa u lama u mo a tóó. Yepê, Pi ngmê u lama daa tóó, M:aa lónté pini, a mo a lama a tóó. Yepê, N:ii ka M:aa mb:aamb:aa ngê anê kêma, yi pini u lama M:aa ndêndê ngê adí ya.*

²³ Yesu p:uu ndiye pyu kní ye yi diyé wo, yi mo ye yepê, Kópuni nmye mumu t:oo yi léê díy:o, nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngê dny:oo ya.

²⁴ Yepê, Yélini y:oo Chóó Lémi u komo wunê dnyimo a kapí, king yoo yi k:ii, u yi y:ee doo kwo, Nê u kópu yilí nmi ny:ee té, my:oo m:uu té, ngmênê daa m:uu tumo, myedaa ny:ee tumo, wunê a pw:oo dnyie.*

Yesu pi ka vyuuw p:uu pi kní ye u ngwo doo mgongo

²⁵ Yélini y:oo Yesu dnye nga:ang:aa, yi vy:o dêépí pyu ngmêdoo kwo. U yi u ngwo doo kwo, Yesu ní dóó, wod:oo ghêédí wo, Yesu ka kwo, Mááwe. Kwo, Ló kópu ngmaní d:uu, ghê kamí u ngwo anê pyw:oo, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu?

²⁶ Yesu ngê kwo, Nangê lónté? Kwo, Puku yedê angénté a tóó?

²⁷ Yi pini ngê Yesu ka kwo, Ala dêépí kópu kada a tóó, Chóó Lémi u nuu ghi nmyi nódo mb:aamb:aa ngê choo ya. Kwo, Chóó Lémi nmyi gha vy:o choo ya, dye ghi yintómu p:uu dmyinê nuw:o, u nuu u kópu yidmyinê d:uud:uu dé. Kwo, Yi dêépí kópu u kuwó alani a tóó, kwo, Nýóó nuu ghi nódo ntee a tóó, yoo yi nuu ghi dmi nódo yinté myechoo ya.*

²⁸ Yesu ngê kwo, Ndê kópu yichi vyi. Kwo, Yi kópu dé anyi d:uud:uu dé, ye ghê kamí u ngwo anyinê pyw:oo.*

²⁹ Pi yilí yi nuu ghi dmi yi dêépí pyu nódo dêpwo ya, wod:oo u yi u ngwo doo kwo, Yesu ngê ala kópu a ka vyi ngê, Daa pi yintómu yi nuu ghi dmi nódo yichoo ya. Yi kópu u léê díy:o Yesu ka póo wo, kwo, Ló yélini yi nuu ghi dmi a nódo ngmadí ya?

³⁰ Yesu ngê mgongo u kwo ngmê kwólu, kwo, Nju pi ngmê, Njedusalem a ndê wo, Njédíko doo lèpí. Maa p:uu kpáápi kní y:oo mgímí ngópu, dnye vyee, u ndapí t:ámo ngópu, u kpídí mye t:ámo tumo, ntóó kée ngópu, maa p:uu a kuwo ngópu, ngmênê ghê tp:oo doo ya.

³¹ U kuwó dini ghi ngê kpêê yiyé pyu ngmê ngê yi máádi a kwólu. Dini ghi n:ii ngê yi pini módu, daa ngópu, u kwo mí loo.

³² Kwo, U kuwó dini ghi ngê Chóó Lémi u ngomo k:oo dpodo pyu ngmê ngê yi máádi myedê kwólu. Kwo, Dini ghi n:ii ngê yi pini ntóó módu, myedaa ngópu, u kwo myimí loo.

³³ Kwo, U kuwó dini ghi ngê Samédiya pi ngmê ngê yi máádi até myeyedê kwólu. Kwo, K:omo tpile Samédiya tpémi nmyinê nmye yoo dono dé, ngmênê yi Nju pi Samédiya pi ka ch:anê wo.

³⁴ Kwo, U kwo loo, yimo kní yi p:uu wain a pii ngê, olipi wulu myedê pii ngê, yimo kwéli dnye ya, kpídí pee ngê kwédi kè too, apê, Mb:aamb:aa ngê mē paa pyaa we. Kwo, U kuwó dini ghi ngê yi pini ntóó chóó u ndonki pyipwo yó, p:aa ngmê nuwo. Kwo, Yi p:aani ngomo ngmêdoo kwo, maa p:uu n:ii kní ye mgídí dpímo a ghayghay, yi dnyimo dpi. Kwo, Yi ngomo k:oo kee knopwo, Samédiya pi Nju pi ka y:i doo vyuuwo.

³⁵ Kwo, Womumo mwa:aandiyé Samédiya pi ngê yi ngomo chóó ka ndapí miyó y:ángo, kwo, Ala pini ka chi vyuuwo. Ndapí ntémwi p:uu anyi dyênê, amêma amênê wumo té.

³⁶ Yesu yi dêépí pyu ka póo wo, kwo, Kpaa pyu kní y:oo pini n:ii vya ngópu, u nuu ghi wu pini pyile kní yi vy:o n:uu nódo yó?

³⁷ Dêépí pyu ngê kwo, Pini n:ii ka ch:anê wo. Yesu ngê kwo, Yinté kópu vyílo yichin:aa d:uud:uu.

Mata mbwémi Méli yi danêmbum

³⁸ Dini ghi n:ii ngê Yesu p:uu ndiye pyu kní yi k:ii p:aani p:aani dnye lèpí, p:aa ngmê taa dnyie. Yi p:aani pyáá mbwémi miyó doo ya, yi pi dé Mata mbwémi Méli. Dini ghi n:ii ngê Yesu p:uu yi taa dnyie, Mata ngê mênê dóó kalê too, yepê, Díyo a ngomo k:oo nté dp:uu ma yó.

³⁹ Yi taa dnyie, mbwódo yi yaa dnyie, Yesu ngê yoo doo ndiye kígha dé. Méli a loo, yu km:ee mí yaa wo, Yesu doon:aa nga:ang:aa.*

⁴⁰ Mata u nuw:o dono ngê pyodo, apê, Kí mááwe yi taa, lukwe díy:o nté dyêédí ngmídi dnye chono, wod:oo Yesu ka kwo, Mááwe. Kwo, Nga d:oo ch:anê wo, a mo aní nté ch:eech:ee? Kwo, Méli daanyinê dy:áá, daamí ngee nê?

⁴¹ Yesu ngê kwo, Mata. Kwo, Kidimê nod:enode. Kwo, Kópu yilí kidimê nuw:onuwo.

⁴² Kwo, Kópu mu ngmídi u ntáá. Kwo, Méli u nuw:o kópuni p:uu a kwo, yi kópu yi mb:aamb:aa. Kwo, Yi kópu u kwo daaní kwódu.*

* 10:22: Njon 3:35; 10:15

* 10:24: 1 Pita 1:10

* 10:27: Deut 6:5; Lev 19:18

* 10:28: Lóma 10:5; Nkal 3:12

* 10:39: Njon 11:1-2; 12:2-3

* 10:42: Mát 6:33; Njon 6:27

11

Yesu ngé kópuni vuu, nmi Míka ngépé p:uu
Mátiyu 6:9-13; 7:7-11

¹ Wo ngmê ngé Yesu ghi ngmê até yedoo ngépé. Dini ghi n:ii ngé u ngépé a kéli ngé, p:uu ndiye pyu ngmê ngé kwo, Nmi Lémi, Njon Baptist ngé p:uu ndiye pyu yoo yi nuwo ngépé ntee kwólu, kwo, yinté nmi nuwo my:oo kwéli. *

² Yesu ngé yepé, Ala ngépé yidmyina a ng:êêní, apli Munmíkó M:aa, pi kní y:oo ntêné dny:oo cháâcháâ ngi. Nmi y:enê kn:ââ limí kii a chépi.

³ Wonéwodiýédiyé u ntââ ntini nmo cha a kuwo.

⁴ Pi kní yi dono kópu ntee nmi kuwó nmi kéé too,

nmi dono kópu yinté nguwo myoo kéé té, mēdaanyi nuw:onuw:o dé.

Nmi tókótókó ndíí tédé nangé úuw:o nmo. ⁵ Yesu ngé p:uu ndiye pyu kní ye mgongo ngmê kwólu, yepé, Nmyi vy:o pini ngmê, ngídí núnkínúnkí p:uu u mbwó ka wa lé, awo, A mbwó, nté pee a ka ngma a ki.

⁶ Kwowo, A pyipe ala ngwo ngmédé t:aa, nté a ngópu daa tóó, ló ntini u kwo ngmaní y:oo.

⁷ Yepé, Yi pini ngé u mbwó ka ala kópu wa vyi, awo, Ala dpí dye ghi, nté a ka mēkidimēn:aa dmyinē. Kwowo, Keñe kínga dp:o kuwo, nmi mupwokní aténgé dpí dpí dmi. Kwowo, Daané pyidu, myedaaní ngee ngi. Kwowo, W:êêní wochi t:aa.

⁸ Yepé, K:omo tpile yi pini daawa pyidu, u mbwó ka nté daawa y:ee knomomé, ngmêné u mbwó ngé dyaa u kwo wa chedé, mywene u ngwo myedaadí kwo, ye wa pyidu, u mbwó ngé tpileni u yi adí kwo, u kwo wa y:oo. *

⁹ Yepé, Kópuni u l:êé díy:o anmyi ngépé, yi kópu p:uu nmyi Mí ka dyaa dmyiné chedéchedé. Yepé, Kópuni u kwo anmyi dmyiné, nmye wa a kē, kópuni anmyi nmy:uu, anmyiné pyw:ee ngmê, keñeni p:uu anmyin:aa depedepe, nmye wa kpémí. *

¹⁰ Yepé, Pini n:ii ngé u kwo wa dmyiné, yi pini ka wa y:oo, pini n:ii ngé adí nmy:uu, wa a pyw:oo, pini n:ii adí depedepe, keñe u kwo wa kpémí.

¹¹ Yepé, Nmyi vy:o pini ngmê, tp:oo ngé te mbyuu u kwo wa dmyiné, ye mt:enge mbyuu u kwo daawa y:oo, awéde wa pw:onu.

¹² Yepé, Myenté, tp:oo ngé kpéé w:uu u kwo wa dmyiné, péla ngé mg:ee daawa ngí, u kwo daawa y:oo, awéde wa kiye.

¹³ Yepé, Komo tpile dono nmyi mēné a tóó, ngmêné nmyi tp:ee dmâádima ye tpile

mb:aa vy:ee yémí tumo. Yepé, Pi ka vyyuwo tédé nmyi Mí ngé a t:ee kígha nmyoo. Yepé, Mbóó p:uu wuné tóó, dono u mēné daa tóó. Yepé, N:ii ngé u Ghé Dmi u kwo wa dmyiné, daawa dóó, ndéndé ngé u kwo wa a y:oo.

Yesu u pyimo Setan u pi u ngwo t:ee ngópu
Mátiyu 12:22-30; Mak 3:20-27

¹⁴ Wo ngmê ngé Yesu ngé pi ngmê pyi ngé. Yi pini ngé u kmēna ngmédoo kwo. Yi kmēna ngé yi pini ló dini a dyēné ngé, dnye dépwo kígha. Dini ghi n:ii ngé kmēna ngé a kuwo ngé, wod:oo yi pini modoo danēmbum. Pi kní yi mēné ghé ghipé wo, yi nyepényepé u kópu ngé mye pyodo.

¹⁵ Ngmêné woni kní y:oo noko yepé, Setan ntee pini nmye yila, n:ii kmēna kní yi kada pini. Noko yepé, Setan u wédéwédé mbémé kmēna yoo yiné a ngm:ii kígha too.

¹⁶ Woni kní y:oo Yesu dnya a tókótókó, kwo, Mumdoó Chóó Lémi p:uu nye dpodo, ye mbwudu nmi ngópu ngmê chépi.

¹⁷ Kópuni dnye nuw:onuw:o dé, yi kópu yilí Yesu ngé yi gha vy:o m:uu too, mgongo ye u ngwo ngmê kwólu, yepé, Yélini wee ngmídi u kwo a pyede, yoo wa chaa knomomé, numo p:uu adnyi l:êé knomomé, ye yi chóóchóó yi wee wa dyēné ngmê. Yepé, Myenté, mupwokní ngmê, numo p:uu adnyi l:êé knomomé, ye yi chóóchóó yi pi dmi wamye dyēné ngmê.

¹⁸ Yepé, Setan u yoo mye yinté. Yepé, Numo p:uu adnyi l:êé knomomé, ye angénté adnyi ya. Yepé, Dmye kn:aadi ngmê, daa Setan u wédéwédé mbémé kmēna n:aa ngm:ii kígha too.

¹⁹ Yepé, Nmye ngēni póó. Yepé, Nmyi vy:o yéli y:oo n:uu u wédéwédé mbémé kmēna a ngm:ii kígha tumo? Yepé, Ala kópu nmye tpapé ngmê, N:ii ngé kmēna a ngm:ii kígha too, yi pini ngé yi kada pini Setan u wédéwédé mbémé a ngm:ii kígha too. Yepé, Nmyi vy:o yéli y:oo yi kópu nmye wa wópu ngmê, nmyewo, Komodané kópu yila. Nmyewo, Chóó Lémi u wédéwédé mbémé kmēna nmo ngm:ii kígha too.

²⁰ Yepé, Chóó Lémi u wédéwédé mbémé kmēna nténé n:aa ngm:ii kígha too. Yepé, Yi kópu u l:êé díy:o ala kópu nmyi lama choo ya, Chóó Lémi ngé u yoo daa kēmakēma chóó adí y:ené. Yepé, U yoo kuwa kíngí kaa nmyo.

²¹ Yesu ngé mgongo ye m:uu kwólu, yepé, Tpileni l:âmo dy:ââ ngé dpí t:âmo té, u ngomo k:oo dpí km:êé té, doo u ntââ u ngomo k:oo daanyi kee, mēdaanyimo ngí té, awéde u kaa taa ngé wa vya ngi.

²² Yepé, Ngmêné n:ii u wédéwédé ndíí, yi pini u ntââ, yi l:âmo dy:ââ dpí mgími, u kaa taa dpo ngí té, u ngomo k:oo dpí kee, tpileni mwyiyé a t:âmo too, tpile chóó kní ye yi tpile moo y:ee té. Yepé, Setan l:âmo dy:ââ

ntee pini, u wêdêwêdê ndîi. Yepê, Ala yéli yiné ngmî ngê, n:ii knî y:e yi kmêna a wee. Yepê, Chóó Lémi u Ghê Dmi a mênê a tóó, u wêdêwêdê mbêmê Setan kóó yu dî kudu té, yélini y:e yi kmêna a wee, dpî pyi té, yi kmêna n:aa ngm:ii kîgha too. *

²³ Yepê, N:ii daa a pee pini, a p:uu a d:uu yédi. Yepê, A p:uu ndiye pyu knî yi k:ii nmo vyuwó té. Yepê, N:ii ngê daa ngêépi nmo, te nmo dpî ngm:ii kalê té. *

Pi ka u kmêna u ngwo modo diyé

Mátiyu 12:43-45

²⁴ Yesu ngê yepê, Dini ghi n:ii ngê nmyi vy:o yéli y:oo pi ka u kmêna dpî ngm:ii kalê ngmê, yepê, yi kmêna wee dono u kwo wumê paambwi yédi, u yââyââ tédê ka wumê vyuwó yédi, dpo, Yi n:uu yââ. Yepê, U yââyââ tédê d:uuwodê pyw:ee knomomê, ye u nuw:o k:oo dpo, Kwéli nê ndê wo, y:i minê diyédiyé.

²⁵ Yepê, Dini ghi n:ii ngê dpo diyé, dpo, Ngomoni k:oo nê pwii wo, kamí ngê aténgê maa pyódu, tpile dono k:oo daa tóó, u y:enê pyu daa tóó.

²⁶ Yepê, Wod:oo dpî lê, u pyipe mê pyudu dpî nya, n:ii knî yi l:êê ghi dmi d:ud:umbiy:e dono. Yepê, Yi kmêna wáali knî yi ngomo k:oo a kwo nyédi. Yepê, Yi pini u ya d:ud:umbiy:e dono ngê dpî pyódu, wunê ntee dpîmo a ya, mēdaa yinté. *

Pyââ ngmê ngê Yesu ka kópuni vyyu, u ppye p:uu

²⁷ Dini ghi n:ii ngê Yesu pi knî ye doo danêmbum, yi yéli yi vy:o pyââ ngmê Yesu ka dpodombiy:e a mbwolo, kwo, Pyópuni ngê tpyé nyoo, u ngmo ngê myedê mbono nyoo, u gha mb:aamb:aa ngê choo ya.

²⁸ Ngmêê Yesu ngê kwo, N:ii knî y:oo Chóó Lémi u kópu dyuu adnyi nyémî dé, amyidnyi cháachââ dé, vyílo yi yéli Chóó Lémi ngê wa ngee té, yi gha dmi d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa ngê u ngwo wa pyaa dmi.

Yesu Njóna p:uu u ngwo ye doo danêmbum
Mátiyu 12:38-42

²⁹ Dini ghi n:ii ngê pi yilí Yesu ka lee dnyie, yepê, Lukwe díy:o a ka nmyi inê kélímí té. Yepê, Nmyo yoo dono. Yepê, Lukwe díy:o a ka dmye vyi ngmê, Mumdoó Chóó Lémi p:uu nye dpodo, ye mbwudu nmí ngópu ngmê chépi. Yepê, Yinté kópu nmyi ngópu daangmaní d:uu, ngmêê díyo kópu ndîi mu ngmídi wanmyi m:uu ngmê. Yepê, Kópuni Njóna ngê a pyodo, yinté kópu díyo a nga ngmêwa pyódu.

³⁰ Yepê, Ninipe tpémí y:oo ntee a w:ee ngópu, apê, Yâpwo Ndêndê ngê kí Njóna nmo yiné a dy:ââ ngê, yepê, yélini ala ngwo a

pyede, ala kópu yinté myepêdê w:ee y:e, awo, Wu Chóó Lémi ngê u Pi Ndêndê nmo yiné a dy:ââ ngê. *

³¹⁻³² Yepê, Kuwókuwó wéni ngê, dini ghi n:ii ngê pi yintómu wa a pii dmi, Ninipe tpémí y:oo wa m:uu nmyo, nmyi pi dmi wa dyênê ngmê, wamyé ndyíko nmyo, mu kópu u díy:o dini ghi n:ii ngê Njóna u kópu dyuu ny:ee tumo, yi dono kópu yintómu yi kuwó kée tumo. Yepê, K:omo tpile Njóna dyámê mbêmê pi, ngmêê Ninipe tpémí y:oo u dnye ny:ee ngópu. Yepê, Nê Njóna u pwo pini, lukwe díy:o a dnye dp:ee nyémí ngmê. Yepê, Myenté, yepê, kuwókuwó wéni ngê Sipa tpémí yi kwín ngê wamyé ndyíko nmyo, mu kópu u díy:o kuughê a ndê wo, Solomon u gha kópu dyuu doon:aa ng:aang:aa dé. Yepê, K:omo tpile Solomon dyámê mbêmê pi, ngmêê Sipa tpémí yi kwín ngê chápu ngê. Yepê, Nê Solomon u pwo pini. Yepê, Lukwe díy:o dp:ee cháachââ nê.

Lam ndêndê u danêmbum

Mátiyu 5:15; 6:22-23

³³ Yesu ngê mgongo ye m:uu kwólu, yepê, Dini ghi n:ii ngê mgídi dpo ghay, n:ii ngê lam dpo vyuwó, doo u ntââ tpile u pwo k:ame daawa kââ, myedaawa a mgyie, mu kópu u díy:o lukwe ngê mgídi wa chaa. Yepê, Yi pini ngê lam dpo y:oo, ya nkwo doo kââ. Yepê, Yélini u kwo dpî lee dmi, tpile yilí u ngwo dpî m:uu ngmê.

³⁴ Yepê, Nmyi ngwolo dmi lam ntee tpile dé. Yepê, N:ii ngê u ngwolo dê dê kuwo dê, doo mya noo, yi pini ngê u lam da mgyie, u kópu yilí yintómu mgídimgídi dé. Yepê, N:ii ngê u ngwolo dê dê pywáli dé, dê mya nê, yi pini u lam ya nkwo doo kwo, u kópu yilí yintómu lam wo a pyede.

³⁵ Yepê, Nmyi ngwolo dmi pywáli tóó, nmyi lam kídmýinêngê mgyie t:oo.

³⁶ Yepê, N:ii ngê u lam d:uuwodê mgyie, u kópu mgídi vy:o d:uungmédpi ngmo, mu dini ghi ngê yi pini ngê Chóó Lémi u lam wo kópu yilí yintómu wa m:uu té.

Yesu ngê Pádisi yoo dēēpi pyu yoo yi pi dmi
u ngwo a ghîpî ngê

Mátiyu 23:1-36; Mak 12:38-40

³⁷ Dini ghi n:ii ngê Yesu ngê pi knî ye danêmbum a kéli ngê, Pádisi ngmê ngê u ngomo k:oo kmaapi tédê núwo.

³⁸ Yesu ngê kóó dê mwiyé daa ghêê doo, kmaapi tédê u ngwo yaa wo. Pádisi ngê dini ghi n:ii ngê módu, ghê u mênê ghipe wo, apê, Kí pini ngê lukwe díy:o nmí dēēpi kópu doo chápu ngê, kmaapi tédê módo dē yââ, kóó dē doo ghêê doo. *

³⁹ Ngmêê nmí Lémi ngê kwo, Nmyo Pádisi yoo nmyi d:ââ piléti yi kpadama yinmye

ghêêghêê tumo, lukwe diy: o yi kó dp: ee gheêghêê t: oo. Yepê, Nmyi too pee yin- mye gheêghêê tumo, ngmênê nmyi gha dmi tupwótupwó dé. Yepê, Nmyo ndapí u mb: aami yoo, nmyi gha dmi dono dé.

⁴⁰ Yepê, Nuw: o nmyi mênê daa tóó. Yepê, N: ii ngê nmyi too pee lâmo too, nmyi gha dmi yinê mye lâmo too. Yepê, Lukwe diy: o too pee u kópu dé nmyinê nmye ndii kópu dé, gha u kópu dé nmyinê nmye tédê kópu dé.

⁴¹ Yepê, Nmyi kèê yedê tpileni a pyede, ngópuch: anê kní ye dmyinê yémí dé, yed: oo nmyi gha k: oo tupwó mēdaadí ya, nmyi too pee p: uu tupwó myedaadí ya.

⁴² Yepê, Mósisi ngê nmí kn: ââ kní ye ala kópu a vyy, yepê, Ntini n: ii pi ngê yâpwo tédê dpo núw: o, dyuu y: a dpo pyidu ngê, yononi dyuu Chóó Lémi u dpodo pyu kní ye dpí y: ee ngê. Yepê, Yi kópu dnyinté dp: ee cháâcháâ ngmê. Yepê, K: omo tpile nkêpe w: uu y: a, ó kpono w: uu y: a nmyinê pyw: êmí ngópu, ngmênê myenmyinê kpââ ngópu, Chóó Lémi u dpodo pyu kní ye yononi ntênê nmye yémí ngópu. Yepê, Yi kópu ndii kópu ngê nmyi pyódu ngópu. Yepê, Kópuni Chóó Lémi ka ndii kópu, lukwe diy: o tédê kópu ngê nmyi pyódu ngópu. Yepê, Lukwe diy: o pi kní ye dp: ee vyyuwo nyédi, ngópuch: anê kní ye myedp: ee vyyuwo nyédi, lukwe diy: o nmyi nódo Chóó Lémi u nuu ghi daa tóó. Yepê, Dmyinê nkíngê. Yepê, Tédê kópu ndii kópu ngê nmyi pyódu tumo, ndii kópu tédê kópu ngê nmyi pyódu tumo. Yepê, Tédê kópu dmyinê d: uud: uu dé, kópuni Chóó Lémi ka ndii kópu dé, myedmyinê d: uud: uu dé.

⁴³ Yepê, Pádisi yoo, dmyinê nkíngê. Yepê, Ngêpê ngomo k: oo nmyi chókó kada nmy- imo yáâyââ nyédi, u yi nmye a kwo yédi, Pi kní y: oo naa tédê mb: aamb: aa ngê dny: oo cháâcháâ nmo.

⁴⁴ Yepê, Dmyinê nkíngê. Yepê, Kwodombê mbwee maa p: uu ngma ya yédi, n: ii u lama daa ya yédi, kpí kní yi pwo a m: ii yédi. Yepê, Yi kpí ntee dé, nmyo yinté yéli, pi kní yi lama daa ya yédi, tupwó ndii nmyi gha vy: o a tóó.

⁴⁵ Dêêpí pyu ngmê ngê Yesu ka kwo, Ye kópu kíchi vyi té, nmí pi dmi myeche ghípi.

⁴⁶ Yesu ngê kwo, Dêêpí pyu yoo, myedmy- inê nkíngê. Yepê, Mósisi ngê yoo u ntââ dêêpí kópu dyuu yi d: êê ngê, ngmênê nmyi chóó yili ngê nmyi pyódu ngópu, pi kní ye dpodo ndii ngê nmyi pyódu tumo, yi dpodo tédê d: ud: umbiy: e dp: ee ngêêpí tumo.

⁴⁷ Yepê, Dmyinê nkíngê. Yepê, Nmyi kn: ââ kní y: oo Chóó Lémi u komo kapí pyu yoo wunê kwéli a kmênê tumo, ngomo mb: aa yi pwo nmyi wó tumo, yi mti ngê a pyede. Yepê, Ngmênê nmyi chóó nmyi kn: ââ kní y: oo y: oo a vya tumo.

⁴⁸ Yepê, Nmyi kn: ââ kní y: oo Chóó Lémi u komo kapí pyu yoo mwâ a vya tumo, nmyinê nmye gha kópu yi d: au ngópu, mu kópu u diy: o y: oo a vya tumo, yi pwopwo u mti dmi u nkwo nmyi t: ee tumo.

⁴⁹ Yepê, Yi kópu u l: êê diy: o Chóó Lémi ngê ala gha kópu a vyy, apê, Ala yéli ye a komo kapí pyu yoo a dyépi yoo wanê dy: ââ té, ngmênê ala yéli y: oo wa mb: ii t: oo, woni wa kpaka t: oo, woni amye vya t: oo.

⁵⁰⁻⁵¹ Yepê, Dye ghi yintómu nmyi kn: ââ kní y: oo Chóó Lémi u komo kapí pyu yoo dnya a vyeé dé, kn: ââ Chóó Lémi ngê dyámê pé mwâ a lâmo ngê, Kéén ngê Epel mwâ a vyâ, nkoo nmo, a vyeé u yi nmye mwe kwo. Yepê, Nmyi kn: ââ kní y: oo Chóó Lémi u komo kapí pyu yoo dnyinté a mya tumo, Chóó Lémi ngê dnyinté u nkwo kpada too. Yepê, Kéli ghê, king Njehu u dye ghi ngê, dini ghi n: ii ngê Sekidaiya Chóó Lémi u ngomo chedê vya ngópu, Chóó Lémi ngê dnyinté a kpada too, Sidiya tpémi dy: ââ too, Njedusalem tpémi yi ndapí mî t: âmo tumo, yi tpile yili mye t: âmo tumo, ngmênê yi p: aa dépê pw: oo ngópu. Yepê, Ala ngwo Chóó Lémi ngê u komo kapí pyu ndêndê nmye da dy: ââ, dmy: oo mya ngópu. Yepê, Wanmyi vya knomomé, ye Chóó Lémi ngê dnyinté u nkwo daawa kpada nmyo, nmyi p: aa d: ud: umbiy: e wa a pw: ono. Yepê, Nmyi kn: ââ yoo yi yikí dmi nmyi pwo wa ghay. *

⁵² Yepê, Dêêpí pyu yoo, dmyinê nkíngê. Yepê, N: ii u lama puku kpââ a tóó, yi pini ngê u ntââ Chóó Lémi puku yedê wa a pyw: oo. Yepê, Yi puku dmi ngomo ntee tpile, u kii nmyi ngópu a tóó, ngmênê pi kní ye yi ngomo dp: ee kpêmíkpémí ngmê. Yepê, Nmyi chóó yi ngomo k: oo dp: ee koko nyédi, n: ii ngê u yi a kwo, dpo, Yi ngomo u mênê ní kee, u maa u kwo nmye nkokonkoko ngópu.

⁵³ Pádisi yoo, dêêpí pyu yoo yi k: ii, Yesu ka d: ud: umbiy: e node dniye, Yesu ngê yi p: aani pee u ngwo a kuwo ngê. U kuwó dini ghi ngê dpodombiy: e dnya a tókótókó, kópu yili yi p: uu u kwo dnye póó.

⁵⁴ U yi y: e doo kwo, Yesu nmí dóó, kn: aadi te kópu ngmê vyi ngê, u ngwo p: oo ndyiko.

12

Yesu pi dódó p: uu u ngwo doo danêmbum Mátiyu 10:26-27

¹ Pi yili tp: oo témi tap Yesu ka lee dniye, u kwo dnye kadakada. Yesu ngê p: uu ndiye pyu kní ye yepê, Pádisi yoo yi nj: ii ngê kèê nangê t: oo. Yepê, Pi dódó pyu yoo, kópuni a tpapê tumo, daa d: uud: uu tumo. Yepê, K: omo tpile pi dódó daa ndii nmyi vy: o adí ya, ngmênê d: ud: umbiy: e wa dyéne nmyo.

* 11:50-51: Gen 4:8; 2 Chr 24:20-21

² Yepê, Tumu kópu yintómu díyo wa a pywáí dmi, ngee u kópu dyuu wamyedê pywáí dmi.

³ Yepê, Tumu kópuni mgídi vy:o anmyi vyi t:oo, w:êêní wa ny:ee t:oo. Yepê, Tumu kópuni d:omo yu kn:ââ u mênê kwayi ngê anmyi vyi t:oo, díyo naa têdê tââ wa kaa dmi.

Yesu pi ka nkîngê p:uu u ngwo ye doo danêmbum

Mátíyu 10:28-33; 12:32; 10:19-20

⁴ Yesu ngê yepê, A pyipe yoo, pi kní ye namê nkîngê. Yepê, A l:êê díy:o wa vya nmyomomê, am:ii pw:oo dmi, ye ló kópu nmye m:uu wa d:uu ngmê. Yepê, Doo u ntââ, kópu nmye daamuwa d:uu ngmê.

⁵ Yepê, Ye anmyi nkîngê knomomê, a wépi u ngwo anmyi pwaa ngmê, ye Chóó Lémi ngê nmyi wépi dmi u nkwo wa puwâ, ndiya wa kée nmyo. Yepê, Chóó Lémi p:ee vyílo, u kwo yidmyinê nkîngê.

⁶ Yepê, Kópuni dí vyi, nmye mêní t:apê, Pi kní ye namê nkîngê. Yepê, Mtyímwe daa ndíi ñmêní t:oo, kní ngmêdê pw:oo knomomê, nmyinê nmye k:omo tpile, ngmênê Chóó Lémi ye wunê v:uwo yédi.

⁷ Yepê, Nmye myewunê v:uwo yédi, dp:ee mtyímwe ntee yéli, dnyinté nmye dèdê v:uwo. Yepê, Nmyo yintómu u lama nmye pyede, nmyi mbémê mbémê mbodo gh:aa ntémwi a kwo, u lama mye tóó, doo u lama daangmêwa a ghay. Yepê, D:ud:umbiy:e pi ka namê nkîngê.

⁸ Yepê, Pini n:ii ngê pi kní ye daawa a wópu nê, yewo, Nyââ, Chóó Lémi u Pi Ndêndê p:uu n:aa dpodo, ye kuwókuwó wéni ngê Chóó Lémi u enjel kní yi ngíma yi pini u nkwo daanímwo wópu, a kêê k:oo wan:uu kââ.

⁹ Yepê, N:ii ngê pi kní yi ngíma wa a wópu nê, yewo, Ye pini daa Chóó Lémi u Pi Ndêndê, p:uu dinê dpodo, ye kuwókuwó wéni ngê Chóó Lémi u enjel kní yi ngíma yi pini u nkwo wanímwo wópu, a kêê k:oo daan:uu kââ.

¹⁰ Yepê, Pini n:ii ngê daawa mya nê, a p:uu adí peede t:apê, u kuwó dini ghi ngê yi pini ngê yi dono kópu u kuwó amê kée knomomê, u ntââ Chóó Lémi ngê yi pini u dono u kuwó wa kée, m:edaawa a ngí, ngmênê n:ii Chóó Lémi u Ghê Dmi u dpodo p:uu adí peede t:apê, yi pini Chóó Lémi ka daawa diyé, Chóó Lémi ngê u dono yilí u kuwó daawa kée té.

¹¹ Yepê, Dini ghi n:ii ngê ngêpê ngomo y:enê pyu kní y:oo adnyin:aa kóté kígha nmyo, kada pini kní y:oo ó king kní y:oo adnyin:aa kóté kígha nmyo, kópuni ye anmyin:aa t:apê dé, yi kópu kní ye nuw:o ngê kée nangê t:oo.

¹² Yepê, Kópuni ye anmyin:aa t:apê dé, yi dini ghi ngê Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê nmyi nuw:o ñédê mwyé ada a t:emí dé.

Yesu kmungo pyu yoo yi p:uu u ngwo doo mgongo

¹³ Yesu yélini ye doo danêmbum, yi vy:o pi ngmê ngê kwo, Mââwe. Kwo, M:aa dini ghi n:ii ngê pwene, a mbwó ngê tpile yintómu u mo a ngí too. Kwo, U kwo vyi ngí, Kní a ka ngma a kê ngê.

¹⁴ Yesu ngê kwo, Kí pini. Kwo, N:uu ngê nmyi kóté kígha pyu ngê pyódu noo.

¹⁵ Pi kní ye yepê, Kmungo pyu yoo yi n:ii ngê kée u ngwo nangê t:oo, mu kópu u díy:o pi u ghê ndêndê daa tpile kní yi p:uu a tóó. *

¹⁶ Wod:oo Yesu ngê mgongo ye ngmê kwólu, yepê, Ndáápi ngmê, ndapí u ngópu dèpwo ghêdê, tpile u ngópu myedèpwo ghêdê. *

¹⁷ Yepê, Chóó u nuw:o k:oo apê, Pudumakó w:uu ngmên:aa kaakaa, ndapí ndíi u ngwo wani kmênê.

¹⁸ Apê, A stówa mye:oon:aa pyidupyidu, a ndapí d:ud:umbiy:e ndíi ngê u ngwo wa pyódu.

¹⁹ Apê, U kuwó dini ghi ngê a gha mb:aamb:aa ngê wa pyódu, anê, Nê pi ngmê, tpile ka mēdinê nuw:o, m:ââ yilí yi k:oo aní líme, aní kmaapi, daaní dpodo, d:ud:umbiy:e aní gha vyíle. *

²⁰ Yesu ngê yepê, Ngmênê Chóó Lémi ngê kwowo, M:odo podo. Nyi mtíkó pyu ndíi. Awêde mgídi vy:o nye pwopwo, ñmile yintómu n:uu ngê wa ghay dmi.

²¹ Yesu ngê yepê, N:ii ndapi mu ngmídi p:uu adí nuw:o, Chóó Lémi p:uu daadí nuw:o, yi pini yinté pini ngê wa pyódu, mbodo podo.

Tpile p:uu nuw:o u danêmbum

Mátíyu 6:25-34

²² Yesu ngê p:uu ndiye pyu kní ye yepê, Ala kópu mye ny:ee yó. Yepê, Ntini n:ii nmye pípi ngmê, nmyi nuw:onuw:o u kópu ngê kíngí pyódu, kpídi ni nmye t:emí ngmê, nmyi nuw:onuw:o u kópu ngê myekíngí pyódu.

²³ Yepê, Ntê kpídi daa ndíi kópu dé, nmyi ghê dmi yi ndíi kópu.

²⁴ Yepê, N:mê kní yi p:uu dmyinê nuw:o. Yepê, Ntê woo d:uudpi kaa ngmê, nté nt:u d:uudpi tee ngmê, p:oo d:uuwodê ñuw:o ngmê, ngomo k:oo d:uuwumê yé ngmê. Yepê, Kêle, Chóó Lémi ngê yinê dpo mbono té. Yepê, Dp:ee ñmê ntee tpile dé, Chóó Lémi ngê mb:aamb:aa ngê wamyedê mbono nmyo. *

²⁵ Yepê, Dini ghi n:ii ngê anmya a pwopwo, k:omo tpile nmyi nuw:onuw:o u

* 12:15: 1 Tim 6:9-10

* 12:16: 1 Tim 6:17

* 12:19: Njems 4:13-15

* 12:24: Psalm 147:9; Luukí 12:7

kópu ngé adí pyodopyodo, ngmênê doo u ntââ nmyi ya daadiî ngé daanmya a pyépi.

²⁶ Yepê, Yi kópu nmye doo u ntââ, lukwe diy: o kn:aa kópu kní nmyi nuw: onuw: o u kópu ngé a pyede.

²⁷ Yepê, Yinênê kní yi p:uu ngí nuw: o mbê dmyeno. Yepê, Yi kpídí p:uu daa dpodo nyédi, myedaa kpile nyédi. Yepê, K:omo tpile Solomon u ndapí ndíi, u kpídí mb:aa dé, ngmênê yinênê kní y:oo Solomon u kpídí mède ch:i i tumo. *

²⁸ Yepê, K:omo tpile chii ménê yi awêde a kwo, mää m:i i ndê ngé dpí ma, ngmênê Chóó Lémi ngé nêni ye nkwo doo dpí kââ, kpile ye yinê wunê yémi. Yepê, Dp:ee yi ntee tpile dé, Chóó Lémi ngé mb:aamb:aa ngé wamye kplê nmyo. Yepê, Lukwe diy: o dnyinté u kwo nmye kélími té.

²⁹ Yepê, Nté mbwaa yi pyw:émí nmyi nuw: onuw: o u kópu ngé kíngí ya.

³⁰ Yepê, Yélini Chóó Lémi ka daa kélími nyédi, vyílo yi kópu kní yi p:uu yi nuw: o dmi a mbêpê té. Yepê, Nmyi Mí u lama ka too, yi tpile daadnyi ya knomomé, ye nmyi ya dono ngé wa pyódu.

³¹ Yepê, Chóó Lémi kóo k:oo wowo ndíi kópu ngé nmye choo ya, yi tpile dé nmye u ngwo wa a kè té.

³² Yepê, K:omo tpile dp:ee yoo ndíi, ngmênê pi kní ye nkíngê ngé kêê kídmyenêngé tee ngmê. Yepê, Dini ghi n:i i ngé nmyi Mí ngé u yoo chóó adí y:enê, yi yéli yi kada pini kní y:oo wa pyódu nmyo. *

Daa tpile ndapí yi p:uu nuw: o u danêmbum Mátíyu 6:19-21

³³⁻³⁴ Yesu ngé yepê, Pini n:i i u ngópu ndapí a too, dyámê mbêmé, wonêwodiyédiyé a nuw: onuw: o ngé, dpo, L:ámo mokídangê ngee ó pi ngé kíngí t:ámo. Yepê, U kpídí mb:aa kní yi p:uu mye nuw: o yédi, dpo, Tpile we ngé kíngí dyênê té. Yepê, Nmyi tpile yilí nmyi nuw: onuw: o u kópu ngé nmye kíngí pyaa dmi, nmyi ndapí nmyi nuw: onuw: o u kópu ngé myekíngí pyódu. Yepê, Nmyi tpile yilí kwéli a pyede, dye ghi yintómu nmyi nuw: o dmi y:i adí kwo. Yepê, Nmyi nuw: o dmi dyámê mbêmé kíngí kwo, ngmênê mbóo p:uu choo kwo. Yepê, Nmyi tpile yilí pi kní ye dpí y:ee too, nmye wa pwila t:oo, yi ndapí dpo ngí yó, ngópuch:anê kní ye dpí y:ee yó. Yepê, Yi ndapí Chóó Lémi ngé mbóo p:uu ya mb:aa ngé nmye amímê wumo. Yepê, Doo u ntââ yi yáni mb:aa kpáapi kní y:oo daawa t:ámo ngmê, tpile we kní y:oo myedaawa dyênê ngmê.

Yesu ngé p:uu ndiye pyu kní ye kópuni vyu, u t:âat:ââ p:uu

* 12:27: 1 Kings 10:23-25

* 12:32: Luuki 22:29-30

* 12:35: Mát 25:1-13; 1 Pita 1:13; Mak 13:32-37

* 12:39:

Mát 24:43-44; 1 Tes 5:2

* 12:44: Mát 25:19-23

³⁵ Yesu ngé p:uu ndiye pyu kní ye mgongo ngmê kwólu, yepê, A kuwó mgídi wa a ghay, ngmênê dpí ngé kêê kídmyenêngé tee ngmê, nmyi dpodo u kpídí dmi nmyi mbwo kídmyenêngé ngee t:oo, nmyi lam dmi kíngí pw:oo dmi, dny:oo pípi. *

³⁶ Yepê, Lémi kní y:oo yi dpodo pyu yoo wunê kuwokuwo tumo, yedpo, Dmyinê t:âat:ââ nmo, kíd:oo ngé dpí dmi. Yepê, Dini ghi n:i i ngé yi lémi yoo dpo diyé dmi, keñe p:uu wunê depedepe nyédi, yi dpodo pyu kní y:oo keñe ye dpí kpémí t:oo, yi lémi yoo yi nté dpo tédí ngmê.

³⁷⁻³⁸ Yepê, Yi lémi ngmê ngé mgí wa a pwaa knomomé, mgídi nuknínuknín p:uu wamí taa, u dpodo pyu kní yi p:uu ada a nuw: o, awo, A dpí té, ó a t:âat:ââ nê? Yepê, N:i i u dpodo pyu yoo daadnyi dpí, yi kada pini adnyi t:âat:ââ, yi pini u gha d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa ngé wa pyódu. Yepê, K:omo tpile u dpodo pyu yoo, ngmênê chóo u nté wa a tédí, ye wa y:oo. Yepê, Wamye chaa kalé té, yi gha dmi mb:aamb:aa ngé wamye pyaa dmi.

³⁹ Yi kópu p:uu Yesu ye myedoo mgongo, yepê, Ala kópu ny:ee yó. Yepê, Nmyi lama daa too wéni n:i i ngé kpáapi ngé nmyi ngomo wa pwáa. Yepê, Yi wéni nmyi lama adí ya knomomé, wanmyi t:ââ ngmê, am:i i ngm:i i kalé ngmê. *

⁴⁰ Yepê, Yinté myedmyinê t:âat:ââ nê, mu kópu u diy: o dini ghi n:i i ngé nmyinê nmye Chóó Lémi u Pi Ndênê daawa taa, yepê, vyílo yi dini ghi ngé wanê t:aa.

Yesu chóo u yoo yi kada pini kní yi p:uu u ngwo doo mgongo

Mátíyu 24:45-51

⁴¹ Pita Yesu ka póo wo, kwo, Nmi Lémi. Kwo, Ye mgongo nmí mo nmo chi kwolo, ó pi yintómu kní yi k:i i?

⁴² Nmi Lémi ngé yepê, A yoo yi kada pini ngé wanmyi pyaa dmi. Yepê, Ala kópu ny:ee yó. Yepê, Lémi ngmê ngé pi ngmê wa ngmídi, u dpodo pyu yoo yi kada pini ngé wa pyódu, u kwo wa vyi, kwowo, Dy:oo ye cha a chápwó, yi nté ndapí ye chi yémi dé. Yepê, Yi lémi kuughé wa lé, dye ghi daadiî y:i adín:aa ya. Yepê, Pini n:i i wa ngmídi, dpodo pyu yoo yi kada wa kââ, yepê, yi pini u nuw: o ndíi ngé adí ya knomomé, u l:éê ghi mb:aamb:aa ngé a myaa ya, ye yi pini lónté adí dpodo?

⁴³ Yepê, Dini ghi n:i i ngé yi lémi u p:oo amédé diyé, tpile yilí yintómu mb:aamb:aa ngé wa m:uu té, ye u gha mb:aamb:aa ngé wa pyódu,

⁴⁴ dpodo pyu yoo yi kada pini wa chaa kwolo, u tpile yilí yintómu u kwo wa y:ee té, yi kada pini ngé wa pyódu. *

⁴⁵ Yepê, Ngmênê yi lémi ghêli daawa taa knomomê, dpodo pyu knî yi kada pini alanté adî nuw:o, awo, Nmî lémi kêma amêdê diyé, yepê, yi pini pi dono ngê wa pyódu, adî ñuknweñuknwe, mbwaa adî ndanî, u ngwo adî ghétighéti, dpodo pyu dpodo módó yoo adî kpakakpaka dé,

⁴⁶ ye dpodo pyu yoo yi kada pini doo u lama, yi lémi ayi t:aa. Yepê, Yi kópu dini ghi n:ii ngê wa ny:ee té, d:ud:umbiy:e yi pini ka wa nod:e, dnyinté daawa kpada, kuwa yéli yi vy:o wa kââ.

⁴⁷ Yesu ngê yepê, Dpodo pyu n:ii u lama u lémi u kópu dyuu mb:aamb:aa ngê a kwo yédi, ngmênê a ngeemgee yédi, u dpodo daawa dóó knomomê, ye u lémi ngê yi pini dpodombiy:e wa kpada. *

⁴⁸ Yepê, Ngmênê n:ii u lama dnyinté a ya yédi, ngmêdipi kn:aadi, u lémi ngê dpodom-biy:e d:uudpi kpada. Yepê, N:ii u lama a kópu dyuu dnyinté a kwo, dnyinté adî cháâcháâ. Yepê, N:ii u lama a kópu dyuu mb:aamb:aa ngê a kwo, d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa ngê choo cháâcháâ.

Yesu yoo chámêchámê p:uu u ngwo doo danêmbum

Mátíyu 10:34-36

⁴⁹ Yesu ngê yepê, M:aa u yâpwo tédê cháâ ntee tpile ngê dé pyódu, nté woo kapî y:i doo u ntââ. Yepê, Ala kópu u l:êê díy:o nê loo, nê, Yi chéli nîmo vuyuwó. Yepê, U ya a nga a kwo, Yi chéli d:ââ nîmo vuyuwó.

⁵⁰ Yepê, Daa kêmakêma dono u mênê aniné wupwo, yi dono p:uu nuw:o ngê dé dyênê nê, u dí yi p:eeni kópu a nga wa pyódu.

⁵¹ Yesu ye póó wo, yepê, Nmyinê nmye yoo kââdikââdi u l:êê díy:o dyámê mbêmê nê loo, apii? Yepê, Ngmênê kêle, daa yoo kââdikââdi u l:êê díy:o nê loo, nê, Yoo n:uu chámê.

⁵² Yepê, Yoo chámêchámê kn:ââ wunê kídî chaa, dye ghi yintómu a l:êê díy:o yoo ad-nyi numo chámêchámê. Yepê Pi mupwoknî limi knî kwéli adnyi ya, a l:êê díy:o wanîmo chámê té, pyile miyó dé yi p:uu adî d:uu, miyó myenté pyile knî yi p:uu adî d:uu.

⁵³ Yepê, Yi pini mupwo noko dnyinté adpi ya, u kpâm tp:oo módó k:ii noko dnyinté adpi ya, u ñ:ââ k:ii noko dnyinté amyidu ya.

Yesu ngê pi knî ye u ngwo vuu, yepê, Lukwe díy:o dp:ee myeme nê

Mátíyu 16:2-3

⁵⁴ Yesu ngê Nju tpémi ye yepê, Dini ghi n:ii ngê nkali nmye mumu ngópu, nye, Daa kêmakêma tp:ii wunê ghayghay, yepê, yed:oo tp:ii dpo ghay.

⁵⁵ Yepê, Dini ghi n:ii ngê mgídî vy:o pudu yilí a kwo yédi, nye, Mââ kââdi y:ay:a wa

pwiyé, yepê, yed:oo womumo kââdi y:ay:a dpí pwiyé.

⁵⁶ Yepê, Lukwe díy:o my:oo nmye pyede. Yepê, Kópuni mbóó p:uu nmye mumu tumo, mb:aamb:aa ngê nmyinê wopwe tumo, ngmênê kópuni n:aa d:uud:uu too, lukwe díy:o dênmyinê wopwe t:oo. Yepê, Lukwe díy:o dp:ee myeme nê.

Yesu yoo yi kóté kígha p:uu u ngwo doo danê

Mátíyu 5:25-26

⁵⁷ Yesu ngê yepê, Lukwe díy:o nmyi nuw:o kwolo ngmê dé.

⁵⁸ Yepê, Dini ghi n:ii ngê ngmanmyi kn:aadi ngmê, n:ii ngê u yi adî kwo, Ní kóté kalé nmyo, dini ghi n:ii ngê kóté tédê adî ñeñe nmyo, yi kópu maa p:uu d:ââ dpí l:âmo yó, yed:oo kóté y:enê pyu u ngíma mēdaanmy:uu ghê dmi, mbwa k:oo mēdaamí km:êê nmyo.

⁵⁹ Yepê, Mbwa k:oo wa km:êê nmyomomê, yi anmyin:aa ya, u dí nmyi dono ntênê wanmyi pwila t:oo. Yepê, Daa kêmakêma kóté tédê n:aa ñeñe nmyo, nmyi kópu dmi d:ââ l:âmo tóó.

13

Dono kuwokuwo u danêmbum

¹ Yi dini ghi ngê pi knî ngmê ta, Yesu ka mdoo a ñuwo ngópu, kwo, Nkálili pi knî ngmê y:oo Chóó Lémi ka kpêê dnye yiyé, kwo, Lóma lede knî y:oo kí vya tumo.

² Yesu ye póó wo, yepê, Lukwe díy:o yinté pw:oo dniye? Yepê, Yélini pw:oo dniye, nmyinê nmye yi dono ndîi, wo yéli yi dono daa ndîi, apii?

³ Yepê, Kêle, yinté daa tóó. Yepê, Ala kópu ny:ee yó. Yepê, Nmyi dono daanmyinê kuwo t:oo, ye yi yéli ntee pw:oo dniye, yinté am:ii pw:oo dmi.

⁴ Yepê, Dini ghi n:ii ngê ngomo daadîi pwaa wo, Sailóham, pi y:a mé wááli vyâ, yepê, lukwe, yi yéli yi dono ndîi, wo yéli yi dono daa ndîi?

⁵ Yepê, Kêle. Yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpapê, nmyi dono yilí daanmyinê kuwo knomomê, ye yi yéli yi nt:anê wanmyi yaa dmi, wam:ii pw:oo dmi.

Yesu Nju tpémi yi p:uu u ngwo doo mgongo

⁶ Yesu ngê Nju tpémi ye mgongo ngmê kwólu, yepê, Lémi ngmê, u kuwe kn:ââ ngmêdoo kwo. Yepê, U yi u ngwo doo kwo, Kuwe kígha ngmêní ma, ngmênê dèpê pyw:àngo, *

⁷ wod:oo u dpodo pyu ka kwo, M:ââ pyile kí yini kígha d:oo ngmê ndîi, kwo, kp:anê ngi, daadî kwo. *

⁸ Yepê, Ngmênê yi dpodo pyu ngê kwo, A lémi, ghêli nangê kpono, m:ââ mu ngmidi u kwo yéni. Kwo, Têpê ngê mênî wuwó, tpile tp:oo knî yi kn:êê u mênê n:aa yiyé. *

⁹ Kwo, Kí m:aaani ngê nt:u nkwoodo daawa kaa knomomê, ye u ngwo dpî kp:anê ngi.

Yesu ngê duwoduwo módó u ngwo pyi ngé

¹⁰ Lîme wo ngmê ngê Yesu ngêpê ngomo k:oo doo dêêpî. *

¹¹ Pyââ yî ngmêdoo ya, kmêna u ngwo ngmêdoo kwo, yi pyópu duwoduwo kwólu, m:ââ y:a mē wáali yinté doo m:ii, ntênê paa doo u ntââ ngê u kwo dpîmo ya.

¹² Dini ghi n:ii ngê Yesu ngê módu, kwo, A pwiyé, wod:oo Yesu ka loo. Kwo, A ch:am. Kwo, Kópuni ngê dyênê nyoo, dí chedê.

¹³ Wod:oo Yesu ngê kóó dē kpadama yé doo, kwo, Mbwó a pyidu ngi. Yi ngwo yi pyópu ngê mbwó yedé pyidu ngé, Chóó Lémi doo chaa kígha.

¹⁴ Yi ngêpê ngomo u kada pini nod:e wo, mu kópu u díy:o Yesu ngê lîme wo ngê yi pyópu pyi ngé, wod:oo pi knî ye yepê, Wo wéni dpodo u wo, yi wéni knî y:oo nmyi pyipyi u l:êê díy:o dmyina a lépi, ngmênê daa lîme wo ngê.

¹⁵⁻¹⁶ Yesu ngê yi pini ka kwo, Nmyo k:omodanê pyu yoo, kópuni nmye tpapê tumo, yi kópu dp:ee d:uud:uu tumo. Kwo, Setan ngê ala pyópu ló dini a kudu ngê, m:ââ y:a mē wáali doo duwoduwo. Kwo, Lîme wo ngê yi yedé dí pywáfi, nmyinê nmye dono kópu yidí d:uu, ngmênê yinté kópu kîmy:ee d:uud:uu tumo. Kwo, Lîme wo ngê nmyi hósi ndonki knî yi yedé kîmmye pywáfi pywáfi tumo, mbwaa paa nmye ñeñe tumo, mbwaa y:i dp:uu nda ngmê. Kwo, Daa hósi ntee tpile yidí pywáfi, ala lîme wo ngê. Kwo, Epílaham u tii ñedé pyópu ngmê yidí pywáfi. *

¹⁷ Yélini Yesu p:uu dnye d:uu, yi kópu u mywene ye ghê wo, wo yéli yi gha dmi mb:aamb:aa ngê pyodo, apê, Nmî nuu u kópu ye d:uud:uu too. Yi kópu knî yi l:êê díy:o dnye chaa kígha.

Kwee u mgongo danêmbum

Mátíyu 13:31-32; Mak 4:30-32

¹⁸ Yesu ye póó wo, yepê, Chóó Lémi ngê u yoo y:enê kn:ââ lónté wa chaa? Yepê, Yi kópu p:uu lónté aní mgongo?

¹⁹ Yepê, Kwee ntee dpî kaa, Chóó Lémi u yoo yinté yilí ngê amí pyódu. Yepê, Komo tpile kwee pii tp:oo daa ndíi ngê wunê kwo yédi, ngmênê dini ghi n:ii ngê yi nkwoodo dpî kee, dpî tîpítîpî mb:anê, pywápê ye ya yédi.

Yis u mgongo danêmbum

Mátíyu 13:33

²⁰ Myombó Yesu ngê yepê, Chóó Lémi u yoo kaakaa p:uu lónté aní mgongo.

²¹ Yepê, Alanté. Yepê, Mbídédi nk:êênî tédê pyââ ngê yis knî tp:oo dpo ngi, komo tpile kpo ndíi u mênê dpî yé, ngmênê u kuwó dini ghi ngê kpo yintómu dpî mbó.

Keñe kwólu puu tédê u danêmbum

Mátíyu 7:13-14,21-23

²² U kuwó dini ghi ngê Yesu, p:uu ndiye pyu knî yi kii Njedusalem dnye lépi, maa p:uu p:aaani p:aaani yoo doo ndiye kígha dé.

²³ Pi ngmê Yesu ka póó wo, kwo, Nmî lémi, pi yilí Chóó Lémi kóó k:oo wa ghê, ó daa yilí?

²⁴ Yesu ngê yepê, Chóó Lémi keñeni t:ámo wunê tóó, yi keñe kwólu puu daa ndíi. Yepê, Yi keñe t:ámo koko, ndíi kópu ngê nmye choo ya, dpodombiy:e ghê dmyeno, yi keñe t:ámo paa kee dmyeno. Yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpapê, pi yilí y:oo u yi y:e wadí kwo, awo, Yi keñe t:ámo nm:uu kee dmi, ngmênê wa dêê dmi. *

²⁵ Yepê, Ngomo chóó wa gh:êêdê, keñe nmye wa a kuwo. Yepê, Kuwa anmya a kwo, keñe p:uu anmya a dedepepe, kwnonye, Nmî Lémi, keñe nmo a kpêmi ngi. Nmyewo, Dp:ee a lama yéli, kwéli dmyinê ndê dmi, a lama myedaa tóó.

²⁶ Kwonye, Ngii kînmee a yakmaapî, nmî p:o kînyoo a ndiye kígha nmo.

²⁷ Nmyewo, Dp:ee a lama yéli, kwéli dmyinê ndê dmi a lama myedaa tóó. Nmyewo, A nkighê a y:ee dmyeno, nmyi l:êê ghi dmi dono dé.

²⁸ Yepê, Dini ghi n:ii ngê Epílaham mupwo káámi, Chóó Lémi u komo kapí pyu yoo yi kii Chóó Lémi kóó k:oo wanmyi m:uu t:oo, ngmênê kuwa anmyi kwo, yi ngwo tpéé kópu wanmyi vyi ngmê, anmyi mbê, anmyi nod:enod:e, nmyi kpéngi ti dmi kelekele adnyipaa. *

²⁹ Yepê, Kn:aa dyámê kn:aa dyámê tpémi Chóó Lémi kóó k:oo am:ii m:uu t:oo, anye, Nipi ka yakmaapí té. *

³⁰ Yepê, Yi ngwo kada yéli mē kuwó, kuwó yéli mē kada.

Pádisi knî y:oo k:omo ngê Yesu ka mbwó u ngwo yé ngópu

Mátíyu 23:37-39

³¹ Yi dini ghi ngê Yesu Nkálili Wee u kwo modoo ya, ghêli dèpê kuwo ngê, Pádisi knî u kwo ngmê loo, kwo, Kn:aa chi lépi, king Antipas Helodi u wee a kuwo ngi, u yi u ngwo a kwo, Nyi ní vya.

³² Yesu ngê yepê, Ye pini chi w:ââ ntee pini, ala kópu u kwo nyi vyi yó, kwipi, Nê ngê yoo yi kmêna ka ngm:ii kígha té, myeka pi pyipyi, m:ââ m:ii kèlê u dpodo wa chedê, kada u ngwo wa a y:oo.

* 13:10: Luuki 6:1-11; Njon 5:16; Ex 20:9-10

* 13:15-16: Luuki 14:1-6

* 13:24: Pilipay 3:12-14

* 13:28: Mát

³³ Yepê, Doo u ntââ al-ii daanî ya. Yepê, Mââ m-ii kèlê Nkálili Wee anê kuwo, Njedusalem anî lê. Yepê, K:omo tpile Chóó Lémi ngê Njedusalem a ngmîdi ngê, u nuu u p:aa ngê pyódu ngê, ngmênê yi p:aani tpémi y:oo u komo kapî pyu yoo y:oodnyimo a vyeé dé. Yepê, Chóó Lémi u komo wodîni kapî, ye al-ii pidmyi vya nè.

³⁴ Yi Pádisi knî ye yepê, Ee Njedusalem tpémi, nmye vuywo pyu lukwe díy:o dmy-ongê mya ngópu. Yepê, N:ii knî y:oo Chóó Lémi u komo nmye dnyimo a kapî, nmyimo a kpadakpada dé, woni yoo chéêpî ngê nmyi vya tumo. Yepê, Kémkém ngê tp:oo w:uu nnupee dé yi maknopwo ntee dpî w:éê té, daa ng:éêntómu nè, Yinté nî w:éê nmyo, ngmênê a wépi nmyi pwaa ngópu.

³⁵ Yepê, Mu dinî ghi ngê Chóó Lémi ngê nmyi p:aa d:ud:umbiy:e wa a kuwo, amyinê kuwo, mēdaamunmyi m:uu nè, u dí wēni n:ii ngê anmyi vyi ngmê, anye, Pini n:ii Chóó Lémi u pi mbémé a m:ii, Chóó Lémi ngê ntēnê choo a ngéêpî.

14

Yesu mgî k:oo ghayghay p:uu u ngwo ye doo dañé

¹ Lîme wo ngmê ngê Pádisi yoo yi kada pini ngmê u ngomo k:oo Yesu doon:aa kmaapî. Yélini y:i dnye ya yi ngwolo dmi Yesu p:uu doo kwo, dépê y:ee tumo.

² Pi ngmê, kóó kpâlî mbó ngmê dé, Yesu ka loo,

³ wod:oo Yesu dêêpî pyu knî ye Pádisi knî ye póó wo, yepê, Nmî dêêpî kópu dyuu angénté a kwo? Yepê, Lîme wo ngê pi ngmanyi pyi, ó doo u ntââ?

⁴ Ngmênê u póó u kwo daa vya ngópu, kópu u kwo myedaa vyi ngópu. Wod:oo Yesu ngê yi pini pyi ngê, p:o mē dy:ââ ngê.

⁵ Wod:oo ye mē póó wo, yepê, Nmyi vy:oo pini ngmê, tp:oo lîme wo ngê mgî k:oo wa ghîi knomomê, doo u ntââ chóó mēdaawa a kee, yepê, lukwe, lîme wo u l:êê díy:o u mî ngê yi tpémi yi mgini k:oo wa a kuwo? Yepê, Kêlé, daawa a kuwo, lîmîlîmî ngê amédé péédî. Yepê, K:omo tpile daa tp:oo yedé ghîi, ngmênê u pudumakó ayedé ghîi, k:omo tpile lîme wo, wamyedé péédî. Yepê, Daa pudumakó ntee tpile yidi pyi, ngmênê pi yidi pyi.

⁶ Yesu ka u kópu daangmê vya ngópu, dēé dniye.

Yesu kada yââyââ p:uu u ngwo ye doo mgongo

⁷ Dini ghi n:ii ngê kmaapî tēdê dnye koko, kada pini yoo yââyââ tēdê mb:aa mî yaa dniye. Wod:oo Yesu ngê mgongo ye ngmê kwólu, yepê,*

⁸ Dini ghi n:ii ngê pi ngmê ngê kmaapî tēdê amēnê dóó kalé nmyo, yââyââ tēdê mb:aa ghêli k:ii kada nangmên:aa yââ. Yepê, Nmyi lama daadi ya, yi pini ngê kada pini ndîi ngmêdumu dóó kwolo.

⁹ Yepê, Yi pini ngê ala kópu nmye wa vyi, nmyewo, Ghêli k:ii kada pini u ya tēdê dmyen:aa yaa dmi, nmyewo, mwada y:i nyinê yaa dmyeno, kada pini yoo al-ii a yââyââ té. Yepê, Mywene nmye wa ghê, pi kamî yoo yi vy:oo anmy:uu yaa dmi.

¹⁰ Yepê, Yélini yi pi dmi tēdê, yi vy:oo p:ee dmyina a yââyââ, naa chóó ngê ala kópu chóó nmye choo a tpapê, A léma, a pwiye dmyeno, léma yi vy:oo myanyi yaa dmyeno. Yepê, Pi knî yi ngîma nmyi pi dmi ndîi ngê u ngwo wa pyódu.

¹¹ Yepê, N:ii ngê u pi chóó a kmîmî ngê, Chóó Lémi ngê yi pini u pi tēdê ngê wa a pyódu, n:ii ngê chóó u pi wunê ghîpîghîpî ngê, Chóó Lémi ngê yini u pi ndîi ngê wa pyódu.

*

¹² U kuwó dini ghi ngê Yesu ngê ngomo chóó ka kwo, Dini ghi n:ii ngê nté nyimo l:âmol:âmo knomomê, nmyipe yoo, nwo yoo, nēni yoo, ndáapi ndîi yoo nama a dóó kîgha dé, mu kópu u díy:o díyo yi kmaapî tēdê kmaapî tēdê u nkwo adnya a dóó kîgha ngi, yi ntini u ngwo moo ngomontaa ngmê.*

¹³ Kwo, Ngópuch:anê yoo, kóó kpêê dé, kpâlî kpêê dé, ngwolo kopwe dé p:ee yicha a dóó kîgha dé.

¹⁴ Kwo, Komo tpile doo u ntââ dé, yi ntini daawa ngomontaa ngmê, ngmênê Chóó Lémi ngê dini ghi n:ii ngê yoo mb:aa kpéni wa a pyidu té, wamyedé pyidu ngi, ya mb:aa u ngwo wanyimu pyw:oo.

Yesu Chóó Lémi kóó k:oo kmaapî ndîi p:uu u ngwo ye doo mgongo

Mátiyu 22:1-10

¹⁵ Yélini y:i dnye kmaapî, yi vy:oo pi ngmê ngê Yesu ka kwo, Dyámê mbémê nipi kmaapî daa ndîi kópu. Kwo, Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê kmaapî tēdê kóó k:oo wa a dóó kalé nmo, yi ngwo w:aa d:ud:umbiy:e wannímimo pyw:oo, apii.*

¹⁶ Yesu ngê mgongo ye ngmê kwólu, yepê, Lémi ngmê ngê kmaapî ndîi u l:êê díy:o wo ngmê ngmîdi ngê, pi yilî minê dóó kwólu, yepê, a kmaapî tēdê dp:uu taa dmyeno.

¹⁷ Yesu ngê yepê, Yi wēni dini ghi n:ii ngê dyimê wo, u dpodo pyu ngmê dy:ââ ngê, kwo, Yoo a pwiye we, ala kópu ye nyi vyi, Tpile yilî yintómu machedé, kmaapî ala.

¹⁸ Yepê, Wod:oo yi pini ye loo, u lémi u kópu ye doon:aa tpapê, ngmênê u kwo nganê mbé dniye. Yepê, Pi ngmê ngê kwo, Doo u ntââ

* 14:7: Mát 23:2-3,6

* 14:11: Luuki 18:9-14

* 14:12: Luuki 6:32-35

* 14:15: Luuki 13:29; Tpyuu 19:9

daani nî. Ngada pini ka dpî vyi ngi, A yâpwo têtê kamî kwéli adî ya, yi ghi nîmo mumu.

¹⁹ Yepê, Ngmê ngê kwo, Doo u ntââ daani nî. Ngada pini ka dpî vyi ngi, Pudumakó y:a dî pwila, p:o nînê ñéñé té.

²⁰ Yepê, Ngmê ngê kwo, Doo u ntââ daani nî. Ngada pini ka dpî vyi ngi, Ala ngwo até dî yéé. *

²¹ Yepê, Yi dpodo pyu u lémi ka mê diyé wo, yi kópu yilî u kwo mînê nté ngê, wod:oo yi lémi d:ud:umbiy:e nod:e wo, apê, A wépi lukwe diy:o da pwaa ngmê. Yepê, U dpodo pyu ka kwo, P:aani pee p:aani pee chi lèpî, ngópuch:anê yoo, kóó kpêê dé, kpâlî kpêê dé, ngwokokopwe dé a ñuw:o té.

²² Yepê, Wod:oo loo, yi ngópuch:anê yoo a ñuw:o too, u lémi u ngomo k:oo km:êê too, u kuwó dini ghi ngê u lémi ka kwo, Pi knî m:uu yi p:aa dmi ka tóó.

²³ Yepê, Wod:oo yi lémi ngê kwo, Kn:aa p:aani tpémi al:iî myedê ñuw:o té, a ngomo pèdê nt:ee y:e.

²⁴ Kwo, Yélini mwiyé nê dóó kalê too, a nté pee tp:oo daangmêwa ma ngmê.

*Mwiyé nuw:o u dyimé pywuu dé
Mátiyu 10:37-38*

²⁵ U kuwó dini ghi ngê Yesu ngê kada a y:àngo, doo paa, maa p:uu pi yilî knî y:oo dnye yâmuyâmu, wod:oo ye diyé wo, *

²⁶ yepê, N:iî ngê a p:uu dpodo u l:êê diy:o, u pye mí, u kpâm ghee knî, u tidê mbwó yoo u mbodo kn:ââ vuyuwó daawa yé té, doo u ntââ a p:uu daawa kaalî. Yepê, Myenté, n:iî ngê chóó u nuu u kópu dé u mbodo kn:ââ vuyuwó daawa yé té, doo u ntââ a p:uu myedaawa kaalî.

²⁷ Yepê, Ala kópu ny:ee yó. Yepê, Mu dini ghi ngê pi dono knî y:oo a yoo vy:o yéli adnyin:aa kpakakpaka dé, woni amyimí vya t:oo. Yepê, N:iî ngê a l:êê diy:o dono daawa a vy:u, a l:êê diy:o myedaawa pw:onu, yepê, yi pini wa dpî, a kêê k:oo daamí ghê. *

²⁸ Yepê, A yâmuyâmu ngê ghêli k:iî kêê nangé t:oo, yi kópu p:uu mb:aamb:aa ngê mwiyé dmyinê nuw:o, anmya a yâmuyâmu nê, ó daanmya a yâmuyâmu nê. Yepê, Dyimé pywuu nmye ngmênîné kuwo. Yepê, N:iî ngê u yi adî kwo, Nkéli ndîi ngmênî pwila, lémi ngê u ngwo ní pyódu, yepê, yi pini ngê chóó u ndapî mb:aamb:aa ngê mwiyé dpo kp:aa ngê, mu kópu u diy:o nkéli ñuknî a tóó.

²⁹ Yepê, Chóó u ndapî mwiyé dnyinté wa a kp:aa knomomê, u ndapî doo u ntââ ngê wa pyódu, u nêni knî ye amêdîna:aa nképê. Yepê, Wa dêê knomomê, nkéli daawa pwila knomomê, ye pi knî y:oo wa yumu ngmê, wamyé nkwti ngmê.

³⁰ Yepê, Yi pini p:uu adnyi dané, noko yewo, U yi u ngwo doo kwo, Kópu ndîi ngmênî d:uu, ngmênê kêê dpî. Yepê, A yâmuyâmu ngê ghêli k:iî kêê nangé t:oo, yi kópu p:uu mb:aamb:aa ngê mwiyé dmyinê nuw:o.

³¹ Yepê, Myenté, dyimé pywuu nmye muninê kuwo. Yepê, Lede yoo yi kada pini ngmê, dini ghi n:iî ngê ala kópu wa ny:oo, awo, Kn:aa lede yoo yilî kiyedê pwiyé dnyie, nmî lede yoo daa yilî, yepê, yi pini mbwódo wa yââ, mb:aamb:aa ngê adî nuw:o.

³² Yepê, U yoo doo u ntââ ngê adî ya knomomê, ye yi pini ngê u pi knî angmê dy:ââ, wo lede yoo yi kada pini ka kwowo, L:êê u yi nmo daa kwo, mb:aamb:aa u yi nmo ye kwo, kópu mb:aamb:aa ngê mēpaa l:âmo koo. Yepê, Mwiyé daadî nuw:o knomomê, u lede yoo l:êê têtê wa dy:ââ tumome, wo yéli y:oo wa vya t:oo, kada pini wamyé pw:onu.

³³ Yepê, Myenté, mb:aamb:aa ngê mwiyé dmyinê nuw:o. Yepê, N:iî ngê chóó u kópu dé daawa kée té, doo u ntââ a p:uu daawa kaalî. *

*K:omo ntii u mgongo danêmbum
Mátiyu 5:13; Mak 9:50*

³⁴ Yepê, Ntii mb:aamb:aa. Yepê, Nté tpyópu u mênê ntii daanyi yé knomomê, u n:uu daadî ya, pwópwó ngê wa pyódu, nanê wa ma. Yepê, Ntii vy:êmi têtê nmyi tp:ee ngmanmyi dy:ââ knomomê, pye nkwodo ntii wa vy:êê knomomê, yini pwópwó, u n:uu daadî ya, ye lónté mb:aamb:aa ngê wa pyódu?

³⁵ Yepê, Doo u ntââ. Yepê, U dpodo daadî ya, wanmyi pii ngmê. Yepê, N:iî knî yi ngópu puu a pyede, yi kópu ny:ee y:e, p:uu dny:oo nuw:o. Yepê, N:iî ngê k:omo ngê wunê yâmuyâmu nê, mye yinté pini, u dpodo daadî ya, wani kée.

15

*Sipi tp:oo l:âmo ngêêpî u mgongo
danêmbum*

Mátiyu 18:12-14

¹ Wo ngmê ngê tákisi ngêêpî pyu yilî Yesu ka lee dnyie, yélini Pádisi knî y:oo mwiyé kée tumo, u kwo mye lee dnyie, danêmbum têtê dnyen:aa ng:aang:aa. *

² Yesu yi vy:o doo kwo, mywene u ngwo myedêpwo kwo, wod:oo Pádisi yoo dêêpî pyu yoo dnye nuu mbumu, noko yepê, Lukwe diy:o kí pini pi dono knî yi k:iî a yakmaapî té.

³ Wod:oo Yesu ngê mgongo ye ngmê kwólu, yepê, Kópu nmye ngmên:aa poopoo.

* 14:20: 1 Kódin 7:33

* 14:25: Luuki 18:28-30

* 14:27: Luuki 9:23

* 14:33: Mát 5:27-28

* 15:1: Luuki

⁴ Yepê, Nmyi vy-o pini ngmê, u sipi yonoy-a adî kwo. Yepê, W:amî mbêmê wa ñuw:o té, y:i adnyin:aa kmaapî. Yepê, Ntumokwodo dini ghi ngê, awo, P:o m:aa ñuw:o té. Yepê, Dini ghi n:i ngê wa a kp:aa té, yonoy:a daawa m:uu knomomê, tonoy:a mê chu ayi m:uu knomomê, lukwe, ye ala kópu wa vyi, awo, Yonoy:ani mwo a p:aa, monyi pw:oo we? Yepê, Doo u ntââ, yi kópu daawa vyi. Yepê, Tonoy:a mê chu kmaapî tédê wa a kuwo té, yonoy:ani adî:aa nmy:uu.

⁵ Yepê, Dini ghi n:i ngê amênê pyw:oo, u gha mb:aamb:aa ngê wa pyódu, wa dnyinê, u nkonon wa yé, p:o wa ñuw:o.

⁶ Yepê, U kuwó dini ghi ngê u pyipe knî ye, ngmênêni knî mye yi k:ii, ye wa mbwólú, yewo, A da we, a sipi tp:oo n:i nî nmy:uu, kímêd:a pyw:oo, u kmaapî tp:oo dóó koo. *

⁷ Yepê, N:i ngê dono u maa dpo kuwo, Chóó Lémi ka dpo diyé, yi pini u l:êê dîy:o Chóó Lémi u gha d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa ngê dpî pyódu. Yepê, Yini sipi yonoy:ani ntee pini. Yepê, N:i yoo yi nuw:o dmi alanté a tóó, apu, Nmo mb:aamb:aa dé, yepê, yi yéli Chóó Lémi ka daawa diyé dmi. Yepê, Yi l:êê dîy:o Chóó Lémi u gha mb:aamb:aa ngê daawa pyódu.

Ndapî lâmo ngêêpî u mgongo danêmbum

⁸ Yepê, Pyââ ngmê u ndapî y:a njini adî ya, yononi lâmo wa a ngee knomomê, lukwe, ala kópu wa vyi, Mwo a p:aa? Yepê, Kêle, yi kópu daawa vyi. Yepê, Wadî nmy:uu, u tpile yintómu wa w:ee té, u ngomo maknopwo ghi wa a ghi:i, u dí amênê pyw:oo.

⁹ Yepê, Dini ghi n:i ngê amêdê pyw:oo, u pyipe knî ye, ngmênêni knî mye yi k:ii, yewo, A da we, ndapî:lâmo n:i nê ngópu, até mêt:a pyw:oo.

¹⁰ Yepê, Myenté, dini ghi n:i ngê pi ngê u dono yilî dpo kuwo té, Chóó Lémi ka dpo diyé, enjel yintómu yi gha dmi mb:aamb:aa ngê dpî pyódu. Yepê, Yélini a ka wunê lèpî nyédi, yi dono wunê kuwokuwo tumo, Chóó Lémi ka mêt:wunê diyédiyé té. Yepê, Yi l:êê dîy:o nmyi gha dmi lukwe dîy:o mb:aamb:aa ngê daa tóó.

Pini n:i tp:oo lâmo a ngêpa wo u mgongo danêmbum

¹¹ Yesu ngê Pádisi knî ye mgongo ngmê kwólú, yepê, Pi ngmê, tp:oo miyó doo ya.

¹² Yepê, Kaapeeni ngê u mí ka kwo, M:aa, ñmile yilî a mbwó k:ii ala ngwo nye yéepi. Yepê, Wod:oo yi mí ngê u tpile yintómu ye yópu.

¹³ Yepê, Wo wéni knî yi k:oo kaapeeni ngê u tpile woni pi knî ye y:ee too, u kwo pwila tumo, wod:oo kada a y:ángo. Yepê, Dyámê pee ngmê mbêmê chono daa loo, y:i doon:aa

ya, u ndapî yilî u pyipe knî yi p:uu mí dyênê ngê, nipi dnyen:aa mbwaa ndani.

¹⁴ Yepê, U tpile yilî yintómu lâmo mínê ngópu, yed:oo yi dyámê pee p:uu m:uu ndîî ngmê ghê wo, nté chedê ngê pyodo, yi pini ngê dómudómu myedê pyw:ángo.

¹⁵ Yepê, Yi p:aa ni ngmê p:uu doon:aa dpodo, u mbwémê w:uu ka dpîmon:aa vuywo, ngmênê u dpodo u pywuu doo u ntââ yidpîmo a ngêêpî, nté pee tp:oo yidpîmo pîpî.

¹⁶ Yepê, Ntini n:i mbwémê knî y:oo dnyimo a pyw:émî, u yi u ngwo dpîmo kwo, Yi ntini my:aa ma, ngmênê doo u ntââ, yi ntini daapî ndîî.

¹⁷ Yepê, U nuw:o u kwo yimênê diyé wo, apê, Ng:aanî dómudómu. Apê, M:aa p:uu dpodo pyu knî y:oo dye ghi yintómu u ntââ ntini yiwunê pîpî ngmê.

¹⁸ Apê, M:aa ka p:o mênê lèpî, M:aa ka ala kópu an:uu vyi, M:aa, Chóó Lémi ka noo dono, nga myenoo dono.

¹⁹ Doo u ntââ ñm:ee ngê mêt:aanî ya, ñmodo pyu ngê pyódu nédi.

²⁰ Yesu ngê yepê, Wod:oo kada a y:ángo, u mí ka p:o mêt diyé wo.

Yepê, Chono dêpwo a m:i, u mí ngê y:i a módu. Yepê, Tp:oo u mí ka ch:anê wo, u mí ngê mbêpê a puwâ, maa p:uu mínê pyódu ngê, tp:oo u kede paa t:ángo, dmi ngmidî kpo, ñ:uu kpââ pee p:uu dyíngo.

²¹ Yepê, Tp:oo ngê kwo, M:aa, Chóó Lémi ka noo dono, nga myenoo dono, doo u ntââ ñm:ee ngê mêt:aanî ya.

²² Yepê, U mí u kwo daa nod:e wo, u dpodo pyu knî ye yepê, Ngomo k:oo kpídî mb:aa ngmê nya yó, límilímî ngê u mbwo nyi t:ee yó, yu dópo dé yuwo mye t:ee dóó, pi yintómu yi lama yaa we, Ala a tp:ee njini.

²³ Yepê, Pudumakó tp:oo n:i p:uu ntênê yilî a t:a, ngmênî yia yó, kmaapî ndîî ngma a p:aa koo,

²⁴ mu kópu u dîy:o a tp:ee na a ka kípwene, kímêdê pyidu, na a ka lâmo a ngêpa wo, ngmênê até maa t:aa. *

²⁵ Yesu ngê yepê, Yi dini ghi ngê tp:oo kaa dpodo tédê doo ya. Yepê, Dini ghi n:i ngê p:o mêt:oo a diyédiyé, maa p:uu apê, M:aa k:ii nyi ngomo k:oo lukwe u dnyengi ka kwo, lukwe dîy:o ka yumu té, ka wéti té, ka kâákâá té.

²⁶ Yepê, U mí u dpodo pyu ngmê ka kpede mbê wo, u kwo póó wo, kwo, K:ii lukwe ngma a pyodopyodo, ló mât:awe ngmêyi t:aa?

²⁷ Yepê, Yi dpodo pyu ngê kwo, M:wó kímêdê diyé, mí ngê nté pee u l:êê dîy:o ngmêkêdê lâmo, mu kópu u l:êê dîy:o dími pwene, mêt:kêda diyé, vyílo yi dnyengi ye kwo.

²⁸ Yepê, Tp:oo kaani d:ud:umbiy:e u mí ka nod:e wo, u yi u ngwo dêpwo kwo, Yi ngomo

* 15:6: Luuki 19:10 * 15:24: Epeso 2:1,5; 5:14; Kílosa 2:13

k:oo ní kee. Yepê, Wod:oo u mí kuwa u kwo a pwii wo, kwo, Ngomo k:oo a kee.

²⁹ U mí ka kwo, Kí m:aaani yilí kínê vy:ungo, m:uu wâpu noo dpodo. Kwo, Ngópu yilí dípíngmê kn:aadi ngê, ngmênê yenté kópu a nga dipíngmê d:uu ngê, nunukwéti a pyipe kní yi k:ii nmo myedipengmê kpo.

³⁰ Kwo, N̄m:ee ngê napí yilí téli pyââ kní yi p:uu mí dyênê ngê. Dini ghi n:ii ngê p:o mède díyé, pudumakó u l:êê díy:o lukwe díy:o ngmêchi vy:a.

³¹ U mí ngê kwo, A tp:ee, al:ii dye ghi yintómu ng:ii nye tóó mo, tpile yilíni a ngópu a tóó, n̄eni dé.

³² Kwo, Doo u ntââ mwó módó daapaa t:aa, mu kópu u díy:o na a ka m̄ini pwene, kímêdê pyidu, l:âmo mínê ngêpa wo, kímêd:a pyw:oo.

Yesu ngê Pádisi kní ye yepê, Nmyo yi pini tp:oo kaa ntee pini dé.

16

Lémi dóó pyu u mgongo danêmbum

¹ Yesu ngê p:uu ndiye pyu kní ye mgongo ngmê kwólu, yepê, Ndaápi ngmê, u stówa ndíi ngmêdoo kwo. Yepê, Pini n:ii ngê yi stówa dpímo y:enê, ndaápi p:uu dpímo dpodo, u lémi u ndapí chóó dpímo pípi. Yepê, Ndaápi ngê yi kópu u tuu kâa pee dini ghi n:ii ngê nyongo,

² stówa y:enê pyu ka pi ngmê dy:ââ ngê, kwo, A pwiyé we. Yepê, Ndaápi ka loo, ndaápi ngê kwo, Ngópu ngmêkídi ny:oo, lukwe díy:o a ndapí nye pípi. A stówa k:oo tpile yilí mb:aamb:aa ngê nyi l:âmo té, n:aa dyede ngi, a p:uu mēdaanyi dpodo.

³ Yepê, Stówa y:enê pyu ngê ala kópu vvu, apê, A lémi ngê kuwa ka kapí nê, angenté wani pyódu. Apê, Nê pi vy:ee, mēd:aa kíli dpodo u ntââ, myenté doo u ntââ a n̄eni kní ye daanin:aa ndapí dmyinê, mywene a nga amí ghê.

⁴ Yesu ngê yepê, U kuwó dini ghi ngê nuw:o ghi ngma a pyw:ângo, apê, Pi yilí a pyipe ngê n:aa pyépi, dini ghi n:ii ngê a lémi ngê kuwa wa kaa nê, yi ngomo k:oo ngomo k:oo u nkwo anin:aa kmaapi.

⁵ Yepê, N:ii dé yi tp:uu yilí yi ndaápi u piye dnye kwo, yini kní ye pi dy:ââ ngê, yepê, A pwiyé dniye. Yepê, Ngmêngmênté doo taataa, stówa y:enê pyu k:ii tumutumu dpímon:aa danêmbum.

⁶ Yepê, Stówa y:enê pyu ngê ngmê ka kwo, N̄m:uuni a lémi u piy:e a kwo, yonoy:a. Kwo, N:aa ngêépi ngi, puku yedê limoy:a módó n:aa vyeé, mwo mo u p:aa, mē limoy:a ñyóó modo k̄lí ngi. Kwo, Kópuni dí d:uu, pi ka nangê vyi.

⁷ Yepê, Myomoni ka kwo, N̄m:uu yono yonoy:a a lémi u piy:e a kwo, n:aa ngêépi ngi, puku yedê my:oo yonoy:a módó n:aa vyeé, mwo mo u p:aa, wolo yonoy:a ñyóó modo k̄lí ngi. Kwo, Kópuni dí d:uu, pi ka nangê vyi. Yepê, Stówa y:enê pyu ngê yinté doo k̄é, pi yilí u pyipe ngê u ngwo pyódu ngê.

⁸ Nmí Lémi ngê yi stówa y:enê pyu dono chaa kwólu, mu kópu u díy:o nuw:o ndíi u kópu yi d:uu ngê. Dyámê mbêmê tpémi nuw:o ndíi mbêmê yi chóó ye wunê vvuwo nyédi, ngmênê pywápê u yoo, nuw:o tédê mbêmê yi chóó ye wunê vvuwo nyédi.

⁹ Yi kópu u l:êê díy:o Yesu ngê yepê, Chóó Lémi nmyi pyipe ngê pyódu yé. Yepê, Ndapíni nmyi ngópu a tóó, ngópuch:anê yoo u ngwo dmyinê ngêépi dé, Chóó Lémi ngê u nkwo wa ngee nmyo, ya mb:aa n:ii chedê ngê daawa pyódu, u ngwo anmyimo pyw:ee ngmê.*

¹⁰ Yepê, Tpile pywupwi tédê pi ngmanyi dy:ââ, u l:êê díy:o ndapí u kwo anyi y:oo, n:ii ka ndapí tédê ngmanyi y:oo, daangmêwa mgípa kwolo, u ntââ yi pini ka ndapí ndíi am:ii y:oo, myedaawa mgípa kwolo. Yepê, Ngmênê n:ii ka ndapí tédê ngmanyi y:oo, wa dóó ngi, napí wa mgípa kwolo, yi pini ka ndapí ndíi nangmê y:oo, wamyé dóó ngi.*

¹¹ Yepê, Chóó Lémi ngê ngópuch:anê kní yi l:êê díy:o ndapíni nmyeda k̄é, ye daanmyi y:ee knomomê, anmyi mgípa kalé knomomê, ye tpile mb:aa ndéndê nmye daawa a k̄é.

¹² Yepê, U ndapí wanmyi mgípa kalé knomomê, ye tpile mb:aa nmye daamuwa a k̄é.

¹³ Yepê, Doo u ntââ pi ngmídi lémi miyó dé yi p:uu daadi dpodo. Yepê, Woni u kwo adí diya, woni u nuu u pi ngê adí ya, woni ka dnyinté adí ng:aa, woni u dnye mb:aamb:aa ngê adí nyemí. Yepê, Doo u ntââ ndapí Chóó Lémi yi p:uu kwodonkwodo daanyi dpodo. Yepê, Chóó Lémi cháachââ ndíi kópu ngê nmye choo ya, ndapí km̄ênêkm̄ênê tédê kópu ngê nmye choo ya.

¹⁴ Yi danêmbum tédê Pádisi yoo ngmêdoo kwo, Yesu u danêmbum dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, dnye yumuyumu, mu kópu u díy:o ndapí u yi mb:aamb:aa ngê y:e doo kwo.

¹⁵ Wod:oo Yesu ngê Pádisi kní ye yepê, Pi kní yi ngíma nmyi chóó nmyi pi dmi nmye km̄imí tumo, ngmênê Chóó Lémi ngê nmyi gha dmi u lama dé. Yepê, Kópuni nmyi gha vy:o dpo m:uu, ngmênê u kwo dono, mu kópu u díy:o pi kní yi nuu u kópu dé, Chóó Lémi ka ngmênê u kwo doo u nuu u kópu dé.

Yesu ngê Pádisi yoo yi ng:aa dmi u ngwo t:ângo.

* 16:9: Luukí 12:33-34; 14:12-14

* 16:10: Luukí 19:17-26

¹⁶ Yesu ngê yepê, Dêêpî kópuni Mósisi ngê a d:êê too, kópuni Chóó Lémi u komo kapî pyu knî y:oo myedê d:êê tumo, dye ghi daadîi pi knî ye yi kópu dyuu kímmyee a tpaépê dé, myenmyee a tpiye dé. Yepê, Nmyi chóó nmyi dêêpî kópu dyuu pi knî ye myenmyee tpaépê dé, nmyi pi dmi u ngwo nmyee a kmîmî, ngmênê yi dêêpî kópu dyuu yi chââchââ pi knî ye doo u nt:ââ ngê dpî pyódu, u nkwo nmyimo kéké dé, yi yoo kuwa nmyimo kapî dé. Yepê, Ngmênê Njon Baptist ngê kópu kamî kn:ââ ngmê chópu. Yepê, Ala ngwo pi knî ye yenîmo, Nmyi dono a kuwo too, Chóó Lémi kóó k:oo ghê dmyeno. Yepê, Yi dono u nkwo wunê kuwokuwo tumo, a kadakada nyédi, apu, Chóó Lémi kóó k:oo nmî kee dmi.

¹⁷ Yepê, Ngmênê mbóó dyámê ntee chedê ngê ghêlî k:iî daawa pyaa knî, Chóó Lémi u dêêpî kópu dyuu ndêndê yintê chedê ngê daawa pyódu. Yepê, Nmyi dono yilî daanmyinê kuwo knomomê, ye Chóó Lémi ngê yi dêêpî kópu dyuu mbêmê wa ndyîko nmyo, wamye kpada nmyo. *

¹⁸ Yepê, Dyimê pywuu nmye ngmênîné kuwo. Yepê, Yéyéyé u dêêpî kópu dyuu ndêndê chedê ngê daawa pyódu, doo u ntââ myedaanmyi ngmêê ngmê. Yepê, Pini n:iî ngê u kpâm dpî kpîpî, yi pini ngê kn:aa pyópu kímungê nya. Yepê, Yi pini ngê kn:aa pyópu muwa nya knomomê, ye daa yéyéyé u kópu ayi d:uu, ngmênê pyââ ti u kópu ayi d:uu. Yepê, Myenté, pyópuni u moo ngê mwiyé dpî kpîpî, n:iî ngê yi pyópu wa nya, daa yéyéyé u kópu ayi d:uu, ngmênê pyââ ti u kópu ayi d:uu. *

Ndáápi pini dê Lasadas yi danêmbum

¹⁹ Yesu ngê Pádisi knî yi p:uu mgongo ngmê kwólu, yepê, P:êê nmye ngmênîné nj:iî, p:uu dmyinê nuw:o. Yepê, Pi miyó, woni ndáápi ndîi, woni pinté. Yepê, Ndáápi u kpîdi mb:aa dé, u ntê mb:aa, u tpile yilî yintómu mb:aamb:aa dé.

²⁰ Yepê, Pinté u pi Lasadas, ngópuch:anê, u pââ yimo vyi, dye ghi yintómu ndáápi u ngomo nkîgh:ê dpîmon:aa ya, yi myedpîmon:aa dpî.

²¹ Yepê, U yi u ngwo doo kwo, Ndáápi ngê ngee nêne, ntê kmononi d:uu kê, a ka a kê ngê, ngmênê yi ndáápi ngê dèdpîmo ngêêpî, u kwo myedaa ch:anê wo. Yepê, Doo dómudómu, mye mg:eme wo, k:omo tpile w:ââ knî y:oo u yimo dnyimon:aa dèédêé dé, ngmênê doo u ntââ daapodo ngm:iî kîgha dé, ndáápi ka myedaa ch:anê wo.

²² Yepê, Dini ghi n:iî ngê pwene, enjel knî y:oo Chóó Lémi kóó k:oo ñuwo: ngópu, Epilaham u nkîgh:ê mí ye ngópu, yi doon:aa ya. Yepê, U kuwó dini ghi ngê ndáápi mye

pwene, ntóó kmênê ngópu, yed:oo ndiya mí gho, wélîlî ndîi mínê pyw:ango.

²³ Yepê, Yi vyu wo, apê, Lasadas Epilaham u nkîgh:ê moda too ó!

²⁴ Yepê, Wod:oo Epilaham ka mbwolo, kwo, Káákáâ, nga d:oo ch:anê wo, u ntââ Lasadas anyinê dy:ââ, mbwaa kuu k:oo kóó pyââ a kmênêkmênê, a dêê yedê wumî nkênkê kîgha, mu kópu u díy:o mgîni vyîmî ndîi atêda pyw:oo, ndiya.

²⁵ Yepê, Epilaham ngê kwo, A kee, dyámê mbêmê munyoo a ya, yi nuw:o ngî kwéli. Kwo, Tpile mb:aa ngópu dèpwo a ghêdê, Lasadas u ya dono, tpile u ngópu dèpwo a ya. Kwo, Ala ngwo ya mb:aa atê dumu pyw:oo, ngmênê anyinê wélîlî mgîni vyîmî.

²⁶ Myenté, kwo, nmî kéli ghê nkéli weelyunkoo ntee ghi ye too, yi maa daa t:a. Kwo, N:iî ngê u yi adî kwo, Nmye nê lê, doo u ntââ, nmye daawa a lê, myenté n:iî ngê u yi amya a kwo, Al:iî nê lê, myedoo u ntââ, daawa a lê.

²⁷ Yepê, Ndáápi ngê kwo, Káákáâ, u ntââ Lasadas M:aa u p:o wanyi dy:ââ, a mbwó yi limi kíyêdê too.

²⁸ Kwo, Ala kópu ye dp:uu vyi ngê, Nmyi mbwó nt:anê nangmê yââ, mínê wélîlî mgîni vyîmî.

²⁹ Yepê, Epilaham ngê kwo, Kópuni Mósisi ngê a d:êê too, kópuni Chóó Lémi u komo kapî pyu knî y:oo myedê d:êê tumo puku yedê ka pyede. Kwo, Mwó knî y:oo dny:oo a kpââ dé.

³⁰ Yepê, Ndáápi ngê kwo, Káákáâ, kwo, yenté doo u ntââ, ngmênê pi kpêñî ngmêwa a pyidu, ye wa lê, yed:oo yi dono wa kée t:oo, a nt:anê daawa a yaa dmi.

³¹ Yepê, Epilaham ngê kwo, Kópuni puku yedê a pyede daawa ny:ee t:oo, ye k:omo tpile pi kpêñî ngmêwa pyidu, u kwo myedaawa ng:aa mbê dmi, yi nuw:o dmi myedaawa ngmêê t:oo. *

17

Yesu ngê kópuni vyu, dono p:uu Mátíyu 18:6-7,21-22; Mak 9:42

¹ Yesu ngê p:uu ndiye pyu knî ye yepê, Kópuni knî yi l:êê díy:o pi knî y:oo maa mb:aa wa kn:aadi ngmê, yi kópu dyuu maa nkîgh:ê adnyi kwo, ngmênê n:iî ngê yintê kópu yi máádi nkîgh:ê ngmada a ñeñe, yi pini d:ud:umbiy:e choo nkîngê.

² Yepê, Pini n:iî u l:êê ghi mbêmê pi kamî knî y:oo maa mb:aa wa kn:aadi ngmê, Chóó Lémi ngê yi pini dnyintê daawa kpada. Yepê, Pi knî y:oo yi pini mwiyé wo mgîmî ngópu, chéêpî pââ ndîi nódo ngmêwo kudu ngópu, mbéli u kwo wumê kalé ngópu, ye yi dono ndîi daapi d:uu ngê, Chóó Lémi ngê dpodombiy:e daapaa kpada.

* 16:17: Mát 5:18

* 16:18: Mak 10:11-12; 1 Kódin 7:10-11

* 16:31: Njon 11:44-48

³Yepê, Nmyi chóo nmye dmyina a vyyuwo.

Yepê, Nmyi mbwó ngé dono kópu angmê d:uu, ye u kwo dpí kwódu yó. Yepê, U dono dpo kuwo knomomê, ye u dono nmyi mbodo kn:ââ vyyuwo dpí kéé yó. Yepê, Ntââ u ngwo nangê vyyu. *

⁴Yepê, Komo tpile wo ngmídi k:oo yi pini nmyi p:uu pyud:o adí dono knomomê, tpéé kópu pyud:o wa vyi knomomê, nmyewo, Dí kn:aadi, daamuní d:uu, ye u dono nmyi mbodo kn:ââ vyyuwo pyud:o dpí kéé yó, mênangê ngí. Yepê, Ntââ u ngwo myenangê vyyu.

Yesu ngé kópuni vyyu, kélímí p:uu

⁵Yesu u dyépi kní y:oo nmí Lémi ka kwo, Nmí kélímí ndíí ngé pyódu ngí. *

⁶Nmí Lémi ngé yepê, Lukwe díy:o nmyi kélímí daa ndíí tp:oo? Yepê, Chipa w:uu u mênê w:uu n:ii a kwo, yi tpile daa ndíí tp:oo, apíi? Yepê, Nmyi kélímí wo yintoo, ye kí nképe ka pídmí vyi ngmê, Kada yéni, nt:ee nyi ghé, yepê, yi kópu ntênê paa d:uu, nt:ee paan:aa ghé. *

Yesu ngé u yoo yi pi dmi knímí u ngwo ye kwódu ngé

⁷Yesu ngé u yi dépwo kwo, A yoo kní y:oo yi pi dmi dny:oo knímí dé, yi kópu u l:éê díy:o dyimê pywuu ye ngmê y:ángo, yepê, Pi mupwokní ngmê yápuwó tédê adnyin:aa dpodo. Yepê, Lukwe, ntumokwodo yi pini ngé u kpám ka wa vyi, kwowo, Chi lime, nté n:aa ch:eech:ee?

⁸Yepê, Kéle. Yepê, Yi pini ngé u kpám ghee kní p:o kada wa kaa té, u kpám ka kwowo, Chin:aa nté ch:eech:ee, kuwó nínê kwo. Yepê, Yi pini p:o dini ghi n:ii ngé wa t:aa, nté tpyópu ndiya wa m:uu, lukwe, u kpám wa chaa kwolo, kwowo, Y:ay:a chi pwiyé?

⁹Yepê, Kéle, u dpodo y:i a tóó.

¹⁰Yepê, Nmyo myenté dé. Yepê, Chóó Lémi u déêpí kópu dyuu yintómu wanmyi chápu t:oo, ye nmyi chóo nmyi pi dmi nangê kní. Yepê, Ala kópu dpí vyi yó, Dpodoní nmo a kpo, vyylo yidu dóó, daa chaa kígha u dpodo yidu dóó.

Yesu ngé pi y:a u ngwo pyi ngé n:ii kní yi p:uu too pee mbíi leprísi doo ya

¹¹Dini ghi n:ii ngé Yesu, p:uu ndiye pyu kní yi k:ii, Njedusalem dnye lépí, Nkálili Wee Samédiya Wee yi kélí ghé dnye paa.

¹²Daa kêmakéma p:aa ngmê dnye taataa, pi y:a maa p:uu a pyódu ngópu, too pee mbíi leprísi ye doo ya. Yi pini y:a kní y:oo Mósisi u déêpí kópu dyuu chápu ngópu, Yesu p:uu yi nkígh:ê daa ní dnye, *

¹³dpodombiy:e u kwo mbó dnye, kwo, Yesu, nmí lémi, nga dp:oo ch:anê dnye?

¹⁴Yesu ngé yi m:uu too, yepê, Njedusalem lee dmyeno, kpêê yiyé pyu ngé amí m:uu nmyo, wod:oo kada a y:ee ngópu. Maa p:uu too pee mbíi yi p:uu machedê ngé pyodo. *

¹⁵Yi vyi:o pini ngmê ngé dini ghi n:ii ngé a w:ee ngé, apê, Aténgê dí pwiyé, mêdê diyé wo, Chóó Lémi dpodombiy:e tââ doo chaa kígha.

¹⁶Yesu yu km:ee dyimê wo, doo kwunok-wuno. Yi pini daa Nju pi, Samédiya pi. *

¹⁷Yesu ngé pi kní ye yepê, Pi y:a kídí pyi, angênê mé chu.

¹⁸Yepê, Lukwe díy:o Chóó Lémi u yoo vyi:o pini chu kní y:oo, Chóó Lémi doon:aa kwuno ngópu, kn:aa p:aani pi ngmê ngé u mo até d:uu kwuno.

¹⁹Wod:oo Yesu ngé kwo, Gh:éêdê, kada a yéni, ngélmí u l:éê díy:o chi pwiyé.

Chóó Lémi ngé dini ghi n:ii ngé u yoo chóó ada a y:enê

Mátiyu 24:23-28,37-41

²⁰Pádisi kní ngmê Yesu ka póó dnye, kwo, Chóó Lémi ngé u yoo y:enê kn:ââ chóó anté dini wa chaa? Yesu ngé yepê, Chóó Lémi u yoo y:enê doo u ntââ ngwolo ngé daanmyi m:uu ngmê. *

²¹Yepê, Doo u ntââ pi ngé daawa vyi, Alíi kn:ââ kédê chaa, ó mwi kn:ââ keda chaa, mu kópu u diy:oo wod:oo yi kópu nmyi vyi:o ka tóó.

²²Wod:oo Yesu ngé p:uu ndiye pyu kní ye yepê, Díyo Chóó Lémi u Pi Ndéndê wanmy:uu tpy:oo ngmê, anmyi t:âât:ââ, ngmênê límlímí ngé daawa t:aa. *

²³Yepê, Dye ghi kní ngmê ngé pi kní y:oo ala kópu nmye wa vyi ngmê, nmyewo, Chóó Lémi u Pi Ndéndê alíi ka tóó, ó mu p:aani kíyedê tóó. Yepê, Ye n:uungmê ng:aa mb:anê, y:i nangmê ní.

²⁴Yepê, Daa p:aa ngmídi tpémi y:oo Chóó Lémi u Pi Ndéndê wa m:uu ngmê, ngmênê pi yintómu kní y:oo wa m:uu ngmê. Yepê, Lími ntee dpí pywáí, pi yintómu kní y:oo ntee dpí m:uu ngmê, Chóó Lémi u Pi Ndéndê yinté amye m:uu ngmê.

²⁵Yepê, Ngmênê ala dini ghi u yoo kní y:oo mwiyé wa mb:ii ngmê, dono u ngwo wa d:uu ngmê.

²⁶Yepê, U kuwó dini ghi ngé Chóó Lémi u Pi Ndéndê amêdê diyé. Wéni n:ii ngé amêdê diyé, pi lama daadí ya. Yepê, Nówa u dye ghi ngé yoo ntee doo a kwo, wéni n:ii ngé Chóó Lémi u Pi Ndéndê amêdê diyé, yoo yinté amya kwo.

²⁷Yepê, Nówa u dye ghi ngé yoo dédnymio a nkíngê, dnya a kmaapi, dnya a mbwaa

* 17:3: Mát 18:15-17 * 17:5: Mak 9:24 * 17:6: Mát 17:20; 21:21 * 17:12: Lev 13:45-46 * 17:14: Lev 14:1-4; Luukí 5:14 * 17:16: Njon 4:9 * 17:20: Njon 3:3; 18:36 * 17:22: Luukí 21:7-8

ndaní, dnyimo a yééyéé, u dí wéni n-ii ngé Nówa p-uu nkéli k:oo wo dnyie, wo yéli vyi ngé vyá.

²⁸ Yepê, Nówa u dye ghi ngé yoo daa yi lama ntee a pw:oo dnyie, Loté u dye ghi ngé mye yinté. Yepê, Yoo dnya a kmaapi, dnya a mbwaa ndaní, dnya a tpile pywupwi, dnya a nté woo kapi, dnya a ngomo wuwó.

²⁹ Yepê, Wéni n-ii ngé Loté ngé Sodom a kuwo ngé, ndê mbóo p-uu ngea a ndê wo, yi p:aani d:ud:umbiy:e a vuyuwó ngé, pi yintómu ma too.

³⁰ Yepê, Wéni n-ii ngé Chóó Lémi u Pi Ndéndé amêdê diyé, mye yinté, yoo dono daa yi lama yi kpadakpada tédê wa lee dmi.

³¹ Yepê, Yi wéni ngé n-ii u ngomo ma-knopwo adí ya, limilimi ngé dpi mbêpê we, u ngomo k:oo mêkingé kee, u tpile kídangmên:aa ngí. Yepê, Myenté pini n-ii u yâpwo tédê adín:aa dpodo, u p:o mêkingé diyé, u tpile kíngmê nya, limilimi ngé dpi mbêpê we. *

³² Yepê, Loté u kpâm p-uu nuw:o ngí kalé yó, pyópuni mêtê diyé wo, apê, A p:aa ndê ngé modo pipi, u ngwo pwene.

³³ Yepê, N-ii chóó u ghê p-uu adí nuw:o, u ghê l:âmo wa a ngee, n-ii u ghê p-uu daadi nuw:o, ghê ndéndé wa a pyw:oo.

³⁴ Yepê, Yi mgídi ngé pi miyó ngmítédmino adpi dpi, enjel kní y:oo woni wa ngí ngmê, woni wa a kuwo ngmê.

³⁵ Yepê, Pyââ miyó adpi ghee, enjel kní y:oo woni wa ngí ngmê, woni wa a kuwo ngmê.

³⁶ Yepê, Pi miyó yâpwo tédê adpi dpodo, enjel kní y:oo woni wa ngí ngmê, woni wa a kuwo ngmê.

³⁷ Yesu ka p-uu ndiye pyu yoo u kwo póo dnyie, kwo, Nmí Lémi, yi kópu ló y:i wa pyódu? Yesu ngé yi póo ye daa vyá, ngmênê ala mgongo ye yi kwólu, yepê, Chaapyu w:uu nt:ee ngmanmyi m:uu ngmê, anmyinê w:ee ngmê, anye, mgomo k:ii a kwo. Yepê, Doo u ntââ yi kópu daanmyi kn:aadi ngmê.

18

Kóté y:enê pyu dono u mgongo danêmbum

¹ U kuwó diní ghi ngé Yesu ngé p-uu ndiye pyu kní ye mgongo ngmê kwólu, u nt:u kópu, dye ghi yintómu Chóó Lémi ka dny:oo ngépê, kíngí yé ngmê. *

² Yepê, P:aa ngmê, kóté y:enê pyu ngmêdoo ya, Chóó Lémi dèdpímo cháâcháâ, yoo myedèdpímo cháâcháâ.

³ Yepê, Yi p:aani kuknwe ngmêdoo ya, pi ngmê ngé u tpile kní mwiye ngma a t:âmo ngé. Yi kuknwe kóté y:enê pyu ka dpímo lèpí, kópu, Ngee nédi, pini n-ii ngé a tpile t:âmo too, u kwo vyi ngí, a ka mêtê kê téne.

⁴ Yepê, Dye ghi daadi kóté y:enê pyu ngé yi kuknwe dèdpímo ngéêpí, u kuwó diní ghi ngé apê, K:omo tpile Chóó Lémi diní cháâcháâ, yoo myedíní cháâcháâ,

⁵ ngmênê kí kuknwe ngé dyaa yono a ka dé chedê, a ngíma dé kaalí, ala ngwo n:aa ngéêpí, yi kpáapi n:aa kóté kígha, kuknwe ka u tpile yintómu u kwo mêtewunê diyédiyê kígha.

⁶ Nmí Lémi ngé yepê, Kópuni yi kóté y:enê pyu dono ngé vyu, yi kópu p-uu dmyinê nuw:o.

⁷ Ye póo wo, yepê, W:êêní mgídi vy:o Chóó Lémi ka chóó u yoo adnyí ngépê knomomê, lukwe, u kwo wa ch-anê dmi, ó daawa ch-anê dmi, limilimi ngé wa ngee té, ó daawa ngee té? *

⁸ Yepê, Mgi daawa puwâ, limilimi ngé wa ngee té. Yepê, Ngmênê diní ghi n-ii ngé amênê diyé, a yoo vy:o pi yémi adí kwo. Yepê, Kuwa yéli y:oo kíngí chedê nmyo. Yepê, Yi kuknwe dmyina a n-ii, ngépê tédê chaa dmyinê chedêchedê, Chóó Lémi ngé u ngwo wa a ngee nmyo, wo yéli wa dêê dmi, daawa chedê nmyo.

Pádisi pini dê tákisi ngéêpí pyu yi mgongo danêmbum

⁹ Yélini y:oo apu, Nmo mb:aamb:aa dé, wo yéli dono dé, yi yéli yi p-uu Yesu ngé mgongo ngmê kwólu,

¹⁰ yepê, Pi miyó, Chóó Lémi u ngomo k:oo ngépê tédê lee knopwo, woni Pádisi, woni tákisi ngéêpí pyu.

¹¹ Yepê, Pádisi ghêédí wo, yoo yi ngíma u mo mîné ghê wo, alanté doo ngépê, Chóó Lémi ka kwo, Mw:âákó a Lémi, dye ghi yintómu nnyiné ngéêpí noo, u l:êê díy:o a l:êê ghi mb:aamb:aa dé, pi yilí ntee, d:aa yinté, d:aa kmungo pyu, d:aa kêêmí kapi pyu, d:aa pyââ ti pyu, d:aa kí tákisi ngéêpí pyu ntee pini. *

¹² Kwo, Wiki yintómu kní yi k:oo wo miyó dé yi k:oo nté diní pipi ngé, nga u ngwo nínê ngépê yédi. Kwo, Ntini n-ii dpo pyw:oo, diní mgípa kígha ngé, dyuu y:a dpo pyidu, yononi mbwó nmodo pyu kní ye dpi y:oo. *

¹³ Yesu ngé yepê, Pádisi yinté doo ngépê, ngmênê tákisi ngéêpí pyu mwada y:i u mo a ghê wo, u dono kní yi l:êê díy:o kame doo kwo, tpéê kópu yilí doo tpapê, mbodo a ny:ii ngé, Chóó Lémi ka kwo, A Lémi, nga d:oo ch-anê wo, a dono yilí nguwo wanyí kée té?

¹⁴ Yesu ngé yepê, Ala kópu ny:ee yó. Yepê, Tákiisi ngéêpí pyu u dono yilí p:ee chedê ngé pyodo, ngmênê daa Pádisi, mu kópu u díy:o n-ii ngé chóó u pi a knímí ngé, Chóó Lémi ngé yi pini u pi tédê ngé wa a pyódu, n-ii ngé

* 17:31: Mak 13:15-16

* 18:1: Lóma 12:12; Kílosa 4:2; 1 Tes 5:17

* 18:7: Tpyuu 6:9-11

* 18:11: Luuki 16:15

* 18:12: Mát 23:23,28

chóó u pi wunê ghîpîghîpî ngê, Chóó Lémi ngê yini u pi ndîi ngê wa pyódu.

Pi kní y:oo yi tp:ee dmââdîma Yesu ka u ngwo ñuw:o tumo

Mátiyu 19:13-15; Mak 10:13-16

¹⁵ Pi ngmê kní y:oo yi tp:ee mbópo Yesu ka a ñuw:o tumo, apê, Kóó yi mbêmê nyi yé ngê, ngmênê Yesu p:uu ndiye pyu kní y:oo yi m:uu tumo, ye kwódu ngópu.

¹⁶ Ngmênê Yesu ngê yepê, A ka a ñuw:o teñe, ye namê kwódu yé, mu kópu u díy:o tp:ee dmââdîma ntee yéli Chóó Lémi ngê chóó adí y:enê dé.

¹⁷ Yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaépê, yepê, Tp:ee ngê u mí u dnye ntee a nyémí ngê, n:ii ngê Chóó Lémi u dnye yinté daadi nyémí, Chóó Lémi ngê yi pini wa mb:ii, kóó k:oo daawa kâa.

Ndáápi ngmê u danêmbum

Mátiyu 19:16-30; Mak 10:17-31

¹⁸ Kada pini ngmê Yesu ka póó wo, kwo, Nmí ndiye kígha pyu mb:aa. Kwo, Ló kópu ngmaní d:uu, ghê kamí u ngwo anê pyw:oo, ghéni n:ii chedé ngê daawa pyódu?

¹⁹ Yesu ngê kwo, Lukwe díy:o mb:aamb:aa u pi a pyimo chi t:oo? Kwo, Pi mb:aamb:aa daangma a tóó, Chóó Lémi mu ngmídi yi mb:aamb:aa.

²⁰ Kwo, Dêépí kópu dyuu lama a kwo, kwo, Pi u kuwó nangmê pwiyé, pi nangmê vy:a, pi u tpile nangmê t:ámo, pi nangmê yipe, nmye mí chi cháachâa dé. *

²¹ Yi pini ngê kwo, Tp:ee tédê noo a ya, yi kópu dyuu noo a cháachâa, ala ngwo myeni cháachâa té.

²² Yesu ngê yi kópu yi nyongo, kwo, Kópu mu ngmídi chuungê d:uu ngê, tpile yilíni ngópu a tóó, ngópuch:anê kní ye nyi yéépi, yed:oo dpo ngm:êê nédi, cha a yâmuyâmu nê, kwo, ya mb:aa mbóó p:uu u ngwo anyimo pyw:oo. *

²³ Dini ghi n:ii ngê yi pini ngê yi kópu nyongo, u gha dono ngê pyodo, mu kópu u díy:o ndáápi ndîi, u tpile yilí.

²⁴ Yesu ngê a w:ee ngê, apê, Wu pini u tpile yilí yi p:uu a nuw:oo, wod:oo pi kní ye yepê, N:ii ndáápi ndîi, a maa p:uu paa dpodo ndîi ngê u kwo wa pyódu, Chóó Lémi kóó k:oo angénté amí ghê.

²⁵ Yepê, Mbwémê ndîi, tee kn:ââ puu u mênê daawa kee, yepê, myenté Chóó Lémi kóó k:oo ndáápi d:uudpí ghê.

²⁶ N:ii kní y:oo yi kópu nyi:ee ngópu, noko yepê, Wu lónté kópu? Noko yepê, Ndáápi yoo Chóó Lémi kóó k:oo daangmêwa ghê knomomê, ye n:uu ngmê u ntââ y:i amí ghê?

²⁷ Yesu ngê yepê, Doo u ntââ Chóó Lémi kóó k:oo pi chóó daangmêmi ghê, ngmênê Chóó Lémi chóó u ntââ, pi chóó kóó k:oo wa

kâa. Yepê, Kópu yilí yintómu Chóó Lémi u ntââ.

²⁸ Pita ngê Yesu ka kwo, Máawe. Kwo, Nmí p:aa dmi nmo kuwo too, anmínê yâmuyâmu ngí.

²⁹ Yesu ngê yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaépê, pini n:ii ngê a l:êê díy:o u p:aa dpo kuwo, u kpâm ghee kní dpo kuwo té, u tídê mbwó yoo dpo kuwo té, u pye mí dpo kuwo dé,

³⁰ Yepê, yi pini ngê yinté tpile mé yilí ala dini ghi ngê amêdê pyw:oo, mu dini ghi ngê ghê kamí amyemínê pyw:oo, ghéni n:ii chedé ngê daawa pyódu.

Yesu pyolombó u pwpowpo p:uu u ngwo ye doo danê

Mátiyu 20:17-19; Mak 10:32-34

³¹ Yesu ngê u dyépi y:a mē miyó kn:aa ñuw:o too, yi mo yepê, Ala kópu ny:ee yó. Yepê, Ala ngwo Njedusalem nmo lēpí té, Chóó Lémi u komo kapi pyu kní y:oo Chóó Lémi u Pi Ndéndê p:uu kópu a d:êê tumo, yi kópu yilí y:i wumê ntiyetiye té.

³² Yepê, Lóma tpémi yi kēê k:oo wa kaa nê, wadnyi nkwiitinkwiití nê, a p:uu wadnyi peede tpaépê, a p:uu wadnyi tpyípwí.

³³ Yepê, Wadnyi kpakakpaka nê, wa vya nê, ngmênê wo pyoloni ngê wamêní pyidui.

³⁴ P:uu ndiye pyu kní y:oo yi kópu dyuu d:ud:umbiy:e dēpê w:ee tumo, apê, Lukwe díy:o kinté nmo a mbumu. Apê, Chóó Lémi u Pi Ndéndê u pi ndîi ngê wa pyódu, dono daawa a pyw:oo. Yinê ye ngmee u kópu ye yi vyu, dēpê w:ee ngópu.

Yesu ngê ngwolo kopwe ngmê pyi ngê, Njédikó

Mátiyu 20:29-34; Mak 10:46-52

³⁵ Daa kēmakēma Yesu p:uu Njédikó dnye taataa, maa nkígh:ê pi ngmédoo ya, ngwolo dé kopwe dé. Daa dpodo u ntââ, dye ghi yintómu maa nkígh:ê dpímo ya, pi kní ye ndapí dpímo dmyinê.

³⁶ Dini ghi n:ii ngê yoo u nkígh:ê doon:aa lēpí, yi dnye dmi yi ny:ee too, ye póó wo, yepê, Lukwe ngmédé pyódu?

³⁷ Kwo, Yesu Nasalet pi kíyedé pwiyé kní. ³⁸ Wod:oo dpodombiy:e ka wo, kwo, Yesu. Kwo, N:ii Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, Dēpidi ntee pini, u ntââ nga wanê ch:anê?

³⁹ Komo tpile yélini u kada dnye kwo, u kwo a tpépwo dnye, kwo, Tumu chi ya, ngmênê yi dnye dmi daa nyongo, dpodombiy:e modoo kâa, kwo, Dēpidi ntee pini. Kwo, U ntââ nga wanê ch:anê?

⁴⁰ Wod:oo Yesu ngê paa u dí puwá, yepê, Kí pini a ka a ñuw:oo yó. Dini ghi n:ii ngê u kwo a ñuw:oo ngópu, Yesu u kwo póó wo,

* 18:20: Ex 20:12-16; Deut 5:16-20

* 18:22: Mát 6:20; Luukí 12:33

⁴¹ kwo, Lukwe nga ngmanî mdo? Yi pini ngé kwo, A Lémi. Kwo, U ya a nga a kwo, Yéli m:aa m:uu.

⁴² Yesu ngé kwo, Yéli mē mwini. Kwo, Ngêlîmî mbēmē chi puiyē.

⁴³ Wod:oo yi ngwo yéli mē módu, Yesu u kuwó mye ghē wo, Chóó Lémi doo chaa kîgha. N:ii knî y:oo m:uu ngópu, Chóó Lémi myednye chaa kîgha.

19

Sîkiyîs u danêmbum

¹ Dini ghi n:ii ngé Yesu p:uu Njédikó taa dniye, tákisi ngéepi pyu yoo yi kada pini ngé yi nyongo, apê, Yesu Nasalet pi kédé t:aa.

² Yi pini u pi Sîkiyîs, ndáapi pâa ndîi.

³ U yi u ngwo doo kwo, Yesu nî m:uu, ngmêné u kwo, angénté pini, ngmêné pi ghi déékweði, pi knî yi vy:o a dēē wo,

⁴ wod:oo mbêpê a puwâ, Yesu u kada maa nkîgh:ê yi ngmêmi vy:ungo.

⁵ Dini ghi n:ii ngé Yesu p:uu yi yini km:ee lee dniye, yi vyyu dniye, apê, Sîkiyîs yi nkwo doo mu kwo. Yesu ngé kwo, Sîkiyîs, lîmî k:ii a ghidi, awède nmyi ngomo k:oo nîmo dpî.

⁶ Wod:oo Sîkiyîs u gha mb:aamb:aa ngé pyodo, lîmîlîmî ngé a ghêpê wo, Yesu kóo ngîmî ngé, kwo, A p:aa pee lee kmêle.

⁷ Njédikó tpémi yélini y:i doo kwo, dnye nuu mbumu, noko yepê, Lukwe díy:o kî pini pi dono u p:aa pee a lèpi.

⁸ Wod:oo Sîkiyîs mí ghê wo, nmî Lémi ka kwo, Nmî Lémi. Kwo, Tpileni yilî a ngópu a tóo, dyuu miyó ngé wanî pyódu, woni dyuu ngópuch:anê knî ye wanî y:oo, woni dyuu a ka wa a mbêpê. Kwo, N:ii dé wuné nî dóo too, yi ndapî nê tâmo too, ntémwi nê tâmo ngé, yi ntémwi ye médaani y:oo, ngmêné páadi páadi ye am:aa y:oo. *

⁹ Yesu ngé kwo, Chóó Lémi ngé awède da ngee ngi, ñono yilî dí chedé té. Pi knî ye yepê, Nmyi mo dp:ee Epiláham u yoo vy:o yéli, ala pini mye Epiláham u tii nédé pini ngmê.

¹⁰ Yepê, Yélini y:oo maa kn:aadi ngópu, vyílo yi yéli yi l:êé díy:o Chóó Lémi ngé u Pi Ndéndê nmyi vy:o u ngwo a dy:ââ ngé, kwo, Chin:aa nmy:uu dé, a kêé k:oo myechin:aa kapî dé. *

Yesu chóó u yoo y:enê p:uu u ngwo doo mgorgo

Mátuyu 25:14-30

¹¹ N:ii knî y:oo yi kópu dyuu ny:ee tumo, yi nuw:o dmi alanté doo ya, apê, Daa kêmakêma Njedusalem nmo taataa té, Chóó Lémi ngé Yesu nmî king ngé u ngwo wuné pyépi. Yesu u lama doo ya, daa yi ngwo king

ngé anî pyódu, wod:oo yi kópu p:uu mgongo ye ngmê kwólu,

¹² yepê, Lémi ngmê, king ndîi ngé a ngmîdi ngé, pi knî ngmê u kwo dy:ââ too, yepê, Yi lémi dpo pwiyé we, chóó u yoo yi king ngé wanî pyódu, u kuwó dini ghi ngé amê diyé, chóó u yoo adin:aa y:enê dé.

¹³ Yepê, Kada ghêlî dèpê y:ângo, u dpodo pyu y:a knî a danê too, nkól pee ngmêngmênté ye y:ângo, yi nkól pee yi pywuu ndîi dé, d:ââ pyile yi dpodo u pywuu ntoo, nkól pee ngmê u pywuu mye yintoo. Yepê, Yi lémi ngé u dpodo pyu knî ye yepê, Ndapîni nmye d:a kê té, dpî dpodo kalé tóo, a l:êé díy:o knî mu u ngwo dpî kmênê yó, u dí dini ghi n:ii ngé amênê diyé.

¹⁴ Yesu ngé yepê, Wod:oo kada a y:ângo, kn:aa dyámé pee p:uu king ndîi ka loo. Yepê, Chóó u dyámé tpémi ye diya wo, wod:oo kópu u kuwó dy:ââ ngópu, king ndîi ka kwo, U yi nmo daa kwo, Yi pini nmî king ngé pyaa we. *

¹⁵ Yepê, Ngmênê king ndîi ngé yi kópu daa nyongo, yi pini yi king ngé pyódu ngé. Yepê, U kuwó dini ghi ngé u dyámé pee p:uu méde diyé wo, u dpodo pyu y:a knî até yedê danê too, ye póo wo, yepê, Ndapîni nmye nê kê too, nmyi dpodo kalé tumo, ndapî yémi u ngwo m:ii kmênê ngópu?

¹⁶ Yesu ngé yepê, Mwiyémwiyéni u kwo loo, kwo, A lémi, nkól peeni a ka nyinê kpo, mē y:a u ngwo nê kmênê ngé.

¹⁷ Yi lémi ngé kwo, Y:ay:a chi pwiyé, nyi dpodo pyu mb:aa. Kwo, Daa ndîi dpodo nga yinî kpo, yi dpodo mb:aamb:aa ngé nyi dóo, p:aa y:a knî yi kada pini ngé n:aa pyépi ngi. *

¹⁸ Yesu ngé yepê, Myomoni u nkwo u kwo até yedê loo, kwo, A lémi, nkól peeni a ka nyinê kpo, mē limi u ngwo nê kmênê ngé.

¹⁹ Yi lémi ngé kwo, P:aa limi knî yi kada pini ngé n:aa pyépi ngi.

²⁰ Yepê, U kwo m:uu até yedê loo, kwo, A lémi, nkól peeni a ka nyinê kpo, mē ala, kînoo ng:uu nêne.

²¹ Kwo, Nga nî nkîngê mbê wo, mu kópu u díy:o a lama ka tóo, d:ii dódó u pi, nê, Ndapî l:âmo wanê ngee, nê, angénté a ka wa t:aa. Kwo, Pi knî ye ntoonî nye yémi ngé, daa yintoo méyinyinê pwapî ngé, pâa ndîi yinyinê pwapî ngé, ntini woo n:ii d:ii kapî ngé, vyílo y:ee pípi ngé.

²² Yepê, Yi lémi ngé kwo, Nyi dnyinté dpodo pyu. Kwo, Nyóo ngópu knî yi l:êé díy:o n:aa kpadakpada ngi. Kwo, Lama ngee tóo, d:aa dódó u pi, pi knî ye ntoonî n:aa yémi ngé, daa yintoo méyinyinê pwapî ngé, ntini woo n:ii dîni kapî ngé, vyílo yinî pípi ngé.

²³ Kwo, Lukwe díy:o a ndapî, ndapî u

ngomo k:oo dipi yó, ndapí kní m:uu píní puwá.

²⁴ Yesu ngé yepê, Yélini yoo y:i dnye kwo, yi lémi ngé yepê, Nkól pee kwulo a ngee yó, pini n:ii u ngópu y:a a tóó, u kwo y:ee yó.

²⁵ Yesu ngé yepê, Yi yéli y:oo yi lémi ka kwo, Nmí lémi lukwe díy:o? Kwo, U ngópu y:a ka tóó.

²⁶ Yepê, Ndé kópu nmye ngmèn:aa tpaépê, N:ii u ngópu tpile yili a tóó, mu dini ghi ngé kní m:uu wa a pyw:oo, n:ii u ngópu tpile pyile njini a tóó, yi tpile kní yi l:ámo wa a ngee té. *

²⁷ Yepê, N:ii kní y:oo a wépi pwaa ngópu, apê, Nê nmi king ngé kingí pyódu, yepê, a núw:o tóó, a ngópu anyi vya tóó.

²⁸ Dini ghi n:ii ngé Yesu ngé danêmbum ye a kéli ngé, kada a y:ee ngópu, Njedusalem dnye lèpi, p:uu ndiye pyu yoo yi kada doo kwo.

Njedusalem u ngwo vy:êê ngópu

Mátíyu 21:1-11; Mak 11:1-11; Njon 12:12-

19

²⁹ Yesu, p:uu ndiye pyu kní yi kii Njedusalem ghéli daa ní dnyiye, yi kada p:aa miyó doo ya, Petani p:aani dè Petepake, mbu yi ngma a kwo, u pi Olipi, mu kópu u díy:o nté kn:ââ kpê yi mbwini mbémé ngmédoo ya, yi yini yi pi dmi nye olipi. Dini ghi n:ii ngé yi mbwini mbémé kee dnyiye, Yesu ngé p:uu ndiye pyu kada miyó káâ,

³⁰ yepê, Mu p:aani nmí kada choo kwo. Yepê, Dini ghi n:ii ngé y:i dpo taataa mo, ndonki tp:oo dpo mumu ngmê, yedê íedé a ta. Yepê, Yi ndonki tp:oo pyipwo pi doongmê yaa wo. Yepê, Dpo pywáli nyoo, a ka dpo núw:o nyoo.

³¹ Yepê, Pini n:ii ngé dpo dé vyi knomomé, Ndonki tp:oo lukwe díy:o dpo ñéne ngmê, yepê, ala kópu u kwo dpí vyi nyoo, kwipi, Nmí lémi ngé u yi u ngwo wuné kwo.

³² Pini n:ii dé Yesu ngé dy:ââ doo, yi p:aani lee knopwo, ndonki p:uu kópuni ye vyu, yinté a pyw:ee ngópu.

³³ Yedéni ndonki nódo doo ya, dini ghi n:ii ngé k:ââ ghi p:uu dpímo a pywálipywáli, yi ndonki chóó kní y:oo yepê, Lukwe díy:o dpo pywálipywáli ngmê.

³⁴ Yi tpódu y:oo yepê, Nmí lémi ngé u yi u ngwo wuné kwo.

³⁵ Wod:oo Yesu ka núw:o ngópu, yi nkuwo kpídí dé yi mbwo a ngee dumo, ndonki pyipwo talé dumo, Yesu pyipwo u nkwo yaa wo. Kada a y:ee ngópu, Njedusalem dnye lèpi, maa p:uu ndonki ngé Yesu doo dnyinédnyinê.

³⁶ King ntee dnyimo cháâchââ, Yesu yinté mye chápu ngópu, woni kní y:oo yi nkuwo

kpídí a ngee tumo, Yesu u kada maa p:uu talé tumo. *

³⁷ Dini ghi n:ii ngé mbu vwuwo a ghépê dnyiye, Njedusalem u nkígh:ê, yélini yili u kwo dnye kéli mí, yi yéli y:oo Chóó Lémi dpodobmíy:e dnye kwunokwuno, myednye chaa kígha, mu kópu u díy:o Yesu ngé kópu ndíi yili yi ngópu mwiyé a d:uu too.

³⁸ Kópu, Munmíkó Nmí king. Kópu, Chóó Lémi ngé a ngee nyine. Kópu, U pi ngé nyiné loo. Kópu, Chóó Lémi ngé nmi Mbwámé ngé a pyódu nyoo, chaa kígha koo. *

³⁹ Wod:oo Pádisi kní ngmê, yélini yoo vy:oo dnya a kwo, Yesu ka kwo, Kí pini, m:uu ndiye pyu kní y:oo lukwe díy:o a chaa kígha ngi. Kwo, Ye kwódu ngi. *

⁴⁰ Yesu ngé yepê, Doo u ntââ ala p:aani módó daani vy:u. Yepê, Tumu wo pyede, ye chéêpi kní y:oo y:oopê chaa kígha nê.

Yesu Njedusalem tpémi yi díy:o u ngwo doo mbê

⁴¹ Yesu p:uu Njedusalem modnyen:aa lèpi, Yesu ngé Njedusalem doo y:enê, u núw:o p:uu doo kwo, u yoo u kwo ch:ané wo, wod:oo yi l:êê díy:o doo mbê, myedoo tpyóókaa yiyi,aa, *

⁴² apê, Ayii! Njedusalem tpémi ee! Apê, Lukwe díy:o my:oo nmye pyede, daanmyi mya nê. Apê, Kópuni a nga wanmyi d:uu ngmê, M:aa ngé ntââ nmye wa a vy:u. Apê, Awêde wodmyi mya nê, ye pídmíyí chápu nê, M:aa ngé a ntââ nmye daapédé vy:u. *

⁴³ Apê, Mu dini ghi ngé Lóma lede kní y:oo nmyi p:aa téli k:oo wa kaa ngmê, mbwa pw:ono maa ngmê wa a yé ngmê, mbémé u ngwo wa lóo dmi,

⁴⁴ d:ud:umbiy:e wa vya nmyo, nmyi ngomo dé, nmyi p:aa u mbwa dé d:ud:umbiy:e wa dyêné t:oo, wa pwaa t:oo, chéêpini kní y:oo nmyi wó tumo, yi p:uu ngmídi myedaadi ya. Apê, Yi kópu nmye wa pyódu, mu kópu u díy:o nmyi Mbwámé dpí:e mya ngópu.

Yesu p:uu Chóó Lémi u ngomo mbwa kalé ngmê k:oo u ngwo kee dnyiye

Mátíyu 21:12-17; Mak 11:15-19; Njon 2:13-22

⁴⁵ Yesu p:uu Chóó Lémi u ngomo mbwa kalé ngmê k:oo yimí kee dnyiye, apê, Pi kní y:oo tpile tp:oo mu pywupwi t:oo, kpéê yiyé u l:êê díy:o. Apê, Yélini al:ii a dpodo nyédi, yoo mu dóódó t:oo, yi ndapi mu chedéchedé t:oo. Yi kópu u l:êê díy:o Yesu ngé a pw:oo too,

⁴⁶ Chóó Lémi u kópu Yisaya ngé n:ii a d:éé ngé, yi kópu ye vyu, yepê, Puku yedé ala kópu mu tóó,

A ngomo kwéli a kwo,

* 19:26: Mát 13:12; Luuki 8:18

* 19:36: 2 Kings 9:13

* 19:38: Psalm 118:26

* 19:39: Mát 21:14-16

* 19:41:

Njon 11:35; Luuki 13:34-35

* 19:42: Mát 13:14; Lóma 11:8

* 19:46: Is 56:7; Jer 7:11

ngêpê têdê ngê choo ya,
yepê, ngmênê kpaá têdê ngê dmye pyódu
ngmê.*

⁴⁷ U kuwó wéni kní yi k:oo Yesu ngê Chóó
Lémi u ngomo mbwa kalê ngmê k:oo yoo
doo ndiye kígha dé. Kpêê yiyé pyu yoo yi
kada pini yoo, dêêpi pyu yoo, yoo yi kada
pini yoo mye yi k:ii, u yi y:e doo kwo Yesu
nmí vy:a,*

⁴⁸ ngmênê doo u ntâá ngê ye pyodo, mu
kópu u díy:o pi yintómu u kwo dnye ng:aa,
kada pini kní y:oo u mo dêpê pyw:ee ngópu.
*

20

*Yesu pini n:ii u pi mbêmê doo dpodo
Mátiyu 21:23-27; Mak 11:27-33*

¹ Wo ngmê ngê Yesu Chóó Lémi u ngomo
mbwa kalê ngmê k:oo doo kwo, yoo doo
ndiye kígha dé, u yi u ngwo doo kwo, Yoo yi
nuw:o dmi ní ngmêê, Chóó Lémi kóó k:oo ní
kaa té. Yi ngwo kpêê yiyé pyu yoo yi kada
pini yoo, dêêpi pyu yoo, yoo yi kada pini yoo
mye yi k:ii kwodonkwodo u kwo lee dniye,

² kwo, Chóó Lémi u ngomo nmí chóó nmo
y:enê. Kwo, Kópuni nye d:uud:uu too, n:uu
ngê nga vyu, u ngwo nye d:uud:uu too? Kwo,
N:uu u pi mbêmê ye kópu yilí nye d:uud:uu
ngê?

³ Yesu ngê yepê, Kópu nmye mwiyé
ngmên:aa poopoo, yepê, a ka vyi yó,

⁴ n:uu u pi mbêmê Njon ngê pi mbwaa lêê
u mênê dpímo kmênêkmênê dé? Yepê, Chóó
Lémi u pi mbêmê ó chóó u pi mbêmê?

⁵ Noko yepê, Ló kópu u kwo ngmanmí vyi?
Noko yepê, Ala kópu u kwo nmo tpaapé, Chóó
Lémi u pi mbêmê, noko yepê, ala kópu nmo
a tpaapé, Lukwe díy:o Njon ka dpíp:e kélímí
mbê dniye.

⁶ Noko yepê, Ala kópu u kwo nmo tpaapé,
Chóó u pi mbêmê, noko yepê, pi kní y:oo
chêêpi ngê wa vya nmo, mu kópu u díy:o
yinê ye Njon Chóó Lémi u komo kapí pyu
ngmê.

⁷ Yi kópu u lêê díy:o kede dniye, Yesu ka
kwo, Pini n:ii u pi ngê a loo, nmí lama daa
tóó.

⁸ Myenté, Yesu ngê yepê, Pini n:ii u pi
mbêmê kópu yilí n:aa d:uud:uu ngê, nmye
myedaani vyi.

*Yesu Nju tpémi yi kada pini kní yi p:uu u
ngwo doo mgongo*

Mátiyu 21:33-46; Mak 12:1-12

⁹ U kuwó dini ghi ngê Yesu ngê pi kní
ye mgongo ngmê kwólo, yepê, Pi ngmê
ngê wain kpê ngmê yó, pi ngmê kní ye
yepê, A wain kpê ka dmyinê vyuwo, dini
ghi n:ii ngê nt:u dê kaa knomomê, kígha

dmyina a ngêêpi dé, dmyinê vyilêvyilê dé,
wain u ngwo dmyinê l:ámol:ámo, kní a ka
ngmêdmyina a dyede, woni nmyi nêni. Yepê,
U kuwó dini ghi ngê yi pini ngê wain kpê a
kuwo ngê, kn:aa p:aaní loo, dye ghi daadíi
yi doon:aa ya.

¹⁰ Yepê, Wain kpê dini ghi n:ii ngê kyopwo
wo, wain kpê chóó ngê u dpodo pyu ngmê
dy:ââ ngê, kwo, A wain kpê mênê chi lêpi, u
y:enê pyu kní y:oo a wain kní nga ngmêdo
kê y:e, a ka dpo níuw:o ngi. Yepê, Ngmênê yi
pini dini ghi n:ii ngê wain kpê mênê mí ta, u
y:enê pyu kní y:oo wain kní u kwo daa y:ee
ngópu, yi pini mgímí ngópu, kpaka ngópu,
wain kpê chóó ka módó mé dy:ââ ngópu.

¹¹ Yepê, U kuwó dini ghi ngê wain kpê
chóó ngê u dpodo pyu myomoni dy:ââ ngê,
yinté kópu nmo ngmídi u ngwo myedê d:uu
ngópu, dpodombiy:e kpaka ngópu, wain kpê
chóó ka módó mye dy:ââ ngópu.

¹² Yepê, U kuwó dini ghi ngê pyoloni ye
mye dy:ââ ngê, wain kpê y:enê pyu kní y:oo
myemínê kpaka ngópu, ngm:ii kalê ngópu.

¹³ Yepê, U kuwó dini ghi ngê wain kpê
chóó até yedoo nuw:o, apê, Ló kópu ngmaní
d:uu? Apê, A tp:ee njini ye n:aa dyede. Apê,
U nuu ghi a nódo ka tóó, doo u ntâá, daamínê
mb:ii ngmê.

¹⁴ Yepê, Ngmênê dini ghi n:ii ngê wain kpê
y:enê pyu kní y:oo m:uu ngópu, noko yepê,
Kí wain kpê chóó tp:oo. Noko yepê, Vya koo,
yed:oo wain kpê nmo wa ghay.

¹⁵ Yepê, Wod:oo vya ngópu, ntóó chíi mênê
mí kée ngópu.

Yesu ye póó wo, yepê, Yi wain kpê chóó
ngê ló kópu y:e angmê d:uu?

¹⁶ Yepê, Wa a lê, yi tpókni wa vya té, kn:aa
yéli y:oo yi d:aa dmi u nkwo amênê káadí
ngmê. Yi mgongo danêmbum yedê w:ee
ngópu, Yesu ka kwo, Doo u ntâá, ye kópu
nmo kíngê pyódu.

¹⁷ Wod:oo Yesu ngê doo y:enê dé, ye póó
wo, yepê, Yi kópu mumdoo nmye daawa
pyódu? Yepê, Kópuni puku yedê a tóó, a w:ee
yó. Yepê, Yi kópu ala, yepê,

Yi pâani ngomo wuwó pyu kní y:oo kée
ngópu,

yi yini pâá pw:eni ngê vyílo méyi pyodo.*

¹⁸ Yepê, Nê chêêpi kpiyé ntee tpile. Yepê,
N:ii yi chêêpi kpiyé p:uu wa a lvêédí, mbodo
wa pwáá. Yepê, N:ii mbêmê yi chêêpi kpiyé
wa a ghay, koo dyuu ngê wa pyódu.*

¹⁹ Yi ngwo dini ghi ngê dêêpi pyu yoo,
kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo yi k:ii,
u yi y:e doo kwo, Yesu nmí mgímí, mu
kópu u díy:o a w:ee ngópu, apê, Kí nmí p:uu
a mgongo, ngmênê kêê u ngwo dêpê t:ee
ngópu, mu kópu u díy:o pi kní ye nkíngê mbê
dniye.*

* 19:47: Njon 18:20

* 19:48: Mát 21:46

* 20:17: Psalm 118:22

* 20:18: Is 8:14-15

* 20:19: Luukí 19:47-48

*Tákisi pywupwi u danêmbum**Mátiyu 22:15-22; Mak 12:13-17*

²⁰ Doo u ntââ kada pini knî y:oo Yesu yoo vy:o daapî mgîmî ngópu, wod:oo dpodom-biy:e dnye y:enê, apê, Kn:aadi te kópu nmî ngópu ngma a tpapê knomomê, ye Lóma lede yoo yi kada pini ndîi ka yuu nmîné yémî, u ngwo wa kpada. Tumutumumu pi knî u kwo ngmê dy:ââ ngópu, yepê, Dmyinên:aa dódó.

²¹ Wod:oo Yesu ka yi lee dnyiye, kwo, Mââwe. Kwo, Nmî lama ka tóó, Ndêndê ngê nye danêmbum. Kwo, Pi knî ye d:ee nkîngê yédi, ngmênê Chóó Lémi u kópu dyuu pi knî ye ndêndê ngê nye tpapê ngê.

²² Kwo, Nmo vyi ngî, kwo, nmî dêêpî kópu dyuu lónté a kwo, kwo, u ntââ Lóma tpémi yi king ndîi ka tákisi wanmî pywupwi, ó daanmî pywupwi?

²³ Ngmênê Yesu ngê yi kópu a w:ee ngê, apê, Kinga a dódó nê.

²⁴ Yepê, Tákisi ndapî a ngópu ngmê tpyé yó, ngmênî m:uu. U ngópu yi tpyé ngópu, ye póó wo, yepê, Ala ndapî p:uu n:uu u kâa ye tóó, n:uu u pi myeye tóó? Kwo, Lóma tpémi yi king ndîi u kâa u pi ye tóó mo.

²⁵ Wod:oo Yesu ngê yepê, Tpileni Lóma tpémi yi king ndîi ngmênêni, u kwo mêmmyinê yémî. Yepê, Tpileni Chóó Lémi ngmênêni, Chóó Lémi ka mêmmyinê yémî.

²⁶ Yoo yi ngîma u dódó ngê dêê dnyiye, kn:aadi te kópu daangmê vyyu, wod:oo tumu yaa dnyiye, yi nyepênnyepê u kópu ngê pyodo.

*Piidepyide u danêmbum**Mátiyu 22:23-33; Mak 12:18-27*

²⁷ Yoo ngmê Yesu ka loo, yi yéli Sadyusi yoo. Yi nuw:o dmi alanté doo ya, apê, Pi dpî pw:onu, mêt:uuwodê pyidu. U yi y:e doo kwo, Yesu u pi nmî dyênê, u l:êê díy:o Yesu alanté dnye dódó.

²⁸ Yesu ka kwo, Mósisi ngê ala dêêpî kópu a d:êê ngê, apê, Pi angmê pw:onu, u kuknwe adî ya knomomê, yi tp:ee daadî ya knomomê, ye yi pini u mbwó ngê yi kuknwe moo ndê ngê, u mbwó u l:êê díy:o tp:ee angmê tpyé ngmê. *

²⁹ Kwo, Pi mbwémi pyudu doo ya, kaani yéé wo, tp:ee daa tpyó, u ngwo pwene.

³⁰ Kwo, Kaapeeni ngê yi kuknwe mê ndê ngê, yi pyópu ngê tp:ee myedêpê ngêédî, kaapeeni yinté u nkwo mye pwene.

³¹ Kwo, Yi mbwémi knî yintómu yi pyópu mu ngmîdi yinté dnye ny:ee, yintómu pw:oo dnyiye, tp:ee yi pyópu ngê dêpangmê ngî ngópu.

³² Kwo, U kuwó dini ghi ngê yi pyópu mye pwene.

³³ Kwo, Lukwe díy:o piidepyide u pi nye tpapê. Kwo, Yoo wa a pii knomomê, ye yi

pyópu ngê lukwe angmê pyódu, ló pini u kpâm ngê amê pyódu? Kwo, Doo u ntââ, mu kópu u díy:o yi mbwémi pyudu knî yi pyópu mu ngmîdi p:uu yéé dnyiye.

³⁴ Yesu ngê yepê, Ala dini ghi ngê pyââ mââ numo p:uu a yéyéé nyédi,

³⁵ ngmênê Chóó Lémi ngê yélini yi p:uu wa a vyi, awo, Ki a yoo mb:aamb:aa, kpêênî u ngwo wa a pyidu té, kóó k:oo wa kaa té, yi yéli numo p:uu mêt:aadnyi yéyéé.

³⁶ Yepê, Mêt:aaawa pw:oo dmi, mu kópu u díy:o enjel ntee pini ngê adnyi ya. Yepê, Chóó Lémi tp:oo módó tp:oo mââ ngê adnyi ya, mu kópu u díy:o kpêênî chóó wa a pyidu té. *

³⁷ Yepê, W:êê mââwe n:ii ndêndê ngê nmye chââchââ ngópu, Mósisi, yi pini piidepyide p:uu myedoo a d:êê. Yepê, U puku yedê, ndê ngê yi tp:oo kwéli doo pipî, Chóó Lémi p:uu ala kópu a d:êê ngê, apê, Chóó Lémi, Epilaham u yâpwo, myenté tp:oo Yisak u yâpwo, myenté Yisak tp:oo Njakóp u yâpwo. *

³⁸ Yepê, Chóó Lémi yi tpókni yi yâpwo, yi kópu u l:êê díy:o, k:omo tpile a pw:oo dnyiye, ngmênê u kwo yi ghê dmi a pyede. Yepê, Chóó Lémi daa ntóó knî yi yâpwo, ngmênê n:ii dé yi ghê a pyede, vyllo yi yéli yi yâpwo. *

³⁹ Dêêpî pyu ngmê knî y:oo kwo, Mââwe, yi póó ye mb:aamb:aa ngê chi vy:a, doo dóó nyoo.

⁴⁰ Yi ngwo póó u kwo daamu y:ee ngópu.

Pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmîdi ngê, n:uu ntee pini ngê adî ya?

Mátiyu 22:41-46; Mak 12:35-37

⁴¹ Yesu ngê dêêpî pyu knî ye yepê, Lukwe díy:o ala kópu nmye tpapê ngmê, Pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmîdi ngê, King Dépîdi u tii nêdê pini ngmê?

⁴² Yepê, Yi pini kada a tóó, Dépîdi u kuwó a tóó, mu kópu u díy:o wéti u puku yedê Dépîdi ngê ala kópu chóó a d:êê ngê, apê,

Chóó Lémi ngê a kada pini ka kwo,

Mî ndîi ngê n:aa pyépi, a wéni pee dpî yey, pi yintómu chi y:enê dé. *

⁴³ Yélini m:uu a l:êê té, díyo anî vya té, nyi yodo u maknopwo wanî yé té.

⁴⁴ Yesu ngê yepê, Pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmîdi ngê, Dépîdi ngê apê, Yi pini a kada pini. Yepê, Yi kópu u l:êê díy:o, yi pini daa Dépîdi ntee pini, ngmênê pi knî yi pwo pini ntee pini.

Yesu pi knî ye dêêpî pyu yoo yi p:uu u ngwo doo danê

Mátiyu 23:1-36; Mak 12:38-40; Luuki 11:37-54

⁴⁵ Pi yilî yi ngópu Yesu ngê p:uu ndiye pyu knî ye yepê,

⁴⁶ Dêêpí pyu yoo yi njii ngê kêê nangê t:oo, n:ii kní y:oo u yi a kwo, Nmí pi dmi ndíi ngê pyaa we, nmí kpídí dmi mb:aa kélê nmí m:ii, pi kní y:oo mb:aamb:aa ngê pídn:oo chááchâa nmo. Yepê, Yinté yéli ngépê ngomo koo yi chóo kada dp:uu yaa dmi, naa tédê yi chóo kada myoan:aa yaa dmi.

⁴⁷ Yepê, K:omo tpile kuknwe dpí dóo t:oo, yi tpile dpí t:âmo t:oo, ngmênê pi kní yi ngíma Chóo Lémi ka a ngépê nyédi, ngépê daadíi ngê dpí pyódu t:oo. Yepê, K:omodanê pyu yoo. Yepê, Chóo Lémi ngê yinté yéli dpodom-biy:e wa kpada té.

21

Kuknwe ngmê ngê Chóo Lémi ka tpileni

y:ângo

Mak 12:41-44

¹ Yesu p:uu Chóo Lémi u ngomo k:oo dneye ya, pi kní y:oo ndapí Chóo Lémi ka kwéli dneye yémí. Yesu ngê doo y:enê dé, apê, Ndáápi kní y:oo ndapí ndíi yilí mu kéké ngmê.

² Kuknwe my:oo módó, apê, Ndapí kmono miyó njini adí kée.

³ Pi kní ye yepê, Ndéndê ngê kí kuknwe ngê ndapí ndíi yi kée, ndáápi kní y:oo tédê yi kée ngmê, *

⁴ mu kópu u díy:o yi yéli yi ngópu ndapí ndíi ye tóo, tédê yi kée ngmê, yepê, kí kuknwe u ngópu ndapí n:ii kmono dê tóo mo, vyílo dê yi kée dê, u ngópu mēdēdēmu tóo.

Yesu Chóo Lémi u ngomo pw:oopw:oo p:uu u ngwo ye doo danê

Mátiyu 24:1-2; Mak 13:1-2

⁵ Yesu p:uu ndiye pyu kní ngmê Chóo Lémi u ngomo p:uu dneye danêmbum, apê, Kí lóntoo chēêpí ngomo, k:uuchēm u tpile p:uu myeka pyede, apê, tpileni pi kní y:oo y:ee tumo, k:ii kí t:ee tumo.

⁶ Yesu ngê yepê, Ngomoni p:uu nmye danêmbum té, mu dini ghi ngê chedê ngê wa pyódu. Yepê, Chēêpí pywápê ngmê n:ii ngê kí ngomo a wuwó ngópu, mu dini ghi ngê numo u pwo u pwo daangmadí ya. Yepê, Kn:aa lede kní y:oo kí ngomo d:ud:umbiy:e wa pwaa ngmê. *

Kópu dono yilí yi danêmbum

Mátiyu 24:3-14; Mak 13:3-13

⁷ Yesu p:uu ndiye pyu kní ngmê Yesu ka póo dneye, kwo, Mâáwe. Kwo, Chóo Lémi u ngomo ló dini ghi ngê wa a pw:oo ngmê? Kwo, Ló kópu ngmanmí ny:oo, nmí lama u ngwo wa yâa, nê, Yi kópu daa kēmakēma a pyodopyodo?

* 21:3: 2 Kódin 8:12 * 21:6: Luukí 19:43-44 * 21:12: Luukí 12:11-12 * 21:15: Dpodo 6:10 * 21:19: Hipilu

10:36 * 21:20: Luukí 19:41-44

⁸ Yesu ngê yepê, Nmye mb:aamb:aa ngê dmyina a vyyuwo, pi ngmê ngê kingí dóo nmyo. Yepê, Pi yilí wa a lē, a pi adnyi tpaépê, nmyewo, Ala nê vyílo. Nmyewo, Dini ghi n:ii nmo t:âat:âa, ala yi dini ghi. Yepê, Ye ng:aa ngê kêê nangê t:oo.

⁹ Yepê, Dini ghi n:ii ngê l:êê pâa ndíi u pi ngmanmyi ny:ee ngmê, ó yoo yi kada pini kní yi p:uu amyidnyi l:êê, ye nkingê ngê kêê nangê t:oo, mu kópu u díy:o yinté kópu kní mwiyé angmēdn:ii pyodopyodo, daawa tēda dmi, yepê, ngmênê nangê vyi, Ala d:o kuwókuwó dini ghi.

¹⁰ Yepê, Kn:aa dyámê tpémi kn:aa dyámê tpémi yi p:uu adnyi l:êê, yepê,

¹¹ dyámê pee kní ngmê wadí ghédê, pi yilí wa pw:oo dmi, daa ng:êêntómu m:uu wa ghídí, yoo adnyi dómudómu, amyidnyi pwopwo, dye ghi kní ngmê ngê mbii ngmê ngê pi yilí adí ñeñe. Yepê, Nkingê u kópu dé adnyi pyodopyodo, mbóo p:uu kópu ndíi amyidnyi pyodopyodo.

¹² Yepê, Yi kópu yilí ghéli daawa pyódu, pi dono kní y:oo u yi y:e adí kwo, Nê u yoo nmí chedê, yepê, u l:êê díy:o nmyi p:uu adnyi d:uu. Yepê, Adnyin:aa ngmímngímí nmyo, ngépê ngomo kní yi y:enê pyu kní y:oo adnyin:aa kóté kigha nmyo, mbwa k:oo u ngwo adnyi kmímí nmyo. Yepê, A l:êê díy:o king kní y:oo, kada pini kní y:oo amyidnyin:aa kóté kigha nmyo. *

¹³ Yepê, A p:uu ye anmyin:aa danê.

¹⁴ Yepê, Nmyi kóté kigha u l:êê díy:o, nmyi kópu dyuu u kadakada mwiyé kídmyinēngê kapí,

¹⁵ mu kópu u díy:o a chóo a komo nmyi kwo ayin:aa kwo. Yepê, Nmyi nuw:o dmi a chóo wana a ñepwiñepwi, yélini nmyi p:uu adnyi d:uu, nmyi kóté kigha ngê wa dēê dmi, yi pwo anmyin:aa a dimi. *

¹⁶ Yepê, Nmyi pye mí kní y:oo, nmyi tidê mbwó kní y:oo, nmyi nēni kní y:oo, nmyi pyipe kní y:oo, y:oo adnyi ndyíkondyíko nmyo, nmyi vy:o woni kní u ngwo adnyi pwopwo.

¹⁷ Yepê, A l:êê díy:o pi yintómu kní ye wanmy:uu diya dmi,

¹⁸ ngmênê nmyi vy:o pi l:âmo daangmēwa a ngēpa.

¹⁹ Yepê, Kídmyengê kede dmi, myekídmyengê mb:ii nê, nmyi l:âmo dmi u nkwo daawa ngēpa. *

Lóma lede kní y:oo Njedusalem ghéli dēpê pw:oo ngópu, yi kópu p:uu Yesu u ngwo ye doo danêmbum

Mátiyu 24:15-21; Mak 13:14-19

²⁰ Yesu ngê yepê, Dini ghi n:ii ngê lede yilí kní y:oo Njedusalem wa a yina ngmê, u

ngwo dpo w:ee yó, apii, Daa kêmakêma ala p:aanii wunê pw:oopw:oo ngmê. *

²¹ Yepê, Njuda Wee u kwo yélini adnyi ya, dpî mbêpê dniye, mbu knî yi vyuuu dp:uu mbwolo dniye. Yepê, Yélini Njedusalem adnyi ya, dpî mbêpê dniye, yélini kn:aa adnyin:aa m:ii, Njedusalem mêkingê diyê dmi.

²² Yepê, Yi dini ghi ngê a ntâa u ngwo wa a vy:ee ngmê, mu kôpu u diy:oo kôpuni yilî puku yedê a tóó, yi ngwo adnyi ntiyentiye dé. *

²³ Yepê, Dini ghi n:ii ngê yi kôpu wa pyódu, mbwili knî y:oo dpodo ndîi wa a pyw:ee ngmê, p:aa knî y:oo dpodo ndîi amyedê pyw:ee ngmê. Yepê, Nju tpémini ala wee u kwo adnyi ya, dono ndîi wa a pyw:ee ngmê, mu kôpu u diy:oo Chóó Lémi yi p:uu adî d:uu. *

²⁴ Yepê, Lede knî y:oo wa vya t:oo, woni kn:aa dyámê pee knî yi p:uu wa ñuw:oo t:oo, yi wop adnyin:aa dpodo. Yepê, Njedusalem d:ud:umbiy:e wa a pw:oo ngmê, yélini daa Nju tpémi dye ghi yintómu Njedusalem y:oo adnyi y:enê, u di Chóó Lémi ngê wa vyî, awo, Yi yéli yi dye ghi machedê. *

Chóó Lémi u Pi Ndéndê dini ghi n:ii ngê wa a diyê

Mátiyu 24:29-31; Mak 13:24-27

²⁵ Yesu ngê yepê, Pi knî y:oo kôpu ndîi d:ââ kâadi, pudu knî yi p:uu adnyi mumu dé, u ngwo wa nkíngê mbê dmi. Yepê, Chaa kwodo chaa kwodo vyuuu ndîi ngê wa pyaa dmi, yi dnye dmi ndîi ngê wa pyaa dmi, yoo amyidnyi nkíngê. *

²⁶ Yepê, Chóó Lémi ngê mbóó p:uu tpile dé yi dínê dmi wa ghêê té, pi knî y:oo awo, Dyámê mbêmê ló kôpu ngma a pyodopyodo, nkíngê ngê y:aya wa pwiyé dmi, yed:oo wa a vyoó dmi.

²⁷ Yepê, U kuwó dini ghi ngê pi knî y:oo wa m:uu nê, wamye mya nê, awo, Chóó Lémi u Pi Ndéndê kiyedê pwiyé knî, u pi ndîi ngê dé pyódu, u wêdêwêdê ndîi ngê myaa pyódu, nkalí too pee dmi mbêmê ka kwo. *

²⁸ Yepê, Dini ghi n:ii ngê yi kôpu yilî yi kn:ââ dmi adî chapî, dpî ghêêdí dmyeno, mbóó p:uu dpî vvu dmyeno, nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngê dpî pyaa we, apii, Nmî Mbwmâmê kiyedê pwiyé knî. *

Yesu Njedusalem u pw:oopw:oo p:uu u ngwo doo mgongo

Mátiyu 24:32-35; Mak 13:28-31

²⁹ Yesu ngê p:uu ndiye pyu knî ye mgongo ngmê kwólu. Yepê, Kpêdê p:uu ngî nuw:oo mbê dmyeno, myenté yi woni knî mye yi k:ii.

³⁰ Yepê, Dini ghi n:ii ngê kpêdê vyî dpî ghê, nmyi lama u ngwo dpî yââ, nmyimo, Daa kêmakêma nt:eemi wunê mbumu.

³¹ Yepê, Kpêdê ngê ntee nmye dpî vyî, Daa kêmakêma nt:eemi wunê mbumu, yepê, kôpuni p:uu nmye ní danê, dini ghi n:ii ngê yi kôpu wanmyi m:uu t:oo, yinté nmyi lama u ngwo wa yââ, anye, Daa kêmakêma Chóó Lémi ngê kóó k:oo a kapi nmo.

³² Yepê, Ndê kôpu nmye ngmên:aa t:rapê. Yepê, Yélini ala ngwo a pyede, ghêli daawa pw:oo dmi, Njedusalem p:uu kôpuni nmye dí vyî, yi kôpu mwiyé wa pyódu.

³³ Yepê, Mbóó dyámê chedê ngê wa pyaa knî, ngmênê a kôpu dyuu chedê ngê daawa pyódu.

Kuwókuwó wéni u t:âât:ââ u danêmbum

³⁴ Yesu ngê yepê, Nmyi chóóchóó nmye dmyina a vyuuu. Yepê, Ntê ndapi y:oo nmyi nuw:oo dmi kidangê y:ee ngmê, mb-waa ndani ngê nmyi nuw:oo dmi myekidangê y:oo. Yepê, Kôpuni dyámê mbêmê tpémi y:oo a nuw:oonuw:oo t:oo, yi kôpu knî y:oo nmyi nuw:oo dmi kidangê y:ee ngmê. Yepê, Yi kôpu knî y:oo nmyi nuw:oo dmi wa y:ee knomomê, ye kuwókuwó wéni daa nmyi lama wa d:ii. *

³⁵ Yepê, Chii ngê kpêé ntee dpî lvêêdí, yi wéni ngê yinté kingê lvêêdí nmyo, nmu kôpu u diy:oo pi yilî yintómu dyámê mbêmê yi wéni ye wa d:ii.

³⁶ Yepê, Namê mgeemgee, dye ghi yintómu dmyinê ngêpê, yi kôpu knî yi vy:oo mb:aamb:aa ngê paan:aa lee dmyeno, Pi Ndéndê u ngíma paan:aa ghê dmyeno.

³⁷ W:êênî Yesu ngê Chóó Lémi u ngomo mbwa kalé ngmê k:oo yoo dpímon:aa ndiye kígha dé, ntumokwodo dini ghi ngê p:uu ndiye pyu knî yi k:ii Njedusalem dnyimo a kuwokuwo, mbwini n:ii u pi Olipi, yi mbwini mbêmê dnyimo lêpi, kâa puu ghê yi dnyimon:aa dpî.

³⁸ Mw:aandiye yintómu pi yilî Chóó Lémi u ngomo mbwa kalé ngmê k:oo u kwo mêdnyimo lêpi, yi dnyimon:aa ng:aang:aa.

22

Kada pini knî y:oo Yesu u pwele u ngwo a chapwo ngópu

Mátiyu 26:1-5; Mak 14:1-2; Njon 11:45-53

¹ Nju tpémi y:oo yi naa ndîi daa kêmakêma dnye kuwo. Yi náali u pi Mbídedí Pywápê Ngmê u Naa, u pi mye Tp:ee Kaa W:êêw:êê u Naa.

² Dêêpi pyu knî ngmê, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo yi k:ii Yesu u pwele yi ngwo a chapwo ngópu. U yi y:e dêpwo kwo, Yesu yoo vy:oo nmî mgîmî, mu kôpu u diy:oo pi knî ye dnyimo nkíngê.

* 21:22: Luuki 23:27-31

* 21:23: 1 Kódin 7:26

* 21:24: Tpyuu 11:2; Lóma 11:25

* 21:25: Tpyuu 6:12-13

* 21:27: Tpyuu 1:7

* 21:28: Lóma 13:11

* 21:34: Luuki 17:27; Lóma 13:13; Epeso 5:18; 1 Tes 5:3

Njudas ngê kada pini knî ye u ngwo vvu, yepê, Yesu kwódo ngê anî ghê

Mátíyu 26:14-16; Mak 14:1-11

³ Yesu u dyépi y:a mê miyó knî yi vy:o pi ngmêdoo kwo, u pi Njudas, Kédíyót pi. Yi dini ghi ngê Setan yi Njudas u ménê kee wo,

⁴⁻⁵ wod:oo kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini knî ye loo, yepê, Yesu u vyeu u yi nmye a kwo. Yepê, Kwódo ngê anî ghê. Kada pini knî y:oo dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, yi gha dmi mb:aamb:aa ngê pyodo, Njudas ka kwo, Wanmî yi, u ye ndapí nga anmo kê. U kuwó dini ghi ngê Chóó Lémi u ngomo tâât:ââ pyu yoo yi kada pini yoo mye yi kii nipi dnyen:aa danêmbum, Yesu u ngmîmgîmî u nuw:o ghi dyuu yidnya a pyw:émî.

⁶ Njudas u nuw:o yi kópu ngmídi mbêmé doo ya, dye ghi doo y:enê, apê. Pi yilí kwéli daadí m:ii, Yesu kwódo ngê yi ngwo anî ghê.

Tp:ee Kaa W:êêw:êê u Naa u nté lâmol:âmo
Mátíyu 26:17-19; Mak 14:12-16

⁷ Wéni n:ii ngê Mbídédi Pywápê Ngmê u Naa dnyimo kuwo, Nju tpémi y:oo sipi tp:oo u ngwo dnyimo vyeu dé, Tp:ee Kaa W:êêw:êê u Naa nté u ngwo dnyimo lâmol:âmo.

⁸ Yesu ngê Pita pini dê Njon dy:ââ doo, yepê, Choo lèpî, Tp:ee Kaa W:êêw:êê u nté kwéli nmîmo pípî, tpile yilí y:i nmî kada nyi lâmo nyoo.

⁹ Yesu ka póo knopwo, kwo, Tpile yilí ló y:i any:uu lâmo?

¹⁰ Yepê, Njedusalem choo lèpî, pi ngmê ngê maa p:uu wunê pyépi dp:o, yi pini nkono mbwaa d:umu ngmêdpo mumu ngmê. Yepê, U ngomo koo dpî ngm:êê nyoo,

¹¹ ngomo chóó ka dp:uu póo cho, kwipi, Nyi mââwe ngê atédê dy:ââ nyo, ada, Naa u nté ló ngomo ghi koo wanm:uu ma, a p:uu ndiye pyu knî yi kii?

¹² Yepê, Yi ngomo chóó ngê podo ngomo ghi ndîi dpo ngmêwunê kêmakêma, yepê, nmî ntââ tpile yilí yintómu y:i a too. Yepê, Nmî naa nté y:i dp:uu lâmo nyoo.

¹³ Wod:oo p:uu ndiye pyu dê y:oo kada a y:ee ngópu, Njedusalem lee knopwo, kópuni Yesu ngê ye vvu, yi tpile yilí mî m:uu ngópu, yi nááli u nté yi ngomo koo adí lâmo ngmê.

Yesu u kii u kuwókuwó kmaapî u ngwo dóo ngópu

Mátíyu 26:20-30; Mak 14:17-26; Njon 13:21-30; 1 Kódin 11:23-25

¹⁴ Kââdí dini ghi n:ii ngê gho, Yesu, u dyépi yoo yi kii, yi ngomo ghi k:oo mí kee dnyie, kmaapî tédê yi yaa dnyie.

¹⁵ Yesu ngê yepê, A mgîní vyîmî u dye ghi n:ii noo tâât:ââ, u ya a nga dépwo kwo, Yi kópu ghêlî k:ii a nga pyaa we. Yepê, Yi ngwo a nga wodê pyodo, ye ala Tp:ee Kaa W:êêw:êê u Naa nté nipi daapudu ma.

¹⁶ Yepê, Ala kópu ny:ee yó. Yepê, Ala a kuwókuwó nááli, a k:ii mēdaamunmî kê, u dí Chóó Lémi ngê chóó ada a y:enê nmyo. Yepê, Kópuni ala nááli u mgamê ngê a too, ala yi kópu, Chóó Lémi ngê nmî kn:ââ yoo Yichip tpémi yi kêê k:oo mwo a pw:ii too, apii. Yepê, Mu dini ghi ngê Chóó Lémi ngê dono kwulo yinté d:ud:umbiy:e wa a pw:ii nmyo.

¹⁷ Wod:oo Yesu ngê kapî ngma a y:ângo, wain k:oo a pii ngê, kumu mbee ngê, Chóó Lémi kwuno ngê, u dyépi knî ye yepê, Ala wain kapî a ngee yó, knîknî nda yó,

¹⁸ mu kópu u díy:o wain daamunî nda, u dí wéni n:ii ngê a pi ndîi ngê amî pyódu, pi yintómu anî y:enê, kmaapî ndîi u ngwo anm:uu dóo.

¹⁹ U kuwó dini ghi ngê mbídédi a ngêédí, Chóó Lémi kwuno ngê, puwá, p:uu ndiye pyu knî ye y:ângo, yepê, Ala a chóochóó, nê, nmye yed:a kê. Yepê, Kópuni dí d:uu, myedmyinê d:uud:uu, a mgamê ngê choo ya. *

²⁰ Kmaapî u kuwó dini ghi ngê kapî mēde y:ângo, wain k:oo a pii ngê, ye y:ângo, yepê, Ala a wêê. Yepê, Nmyi l:êê díy:o wêê a p:uu wa pwii, Chóó Lémi ka kââdí te kamî ngê yinê wa a kââdí nmyo. *

²¹ Yepê, Ngmêné nmyi vy:o pini mu ngmídi kuu. Yepê, K:omo tpile u k:ii nipi nmo kmaapî té, ngmêné daa kêmakêma yi pini a kwódo ngê a wowo. *

²² Yepê, Chóó Lémi ngê kópuni a p:uu ló dini a vvu, yi kópu ndéndê ngê a pyodopyodo, ngmêné pini n:ii a kwódo ngê a wowo, d:ud:umbiy:e choo nkíngê.

²³ Wod:oo noko dnye póo, noko yipu, Nmî vy:o pini n:uu ngê kí kópu a d:uud:uu?

Lémilémi u danêmbum

²⁴ U kuwó dini ghi ngê Yesu p:uu ndiye pyu yoo noko dnye kwopwepe, noko yipu, Yesu u kuwó n:uu ngma too, nmî kada pini ngê vyílo ayi pyódu.

²⁵ Yesu ngê yepê, Yélini daa Nju tpémi, yi vy:o yélini kada pini ngê dpî pyaa dmi, a lémilémi nyédi, yi chóó yi pi dmi a kmímí tumo, apu, Nmo yoo yi mbwámê dé.

²⁶ Yepê, Ngmêné yi kópu nmyi vy:o kíngê ya. Yepê, Tp:ee ngê pyáawe máawe ntee a cháácháá too, nmyi vy:o pini n:ii u pi ndîi ngê dé pyaa knomomê, yi pini ngê u tíde mbwó yoo yinté myechoo cháácháá dé. Yepê, Pini n:ii nmyi kada adí kwo, u tíde mbwó yoo myechoo ngêépi dé. *

²⁷ Yepê, Nee k:oo ló pini yi lémi ndîi, n:ii a líme yédi, ó n:ii a mbiye yédi? Yepê, N:ii a líme yédi, yini lémi ndîi, apii, ngmêné nmyi vy:o dēnoo líme, myedēnoo lémilémi. Yepê,

* 22:19: Luuki 24:30 * 22:20: Jer 31:31-34 * 22:21: Psalm 41:9; Njon 13:21-22 * 22:26: Mát 23:11; Mak 9:35

* 22:27: Njon 13:12-15

Yinté myedmyinê d:uud:uu, lémilémi ngê kêê nangê t:oo. *

²⁸ Yepê, Ngmênê mu dini ghi ngê nmyi pi dmi ndîi ngê wa pyódu. Yepê, K:omo tpilé a tókótókó tédê pi knî y:oo a pi tédê ngê a pyódu ngópu, ngmênê dpîp:e kuwo noo, nmyi pi dmi tédê ngê myedê pyódu ngópu.

²⁹⁻³⁰ Yepê, M:aa ngê ntee a ngmîdi noo, yoo yi kada pini ngê a pyódu noo, yepê, yinté mu dini ghi ngê Yisîléli tpémi yi yoo dyêêdí y:a mê miyó wanmyi y:enê dé. Yepê, Yi dini ghi ngê a kêê k:oo nipi anmîn:aa yakmaapi.

Yesu ngê Pita ka u wópuwópu u pi u ngwo vyu

Mátiyu 26:31-35; Mak 14:27-31; Njon 13:36-38

³¹ Yesu ngê Pita ka kwo, Saimon. Kwo, Ala kópu ngî nyeni. Kwo, Setan ngê wunê kêda ch:ee nmyo, u yi u ngwo a kwo, Nê tókó té. *

³² Kwo, Ngmênê l:êê díy:o kîn:aa ngêpê yédi, k:omo tpilé nyinê wópuwópu nê, ngmênê ngêlîmî a ka d:ud:umbiy:e chedê ngê daawa pyódu. Kwo, Dini ghi n:ii ngê a ka amênyninê tpélimbiy:e, m̀wó yoo dpî wédêwédê kalé té, yi kêlîmî ndîi ngê dpî pyódu ngî. *

³³ Pita ngê kwo, A Lémi, daanê wópu ngî. Kwo, K:omo tpilé mbwa k:oo wa km:êê ngî, a kîi amy:i kee knî, k:omo tpilé l:êê díy:o wa vya nê, myedaanê wópu ngî.

³⁴ Yesu ngê kwo, Pita. Kwo, Ndê kópu nga ngmên:aa tpapê. Kwo, Kêmkêm ghêlî k:ii daawa kââ, pyolo nyinê wópuwópu nê, pi knî ye ala kópu nye tpapê, yenye, Ye pini daa a lama pini.

Yesu dye ghi kamî p:uu u ngwo doo danêmbum

³⁵ Yesu ngê yepê, Dini ghi n:ii ngê p:aani p:aani munî dy:ââ nmyoo, nmyi tpilé dpîp:engmê ñuw:o ngópu, ndapî dpîp:e ñuw:o ngópu, nmyi yi dópo kn:aani myedpîp:e ñuw:o ngópu, yepê, lukwe, tpilé ngmê u p:aa nmye ngmêmi yó? Kwo, Kêle, u ntââ mbêê nmeen:aa ya, yoo mb:aamb:aa ngê nmo dnya a vyyuwo. *

³⁶ Yesu ngê yepê, Ngmênê dye ghi kamî ngma ala, yinté nmye mēdaamudnya a vyyuwo. Yepê, N:ii u ngópu paambwi u tpilé n:ii a pyede, dpî ñuw:o teñe, n:ii u ngópu ndapî a tóó, myoo ñuw:o ngê. Yepê, N:ii u ngópu l:êê taa daa tóó, u nkwo kpídî pi ngmê ka dpî y:ee ngê, u kwo wa pwila, u l:êê taa u ngwo ngmêpaa pwila ngê,

³⁷ mu kópu u díy:o kópuni a p:uu ló dini a d:êê ngópu, pi knî y:oo a ntiyentiye ngmê. Yi kópu ala,

Yi pini p:uu pi knî y:oo wa vyi ngmê, Pi dono yila. *

Yepê, Kópu yilî n:ii a p:uu a d:êê tumo, pi knî y:oo a ntiyentiye t:oo.

³⁸ P:uu ndiye pyu knî y:oo kwo, Nmî Lémi. Kwo, Nmî l:êê taa miyó ala. Yesu ngê yepê, Yinté danêmbum munto.

Yesu Nketsemane u ngwo doon:aa ngêpê Mátiyu 26:36-46; Mak 14:32-42

³⁹ Yesu, p:uu ndiye pyu yoo yi k:ii, mgîdí vy:o ntee dnyimo lêpl, yi mgîdí ngê yinté mye lee dniye, Njedusalem a kuwo ngópu, mbwini n:ii u pi Olipi, yi mbwini mbêê lee dniye.

⁴⁰ Dini ghi n:ii ngê taa dniye, Yesu ngê yepê, Dmyinê ngêpê, nmyi tókótókó ndîi ngê daapaa pyaa we.

⁴¹ Wod:oo a kuwo too, ntee daa kuughê loo, yu mbodo dé y:e yi mí ghê wo, y:i doon:aa ngêpê.

⁴² U Mî ka kwo, M:aa. Kwo, U ntââ ala dono u mbwaa daanî nda? Kwo, Ngmênê ngwépi daanî puwâ. Kwo, K:omo tpilé ala kópu u ya a nga daa kwo, ngmênê a nga dpî d:uu ngî, mu kópu u díy:o a kada nye tóó.

⁴³ Wod:oo enjel ngmê mbóó p:uu a ndê wo, Yesu yimi mê wédêwédê kwólú.

⁴⁴ U nuw:o dyênê wo, u ghê a kee wo, dpodombiy:e modoo ngêpê, wod:oo kiyé t:ââ u ngwo yedoo ya.

⁴⁵ U kuwó dini ghi ngê ngêpê yedê kêlî ngê, p:uu ndiye pyu knî ye yi diyé wo, dpî tédê m:uu too, mu kópu u díy:o yi nuw:o dmi d:ud:umbiy:e dono ngê pyodo.

⁴⁶ Wod:oo yepê, Lukwe díy:o nmye dpî té. Yepê, A pii dmyeno, dmyinê ngêpê, nmyi tókótókó ndîi ngê daapaa pyaa we.

Yesu u ngwo mgîmî ngópu

Mátiyu 26:47-56; Mak 14:43-50; Njon 18:1-11

⁴⁷ Yesu ngê danêmbum ghêlî daa chedê ngê, wod:oo lede yoo taa dniye, Njudas yi kada doo kwo, pini n:ii Yesu p:uu ndiye pyu y:a mê miyó knî yi vy:o pwii wo, Yesu yinê dóó. Dini ghi n:ii ngê taa dniye, Njudas Yesu ka loo, Nju tpémi yi chipéchipé ngê Yesu u ngwo a chipé ngê, ñ:uu Yesu kpââ pee p:uu dyîngo.

⁴⁸ Ngmênê Yesu ngê kwo, Lukwe díy:o chipéchipé mbêê Chóó Lémi u Pi Ndêndê pi dono knî ye nyinê kêmakêma?

⁴⁹ Yesu p:uu ndiye pyu knî y:oo dini ghi n:ii ngê a w:ee ngópu, apê, Yesu awêde a mgîmîmgîmî ngmê, wod:oo Yesu ka póó dniye, kwo, Nmî Lémi, yi p:uu l:êê kmêle, apií?

⁵⁰ Wod:oo ngmê ngê u taa a ngêêdí, apê, Lede yoo ní vya té, apê, ngmê mbwámê né

* 22:31: Njópi 1:6-12; 2:1-6; 2 Kódin 2:11

* 22:32: Njon 17:9-15; 21:15-17

* 22:35: Luukí 9:3; 10:4

* 22:37: Is

châpwo, ngmênê kn-aadi ngê, u wéni pee ngwene ngópu. Yi lede kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini u dpodo pyu ngmê.

⁵¹ Ngmênê Yesu ngê yepê, Yi p:uu l'éê munto, wod:oo yi lede ngwene mê kââ.

⁵² Yélini Yesu u ngmîmgîmî u l'éê díy:o a lee dnyiye, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo, Chóó Lémi u ngomo t'âât:ââ pyu yoo, kada pini yoo mye yi k:ii, yi yéli ye Yesu ngê yepê, D:aa l'éê pyu ngmê. Yepê, Lukwe díy:o kaa taa kélé a ka dmyinê lee dmi.

⁵³ Yepê, Wo yilí yi k:oo Chóó Lémi u ngomo mbwa kalé ngmê k:oo nmyi vy:o k:inoo a kwo, yi nîmon:aa déêpî. Yepê, Lukwe díy:o yi w'éênî dpîp:e mgîmî noo. Yepê, Nmye mgîdî u yoo, Setan ka nmye ng:aa té, mgîdî vy:o dmye mgîmî nê.

Pita ngê Yesu u ngwo a wópu ngê

Mátiyu 26:57-58,69-75; Mak 14:53-54,66-

72

Njon 18:12-18,25-27

⁵⁴ Dini ghi n:ii ngê Yesu mgîmî ngópu, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini ndîi u ngomo k:oo ñuw:o ngópu, u kóté kígha u l'éê díy:o. Pita ngê doo yámuyámu dé, tumutumumu yi kuwó doo a kwo, daa chono doo a paa, wod:oo yi ngomo mbwa kalé ngmê k:oo myimî kee wo.

⁵⁵ Nkuwo u l'éê díy:o ndyuw:e ndîi yi ngmê kpê ngópu, Pita u k:ii ndoo chedê yaa dnyiye.

⁵⁶ Dpodo módó ngmê ngê ndyuw:e u wo Pita yi módu, doo y:enê, pi kní ye yepê. Pini n:ii dmyinê ñuw:o ngmê, kí pini p:uu kidpimo ya.

⁵⁷ Ngmênê Pita ngê a wópu ngê, kwo, Kí dmââdî, ye pini daa a lama pini.

⁵⁸ U kuwó dini ghi ngê pi ngmê ngê myeyi módu, kwo, Nyi wu pini p:uu ndiye pyu ngmê. Ngmênê Pita ngê kwo, Kí pini, nê kuu.

⁵⁹ Daa ndîi dye ghi yimî loo, pi m:uu ngê u pyipe kní ye yepê, Kí pini nmo ka k:omodanê, u dnye ngí ny:ee yó, Nkálili pi nmye yila, yi dnyeni nmye ka kígha.

⁶⁰ Ngmênê Pita ngê kwo, Kí pini, kópuni p:uu a ka nye danê, a lama daa tóó. Danêmbum ghêlí dèpê kélí ngê, wod:oo kêmkêm ka wo.

⁶¹ Yesu yi ngwo Pita ka diyé wo, doo y:enê, wod:oo Pita ngê nmî Lémi u kópu mé nuw:o kwólu, apê, Ala kópu a ka moda vyi, Kêmkêm ghêlí k:ii daawa kââ, pyolo nyinê wópuwópu nê,

⁶² wod:oo Pita u gha d:ud:umbiy:e dyênê wo, kuwa pwii wo, yi doon:aa mbê.

Yesu u ngwo dnye nkwitinkwiti

Mátiyu 26:67-68; Mak 14:65

⁶³ Yélini yi kêê k:oo Yesu doo kwo, yi yéli y:oo dnye nkwitinkwiti, myednye kpakak-paka.

⁶⁴ Dini ghi n:ii ngê dnye nkwitinkwiti, kpídí pee ngê u ngwolo dé wópu dumo, u nkwo dnye vye, kópu, N:aa dé vya ngi? Kópu, Chí dípí. Kópu, W:ii Chóó Lémi u komo kapí pyu ngmê, ye pini n:ii ngê dé vya ngi, u pi nmo píchi vyi.

⁶⁵ U pi dyênê ngópu, daa gha kópu u kwo yilí vyi ngópu.

Nju tpémi yi kada pini kní y:oo Yesu u ngwo kóté kalé ngópu

Mátiyu 26:59-66; Mak 14:55-64; Njon 18:19-24

⁶⁶ Dini ghi n:ii ngê wa wo, Nju tpémi yi kada pini yoo, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo, déêpí pyu yoo yi k:ii, nipi a da wo, Yesu u ngwo dnye kóté kígha.

⁶⁷ Kwo, Pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmîdî ngê, n:ii nmo t'âât:ââ, nyi vyílo y:ii kwo knomomê, ye nmo vyi ngi. Yepê, Nmye n:aa tpapê knomomê, Ala nê vyílo, ye a ka daanmyinê kélímî mbê dmi. *

⁶⁸ Yepê, Myenté, nmye n:aa póó knomomê, kópu a ka myedaanmyinê vyi ngmê,

⁶⁹ ngmênê daa kêmakêma Pi Ndéndê Chóó Lémi u nkíghê wumê yââyââ, u ngwo anmyinê w:ee ngmê, anye, Kí Chóó Lémi u che p:ââ pee. *

⁷⁰ U kwo póó dnyiye, kwo, Mumdoos nyi Chóó Lémi Tp:oo? Yepê, Nmyi chóó kidmye vyi ngmê.

⁷¹ Wod:oo noko yepê, Kí pini u châpwo pyu u yi nmo daamu a kwo, chóochóó kédé ndyíko, chóó u kópu dyuu nmî chóó kudu ny:oo, u yi u ngwo a kwo, Chóó Lémi u daa nê kââdî. Noko yepê, Pw:oo we, daadî ya.

23

Yesu Paléti ka u ngwo ñuw:o ngópu

Mátiyu 27:1-2,11-14; Mak 15:1-5; Njon 18:28-38

¹ Kada pini yintómu yi ngwo a ghêêdí dnyiye, Lóma lede yoo yi kada pini ndîi Paléti ka Yesu ñuw:o ngópu,

² p:uu yipe tee kn:ââ yi ngwo a chaa ngópu, kwo, Ala pini aténgé dp:o mgîmî, pi kní ye ala kópu a tpapê ngê, yipu, Kada pini n:ii Lóma wunê tóó, tákisi u kwo namê pywupwi. Kwo, Yi kópu mbêmê pi yilí da pyidu té, u yoo vy:o u ngwo dé kaa té. Kwo, Ala kópu ye mye tpapê ngê, Chóó Lémi ngê a ngmîdî noo, nmyi king ngê wunê pyépi nê.

³ Paléti ngê p:oo ngê, kwo, Mumdoos nyi Nju tpémi yi king? Yesu ngê kwo, Nyóó kíchi vyi. *

* 22:67: Njon 10:24-26; 3:12; 8:45

* 22:69: Dpodo 7:56

* 23:2: Luuki 20:20-26

* 23:3: 1 Tim 6:13

⁴ Wod:oo Paléti ngê kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo, pi yilí yi kii, yepê, Ala pini u kpadakpada u kópu d:oo ngmê pyw:ángo.

⁵ Ngmênê Paléti ka dyaa dnye chedêchedê, kópu, Pi yilí wunê pyidupyidu too, dnyinté wunê tpyuu té. Kópu, Nkálili Wee u kwo kn:âa a chópu, Njuda Wee u kwo p:aani p:aani yoo myemênê pyidu too, u dí ala Njedusalem myimí ta.

Paléti ngê Antipas Helodi ka Yesu u ngwo dy:âa ngê

⁶ Dini ghi n:ii ngê Paléti ngê yi kópu yi nyongo, pi kní ye póo wo, yepê, Mumdo alala pini Nkálili pi? Kwo, Nyâa, Nkálili a ndé wo.

⁷ Dini ghi n:ii ngê Paléti ngê a w:ee ngê, apê, Yesu Helodi kóo k:oo pini ngmê, wod:oo Helodi ka dy:âa ngê, mwada p:aani pee. Yi ngwo Helodi Njedusalem naa tédê myedoo ya.*

⁸ Helodi ngê Yesu yi módu, u gha mb:aamb:aa ngê pyodo, mu kópu u díy:oo u pi ló dini a nyongo, dye ghi daadí u yi u ngwo doo kwo, Ní m:uu, mbwudu a ngópu ngmê chaa ngê.*

⁹ Wod:oo Helodi ngê Yesu doo póópóo, ngmênê Yesu ngê kópu u kwo daangmê vuu.

¹⁰ Kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo, dèépí pyu yoo mye yi kii, dpodombiy:e ghê dnye, Yesu p:uu yipe tee kópu yilí t:ee ngópu.

¹¹ U kuwó dini ghi ngê Helodi u lede kní yi kii, Yesu dnye nkwitinkwiti, d:ud:umbiy:e daa chápu ngópu. Kpídí mb:aa u mbwo ngmê t:ee ngópu, Paléti ka u ngwo mé dy:âa ngópu.

¹² Yi wéni ngê Paléti pini dé Helodi numo pyipe ngê mé pyaa knopwo, mu kópu u díy:oo Paléti ngê Helodi chápu ngê, kóo k:oo pini u kwo ngmê dy:âa ngê. Mwiyé noko dpímo a diya.

Paléti ngê Yesu u vyeé tédê u ngwo dy:âa ngê

Mátiyu 27:15-26; Mak 15:6-15; Njon 18:39-19:16

¹³ Paléti ngê kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo, yoo yi kada pini yoo, pi yilí mye yi kii, nipi mэдé dané ngê,

¹⁴ yepê, Ala pini a ka kídmyinê núw:oo ngmê, a ka kídmye vyi ngmê, a ka nyimu, Yoo yilí kiyédé pyidupyidu té, chóo u pee ngê ka kapi té. Yepê, Wunê nmyi ngópu kídí kóté kwolo, pwopwo u kópu p:uu d:oo ngmê pyw:ángo,

¹⁵ Helodi ngê yinté kópu p:uu myedoo pyw:ángo, a ka kíméda dy:âa. Yepê, Pwopwo u kópu p:uu daa ta mo daa ta.

¹⁶ Yepê, A lede kní y:oo a kpakakpaka ngmê, yed:oo n:aa pw:iipw:ii.

¹⁷ M:âa k:oo Nju tpémi yi naa ndíi u dye ghi ngê, yélini mbwa k:oo dnyimo kwo, Paléti ngê ngmédpímo pw:iipw:ii, apu, Nju tpémi

yi nuw:oo dmi mb:aamb:aa ngê paa pyaa we. Pini n:ii u pi pi kní y:oo u kwo dnyimo tpapê, yini yidpímo pw:iipw:ii.

¹⁸ Paléti ngê u yi doo kwo, Yesu ní pw:ii, ngmênê pi yintómu dpodombiy:e u kwo mbó dnye, kwo, Daanyi pw:ii. Kwo, Vya ngi. Kwo, Mbadapas yi pw:ii ngi.

¹⁹ (Yi Mbadapas ngê u yi doo a kwo, Lóma lede yoo nmí ngm:ii kalé té. U yoo yi kada mwiyé a ghê wo, Lóma lede woni a vya tumo, u l:éê díy:oo u yoo kní yi kii mbwa k:oo u ngwo kee dnye.)

²⁰ Paléti ngê u yi doo kwo, Yesu ní pw:ii, wod:oo pi kní ye mbwolo, yepê, Kêle. Yepê, Yesu vyílo yini pw:iipw:ii,

²¹ ngmênê pi kní y:oo dpodombiy:e kwo, Kídosi nédé t:ee ngi. Kwo, Pw:oo we, daadí ya.

²² Paléti pyolombó ye mé póo wo, yepê, Ló dono kópu ndíi ngmê d:uu ngê? Yepê, Pwopwo u kópu p:uu d:oo ngmê pyw:ángo. Yepê, A lede kní y:oo a kpakakpaka ngmê, yed:oo n:aa pw:iipw:ii.

²³ Ngmênê Paléti ka dèdnye ng:aa, dpodombiy:e u kwo modnye kâa, kópu, Kídosi nédé t:ee ngi. Yinté dnye kâa ee, u dí yi pono mí vyápê wo,

²⁴ lede kní ye yepê, kídosi nédé nyi t:ee yó.

²⁵ Paléti yi pono vyápê wo. Pini n:ii l:éê pyu ndíi Mbadapas, pi vyeé u l:éê díy:oo mbwa k:oo mwiyé a kee wo, pwopwo yi doon:aa t:âat:âa, yi pini pw:ii ngê, ngmênê Yesu u vyeé tédê dy:âa ngê.

Yesu kídosi nédé u ngwo t:ee ngópu

Mátiyu 27:32-44; Mak 15:21-32; Njon 19:17-27

²⁶ Lóma lede kní y:oo Yesu u vyeé tédé núw:oo ngópu. Maa p:uu pi ngmê m:uu ngópu, u pi Saimon, Sadéni pi, Njedusalem doo lèpí. Lede kní y:oo yi pini mgimí ngópu, Yesu u kídosi u kígha yé ngópu, kwo, Kí pini u kídosi dnyinê ngi. Wod:oo Yesu u kuwó doo kwo, u kídosi doo dnyinédnyinê.

²⁷ Pi yilí yi kuwó doo kwo, dnye yámuyámu dé. Pyâa kní yi vy:oo my:oodoo kwo, Yesu u l:éê díy:oo dnye mbê.

²⁸ Yesu ye mênê diyé wo, yepê, Njedusalem pyâa yoo. Yepê, A l:éê díy:oo mbê mu yé yó, nmyi chóo nmyi l:éê díy:oo dmyinê mbê, nmyi tp:ee dmáádíma yi l:éê díy:oo myedmyinê mbê.

²⁹ Yepê, Dye ghi ngmê kiyédé piyé kní, yi ngwo nmyi kpadakpada ndíi wanmyinê pyw:ee ngmê. Yepê, Dini ghi n:ii ngê nmyi tp:ee dmáádíma nmyi ngópu adnyi vyeé dé, ala kópu wanmy:uu vyi ngmê, anye, L:omo m:aa tpamé wo, a tp:ee l:omo m:aa tpyó.

³⁰ Yepê, Yi ngwo nkingê ngê y:ay:a wanmyi pwiyé dmi, u yi nmye adí kwo, anye, Mbu

* 23:7: Luuki 3:1 * 23:8: Luuki 9:9 * 23:30: Hos 10:8; Tpyuu 6:16

nmî pwo a vuyuwó dnyiye, límílimí ngé u ngwo p:oo pw:oo dmi. *

³¹ Yepê, Ala lede yoo yi p:uu dênnoo d:uu, ngmênê dono a nga a d:uud:uu ngmê. Yepê, Dini ghi n:ii ngé yi p:uu anmyin:aa d:uu, angéntoo dono u nkwo nmye angmê d:uu ngmê.

³² Pi mê miyó yi vyeë tédê mye níuw:oo dumo, pi dono dê.

³³ Kwéli lee dnyiye, yi ghi u pi Mbodo Dînê. Yesu kídosi ñedê y:i mî t:ee ngópu, pi dono dê kídosi ñedê y:i myimí t:ee dumo, woni u wéni pee t:ee ngópu, woni u t:anê pee t:ee ngópu.

³⁴ Yesu ngé u mî ka kwo, M:aa. Kwo, Kí yéli y:oo kópuni a nga dê d:uu ngmê, daa yi lama dê d:uu ngmê. Kwo, Yi kópu mōdo kn:ââ vuyuwó dpí kée ngi, mēnangē ngi. Yesu u kpídí yēê tumo, yi kpídí kní yi l:éê díy:oo dnye ng:oo, noko yepê, Alani nanê wa a ngí, woni nanê wa a ngí? *

³⁵ Yélini y:i doo kwo, yi yéli y:oo dnye y:enê. Yi ngópu Nju tpémi yi kada pini kní y:oo dnye nkwitinkwiti, noko yipu, Mum-doo Chóó Lémi ngé kí pini a ngmídi ngé, yoo ntee doo ngéêpí dé, ye chóóchóó yinté mye ngee ngé. *

³⁶ Lede kní y:oo myednye nkwitinkwiti, k:omo ngé wain u kwo dnye dp:eedp:ee,

³⁷ kópu, Mumdoon n:ii Nju tpémi yi king, ñyóóchóó mē ngee ngi.

³⁸ U pwopwo u nt:u kópu kídosi ñedê u pwo t:ee ngópu, apê, Nju tpémi yi king.

³⁹ Pini n:ii dē u nkíghê t:ee dumo, ngmê ngé kwo, Chi dípi. Kwo, Nyi lónté kada pini. Kwo, Mumdoon Chóó Lémi ngé a ngmídi nyoo, ye ñyóóchóó mē ngee ngi, mye ngee nyédi.

⁴⁰ Ngmênê woni ngé yi kópu u kwo kwódu ngé, kwo, U kwo kidimé mbumu. Kwo, Lukwe, Chóó Lémi ka d:ii nkíngê? Kwo, U ngmídi ngmê u pi vyílo y:ii nkwitinkwiti. Kwo, Nipi nganmo mgíní vyímí tē.

⁴¹ Kwo, Kópuni nyi kn:aadi too, u díy:oo nye mgíní vyímí mo, ngmênê kí pini ngé kópu daangmê kn:aadi ngé. Kwo, Lukwe díy:oo nye nkwitinkwiti.

⁴² Yesu ka kwo, Yesu, dini ghi n:ii ngé king ngé anyi pyódu, ngéê k:oo dpí kaa nédi.

⁴³ Yesu ngé kwo, Ndé kópu nga ngmên:aa tpaépê, awéde ghi mb:aa nipi nye lēpí mo.

Yesu kídosi ñedê u ngwo pwene

Mátiyu 27:45-56; Mak 15:33-41; Njon 19:28-30

⁴⁴ Yi dini ghi ngé kââdí mbóó ñukníñukní p:uu doo kwo, yi dyámé pee mbémê mgíadí a ghay wo. Dini ghi n:ii ngé kââdí ngé liy:aa pyile a kuwo ngé, mē wa wo. *

⁴⁵ Yi dini ghi ngé Chóó Lémi u ngomo k:oo kpídí ndíi n:ii doo ya, yi kpídí ngé yoo yi maa dpímo nkokonkoko, apê, Chóó Lémi u yâpwo ghi k:oo daapaa nî dnyiye. Yesu kídosi ñedê dini ghi n:ii ngé pwene, wod:oo yi kpídí chóó mínê chaa wo, chápwochápwo ngé nkwo do a yaa wo, knâpwo dí. *

⁴⁶ Yesu kídosi ñedê modoo ya, u mî ka dpodombiy:e ka wo, kwo, M:aa, a ghê dmi nga d:a kē, a ngini. Yi kópu yi vyu, wod:oo pwene.

⁴⁷ Lede n:ii kní y:oo Yesu kídosi ñedê t:ee ngópu, yi lede yoo yi määwe ndíi kídosi u nkíghê doon:aa kwo. Dini ghi n:ii ngé Yesu u ngópu pwene, Chóó Lémi chaa kwólu, apê, Kí ndéndê ngé pi mb:aa, u kn:aadi te kópu daa tóó.

⁴⁸ Pi yíli, n:ii kní y:oo Yesu u pwopwo tédê dnyen:aa y:enê, dini ghi n:ii ngé yi ngópu pwene, yi nuw:oo dmi dono ngé pyodo, u l:éê díy:oo dnye y:ii, yi p:aa pee p:aa pee mē diyé dnyiye.

⁴⁹ Yélini Yesu u lama dnye ya, daa chono dnya a kwo, y:i dnya a y:enê. Pyópuni yoo Nkálili Wee u kwo Yesu p:uu mwiyé a kaa dnyiye, u k:ii Njedusalem lee dnyiye, yi yéli yi vy:oo myednye kwo.

Yesu ntóo u ngwo kmênê ngópu

Mátiyu 27:57-61; Mak 15:42-47; Njon 19:38-42

⁵⁰⁻⁵¹ Kada pini ngmê, u pi Njósép, Adamátiya pí. Yi p:aaní Njuda Wee u kwo a tóó. Yi pini pi mb:aa, apu, Chóó Lémi ngé nmí y:enê kn:ââ límí k:ii ngé paa chaa ngé. Komo tpile kada pini kní yi vy:oo doo kwo, ngmênê Yesu u pwele chápwo tédê, u vyeë tédê yi vy:oo daa ghê wo.

⁵² Yesu dini ghi n:ii ngé pwene, yi pini Paléti ka loo, Yesu ntóo u kwo mínê ch:ee ngé.

⁵³ Paléti ngé kwo, U ntââ, wod:oo Njósép loo, Yesu ntóo kídosi ñedê a ngópu, kpídí pee ngé a kmongo ngé, ntóó ñuwo, kpomo u mênê mí yó. Yi kpomo pi kní y:oo t:aaní paa mwiyé a ché ngópu, pi ntóó kmênêkmênê u l:éê díy:oo.

⁵⁴ Yi wéni Pídade, womumo líme wo.

⁵⁵ Pyópuni kní y:oo Yesu Nkálili Wee u kwo dnya a yámuyámu, Njedusalem u k:ii myimí taa dnyiye, yi pyópu kní y:oo Njósép ngm:éê ngópu, Yesu ntóo kpomo u mênê yi ngópu mí kmênê ngé.

⁵⁶ U kuwó dini ghi ngé yi p:aa pee mē diyé dnyiye, apê, Tpleni tuu mb:aamb:aa dé, kní ngmênmi nya, Yesu ntóo p:uu nm:uu d:ii té, ngmênê yi ngwo kââdí gho, yi líme wo kn:ââ chópu, mēdaa lee dnyiye. Yi déêpí kópu dyuu chápu ngópu, líme wo ngé dnye líme.

* 23:34: Mát 5:44; Psalm 22:18

* 23:35: Psalm 22:7-8

* 23:44: Luuki 18:31; Amos 8:9

* 23:45: Hipílu 9:2-3,6-8

24

Yesu u ngwo a pii wo

Mátiyu 28:1-10; Mak 16:1-8; Njon 20:1-10

¹ Pyópuni kní y:oo tpileni tuu mb:aa mwiyé a l:ámo tumo, Sandé mw:aa mgídí vy:oo núw:oo tumo, apê, Yesu ntóó p:uu nm:uu d:ii té.

² Kpomo chedé dini ghi n:ii ngé taa dniye, apê, Chêêpí ndíi kpomo t:ámo lukwe ngé atédé tpiyé wupu kwolo,

³ wod:oo kpomo u mênê kee dniye, ngmênê nmí Lémi Yesu ntóó daa m:uu ngópu.

⁴ Yi kópu dèpê w:ee ngópu, yi nuw:oonuw:oo u kópu ngé pyodo, wod:oo pi miyó anya a pwiyé knopwo, apê, Mu kwo mo, yi kpídí dmi dè muyedé wuu mbele mo. *

⁵ Nkíngê ngé y:ay:a pwiyé dniye, yi tpódu chàpu dumo, mbwódo dyimê dniye, kame ye ghê dniye. Yi tpódu y:oo yepê, Pini n:ii ghê a ta, lukwe díy:oo kpèèni m:een:aa nmy:uu ngmê.

⁶ Yepê, Al:ii daa tóó, yepê, kèda pyidu. Yepê, Yi kópu dyuu wuné munmya a vuu, dini ghi n:ii ngé nmyi vy:oo modoo a kwo, Nkálili Wee u kwo. Yepê, Ala kópu nmye mwo a vuu,

⁷ nmyepê, K:omo tpile nê Chóó Lémi u Pi Ndéndé, ngmênê pi dono kní y:oo wa mgími nê, kídosi nédé wa t:ee nê, wo pyoloni k:oo amênê pyidu. *

⁸ Wod:oo yi pyópu kní y:oo yi kópu dyuu yimí nuw:oo kalé ngópu,

⁹ kpomo a kuwo ngópu, Yesu u dyépi y:a mé ngmê kní ye mdoo núw:oo ngópu, Yesu u yoo woni kní ye mdoo mye núw:oo ngópu.

¹⁰ Yi pyópu kní yi vy:oo pyáá pyile doo kwo, yi pi dmi Méli Makídala pyáá ngmê, Njówana myomo, Méli Njems u pye pyolo. K:omo tpile yi pyópu kní y:oo dyépi kní ye yi kópu yilí mênê nté tumo, *

¹¹ ngmênê dyépi yoo ye daa kélími mbé dniye, yiné ye daa ndé kópu ye tpapê ngmê.

¹² Ngmênê Pita ngé mbépê a puwá, kpomo chedé loo, yedé tepe mbé wo, Yesu ntóó p:uu kpídini t:ee tumo, vyílo yi m:uu too, tpile daamu módu, wod:oo u p:aa pee mé diyé wo, yi kópu u nuw:oonuw:oo u ngwo ghê wo.

Pi miyó dè y:oo Yesu u ngwo muu ngópu
Mak 16:12-13

¹³ Yi Sandé ngé Yesu p:uu ndiye pyu miyó dè y:oo Njedusalem a kuwo ngópu, p:aa tp:oo ngmê yidpímo lèpí, u pi Emeyís, ntee daa kuughê dpímo lèpí. (12 kn.)

¹⁴ Kópuni yilí Yesu ngé pyaa dniye, maa p:uu yi p:uu dpímo danêmbum.

¹⁵ Yi kópu kní yi p:uu dini ghi n:ii ngé dpímo danêmbum, Yesu anya a pwiyé wo, yi

kuwó doo kwo, dini ghi n:ii ngé a kp:anê doo, u kii nipi míndye paa.

¹⁶ Yi m:uu ngópu, ngmênê daa mya ngópu.

¹⁷ Yesu ye póó wo, yepê, Maa p:uu ló kópu p:uu dpo danêmbum mo? Wod:oo ghê knopwo, ndídí yi ngíma kele,

¹⁸ u kwo ngmê póó wo, pini n:ii u pi Kliyópas, kwo, Njedusalem kópuni pyaa dniye, pi yintómu yi lama a pyede, mumdo u yi kópu kní lama daangma tóó?

¹⁹ Yesu ye póó wo, yepê, Ló kópu dé? Kwo, Yesu Nasalet pi ngé kópuni pyaa dniye. Kwo, Chóó Lémi u komo kapí pyu ngmê, mye u nuu u pi, mb:aamb:aa ngé dpímo dèêpí, mbwudu yilí dpímo chap, pi kní y:oo myed-nyimo cháácháá.

²⁰ Kwo, Ngmênê nmí kada pini yoo, kpèê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo yi k:ii, kí mgími ngópu, u vyeé tédé dy:áá ngópu, lede kní y:oo kídosi nédé u nkwo mí t:ee ngópu.

²¹⁻²² Kwo, Ngmênê alanté nmeé nuw:oo, Yisiléli tpémi yintómu kní yi k:ii nmí kada vyílo ayi ghê, Lóma tpémi u ngwo wanmí ngm:ii kalé té. Kwo, Ala kópu m:uu, komo tpile m:ii tuwa a vya ngópu, ngmênê awêde nmí vy:oo pyáá ngmê kní y:oo ghê nmí mênê dè ghípé ngmê, mw:aa mgídí vy:oo kpomo chedé kédé lee dmi, *

²³ ngmênê yi pini ntóó doo m:uu ngópu. Kwo, Nmo yedé diyé dmi, nmodé, Enjel miyó kudun:aa m:uu, yedé, Yi pini kíméda pyidu.

²⁴ Kwo, Nmí vy:oo pi kní ngmê kpomo chedé myaa lee dmi, yi pyópu kní y:oo ntee nmo dumu nté ngmê, yinté myaan:aa m:uu ngmê, ngmênê yi pini ntóó doo m:uu ngópu. *

²⁵ Wod:oo Yesu ngé yepê, Lukwe díy:oo dpí mbodo dè dngíngí dè. Yepê, Kópuni yilí Chóó Lémi u komo kapí pyu kní y:oo a d:éé tumo, lukwe díy:oo yi kópu kní ye dèdpídé kélími mo.

²⁶ Yepê, Pini n:ii Chóó Lémi ngé a ngmídi ngé, doo u ntáa yi dono u wépi daapí puwá. Yepê, Yi dono u wépi wo puwá, u dpodo ndéndé lónté pí dóó, u pi ndíi ngé lónté u nkwo pí pyodo.

²⁷ Wod:oo kópuni puku yedé chóó p:uu ló dini a d:éé tumo, u kakémé yilí ye chámé ngé, kn:áá Mósisi ngé kópuni a d:éé too, nkoo Chóó Lémi u komo kapí pyu kní y:oo kópuni myedé d:éé tumo.

²⁸ P:aani n:ii tp:oo dpímo lèpí, yi yimí taa dniye, yi tpódu ye yiné ye yi pini kn:aa p:aani doo lèpí,

²⁹ ngmênê yi tpódu y:oo u dí pwaa ngópu, kwo, Naki ní, káádí daa kèmakéma a wupwo. Kwo, Ng:ii dpí knèle, wod:oo ngomo k:oo u k:ii nipi mé kee dniye.

* 24:4: Dpodo 1:10

* 24:7: Luuki 9:22; 18:31-33

* 24:10: Luuki 8:2-3

* 24:21-22: Luuki 19:11; Dpodo 1:6

* 24:24: Njon 20:3-10

³⁰ Dini ghi n:ii ngê kmaapî tédê yaa dniye, mbidédi a ngêédi, Chóó Lémi kwuno ngê, yi puwâ, ye yi y:ângo.

³¹ Yi ngwo mb:êê yi ngîma a ngópu, apê, E, kí Yesu, ngmênê y:i anyi ye mê pwiyé wo.

³² Noko kwo, Maa p:uu nyi gha dê kédê pywáli knî, apii, kópuni puku yedê a pyede u kakémê yilí nye kédê chámê.

³³ Yi ngwo dini ghi ngê yi tpódu ghêédi knopwo, Njedusalem d:âmo mê diyé knopwo, Yesu p:uu ndiye pyu y:a mê ngmê, yi piyipe knî yi kii, ye yi taa knopwo,

³⁴ yi tpókni y:oo yepê, Nmí Lémi ndéndê ngê keda pyidu, Saimon ngê kédê m:uu.

³⁵ Wod:oo yi tpódu y:oo yepê, Kimyednye m:uu. Yepê, Moma u kii kudu lee dmi, dny:oo myââ. Yepê, Dini ghi n:ii ngê kmaapî tédê dpi yaa dmi, mbidédi yi pwââ, u ngwo dnye mya.

Yesu ngê chóóchóó p:uu ndiye pyu knî ye u ngwo a kéma ngê

Mátíyu 28:16-20; Mak 16:14-18; Njon 20:19-23; Dpodo 1:6-8

³⁶ Dini ghi n:ii ngê yi kópu p:uu dnye danêmbum, Yesu anya a pwiyé wo, yi vy:oo ghê wo, yepê, Mw:âákó a tídê mbwó yoo, ala nê, namê nkíngê.

³⁷ Ngmênê nkíngê ngê y:ay:a pwiyé dniye, apê ngmênê, Kmêna ye kwo.

³⁸ Yesu ngê yepê, Lukwe díy:o nmye nkíngê té. Yepê, Lukwe díy:o dnyinté nmye kélími té.

³⁹ Yepê, A kêê yi ngí m:uu tóó, nmyi kêê dmi a p:uu yé yó, yepê, Ala nê vyílo. Yepê, D:aa kmêna, myed:aa mbwee. Yepê, Kmêna mbwee yi mênê dinê daa kwo, yi p:uu mbyuu too daa t:a mo.

⁴⁰ Yi kópu yi vyu, wod:oo kóó yu yi ngópu tpyé too.

⁴¹ Ngmênê doo u ntâa u kwo myedaapê kélími mbê dniye, mu kópu u díy:o yí gha dmi d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa ngê pyodo, mye ngwéti dniye. Wod:oo ye póó wo, yepê, Nté pee nmyi ngópu ngma tóó, n:aa pípi.

⁴² Te mbyuu ch:ee ngmê u kwo ngmê y:ee ngópu,

⁴³ yi kélê a ngópu, yi ngópu ndíi.

Yesu p:uu kópuni puku yedê a pyede, p:uu ndiye pyu knî y:oo u ngwo a w:ee tumo

⁴⁴ Yesu u Mí ka ghéli daa diyé wo, p:uu ndiye pyu yoo modoo ndiye kígha dé, yepê, Dini ghi n:ii ngê nmyi vy:oo munoo a kwo, a pwopwo p:uu munmyenímo a danê. Yepê, Kópuni Mósisi ngê a p:uu a d:êê too, Chóó Lémi u komo kapí pyu knî y:oo myedé d:êê tumo, n:ii wéti u puku yedé mye pyede, doo u ntâa yi kópu dyuu daap:aa kn:aadi ngê.

⁴⁵ U kuwó dini ghi ngê yi nuw:o dmi ínedê mb:êê a ngópu, apê, Puku yedé kópuni a pyede, pédê w:ee téne.

⁴⁶ Yi kópu yilí yi nt:u mu ngmidi, yi nt:u dmi alanté, Pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmidi ngê dini ghi n:ii ngê wa t:a, wa ngími ngmê, wa vya ngmê, wa kmênê ngmê, wo pyoloni ngê amêdê pyidu,

⁴⁷ u yoo kní y:oo u pi pi kní ye adnyin:aa tpaapê, kn:ââ Njedusalem wa chaa ngmê, nkoo dyámê pê wopee wopee, n:ii kní y:oo u pi wa ny:ee ngmê, u pi mbêmê yi dono yilí wa kée t:oo, Chóó Lémi ngê yi dono yilí mbodo kn:ââ vuyuu u nkwo wa kée té, mēdaawa a ngí té.

⁴⁸ Yesu ngê yepê, Yi kópu yilí nmyi chóó kínmuyi m:uu tumo. Yepê, Pi kní ye dmyinên:aa tpaapê dé,

⁴⁹ ngmênê n:ii ngê a d:aa amênê kâadi, mwiyé dmyinê t:âat:ââ, nmye anímo dy:ââ. Yepê, Yi pini M:aa u Ghê Dmi, yinê amí wédéwédé kalé nmyo. Yepê, Mwiyé nmye munê vyu, nmyenê, M:aa ngê nmyi ngêêpi pyu nmye wa a dy:ââ. Yepê, Njedusalem ghéli kii kédmyinêngê kuwo ngmê, nmyi wédéwédé kígha pyu mwiyé dmyinê t:âat:ââ.

Yesu u Mí ka u ngwo kee wo

Mak 16:19-20; Dpodo 1:9-11

⁵⁰ U kuwó dini ghi ngê Yesu, p:uu ndiye pyu yoo yi kada ghê wo, Njedusalem a kuwo ngópu, Petani u nkígh:ê yi taa dniye, wod:oo ghê dniye, kóó dê yi pwo mbee doo, yi l:êê díy:o Chóó Lémi ka doo ngêpê.

⁵¹ Dini ghi n:ii ngê yi l:êê díy:o doo ngêpê, u Mí ngê a y:ângo, mbóó p:uu kmungo.

⁵² Wod:oo p:uu ndiye pyu yoo Njedusalem mē diyé dniye, yi gha dmi maa p:uu d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa ngê pyodo,

⁵³ wo yintómu Chóó Lémi u ngomo k:oo dnyimon:aa koko, Chóó Lémi dnyimon:aa chaa kígha.

Wu u díi.

NJON

Pini n:ii ngê ala danêmbum d:êê ngê, u pi Njon, Sepédi tp:oo, Yesu u dyépi ngmê.

¹ Mwiýmwiýé dini ghi ngê, nmí Kêlí Pini doo ya. Yi pini nmí Mí Tp:oo, nmí Mí nmo yinê a kêma ngê. Nmí Mí k:ii dpîmo ya, yi gha ngmídi ngê doo ya. *

² Dyámê pê ghêlí daangê lâmo ngê, ngmênê nmí Mí k:ii nipi dpîmo ya.

³ Tpile yilí yintómu nipi lâmo ngópu, wu tpile Kêlí Pini kii daa lâmo ngópu, daa tóó. *

⁴ Kêlí Pini Ghê Njini u Kn:ââ, kamí ngê yinê dpí pyódu nmo. Yi Ghêní Kn:ââ nmí pywápê ngê vyílo yi pyodo. *

⁵ Yi pywápê ngê mgídi yinê chópu. Mgídi dêê wo, yi pywápê daa nt:ââ ngê. *

⁶⁻⁷ Yi pywápê, nmí Mí Tp:oo. Ghêlí daa ta, u mdoó tpaépê pyu ngmê Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, nmo a dy:ââ ngê. Yi pini u pi Njon Baptist. Pi kní ye yi pywápê p:uu doon:aa danêmbum, mu kópu u díy:o apê, Pi yintómu u kwo paa kêlími mbê dniye.

⁸ Chóó vyílo daa pywápê, ngmênê pywápê p:uu pi kní ye doon:aa danêmbum.

⁹ Pywápê njini p:uu ye doon:aa danêmbum. Pi yintómu yi l:êê díy:o yi pywápê dyámê mbêmbê doo a lèpí.

¹⁰ Nyáâ, nmí pywápê dyámê mbêmbê doo ya, dyámêni Chóó Lémi k:ii lâmo ngópu, ngmênê yi dyámê tpémi y:oo daa mya ngópu.

¹¹ Chóó u dyámê pee p:uu a loo, chóó u yoo y:oo u wépi pwaa ngópu.

¹² Ngmênê ngmê kní y:oo daa mb:ii ngópu, u kwo kêlími mbê dniye. Yi yéli Chóó Lémi tp:oo módó tp:oo mää ngê pyódu too.

¹³ Daa pi ngê yinté pyódu too, daa yi chóó Chóó Lémi u yoo vy:o ghê dniye, ngmênê Chóó Lémi ngê chóó tp:oo módó tp:oo mää ngê pyódu too. *

¹⁴ Kêlí Pini pi ngê pyodo, nmí vy:o doo kwo. Ala kópu nmo w:ee ngê, Kí nmí Mí Tp:oo mu ngmídi. Nmí ngêépi pyu ndíi, u kópu yintómu ndê kópu dé. *

¹⁵ Nmí Kêlí Pini pi ghêlí daa myáâ, Njon Baptist yi pini p:uu nmo doo danêmbum. Pi kní yi k:ii dpodombiy:e nmo mbwolo, nmopê, Pini n:ii p:uu nmye noo danêmbum, munmyenê, A kuwó wunê kwo, nmopê, yi pini a kada pini ngê a tóó, mu kópu u díy:o ghêlí dípingê ta, ngmênê yi pini dye ghi yintómu doo a ya.

¹⁶ Nmo yintómu kópu mb:aa yilí Kêlí Pini ngê nmo wunê d:uud:uu. Kópu mb:aa nmo daangmê w:êê ngê.

¹⁷ Mósisi ngê kópu mb:aa ngmê d:uu ngê, Chóó Lémi u dêépi kópu dyuu nmo a ñuwo, ngmênê Yesu Kédisu ngê daa yintoo kópu yi d:uu ngê, kópu ndíi yi d:uu ngê. Yesu ngê Chóó Lémi u módó yeedeyeede ndíi nmo a kpo, u Mí ka maa njini u ngwo a yó.

¹⁸ Pi ngê Chóó Lémi doo u kpêê. Chóó Lémi Tp:oo mu ngmídi, pini n:ii u nuu ghi Chóó Lémi nódo a tóó, Chóó Lémi nmí nuw:o yinê kwílo.

Njon Baptist ngê Yesu u maa u ngwo a yó
Mátiyu 3:1-12; Mak 1:1-8; Luuki 3:1-18

¹⁹ Dini ghi n:ii ngê Njon Baptist mbwaa ndíi Njódan u nkígh:ê doo dpodo, Nju tpémi yi kada pini yoo yi nuw:o dmi alanté pyodo, apê, Pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, ndoo apê wu vyílo. Yi kópu u l:êê díy:o Chóó Lémi u ngomo k:oo dpodo pyu kní ngmê u kwo a dy:ââ tumo, yepê, U kwo nye póó dmyeno, kwipi, Nyi n:uu?

²⁰ Njon Baptist ngê yepê, Chóó Lémi ngê pini n:ii a ngmídi ngê, ndêndê ngê d:aa vyílo.

²¹ Kwo, Chóó Lémi ngê wunê kópuni a vyu, apê, Ilacha diyo dyámê mbêmbê amêdê diyê, yi kópu vyílo yichi ntiye? Yepê, D:aa vyílo. Kwo, Mósisi pini n:ii p:uu nmí kn:ââ kní ye doo a danêmbum, yepê, Chóó Lémi ngê pi ngmê wa a ngmídi, komo yinê adin:aa kapí, kwo, lukwe, nyi vyílo? Yepê, Kêlé.

²² Kwo, Pini n:ii kní y:oo a dy:ââ nmoo, módó ye mēdaanmí diyê dmi. Kwo, Ngakêmbê ñyóó nmo mē chámê ngi.

²³ Njon Baptist ngê yepê, Yisaya ngê ala kópu mwó a d:êê ngê, yepê,

W:amí mbêmbê pi ngma adí káâ, yewo,
Nmí Lémi u maa mb:aamb:aa ngê a yé yó.

Njon Baptist ngê yepê, Yi kópu vyílo yini ntiyentiye.

²⁴⁻²⁵ Yélini Pádisi kní y:oo u kwo a dy:ââ tumo, yi yéli y:oo kwo, D:ii nmí Lémi, d:ii Ilacha, d:ii Chóó Lémi u komo kapí pyu. Kwo, Lukwe díy:o pi yilí mbwaa paa nye kmênêkmênê?

²⁶ Njon Baptist ngê yepê, Yoo mbwaa ngê mun:aa mbâpitisim kigha too, ngmênê yi dpodo daa ndíi, tédê. Yepê, Nmí Lémi nmí vy:o ka kwo, ngmênê dmyongé mya ngópu.

²⁷ Yepê, K:omo tpile u kada d:a ghê, ngmênê nê tédê. Yepê, N:ii a kuwó wunê kwo, u pi ndíi. Yepê, Doo u ntáâ u nkígh:ê daani ní.

²⁸ Yi kópu yintómu Petani pyodo, daa Nje-dusalem u nkígh:ê p:aaani n:ii a tóó, ngmênê Njódan mwada mbwáani pee Petani, Njon Baptist ngê mbwaa paa yoo kwéli doo kmênêkmênê dé, yi Petani.

Sipi tp:oo n:ii Chóó Lémi ngê nmo a kpo

* 1:1: Njon 17:5; 1 Njon 1:1-2; Tpyuu 19:13 * 1:3: 1 Kódin 8:6; Kílosa 1:16-17; Hipílu 1:2 * 1:4: Njon 5:26 * 1:5: Njon 8:12 * 1:13: Njon 3:3-6; Njems 1:18; 1 Pita 1:23 * 1:14: Nkal 4:4; Pilipay 2:7; Hipílu 2:14

²⁹ Womumo Njon Baptist ngê Yesu yi módu, nmopê, Ó. Kí pini kíyede pwiyé kní, pini n-ii p:uu nmye noo danê. Nmopê, Sipi tp:oo n-ii Chóó Lémi ngê nmo a kpo, kí vyílo. Nmopê, Pi ngê chóó u dono u l:êê diy:oo sipi tp:oo ntee dpí vya, kí pini yinté sipi tp:oo ngê wa pyódu, pi kní y:oo wa vya ngmê. Nmopê, Dyámê mbêmê tpémi nmo yintómu nmí yikí dmi u pwo wa ghay. *

³⁰ Nmopê, Pini n-ii p:uu nmye noo danêmbum, vyílo nmye kíyede pwiyé kní. Nmopê, Munmyenê, A kuwó kíyede kwo, ngmênê a kada pini ngê a tóó, mu kópu u diy:oo ghêlí dípíngê ta, ngmênê yi pini dye ghi yintómu doo a ya.

³¹ Nmopê, Pini n-ii Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, ghêlí dípí módu, Yisíléli tpémi ye noo danêmbum, mbwaa paa myenoo kmênêkmênê dé, mu kópu u diy:oo nê, Yi ngwolo dmi paa pywáli y:e, yi pini paa mya y:e.

³²⁻³³ Nmopê, Chóó Lémi ngê a dpodo dini ghi n-ii ngê a ka a kpo, a ka pé, Mu dini ghi ngê a Ghê Dmi wanyi m:uu, pi ngmê u pwo wa ghíi, p:uu adí ya. A ka pé, Yi pini ngê a Ghê Dmi mbêmê yoo yi gha dmi wa ghêê té. Njon Baptist ngê nmopê, Kí pini nmye vyílo, Chóó Lémi u Ghê Dmi mbóó p:uu a ndê wo, vy:émê k-ii ntee tpile ngê u pwo a gho, mbêmê doo kwo.

³⁴ Nmopê, Yi kópu ndêndê ngê k-ii módu. Nmopê, Ala kópu ny:ee yó, Chóó Lémi ngê pini n-ii a ngmídi ngê, kí vyílo.

Yélini Yesu p:uu mwiyé kele

³⁵ Womumo Njon Baptist u k-ii y:i nmeeyaa, p:uu ndiye pyu ngmê mye u k-ii.

³⁶ Yesu paambwi tédê nmí módu, Njon Baptist ngê nyepê, Sipi tp:oo n-ii Chóó Lémi ngê nmo a kpo, kí vyílo. *

³⁷ Dini ghi n-ii ngê nyi nyongo, Njon Baptist nyinê kuwo ngê, Yesu nyi ngm:êê ngê.

³⁸ Yesu nye mênê diyé wo, nyepê, Lukwe u pyinê dpo ngmêê ngmê? Kwonyenê, Mâáwe. Kwonyenê, Ló y:i nyinê tóó?

³⁹ Nyepê, A pwiyé choo, anye m:uu nyoo. Wod:oo nyi ngm:êê ngê, kwéli doo a ya, yi ghi ny:uu módu. Ntumokwodo nmí lee dniye, wo y:i nm:uu chedê ngê.

⁴⁰ Pini n-ii k-ii Yesu nyi ngm:êê ngê, u pi Andru, Saimon Pita u mbwó.

⁴¹ Yi ngwo Andru ngê u mbwó até yedê pyw:àngo, kwo, Kédisu kídnyinê pyw:oo. (Kédisu u nt:u kópu, Chóó Lémi ngê pini n-ii a ngmídi ngê.)

⁴² Andru ngê u mbwó Saimon Yesu ka adê núw:oo. Yesu ngê até doo y:enê, kwo, Nyi Saimon, Njon tp:oo, ngmênê m-í d-í ntáá, Pita. (Pita u nt:u kópu, chêêpi kpiyé.) *

* 1:29: Is 53:6-7; 1 Pita 1:18-19 * 1:36: Njon 1:29 * 1:42: Mát 16:18 * 1:45: Deut 18:18 * 1:46: Njon 7:41,52

* 1:51: Gen 28:12 * 2:4: Njon 7:30; 8:20

Yesu ngê Pilipi pini dê Nétányiel u ngwo ngmídi doo

⁴³ Womumo Yesu ngê u yi doo kwo, Nkálili ní lè. Pilipi ada pyw:oo, kwo, A ngm:êê nêdi.

⁴⁴ (Pilipi Mbetísaidá pi, Andru mbwémi Pita yi k-ii yi p:aa mu ngmídi.)

⁴⁵ Pilipi ngê Nétányiel ada pyw:oo, kwo, Mósisi pini n-ii p:uu doo a d:êê, yi pini kídpo pyw:oo. Kwo, Chóó Lémi u komo kapí pyu yoo p:uu myednya a d:êê. Kwo, Yi pini Yesu, Njósép tp:oo, Nasalet pi. *

⁴⁶ Nétányiel ngê kwo, Doo u ntáá. Kwo, Yintoo pini Nasalet daawa chaa. Pilipi ngê kwo, A pwiyé, íyóó anyi mwini. Wod:oo Yesu ka adí lee kní. *

⁴⁷ Yesu ngê Nétányiel yi módu, nmopê, Daa dnyinté Yisíléli pi ngmêkíyede pwiyé kní, k:omodanê pee tp:oo p:uu daa t:a.

⁴⁸ Nétányiel ngê yi kópu yi nyongo, Yesu ka kwo, Lónté lama n:aa tóó? Yesu ngê kwo, Pilipi ngê ghêlí doon:aa pyw:ee nyoo, dini ghi n-ii ngê yi km:ee nyinê ngépê, a nuw:oo k:oo d:a pyw:ee ngi, a lama u ngwo chi yáá.

⁴⁹ Nétányiel ngê kwo, A Lémi. Kwo, Nyi Chóó Lémi Tp:oo, Yisíléli tpémi yi k-ii nyi nmí king.

⁵⁰ Yesu ngê kwo, Kópuni nga dí vyi, yi km:ee ngépê tédê mudi m:uu ngi, yi kópu u diy:oo mumdoo a ka che kélímí mb:anê? Kwo, Yi kópu tédê. Kwo, Díyo ndíi kópu kní wanyi m:uu té.

⁵¹ Nmopê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaépê. Nmopê, Nê Chóó Lémi u Pi Ndêndê. Nmopê, Njakóp ngê máá dini a wádivyíngo, enjel kní y:oo mudnye vy:eevy:ee núw:oonúw:oo, yi máá dini ntee máá dini ngê waní pyódu. Nmopê, Chóó Lémi ka u ngwo wanê káádi nmyo. Nmopê, Yi kópu wanmyinê w:ee ngmê, ndê kópu ngê nmye wa pyódu. *

2

Yesu ngê mbwaa wain ngê u ngwo tpólu

¹ Wo miyó mí loo, yéyééé u naa Kéna u ngwo ngmê kê ngópu, p:aa ni Nkálili Wee u kwo a tóó. Yesu u pye yi nááli tédê mí ta.

² Pi kní y:oo Yesu u k-ii myemínê dóó kalé nmoo, u ngwo nm:uu taa dniye.

³ Yi nááli tédê wain chedê ngópu, Yesu u pye ngê tp:oo ka kwo, Wain u ndani ngê kédê chedê ngmê.

⁴ Yesu ngê kwo, Mw:ââkó Niye. Kwo, A pi lukwe diy:oo yenté chi vyi? Kwo, A wêdêwêdê u mumu u dye ghi doongê yó. *

⁵ Yesu u pye ngê naa u dpodo pyu kní ye yepê, Kópuni nmye a tpaépê, dpí d:uu yó.

⁶ Mbwaa d:âá ndíi y:i wéni doo kwo, pi kní y:oo yi dêêpi kópu dyuu u l:êê diy:oo yi kêê dmi

kwéli dnyimo ghêêghêê dé. Yi d:âmu ndîi dé chêêpi ngê l:âmo tumo, mu daa mu tp:oo k:omo dé.

⁷ Yesu ngê naa u dpodo pyu knî ye yepê, Kî d:âmu mbwaa ngê ntowo too, wod:oo d:ud:umbiy:e a ntee tumo.

⁸ Yepê, Yi mbwâáni knî ngma a vy:êê yó, naa u kada pini ka ñuw:o yó, amî d:uu.

⁹ Yi mbwâáni tpalê wo, wain ngê pyodo. Dpodo pyu knî y:oo naa u kada pini ka knî ngmê ñuw:o ngópu, yi d:uu ngê, apê, Wain mb:aa ala. U lama dépwo ya, Ala wain anye da pwiyé, ngmênê dpodo pyu n:ii knî y:oo a vy:êê ngópu, yi lama doo ya.

¹⁰ Naa u kada pini ngê naa chóo ka kwo, A pwiyé. Kwo, Ala wain até dî d:uu, mb:aamb:aa. Kwo, Kópu kamî ngmêchi d:uu. Kwo, Pi ngmudu yéé, u pwiye knî ye wain mb:aa ye mwiyé dpi y:oo, n:ii pee tp:oo mb:aamb:aa kuwó ye dpi y:oo, mu kópu u díy:o yi dîni ghi ngê d:uuwodê w:ee ngmê, yinê ye lónté wain yuno ndani. Kwo, Ngmênê yinté chuu d:uu ngê. Kwo, Wain n:ii d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa kuwó nmo cha kè.

¹¹ Yesu ngê u mwiyé mwiyé mbwudu yinté chópu, u wêdêwêdê u lii yinté nmî módu. Yinté nmo w:ee ngê, nê, Kî Chóo Lémi Tp:oo. U ngwo u kwo nmî kélîmî mbê dnyie. Yi kópu Kéna pyodo, p:aani n:ii Nkálili Wee u kwo a too. *

¹² U kuwó dîni ghi ngê Yesu u pye ghee knî yi k:ii Kipêniyé nmi lee dnyie, wo knî ngmê yi nmeen:aa ya.

Yesu ngê Chóo Lémi u ngomo mbwa kalê ngmê koo yoo u ngwo a pw:oo ngê

Máiyu 21:12-13; Mak 11:15-17; Luuki 19:45-46

¹³ Nmî naa ndîi, Tp:ee Kaa W:êêw:êê u Wo, daa kêmakêma doo dyimêdyimê, wod:oo Yesu u k:ii Njedusalem nmî lee dnyie.

¹⁴ Chóo Lémi u ngomo k:oo nmeê koko, yi ngomo mbwa kalê ngmê k:oo nmî kee dnyie. Kwéli nmî kee dnyie, yélini daa Nju tpémi, u ntââ Chóo Lémi ka y:i pedyimo ngêpê. Yi kélî ghê pi yilî nmî módu, nê, Pi knî y:oo tpile tp:oo mu pywupwi too. Nê, Kpêê yiyé u l:êê díy:o pudumakó, sipi, ndêêdî mu pywupwi too, nê, kn:aa dyámê ndapi nmî ndapi ngê nye ngmêêpi t:oo. Yesu ngê yi m:uu too, doo u nuu u kópu ngê pyodo.

¹⁵ Yesu ngê yedê kpê dmi ngmê l:âmo ngê, tpile tp:oo yintómu u ngwo ngm:ii kalê too, pudumakó sipi yintómu Chóo Lémi u ngomo mbwa kalê ngmê k:oo pw:ii too. Yélini knî y:oo ndapi dnyie ngmêêpi dé, yi tépil ye tpaas too, yi ndapi tpii yi kpópu.

¹⁶ Nii knî y:oo pywupwi u ñmê tp:oo a ñuw:o tumo, Yesu ngê yepê, Ye ñmeni tp:oo nye pw:ii too. Yepê, M:aa u ngomo lukwe díy:o tpile tp:oo u pywupwi u ngomo ngê nmyi pyódu ngópu?

¹⁷ Chóo Lémi ngê pini n:ii a ngmidi ngê u kópu dyuu n:ii puku yedê a kwo, yi kópu y:i nm:uu nuw:o kwólu. Ala yi kópu,

A Lémi, ngomo a nuu u ngomo.

Pi ngê wa dyênê, ndyuw:e k:ii ntee tpile a gha vy:o wa dnyapwi. *

¹⁸ Nju tpémi yi kada pini yoo Yesu ka póo dnyie, kwo, Ye kópu lukwe díy:o chi d:uu? Kwo, Lóntoo mbwudu ngmanyi chaa, u ngwo anmo w:ee, Chóo Lémi ngê nyi vyilô yedê ngmidi nyoo?

¹⁹ Yesu ngê yepê, Ala Chóo Lémi u ngomo anmyinê pw:oo ngmê, wo pyile amî lê, u ngwo am:aa wó.

²⁰ Kwo, Nye k:om. Kwo, Wo pyile k:oo mēdaanyi wó. Kwo, Lama daa too nmeê wuwó, m:ââ podoy:a mē wéni.

²¹ Kópunî Yesu ngê ye vyu, dépê w:ee ngópu. Daa ngomo p:uu ye doo danê, chóo p:uu ye doo danê. *

²² Yesu dîni ghi n:ii ngê kpêni a pii wo, u kópu yi ngwo nm:uu nuw:o kwólu, Chóo Lémi u komo kapî pyu yoo yi kópu ka nmî kélîmî mbê dnyie, Yesu ka my:oo kélîmî mbê dnyie. *

²³ Tp:ee Kaa W:êêw:êê u Naa dye ghi ngê, Njedusalem dîni ghi n:ii ngê nmeê ya, Yesu ngê mbwudu yilî chópu, pi yilî u ngwo u kwo kélîmî mbê wo.

²⁴ Ngmênê Yesu ngê p:uu daa t:ee too, mu kópu u díy:o apê, Kî yéli y:oo a dpodo doongê w:ee ngópu, apê, daa a nuu u maa p:uu wa kaa nê.

²⁵ Yesu u lama pi yintómu yi gha dmi doo ya. K:omo tpile pi ngê Yesu ka yoo yi kakêmé dmi daa chámé ngê, ngmênê yi l:êê ghi dmi u lama doo ya.

3

Nikódimês u danêmbum

¹ Nju tpémi yi kada pini ngmê, u pi Nikódimês, nye Pádisi knî yi vy:oo pini ngmê. *

² Mgídi ngmê ngê Yesu ka a loo, kwo, Máawe. Kwo, Nmî lama ka too Chóo Lémi ngê lama kigha pyu ngê a pyódu nyoo. Kwo, Mbwudu n:ii nye chapî té, yinté kópu pi ngê módó daawa d:uu, ngmênê Chóo Lémi ngê wa a ngee, yinté kópu u ngwo wa d:uu té.

³ Yesu ngê kwo, Ndê kópu nga ngmên:aa tpaapê. Kwo, N:ii myombó mēdaawa pyódu, yini Chóo Lémi kóo k:oo daawa ghê. *

* 2:11: Njon 1:14; 4:54 * 2:17: Psalm 69:9 * 2:21: 1 Kódin 6:19 * 2:22: Luuki 24:6-8; Njon 12:16; 14:26 * 3:1:

4 Nikódímês ngê kwo, Pini n-ii dpí kaa, angênté amê pyódu? Kwo, Doo u ntââ pi u pye u mênê mēdaawa kee, yinté mēdaawa t:aa.

5 Yesu ngê kwo, Ndê kópu nga yini tpaépê, Chóó Lémi kóó k:oo pi módó daawa ghê. Kwo, Pi cha y:oo tpe:ee kamí ntee dpí tpyé ngmê, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê pini n-ii kamí ngê yinté dpí pyódu, vyílo yi pini Chóó Lémi kóó k:oo ayi ghê. *

6 Kwo, Pyââ ngê pi ntee pini yu tpyé, ngmênê Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê pini n-ii moo pyódu, yi pini u nuw:o dpí ngmêê. *

7 Kwo, Yi kópu u l:êê díy:o nga dê vyi, ngadê, Moo pyaa dmyeno. Kwo, Yi kópu lukwe díy:o kópu kamí ngê nga dê pyódu?

8 Kwo, Yópu wunê wupe, chóó u nuw:o u pono a vyápê. Kwo, U dnye anyi ny:oo, ngmênê daanyi m:uu. Kwo, Chóó Lémi u Ghê Dmi nye yinté. Kwo, Lama daa tooó pi kamí ngê lónté dpí pyódu.

9 Nikódímês ngê kwo, Yinté kópu lónté dpí pyódu?

10 Yesu ngê kwo, Nyi Yisiléli tpémi yi ndiye kígha pyu ngmê. Kwo, Lukwe díy:o choongê w:ee ngê?

11 Kwo, Ndê kópu nga yini tpaépê, kópuni nmye nmo tpaépê té, ndéndê ngê vyílo nmí lama ye pyede, vyílo myey:uu m:uu too, ngmênê nmí kópu dyuu ka dp:ee kélímí té.

12 Kwo, Dyámê mbêmê kópu kní yi p:uu a ka dp:ee kélímí té. Kwo, Chóó Lémi u kópu kní yi p:uu angênté a ka anmyinê kélímí mbê dmi?

13 Kwo, Pi Chóó Lémi ka doongmê n:ee, myedoomgê díyê wo, kwo, ngmênê pi mu ngmídi u kwo a ndê wo, pini n-ii u Pi Ndéndê.

14-15 Kwo, Mósisi ngê yoo yi pyipyi u l:êê díy:o nkéli chéépí tpilé pé tãâ ntee a t:ango, Chóó Lémi u Pi Ndéndê tãâ yinté wamye tee ngmê, mu kópu u díy:o pini n-ii u kwo adê kélímí, u nuw:o kamí ngê paa pyaa we, ghê kamí pèdê pyw:ee ngê, ghéni n-ii chedê ngê daawa pyódu. *

16 Dyámê mbêmê tpémi yi nuu ghi dmi Chóó Lémi nódo dnyinté daa tooó, wod:oo chóó Tp:oo mu ngmídi nmo a kpo, mu kópu u díy:o n-ii u kwo adí kélímí, daawa dyênê, u nuw:o kamí ngê wa pyódu, ghê kamí wamyedê pyw:oo, ghéni n-ii chedê ngê daawa pyódu. *

17 Chóó Lémi ngê Tp:oo daa nmí kpadakpada u l:êê díy:o a dy:ââ ngê, ngmênê nmí Mbwmê ngê a pyódu ngê. *

18 Pini n-ii u kwo adí kélímí, Chóó Lémi ngê daawa kpada. Pini n-ii u kwo daa kélímí, yi pini ngê u kpadakpada ye t:âât:ââ, mu kópu u díy:o Chóó Lémi Tp:oo mu ngmídi u wépi puwâ, u kwo daa kélímí.

19 Yi kpadakpada yi chóó a pyw:ee ngópu, mu kópu u díy:o dyámê u pywápê u wépi pwaa ngópu. Chóó Lémi ngê nmí pywápê nmo a dy:ââ ngê, nmí vy:o a kwo, ngmênê pi kní y:oo mgídi u yi y:e mē kwo, mu kópu u díy:o dono a d:uud:uu ngmê.

20 N-ii ngê dono kópu a d:uud:uu té, pywápê u kwo dpí díy:a, u wo d:uudpí ní, dpo, A dono kópu a p:uu angmê m:uu ngmê.

21 N-ii ndê kópu dyuu u pono a vyápê yédi, pywápê u wo dpo lê, dpo, Pi kní y:oo pèdê w:ee y:e, awo, Chóó Lémi ngê nê wunê ngêépí, kópu mb:aa u ngwo a d:uud:uu té.

Yesu pini dê Njon Baptist

22 U kuwó diní ghi ngê Yesu u k:ii Njedusalem nmo kuwo ngê, Njuda Wee u kwo nmeen:aa ya, mbwaa paa yoo nmeekmênêkmênê dé.

23 Njon Baptist Enon doo ya, Sálím u nkígh:é, Samédiya Wee u kwo, mbwaa paa myedoo pi kmênêkmênê, mu kópu u díy:o mbwaa yi yilí doo ya.

24 Yi ngwo Njon Baptist mbwa k:oo ghêlí daa kee wo.

25 Wo ngmê ngê Nju pi ngmê Njon Baptist p:uu ndiye pyu kní yi k:ii noko dnye kwopwepe. Yi Nju pi ngê yepê, Mbwaa paa pi kmênêkmênê n-ii nmye kígha ngmê, yini ngê Chóó Lémi ka pi mb:aamb:aa ngê dnyinté a pyépi. Yepê, Yesu ngê n-ii a d:uud:uu, yini yi mb:aamb:aa.

26 Wod:oo Njon Baptist p:uu ndiye pyu yoo yi kada pini ka lee dniye, kwo, Mââwe. Kwo, Pini n-ii Njodan mwada pee nmo nyinê kéma ngê, mu nmo nye vyyu, nye, Chóó Lémi ngê pini n-ii a ngmídi ngê, wu vyílo, kwo, Lukwe díy:o yi pini myeka pi kmênêkmênê, pi yintómu u kwo ka lèpi té.

27 Njon Baptist ngê yepê, Pi ngê kópu u mo daawa d:uu, Chóó Lémi ngê yinê dpo ngee, yi kópu u ngwo dpí d:uu. Yepê, Chóó Lémi ngê yi pini wunê ngêépí, yoo u kwo a lèpi té.

28 Yepê, Nmyi ngêédi pi kní ye munê vyyu, yenê, Chóó Lémi ngê pini n-ii a ngmídi ngê, d:aa vyílo. Yepê, U maa yiyé u l:êê díy:o u kada nê ghê wo.

29 Njon Baptist ngê p:uu ndiye pyu kní ye mgongo ngmê kwólu, yepê, Pini n-ii dpí yéé, pyââ u kwo dpí lê, u mbwó ka d:uudpí ní, ngmênê u mbwó u gha mb:aamb:aa ngê dpí pyódu. Yepê, Kópuni a ka dmyi vyi ngmê, yi kópu u díy:o a gha d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa ngê dé pyódu.

30 Yepê, Yi pini u pi ndíi ngê choo pyodopyodo, a pi tēdê ngê choo a pyodopyodo.

Pini n-ii Chóó Lémi ka a ndê wo

31 Pini n-ii Chóó Lémi ka a ndê wo, u pi ndíi, nmo tédétédê dé. Nmo dyámê

* 3:5: Ezek 36:25-27; Taitas 3:5 * 3:6: Njon 1:13 * 3:14-15: Num 21:9; Njon 12:32 * 3:16: Lóma 5:8; 1 Njon 4:9-10; Njon 3:36; 6:47 * 3:17: Luuki 19:10; Njon 5:22; 12:47; Dpodo 17:31

mbêmê tpémi, dyámê mbêmê nmî pyaa dnyiye, dyámê u kópu kní yi p:uu nmo dané té. Chóó Lémi ka pini n:ii a ndé wo, nmo yintómu nmî pwo a tooó.

³² Kópuni a m:uu too, kópuni a ny:ee too, nmo vylo ye tpaépé té, ngmênê pi kní y:oo yi kópu daa nyémî ngmê.

³³ N:ii kní y:oo u kópu a nyémî ngmê, u nuu u kópu dé ye d:uud:uu t:oo, pi kní y:oo u ngwo dpo w:ee ngmê, apu, Chóó Lémi u kópu dyuu p:uu k:omodanê pee tp:oo daa t:a mo daa t:a.

³⁴ Pini n:ii Chóó Lémi ngê nmo a dy:ââ ngê, Chóó Lémi u kópu dyuu yedoon:aa tpaépé, mu kópu u díy:o Chóó Lémi ngê u Ghê Dmi d:ud:umbiy:e u kwo a y:ângo.

³⁵ U Mî nódo Tp:oo nuu ghi a tooó, tpile yintómu u kada pini ngê a pyódu ngê.

³⁶ Yélini Tp:oo ka a kélímî nyédi, yi nuw:o dmi kamî ngê dpí pyódu, ghê kamî dpo pyw:ee ngmê, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu. Yélini Tp:oo ka daa kélímî té, u dnye daa nyémî ngmê, yi yélini yi nuw:o dmi kamî ngê daawa pyaa dmi, ngmênê Chóó Lémi ngê adí kpadakpada dé. Yi kpadakpada chedê ngê daawa pyódu.

4

Yesu ngê Samédiya pyââ ka mbwaa u ngwo dmy:ee ngê

¹ Dini ghi n:ii ngê yoo mbwaa paa nmeekmênêkmênê dé, Pádisi kní y:oo ala kópu ny:ee ngópu, apê, Pi yilí Yesu p:uu ka ndiye té, mbwaa paa yinê a kmênêkmênê té, ngmênê Njon ka pi mdoo daa lèpi.

² Pi kní y:oo mdoo dnyinté ye nuw:o ngópu. Yesu ngê pi mbwaa paa dèpwo kmênêkmênê dé, ngmênê yélini yi kii Yesu p:uu nmeekmênê, nmî chóó nmeekmênêkmênê dé.

³ Yesu u lama dini ghi n:ii ngê yaa wo, apê, Pádisi kní y:oo ala kópu dé ny:ee ngmê, Yesu ka pi yilí a lèpi, wod:oo Njuda Wee nmo kuwo ngê, Nkálili Wee u kwo m:oo diyé dnyiye.

⁴ K:omo tpile Nju tpémi Samédiya tpémi noko dnye diya, ngmênê Samédiya máádi nm:uu kwólu.

⁵ Samédiya Wee u kwo, p:aa ngmê u pi Saika. Yi p:aaní ghêlí dpípi ní dnyiye, tèpé ghi ngmê mbêmê nmî taa dnyiye, tèpé ghini nmî kn:ââ Njakóp ngê tp:oo Njósép ka wuné a y:ângo. Kâádi máâ kéli dini ghi ngê y:i nmî taa dnyiye. *

⁶ Njakóp ngê mbwaa mgí n:ii chó, y:i nmî módu. Yi mgini k:oo mbwaa p:ââ y:i dpímo a ya, Samédiya tpémi y:oo mbwaa y:i dnyimo a vy:émi. Yesu ka paa diya wo, wod:oo yi mgini u nkígh:ê yaa wo. Yesu y:i nmo kuwo ngê, Saika nté pywupwi tédê nmî lee dnyiye.

⁷⁻⁸ Nté pywupwi tédê nmeen:aa ya, nmî kuwó Saika pyââ ngmê mbwaa vy:émi tédê loo. Yesu yi mgini u nkígh:ê módu, yi pyópu ka kwo, Mbwaa kní a ka ngma a ki.

⁹ Yi pyópu ngê kwo, Nyi Nju pi, nê Samédiya pyââ, mumdoo mbwaa a ka chi dmyinê? Yi kópu u kwo vyyu, mu kópu u díy:o Samédiya tpémi y:oo tpileni k:oo mbwaa dpí nda ngmê, Nju tpémi y:oo y:i d:uudpi nda ngmê, mu kópu u díy:o yinê ye tupwótupwó dé. *

¹⁰ Yesu ngê mgongo u kwo ngmê kwólu, kwo, Kópuni Chóó Lémi ngê módó nga wa a kè, yi kópu lama waa yââ, wuchimye mya nê, ye yi kópu a ka píchi dmyinê, mbwááni n:ii ghê a t:a, yi mbwááni nga pí:a kè. *

¹¹ Yi pyópu ngê kwo, Máâwe. Kwo, Mbwaa vy:émi u tpile ngópu daa tooó, yedê kpé ngópu myedaa tooó. Kwo, Mbwaa chono daa tooó, mgí k:oo p:ââ yi wuné tooó ó! Kwo, Mbwááni n:ii ghê a t:a, yi mbwááni ló y:i anyinê vy:oo?

¹² Kwo, Nmî kn:ââ Njakóp, u dpodo pyu kní yi kii ala mbwááni u mgí y:oo a tpénê ngópu. Kwo, Mbwááni n:ii u ménê a pyw:ee ngópu, yi mbwááni chóó ndââ, tp:oo kní y:oo mye ndaa ngópu, u tpile tp:oo kní y:oo mye ndaa ngópu. Kwo, Ala kópu mumdoo a ka chi vyi, Mî ndii, Njakóp u pi tédê?

¹³ Yesu ngê kwo, Ala mbwaanté mbwaa ala. Kwo, N:ii ngê wa nda, máâ m:ii amaa mbwaambwaa.

¹⁴ Kwo, N:ii ka mbwááni n:ii aní y:oo, wa nda, yi pini mēdaadi mbwaambwaa. Kwo, Yi mbwááni yi pini u gha vy:oo ada a kmími, yi pini u nuw:o kamí ngê u ngwo wa pyódu, ghê kamí u ngwo wa a pyw:oo, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu. *

¹⁵ Yi pyópu ngê kwo, Máâwe. Kwo, Yi mbwááni kní a ka ngma a ki, daap:aa mbwaambwaa, ala mbwááni mēdaapinên:aa vy:oo.

¹⁶ Yesu ngê kwo, Chi lèpi, moo a pwiyé we.

¹⁷ Yi pyópu ngê kwo, A moo daa tooó. Yesu ngê kwo, Ndé kópu, moo daa tooó.

¹⁸ Kwo, Pi limi yi p:uu yi yéé wo, ala ngwo n:ii k:ii dpo tooó mo, yini ngê módó a y:éney:éne ngi. Kwo, Ndé kópu a ka yichi vyi.

¹⁹ Yi pyópu ngê kwo, Ala kópu kí:d:a w:ee, nyi Chóó Lémi u komo kapí pyu ngmê, mu kópu u díy:o a nuw:o kichi m:uu.

²⁰ Kwo, Nmo Samédiya tpémi nmî kn:ââ kní y:oo kí mbwini mbêmê Chóó Lémi ka kpéê dnyimo yiyé, ngmênê nmyo Nju tpémi, nmyinê nmye Njedusalem mu ngmíni Chóó Lémi ka u mo kpéê yiyé tédê.

²¹⁻²² Yesu ngê kwo, Nmyo Samédiya tpémi nmyi lama daa tooó pini n:ii ka nmye kpéê yiyé té, ngmênê nmo Nju tpémi, n:ii ka nmo kpéê yiyé té, nmî lama ka tooó, mu kópu u

* 4:5: Gen 33:19

* 4:9: Luuki 9:52-53

* 4:10: Njon 7:37-38; Tpyuu 21:6

* 4:14: Njon 6:35

dîy:o nmo Nju tpêmi u ngmîdi ngmê u yoo, nmî vî:yoo Chóó Lémi ngê pi ngma a ngmîdi ngê, daa yoo ngmîdi yi Mbwámê ngê vyîlo ayi pyódu. Kwo, A ch:am. Kwo, Ala kópu ka chi kélîmî. Kwo, Mu dîni ghi ngê pi knî y:oo kí mbwîni mbêmê kpêê daamo wa yé ngmê, Njedusalem kpêê myedaamuwa yé ngmê.

²³ Kwo, Mu dîni ghi ngê dye ghi kamî ngmêwa d:ii, yi dîni ghi kn:ââ wunê kîni chópu. Kwo, Yi dîni ghi ngê yélini y:oo Chóó Lémi ndêndê ngê adnyi cháâchââ, mēdaadnyi kpêê yiyé, yi yélini y:oo gha vy:oo nmî Mi ka ntênê adnyi ngêpê. Kwo, Yinté ngêpê pyu yoo yi yi dmi nmî Mi ngê a kwo.

²⁴ Kwo, Chóó Lémi, Ghê Dmi ye tóó. Kwo, Yélini u kwo a ngêpê té, daa módó adnyi ngêpê, ngmêné Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê choo a ngêpê dé, ndêndê ngê u ngwo u kwo dny:oo ngêpê.*

²⁵ Yi pyópu ngê kwo, Kédisu nmo t:âât:ââ, pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmîdi ngê. Kwo, A lama ka tóó, yi pini dîni ghi n:ii ngê wa taa, kópu yilî nmî nuwo yinê amî kwolo.

²⁶ Yesu ngê kwo, Ala nê vyîlo nga yini danêmbum.

²⁷ Yi dîni ghi ngê nmo diyé dniye, nmî ngwéti dniye, noko nmomo, Kí lukwe? Nmomo, Yesu pyââ k:ii ka danêmbum mo. Nmî ngwéti dniye, mu kópu u dîy:o pini n:ii knî y:oo Chóó Lémi u kópu p:uu yoo a ndiye kígha too, Nju tpêmi y:oo yinté pini knî ye pyââ u k:ii danêmbum ye kwódu ngópu. Komo tpile nmî ngwéti dniye, ngmêné yi pyópu ka dpîpî vvu, Lukwe ka nye vvuwo? Yesu ka myedpîpî vvu, Lukwe dîy:o ye pyópu k:ii dpî danêmbum mo?

²⁸ Wod:oo yi pyópu ngê u mbwaa pwódo yi a kuwo ngê, yi p:aanî mē diyé wo, p:aa tpêmi ye yepê, Nga a pwiyé dmyeno.

²⁹ Yepê, Pi ngmê ka tóó, nganyi m:uu yó. Yepê, Kópuni yilî nê d:uu too, chóó kēda w:ee té. Yepê, Pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmîdi ngê ndoo apê wu vyîlo.

³⁰ Wod:oo yi p:aanî a kuwo ngópu, Yesu ka a lee dniye.

³¹ Yi pyópu u kuwó Yesu ka kwonmo, Nté pee ngmê ma ngi.

³² Yesu ngê nmopê, Ntini n:ii n:aa pîpî, nmyi lama daa tóó.

³³ Noko nmî póó dniye, nmomo, Pi ngmê ngê nté pee u kwo ngmêda níu:w:oo?

³⁴ Yesu ngê nmopê, Ntini n:ii p:uu nmye anî danê, ala yi ntini. Nmopê, Pini n:ii ngê a dy:ââ noo, yi pini u pono n:aa vyápê, dpodoni a ka a kpo, yi dpodo n:aa chedêchedê. Nmopê, Yi kópu ye a nté njini.*

³⁵ Yesu ngê witi ntene u mgongo nmo ngmê kwólu, nmopê, Ala kópu nmye tpapê

ngmê, Nté nt:u kēma wa kaalî, ngmêné ala kópu nmye n:aa tpapê, Yâpwo tēdê n:ii u mēné nmo pyede, ngî m:uu yó, nt:u wunê kēdê kaalî.*

³⁶ Nmopê, Ala nté mgîpî u dye ghi. Nmopê, Yâpwo tēdê nté ntee nmo ny:ee ngê, ala p:aanî pi yilî yinté a níu:w:oo tēme, yi nuw:w:oo dmi kamî ngê u ngwo paa pyaa we, ghê kamî pēdê pyw:ee y:e, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu. Nmopê, Nté woo kapî pyu, nté mgîpî pyu y:oo wo ngmîdi ngê w:aa pēdê pyw:ee y:e.

³⁷ Nmopê, Pi ngê witi dpî ntówo, dpî kaa, nt:u dîni ghi n:ii ngê dpî kaalî, pi knî y:oo dpî ghada ngmê.

³⁸ Nmopê, Nté woo al:ii dpîp:e kaa ngópu, ngmêné al:ii nmye nté mgîpî té. Nmopê, Kn:aa yélini al:ii wunê yedoo dpodo, yi dpodo u nt:u nmye dē kaalî.

³⁹ Samédiya Wee u kwo tpêmi yi p:aanî yélini doo kwo, Yesu ka kélîmî mbê dniye, mu kópu u dîy:o yi pyópu ngê yepê, Kópuni yilî nê d:uu too, chóó kēda w:ee té.

⁴⁰ Yesu ka dîni ghi n:ii ngê a lee dniye, kwo, U ntââ nmî p:o anyinê lê, nmî vy:oo anyin:aa kwo. Wod:oo yi p:aanî nmî lee dniye, wo miyó y:i nm:uu chedê ngê.

⁴¹⁻⁴² Samédiya pi mē yilî y:oo Yesu u kópu ny:ee tumo, u ngwo u kwo kélîmî mbê dniye, yi pyópu ka kwo, Daa ngópu dyuu mu ngmîdi u l:êê dîy:o kí pini ka dpî kélîmî mbê dmi, ngmêné kópuni nmo dē yí té, yi kópu knî yi l:êê dîy:o u kwo dpî kélîmî mbê dmi. Kwo, Nmî lama dē yââ, Kí ndêndê ngê dyámê mbêmê tpêmi yintómu nmî Mbwámê.

Yesu ngê máawe ndîi tp:oo u ngwo pyi ngê

⁴³⁻⁴⁴ Wo miyó Samédiya Wee u kwo nmeee ya, womumo Nkálili nmî lee dniye, mu kópu u dîy:o Yesu u nuw:w:oo alanté doo ya, Pini n:ii ngê Chóó Lémi u komo a kapî ngê, chóó u p:aa tpêmi y:oo d:uudpî châpu ngmê.

⁴⁵ Ngmêné Nkálili dîni ghi n:ii ngê nmî taa dniye, yi yélini y:oo Yesu mb:aamb:aa ngê châpu ngópu, mu kópu u dîy:o kópu ndîi yilî n:ii Njedusalem naa tēdê mwiyé mî d:uu too, yi yélini yi ngópu yi kópu yilî mî d:uu too.

⁴⁶ Nkálili Wee u kwo nmeee paa, Kéna nm:uu taa dniye, p:aanî n:ii Yesu ngê mb:waa wain ngê mwiyé kwéla a tpólu. Máawe ndîi ngmê, Kîpêniyém doo a ya, tp:oo doo a mbii.*

⁴⁷ Dîni ghi n:ii ngê u lama yaa wo, apê, Yesu ngê Njuda Wee ka a kuwo ngê, Nkálili Wee u kwo ka tóó, wod:oo nmo a loo, Yesu ka kwo, A tp:ee kíyedê mbii, Kîpêniyém, daa kēmakéma ka pwopwo, kwo, u ntââ wany:uu pyi.

* 4:24: Lóma 12:1; Pilipay 3:3 * 4:34: Njon 6:38; 17:4
2:18; 1 Kódin 1:22

* 4:35: Luukî 10:2 * 4:46: Njon 2:1-11 * 4:48: Njon

48 Yesu ngê kwo, Mbwudu nmyi ngópu daangmani chaa knomomê, ye a ka daanmya a kélími. *

49 Yi pini ngê Yesu ka kwo, A lémi, mwiye a ngmêé nédi, a tp:ee wa a pw:onu.

50 Yesu ngê kwo, Mo mé dini, ñm:ee kédê ppiyé. Yi pini Yesu u kópu ka kélími mbê wo, wod:oo mé diyé wo.

51 U dpodo pyu kní y:oo maadí a pyódu ngópu, mdoo u kwo y:oo a ñuw:o ngópu, kwo, Ñm:ee kèda ppiyé.

52 Yi pini ye póo wo, yepê, Ló dini ghi ngê dè ppiyé? Kwo, Ma, káádí máá kéli u kuwó dini ghi ngê ppiyé.

53 Yi pini ngê mí nuw:o kwólu, apê, Yesu ngê a ka pê, Ñm:ee kèda ppiyé, apê, wu vyílo yi dini ghi. Yi kópu u l:éé díy:o u yoo kní yi kii Yesu ka kélími mbê dniye.

54 Mwiyé mwiyé Yesu u kii Njuda Wee nmo kuwo ngê, Nkálili Wee u kwo nmí lee dniye, Kéna Yesu ngê mbwaa wain ngê a tpólu, u ngwo u kwo nmí kélími mbê dniye. Myombó Njuda Wee mono kuwo ngê, Nkálili Wee u kwo nmí lee dniye, Kéna nmeé ya, mááwe ndíi tp:oo Yesu ngê u ngwo pyi ngê, yi mááwe u yoo kní yi kii u ngwo u kwo kélími mbê dniye. *

5

Mbwaa lèe u nkìgh:é Njedusalem Yesu ngê pi ngmê u ngwo pyi ngê

1 Njedusalem naa ndíi ngma a pwaa wo, Yesu u kii yi nááli tédê nm:uu taa dniye.

2 Njedusalem u chéépi mbwa u keñe kní yi vy:o, ngmê u pi, sipi kní yi koko tédê. Yi keñe u nkìgh:é mbwaa lèe ngma a kwo, u pi Mbetísaida. Yi mbwááni lèe u nkìgh:é chéépi ngomo tp:oo limi doo kwo.

3 Yi ngomo kní yi k:oo pwopwokopwe yíli dpímo kwo, ngwolo kopwe dé, yu kwolo ngmê dé, kpáli kpéé dé.

4 Yi pèpè dnyimo ya, Chóó Lémi u enjel dnyimo t:áat:áá, mu kópu u díy:o dye ghi kní ngmê ngê yi enjel ngê yi mbwááni lèe dpímo ghédê kígha. Yi dini ghi ngê yi mbwááni lèe u kwo pini n:ii mwiyé dpímo wupwo, yed:oo dpímo ppiyé ppiyé.

5 Pi ngmê y:i doo ya, m:áa pyoloy:a mé wááli u knéyómu doo ya.

6 Yesu ngê yi pini yi módu, a w:ee ngê, apê, Kí pini dye ghi daadí kí kópu u ngwo u ngwo a pyodo, wod:oo u kwo póo wo, kwo, Ppiyé ppiyé u yi nga a kwo?

7 Yi pini ngê kwo, A lémi. Kwo, A ngéépi pyu daa tóó. Kwo, Mbwaa dini ghi n:ii ngê a ghédê yédi, a ngéépi pyu wodoo ya, mbwaa lèe u kwo yiné pi kmênê noo, u ngwo p:aa ppiyé wo. Kwo, Mbwaa dini ghi n:ii ngê a ghédê yédi, pi kní y:oo dpo kuwo nê, nmí

vy:o pini ngmê n:ii kí mbwááni lèe u kwo mwiyé dpí ghíi, u ngwo dpí ppiyé.

8 Yesu ngê yi pini ka kwo, Gh:éédê. Kwo, Ngmítédmi a ngini, a kmongo ngi, yed:oo chi paa.

9 Yi pini até yi ppiyé wo, u ngmítédmi a ngéédi, wod:oo kada a y:àngo.

10 Wéni n:ii ngê yi kópu pyodo, yi wéni líme wo, wod:oo pini n:ii Yesu ngê pyi ngê, Nju tpémi yi kada pini kní y:oo dini ghi n:ii ngê m:uu ngópu, yi pini ka póo dniye, kwo, Nmí líme wo ngê lukwe díy:o nye dpodo? Kwo, Ngmítédmi lukwe díy:o nye dnyinédnyinê? Kwo, Apuu! Kwo, Nmí déépi kópu dyuu chuu chápu ngê. *

11 Yi pini ngê yepê, Pini n:ii ngê dè pyi nê, yi pini ngê a ka dè, Ngmítédmi a ngini, a kmongo ngi, yed:oo chi paa.

12 U kwo póo dniye, kwo, Pini n:ii ngê yi kópu nga dè vyi, u pi n:uu?

13 Ngmênê yi pini u lama dépwo ya, Yesu daa myáá, u chii myedépwo kwo. Yi kéli ghê pi dépwo ghédê, pi ngê Yesu daa módu.

14 Yesu ngê pini n:ii pyi ngê, u kuwó dini ghi ngê Chóó Lémi u ngomo k:oo mími módu, kwo, Kí pini. Kwo, Chi ppiyé. Kwo, Dono kópu n:aaungê d:uu. Kwo, Dono u maa p:uu am:ii ghê knomomê, dono ndíi u ngwo m:uu anyinê pyw:oo. *

15 Wod:oo yi pini Nju tpémi yi kada pini kní ye loo, yepê, Pini n:ii ngê dè pyi nê, u pi Yesu, Nasalet pi.

16 Yi kópu kn:áá ngê pyodo. Yesu líme wo ngê dpímo pi ppiyi, wod:oo Nju tpémi yi kada pini yoo p:uu u nkwo dnyimo d:uu, u dí mími vya ngópu.

17 Yesu ngê yepê, Líme wo ngê M:aa daa líme yédi. Yepê, M:aa dye ghi yintómu ntee a dpodo, yinté myinê dpodo.

18 Nju tpémi yi kada pini kní ye yi kópu ndíi kópu ngê pyodo, Yesu u vyeé u díy:o u ngwo a chápu ngópu. Noko yepê, Ala dono kópu a d:uud:uu, líme wo u déépi kópu dyuu daa cháacháa, ngmênê ala ngwo dono kópu ndíi ngmékédê d:uu, nmodê, Nê Chóó Lémi Tp:oo. Noko yepê, Nmí Mí u pi ntoo, chóó u pi yintoo ngê myeka pyépi. *

Chóó Lémi ngê dpodoni Yesu ka a kèma too yi danëmbum

19 Yesu ngê yepê, Ndé kópu nmye ngmên:aa tpaépê. Yepê, K:omo tpile nê Chóó Lémi Tp:oo, ngmênê a mo a kópu daangmani d:uu. Yepê, M:aa p:uu kópuni n:aa mumu too, yi kópu yini d:uud:uu té. Yepê, M:aa ngê kópuni a d:uud:uu too, yi kópu vyílo yini d:uud:uu té.

20 Yepê, A nuu ghi M:aa nódo a tóó, kópuni chóó a d:uud:uu too, a ka wunê kèmakèma too. Yepê, Kópu ndíi a ka amyedê kèma té,

* 4:54: Njon 2:11,23

* 5:10: Jer 17:21; Luukí 13:14

* 5:14: Njon 8:11

* 5:18: Njon 10:30,33

u nkwo aní d:uu té, ghê dmi nmyi mênê u ngwo wa ghipé.

²¹ Yepê, Yélini pw:oo dniye, M:aa ngê ntee dpo pyidu té, yinté yélini aní chíi, yi yélini ye ghê kamí aní y:oo, yi nuw:o dmi am:aa ngmêé.

²²⁻²³ Yepê, M:aa ngê chóo pi daawa kóté kwolo, ngmênê pi yilí yintómu yi kóté kígha pyu ngê dé pyódu nê, mu kópu u díy:o pi yintómu kní y:oo M:aa ntee a cháâcháâ ngmê, yinté myedny:oo cháâcháâ nê. Yepê, Pini n:ii ngê daadi cháâcháâ nê, M:aa myedaadi cháâcháâ, n:ii ngê a dy:ââ noo. *

²⁴ Yepê, Ala ndê kópu nmye yiní tpaépê, N:ii ngê a dnye adí nyêm, M:aa ka amyedé kélímí, yi pini u nuw:o kamí ngê wuné dé pyódu, ghê kamí wuné da pyw:oo, ghéni n:ii chedé ngê daawa pyódu. Yepê, Yi pini daani kóté kwolo, myedaani kpada. Yepê, Yi pini pwopwo u yoo vy:oo wuné da pwíi, ghê kamí u mênê wuné dé yââ. *

²⁵ Yepê, Ala ndê kópu nmye yiní tpaépê, Kópu kamí u dye ghi ngmékíyedé pwiyé kní. Yepê, N:ii kní y:oo ghê kamí doongé pyw:ee ngópu, a dnye yi ngwo wa ny:ee ngmê, ghê kamí u ngwo ye wa t:aa. Yepê, Yi yélini y:oo wa mya nê, awo, Wu Chóó Lémi Tp:oo nmo yedé mbwólu. Yepê, Ala kópu nmye yiní tpaépê, Yi dini ghi mye ala. *

²⁶ Yepê, M:aa Ghê Kamí u Kn:ââ ngê ntee a too, yinté Ghê Kamí u Kn:ââ ngê mye pyódu noo.

²⁷ Yepê, Pi yintómu yi kóté kígha pyu ngê mye pyódu noo, mu kópu u díy:o nê u Pi Ndéndé.

²⁸⁻²⁹ Yepê, Ghê dmi nmyi mênê lukwe díy:o dé ghipé. Yepê, Dye ghi ngmékíyedé pwiyé kní, dini ghi n:ii ngê kpêêní yélini y:oo a dnye wa ny:ee ngmê, u ngwo wa a pii dmi. Yepê, Yélini y:oo mb:aamb:aa dnyimo d:uud:uu, yi yélini y:oo ghê kamí wa a pyw:ee ngmê, yélini y:oo dono dnyimo d:uud:uu, yi kpadakpada tédê wa lee dmi.

³⁰ Yepê, Doo u ntâa a chóo a kópu daangmaní d:uu. Yepê, Yoo ndéndé ngê aní kóté kwolo, mu kópu u díy:o daa a chóo a pono n:aa vyápê, ngmênê pini n:ii ngê a dy:ââ noo, yi pini u pono n:aa vyápê.

Kópuni dé y:oo Yesu a kêma ngópu

³¹ Yesu ngê yepê, Ala kópu a ka anmyi vyi knomomê, a ka nye, Kópuni nmo chí vyi, mo nmo chí vyi, ngópu dyuu ndê kópu ngê lónté nmo anyi pyódu.

³² Yepê, Pi ngma too, n:ii a p:uu a danê. Yepê, A lama ka too, kópuni a p:uu a tpaépê, ndê kópu.

³³ Yepê, Njon ka pi kní ngmênmyi dy:ââ ngópu, kópuni a p:uu ye vyi too, yi kópu ndê kópu dé.

³⁴ Yepê, K:omo tpilé pi u kópu a ka daa ndíi kópu, ngmênê yi kópu nmye kídí vyi, mu kópu u díy:o a ka pèdmyina a kélímí, u ngwo p:aa ngee nmyo.

³⁵ Yepê, Njon pywápê k:ii ntee tpilé yedoo píplí, u wu ngê nmyi mgídí mwiyé mî chópu.

³⁶ Yepê, A ka kélímí kn:ââ miyó. Yepê, Kópuni Njon ngê a p:uu nmye a vyu, wu ngmê. Yepê, Myomoni, kópu ndíi n:ii n:aa d:uud:uu too. Yepê, Yini ndíi. Yepê, M:aa ngê yi dpodo yilí a ka a kpo, yi dpodo kní y:oo nmye yinê wuné kêmakêma noo. *

³⁷ Yepê, M:aa ngê ndéndé ngê a dy:ââ noo, ndê kópu yilí a p:uu yinê a tpaépê. Yepê, U dnye dmy:oo ngé ny:ee ngópu, myedmy:oo ngé m:uu ngópu.

³⁸ Yepê, K:omo tpilé nmye yinê a dy:ââ noo, ngmênê a ka dp:ee kélímí té. Yepê, Yi kópu u l:éê díy:o u kópu dyuu nmyi mênê daa kwo.

³⁹ Yepê, M:aa u kópu dyuu puku yedé nmyinê kpââ ngópu, mu kópu u díy:o alanté nmye nuw:o nyédi, ghê kamí u ngwo anmo pyw:oo, ghéni n:ii chedé ngê daawa pyódu. *

⁴⁰ Yepê, K:omo tpilé yi kópu dyuu ngê wuné kêmakêma noo, ngmênê a wépi nmye pwapi ngmê, yi ghéni kamí dênmyinê pyw:émí ngmê.

⁴¹ Yepê, K:omo tpilé anmyi chaa kígha nê, ó daanmyi chaa kígha nê, yi kópu a ka daa ndíi kópu.

⁴² Yepê, A lama ka too, Chóó Lémi u nnu ghi nmyi nódo daa too.

⁴³ Yepê, K:omo tpilé M:aa u pi ngê nê loo, ngmênê a wépi nmye pwapi ngmê. Yepê, Pini n:ii chóo u pi ngê dpo lé, u wépi dp:uud:ee pwaa ngmê.

⁴⁴ Yepê, U yi nmye a kwo, Pi kní y:oo dny:oo chaa kígha nmo, ngmênê kópuni u l:éê díy:o Chóó Lémi ngê choo a chaa kígha nmyo, yinté kópu dmy:oo ngmê d:uu ngópu. Yepê, Pini n:ii yâpwo ndéndé ngê a too daanmyi cháâcháâ. Yepê, Yi kópu u l:éê díy:o a ka dp:ee kélímí té.

⁴⁵ Yepê, Nê kuu, M:aa ka a chóo daani ndyíko nmyo, ngmênê Mósisi ngê yinê wa ndyíko nmyo, pini n:ii nmyinê nmye nmyi mbwámê.

⁴⁶ Yepê, Mósisi u kópu dyuu ka ndéndé ngê w:ee kélímí té, ye a ka myep:ee kélímí té, mu kópu u díy:o a p:uu doo a d:éê. *

⁴⁷ Yepê, U kópu dyuu ka dp:ee kélímí té, a ka myedp:ee kélímí té. *

* 5:22-23: Pilipay 2:10-11

* 5:24: Njon 3:16-18

* 5:25: Epeso 2:5-6

* 5:36: Njon 14:11

* 5:39: Luuki

24:27,44

* 5:46: Dpodo 3:22

* 5:47: Luuki 16:31

6

Yesu ngê pi limo yono yono y:a u ngwo mbono ngê

Mátiyu 14:13-21; Mak 6:30-44; Luuki 9:10-17

¹ U kuwó dini ghi ngê Yesu u k:ii Nkálili Kpéni Léê nmí ngmópu. Yi kpéni léê u pi mye Taipidiyas.

² Pi yilí tp:oo témi tap kní y:oo dnya a yâmuyâmu nmo, mu kópu u díy:o Yesu ngê mbwudu yi ngópu yilí dpímo chap, pwop-wokopwe dpímo pyipyi dé.

³ Yesu u k:ii mbu mbêmé nmí kee dniye, y:i mbwódo nm:uu yaa dniye.

⁴ Nju tpémi yi naa ndíi, Tp:ee Kaa W:êêw:êê u Naa, daa kêmakêma doo dyimêdyimê.

⁵ Yesu ngê ngwolo dè yi kalé doo, apê, Yoo ndíi ngmêyedé pwiyé kní. Pilipi ka póo wo, kwo, Nté kní ló y:i ngmanmí pwila, kí yélini ndíi u ngwo wanmí mbono té?

⁶ Pilipi doo a tókótókó, yi kópu u ngwo u kwo vyu. Yesu u lama doo ya, Kí yélini yi ngópu mbwudu ngmên:aa chap, u ngwo n:aa mbonombono té.

⁷ Pilipi ngê kwo, Yoo ló mye ntóo. Kwo, Ndapí my:oo yono y:a doo u ntáa. Kwo, Nté pee tp:oo ye pípi ngmê, awéde daawa pile dmi.

⁸⁻⁹ Yesu p:uu ndiye pyu m:uu, Saimon Pita u mbwó Andru, yi pini ngê Yesu ka kwo, Tp:ee ngmê ala. Kwo, Mbídédi tp:oo limi yi tpyé, te miyó. Kwo, Ngmênê daa yoo u ntáa.

¹⁰ Yesu ngê nmopé, Ye vyi yó, Mbiye mbêmé yaa dniye. (Yi kéli ghê mbiye dépwo ghêdê.) Pi yilí yintómu mbwódo yaa dniye, yintómu limo yono yono y:a (5,000).

¹¹ Yesu ngê yi mbídédi limi kní a ngí too, pwaa too, Chóó Lémi yi l:éé díy:o kwuno ngê, mbídédi n:éé kuu nmo a kpo, yi yélini ye nmí y:àngo, yoo u ngwo nmí mbono ngê. Yi kópu te miyó dè y:e mye d:uu ngê, pi yintómu dnye kmaapi, pile dniye, nté daa chedé ngópu.

¹² Diní ghi n:ii ngê yi ghê dmi a kee wo, Yesu ngê nmopé, Ntini n:ii kmono d:uu kè, mède wó yó, nté kmono pi daawa dyênê.

¹³ Wod:oo yi ntini kmono nmo wó, péé y:a mē miyó nmí ntówo.

¹⁴ Yélini y:oo yi ntini ma ngópu noko yepé, Yesu ngê mbwudu nmo ngmédé chaa. Noko yepé, Chóó Lémi u komo kapí pyu n:ii nmo t:âât:ââ, kí vyílo. *

¹⁵ Yesu ngê a w:ee ngê, apê, Kí yélini y:oo wuné ny:ee nê, lede kní yi kada pini ngê a pyépi nê. Yesu ngê u yi dépwo kwo, Yinté kada pini ngê pyódu nène, wod:oo kada a y:àngo, mbu mbêmé u mo mí kee wo. *

Yesu kpé mbêmé u ngwo doo paa
Mátiyu 14:22-33; Mak 6:45-52

¹⁶⁻¹⁷ Ntumokwodo dini ghi yi yó, Yesu p:uu yélini nmee ndiye, dinki k:oo nmí wo dniye, kada nmo y:àngo, Kípêêníyê mnee lèpí. Mgídí maa p:uu nmo a ghay wo, Yesu nmo dépéngé loo.

¹⁸ Yópu ndíi nmo ngma a pwaa wo, vyyuwó mbêmé kpaapi ghê wo.

¹⁹ Daa kêmakêma Kípêêníyê mnee todotodo, Yesu ntii mbêmé paa tédé nmí módu, nmí nkíngê mbê dniye, noko nmomo, Lukwe nmí kéténi kíyedé pwiyé kní?

²⁰ Yesu ngê nmopé, Namé nkíngê, ala nê.

²¹ U yi nmo doo kwo, Yesu dinki k:oo nmí ché, ngmênê lyoko yi dini ghi ngê nmí kee dniye.

Pi kní y:oo Yesu u ngwo dnye nmy:uu

²² Womumo mw:aandiye, Yesu ngê yoo kwéli mbono too, yoo y:i nipi a wó, Yesu dnye t:âât:ââ, mu kópu u díy:o alanté dnye nuw:o, Yesu p:uu ndiye pyu kní yi k:ii ma dinki mu ngmídi ngê a lee dmi, p:uu ndiye pyu k:oo yi dinki ngê yi mo mē diyé dmi. Noko yepé, Yesu alii ló y:i a tóó?

²³⁻²⁴ Dnye nmy:uu, ngmênê dépé pyw:ee ngópu, noko yepé, Al:ii daa tóo, p:uu ndiye pyu yoo alii myedaa y:ede. Dinki kní ngmê Taipidiyas a ndé dniye, nmí Lémi ngê Chóó Lémi kwéli kwuno ngê, yoo kwéli mye mbono ngê, y:i mí tee dniye. Yoo yi dinki kní yi k:oo wo dniye, Kípêêníyê u ngwo a lee dniye, Yesu dnyen:aa nmy:uu.

Yesu u kwo kéli mí p:uu u ngwo ye doo mgongo

²⁵ Pi kní y:oo Yesu dini ghi n:ii ngê Kípêêníyê a pyw:ee ngópu, kwo, Mâawe. Kwo, Al:ii anté nyi t:aa?

²⁶ Yesu ngê yepé, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaapê. Yepé, Anmye nmy:uu nê, mu kópu u díy:o ma ntini n:ii nmye nê kè, yi ntini ngê nmyi pile dmi. Yepé, Yi ntini p:uu nmye nuw:o té, dpodoni ní dóo, yi kópu p:uu dp:ee nuw:o té.

²⁷ Yepé, Ntini n:ii chedé ngê dpí pyódu, yi ntini p:uu namé dpodo, ngmênê ntini n:ii chedé ngê daawa pyódu, yi ntini p:uu dmyinê dpodo, ghê kamí u ngwo anmyinê pyw:ee ngmê, ghéni n:ii chedé ngê daawa pyódu. Yepé, Yi ntini Chóó Lémi u Pi Ndéndé ngê nmye yinê wa a kè, pini n:ii Chóó Lémi ngê a myáa, nmye myedé kéma ngê.

²⁸ Yesu ka póo dniye, kwo, Ló dpodo ngmê Chóó Lémi u nuu u dpodo vyílo ay:uu dóo, ghê kamí u ngwo anmo pyw:oo?

²⁹ Yesu ngê yepé, Chóó Lémi ngê ala dpodo u yi ye kwo, Pini n:ii nmye a dy:ââ ngê, u kwo dmyinê kéli mí.

³⁰ Yesu ka kwo, Lóntoo mbwudu nmí ngópu ngmanyi chaa, u ngwo nga anmo

* 6:14: Deut 18:15; Njon 5:46 * 6:15: Njon 18:36

kêlîmî mbê dmi? Kwo, Ló kópu ngmanyi d:uu?

³¹ Kwo, Nmî kn:ââ knî y:oo nko mênê mana yidnya a pípi. Kwo, Puku yedê alanté a tóó, Ntini n:ii mbóó p:uu doo a ndiyendiye, vyílo ye yedoo a yém. *

³² Yesu ngê yepê, Ala ndê kópu nmye yini tpaapé, Ntini n:ii mbóó p:uu doo a ndiyendiye, daa Mósisi ngê vyílo nmye yedê kpo. Yepê, M:aa ngê nté njini nmye wunê kuwo. Yepê, Chóó Lémi ngê ntini n:ii nmye wunê kuwo, daa nté ntee ntini,

³³ ngmênê pini n:ii mbóó p:uu a ndê wo, ghê kamî nmye yinê wunê kuwo, wu vyílo.

³⁴ Yesu ka kwo, Mââwe. Kwo, Dye ghi yintómu yinté ntini nmo yicha a kuwo.

³⁵ Yesu ngê yepê, Nê nmyi nté njini. Yepê, N:ii a yoo vy:oo dpi ghê, yini daa dómudómu yédi. Yepê, N:ii a ka ada a kélîmî, yini myedaadí mbwaambwaa. *

³⁶ Yesu ngê yepê, Ala kópu wunê mu nmye ní vvu, K:omo tpile nmyi m:uu noo, ngmênê a ka dp:ee kélîmî té.

³⁷ Yepê, M:aa ngê yélini a ka wunê kuwo, yi yéli yintómu a ka wa a lee dmi, yi wépi dmi daaní puwâ, *

³⁸ mu kópu u díy:oo daa a chóó a pono vyápê u l:êê díy:oo mbóó p:uu nê ndê wo, ngmênê pini n:ii ngê a dy:ââ noo, yi pini u pono vyápê u l:êê díy:oo nê loo.

³⁹ Yepê, Yélini a ka a kpo, l:âmo daangmanî ngee, ngmênê kuwókuwó wéni ngê anê pyidu té. Yepê, Vyílo yi kópu u l:êê díy:oo nê loo. *

⁴⁰ Yepê, M:aa ngê ala kópu u yi ye kwo, Yélini y:oo a tp:ee wa m:uu ngmê, u kwo amyidnyi kélîmî, yi yéli yi nuw:oo dmi kamî ngê pyaa we, ghê kamî a pyw:ee y:e, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu. Yepê, Kuwókuwó wéni ngê yi yéli wanê pyidu té.

⁴¹ Kópuni Yesu ngê Nju tpémi ye mwiyyé vvu, yepê, Ntini n:ii mbóó p:uu a ndê wo, ala nê vyílo, yi kópu u l:êê díy:oo Nju tpémi u ngwo dnye nuu mbumu.

⁴² Noko yepê, Kí pini Njósép tp:oo, u pye mí nmî lama dè. Noko yepê, Ala kópu lukwe díy:oo dé vyi, Mbóó p:uu nê ndê wo.

⁴³ Yesu ngê yepê, Noko namê nuu mbumu.

⁴⁴ Yepê, Pi módó a yoo vy:oo daangmêwa a ghê, ngmênê M:aa ngê a ka yinê wa a núw:oo, yi pini a yoo vy:oo u ngwo wa ghê, kuwókuwó wéni ngê yi pini anê pyidu.

⁴⁵ Yepê, Chóó Lémi u komo kapî pyu ngmê ngê ala kópu a d:êê ngê, apê, Pi yilí yintómu Chóó Lémi p:uu adnyi ndiye. Yepê, N:ii knî y:oo M:aa u dnye a nyêmi ngmê, p:uu a ndiye té, yi yéli a ka vyílo yiwunê lèpi.

⁴⁶ Yepê, K:omo tpile u dnye a nyêmi ngmê, ngmênê daa mumu ngmê. Yepê, Nê mu ngmidi M:aa a mo n:uu módu, mu kópu u díy:oo nipi nyipu a ya.

⁴⁷ Yesu ngê yepê, Ala ndê kópu nmye yini tpaapé, N:ii a ka ada a kélîmî, yi pini u nuw:oo aní ngmêê, ghê kamî u ngwo wa a pyw:oo, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu.

⁴⁸ Yepê, Nê nmyi nté njini.

⁴⁹ Yepê, K:omo tpile nmyi kn:ââ knî y:oo mana nko mênê dnya a pípi, ngmênê mye pw:oo dniye.

⁵⁰ Yepê, Nté njini n:ii mbóó p:uu a ndê wo, daa mana ntee ntini. Yepê, Pini n:ii ngê yi ntini ndéndê wa ma, daawa pw:onu.

⁵¹ Yepê, Nê nmyi nté njini, mbóó p:uu nê ndê wo, ghê njini a mênê a tóó. Yepê, N:ii ngê ala ntini wa ma, u ghê chedê ngê daawa pyódu. Yepê, Ntini n:ii u kwo aní y:oo, a chóó a mbyuu u kwo ay:ii y:oo, mu kópu u díy:oo dyámê mbêmê tpémi y:oo ghê kamî pédê pyw:ee y:e.

⁵² Yesu u kópu dyuu u l:êê díy:oo Nju tpémi noko kwopwepe mbê dniye, noko yepê, Kí pini ngê chóó u mbyuu pee lónté nmo wa a kè, wanmî ma?

⁵³ Yesu ngê yepê, Ala ndê kópu nmye yini tpaapé, Chóó Lémi u Pi Ndéndê mbyuu daanmyi ma knomomê, u wêê myedaanmyi nda knomomê, ye ghê kamî nmyi mênê daawa yââ.

⁵⁴ Yepê, N:ii ngê a mbyuu wa ma, a wêê amye nda, yini u mênê ghê kamî wa yââ, kuwókuwó wéni ngê anê pyidu.

⁵⁵ Yepê, Nté ntee ntini u pípi daa ndii kópu, a mbyuu u pípi yi ndii kópu. Yepê, Mbwaa ntee mbwáani u ndani daa ndii kópu, a wêê u ndani yi ndii kópu.

⁵⁶ Yepê, N:ii ngê a mbyuu wa ma, a wêê amye nda, yini k:ii ngmidi ngê anyi pyaa kní.

⁵⁷ Yepê, M:aa, ghê u kn:ââ. Yepê, Yinê a dy:ââ noo. Yepê, M:aa u ghê a mênê ntee a tóó, pini n:ii ngê wa ma nê, a ghê u mênê yinté adi ya.

⁵⁸ Yepê, Nté njinini mbóó p:uu a ndê wo, ala vyílo yi ntini. Yepê, Daa mana ntee ntini. Yepê, Nmyi kn:ââ knî y:oo w:amí mbêmê mana dnya a pípi, myedê pw:oo dniye, ngmênê n:ii ngê ala ntini wa ma, yini daawa pw:onu, adi ya, chedê ngê daawa pyódu.

⁵⁹ Yi kópu dyuu Yesu ngê u dèêpî tédê ye vvu, dini ghi n:ii ngê Kípêênnyêm ngêpê ngomo k:oo doo dèêpî.

Yesu p:uu ndiye pyu yilí knî y:oo Yesu u ngwo a kuwo ngópu

⁶⁰ Yesu p:uu ndiye pyu woni kní y:oo yi kópu dyuu dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu,

* 6:31: Ex 16:14-15

* 6:35: Njon 4:14

* 6:37: Njon 17:6-8

* 6:39: Njon 10:28-29; 17:12

noko yepê, Wu kópu dyuu u nyêm nmo doo u ntââ. Nanê wa ny:ee té.

⁶¹ Yesu ngê yi kópu chóo a w:ee ngê, apê, A p:uu ndiye pyu yoo ka nuu mbumu té. Yesu ngê yepê, Yi kópu dyuu u l:êê díy:o a wépi wanmyi pwaa ngmê?

⁶² Yepê, Mbóo p:uu kwéli nê ndê wo dini ghi n:ii ngê nmyi ngópu am:aa diyé, ye yi ngwo a ka anmyinê kélímî mbê dmi?

⁶³ Yepê, Kópuni nmyi chóo wanmyi d:uu t:oo, doo u ntââ dé, ghê kamí u ngwo daanmyinê pyw:ee ngmê, ngmênê Chóo Lémi u Ghê Dmi mu ngmídi u ntââ, ghê kamí nmye yinê wa a kê. Yepê, A kópu dyuu Chóo Lémi u Ghê Dmi mbêmê nmye dí vyi, ghê kamí u ngwo wanmyinê pyw:ee ngmê, ngmênê nmyi vy:o ngmê kní daa kélímî té. *

⁶⁴ Yesu ngê yi kópu vyyu, mu kópu u díy:o yélini u kwo dédnye kélímî, yi yéli wunê mwiyé a m:uu too, pini n:ii u kwódo ngê ghê wo, wunê myedê módu.

⁶⁵ Yesu ngê yepê, Yi kópu u l:êê díy:o nmyenê, Pi ngmê a yoo vy:o módó daangmêwa ghê. M:aa ngê u ntââ ngê mwiyé wa a pyódu, a yoo vy:o u ngwo wa ghê. *

⁶⁶ Yi kópu dyuu u l:êê díy:o, yélini y:oo Yesu dnye yâmuyâmu, yi yéli yi vy:o pi yilí kní y:oo Yesu a kuwo ngópu, mēdēdnye yâmuyâmu.

⁶⁷ Wod:oo nmo y:a mē miyó, Yesu ngê nmopê, U yi nmye a kwo, Amy:ee lee dmi?

⁶⁸ Saimon Pita ngê kwo, A Lémi. Kwo, N:uu ka am:oo lee dmi? Kwo, Kópuni dyuu nye tpaépê, yi kópu dyuu mbêmê ghê kamí anmo pyw:oo.

⁶⁹ Kwo, Nga dp:o kélímî mbê dmi. Kwo, Ala kópu nmí lama kēdê yââ, Nyi Chóo Lémi u ngmídi ngmê u pi. *

⁷⁰ Yesu ngê nmopê, K:omo tpile nmyi y:a mē miyó a chóo nê ngmídi nmyoo, ngmênê nmyi vy:o Setan u pénta ngma a kwo.

⁷¹ Njudas p:uu nmo doo mbumu, pini n:ii Saimon tp:oo, Kédíyót pi. Komo tpile nmí y:a mē myomoni, ngmênê Yesu u lama doo ya, A kwódo ngê vyílo ayi ghê.

7

Yesu u mbwó kní y:oo kópuni Yesu ka vyi ngópu

¹ Yesu ngê Nkálili Wee ghêlî dépê kuwo ngê, p:aani p:aani y:i doon:aa dpodo. U yi u ngwo dépwo kwo, Njuda Wee u kwo ní lē, mu kópu u díy:o Nju tpémi yi kada pini kní y:oo u vyee u yi y:e doo kwo. *

² Nju tpémi yi nté ghada u naa daa kēmakēma doo dyimēdyimē, pi yintómu yi nááli tēdê Njedusalem dnye lēpi.

³ Yesu u mbwó kní y:oo Yesu ka kwo, Ala p:aani a kuwo ngi, Njuda Wee u kwo chi lēpi, kópuni nye d:uud:uu té, m:uu ndiye pyu kní y:oo y:i nye m:uu tēne.

⁴ Kwo, N:ii ngê u yi adí kwo, Yoo yi lama ní yââ, yi pini mēdaa mbwómbwolo paa yédi. Kwo, Mumdoo yi kópu nye d:uud:uu té, ye pi kní yi ngópu dp:uu d:uu té, nyóochóo ye nyinê kēma ngi.

⁵ (K:omo tpile u mbwó yoo, u kwo myedédnye kélímî.)*

⁶ Yesu ngê yepê, Dini ghi n:ii n:aa t:âât:ââ, yi dini ghi doongé yó, ngmênê dye ghi yintómu nmyi dye ghi dé.

⁷ Yepê, Doo u ntââ pi kní ye daanmyi diya dmi, ngmênê p:ee ye dí diy:a, mu kópu u díy:o yi kópu dono ye n:aa kwódukwódu too. *

⁸ Yepê, Yi nááli tēdê dmyinê lēpi, nê díní lēpi, mu kópu u díy:o díní ghi n:ii n:aa t:âât:ââ, yi díní ghi doongé dyimé wo.

⁹ Yi kópu ye vyi too, Nkálili ghêlî dépê kuwo ngê, yi doo ya.

Yesu u kii nté ghada u naa tēdê u ngwo nmí lee dnye

¹⁰ Yesu u mbwó yoo nté ghada u naa tēdê díní ghi n:ii ngê lee dnye, yi kuwó my:oo ghê dnye, Yesu u kii naa tēdê my:oo lee dnye. Yi nááli tēdê daa pi lama nmí taa dnye, ngmênê tumutumu nmí taa dnye.

¹¹ Nju tpémi y:oo yi nááli tēdê Yesu dnye nmy:uu, noko yepê, Angênê yi pini?

¹² Kwayi ngê p:uu dnye danê. Ngmê kní y:oo apê, Pi mb:aa. Ngmê kní y:oo apê, Kêle. Apê, Pi yilí a dódó.

¹³ Yesu p:uu tãâ dédnye danê, mu kópu u díy:o kada pini kní ye dnye nkíngê. *

¹⁴ Yi nááli u wo kní yi núnúnúnúní p:uu dnye ya, Yesu u kii Chóo Lémi u ngomo mbwa kalé ngmê k:oo nm:uu kee dnye, Yesu ngê dēépí kn:ââ ye ngmê chópu.

¹⁵ Nju tpémi yi mēnê ghê dmi ghipé wo, noko yepê, Kí pini ndiye pyu ndíi p:uu dépwo ndiye, ngmênê puku yedé kópu dyuu u lama mb:aamb:aa ngê a kwo.

¹⁶ Yesu ngê yepê, Ala daa a chóo a kópu dyuu nmye yini tpaépê, ngmênê n:ii ngê a dy:ââ noo, u kópu dyuu nmye yini tpaépê.

¹⁷ Yepê, Pini n:ii Chóo Lémi u pono a vyápê, yi pini ngê chóo wa a w:ee, awo, Nê ngê daa chóo u kópu dyuu ye tpaépê, ngmênê Chóo Lémi u kópu dyuu ye tpaépê.

¹⁸ Yepê, Pini n:ii ngê chóo u kópu dyuu a tpaépê ngê, u yi u ngwo a kwo yédi. A chóo a pi ní kní. Yepê, Ngmênê pini n:ii ngê a dy:ââ noo, u ya a nga a kwo, Yi pini u pi ní kní. Yepê, Díní dódó nmyo, myedíní k:omodanê.

¹⁹ Yepê, Ala kópu nmye ndíi kópu, Mósisi ngê Chóo Lémi u dēépí kópu dyuu daa kn:aa

* 6:63: 2 Kódin 3:6 * 6:65: Njon 6:44 * 6:69: Mát 14:33; 16:16 * 7:1: Njon 5:18 * 7:5: Mát 13:55; Dpodo

yéli ye y:àngo, ngmênê nmo a kpo. Yepê, Komo tpile Mósisi u dèèpi kópu dyuu nmyinê nmye ndíi kópu dyuu, ngmênê dp:ee cháächââ ngmê. Yepê, Lukwe díy:o a vyeé módó nmyi mênê a tóó?

²⁰ Pi kní y:oo Yesu ka kwo, Chi ghéti. Kwo, Myee u yi n:uu ngê a kwo?

²¹⁻²³ Yesu ngê yepê, Líme wo ngê nmyi ngópu pi ngmêní pyi ngê. Yepê, Lukwe díy:o nmyi nyepênepê u kópu ngê pyodo? Yepê, Líme wo ngê kímý:ee dpodo nyédi. Yepê, Mósisi ngê ala kópu a d:èè ngê, apê, nmyi tp:ee máá choo taataa, wo woloni ngê Chóó Lémi u líi p:uu dmyinê t:emí. (Yi kópu kn:ââ daa Mósisi ngê yinê a chópu, ngmênê u kn:ââ kní y:oo y:oo a chaa ngópu.) Yepê, Komo tpile tp:ee máâ u wo woloni líme wo ngê dpí díi, ngmênê yi wéni ngê Chóó Lémi u líi yi tpémi u ghi ngmídi p:uu mye t:emí ngópu, yi ghi mb:aamb:aa ngê u ngwo dpí pyódu. Yepê, Pini n:ii líme wo ngê ní pyi ngê, u ntú ghi yintómu mb:aamb:aa ngê ní pyódu too. Yepê, Yi kópu u l:èè díy:o lukwe díy:o módó nmye nod:enod:e té. *

²⁴ Yepê, Too pee pw:ono kídmyemê nuw:o, u mênê ntênê dmyinên:aa nuw:o. *

Chóó Lémi u ngmídi ngmê u pi p:uu u ngwo dnye danê

²⁵ Njedusalem pi ngmê kní y:oo noko yepê, Nmí kada pini kní y:oo pini n:ii u vyeé u yi a kwo, kí vyílo, apíi?

²⁶ Noko yepê, Lukwe díy:o tumutumu daa m:ii, nmí ngópu pi yintómu kní ye méka danêmbum, ngmênê kada pini kní y:oo kópu u kwo myedaa tpapê ngmê. Noko yepê, Mumdoó nmí kada pini kní ye yinê ye pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, kí vyílo?

²⁷ Noko yepê, Pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, kwéli wa a ndê nmí lama daa tóó, ngmênê kí pini kwéli a ndê wo, nmo yintómu nmí lama ka tóó. *

²⁸ Yesu ngê Chóó Lémi u ngomo k:oo dini ghi n:ii ngê yoo doo ndiye kígha, dpodom-biy:e ye mbwolo, yepê, Ye mumdoó nmyi lama n:aa tóó, kwéli nê ndê wo, yi ghi nmyi lama mye tóó? Yepê, Daa a chóó nê loo, ngmênê pini n:ii ngê a dy:ââ noo, yi pini pi ndêndê. *

²⁹ Yepê, Daa nmyi lama pini, ngmênê a lama pini, mu kópu u díy:o u kwo nê ndê wo, yinê a dy:ââ noo.

³⁰ Wod:oo pi kní y:oo u yi doo kwo, Yesu nmí mgímí, ngmênê kêe u ngwo dépê t:ee ngópu, mu kópu u díy:o u vyeé u dye ghi daangê yó. *

³¹ Yi yéli yi vy:oo pi yíli u kwo kélímí mbê wo, noko yepê, Kí pini ngê mbwudu yíli dé

chaa, doo u ntââ pi ngê daawa t:ee kwolo. Noko yepê, Pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, kí vyílo. *

Yesu u mgímímgímí ngê u ngwo dèè dniye

³² Pi kní y:oo Yesu p:uu kópuni kwayi ngê dnye tpapê dé, Pádisi kní y:oo yi kópu ny:ee tumo, wod:oo kpêe yiyé pyu yoo yi kada pini kní yi kii kwodonkwodo a wó, Chóó Lémi u ngomo t:áât:ââ pyu yoo dy:ââ tumo, yepê, Yesu nyinê mgímí yó, nmo a núw:o yó.

³³ Ghéli daa mgímí ngópu, Yesu ngê pi kní ye yepê, Daa ndíi la ghi tp:oo nmyi vy:oo mwiyé mínê kwo, u kuwó dini ghi ngê n:ii ngê a dy:ââ noo, yi pini ka am:aa diyé.

³⁴ Yepê, Wanmyi nmy:uu nê, ngmênê daanmyinê pyw:ee nê, mu kópu u díy:o kwéli aní lè, doo u ntââ y:i daangmanmyinê ní.

³⁵ Nju tpémi y:oo noko yepê, Ló yi wa lè, doo u ntââ u ngwo daanmo pyw:oo? Noko yepê, Lukwe, kn:aa dyámê pee mbémê wa lè, Kídiki tpémi y:i adín:aa ndiye kígha dé?

³⁶ Noko yepê, Ala kópu a tpapê, Anmyi nmy:uu nê, ngmênê daanmyinê pyw:ee nê. Kwéli aní lè, doo u ntââ y:i daangmanmyinê ní. Noko yepê, Yi kópu kní yi nt:u kópu lukwe?

Mbwaa yeedeyeede u dyimé pywuu

³⁷ Yi náali tédê, wéni n:ii Nju tpémi ye ndíi ngê doo ya, yi wéni u kuwókuwó wéni. Yi wéni ngê Yesu ghêédí wo, pi kní ye dpodom-biy:e mbwolo, yepê, Pini n:ii a mbwaamb-waa, a ka myewunê kélímí, yi pini a pwiyé we, mbwaa kní ngmanyi nda ngê. *

³⁸ Yepê, Puku yedê alanté a tóó, Mbu ngê mbwaa ntee dpí yeede té, yi pini ngê pi yíli mbwaa njini ngê yinté wa yeede té.

³⁹ Yesu Chóó Lémi u Ghê Dmi p:uu ye doo danê. Yélini yi k:ii u kwo nmeé kélímí, Chóó Lémi ngê yi Ghéni Dmi ghéli nmo dépèngé kpo, mu kópu u díy:o Yesu ghéli k:ii u Mí ka daangê diyé wo. *

Yoo u ngwo chaa ngópu

⁴⁰ Yesu ngê kópuni vyyu, pi kní y:oo yi kópu yi ny:ee ngópu, ngmê kní y:oo apê, Chóó Lémi u komo kapí pyu n:ii nmo t:áât:ââ, ndêndê ngê kí vyílo. *

⁴¹ Ngmê kní y:oo apê, Chóó Lémi ngê pini n:ii a ngmídi ngê, kí vyílo. Ngmênê woni kní y:oo apê, Kêle. Apê, Pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, daa Nkálili wa taa.

⁴² Apê, Puku yedê alanté a tóó, Chóó Lémi ngê pini n:ii a ngmídi ngê, Petílem wa taa, Dépídi p:aani n:ii ta, mu kópu u díy:o Dépídi u tii nédê pini ngmê. *

⁴³ Wod:oo pi kní y:oo Yesu u l:èè díy:o yoo chaa ngópu. *

* 7:21-23: Lev 12:3 * 7:24: Njon 8:15 * 7:27: Njon 7:41-42 * 7:28: Mát 11:27 * 7:30: Njon 8:20; 13:1 * 7:31: Njon 2:23 * 7:37: Njon 4:10,14 * 7:39: Njon 15:26; Dpodo 2:4 * 7:40: Deut 18:15; Dpodo 3:22 * 7:42: Micah 5:2; Mát 2:4-6 * 7:43: Njon 9:16

⁴⁴ Ngmê knî y:oo u yi doo kwo, Nmî ngmîmî, ngmênê kêê p:uu daa yé ngópu.

Chóó Lémi u ngomo t:âât:ââ pyu yoo kada pini knî ye módó u ngwo diyé dniye

⁴⁵ Chóó Lémi u ngomo t:âât:ââ pyu yoo kada pini knî ye dini ghi n:ii ngê diyé dniye, kada pini knî y:oo yepê, Lukwe diy:yo yi pini dmy:oo ñuw:o ngópu? *

⁴⁶ Ngomo t:âât:ââ pyu knî y:oo yepê, Yi pini u momu pini. Yepê, Ntee a mbumu, pi yinté daangma a mbumu. *

⁴⁷ Pádisi knî y:oo yepê, Aa, ye de dóo nmyo.

⁴⁸ Yepê, Kada pini u kwo daangmê kélímî mbê wo, Pádisi u kwo myedaangmê kélímî mbê wo. *

⁴⁹ Yepê, Yélini u kwo de kélímî mb:anê, dêêpî kópu dyuu yi lama dnyinté a kwo. Yepê, Chóó Lémi u maa de kn:aadi ngmê, yinê amê kpada té.

⁵⁰ Nikódimês Yesu ka wunê pini n:ii loo, yi pini yi yéli yi vy:oo doo kwo, yepê, A léma. *

⁵¹ Yepê, Dêêpî kópu dyuu mbémê nmo m:ii té, apii? Yepê, Doo u ntââ yi pini módó daanmî ndyiko. Yepê, U kópu dyuu mwiyé ny:ee koo, ló kópu ngma a d:uud:uu.

⁵² Nikódimês nkwti ngópu, kwo, Lukwe diy:yo yi Nkálili pi u pee cha ghê. Kwo, Lukwe, m:ii Nkálili pi? Kwo, Puku mêtê kp:aa té. Kwo, Chóó Lémi u komo kapî pyu Nkálili daangmêwa a ndé.

⁵³ Pi yintómu p:o p:o lee dniye, ngmênê Yesu mbu Olipi mbémê mí kee wo.

8

Yepeni u tumu maa dpîmo ya Yesu ka u ngwo ñuw:o ngópu

¹⁻² Womumo mw:aandiye Yesu Chóó Lémi u ngomo mbwa kalé ngmê k:oo mêtê diyé wo, mbwódo yaa wo. Pi knî y:oo a yina ngópu, wod:oo doo ndiye kígha dé.

³ Dêêpî pyu yoo Pádisi knî yi k:ii pyââ ngma a ñuw:o ngópu. Yi pyópu u tumu maa k:ii pi knî y:oo ngídi vy:oo a pywáli dumo. Yi pyópu Yesu ka ñuw:o ngópu, pi knî yi ngíma kaa ngópu.

⁴ Yesu ka kwo, Mâáwe. Kwo, Ala pyópu u tumu maa k:ii pi knî y:oo da pywáli d:oo.

⁵ Kwo, Mósisi ngê nmî dêêpî kópu dyuu alanté nmo a kpo, apê, Yinté kópu n:ii ngê choo d:uud:uu knomomé, yini chêêpî ngê dmyinê vye, ghê dmyina a ng:éênî. Kwo, Yi kópu p:uu ló kópu nmo ngmanyi vyi? *

⁶ Yesu dnye dódo, alanté dnye nuw:o. apê, Yesu ngê ala kópu nmo a tpaê, Kí pyópu vya yó, ye Lóma tpémi ye u nkwo wanmî vyi, Yesu ngê u yi a kwo, Nmyi d:aa dmi nê kâádí. Ngmênê ala kópu wa vyi knomomé, Nangé vy:a, ye pi knî ye wanmî vyi, Yesu ngê Mósisi

u dêêpî kópu dyuu daa cháâcháâ. Yinté dnye nuw:o, ngmênê Yesu ngê kópu ye daa vvu, k:ame ye ghê wo, wod:oo kóópuyââ ngê têtê mbémê doo d:éê.

⁷ Yi dnye kwo, u kwo mudnye póo, Yesu ngê mbwó ye yedê pyidu ngê, yepê, N:ii ngê dono daangmê d:uu ngê, yini ngê mwiyé mwiyé chêêpî a ngí ngê, ala pyópu ngê d:ee ngê, u ngwo vya ngê.

⁸ Wod:oo k:ame mêtê ghê wo, têtê mbémê mêtê doo d:éê.

⁹ Yi kópu dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, ngmênghémété doo lèpî, vy:ee mwiyé lee dniye. Pi knî y:oo yi pyópu Yesu ka a kuwo ngópu.

¹⁰ Yesu ngê mbwó mêtê pyidu ngê, yi pyópu ka kwo, Pi anyi de pwiyé dmi? Kwo, Nyíkondyiko pyu daangma a tóo?

¹¹ Yi pyópu ngê kwo, Mâáwe, pi daangma a tóo. Yesu ngê kwo, Myedaanî ndyiko ngí. Kwo, Chi lèpî, dono kidimongê d:uu. *

Yesu chóó pywápê p:uu u ngwo ye doo danêmbum

¹² U kuwó dini ghi ngê Yesu pi knî ye modoo danêmbum, yepê, Ala nê, ala dyámé pè u pywápê. Yepê, N:ii ngê ada a yâmuyámu nê, ngídi vy:oo daadi paa, pywápê u wo adí paa. Yepê, Yi pywápê Ghê Kamî u Kn:ââ.

¹³ Pádisi knî y:oo kwo, Ye kópu mo nmo chi vyi. Kwo, Ló pini m:uu ngê de ngee ngi? Kwo, Doo u ntââ ye kópu ndé kópu ngê nmo daanyi pyódu.

¹⁴ Yesu ngê yepê, K:omo tpaie pi ngê daa ngêêpî nê, ngmênê ndé kópu nmye yini tpaê, mu kópu u diy:oo kwéli nê ndé wo a lama ka tóo, kwéli ama:aa diyé, a lama nye tóo. Yepê, Kwéli nê ndé wo nmyi lama daa tóo, kwéli am:aa diyé nmyi lama myedaa tóo.

¹⁵ Yepê, Lukwe diy:oo dyámé u l:éê ghi dmi mbémê nmye kóté kígha nê.

¹⁶ Yepê, Pi díníngmê kóté kígha. Yepê, Pi woní kóté kígha té, ndéndé ngê píní kóté kígha té, mu kópu u diy:oo daa a mo n:aa tóo. Yepê, N:ii ngê a dy:ââ noo, u k:ii nye tóo mo.

¹⁷ Yepê, Dêêpî kópu dyuu puku yedê alanté a kwo, Pi miyó dé y:oo kópu mu ngmídi ayi vyi ngmê, yi kópu ndé kópu.

¹⁸ Yepê, Daa a mo a kópu yidí vyi, ngmênê n:ii ngê a dy:ââ noo, u kópu vyilo myeyidê vyi. Yepê, M:aa yi vyílo, myeyinê wunê kêmakêma noo.

¹⁹ Pádisi knî y:oo kwo, Angênê mî? Yesu ngê yepê, Dmyongê mya noo, M:aa nmyi lama myedaa tóo. Yepê, W:ee mya noo, ye M:aa nmyi lama myepi tóo.

²⁰ Yi kópu yilí Yesu ngê ye vyi too, dini ghi n:ii ngê doo ndiye kígha dé. Chóó Lémi u ngomo k:oo vyi too, pi knî y:oo Chóó Lémi ka

* 7:45: Njon 7:32 * 7:46: Mak 1:22 * 7:48: Njon 12:42 * 7:50: Njon 3:1-2 * 8:5: Lev 20:10; Deut 22:22-24

* 8:11: Njon 5:14

ndapí kwéli dnyimo yém. Kada pini kní y:oo u yi y:e doo kwo, Yesu nmí ngímí, ngmênê daa ngímí ngópu, mu kópu u díy:oo u vye u dye ghi daangê yó.

Yesu u pwoowo p:uu u ngwo ye doo mgongo

²¹ Yesu ngê pi kní ye yepê, Dini ghi n:ii ngê aní lê, wanmyi nmy:uu nê, daanmyinê pyw:ee nê. Yepê, Chóó Lémi ngê nmyi dono u kuwó daawa kéé té, yinté amy:ee pw:oo dmi. Yepê, Kwéli aní lê, doo u ntââ yi daangmanmyi nî. *

²² Nju tpémi y:oo noko yepê, Ala kópu ka tpaépê, Kwéli wani lê, doo u ntââ yi daangmanmyi nî. Noko yepê, Yi kópu u nt:u kópu lukwe, ndoo apé chóochóo wa vy:a?

²³ Yesu ngê yepê, Nmyo dyámê mbêmê tpémi. Yepê, D:aa dyámê mbêmê pi, ngmênê nmyi pwo nê ndê wo.

²⁴ Yepê, Yi kópu u l:êê díy:oo u ngwo nmye dí vyi, nmyed:ê, Chóó Lémi ngê nmyi dono u kuwó daawa kéé té, yinté amy:ee pw:oo dmi. Yepê, A pi, A chóó n:aa tóó. Yepê, Yi kópu ka daanmyi kélímí mbê dmi, ye Chóó Lémi ngê nmyi dono u kuwó daawa kéé té, yinté amy:ee pw:oo dmi.

²⁵ Nju tpémi y:oo kwo, Nyi n:uu? Yesu ngê yepê, A pi dye ghi yintómu munmyenoo a tpaépê, ngmênê a ka dp:ee kélímí té.

²⁶ Yepê, Kópu yilí nmyi p:uu aní vyi, u ngwo aní ndyíko nmyo, ngmênê a chóó a kópu dyuu nmye daaní vyi té. Yepê, Pini n:ii ngê a dy:ââ noo, k:omodanê pee tp:oo p:uu daa t:a. Yepê, Kópuni a ka a vyi too, yi kópu vyílo nmye yiní tpaépê too.

²⁷ Nmí Mí p:uu ye doo danê, ngmênê pini n:ii p:uu ye doo danê, yi pini dépê w:ee ngópu.

²⁸ Dépê w:ee ngópu, wod:oo Yesu ngê yepê, Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi u Pi Ndéndê mudu yi wanmyi km:êê ngmê, u ngwo anmyinê w:ee ngmê, a pi, A chóó n:aa tóó. Yepê, Ala kópu amyenmyinê w:ee ngmê, A mo kópu daangmaní d:uu, M:aa ngê kópuni a ka a vyi too, vyílo nmye yiní tpaépê té, kópu nmye daamoní vyi. *

²⁹ Yepê, N:ii ngê a dy:ââ noo a p:uu a t:a, a mo dépê kuwo noo, mu kópu u díy:oo dye ghi yintómu u nuu u kópu yiní d:uud:uu too. *

³⁰ Yélini y:oo yi kópu ny:ee tumo, yi yéli yi vy:oo pi yilí Yesu ka kélímí mbê wo.

Módó dpodo pyu yoo yi danêmbum

³¹⁻³² Nju tpémi yi vy:oo yélini Yesu ka kélímí mbê wo, Yesu ngê yepê, Dye ghi yintómu a ka anmya a ng:aa, ye ndéndê ngê a p:uu ndiye pyu ngê anmyi pyaa dmi, Pi Ndéndê

nmyi lama wa yââ, dpodoni módó nmye dódó ngmê, yinêwa chedê.

³³ Yesu ka kwo, Nmí kn:ââ mu ngmídi Epílaham, nmo u yoo. Kwo, Pi p:uu módó dênnee dpodo. Kwo, Lukwe díy:oo módó dpodo u pi nmo chi vyi?

³⁴ Yesu ngê yepê, Ndê kópu nmye yiní tpaépê, pini n:ii ngê dono a d:uud:uu, yiní Setan p:uu módó a dpodo, doo u ntââ u módó dpodo u wépi daawa puwâ. *

³⁵⁻³⁶ Yepê, Doo u ntââ yi módó dpodo u mênê daanmyi pwii dmi, ngmênê mââwe ndíi tp:oo u ntââ, yinêwa pw:ii nmyo. *

³⁷ Yepê, K:omo tpile nmyo Epílaham u yoo, ngmênê a vye u yi nmye a kwo, mu kópu u díy:oo a kópu dyuu u wépi dmye p:aa ngmê.

³⁸ Yepê, M:aa ngê kópuni a ka kéma too, yi kópu vyílo nmye yiní tpaépê té, ngmênê kópuni nmyi mî ngê nmye a vyi too, vyílo vy:ee d:uud:uu t:oo. *

³⁹ Yesu ka kwo, Nmí mí Epílaham, nmo u yoo.

Yesu ngê u ngwo ye vyu, yepê, Nmyi mí Setan

Yesu ngê yepê, Nmyi too pee dmi Epílaham u tii nédê a pyede, ngmênê na a ka dp:ee u yoo vy:oo yéli. Yepê, W:ee Epílaham u yoo ndéndê, ye kópuni doo d:uud:uu dé, yi kópu myep:ee d:uud:uu t:oo.

⁴⁰ Yepê, Chóó Lémi ngê ndê kópu n:ii a ka vyi too, dye ghi yintómu yi ndê kópu vyílo nmye yiní tpaépê too, ngmênê a vye nmyi mênê a tóó. Yepê, Epílaham ngê yinté kópu daangmê d:uu ngê.

⁴¹ Yepê, Nmyi mí ngê kópuni a d:uud:uu too, yi kópu vyílo vy:ee d:uud:uu t:oo. Yesu ka kwo, Dp:oo maadí tp:ee dé. Kwo, Nmí Mí mu ngmídi, Chóó Lémi.

⁴² Yesu ngê yepê, Chóó Lémi ndéndê ngê wo nmyi mí, ye a nuu ghi nmyi nódo pê tóó, mu kópu u díy:oo Chóó Lémi ngê yinê a dy:ââ noo, al:ii u ngwo nê loo. Yepê, Daa a chóó nê loo, ngmênê yinê a dy:ââ noo. *

⁴³ Yepê, Kópuni nmye n:aa tpaépê too, lukwe díy:oo dênmyinê wopwe t:oo? Yepê, Mu kópu u díy:oo a kópu dyuu u yi nmye daa kwo.

⁴⁴ Yepê, Nmyi mí Setan, nmyo u yoo. Yepê, U kópu dyuu vyílo vy:ee yámuyámu ngmê. Yepê, Mwiyémiyé dini ghi ngê pi vye pyu ngê doo a ya, k:omodanê pyu ndíi, ndê kópu pee tp:oo u mênê daa tóó. Yepê, Dini ghi n:ii ngê a k:omodanê yédi, chóó u nuu u kópu ye d:uud:uu too, mu kópu u díy:oo k:omodanê pyu, mye k:omodanê u kn:ââ. *

⁴⁵ Yepê, Ndê kópu nmye yiní tpaépê ngê, yi kópu u l:êê díy:oo a ka dênmyinê kélímí nyédi.

* 8:21: Njon 7:34-36 * 8:28: Njon 3:14; 5:19 * 8:29: Njon 16:32 * 8:34: Lóma 6:16; 2 Pita 2:19 * 8:35-36:

Nkal 5:1 * 8:38: Njon 8:44 * 8:42: Njon 16:28 * 8:44: 1 Njon 3:8; Gen 3:4 * 8:46: 2 Kódin 5:21

⁴⁶ Yepê, Nmyi vy:o n:uu ngê dono a p:uu ngmêdê m:uu? Yepê, A dono daa tóó. Yepê, A kópu yintómu ndê kópu dé, lukwe díy:o a ka dp:ee kélímí té? *

⁴⁷ Yepê, Yélini Chóó Lémi u yoo, Chóó Lémi u dnye a nyémí ngmê. Yepê, W:ee Chóó Lémi u yoo, a dnye p:ee nyémí ngmê.

Yesu pini dé Epilaham yi danêmbum

⁴⁸ Nju tpémi y:o Yesu ka kwo, Ala kópu ndéndê ngê m:uu nmí vuu, Nyi pi dóó p:uu, my:ii ghéti. *

⁴⁹ Yesu ngê yepê, Kêle, d:aa ghéti. Yepê, M:aa u pi n:aa kmímí, a pi nmyinê ghípighípi ngmê.

⁵⁰ Yepê, A chóó a pi daaní kmímí. Yepê, Pi ngmêka tóó, n:ii ngê u yi a kwo, Nê u pi ndíi ngê pyaa we, yi pini ngê nmyi kópu dyuu yinêwa vya té.

⁵¹ Yepê, Ndê kópu nmye yini tpaépê, N:ii ngê a kópu dyuu adí d:uud:uu, yini daawa pw:onu. *

⁵² Nju tpémi y:o kwo, Ala ngwo ntênê nmí lama kédê yáa, Ndéndê ngê chi ghéti. Kwo, K:omo tpile Epilaham pwene, Chóó Lémi u komo kapí pyu yoo mye pw:oo dniye, ngmênê ala kópu nmo chi vyí, N:ii ngê a kópu dyuu adí d:uud:uu, yini daawa pw:onu. Kwo, Chi ghéti.

⁵³ Kwo, Nmí kn:ââ Epilaham pwene. Kwo, Lukwe díy:o Epilaham nye chéélíchééli. Kwo, Chóó Lémi u komo kapí pyu yoo kímpe pw:oo dniye. Kwo, Mí nanê dé kní?

⁵⁴ Yesu ngê yepê, A chóó a chili woní dimi ngê, ye a pi k:omodanê ngê pè koko. Yepê, N:ii ngê a chili ndéndê ngê a dimi ngê, yi pini M:aa, pini n:ii p:u:u ala kópu nmye tpaépê ngmê, yi pini nmí yápw.

⁵⁵ Yepê, Daa nmyi lama pini, ngmênê a lama pini. Yepê, Ala kópu nmye wudí vyí, Daa a lama pini, ye nmye piné k:omodanê, p:aa nmyo ntee pini. Yepê, Ngmênê a lama pini, u kwo n:aa ng:aa, u pono n:aa vyápê. *

⁵⁶ Yepê, Nmyi kn:ââ Epilaham u nuw:o mb:aamb:aa ngê a pyodo, mu kópu u díy:o a lèê díy:o Chóó Lémi ngê wéni n:ii a ngmídi ngê, yi wéni u nuw:o k:oo doo a y:enê, u gha mb:aamb:aa ngê u ngwo a pyodo.

⁵⁷ Nju tpémi y:o kwo, Kidímê k:omodanê. Kwo, Nyi tp:ee. Kwo, M:ââ daa limoy:a, Epilaham dipi módu.

⁵⁸ Yesu ngê yepê, Ndê kópu nmye yini tpaépê, Epilaham ghélfí daa ta, ngmênê a pi alanté doo a ya, A chóó n:aa tóó. *

⁵⁹ Nju tpémi y:o noko yepê, Lukwe díy:o kí pini ngê Chóó Lémi u pi u pyimo a t:emí. Noko yepê, Vya koo, wod:oo chéêpí kní ngma a ngí ngópu, daa kêmakêma Yesu ngê

pi dy:ee tumo, ngmênê p:ee ye y:aa wo, Chóó Lémi u ngomo a kuwo ngê. *

9

My:oo pini n:ii ta, u danêmbum

¹ Yélini yi kii Yesu p:uu nmeê ndiye, Yesu u kii nipi nmeê paa. Yi ngwo pi ngmênmi módu, my:oo doo ya, yinté a ta.

² Nmí vy:o pini ngmê Yesu ka póó wo, kwo, Mââwe. Kwo, Kí pini my:oo ka tóó, n:uu u dono u lèê díy:o my:oo ta, chóó u dono u lèê díy:o ó u pye mí yi dono u lèê díy:o? *

³ Yesu ngê nmopê, Kí pini ngê dono daa d:uu ngê, u pye mí y:oo dono myedaa d:uu ngópu, ngmênê kí pini my:oo a ta, mu kópu u díy:o pi kní y:oo Chóó Lémi u wêdêwêdê p:uu paa m:uu ye. *

⁴5 Nmopê, Pini n:ii ngê a dy:ââ noo, doo u ntââ u dpodo u wépi daanmo puwá, mu kópu u díy:o ala w:êêní nmo pyede. Nmopê, Nê, ala dyámê u wuu. Nmopê, Dini ghi n:ii ngê wa núw:o nê, yi ngwo mgídi wa a ghay, doo u ntââ dpodo daamunmyi dóó ngmê.

⁶ Yi kópu nmo yi vuu, wod:oo tpí kuwó têpê mbémê pywé ngê, têpê u ngwo kn:êê kwólu, yi pini ngwolo dé u ngwo tpidi doo, yi pini ka kwo, Chi lèpí, Sailówam mbwááni lèê u kwo nyi kwidi.

⁷ (Yi mbwááni lèê u pi nmínê nmo, Dyede u mbwaa.) Wod:oo yi pini loo, yi mbwááni lèê u kwo mí kpêê wo, yélfí mí módu, u ngwo mêdê diyé wo.

⁸ Yélini yi vy:o yi pini dpímo kwo, myenté yélini y:oo ndapí dmyinê tédê dnyimo mumu, yi pini u lèê díy:o noko dnye póó, noko yepê, Pini n:ii dpímo ndapí dmyinê, kí vyílo, apií?

⁹ Ngmê kní y:oo apê, Kí vyílo, woni kní y:oo apê, Kêle, daa vyílo, ngmênê yi pini ntee pini. Yi pini ngê chóó yepê, Ala nê vyílo.

¹⁰ U kwo póó dniye, kwo, Ngwolo dé lukwe ngê dé pywálfí dé?

¹¹ Yepê, Pi ngmê u pi Yesu, yi pini ngê têpê dé kn:êê kwolo, a ngíma dé d:ai, a ka dé, Chi lèpí, Sailówam mbwááni lèê u kwo nyi kwidi. Wod:oo dí lè, dín:aa kudu, yélfí u ngwo dín:aa m:uu.

¹² Kwo, Angênê yi pini? Yepê, Ndoó, a lama daa tóó.

Pini n:ii my:oo ta, Pádisi kní ye u ngwo núw:o ngópu

¹³ Pini n:ii my:oo ta, Pádisi kní ye núw:o ngópu.

¹⁴ Wéni n:ii ngê Yesu ngê têpê kn:êê kwólu, yi pini ngíma dyíngo, ngwolo dé u ngwo pyi doo, yi wéni líme wo.

¹⁵ Pádisi yoo yi pini ka mye póó dniye, kwo, Ngwolo dé lónté nyi pywálfí dé? Yi pini

* 8:48: Njon 7:20 * 8:51: Njon 5:24 * 8:55: Njon 7:28-29 * 8:58: Njon 1:1 * 8:59: Njon 10:31 * 9:2: Ex

ngê yepê, Yesu ngê têtêpê kn:êê kwolo, a ngîma dîi, nî lê, n:uu kudu, ala ngwo yéli m:aanî y:enê.

¹⁶ Pádîsi ngmê knî y:oo apê, Kî kópu pini n:ii ngê d:uu, daa Chóó Lémi ka a ndê wo, yi dpodo lime wo ngê dóó. Woni knî y:oo apê, Kêle. Apê, Chóó Lémi ngê nmo a dy:ââ ngê. Apê, N:ii ngê dono dpî d:uu, yi pini ngê yinté dpodo ndîi d:uudpî dóó. Yi nuw:o miyó ngê pyodo.

¹⁷ Wod:oo yi pini ka mê póó dniye, kwo, Pini n:ii ngê ngwolo dê pywáíí dê, nangê lónté pini? Yi pini ngê yepê, Chóó Lémi u komo kapî pyu ngmê.

¹⁸ Kada pini yoo u kwo daa kélîmî mbê dniye, apê, Kî pini nmo ka k:omodanê, apê, my:oo dèpwo a ya u ngwo daa ta. Wod:oo yi pini u pye mî ye pi knî ngmê dy:ââ ngópu, yepê, A pwiyé dniye.

¹⁹⁻²¹ Yi taa knopwo, wod:oo ye póó dniye, yepê, Mumdoó kî dpî tp:ee?

Yepê, Nyââ, kî nyi tp:ee.

Yepê, Mumdoó my:oo doo ya, u ngwo a ta?

Yepê, Nyââ, my:oo doo ya, u ngwo a ta.

Yepê, Yéíí lónté maa m:uu?

Yepê, Ndoó, yi kópu nyi lama daa tóó.

Yepê, Pini n:ii ngê ngwolo dê pywáíí dê nyi lama myedaa tóó. Yepê, Mââwe yila, nmyi chóó u kwo póó dmyeno.

²² Yi kópu vyi ngópu, mu kópu u díy:o kada pini knî ye nkîngê mbê knopwo. Kada pini knî y:oo ala kópu wunê mwiyé a vyi ngópu, apê, N:ii ngê wa vyi, Pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmîdi ngê, vyílo yi Yesu, yi pini dpî kéeé yó, u yoo kuwa dpî kaa yó.

²³ Yi kópu u l:êê díy:o yi pini u pye mî nkîngê mbê knopwo, kada pini knî ye yepê, Mââwe yila, nmyi chóó u kwo póó dmyeno.

²⁴ Pini n:ii my:oo doo ya myombó kwo, Chóó Lémi ngê kp:aani, ndêndê ngê chi danê. Kwo, Nmî lama ka tóó, pini n:ii u pi nmo chi vyi, yi pini dono pyu.

²⁵ Yi pini ngê yepê, A lama daa tóó, dono pyu ó daa dono pyu. Yepê, Kópu mu ngmîdi a lama ka tóó, my:oo noo ya, ala ngwo yéíí mênî y:enê.

²⁶ U kwo póó dniye, kwo, Lukwe nga ngmê md:o? Kwo, Ngwolo dê lónté pywáíí dê?

²⁷ Yi pini ngê nkwti too, yepê, Wunê nmye kídî vyi, a ka dpîp:e ng:aa té. Yepê, Lukwe díy:o yi kópu am:ii ny:ee ngmê? Yepê, U yi nmye a kwo, P:uu ndiye pyu ngê am:ii pyaa dmî?

²⁸ U ngwo u kwo a tpêpwo dniye, kwo, Nyi yi pini p:uu ndiye pyu, nmo Mósisi p:uu ndiye pyu yoo.

²⁹ Kwo, Nmî lama ka tóó Chóó Lémi Mósisi ka doo a danê, ngmênê yi pini kwéli a ndê wo nmî lama daa tóó.

³⁰ Yi pini ngê yepê, Ye lónté kópu? Yepê, Komo tpile a ngwolo dê kî pywáíí dê, ngmênê kwéli a ndê wo, nmyi lama daa tóó.

³¹ Yepê, Nmî lama ka tóó, Chóó Lémi dono pyu ka d:uudpî ng:aa mb:anê, ngmênê pini n:ii ngê Chóó Lémi a châächââ ngê, u nuu u kópu ye d:uud:uu too, yi pini ka Chóó Lémi dpî ng:aa mb:anê.

³² Yepê, K:omo tpile my:oo nî ta, ngmênê yi pini ngê a ngwolo dê kî pywáíí dê. Yepê, Yinté kópu pi doongmê nyongo, pi ngmê ngê doongmê d:uu ngê, kn:ââ Chóó Lémi ngê dyámê pê mwá a l:âmo ngê, nkoo nmo.

³³ Yepê, Yi pini Chóó Lémi ka wodêpê ndê wo, ye yi kópu ndîí daapî d:uu.

³⁴ Yi pini ka kwo, Nyi pi dono tp:oo, dono vy:o nyi kaa wo. Kwo, Doo u ntââ daanyi ndiye kígha nmo. Wod:oo yi pini u yoo kuwa kaa ngópu.

³⁵ Yesu ngê yi kópu dini ghi n:ii ngê nyongo, apê, Yi pini u yoo kuwa kédê kaa ngmê, wod:oo yi a pyw:ângo, u kwo póó wo, kwo, Chóó Lémi u Pi Ndêndê ka nye kélîmî?

³⁶ Yi pini ngê Yesu ka kwo, Mââwe. Kwo, U pi a ka vyi ngi, u ngwo u kwo aní kélîmî.

³⁷ Yesu ngê kwo, Awêde chi m:uu. Kwo, Pini n:ii k:ii dpo danêmbum mo, nê, vyílo.

³⁸ Yi pini Yesu yu km:ee yu mbodo dê y:e ghê wo, Yesu ka kwo, A Lémi, nga nîné kélîmî.

³⁹ Yesu ngê kwo, Dyámê mbêmê nê loo, mu kópu u díy:o nê, Yoo n:uu chámê. Nê, Yélini my:oo a pyede, yi ngwolo an:uu pywáíí té, yéíí amê m:uu ngmê, nê, yélini yinê ye kópu mb:aamb:aa ngê wunê nuw:onuw:o too, yi nuw:o dmi anîmo mbuknwe, pi my:oo ntee pini ngê wa pyaa dmî.

⁴⁰ Pádîsi knî ngmê y:i myednye ya, Yesu ka kwo, Lukwe, ala kópu nye tpapê, My:oo nmyeno pyede?

⁴¹ Yesu ngê yepê, Pini n:ii my:oo a tóó, maa dpî kn:aadí. Yepê, Ala kópu nmye tpapê ngópu, nmyimo, Tpile yintómu mb:aamb:aa ngê nmo y:enê té. Yepê, Lukwe díy:o maa mb:aa nmyi kn:aadí ngópu. Yepê, Lukwe díy:o nmyi chóó my:oo nmyi yaa dniye, maa mb:aa u ngwo nmyi kn:aadí ngópu. Yepê, Nmyi dono yilí chedê ngê daawa pyaa dmî. Yepê, Maa mb:aa u kópu dyuu wodpîp:e ny:ee ngópu, ye daap:ee kn:ââ dé, u ntââ nmyi dono chedê ngê pí pyaa dniye.

10

Sipi w:uu u mgongo danêmbum

¹ Yesu ngê Nju tpémi ye yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpapê. Yepê, Sipi w:uu mbwa k:oo dini ghi n:ii ngê a wee, n:ii ngê keñe ye d:uuwodê kpêmî, ngmênê mbwa mbêmê dpî lóó, ye yi pini kpáápi.

² Yepê, Pini n:ii ngê keñe dpî kpêmî, mbwa k:oo u ngwo dpî kee, yi pini sipi y:ey:ee pyu.

³ Yepê, Mbwa y:enê pyu ngê keñe yi pini ka dpî kpêmi, k:oo u ngwo dpî kee, ye dpî mbwólu, yi pi dmi ngmêngmênté a tpaépê too, yi kada dpî ghê, nté nmy:uu u l:êê díy:o u ngwo dpî pwii dmi.

⁴ Yepê, Dini ghi n:ii ngê dpo pwii dmi, yi kada dpî ghê, a yâmuyâmu ngópu, u dnye yi lama. *

⁵ Yepê, Kn:aa pini p:uu daawa kaa dmi, awêde u kwo wa mbêpê dmi, mu kópu u díy:o u dnye daa yi lama.

⁶ Yi kópu dêpê w:ee ngópu, mu kópu u díy:o Yesu ye doo mgongo, *

⁷ wod:oo Yesu ngê mgongo ye m:uu kwólu, yepê, Ala ndê kópu nmye yini tpaépê. Yepê, Nê sipi kní yi keñe t:âmo ndêndê.

⁸ Yepê, Yélini y:oo sipi w:uu a y:enê ngmê, kpáápi pââ ndíi dé, ngmêné sipi kní y:oo yi dnye dmi daa nyêmi ngópu.

⁹ Yepê, Nê keñe t:âmo ndêndê. Yepê, N:ii a pi ngê wa a kee, wani ngee, adi koko, amaa pyuwuwópyuwuwó, u nté adín:aa a pyw:êmi. *

¹⁰ Yepê, Kpáápi u nuw:o mu ngmidi, u yi u ngwo a kwo, Sipi w:uu ní t:âmo té, my:aa vya té. Yepê, Ala kópu u l:êê díy:o nê loo, nê, Yi nuw:o dmi n:uu ngmêê, ghê kamí ye n:uu y:oo, yi ya mb:aamb:aa ngê u ngwo paa pyaa we.

Sipi y:ey:ee pyu mb:aa u danêmbum

¹¹ Yesu ngê yepê, Nê sipi y:ey:ee pyu mb:aa. Yepê, U ntâa a sipi kní yi l:êê díy:o wa vya nê, ye daani mbêpê. *

¹² Yepê, N:ii daa sipi w:uu chóó, n:ii ngê sipi ka vwuwo têê ndapi a kmênêkmênê ngê, yi pini daa sipi y:ey:ee pyu mb:aa. Yepê, N:ii ndapí u l:êê díy:o a dpodo yédi, dñi ghi n:ii ngê chíi w:ââ w:uu dpo lé, ye sipi w:uu dpo kuwo, dpî mbêpê, dpo, W:ââ ngê wa kiye nê. Yepê, Wod:oo w:ââ kní y:oo sipi woni a vyee tumo, woni a ngm:ii kigha tumo.

¹³ Yepê, Yi pini dpî mbêpê, mu kópu u díy:o daa yi sipi w:uu chóó, u kwo d:uudpí ch:anê dmi.

¹⁴⁻¹⁵ Yepê, Nê sipi w:uu chóó. Yepê, M:aa u lama ntee n:aa tóó, sipi kní yi lama yinté myeni tóó. Yepê, M:aa A lama ntee a tóó, sipi w:uu a lama yinté mye kwo. Yepê, U ntâa sipi kní yi l:êê díy:o wa vya nê, ye daani mbêpê. *

¹⁶ Yepê, Sipini kní kuwa a m:ii té, daa ala sipi w:uu vy:o sipi dé, ngmêné yi sipi mya a sipi dé, yintómu anê ñuw:o té, a dnye amyednyi nyêm, ala sipi w:uu vy:o anê kaa té, sipi w:uu mu ngmidi ngê amí pyódu, yi kada pini mu ngmidi ngê yinê adi y:ey:ee dé. *

¹⁷ Yepê, A nuu ghi M:aa nódo a tóó, mu kópu u díy:o daani kede, pwopwo u wépi daanê puwâ. Yepê, A ghê waní y:oo, myombó amênê dy:o. *

¹⁸ Yepê, A vyee ye waní kwódu knomomê, ye doo u ntâa daawa vya nê. Yepê, Ngmêné ye daani kwódu, a chóó a nuw:o ngê a ghê waní y:oo. Yepê, M:aa u pi ngê a ghê waní y:oo, myombó amênê dy:o. Yepê, M:aa ngê a ka pê, Yi kópu dé dpî d:uu dé. *

¹⁹ Yi kópu kní yi l:êê díy:o Nju tpémi yi nuw:o dmi u mo u mo ngê mê pyaa dñiye.

²⁰ Woni kní y:oo wo yéli ye yepê, Kí pini nkono kmêna ngma a kwo, u ngwo dé ghéti. Yepê, U kwo kídmyemê ng:aa.

²¹ Wo yéli y:oo u nkwo yepê, Pini n:ii u kmêna a kwo yédi, yinté daa danê yédi. Yepê, Doo u ntâa kmêna ngê ngwolo kopwe d:uudpí pyi.

Nju tpémi y:oo Yesu u ngwo mb:ii ngópu

²² M:ââ yintómu yi k:oo tpíi yópu yi dye ghi ngê, Nju tpémi y:oo naa ngma a kuwo ngópu, Chóó Lémi u ngomo u l:êê díy:o.

²³ Yesu u kúii yi nááli têê nmí lee dñiye, Chóó Lémi u ngomo mbwa kalê ngmê k:oo nmí kee dñiye, ghini n:ii u pi Solomon u ngomo ghi, yi nmeê paa.

²⁴ Nju tpémi yi kada pini kní y:oo Yesu a yina ngópu, u kwo póó dñiye, kwo, Dye ghi nmo mēkidimē dówodówo. Kwo, T:ââ nmo dé diy:a. Kwo, Nmo namê k:omodanê. Kwo, Pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmidi ngê, n:ii nmo t:âât:ââ, ye nyi vyílo?

²⁵ Yesu ngê yepê, Wunê nmye moní vvu, ngmêné a ka dpîp:e kélímí mbê dñiye. Yepê, M:aa u pi ngê kópuni yíli n:aa d:uud:uu ngê, yi kópu kní y:oo nmye yinê wodê kema noo,

²⁶ ngmêné nmyi ngwolo dmi nmyi kuwo ngópu, yi kópu yíli dpîp:e m:uu ngópu, mu kópu u díy:o dp:ee a sipi w:uu vy:o yéli.

²⁷ Yepê, A sipi kní y:oo a dnye yi ng:aa, a lama ka pyede, wunê yâmuyâmu noo.

²⁸ Yepê, Ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu, ye n:aa yémi ngê, u l:êê díy:o daangmêwa dyênê. Yepê, Pi ngmê ngê a kélê myedaangmêwa a pwââ.

²⁹ Yepê, N:ii ngê u yi adí kwo, awo, Kwulo nê pwaa té, yepê, yi pini wa dípi, mu kópu u díy:o u wêdêwêdê têê. Yepê, M:aa ngê a ka yinê a kê too, u wêdêwêdê pââ ndíi, pi ngê kwulo daawa a pwaa té.

³⁰ Yepê, M:aa ntee, nê mye yinté.

³¹ Nju tpémi y:oo noko yepê, Lukwe díy:o kí pini ngê Chóó Lémi u d:aa wunê káádíkáádi. Noko yepê, Vya koo, wod:oo myombó chêêpi kní ngma a ngí ngópu, apê, Yesu ngê nmí dy:ee té.

* 10:4: Njon 10:27

* 10:6: Njon 16:25

* 10:9: Njon 14:6

* 10:11: Psalm 23:1; Njon 15:13; Tpyuu 7:17

* 10:14-15: 1 Njon 3:16

* 10:16: Njon 11:52

* 10:17: Pillipay 2:8-9

* 10:18: Njon 19:11

³² Yesu ngê yepê, M:aa u pi ngê nmyi ngîma kôpu mb:aa yili nî d:uu ngê. Yepê, Lóni u l:êê dîy:o a vyeë u yi nmye a kwo?

³³ Nju tpémi y:oo kwo, Daa kôpu mb:aa ngmê u l:êê dîy:o mýee u yi nmo a kwo, ngmênê k:omo tpile nyi nmo ntee pini, ngmênê ala kôpu nye tpaê, Chóó Lémi u pi ntoo, a pi yintoo ngê n:aa pyépi.

³⁴⁻³⁶ Yesu ngê yepê, Yélini y:oo Chóó Lémi u kôpu wunê a ny:ee ngópu, Chóó Lémi ngê yepê, Nmyo nê ntee yéli. Yepê, Nmyi chóó nmyi puku yedê yi kôpu a tóó, doo u ntâa u wépi daanmyi pwaa ngmê. Yepê, Chóó Lémi ngê dyámê mbémê chóó yinê a dy:âa noo, u ngwo nmye nî vyyu, nmyenoo, Nê Chóó Lémi Tp:oo, yepê, doo u ntâa yi kôpu u wépi myedaanmyi pwaa ngmê. *

³⁷ Yepê, M:aa u dpodo wodîni dódó ngê, ye a ka daap:ee ng:aa té.

³⁸ Yepê, Ngmênê M:aa u dpodo dye ghi yintómu ndêndê ngê n:aa dódó ngê. Yepê, Yi kôpu u l:êê dîy:o, komo tpile a kôpu dyuu daanmyi ny:ee ngmê, ngmênê kópuni n:aa d:uud:uu too, yi l:êê dîy:o a ka dmyina a kélîmî, mu kôpu u dîy:o ala kôpu nmyi lama ndêndê ngê pîchoo ya, M:aa ntee a tóó, nê my:aa vyîlo, yintê myinî tóó. *

³⁹ Yi kôpu u l:êê dîy:o myombó u yi y:e mêdoo kwo, Nmî mgîmî, ngmênê yi kélê a pwii wo.

⁴⁰ Yesu u k:ii Njedusalem nmo kuwo ngê, mbwaa ndîi Njódan nmî ngmópu, Njon Baptist ngê yoo mbwaa paa kwéli dpîmo kmênêkmênê dé, yi nmeen:aa ya.

⁴¹ Pi yili nmo a loo, noko yepê, K:omo tpile Njon ngê mbwudu daangmê chópu, ngmênê kópuni yili Yesu p:uu vyyu, yintómu ndê kôpu dé, komodanê kôpu yi p:uu daa t.a.

⁴² Wod:oo pi yili yi Yesu ka kélîmî mbê wo.

11

Lasadas u ngwo pwene

¹⁻² Pi ngmê, u pi Lasadas, u tidê dé yi kii p:aa ngmê dnyimo ya, Petani. U tidê dé yi pi dé Mata mbwémi Méli. (Pyópuni ngê nmî Lémi yu p:uu mbwáani n:ii tuu mb:aa a pii ngê, chóó u mbodo gh:aa dmi ngê mé pyi ngê, yi pyópu vyîlo yi Méli.) *

³ Yi pyópu dé yi tidê Lasadas mbila wo, wod:oo Yesu ka kôpu dy:ââ ngópu, kwo, Mýipe mb:aa kédê mbila, y:ay:a dé pwiyé. *

⁴ Dini ghi n:ii ngê Yesu ngê a nyongo, nmopê, Wu mbii daa pwopwo u mbii, ngmênê u nt:u kôpu ala, Chóó Lémi u pi ndîi ngê paa pyaa we, Tp:oo u pi ndîi ngê u ngwo myepaa pyaa we. *

⁵ Yesu nódo Lasadas lémi knî yi nuu ghi dmi mb:aa mb:aa ngê doo ya.

⁶ K:omo tpile Lasadas u mbii u pi a nyongo, ngmênê ghêli u kwo daa n:ee. Kwéli nnee ya, wo mé miyó yi nmî chedê ngê.

⁷ U kuwó dini ghi ngê nmopê, Njuda Wee u kwo mé diyé kmêle.

⁸ Kwonmo, Mâawe. Kwonmo, Nju tpémi y:oo m:ii tuwo chêêpî ngê mupî vya nyoo, lukwe dîy:o yi mono diyédiyé té. *

⁹ Yesu ngê nmopê, Ghêli daawa vya nê. Nmopê, Kââdî nmo doongê ghêpê wo. Nmopê, N:ii w:êênî a dpodo yédi, nêdê d:uudpî kaali, mu kôpu u dîy:o w:êênî a dpodo yédi, tpile yili a y:enê ngê.

¹⁰ Nmopê, Ngmênê kââdî dini ghi n:ii ngê dpî ghîi, n:ii ngê u dpodo d:uudpó kéli, mgîdî vy:o a dpodo yédi, nêdê u ngwo dpî kaali, mu kôpu u dîy:o wo daa ya yédi.

¹¹ Yi kôpu nmo yi vyyu, u kuwó dini ghi ngê nmopê, Nmî pwiye Lasadas kiyedê dpî, n:aa lêpi, u dpî nîmo ny:âân:ââ. *

¹² Kwonmo, Mâawe. Kwonmo, Wunê dpî knomomê, ye chóó mé pyiyépyiyé.

¹³ Nmîné nmo u mbii machedê ngê wunê pyodopyodo, wunê dpî, ngmênê Yesu Lasadas u pwopwo p:uu nmo doo mgongo.

¹⁴ Wod:oo Yesu ngê yimi nmopê, Lasadas kédê pw:onu,

¹⁵ ngmênê nmyi l:êê dîy:o a gha mb:aa mb:aa ngê dé pyódu. Nmopê, U kwo w:aa loo, ye kôpu tédê yip:ee m:uu ngópu, d:ud:umbiy:e a ka daap:ee kélîmî mbê dniye. Nmopê, U kwo lee kmêle, nmyi kélîmî ndîi ngê paa pyaa we.

¹⁶ Nmî vy:o pini ngmê Tomas, pini n:ii u mbwó k:ii nipi taa knopwo, yi pini ngê nmopê, Nmî mâawe u k:ii nipi lee kmêle, u k:ii nipi paa pw:oo kmêle. *

Yesu nmî pyidepyide u kn:ââ mye nmî ghê u kn:ââ

¹⁷ Dini ghi n:ii ngê Petani nmî taa dniye, nmopê, Lasadas paa tuwo kî kmênê ngópu.

¹⁸⁻¹⁹ Nmopê, Pi yili Njedusalem kêda ndê, Mata mbwémi Méli ye kédê lee dmi, yi nuw:o dé ka lâmol:âmo d:oo, yi tidê u l:êê dîy:o. (Petani Njedusalem u nkîgh:ê a tóó, daa kuughê, 3 km.)

²⁰ Dini ghi n:ii ngê Mata ngê nyongo, apê, Yesu maa p:uu kiyedê pwiyé knî, wod:oo u mbwó Méli ngomo k:oo a kuwo ngê, maa p:uu mênê pyódu nmo.

²¹ Yesu ka kwo, A Lémi. Kwo, Al:ii wonyoo ya, a tidê daapî pwene, *

²² ngmênê a lama ka tóó Chóó Lémi ka kópuni nye dmyinê, yi kôpu vyîlo ye d:uud:uu.

* 10:34-36: Psalm 82:6; Njon 5:17-20

* 10:38: Njon 14:10-11

* 11:1-2: Luuki 10:38-39; Njon 12:3

* 11:3: Njon

11:36 * 11:4: Njon 9:3; 11:40

* 11:8: Njon 8:59; 10:31

* 11:11: Luuki 8:52

* 11:16: Mak 14:31

* 11:21:

²³ Yesu ngê kwo, Nîdê mêtunê pyidepyide.

²⁴ Mata ngê kwo, A lama ka tóó, kuwókuwó wéni ngê Chóó Lémi ngê pi yintómu wa pyidu té. Kwo, A tidê u ngwo amêdê pyidu. *

²⁵ Yesu ngê kwo, A chóó nê yoo yi pyidepyide u kn:ââ, mye yi ghê kamí u kn:ââ. Kwo, N:ii a ka ada a kélímí, k:omo tpile wa pw:onu, ghê amaa ya.

²⁶ Kwo, N:ii u ghê a ta dyámê mbêmê, a ka ada a kélímí, ghê kamí wa a pyw:oo, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu. Kwo, Yi kópu ka nye kélímí?

²⁷ Mata ngê kwo, A Lémi. Kwo, Yi kópu ka n:aa kélímí. Kwo, A lama ka tóó, Pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, n:ii nmo t:âât:ââ, nyi vyílo, Chóó Lémi Tp:oo. *

Yesu ngê mbê u ngwo a puwâ

²⁸ Mata ngê maa p:uu a kuwo nmo, Petani mê diyé wo, u mbwó Méli ka tumu u kwo mbwolo, kwo, Mâawe kêda ta, ka poopoo ngi.

²⁹ Dini ghi n:ii ngê Méli ngê nyongo, wod:oo ghêédí wo, Yesu u kai nmo a loo.

³⁰ (Ghêlí k:ii p:oo pi dêmí ta, Mata ngê maa p:uu kwéli a pyódu nmo, yi nmeê ya.)

³¹ Dini ghi n:ii ngê Méli lílímí ngê ghêédí wo, ngomo k:oo a pwii wo, Nju tpémíni Méli u nuw:o l:âmol:âmo u l:êê díy:o yi ngomo k:oo dnye kwo, mye ghêédí dnye, Méli mye ngmêê ngópu. Apê ngmênê, Kpê chedê dé lé, wumê mbê.

³² Dini ghi n:ii ngê Méli ngê Yesu módu, u kwo a loo, yu km:ee dyimê wo, kwo, A Lémi. Kwo, Al:ii wonyoo ya, ye a tidê daapí pwene.

³³ Yesu ngê Méli yi módu, apê, Mu mbê. Apê, Kí yéli myeka mbê té. U gha dyênê wo, kwodo ng:oo dmi nye tpalé wo.

³⁴ Yepê, Ló yi nmyi kmênê ngópu? Kwo, Nmí Lémi. Kwo, Lee kmêle, nga anyi mwini.

³⁵ Yesu ngê mbê u ngwo myedê puwâ. *

³⁶ Nju tpémí y:oo noko apê, U pyipe mb:aa.

³⁷ Pi ngmê kní y:oo apê, Kí pini ngê ngwolo kopwe angênté pyi ngê, lukwe díy:o Lasadas daa pyi ngê. *

Yesu ngê Lasadas u ngwo mêtê pyidu ngê

³⁸ Myombó Yesu u gha mê dyênê wo, wod:oo kpê chedê nmí lee dnye. Kpomo u mênê ntóó yi mí kmênê ngópu, chêêpí ndíi u kpê komo t:âmo ngê kaa ngópu.

³⁹ Yesu ngê yepê, Chêêpí tpiyé wupu kalé yó. Mata ngê Yesu ka kwo, Tuu wuné yiyé. Kwo, Paa tuwo nmí kmênê ngê.

⁴⁰ Yesu ngê kwo, Ala kópu nga dí vyi, A ka nye kélímí, ye Chóó Lémi u wédêwédê ndíi awêde nye mumu. Kwo, Lukwe. Kwo, Yi kópu ka d:ee kélímí?

⁴¹ Wod:oo chêêpí a tpiyé wupu kalé ngópu. Yesu mbóó p:uu vyi wo, u Mí ka kwo, Mw:ââkó M:aa. Kwo, Kópuni nga d:a dmyinê, kícha d:uu.

⁴² Kwo, A lama ka tóó, dye ghi yintómu a ka nyinê nga:aa, ngmênê ala yéli yi l:êê díy:o yi kópu dí vyi, mu kópu u díy:o ala kópu ka paa kélímí mbê dnye, Pini n:ii Chóó Lémi ngê a dy:ââ ngê, kí vyílo.

⁴³ Yi kópu yi vyi, wod:oo dpodombiy:e mbwolo, apê, Lasadas, a pwii.

⁴⁴ Wod:oo ntóó a ghêédí wo, kpomo u mênê a pwii wo. Ntee kmênê ngópu, yinté mêtê pii wo, kóó yu yi p:uu kpídí pee n:ii tee tumo, yinté p:uu dnye ya, kpídí pee n:ii ngê mbodo a kmongo ngópu, yi kpídí pee mbêmê myedoo ya. Yesu ngê yepê, Kí pini p:uu kpídí pee a ngee tóó. Yepê, Paa wuné yém.

Yesu u vyeê u dy:oo u ngwo a chápwo ngópu

Mátiyu 26:1-5; Mak 14:1-2; Luuki 22:1-2

⁴⁵ Nju tpémíni Méli ka lee dnye, u nuw:o l:âmol:âmo u l:êê díy:o, yi yéli yi ngópu Yesu ngê Lasadas a pyidu ngê.

⁴⁶ Pi yílí u kwo kélímí mbê wo, ngmênê woni kní Njedusalem mê diyé dnye, Pádisi kní ye yi kópu u yuu ye mênê y:ee ngópu.

⁴⁷ Wod:oo Pádisi yoo, kpêê yiyé pyu yoo, kada pini yintómu nipi a wó, noko yepê, Lukwe ngmanmí md:o, wu pini ngê kópu yílí ka d:uud:uu.

⁴⁸ Noko yepê, Yi kópu adí d:uud:uu dé, pi yintómu u kwo wa kélímí mb:anê, Lóma tpémí y:oo wa ny:ee ngmê, awo, Wu pini ngê u pi lukwe díy:o mudu yi a kmímí. Noko yepê, U kuwó dini ghi ngê lede yílí ala Njuda Wee u kwo wa a dy:ââ ngmê, wamí vya nmo, Chóó Lémi u ngomo wamyê pwaa ngmê.

⁴⁹ Pi ngmê yi vy:oo doo kwo, u pi Kayapas, yi m:aaní ngê kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini ngê doo ya. Yi pini ngê yepê, Nuw:o nmyi mênê daa tóó.

⁵⁰ Yepê, Ala kópu dmyongê w:ee ngópu. Yepê, Pi ngmídi pi yintómu yi l:êê díy:o paa pw:oo we, ye Lóma tpémí y:oo daawa a pw:oo nmo. *

⁵¹ Yi pini doo u lama doo mbumu, ngmênê ndê kópu yedoo tpapê. Yi m:aaní ngê kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini ngê doo ya, Chóó lémi u komo u ngwo káâ.

⁵² A tidê mbwó yoo, nmí lama ka tóó, Yesu Nju tpémí yi l:êê díy:o pwene, kn:aa yéli yi l:êê díy:o mye pwene, mu kópu u díy:o Chóó Lémi tp:oo módó tp:oo máâ yoo dyámê mbêmê dyámê mbêmê yélini a kwo, yoo ngmídi ngê u ngwo paa pyaa we. Kayapas u lama yi kópu dèpwo ya, ngmênê yinté kópu ye yi vyi. *

* 11:24: Njon 5:29; 6:39-40

* 11:27: Njon 6:68-69

* 11:35: Luuki 19:41

* 11:37: Njon 9:6-7

* 11:50: Njon

⁵³ Yi wéni ngé Nju tpémi yi kada pini kní y:oo Yesu u vyeé u dy:oo a chápwo ngópu,

⁵⁴ wod:oo Yesu tumutumumu doo paa, Njuda Wee nmo kuwo ngé, pi kwéli dêpwo paa, yi nmí lee dniye, p:aa ngmê u pi Epídayim yi nmeen:aa ya. *

⁵⁵ Nju tpémi yi naa ndíi, Tp:ee Kaa W:êêw:êê u Naa, daa kêmakêma doo dyimêdyimê, wod:oo pi yilí Njedusalem loo, daa dyámê ghi mu ngmídi tpémi yi mí taa dniye. Yi nááli ghéli daa kê ngópu, Njedusalem u ngwo lee dniye, Chóó Lémi ka tupwóni yi p:uu doo ya, u ngwo chedê ngópu.

⁵⁶ Yesu dnye nmy:uu, Chóó Lémi u ngomo mbwa kalé ngmê k:oo noko dnye póó, noko yipu, Naa tédê daawa t:aa, apií?

⁵⁷ Yi kópu vyi ngópu, mu kópu u díy:oo Pádisi yoo kpêé yiyé pyu yoo yi kada pini kní yi k:ii, ala kópu pi kní ye mwiyé vyi ngópu, yepê, N:ii u lama Yesu choo ya, yi pini ngé nmo dpí vyi ngé, yed:oo nmo mgímíngímí.

12

Tpileni tuu mb:aamb:aa Méli ngé Yesu u pwo u ngwo a pii ngé

Mátiyu 26:6-13; Mak 14:3-9

¹ Dini ghi n:ii ngé Tp:ee Kaa W:êêw:êê u Naa ndíi nê wámê, Yesu u k:ii Petani nmí lee dniye, Lasadas kwéli doo a ya, pini n:ii Yesu ngé kpêéni a pyidu ngé. *

² Yesu u l:êê díy:oo nté pee ngmê l:ámo ngópu, Lasadas u k:ii nmeé kmaapí. Mata ngé nté doo a teetee, nté kuu dmi nmí kêmê doo kapí dé. *

³ U mbwó Méli ngé mbwááni n:ii tuu mb:aa pód:a ngma a ánuwo, yi mbwááni u pywuu páâ ndíi, u pi naadí. A ngéêdí, komo puwá, Yesu mbémê kní ngma a pii ngé, yu dé u ngwo nye ghêê doo, chóó u mbodo gh:aa dmi ngé yu dé u ngwo mē pyi doo. Yi tpile tuu mb:aa ngé ngomo kó a ngéêdí.

⁴ Nmí vyi:oo pini ngmê, Njudas Kédiyót pi, pini n:ii Yesu u kwódo ngé daa kêmakêma doo wowo, yi Njudas ngé nmopê,

⁵ Kí pyópu ngé lukwe díy:oo naadí dé dyênê. Nmopê, Nmo woda kê, ndapí ndíi pudu kmênê, yi ndapí pinté kní ye pudu y:oo. *

⁶ Yi kópu vyi, ngmênê daa pinté kní yi p:uu doo nuw:o, chóó p:uu doo nuw:o. Kpáápi ngé doo ya, nmí ndapí péé yinê dpímo y:enê, ngmênê yinê mēdpímo pípi.

⁷ Yesu ngé kwo, U kwo kidimé mbumu. Kwo, A pwopwo u l:êê díy:oo wiye ngé.

⁸ Nmopê, Dye ghi yintómu u ntáâ pinté yoo anmyinê pyw:ee t:oo. Nmopê, Dini ghi n:ii ngé u yi nmye adí kwo, Nmí ngeé tê, nmopê,

u ngwo dmyinê ngéêpi dé. Nmopê, Mu dini ghi ngé nmyi vy:oo mēdaani kwo.

Lasadas u vyeé u dy:oo u ngwo a chápwo ngópu

⁹ Nju tpémi yilí y:oo yi ny:ee ngópu, apê, Yesu Petani ka tóó, wod:oo y:i lee dniye. Daa Yesu u mo u l:êê díy:oo lee dniye, ngmênê u yi y:e myedoo kwo, Lasadas nm:uu m:uu, pini n:ii Yesu ngé kpêéni a pyidu ngé.

¹⁰ Wod:oo kpêé yiyé pyu yoo yi kada pini kní y:oo Lasadas u vyeé u dy:oo myedê chápwo ngópu,

¹¹ mu kópu u díy:oo Lasadas u l:êê díy:oo Nju pi yilí kní y:oo yi chóó yi kada pini dnya a kuwokuwo dé, Yesu ka dnye kélími.

Njedusalem u ngwo nmí vy:ungo

Mátiyu 21:1-11; Mak 11:1-11; Luuki 19:28-40

¹² Womumo pi yilí n:ii Njedusalem naa tédê ta, yi yéli y:oo yi ny:ee ngópu, apê, Yesu awêde al:ii a taataa.

¹³ Wod:oo king ntee dnyimo chááchâá, Yesu yinté mye chápwo ngópu, dpumo nkoo dmi kní ngma a ánuw:o ngópu, maa p:uu a pyódu nmoo, dnye káá, kópu, Munmíkó Nmí Lémi. Kópu, Chóó Lémi ngé a ngee nyine. Kópu, U pi ngé nyinê loo. Kópu, Nmo Yisiléli tpémi, nyi nmí king, Chóó Lémi ngé mb:aamb:aa ngé choo a ngéêpi ngi. *

¹⁴ Yesu ngé ndonki ngma a pyw:ángo, pyipwo yaa wo, Njedusalem u ngwo loo. Kópuni puku yedé a tóó, Yesu ngé vyílo yi ntiye ngé. Yi kópu ala.

¹⁵ Njedusalem tpémi, namé nkíngê.

Nmyi king wuné pwiyé kní,

ndonki tp:oo pyipwo wuné tóó. *

¹⁶ K:omo tpile p:uu nmeé ndiye, ngmênê yi ngwo pi dêpê w:ee ngé. Yesu dini ghi n:ii ngé pwene, mēdê pii wo, u Mí ka mē kee wo, u ngwo nmo w:ee ngé, kópuni Yesu p:uu ló dñi a d:êê ngópu u ngwo nmí nuw:o kwólu, noko nmímo, Yesu ngé yi wéni ngé nmí d:uu ngé. *

¹⁷⁻¹⁸ Yi yéli ndíi y:oo Yesu chápwo ngópu, mu kópu u díy:oo Lasadas u danêbum mwiyé ny:ee ngópu. Yélini yi ngópu Yesu ngé Lasadas kpêéni a pyidu ngé, yi yéli y:oo pi yintómu kní ye mēnê nté ngópu.

¹⁹ Wod:oo Pádisi yoo y:oo noko yepê, Dmyinê w:ee ngmê, dpí dēê dmi. Noko yepê, Pi yintómu u pee kēdê ghê. *

Yesu chóó u pwopwo p:uu u ngwo doo mgongo

²⁰ Yélini Njedusalem naa tédê lee dniye, woni kní Kídiki tpémi.

* 11:54: Njon 7:1

* 12:1: Njon 11:1,43

* 12:2: Luuki 10:39

* 12:5: Mát 19:21

* 12:13: Psalm 118:25-26

* 12:15: Zech 9:9

* 12:16: Njon 2:22

* 12:19: Njon 11:48

²¹ Pilipi ka lee dnyiye, pini n:ii Mbetísaidá pi, p:aaní n:ii Nkálili Wee u kwo a tóó. Kwo, Mâáwe, u yi nmo a kwo, Yesu nmo mumu.

²² Yi kópu Pilipi ngé Andru ka mí vvu, yi tpódu nipi lee knopwo, Yesu ka u nkwo mí vvi ngópu.

²³ Yesu ngé yepê, Wéni n:ii ngé Chóó Lémi u Pi Ndéndé u pi ndíi ngé wa pyódu, yi wéni daa kêmakêma a dyimédyimé, ngmênê u pi tédê ngé mwiyé wuné pyodopyodo. *

²⁴ Mgongo ye ngmê kwólu, ye póó wo, yepê, Witi w:uu ngmanyinê ngí, kíli anyi tpyé, mb:amb:aa ngé u kwo anyi vvuwo, lukwe, yilí ngé u ngwo wa pyódu? Yepê, Doo u ntâá. Yepê, Têpê mbêmê wanyi pw:ono, têpê u mênê wa kee, ye mu dini ghi ngé wa pyidu, nt-u wa kaalí, w:uu yilí ngé u ngwo wa pyódu. *

²⁵⁻²⁶ Yepê, N:ii ngé a p:uu dpodo u yi adí kwo, ye yini a maa p:uu choo mái, choo a yámuyámu nê, kwéli aní lê, yi dpo lee we. Yepê, N:ii a p:uu yinté adí dpodo, yini u pi M:aa ngé ndíi ngé wa pyódu. Yepê, Ngmênê n:ii chóó u ghê p:uu adí nuw:o, u l:êê díy:o a wépi wa puwá, yini ngé u ghê kamí l:ámo wa a ngee. Yepê, Dyámê mbêmê n:ii chóó u ghê p:uu daadí nuw:o, a p:uu dpodo tédê daawa kede, yini ngé u ghê kamí l:ámo daawa a ngee, ghéni n:ii chedê ngé daawa pyódu.

²⁷ Yesu ngé nmopê, A ghê da kee. Nmopê, M:aa ka ala kópu n:aa dmyinê, kwonê, A ngee nédi, pi kní y:oo yi dono kópu a nga kíngmê d:uu ngmê. Nmopê, Yi kópu M:aa ka wanê dmyinê? Nmopê, Kêle. Nmopê, Yi kópu u kwo daanê dmyinê, mu kópu u díy:o yi dono kópu u l:êê díy:o dyámê mbêmê nê loo.

²⁸ Nmopê, M:aa ka ala kópu n:aa tpaépê, M:aa, mí ndíi ngé pyódu ngí. Yi kópu nmo yi vvu, u kuwó diní ghi ngé, nê, Mbóó p:uu dnye ngmê wíle, Yesu ka kwo, A pi ndíi ngé wuné ní pyódu ngé, myombó ndíi ngé méní pyépi.

²⁹ Yélini yi vy:o nnee kwo yi dnyeni mye ny:ee ngópu, ngmênê dnyinté a w:ee ngópu. Ngmê kní y:oo apê ngmênê, Mwini yi mbwólu. Woni kní y:oo apê ngmênê, Enjel u kwo yi mbwólu.

³⁰ Yesu ngé yepê, Wu dnyeni daa a l:êê díy:o da kwolo, ngmênê nmyi l:êê díy:o da mbwólu.

³¹ Yepê, Dyámê mbêmê tpémi yi cháméchámê kn:áá daa kêmakêma a chapí. Yepê, Ala ngwo Setan ngé dyámê pé yintómu yinê a mbépê kígha, ngmênê u ngm:ii kígha kn:áá daa kêmakêma n:aa chapí. *

³² Yepê, Dini ghi n:ii ngé têpê mbêmê wa a ngí nê, tãa wa km:êê nê, ye pi yintómu a chóó

a kêténi wanê pèédí. *

³³ Yi kópu ye vvu, chóó u pwopwo p:uu u ngwo ye doo mgongo.

³⁴ Pi kní y:oo kwo, Puku yedê alanté kópu ngmêka tóó, Pini n:ii Chóó Lémi ngé a ngmídi ngé, dini ghi n:ii ngé wa t:a, dyámê pé adí y:enê, chedê ngé daawa pyódu. Kwo, Nýóó m:uu ala kópu nye tpaépê ngé, nyimo, Nê Chóó Lémi u Pi Ndéndé, kwo, ala ngwo ala kópu kíchi vvi, Tãa wa km:êê nê. Kwo, Chóó Lémi u Pi Ndéndé u kakémê nmo chámê ngi. *

³⁵ Yesu ngé yepê, Nmyi pywápê daa kêmakêma a pwopwo. Yepê, Pywápê wo dmyinê m:ii, ngí nangé puwá. Yepê, Mgídi nmyi pwo kídagê ghay. Yepê, N:ii ngídi vy:o a m:ii, maa dpi kn:aadi.

³⁶ Yepê, Nmyi pywápê a pwopwo, límílimí ngé u kwo kélímí mbê dmyeno, yed:oo wo u yoo ngé u ngwo anmyi pyaa dmi. *

Yesu u mb:iimb:ii

Yesu ngé yi kópu yi vvi too, yi yéli a kuwo ngé, yi vy:o mí mbwolo wo.

³⁷ K:omo tpile mbwudu yilí yi ngópu chópu, ngmênê u kwo dédnye kélímí,

³⁸ kópuni Yisaya ngé wuné a d:êê ngé, yi ngwo mí ntiye ngópu. Yi kópu ala,

A Lémi, lukwe díy:o nmí kópu ka daa kélímí mbê dnyiye, ngwédêwédê ndíi lukwe díy:o daa mya ngópu. *

³⁹ Doo u ntâá daapê kélímí mbê dnyiye, mu kópu u díy:o Yisaya ngé Chóó Lémi u komo alanté myedê káá, apê,

⁴⁰ Yi ngwolo dmi my:oo ní yó,

nê, Yéli daapaa m:uu y:e,

yi nuw:o l:ámo dmi nê ngópu,

nê, Daapêdê w:ee y:e,

a ka daapêdê diyé dnyiye,

yi pyipyi u l:êê díy:o. *

⁴¹ Yisaya ngé yi kópu a d:êê ngé, mu kópu u l:êê díy:o Yesu u pi ndíi mwiyé a módu, p:uu u ngwo doo a d:êê. *

⁴² K:omo tpile Nju pi yilí u kwo dédnye kélímí, ngmênê mé yilí u kwo dnye kélímí, kada pini kní ngmê yi vy:o myednye kwo. Yi yéli y:oo kópu daa vyi ngópu, ngmênê tumutumu u kwo dnye kélímí, mu kópu u díy:o Pádisi kní ye dnye nkíngê, apu, Wa kée nmo, nmí yoo kuwa wa kaa nmo. *

⁴³ Yélini tumutumu dnye kélímí, u yi y:e doo kwo, Pi kní y:oo dny:oo chaa kígha nmo. Yi kópu yinê ye ndíi kópu. K:omo tpile daa Chóó Lémi u nuu u kópu yidnye d:uud:uu, ngmênê yi kópu yinê ye tédê kópu. *

Mgídi u yoo yi ndyíkondyíko

* 12:23: Njon 17:1 * 12:24: 1 Kódin 15:36 * 12:31: Luukí 10:18; Njon 16:11 * 12:32: Njon 3:14-15 * 12:34:

Dan 7:13-14 * 12:36: Epeso 5:8 * 12:38: Is 53:1 * 12:40: Is 6:10 * 12:41: Is 6:1 * 12:42: Njon 9:22

* 12:43: Njon 5:44

44 U kuwó dini ghi ngé Yesu pi kní ye dpodombiy-e mbwolo, yepê, N:ii a ka wunê kélímí, daa a mo a ka wunê kélímí, ngmênê pini n:ii ngé a dy:ââ noo, u kwo mye kélímí.

45 Yepê, N:ii ngé dé nya nê, pini n:ii ngé a dy:ââ noo, yi pini myaa mya.

46 Yepê, Dyámê pê u pywápê ngé nê loo, nê, N:ii a ka ada a kélímí, mgídí vy:o daadí kwo, pywápê u wo adí ya. *

47 Yepê, N:ii u lama a kópu dyuu adí kwo, daadí cháácháâ dé, nê kuu, a chóó daaní ndyíko. Yepê, Daa yoo yi ndyí kondyíko u l:éê diy:o nê loo, ngmênê yi ngéêpi u l:éê diy:o nê loo. *

48 Yepê, N:ii ngé a wépi wa puwá, a kópu dyuu u wépi amye puwá, yini ngé chóóchóó dé ndyíko, kuwókuwó wéni ngé Chóó Lémi ngé wa kpada, *

49 mu kópu u diy:o daa a mo a kópu dyuu yini tpaépê, M:aa ngé yinê a dy:ââ noo, kópuni a ka doo a tpaépê dé, nmye vyílo yinoo tpaépê dé.

50 Yepê, Kópuni M:aa ngé a ka a vyyu, a lama ka tóó, a ka pê, Ghê kamí pèdê pyw:ee y-e, ghéni n:ii chedé ngé daawa pyódu. Yepê, M:aa ngé kópuni a ka a vyi too, vyílo nmye yini tpaépê té. *

13

Yesu ngé nmi yi dmi u ngwo ghêe too

1 Nê maa Tp:ee Kaa Wa:wéw:éê u Naa. Yesu u lama doo ya, apê, Daa kêmakêma dyámê pê nínê kuwokuwo, M:aa ka mîni diyédiyé. Yélini yi kii u kwo nmeê kélímí, nmí nuu ghi dmi ndéndê ngé nódo doo ya. Yi kópu yi wéni ngé ndéndê ngé nmo w:ee ngé, dini ghi n:ii ngé Yesu ngé ala ndii kópu nmo d:uu ngé. *

2 Yesu u k:ii mgídí vy:o kmaapí tédê nmeê ya. Setan ngé Njudas ka Yesu u kwódo ngé wowo u pi wuné mwiyé a vyyu. Yi Njudas u mí Saimon, Kédiyót pi.

3 Yesu u lama doo ya, apê, M:aa ngé tpaépê yintómu a kêê yedé yó, u kwo nê ndé wo, u kwo mîni diyédiyé.

4 Wod:oo Yesu kmaapí tédê ghéédí wo, u kpídí mb:aa u mbwo a ngópu, tâáli daadí u paa ngmê t:ángo,

5 mbwaa kuu nmoko yedé ngmê ntówo, nmí yi dmi ngmngmênté doo ghéêghêê, tâáli ngé doo pyipyi dé.

6 Saimon Pita ka u nkwo yi loo, yu dé daa kêmakêma doo ghéêghêê dé, wod:oo Pita ngé kwo, Mâawe. Kwo, Nyi nmí kada pini, nê tp:ee. Kwo, Doo u ntââ a yi dé daanyi ghêê dé.

7 Yesu ngé kwo, Kópuni n:aa d:aud:uu, choongé w:ee ngé, díyo wanyinê w:ee.

8 Pita ngé kwo, A lémi, nê tp:ee. Kwo, Doo u ntââ mo doo u ntââ, a yi dé daanyi ghêê dé. Yesu ngé kwo, Nyi dé daaní ghêê knomomê, a yoo vy:o daamonyi kwo.

9 Saimon Pita ngé kwo, A Lémi, a yi dé yi mo kidingé ghêê dé. Kwo, A kêê dé dpí ghêê dé, a mbodo myoo ghêê ngi.

10 Yesu ngé kwo, Pini n:ii dpí kudu, maa p:uu yu dé tupwótupwó ngé moo pyaa kní, yi pini mēd:uudpi kudu, yu dé mēyu ghêê dé, yed:oo tupwó p:uu mēdaa ya yédi. Yesu ngé nmopê, Nmyo yintómu tupwó nmyi p:uu daa ta, ngmênê mu ngmídi.

11 Pini n:ii Yesu u kwódo ngé doo wowo, Yesu u lama mwiyé yaa wo. Yi kópu u l:éê diy:o u ngwo nmo vyyu, nmopê, Nmyo yintómu tupwó nmyi p:uu daa ta, ngmênê mu ngmídi tupwótupwó.

12 Nmí yi dmi ghéêghêê dini ghi n:ii ngé chedé ngé, Yesu ngé tâáli u paa mēdê ngópu, u kpídí mb:aa u mbwo mē t:ángo, kmaapí tédê mē yaa wo. Nmo póo wo, nmopê, Kópuni nmye dí d:uu, yi kópu dmyinê w:ee ngmê?

13 Nmopê, A ka nmyinê mbumu nyédi, nyimo, Nmí ndiye kigha pyu, nmí Lémi. Nmopê, U ntââ mbêmé a ka nmyinê mbumu té, mu kópu u diy:o ndéndê ngé nê vyílo.

14 Nmopê, K:omo tpaépê nê nmyi kada pini, nmyi ndiye kigha pyu, a pi ndii, ngmênê tp:ee u dpodo ngmédé dóó, nmyi yi dmi dí ghodo. Nmopê, Lémi lémi ngé kêê nangé t:oo, dmyinê numo ngéêpi. *

15 Nmopê, Yi kópu nmye dí d:uu, mu kópu u diy:o pēdmyina a n:ii nê. *

16 Nmopê, Ndé kópu nmye ngmēn:aa tpaépê, dpodo pyu u pi tédê, u kada pini u pi ndii, dyede pi u pi tédê, n:ii ngé a dy:ââ ngé u pi ndii. Nmopê, Nê nmyi kada pini, lémi lémi ngé kêê dēp:a t:ángo, kêê u ngwo myenangé t:oo.

17 Nmopê, Yi ndé kópu dyuu ala ngwo dmyinê w:ee ngmê. Nmopê, Wanmyi d:uud:uu dé, M:aa ngé mb:aamb:aa ngé adí ngéêpi nmyo, noko mb:aamb:aa ngé anmyi ya.

18 Nmopê, Daa nmyo yintómu nmyi p:uu yi kópu dí vyi. Nmopê, Nmyi gha dmi a lama dé, a chóó nê ngmídi nmyoo, ngmênê pi nmyi vy:o ngma kwo, n:ii ngé ala kópu a ntiyentiye, kópuni puku yedé a tóó, apê, A nté pini n:ii ngé doo pípi, dono a nga dé d:uu.

19 Nmopê, Yi kópu ghéélí doongé pyodo, u ngwo nmye dí vyi, mu kópu u diy:o ala kópu nmyi lama choo ya, a pi, A chóó n:aa tóó.

20 Nmopê, Ala kópu nmye kídí vyi, Namé lémi lémi, ngmênê ndé kópu nmye m:uu n:aa tpaépê, Nmyo a dyede pi yoo. N:ii ngé adí cháácháâ nmyo, amyedí cháácháâ nê.

* 12:46: Njon 1:9; 8:12 * 12:47: Njon 3:17 * 12:48: Hipílu 4:12 * 12:50: Njon 8:26,28 * 13:1: Pilipay 2:7-8

* 13:14: Luukí 22:27 * 13:15: Pilipay 2:5; 1 Pita 2:21

Nmopê, Ndê kópu m:uu ala, N:ii ngê adi cháácháá nê, M:aa ameydi cháácháá, pini n:ii ngê a dy:ââ noo.

Yesu ngê Njudas u ngwo nmo a kêma ngê, pini n:ii u kwódo ngê ghê wo

Mátiyu 26:20-25; Mak 14:17-21; Luuki 22:21-23

²¹ U kuwó dini ghi ngê Yesu u ghê a kee wo, nmopê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaépê, nmyi vy:o pini ngmê a kwódo ngê a wowo.

²² Munmye nîmo y:enê, nê, Ala n:uu p:uu a danê?

²³ Yesu u nkigh:ê noo ya, mu kópu u l:êê díy:o nê u nuu u pi. *

²⁴ Saimon Pita ngê u mbodo ngê a ka pê, U kwo ngê péé, N:uu p:uu a danêmbum.

²⁵ Wod:oo Yesu u nkigh:ê yimi ní loo, tumutumu kwonoo, A Lémi, n:uu p:uu nye danêmbum?

²⁶ A ka pê, Alanté nga nîné kêmakêma, Pini n:ii ka nté n:êê ngmên:aa yém, yi pini yi vyílo. Wod:oo nté n:êê ngma a ngêédí, nté nyii kuu k:oo kmênê ngê, Njudas ka y:ângo, pini n:ii Saimon Kédíyót pi tp:oo.

²⁷ Dini ghi n:ii ngê Yesu ngê nté n:êê u kwo y:ângo, yi ngwo Setan u mênê kee wo. Yesu ngê kwo, Kópuni mênê a tóó, kwo, limílimí ngê d:uu ngi.

²⁸ Kópuni Njudas ka vvu, a mo nê w:ee ngê. A pyipe kní y:oo dépê w:ee ngópu.

²⁹ Woni kní y:oo apê ngmênê, Njudas ngê nmí ndapí yiné a y:enê. Apê ngmênê, Yesu ngê ala kópu u kwo yi vyi, Mââ naa tédê nté pee n:ii u yi nmo adí kwo, kní m:uu nyi pwíla ngi. Alanté nmye nuw:o mbê dniye, apê ngmênê, Ala kópu u kwo yi vyi, Pinté kní ye ndapí kní ngmêní y:eni. *

³⁰ Njudas ngê dini ghi n:ii ngê nté n:êê ndíí, wod:oo kuwa pwii wo, mgídí vy:o.

Dêépí kópu kamí

³¹ Njudas yi loo, Yesu ngê nmopê, Daa kêmakêma pi kní y:oo wunê wopwe ngmê, Chóó Lémi u Pi Ndêndê u pi ndíí ngê dê pyódu, Chóó Lémi u pi ndíí ngê u ngwo amye pyódu ngmê.

³² Nmopê, Yi kópu u l:êê díy:o M:aa ngê u che p:ââ pee ngê wa pyódu nê. Nmopê, Yi kópu daa kêmakêma a d:uud:uu.

³³ Nmopê, A mbwó yoo. Nmopê, Daa dye ghi daadíi nmyi vy:o n:aa kwo. Nmopê, Wanmyi nmy:uu nê, ngmênê daanmyinê pyw:ee nê. Nmopê, Kópuni kada pini kní ye ní vvu, nmye myinê tpaépê, kwéli aní lê, doo u ntââ y:i daangmênmyinê lê. *

³⁴ Nmopê, Dêépí kópu kamí nmye ngmên:aa tpaépê. Nmopê, Nmyi nuu ghi dmi nîmo nódo choo ya, mb:aamb:aa ngê noko

dmyinê vvyuwo. Nmopê, Nmye ntee nîné vvyuwo, yinté noko myedmyinê vvyuwo. *

³⁵ Nmopê, Noko mb:aamb:aa ngê anmyi vvyuwo, ye pi kní yi lama wa yââ, awo, Nmyo a p:uu ndiye pyu yoo.

Yesu ngê Pita ka u wópuwópu u pi u ngwo vvu

Mátiyu 26:31-35; Mak 14:27-31; Luuki 22:31-34

³⁶ Saimon Pita Yesu ka póó wo, kwo, Nmí Lémi. Kwo, Ló y:i nye lèpí? Yesu ngê kwo, Kwéli n:aa lèpí, doo u ntââ ala ngwo daanyinê ngmêê nê, ngmênê díyo yi máádi anyinê kwolo.

³⁷ Pita ngê kwo, A Lémi, lukwe díy:o ala ngwo daaní ngm:êê ngí? Kwo, K:omo tpíle l:êê díy:o amye vya nê, ngmênê myedaané kuwo ngi.

³⁸ Yesu ngê kwo, Mumdoo a l:êê díy:o wanyí pw:onu? Kwo, Ndê kópu nga ngmên:aa tpaépê. Kwo, Kêmkêm ghéli kii daawa kââ, pyolo nyinê wópuwópu nê, yenye, D:aa p:uu ndiye pyu ngmê.

14

Yesu nmí maa, Nmí Mí ka

¹ Yesu ngê nmopê, Nmyi ghê dmi kídangê kee, nmyi nuw:o dmi myekingê dyênê. Nmopê, Chóó Lémi ka dmyinê kélímí, a ka myedmyina a kélímí. *

² Nmopê, M:aa u p:o ngomo dédê ghêdê. Nmopê, N:aa lèpí, nmyi p:aa dmi nmyi kada nîmo l:âmol:âmo. Nmopê, Yi kópu wodaa ndê kópu, ye nmye daapídí vyi.

³ Nmopê, Nmyi p:aa dmi l:âmol:âmo u kuwó dini ghi ngê, amênê díyê, a chóó anê nya nmyo, p:o aní núw:o nmyo, kwéli anín:aa ya, yi amyenmyin:aa ya.

⁴ Nmopê, Kwéli n:aa lèpí nê, yi máádi nmyi lama ka ta.

⁵ Tomas ngê kwo, Nmí Lémi. Kwo, Mááadini nye kígha, yi máádi nmí lama daa ta. Kwo, Ló y:i nye lèpí?

⁶ Yesu ngê kwo, A chóó nê nmyi maa, ndê kópu yintómu kní yi kn:ââ, mye ghê u kn:ââ. Kwo, M:aa ka maa daamo a t:a, nê nmyi maa mu ngmidi. *

⁷ Nmopê, A kn:ââ nmyi lama ndêndê ngê wodoo ya, ye M:aa nmyi lama myepê tóó. Nmopê, Ala ngwo M:aa ntênê nmyi lama dé yââ, kímiedmye m:uu ngmê.

⁸ Pilipi ngê kwo, Nmí Lémi. Kwo, Mí nmo a kêma ngi, ye u ntââ mbêmê nmo yââyââ té.

⁹ Yesu ngê kwo, Ló dini nmyi vy:o ní ghê wo, lukwe díy:o choóngê mya noo, kí pini. Kwo, Anmye y:enê nê, ye nê vyílo. Kwo,

* 13:23: Njon 21:7,20 * 13:29: Njon 12:6; Psalm 41:9 3:23; 2 Njon 1:5 * 14:1: Njon 14:27 * 14:6: Epeso 2:18; Njon 11:25

* 13:33: Njon 7:33-34 * 13:34: Njon 15:12,17; 1 Njon 14:9 Kílosa 1:15; Hipílu 1:3

Lukwe dîy:o a ka chi vyi, M:aa nmo a kêma ngi. *

¹⁰ Kwo, Lukwe dîy:o alanté d:ee nuw:o, Nê, myenté M:aa, mu ngmidi. Yesu ngé nmopê, Kópu yilí n:ii nmye ní vyi too, daa a chóó a mo a kópu dé. Nmopê, M:aa k:ii ngmidi ngé nye too mo, chóó u dpodo yinoo dóódó.

¹¹ Nmopê, Ala kópu ka dmyinê kélímí, M:aa k:ii ngmidi ngé nye too mo. Nmopê, Yi kópu ka kélímí dpodo ndíi ngé nmye dé pyaa knomomé, ye kópuni ní d:uu too, yi kópu kní yi lée dîy:o a ka dmyina a kélímí.

¹² Nmopê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaépê, Pini n:ii a ka ada a kélímí, kópuni noo d:uud:uu dé, yi pini ngé yi kópu amyedí d:uud:uu dé, kópu ndíi kní myowa d:uu, mu kópu u dîy:o M:aa ka n:aa lèpí.

¹³ Nmopê, A pi ngé kópuni a ka anmyinê dmy:ee ngmê, wanê d:uu, M:aa u pi ndíi ngé u ngwo waní pyódu. *

¹⁴ Nmopê, A pi ngé kópuni anmyinê dmy:ee ngmê, wanê d:uu.

Yesu Chóó Lémi u ghê dmi p:uu u ngwo doo danê

¹⁵ Yesu ngé nmopê, A nuu ghi nmyi nódo adí ya, ye a déépí kópu dyuu anmyi chááchââ. *

¹⁶ Nmopê, M:aa ka nmyi ngéépí pyu ngmanê dmyinê, chóó u Ghê Dmi. Nmopê, Nmyi p:uu adí ya, daawa a kuwo nmyo. *

¹⁷ Nmopê, Mgidí u yoo yi ménê daawa kee, mu kópu u dîy:o daawa m:uu ngmê, myedaawa mya ngmê. Nmopê, Nmyi lama pini, mu kópu u dîy:o nmyi vy:o ka kwo, mu dini ghi ngé nmyi ménê amya a. *

¹⁸ Nmopê, Nmyi mo daanê kuwo nmyo, ngmênê nmye wamênê diyé.

¹⁹ Nmopê, Mââ m:ii mgidí u yoo kní y:oo mēdaamowa m:uu nê, ngmênê nmyi mo wanmyi mumu nê. Nmopê, A ghê adí ya, yi kópu u lée dîy:o ghê njini nmyi ménê a myaa ya.

²⁰ Nmopê, Yi wéni ayi d:ii, u ngwo anmyinê w:ee ngmê, M:aa k:ii nye ngmidi, a k:ii ngmidi ngé amy:oo pyaa dmi.

²¹ Nmopê, N:ii ngé a déépí kópu dyuu a nyêmi too, wunê ngéêní too, u ménê a yii too, a chááchââ too, vyílo yi pini nódo a nuu ghi a too. Nmopê, Yi pini u nuu ghi M:aa nódo adí ya, a nódo amya a, a chóóchóó u kwo amyenê kēma.

²² Nmí vy:o pini ngmê, Njudas, daa pini n:ii Yesu kwódo ngé ghê wo, yi Njudas Yesu ka póó wo, kwo, Nmí Lémi. Kwo, Lukwe dîy:o nmí mo wanmí m:uu ngi, wo yéli y:oo daawa m:uu ngi?

²³ Yesu ngé kwo, Mu kópu u dîy:o n:ii nódo a nuu ghi adí ya, yi pini ngé a kópu dyuu

adí chááchââ, M:aa nódo yi pini nuu ghi adí ya, M:aa k:ii u kwo anyinê lee kní, u k:ii anmín:aa ya. *

²⁴ Kwo, N:ii nódo a nuu ghi daa too, a kópu dyuu ka myedaa ng:aa. Kwo, Kópuni dyuu nmye ní vyi too, daa a mo a kópu dyuu, ngmênê M:aa u kópu dyuu, pini n:ii ngé a dy:ââ noo.

²⁵ Nmopê, Ala ngwo nmyi vy:o aní kwo, yi kópu kní u ngwo nmye dí vyi té.

²⁶ Nmopê, A kuwó M:aa ngé chóó u Ghê Dmi a pi ngé nmye wa a dy:ââ, yinê adí ngéépí nmyo, kópu yilí yintómu yi p:uu adí ndiye kígha nmyo, kópu yintómu n:ii nmye ní vyi too, nmyi nuw:o íedé yimi amé tee té. *

²⁷ Nmopê, Nkíngé nmyi ménê ané ngí, a chóó a gha ntee, nmyi gha dmi yinté adí ya. Nmopê, Pi kní y:oo yi komo ngé a tpaépê ngópu, apu, Namê nkíngé, ngmênê a chóó nmyi nkíngé machedé ngé n:aa pyépi. Nmopê, Nmyi ghê dmi kidangé kee, mye-nangmê nkíngé mb:anê. *

²⁸ Nmopê, Ala kópu mwiyé nmye kídí vyi, nmyed:a, Ninê kuwokuwo nmyo, díyo nmye amênê diyé. Nmopê, Nmye waní yipé, ngmênê nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngé dny:oo ya. Nmopê, A nuu ghi ndéndé ngé nmyi nódo wo too, ye w:aa pēdmyinê pyw:ee ngmê, mu kópu u dîy:o M:aa ka diyédiyé a ka mb:aamb:aa. Nmopê, Ala ngwo a pi tédé, yi ngwo a pi ndíi ngé wamí pyódu, M:aa u che p:ââ pee ngé an:uu pyódu.

²⁹ Nmopê, Yi kópu kní ghêli doongé pyaa dniye, u ngwo nmye dí vyi té, mu kópu u dîy:o a ka pēdmyina a kélímí.

³⁰ Nmopê, Doo u ntââ dye ghi daadíi noko daanmí danê, mu kópu u dîy:o Setan u lede yoo daa kēmakēma wunê pwiyé dniye. *

³¹ Nmopê, Setan u kópu a p:uu daa t:a, yinê daa y:enê nê, ngmênê kópuni awéde a nga a d:uud:uu, u kwo daaní kwódu. Nmopê, Yi kópu u lée dîy:o M:aa ngé al:ii a dy:ââ noo. Nmopê, Pi yintómu yi lama píchoo ya, dye ghi yintómu M:aa u dnye n:aa nyêmi ngé. Nmopê, Ghéédí kmêle, kn:aa lee kmêle.

15

Nté kn:ââ u mgongo danēmbum

¹ Yesu ngé mgongo nmo ngmê kwólu, nmopê, M:aa ngé nté kn:ââ ngmê kââ, nê vyílo.

² Nmopê, A kpâlí woni kní yi p:uu nt:u d:uudpí kaalí, M:aa ngé dpo chápwo té, dpí kée té. Nmopê, N:ii kní yi p:uu nt:u dpí kaalí, yini mb:aamb:aa dé. Nmopê, M:aa ngé mb:aamb:aa ngé dpí pyódu té, dyâápe n:ii

* 14:13: Mát 7:7; Njon 16:23-24; 15:7

* 14:15: 1 Njon 5:3

* 14:16: Njon 14:26; 15:26

* 14:17: Lóma 8:26

* 14:23: Tpyuu 3:20

* 14:26: Njon 15:26; 16:7

* 14:27: Pilipay 4:7

* 14:30: Njon 12:31; Epeso 2:2

p:uu a ya yédi, dpo chápwo té, dpí kée té, dpo, Nt:u mb:aamb:aa ngé paa kaa we.

³ Nmpopé, Kópuni nmye ní vyi too, yi kópu kní y:oo mb:aamb:aa ngé wuné kí pyódu nmyoo.

⁴ Nmpopé, Ngmídi ngé ya kméle. Nmpopé, Nangé kée né, myedaani kée nmyo. Nmpopé, Yi kpáli ngmanyiné chápwo, dpí pw:onu, nt:u p:uu d:uudpí kaali. Nmpopé, Nmyo myentee dé, anmyiné kuwo né, nmyi nt:u dmi daawa kaali.

⁵ Nmpopé, Nê nté kn:áá, nmyo a kpáli dé. Nmpopé, N:ii ngé daawa a kuwo né, ngmídi ngé u k:ii any:oo ya, yi pini nt:u mb:aamb:aa ngé wa kaali. *

⁶ Nmpopé, Wanmyiné kuwo né, ye nmyi chóó kópu mb:aa daangmanmyi d:uu ngmê. Nmpopé, N:ii ngé wa a kuwo né, M:aa ngé wa kée. Nmpopé, Yi yini kpáli wa pw:onu, ntóo ngé wa pyódu, ndiya wa kée, ndé ngé wa ma.

⁷ Nmpopé, A k:ii ngmídi ngé anmí ya, a kópu dyuu p:uu anmyi nuw:o, ye M:aa ka kópuni anmya a dmyiné, nmyi l:éé díy:o wa a d:uu.

⁸ Nmpopé, Dmyina a njai né, nmyi nt:u dmi mb:aamb:aa ngé dpí kaa we, ye pi kní y:oo Chóó Lémi u pi ndíi ngé u ngwo wa pyódu ngmê. *

⁹ Nmpopé, A nuu ghi M:aa nódo ntee a tóó, nmyi nuu ghi dmi yinté a nódo mye tóó. Nmpopé, Dye ghi yintómu a nuu u yoo ngé dmyiné kwo.

¹⁰ Nmpopé, Kópuni nmye ní vyi too, anmyi d:uud:uu dé, ye a nuu u yoo ngé anmyi kwo. Nmpopé, M:aa u nuu u pi ngé n:aa tóó, mu kópu u díy:o kópuni yintómu a ka a vyi too, ní d:uu too. *

¹¹ Nmpopé, Yi kópu kní nmye yidí vyi té, mu kópu u díy:o M:aa p:uu w:aa ntee né pyw:ángo, w:aa d:ud:umbiy:e a p:uu yinté myedmyina a pyw:émí.

¹² Nmpopé, Ala a déêpí kópu, Nmye ntee nínê vyuwo, noko yinté myedmyiné vyuwo. *

¹³ Nmpopé, Nmye nínê vyuwo, kópu ndíi amy:aa duu, nmyi l:éé díy:o a ghé waní y:oo, u ngwo aní pw:onu, mu kópu u díy:o nmyi nuu ghi dmi a nódo dnyinté daa tóó. Nmpopé, Dmyina a njai né, nmyi nuu ghi dmi numo nódo choo ya. *

¹⁴ Nmpopé, A kópu dyuu anmyi d:uud:uu dé, ye nmyo ndéndé ngé a pyipe yoo.

¹⁵ Nmpopé, Nmyo a pyipe yoo. Nmye daamoní vyi, A dpodo pyu yoo, mu kópu u díy:o kópuni lémi ndíi ngé a d:uud:uu ngé, u dpodo pyu kní ye daa tpapé ngé, u pyipe kní ye a tpapé ngé. Nmpopé, M:aa ngé kópuni yili a ka a vyi too, wuné nmye kídí vyi té. Nmpopé, A

pyipe yoo, M:aa k:ii nuw:oni nyi ménê a tóó, nmyi ménê myeka tóó.

¹⁶ Nmpopé, Dpíp:e ngmídi noo, a chóó p:ee né ngmídi nmyoo. Nmpopé, Dpodo tédé n:ii ní kaa nmyoo, yi dpodo tédé nmyi nt:u dmi mb:aamb:aa ngé dp:uu kaa we, yi dpodo chedé ngé kíngi pyódu. Nmpopé, Yi dpodo tédé M:aa ka a pi ngé kópuni anmyi dmy:ee ngmê, nmye wa a kè.

¹⁷ Nmpopé, Ala kópu dmyiné d:uud:uu, numo ka mb:aamb:aa ngé dmyiné vyuwo.

Yesu u yoo yi diyadiya, mgídi u yoo kní ye

¹⁸ Yesu ngé nmpopé, Kópu ngmê p:uu nmyi ng:aa dmi n:aa t:emí. Nmpopé, Mgídi u yoo kní ye ntee n:aa diya yédi, yinté ye am:ii diya dmi.

¹⁹ Nmpopé, Mgídi u yoo kní ye k:ii ngmídi ngé w:ee pyede, ye yi nuu u yoo ngé p:ee pyede, ngmênê yi yéli yi vy:o né ngmídi nmyoo, yi vy:o mèdep:ee wee, yi kópu u l:éé díy:o ye dmyi diya dmi.

²⁰ Nmpopé, Ala kópu wuné nmye kídí vyi, Dpodo pyu u pi tédé, u kada pini u pi ndíi. Nmpopé, Yi kópu p:uu dmyiné nuw:o, u nt:u kópu m:uu ala, Mgídi u yoo kní y:oo dono a nga a d:uud:uu ngmê, nmye amyednyí d:uud:uu. Nmpopé, Wo cháácháá né, pé cháácháá nmyo, a kópu dyuu wo ny:ee ngópu, ye nmyi kópu dyuu myepaa ny:ee ngmê.

²¹ Nmpopé, Yi dono kópu yili nmye wa d:uu ngmê, mu kópu u díy:o nmyo a yoo, daa mya noo, n:ii ngé a dy:áá noo, yi lama myedaa tóó.

²² Nmpopé, Yi yéli ye danêmbum tédé wodíp:a loo, ye daapí mb:ii noo, yi dono ndíi ngé daapí pyodo, ngmênê dono ndíi ngmê d:uu ngópu, kí mb:ii noo, M:aa ngé dpodombiy:e u ngwo wa kpada té.

²³ Nmpopé, Pini n:ii kní ye ní diya wo, yi pini kní ye M:aa mye diya wo.

²⁴ Nmpopé, Kópu ndíi n:ii yi vy:o noo d:uud:uu dé, yintoo kópu wuné pi ngé daangmê d:uu ngé. Nmpopé, Yi kópu ndíi yi vy:o wodípí d:uu too, ye yi dono ndíi ngé daapí pyodo. Nmpopé, Komo tpile yi kópu kní m:uu tumo, ngmênê mye mb:ii noo, ye ní diya wo, M:aa ye mye diya wo.

²⁵ Nmpopé, Kópuni puku yedé a tóó ndéndé ngé a ntiyentiye ngmê, doo u ntáá daawa knaadi ngmê. Nmpopé, Yi kópu ala, D:ud:umbiy:e módó ye ní diya wo.

²⁶⁻²⁷ Yesu ngé nmpopé, Wo yéli ye ní diya wo, ngmênê dmi ghi n:ii ngé M:aa u Ghé Dmi nmye wané dy:áá, yinê wa ngee nmyo, pi kní ye a p:uu anmyin:aa dané, nmyi kópu dyuu ndé kópu ngé ye yinê wa pyódu té. Nmpopé, Kópuni ní vyi too, kópuni ní d:uu too, nmyi lama mb:aamb:aa ngé ka pyede.

* 15:5: Njon 15:16; 1 Kódin 12:27; 2 Kódin 3:4-5

* 15:8: Mát 5:16

* 15:10: 1 Njon 2:5

* 15:12: Njon 13:34

* 15:13: Lóma 5:8; 1 Njon 3:16

A dpodo kn:ââ dini ghi n:ii ngê nê chôpu, a p:uu u ngwo nmyinê kaa dniye, dye ghi daadîi nipi nmeê a ya, u dî awêde.

16

¹ Nmopê, Dono kôpu n:ii nmye wadnyi d:uud:uu dé, nmyi ng:aa dmi n:aa t:emî,

² mu kôpu u dîy:o dini ghi n:ii ngê nmye wa pyaa dmi, u ya a nga daa kwo, Ala kôpu paa vyi yó, Nê ngê lukwe dîy:o dóo nmo, dono vy:o anmî wee, u nkwo nmo kpîpîkpîpî. Nmopê, Nju tpémi y:o kôpu dono yilî nmye adnyi d:uud:uu dé, wa kée nmyo, nmyi yoo kuwa wa kaa nmyo, yi ngêpê ngomo k:ooko koko nmye wa kwódu ngmê. Nmopê, U kuwó dinî ghi ngê amyednyi vye nmyo, nmyi vy:o woni yi ghê wa a ngî t:oo, ala kôpu u ngwo adnyi tpapê, awo, Ala Chóó Lémi u dpodo yino dódó.

³ Nmopê, Yi kôpu yilî nmye adnyi d:uud:uu, mu kôpu u dîy:o M:aa k:ii yi lama d:ii tóo mo.

⁴ Nmopê, Yi kôpu knî yi pi dmi nmye kídî vyi té, mu kôpu u dîy:o dini ghi n:ii ngê nmye wa pyaa dmi, nmyinê nmye daa kôpu kamî ngê adnyi ya, ngmênê u ngwo anmy:uu nuw:o kalê ngmê, anye, Nê ngê yi pi dmi mwiyé nmo mwo a vyu.

Chóó Lémi u Ghê Dmi u dpodo

Yesu ngê nmopê, Kópuni nmye dî vyi té, wunê nmye dîpî vyi too, mu kôpu u dîy:o dye ghi yintómu nmyi vy:o noo kwo.

⁵ Nmopê, Pini n:ii ngê a dy:ââ noo, ala ngwo u kwo mênê diyédiyé, ngmênê a ka daanmyi vyi ngmê, Ló yi nye lêpî.

⁶ Nmopê, Kópuni nmye dî vyi té yi l:êê dîy:o nmyi gha dmi dono ngê dé pyódu.

⁷ Nmopê, Ndê kôpu nmye ngmên:aa tpapê, Nmyi mb:aamb:aa u l:êê dîy:o n:aa lêpî. Nmopê, Daanî ní knomomê, ye nmyi ngêêpî pyu daawa a nî, ngmênê dini ghi n:ii ngê anî lê, nmyi ngêêpî pyu nmye anîmo dy:ââ. *

⁸⁻¹¹ Nmopê, Pi yoo yi nuw:o dmi ala ngwo alanté a tóó, apu, Nmo Chóó Lémi u yoo mb:aa, dono ndîi dpîpingmê d:uu ngê. Nmopê, Chóó Lémi u Ghê Dmi dini ghi n:ii ngê wa t:aa, yoo woni yi nuw:o dmi yinê wa ngmêê, u ngwo wa a w:ee ngmê, awo, Chóó Lémi ngê pini n:ii a ngmidî ngê, kînmî mb:ii ngê, dono ndîi u ngwo ngmên:mî d:uu ngê. Nmopê, Dini ghi n:ii ngê pi knî y:oo wa vya nê, ala kôpu wa vyi ngmê, awo, Ndêndê kôpu yino d:uud:uu, daa kn:aadi te kôpu yino d:uud:uu. Nmopê, Ngmênê Chóó Lémi u Ghê Dmi dini ghi n:ii ngê wa t:aa, yoo woni yi nuw:o dmi yinê wa ngmêê, u ngwo wa a w:ee ngmê, awo, Kn:aadi te kôpu ndîi ngmêkînmî d:uu ngê, pini n:ii nmî vyâ, pi mb:aa, u dono daa tóó, kpêênî daa

mgee wo, Chóó Lémi ngê mêdê pyidu ngê, u kwo mê diyé wo, nmî vy:o mêdaa kwo. Nmopê, Pi yoo yi nuw:o dmi ala ngwo alanté a tóó, Chóó Lémi ngê pi doongmê kóté kwólu, myedaawa kóté kalê nmo. Nmopê, Ngmênê Chóó Lémi u Ghê Dmi dini ghi n:ii ngê wa t:aa, mgídî u yoo woni yi nuw:o dmi wa ngmêê té, u ngwo wa a w:ee ngmê, awo, Chóó Lémi ngê Setan wunê dé kóté kwolo, ntââ u ngwo wa a vy:u, nmo amyedê vy:u. *

¹² Yesu ngê nmopê, Kôpu ndîi yilî a mênê ka tóó. Nmopê, U ya a nga ka kwo, Nmye ní vyi té, ngmênê u nyêmî ngê dp:ee ntââ dé ala ngwo.

¹³⁻¹⁴ Nmopê, Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi u Ghê Dmi wa t:aa, ndê kôpu yintómu knî yi maa komo nmye yinê wa a kêma. Nmopê, Kópuni ghêlî doongê pyaa dniye, nmye u ngwo amî vyi té. Nmopê, Doo u kôpu dyuu nmye ayidên:aa tpapê, ngmênê a kôpu dyuu nmye ayidên:aa tpapê, a pi ndîi ngê u ngwo amî pyódu. *

¹⁵ Nmopê, Nmye d:oo vyu, M:aa u kôpu dyuu nmye ayidên:aa tpapê, ngmênê nmyed:ê, A kôpu dyuu nmye ayidên:aa tpapê, mu kôpu u dîy:o kópuni M:aa u nêni dé, mya a nêni dé.

Yesu u pwopwo p:uu u ngwo nmo doo danê

¹⁶ Yesu ngê nmopê, Daa ndîi la ghi tp:oo ala ngwo nmyi vy:o anî kwo, ye daamunmyi m:uu nê. Nmopê, U kuwó dini ghi ngê daa ndîi la ghi tp:oo ayimî lê, u ngwo am:ii m:uu nê.

¹⁷ P:uu ndiye pyu knî ngmê noko dneye póó, apu, Lukwe p:uu nmo ka danê? Apu, Ala kôpu a tpapê, Daa ndîi la ghi tp:oo ala ngwo nmyi vy:o anî kwo, ye daamunmyi m:uu nê. U kuwó dini ghi ngê daa ndîi la ghi tp:oo ayimî lê, u ngwo am:ii m:uu nê. Apu, Ala kôpu mye tpapê, Mu kôpu u l:êê dîy:o M:aa ka n:aa lêpî.

¹⁸ Apu, Yi daa ndîi la ghi tp:oo u nt:u kôpu lukwe? Apu, Kópuni a tpapê, dp:ongê w:ee ngê.

¹⁹ Yesu u lama doo ya, apê, U yi y:e a kwo, Yi kôpu u nt:u kôpu nê ka nmî poo, wod:oo nmopê, Ala kôpu u l:êê dîy:o noko nmye póó té, Daa ndîi la ghi tp:oo ala ngwo nmyi vy:o anî kwo, ye daamunmyi m:uu nê, u kuwó dini ghi ngê daa ndîi la ghi tp:oo ayimî lê, u ngwo am:ii m:uu nê. *

²⁰ Nmopê, Ndê kôpu nmye ngmên:aa tpapê, Anmyi mbê, amyenmyi yii, ngmênê mgídî u yoo yi nuw:o dmi mb:aamb:aa ngê wa pyódu. Nmopê, Nmyi nuw:o dmi dono ngê adî ya, ngmênê u kuwó dini ghi

* 16:7: Njon 14:16 * 16:8-11: Njon 12:31 * 16:13-14: Njon 14:26; 1 Njon 2:27 * 16:19: Njon 17:14 * 16:20:

ngê nmyi nuw:o dmi mb:aamb:aa ngê amê pyódu, nmyi gha dmi amye ndê. *

²¹ Nmopê, Dini ghi n:ii ngê mbwili ngê pwopwo dpí kaalí, mgíni vyími n:ii a kígha ngê, u nuw:o dono ngê dpí pyódu, ngmênê dini ghi n:ii ngê tp:ee dpí t:a, u mgíni vyími anyi dpí yé, mu kópu u díy:o u gha mb:aamb:aa ngê dpí pyódu, dpo, A tp:ee kédê t:a.

²² Nmopê, Nmyo myentee dé, nmyi nuw:o dmi dono ngê dê pyódu, ngmênê am:aa m:uu nmyo, nmyi nuw:o dmi mb:aamb:aa ngê amê pyódu, w:aa amyenmyinê pyw:ee ngmê, doo u ntáa pi ngmê ngê yi w:aa nmyi ménê daawa a ngí.

²³ Nmopê, Yi wéni ngê kópu a ka daangmanmyi poo ngmê. Nmopê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpapê, Kópuni M:aa ka a pi ngê wanmyi dmy:ee ngmê, nmye wa a kê. *

²⁴ Nmopê, Kópu a pi ngê dmy:oo ngmê dmy:ee ngópu. Nmopê, A dpodo u l:êê díy:o kópuni u yi nmye adí kwo, M:aa ka dmyinê dmyinê, nmye ada a kuwo, mu kópu u díy:o w:aa ndéndê ngê pèdê pyw:ee yó.

²⁵ Yesu ngê nmopê, Kópu yili yi p:uu nmye noo mgongo, ngmênê mu dini ghi ngê nmye mēdaani mgongo, M:aa p:uu ntênê nmye an:naa danê. *

²⁶ Nmopê, Yi dini ghi ngê kópuni u yi nmye adí kwo, M:aa ka a pi ngê dpí dmy:ee yó. Nmopê, Ala kópu díní tpapê, Yi kópu nmyi l:êê díy:o M:aa ka waní dmyinê, mu kópu u díy:o M:aa chóo nmye wunê vwuwo.

²⁷ Nmopê, Nmyi nuu ghi dmi M:aa nódo a tóo, mu kópu u díy:o a nuu ghi nmyi nódo a tóo, mye ala kópu u l:êê díy:o, ala kópu ka nmyi kélími mbê dniye, Nê M:aa ka a ndê wo. *

²⁸ Nmopê, Nyââ, M:aa ka nê ndê wo, dyámê mbêmê nmye nê loo, ala ngwo dyámê ménínê kuwokuwo, M:aa ka ménê diyédiyé.

²⁹ Yi kópu y:oo nyongo, wod:oo ala kópu u kwo nmí vyu, kwonmo, Kópu yili mb:aamb:aa ngê anminê wopwe, mēd:ee mgongo.

³⁰ Kwonmo, Ala ngwo nmí lama dê yââ, kópu yintómu lama ka tóo. Kwonmo, K:omo tpíle kópu nga daanmí póo, ngmênê kópuni nmí ménê a pyede, wunê kíchi m:uu tē. Kwonmo, Yi kópu u l:êê díy:o ala kópu ka dpí kélími mbê dmi, Chóo Lémi ka nyinê ndê wo.

³¹⁻³² Yesu ngê nmopê, Ala ngwo nmye kélími té, ngmênê daa kēmakēma nmyi p:o p:o nmye mbêpēmbêpê té, a mo nmyinê kuwokuwo nê. Nmopê, Daa d:ud:umbiy:e a mo nmyinê kuwokuwo nê, ngmênê M:aa a p:uu a t:a. *

³³ Nmopê, Yi kópu nmye dí vyí té, mu kópu u díy:o nmyi nuw:o dmi a p:uu daapaa dyênê we. Nmopê, Mgídí u yoo kní y:oo dono kópu nmyi p:uu yili wa d:uu ngmê, ngmênê nkíngê ngê kêê nangê t:oo, mu kópu u díy:o a wédewédê yi pwo dê lê, wa dēê dmi. *

17

Yesu nmí l:êê díy:o u ngwo doo ngêpê

¹ Yesu ngê u danēmbum dini ghi n:ii ngê nmo a kéli ngê, mbóo p:uu vyu wo, Chóo Lémi ka kwo, M:aa. Kwo, Kópuni u l:êê díy:o dyámê mbêmê nê loo, yi kópu u dye ghi ala. Kwo, Yoo yi ngwolo dmi a pywáli ngi, ala kópu paa vyi y:e, Kí Chóo Lémi Tp:oo. Kwo, Mí ndíi ngê u ngwo wa pyódu.

² Kwo, Pi yintómu kní yi l:êê díy:o nyinê dy:ââ noo, mu kópu u díy:o yélini a ka nyinê kpo, nímó, Yi nuw:o dmi kamí ngê p:aa pyódu, ghê kamí ye p:aa y:oo, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu.

³ Kwo, N:ii ngê ala kópu dpí vyi, dpo, Chóo Lémi nmí yápwo ndéndê, daamo a tóo, dpo, pini n:ii a ngmídi ngê, wu Yesu Kédisu, kwo, yi pini ngê ghê kamí dpo pyw:oo. *

⁴ Kwo, M:aa. Kwo, Dpodoni a ka nyinê kē too, kíní chedê too, dyámê mbêmê mī ndíi ngê ní pyódu ngê. *

⁵ Kwo, Dyámê pē ghéli dēpwo a kwo, dini ghi n:ii ngê nipi nyipu a ya, a pi ndíi ngê ntee doo a ya, yintoo ngê mēdê pyódu ngi. *

⁶ Yesu ngê kwo, M:aa, yélini mgídí u yoo vy:o nyinê y:ee too, a ka nyinê kē too, yi yéli ye nténê nê kēma nyoo. Kwo, Yi yéli nyoo vy:o yéli, a ka nyinê kē too, ngópu dyuu ka mb:aamb:aa ngê ng:aa mbê dniye.

⁷ Kwo, Yi lama ka tóo, A kópu yintómu daa a mo a kópu dé, ngmênê a ka nyinê kē too.

⁸ Kwo, Kópuni a ka nyinê vyi too, ye kíní vyi too, kí ny:ee tumo. Kwo, Ala kópu ndéndê ngê yi lama a tóo, Nga nê ndê wo, ala kópu ka mye kélími mbê dniye, nyóo nyinê dy:ââ noo. *

⁹ Yesu ngê kwo, M:aa, Yi kópu kní yi díy:o ala yéli yi l:êê díy:o nga nínê ngêpê. Kwo, Daa mgídí u yoo kní yi l:êê díy:o nga nínê ngêpê, ngmênê yélini a ka nyinê kpo yi l:êê díy:o nga nínê ngêpê, mu kópu u díy:o nyóo nyoo. *

¹⁰ Kwo, Yélini a yoo, myenté nyoo, yélini nyoo, myenté a yoo. Kwo, Yi l:êê díy:o pi kní y:oo a pi wa km:êê ngmê.

¹¹ Kwo, Daa kēmakēma nga nínê lēpí, mgídí u yoo vy:o a yoo nínê kuwokuwo. Kwo, M:aa. Kwo, Nyi mu ngmídi yápwo ndéndê. Kwo, Mí ngê nê loo, mb:aamb:aa ngê ye nê kēma nyoo, ye mb:aamb:aa ngê mícha a

* 16:23: Luukí 10:16 * 16:25: Psalm 69:4 * 16:27: Njon 14:21,23 * 16:31-32: Mát 26:31,56; Njon 8:29 * 16:33: 2 Tim 3:12; 1 Njon 5:4 * 17:3: 1 Njon 5:20 * 17:4: Njon 4:34 * 17:5: Njon 17:24 * 17:8: Njon 16:30 * 17:9: Njon 6:37,44 * 17:11: Njon 17:21

vyuwo, a yoo vy:o kîngê pwii dmi, mu kópu u díy:o ngmídi ngê ntee nye too mo, yinté ngmídi ngê pídný:oo ya. *

¹² Kwo, Dini ghi n:ií ngê yi vy:o noo kwo, ñi mbêmê mb:aamb:aa ngê ye noo vwuwo, yi l:ámo dép:êngmê ngópu, ngmênê mu ngmídi l:ámo d:a ngee, pini n:ií ngê doo u ntáá dono u maa d:uúwodê kuwo. Kwo, Puku yedê kópuni a too, yi pini ngê yinê a ntiyen-tiye. *

¹³ Kwo, Ala ngwo nga anínê lêpi, dyámê pé ghêli d:ooongê kuwo ngê, yi kópu kní u ngwo nga d:a vyi té, mu kópu u díy:o w:aani a ménê a too, nyi yoo yi ménê d:ud:umbiy:e myepíchoo ya. *

¹⁴ Kwo, Kópu dyuu n:ií a ka nyinê kpo, yi kópu dyuu ye kîní vyi too, mgídi u yoo kní ye yi yéli u ngwo wa diya dmi. Kwo, Mgídi u yoo kní yi nuw:o u mo, a nuw:o u mo. Kwo, Nyi yoo myenté, yi nuw:o u mo, mgídi u yoo yi nuw:o u mo. Kwo, Yi kópu u l:êê díy:o mgídi u yoo kní ye nmí diya dniye.

¹⁵ Kwo, Nga dénínê tpaápê, Nyi yoo dyámê mbêmê a ngí té, ngmênê Setan kwulo dpi dyé té. *

¹⁶ Kwo, Ala kópu nga mud:a vyi, A nuw:o u mo, mgídi u yoo yi nuw:o u mo, nyi yoo myenté, yi nuw:o u mo, mgídi u yoo yi nuw:o u mo.

¹⁷ Kwo, M:aa. Kwo, Yélini yi l:êê díy:o nga nínê ngêpê, nyoo mb:aa ngê a pyódu té. Kwo, Ngópu dyuu ndéndé yi ménê choo kwo. Kwo, Yi kópu u l:êê díy:o daa yi chóó yi p:uu pídný:oo dpodo, ngmênê ñ:uu dny:oo dpodo.

¹⁸ Kwo, Mgídi u yoo vy:o ntee nyinê dy:áá noo, nyi yoo mgídi u yoo vy:o yinté myídi dy:áá té.

¹⁹ Kwo, A chóóchóo nga d:a kê, mu kópu u díy:o nye ntênê n:aa nyémí, nye ntênê myedny:oo nyémí. *

²⁰ Kwo, Daa ala yéli yi mo yi l:êê díy:o nga nínê ngêpê, ngmênê ala yéli yi kópu dyuu mbêmê díyo yélini a ka wa a kélímí mbê dmi, yi yéli yi l:êê díy:o nga myenínê ngêpê.

²¹ Kwo, Yi nuw:o dmi ngmídi ngê dny:oo ya. Kwo, M:aa. Kwo, Ngmídi ngê ntee nye too mo, yi yéli yi k:ií yinté ngmídi ngê myepaa ya kmêle. Kwo, Ngmídi ngê pídný:oo ya, mu kópu u díy:o pi yoo ala kópu ka paa kélímí mbê dniye, Ñyóó nyinê dy:áá noo. *

²² Kwo, A nuu ghi ntee nódo a too, ala yéli yi nuu ghi dmi yinté a nódo my:aa yó, mu kópu u díy:o ngmídi ngê ntee nye too mo, yinté ngmídi ngê myedny:oo ya. *

²³ Kwo, Nyi nuw:o dé ntee a too mo, yi nuw:o dmi yinté myedé pyódu ngi, mu kópu

u díy:o d:ud:umbiy:e ngmídi ngê pídný:oo ya, yoo yi lama u ngwo paa yaa we, awo, Chóó Lémi ngê nê yinê a dy:áá ngê, nê ka ntee doo a vwuwo, nê u yoo kní ye yinté myekíyedê vwuwo.

²⁴ Yesu ngê kwo, M:aa. Kwo, Ala yéli a ka nyinê kpo, kwéli n:aa lêpi, u ya a nga a kwo yi:í myepêdê lee dniye, yi:í ntee noo a lémilémi, yi lémilémi paan:aa m:uu y:e. Kwo, Dyámê pé ghêli dépwo a kwo, a nuu ghi nódo doo a ya, lémi ngê u ngwo nyinê pyódu noo.

²⁵ Kwo, M:aa. Kwo, Kn:aadi te kópu lama daa too. Kwo, Mgídi u yoo yi lama díi too, ngmênê a lama nye too, ala yéli yi lama ala kópu mye too, ñyóó nyinê dy:áá noo.

²⁶ Kwo, Ntênê ye nê kéma nyoo, ngakémê ye my:aa chámê ngê, ngmênê ye am:aa a tpaápê, mu kópu u díy:o nuu u pi ngê ntee noo a ya, nuu u yoo ngê yinté myepêdný:oo a ya, yi k:ií nmí nuw:o ngmídi ngê péchoo ya.

18

Yesu u ngwo mgími ngópu

Mátiyu 26:47-56; Mak 14:43-50; Luuki 22:47-53

¹ Dini ghi n:ií ngê Yesu ngê u Mí ka ngêpê chedê ngê, Njedusalem nmo kuwo ngê, mb:waa tp:oo ngmênmi ngmópu, u pi Kidílon, myángo ndíi ngmê u ménê nmí ch:iy:e dniye.

² Pini n:ií Yesu u kwódo ngê ghê wo, Njudas, yi pini u lama yi myángo doo ya, mu kópu u díy:o Yesu ngê Njudas u kii daa ng:êéntómu yi:í ñuw:o nmo.

³ Wod:oo Njudas ngê yi mgídi ngê yi:í a pyw:ee nmo. Yoo ngmê yi kada doo kwo. Yi yéli yi vy:o Lóma lede yili doo kwo, Chóó Lémi u ngomo t:áát:áá pyu yoo yi vy:o myed-nye kwo. Kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yoo, Pádisi yoo yi k:ií yi yéli y:oo a dy:áá tumo. Yi kaa taa a ñuw:o tumo, yi pywápe dmi yi lam dé myedé ñuw:o tumo, nmo u ngwo a lee dniye.

⁴ Yesu u lama yaa wo, apê, Daa kêmakéma kópu yili yintómu a nga a d:uud:uu ngmê, wod:oo ye loo, yepê, N:uu ka nmye vwuwo té?

⁵ Kwo, Yesu, pini n:ií Nasalet pi. Yesu ngê yepê, Ala nê vyílo, a chóó n:aa too. Pini n:ií Yesu u kwódo ngê ghê wo, Njudas, yi vy:o doo kwo.

⁶ Yesu ngê Chóó Lémi u pi dini ghi n:ií ngê ye vvu, yepê, A chóó n:aa too, u ngwo ngwéti dniye, wod:oo a mbee ngópu, yoo woni têpê mbêmê tpaápê dniye.

⁷ Myombó Yesu ye mê póo wo, yepê, N:uu ka nmye vwuwo té? Kwo, Yesu, pini n:ií Nasalet pi.

⁸ Yesu ngê yepê, Wunê nmye kídí vyi, Ala nê vyílo, a chóó n:aa too. Yepê, Pini n:ií

* 17:12: Dpodo 1:18

* 17:13: Njon 15:11

* 17:15: 2 Tes 3:3

* 17:19: Hipilu 10:10

* 17:21: Nkal 3:28

* 17:22: Dpodo 4:32

ka nmye vuyuwu té, kídmyinê pyw:ee ngmê, ngmênê a p:uu ndiye pyu kní yi p:uu kêê nangmê yé, dpí dy:ââ too.

⁹ (Yi kópu ye vuy, mu kópu u díy:o u Mí ka kópuni vuy, ndê kópu ngê pyaa we, kwo, M:aa, yélini a ka nyinê kpo yi l:âmo dèpèngmê ngópu.)

¹⁰ Saimon Pita ngê u yi doo kwo, Lede yoo nî vya té, wod:oo u taa a ngéêdí, lede ngmê mbwámê péde châpwo, ngmênê kn:aadi ngê, u wéni pee ngwene ngópu. Yi lede u pi Mélika, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini u dpodo pyu ngmê.

¹¹ Yesu ngê Pita ka kwo, Naa u dópo ménê mé kédi. Kwo, Lukwe, u yi nga a kwo, M:aa ngê dono u mbwaa n:ii a ka a kpo u wépi nî puwá? Kwo, Kêle, n:aa ndaní.

Anas u ngíma Yesu u ngwo mí kaa ngópu

¹² Lede yoo yi kada pini ngê yepê, Mgímí yó, yedê ngê kudu yó, wod:oo lede kní y:oo Nju tpémi yi k:ii Yesu mgímí ngópu, kóó dè kudu dumo,

¹³ Anas ka mwiyeé ñuw:o ngópu, pini n:ii tp:oo módó Kayapas ngê nyáâ.

¹⁴ Kayapas kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini ngê doo ya, yi m:aa ni ngê. Yi Kayapas ngê Nju tpémi yi kada pini kní ye mwiyeé a vuy, yepê, Maa mb:aa ala, pi ngmídi pi yintómu yi l:êê díy:o paa pw:oo we. *

Pita ngê Yesu u ngwo a wópu ngê.

Mátiyu 26:69-70; Mak 14:66-68; Luuki 22:55-57

¹⁵ Dini ghi n:ii ngê Yesu mgímí ngópu, Nje-dusalem ñuw:o ngópu, Saimon Pita k:ii nyipu yámuyámu dé. Kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini u ngomo mbwa kalé ngmê k:oo dini ghi n:ii ngê Yesu km:êê ngópu, Pita kuwa né kuwo ngê, a k:ii nmí kee dniye, mu kópu u díy:o kada pini u lama noo ya.

¹⁶ Myombó ménê diyé wo, keñe dmââdini ngê doo t:âat:ââ, kwonê, Kí pini a kmíni.

¹⁷ Pita yedê kee wo, yi dmââdí ngê kwo, D:ii wu pini p:uu ndiye pyu ngmê, apii? Pita ngê kwo, Nyáâ, nê kuu.

¹⁸ Yi dini ghi ngê nkuwo ndíi ngê pyodo, wod:oo ndyuw:e ngmê kpê ngópu, yi ngomo chóo u dpodo pyu yoo, Chóó Lémi u ngomo t:âat:ââ pyu yoo yi k:ii, ndoo chedê dnye kwo. Pita yi vy:o myimí ghê wo, mye-doon:aa ndê vyíli.

Anas ngê Yesu u ngwo doo poopoo

Mátiyu 26:59-66; Mak 14:55-64; Luuki 22:66-71

¹⁹ Kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini Yesu ka p:uu ndiye pyu kní yi l:êê díy:o doo póó, kópuni nmo doo tpaépé dé yi l:êê díy:o u kwo myedoo póó.

²⁰ Yesu ngê kwo, Pi yíli yi ngíma nîmo danêmbum. Kwo, Nju tpémi kwéli wuné wó ngê, Chóó Lémi u ngomo k:oo, ngépê ngomo kní yi k:oo, yi ye nîmo a danêmbum. Kwo, Tumu kópu d:oo ngmê vuy.

²¹ Kwo, Lukwe díy:o nye p:oop:oo nê. Kwo, A kópu dyuu n:ii kní y:oo ny:ee tumo, ye ngí péé, yi kópu yi lama a pyede.

²² Dini ghi n:ii ngê Yesu ngê yi kópu yi vuy, lede ngmê ngê kopwe u te knâpwo puwá, kwo, Lukwe díy:o nmí kada pini u dnye nye vyeé.

²³ Yesu ngê kwo, Pi kní ye kópu dono w:aa ngmê vuy, ye ala léma ye yi kópu yuu pîcha y:oo. Kwo, Ntênê n:aa mbumu, lukwe díy:o kopwe a te knâpwo chí puwá.

²⁴ U kuwó dini ghi ngê Anas ngê Kayapas ka Yesu dy:ââ ngê. Yedê kwulo daa pywáli ngópu, p:uu modoo ya.

Pita ngê Yesu u ngwo mède wópu ngê

Mátiyu 26:71-75; Mak 14:69-72; Luuki 22:58-62

²⁵ Yi dini ghi ngê Pita ndoo chedê modoo kwo. Pi ngmê kní y:oo kwo, D:ii wu pini p:uu ndiye pyu ngmê, apii? Pita ngê a wópu ngê, yepê, Nê kuu.

²⁶ Pita ngê pini n:ii ngwene ngópu, yi pini u mbwó kada pini u dpodo pyu ngmê, ndoo chedê myedoo ya, Pita ka kwo, Ndoó apê nyi vyílo, wu pini p:uu myángo vy:o kídí m:uu ngí.

²⁷ Pita ngê mède wópu ngê, wod:oo kèmkèm ka wo.

Yesu Paléti ka u ngwo ñuw:o ngópu

Mátiyu 27:1-2,11-14; Mak 15:1-20; Luuki 23:1-5,13-25

²⁸ Kââdí dini ghi n:ii ngê a kee wo, Yesu Kayapas u ngomo k:oo a pw:ii ngópu, Lóma lede yoo yi m:âawe ndíi Paléti ka ñuw:o ngópu. Nju tpémi yi kada pini yoo Paléti u ngomo k:oo daa kee dniye, mu kópu u díy:o apê, Daa Nju pi u ngomo. Apê, Nmo koko té, ye dono pee nmí p:uu ngma a kelekele, Chóó Lémi ka dono ngê nmo pyodopyodo té, yed:oo Tp:ee Kaa W:éew:éê u Naa nté doo u ntââ daanmí ma.

²⁹ Yi Nju tpémi Paléti u ngomo k:oo daa kee dniye, wod:oo kuwa ye a pw:ii wo, yepê, Wu pini ngê ló dono kópu ngmède d:uu?

³⁰ Paléti ka kwo, Dono kópu wodaa d:uu ngê, ye nga daapód:oo ñuw:o.

³¹ Paléti ngê yepê, Nuw:o yó, nmyi chóó nmyi dèépí kópu dyuu mbêmê nyi kóté kalé yó. Kwo, Machedê. Kwo, Wuné kudu kóté kwolo, ala d:o pw:oo we. Kwo, Ngmênê pi vyeé nmo nmyi kwódu ngópu. Kwo, Nmyi l:êê ghi mbêmê nyi vya ngí, kídosi ñedê nyi t:ee ngí. *

* 18:14: Njon 11:49-51

* 18:31: Dpodo 18:15

* 18:32: Njon 12:32-33

³² (Yesu ngê kópuni wunê a vuu, nmopê, Tââ wa km-êê nê, u pwo-pwo p-uu kídosi ñedê u ngwo doo danê, yi kópu Nju tpémi y:oo ala ngwo d:uu ntiye ngmê.) *

³³ Paléti u ngomo k:oo mê diyé wo, lede kní ye yepê, Yesu al:ii a ñuw:o yó, wod:oo u kwo ñuw:o ngópu. Yesu ka kwo, Mumdoo nyi Nju tpémi yi king?

³⁴ Yesu u kwo póo wo, kwo, Ye kópu ñyóó mênê cha ngí, ó pi kní y:oo nga y:oodê vyi ngmê?

³⁵ Paléti ngê kwo, D:aa Nju pi. Kwo, Ñyóó nyoo kní y:oo, yi kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini kní yi k:ii y:oo a ka da ñuw:o ngí. Kwo, Ló dono kópu ngmêchi d:uu?

³⁶ Yesu ngê kwo, Daa dyámê mbêmê tpémi y:oo king ngê y:oo pyódu noo. Kwo, W:aa dyámê pê u king ntee pini, ye a dpodo pyu yoo a l:êê díy:o pí l:êê té, Nju tpémi y:oo daapaa mgími nê. Kwo, Daa dyámê mbêmê tpémi y:oo king ngê y:oo pyódu noo.

³⁷ Paléti ngê kwo, Mumdoo nyi king? Kwo, Yi kópu awêde dí ny:oo. Yesu ngê kwo, Ñyóó ñuw:o ngê chi vyi, nyimo, Nê king. Kwo, Ngmênê ala kópu mu ngmidi u l:êê díy:o dyámê mbêmê ní pyodo, nê, Pi kní y:oo ndê kópu yintómu kní yi kn:ââ paa m:uu y:e. Kwo, N:ii kní y:oo ndê kópu kní yi maa a kígha ngmê, a dnye y:oo nyémí ngmê. *

³⁸ Paléti ngê kwo, N:uu u ntââ, ndê kópu dé yi kn:ââ dpo pyw:oo? Wod:oo Paléti kuwa mê pwii wo, Nju tpémi ye yepê, Wu pini u kpadakpada u kópu d:oo ngmê pyw:ángo.

³⁹ Yepê, Tp:ee Kaa W:êêw:êê u Naa dye ghi ngê mbwa k:oo tpémi yi vy:o pi ngmên:aa pw:iipw:ii ngê. Yepê, Nju tpémi. Yepê, U yi nmye a kwo, Nmyi king ní pw:ii?

⁴⁰ Dpodombiy:e u kwo mbwó dniye, kwo, Daa ye pini. Kwo, Mbadapas yi pw:ii ngí. (Yi Mbadapas Lóma lede yoo yi p:uu mwiyé dpímo a l:êê, mbwa k:oo u ngwo kee wo.)

19

Paléti Yesu u pw:iipw:ii ngê u ngwo dêê wo

¹ Wod:oo Paléti ngê lede kní ye yepê, Yesu ñuw:o yó, yedê kpê dmi ngê nyi kpaka yó, wod:oo mí kpaka ngópu.

² Lede kní y:oo Yesu dnye yumuyumu, noko yipu, King kní yi mbêmê kidon ntee a kwo nyédi, kí pini mbêmê yinté tpile my:oo kaa koo, wod:oo yi kóó diidii a ngí tumo, a kmongo tumo, kidon ntee tpile u ngwo ngmê l:âmo ngópu, Yesu mbêmê kaa ngópu. Kpídí pee mb:aa ngmê, king kní y:oo yi mbwo ntee dnyimo t:emí dé, yinté kpídí pee mtyemye u mbwo ngmê t:ee ngópu.

³ U kuwó dini ghi ngê u kwo dnye lêpí, k:omodanê ngê dnya a chipéchipé, kópu, Munmikó nmí máâwe ndíí, Nju tpémi yi king, u nkwo dnye vyee.

⁴ Paléti kuwa mêdê pwii wo, Nju tpémi ye yepê, Wu pini ngomo k:oo nmye mênê pw:iipw:ii, nmyi ngoma n:aa kapí, mu kópu u díy:o nmyi lama paa yaa we, u kn:adi te kópu d:oo ngmê pyw:ángo.

⁵ Wod:oo Yesu kuwa a pw:ii ngê, yi kóó diidii dmi mbêmê modoo ya, kpídí mb:aa u mbwo myedoo ya. Paléti ngê Nju tpémi ye yepê, Yi pini ala.

⁶ Kada pini kní y:oo dini ghi n:ii ngê m:uu ngópu, dpodombiy:e mbwó dniye, Paléti ka kwo, Kídosi ñedê t:ee ngí. Kwo, Daadí ya. Wod:oo Paléti ye nod:e wo, yepê, Yi kópu nmyi lama ma tóó. Yepê, Nmyi chóo ñuw:o yó, kídosi ñedê nyi t:ee yó. Yepê, U pwo-pwo u kópu d:oo pyw:ángo, daa tóó modaa tóó.

⁷ Nju tpémi y:oo Paléti ka kwo, Nmí dêêpí kópu alanté, Pini n:ii ngê Chóó Lémi u pi k:omodanê ngê dpí vyi, yi pini anyi vy:a. Kwo, Ye pini ngê chóó u komo ngê ala kópu vyi, Nê Chóó Lémi Tp:oo. Kwo, Daadí ya, pw:oo we. *

⁸ Dini ghi n:ii ngê Paléti ngê yi kópu nyongo, nkíngê ngê y:ay:a pwiyé wo,

⁹ u ngomo k:oo mê kee wo, Yesu ka kwo, Ló yi nyinê ndê wo? Yesu ngê kópu u kwo daa vyi. *

¹⁰ Paléti ngê kwo, Lukwe díy:o kópu a ka daanyi vyi. Kwo, Lama daa tóó, a kêê k:oo nye kwo? Kwo, Ye n:aa tpa-pê, Vya yó, yed:oo a vyee ngí. Kwo, Ye n:aa tpa-pê, N:aa pw:iipw:ii, ye kêê nga daawa t:ee ngmê.

¹¹ Yesu ngê kwo, Pini n:ii nmí pwo a tóó nmí kada pini ngê wodaa pyódu nyoo, ye ngêê k:oo daapídí ghê. Kwo, Yi pini u dnye chuu nyongo, módó nye kpadakpada nê. Kwo, Yélini y:oo nga da ñuw:o nê yi dnye dmi yichi ny:oo, dono u ngwo chi d:uu. Kwo, Ngmênê yi yéli yi dono d:ud-umbiy:e ndíí. *

¹² Paléti ngê yi kópu dini ghi n:ii ngê nyongo, d:ud-umbiy:e u yi u ngwo doo kwo, Yesu ní pw:ii, ngmênê Nju tpémi dpodombiy:e u kwo mbwó dniye, kwo, Ye pini ngê apu, Nê king. Kwo, U yi u ngwo a kwo, Pini n:ii nmí king ndíí ngê wunê tóó, Lóma, u d:aa nê kááfi. Kwo, Yinté pini king ndíí p:uu a d:uu yédi. Kwo, Ye pini nye pw:iipw:ii knomomê, ye king ndíí ngê yi kópu wa a ny:oo, doo u nuu u pi ngê anyi pyódu. *

¹³ Paléti ngê yi kópu yi nyongo, Yesu kuwa ye a pw:ii ngê, pi kwéli dpímo kóté kígha dé, yi ñuwo. (Yi kéli ghê chéêpí u kadakada mwiyé yé tumo, Nju tpémi yi dnye ngê u pi Nkapata.)

* 18:37: 1 Tim 6:13 * 19:7: Lev 24:16; Njon 5:18 * 19:9: Mát 27:12; Luukí 23:9 * 19:11: Njon 10:18; Dpodo 2:23; Lóma 13:1 * 19:12: Luukí 23:2; Dpodo 17:7

¹⁴ Wéni n-ii ngé Tpe:ee Kaa W-êêw:êê u Naa u l-êê díy:o tpile yilí dnye wiyewiye, yi wéni ngé yi kópu yilí u ngwo pyodo. Káádi máâ kéli dini ghi ghêlí daa yó, Paléti ngé Yesu kuwa ye a pwai ngé, Nju tpémi ye yepê, Ala nmyi king.

¹⁵ Dpodombiy:e u kwo mbwó dniye, kwo, Pw:oo we. Kwo, Vya ngi. Kwo, Kidosi nédê t:ee ngi. Paléti ngé yepê, Mumdoon nmyi king kidosi nédê wani t:oo? Kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini kní y:oo kwo, Nmí king mu ngmídi, king ndíi n:ii Lóma wuné tóó.

¹⁶ Wod:oo Paléti ngé lede kní ye yepê, Yesu núw:o yó, kidosi nédê nyi t:ee yó.

Yesu kidosi nédê u ngwo t:ee ngópu

Mátiyu 27:32-44; Mak 15:21-32; Luuki 23:26-43

Lóma lede kní y:oo Yesu núw:o ngópu,

¹⁷ Njedusalem a kuwo ngópu, ghi ngmê núw:o ngópu, yi ghi u pi Mbodo Diné. (Nju tpémi yi dnye ngé Nkolokota.) Maa p:uu Yesu ngé u kidosi chóó doo dnyinédnyiné.

¹⁸ Yi mbwini mbêmé Yesu kidosi nédê mí t:ee ngópu, pi u nkígh:ê mé miyó kidosi nédê t:ee dumo, u wéni pee ngmê t:ee ngópu, u tané pee ngmê t:ee ngópu, Yesu yi kéli ghê kidosi nédê doo ya.

¹⁹⁻²⁰ Paléti ngé u dpodo pyu ngmê ka kwo, Yesu u nta kópu d:êê ngi, apii, Yesu Nasalet pi, Nju tpémi yi king. Yi pini ngé yi kópu dyuu pyolo d:êê ngé, Nju dnye ngé d:êê ngé, Kídiki dnye ngé d:êê ngé, Lóma dnye ngé mye d:êê ngé. Yi kópu dyuu Yesu u pwo kidosi nédê t:ee ngópu. Nju tpémi yilí kní y:oo yi kópu dyuu a kp:aa ngópu, mu kópu u díy:o Njedusalem u nkígh:ê Yesu kidosi nédê mí t:ee ngópu, daa kuughê.

²¹ Kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini kní y:oo Paléti ka kwo, Lukwe díy:o chi d:êê, Nju tpémi yi king. Kwo, Alanté wochi d:êê, Kí pini ngé apu, Nê Nju tpémi yi king.

²² Paléti ngé yepê, Kópuni dí d:êê, muchoo ya. Yepê, Daani ngmêê.

²³ Dini ghi n:ii ngé Yesu kidosi nédê t:ee ngópu, lede kní y:oo u kpídi yêê tumo, tpile dyuu páadi ngé pyódu ngópu, lede ngmê u tpile dyuu ngmê. U kpídi ngmê mb:aamb:aa, kpídi d:umu daadii, kéli ghê daa dmy:ee ngmê.

²⁴ Lede kní y:oo noko yepê, nangé chaa, ng:oo kmêle, n:uu ngé wuné ng:êêní. Kópuni nmí Mí u puku yedé a tóó, yi Lóma lede páadi kní y:oo daa yi lama yi kópu ntiye ngópu. Yi kópu ala,

A tpile d:ee yêê t:oo,

A kpídi mb:aa u díy:o mye ng:oo té. *

²⁵ Yesu u kidosi u nkígh:ê pyáá páadi yi k:ii nmece kwo, Niye mbwémi Yesu u pye miyó,

Méli Kílopas u kpâm pyolo, Méli Makídala pyáá podo. *

²⁶ Yesu ngé u pye a nkígh:ê módu, kwo, Niye. Kwo, Kí n:m:ee.

²⁷ A ka pé, Kí n:nye, u kwo mb:aamb:aa ngé chi vyyuwo. U kuwó dini ghi ngé u kwo noo vyyuwo, a ngomo k:oo doo kwo.

Yesu kidosi nédê u ngwo pwene

Mátiyu 27:45-56; Mak 15:33-41; Luuki 23:44-49

²⁸ Yesu u lama doo ya, A dpodo yilí yintómu daa kêmakêma n:aa chedêchedê. U yi u ngwo doo kwo, Kópuni puku yedé a tóó ní ntiye, wod:oo yepê, Mbwa a nga d:ee chópu. *

²⁹ Wain d:áâ y:i ngmêdoo kwo. Pi ngmê ngé tpênê n:êê ngma a ngéêdí, wain d:áâ k:oo kmênê ngé, yimbwi nédê káâ, Yesu komo t:âmo mbee ngé. *

³⁰ Yesu ngé yi wain yi ndáâ, yepê, Machedê, wod:oo mbodo k:ame a ghê wo, pwene. *

Yesu u ngwo dmya ngópu

³¹ Wéni n:ii ngé Yesu pwene, yi wéni Pídaidé, womumo líme wo ndíi ngmê, ntóó yi wéni ngé kidosi nédê daapêdoo ya. Yi kópu u l-êê díy:o Nju tpémi yi kada pini kní ngmê Paléti ka lee dniye, kwo, Yélini kidosi nédê a pyede, u ntáâ yi kpáli dmi wa pwaa t:oo, lílímí ngé u ngwo paa pw:oo dniye, yed:oo awêde mípaa kmênê t:éne. *

³² Wod:oo lede yoo lee dniye, Yesu u nkígh:ê kidosi nédê n:ii d:ee dpimo ya, yi kpáli páadi kní pwaa tumo,

³³ ngmênê Yesu u kidosi chedê y:i ní dniye, yi vyyu dniye, apé, Até d:ee pw:onu, wod:oo kpáli d:ee mēdaa pwaa dumo.

³⁴ Lede ngmê ngé u kaa a ngéêdí, Yesu podo pee dmi kēpa dóó, u kaa yedé pēēdí ngé, wēê mbwaa kwodonkwodo a mbēpē knopwo.

³⁵ Yi kópu yilí a chóo a ngwolo d:ee y:oo ní módu, nténê dí d:êê té, mu kópu u díy:o yi kópu kní ye paa kélímí mbê dmyeno. *

³⁶⁻³⁷ Lede kní y:oo daa yi lama puku yedé kópu miyó ntiye ngópu, ngmê alanté, Dínê daangmēwa pwaa ngmê, woni alanté, Pini n:ii wa dmya ngmê, pi kní y:oo adnyi y:enê. *

Yesu ntóó u ngwo kmênê ngópu

Mátiyu 27:57-61; Mak 15:42-47; Luuki 23:50-56

³⁸ Pi ngmê, u pi Njósép, Adamátiya pi. Yi pini Yesu ka myedpímo kélímí, ngmênê t:mutumu, mu kópu u díy:o kada pini kní ye dpímo nkíngê. Yesu dini ghi n:ii ngé pwene,

* 19:24: Psalm 22:18

* 19:25: Mát 27:55-56

* 19:28: Psalm 22:15

* 19:29: Psalm 69:21

* 19:30: Njon 4:34

* 19:31: Deut 21:22-23

* 19:35: Njon 21:24

* 19:36-37: Ex 12:46; Tpyuu 1:7

yed:oo yi Njósép Paléti ka loo, kwo, U ntââ Yesu ntóó wan:uu kmênê. Paléti ngê kwo, U ntââ, wod:oo Yesu u kídosi chedê nmo a loo, ntóó nmo ngópu.*

³⁹ Pi m:uu nmo myeda loo, u pi Nikódimês, pini n:ii Yesu ka mgídi vy:oo mwiyé a loo. Yi pini ngê, u dpodo pyu kní yi k:ii mtyími ntee tpile péé kní ngma a ñuw:oo ngópu, tuu mb:aamb:aa. Yi tpile péé dmi yi dngdingí ndíi.*

⁴⁰ Yi máâwe dè y:oo yi mtyími ntee tpile Yesu ntóó p:uu dpímo t:emí, kpídi ngê ntóó u nkwo dpímo a kmongokmongo, mu kópu u díy:oo nmí Nju tpémi nmí pi ntóó kmênêkmênê yinté a tóó.

⁴¹ Yesu kídosi ñédê kwéli pwene u nkígh:ê myángo ngmédoo ya. Yi myángo vy:oo kpomo kamí ngmédoo ya, wunê pi ntóó y:i daangmê kmênê ngópu.

⁴² Yi lémi dè y:oo Yesu ntóó yi kpomo u mênê kmênê ngópu, mu kópu u díy:oo mgídi doo a ghayghay, doo u ntââ kuughê daapi ñuw:oo ngópu.

20

Yesu u ngwo a pii wo

Mátiyu 28:1-8; Mak 16:1-8; Luuki 24:1-12

¹ Sandé mw:aa mgídi vy:oo, Méli Makídala pyââ kpomo chedê yi loo, Yesu kwéli kmênê ngópu. Apê, Chêépí pââ ndíi n:ii kpomo t:âmo kaa ngópu, apê, Lukwe ngê atédê tpiyé wupu kwolo.

² Wod:oo mbêpê a puwâ, Saimon Pita k:ii mdoó nye a ñuwo, nyepê, Nmí Lémi ntóó kpomo u mênê kédê ngí ngmê, kwéli d:uu yé ngmê, nmí lama daa tóó.

³ Pita k:ii kpomo u chedê nyi lee knopwo.

⁴ Maa p:uu nipi nyipu mbêpê, mbêpê tédê Pita nê kuwo ngê, kpomo u chedê mwiyé n:uu ta, ngmênê kpomo u mênê ghéli dípi kee wo.

⁵ Kpomo u mênê nê tepe mbê wo, Yesu ntóó p:uu kpídi ni t:ee tumo, ni m:uu too.

⁶ Pita dini ghi n:ii ngê ta, yi ngwo kpomo u mênê kee wo, kpídi nye m:uu too.

⁷ Kpídi ni ngê mbodo a kmongo ngópu, apê, U mo mu tóó, kmongo ngmê.

⁸ Myenté kpomo u mênê my:aa kee wo, yi kópu kní y:aa m:uu too, ala kópu ka u ngwo ni kélími mbê wo, nê, Nmí Lémi kèda pyidu.

⁹ Yesu u pyidepyide p:uu kópuni puku yedê a pyede, yi ngwo ghéli dpí:p:oo w:ee too.

¹⁰ U kuwó dini ghi ngê p:oo m:ee diyé knopwo.

Yesu ngê Méli Makídala pyââ ka chóchóchó u ngwo a kema ngê

Mátiyu 28:9-10; Mak 16:9-11

¹¹ Méli kpomo chedê doo kwo, doo mbê. Kpomo u mênê yedê tepe mbê wo,

¹² enjel miyó módu, yi kpídi dè kpaapíkpaapí dè. Yesu ntóó mwiyé kwéli doo ya, yi kéli ghê dpímo ya, mbodo kwéli yé ngópu, woni y:i doo ya, woni yu dmyíno doo ya.

¹³ Ngmê ngê Méli ka kwo, Lukwe díy:oo nye mbê. Yepê, Nmí Lémi ntóó até da ngí ngmê, anyi d:uu yé ngmê.

¹⁴ Wod:oo Méli yi diyé wo, Yesu yi módu, ngmênê daa myââ.*

¹⁵ Yesu ngê kwo, Lukwe díy:oo nye mbê. Kwo, N:uu ka nye vyuwo? Méli ngê apê ngmênê, Myángo u y:enê pyu ye kwo, kwo, Ala pini ntóó dmyinê ngí ngmê, kwéli dmyin:a a yé ngmê a ka vyi ngí, n:aa lèpi, ntóó mênin:aa ng:êêní.

¹⁶ Yesu ngê kwo, Méli. Yi ngwo dini ghi ngê Méli ngê myââ, apê, Kíngê Yesu. Nju dnye ngê kwo, Laponi, u nt:u kópu nmínê nmo, Nmí Lémi. Wod:oo Yesu u nkígh:ê loo.

¹⁷ Yesu ngê kwo, Kalé nédi, mu kópu u díy:oo M:aa ka d:oonngê kee wo. Kwo, A mí nye nmyi Mí, a yâpwo nye nmyi yâpwo. Kwo, Yi pini ka n:aa koko. Kwo, A mbwó kní ye yi kópu dp:uu vyi ngí.*

¹⁸ Wod:oo Méli Makídala pyââ nmo a loo, nmopê, Nmí Lémi kídí m:uu. Méli ka kópuni a vyi too, nmo mínê nté too.

Yesu u ngwo nmí módu

Mátiyu 28:16-20; Mak 16:14-18; Luuki 24:36-49

¹⁹ Yi Sandé ntumokwodo n:ii kní yi k:ii Yesu p:uu nmeé ndiye, ngomo k:oo nmeé kwo. Keñe nmo kuwo too, mu kópu u díy:oo Nju tpémi yi kada pini kní ye nmí nkíngê mbê dniye. Wod:oo Yesu anya a pwiyé wo, nmí vy:oo ghê wo, nmopê, Mw:ââkó a tidé mbwó yoo, ala nê, namé nkíngê.

²⁰ U kuwó dini ghi ngê kóó dè nmí ngópu tpyé doo, kaa kwéli dóó ngópu, nmí ngópu nye tpyó. Dini ghi n:ii ngê nmí myââ, nmí gha dmi d:ud:umbiy:ee mb:aamb:aa ngê pyodo.*

²¹ Myombó Yesu ngê nmopê, Namé nkíngê. Nmopê, M:aa ngê dyámé mbêmê ntee a dy:ââ noo, pi kní ye yinté u nkwo n:aa dyede nmyo.*

²² Wod:oo Yesu nmo kó wââ mbê wo, nmopê, M:aa u Ghê Dmi nmyi mênê dí yé.

²³ Nmopê, N:ii yi dono wanmyi chedê t:oo, M:aa ngê yi dono u mbodo kn:ââ vyuwo wa kée té, mēdaawa a ngí té. Nmopê, N:ii p:uu M:aa u Ghê Dmi mbêmê ala kópu wanmyinê w:ee ngmê, anye, Kí pini ngê u dono dè mgími té, mēdaawa kée té, nmopê, yi pini ka wanmyi vyi ngmê, Ñono kní y:oo dè dyênê

* 19:38: Njon 7:13; 12:42 * 19:39: Njon 3:1-2 * 20:14: Luuki 24:16; Njon 21:4 * 20:17: Lóma 8:29; Hipílu 2:11-12

* 20:20: Njon 19:34; 16:22; 1 Njon 1:1 * 20:21: Njon 17:18

ngi, ye yi pini u dono M:aa ngê u mbodo kn:âa vuywo daawa keé té.

Tomas ngê Yesu u ngwo módu

²⁴ Wéni n:ii ngê Yesu nmí módu, nmí vy:o pini ngmê Tomas, pini n:ii u mbwó k:ii nipi taa knopwo, yi pini nmí vy:o dèpwo kwo, *

²⁵ wod:oo dini ghi n:ii ngê Tomas nmí módu, kwonmo, Nmí Lémi kudu m:uu. Tomas ngê nmopê, Kpêêpi u kwéli kóó dè yi p:uu daani m:uu knomomê, a kèépyââ yi kwéli p:uu daani yé knomomê, kaa kwéli dóó ngópu a kèé yi daani yé knomomê, ye daani kélímí mb:anê.

²⁶ Wiki ngmídi mî loo, Tomas u k:ii ngomo k:oo nipi nmeê kwo. K:omo tpile keñe nmo kuwo too, ngmênê Yesu anya a pwiyé wo, nmí vy:o ghê wo, Nmopê, Mw:ââkó a tidé mbwó yoo.

²⁷ Tomas ka kwo, A kèé dè ngí m:uu dé, ngèépyââ yi p:uu kèdi, a podo pee dmi kèpa ngèé mye yé. Kwo, Lukwe díy:o d:ii kélímí. Kwo, Chi kélímí.

²⁸ Tomas ngê kwo, A Lémi, nyi nmí yâpwo ndéndê.

²⁹ Yesu ngê kwo, Wochoo m:uu noo, daapíchi kélímí mb:anê. Kwo, Yélini a ka adnya a kélímí, k:omo tpile daawa m:uu nê, a ka amyednya a kélímí, yi yéli yi gha dmi M:aa ngê d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa ngê wa pyódu té. *

Kópuni u léê díy:o ala puku dmi ní d:éê ngê

³⁰ K:omo tpile Yesu ngê mbwudu yilí nmí ngópu chópu, ngmênê ala puku yedê pyile njini ní d:éê ngê. *

³¹ Ní d:éê too, mu kópu u díy:o ala kópu ka paa kélímí mbê dmyeno, pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, nmí kada pini ngê pyódu ngê, yi pini Yesu, pini n:ii Chóó Lémi Tp:oo. U ya a nga a kwo Yesu ka kélímí mbê dmyeno, u pi mbémê ghê kamí u ngwo pèdê pyw:ee yó. *

21

Yesu pyolombó u ngwo nmí módu

¹ U kuwó dini ghi ngê Yesu ngê chóóchóó nmí ngópu mê tpyó. Dini ghi n:ii ngê Nkálili Kpéni Léê u nkígh:ê nmeê ya, yi kópu nmo u ngwo pyodo.

² Nmí pyudu nmeê ya Saimon Pita ngmê, Tomas myomo, pini n:ii u mbwó k:ii nipi taa knopwo, Nétániyel pyolo, Kéna pi, Nkálili Wee u kwo p:aaní n:ii a tóó, a mbwó k:ii nye podo limo, Yesu p:uu ndiye pyu mê miyó yi k:ii.

³ Saimon Pita ngê nmopê, Vyuwó tédê n:aa lèpi. Kwonmo, Nmí k:ii lee kmêle.

Wod:oo dinki k:oo nm:uu wo dniye, mun-meen:aa vuywó. Yi mgídi nmo dyé ngê, pwoó k:oo te dèpê gho.

⁴ Mw:aamw:aa diní ghi ngê Yesu tii vuywo nmí módu, ngmênê pi daa myââ.

⁵ Nmopê, Kí tpókni. Nmopê, Pwoó k:oo te doo gho? Kwonmo, Nyââ, te doo gho. *

⁶ Nmopê, Nmyi pwoó dinki mwada pee kèé yó, yi kní ngmê wunê wupwo. Wod:oo pwoó dinki mwada pee nmí kèé ngê, te yilí a gho, doo u ntââ pwoó dinki k:oo daap:ono pèédí ngê. *

⁷ Pita ka kwonoo, Kí nmí Lémi vyílo ye kwo. Saimon Pita ngê yi nyongó, apê, Nmí Lémi ye kwo, wod:oo u paa kpídí u paa ngmê t:ángo, tpuu a ndé ngê, kpé lèe u kwo mbéka wo, Yesu ka cháâcháâ mî kee wo.

⁸ Dinki k:oo a kuwo nmoo, nmínê pwoó nmeê a paapaa. Yesu kwéli doo a kwo daa kuughê, pwoó y:i nm:uu tédí ngê.

⁹ Dini ghi n:ii ngê lyoko nmí tee dniye, nê, Yesu ngê ndyiw:e ngmê atédé kpé, te ngmê nk:éêní, mbidédi kní my:oo kwo.

¹⁰ Yesu ngê nmopê, Te n:ii da ghèpê dmi, kní ngma a ñuw:o yó.

¹¹ Saimon Pita dinki kn:ââ ghê nmo a loo, pwoó nipi lyoko nmo pèédí ngê. K:omo tpile te ndii yono y:a limo y:a mê pyile y:i a ghê, ngmênê pwoó daa chaa ngópu.

¹² Yesu ngê nmopê, A pwiyé dmyeno, nté anyi ma yó. U kwo nmí nkíngê mbê dniye, u kwo mèdaap:oo póó dniye, Nyi n:uu, mu kópu u díy:o nmí lama doo ya, Kí nmí Lémi.

¹³ Wod:oo Yesu ngê mbidédi a ngèédí, nmo a kpo, te nmo myedê kpo.

¹⁴ Yesu ngê yínté chóóchóó pyolombó nmo a kèma ngê, kpèêní mwâ a pii wo. *

Yesu Pita k:ii u ngwo dpimo danêmbum

¹⁵ Kmaapí yinmo kéli ngê, Yesu ngê Saimon Pita ka kwo, Njon tp:oo. Kwo, Mum-doo kí yéli yi nódo a nuu ghi dnyinté a tóó, ngmênê nyi mu ngmídi a nuu ghi ndéndê ngê nódo a tóó? Pita ngê kwo, Nyââ, a Lémi. Kwo, Lama ka tóó nê, nuu ghi a nódo ka tóó. Yesu ngê kwo, A sipi w:uu chi mbonombono. *

¹⁶ Myombó Yesu ngê Saimon ka kwo, Njon tp:oo. Kwo, A nuu ghi nódo a tóó? Pita ngê kwo, Nyââ, a Lémi. Kwo, Lama ka tóó, nuu ghi a nódo ka tóó. Yesu ngê kwo, A sipi w:uu chi y:enê. *

¹⁷ Pyolombó Yesu ngê Saimon ka kwo, Njon tp:oo. Kwo, Mum-doo a nuu ghi nódo a tóó? Pita u nuw:o dono ngê pyodo, mu kópu u díy:o Yesu u kwo pyolo póó wo, kwo, A nuu ghi nódo a tóó. Yesu ka kwo, A Lémi, kópu yilí yintómu lama ka pyede. Kwo, Lama ka

* 20:24: Njon 11:16; 14:5 * 20:29: 1 Pita 1:8 * 20:30: Njon 21:25 * 20:31: Njon 3:15; Lóma 1:17; 1 Njon 5:13

* 21:5: Luukí 24:41 * 21:6: Luukí 5:4-7 * 21:14: Njon 20:19,26 * 21:15: Mát 26:33 * 21:16: Dpodo 20:28;

tóó, nuu ghi a nódo ka tóó. Yesu ngê kwo, A sipi w:uu chi mbonombono, mb:aamb:aa ngê cha a chedêchedê y:amîy:amî dé.

¹⁸ Kwo, Ndê kópu nga ngmên:aa tpaépê. Kwo, Dini ghi n:ii ngê pi ngémî ngê nyoo a ya, malêti maa nyimo t:emî, nuw:o ngê ghini u pi dpîmo tpaépê, y:i nyimo lêpi. Kwo, Dini ghi n:ii ngê vy:enevy:ene kêpa anyin:aa kwo, pi ngmê ngê yedê nedê amî t:ee ngi, ghini u yi nga daadí kwo, y:i wa núw:o ngi, ngêê dê y:i wa chámê dê, u ngwo wa km:êê ngi. *

¹⁹ Kwo, Cha a nj:ii nê. Yesu ngê Pita u pwopwo u maa yinté nmo a kêma ngê, u ngwo nmo w:ee ngê, nê, Pita ngê Chóó Lémi u pi yi pwopwo tédê wa knî.

Kópuni Yesu ngê a p:uu vvu

²⁰⁻²¹ Pita u kuwó yi diyé wo, yi m:uu noo, apê, Pini n:ii Yesu u nuu u pi ngê a tóó, mu kwo. Apê, Kmaapî tédê Yesu ka vyîlo yi póó wo, kwo, N:uu ngwódo ngê angmê ghê. Wod:oo Pita Yesu ka póó wo, kwo, A Lémi, Kî pini ngê lukwe ngmêwa pyódu? *

²² Yesu ngê kwo, K:omo ngê u ya a nga wo kwo, Kî pini choo ya, u dí anê diyé, ye lukwe díy:o yi kópu p:uu nye nuw:o. Kwo, Cha a nj:ii nê.

²³ Kópuni Yesu ngê Pita ka vvu, yi kópu u l:êê díy:o Yesu u yoo knî y:oo ala kópu a tpaépê ngmê, apu, Nê daawa pw:onu. Ngmênê Yesu ngê daa vvu, Nê daawa pw:onu. Ala kópu yi vvu, K:omo ngê u ya a nga wo kwo, Nê choo ya, u dí anê diyé, ye lukwe díy:o yi kópu p:uu nye nuw:o.

A kuwókuwó kópu

²⁴ Yi kópu yilí a ngópu pyodo, a ngwolo dê y:oo m:uu tumo, u ngwo dí d:êê té. K:omodanê kópu d:oongmê d:êê ngê. *

²⁵ Yesu ngê kópu mê yilí d:uu ngê. Yi kópu yilí yintómu w:oo d:êê too, pi knî ye doo u ntââ ngê paa pyódu, daapédê kp:aa t:oo.

Wu u dí. *

* 21:18: 2 Pita 1:14; Njon 13:36

* 21:20-21: Njon 13:23-25

* 21:24: Njon 19:35

* 21:25: Njon 20:30

YESU U DYÉPI YOO YI DPODO

Yesu u yoo yilí ngé u ngwo pyodo, ala u danêmbum. Nkéli dnye ngé u pi Acts, Mísima dnye ngé u pi Toualali, nmínê nmo, Yesu u dyépi yoo yi dpodo. Pini n:ii ngé d:êê ngé, u pi Luukí, Antiyóka pi, yi pini kpeede ngé doo ya. Dye ghi kní ngmê ngé Póól dpímo yámuyámu, yi kópu u l:êê díy:o ala kópu yinê d:êê ngé, apê, Tí dówas nmo kuwo ngé, Samótídési nmí lee dnye. (Dpodo 16:11)

Mâawe ndíi ngmê, u pi Tiyopilas. Luukí ngé u yi doo kwo, Tiyopilas ngé Yesu u ngwo yi l:êê ghi dmi mb:aamb:aa ngé pêdê w:ee ngé. Yi kópu u l:êê díy:o Luukí ngé u puku miyó d:êê ngé, ngmê Yesu u danêmbum, woni ala puku, u pi Yesu u dyépi yoo yi dpodo.

Nmí lama mb:aamb:aa ngé daa tóó, Luukí ngé ala puku ló m:aani ngé a d:êê ngé. Ndoó apê Yesu m:aani n:ii ngé pwene, m:ââ 28 mí loo, Luukí ngé ala puku u ngwo a d:êê ngé. U kuwó dini ghi ngé m:ââ mé 9 mí loo, Lóma tpémi y:oo Njedusalem u ngwo a pw:oo ngópu. Yi m:aani 70, ala ngwo 1970 u pwo.

Luukí ngé Tiyopilas ka u puku dê yi kakémê u ngwo chámê ngé

¹ Mw:ââkó Tiyopilas.

Ala kópu yilí a mwiyémiyé puku yedê ní d:êê ngé, Yesu ngé kópuni yilí d:uu ngé, myenté pi kní yi nuwo kópuni yilí kwólu, u dí, wéni n:ii ngé u Mí ka mí kee wo.

Yesu ngé p:uu ndiye pyu kní ye chóochóó u ngwo ye a kéma ngé

² Yesu dini ghi n:ii ngé pwene, mēda pii wo, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngé ngópu, u dyépi kní ye u kópu yilí a kuwo ngé, yélini mwiyé a ngmídi ngé. *

³ Yi dpodo p:uu wo podo y:a chedê ngé, daa ng:êêntómu chóochóó ye dpímo a kēmakēma, wod:oo yi lama mb:aamb:aa ngé yaa wo, apê, Kí pini ndéndê ngé mēdê pii wo. Yi dini ghi ngé Yesu ngé daa ng:êêntómu chóochóó ye a kēma ngé, Chóó Lémi kóó k:oo wowo p:uu ye dpímo danêmbum. *

⁴ Dini ghi n:ii ngé Yesu p:uu ndiye pyu kní yi k:ii nipi dnye ya, Yesu ngé yepê, Njedusalem kēdmyenēngé kuwo ngmê. Yepê, M:aa u yeedyeede mwiyé dmyinê t:âât:ââ, kópuni p:uu nmye noo a danêmbum. Yepê, Yinê wa wêdêwêdê kalé nmyo. *

⁵ Yepê, Njon ngé mbwaa paa yoo dpímo a kmēnēkmēnē dé, ngmēnē m:ââ m:ii M:aa ngé chóó u Ghê Dmi u mēnê wa kmēnē nmyo. *

Yesu u Mí ka u ngwo kee wo

Mak 16:19-20; Luukí 24:50-53

⁶ Dini ghi n:ii ngé Yesu u dyépi kní yi k:ii nipi a wó, u kwo póó dnye, kwo, Nmí Lémi. Kwo, W:êê tpémi y:oo ala kópu m:uu ka a vyi ngópu, apê, Dini ghi n:ii ngé Chóó Lémi ngé mb:aamb:aa ngé wa a ngee nmo, nmo Yisiléli tpémi nmí mbodo dmi mudu y:i wa y:ââ, kn:aa yéli yi kada pini ngé am:oo pyaa dmi. Kwo, Yi kópu ala ngwo a pyodopyodo?

⁷ Yesu ngé yepê, Kópuni wa pyódu, M:aa ngé yi dini ghi u kópu chóó wa vyi. Yepê, Yi dini ghi nmyi lama daawa y:ââ. *

⁸ Yepê, M:aa u Ghê Dmi dini ghi n:ii ngé nmyi pwo wa a ghú, yepê, d:ud:umbiy:e wa wêdêwêdê kalé nmyo, pi kní ye a p:uu u nkwo anmyin:aa danê, Njedusalem tpémi ye, Njuda tpémi ye, Samédiya tpémi ye, myenté dyámê ghi yintómu kní yi mbémê. *

⁹ U danêmbum dini ghi n:ii ngé a kéli ngé, wod:oo Chóó Lémi ngé mbóó p:uu yi ngópu kmungo, apê, Nkalí too pee vy:oo ad:uu tiy:e.

¹⁰ Dini ghi n:ii ngé mbóó p:uu kee wo, p:uu ndiye pyu kní y:oo yi ngwolo dmi dēpê y:ee ngópu, mbóó p:uu mudnye vuywo, wod:oo pi yi nkigh:é miyó adí m:uu ngmê, yi kpídí dē kpaapikpaapi dē.

¹¹ Yi tpódu y:oo yepê, Nkálili tpémi. Yepê, Lukwe díy:o al:ii nmye kwo té? Yepê, Lukwe anmye y:enê ngmê, mbóó p:uu? Yepê, Ye pini Yesu, pini n:ii nmyi ngópu dé kee, u Mí ka, yepê, mbóó p:uu u Mí ka ntee dé kee, díyo dyámê mbémê yinté amédê díyê. *

Métayas ngé Njudas u daa u ngwo a k:ââdí ngé

¹² U kuwó dini ghi ngé Yesu u dyépi kní y:oo mbu mbodo Olipi a kuwo ngópu, Njedusalem mé díyê dnye, daa ndíi máádi ghi tp:oo yi kalé ngópu. (1 km.)

¹³ Dini ghi n:ii ngé Njedusalem taa dnye, yi ngomo ghi u mēnê mí kee dnye, kwéli dnya a ya. Yi pi dmi Pita ngmê, Njon my:omo, Njems pyolo, Andru podo, Pilipi limo, Tomas wono, Mbatolomyu pii, Mátiyu wolo, Njems Alipayas tp:oo tówo, Saimon yono, n:ii ngé u yi doo kwo, Lóma tpémi nmí ngm:ii kalé té, Njudas Njems tp:oo mé ngmê.

¹⁴ Dye ghi yintómu nipi dnyimo ngépê, py:ââ kní yi k:ii, myenté Méli Yesu u pye ghee kní mye yi k:ii.

¹⁵⁻¹⁶ Wo ngmê ngé pi yonoy:a mé myoya nipi dnye ya, yélini Yesu ka dnye kélímí. Wod:oo Pita yi vy:o ghêédí wo, yepê, A tídê mbwó yoo. Yepê, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngé Dépidi ka Njudas p:uu kópuni a vyu, yi kópu Dépidi ngé puku yedê u nkwo a d:êê ngé, yepê, doo u nt:ââ Njudas ngé yi kópu daapi

* 1:2: Luukí 24:51 * 1:3: Luukí 24:36-49; Dpodo 10:41

Mát 3:11 * 1:7: Mak 13:32 * 1:8: Mát 28:19; Dpodo 2:32; 5:32; Epeso 3:16 * 1:11: Luukí 21:27; Tpyuu 1:7

* 1:15-16: Psalm 41:9

kn:aadi ngê, ndêndê ngê ntiye ngê. Yepê, Yi Njudas Yesu u kwódo ngê vyílo yi ghê wo, dini ghi n:ii ngê Yesu mí ngímí ngópu. *

¹⁷ Yepê, Njudas nmí vy:o pini ngmê, mu kópu u díy:o Yesu ngê a ngmídi ngê, u k:ii nipi nmímó dpodo.

¹⁸ (Dini ghi n:ii ngê Njudas Yesu u kwódo ngê ghê wo, Nju tpémi yi máawe ndíi kní y:oo u kwo yi ngópu, yi ye ndapí ngê Njudas ngê têpê ghi ngmê pwila ngê. Njudas ngê tpéé kópu vvyu, apê, Ayii! Yesu u kwódo ngê m:aa ghê wo. Wod:oo chóóchóó mbwámê a náká ngê, têpê mbêmê dymimê wo, daa piyiyé wo. Ntóó mbwó wo, km:oo pwaa wo, ñukní a pwii wo. *)

¹⁹ Njedusalem tpémi y:oo yi kópu dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, yi têpê ghi u pi ntaa ngópu, apê, Wêê u têpê ghi, yi chóó yi dnye ngê, Akeldama.)

²⁰ Pita ngê yepê, Dépídi ngê wéti puku yedê ala kópu a d:êê ngê, apê,

U ngomo podó ngê paa pyaa we,

pi yi daapichoo ya.

Yepê, ala kópu myedê d:êê ngê, apê,

Kn:aa pini ngmê ngê dpodo têdê u d:aa pedê káádi ngê, *

²¹⁻²² Pita ngê yepê, Pi ngmê ngê Njudas u d:aa modo káádi ngê, pini n:ii u lama a tóó, Ndêndê ngê Yesu a pii wo. Yepê, Yi pini ngê pi kní ye choon:aa tpaápê, Yesu ndêndê ngê a pii wo. Yepê, Alanté pini u ntáá, pini n:ii dye ghi yintómu nmí vy:o doo kwo, kn:áá Njon ngê Yesu mbwaa paa mwo a kmênê ngê, u dí Yesu u Mí ka mí kee wo.

²³ U kuwó dini ghi ngê pi miyó a pyw:ee ngópu, Mêtayas pini dê Njósép Sapasí tp:oo, u pi mo a tóó, Njastas.

²⁴ Dini ghi n:ii ngê a pyw:ee dumo, Yesu ka dnye ngêpê, kwo, Mw:áákó nmí Lémi, doo u ntáá ala pini dê daanmí chámê dé, ngmênê nyi u ntáá, mu kópu u díy:o pi yintómu yi gha dmi lama dé. Kwo, Pini n:ii nyinê ngmídi ngê, kwo, nmí nuw:o ñedê yimi a téní.

²⁵ Kwo, Yi pini nyépi ngê wa pyódu, nipi u k:ii anmí dpodo, Njudas u d:aa yinê wa a káádi, mu kópu u díy:o Njudas ngê ka a kuwo nmoo, chóó angénté kí pyodo.

²⁶ U kuwó dini ghi ngê Pita yi ngópu doo ng:oo, Mêtayas u ngwo a pyw:ángo, wod:oo yi pini ngê Njudas u d:aa yinê a káádi ngê, dyépi y:a mé ngmê kní yi vy:o mí ghê wo.

2

Yesu u yoo kní ye Chóó Lémi u Ghê Dmi u ngwo a gho

¹ Dini ghi n:ii ngê Yesu pwene, wo limoy:a mí loo, Nju tpémi yi naa ngma a pwaa wo, u pi Péntikos. *

² N:ii dé Yesu ka dnyimo kélímí, yi nááli têdê nipi a da wo, wod:oo mbóó p:uu yópu ndíi u dnye ngmê ny:ee ngópu. Ngomoni k:oo dnye kwo, pi yintómu kní y:oo mye ny:ee ngópu.

³ Wod:oo ndê dóó yilí m:uu ngópu, chaa wo, yi ndéni dóó yi mbêmê ntémwintémwi ghê wo. *

⁴ Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê yi yéli yintómu yi gha dmi a ntee too, u ntáá ngê pyódu too, wod:oo daa dnye ngmídi ngê dnye mbumu. Yélini Njedusalem doo kwo, yi kópu dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, wod:oo yoo nipi a wó. *

⁵ Yi dini ghi ngê Nju tpémi daa dyámê pee ngmídi mbêmê dnya a ya. Epilham yi kn:áá mu ngmídi, Chóó Lémi yi yápu mu ngmídi, ngmênê yi dnye u mo u mo dé. Dye ghi kní ngmê ngê Njedusalem naa têdê dnyimo lèpi.

⁶⁻⁸ Yi yéli y:oo Yesu u yoo yi dnye dmi dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, apê, Kí lónté kópu? Apê, K:omo tpilé kí yéli yintómu Nkálili tpémi, yi dnye mu ngmídi, ngmênê nmí dnye ngê nmí dnye ngê ka mbumu té. Apê, Lukwe y:e ngmêdê pyódu?

⁹⁻¹⁰ Apê, Nmo kní ngmê Pátiya tpémi, Midiya tpémi, Elam tpémi, Mbápiilon tpémi, Njuda tpémi, Kapadosiya tpémi, Pontós tpémi, Esiya tpémi, Pídichiya tpémi, Pamípiliya tpémi, Yichip tpémi. Apê, Nmo kní ngmê Sadéni tpémi, Lipiya wee u kwo nmo ndê dnye.

¹¹ Apê, Nmo kní ngmê Lóma tpémi, woni kní yi kn:áá Epilham, woni kní yi chóó Nju pi ngê pyaa dnye. Apê, Nmo kní ngmê Kíditi tpémi, nmo kní ngmê Alépiya tpémi. Apê, K:omo tpilé nmí dnye daa ngmídi, ngmênê kí yéli y:oo nmí dnye ngê nmí dnye ngê ka mbumu té, Chóó Lémi ngê ndíi kópuni d:uu too, nmo ka tpaápê t:oo. *

¹² Kópuni pyodo d:ud:umbiy:e dêpê w:ee ngópu, noko yepê, Kí lónté kópu?

¹³ Pi yilí kní y:oo yi kópu vyi ngópu, ngmênê woni kní y:oo noko yepê, Kêdê ghéti dmi, mbwaa dé nda ngmê.

Pita u kópu dyuu

¹⁴ U kuwó dini ghi ngê Yesu u dyépi y:a mé miyó yintómu ghêédí dnye, Pita pi kní ye dpodombiy:e mbwolo, yepê, Nju tpémi. Yepê, Yélini Njedusalem dmyinê dáá, yepê, a ka nga a ng:aa mbê dmyeno. Yepê, Kópuni dê pyódu, u kakémê nmye n:aa cháméchámê.

¹⁵ Yepê, Ala kópu dnye vyi ngmê, Kí tpókní y:oo mbwaa dé nda ngmê. Yepê, Kêle, ngmênê mbwaa dp:oo ndá, mu kópu u díy:o doo u dye ghi, káádi ngê daa ndíi mbóó ghi yedê kuwo.

¹⁶ Yepê, Kí tpókní yi k:ii daa mbwaa yidpi nda, ngmênê kópu kami nmo ngmêyi t:aa,

* 1:18: Mát 27:3-10; Luukí 22:22

* 1:20: Psalm 69:25; 109:8

* 2:1: Deut 16:9-11

* 2:3: Mát 3:11; Njon 3:8

* 2:4: Njon 14:17; Dpodo 4:31; 10:44-46; 19:6; Mak 16:17

* 2:11: Tpyuu 7:9

Njowel wunê kópuni p:uu doo a danê, Chóó Lémi u komo u ngwo mwo a kââ. Yepê, Njowel ngê Chóó Lémi u kópu wunê alanté mwo a d:êê ngê, apê,

¹⁷ Dini ghi n:iî ngê tpile yilî yintómu machedê ngê wadí pyodopyodo, a Ghê Dmi mwiyé wanê dy:ââ, pi yilî yintómu yi mênê wa kee.

Nmyi tp:ee dmâadima y:oo a komo pi knî ye adnyin:aa kapî, máawe knî ye yi wóó k:oo a kópu dyuu ana a tpapê dé. *

¹⁸ Yi dini ghi ngê daa kada pini knî ye yi mo a Ghê Dmi wanê dy:ââ,

ngmênê a yoo yintómu knî ye a Ghê Dmi amyenê dy:ââ,

yélini a ka adnya a ng:aa.

Yi yéli y:oo a komo y:oo adnyin:aa kapî.

¹⁹⁻²⁰ Mbóó p:uu kópu ndiî yilî anîn:aa d:uud:uu, dyámê mbêmê yinté amyenîn:aa d:uud:uu dé. Yi ngwo dini ghi ngê wêê wa pwii, ndê wa taa, dpudu ndiî ngê wa pyódu, kâádi ngêê nkaa vy:oo wa ch:iy:e, d:ââ wêê kuu ngê wa pyódu, u kuwó dini ghi ngê pi yilî wanî kpada.

²¹ Yi dini ghi ngê pini n:iî ngê a ka wa vyi, Ngee nédi,

yi pini wanî ngee.

²² Pita ngê yepê, Yisiléli tpémi. Yepê, A kópu dyuu dpî ny:ee yó. Yepê, Chóó Lémi ngê u yi doo kwo, Pi knî yi lama paa yaa we, awo, Chóó Lémi ngê Yesu yinê a dy:ââ ngê. Yepê, Yi kópu u l:êê díy:o Chóó Lémi ngê Yesu yinê a wêdêwêdê kwólu, mbwuudu yilî u ngwo doo chap. Yepê, Yi kópu nmyi lama ka tóó, mu kópu u díy:o Yesu ngê yi kópu yilî nmyi ngópu doo d:uud:uu. *

²³ Yepê, Chóó Lémi ngê u dy:oo wunê a chápwo, apê, Díyo Yesu amî mgîmî ngmê, amî vya ngmê. Yepê, Yi kópu nmyi ntiye ngópu, Yesu nmyi mgîmî ngópu, Lóma tpémi ye nmyi y:ee ngópu, vya ngópu, kîdosi ñedê t:ee ngópu. *

²⁴ Yepê, Yesu nmyi vya ngópu, ngmênê Chóó Lémi ngê mēdē pyidu ngê. Yepê, Yi dono vy:o mēdē y:àngo, mu kópu u díy:o doo u ntââ pwopwo ngê daapēdo tpyé.

²⁵ Yepê, King Dépidi ngê Yesu u kópu dyuu wunê alanté a d:êê ngê, apê,

A lama a tóó, A Lémi ngê daawa kuwo nê, yinê a ngēêpî nê, dono daangmanê pyw:oo. *

²⁶ Yi kópu u l:êê díy:o a gha mb:aamb:aa ngê a tóó,

Chóó Lémi n:aa chaa kîgha ngê.

A Lémi, k:omo tpile wanî pw:onu, wanyinê ngee nê.

²⁷ Yélini pw:oo dniye, yi yéli yi vy:o daanyinê kuwo nê, wanyinê ngî nê, tēpê ngê daawa ma nê,

mu kópu u díy:o nyi mu ngmidi a kada nye tóó.

²⁸ A ghê a ka aményinê diyédiyé kwolo.

Dini ghi n:iî ngê am:aa m:uu ngi,

a gha mb:aamb:aa ngê am:iî pyódu.

²⁹ Pita ngê Nju tpémi ye yepê, A tidê mbwó yoo. Yepê, Nmî máawe ndiî Dépidi u kakémê nmye n:aa cháméchámê. Yepê, Wunê ló dini mwo a pwene, kî kmênê ngópu, awêde kpê ala p:aani ka tóó. *

³⁰ Yepê, Chóó Lémi u komo yinê dpîmo a kapî, kópuni Chóó Lémi ngê u kwo a vyu, yi kópu u lama mb:aamb:aa ngê doo ya, kwo, Nii ñedê pi ngmanê ngmidi, yi pini nyoo yi king ngê wa pyódu. Kwo, Ntee nye tóó, yintoo king ngê wa pyódu. *

³¹ Yepê, Dépidi u lama doo ya, Pini n:iî Chóó Lémi ngê a ngmidi ngê, dini ghi n:iî ngê wa pw:onu, tēpê ngê daawa ma, amēdē pyidu. Yepê, U l:êê díy:o Dépidi ngê yi kópu u ngwo d:êê ngê. *

³² Yepê, Dépidi pini n:iî p:uu doo a danêmbum, yi pini ndēndē ngê Yesu. Yepê, Dini ghi n:iî ngê pwene, Chóó Lémi ngê mēdē pyidu ngê, nmo yintómu nmî ngwolo knî y:oo kinnî módu, Yesu mēka a pii wo. *

³³ Yepê, Chóó Lémi ka mē kee wo, u nkigh:ê mîmî yaa wo, u che p:ââ pee ngê mîmî pyodo. Yepê, Nmî Mî ngê kópuni wunê a vyu, yi kópu u ngwo dē d:uu, Yesu ka chóó u Ghê Dmi dē y:oo, nmo yinê myedê dy:ââ.

³⁴ Yepê, Yesu mbóó p:uu ntee kee wo, Dépidi yinté mēdaa kee wo, ngmênê Dépidi ngê chóó u kópu dyuu alanté wunê a d:êê ngê, apê,

Chóó Lémi ngê a kada pini ka kwo,

Mî ndiî ngê n:aa pyépi

a che p:ââ pee ngê chi ya,

pi yintómu chi y:enê dé. *

³⁵ Yélini m:uu a l:êê té,

díyo anî vya té,

nyi yodo u maknopwo wanî yé té.

³⁶ Pita ngê yepê, Yisiléli tpémi. Yepê, Ala kópu ka dmyinê kélímî, Yesu pini n:iî kîdosi ñedê nmyi t:ee ngópu, yi pini Chóó Lémi ngê a ngmidi ngê, nmî kada kââ.

³⁷ Pi knî y:oo yi kópu dini ghi n:iî ngê ny:ee ngópu, tpéé kópu mí vyi ngópu, yi gha dmi d:ud:umbiy:e dono ngê pyodo, Pita u pyipe knî yi k:iî nipi ye póó dniye, yepê, Nmî mbwó yoo, ló kópu ngmanmî d:uu? Yepê, Chóó Lémi ngê ntââ nmo awēde wunê vyími. *

* 2:17: Joel 2:28-32 * 2:22: Njon 3:2 * 2:23: Dpodo 4:27-28; 1 Pita 1:20 * 2:25: Psalm 16:8-11 * 2:29: 1 Kings 2:10; Dpodo 13:36 * 2:30: Psalm 132:11 * 2:31: Psalm 16:10 * 2:32: Dpodo 1:4,8; 7:55-56; 1 Pita 3:22 * 2:34: Psalm 110:1 * 2:37: Dpodo 16:30-33

³⁸ Pita ngê yepê, Nmyo ngmêngmênté nmyi dono a kuwo tóó, Yesu u pi ngê mbwaa paa nmo kmênêkmênê nmyo, yed:oo nmyi dono mēdaadi ya, Chóó Lémi ngê u kuwo wa kéé té, mēdaawa a ngí té. Yepê, Yi dini ghi ngê Chóó Lémi ngê u módó yeedeeyeede nmye wa a kē, chóó u Ghê Dmi nmyi mēnê wa kee.

³⁹ Yepê, Chóó Lémi ngê chóó u Ghê Dmi nmye wa a dy:ââ, nmyi tp:ee dmââdima yi kii, yélini kuughê wunê kwo mye yi k-ii. Yepê, Chóó Lémi ngê yélini wa a ngmídi, yi yélini u yoo vy:o wa kââ, chóó u Ghê Dmi ye wa a dy:ââ, yi mēnê wa kee. *

⁴⁰ Pita ngê pi kní ye daa kópu ngmídi vyyu, doo kwunokwuno dé, yepê, Mw:ââkó a tidé mbwó yoo, yélini kní y:oo Yesu vya ngópu, yi yélini mwo a kuwo tóó, mu kópu u diy:o Chóó Lémi ngê daa pēdē kpada nmyine.

⁴¹ Pi yilí Pita ka kēlímí mbē dnyie, yi yélini dyépi kní y:oo Yesu u pi ngê mbwaa paa dnyie kmēnēkmēnē dé, pi pyolo yono yono y:a yi wéni ngê Yesu u yoo vy:o ghē dnyie. *

⁴² Yi yélini dyépi kní yi p:uu dnyimo ndiye, yi nuw:o dmi ngmídi ngê dpímo ya, nipi dnyimo ngépê, nipi dnyimo kmaapí, Yesu ngê mbídedi ntee puwá, wain ntee ye y:àngo, yi kópu yinté u nkwo dnyimo d:uud:uu.

Yesu u yoo ntee dnyimo ya

⁴³ Yesu u dyépi kní y:oo mbwudu yilí dnyimo chap, pi yoo yi nyepényepé u kópu ngê dpímo pyodopyodo, apu, Kí tpókni y:oo lónté kópu ka d:uud:uu t:oo. *

⁴⁴ Yélini Yesu ka dnyimo kēlímí, yi nuw:o dmi ngmídi ngê dpímo ya, yi tpile noko dnyimo yémí dé. *

⁴⁵ Yi tpile kuwa dnyimon:aa yémí dé, pi kní y:oo ye dnyimon:aa pywupwí dé. Yi tpile kní yi pywuu dnyimo a neñe, yi vy:o pinté kní ye dnyimon:aa yémí.

⁴⁶ Dye ghi yintómu Chóó Lémi u ngomo k:oo nipi dnyimo a wó, yi ngomo k:oo yi ngomo k:oo nté nipi dnyimo pípi, yi gha dmi mb:aamb:aa ngê dpímo ya, dnyimo numo yeedeeyeede, noko dēdnyimo mtíkó, Chóó Lémi dnyimo chaa kígha. *

⁴⁷ Kuwa tpémi y:oo apu, K:uuchēm u yoo. Dye ghi yintómu nmí Lémi ngê pi dpímo ngēēpi dé, u ngwo u kwo dnyimo kēlímí, u yoo vy:o dnyimon:aa wowo, u yoo yinté yilí ngê dpímo pyodopyodo. *

3

Pita Njon y:oo kpálí kpēē u ngwo pyi ngópu

¹ Wo yintómu kní yi k:oo Nju tpémi Chóó Lémi u ngomo k:oo dnyimon:aa ngépê, dini ghi n:ii ngê kââdi t:ono dpímo wowo, u ngwo

dnyimo koko. Wo ngmê ngê Pita pini dé Njon yi ngépê tēdē até yi lee knopwo. Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi u ngomo k:oo dpímo koko, keñe n:ii u pi K:uuchēm u keñe,

² yi keñe nkígh:é pi ngmê m:uu ngópu, kpálí dé kpēē dé. Yi pini dini ghi n:ii ngê mwo a ta, yinté dpímo ya, kpálí dé kpēē dé, dēdpímo m:ii. Dye ghi yintómu yi pini u pyipe kní y:oo dnyimo dnyinēdnyinē, yi keñe nkígh:é dnyimon:aa yiyé. Yélini ngépê tēdē dnyimo koko, yi kpálí kpēē ngê ndapí ye dpímo dnyinē. *

³ Dini ghi n:ii ngê yi kpálí kpēē ngê Pita pini dé Njon m:uu doo, yepê, Ndapí a ka ngma a kē nyoo.

⁴ Até yidpímo y:enē, Pita ngê kwo, Ngí m:uu nyédi.

⁵ Wod:oo ye até yi vyyu wo, apê ngmēnē, Tpile a ka ngmē wunē kuwo ngmē.

⁶ Pita ngê kwo, Ndapí a ngópu daa tóó, ngmēnē kópuni a mēnē a tóó, vyílo nga yinínē kuwo. Kwo, Yesu Kédisu Nasalet pi u pi ngê n:aa ghēémí kapi ngi. *

⁷ Kwo, Gh:ēédē. Wod:oo u wéni pee kele, ghēémí kââ. Yi dini ghi ngê yi pini yu nd:oo dé wēdēwēdē ngê pyaa knopwo, mbēka wo, ghēémí ghē wo, wod:oo doo paa.

⁸ Wod:oo yi pini Pita pini dé Njon yi p:uu kele, Chóó Lémi u ngomo k:oo nipi mē kee dnyie. Yi ngomo k:oo doo m:ii, doo mbēka, Chóó Lémi modoo chaa kígha.

⁹⁻¹⁰ Pi kní y:oo dini ghi n:ii ngê m:uu ngópu, mya ngópu, apê, Kí kpálí kpēē. Apê, Dye ghi yintómu K:uuchēm u keñe t:ámo kídpímo yáâyáâ, pi kní ye y:i dpímo ndapí dnyinē. Apê, Ala ngwo mb:aamb:aa ngê mēka m:ii, Chóó Lémi myeka chaa kígha. Apê, Kí lónté kópu? Apê, Lukwe u ngwo ngmēdē pyódu?

Pita ngê kpálí kpēē p:uu kópuni vyyu

¹¹ Pita Njon y:oo pini n:ii pyi ngópu, yi pini yi kélē kele, yi kēé dé ngmí doo. Chóó Lémi u ngomo dini ghi n:ii ngê dnyia a kuwokuwo, ghi ngmê y:i lee dnyie, u pi Solomon u ngomo ghi. Yi kēlí ghē pi yintómu a da wo, Noko yepê, Vyyu! Apê, Kí tpódu y:oo kí pini lónté dé pyi ngmê?

¹² Pita ngê yoo dini ghi n:ii ngê módu, yepê, Yisiléli tpémi. Yepê, Lukwe diy:o nmye liya té? Yepê, Lukwe diy:o nmye y:enē nyo? Yepê, Daa nyi chóó nyi wēdēwēdē ngê dnyie pyi. Yepê, Daa nyi chóó nyi l:éé ghi u diy:o kí pini dé pyiyé.

¹³ Yepê, Kéle. Yepê, Chóó Lémi ngê yinē dé pyi. Yepê, Nmí yâpwo njini, pini n:ii ka nmí kn:ââ Epílaham dpímo a ngépê, tp:oo Yisak u kwo myedpímo a ngépê, Njakóp u kwo myedpímo a ngépê, yepê, pini n:ii ka nmí kn:ââ yoo dnyimo a ngépê, yepê, yi yâpwo

ngê ala pini yinê dê pyi, mu kôpu u dîy:o u yi u ngwo a kwo, A dpodo pyu Yesu u pi ndîi ngê paa pyaa we. Yepê, Yi pini nmyi mgîmî ngôpu, Paléti ka nmyi y:ee ngôpu. Yepê, K:omo tpile Paléti ngê u yi doo kwo, Yesu nî pw:ii, yepê, ngmênê nmyi mb:ii ngôpu. *

¹⁴ Yepê, Yesu ngê Chóó Lémi mu ngmîdi u dnye doo nyêem, kôpu dono daangmê d:uu ngê, ngmênê u wépi nmyi pwaa ngôpu, Paléti ka nmyi vyi ngôpu, kwonye, Yesu vya ngi, Mbadapas pw:ii ngi.

¹⁵ Yepê, Mbadapas pi vye pyu, yi pini nmyi pw:ii ngôpu, Ghê u Kn:ââ nmyi vya ngôpu. Yepê, Nmyi vya ngôpu, ngmênê Chóó Lémi ngê mēda pyidu ngê. Yepê, Yi kôpu nmî chóó nmî módu. *

¹⁶ Yepê, Vyîlo yi Yesu u wêdêwêdê mbêmê ala kpâli kpêê dnye pyi. Yepê, Kôpuni dmye m:uu ngmê, kôpuni nmyi lama a tóó, yepê, yi kôpu Yesu u pi ngê dnye d:uu, mu kôpu u dîy:o u kwo nye kélîmî mo. Yepê, Yi kôpu u l:êê dîy:o ala pini nmyi ngôpu dê pyiyé. Yepê, Nmyo yintómu kîdmye m:uu ngê.

¹⁷ Yepê, A tidê mbwó yoo. Yepê, Dini ghi n:ii ngê nmyi kada pini knî yi k:ii Yesu nmyi vya ngôpu, nmyi lama dēpwo ya, Yi pini Chóó lémi ngê a ngmîdi ngê. *

¹⁸ Yepê, Chóó Lémi u komo kapî pyu knî y:oo wunê yinté kôpu a vyi ngôpu, apê, Dîyo Chóó Lémi ngê pi ngmê wa a ngmîdi, yi pini ngê dono wa a pyw:oo. Yepê, Chóó Lémi ngê yi kôpu yinté ntiye ngê. *

¹⁹⁻²⁰ Yepê, Nmyi dono a kuwo tóó, Chóó Lémi ka diyé dmyeno, yed:oo nmyi dono yintómu wa chedê, mb:aamb:aa ngê amé pyódu nmyo, Yesu amyedê dy:ââ, pini n:ii nmyi l:êê dîy:o a ngmîdi ngê.

²¹ Yepê, Mbóó p:uu a tóó. Yepê, Kôpu yintómu n:ii Chóó Lémi u komo kapî pyu knî y:oo wunê a vyi tumo dini ghi n:ii ngê wa pyaa dmi, yepê, Yesu dyámê mbêmê u ngwo wa a diyé.

²² Yepê, Mósisi ngê ala kôpu a vyu, apê, Nmî Lémi nmî yâpwo ngê ntee a ngmîdi noo, nê ntee pini nmyi vy:oo mu wa a pyw:oo, nmye wa a dy:ââ. U dnye ka mb:aamb:aa ngê dmyinê ng:aa. *

²³ Pini n:ii ngê yi pini u dnye daadi nyêem, yi pini Chóó Lémi ngê u yoo vy:oo wa a pw:ii, wanye kpada.

²⁴ Yepê, Pini n:ii knî y:oo Chóó Lémi u komo dnyimo a kapî, kn:ââ Samuwel, nkoo nmo, yi komo kapî pyu yintómu nmî dye ghi p:uu dnyimo a danê.

²⁵ Yepê, Kôpuni Chóó Lémi u komo kapî pyu knî y:oo a vyi tumo, yi kôpu nmyi vy:oo a pyodopyodo té. Yepê, Dini ghi n:ii ngê

Epilaham pini dê Chóó Lémi a numo kâádi doo, Chóó Lémi ngê Epilaham ka kwo, Nii íedê pi ngmê ngê dyámê mbêmê pi yintómu wa ngee té. *

²⁶ Yepê, Chóó Lémi ngê yi pini wunê ka a dpodo kwólu, nmye mwiyé a dy:ââ ngê, yinê wa ngee nmyo, nmyi l:êê ghi dono knî yi vy:oo yinê amyedê y:ee nmyo.

4

Nju tpémîyi kada pini knî y:oo Pitapini dē Njon u ngwo kóté kalé dumo

¹ Pita pini dē Njon y:oo pi knî ye danêmbum ghêli k:ii dēpê kéli ngôpu, kpêê ziyé pyu yoo, Sadyusi yoo, Chóó Lémi u ngomo y:enê pyu u k:ii y:i u ngwo taa dnyie.

² Yi yéli nod:e dnyie, Pita pini dē Njon ye, mu kôpu u dîy:o yi pini dē y:oo pi knî ye dpîmo tpaép, yipu, Yesu kí pwene, kímédê pii wo. Sadyusi knî y:oo noko vyi ngôpu, apê, Lukwe dîy:o kí pini dē y:oo ala kôpu a tpaép ngmê, Pi wa pw:onu, amédê pyidu. Apê, Yinté daa tóó. Yi kôpu u l:êê dîy:o nod:e dnyie.

³ Wod:oo yi pini pyile knî mgîmî tumo, mbwa k:oo kalé tumo, mu kôpu u dîy:o apê, Mgidí wunê ghayghay. Apê, Mââ wanmî kóté kalé té. *

⁴ N:ii knî y:oo Pita u kôpu ny:ee ngôpu, yi yéli yi vy:oo yili u kwo kélîmî mbê wo. Yesu u yoo ndîi ngê u ngwo pyodo, mââ yintómu limo yono yono ya. (5,000) *

⁵⁻⁶ Womumu mw:aandiye Nju tpémî yi kada pini yoo, mââwe ndîi yoo, dēépî pyu yoo Njedusalem mēnê wó, kpêê ziyé pyu knî yi kada pini ndîi Anas u yoo knî yi k:ii, myenté Kayapas, Njon pini dē Aleksándê mye yi k:ii.

⁷ Yi yéli y:oo Yesu u dyépi dē kóté kalé dumo, yepê, Angénté dpî d:uu ngmê? Yepê, Ló wêdêwêdê mbêmê dpî d:uu ngmê? Yepê, N:uu u pi ngê dpî d:uu ngmê? *

⁸ Wod:oo Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê Pita a nt:ee ngê, yepê, A léma, nmî kada pini yoo.

⁹ Yepê, U yi nmye a kwo, Nmyi lama yaa we, kpâli kpêê nanê pyi, kôpu mb:aa n:uu ngê u ngwo d:uu, apîi?

¹⁰ Yepê, Nmyi lama choo ya, Yisiléli tpémî yintómu yi lama mye choo ya, Yesu Kédisu Nasalet pi, pini n:ii kîdosi íedê nmyi t:ee ngôpu, Chóó Lémi ngê mēda pyidu ngê, yi pini u wêdêwêdê mbêmê, u pi mbêmê ala kpâli kpêê nyi pyi. Yepê, Ngî m:uu yó, mb:aamb:aa ngê mēka m:ii. *

¹¹ Yepê, Vyîlo Yesu p:uu ala kôpu wunê a d:êê ngôpu, apê,

Yi pâani nmyi kéé ngôpu,

* 3:13: Ex 3:6,15; Luukí 23:13-25 * 3:15: Dpdodo 2:32; 5:30

* 3:17: Luukí 23:34; 1 Tim 1:13

* 3:18: Luukí 24:27

* 3:22: Deut 18:15,18-19 * 3:25: Gen 22:18; Nkal 3:8

* 4:3: Dpdodo 5:18

* 4:4: Dpdodo 2:41; 5:14

* 4:7: Mát

yi yini pââ pw:eni ngê vyílo mēyi pyodo.

*

12 Yepê, Yesu mu ngmídi nmí mbwámê. Yepê, Dyámê mbêmê pi yilí yi vy: o Chóó Lémi ngê pi mu ngmídi a ngmídi ngê, u ntââ yinê wa ngee nmo. *

13 Nju tpémi yi kada pini kní y:oo Pita u kópu dyuu díní ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, ghê dmi yi mênê ghipé wo, apê, Á! Apê, K:omo tpilé daa ndiye pyu ndíí dê, ngmênê doo kede knopwo, nmo ka danêmbum mo. U kuwó díní ghi ngê a w:ee ngópu, apê, Kí pini dê Yesu p:uu dpímo ya.

14 Yed:oo kópu mēdaa vyi ngópu, mu kópu u díy:oo Pita pini dê Njon y:oo pini n:ii pyi ngópu, yi pini yi nkígh:ê m:uu ngópu.

15 Wod:oo yi pini pyilé kní kuwa mwiyé mē dy:ââ tumo. *

16 Noko yepê, Lukwe y:e ngmanmí md:o? Noko yepê, Njedusalem pi yintómu yi lama a tóó, Wu pini dê y:oo mbwudu ngmê chaa ngmê. Noko yepê, Doo u ntââ daanmí vyi, A komodanê mo.

17 Noko yepê, Ala kópu ndíí ngê kíngê pyódu, mwada yi kíngê ní. Noko yepê, Wu pini dê ye paa kwódu koo, pi kní ye Yesu u pi mēkíngê vyi ngmê. *

18 Wod:oo yi pini pyilé kní a dyé tumo, Pita Njon ye yepê, Kí tpódu. Yepê, Yesu u pi ngê pi kudungmê ndiye kalé ngmê.

19 Pita Njon y:oo yepê, Nmyi chóó dpí vyi yó, nmyi dnye dmi ayiny:oo nyê, ó Chóó Lémi u dnye ayiny:oo nyê.

20 Yepê, Kópuni nyinê m:uu too, kópuni nyinê ny:ee too, pi kní ye vyílo y:ee tpaépê té, ye danêmbum daanyi yé.

21 Nju tpémi yi kada pini kní y:oo d:ud:umbiy:e ye kwódu ngópu, yed:oo mē kalé tumo. Doo u ntââ daapê kpada dumo, mu kópu u díy:oo pi yilí yintómu yi lama doo ya, Kí tpódu y:oo kpálí kpêê y:oo pyi ngmê, Chóó Lémi u ngwo dnye chaa kígha.

22 Yi kpálí kpêê mâáwe ndíí, u m:ââ podo y:a ka mē mbêpê wo.

Yesu u yoo Chóó Lémi ka u ngwo dnye ngêpê

23 Pita Njon kada pini kní y:oo díní ghi n:ii ngê kalé dumo, Yesu u yoo vy:oo mē diyé knopwo, Nju tpémi yi kada pini kní y:oo kópuni ye vyi ngópu, yi kópu Yesu u yoo kní ye mímí vyi ngópu.

24 Yi yéli y:oo díní ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, wod:oo Chóó Lémi ka dnye ngêpê, kwo, Nmí Lémi. Kwo, Mbóó dyámê ntií nyi l:âmo too, tpileni y:i a pyede m:ii l:âmo too.

25 Kwo, Nmí kn:ââ Dépidi m:uu doo a dpodo, úyóó Ngê Dmi ngê yinê a ngópu, ala kópu u ngwo a d:êê ngê, apê,

Kn:aa dyámê tpémi lukwe díy:oo Chóó Lémi ka a nod:enod:e nyédi?

A Lémi u pwele lukwe díy:oo a chápwo ngópu?

Dpí dêê dmi. *

26 Dyámê u kada pini yoo nipi dpo wó, u yi y:e a kwo yédi,

Chóó Lémi p:uu nmí l:êê,

pini n:ii a ngmídi ngê, p:uu myenmí l:êê.

27 Kwo, Yi kópu ndéndê ngê pyodo, díní ghi n:ii ngê Helodi pini dê Pontiyas Paléti y:oo a káádí ngópu, Yisiléli tpémi kn:aa dyámê tpémi mye yi k:ii myedé káádí ngópu, Yesu u ngwo mb:ii ngópu. Kwo, K:omo tpilé nyinê ngmídi ngê, m:uu doo dpodo, kn:aa pini p:uu dépwo dpodo, ngmênê mye mb:ii ngópu. *

28 Kwo, Yi kópu d:uu ngópu, mu kópu u díy:oo wuné nyinê vvu, anye, Yi kópu díyo wa pyódu. *

29 Kwo, K:omo tpilé kada pini kní y:oo nmo dê kwódu ngmê, nkíngê nmí mênê a ngini, a ngee nmédi, ngópu dyuu pi kní ye anmín:aa tpaépê. *

30 Kwo, Ngwêdêwêê mbêmê pi yilí dpí pyi ngi, dpí ngee nmédi, yed:oo nmodo pyu mb:aa Yesu u pi ngê mbwudu yilí anmí chap.

31 Dini ghi n:ii ngê ngêpê a kéli ngópu, kwéli dnye ngêpê, yi ghi doo ghêdê. Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê yi gha dmi a nt:ee ngê, yed:oo dēdnyimo nkíngê, Chóó Lémi u kópu dyuu pi kní ye mēdnyimon:aa tpaépê.

Yesu u yoo y:oo yi tpilé noko u ngwo dnyimo yêêpí

32 Yesu ka yélini dnyimo ng:aa, yi gha dmi mu ngmídi, yi nuw:o dmi mu ngmídi. Pi ngê daa vvu, Ala a mo a tpilé, ngmênê tpileni yilí yi ngópu dpímo ya, noko dnyimo yêêpí. *

33 Yesu u dyépi kní y:oo pi kní ye dnyimon:aa tpaépê, yipu, Ndéndê ngê Yesu ka a pii wo, nmí chóó nmí ngwolo kní y:oo nmí módu. Chóó Lémi ngê dpímo wêdêwêê kígha dē, mbwudu yilí u ngwo dnyimo chap.

34 Yesu u yoo vy:oo pinté dépwo kwo, mu kópu u díy:oo yélini yoo yi chóó yi tēpê ghi dnyimo ya, ó yi ngomo dnyimo kwo, kuwa tpémi y:oo yi tpilé yilí ye dnyimo pywupwi dé. *

35 Yélini kní y:oo ndapí yinté dnyimo kmênêkmênê, yi ndapí dyépi kní ye dnyimo yémi, yi ndapí p:uu nipi mēdnyimo kmaapí.

36 Lipi u tií nedé pini ngmê ngê yinté kópu ngmê d:uu ngê, u pi Njósép. Yi pini Saipídís

* 4:12: Njon 14:6 * 4:15: Njon 11:47 * 4:17: Dpodo 5:28-29,40 * 4:25: Psalm 2:1-2 * 4:27: Luuki 23:7-11

* 4:28: Dpodo 2:23 * 4:29: Epeso 6:19 * 4:32: Dpodo 2:44 * 4:34: Dpodo 2:45 * 4:36: Dpodo 11:22-26;

pyodo. Dyépi kní y:oo yi pini u pi ntaa ngópu, apé, Mbanapas (u nt-u kópu, deêpí pyu mb:aa). *

³⁷Yi pini ka kn:aa pini ngmê ngê u têtê ghi pwila ngê, wod:oo Mbanapas ngê yi ndapí dyépi kní ye a ñuwo, ye mí y:ángo.

5

Ananayas cha dyépi kní ye u ngwo my:aayede mbê knopwo

¹Pi ngmê u pi Ananayas, u kpâm u pi Sapada. Yi têtê ghi kn:aa pini ngmê ka y:ee ngópu, ye pwila ngê.

²U kpâm kii ndapí kní ngmê mgípa kalé ngópu, Ananayas ngê woni kní dyépi kní ye ñuw:oo too, ye mí y:ee too, yepê, Ala a têtê ghi u pywuu. *

³Pita ngê kwo, Ananayas. Kwo, Lukwe díy:oo Setan ngê nga dè nt:ono, nga yinê dé vyi, Chóó Lémi u Ghê Dmi u ngwo chi dóó. Kwo, Lukwe díy:oo ñêpê ghi u pywuu kní m:uu chi mgípa kwolo. *

⁴Kwo, Têpê ghi ñyóó ñêpê ghi, u pywuu nyinê ngópu, ndapí mye ñapí. Kwo, Dini ghi n:ii ngê ndapí kní ngmê muchi mgípa kwolo, lukwe díy:oo nmo chi vyi, Ala a têtê ghi u pywuu d:ud:umbiy:e. Kwo, Daa nmo nye k:omodanê, ngmêné Chóó Lémi ka nye k:omodanê.

⁵Dini ghi n:ii ngê Ananayas ngê yi kópu nyongo, wod:oo a vyóó wo, yed:oo yi pwene. Noko yepê, K:omo tpile Ananayas ngê tumu kópu yi d:uu, ngmêné nmí Lémi ngê da m:uu. Noko yepê, Pi ngê dono kópu kíngmê d:uu. Pi kní y:oo dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, nkíngê mbê dniye.

⁶Pi mgêmi yoo ngma a loo, ntóó mí kwede ngópu, dnyinê ngópu, mí kmêné ngópu.

⁷Káádí liy:aa pyile mí loo, Ananayas u kpâm yi ngomo k:oo u nkwo ta. U lama dêpwo ya, Moo kédê pw:onu.

⁸Pita ngê kwo, Mumdo, kwo, têtê ghi ini dpí y:ee ngópu, ala d:ud:umbiy:e u pywuu? Yi pyópu ngê kwo, Nyáá, kwo, ye d:ud:umbiy:e yi têtê ghi u pywuu.

⁹Pita ngê kwo, Lukwe díy:oo moo kii nmí Lémi u Ghê Dmi dpí dóó ngmê? Kwo, Wunê u Ghê Dmi ngê até da pywáfi dp:o. Kwo, Pini n:ii kní y:oo moo dé kmêné ngmê keñe t:âmo ngee wee, ñóó mye kmênékmêné ngmê. *

¹⁰Wod:oo yi pyópu yi myedê vyóó wo, mye pwene. Pi mgêmi yoo a lee dniye, ntóó yi m:uu ngópu, apé, Atémya pw:onu. Wod:oo mye dnyinê ngópu, u moo u nkígh:ê mí kmêné ngópu.

¹¹Yesu u yoo yintómu kní y:oo dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, nkíngê mbê dniye, pi woni

kní y:oo myeyi ny:ee ngópu, mye nkíngê mbê dniye, nkíngê ngê y:ay:a pwiyé dniye.

Dyépi kní y:oo pwopwopwe yilí u ngwo dnyimo piyipi

¹²Dyépi kní y:oo pi kní yi ngópu mbwudu yilí dnyimo chap. Chóó Lémi u ngomo mbwa kalé ngmê k:oo, ngomo ghi ngmêdoo ya, u pi Solomon u ngomo ghi. Yesu u yoo yintómu yi ngomo ghi k:oo nipi dnyimon:aa a wó. *

¹³K:omo tpile kuwa tpémi y:oo Yesu u yoo dnyimo chaa kígha dé, noko yipu, K:uuchém u yoo, ngmêné ye dnyimo nkíngê, yi ngomo ghi k:oo dèdnyimo koko, yi vy:oo dèdnyimon:aa wowo, apu, Ngmanmí pw:onu.

¹⁴Ngmêné woni yoo, dini ghi n:ii ngê Yesu ka ndêné ngê kélímí mbê dniye, u yoo vy:oo u ngwo ghê dniye, Yesu u yoo ndíi ngê u ngwo dpímo pyodopyodo.

¹⁵Dyépi kní y:oo kópuni dnyimo d:uud:uu dé, yi kópu kní yi l:éé díy:oo pi kní y:oo mbii pyu yoo dnyimo dnyinédnyinê dé, maa p:uu yi ngmitédmi yedê dnyimon:aa yiyé dé, apu, Pita dini ghi n:ii ngê pèdê lee we, u káá mbii pyu kní yi pwo paan:aa kee ngê, u ngwo paa pyiyé dniye.

¹⁶Njedusalem u nkígh:ê p:aani n:ii dnye ya, yi p:aani tpémi y:oo yi mbii pyu yoo Njedusalem dnyimo a ñeñe dé. N:ii dé y:e yi kmêna dnye kwo, Njedusalem myednyimo a ñeñe dé. Dyépi kní y:oo yi yéli yintómu dnyimo piyipi dé. *

Dyépi yoo u ngwo kpaka tumo

¹⁷Yi dini ghi ngê kpêé yiyé pyu kní yi kada pini ndíi, u piyipe yoo Sadyusi yoo yi kii Yesu u dyépi kní ye ñ:ee kaa ngópu. *

¹⁸Wod:oo Chóó Lémi u ngomo t:âat:âá pyu yoo dy:âá tumo, yi yéli y:oo dyépi yoo minê ngímí tumo, ñuw:oo tumo, mbwa k:oo mí kalé tumo.

¹⁹⁻²⁰Yi mgídí ngê, Chóó Lémi u enjel ngmê ngê mbwa keñe ye kpêmi ngê, dyépi yoo kuwa pw:ii too, yepê, Chóó Lémi u ngomo mbwa kalé ngmê k:oo dmyinê lèpi, pi kní ye ghê kamí dmi p:uu dmyinê:aa danê. *

²¹Dyépi kní y:oo u dnye ny:ee ngópu, yi wa wo, wod:oo Chóó Lémi u ngomo mbwa kalé ngmê k:oo kee dniye, pi kní ye ghê kamí dmi p:uu dnyen:aa danêmbum.

U kuwó dini ghi ngê kpêé yiyé pyu yoo yi kada pini u piyipe kní yi kii Nju tpémi yi kada pini yintómu a danê ngópu, pi kní ngmê dy:ââ ngópu, yepê, Yesu u yoo mbwa k:oo nye pw:ii too, nmo a ñuw:oo too.

²²⁻²³Yi yéli dini ghi n:ii ngê taa dniye, mbwa yi kpêmi ngópu, apé, Pi u chii daa kwo. Wod:oo mé diyé dniye, Nju tpémi

* 5:2: Dpodo 4:34-35 * 5:3: Njon 13:2; 1 Kódin 12:8 * 5:9: 1 Kódin 10:9; 12:8 * 5:12: Dpodo 2:43; 14:3 * 5:16: Mak 6:56; Dpodo 19:11-12 * 5:17: Dpodo 4:1-3,6 * 5:19-20: Dpodo 12:7-10

yi kada pini knî ye mdoo ñuw:o ngópu, yepê, Dini ghi n:ii ngê mbwa chedê dpî taa dmi, keñe kuwo ngmê dpî m:uu, d:ê, Mbwa t:âât:ââ pyu dê ni mu kwo mo. Yepê, Mbwa keñe dini ghi n:ii ngê dpî kpêmî, mbwa k:oo pi dp:oo módu.

²⁴ Chóó Lémi u ngomo y:enê pyu, kpêê yiyé pyu yoo yi k:ii yi kópu dèpê w:ee ngópu, noko yepê, Lukwe ngê dè pw:ii té? Noko yepê, Diyo lukwe nmo angmê pyódu?

²⁵ Pi ye ngma até yedê loo, yepê, A léma. Yepê, Pini n:ii yoo mbwa k:oo munmyi km:êê t:oo, Chóó Lémi u ngomo mbwa kalé ngmê k:oo mêmínê wee, pi knî ye múnê dèêpî té.

²⁶ Wod:oo Chóó Lémi u ngomo y:enê pyu u lede knî yi k:ii lee dniye, dyépi yoo mē nya tumo. Daa gheteghete ngê nya tumo, mu kópu u dîy:o nkíngê mbê dniye, apê, Pi knî y:oo chēépî ngê wa vya nmo.

²⁷ Dyépi yoo Nju tpémi yi kada pini knî ye ñuw:o tumo, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini ngê yepê, Kí tpókni.

²⁸ Yepê, Yesu u pi tpaépê nmye munmî kwódu ngê, ngmênê Njedusalem wope wope u pi yi nuwo kídmeye kalé ngmê. Yepê, Pi knî ye nmye tpaépê ngópu, yenmyimo, Nmî kada pini yoo kn:ââ dé, Yesu y:oo vya ngópu.*

²⁹ Pita u piyipe knî yi k:ii kada pini knî ye yepê, Daa yoo yi dnye dmi yinmo nyêm, ngmênê Chóó Lémi u dnye vyílo yinmo nyêm.

³⁰ Yepê, K:omo tpile Yesu nmyi vya ngópu, kídosí ñedê nmyi t:ee ngópu, ngmênê Chóó Lémi ngê mēdê pyidu ngê, yâpwni ka nmî kn:ââ yoo dnyimo a ngépê, yi yâpwo ngê mēdê pyidu ngê.

³¹ Yepê, Chóó Lémi ngê Yesu dini ghi n:ii ngê a pyidu ngê, u che p:ââ pee ngê pyódu ngê, nmî kada kââ, nmî mbwámê ngê pyódu ngê. Yepê, Yisiléli tpémi yi maa yinê a yó, u yi u ngwo a kwo, Yi dono mwiyé kée tene, ala máadi u ngwo pèdê kalé y:e, Chóó Lémi yi dono p:uu mēdaapíchoo nuw:o.*

³² Yepê, Yi kópu yilí ndéndê ngê nmî chóó kínmî módu. Yepê, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê Yesu myewuné kēmakēma, mu kópu u dîy:o daa Yisiléli tpémi yintómu ye Chóó Lémi ngê u Ghê Dmi a dy:ââ ngê, ngmênê Yesu u yoo mu ngmídi u Ghê Dmi ye a dy:ââ ngê, yélini y:oo Chóó Lémi u dnye a nyémí ngmê.*

³³ Dini ghi n:ii ngê Nju tpémi yi kada pini knî y:oo Pita u kópu ny:ee ngópu, dyépi knî ye nod:e dniye, u yi y:e doo kwo, Nmî vya té.

³⁴ Ngmênê pi yi vy:o ngmê ghêédí wo, u pi Nkamaliyel. Yi pini Pádisi yoo yi vy:o pini ngmê, pi knî ye Chóó Lémi u dèépî kópu dyuu

mb:aamb:aa ngê dpímo tpaépê, pi knî y:oo u nkwo dnyimo cháâcháâ. Yi pini ngê Chóó Lémi u ngomo t:âât:ââ pyu knî ye yepê, Yesu u dyépi yoo mwiyé mē pw:ii tóó. Wod:oo kuwa pw:ii tumo.

³⁵ U kuwó dini ghi ngê Nkamaliyel ngê kada pini knî ye yepê, Yisiléli tpémi. Yepê, Kí tpókni ghêlí k:ii nangê vya té.

³⁶ Yepê, M:ââ pyolo y:a d:uu lê, pi ngmê ngê u pi ndíi ngê chóó doo pyépi, yi pini u pi Teyódas. Yepê, K:omo tpile pi podo yono y:a yi Teyódas dnye yámuyámu, dini ghi n:ii ngê yi pini mî vya ngópu, u yoo mbépê wo, yi kópu dmi machedê ngê pyodo.

³⁷ Yepê, Myenté, yepê, u kuwó dini ghi ngê, pi u kpââ u dye ghi ngê, pi ngmê ngê u yoo myedé danê ngê, u pi Njudas, Nkálili pi. Yepê, Yi pini dini ghi n:ii ngê vya ngópu, u yoo mye mbépê wo.

³⁸⁻³⁹ Nkamaliyel ngê yepê, Yesu ngê u yoo myedé danê ngê, mye pwene, u yoo wamye mbépê dmi. Yepê, Chóó Lémi ngê daadí ngéépî dé, ye yi kópu dmi machedê ngê wa pyódu. Yepê, Ngmênê Chóó Lémi ngê adí ngéépî dé, ye doo u ntââ yi kópu dmi daanmyi chedê ngmê. Yepê, Nmyi lama daa tóó, Kí tpókni n:uu p:uu a dpodo té. Yepê, Doo u ntââ daanmyi vya t:oo. Yepê, Chóó Lémi p:uu kídmymê d:uu.

⁴⁰ Kada pini knî y:oo Nkamaliyel u dnye ny:ee ngópu, Chóó Lémi u ngomo t:âât:ââ pyu yoo dy:ââ tumo, yepê, Yesu u dyépi yoo nya tóó, al:ii a ñuw:o tóó, yedê dmi ngê dpî kpaka tóó. Wod:oo ñuw:o tumo, mî kpaka tumo. U kuwó dini ghi ngê kada pini knî y:oo Yesu u dyépi knî ye yepê, Yesu u pi ngê ndiye ngê kée namungê t:oo. Wod:oo dy:ââ tumo.*

⁴¹ Yesu u dyépi yoo yi lama ala kópu yi yaa wo, Chóó Lémi ngê yinê da vyi, apu, Kí a yoo mb:aamb:aa. Apu, K:omo tpile wa kpaka t:oo, ngmênê Yesu u dpodo daawa kalé ngmê. Yi kópu u l:êê dîy:o yi gha dmi mb:aamb:aa ngê pyodo.*

⁴² Dye ghi yintómu dyépi yoo pi knî ye dnyimon:aa dèépî, Chóó Lémi u ngomo k:oo, ó p:o p:o. Pi knî ye Yesu p:uu kópu mb:aa yi ye dnyimon:aa tpaépê dé, pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, yi pini p:uu dnyimon:aa danêmbum.*

6

Ndapi yéépî pyu pyudu yi danêmbum

¹ Dyépi yoo Yesu p:uu yélini ye dnyimon:aa danêmbum, woni knî Yesu ka kélímí mbê dniye. Yi yélini Yesu u yoo vy:o ghê dniye, Yesu u yoo yinté ndíi ngê doo pyodopyodo. Yesu u yoo vy:o woni knî Kídiki dnye ngê dnyimo mbumu, woni knî Nju dnye ngê

* 5:28: Dpodo 4:18-19; Mát 27:25 * 5:31: Epeso 1:20; Hipilu 12:2 * 5:32: Dpodo 1:8 * 5:40: Dpodo 4:18

* 5:41: Mát 5:10-12; 1 Pita 4:13 * 5:42: Dpodo 17:3

dnyimo mbumu. Yi yéli yi kéli dídípwódu ngmê ghê wo, mu kópu u díy:o n:ií dé Kídiki dnye ngê dnyimo mbumu, yi yéli y:oo woni kní ye yepê, Lukwe díy:o nmyi kuknwe yoo mb:aamb:aa ngê nmyinê wopwe t:oo, ngmênê nmí kuknwe yoo dnyintê nmyinê wopwe t:oo?

² Yi kópu u lêê díy:o dyépi kní y:oo Yesu u yoo yintómu nipi a danê ngópu, yepê, Doo u ntââ pi kní ye Chóó Lémi u kópu tpaépê daanmí yé, doo u ntââ ndapí nmí chóó kuknwe kní ye daanmí yéêpi.

³ Yepê, Nmí tídê mbwó yoo. Yepê, Nmyi vy:oo pi pyudu a pyw:ee yó, n:ií dé Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê da nt:ee té, n:ií dé yi nuw:o mbêmê a nuw:o té. Yepê, Yi yéli ndapí yéêpi u kada pini ngê anmí pyódu té.

⁴ Yepê, U kuwó dmi ghi ngê nmí chóó dpodo mu ngmídi ayinmí dódo, Chóó Lémi ka ngépê, pi kní ye u kópu dyuu tpaépê.

⁵ Yesu u yoo y:oo yi kópu dmi ghi n:ií ngê ny:ee ngópu, yi gha dmi mb:aamb:aa ngê pyodo, wod:oo pi pyudu a pyw:ee ngópu, Stipen ngmê, pini n:ií Yesu ka dpodombiy:e dpímo kélímí, pini n:ií Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê myedê nt:ee ngê, Pilipi myomo, Pídokodos pyolo, Nikano podo, Tímon limo, Pamenas wono, Nikólas pii, Antiyóka pi, pini n:ií Nju pi ngê chóó mí pyodo.

⁶ Yesu u yoo y:oo yi pini pyudu kní dyépi kní ye a núw:o tumo, dyépi kní y:oo yi kêê dmi yi mbêmê yé tumo, Chóó Lémi ka dnye ngépê, yi dpodo u kada pini ngê u ngwo pyódu tumo. *

⁷ U kuwó dmi ghi ngê yélini Chóó Lémi u kópu ka dnye kélímí, Njedusalem, yi yéli doo kaakaa, ndíí ngê doo pyodopyodo. Kpêê yiyé pyu yíli yi kópu ka mye kélímí mbê dnyie, Yesu u yoo vy:oo mye ghê dnyie. *

Stipen u ngwo ngmí ngópu

⁸ Chóó Lémi ngê Stipen mb:aamb:aa ngê doo a ngéêpi, u wédêwédê ndíí ngê pyódu ngê, pi kní yi vy:oo mbwudu yíli dpímo chap.

⁹ Ngmênê Nju tpaémi yoo ngmê u kwo dnye kwopwepe, yi yéli yi pi dmi, Lipítini. Woni yoo Sadéni a ndê dnyie, woni yoo Aleksándídiya a ndê dnyie. Nju pi kní ngmê yi vy:oo ghê dnyie, woni yoo Sílisiya a ndê dnyie, woni yoo Esiya a ndê dnyie. Yi yéli yintómu Stipen ka dnye kwopwepe.

¹⁰ Ngmênê Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê Stipen ka nuw:o mb:aa y:àngo, wod:oo kwopwepe tédê Stipen mbodo mudu yi yaa wo, yi yéli déê dnyie, Stipen dépê vy:oo ngópu. *

¹¹ Yi kópu u lêê díy:o pi ngmê kní ye ndapí y:ee ngópu, wod:oo yi yéli y:oo ala kópu k:omo ngê vyi ngópu, Nju tpaémi ye yepê,

Stipen ngê dono kópu kní ngmê kédê vyi, Chóó Lémi pini dé Mósisi yi p:uu. *

¹² Yi kópu u mdoo dmi ghi n:ií ngê a núw:o ngópu, yi kópu ngê Nju tpaémi yi kada pini yoo yi némi dmi dyênê ngê, déêpi pyu yoo yi némi dmi mye dyênê ngê, yoo yi némi dmi mye dyênê ngê, wod:oo Stipen ka lee dnyie, ngímí ngópu, Nju tpaémi yi kada pini yintómu a danê ngópu, Stipen a ngí ngópu, yi ngíma mí kaa ngópu.

¹³ N:ií dé y:oo Stipen yipe ngópu, Yi yéli kóté tédê myeda núw:o tumo, yi yéli y:oo yepê, Kí pini ngê Chóó Lémi u ngomo p:uu dono kópu yíli ka a tpaépê ngê, déêpi kópuni Mósisi ngê a déê too, yi déêpi kópu kní yi p:uu dono kópu yíli myeka a tpaépê ngê.

¹⁴ Yepê, Ala kópu nmí ngéêdi kí vyu, Yesu Nasalet pi ngê Chóó Lémi u ngomo wa a vy:oo, l:emi ghi n:ií Mósisi ngê nmí kn:ââ kní ye y:ee too, yi l:emi ghi wa ngmê té.

¹⁵ Pi yíli yintómu y:oo Stipen dnye y:enê, apê, Kí pini kwodo ng:oo dmi kédê tpaáli, ka dnyednyie. Enjel kwodo ng:oo dmi ntee, Stipen kwodo ng:oo dmi yintê mye pyodo.

7

Stipen Epílaham p:uu u ngwo ye doo danêmbum

¹ Kpêê yiyé pyu kní yi kada pini ngê Stipen ka kwo, Kópuni dé vyi ngmê, yi kópu mum-doo ndê kópu?

² Stipen ngê yepê, A léma, a mbwó yoo. Yepê, A ka a ng:aa mbê dmyeno. Yepê, Dini ghi n:ií ngê nmí kn:ââ Epílaham Mbápilon Wee u kwo doo a ya, Chóó Lémi ngê chóóchóo u kwo a kéma ngê, pini n:ií yápwo, u pi ndíí. Yepê, Chóó Lémi ngê kwo, Nyoo a kuwo ngí, nyámé pee myedê kuwo ngí. *

³ Kwo, Kn:aa dyámé pee p:uu chi lépi, ghi n:ií nga nímó kémakéma, yi dpí lili.

⁴ Yepê, Wod:oo Epílaham ngê Mbápilon wee a kuwo ngê, Halan loo, y:i doon:aa ya. Yepê, Epílaham u mí dini ghi n:ií ngê pwene, u kuwó dmi ghi ngê Chóó Lémi ngê ala dyámé pee p:uu u ngwo mēda núwo, awēde kwéli nmo pyede.

⁵ Yepê, Yi dini ghi ngê Chóó Lémi ngê Epílaham ka tēpē ghi daangmē y:àngo, tēpē ghi tp:oo u kwo myedaa y:àngo, ngmênê Chóó Lémi ngê Epílaham ka ndéndê ngê a vyu, kwo, Mu dini ghi ngê ala dyámé pee nga wané kē, mwada dini ghi ngê ala dyámé pee nyoo kní yi tēpē ghi ngê amyedín:aa ya. Yepê, Dini ghi n:ií ngê Chóó Lémi ngê Epílaham ka yi kópu ndéndê ngê vyu, yi ngwo Epílaham tp:oo dēpwo ya. *

⁶ Yepê, Ngmênê Chóó Lémi ngê Epílaham ka kwo, Nyoo dini ghi n:ií ngê wamí ch:aa,

* 6:6: Dpodo 13:3

* 6:7: Dpodo 16:5

* 6:10: Luuki 21:15

* 6:11: Mát 26:59-61

* 7:2: Gen 11:31-12:7

* 7:5: Gen 17:8

kn:aa dyámê pee mbêmê adnyin:aa ya, wop adnyin:aa dpodo, pi knî yoo yi adnyin:aa kpakakpaka dé, dono ngê adnyin:aa ya, m.ââ podo yono ya. *

⁷ Kwo, Ngmênê u kuwó dini ghi ngê yélini yi p:uu wop adnyin:aa dpodo, yi yélini wanî kpada, nyoo yi vy:yo wanê pw:ii, ala dyámê pee mbêmê wanê núw:o té, al:ii a ka adnyin:aa kpêé yiyé, a ka amyednyin:aa a ngêpê.

⁸ Stipen ngê yepê, Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê Epilaham ka yi kópu a vwu, u kuwó dini ghi ngê a numo káádi doo, kwo, Awêde dí ngmídi ngi, nyoo ka mb:aamb:aa ngê amy:aa a vwuwo. Kwo, A lii m:uu alanté dpí téní, mî njini too dpí chepwe, myenté nyoo vy:o máâ yintómu knî yi p:uu a lii yinté my:oon:aa kaa we. Kwo, Pini n:ii p:uu a lii adí ya, yini ka ana a vwuwo. Stipen ngê yepê, U kuwó dini ghi ngê Epilaham tp:oo Yisak ta, wo wáali mî loo, Epilaham ngê Chóó Lémi u lii tp:oo p:uu u ngwo t:ángo. Yepê, Myenté, yepê, Yisak mye tpamé wo, tp:oo Njakóp p:uu Chóó Lémi u lii mye t:ángo. Yepê, U kuwó dini ghi ngê Njakóp myimí tpamé wo, Chóó Lémi u lii tp:oo y:a mé miyó knî yi p:uu mye t:ángo. *

Stipen Njakóp tp:oo y:a mé miyó yi p:uu u ngwo ye doo danêmbum

⁹ Yepê, Njakóp tp:oo knî y:oo yi mbwó Njósép ka ñ:ee kaa ngópu, wod:oo mgimí ngópu, kn:aa pini knî ye y:ee ngópu. Yepê, Yi yélini y:oo Njósép u mbwó knî ye pwila ngópu, Yichip núw:o ngópu, pi ngmê ngê ye pwila ngê, yi pini p:uu wop doon:aa dpodo. *

¹⁰ Yepê, Ngmênê Chóó Lémi ngê Njósép yi doo a ngêépí, k:omo tpile dono kópu yilí u ngwo pyodo, ngmênê Chóó Lémi ngê yi dono chedê too. Yepê, Chóó Lémi ngê Njósép u nuw:o ndíi ngê pyódu ngê, Yichip tpémi yi king Pééoló ka pi mb:aa ngê pyódu ngê, wod:oo Pééoló ngê Njósép u che p:ââ pee ngê pyódu ngê. *

¹¹⁻¹² Yepê, Yi dini ghi ngê Chóó Lémi ngê Njósép myedê ngópu, u lama kwólu, kwo, Mu dini ghi ngê káádi ndíi angmê kee, Yichip tpémi Kenan tpémi yi nté wa chedê. Yepê, Yi kópu u l:éê díy:o Njósép ngê witi a danê ngê, king u ngomo knî yi k:oo doo a ghada. Yepê, Dini ghi n:ii ngê káádi ndíi kee wo, Yichip tpémi Kenan tpémi yi nté chedê ngê, yi yélini y:oo dómudómu a pyw:ee ngópu. Yepê, Doo u ntáâ nmí kn:ââ knî y:oo nté daapédê pyw:ee ngópu, ngmênê Yichip tpémi y:oo Njósép ka witi dnyimon:aa pywupwi. Yepê, Njósép u mî Njakóp ngê yi kópu dini ghi n:ii ngê nyongo, tp:oo yoo Yichip dy:ââ too, Njósép ka

dnyen:aa witi pywupwi, ngmênê daa mya ngópu, yi lama dêpwo ya, Kí nmí mbwó. Yepê, U kuwó dini ghi ngê Kenan mé diyé dniye. *

¹³ Yepê, Witi dini ghi n:ii ngê kmaapi ngê mî chedê ngópu, yi mî ngê Yichip mé dy:ââ too. Yepê, Yi dini ghi ngê Njósép ngê u mbwó knî ye yepê, A mbwó yoo, ala nê. Stipen ngê yepê, Yi ngwo Pééoló u lama yaa wo, apê, Njósép u mî mupwoknî Kenan wuné dómudómu té. *

¹⁴⁻¹⁵ Yepê, Wod:oo Njósép ngê u mbwó knî ye yepê, M:aa nya yó, nmyi kpâm gheegheema mye nya tóó, al:ii a pwiye dmyeno. Yepê, Wod:oo Njakóp mupwoknî káámi knî ñ:ee mi knî Yichip lee dniye, yintómu pyudu y:a mé limi. Dye ghi daadí yi dnyen:aa ya, yi myemí pw:oo dniye. *

¹⁶ Yepê, Njakóp mupwo Njósép yi ntóó dé Sekem mî kmênê dumo, Epilaham kwélini kmênê ngópu. Yepê, Wuné yi têtê ghi Epilaham ngê Hamó u yoo knî ye pwila ngê. *

Stipen Mósisi p:uu u ngwo ye doo danêmbum

¹⁷ Stipen ngê kada pini knî ye yepê, Nmí kn:ââ yoo m.ââ yilí Yichip dnya a ya, yilí ngê yi a pyodo. Yepê, U kuwó dini ghi ngê Chóó Lémi ngê apê, Epilaham ka wuné kópuni nê vwu, yi kópu daa kêmakêma n:aa d:uud:uu. *

¹⁸ Yepê, Yi dini ghi ngê kn:aa king m:uu yaa wo, yi king u lama Njósép u pi dêpwo ya.

¹⁹ Yepê, Yi king ngê nmí kn:ââ yoo wop dpodo kalé too, yi dpodo tédê myednye kpakakpaka dé. Yepê, U kuwó dini ghi ngê Yichip tpémi y:oo nmí kn:ââ yoo yi tp:ee máâ tpómuni dnyimo vyee dé, pye paa dnyimo kéké dé. *

²⁰ Yepê, Yi dini ghi ngê Mósisi mye ta, k:uuchém u tp:ee, d:ââ pyile u pye ngê ngomo k:oo doo w:éêw:éê. *

²¹ Yepê, U kuwó dini ghi ngê Pééoló tp:oo módó ngê yinê a nmyáâ, chóó tp:oo ngê pyódu ngê.

²² Yepê, Yichip tpémi y:oo yi chóó yi kópu yilí Mósisi u lama kalé ngópu, máawe ndíi ngê pyodo, u nuw:o ndíi ngê mye pyodo, kópu ndíi yilí dpímo d:uud:uu.

²³ Yepê, Dini ghi n:ii ngê Mósisi u m.ââ podo y:a ngê doo ya, apê, A yoo Yisiléli tpémi ngín:uu m:uu té. *

²⁴ Yepê, Ye y:i n:ee, apê, Yi dpodo tédê Yichip pi ngmê ngê Yisiléli pi ngmémí vyee. Yepê, Wod:oo Mósisi ngê Yisiléli pi ngópu, ntáâ Yichip pi ngê a vy:ungo, u nkwo vyá.

* 7:6: Gen 15:13-14; Ex 3:12 * 7:8: Gen 17:9-14; 21:4

* 7:11-12: Gen 42:1-5 * 7:13: Gen 45:1-18 * 7:14-15: Gen 46:1-7; 49:33 * 7:16: Gen 33:19 * 7:17: Ex 1:7-8

* 7:19: Ex 1:10-22 * 7:20: Ex 2:1-10 * 7:23: Ex 2:11-15, 21-22

²⁵ Yepê, Mósisi ngê u gha vy:o apê, Yisiléli tpémi y:oo wa a w:ee ngmê, Chóó Lémi ngê wa ngee nê, Yichip u mênê waní pw:i té, ngmênê Yisiléli tpémi y:oo dèpê w:ee ngópu, Kí nmí dyédý pyu.

²⁶ Yepê, Womumu Mósisi ngê Yisiléli pi miyó módu, apê, Mu l:êê mo. Apê, Ní dyé dè, nê kââdí dè. Yepê, Wod:oo Mósisi ngê yepê, Kí tpódu, dpí mbwémi, lukwe díy:o dpo l:êê mo?

²⁷ Yepê, Ngmênê n:ii ngê woni doo vyee, Mósisi dny:i dyíngo, kwo, N:uu ngê nmí kada pini ngê pyódu nyoo, nanê nga vvu, Anyi kóté kígha nmo?

²⁸ Kwo, Ma Yichip pi ntee nyi vy:a, lukwe yinté am:ii vya nê?

²⁹ Yepê, Yí kópu Mósisi ngê dini ghi n:ii ngê nyongo, Yichip tpémi ye nkíngê mbê wo, wod:oo mbêpê wo, Yichip Wee a kuwo ngê, Midiyên Wee u kwo loo, y:i mí yéé wo, tp:ee yi miyó mí tpyó.

³⁰ Yepê, M:ââ podo y:a mí loo, u kuwó dini ghi ngê Mósisi ka enjel ngmê ta. Yepê, Mósisi ngê daa pi ntee tpile yi módu, ngmênê yi vvu wo, apê, Yí tp:oo ndê ngê ngmémí pípi, ngmênê chedê ngê daa pyodopyudo. Yepê, Pi kwéli dèpwo ya, mbu ndíi vvuwo Sainay, Mósisi ngê yi yini tp:oo p:uu ndé y:i mí módu.

³¹ Yepê, Mósisi ngê yi kópu yi módu, apê, E! Kí lónté tpile? Apê, Ngín:uu m:uu, wod:oo u nkígh:ê chono loo.

³² Yepê, Nmí Lémi ndíi y:i u kwo a mbwolo, kwo, Ní ng:ââ kní yi yâpwo, Epilaham u yâpwo, tp:oo Yisak mupwo Njakóp yi yâpwo. Yepê, Mósisi nkíngê mbê wo, u yi u ngwo dèpwo kwo, Yí ghi m:aa m:uu.

³³ Yepê, Nmí Lémi ndíi ngê kwo, Nyi dupó dé a ngee dé, mu kópu u díy:o yâpwo ghê nye kwo.

³⁴ Kwo, Ndêndé ngê kídí m:uu, a yoo Yichip dnyinté mínê kwo, kwo, Yichip tpémi y:oo dpodo tédé a kpakakpaka t:oo. Kwo, A ka dè ch:anê dmi, até d:a ghú, dín:aa ngee té. Kwo, Yichip n:aa dyede ngi.

³⁵ Stipen ngê yepê, K:omo tpile Chóó Lémi ngê Mósisi a ngmídi ngê, ngmênê Yisiléli tpémi y:oo u wépi pwaan ngópu. Yepê, Ala kópu u kwo vyi ngópu, kwo, N:uu ngê nga vvu, nmí kada pini ngê anyi ya, anyi kóté kígha nmo? Yepê, Yí pini Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, yí kada pini ngê pyódu ngê, yí mbwámê ngê mye pyódu ngê. Yepê, Daa chóó kada pini ngê pyodo, ngmênê yi yini tp:oo p:uu enjel n:ii módu, yí enjel ngê kada pini ngê yinê pyódu ngê.

³⁶ Yepê, Mósisi ngê nmí kn:ââ yoo Yichip u mênê yinê a pw:ii too, mbwudu yi yilí a chópu, Ntii Mtyemtye u nkígh:ê mbwudu

m:uu a chópu. Yepê, Maa p:uu nko mênê mbwudu mē yilí a chópu, m:ââ podo y:a k:oo.

*

³⁷ Yepê, Yí Mósisi ngê Yisiléli tpémi ye yepê, Chóó Lémi ngê ntee pini nmyi vy:o m:uu wa a pyw:oo, nmye wa a dy:ââ, komo yinê amaan:aa kapi. *

³⁸ Yepê, Dini ghi n:ii ngê nmí kn:ââ yoo Sainay mbu ndíi vvuwo dnyen:aa kwo, enjel mbu mbémê u kwo doo a mbumu, yí Mósisi yi kéli vvylo yedoo kwo. Yepê, Yí Mósisi ngê Chóó Lémi u kópu dyuu nmo yinê a áuwo, yí kópu dyuu chedê ngê daawa pyódu. *

³⁹ Yepê, K:omo tpile Mósisi ngê yi kópu yilí d:uu ngê, ngmênê nmí kn:ââ yoo u kwo daa ng:aa mbê dnye, mye mb:ii ngópu, u yi y:ee doo kwo, Yichip moo díyê dmi. *

⁴⁰ Yepê, Wod:oo pi kní y:oo Mósisi u mbwó Alon ka kwo, Yâpwo kní ngmê lámo ngi. Kwo, Yí yâpwo kní nmí kada vvylo ayi ghê dmi, Yichip y:oo amê diyédýé kalé nmo. Kwo, Nmí lama daa tóó, Mósisi ngê lukwe angmê pyódu, pini n:ii ngê Yichip u mênê a pw:ii nmo. *

⁴¹ Yepê, Wod:oo k:omo yâpwo ngmê lámo ngópu, pudumakó tp:oo máâ ntee tpile yi lámo ngópu. Tpileni yi chóó lámo ngópu, u kwo dnye kpêé yiyé, u naa mye kè ngópu.

⁴² Yepê, Yí dini ghi ngê k:omo yâpwo ka ngêpê kn:ââ u ngwo a chaa ngópu, m:ââ wono yono y:a mí loo, u kuwó dini ghi ngê king Manasa u dye ghi ngê yi kópu ndíi ngê yimí pyodo, wod:oo Chóó Lémi ngê yi dyaa mbálá dyuu yi pwo kée ngê, pudu kní ye dnyimo ngêpê, yí tp:ee dnyimo vyee dé, pudu kní ye kpêé ngê dnyimo yiyé dé. Yepê, Yí kópu u l:êê díy:o pi ngmê ngê Chóó Lémi u komo u ngwo kââ, ala kópu d:êê ngê, apê,

Yisiléli tpémi. Dini ghi n:ii ngê nmyi kn:ââ yoo w:amí mbémê u ngwo dnya a paa, m:ââ podo y:a,

na a ka daa a ka dnyimo a tpile tp:oo nk:êêní.

⁴³ Apê, Na a ka daa a wónu ngomo yidnyimo a dnyinédnyinê,

ngmênê yí chóó yí k:omo yâpwo Molokí u wónu ngomo yidnyimo a dnyinédnyinê,

puduni u pi Lepaní u kwo myednyimo ngêpê.

Apê, Na a ka yí chóó tpilení lámo tumo, yí tpile kní ye dnye ngêpê.

Apê, Nmyo yinté yéli, yí kópu u l:êê díy:o Mbápilen mwada pee waní dy:ââ nmyo.

Stipen Chóó Lémi u ngomo p:uu u ngwo ye doo danêmbum

⁴⁴ Stipen ngê yepê, Dini ghi n:ii ngê nmí kn:ââ yoo w:amí mbémê dnya a paa, Chóó Lémi u wónu ngomo ngmê lámo ngópu.

* 7:30: Ex 3:1-10 * 7:36: Ex 7:3; 14:21; Num 14:33 *

7:37: Deut 18:15 * 7:38: Ex 19:3; Deut 9:10 * 7:39:

Yepê, Chóó Lémi ngê Mósisi u lama ntee kwólu, yinté l:âmo ngópu. Yepê, Yi lama doo ya, Chóó Lémi yi wónu ngomo u mênê a kwo. Yepê, Ghi ngmê dini ghi n:ii ngê dnyimo a kuwokuwo, yi wónu ngomo dnyimo a kmongokmongo, dnyimo dnyinédnyinê, kwéli dnyimon:aa taataa, wónu ngomo y:i dnyimon:aa wuwó.

⁴⁵ Yepê, Yi yéli dini ghi n:ii ngê pw:oo dnyiye, yi t:ee kní y:oo Chóó Lémi u wónu ngomo Kenan u nkígh:ê y:oo mí t:aa ngópu. Yepê, Yi dini ghi ngê Mósisi pwene, Njósuwa ngê u d:aa yinê a kâádi ngê, yi yéli yi kada ghê wó, Kenan núw:oo too. Yepê, Chóó Lémi ngê Kenan tpémi ngm:ii kalé too, Yisíléli tpémi y:oo yi tēpê ghi yi kēlê a pwaa tumo. Yepê, Chóó Lémi u wónu ngomo Kenan núw:oo ngópu, y:i mí wó ngópu, y:i doo kwo, dye ghi daadii, king Dépidi u dye ghi ngê y:i myedoo kwo.

⁴⁶ Yepê, Dépidi Chóó Lémi u nuu u pi ngê pyodo, Chóó Lémi ka kwo, Nmí Lémi, Njakóp u yápwo, u ntâa ngomo mb:aa ngmaní wó, y:i anyi kwo. *

⁴⁷ Yepê, Ngmênê Dépidi ngê Chóó Lémi u ngomo daa wó, tp:oo Solomon ngê yinê mí wó. *

⁴⁸ Yepê, K:omo tpile Solomon ngê Chóó Lémi u ngomo wó, ngmênê Chóó Lémi pâa ndii, dyámê mbêmê ngomo ngmê k:oo daawa a vyila. Yepê, Wunê pi ngmê ngê Chóó Lémi u komo alanté a kâa, apê, *

⁴⁹ Nmyinê nmye dyámê pē ndii, na a ka tēdê.

Apê, A ntâa ngomo lónté ngmanmyi wó ngmê, y:i anê vyila?

⁵⁰ Apê, Kí tpile yili yintómu a chóó ní l:âmo ngê,

ló tpile a l:êê díy:oo ngmanmyi l:âmo ngmê?

⁵¹ Stipen ngê yepê, Nmyo nkéli wépi dnyangê pyu yoo. Yepê, Dye ghi yintómu Chóó Lémi nmye mb:iimb:ii ngópu, u kópu dyuu dp:ee nyémí ngópu. Yepê, Nmyi kn:ââ kní y:oo Chóó Lémi u Ghê Dmi wépi ntee dnyimo a pwapi, yinté u wépi my:ee pwapi ngmê. *

⁵² Yepê, Pini n:ii kní y:oo Chóó Lémi u komo dnyimo a kapi, nmyi kn:ââ kní y:oo daa ngmê châpu ngópu, ngmênê dono kópu yili y:e dnyimo a d:uud:uu. Yepê, Wunê pini n:ii yoo Chóó Lémi u Dpodo Pyu Mb:aa p:uu dnyimo a danê, n:ii kní y:oo pi kní ye yipu, Díyo Chóó Lémi ngê yi pini nmo wa a dy:ââ, yepê, yi yéli nmyi kn:ââ kní y:oo a vya tumo. Yepê, Mwolo yi pini kwódo ngê munmyi ghê dnyiye, my:ee vya ngópu. *

⁵³ Yepê, K:omo tpile enjel kní y:oo nmí kn:ââ kní ye Chóó Lémi u dēēpi kópu dyuu a y:ee tumo, nmyi ny:ee tumo, ngmênê mēdp:ee châachââ tumo. *

Stipen chēēpi ngê u ngwo vya ngópu

⁵⁴ Nju tpémi yi kada pini kní y:oo yi kópu dini ghi n:ii ngê ny:ee tumo, yi kópu ngê dyênê too, yi kpéngi ti dmi kekekele dnye paa.

⁵⁵⁻⁵⁶ Ngmênê Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê Stipen a nt:ee ngê, mbóó p:uu vyu wo, Chóó Lémi u wuu ndii módu, pi kní ye yepê, Mbóó kēdê kpēmi, Yesu Chóó Lémi u nkígh:ê ka kwo, u che p:ââ pee ngê dē pyódu. *

⁵⁷⁻⁵⁸ Wod:oo noko dpodombiy:e mbó dnyiye, noko yepê, Kí pini ngê Chóó Lémi u pi ndii kn:aa pini ka lukwe díy:oo dē núw:oo? Noko yepê, Kí pini ka namé ng:aa, wod:oo yi ngópu nkoko tumo, u kwo tpé dnyiye, mgímí ngópu, p:aa pee núw:oo ngópu, a ngí ngópu, dny:ii d:ii ngópu, mwada y:i mí danê ngópu, wod:oo chēēpi ngê yidnye vyee. Yéli ni y:oo Stipen chēēpi ngê dnye vyee, yi yéli y:oo yi nkuwo kpídi a ngee tumo, pi lvulu ngmê ka y:ee tumo, ye doo vvyuwo. Yi pini u pi Sóól. *

⁵⁹ U dí daa pwaa ngópu, Stipen chēēpi ngê mudnye vyee, wod:oo Stipen doo ngépê, apê, Yesu a Lémi, a ghê dmi a ngépi. *

⁶⁰ Yu mbodo dē y:e ghê wó, dpodombiy:e ka wo, Yesu ka kwo, A Lémi, kópu dononi a nga ka d:uud:uu ngmê, yi kópu mōdo kn:ââ vvyuwo dpí yé té, kidangmê ngí. Yi kópu dyuu dini ghi n:ii ngê vyu, wod:oo pwene. Pi kní y:oo Stipen dini ghi n:ii ngê vya ngópu, Sóól u nuu u kópu ngê mye pyodo. *

8

Nju tpémi ye Yesu u yoo u ngwo doo diya

¹⁻² Yéli ni y:oo Chóó Lémi mb:aamb:aa ngê dnyimo châachââ, yi yéli y:oo Stipen ntóó kmênê ngópu, u l:êê díy:oo myednye mbê. Yi wéni ngê Nju tpémi y:oo Yesu u yoo yi kpadakpada kn:ââ chaa ngópu, Njedusalem. Yesu u yoo yintómu kní y:oo Njedusalem a kuwo ngópu, p:aani p:aani lee dnyiye, woni Njuda Wee u kwo p:aani p:aani lee dnyiye, woni Samédiya Wee u kwo p:aani p:aani lee dnyiye, ngmênê dyépi kní y:oo Njedusalem dēpê kuwo ngópu. *

³ Sóól ngê u yi dpímo kwo, Yesu u yoo ní chedê, wod:oo ngomo k:oo ngomo k:oo dpímon:aa koko, Yesu u yoo dpímon:aa ngímíngímí dé, pyââ pyââ mââ mââ mbwa k:oo dpímon:aa kmímí dé. *

* 7:46: 2 Sam 7:1-16 * 7:47: 1 Kings 6:1,14 * 7:48: Is 66:1-2 * 7:51: Ex 32:9; Jer 9:26; Is 63:10 * 7:52: 2 Chr 36:16 * 7:53: Dpodo 7:38; Hipilu 2:2 * 7:55-56: Kílosa 3:1 * 7:57-58: Dpodo 22:20 * 7:59: Luuki 23:46
* 7:60: Luuki 23:34 * 8:1-2: Dpodo 11:19 * 8:3: Dpodo 9:1-2; 26:9-11

Samédiya tpémi Yesu ka u ngwo kèlîmî mbé dnyiye

⁴ Yesu u yoo yélini nâi mbêpê wo, yi yélini p:aanî p:aanî lee dnyiye, pi knî ye Yesu u kópu mb:aa dnyen:aa tpaépê.

⁵ Pini n:ii pyudu knî mwiyé a pyw:ee tumo, ndapî yêépî u kada pini ngé a pyódu tumo, yi vy:o pini ngmê u pi Pilipi. Yi pini ngé Njedusalem a kuwo ngé, Samédiya loo, pi knî ye yepê, Pini n:ii Chóó Lémi ngé a ngmîdi ngé, yi pini wunê kî ta, ngmênê nmî kada pini knî y:oo daa mya ngópu, kî vya ngópu, myombó Chóó Lémi ngé kímêdê pyidu ngé. Yepê, Yi pini u pi Yesu.

⁶ Samédiya tpémi Pilipi ka mb:aamb:aa ngé ng:aa mbé dnyiye, mu kópu u díy:o Pilipi ngé yi ngópu mbwudu yilî dpîmo chap.

⁷ Pi yilî yi kmêna Pilipi ngé ngm:ii kalê too, wod:oo yi kmêna yoo dpodombiy:e u ngwo dnye kââ. Myenté kóó ntóó kpâlî ntóó yilî mye pyi ngé, yélini dnyinté dnyimo paa, mye pyi too. *

⁸ Yi kópu u l:êê díy:o Samédiya tpémi yi gha dmi mb:aamb:aa ngé pyodo.

⁹ Yi p:aanî pi ngmêdoo ya, u pi Saimon, pipi kópu knî yi mbêmé kópu ndîi yilî dpîmo d:uud:uu, Samédiya tpémi yinté dpîmo liya kígha dé. Pi knî ye yipu, Nê pi ngmê.

¹⁰ Tp:ee vy:o, dmaáadí vy:o, lémi vy:o, ch:am vy:o apu, Vyuw! Apu, Kí pini nmîné nmo Chóó Lémi ntee pini, u wêdêwêdê ndîi. Wod:oo yoo yintómu u kwo dnyimo ng:aa.

¹¹ Nyââ, dye ghi daadîi kópu ndîi yilî dpîmo d:uud:uu, yi kópu u l:êê díy:o yoo u ngwo dnyimo liya, u kwo mb:aamb:aa ngé myednyimo ng:aa.

¹² Pilipi Yesu Kédisu p:uu ye dpîmo danêmbum, Chóó Lémi kóó k:oo wowo p:uu ye myedpîmo danêmbum. Dini ghi n:ii ngé ny:ee ngópu, yi kópu dyuu ka kèlîmî mbé dnyiye, wod:oo Pilipi ngé pyââ pyââ máâ máâ mbwaa paa kmênê too, Yesu u yoo vy:o kaa too.

¹³ Saimon myenté mye kèlîmî mbé wo, Pilipi ngé mbwaa paa mye kmênê ngé, wod:oo Saimon Pilipi p:uu kele. Dini ghi n:ii ngé Pilipi ngé mbwudu dpîmo chapî dé, Saimon ngé yidpîmo mumu dé, u ngwo médpîmo liya.

¹⁴ Dini ghi n:ii ngé Yesu u dyépi knî y:oo yi kópu Njedusalem a ny:ee ngópu, apê, Samédiya tpémi Chóó Lémi u kópu dyuu ka kédê kèlîmî mbé dmi, wod:oo Pita pini dé Njon Samédiya dy:ââ dumo.

¹⁵⁻¹⁶ Dini ghi n:ii ngé taa knopwo, a w:ee ngópu, apê, K:omo tpile Pilipi ngé kí yélini Yesu u pi ngé mbwaa paa kmênê too, ngmênê Chóó Lémi ngé u Ghê Dmi ye doongé y:ângo.

¹⁷ Wod:oo Pita Njon y:oo kèê yi mbêmé dpîmo yiyé dé, yi l:êê díy:o dpîmo ngêpê,

Chóó Lémi ngé u Ghê Dmi u ngwo ye dpîmo yém. *

¹⁸ Dini ghi n:ii ngé Saimon ngé yi kópu módu, apê, Dini ghi n:ii ngé Pita Njon y:oo kèê nmî mbêmé dé ye ngmê, apê, Chóó Lémi ngé u Ghê Dmi u ngwo nmo daa kê.

¹⁹ Wod:oo Saimon ngé Pita pini dé Njon ye ndapî kèlê ngmê yó, apê, Ye ní y:oo. Yepê, U ntââ u ntââ ngé u nkwo wadpi pyódu nê, pini n:ii mbêmé a kèê dé anî yé dé, yi pini ka Chóó Lémi ngé u Ghê Dmi ada a yém.

²⁰ Ngmênê Pita ngé kwo, Napî ngópu choo ya, kumu chi tpyé, ndiya u ngwo nyi ghidi, mu kópu u díy:o nga vyi: o chi vyi, Chóó Lémi u módó yeedeyeede ndapî ngé ní pwila.

²¹ Kwo, Doo u ntââ ala dpodo p:uu daanyi ngee nyo, mu kópu u díy:o Chóó Lémi u lama a tóó, nga daa ntênê a tóó.

²² Kwo, Yi dono kópu ndîi a kuwo ngi, nmî Lémi ndîi ka chi ngêpê, u kwo dpî vyi ngi, kwipi, A Lémi, dono kópuni dí d:uu, u ntââ nguwo wanyi kèé, yi kópu mēdaanyi nuw:onuwo.

²³ Kwo, Nga kídí m:uu, ye n:ee nye yichi kââ, doo u ntââ dono u wépi daanyi puwâ.

²⁴ Saimon ngé yepê, U ntââ a l:êê díy:o amêdî ngêpê, kópuni a ka dpî vyi t:oo, yi kópu a nga kíngmê pyódu.

²⁵ Pita Njon y:oo Yesu p:uu kópuni m:uu tumo, Samédiya tpémi ye yi kópu mî vyi tumo, u kuwó dini ghi ngé Njedusalem mé diyé knopwo. Maa p:uu Samédiya Wee u kwo p:aa yilî a kèlî ngópu, Yesu p:uu kópu mb:aa pi knî ye dpîmo tpaépê, yed:oo Njedusalem mîmî taa knopwo.

Yitíyópiya pi ngmê Yesu ka u ngwo kèlîmî mbé wo

²⁶ Enjel ngmê ngé nmî Lémi u kópu Pilipi ka a n:uwo, kwo, Gh:êédê, kwo, chi lèpî. Njedusalem Nkaasa yi kèlî máadí dpî kwéli. (Yi wee u kwo pi daa tóó, kpî yi mye daa kwo, mbwaa mye doo u p:aa.)

²⁷⁻²⁸ Wod:oo Pilipi ghêédî wo, kada a y:ângo. Yi máadí p:uu pi ngmê módu, Njedusalem a ndê wo, Nkaasa doo lèpî. Yi pini máawe ndîi ngmê, Yitíyópiya tpémi yi ch:am ndîi p:uu dpîmo dpodo, u ndapî yinê dpîmo y:enê. Yi pini Chóó Lémi ka ngêpê tédê a ndê wo, Njedusalem, u p:o modoo diyédiyé. U chádiyót mbêmé doo ya, hósí dé y:oo dpîmo a paapaa, kópuni Yisaya ngé d:êê ngé, yi pini ngé maadí doo a kpââ. *

²⁹ Chóó Lémi u Ghê Dmi ngé Pilipi ka kwo, Kí pini u nkígh:é máadí nyi kwéli.

³⁰ Wod:oo Pilipi mbêpêmbêpê loo, u nkígh:é máadí mî kwólu, apê, Chóó Lémi u kópuni Yisaya ngé a d:êê ngé, apê, muyedê kpââ, wod:oo u kwo adî póó, kwo, Kópuni nyinê kpââ, kwo, cha w:ee?

* 8:7: Mát 10:1; Mak 16:17

* 8:17: Dpodo 9:17; 19:6; 2 Tim 1:6

* 8:27-28: Is 56:3-7

³¹ Yi pini ngê kwo, Lónté wanê w:ee? U kakêmê nanê a ka wa chámê? Kwo, A pwiyé, a chádiyót k:oo a kee, a nkîgh:ê anyi yey, u kakêmê a ka anyi chámê ngi. Wod:oo Pilipi yi chádiyót k:oo kee wo.

³² Kópuni yi pini ngê doo a kpââ, ala yi kópu.

Sipi u vyeé tédê ntee d:uudpî ghete tóp, u vyii tédê myed:uudpî kââ, yi pini ngê yinté kópu daangmê vyu. *

³³ Pi knî y:oo yi pini p:uu yipe tee u kópu yilí t:ee ngópu,

yi kópu u l:êê díy:o kpaka ngópu, mye nkwiti ngópu.

Tp:oo knî yi p:uu pi ngê kópu d:uudpî vyi, mu kópu u díy:o dyámê mbêmê u ya machedê ngê dé pyódu.

³⁴ Yitiyópiya pi Pilipi ka póo wo, kwo, Chóó Lémi u komo kapí pyu ló pini p:uu doo a danêmbum? Kwo, Chóó p:uu doo a danêmbum ó kn:aa pini p:uu doo a danêmbum?

³⁵ Pilipi ngê ala kópu a w:ee ngê, apê, Chóó Lémi u komo kapí pyu Yesu p:uu doo a danêmbum, wod:oo Pilipi ngê danêmbum kn:ââ Yitiyópiya pi ka adí chaa, Yesu u kópu mb:aa u ngwo u kwo vyu.

³⁶ U kuwó dini ghi ngê maa p:uu mbwaa ngmê m:uu ngópu, wod:oo Yitiyópiya pi ngê Pilipi ka kwo, Óó. Kwo, Mbwaa ngmêka t:a. Kwo, U ntââ Yesu u pi ngê yi mbwáani paa wanyi kmênê né?

³⁷ (-)

³⁸ Wod:oo chádiyót u tpiipi ka kwo, U dí yi pwáadi, wod:oo u dí yi: adí puwâ. Pilipi k:ii mbwaa paa nipi ghêpê knopwo, Pilipi ngê yi pini y:i mî kmênê ngê.

³⁹ Mbwaa paa dini ghi n:ii ngê a kee knopwo, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê Pilipi a y:ango, Yitiyópiya pi ngê Pilipi mēdaa módu, ngmênê u gha mb:aamb:aa ngê py:odo, chádiyót k:oo mē wo wo, wod:oo kada mēdê y:ango.

⁴⁰ Pilipi Asidót mî ta, u kuwó dini ghi ngê p:aani p:aani doo lèpî, Yesu u kópu mb:aa pi knî ye doon:aa tpaépê, u kuwó dini ghi ngê Sisadiya mî ta. *

9

Sóol ngê u nuw: o u ngwo ngmópu, Yesu ka u ngwo kélmî mbé wo

Dpodo 22:6-16; 26:12-18

¹ Dini ghi n:ii ngê yi kópu dnye pyodopy:odo, Sóol ngê u yi dpîmo kwo, Yesu u yoo nmî vya té, yi vyeé u pi pi knî ye dpodombiy:e dpîmo tpaépê. *

² U yi u ngwo myedoo kwo, Dîmaskîs nî lè, yélini Yesu u maa p:uu a m:ii, yi yéli n:uu

ngîmî té, pyââ mââ yoo yi kpadakpada tédê Njedusalem mênê diyédiyé kalé té. Yi kópu u l:êê díy:o kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini ka loo, yi kópu u kwo mî vyu, kwo, Nju tpémi yélini a kwo, Dîmaskîs, u ntââ yi kada pini knî ye wanyi dy:ââ nê, a kakêmê ye am:ii chámê, u ngwo ye n:aa lèpî. Kwo, Kópu dyuu ngmê d:êê ngi, ye n:aa ñeñe. Wod:oo Sóol ngê pi knî ngmê ñuwo, Njedusalem a kuwo ngópu, Dîmaskîs dnye lèpî.

³ Daa kêmakêma Dîmaskîs dnye taataa, tpile u wuu ndîi mbóo p:uu yi pwo ngma a kwólu.

⁴ Sóol ngê yi tpile u wuu ndîi dini ghi n:ii ngê módu, wod:oo tēpê mbēmê dymēm wo, dnye ngmê nyongo, kwo, Sóol, Sóol. Kwo, Lukwe díy:o dono kópu ndîi yilí a nga nye d:uud:uu?

⁵ Sóol ngê kwo, A Lémi. Kwo, Nyi n:uu? Nmî Lémi ngê kwo, Nê Yesu, pini n:ii ngê dono kópu ndîi yilí nye d:uud:uu. *

⁶ Kwo, A pyidu, kwo, Dîmaskîs chi lèpî. Kwo, Kópuni u ya a nga a kwo, y:i nga an:uu vyi, díyo yi kópu anyin:aa d:uud:uu.

⁷ Pini n:ii knî y:oo Sóol dnye yâmuyâmu, mbóo p:uu dnye dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, yi paa u dí dmi puwâ, noko kópu daa vyi ngópu, myenté pi myedaa m:uu ngópu.

⁸ Sóol tēpê mbēmê yeda pii wo, ngwolo dé yi pywáli doo, ngmênê yéli daa módu, wod:oo kwulo kaa dnyie, Dîmaskîs ñuwo ngópu.

⁹ Wo pyile knî yi k:oo yéli dēpwo y:enê, tpéé kópu yi ngwo mî vyu, nté mbwaa chóo u kwo kwódu doo, Chóó Lémi ka doo ngêpê, kwo, U ntââ a dono yilí nguwo wanyi kéé.

¹⁰ Yesu u yoo vy: o pi ngmê Dîmaskîs doo ya, u pi Ananayas. Yi pini ngê nmî Lémi módu, kwo, Ananayas. Ananayas ngê kwo, A Lémi, ala nê.

¹¹ Nmî Lémi ngê kwo, Ala p:aani ghi a kuwo ngi, máadíni u pi Kpêêlí Ghi Daa Tóó, yi máadi dp:uu kwéli, yi máadi p:uu Njudas u ngomo a kwo. Kwo, Yi ngomo k:oo pi ngma a tóó, u pi Sóol, Taasis pi. Kwo, Yi pini ye dpî poo ngi.

¹² Kwo, Yi pini wunê ngêpê, kwo, u nuw: o k:oo kédê m:uu ngi, kwo, ala kópu dé vyi, Pi ngmê wunê pwiyé knî, u pi Ananayas, kóó dé a mbēmê wumê yiyé dé, yed:oo yéli mb:aamb:aa ngê mēnê mumu.

¹³ Ananayas ngê kwo, A Lémi. Kwo, Pi yilí knî y:oo ye pini u pi a ka ka tpaépê ngmê, nyoo knî y:e kópu dono yilí doo d:uud:uu, Njedusalem.

¹⁴ Kwo, Kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini knî y:oo ala kópu u kwo a vyi ngópu, Dîmaskîs chi lèpî, Yesu u yoo nyinê ngîmî tóó.

* 8:32: Is 53:7-8

* 8:40: Dpodo 21:8

* 9:1: Dpodo 8:3

* 9:5: Dpodo 5:39

* 9:15: Dpodo 25:23; Lóma 1:5

¹⁵ Nmî Lémi ngê kwo, Chi lêpî, mu kópu u díy:o yi Sóól d:a ngmídi, a p:uu píchoo dpodo, Yísílélí tpémi ye, king knî ye, myenté kn:aa yéli ye a pi yi lama myepaan:aa kalé ngê. *

¹⁶ Kwo, Dono kópu yílíni pi knî y:oo a l:êé díy:o u ngwo wodnyí d:uud:uu dé, a chóó u kwo wané kéma té. *

¹⁷ Wod:oo Ananayas ngê Sóól yi ngomo k:oo a pyw:ángo, kóó dé mbêmé yé doo, kwo, Sóól a mbwó. Kwo, Nmî Lémi ngê até dé dy:ââ nê, amêma pini n:ii nyinê módu, yi pini Yesu, chóó nga até dé dy:ââ nê. Kwo, Ala p:eeni kópu u díy:o até dé dy:ââ nê, yéli m:ee mumu, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê wuné nt:eent:ee ngi.

¹⁸ Te too pee ntee tpile dé Sóól ngíma yi ngwo a ghay knopwo, wod:oo yéli mé módu. Yi ghêédí wo, wod:oo Yesu u pi ngê mbwaa paa kmênê ngópu.

¹⁹ U kuwó dini ghi ngê nté yi ndíi, u wêdêwêdé u kwo mède diyé wo.

Sóól Yesu p:uu u ngwo ye doo danêmbum, Dímáskís

²⁰ Yesu u yoo yélini Dímáskís dnye ya, Sóól ngê wo knî ngmê yi vy:o chedé ngê, wod:oo Nju tpémi yi ngêpê ngomo knî yi k:oo dpímon:aa koko, ye dpímon:aa danêmbum, yipu, Yesu ndéndé ngê Chóó Lémi tp:oo.

²¹ N:ii knî y:oo yi kópu ny:ee ngópu, ghê dmi yi mênê ghipé wo, noko yepê, Pini n:ii ngê Yesu u yoo doo vyee dé, Njedusalem, mumdoó kí vyílo? Apê, Mumdoó al:ii a loo, mu kópu u díy:o u yi u ngwo doo kwo, Yesu u yoo n:uu mgímí té, kpêé yiyé pyu knî yi kada pini knî ye n:uu y:ee té, Njedusalem? Apê, Lukwe díy:o Yesu u pee ngê maa ghê?

²² Ngmênê Sóól ngê pi knî yi pwo mîné dyíngo. Kópuni Chóó Lémi u komo kapí pyu knî y:oo a d:êé tumo, Sóól ngê pi knî yi ngópu u nkwo dpímo a kpáâ dé, yipu, Ala kópu yílí Yesu ngê ndéndé ngê ntiye ngê. Yipu, Yi kópu u l:êé díy:o, Pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, yi pini Yesu. Yi kópu Sóól ngê wêdêwêdé ngê ye dpímo tpaépé dé, Nju tpémini Dímáskís dnye ya, doo u ntáâ Sóól u dnye daapí vya ngópu.

²³ Wo yílí mî loo, u kuwó dini ghi ngê Nju tpémi nipi a wó, noko yepê, Sóól paa vya koo, ngmênê Sóól ngê yi kópu u tuu káâ pee ngmê nyongo.

²⁴ Nju tpémi y:oo noko yepê, Sóól kingé mbêpê, Dímáskís kí dangé kuwo. Yi kópu u l:êé díy:o yi p:aaní mbwa keñe w:êêní dnyimo t:âât:ââ, mgídí vy:o myednyimo t:âât:ââ. U yi ye doo kwo, Sóól nmî vy:a.

²⁵ Ngmênê mgídí ngmê ngê Sóól p:uu ndiye pyu knî y:oo Sóól a ngí ngópu, kpéni ndíi k:oo ché ngópu, yi kpéni kpê tee ngópu, yi p:aaní mbwa mbêmé l:uu ngópu, kuwa kalé ngópu. P:uu ndiye pyu knî yedé kpê

p:uu dnya a ya, yi yedé ngê kpéni dnye ghípíghípí, Sóól koo doo kwo, dini ghi n:ii ngê mbwódo mî ghê wo, wod:oo Sóól mbêpê wo.

Sóól Njedusalem u ngwo loo

²⁶ Dini ghi n:ii ngê Sóól Njedusalem mî ta, u yi u ngwo doo kwo, Yesu u yoo yi p:uu n:uu kaalí, ngmênê u kwo daa kélímí mbê dnye, apê, Ngmênê daa Yesu u yoo vy:o pini ngmê. Yintómu u kwo nkíngê mbê dnye.

²⁷ Ngmênê pi ngmê u kwo daa nkíngê mbê wo, u pi Mbanapas. Mbanapas ngê Yesu u dyépi knî yi vy:o yinê núwo, yepê, Dini ghi n:ii ngê Sóól Dímáskís doo lêpí, nmî Lémi maa p:uu módu, Sóól ka y:i a mbwolo. Yepê, Sóól Dímáskís Yesu u pi ngê dpodombiy:e doo dèépí, myedaa nkíngê mbê wo.

²⁸ Wod:oo Sóól Njedusalem doo ya, p:aaní pee p:aaní pee dpímon:aa dèépí, Yesu u pi ngê dpodombiy:e doon:aa dèépí, myedaa nkíngê mbê wo.

²⁹ Nju tpémini Kídiki dnye ngê dnyimo mbumu, Sóól ye dpímon:aa dèépí, Sóól u k:ii noko myednyimon:aa kwopwepe, ngmênê u yi y:e doo kwo, Sóól nmî vy:a.

³⁰ Yesu u yoo knî y:oo yi kópu dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, Sóól Sisadiya núw:o ngópu, u paa njini Taasís mî dy:ââ ngópu.

³¹ U kuwó dini ghi ngê Yesu u yoo mb:aamb:aa ngê dnye ya, pi ngê kópu dono y:e daa d:uu ngê. Ala wee pyile knî yi kwo dnye ya, Njuda Wee ngmê, Nkálíli Wee myomo, Samédiya Wee pyolo. Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê doo a ngéépí dé, pi yílí Yesu ka kélímí mbê dnye, u yoo yílí ngê u ngwo doo pyodopyo. Nmî Lémi mb:aamb:aa ngê dnyimo cháâcháâ.

Pita ngê mbwudu n:ii dé chaa doo

³² Dye ghi yintómu Pita p:aaní p:aaní dpímo lêpí, Yesu u yoo dpímon:aa mumu dé. Wo ngmê ngê Lida u nkwo até yi loo.

³³ Yi p:aaní pi ngmêdoó ya, u pi Aniyês. Yi pini yu dé ntóó dé, paa doo u ntáâ ngê u kwo dpímo ya. M:ââ wááli ngmítédmi mbêmé dpímo ya.

³⁴ Pita ngê kwo, Aniyês. Kwo, Yesu Kédisu ngê ala ngwo dé pyi ngi, ngmítédmi mbêmé a pyidu, ngmítédmi a kmongo ngi. Wod:oo Aniyês ada pyidu.

³⁵ Yi wee ndíi u kwo yélini dnye kwo, Aniyês paa tédé dini ghi n:ii ngê m:uu ngópu, yi yéli nmî Lémi ka u ngwo mède diyé dnye.

³⁶ Njopa Yesu u yoo vy:o pyáâ ngmêdoó kwo, u pi Tapíta. (Kídiki dnye ngê u pi Dókís.) Dye ghi yintómu yi pyópu ngê kópu mb:aa yílí dpímo d:uud:uu, pinté knî y:e.

³⁷ Yi dini ghi ngê mbii u ngwo ngmê kele, yed:oo mye pwene. Ntóó ghêé ngópu, a ngí ngópu, ngomo k:oo yé ngópu.

³⁸ Yesu u yoo n:ii Njopa doo kwo, yi lama doo ya, Pita chono a tóó, Lida, wod:oo pi miyó dé ye yepê, Lida choo lêpî, Pita límî kii ngê dpo pwiyé we.

³⁹ Wod:oo Pita ka lee knopwo, yi pini dé yi p-uu a kele, Njopa lee dnyie. Dini ghi n:ii ngê taa dnyie, yi pyópu ntóó ngomoni k:oo doo ya, Pita y:i km:êê ngópu. Kuknwe knî y:oo a yina ngópu, dnye mbê. Yi pyópu ngê kpídini dmya too, ye y:ee too, yi kpídî Pita u ngópu dnye tpyuu dé.

⁴⁰ Pita ngê yi ngomo ghi k:oo pi yintómu pw:i ngê, yu mbodo dé y:oo ghê wo, wod:oo doo ngêpê. Yi pyópu ntóó ka diyé wo, kwo, Tapita, a pyidu. Wod:oo ngwolo dé pywáli doo, Pita yi módu, wod:oo ntênê yaa wo.

⁴¹ Wod:oo Pita ngê yi pyópu ka kóó dp:ee ngê, kwulo kele, ghêêmi kââ. U kuwó dini ghi ngê Pita Yesu u yoo knî ye mbwolo, kuknwe knî ye mye mbwolo, yepê, A pwiyé dmyeno, ala pyópu ghê até maa kaali.

⁴² Njopa tpémi ye yi kópu u mdoo yi nuw:oo ngópu, pi yilî nmî Lémi ka kélímî mbê wo.

⁴³ Pita Njopa doo ya, wo yilî. Pini n:ii u ngomo k:oo doo kwo, yi pini u pi Saimon, tpile tp:oo too pee l:âmol:âmo pyu.

10

Kónilyês u danêmbum

¹ Lóma lede Sisadiya yilî doo ya. Yi kada pini knî yi vy:o pi ngmêdoo kwo, u pi Kónilyês. Lede yoo n:ii yi vy:o Kónilyês doo kwo, yi yéli yi pi dmi Yitali lede yoo.

² K-omo tpile Kónilyês daa Nju pi, ngmêné Chóó Lémi ka mb:aamb:aa ngê dpîmo kélímî, dye ghi yintómu u kwo dpîmo ngêpê. Yi pini u kpâm ghee knî, u dpodo pyu yoo Chóó Lémi ka mb:aamb:aa ngê myednyimo ng:aa. Nju tpémi yi vy:o pinté yoo yilîni dnyimo kwo, Kónilyês ngê dpîmo a wopwe dé.

³ Kónilyês ngê Nju tpémi yi lêê ghi dmi dpîmo d:uud:uu dé, kââdi dini ghi n:ii ngê t:ono dpîmo wowo, Chóó Lémi ka u ngwo dpîmo ngêpê. Wo ngmê ngê u ngêpê tédê enjel ngmê módu, kwo, Kónilyês.

⁴ Kónilyês ngê enjel dini ghi n:ii ngê módu, nkíngê mbê wo, enjel doo y:enê, kwo, A Lémi, lukwe pyinê ché ngmêê? Enjel ngê kwo, Chóó Lémi ngê ngêpê kédê ny:oo, mu kópu u díy:o pinté yoo nyinê wopwe too. Kwo, Ala ngwo u nkwo wunê ngêépî ngi.

⁵ Kwo, Ala ngwo pi knî ngmê dy:ââ ngi, Njopa, pi ngmê nya y:e, u pi Saimon Pita.

⁶ Kwo, Yi pini ntii chedê a tóó, ngomoni k:oo a kwo, yi ngomo chóó u pi mye Saimon, tpile tp:oo too pee l:âmol:âmo pyu. *

⁷ Enjel ngê Kónilyês ka danêmbum dini ghi n:ii ngê a kélî ngê, wod:oo y:aa wo. Kónilyês u dpodo pyu miyó dé ye adî mbwólu, u

lede ngmê ka mya adî mbwólu, yepê, Nga a pwiyé dmyeno. Yi lede Kónilyês u t:âat:ââ pyu ngmê, Chóó Lémi ka mb:aamb:aa ngê myedpîmo kélímî.

⁸ Kónilyês ngê kópuni pyodo, yi kópu yi ngêédî ada nt:o, wod:oo adî dy:ââ té, Njopa.

⁹ Womumo kââdi máâ kèlê, dini ghi n:ii ngê Njopa u nkígh:ê dnyen:aa paa, Pita yi chêépî ngomo pywápê ngmê pwono kee wo, yi doon:aa ngêpê.

¹⁰ Dómu ndîi u ngwo ngmê kele, u yi u ngwo doo kwo, Nté pee ngmêni ma.

¹¹ Dini ghi n:ii ngê nté dnye ch:eech:ee, Pita yi vyyu wo, apê, Mbóó ada kpémî, apê, wónu kii ntee tpile yéfi vyââ yi kélî ngmêyedê ghêpê knî, kwódo páádi.

¹² Yi wónu k:ii ntee tpile k:oo tpile tp:oo knî ngmêdoo kwo, dyêédî daa ngmídi, tpile pé dé, pyaa dé, nmê dé yi tpile k:oo myednye kwo. Yi tpile Pita ka p:ââp:ââ doo a wupwo. Yi tpile tp:oo dyêédî yintómu Nju tpémi ye tupwótupwó dé, Nju tpémi y:oo dédnyimo pípi dé.

¹³ Pita ngê mbóó p:uu dnye ngmê nyongo, kwo, Gh:êêédê, kí tpile tp:oo ngmê vyee, ma ngi.

¹⁴ Ngmêné Pita ngê kwo, A Lémi, kí tpile tp:oo dyêédî yintómu kwódu yé u tpile tp:oo dé, nmínê nmo tupwótupwó dé, doo u ntââ daa ngma aní ma. Kwo, Yinté tpile tp:oo tupwótupwó d:oo ngmê ndîi. *

¹⁵ Pita ngê myombó yi dnyeni mê nyongo, kwo, Chóó Lémi ngê tpileni p:uu ala kópu dé vyi, Kí tpile mb:aamb:aa, kwo, yi tpile p:uu úyóó kidingé vyi, Yi tpile tupwótupwó.

¹⁶ Yi ntini u wépi Pita ngê pyolo puwâ, yi kópu dyuu mu ngmídi pyolo nyongo, wod:oo yi wónu k:ii ntee tpile mbóó p:uu mê kee wo.

¹⁷⁻¹⁸ Pita ngê kópuni módu, yi kópu doo nuw:oonuw:oo, u nt:u kópu dépêngê pyw:ango, wod:oo pini n:ii pyile knî Kónilyês ngê dy:ââ too, Saimon u ngomo pi knî y:oo ye adê kéma ngmê, wod:oo keñe t:âmo dnyen:aa kwo, yi ngomo chóó ka adî mbwó dmi, kwo, Pi al:ii ngma kwo, u pi Saimon Pita?

¹⁹ Pita ngê kópuni módu, u yi u ngwo doo kwo, U nt:u kópu né pyw:oo, wod:oo Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê kwo, Pita. Kwo, Pi pyile knî y:oo ka nmy:uu ngi. *

²⁰ Kwo, Ghidi, kidimê nuw:oo kígha nédinuw:oo, nyi ngm:êê té, mu kópu u díy:o a chóó nê dy:ââ té.

²¹ Wod:oo Pita adî ghîi, yepê, Pini ka nmye vyyuwo té, ala nê. Yepê, Lukwe u pyinê dmyinê ngmêê ngmê?

²² Kwo, Nmî kada pini Kónilyês ngê yinê a dy:ââ nmo. Kwo, Yi pini pi mb:aa ngmê, k:omo tpile daa Nju pi, ngmêné Chóó Lémi

* 10:6: Dpodo 9:43

* 10:14: Lev 11:1-47; Ezek 4:14

* 10:19: Dpodo 10:28; 11:12

mb-aamb:aa ngê a chââchââ. Kwo, Nju tpémi yi nuu u pi ngê a tóó. Kwo, Chóó Lémi u enjel ngmê ngê ala kópu u kwo vyi, kwopê, Saimon Pita ngomo k:oo dpo pwiyé we, nga adín:aa danêmbum.

²³ Pita ngê kópuni yéfi vyââ yi kéli módu, yi kópu yi nuw:o kwólu, wod:oo ala kópu daa vyu, Kí pini pyile kní daa Nju pi dé, nmí ngomo k:oo kédangê kee dmi. Yi kópu daa vyu, ngmêni yi pini pyile kní ngomo k:oo adí km:êê té, yi k:ii dpí dniye.

Womumo mw:aandiye Pita ngê Kóniliyês u dpodo pyu pyile kní adí ngm:êê té, Yesu u yoo Njopa yélini doo kwo, yi yélini woni kní yi k:ii mye lee dniye.

²⁴ Maa p:uu dpí dniye, womumo Sisadiya mî taa dniye. Kóniliyês u yoo kní yi k:ii yi yélini dnye t:âât:ââ dé.

²⁵ Pita dini ghi n:ii ngê Kóniliyês u ngomo k:oo doo koko, Kóniliyês ngê yi módu, yu mbodo dé y:e k:ame u kwo ghê wo.

²⁶ Ngmêni Pita ngê ghêmi mê kââ, kwo, Ghêmi ghê. Kwo, D:aa enjel ntee pini. Kwo, Nê dyámê mbêmê pi.

²⁷ Pita Kóniliyês ka modoo danêmbum, ngomo k:oo u ngwo mî kee knopwo, pi yili yi m:uu ngópu.

²⁸ Pita ngê yepê, Nmyi lama ka tóó, Nju pi ngmê kn:aa pini u ngomo k:oo d:uudpí kee, kópu y:e myed:uudpí d:uu, ngmêni Chóó Lémi ngê yi kópu a ka a kwódu ngê, doo u ntââ pi p:uu daani vyi, kí pini tupwótupwó.

²⁹ Yepê, Yi kópu u l:êê dfy:o dini ghi n:ii ngê nmyinê nya noo, atê dâ lê, kópu dpingmê vyu. Yepê, Lukwe dfy:o nmyinê nya noo?

³⁰ Kóniliyês ngê kwo, Pyile tuwo alanté dini ghi ngê, dini ghi n:ii ngê kââdi t:ono ghê wo, a ngomo k:oo kinoo ngêpê, pi ngmê atê y:ii módu, u kpídí dnye wu mbele, a kada mî ghê wo.

³¹ Yi pini ngê a ka pê, Kóniliyês, Chóó Lémi ngê ngêpê kiyedê nyêm, tpileni yili pinté kní ye nye yémí, yi tpile yili chóó Lémi u nuw:o k:oo kiyedê pyede.

³² A ka pê, Pi Njopa ngmê dy:ââ ngi, pi ngmêdpo pwiyé we, u pi Saimon Pita. A ka pê, Yi pini ntii chedê a tóó, pini n:ii u ngomo k:oo a kwo, yi pini u pi mye Saimon, tpile tp:oo too pee l:âmol:âmo yed.

³³ Kóniliyês ngê kwo, Yed:oo pi pyile nga kîni dy:ââ ngê, u ngwo cha lê. Kwo, Awêde al:ii atê dp:o wó, Chóó Lémi u ngíma, kwo, anmí t:âât:ââ ngi, nmí Lémi ngê kópuni nga dé vyi, yi kópu nmo ngmê vyi.

Pita Kóniliyês u ngomo k:oo u ngwo doon:aa dêêpí

³⁴ Pita ngê danêmbum kn:ââ dini ghi n:ii ngê chópu, yepê, Ndêndê ngê kîda:w:ee, yoo daa ngmídi Chóó Lémi ngê ada a ngêêpí. *

³⁵ Yepê, Pini n:ii ngê Chóó Lémi adí chââchââ, kópu mb:aa u ngwo adí d:uud:uu dé, yepê, k:omo tpile yi pini daa Nju pi, ngmêni Chóó Lémi ngê wa ngee, u yoo vyo wa kââ.

³⁶ Yepê, Ala kópu dyuu nmyi lama a kwo, Chóó Lémi ngê kópu mb:aa nmo ngma a dy:ââ ngê, Yisiléli tpémi yi k:ii, nmopê, Yesu Kédisu ngê a ka yinê wa a kââdi nmyo. Yepê, Yi pini Yesu Chóó Lémi ngê nmo yintómu nmí kada kââ. *

³⁷ Yepê, Nkálili wee u kwo, Njuda wee u kwo, kópu ndíi n:ii dnye pyodopyodo, yi kópu nmyi lama ka pyede. Yepê, Dini ghi n:ii ngê Njon doo a dêêpí, yoo mummyedoo a mbápitísím kígha dé, yi dini ghi ngê yi kópu ndíi kn:ââ u ngwo a chópu.

³⁸ Yepê, Yesu Nasalet pi u danêmbum nmyi lama a tóó, Chóó Lémi ngê u Ghê Dmí u mênê u ngwo a yó, u wêdêwêdê ndíi ngê u ngwo pyódu ngê. Yepê, Yi pini p:aa ni p:aa ni dpímon:aa paa, kópu mb:aa yili dpímon:aa d:uud:uu, pini n:ii yoo Setan ngê dyênê too, Yesu ngê mê pyi too, mu kópu u dfy:o Chóó Lémi ngê doo a ngêêpí.

³⁹ Yepê, Yesu ngê Nju tpémi yi vyo kópuni doo d:uud:uu dé, yi kópu yili nmí chóó nmí ngwolo ngê nmí módu. *

⁴⁰ Yepê, Nju tpémi y:oo Yesu vya ngópu, kídosi ñedê tee ngópu, ngmêni Chóó Lémi ngê wo pyoloni ngê mêtê pyidu ngê, chóóchóó nmí ngópu mê tpyó.

⁴¹ Yepê, Dini ghi n:ii ngê a pii wo, daa pi yintómu kní y:oo m:uu ngópu, ngmêni yélini yi k:ii nmee yâmuyâmu, Yesu nmí chóó nmí módu. Yepê, Chóó Lémi ngê yi kópu u l:êê dfy:o mwiyé a ngmídi nmo. Yepê, Dini ghi n:ii ngê a pii wo, u kuwó dini ghi ngê u k:ii nmee kmaapí, u k:ii nmee mbwaa ndani. *

⁴² Yepê, Mu dini ghi ngê yinê wa kóté kalé nmo, n:ii mwiyé wa pw:oo dmi, n:ii adnyi ya, nipi wa kóté kalé nmo. Yepê, Chóó yinê dpodo kalé nmo, wod:oo pi kní ye nmo tpapê ngê, yennímó, Chóó Lémi ngê vyilo yedê ngmídi ngê, nmí kóté kígha pyu ngê a pyódu ngê.

⁴³ Yepê, Pini n:ii kní y:oo Chóó Lémi u komo dnyimo a kapí, yi pini yintómu Yesu p:uu dnyimo a danê, yipu, Pini n:ii yoo yi pini ka adnyi kélímí, Chóó Lémi ngê yi dono yili u kuwó wa kéé té, mēdaadí nuw:onuwo dé, yi pini u pi u l:êê dfy:o. *

Chóó Lémi ngê u Ghê Dmí Kóniliyês u yoo kní ye u ngwo y:ângo

⁴⁴ Pita dini ghi n:ii ngê ye doo danêmbum, yélini y:oo dnye ng:aa ng:aa, yi yélini ye Chóó Lémi u Ghê Dmí a gho.

* 10:34: Lóma 2:11; Nkal 2:6 * 10:36: Epeso 2:13-14 * 10:39: 1 Kódin 15:4-7 * 10:41: Luuki 24:42-43 * 10:43:

⁴⁵ Yesu u yoo vy:o pini n:ii yoo Pita u k:ii Njopa a ndê dniye, yi yéli yintómu Nju tpémi, mî ngwéti dniye, apê, Kí yéli daa Nju tpémi. Apê, Chóó lémi ngê chóó u Ghê Dmi ye kímýeda dy:ââ.

⁴⁶ Apê, Kn:aa dyámê dnye ngê kn:aa dyámê dnye ngê myeka mbumu té, Chóó Lémi myeka chaa kígħa ngmê. *

⁴⁷ Pita ngê u pyipe kní ye yepê, Chóó Lémi ngê u Ghê Dmi wunê ntee nmo a kpo, kí yéli ye yinté kímýeda y:oo. Yepê, Yi kópu u l:êê díy:o doo u ntââ pi ngê daawa vyi, Kí yéli mbwaa ngê nangê mbápitísím kalê té.

⁴⁸ Wod:oo u pyipe kní ye yepê, Kí yéli Yesu Kédisu u pi ngê mbápitísím kalê tóó. U kuwó dini ghi ngê Kónilyês u yoo y:oo Pita ka kwo, Wo miyó pyile ng:ii mwiyé mē ya kmêle. *

11

Kónilyês u danêmbum u nko

¹ Yesu u yoo yintómu, Njuda wee u kwo yélini doo kwo, yi yéli Yesu u dyépi kní yi k:ii ala kópu nipi ny:ee ngópu, apê, Kn:aa dyámê tpémi y:oo Chóó Lémi u kópu kímýa ny:ee ngmê.

² Dini ghi n:ii ngê Pita Njedusalem loo, yi yéli y:oo kwo, Ngmênýi kn:aadi ngê.

³ Kwo, Lukwe díy:o kn:aa dyámê tpémi yi ngomo k:oo ny:uu kee wo. Kwo, Lukwe díy:o nté y:i myin:aa ndíi. Kwo, Yi kópu Nju pi ngmê ngê d:uudpí d:uu.

⁴ Wod:oo Pita ngê yi kópu u nt:u kópu mb:aamb:aa ngê ye ada nt:oo.

⁵ Pita ngê yepê, Njopa k:inoo ngêpê, tpile y:i ngmékini módu, Yéli vyââ yi kéli a ghêpê wo, wónu k:ii ntee tpile, kwódo páadi.

⁶ Yepê, Yi tpile a nkígħ:ê dini ghi n:ii ngê a ghêpê wo, u mênê tpile tp:oo yilí nî módu, dyêêdi daa ngmídi, tpile pē dé, pyaa dé, ímê dé y:i nî m:uu too.

⁷ Yepê, Dnye ngmêní nyongo mbóó p:uu, a ka pē, Pita. A ka pē, Gh:êêdê, kí tpile tp:oo ngmê vye, ma ngí.

⁸ Kwono, A Lémi. Kwono, Yi kópu daaní d:uu, mu kópu u díy:o kí tpile tp:oo dyêêdí yintómu nmo kwódu yé u tpile tp:oo dé, nmínê nmo tupwótupwó dé, doo u ntââ daa ngma aní ma. Kwono, Yinté tpile tp:oo tupwótupwó d:oo ngmê ndíi.

⁹ Yepê, Yi dnyeni mbóó p:uu myombó m:aa nyongo, a ka pē, Chóó Lémi ngê tpileni p:uu ala kópu dé vyi, Kí tpile mb:aamb:aa, a ka pē, yi tpile p:uu ala kópu íyóó kidingê vyi, Yi tpile tupwótupwó.

¹⁰ Yepê, Yi kópu pyolo a nga pyodo, u kuwó dini ghi ngê yi wónu k:ii ntee tpile mbóó p:uu mē kee wo.

¹¹ Yepê, Yi ngwo pi pyile a ka taa dniye, Sisadiya a ndê dniye.

¹² Yepê, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê a ka pē, Ngm:êê té, nuw:o kígħa nédinuw:o ngê kêê kidangê t:oo. Yepê, Nmî mbwó yoo, kí pini wéni kní ka wee, yoo yi k:ii Njopa nmo ndê dniye, Sisadiya nmî lee dniye, Kónilyês u ngomo k:oo nm:uu kee dniye.

¹³ Yepê, Yi pini ngê enjel n:ii módu, u p:êê nmî ngêêdí até yedê nté ngê. Yepê, Yi enjel ngê ala kópu u kwo vyu, kwopê, Pi ngmê dy:ââ ngi, Njopa. Kwopê, Pi ngmê nya y:e, u pi Saimon Pita.

¹⁴ Kwopê, Yi pini ngê kópuni u mdoo nmye wa a ínuw:o, nmî Lémi ngê u ngwo wa ngee nmyo, kóó k:oo wa kaa nmyo. *

¹⁵ Yepê, Dini ghi n:ii ngê danêmbum kn:ââ nî chópu, Chóó Lémi ngê u Ghê Dmi mwiyé ntee nmo a kpo, yinté ye myedê y:àngo. *

¹⁶ Pita ngê yepê, Kópuni Yesu ngê nmo a vyu, yi kópu yi ngwo n:uu nuw:o kwólu, nmopê, Njon ngê mbwaa paa yoo dpímo kmênêkmênê dé, ngmênê M:aa ngê chóó u Ghê Dmi u mênê wa kmênê nmyo. *

¹⁷ Yepê, Chóó Lémi ngê yeedeyeedeni nmo a kpo, mu kópu u díy:o nmî Lémi Yesu Kédisu ka nmî kélímí mbê dniye, vyílo yi yeedeyeede yi yéli ye myedê y:àngo. Yepê, Komo tpile daa Nju tpémi, ngmênê yi yeedeyeede ye mye y:àngo. Yepê, Yi kópu u l:êê díy:o, kópuni Chóó Lémi ngê a d:uud:uu, doo u ntââ daap:aa vyu, Yi kópu u dí nî puwâ.

¹⁸ Yi kópu dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, Pita ka kópu daamu vyi ngópu, Chóó Lémi mē chaa kalê ngópu, noko yepê, Chóó Lémi ngê kn:aa dyámê tpémi ye maa kímýedê yé, yi dono yilí u ngwo pēdê kuwo téne, ghê kamí myepēdê pyw:ee y:e. *

Antiyóka tpémi Yesu u yoo vy:o u ngwo ghê dniye

¹⁹ Nju tpémi y:oo Stipen dini ghi n:ii ngê vya ngópu, Yesu u yoo mye kpada tumo, Yesu u yoo woni mbêpê dniye, kn:aa p:aani kn:aa p:aani mî taa dniye. Wo yéli chono daa lee dniye, woni yoo Antiyóka mî taa dniye, woni yoo Pénisiya Wee u kwo lee dniye, woni kní y:oo ntií mî ngmê ngópu, Saipídís dyámê w:uu mbêmê lee dniye. Kwéli dnyimon:aa taataa, yi yéli y:oo Yesu u kópu Nju tpémi ye yi mo dnyimo tpapê, kn:aa dyámê tpémi ye dēdnyimo tpapê.

²⁰ U kuwó dini ghi ngê Yesu u yoo ngmê Antiyóka lee dniye, woni yoo Saipídís tpémi, woni yoo Sadéni tpémi. Yi yéli y:oo nmî Lémi Yesu u kópu daa Nju tpémi ye yi mo dnyimon:aa tpapê, kn:aa yéli ye myednyimon:aa tpapê.

* 10:46: Dpodo 2:4; 19:6; 1 Kódin 12:10

* 10:48: Dpodo 2:38; Mát 28:19

* 11:14: Dpodo 16:31

* 11:15: Dpodo

²¹ Yi yéli yi p:uu nmí Lémi u wêdêwêdê ndêndê ngê kele, pi yilí y:oo yi yéli yi dnye dmi ny:ee ngópu, nmí Lémi ka u ngwo mênê diyé dniye, u kwo mê kélími mbê dniye, yi kada pini ngê pyódu ngópu. *

²² Yesu u yoo Njedusalem yélini dpímo a kwo dini ghi n:ii ngê yi kópu ny:ee ngópu, apê, Daa Nju tpémi Yesu u yoo vy:o kîmya ghê dmi, Antiyóka, yed:oo Mbanapas y:i dy:ââ ngópu. *

²³ Mbanapas Antiyóka dini ghi n:ii ngê ta, apê, Yesu u yoo yilí ngê até dê pyódu, u gha mb:aamb:aa ngê pyodo. Yesu u yoo kní ye yepê, Nmí Lémi mb:aamb:aa ngê dmyiné cháâcháâ, u nuw:o ghi p:uu dmyiné mbêpê, dye ghi yintómu. *

²⁴ Mbanapas pi mb:aa, nmí Lémi ka u kélími ndíi, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê u gha d:ud:umbiy:e myedê nt:ee ngê. Pi yilí Yesu u yoo vy:o yinê kââ.

²⁵ U kuwó dini ghi ngê Mbanapas Taasis loo, Sóól ka doon:aa vuywo.

²⁶ Dini ghi n:ii ngê a pyw:ângo, Antiyóka núwo. Yi tpódu y:oo Antiyóka m:ââ ngmê ma ngópu, Yesu u yoo kní ye dpímon:aa dêêpi. Antiyóka tpémi y:oo Yesu u yoo yi ngwo ntaa tumo, apê, Yi pi dmi Kídístên yoo.

²⁷ Yi dini ghi ngê Chóó Lémi u komo kapí pyu ngmê kní y:oo Njedusalem a kuwo ngópu, Antiyóka lee dniye.

²⁸ Yi vy:o pini ngmê, u pi Akapas, yi pini Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê a wêdêwêdê kwólu, yi pini ghêédí wo, yepê, Dyámê mbêmê daa kêmakêma ntê machedê ngê a pyodopyodo. (Dini ghi n:ii ngê Kílódias Lóma tpémi yi kada pini ngê doo ya, dyámê mbêmê m:uu u ngwo ghê wo. Maaani n:ii ngê Yesu pwene, m:ââ y:a mê pyile mí loo, yi m:uu u ngwo ghê wo.) *

²⁹ Yesu u yoo Antiyóka yélini doo kwo noko yepê, Nmí ndapí a kââdí koo, yepê, ndapí tp:oo nt:ee mwint:ee mwí m:uu koo, yepê, nmí tidê mbwó kní ye paa dy:ââ koo, Njuda. *

³⁰ Wod:oo ndapí a kââdí ngópu, Mbanapas pini dê Sóól ye y:ee ngópu, yepê, Ala ndapí núw:o nyoo, Yesu u yoo yi kada pini kní ye dp:uu y:ee nyoo, Njedusalem. *

12

King Helodi ngê Pita mbwa k:oo u ngwo kmungo

¹ Yi dini ghi ngê Akídipa Helodi Nju tpémi yi king ngê doo ya, Lóma tpémi yi ma-knopwo. U lede yoo dy:ââ too, Yesu u yoo woni mgími tumo, mgíni vyími kalé tumo,

² Njems Njon u mbwó taa ngê mye vya ngópu. *

³ Dini ghi n:ii ngê Nju tpémi y:oo ny:ee ngópu, apê, Helodi ngê Njems kêdê vy:a, yi gha dmi mb:aamb:aa ngê pyodo, apê, Munmíkó, Yesu u yoo yi kada pini ngmêdê vya ngmê. Yi kópu u l:êê díy:o Helodi ngê Pita mye mgími ngê, mbwa k:oo kmungo. (Yi kópu Mbídédi Pywápê Ngmê u Naa dye ghi ngê d:uu ngê.)

⁴ Dini ghi n:ii ngê Pita mbwa k:oo kee wo, lede páádi páádi kní y:oo Pita dnye t:âât:ââ, lede páádi dye ghi ngmê. Helodi ngê u yi doo kwo, Tp:ee Kaa W:êêw:êê u Naa u kuwó dini ghi ngê Pita p:aa pw:ii, Nju tpémi yi ngópu p:aa kóté kwolo.

⁵ Nyââ, Pita mbwa k:oo doo kwo, ngmêndê Yesu u yoo Chóó Lémi ka u l:êê díy:o mîdnye ngêpê. *

Pita mbwa k:oo u ngwo pwii wo

⁶ Wéni n:ii ngê Helodi ngê u yi doo kwo, apê, Mââ Pita ní pw:ii, pi kní yi ngópu ní kóté kwolo, yi mgídi ngê Pita lede dê yi kéli doo dpí. Puwóma té dê y:oo kóó dê kudu dumo, lede miyó kuwa dpímo paa, mbwa y:oo dpímo t:âât:ââ.

⁷ Wod:oo enjel ngma até yedê loo, u wuu mbwa k:oo mí kée ngê, Pita kwulo kele, u dpí ny:ââ ngê, kwo, Límími ngê a piidi. Yedê pii wo, wod:oo puwóma té dê kwulo yi chóó mîndê pywáíi knopwo. *

⁸ Enjel ngê kwo, Málêti maa téni, nyi dópo dê nye t:ee dé. Wod:oo Pita ngê yintê d:uu ngê, enjel ngê kwo, Nguwo u kpídi mwó mye téni, kwo, a pwiyé, a ngm:êê nédi.

⁹ Wod:oo Pita ngê enjel até yi ngm:êê ngê, ngmêndê u kwo doo wóó. Nanê kwopê, Enjel ngê ndêndê ngê dê pw:ii ngi?

¹⁰ Mbwa t:âât:ââ pyu yoo ngmê a kuwo ngópu, myomoni yoo myedê kuwo ngópu, nkéli chéépí keñe u nkígh:ê yi ní knopwo, apê, Keñe lukwe ngê até dê kpémí? Wod:oo pwii knopwo, daa ndíi máádi ghi tp:oo yi kalé ngópu, wod:oo enjel ngê Pita a kuwo ngê.

¹¹ Pita ka u nuw:o yi mênê diyé wo, apê, Ala ndê kópu, apê, Nmí Lémi ngê en-jel ngmêda dy:ââ, apê, Helodi kóó k:oo até dumo y:ee nê, apê, Nju tpémi yi ngópu mēdaawa kóté kalé nê.

¹² Dini ghi n:ii ngê Pita ngê yi kópu a w:ee ngê, wod:oo Njon Mak u pye Méli u p:aa pee loo. Pi yilí y:i doo kwo, dnye ngêpê.

¹³ Yi ngomo u koko tédé u keñe p:uu Pita doo depedepe, dpodo módó ngmê, u pi Lóda, keñe t:âmo mí ghê wo.

* 11:21: Dpodo 2:41 * 11:22: Dpodo 4:36 * 11:23: Dpodo 14:22 * 11:28: Dpodo 21:10 * 11:29: Lóma 15:26
* 11:30: Dpodo 12:25 * 12:2: Mát 4:21 * 12:5: Epeso 6:18; Njems 5:16 * 12:7: Dpodo 5:19; 16:26

14 Yi dmââdi ngê Pita u dnye adî mya, wod:oo u gha mb:aamb:aa ngê pyodo, keñe daa kpêmi ngê, adî lê, u pyipe knî ye mdoo adî ñuw:o, yepê, Pita kuwa ka kwo.

15 U kwo daa kêlîmî mbê dniye, kwo, Kidima kom. Kwo, Chi ghêti. Ngmênê yepê, Dîni k:omodanê. Yepê, Ndêndê ngê kuwa ka kwo. Kwo, Daa vyîlo ye kwo, kwo, u enjel ye kwo.

16 Pita ngê keñe p:uu dedepe daa yó, u kuwó dîni ghi ngê keñe u kwo adî kpêmi ngmê. Dîni ghi n:iî ngê m:uu ngópu, ghê dmi yi mênê ghipê wo.

17 Pita ngê kêê yi ngîma ngîmî ngê, kwayi ngê ye vvu, yepê, Tumu. Yepê, A pi tâa namê tpaê. Yepê, Nmî lémi ngê u enjel a ka ngmêda dy:ââ, mbwa k:oo yinê dê pw:iî nê. Yepê, Njems ka mdoo dpî ñuw:o yó, yepê, nmî tidê mbwó knî ye myoo vvi yó. Yed:oo Pita ngê a kuwo too, kn:aa p:aani mē loo. *

18 Dîni ghi n:iî ngê wa wo, lede yoo yi ghê dmi a kee wo, noko dnye póo, noko yepê, Pita anye atédê pwiyé?

19 Helodi ngê lede yoo dy:ââ too, yepê, Lee dmyeno, Pita dmyinên:aa nmy:uu. Ngmênê dêê dniye, dêpê pyw:ee ngópu, wod:oo lede n:iî knî ye Pita pwii wo, yi lede yoo Helodi ngê kótê kalê too, yepê, Pita lóntê nmye dê pwii? Yepê, Ala ngwo u nkwo n:aa vye nmyo. Wod:oo dy:ââ too, kn:aa lede knî y:oo u nkwo mî vya tumo.

U kuwó dîni ghi ngê Helodi ngê Njuda Wee a kuwo ngê, Sisadiya doon:aa ya.

Helodi u ngwo pwene

20 Taiya tpêmi Saidon tpêmi ye king Helodi ye nod:e wo, wod:oo yi nuw:onuwo u kópu ngê pyodo, apê, Helodi ngê nté nmo wa ngmî, u dyámê pee p:uu nté daamunmî pwila. Yi kópu u l:êê dîy:o Helodi u dpodo pyu yoo yi kada pini yi pee ngê kaa ngópu, u pi Pílastas, kwo, U ntââ Helodi nmo wanyi kpêki. Wod:oo Helodi yinê ye kpêki ngê, kwo, Kí yéli y:e mb:aamb:aa u yi y:e a kwo.

21 Helodi ngê wéni n:iî ye ngmîdi ngê, yi wéni ngê nipi a wó, Helodi kpêlê wo, u lémilémi u kpîdî dmi u mbwo tângo, u yââyââ tédê yaa wo, wod:oo pi knî ye doo danêmbum.

22 Yoo dpodombiy:e doo kââ, apu, Daa nmo ntee pini ye danêmbum, apu, ngmênê nmî yâpwo ye danêmbum.

23 Chóó Lémi u enjel ngmê ngê Helodi yi danêmbum tédê atéyi vyâ, mu kópu u dîy:o pi knî ye daa vvu, Daa yâpwo. Ala kópu myedaa vvu, Nê nmyo ntee pini. Helodi u mênê mwi pê dnye kmaapî, u gha a kéli ngópu, wod:oo pwene.

24 Yi ngwo Yesu u yoo y:oo Chóó Lémi u kópu pi knî ye mudnye tpaê, Yesu u yoo yinté yili ngê u ngwo dpîmo pyodopyodo. *

25 Mbanapas pini dê Sóól y:oo yi dpodo a kéli ngópu, Njedusalem a kuwo ngópu, Njon Mak ñuw:o ngópu, Antiyóka mē diyê dniye. *

13

Mbanapas pini dê Sóól Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê u ngwo a ngmîdi doo

1 Yesu u yoo vvi:oo Antiyóka, dêêpî pyu yoo ngmêdoo kwo, Chóó Lémi u komo y:oo dnyimo kapi, yi pi dmi Mbanapas ngmê, Simiyón myomo (u pi Too Pee Kpêdêkpêdê), Lusiyas pyolo, Sadéni pi, Manayén podo (pini n:iî Helodi kii nipi kaa knopwo), Sóól limo. *

2 Wo ngmê ngê nté yi chóó noko kwódu ngópu, dpodo mu ngmîdi yidnye dódó, nmî Lémi ka dnye ngêpê. Yi dîni ghi ngê Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê yepê, Mbanapas pini dê Sóól d:a ngmîdi dê, yi dpodo tédê dpî dy:ââ dóo. *

3 Nté ghêli daa ma ngópu, nmî Lémi ka u ngwo dnye ngêpê, yi pini dê yi mbêmê yi kêê dmi yé ngópu, yi l:êê dîy:o dnye ngêpê, wod:oo dy:ââ dumo. *

Saipidîs kópuni pyodo

4 Dîni ghi n:iî ngê Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê Mbanapas pini dê Sóól dy:ââ doo, Njon Mak mye ñuw:o ngópu, Antiyóka a kuwo ngópu, Selyusiya lee dniye, liyé nkéli k:oo yi mî wo dniye, dyámê w:uu ngmê mbêmê mî tee dniye, u pi Saipidîs.

5 P:aani n:iî mî tee dniye, u pi Salamîs. Yi dnye ya, Nju tpêmi yi ngêpê ngomo knî yi k:oo dnyimo koko, Chóó Lémi u kópu p:uu ye dnyimon:aa danê.

6 U kuwó dîni ghi ngê yi dyámê w:uu mwada pee lee dniye, Papós mî taa dniye, pi y:i ngmê m:uu ngópu, u pi Mba-Yesu, Nju pi, Kídiki dnye ngê u pi Elimas, pipi kópu knî yi mbêmê kópu ndîi yili dpîmo d:uud:uu. Pi knî ye k:omodanê ngê dpîmo tpaê, yipu, Nê nmî yâpwo ndîi u komo kapi pyu ngmê. *

7 Yi pini ngê yi dyámê w:uu u kada pini dpîmo yâmuýâmu, u pi Sêênjîs Póólîs. Yi dyámê w:uu u kada pini mb:aamb:aa ngê dpîmo nuw:o, u yi u ngwo doo kwo, Yâpwo ndîi u kópu ngmênî ny:oo, u l:êê dîy:o pi knî ye yepê, Mbanapas pini dê Sóól a pwiyé dniye.

8 Dîni ghi n:iî ngê kópu u kwo ngmêdpîmo tpaê, Elimas yi kwo doo kwopwepe, mââwe ka kópu, Ye kidimê ng:aa, ngee k:omodanê mó. U yi u ngwo dêpwo kwo, Yi mââwe Yesu u yoo vvi:oo ghê we.

* 12:17: Dpodo 12:7-8 * 12:24: Is 55:11; Dpodo 6:7; 19:20 * 12:25: Dpodo 11:29-30; 12:12; 3:13; 15:37 * 13:1: Dpodo 11:27 * 13:2: Dpodo 9:15; Nkal 1:15-16 * 13:3: Dpodo 6:6 * 13:6: 2 Tim 3:8

⁹ Wod:oo Chóó Lémi u Ghé Dmi ngé Sóól a ntee ngé, u pi mye Póól, Elimas ka ngwolo dy:ââ ngé vyu wo, kwo, Nyi Setan ntee pini.

¹⁰ Kwo, Doo u ntââ kópu mb:aa daang-manyi d:uu, kwo, nmí Lémi u ndéndé kópu dyuu u wépi nyi puwâ, kwo, komodané kópu yilí nyiné ngéédí.

¹¹ Kwo, Nmí Lémi ngé ala ngwo wuné kpadakpada ngi, kwo, ngwolo kopwe ngé a pyépi ngí, yéí daanyi y:ené, u dí yiné amédé vyi. Yi ngwo mgo kpédékpédé Elimas ngíma até yi kéé ngé, wod:oo doo maa nmy:uu, apé, A ngéépi pyu ngméné pyw:oo, maa a ka yiné péde kéma ngé.

¹² Dyámé w:uu u kada pini ngé yi kópu dini ghi n:ii ngé módu, wod:oo nmí Lémi ka kélími mbé wo. Nmí Lémi u kópu dyuu u nyepényepé u kópu ngé u kwo pyaa dniye.

Antiyóka n:ii Pisidiya Wee u kwo a tóó, Yesu u kópu y:i u ngwo ye mí vyi ngópu

¹³ Póól u pyipe kní yi k:ii liiyé nkéli k:oo mé wo dniye, Papós a kuwo ngópu, Pamípiliya mí tee dniye, Pêeka u ngwo mí lee dniye. Njon Mak ngé u pyipe dé y:i míné kuwo doo, Njedusalem méde diyé wo.

¹⁴ Póól Mbanapas y:oo Pêeka a kuwo ngópu, Pisidiya Wee u kwo lee knopwo, p:aa ndíi ngmé taa knopwo, u pi mye Antiyóka, mwyé p:aani n:ii a ndé knopwo, yi p:aani dé yi pi mu ngmídi. Nju tpémi yi líme wo dini ghi n:ii ngé dyimé wo, ngépé ngomo k:oo yi k:ii kee dniye, mbwódo yaa dniye.

¹⁵ Pi ngmé ngé Mósiis u déépi kópu dyuu ghi ngma a kp:aa ngé, pi myomoni ngé Chóó Lémi u komo kapí pyu u kópu dyuu ghi myedé kp:aa ngé, u kuwó dini ghi ngé ngépé ngomo y:ené pyu kní y:oo Póól pini dé Mbanapas ye pi ngma a dy:ââ ngópu, yepé, Nmí mbwó dé. Yepé, U ntââ pi kní ye kópu ngma dpí vyi ngmé, yi gha dmi wédéwédé kígha u l:éé diy:oo.

¹⁶ Wod:oo Póól a ghéédí wo, kóó nténé ye kâa, danébum kn:ââ ye chópu.

Yepé, Mw:ââkó a lémi ch:ama, Yisiléli tpémi, yélini yi k:ii Chóó Lémi ka nmye ngépé té, yepé, ala kópu ny:ee yó.

¹⁷ Yepé, Dini ghi n:ii ngé nmí kn:ââ yoo Yisiléli tpémi Yichip mudnya a ya, yepé, daa yi chóó yi dyámé pee p:uu dnya a ya, yepé, yi dini ghi ngé Chóó Lémi ngé yi yéli yilí ngé pyódu ngé, u wédéwédé mbémé Yichip u méné a pw:ii too. *

¹⁸ Yepé, Komo tpile Chóó Lémi u nódo kópu yilí a tee ngópu, ngméné myedaa kéé too, yepé, maa p:uu m:ââ podo y:a a ma ngópu, Kenan u ngwo mí taa dniye. *

¹⁹ Yepé, Chóó Lémi ngé Kenan yoo dyéédí pyudu a pw:oo ngé, yi dyámé pee chóó u yoo kní ye y:ângo. Yepé, M:ââ podo yono y:a mé limo y:a mí loo, (450) yi kópu yintómu u ngwo a pyaa dniye.

²⁰ Yepé, U kuwó dini ghi ngé yi yéli yi kada pini kní ngma a pyw:ângo, kuwókuwóni u pi Samuwel, Chóó Lémi u komo kapí pyu ngmé.

²¹ Yepé, Dini ghi n:ii ngé yi yéli y:oo king u yi y:e ngmédo kwo, wod:oo Chóó Lémi ngé Sóól yi king ngé pyódu ngé, yi pini Kisi tp:oo, Mbenjímín u tii néde pini ngmé. *

²² Yepé, Yi king ngé doo ya, m:ââ podo y:a, wod:oo Chóó Lémi ngé Sóól mí ngmópu, Dépídi yi king ngé mé pyódu ngé. Yepé, Chóó Lémi ngé ala kópu p:uu ye vyu, yepé, A gha ntee, Njési tp:oo Dépídi u gha mye yinté, a nuu u kópu amyedé d:uud:uu dé. *

²³ Póól ngé yepé, Chóó Lémi u komo kapí pyu kní y:oo ala kópu dnyimo a tpapé, apu, Díyo Dépídi u yoo vyo Chóó Lémi ngé pi ngmé wa a ngmídi, yi pini ngé Yisiléli tpémi yiné wa ngee té. Póól ngé yepé, A tidé mbwó yoo. Yepé, Yi kópu wuné kédé pyódu. Yepé, Chóó Lémi ngé pini n:ii a ngmídi ngé, yi pini nmí Mbwámé, u pi Yesu. *

²⁴ Yepé, Yesu ngé u dpodo kn:ââ ghéli daa chópu, Njon Yisiléli tpémi ye doon:aa danébum, yipu, Nmyi dono yilí kéé tóó, mbwaa paa n:aa kménékméné nmyo. *

²⁵ Yepé, Njon ngé u dpodo ghéli dépé kéli ngé, pi kní ye ala kópu dpímo tpapé, yipu, Nmyiné nmye né n:uu? Yipu, Pini n:ii nmye t:âat:ââ ngmé, daa vyílo. Yipu, Né téde. Yipu, Doo u ntââ u nkígh:é daa ní ní. Yipu, Yi pini ngé u dpodo kn:ââ doongé chópu. *

²⁶⁻²⁷ Póól ngé yepé, A tidé mbwó yoo, yélini yi k:ii nmí kn:ââ Epilaham, myenté yélini Chóó Lémi ka nmye ngépé té. Yepé, Yesu daa pi yintómu yi mbwámé ngé pyodo, mu kópu u díy:oo yélini Njedusalem a kwo, yi kada pini kní mye yi k:ii, nmí Mbwámé Yesu dpípe mya ngópu, yepé, yi kópu u l:éé diy:oo yi yéli y:oo Yesu mb:ii ngópu. Yepé, Komo tpile líme wo yintómu kní yi k:oo Chóó Lémi u komo kapí pyu yoo yi kópu dyuu pi kní y:oo yi ngéédí dnyimo a kpáâ dé, yepé, ngméné yi kópu dyuu vyílo yi ntiye ngópu, noko yepé, Yesu paa vya koo, paa pw:oo we.

²⁸ Póól ngé yepé, Komo tpile Yesu u pwpopwo u nt:u kópu dépé pyw:ee ngópu, ngméné Paléti ka kwo, Vya ngí. Kwo, Pw:oo we. *

²⁹ Yepé, Yesu p:uu kópuni puku yedé a pyede, yi kópu yilí ntiye ngópu, kídosi néde

* 13:9: Dpodo 4:8; Njon 8:44 * 13:17: Ex 6:6; 12:51 * 13:18: Ex 16:35 * 13:21: 1 Sam 8:5,19 * 13:22: 1 Sam 13:14; 16:13; Psalm 89:20 * 13:23: Is 11:1 * 13:24: Mát 3:1-2 * 13:25: Njon 1:20,27 * 13:28: Mát 27:22-23

t:ee ngópu, u kuwó dini ghi ngê mêtê ngee ngópu, kmênê ngópu.

³⁰⁻³¹ Yepê, Chóó Lémi ngê mêtê pyidu ngê, wo yili yi koo p:uu ndiye pyu kní y:oo dnyimo mumu. Yepê, Yesu ghêli daa pwene yélini yi kii Nkálili Wee a kuwo ngópu, Njedusalem u ngwo lee dniye, yepê, yi yéli y:oo ala ngwo pi kní ye a tpapê ngmê, yipu, Yesu ndêndê ngê a pii wo, nmí ngwolo kní y:oo nmí módu. *

³²⁻³³ Yepê, Ala ngwo nmyi ngíma anye kwo mo, ala kópu mb:aa nmye ngmênye tpapê. Yepê, Chóó Lémi ngê nmí kn:ââ kní ye kópuni wunê a vvu, yi kópu nmí l:êê díy:o kédê pyódu, Chóó Lémi ngê Yesu a pyidu ngê. Yepê, Wéti myomoni u mênê Chóó Lémi u kópu dyuu alanté a kwo, nmí Mbwámê ka kwo, Nyi a tp:ee, awêde mî ngê dí pyódu. *

³⁴ Yepê, Chóó Lémi ngê yi pini a pyidu ngê, mēdaawa pw:onu, kpēēni daawa mg:ee. Yepê, Chóó Lémi ngê u nuu u yoo kní ye yepê, Tpileni p:uu Dépidi ka ndêndê ngê noo a danê, yi tpile nmye wanê kê. *

³⁵ Póól ngê yepê, Puku yedê kópu m:uu a tóó, apê, Chóó Lémi u nuu u pi kpēēni daawa mg:ee. *

³⁶ Póól ngê yepê, Daa Dépidi p:uu dnya a d:êê, mu kópu u díy:o dini ghi n:ii ngê Dépidi doo a ya, Chóó Lémi p:uu doo a dpodo, yed:oo pwene, u kn:ââ kní yi nkígh:ê mí kmênê ngópu, kpēēni mgee wo. *

³⁷ Yepê, Ngmênê pini n:ii Chóó Lémi ngê a pyidu ngê, yi pini kpēēni daa mgee wo.

³⁸⁻³⁹ Yepê, A tidê mbwó yoo. Yepê, Ala kópu ny:ee yó. Yepê, Yi pini Yesu u l:êê díy:o Chóó Lémi ngê nmí dono yili u kuwó wa kée té. Yepê, Komo tpile dono yili kní y:oo ngími nmyoo, Mósisi u dēēpi kópu dyuu dēê wo, daa pywáli nmyoo, ngmênê pini n:ii Yesu ka wa kēlimi mb:anê, Yesu ngê yi dono vy:o u ngwo wa a y:oo. *

⁴⁰ Yepê, Mb:aamb:aa ngê dmyinê paa. Yepê, Chóó lémi u komo kapí pyu kní y:oo kópuni a d:êê ngópu, yi kópu nmye kingê pyódu.

⁴¹ Yepê, Chóó Lémi u kópu yedê d:êê ngópu, apê,

A ka wépi dnyangê pyu yoo, ala kópu ny:ee yó.

Tpéé kópu wanmyi vyi ngmê, yed:oo wanmyi pw:oo dmi,

mu kópu u díy:o kópuni nmyi dye ghi ngê waní d:uu,

yi kópu ka daanmyi kēlimí,

k:omo tpile pi ngê nmye wa vyi, u kwo myedaanmyi kēlimí. *

⁴² Dini ghi n:ii ngê pwii dniye, pi kní y:oo Póól Mbanapas ye yepê, Pyimê modo diyé cho, yepê, yi kópu kní nmo m:uu dp:uu vyi nyoo.

⁴³ Dini ghi n:ii ngê nyalé wo, Nju pi yili y:oo Póól Mbanapas dnye yámuyámu dē, kn:aa yéli mye yi k:ii, wunê yélini Nju pi ngê a pyaa dniye. Yi tpódu y:oo yepê, Chóó Lémi ngê Tp:oo nmo a kpo, nmí Mbwámê ngê vyílo yi pyódu ngê. Yepê, Dpodombiy:e u kwo dmyinê kēlimí.

Nju tpémi y:oo Yesu u kópu wépi u ngwo pwaa ngópu, Antiyóka

⁴⁴ U kuwó líme wo ngê mêtê diyé knopwo, Antiyóka pi dēpwo a ya, u yi y:e doo kwo, Lémi Ndíi u kópu u nkwo ngmēm:uu ny:oo.

⁴⁵ Dini ghi n:ii ngê Nju tpémi y:oo yi yéli m:uu tumo, n:ee ye kaa ngópu, kópuni Póól ngê doo tpapê dé, yi kópu mídnya a wópuwópu dé, Póól p:uu myednye peede tpapê, yepê, Kí pini nmye ka k:omodanê, u kwo kídmyoma ng:aa. Póól u kópu yinté dnya a wópuwópu dé. *

⁴⁶ Ngmênê Póól pini dē Mbanapas daa nkíngê mbê knopwo, Nju tpémi ye yepê, Doo u ntáá nyi chóó daanyi kée nmyo, Chóó Lémi u kópu nmye mwiyé nyi vvu, ngmênê yi kópu u yi nmye daa kwo. Yepê, Ghê kamíni chedé ngê daawa pyódu, u wépi dmye pwaa ngmê, wod:oo nyinê kuwokuwo nmyo, kn:aa yéli ye nye lēpi mo. *

⁴⁷ Yepê, Chóó Lémi ngê pini n:ii a ngmidi ngê, yi pini ka ala kópu u kwo a vvu, kwo,

Daa Nju tpémi yi mo yi pywápê ngê dí pyódu ngi,

dyámê mbēmê tpémi yintómu yi mbwámê ngê wanyi pyódu.

Yepê, Yi kópu awêde até dmye ntiye ngmê.

*

⁴⁸ Yélini daa Nju tpémi, yi kópu dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, yi gha dmi mb:aamb:aa ngê pyodo, nmí Lémi u kópu dyuu mē chaa kalé ngópu. Chóó Lémi ngê yélini a ngmidi ngê, apê, Yi yéli y:oo ghê kamí dmi pēdê pyw:ee y:e, yi yéli Yesu ka kēlimí mbê dniye.

⁴⁹ Nmí Lémi u kópu ngê yi wee u kwo yéli a ngēēdí.

⁵⁰ Ngmênê Nju tpémi y:oo Antiyóka u kada pini yoo yi mbodo dmi vvuwo ngópu, ch:am ndíi kní ngmê, n:ii dé Chóó Lémi ka dnye ngépê, yi mbodo dmi mye vvuwo ngópu, Póól pini dē Mbanapas ngm:ii kalé dumo, yepê, Ala wee u kwo n:aamungê ni.

⁵¹ Yi tpódu y:oo yi p:aani u tēpê yi yi yodo p:uu vyaa ngópu, yinté Nju tpémi ye yepê, Dp:ee Chóó Lémi u yoo. Kada u ngwo a y:ee ngópu, Yikóniyēm lee knopwo.

* **13:30-31:** Dpodo 2:24; 1:3,8 * **13:32-33:** Psalm 2:7 * **13:34:** Is 55:3 * **13:35:** Psalm 16:10 * **13:36:** Dpodo 2:29 * **13:38-39:** Dpodo 10:43; Lóma 10:4 * **13:41:** Hab 1:5 * **13:45:** Dpodo 14:2; 17:5 * **13:46:** Dpodo 18:6 * **13:47:** Is 49:6

⁵² Yesu u yoo yélini Antiyóka doo kwo, w:aa a pyw:ee ngópu, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê myedê nt:ee too.

14

Póol Mbanapas Yikóniyêm u ngwo lee knopwo

¹ Kópuni Antiyóka y:e a pyodo, yinté kópu Yikóniyêm y:e myimé pyodo. Póól pini dè Mbanapas Nju tpémi yi ngépé ngomo k:oo kee knopwo, Yesu u kópu ye adé vyi ngmê, wod:oo Nju pi yilí, kn:aa yélini mye yi kii Yesu ka kélími mbê dniye.

² Ngmênê Nju tpémi, n:ii dé daa kélími mbê dniye, yi yélini y:oo kn:aa yélini yi mbodo dnye vyuwovuyuo dé, Yesu u yoo yi p:uu myednye d:uu. *

³ Ngmênê yi tpódu yi dpímo ya, dye ghi daadií. Daa nkíngê mbê knopwo, nmí Lémi u kópu dyuu ye mēdpímo tpaépé, kópuni nmo a kpo, yi kópu p:uu ye dpímo dané. Nmí Lémi ngê u wēdēwēdē yi tpódu ye y:ángo, pwopwokopwe yilí yi wēdēwēdē mbēmē pyi ngópu, kópu yilí mye d:uu ngópu, nmí Lémi ngê yi tpódu yi kópu dyuu pi kní ye ndé kópu ngê yinté u ngwo pyódu ngê. *

⁴ Yikóniyêm tpémi y:oo yoo yêê ngópu, woni yoo Yesu u dyépi dé yi p:uu dnye d:uu, woni yoo yi pee ngê a ghê dniye.

⁵ U kuwó dini ghi ngê Nju tpémi, kn:aa dyámé tpémi, kada pini kní yi k:ii, nipi a wó, u yi y:e doo kwo, Yi tpódu nmí mgími dé, chēépi ngê nmí vya dé, d:o pw:oo dniye. *

⁶ Dini ghi n:ii ngê yi tpódu y:oo yi kópu u tuu káa pee yi ny:ee ngópu, wod:oo mbêpé knopwo, Lisitída, Ndēépi, Likiyóniya, yi wee pyile kní yi kwo dpímon:aa ya.

⁷ Yi wee u kwo p:aa ni p:aa ni pi kní ye Yesu u kópu mb:aa mēdpímon:aa tpaépé.

Lisitída kpâli kpêê u ngwo pyi ngópu

⁸ Lisitída pi ngmēdoos ya, kpâlí dē kpêê dē, paa daa tpyó, yinté a ta. *

⁹ Dini ghi n:ii ngê Póól ngê Yesu u kópu ye doo tpaépé, yi pini myedoo ng:aa. Póól ngê u ngwo a w:ee ngê, apê, Kí pini u kélími ndíi, apu, Yesu u ntáa, yiné a pyipyi nê.

¹⁰ Wod:oo Póól u kwo vvyu wo, u kwo até yi mbwolo, kwo, Kí pini. Kwo, Gh-êédé. Kwo, Ghêémí ghé. Wod:oo yi pini mbêka wo, paambwi kn:ââ chópu.

¹¹ Dini ghi n:ii ngê pi kní y:oo yi kópu m:uu ngópu, Likiyóniya dnye ngê dpodom-biy:e mbwó dniye, apê, Nmí yâpwo dē pi kii ntee tpile ngê atédé pyaa kní, nmo até myedê ghêpê kní.

¹² Yi yélini Chóó Lémi ka dēdnyimo ngépé, kn:aa yâpwo yilí kní ye dnyimo ngépé, yi

yâpwo kní yi kada pini u pi Susí. Mbanapas u pyimo yi yâpwo u pi t:ee ngópu, apê, Susí, Póól u pyimo Hêémis t:ee ngópu, mu kópu u díy:o ye vyílo yedoo danēmbum.

¹³ Yi p:aa ni u nkígh:ê ngomo ngmēdoos kwo, pi kní y:oo Susí ka kpêê kwélini dnyimo yé. Yi yâpwo u kpêê yiyé pyu kní y:oo yi nēnê té vy:ee tumo, pudumakó u ngwo kpílê tumo, yi p:aa ni u mbwa keñe t:ámo mí kaa tumo. Yi p:aa ni tpémi kpêê yiyé pyu yoo yi k:ii nipi a wó, u yi y:e doo kwo, Nmí yâpwo dē ye kpêê nmí yé.

¹⁴ Dini ghi n:ii ngê Mbanapas pini dē Sóól y:oo ny:ee ngópu, yi kpídí dē a chaa dumo, yoo pee dé yi kélí mbêpé dē a pwaa dumo, ye mbwó knopwo, yepê, Kí yélini.

¹⁵ Yepê, Lukwe díy:o ye kópu nmye d:uud:uu ngmê? Yepê, D:ee yâpwo dē, nyo nmyo ntee pini dē. Yepê, Kópu mb:aa p:uu nmye nye danēmbum mo. Yepê, U yi nye a kwo, Nmyi k:omodanê kópu kní yi p:uu nyinê diyédiyé kígha nmyo. Yepê, Yâpwo njini ka dmyinê ngépé, n:ii ghê a ta, n:ii ngê mbóó dyámé l:ámo doo, ntii mbwaa mye l:ámo doo, tpileni yi ghê a pyede té, yiné mye l:ámo too. *

¹⁶ Yepê, Wunê dini ghi ngê pi yilí y:oo yi chóó yi kópu n:uu yidnye ng:uu dé, Chóó Lémi ngê kalé too, ye mye daa kwódu ngê.

¹⁷ Yepê, Dye ghi yintómu Chóó Lémi ngê chóochóo nmye doo a kēmakēma, tpii nmye doo a dyede, káadi nmye doo a dyede, nmyi yâpwo tédê nté nt:u mb:aamb:aa ngê doo kelekele, nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngê doo pyépi, kópu mb:aa nmye yilí doo a d:uud:uu, mu kópu u díy:o u yi u ngwo doo kwo, Pi kní y:oo a pyw:ee nēne.

¹⁸ Pi kní y:oo daa kēmakēma yi tpódu ye kpêê pí yé ngópu, yi tpódu y:oo kpáa yilíni ye vyi ngópu, yi dí dmi u ngwo p:aa ngópu.

¹⁹ U kuwó dini ghi ngê Nju pi kní ngmê Antiyóka p:aa ni dē Yikóniyêm a ndé dniye, Lisitída tpémi yi pee a kaa tumo, Póól chēépi ngê vya ngópu, ntóó dnya a paapaa, kuwa nuw:o ngópu, alanté dnye nuw:o, apê ngmênê, Dē pw:onu. *

²⁰ Dini ghi n:ii ngê Yesu u yoo kwodonkwodo a wó, ntóó a yina ngópu, wod:oo Póól mēdê pii wo, yi p:aa ni mē diyé wo. Womumo mw:aandiyé Mbanapas k:ii yi p:aa ni a kuwo ngópu, Ndēépi lee knopwo.

Póól pini dē Mbanapas Antiyóka u ngwo mē diyé knopwo

²¹ Póól pini dē Mbanapas y:oo Ndēépi tpémi ye Yesu u kópu mb:aa mí vyi ngópu, wod:oo pi yilí Yesu u yoo vy:o ghê wo. U

* 14:2: Dpodo 13:45 * 14:3: Mak 16:20; Dpodo 19:11; Hipílu 2:4 * 14:5: Dpodo 14:19; 2 Tim 3:11 * 14:8: Dpodo 3:2 * 14:15: Dpodo 17:22-31; Lóma 1:19-20 * 14:19: Dpodo 17:13; 2 Kódin 11:25; 2 Tim 3:11

kuwó dini ghi ngê Lisitída, Yikóniyê, Antiyóka, yi p-aani pyile kní yi kwo mé diyé knopwo.

²² P-aani p-aani Yesu u yoo wêdêwêdê kalê tumo, yepê, Yesu ka dpodombiyê dmyinê kélímí. Yepê, Pi kní y:oo dono yílí nmí p-uu wa d-uu ngmê, u kuwó dini ghi ngê Chóó Lémi ka anmí lee dmi. *

²³ P-aani p-aani Yesu u yoo vy:o pi kní ngmê a ngmídi ngópu, yi kada pini ngê pyódu tumo. Nté yi chóó ye kwódu ngópu, Chóó Lémi ka u ngwo dnye ngêpê, Lémini ka kélímí mbê dniye, yi Lémi ka a kuwo tumo, yepê, Nmí Lémi nmye wada a vuywo.

²⁴ Pisidiya Wee a kuwo ngópu, Pamípiliya mímí taa knopwo.

²⁵⁻²⁶ Yesu u kópu dyuu Pêêka tpémi ye vyi ngópu, u kuwó dini ghi ngê Atáliya lee knopwo, liyé nkéli k:oo yi mí wo knopwo, Sidiya mí tee knopwo, Antiyóka u ngwo mé diyé knopwo, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê kwéli a ngmídi doo, Yesu u yoo yi l:êé díy:o mwiyé kwéli dnye ngêpê. *

²⁷ Dini ghi n:ii ngê Antiyóka taa knopwo, Yesu u yoo a danê ngópu, kópuni Chóó Lémi ngê y:e doo d-uu:d-uu dé, kn:aa yéli Yesu u yoo vy:o n:ii mé kaa tumo, yi kópu yílí yi ngêédí a nté ngópu. *

²⁸ Yi p-aani Yesu u yoo vy:o dpímo kwo, dye ghi daadíi.

15

Mósisu u dêêpí kópu dyuu u ngwo dnye tpiditpidi pêédípêédí

¹ Nju pi ngmê kní y:oo Njuda Wee a kuwo ngópu, Antiyóka lee dniye, Yesu u yoo kní ye ala kópu dnyimon-aa tpaépê, yipu, Kópuni Mósisu ngê a d:êé ngê, yi kópu dpí d-uu yó, Chóó Lémi u l:ii nmyi too pee p-uu dpí kaa we. Yipu, Chóó Lémi u l:ii nmyi too pee p-uu daawa kaa knomomê, nmí l:êé ghi dmi daanmyi d-uu:d-uu knomomê, yipu, ye Chóó Lémi ngê kóó k:oo daawa kaa nmyo. *

² Póól pini dé Mbanapas y:oo yi yéli yi kópu dpímo vyeé dé, u kuwó dini ghi ngê yi kópu nipi médnymo tpiditpidi pêédípêédí. Yesu u yoo y:oo Póól pini dé Mbanapas, kn:aa yéli yi k:ii Njedusalem dy:âá tumo, yepê, Nmí Lémi u dyépi kní ye, kada pini kní ye dmyinê lèpí, yepê, ala kópu y:oo amí l:ámo ngmê.

³ Yélini dy:âá ngópu, Antiyóka a kuwo ngópu, Pénisiya Wee u kwo mí lee dniye, Samédiya mí taa dniye. P-aani p-aani dnyen-aa lèpí, Yesu u yoo kní ye dnye tpaépê, yipu, Chóó Lémi ngê kópu ndíi yi d-uu ngê, p-aani p-aani pi yílí Yesu u yoo vy:o yinê kaa too, yipu, daa Nju tpémi yi mo, ngmêné kn:aa yéli mye yi k:ii. Yi kópu dini ghi n:ii

ngê ny:ee ngópu, yi gha dmi mb:aamb:aa ngê pyodo, w:aa u ngwo a pyw:ee ngópu.

⁴ Njedusalem dini ghi n:ii ngê taa dniye, Yesu u dyépi yoo, kada pini yoo, yélini Yesu u yoo vy:o dnye kwo, yi yéli yintómu y:oo kwuno tumo, yi kêê dmi mye mgímí ngópu. Póól pini dé Mbanapas y:oo kópuni Chóó Lémi u wêdêwêdê mbêémê dpímon-aa d-uu:d-uu dé, yi kópu yílí ye adê nté ngmê. *

⁵ Ngmêné yélini Yesu u yoo vy:o doo kwo, woni yoo Pádisi yoo. Yi yéli ghêédí dniye, yepê, Kn:aa yéli Yesu u yoo vy:o yélini ghê wo, Chóó Lémi u l:ii yi too pee p-uu dpí kaa we, Mósisu u dêêpí kópu yintómu myedny:oo cháâcháâ dé.

⁶ Kada pini yoo dyépi yoo nipi ada wó, yi kópu p-uu dnye danê.

⁷ Dye ghi daadíi yimí loo, u kuwó dini ghi ngê Pita ghêédí wo, yepê, A mbwó yoo. Yepê, Nmyi lama ka tóó, wuné dini ghi ngê nmyi vy:o Chóó Lémi ngê ka a ngmídi noo, kn:aa yéli ye dy:âá noo, Yesu u kópu mb:aa ye nímó nté ngê, u ngwo Yesu ka kélímí mbê dniye. *

⁸ Yepê, Pini n:ii ngê nmí gha dmi u kpêé, chóó u Ghê Dmi ntee nmo a dy:âá ngê, kn:aa yéli ye yinté myedé dy:âá ngê, yepê, u ngwo nê w:ee ngê, nê, Chóó Lémi ngê kn:aa yéli myedé mya té, yi wépi dmi daa puwá.

⁹ Yepê, Daa chámê nmoo, kópuni nmo doo d-uu:d-uu dé, kn:aa yéli y:e myedoo d-uu:d-uu dé, yepê, yi dono yílí u kuwó kée too, mu kópu u díy:o Yesu ka mye kélímí mbê dniye.

¹⁰ Yepê, Lukwe díy:o Chóó Lémi mbodo l:ámo nmyinê ngêêpi ngmê. Yepê, Yesu u yoo ye dpodo ndíi yílí namé yém. Yepê, Nmí kn:âá yoo dêé dniye, Mósisu u dêêpí kópu dyuu yílí ngê y:e pyodo, doo u ntáá yi kópu yintómu daapí d-uu ngópu. Yepê, Nmo my:oo ntee dé, yi dêêpí kópu yílí ngê nmo myaa pyódu.

¹¹ Yepê, Daa dêêpí kópu dyuu cháâcháâ mbêémê Chóó Lémi ngê wa ngee nmo. Yepê, Nmo Nju tpémi, kn:aa yéli yi k:ii nmo yoo mu ngmídi, nmí Lémi Yesu ngê wápu wuné ngêêpi nmo, u kwo nmo kélímí té, yinê wa ngee nmo, kóó k:oo wa kaa nmo. *

¹² Dini ghi n:ii ngê Póól pini dé Mbanapas ghêédí knopwo, pi yílí yintómu tumu yaa wo. Chóó Lémi u wêdêwêdê mbêémê kn:aa yéli yi vy:o mbwudu n:ii dpímon-aa chapí dé, pini n:ii dpímon-aa pyipyi dé, yi kópu yi ngêédí a nté tumo.

¹³ Yi danêmbum dini ghi n:ii ngê a kélí ngópu, wod:oo Njems ghêédí wo, yepê, A mbwó yoo, ala kópu ngí ny:ee yó.

¹⁴ Yepê, Chóó Lémi ngê kn:aa yéli mwiyé a ngmídi too, u yoo vy:o mye kaa too, nmí lama u ngwo yaa wo, nmímo, Chóó Lémi

* 14:22: Dpodo 18:23; 2 Tim 3:12 * 14:25-26: Dpodo 13:1-2 * 14:27: Dpodo 15:4,12 * 15:1: Nkal 2:12; 5:2

* 15:4: Dpodo 14:27 * 15:7: Dpodo 11:4-17 * 15:11: Nkal 2:16; Epeso 2:5-8

kn:aa yéli ye mye vyyuwo, yepê, yi kópu ala ngwo Saimon Pita ngê nmo kêdê vyi.

¹⁵ Yepê, Chóó Lémi u komo kapí pyu kní y:oo yinté kópu myeyi d:êê ngópu, Chóó Lémi u kópu yi d:êê ngópu, apê,

¹⁶ K:omo tpile Dépídi u yoo y:oo dono a pyw:ee ngópu,

ngmênê mu dini ghi ngê amênê diyé,

yi yéli am:aanê wêdêwêdê kalé té. *

¹⁷ Kn:aa yéli yintómu y:oo adnyi nmy:uu nê,

k:omo tpile daa Nju tpémi, ngmênê yélini nê ngmídi ngê,

yi yéli a yoo vy:oo wani kaa té.

¹⁸ Nmí Lémi ngê yi kópu ló dini a vyyu.

¹⁹ Njems ngê yepê, A nuw:oo ghi alanté, Chóó Lémi ka kn:aa yélini wuné diyédiyé, doo u ntáá yi yéli ye dpodo ndíi daanmí y:oo.

²⁰ Yepê, Pweepwee pee ngmê d:êê koo, nmí tídê mbwó kní ye paa dy:ââ koo, ala kópu pyile kní ye paa d:êê téme. Yepê, Mwiyéni alanté, Tpile tp:oo n:ii kn:aa pini ngê k:omo yâpwo u l:êê díy:oo dpí vy:a, yi tpile tp:oo Yesu u yoo y:oo daapaa ma y:e. Yepê, Myomoni alanté, Pyââ ti mää ti ngê kêê daapêdê tee y:e. Yepê, Pyoloni mye alanté, Tpile tp:oo kídnyingé ntapí, ngmênê tpile tp:oo dny:oo vyye, wêê choo pywuwópywuwó, u ngwo dny:oo pípi, yi tpile tp:oo wêê kíngê nda ngmê. *

²¹ Yepê, U ntáá ngê doo ya, kn:aa yéli y:oo Mósisi u d:êépí kópu wuné pèdê ny:ee tumo, mu kópu u díy:oo m:ââ yili yi k:oo nmí w:êê määwe kní y:oo yi ngépê ngomo kní yi k:oo yi kópu dyuu dnyimo a kpââ dé, yi p:uu myednyimo a d:êépí.

Dyépi kní y:oo kópuni d:êê ngópu

²² U kuwó dini ghi ngê dyépi yoo, kada pini yoo, Yesu u yoo yintómu yi kii nipi a wó, u yi y:e doo kwo, Nmí vy:oo pi miyó nmí ngmídi, Póól pini d:ê Mbanapas yi p:uu nmí t:ee d:ê, Antiyóka nmí dy:ââ té. Wod:oo yi kada pini miyó ngmídi dumo, Sailas pini d:ê Njudas, pini n:ii u pi mye Mbasapas.

²³ Pweepwee pee ngmê d:êê ngópu, yi tpókni ye y:ee ngópu. Yi pweepwee pee alanté d:êê ngópu, yepê,

Nmo Yesu u dyépi yoo, kada pini yoo yi kii, ala pweepwee pee nmye dpo dy:ââ. Yélini daa Nju tpémi, Yesu u yoo vy:oo n:ii ghê dniye, yélini Sidiya Wee u kwo, Silisiya Wee u kwo, Antiyóka yélini a kwo, munmíkó nmí tídê mbwó yoo.

²⁴ Yepê, Nmí lama até d:uu yââ, nmí vy:oo pini kní ngmê nmye a lee dniye, Mósisi u d:êépí kópu p:uu nmye dnyen:aa dané, u ngwo mí dyênê nmyoo, ngmênê yi yéli

dpí:oo dy:ââ too, yi chóó nmye dnyen:aa danêmbum. *

²⁵ Yepê, Nipi até dpí wó, nmí nuw:oo ngmídi ngê até dpí pyódu, pi miyó kudu ngmídi, nmye nmínê dyede d:ê, Mbanapas pini d:ê Póól yi p:uu wuné kelekele mo, nipi nmye wuné lépi té.

²⁶ Yepê, Mbanapas pini d:ê Póól nmí nuu u pi d:ê, k:omo tpile pi kní y:oo pi vya dumo, ngmênê nmí Lémi Yesu Kédisu u dpodo d:êpé kuwo ngópu.

²⁷ Yepê, Nyââ, Njudas pini d:ê Salas nmye dpí:oo dy:ââ d:ê, kópuni dpí:oo d:êê, yi chóó yi komo ngê nmye amímênê nté ngmê.

²⁸ Yepê, Chóó Lémi u Ghê Dmi u kii nmí nuw:oo dmi ngmídi ngê d:ê pyódu, dpodo ndíi nmye daanmo k:ê, ala kópu pyile njini dmyinê d:uud:uu. *

²⁹ Yepê, Nju tpémi n:ii nmyi vy:oo a wee, Yesu u yoo vy:oo, yi yéli yi l:êê díy:oo, tpile tp:oo n:ii pi ngê k:omo yâpwo u l:êê díy:oo dpí vy:a, myenté tpile tp:oo n:ii ntapí u tpile tp:oo, wêê p:uu d:uudpí pw:ii ngmê, yepê, yinté tpile tp:oo myekidmyengmê ma ngmê, mu kópu u díy:oo Nju tpémi ye tupwótupwó d:ê, kwódu ngmê u tpile tp:oo d:ê, d:uudpí ma ngmê. Yepê, Pyââ ti mää ti ngê kêê kídmyengê t:ee ngmê. Yepê, Yi kópu kní yi p:uu kêê daanmyi yé ngmê, ye Nju tpémi yi k:ii mb:aamb:aa ngê anmyi ya. Yepê, Nmí kópu dyuu wu u dí. *

³⁰ Wod:oo yi pini páádi kní y:oo pweepwee pee adí núw:oo ngmê, Antiyóka lee dniye, Yesu u yoo yintómu a dané ngópu, wod:oo pweepwee pee ye adí y:ee ngmê.

³¹ Dini ghi n:ii ngê a kp:aa ngópu, yi gha dmi mb:aamb:aa ngê mé pyodo.

³² Njudas pini d:ê Sailas, daa kópu ngmídi p:uu ye dpímo danêmbum, yimi mé wêdêwêdê kalé tumo, mu kópu u díy:oo Chóó Lémi u komo myedpímo kapí.

³³ Wiki miyó pyile yi dpímo ya, u kuwó dini ghi ngê nd:uu ye mé vyi ngópu, Njedusalem mé diyé knopwo.

³⁴ (-)

³⁵ Póól pini d:ê Mbanapas Antiyóka dpímo ya, dye ghi daadíi. Lama pini yili yi kii nmí Lémi p:uu pi kní ye dnyimo danêmbum.

Póól Mbanapas u ngwo numo chámê doo

³⁶ U kuwó dini ghi ngê Póól ngê Mbanapas ka kwo, Nmí Lémi u kópu p:uu kwéli nyipun:aa danêmbum, yi mēpaa lee kní, nmí tídê mbwó yoo angénté wuné pyede té, mēpaa:aa m:uu téme.

³⁷⁻³⁸ Mbanapas ngê u yi doo kwo, Njon Mak nye núw:oo, ngmênê Póól ngê u yi d:êpwo kwo, Nye núw:oo, mu kópu u díy:oo, mwiyé Pamípiliya mînê kuwo doo, yi tpódu y:oo yi

* 15:16: Amos 9:11-12 * 15:20: Lev 17:10-16 * 15:24: Dpodo 15:1 * 15:28: Mát 23:4 * 15:29: Dpodo 15:20

* 15:37-38: Dpodo 12:12,25; 13:13; Kílosa 3:10

dpodo ghêfi dêpa kêli ngópu, u ngwo mínê kuwo doo. *

³⁹ Wod:oo noko nod:e knopwo, wod:oo adê numo chámê dê. Mbanapas ngê Mak ñuwo, liyé nkéli k:oo wo knopwo, Saipidis mí tee knopwo.

⁴⁰ Póól ngê Sailas adí ngmídi, kwo, Dpodo tédê ng:ii paa lee kní. Yesu u yoo y:oo Chóó Lémi ka dmy:ee ngópu, kwo, U ntáá kí tpódu wanya a y:enê dê, p:aani n:ii a lèpí mo.

⁴¹ Wod:oo Póól Sailas y:oo Antiyóka a kuwo ngópu, Sidiya Silisiya yi wee dê yi kwo lee knopwo. P:aani n:ii dpímo taataa, Yesu u yoo y:i dpímo wêdêwêdê kígha dé.

16

Timoti Póól pini dê Sailas yi p:uu u ngwo kele

¹ Póól pini dê Sailas Ndéepi taa knopwo, u kuwó dini ghi ngê Lisitída lee knopwo. Yesu u yoo vy:o pini ngmê, y:i doo ya, u pi Timoti, u pye Nju pyââ, Yesu u yoo vy:o mye ghê wo. U mí daa Nju pi, ngmênê Kídiki pi. *

² Yesu u yoo yélini doo kwo Lisitída p:aani dê Yikóniyém, apê, Timoti k:uuchém u pi. *

³ Póól ngê u yi doo kwo, Timoti ní ñuw:oo, wod:oo Chóó Lémi u lii p:uu t:ángo, Nju pi ngê u ngwo pyódu ngê, mu kópu u díy:o p:aani p:aani Nju tpémi yi lama doo ya, Timoti u mí Kídiki pi, tp:oo p:uu Chóó Lémi u lii daa t:ángo. *

⁴ P:aani p:aani lee dniye, kópuni Yesu u dyépi kní y:oo Njedusalem a d:éê ngópu, yi kópu Yesu u yoo ye dnyimon:aa tpaépê, yepê, Ala kópu dyuu dmyinê chàachââ dé. *

⁵ Wod:oo p:aani p:aani Yesu u yoo wêdêwêdê ngê pyaa dniye, yilí ngê yintê doo pyodopyodo.

Luukí Póól p:uu u ngwo kele

⁶ Póól u pyipe dê yi k:ii Pídichiya Wee Nkalásiya Wee yi kêli ghê lee dniye. Ésiya Wee u kwo daa ní dniye, mu kópu u díy:o Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê u yi dèpwo kwo, Esiya Wee u kwo Yesu u kópu p:uu dny:oon:aa danê.

⁷ Dini ghi n:ii ngê Misiya Wee u nkígh:ê taa dniye, u yi y:e doo kwo, Mbitiniya Wee u kwo nmí lee dmi, ngmênê Yesu u Ghê Dmi ngê yi kópu ye kwódu ngê.

⁸ Wod:oo Misiya Wee mwada pee lee dniye, Tidówas mí taa dniye, ntii chedê kwéli noo ya.

⁹ Mgídi ngmê ngê Póól até doo wóó, u wóó k:oo Másídóniya pi ngmê módu, apê, Mu kwo. Yi pini Póól ka ngépê mbê wo, kwo, Másídóniya dpo pwiyé, dp:uu ngee nmédi.

¹⁰ Dini ghi n:ii ngê Póól a pii wo, wóó nmo yedê nté ngê, wod:oo ala kópu noko nmí vyyu, Másídóniya lee kmêle, mu kópu u díy:o Chóó Lémi ngê u yi a kwo, A kópu mb:aa yi yéli ye ngmên:yi vyi y:e.

Lidiya Yesu ka u ngwo kêlimí mbê wo, Pilipay

¹¹ Liyé nkéli k:oo nmí wo dniye, Tidówas nmo kuwo ngê, Samótídési nm:uu tee dniye. Womumo mw:aandiye Samótídési mun:oo kuwo ngê, Niyapolis nm:uu tee dniye.

¹² Yi ndini nmí yó, Pilipay nm:uu taa dniye, p:aa ndíí. Másídóniya Wee u ghi páadi kní yi vy:o, mwiyéni ghi u kwo, yi p:aani a tóó. Lóma tpémi yi p:aa ngmê, mu kópu u díy:o Lóma pi yilí y:oo Lóma wunê a kuwo ngópu, Pilipay a lee dniye, yi p:aani y:oo mí gh:ii ngópu.

¹³ Wo miyó pyile yi p:aani nmeê ya, líme wó dini ghi n:ii ngê dyimê wo, yi p:aani u nkígh:ê mbwáani paa nmí lee dniye, Nju tpémi kwéli dnyimon:aa a wó, ngépê u lèê díy:o. Mbwódo nmí yaa dniye, pyââ kní ye até nmeê danêmbun.

¹⁴ Yi yéli yi vy:o pyââ ngmêdo kwo, u pi Lidiya, Tayátida pyââ. Pi kní y:oo yi pyópu ka kpídí yadí mb:aamb:aa dnyimo pywupwi dé. Yi pyópu daa Nju pyââ, ngmênê Chóó Lémi ka dpímo ngépê. Nmí Lémi ngê yi kyímwi u gha a pywáfi ngê, Póól ka kêlimí mbê wo.

¹⁵ U kuwó dini ghi ngê Póól ngê Yesu u pi ngê mbwaa paa kmênê ngê, u yoo yintómu, yélini u ngomo k:oo doo kwo, Yesu u pi ngê mbwaa paa mye kmênê too. Yi kyímwi ngê nmopê, Komo tpile d:aa Nju pyââ, ngmênê a ngm:êê nódo, a ngomo k:oo nmyi k:ii nye ya kmêle, mu kópu u díy:o nmí Lémi ka ntênê n:aa kêlimí. Wod:oo yi kyímwi ngê nmí nuw:oo dmi mê ngmópu, u kuwó nmí ghê dniye, nmí ngm:êê ngê. *

Póól pini dê Sailas mbwa u mênê u ngwo kee knopwo, Pilipay

¹⁶ Wo ngmê ngê ngépê tédê até nmí lee dniye, maa p:uu dpodo módó ngmênmi módu. Yi pyópu ngê u kmêna ngmêdo kwo. Yi kmêna ngê yi dmââdí pi kní yi kpeede ngê pyódu ngê, u kwo dpímo tpaépê, kópu, Mu dini ghi ngê wu kópu wa pyódu. Pini n:ii kní yi p:uu yi dmââdí wápu dpímo dpodo, yi yéli y:oo ndapí ndíí dnyimo kmênêkmênê, dini ghi n:ii ngê yi dmââdí ngê pi kní ye dpímo tpaépê, yipu, Mu dini ghi ngê wu kópu wa pyódu.

¹⁷ Póól u k:ii nmímo paa, yi dmââdí ngê myedpímo yámuyámu nmo, pi kní ye dpímo káâ, yipu, Kí tpókni u díghê yápu p:uu a

* 16:1: 2 Tim 1:5 * 16:2: Pilipay 2:19-22 * 16:3: Nkal 2:3-5 * 16:4: Dpodo 15:23-29 * 16:15: Dpodo 16:33;

18:8 * 16:17: Mak 1:24

dpodo té. Yipu, Nmyi Mbwámê ngê pini n:ii pyodo, u kópu vyílo nmye ka tpaépê ngmê. *

¹⁸ Wo yílí yi k:oo yi dmáâdí nmí kuwó dpímo a kââ, u kuwó dini ghi ngê Póól mbodo l:ámo a ngêpa wo, yi dmáâdí ka diyé wo, yi kmêna ka kwo, Yesu Kédisu u pi ngê nga d:a mbwólu, Ye dmáâdí a kuwo ngi, wod:oo kmêna ngê yi dmáâdí a kuwo ngê. *

¹⁹ Dini ghi n:ii ngê yi dmáâdí u kada pini kní y:oo a w:ee ngópu, apê, Wod:oo ndapí daamunmí kmênê, wod:oo Póól pini dê Sailas mgímí dumo, kóté tédê níu:w dumo.

²⁰ Yi p:aani u kada pini dê ye yepê, Kí tpódu Nju pi dê, nmí némi dmi dê dyênê ngmê.

²¹ Yepê, Kí tpódu y:oo l:êê ghi kamí p:uu ka ndiye kígha nmo, lémi ghi n:ii nmí kn:ââ kní y:oo nmo kwódu tumo. Yepê, Nmo Lóma tpémi, doo u ntââ yi lémi ghi p:uu daanmí ndiye.

²² Pi yílí yintómu y:e a kââdí wo, Póól pini dê Sailas yi p:uu dnye d:uu. Yi p:aani u kada pini dê y:oo lede kní ye yepê, Mgímí dóó, yi kpídí dê yi mbwo dpo chaa dóó, kpêê ghi ngê dpí kpaka dóó. *

²³ Wod:oo lede kní y:oo dpodombiy:e kpaka dumo, mbwa k:oo km:êê dumo, mbwa y:enê pyu ka kwo, Mb:aamb:aa ngê chi y:enê dê. Kwo, Kíngê pwii kní.

²⁴ Yi kópu u l:êê díy:oo mbwa y:enê pyu ngê d:omo yu kn:ââ u mênê mênê kuwo doo, yi kpáli páádi kní yi páâ ghi dê yi kélí yé tumo.

²⁵ K:omo tpile Póól pini dê Sailas dpímo mgíní vyímí, ngmênê mgídí níuknínukníní p:uu Chóó Lémi ka dpímo ngêpê, myedpímo wéti. Yélini mbwa k:oo doo kwo, yi yéli y:oo myednye ng:aang:aa dê.

²⁶ Wod:oo tépê doo ghêdê, mbwa dpodombiy:e myedoo ghêdê, keñe yintómu kpémí too, puwóma té mìnê ghay dnyiye, yélini mbwa k:oo dnye kwo u ntââ pí pwii dnyiye, ngmênê daa pwii dnyiye.

²⁷ Mbwa y:enê pyu yi nyaa wo, apê, Keñe dmi lukwe ngê mēdē kpémí? Apê ngmênê, Pi yintómu dē mbépê. Wod:oo u taa u paa a mbywongo, u yi u ngwo doo kwo, A chóóchóó ní vy:a.

²⁸ Póól u kwo adí mbwólu, kwo, Apuu! Kwo, Nyoóchóó kidingé vy:a. Kwo, Nmo yintómu anmí pyede té.

²⁹ Mbwa y:enê pyu ngê pi ngmê ka kwo, Lam ngma a níu:w:e, wod:oo mbwa k:oo kee wo, Póól pini dê Sailas yi kēmatámo dyimé wo, doo nkíngê.

³⁰ Wod:oo pw:ii doo, yepê, A lémi dê, ló kópu ngmaní d:uu, dpí yápwo ngê u nkwo wa ngee né?

³¹ Yi tpódu y:oo kwo, Nmí Lémi Yesu ka chi kélímí, u l:êê díy:oo wa ngee ngi, yélini m:uu a t:a, wamye ngee té.

³² Wod:oo nmí Lémi u kópu p:uu u kwo dpímo danémbum, u kpám ghee kní mye yi k:ii.

³³ Yi mgídí ngê yi pini ngê Póól pini dê Sailas yi kpadama mbwómtyé adí ghêê té, wod:oo Póól ngê Yesu u pi ngê yi pini mupwokní yi mbémê mbwaa adí yé. *

³⁴ Wod:oo yi pini ngê yi tpódu u ngomo k:oo adí níu:w dē, ad:uu mbono dē. Yi pini mupwokní y:oo w:aa a pyw:ee ngópu, mu kópu u díy:oo yi ngwo Chóó Lémi ka kélímí mbê dnyiye.

³⁵ Womumo mw:aandiye yi p:aani u kada pini dê y:oo lede kní ye yepê, Nju pi dê nye pw:ii dóó.

³⁶ Lede kní y:oo mbwa y:enê pyu ka yi kópu mí vyi ngópu, wod:oo yi pini ngê Póól ka kwo, Kada pini dê y:oo ala kópu da vyi ngmê, Nju pi dê nye pw:ii dóó. Póól ka kwo, Pwii choo, kwo, mb:aamb:aa ngê míchoo lépl.

³⁷ Ngmênê Póól ngê lede kní ye yepê, Lóma u pi nyí p:uu a t:a, lukwe díy:oo nmyi kpaka nyo. Yepê, K:omo tpile pi kní y:oo yipe nyo, kada pini dê y:oo dnyinté mye kóté kalé nyo, ngmênê pi yintómu yi ngíma nmyi kpaka nyo, mbwa k:oo módu my:ee km:êê nyo. Yepê, Kada pini dê y:oo yi chóó paa pw:ii nyo. *

³⁸ Lede kní y:oo yi kópu kada pini dê ye dini ghi n:ii ngê vyi ngópu, wod:oo nkíngê mbê knopwo, apê, Nyi lama daa ya, Yi tpódu nyo ntee pini dê, Lóma u pi yi p:uu mye t:a. Apê, Yinté pini módu pi d:uudpi kpaka.

³⁹ Yi kópu u l:êê díy:oo kada pini dê mbwa chedê yi chóó lee knopwo, Póól pini dê Sailas ye mb:aamb:aa mímê y:ee ngópu, mbwa k:oo yi chóó mē pw:ii dumo, yepê, Nyi lémi dê, U ntââ ala p:aani mb:aamb:aa ngê wadpo kuwo ngmê.

⁴⁰ Póól pini dê Sailas y:oo mbwa a kuwo ngópu, Lidiya u p:aa pee lee knopwo, u ngomo k:oo mí kee knopwo, Yesu u yoo yi mí m:uu tumo, y:imé mē wédēwédē kalé tumo, yed:oo lee knopwo.

17

Póól pini dē Sailas Tesalonika u ngwo lee knopwo

¹ Póól Sailas y:oo Pilipay a kuwo ngópu, Ambipolis mí taa knopwo, yi ndini yé ngópu, Apoloniya mí taa knopwo, yi ndini mē yé ngópu, Tesalonika mí taa knopwo, Nju tpémi yi ngêpê ngomo kwéli doo kwo. *

* 16:18: Mak 16:17

* 16:22: 2 Kódin 11:25; Pilipay 1:30; 1 Tes 2:2

* 16:33: Dpodu 16:15

* 16:37: Dpodu 22:25

* 17:1: 1 Tes 2:1-2

² Póól ngé p-aani p-aani kópuni dpímo a d-uud-u, Tesalonika myimí d-uu ngé, líme wo ngé ngépê ngomo k-oo yi kee wo. Líme wo pyile kní yi k-oo Chóó Lémi u komo kapí pyu yoo yi kópu dyuu yi ngéêdi doo a kpââ, u kakémê ye doo chámêchámê. *

³ Yepê, Ala kópu dmyinê w-ee ngmê. Yepê, Chóó Lémi u komo kapí pyu yoo wunê yi nuw-o ghi alanté doo a ya, apê, Mu dini ghi ngé Chóó Lémi ngé pi ngmêwa a ngmídi, yi pini ngé dono wa a pyw:oo, wa vya ngmê, u kuwó dini ghi ngé amêdê pyidu. Yepê, Yi pini u pi ala ngwo nmye n-aa tpaépê. Yepê, U pi Yesu, pini n-ii ngé Chóó Lémi u komo kapí pyu yoo yi kópu yinê ntiye too.

⁴ Nju pi kní ngmê yi kópu ka kélímí mbê dniye, Póól pini dè Sailas yi p-uu kaa dniye, Kídiki pi yilí yi k-ii, yélini Chóó Lémi ka dny-imo ngépê, ch-am ndíi kní ngmê mye yi k-ii, Póól pini dè Sailas yi p-uu mye kaa dniye.

⁵ Ngmênê Nju tpémi n-ii kní y-oo Yesu u kópu u wépi pwaa ngópu, ní-ee ye kaa ngópu, paambwi pyu dono kní ye ka dniye, yi mbodo dmi mye vuywo ngópu, yi p-aani tpémi yintómu yi pee kaa ngópu, dnyengi dnyeng-aa ndíi ngma a pwaa ngópu, Njeson u p-aa pee lee dniye. U yi y-ee doo kwo, Njeson u ngomo keñe nmí pwââ, Póól pini dè Sailas nmo pw-ii dè, pi kní yi ngíma nmí kaa dè.

⁶ Ngmênê dèpê pyw:ee dumo, wod:oo Njeson Yesu u yoo kní ngmê yi k-ii ngímí tumo, yi p-aani u kada pini kní ye núw-o tumo, kada pini kní ye dpodombiy-e ye mbó dniye, yepê, Pini n-ii kní y-oo wee wee p-aani p-aani yi némi dmi dnyimo a dyede, mé miyó al-ii kèda lê, nmí némi dmi myaan-aa dyênê ngmê. *

⁷ Yepê, Yi pini dè Njeson u ngomo k-oo dpímo ya. Yepê, Yi yélini y-oo Lóma tpémi yi kíng ndíi u kópu dyuu daa cháâcháâ ngmê, ngmênê u mo kíng u pi mu ka tpaépê ngmê, u pi Yesu. *

⁸ Yi p-aani tpémi y-oo yi kópu dini ghi n-ii ngé ny-ee ngópu, Lóma tpémi ye nkíngê mbê dniye, dnyengi u ngwo kaa ngópu.

⁹ Kada pini kní y-oo Njeson ka kwo, Nyoo kní yi k-ii ndapí kée yó. Kwo, Alanté dnyengi daamuwa ghê knomomê, ndapí nmye amêdê diyé. Kwo, Muwa ghê knomomê, ndapí nmye mēdaawa diyé. Wod-oo Njeson u pyipe kní yi k-ii yi ndapí kée ngópu, yed:oo pwíi dniye.

Póól pini dè Sailas Mbédiya u ngwo lee knopwo

¹⁰ Yesu u yoo kní y-oo u yi y-ee dèpwo kwo, Póól Sailas pw:oo dniye, wod:oo mgídi dini ghi n-ii ngé a ghay wo, Mbédiya dy-ââ dumo,

yi lee knopwo. Líme wo yi k-ii yi ye dyimé wo, Nju tpémi yi k-ii yi ngépê ngomo k-oo mye kee dniye.

¹¹ Tesalonika tpémi y-oo Yesu u kópu ntee mb-ii ngópu, Mbédiya tpémi y-oo yi kópu yinté daa mb-ii ngópu, ngmênê yi kópu dini ghi n-ii ngé ny-ee ngópu, yi gha dmi pywálini wo. U yi y-ee doo kwo, Nmí lama yaa we, kópuni Póól ngé a tpaépê té, ndê kópu dé ó daa ndê kópu dè, yi kópu u l-êê díy-o Chóó Lémi u komo kapí pyu kní y-oo wunê kópuni a d-êê tumo, dye ghi yintómu dnyimo a kpââ dè. *

¹² Nju pi yilí Yesu u kópu ka kélímí mbê dniye, Kídiki lémi ch-ama mye yi k-ii. *

¹³ Ngmênê Nju tpémi n-ii Tesalonika doo kwo dini ghi n-ii ngé a ny-ee ngópu, apê, Póól ngé yi pini u kópu Mbédiya tpémi ye myemínê tpaépê, wod:oo Mbédiya lee dniye, pi yilí yi mbodo dmi y-ii mye vuywo ngópu. *

¹⁴ Yesu u yoo y-oo Póól ntií kèpa até yi dy-ââ ngópu, ngmênê Sailas pini dè Timoti Mbédiya dpímo a ya.

¹⁵ Póól pini n-ii kní y-oo ntií kèpa ngm-êê ngópu, liyé nkélini k-oo wo dniye, Aténi mî tee dniye, y-ii minê kuwo ngópu, yi yélini Mbédiya mé diyé dniye. Póól ngé yepê, Sailas pini dè Timoti ala ngwo a pwiyé dniye.

Póól ngé kópuni d-uu ngé, Aténi

¹⁶ Dini ghi n-ii ngé Póól ngé Sailas pini dè Timoti Aténi doon-aa t-âât-ââ dè, u gha dono ngé pyodo, apê, Ala p-aani tpémi yi k-oo yâpwo daa ghêdê, apê, yi kópu ngé a nuw-o dè dyênê.

¹⁷ Wod:oo Nju tpémi yi ngépê ngomo k-oo kee wo, Nju tpémi yi k-ii Yesu u kópu p-uu nipi dnye danê, myenté kn-aa yélini Chóó Lémi ka dnye ngépê mye yi k-ii. Póól Aténi tpémi yi danêmbum tédê myedpímo lèpí, pi kní yi k-ii myednyimon-aa danêmbum.

¹⁸ Kídiki tpémi yi lama pini kní ngmê, Póól u k-ii nipi dnye danêmbum, yi yélini yi vy-o pi dyéêdi miyó doo ya, Epikudiyên yoo ngmê, Stóki yoo myomo. Pi ngmê kní y-oo apê, Kí pini mtye k-ii nmo ka danêmbum. Apê, Doo u lama ka danê. Pi ngmê kní y-oo apê, Kn-aa dyámé tpémi yi yâpwo dè yi p-uu nmo ka danêmbum. Yi kópu vyi ngópu, mu kópu u díy-o Póól Yesu p-uu ye doo danê, u pyidepyide p-uu ye myedoo danê.

¹⁹ Yélini y-oo lama pini yoo dnyimo y-enê, pi kní y-oo yi yélini ye Póól núw-o ngópu. Yi yélini y-oo kwo, Kópuni p-uu nye danê, nmí nuwo kwéli.

²⁰ Kwo, Kópu kamí n-ii chi vyi té, yi kakémê nmo chámê ngi.

²¹ (Yi kópu vyi ngópu mu kópu u díy-o Aténi tpémi yintómu kní y-oo kópu

* 17:2: Luuki 24:26-27; Dpodo 9:22 * 17:6: Dpodo 16:20

* 17:7: Luuki 23:2 * 17:11: Njon 5:39 * 17:12:

kamí ngmédnyimo nyém, wo yi dnyimo chedêchedê dé.)

²² Yi yéli yi ngíma Póól ghêédí wo, yepê, Aténi tpémi. Yepê, A lama ka tóó, yâpwo yilí ye nmye ngépê té.

²³ Yepê, Ala p-aani nmyi yâpwo ka ngépê tédê yilí ní módu, yi vy:o ngmèní módu, yi chéêpi kaa p:uu alanté d:êê ngópu, apê, Yâpwoni u pi nmí lama daa tóó. Yepê, Yâpwoni ka daa nmyi lama nmye ngépê té, yi yâpwo u pi nmye mîni tpapê, u pi Chóó Lémi, pini n:ii ngé mbóó dyámé l:ámo doo, tpile yintómu yiné mye l:ámo ngé.

²⁴ Yepê, Daa ngomo k:oo a tóó, mu kópu u díy:o mbóó dyámé yi kada pini. *

²⁵ Yepê, Doo u ntââ tpile u kwo daangmènmí y:oo, mu kópu u díy:o tpile yilí yintómu yiné nmo wuné kuwo, ghê nmo yiné myewuné kuwo.

²⁶ Yepê, K:omo tpile pi dyéédí daa ngmídi, ngmèné nmí kn:ââ mu ngmídi Chóó Lémi ngé yiné l:ámo ngé. Yepê, Chóó Lémi ngé pi dyéédí yintómu yi wee u kwo yi wee u kwo dy:ââ too, kwéli wumé pyede, yi kéli ghi u nuw:o ngé mwiyé a pyw:ee too.

²⁷ Yepê, U yi u ngwo doo kwo, A ka pídnaya a vuyuo, pídnai nmy:uu né, pèdé pyw:ee nène. Yepê, Ngmèné Chóó Lémi daa kuughé wuné tóó, nmí nkígh:é chono a tóó.

²⁸ Yepê, Pi ngmè ngé ala kópu d:êê ngé, apê,

Wo daa vyílo, daapóno pyede,
myedaapóno m:ii té,
nmí ghê dmi myedaapê t:a.

Yepê, Nmyi vy:o pini ngmè ngé ala kópu mye d:êê ngé, apê,

Nmo my:oo tp:oo yoo.

²⁹ Yepê, Chóó Lémi nmí mí, yi kópu u l:êê díy:o, nmo ntee dé, nmí Mí mye yinté pini, daa chéêpi ntee tpile, daa pi u kââ ntee tpile. Yepê, K:omo tpile pi u kââ silípé ngé wanmyi l:ámo ngmè, nkól ngé wanmyi l:ámo ngmè, ngmèné nmí Mí daa yinté pini. *

³⁰ Yepê, Chóó Lémi ngé wuné kópu nmye dépèngmè vuyuo, mu kópu u díy:o nmyi lama dépwo a ya, ngmèné ala ngwo nmyo yintómu nmye kídí vyí, u l:êê díy:o nmyi kópu dono yilí a kuwo tóó.

³¹ Yepê, Chóó Lémi ngé wuné wo ngma a yó, wéni n:ii ngé pi yintómu ndéndé ngé wa kóté kwolo. Yepê, Chóó Lémi ngé pini n:ii a ngmídi ngé, yi pini ngé yiné wa kóté kalé nmo. Yepê, Yi kópu nmí lama a tóó, mu kópu u díy:o Chóó Lémi ngé yi pini kpéeni a pyidu ngé. *

³² Dini ghi n:ii ngé Póól ngé Yesu u pyidepyide u kópu ye yi vuyuo, woni kní y:oo Póól

dnye yumuyumu, woni kní y:oo kwo, Mu dini ghi ngé yenté kópu nmo m:uu dp:uu vyí.

³³ Wod:oo Póól ngé yi yéli a kuwo ngé.

³⁴ Pi kní ngmè p:uu kaa dniye, Yesu ka kélímí mbé dniye, yi vy:o pi ngmèdoo kwo, u pi Dayonisiyas, lama pini yoo yi kada pini ngmè. Pyââ yi vy:o my:oodoo kwo, u pi Damadis.

18

Póól Kódin u ngwo doon:aa dpodo

¹ Póól ngé Aténi a kuwo ngé, Kódin loo.

² Yi p-aani Nju pi ngmè módu, u pi Akwila, yi pini Pontós Wee u kwo ta. Yi pini u kpâm u pi Pídisila, cha yi ngwo Yitali a ndé knopwo, mu kópu u díy:o Lóma tpémi yi king ndíi Kílódíyas ngé Nju tpémi l:êê too, yepê, Lóma a kuwo yó, kn:aa p-aani dmyinè lèpi. (Yesu m-aani n:ii ngé ta, m:ââ podoy:a mè chu mí loo, Nju tpémi y:oo Lóma u ngwo a kuwo ngópu.)

³ Póól ngé Akwila cha mí m:uu doo, yi ngomo k:oo u k:ii dnye ya, mu kópu u díy:o dpodo ngmídi p:uu dnye dpodo, tpile tp:oo too pee ngé dnyimo tpile lâmolâmo. *

⁴ Límé wo ngé Póól Nju tpémi yi ngépê ngomo k:oo dpímo koko, Nju tpémi Kídiki tpémi yi k:ii Yesu p:uu y:ii nipi dnyimon:aa danèmbum.

⁵ Dini ghi n:ii ngé Sailas pini dè Timoti y:oo Másídóniya Wee a kuwo ngópu, Kódin mí taa knopwo, Póól ngé u ndapí p:uu dpodo a kéli ngé, dye ghi yintómu Nju tpémi ye dpímo danèmbum, yípu, Chóó Lémi ngé pini n:ii a ngmídi ngé, wuné kí ta, u pi Yesu. *

⁶ Ngmèné Póól ka daa ng:aa mbé dniye, u kwo dnye kwopwepe, u kwo myednye peede tpapê, wod:oo Póól ngé u kpídí u mbwo a ngópu, vyéédí ngé, yepê, Chóó Lémi ngé pini n:ii a ngmídi ngé, yi pini dmye mb:ii ngmè. Yepê, Dp:ee Chóó Lémi u yoo njini. Yepê, Nmyi tupwó a kpídí p:uu daadí ya. Yepê, Mu dini ghi ngé Chóó Lémi ngé wa mb:ii nmyomomè, kídmýongé yipe né, né kuu, nmyi chóó nmyo kn:ââ dé. Yepê, Wod:oo d:a kuwo nmyo, ala ngwo kn:aa yéli ye n:aa lèpi, yélini daa Nju tpémi. *

⁷ Wod:oo yi ngépê ngomo a kuwo ngé, u chedé ngomo n:ii doo kwo, yi ngomo k:oo mí kee wo, pi kní ye y:ii dpímon:aa danèmbum. Yi ngomo chóó u pi Titíyas Njastas, daa Nju pi, ngmèné Chóó Lémi ka myedpímo ngépê.

⁸ Nju tpémi yi kada pini u pi Kídisípés. Yi pini mupwokní nmí Lémi ka kélímí mbé dniye, Kódin pi yilí y:oo Yesu u kópu mye ny:ee ngópu, u kwo mye kélímí mbé dniye, Yesu u pi ngé mbwaa yi mbémé mye yé ngópu.

* 17:24: Dpodo 7:48 * 17:29: Gen 1:27; Dpodo 19:26

* 18:5: Dpodo 17:14-15

* 18:6: Dpodo 13:46

* 18:9: 1 Kódin 2:3

* 17:31: Njon 5:22; Dpodo 10:42

* 18:3: 1 Kódin 4:12

⁹ Mgídi ngmê ngê Póól até yedoo wóó. U wóó koo nmî Lémi ngê kwo, Namê nkíngê. Kwo, A p:uu danêmbum kidingê yé, a pi ye muchi tpaépê. *

¹⁰ Kwo, Ala p:aani pi yili a ka wa kélímî mbê dmi, yi kópu u l:êê díy:o ana a ngêépi ngi, doo u ntáá pi ngmê ngê daawa vya ngi.

¹¹ Wod:oo Póól yi doo ya, m:ââ n:êê ngmê d:umu ngmê Chóó Lémi u kópu p:uu doo ndiye kígha dé.

¹² Dini ghi n:ii ngê Lóma tpémi y:o Nkálíyó Kódin dy:ââ ngópu, Kídiki tpémi yi kada pini ngê u ngwo pyódu ngópu, yi dini ghi ngê Nju tpémi y:o a káâdí ngópu, Póól mgímî ngópu, Nkálíyó u ngópu kóté kalé ngópu.

¹³ Nkálíyó ka kwo, Mósisi ngê Chóó Lémi u dèépi kópu dyuu n:ii a d:êê too, ala pini ngê u yi a kwo, Pi knî y:oo yi kópu dyuu kée y:e, daa yi dèépi kópu dyuu mbêmê Chóó Lémi ka pidny:oo ngêpê.

¹⁴ Póól ngê u yi doo kwo, Yi kópu nê wópu, ngmênê Nkálíyó ngê u dnye vyá, Nju tpémi ye yepê, Nju tpémi. Yepê, Kí pini ngê kópu dono wongmê d:uu ngê, yepê, ye nmyi dnye dmi pídi ny:oo.

¹⁵ Yepê, Ngmênê kópu dyuu u díy:o, pi u pi u díy:o, nmyi chóó nmyi l:êê ghi dmi u díy:o u ngwo nmye nod:enod:e té, wod:oo yi kópu nmyi chóó moo lâmo yó. Yepê, Yinté kópu daangmaní lâmo. Yepê, Nê kuu.

¹⁶ Wod:oo kóté tédê pw:ii too.

¹⁷ Yélini Chóó Lémi ka dédnye ngêpê, yi yélini y:oo Nju tpémi yi kada pini mgímî ngópu, mye kpaka ngópu. Yi pini u pi Sositéni. Nkálíyó ngê yi kópu yi módu, ngmênê ye daa kwódu ngê.

Póól Ántiyóka u ngwo mé diyé wo

¹⁸ Póól ngê u gha nmî Lémi ka d:ud:umbiy:e y:ángo, wod:oo Nju tpémi yi kópu ngmê d:uu ngê, yi kópu u l:ii yi t:ángo, nkéli mbwaa wain kpípi ngê, mbodo mgamê kwólu, myedépê chápwo. Wo yili Kódin doo ya, Yesu u yoo vy:o, wod:oo Akwila cha yi k:ii kada a y:ee ngópu, Sénkídiya lee dniye. Yi p:aani Póól ngê u mgamê yimênê ngêédí, mbodo a chápwo, mbwaa mye ndá.

¹⁹ U kuwó dini ghi ngê liyé nkéli k:oo wó dniye, Epeso mí tee dniye, Póól Nju tpémi yi ngêpê ngomo k:oo mí kee wo, yi tpókni yi k:ii Yesu p:uu dnyen:aa danêmbum. *

²⁰ Yi yélini y:oo kwo, Dye ghi daadí ng:ii mwiyé mí ya kméle. Ngmênê Póól ngê yepê, Kêle. Yepê, Doo u ntáá.

²¹ Yepê, Chóó Lémi ngê a ka yinê wa vyi, u ngwo amênê diyé. Wod:oo Póól liyé nkéli k:oo wo wo, Epeso a kuwo ngê, Akwila cha y:i myedé kuwo doo. *

²² Póól dini ghi n:ii ngê Sisadiya mí tee wo, Njedusalem mí loo, Yesu u yoo yi mí módu, Ántiyóka u ngwo mé diyé wo.

²³ U kuwó dini ghi ngê Ántiyóka mêtê kuwo ngê, Nkalásiya Wee u kwo loo, p:aani p:aani dpímo taataa, Yesu u yoo dpímo wédêwédê kígha dé, u kuwó dini ghi ngê Pidichiya Wee u kwo yinté mye loo.

Apolosa u danêmbum

²⁴ Nju pi ngmê, u pi Apolosa, pini n:ii Aleksándídiya ta, yi pini Epeso loo. Chóó Lémi u komo kapi pyu knî y:oo kópuni d:êê tumo, Apolosa u lama yi kópu mb:aamb:aa ngê dnyimo ya, yi kópu knî yi p:uu pi knî ye mb:aamb:aa ngê dpímo dèépi.

²⁵ Nmî Lémi u kópu dyuu u lama doo kwo, yi kópu dyuu u nuu u kópu dyuu, pi knî ye mb:aamb:aa ngê dpímo tpaépê dé, ngmênê yi pini daa Yesu u pi ngê mbápitísím kalé ngópu, wunê Njon ngê yoo ntee dpímo a mbápitísím kígha dé, yi pini yinté mye mbápitísím kalé ngópu. *

²⁶ Apolosa daa nkíngê mbê wo, Nju tpémi yi ngêpê ngomo k:oo Yesu p:uu danêmbum kn:ââ yi chópu. Dini ghi n:ii ngê Akwila cha y:oo u kópu dyuu ny:ee ngópu, yi chóó yi ngomo k:oo íuw:o ngópu, Chóó Lémi u kópu p:uu u nuw:o yimímê wáti ngópu.

²⁷ Apolosa ngê u yi doo kwo, Kídiki ní lê, wod:oo Yesu u yoo n:ii Epeso doo kwo, pwepwee pee ngmê d:êê ngópu, Apolosa u kakêmê y:i chámê ngópu, Apolosa ka y:ee ngópu. Apolosa dini ghi n:ii ngê Kídiki Wee u kwo mí tee wo, yi pwepwee pee u mbwó knî ye y:ángo. Kídiki doo ya, Yesu u yoo mb:aamb:aa ngê doo ngêépi, yélini Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê. *

²⁸ Nju tpémi yi kópu dyuu dpímo vyeé dé, yipu, Pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, vyílo yi Yesu. Chóó Lémi u komo kapi pyu knî y:oo kópuni wunê a d:êê tumo, Apolosa ngê pi knî yi ngêédí dpímo a kpáá dé, Yesu u kópu yinté ndê kópu ngê ye dpímo pyépi. *

19

Póól ngê Epeso kópuni d:uu ngê

¹ Dini ghi n:ii ngê Apolosa Kódin doo ya, Póól ngê Pidichiya Wee a kuwo ngê, Epeso mí ta. *

² Yesu u yoo y:i ngmê módu, ye póó wo, yepê, Dini ghi n:ii ngê Yesu ka munmye kélímî mbê dniye, Chóó Lémi ngê u Ghê Dmi nmye a kpo? Kwo, Chóó Lémi u Ghê Dmi u pi awêde dpí ny:oo. *

³ Póól ngê yepê, Lónté mbápitísím yinmyinê ngee ngópu? Kwo, Njon ngê wunê pi

ntee dpîmo mbâpitisîm kîgha dé, yinténi yino ngópu.

⁴Póól ngê yepê, Yélini y:oo yi dono dnyimo kéké dé, Njon ngê vyílo yidpîmo mbâpitisîm kîgha dé. Yepê, Yisíléli tpémi ye ala kópu dpîmo tpaépê, yipu, Pini n:ii a kuwó wuné kwo, yi pini ka dpî kélîmî mbê dmyeno. Póól ngê yepê, Nmî lama ka tóó, yi pini u pi Yesu. *

⁵Yi kópu dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, wod:oo Póól ngê Yesu u pi ngê mbâpitisîm kalé too.

⁶Póól ngê kóó dé yi mbêmê doo yiyé dé, Chóó Lémi u Ghé Dmi yi pwo doo a wupwo, kn:aa dyámé dnye ngê kn:aa dyámé dnye ngê dnye mbumu, Chóó Lémi u komo myednye kapî. *

⁷Yi yélini yintómu y:a a mê miyó.

⁸D:ââ pyile knî yi k:oo, Póól Nju tpémi yi ngépê ngomo k:oo dpîmo koko, pi knî yi k:ii nipi dnyimo danêmbum, mywenemywene ngê kéké ye dépê t:ango. U yi u ngwo doo kwo, Pi knî y:oo pédê w:ee y:e, Pini n:ii Chóó Lémi ngê nmî kada a kââ, yiné adî y:enê nmo, yi pini u pi Yesu.

⁹Ngmênê ngmê knî y:oo Póól u dnye daa ny:ee ngópu, u kwo daa kélîmî mbê dnye, Yesu p:uu kópu dono pi knî yi ngîma yilî vyî ngópu, wod:oo Póól ngê a kuwo too, Yesu u yoo yi k:ii pwii dnyie. Wo yintómu knî yi k:oo Tidanas u ndiye ngomo k:oo Póól dpîmo koko, pi knî yi k:ii y:i nipi dnyimo danêmbum. *

¹⁰Póól ngê Epeso m:ââ miyó ndîi. Nju tpémi, Kídiki tpémi, Esiya Wee u kwo yélini doo kwo, yi yélini y:oo Chóó Lémi u kópu u ngwo ny:ee ngópu.

Yesu u pi ndîi ngê u ngwo pyodo, Epeso

¹¹Póól ngê Chóó Lémi u wêdêwêdê mbêmê mbwudu yilî dpîmo chap. *

¹²K:omo tpile Póól p:aani p:aani dêdpîmo lèpî, ngmênê pi knî y:oo u kpídî dmi u kwo dnyimo a ny:ee dé, pwopwokopwe knî ye dnyimo ñeñe dé, yed:oo yi pwopwokopwe knî dnyimo pyiyépyiyé, kmênani pi knî y:e dnyimo kwo, yi yélini myednyimo a kuwokuwo dé. *

¹³⁻¹⁴Nju pi knî ngmê yi wee u kwo p:aani p:aani dnyimon:aa lèpî, pi knî yi kmêna yoo dnyimo ngm:ii kîgha dé. Pi mbwémi pyudu knî yinté kmêna dnyimo ngm:ii kîgha dé, yi mî u pi Sepa, Nju tpémi yi kpéê yiyé pyu yoo yi kada pini ngmê. Yi mbwémi knî y:oo apê, Yesu u pi ngê kmêna paa ngm:ii kîgha téme, wod:oo kmêna ngmê ka vyî ngópu, kwo, Póól ngê pini n:ii u pi nmo a tpaépê, Yesu, kwo, yi pini u pi ngê ye pini a kuwo ngi.

¹⁵Ngmênê yi kmêna ngê yepê, Yesu a lama, Póól u pi nî nyongo, ngmênê nmyo ló yélini? Yepê, K:omo ngê Yesu u pi dmye vyî ngmê. Yepê, Yesu ka dmy:oo ngê kélîmî mbê dnyie, u wêdêwêdê nmyi mênê daa tóó. *

¹⁶Pini n:ii yi kmêna ngê doo mbêpê kîgha, yi pini ngê vya too, yi kpídî a chaa too, u ngomo k:oo ngm:ii kalé too, wod:oo mbêpê dnyie.

¹⁷Nju tpémi y:oo yi mo yi kópu daa ny:ee ngópu, ngmênê Epeso pi yintómu knî y:oo mye ny:ee ngópu, nkîngê mbê dnyie, nmî Lémi Yesu u pi ndîi ngê u ngwo pyódu ngópu.

¹⁸Yesu u yoo y:oo yi tidê mbwó knî ye yi dono yu dnyimon:aa a yémi dé.

¹⁹Pini n:ii knî y:oo pipi kópu knî yi mbêmê dono mwyé dnyimo d:uud:uu, yi kópu kpípî ngópu, yi pipi kópu u puku dmi a ñu:w:oo tumo, pi knî yi ngópu mî nk:êê tumo. Yi puku dmi yi pywuu a pyw:ee tumo, a kââdî ngópu, ndapî yintómu limo yono yono yono y:a. (50,000) *

²⁰Yi kópu knî yi mbêmê Yesu u yoo dpîmo kaakaa, ndîi ngê u ngwo dpîmo pyodopyodo.

Epeso tpémi Póól ka u ngwo node dnyie

²¹U kuwó dini ghi ngê Póól ngê u yi doo kwo, Másídóniya Wee u kwo nî lè, Kídiki Wee u kwo my:aa lè, u kuwó dini ghi ngê Njedusalem u ngwo p:aan:aa lè, yi ndini p:aa yé, Lóma p:aan:aa lè. *

²²Wod:oo u ngêépî pyu dé, Timoti pini dé Edastas, u kada kaa doo, Másídóniya dy:ââ doo, chóó ngmênê Esiya Wee u kwo doo ya.

²³Yi dini ghi ngê Yesu u kópu u l:êê díy:oo kópu ndîi Epeso ngmê pyodo. *

²⁴Epeso tpémi yi yâpwo u pi Atémîs, u ngomo ndîi yi ngmêdoo kwo. Pi ngmê ngê yi ngomo u kââ tp:oo silîpê ngê dpîmo l:âmol:âmo dé, pi knî y:oo u nkwo u kwo dnyimo pywupwi dé. Yi pini u pi Dîmitídyas. U dpodo pyu knî yi k:ii yi dpodo p:uu ndapî ndîi yilî dnyimo kmênêkmênê.

²⁵Yi pini ngê u dpodo pyu yoo a danê ngê, yélini yinté dpodo p:uu myednyimo dpodo, yi yélini myedé danê ngê. Yepê, A léma. Yepê, Nmyi lama ka tóó, ala dpodo p:uu ndapî ndîi yuno kmênêkmênê.

²⁶Yepê, Kópuni Póól ngê a d:uud:uu, mb:aamb:aa ngê nmyi lama mye tóó. Yepê, Póól ngê ala kópu a tpaépê, apu, Pi ngê yâpwoni kílî a l:âmol:âmo, yini daa yâpwo njini. Yepê, Pi yilî Póól ka dé kélîmî mbê dmi, daa Epeso tpémi yi mo dé kélîmî mbê dmi, ngmênê Esiya Wee u kwo tpémi mye yi k:ii myaa kélîmî mbê dmi. *

* 19:4: Mát 3:1-2,11

* 19:6: Dpodo 2:4; 8:17; 10:44,46

* 19:9: 2 Kódin 6:14-18

* 19:11: Dpodo 14:3

* 19:12:

Dpodo 5:15

* 19:15: Mak 1:24,34

* 19:19: Deut 18:10-12

* 19:21: Lóma 1:13

* 19:23: 2 Kódin 1:8

* 19:26:

Dpodo 17:29

²⁷ Yepê, Ala dpodo dpî dyênê, pi knî y:oo tpile nmo daamuwa pwila ngmê. Yepê, Ala kôpu mye ny:ee yó. Yepê, K:omo tpile Esiya tpémi yintómu Atémis ka a ngêpê té, kn:aa p:aani tpémi u kwo mye ngêpê té, ngmênê Atémis u pi tédê ngê wa pyódu, u ngomo ndîi k:omo tpile ngê amye pyódu.

²⁸ Dini ghi n:ii ngê pi knî y:oo yi kôpu ny:ee ngópu, Póól ka nod:e dniye, wod:oo kââ kn:ââ chaa ngópu, apu, Atémis nmî yâpwo njino!

²⁹ Epeso pi yilî yi yéli yi pee ghê dniye, Másidóniya pi miyó ngímî ngópu, p:êê kpo núw:o dumo, Póól u pyipe dê, yi pi dê Nkayas pini dê Adistakas. *

³⁰ Póól ngê u yi doo kwo, Pi knî ye kôpu ngmên:uu vyi, ngmênê Yesu u yoo y:oo kwo, Apuu! Kidingê nî.

³¹ Yi wee u kada pini knî ngmê, yélini Póól u pyipe yoo, pi u kwo dy:ââ ngópu, kwo, P:êê kpo kidingê né.

³² Yi p:êê kpo dnyengi ndîi ngmê kaa ngópu, yi ngwo pi ka ng:aa dépwo ya, ngmê knî y:oo kôpu ngmédnye tpapê, kââ paa dnye t:emî, woni knî y:oo kôpu m:uu dnye tpapê, kââ paa myednye t:emî, mu kôpu u díy:o pi yilî yi lama dépwo ya, Lukwe díy:o nipi dp:o wó.

³³ Kópuni u díy:o dnye kââ u nt:u kôpu Nju pi ngmê Aleksándê ka adî vyi ngmê, wod:oo Nju tpémi y:oo núw:o ngópu, pi knî yi ngíma mínê kaa ngópu, kwo, Ala kôpu ye dpî vyi ngi, Nmî kuu dé, wod:oo kóó ntênê ye kââ, yepê, Epeso tpémi.

³⁴ Ngmênê dini ghi n:ii ngê mya ngópu, apê, Kí Nju pi, wod:oo kââ kn:ââ mé chaa ngópu, kôpu mu ngmídi mîdnye tpapê, apu, Atémis nmî yâpwo njino! Atémis nmî yâpwo njino! Yinté dnye kââ, kââdí liy:aa miyó mí loo.

³⁵ U kuwó dini ghi ngê Epeso tpémi yi kada pini, pini n:ii Lóma lede knî y:oo kada pini ngê wunê a pyódu ngópu, yi pini até yi ghêédî wo, wod:oo yoo mbwódo yaa wo. Yepê, Epeso tpémi. Yepê, Nmyi dnyengi munto. Yepê, Pi yintómu yi lama ala kôpu ka tóó, Epeso tpémi Atémis u ngomo ka mb:aamb:aa ngê a vyuwo té, yâpwo chêêpîni mbóó p:uu a ghay wo, u kwo mye vyuwo té.

³⁶ Yepê, Pi ngê yi kôpu nmo daawa a wópu. Yepê, Yi kôpu u kêê díy:o mb:aamb:aa ngê dmyinê ya, nmyi mbodo l:âmo dmi kîdnyimê a ngêpangêpa.

³⁷ Yepê, K:omo tpile ala pini dê y:oo nmî yâpwo u ngomo koo tpile daa ngmê t:âmo ngópu, nmî yâpwo p:uu dono kôpu myedaangmê vyi ngópu, ngmênê alii até dmyinê núw:o d:oo.

³⁸ Yepê, Dímítidiyas u dpodo pyu knî yi k:ii pi ngmê p:uu yi d:uu kôpu ngma t:a, yepê,

kóté tédê dpî núw:o y:e, kada pini knî yi ngíma noko dp:uu vyi y:e.

³⁹ Yepê, Kôpu nmyi mênê m:uu adî ya knomomê, ye pi yintómu anê dono, yi kôpu nipi paa l:âmo koo.

⁴⁰ Yepê, Lóma tpémi y:oo ala kôpu awêde a tpapê ngmê, Epeso tpémi yi mênê dêêpî daa tóó, yepê, yed:oo wa kpada nmo. Yepê, Ala dnyengi ndîi u nt:u kôpu daa tóó. Yepê, Lóma tpémi ye ló kôpu ngmanní vyi?

⁴¹ Yi kôpu dini ghi n:ii ngê ye vyu, yoo yi p:o p:o mé dy:ââ tóo.

20

Póól Epeso a ndê wo, Kîdiki u ngwo mé díyê wo

¹ Dini ghi n:ii ngê dnyengi pwaa wo, Póól ngê Yesu u yoo a danê ngê, mé wêdêwêde kalê too, nd:uu ye vyu, wod:oo kada a y:ângo, liyé nkéli k:oo wo wo, Másidóniya mí tee wo.

² Yi wee u kwo p:aani p:aani dpîmo lêpî, Yesu u yoo dpîmon:aa wêdêwêde kîgha dé. U kuwó dini ghi ngê liyé nkéli k:oo y:i mé wo wo, Kîdiki u ngwo mí tee wo.

³ D:ââ pyile nt:ââ ngê, yi doo ya. Póól ngê u yi doo kwo, Nju tpémi yi k:ii nkéli k:oo nipi nmî wo dmi, Njedusalem naa tédê nipi nmî lee dmi, ngmênê dini ghi n:ii ngê nyongo, apê, Nju tpémi y:oo a vye u dy:oo kêdê châpwo ngmê, apê, nkéli k:oo mbywémî wa kée nê, wod:oo yi nkéli k:oo mēdaa wo wo, u mo nkéli k:oo mé wo wo, Másidóniya mîmî tee wo.

⁴ U pyipe pyudu knî yi k:ii lee dniye, Sopata ngmê, Pidas tp:oo, Mbédia pi, Nkayas myomo, Ndêêpi pi, Adistakas pini dê Síkandas pyolo podo, Tesalonika pi dê, Tikikas pini dê Tidopimas limo wono, Esiya pi dê, Timoti pii, Lisitîda pi. *

⁵ Póól ngê yepê, Nmî kada dmyinê kwo, Tidówas dmyinên:aa t:âat:ââ nmo.

⁶ Mbîdédi Pywápê Ngmê u Naa u kuwó dini ghi ngê liyé nkéli k:oo nmî wo dniye, Pilipay nmo kuwo ngê, liyé nkéli k:oo wo limi nmî chedê ngê, Tidówas u ngwo nm:uu tee dniye, y:i nme ya, wiki ngmê.

Póól ngê pi mgêmi wó u ngwo t:ângo, Tidówas

⁷ Líme wo ntumokwodo, kââdí dini ghi n:ii ngê gho, nipi nmo wó, u yi nmo doo kwo, Ntê nipi nmî ma, Yesu ngê mbîdédi ntee puwâ, wain p:uu ndiye pyu knî ye ntee y:ângo, yinté kôpu my:oonmî d:uu. Póól nmo doo danêmbum, danêmbum daa yó, mu kôpu u díy:o apê, Máâ mw:aandiye paa anê y:oo.

⁸ Mudu ngomo ghi koo, kwéli nme daanêmbum, lam yilî doo pîpî.

⁹ Pi mgêmi nmî vyo ngmédoo kwo, u pi Yutikas. Yi pini windówa t:âmo doo

* 19:29: Dpodo 27:2

* 20:4: Dpodo 19:29; 21:29; Epeso 6:21

ya, Póól yi doo ng:ang:aa, wod:oo dpíidpíi kn:ââ chópú. Póól doo danêmbum, mgídi núnkínúnkni p:uu dini ghi yi yó, wod:oo Yutikas ngiy:a wo, yi ngomo dyêédí pyoloni ghi k:oo ménê ghay wo, têpê mbêmê mê diyimê wo. Yinmo ngéédí, nê ngmênê, Dê pw:onu.

¹⁰ Wod:oo Póól mbêpêmbêpê a ghêpê wo, u pwo dpí wo, dpodombiy:e mgími ngê, nmopê, Kídyimimê nuw:onuwo: ghê ka t.a.

¹¹ U kuwó dini ghi ngê Póól tââ mê kee wo, mbídedí puwâ, pi kni ye y:ângo, ma ngópu. Póól ye modoo danêmbum, u dí kâádí ménê kee wo, wod:oo a kuwo too.

¹² Pi ngémíni minê ghay wo, p:o adê níuw:o ngmê, wod:oo yi gha dmi mb:aamb:aa ngê mê pyodo.

Póól ngê Tidówas ndini a yó, Militas u ngwo loo

¹³ Mgídi vy:o Póól ngê nmopê, A kada ghê dmyeno, nkéli k:oo wo dmyeno, dèdê nínê lèpí, Asos dmyinên:aa t:âât:ââ nê.

¹⁴ Dini ghi n:ii ngê Póól ngê Asos mí m:uu nmoo, nmí p:uu yi mê kele, nkéli k:oo u k:ii m:oo wo dniye, yi ndini nmí yó, Mitilini nm:uu tee dniye.

¹⁵⁻¹⁶ Yi ndini m:oo yó, u kuwó wéni ngê Kiyos nm:uu tee dniye. Womumo Epeso dpípi tee dniye, mu kópu u díy:o Póól ngê u yi dépwo kwo, Esiya Wee u kwo mgí ní puwâ, apê, límilími ngê Njedusalem ní lê, apê, Péntikos u wo a kada wa d:ii. Yi kópu u l:êê díy:o Epeso dpípi tee dniye, ngmênê Samos nm:uu tee dniye, u kuwó wéni ngê Militas nm:uu tee dniye.

Yesu u yoo ye Epeso, Póól ngê nduu u ngwo ye ménê vyu

¹⁷ Póól ngê pi ngmê Epeso dy:ââ ngê, kwo, Yesu u yoo yi kada pini yoo ala Militas a pwiyé dniye.

¹⁸ Dini ghi n:ii ngê taa dniye, yepê, A mbwó yoo. Yepê, A dpodo kn:ââ Esiya Wee u kwo dini ghi n:ii ngê ní chópú, u dí Epeso ménên:aa kuwo ngê, yepê, kópuni noo d:uud:uu dé, yi kópu nmyi lama mb:aamb:aa ngê ka pyede.

¹⁹ Yepê, Lémilémi ngê kèê díp:ê t:ângo, a yoo yi l:êê díy:o nímò mbê, yepê, k:omo tpile a yoo y:oo a vyeé u dy:oo dnyimo a chápwo, ngmênê nmí Lémi u dpodo p:uu ménímò dpodo.

²⁰ Yepê, Pi kní yi ngíma ntee noo danêmbum, nmyi p:o nmyi p:o yinté nmye myenoon:aa danêmbum. Yepê, Kópuni kní y:oo a ngéépí nmyo, yi kópu yílí yintómu nmye kíní vyu, myedépéngmê wópu ngê.

²¹ Yepê, Pi yintómu kní ye yenê, Nmyi dono yílí yi l:êê díy:o Chóó Lémi ngê wa kpada nmyo. Yenê, Nmyi dono kéé tóó, yi yuu Chóó Lémi ka a y:ee tóó. Yenê, Nmí Lémi

Yesu Kédisu ka dmyinê kélímí, yinê wa ngee nmyo.

²² Póól ngê yepê, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê até dé dy:ââ nê, Njedusalem n:aa lèpí, a lama daa tóó ló kópu y:i a nga angmamí pyódu. *

²³ Yepê, P:aani p:aani nímò lèpí, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê a ka dpímò tpaépê, Mu dini ghi ngê dono anyinê pyw:oo, mbwa k:oo wa km:êê ngi. *

²⁴ Yepê, K:omo tpile waní pw:onu, ngmênê nmí Lémi Yesu ngê dpodoni a ka a kpo, nímò, Yi dpodo ní chedê. Yepê, Yi dpodo alanté, pi kní ye ala kópu mb:aa u tpaépê, Chóó Lémi ngê u yi a kwo, Ní ngee té. *

²⁵ Yepê, Dye ghi daadí nmyi vy:o noon:aa paa, munmyenê, Chóó Lémi u dnye dmyinê nyêm, yinê ada a y:enê nmyo. Yepê, Ngmênê ala ngwo nínê kuwokuwo nmyo, daamunmyi m:uu nê.

²⁶ Yepê, Ndê kópu nmye ngmên:aa tpaépê, Nmyi vy:o pini ngmê ngê Chóó Lémi u maa wa kn:aadi knomomê, chóó kn:ââ, nê kuu.

²⁷ Yepê, Mu kópu u díy:o Chóó Lémi ngê kópu yílí n:ii yi dy:oo a chápwo too, yi kópu yílí nmye kíní vyu, dép:angmê wópu ngê.

²⁸ Yepê, Nmyi chóó nmye dmyinê a vyuwo, Chóó Lémi u yoo ye mb:aamb:aa ngê myedmyinê vyuwo, yélini tp:oo u wêê ngê pwíla ngê, yi yéli chóó u yoo ngê u ngwo pyódu ngê. Yepê, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê yí yéli yi y:ee:y:ee pyu ngê yinê pyódu nmyoo. *

²⁹ Yepê, Ye mb:aamb:aa ngê dmyinê vyuwo, mu kópu u díy:o a kuwó kèémí kapí pyu yoo adnya a lèpí, Yesu u yoo yi némi dmi adnyin:aa dyede, yi kélímí wamye dyênê ngmê. *

³⁰ Yepê, Myenté, yepê, nmyi vy:o pini kní y:oo yinté kópu kní my:ooowa d:uu ngmê, daa ndèndé kópu yílí amyidnyi tpaépê, u yi y:e adí kwo, Yesu u yoo kn:aa máádi p:uu nmí níuw:oo té.

³¹ Yepê, Nmye mb:aamb:aa ngê dmyina a vyuwo. Yepê, Ala kópu dmyinê nuw:onuwo: nmyi nuwo kédangê kuwo, m:ââ pyile kní yi k:oo, w:êêní nmye noo dèépí, mgídi vy:o nmye myenoo dèépí, nmyi l:êê díy:o myenímò mbê.

³² Póól ngê yepê, Ala ngwo nínê kuwokuwo nmyo, Chóó Lémi nmye ada a vyuwo. Yepê, Kópuni nmo a kpo, nmye kínê vyu, yepê, yi kópu ngê yinê wa wédêwédê kalé nmyo. Yepê, Dye ghi yintómu yi kópu dyuu dmyinê vyílívyílí, yed:oo kópu mb:aa n:ii Chóó Lémi ngê u yoo njini ngê wa d:uu, yi kópu nmye wamye d:uu. *

* 20:22: Dpodo 19:21

* 20:23: Dpodo 21:11

* 20:24: 2 Tim 4:7

* 20:28: 1 Pita 5:2-4

* 20:29: Mát 7:15

* 20:32: Kílosa 1:12; 2:7

³³ Yepê, U ya a nga dêdpîmo kwo, Pi ngê ndapî a ka ngma a kê ngê, ó kpidî a ka my:oo a kê ngê.

³⁴ Yepê, Nmyi lama ka tóó, a chóó a kêê dê y:e noo dpodo, yepê, yi tpile yilî u ngwo nî kmênê ngê, yélini a p:uu doo ya yi tpile yilî my:aa kmênê ngê. *

³⁵ Yepê, Dye ghi yintómu dpodombiy:e noo dpodo, pwopwokopwe yoo noo ngêêpî dé, mu kópu u díy:o ala kópu nmî Lémi Yesu ngê vvu, Pini n:iî ngê tpile wa ngî té, u gha mb:aamb:aa ngê wa pyódu, ngmênê n:iî ngê u tpile wa yêé, yini u gha Chóó Lémi ngê d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa ngê wa pyódu. Póól ngê yepê, Dmyinê a nj:iî nê, ntee noo dpodo, yinté myedmyinê dpodo, pinté yoo myedmyinê ngêêpî dé.

³⁶ Dini ghi n:iî ngê Póól ngê danêmbum a kêlí ngê, wod:oo yi mbodo dmi ngê ghê dniye, nipi dnye ngêêpê.

³⁷ Wod:oo dnye mbê, nt:uunt:uu vyêpîvyêpî u ngwo dóó tumo.

³⁸ Kópuni Póól ngê ye vvu, yepê, Daa-munmyi m:uu nê, yi kópu ngê yi gha dmi d:ud:umbiy:e yinê dyênê ngê. Wod:oo lee dniye, Póól ngm:êê ngópu, nkéli k:oo mî ché ngópu. *

21

Póól Njedusalem u ngwo loo

¹ Nd:uu ye nm:uu vvu, wod:oo kada nmo y:ângo, Kosî nm:uu tee dniye. Womumo Lodési nm:uu tee dniye, yi ndini nmî yó, Patada nm:uu tee dniye.

² Nkéli y:i ngmênmi módu, Pênisiya doo lêpî, wod:oo yi nkéli k:oo nmî wo dniye, kada nmo y:ângo.

³ Dini ghi n:iî ngê Saipídís nmî módu, y:i pi daa tee wo, nmî kuwa kwólu, Sidiya Wee u nkígh:ê nm:uu lee dniye, Taiya nm:uu tee dniye, p:aani n:iî tpile gh:ay ngópu.

⁴ Yesu u yoo vy:o pini knî y:i ngmênmi módu, yi k:iî nmee ya, wiki ngmê. Yi yéli y:oo Chóó Lémi u Ghê Dmi mbêmê ala kópu a w:ee ngópu, apê, Njedusalem tpémi y:oo Póól ngê dono kópu angmêmi d:uu ngmê. Yi kópu a w:ee ngópu, wod:oo Póól ka vyi ngópu, kwo, Njedusalem n:uungmê nî.

⁵ Dini ghi n:iî ngê yi wiki nmo kêlí ngê, kada nmo y:ângo, Yesu u yoo yintómu yi kpám gheegheema yi k:iî nkéli chedê mí dy:ââ nmoo. Tii vyuwu nmî yi mbodo dmi ngê nm:uu ghê dniye, y:i nmeen:aa ngêêpê.

⁶ Wod:oo nd:uu noko nmî vvu, nkéli k:oo nmî wo dniye, yi yéli y:i p:o mê diyé dniye.

⁷ Taiya nmo kuwo ngê, Tpolímas nm:uu tee dniye, Yesu u yoo y:i m:uunmi módu, yi k:iî nmee ya, wo ngmídi.

⁸ Womumo kada mono y:ângo, Sisadiya nm:uu tee dniye, Pilipi u ngomo k:oo nmeen:aa kwo, pini n:iî ngê Samédiya tpémi ye Yesu u kópu yinê núwo. Pini n:iî pyudu knî Njedusalem a ngmídi tumo, yi Pilipi yi yéli y:i piini. *

⁹ Tp:oo módó kwodo páádi doo kwo, n:iî knî y:oo Chóó Lémi u komo dnyimo kapî. *

¹⁰ Wo pyile páádi y:i nmî chedê ngê, Chóó Lémi u komo kapî pyu ngmê ta, Njuda Wee u kwo a ndê wo, u pi Akapas. *

¹¹ Nmo até yedê loo, Póól u mbalêti a ngêêdí, chóó kóó yu u ngwo kudu too, nmopê, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê ala kópu da vyi, apu, Ala mbalêti chóó Nju tpémi y:oo Njedusalem alanté wa kudu ngmê, kn:aa yéli ye wa y:ee ngmê. *

¹² Yi kópu dini ghi n:iî ngê nmî nyongo, Póól ka kwonmo, Munmíkó Njedusalem kidingê nî.

¹³ Ngmênê Póól ngê nmopê, Lukwe díy:o nmye mbê té? Nmopê, Lukwe díy:o nmye nkíngê kígha nê? Nmopê, Komo tpile wa kudu nê, Njedusalem, wamye vya nê, nmopê, u ntáa nmî Lémi Yesu u pi ngê amy:aa pw:onu. *

¹⁴ U nuw:o l:âmol:âmo ngê nmî dêê dniye, wod:oo yi kópu u kwo dpípîmu vvu, kwonmo, Chóó Lémi ngê kópuni u yi a kwo, yi kópu paa pyaa we.

¹⁵ U kuwó dini ghi ngê nmî tpile nmî wiye too, Sisadiya nmo kuwo ngê, Njedusalem nmî lee dniye.

¹⁶ Yesu u yoo vy:o pini knî ngmê y:oo Njedusalem mínê kuwo nmoo. Pi ngmê u ngomo k:oo y:i nmeen:aa kwo, yi pini u pi Nmason, Saipídís pi. Yi pini Yesu u yoo vy:o ló dini a ghê wo.

Póól ngê Njems u ngwo módu, Njedusalem

¹⁷ Dini ghi n:iî ngê Njedusalem nmî taa dniye, Yesu u yoo y:oo mb:aamb:aa ngê a chipé nmoo.

¹⁸ Womumo mw:aandiye Póól u k:iî Njems ka nmî lee dniye, Yesu u yoo yi kada pini yintómu y:i myednye kwo.

¹⁹ Póól ngê kwuno too, u dpodo u danêmbum yi ngêêdí adê nt:o. Chóó Lémi ngê kn:aa dyámé tpémi yi vy:o kópu yilîni yintómu u ngwo mínê d:uu too, yi danêmbum yi ngêêdí vyílo yedê nté ngê. *

²⁰ Dini ghi n:iî ngê ny:ee ngópu, wod:oo Chóó Lémi dnye chaa kígha. Póól ka kwo, Nmî mbwó, Kwo, Nmî gha dmi mb:aamb:aa ngê dê pyódu, ngmênê kópu ngmê anmî nuw:onuwo. Kwo, Ala kópu lama a tóó. Kwo, Nju tpémi yilî tp:oo témi tap Yesu u yoo

* 20:34: Dpodo 18:3; 1 Tes 2:9 * 20:38: Dpodo 20:25 * 21:8: Dpodo 8:5,40; 6:5 * 21:9: Dpodo 2:17 * 21:10: Dpodo 11:28 * 21:11: Dpodo 21:33 * 21:13: Dpodo 20:24 * 21:19: Dpodo 15:12

vy:o kî ghê dniye. Kwo, Mósisi ngê dêêpî kópuni dêê too, yi yéli y:o o yi kópu dyuu mb:aamb:aa ngê a cháâcháâ ngmê.

²¹ Kwo, Nmodo p:uu ala kópu ny:ee ngópu, apê, Nju tpémíni kn:aa dyámê pee p:uu wumê pyede, Póól ngê yi yéli ye yipu, Mósisi u dêêpî kópu dyuu kéé tóó, nmyi l:êê ghi dmi nye kéé tóó, nmyi tp:ee yoo yi p:uu Chóó Lémi u l:ii namungê t:oo. Kwo, K:omo tpile yi kópu dipi vyi too, ngmênê yélini Yesu ka daa kélímí té, yi nuw:o dmi yinté a tóó, u yi y:e a kwo, Nyi nmí vy:a.

²² Kwo, Dini ghi n:ii ngê yi lama wa yââ, nyi Njedusalem kédê t:aa, kwo, wa nod:e dmi, myee u yi y:e adí kwo, wa vya ngi. Kwo, Lónté anmo vyilê té?

²³ Kwo, Alanté. Kwo, Ala kópu dpí d:uu ngi. Kwo, Pi páádi nmí vy:o a kwo, n:ii kní yi p:uu mgamê a t:a.

²⁴ Kwo, Yi pini páádi kní y:o o kn:aadi ngópu, Chóó Lémi ka tupwótupwó ngê u ngwo pyaa dniye. Kwo, Yi tupwó alanté wa chedê ngmê, yi mbodo dmi wa vyi ngmê, kpêê ziyé pyu ka tpile tp:oo kní angmê y:ee ngmê. Kwo, Yi pini páádi kní yi p:uu dpí kááli, modo myedo vyi ngi, tpile tp:oo yintómu nýóó dpí pwila té. Kwo, Yi kópu pi kní yi lama dini ghi n:ii ngê wa yââ, ala kópu wa vyi ngmê, awo, Mwiyé kópuni nmí nyongo, yi kópu daa ndê kópu. Awo, Nyi ngê Mósisi u dêêpî kópu dyuu mb:aamb:aa ngê a cháâcháâ té.

²⁵ Kwo, Wu Nju tpémí yi kópu, ngmênê kn:aa yélini Yesu u yoo vy:o ghê dniye, yi yéli yi kópu alanté. Kwo, Pweepwee pee wunê ye ngmêkinmí dy:ââ ngê, ntini n:ii k:omo yâpwo ka mwiyé dpí y:ee ngmê, yi ntini ye kímí kwódu ngê, ntapi u tpile tp:oo n:ii p:uu wêê d:uudpí pwii ye nmí kwódu ngê, pyââ ti mää ti ye my:oo kwódu ngê. *

²⁶ Womumo mw:aandiyé Póól ngê yi pini páádi kní ngm:êê too, Nju tpémí yi l:êê ghi yingmêê d:uu ngópu, yi tupwó mê ghêê ngópu. U kuwó dini ghi ngê Póól loo, Chóó Lémi u ngomo k:oo mí kee wo, kpêê ziyé pyu ka kwo, Pyimê amênê diyé, kwo, yi pini páádi kní yi tpile tp:oo kní anê n:uw:o té. *

Póól Chóó Lémi u ngomo k:oo u ngwo mgímí ngópu

²⁷ Wo limi wéni mí loo, Nju pi kní ngmê, yélini Esiya Wee u kwo a ndê dniye, Póól Chóó Lémi u ngomo k:oo yi m:uu ngópu, pi yili yintómu tpaa ngópu, Póól mgímí ngópu.

²⁸ Pi kní ye mbwó dniye, yepê, Yisiléli tpémí. Yepê, Ngee nmédi. Yepê, Pini n:ii ngê p:aani p:aani pi kní ye dpímon:aa tpaépê, yipu, Mósisi u dêêpî kópu dyuu kéé yó, Chóó Lémi u ngomo k:oo kpêê n:aamuu yé, yipu, k:omo tpile d:ii Nju pi, Chóó Lémi ngê

wamye ngee ngi, yepê, yi pini ala. Yepê, Kópu m:uu kédê d:uu, kn:aa pini kní m:uu ala ngomo k:oo kêda n:uw:o té, yi yéli daa Nju tpémí, yepê, ala ngomo Chóó Lémi ka tupwótupwó ngê u ngwo dê pyódu.

²⁹ (Yi kópu vyi ngópu, mu kópu u díy:o Tídropimas Epeso pi Póól u k:ii Njedusalem paambwi tédê mwiyé m:uu dumo. Nuw:o kn:aadi ngópu, apê ngmênê, Póól ngê Tídropimas Chóó Lémi u ngomo k:oo dê kní.)

³⁰ Dnyengi chaa wo, Nju pi yintómu Póól ngê tpaépê dniye, wod:oo mgímí ngópu, dnya a paapaa, kuwa pw:i:ii ngópu. N:ii yoo Chóó Lémi u ngomo ka dnye vvyuwo, yi yéli y:o o ngomo keñe a kuwo tumo.

³¹ Yélini y:o o Póól a pw:i:ii ngópu, myednye vye, u yi y:e doo kwo, Ghê nmo ngí. Wod:oo pi ngmê ngê Lóma lede yoo yi kada pini ka mdoo n:uuwo, kwo, Pi yintómu ka l:êê té.

³² Kada pini ngê lede yoo até yedê danê ngê, yoo vy:o ch:i:y:e dniye. Pi kní y:o o lede yoo dini ghi n:ii ngê m:uu tumo, Póól u vye u ngwo yé ngópu.

³³ Kada pini Póól ka loo, lede kní ye yepê, Kí pini mgímí yó, puwóma té miyó dé y:o o kóó dé kudu dóó. Pi kní ye adí póó, yepê, Ala ló pini? Yepê, Ló dono kópu ngmêdê d:uu? *

³⁴ Ngmê kní y:o o kópu ngmêdnye tpaépê, kââ paa dnye t:emí, woni kní y:o o kópu m:uu dnye tpaépê, kââ paa myednye t:emí, kada pini ka u nuw:o chaa ngópu, wod:oo kada pini ngê lede kní ye yepê, Kí pini mbwa k:oo n:uw:o yó.

³⁵⁻³⁶ Wod:oo n:uw:o ngópu, yoo u kuwó dnya a mbêpê, kââ paa ala kópu dnya a t:emí, yipu, Vya yó. Vya yó. Pi kní y:o o lede kní yi kélê Póól pèdê pwaa ngópu. Dini ghi n:ii ngê k:anê pé kn:ââ vvyuwo lee dniye, lede kní y:o o tää dnyinê ngópu, u ngwo w:êê ngópu. *

Póól Njedusalem tpémí ye u ngwo doo danêmbun

³⁷ Mbwa k:oo ghêli daa km:êê ngópu, Póól ngê Kídiki dnye ngê kada pini ka kwo, U ntââ kópu nga ngmaní vyi? Kada pini ngê kwo, E! Kwo, Kídiki dnye lama ka tóó.

³⁸ Kwo, Mumdo. Kwo, D:ii Yichip pi, pini n:ii ngê Nju pi yili a danê ngê, lede ngê pyódu too, nko u mênê n:uw:o too, nmí p:uu l:êê tédê mí pw:oo dniye?

³⁹ Póól ngê kwo, D:aa yi pini, kwo, ngmênê nê Nju pi, Taasis ní ta, p:aani n:ii Silisiya Wee u kwo a tóó. Kwo, A:paa u pi ndíi. Kwo, U ntââ kópu kní pi kní ye ngmaní vyi.

⁴⁰ Kada pini ngê kwo, U p:o yila. Wod:oo Póól kanê pé nyedê a ghê wo, pi kní ye kóó a pyidu ngê, mu kópu u díy:o u yi u ngwo doo kwo, Yoo tumu yaa we. Dini ghi n:ii ngê tumu yaa dniye, Póól Hipílu dnye ngê ye doo danêmbun.

* 21:25: Dpodo 15:28-29

* 21:26: 1 Kódin 9:20

* 21:33: Dpodo 21:11

* 21:35-36: Dpodo 22:22; Luuki 23:18

22

¹ Yepê, A léma, a mbwó yoo. Yepê, A ka a ng:aa mbê dmyeno. Yepê, Kópuni u díy:o noo dpodo nmyi ngéédí nîné njii.

² Dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, apê, Nmí chókó nmí dnye ngê mu mbumu. Wod:oo yimi tumu mé yaa dnyiye.

³ Póól ngê yepê, Nê Nju pi, Taasis ní ta, Silisiya Wee u kwo p:aaní, ngmênê ala Njedusalem n:uu kaa wo, Nkamáliyel p:uu noo ndiye. Yepê, Nmí kn:ââ yoo yí dâépí kópu dyuu d:ud:umbiy:e yimi ní ndé ngê. Yepê, Nmyi gha dmi Chókó Lémi ka ntee nmyi y:ee ngópu, a gha yinté u kwo my:aa y:àngo. *

⁴ Yepê, N:ii kní y:oo Yesu u maa dnye kígha, noo a kpadakpada dé, woni pw:oo dnyiye. Yepê, Pyââ pyââ máâ máâ mbwa k:oo noo kmímí dé. *

⁵ Yepê, Kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini, nmí kada pini yoo yintómu mye yi kii, yi kópu ndé kópu ngê nmye y:oo wa pyódu ngmê. Yi Lémi kní y:oo a kakêmé chámêchámê u pweepwee pee ngmê d:êê ngópu, a ka a kê ngópu, mu kópu u díy:o u ya a nga doo kwo, Dímáskís ní lé, Yesu u yoo y:i n:uu ngímí té, Njedusalem nê núw:o té, kada pini kní y:oo paan:aa kpada téne.

Póól u nuw:o ngmêépí p:uu u ngwo ye doo danê

9:1-19; 26:12-18

⁶ Póól ngê yepê, Dini ghi n:ii ngê Dímáskís u nkígh:ê noo paa, kâádi máâ kéli tpile u wuu ndíi mbókó p:uu a pwo ngma a kwólu.

⁷ Yepê, Têpê mbêmé ní dymé wo, dnye y:i ngmênê nyongo, a ka pê, Sóól, Sóól. A ka pê, Lukwe díy:o dono kópu ndíi yili a nga nye d:uud:uu?

⁸ Kwono, A Lémi, Nyi n:uu? A ka pê, Nê Yesu, Nasalet pi, pini n:ii ngê dono kópu ndíi yili nye d:uud:uu.

⁹ Póól ngê yepê, Pini n:ii kní yi kii nmeepaa, yi tpile u wuu mye m:uu ngópu, ngmênê pini n:ii a ka a mbwolo, u dnye dâépê w:ee ngópu.

¹⁰ Yepê, Ala kópu u kwo ní vyyu, kwono, A Lémi, lukwe ngmaní md:o? Yepê, Nmí Lémi ngê ala kópu a ka a vyyu, a ka pê, Gh:êêdé, Dímáskís chi lèpi, kópuni Chókó Lémi ngê u yi wunê kwo, apê, Nê ngê paan:aa d:uu ngê, a ka pê, díyo yi kópu nga an:uu vyi, yed:oo dp:uu d:uu ngi.

¹¹ Yepê, Yi tpile u wuu ngê a ngwolo dé dono ngê pyódu doo, wod:oo a pyipe yoo a kélê kaa dnyiye, Dímáskís núw:o noo.

¹² Póól ngê yepê, Dímáskís pi ngmédoo ya, u pi Ananayas. Yepê, Yi pini ngê Chókó Lémi mb:aamb:aa ngê doo cháâcháâ, nmí dâépí kópu dyuu mb:aamb:aa ngê myedoo

cháâcháâ. Yepê, Nju tpémi yilini Dímáskís dpímo kwo, apu, K:uuchêmu pi.

¹³ Yepê, Yi pini a ka a loo, a nkígh:ê mí ghê wo, a ka pê, Sóól a mbwó, Yéli mé m:uu ngi. Yepê, Yéli até yim:aa módu, nê, Yi pini mu kwo.

¹⁴ Yepê, Ala kópu a ka vyyu, a ka pê, Nmí kn:ââ kní yi yâpwo ngê da ngmídí ngi, u Dpodo Pyu Mb:aa nyi módu, chókó u dnye my:ee nyongo.

¹⁵ A ka pê, Yinê dé dy:ââ ngi, kópuni nyi módu, kópuni nyi nyongo, pi yintómu kní ye yi kópu anyin:aa njii.

¹⁶ A ka pê, Kidingê t:ââ, gh:êêdé, nmí Lémi u pi ngê mbwaa paa nmimo kmênêkmênê ngi, nono yili yintómu yinê a ghêêghêê té. Yepê, Yi wéni ngê Yesu u pi ngê mbwaa paa kmênê noo, Yesu u yoo vy:o u ngwo ní ghê wo.

Póól u dyede, kn:aa dyámê tpémi ye, Nju tpémi ye yi kópu u ngwo a nté ngê

¹⁷ Póól ngê yepê, Wo yili Dímáskís ní chedé ngê, Njedusalem u ngwo m:aa diyé wo. Dini ghi n:ii ngê Chókó Lémi u ngomo k:oo noo ngêpê, nmí Lémi ní módu.

¹⁸ A ka pê, Límílimí ngê Njedusalem a kuwo ngi, mu kópu u díy:o kópuni a p:uu anyin:aa tpaépê, yélini al:ii a kwo, yi kópu ka daawa kélímí mbê dmi.

¹⁹ Yepê, Ala kópu u kwo ní vyyu, kwono, A Lémi. Kwono, Ngêpê ngomo kní yi k:oo kínoo koko, yélini nga wumê kélímí, kínoo a ngímíngímí dé, mbwa k:oo noo kígha dé, myenoo kpakakpaka dé. *

²⁰ Kwono, Dini ghi n:ii ngê nmodo pyu ngmê Stipen vya ngópu, yi vy:o noo kwo, a nuu u kópu ngê pyódu, n:ii kní y:oo dnye vyye, yi kpídí dyuu noo t:âât:ââ. Kwono, Yi kópu yili yintómu ala yéli yi lama ka tóó, ndoo apê a ka wa a ng:aa mbê dmi, ala kópu wa vyi ngmê, Kí pini u nuw:o n:uu ngê dé ngmêê? *

²¹ Yepê, Ngmênê nmí Lémi ngê a ka pê, Chi lèpi, daa chono dí dy:ââ ngi, daa Nju tpémi yi vy:o dí dy:ââ ngi. *

²² Pi kní y:oo Póól dnye ng:aang:aa, ngmênê kn:aa dyámê tpémi yi pi dmi dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, wod:oo dpodombiy:e dnye kââ, Lóma lede kní yi kada pini ka kwo, Vya ngi. Kwo, U némi dyênê ngi. Kwo, Doo u ntââ daadi ya.

²³ Wod:oo dnye kââ, yi kpídí dnye kpêêkpêê dé, têpê kookoo dnye dyimí, wââ mbókó p:uu doo ntéenté.

²⁴ Kada pini ngê u lede kní ye yepê, Kí pini mbwa k:oo núw:o yó, u kwo dpí póó dmyeno, kwipi, Lukwe díy:o Nju tpémi nga

* 22:3: Dpodo 5:34

* 22:4: Dpodo 8:3; 22:19

* 22:19: Dpodo 8:3

* 22:20: Dpodo 7:58

* 22:21: Dpodo 9:15

a dnyengi té. Yepê, Yedê kê dmi ngê dmy-inên-aa kpakakpaka, u dí nt-u kópu nmye amí vyi.

²⁵ Wod:oo mbwa k:oo núw:o ngópu, kudu ngópu, apê, Nmi kpaka, ngmênê Póól ngê yi lede yoo yi mâawe ndii ka kwo, Lukwe díy:o wanyi kpaka nê? Kwo, Lama daa tóó, Lóma u pi a p:uu a ta? Kwo, Pini n:ii p:uu Lóma u pi a ta, yini módó pi d:uudpi kpaka. Kwo, Pi ngê doongê kóté kalê noo, doo u ntâa daanyi kpaka nê. *

²⁶ Mâawe ndii ngê yi kópu dini ghi n:ii ngê nyongo, wod:oo kada pini ka adí lê, kwo, A Lémi. Kwo, Lukwe díy:o nmo chi vyi, Wu pini kpaka yó. Kwo, Lóma u pi p:uu a ta.

²⁷ Wod:oo kada pini adí lê, chóó Póól ka aduu póó, kwo, Mumdoó Lóma u pi m:uu a ta? Póól ngê kwo, Nyââ.

²⁸ Kada pini ngê Póól ka kwo, Ndapi ndii ngmênê kée ngê, Lóma u pi a p:uu u ngwo kele. Póól ngê kwo, Ndapi dípi kée ngê, ngmênê a kn:ââ kni y:oo Lóma tpémi ngee tumo, Lóma u pi wâpu yi p:uu u ngwo kele.

²⁹ Ledeni kni y:oo apê, Póól nmi kpaka, yi kópu yi ny:ee ngópu, wod:oo mēdê mbee ngópu. Kada pini mye nkíngê mbê wo, apê, Kí pini p:uu Lóma u pi a ta, lukwe díy:o kípídí kpaka.

Póól Nju tpémi yi kada pini kni yi ngíma u ngwo ghê wo

³⁰ Kada pini ngê u yi doo kwo, Nju tpémi yi dnyengi u nt:u kópu nê pyw:oo, wod:oo womumo mw:aandiye Nju tpémi yi kada pini yoo, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini yintómu nipi a danê ngê, Póól mbwa k:oo pw:ii ngê, yi ngíma mí kââ.

23

¹ Póól Nju tpémi yi kada pini kni yi ngíma doo yvuuo, kn:aa daa vvu wo, yepê, A mbwó yoo. Yepê, Moní ta, Chóó Lémi u ngíma noo a paa, kópu dono dípingmê d:uu ngê.

² Kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini Ananayas ngê Póól u nkígh:é yéli ye yepê, Kí pini komo t:âmo ngmê kpêê yó, wod:oo ngmê ngê komo t:âmo puwâ.

³ Póól ngê kpêê yiyé pyu kni yi kada pini ka kwo, Ndêndê ngê Chóó Lémi ngê u nkwo wa vya ngi. Kwo, Pi kni yi ngíma nyi mb:aamb:aa, ngmênê nga dono. Kwo, Anye kóté kígha nê, ngmênê nmi dēêpi kópu nyóó chuu chapu ngê, wâpu ye chi vyi, Kí pini komo t:âmo ngmê kpêê yó.

⁴ Póól u nkígh:é yéli y:oo Póól ka kwo, Lukwe díy:o Chóó Lémi u kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini ndii ka nye dono kópu tpaépê.

⁵ Póól ngê yepê, A lama wo tóó, Yi pini kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini, ye yi kópu

daapídi vyi, mu kópu u díy:o puku yedê alanté a tóó, apê, Nyoo yi kada pini p:uu dono kópu kidingmê vyi. *

⁶ Póól ngê dini ghi n:ii ngê a w:ee ngê, apê, Kada pini yoo woni Pádisi yoo, woni Sadyusi yoo, yi yéli ye kaa wo, yepê, A mbwó yoo. Yepê, Nê Pádisi, a kn:ââ yoo mye Pádisi yoo. Yepê, Awêde nmye kóté kígha nê, mu kópu u díy:o ala kópu ka ní kélími mbê wo, nê, Pi wa pw:onu, amêdê pyidu. *

⁷ Yi kópu dini ghi n:ii ngê ny:ee ngópu, wod:oo Pádisi yoo Sadyusi yoo noko kwop-wepe mbê dniye, yoo chaa ngópu.

⁸ (Yoo chaa ngópu, mu kópu u díy:o Sadyusi kni y:oo apu, Pi dpi pw:onu, mēd:uudwôdê pyidu, myenté apu, Enjel daa tóó, ghê dmi myedaa m:ii. Ngmênê Pádisi yoo pyidepyide ka a kélími té, enjel kni ye a kélími té, ghê dmi kni ye mye kélími té.) *

⁹ Wod:oo dnyengi ndii ngê pyodo, Dēêpi pyu kni ngmê, n:ii dé Pádisi yoo, ghêédí dniye, ye a tpépwo dniye, yepê, Kí pini ngê dono kópu daa d:uu ngê. Yepê, Ndoó apê ghê dmi u kwo yidoo danêmbum ó enjel u kwo yidoo danêmbum.

¹⁰ Dnyengi ndii ngê mē pyodo, wod:oo Lóma lede yoo yi kada pini ngê apê, Póól wa yéti ngmê, wod:oo lede kni ye yepê, Póól yi vy:oo a y:ee yó, mbwa k:oo mē km:éé yó.

¹¹ Yi mgídi vy:oo nmi Lémi Póól u nkígh:é ghê wo, kwo, Namê nkíngê. Kwo, Ala Nje-dusalem a kópu ntee ye chi vyi, Lóma yinté ye myoon:aa vyi. *

Póól u vyeé u dy:oo u ngwo a chapwo ngópu

¹² Womumo mw:aandiye Nju pi ngmê kni y:oo Póól u vyeé u dy:oo a chapwo ngópu, noko Chóó Lémi ngê kpaá dniye, apê, Nté ghéli daanmi ma, mbwaa ghéli myedaanmi nda, Póól mwiyé anm:uu vy:a.

¹³ N:ii kni y:oo Póól u vyeé u dy:oo a chapwo ngópu yintómu podo y:a pwodo doon:aa ya.

¹⁴ Nju tpémi yi kada pini kni ye lee dniye, yepê, Chóó Lémi ngê nipi dpi kpaá dmi, nté ghéli daanmi ma, mbwaa ghéli myedaanmi nda, Póól mwiyé anm:uu vy:a.

¹⁵ Yepê, Yi kópu u l:éé díy:o Lóma lede yoo yi kada pini ka pi ngmê dy:ââ yó, Póól a núw:o ngê, u póópó u l:éé díy:o. Yepê, Anmi t:âat:ââ, al:ii ghéli daami t:aa, maa p:uu anmo vy:a.

¹⁶ Ngmênê Póól u chênê ngê u kênê u vyeé u pi yi nyongo, wod:oo mbwa k:oo kee wo, u kênê na yi kópu yuu adumu y:oo.

¹⁷ Wod:oo Póól lede yoo yi mâawe ndii ngmê ka mbwolo, kwo, Nga a pwiyé. Kwo,

* 22:25: Dpodo 16:37-38

* 23:5: Ex 22:28

* 23:6: Dpodo 24:15,21

* 23:8: Mát 22:23

* 23:11: Dpodo 28:16,23

A chênê kada pini ka ñuw:e, kópu u mênê ngmêka tóó, u kwo amí vyi.

¹⁸ Wod:oo mââwe ngê yi pini adí ñuw:o, kada pini ka, kwo, Pini n:ii mbwa k:oo a kwo Póól, a ka kêda mbwólu, a ka dê, A chênê kada pini ka ñuw:e, kópu u mênê ngma tóó, u kwo amí vyi.

¹⁹ Kada pini Póól u chênê kwulo kele, mwada y:i ñuwo, y:i u kwo mî póó wo, kwo, Ló kópu mênê ngma tóó?

²⁰ Póól u chênê ngê kwo, Mââ mw:aandiye Nju tpémi yi kada pini kní y:oo nga amí vyi ngmê, Póól dpo pwiyé we, u yi nmo a kwo, U kwo yimi nmí póó dmi.

²¹ Kwo, Ngmênê ye ng:aa ngê kêê kidangê t:oo, mu kópu u díy:o pi podo y:a pwodo wumê t:a, wa mbwolo dmi, maa p:uu wa t:ââ ngmê. Kwo, Dê kpaa dmi, nté ghêlí daawa ma ngmê, mbwaa ghêlí myedaawa nda ngmê, Póól mwiyé amí vya ngmê. Kwo, Yi kópu wunê kêdê l:ámo ngmê, ka t:âât:ââ ngi.

²² Kada pini ngê kwo, Pi ngmê ka kidingê vyi, Nê ka yuu midín:aa y:oo. Wod:oo kada pini ngê Póól u chênê mê dy:ââ ngê.

Lede kní y:oo Póól Sisadiya u ngwo mênê kuwo ngópu

²³⁻²⁴ Kada pini ngê lede yoo yi mââwe ndíí miyó dê ye yepê, Sisadiya n:aa dyede dp:o, nmí kada pini Piliks ka Póól dpí ñuw:o nyoo. Yepê, Taa ngê l:êê pyu yoo my:oo yono y:a dpí ñuw:o nyoo, keete ngê l:êê pyu yoo my:oo yono y:a myoo ñuw:o nyoo, hósi mbêmê l:êê pyu yoo pyudu y:a myoo ñuw:o nyoo, Póól hósi mbêmê dpí yé nyoo, mgídi vyi:oo kada dpo y:ee yó, Sisadiya dpí lee dmyeno.

²⁵ U kuwó dini ghi ngê kada pini ngê Piliks u pweepwee pee ngmê d:êê ngê, yi mââwe dê ye y:ángo.

²⁶ Pweepwee pee p:uu ala kópu yi d:êê ngê, apê, Nê Kílódiyás Lisiyas, Mw:âákó a Lémi Piliks.

²⁷ Kwo, M:ii tuwo Nju tpémi y:oo ala pini a mgími ngópu, kípí vya ngópu. Kwo, A lama kí yaa wo, Lóma u pi ala pini p:uu a t:a, wod:oo lede yoo ní ñuwo, nm:uu dyé ngê. *

²⁸ Kwo, U ya a nga doo kwo, Nju tpémi yi dnyengi u nt:u kópu nê pyw:oo, wod:oo yi kada pini yoo ma nipi nê dono, ala pini yi ngíma kíní kââ. *

²⁹ Kwo, Ngmênê u pwopwo u kópu díp:ê pyw:oo, u mbwa k:oo kmímí u kópu myedíp:ê pyw:oo. Kwo, Yi chóó yi dèêpí kópu dyuu u díy:o kídnyi dnyengi. *

³⁰ Kwo, Dini ghi n:ii ngê u vyeé u pi dí ny:oo, u ngwo nga d:a dy:ââ. Kwo, Yélini p:uu a d:uu té, ala kópu ye waní vyi, yenê, Yi pini

Piliks ka kídí dy:ââ, u ngópu dp:uu kóté kalé yó.

³¹ Yi mgídi vyi:oo lede kní y:oo kada a y:ee ngópu, Póól ñuw:o ngópu, Antipatídis mw:aa mgídi vyi:oo taa dnyie.

³² Ledeni yoo dèdê doo paa Njedusalem mê diyé dnyie, n:ii dé hósi mbêmê dnye paa Póól Sisadiya mînê kuwo ngópu.

³³ Pweepwee pee Piliks kóó yedê mî yé ngópu, Póól u kwo mînê kuwo ngópu.

³⁴ Piliks ngê pweepwee pee yedê kp:aa ngê, wod:oo Póól ka póó wo, kwo, Nyi ló dyámê ghi pi? Póól ngê kwo, Nê Silisiya Wee u kwo pi.

³⁵ Piliks ngê kwo, W:ii Helodi u k:oo ghi pi, ye yiné paa kóté kalé ngi. Kwo, N:ii dé n:uu a d:uu té, wa taa dmi, u ngwo anê kóté kalé ngi. Piliks ngê lede kní ye yepê, Ala pini a ngomo ghi ngmê k:oo nye km:êê yó, y:i dmyinên:aa y:enê, kíngí pwii.

24

Piliks ngê Póól u ngwo kóté kwólu

¹ Wo limi mí loo, u kuwó dini ghi ngê Nju tpémi yi kada pini yoo Sisadiya lee dnyie, kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini Ananayas u k:ii lee dnyie, pini n:ii u lama Lóma tpémi yi dèêpí kópu dyuu mb:aamb:aa ngê doo kwo u k:ii mye lee dnyie, yi pini mye Nju pi, u pi Têêtulas. Piliks ngíma ghê dnyie, Póól ka kópuni u díy:o dnye nod:enod:e, yi kópu u nt:u kópu Piliks ka vyi ngópu.

² Dini ghi n:ii ngê Póól a ñuw:o ngópu, Têêtulas ngê kóté kpémí ngê, Piliks ka kwo, Munmíkó nmí Lémi, mb:aamb:aa ngê nyiné y:enê nmo, dye ghi daadí pi l:êê ngê kêê doongê t:ángo, dono kópu yilí nyi ngmópu, ya mb:aa u ngwo dp:o pyw:oo.

³ Kwo, Dye ghi yintómu p:aani p:aani nmo chaa kígha ngi, myeno kwunokwuno ngi.

⁴ Kwo, Kópu yilí nga daaní vyi, mwada y:i daaní ní, nga aní tpaépê, a dnye nyeni.

⁵ Kwo, Ala pini nkéli dono u pye yiyé pyu, Nasalet pi u yoo yi kada pini ngmê, dyámê pee yilí yi mbêmê Nju tpémi yi vyi:oo dnyengi u pye yilí a yiyé. *

⁶ Kwo, Ala kópu mye d:uu ngê, u yi u ngwo doo kwo, Yélini daa Nju tpémi Chóó Lémi u ngomo k:oo my:aa km:êê té, wod:oo y:i nmí mgímí ngê. *

⁷ (-)

⁸ Kwo, Ala pini chi p:oo knomomê, kwo, kópuni u díy:o u kwo nmo nod:enod:e té, yi kópu chóó nga wa vyi.

⁹ Dini ghi n:ii ngê Têêtulas ngê u danémbum yó, Nju tpémi y:oo Piliks ka kwo, Kópu yilí n:ii nga dê vyi, yi kópu yilí yintómu ndê kópu dê.

Póól ngê Piliks ka kópuni vyyu

* 23:27: Dpodo 21:30-33; 22:25-27

* 23:28: Dpodo 22:30

* 23:29: Dpodo 18:14-15

* 24:5: Dpodo 17:6

* 24:6:

¹⁰ Piliks ngê Póól ka kwo, Ló kópu mênê ngma a tóó? Póól ngê kwo, Mw:âákó a Lémi, m:ââ yilí yi k:oo ala dyámê pee ñyóó nye y:enê, nmí l:êê ghi dmi yintómu lama a tóó, kwo, yi kópu u l:êê díy:o a lama ka tóó, ndéndê ngê nye kóté kígha nê.

¹¹ Kwo, Daa dye ghi daadî yimí loo, y:omye m:ii ngê Chóó Lémi ka ngépê tédê ní loo, Njedusalem. Kwo, Pi kní y:oo yinté nga amye vyi ngmê.

¹² Kwo, Chóó Lémi u ngomo k:oo pi kní ye kwopwepe ngê kêê díp:ê t:àngo, ngépê ngomo kní yi k:oo yi mbodo dmi myedípí vuywo ngê, yi p:aani u ghi yintómu kní yi k:oo yinté kópu myedípí d:uu ngê.

¹³ Kwo, Ala ngwo kópuni nga dé vyi t:oo, doo u ntââ yi kópu dyuu ndê kópu ngê nga daawa pyódu t:oo.

¹⁴ Kwo, Kópuni dyuu nga dé vyi ngmê, mu ngmídi ndê kópu, nga daanê wópu, kwo, Yesu Nasalet pi u yoo vy:o o ní ghê wo. Kwo, K:omo tpile Nju tpémi y:oo ala kópu a tpaépê ngmê, apu, Nasalet pi ngê máádini a yó, yi máádi daa ndéndê, kwo, ngmênê yi máádi n:aa kígha, nmí kn:ââ yoo yi yâpwo ka ndéndê ngê u ngwo aní lê. Kwo, Ngmênê kópu yilí n:ii Mósisi ngê a d:êê ngê, myenté Chóó Lémi u komo kapí pyu kní y:oo kópuni mye d:êê tumo, yi kópu kní ye n:aa kélímí.

¹⁵ Kwo, Kí yéli kópuni ka a kélímí té, yi kópu ka myinê kélímí. Kwo, Yi kópu alanté, Pi yilí yintómu mwiyé wa pw:onu, u kuwó dini ghi ngê Chóó Lémi ngê amêdê pyidu té, yoo dono yoo mb:aa chóó wa chamê dé. *

¹⁶ Kwo, Yi kópu u l:êê díy:o dye ghi yintómu dpodombiy:e aní dpodo, kópu mb:aa aní d:uud:uu dé, Chóó Lémi ngê a ka daapaa vyi ngê, Chi kn:aadi, pi kní y:oo yi kópu a ka myedaapaa vyi y:e.

¹⁷ Póól ngê kwo, M:ââ ngmê kní yi k:oo Njedusalem d:énoo ya. Dini ghi n:ii ngê Njedusalem nê diyé wo, Nju tpémi yi vy:o pinté kní ye yi ndapí kní ngmêní ñuwo, u ya a nga myedoo kwo, nê, Chóó Lémi ka kpêê n:uu yé.

¹⁸ Kwo, A tupwó mwiyé ní ghêê ngê, u kuwó dini ghi ngê Chóó Lémi u ngomo k:oo ní kee wo, kpêê yiyé u l:êê díy:o. Kwo, Pi a p:uu dépwo ya, pi ngê dnyengi ngê kêê myedíp:ê t:àngo. *

¹⁹ Kwo, Ngmênê Nju tpémini Esiya Wee u kwo dnyimo a ya, yi yéli y:oo ngímí noo. Kwo, Lukwe díy:o yi yéli al:ii daa kwo? Kwo, Wo ndê kópu y:aa d:uu ngê, ye p:édê lee dmi, yi kópu nga paan:aa vyi ngmê.

²⁰ Kwo, Yélini y:oo Njedusalem kóté kalé noo, yi yéli awêde kédê taá dmi. Kwo, Ye ngí péé, Kóté tédê ló kópu a p:uu ngma a pyw:ee ngópu.

²¹ Kwo, Yi vy:o kópu mu ngmídi ní d:uu ngê, ye ní mbwolo, yenê, Awêde anmye kóté kígha nê, mu kópu u díy:o ala kópu ka n:aa kélímí, Pi wa pw:onu, amêdê pyidu. *

²² Piliks ngê yepê, Nmyi kada pini Lisiyas dini ghi n:ii ngê wa t:aa, yepê, Póól p:uu kópu u ngwo nmye ngmani vyi. Wod:oo Piliks ngê kóté chedê ngê, mu kópu u díy:o Yesu ngê máádini a yó, yi máádi p:uu kópu yilí u lama dnye ya, pi kní y:oo Piliks u ngêêdí mwiyé dnyimo a tpaépê dé.

²³ Ledeni ngê Póól dpímo y:enê, Piliks ngê yi pini ka kwo, Póól mbwa k:oo mê km:êê ngí, yi choon:aa ya, yi choon:aa paambwi. Kwo, U pwiye kní y:oo u yi adí kwo, Tpile u kwo ngmên:m:uu y:oo, kwo, ye kidingé kwódu.

Póól ngê Piliks cha ye kópuni vyu

²⁴ Wo kní ngmémí loo, Piliks cha y:oo u yi y:e doo kwo, Póól nyi ngêêdí choo danêbum. (Piliks u kpám Dídusila Nju pyââ.) Wod:oo Piliks ngê pi ngmê dy:ââ ngê, kwo, Póól a pwiyé we. Póól dini ghi n:ii ngê ta, Piliks cha ye Yesu Kédisu ka kélímí p:uu ye doo danêbum. Yi kópu dyuu dpímo nyémí dé.

²⁵ U kuwó dini ghi ngê Póól ngê yepê, Doo u ntââ dono kópu yilí daanmí d:uud:uu, ngmênê nmí chóó nmí l:êê ghi dmi ka vuywo kmêle, mu kópu u díy:o mu dini ghi ngê Yesu ngê wa kóté kalé nmo. Piliks ngê yi kópu dini ghi ngê nyongo, nkíngê mbê wo, Póól ka kwo, Ala ngwo chi lèpí. Kwo, Dini ghi n:ii ngê a dpodo daadí ya, a chóó nga an:uu vyi, u ngwo modo pwiyé.

²⁶ Wo kní ngmê ngê Piliks ngê pi ngmê ka dpímo tpaépê, kópu, Póól a ka dpo ñuw:e. Daa ng:êêntómu u kii danêdanê knopwo, mu kópu u díy:o Piliks ngê u yi dpímo kwo, Póól ngê ndapí ndíi a ka ngmêpêda kê ngê, u ngwo p:aa pw:ii.

²⁷ M:ââ miyó mí loo, Pósiyas Pestas ngê Piliks u d:aa a káádí ngê, mu kópu u díy:o dini ghi n:ii ngê Nju tpémi kn:aa yéli yi k:ii numo p:uu dnye l:êê, Sísiadiya, Piliks ngê lede yoo dy:ââ too, Nju tpémi yi kada pini yilí vya ngópu. Nju tpémi y:oo Lóma tpémi yi king ka pweepwee pee yilí d:êê ngópu, wod:oo yi king ngê apê, Piliks Lóma modo diyé we. Piliks ngê u yi doo kwo, Nju tpémi y:oo kópu dono a p:uu daamupaa vyi y:e, wod:oo Póól mbwa k:oo a kuwo ngê, Lóma u ngwo mê diyé wo.

25

Pestas ngê Póól u ngwo kóté kwólu

¹ Pestas Sísiadiya ta, wo pyile mí loo, Njedusalem u ngwo loo.

* 24:15: Njon 5:28-29

* 24:17: Lóma 15:25-26

* 24:18: Dpodo 21:26-27

* 24:21: Dpodo 23:6

² Nju tpémi yi kada pini yoo, kpêê yiyé pyu yoo yi kii u yi y:e doo kwo, Póól nmí ndyiko, wod:oo yi kópu dyuu Pestas ka vyi ngópu.

³ Kwo, Munmikó nmí Lémi, u yi nmo a kwo, Póól al:ii nmo dpo núw:e, u ngwo anmí kóté kwolo. Yi kópu u kwo vyi ngópu, mu kópu u díy:o u yi y:e doo kwo, Maa p:uu Póól p:oo vy:a.*

⁴ Pestas ngé yepê, Póól Sisadiya mbwa u ménê kíyedê kwo. Yepê, Daa kêmakêma yi mínê diyédiyê.

⁵ Yepê, Nmyi kada pini yoo a p:uu dpí t:ee tóó, Sisadiya yi kii wanmí lee dmi. Yepê, Póól u ndyikondyiko u kópu yi chóó u ngópu paan:aa vyi téne.

⁶ Pestas ngé wo wááli ó wo y:a yi vy:o mé chedê ngé, u kuwó dini ghi ngé Sisadiya mé diyé wo. Womumo kóté tédê yaa wo, yepê, Póól a pwiyé we.

⁷ Póól dini ghi n:ii ngé kóté tédê kee wo, Nju tpémi yélini Njedusalem a ndé dniye, yi tpókni y:oo Póól a yina ngópu, u ndyikondyiko u kópu ndíi yíli vyi ngópu, ngmênê doo u ntáá yi kópu ndé kópu ngé daapi pyódu tumo.*

⁸ Póól ngé yi kópu yíli a wópu ngé, Pestas ka kwo, Nju tpémi yi déêpí kópu dyuu dípingmê puwâ, Chóó Lémi u ngomo k:oo dono kópu dípi d:uu ngé, Lóma king p:uu kópu dono myedípi vyu.

⁹ Pestas ngé u yi doo kwo, Nju tpémi y:oo kópu mb:aa a p:uu pidnyi tpapê dé, wod:oo Póól ka póó wo, kwo, U ntáá Njedusalem wanyi lê, yi an:uu kóté kalé ngi?*

¹⁰ Póól ngé kwo, Kêle. Kwo, Lóma u déêpí kópu dyuu mbêmê anye kóté kígha nê. Kwo, Doo u ntáá Njedusalem daany:uu kóté kalé nê, mu kópu u díy:o Nju tpémi y:e kópu dono dípingmê d:uu ngé. Kwo, Yi kópu Jama mb:aamb:aa ngé ka tóó.

¹¹ Kwo, Déêpí kópu w:aangmê puwâ, ó pwopwo u kópu w:aangmê d:uu ngé, ye p:aa pwene, daap:aa mbêpê wo. Kwo, Ngmênê a ndyikondyiko u kópu dyuu ndé kópu ngé nga doo pyodo, yi kópu u l:êê díy:o doo u ntáá ye daa nyi y:ee nê. Kwo, Lóma king ngé yinê paan:aa kóté kalé nêne.

¹² Wod:oo yélini y:oo nuw:o ghi mb:aa Pestas ka dnyimo yém, yi yéli yi k:ii nipi dnye danêmbum, Pestas ngé Póól ka kwo, U yi nga a kwo, Nmí king ndíi ngé yinê paan:aa kóté kalé nyine, yed:oo yi king ka anyi lê, Lóma.

Pestas Póól p:uu Akídipa ka u ngwo doo danêmbum

¹³ Wiki kní ngmê mímí loo, Akídipa Helodi lémi Mbêênis u k:ii Sisadiya lee knopwo, noko yepê, Pini n:ii ngé Piliks u d:aa da kâádí, nye m:uu ngmê.

¹⁴ Wo kní ngmê Akídipa lémi y:i dpímo ya, Pestas ngé Akídipa u ngéêdí Póól u p:êê adé nt:o, kwo, Pi mbwa k:oo ngmêka kwo, Piliks ngé ka a kuwo ngé.

¹⁵ Kwo, Dini ghi n:ii ngé Njedusalem ní loo, Nju tpémi yi kada pini yoo kpêê yiyé pyu kní yi k:ii u ndyikondyiko u kópu dé a ka ka a vyi tumo, a ka pê, Dpi vya ngi.

¹⁶ Kwo, Ala kópu ye ní vyu, yenê, Nmo Lóma tpémi ye daa nmí l:êê ghi. Yenê, Pi u kpakakpaka tédê módó daanmí dy:ââ. Yenê, U ndyikondyiko u kópu dyuu mwiyé paa ny:ee ngé, u wópuwópu kuwó paa d:uu ngé.

¹⁷ Kwo, Dini ghi n:ii ngé al:ii a lee dniye, t:ââ ngé kêê díp:ê t:ângo, ngmênê womumo yi pini ní kóté kwólu.

¹⁸ Kwo, Yélini p:uu dnye d:uu daa dono kópu ndíi kní yi p:uu dnye danê.*

¹⁹ Kwo, Yi chóó yi yápu ka ngépê p:uu dnye danê, pi ngmê p:uu myednye danê, u pi Yesu, pini n:ii pwene, ngmênê Póól ngé yepê, Yi pini médê pii wo.

²⁰ Kwo, Yi kópu yíli dèp:èngmê ngéêdí, wod:oo Póól ka ní póó wo, kwonê, U ntáá Njedusalem wanyi lê, yi an:uu kóté kalé ngi?

²¹ Kwo, Ngmênê a ka pê, Doo u ntáá. A ka pê, Nyoó chi y:enê nê, u kuwó dini ghi ngé Lóma king ngé yinê paan:aa kóté kalé nêne. Kwo, Yed:oo mbwa k:oo m:aa kmungo, nê, Díyo nmí king ka p:aa dy:ââ.*

²² Akídipa ngé Pestas ka kwo, U ya a nga kwo, Yi pini chóó a ka choo danêmbum. Pestas ngé kwo, Díyo máâ nga adí danêmbum.

²³ Womumo Akídipa lémi dnye nyêm u ngomo k:oo lémilémi u l:êê ghi ngé kee knopwo, lede kní yi kada pini yoo yi k:ii, Sisadiya u kada pini yoo mye yi k:ii yi ngomo k:oo nipi a wó. Pestas ngé lede kní ye yepê, Póól a pwiyé we.*

²⁴ Póól dini ghi n:ii ngé ta, Pestas ngé yi lémi ch:ama ye yepê, Mw:âákó a lémi ch:ama, king Akídipa lémi yi k:ii, yepê, pini n:ii p:uu Nju tpémi a d:uu té, ala vyílo. Yepê, Nju tpémi yélini ala p:aaní a kwo, myenté Njedusalem yélini wunê kwo, kâa paa ala kópu a temí ngópu, apu, Kí pini vya ngi, kímê ya, pw:oo we.*

²⁵ Yepê, Ngmênê u pwopwo u kópu dèp:èngmê pyw:ângo. Yepê, Yi pini ngé ala kópu a ka yinê vyu, a ka pê, Lóma king ngé yinê paan:aa kóté kalé nêne, yepê, yed:oo Lóma waní dy:ââ.

²⁶ Yepê, Ngmênê u kópu njini d:oo ngmê pyw:ângo, ló kópu a Lémi ka ngmaní d:êê? Yepê, Yi kópu u l:êê díy:o ala pini nmyi ngíma u ngwo dí kââ, ngmênê nyi, king Akídipa, ngíma kídí kââ, mu kópu u díy:o kópuni nipi

* 25:3: Dpodo 23:15 * 25:7: Dpodo 24:5-6,13 * 25:9: Dpodo 24:27 * 25:18: Dpodo 23:29 * 25:21: Dpodo

wanmo pyw:oo, yi kópu a Lémi ka u nkwo aní dy:ââ.

²⁷ Yepê, Mu kópu u díy:o pi módó daanyi dy:ââ, ngmênê u nt:u kópu mb:aamb:aa ngé anyi d:êê, u ngwo anyi dy:ââ.

26

Póól ngé Akídipa ka kópuni vuu, u kn:ââ chap

¹ Akídipa ngé Póól ka kwo, Nýyóó l:êê díy:o nmo chi danêbum. Póól ngé kwo, Mw:âákó a lémi.

² Kwo, A nuw:o vyilêvyilê ngé a ka dé pyódu, mu kópu u díy:o Nju tpémi y:oo kópuni dyuu vyi ngópu, a ndýikondýiko u kópu dyuu ngíma anínê wópuwópu té.

³ Kwo, A nuw:o vyilêvyilê ngé ala kópu u díy:o a ka dé pyódu, Nju tpémi yi l:êê ghi dmi lama mb:aamb:aa ngé a pyede, yi kwopwepe u kópu dé lama mb:aamb:aa ngé mye pyede. Kwo, A kópu dyuu mb:aamb:aa ngé nýinê wopwe. Kwo, U ntáa mb:aamb:aa ngé a ka anya a ngédingada.

⁴ Kwo, Kópuni yilí yintómu noo d:uud:uu dé, Nju tpémi yintómu yi lama a pyede. Dini ghi n:ii ngé tp:ee tédê noo a ya, a yoo vy:o Njedusalem noo a kwo. Kwo, Pádisi ngé noo a ya, nmí vy:o yélini y:oo kópu yilí a kwódokwódu ngmê. *

⁵ Kwo, Yi kópu Nju tpémi yintómu yi lama ka tóó. Kwo, Lukwe díy:o a kóté kígha tédê daa vyi ngópu.

⁶ Kwo, Ala kópu u l:êê díy:o dnye kóté kígha nê, Chóó Lémi ngé nmí kn:ââ kní ye ndé kópuni a vuu, yi kópu ka n:aa kélímí. *

⁷ Kwo, Nju tpémi yi pi dyêédí y:a mé miyó a yi y:e a kwo, Kópuni Chóó Lémi ngé nmo wa a kè, nmo vyílo yipédê kè ngé. Kwo, W:êêní mgídí vy:o Chóó Lémi ka a ngépê té, yi kópu a t:âât:ââ ngmê. Kwo, Vyílo yi kópu u l:êê díy:o Nju tpémi y:oo a ndýikondýiko u yi y:e a kwo.

⁸ Kwo, Lukwe díy:o ala kópu ka dp:ee kélímí té, Pi wa pw:onu, Chóó Lémi ngé amédê pyidu.

⁹ Kwo, Mwiyé u ya a nga doo kwo, Yesu u yoo chedêchedê ní chedê. *

¹⁰ Kwo, Njedusalem yi kópu vyílo yinoo a d:uud:uu. Kwo, Kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini u pi mbêmê, Chóó Lémi u yoo mbwa k:oo yilí ní kmungo. Kwo, Dini ghi n:ii ngé kada pini kní y:oo yi vyeé u pi vyi ngópu, yi kópu my:aa vuu, yenê, Momye pw:oo dnyiye.

¹¹ Kwo, Dye ghi yintómu nîmon:aa kpakakpaka dé, mu kópu u díy:o u ya a nga doo kwo, ala kópu paa vyi y:e, Pini n:ii Chóó Lémi ngé a ngmídi ngé, yi pini doongê ta, Yesu daa vyílo. Kwo, Ye noo nod:enod:e, komo tpile

kn:aa dyámê pee p:uu dnyimo mbêpêmbêpê yi nîmon:aa kpakakpaka dé. *

Póól Akídipa ka u nuw:o ngmêépí p:uu u ngwo doo danê

Dpodo 9:1-19; 22:6-16

¹² Póól ngé kwo, A lémi. Kwo, Yesu u yoo yi kpakakpaka u l:êê díy:o kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini ngé Dímaskís dy:ââ noo.

¹³ Kwo, Maa p:uu kââdí máâ kélí tpile u wuu ndíi mbóó p:uu ngmêní módu, kââdí u wuu tédê ngé pyodo. Kwo, A pyipe kní yi k:ii yi tpile u wuu nmí pwo a kwólu.

¹⁴ Kwo, Nmo yintómu tépê mbêmê nmí dymê dnyiye, nê, Dnye ngmê wule. Nmí chóó nmí dnye ngé a ka a mbwolo, Hipílu dnye ngé. A ka pè, Sóól. Sóól. A ka pè, Lukwe díy:o nye kpakakpaka nê? A ka pè, Lama daa tóó. Nýyóó ngada pini anyi vyeé, díyo nga u nkwo aní díyê, u nkwo aní vya ngi.

¹⁵ Kwonê, A Lémi. Kwonê, Nyi n:uu? A ka pè, Nê Yesu, pini n:ii nye kpakakpaka.

¹⁶ A ka pè, Gh:êédê. A ka pè, A chóóchóó nga d:a kéma, a dpodo pyu ngé dí pyódu ngi, kópuni awédê chí m:uu, pi kní ye dp:uu vyi ngi, mu dini ghi ngé kópuni nga anê kéma té, pi kní ye myoon:aa vyi té.

¹⁷ A ka pè, Yélini ye aní dy:ââ ngi, u yi y:e adí kwo, Nmí vya, yi yéli yi kélê aní dyé ngi, Nju tpémi yi kélê waní dyé ngi, kn:aa yéli yi kélê amy:aa dyé ngi.

¹⁸ A ka pè, Yi ngwolo dp:uu pywálí té, mgídí u ménê dpo y:ee té, w:êêní dpo núw:o té, Setan u maknopwo myedo ngí té, Chóó Lémi u maknopwo dpo núw:o té. A ka pè, A ka wa kélímí mbê dmi, Chóó Lémi ngé yi dono u kuwó u ngwo wa kée té, u nuu u yoo ngé wa pyódu té.

Póól Akídipa ka u dpodo p:uu u ngwo doo danê

¹⁹ Póól ngé kwo, Akídipa a lémi. Kwo, Kópuni yilí mbóó p:uu pini ngé a ka a vuu, yi kópu yilí ntênê noo d:uud:uu dé.

²⁰ Kwo, Yi kópu yilí Dímaskís mwiyé noo a d:uud:uu dé, Njedusalem myenoon:aa d:uud:uu dé, kwó Njuda Wee u kwo p:aaní n:ii a pyede, y:i noon:aa d:uud:uu dé, kn:aa yéli yi vy:o myenoon:aa d:uud:uu dé. Kwo, Pi yintómu kní ye yenê, Nmíyo dono yintómu a kuwo tóó, Chóó Lémi ka diyé dmyeno, u maa mb:aamb:aa ngé kalé yó, kópu mb:aa yilí dmyinê d:uud:uu, pi kní y:oo ala kópu paa vyi y:e, Yi nuw:o dmi kédê ngmêê ngmê.

²¹ Kwo, Yi kópu u l:êê díy:o Nju tpémi y:oo Chóó Lémi u ngomo k:oo mî mgímí noo, myepí vya noo.

²² Kwo, Ngmênê Chóó Lémi ngé doo a ngéépí nê, u dí ngíma anímo kwo, nmyo yintómu ndé kópu nmye yiní tpapê, kada pini kní ye myenté pinté kní ye yi kópu

* 26:4: Dpodo 22:13; Pilipay 3:5-6

* 26:6: Dpodo 28:20

* 26:9: Dpodo 8:3

* 26:11: Dpodo 9:1-2

myinê tɔpâê ngê. Kwo, Ala kópu daa kópu kamí, ngmênê Chóó Lémi u komo kapí pyu kní y:oo wunê kópuni a d:êê ngópu, ala vyílo yiní tɔpâê.

²³ Kwo, Ala kópu yedê d:êê ngópu, apê, Pini n:ii Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, dono mwiyé wa a pyw:oo, wamye pw:onu, kuwó amédê pyidu, daa Nju tɔpémi yi mo yi Mbwámê ngê wa pyódu, kn:aa yéli yi Mbwámê ngê wamye pyódu.*

²⁴ Póól ngê yi kópu dini ghi n:ii ngê vyu, Pestas Póól ka dpodombiy:e mbwolo, kwo, Ye lukwe, Póól. Kwo, Chi ghéti. Kwo, Kópu yilí n:ii lama dê yâá, yi kópu kní y:oo dê ghéti ghéti kalé ngi.

²⁵ Póól ngê kwo, A lémi, d:oo ghéti wo. Kwo, Dini k:omodanê, myedíni yumudnyadê kígha nmyo, ngmênê ala ndê kópu yiní tɔpâê.

²⁶ Kwo, Nmí lémi Akídipa ka n:aa tɔpâê, mywenemywene ngê kêê daanê too, mu kópu u diy:yo yi kópu yilí yintómu u lama ka pyede. Kwo, Kópu yilini Yesu ngê pyodo daa tumu kópu dé, ngmênê pi yilí kní yi ngíma pyaa dniye.*

²⁷ Póól ngê Akídipa ka kwo, A lémi. Kwo, Kópu yilini Chóó Lémi u komo kapí pyu kní y:oo a d:êê tumo, yi kópu kní ye nye kélími, apii?

²⁸ Akídipa ngê kwo, Ye kópu pyile njini ngê Yesu u yoo vy:oo mumdoo wanyi kaa nê?

²⁹ Póól ngê kwo, K:oomo tpile kópu pyile njini ngê ó kópu yilí ngê, ngmênê Chóó Lémi ka aní ngépê, kwonimo, U ntâá ala yéli nê ntee pini ngê wanyi pyódu té, ngmênê daa mbwa k:oo adnyi kwo.

³⁰ Wod:oo Akídipa lémi Mbêênis ghêédí knopwo, Pestas léma yi k:ii mye ghêédí dniye, yi ngomo a kuwo ngópu,

³¹ noko yepê, Wu pini ngê pwpopwo u kópu daangmê d:uu ngê, mbwa mênê koko u kópu myedaa d:uu ngê.*

³² Akídipa ngê Pestas ka kwo, Wu pini ngê nga wodaa vyu, Lóma king ngê yinê paan:aa kótê kalé nêne, kwo, ye módó paa pwii.

27

Sisadiya u ngwo nmo kuwo ngê

¹ Dini ghi n:ii ngê Pestas ngê u yi doo kwo, Póól Lóma nî dy:âá, lede kní yi kada pini Njulyias p:uu t:ângo, mbwa k:oo pini kní ngmê mye yi k:ii. Yi Njulyias Lóma king u kópu y:eyey:ee pyu yoo yi vy:oo pini ngmê.

² Nkéli ngmê k:oo nmí wo dniye. Yi nkéli Adamitiyam modoo diyédiyê, apê, Esiya wee u kwo yinê amínê kuwo nmo. Adis-takas u k:ii nmí wo dniye, Tesalonika pi, Másidóniya Wee u kwo p:aa ni:ii a tóó.

³ Kada nmo y:ângo, womomo Saidon nm:uu tee dniye. Njulyias, pini n:ii ngê Póól doo y:enê, nmo mb:aamb:aa ngê doo ya, Póól ka lyoko ghayghay daa kwódu ngê, wod:oo nmí pyipe kní ye nmí lee dniye, tpileni u yi nmo doo kwo, nmo dnya a kuwo.

⁴ Saidon ndini nmí yó, yópu kêpa yópu ngê a ghê wo, Saipídís u kéténi nmí yó, yópu mdoo kwéli dêpwo ya.

⁵ Silisiya u nkígh:ê nm:uu lee dniye, Pamípiliya u nkígh:ê my:oon:aa lee dniye, Maida nm:uu tee dniye, p:aa ni:ii Lisiya Wee u kwo a tóó.

⁶ Njulyias ngê nkéli y:i ngma a pyw:ângo, yi nkéli k:oo ché nmoo. Yi nkéli Aleksándídiya a ndê wo, Lóma doo lêpi.

⁷ Yi ndini nmí yó, wo pyile páádi nkéli kyedekyede doo mbêpê, paa dpodo ndíi ngê nmo pyodo, Knidus dpípi tee dniye. Kêpa yópu ngê nmo a pii ngê, yi máádi dpípi kwólu, Kíditi máádi nm:uu kwólu, Salimone úwo nmomo y:aa dniye, Kíditi u kéténi nmí yó, yópu mdoo kwéli dêpwo ya.

⁸ Dyámê w:uu u nkígh:ê chono nmee paa, paa dpodo ndíi ngê nmo mê pyodo, kpéé kn:âá ngmênmi vy:ungo, u pi Kpéé Kn:âá Mb:aa, yi ghi p:aa ngmê u nkígh:ê a tóó, u pi Laseya.

⁹ Yi nmee ya, dye ghi daadii, yópu ndíi u dye ghi daa kêmakéma doo dyimédymê, nê, Anmí lee knomomê, ye maa p:uu dono anmo pyw:oo. Póól ngê gha nuw:oo ghi ye ngmê y:ângo.

¹⁰ Yepê, Léma. Yepê, Nmo lêpi té, ye maa p:uu dono awêde nmínê pyw:émí, nkéli k:oo tpile yilí nmo kígha, nkéli myeno kígha, myeno pwpopwo té.

¹¹ Njulyias Póól ka daa ng:aa mbê wo, ngmênê nkéli chóó pini dê tpiipi ye ng:aa mbê wo.

¹² Nkéli k:oo dpodo pyu kní y:oo noko yepê, Ala kpéni kn:âá doo u ntâá, yópu ndíi vy:oo nkéli al:ii daadi ya, noko yepê, Piniks paa ngí d:uu koo. Noko yepê, Yi kpéni kn:âá mb:aamb:aa, yópu ndíi ngê y:i nkéli daawa dyênê. Noko yepê, Yópu ndíi y:i nye t:âát:âá koo, yópu mwiyé pèdê ngee ngê, u ngwo paa lee kmêle.

Yópu ndíi u ngwo a pwaawo

¹³ Yópu chaá yópu ngê a ghê wo, daa dpodombiy:e a ghê wo, noko yepê, Ala yópu u ntâá, ala ngwo Piniks lee kmêle, wod:oo anka a pèédí ngópu, kada nmo y:ângo, yi dyámê w:uu u nkígh:ênkígh:ê nmí t:ângo.

¹⁴⁻¹⁵ Daa dye ghi daadii nmee mbêpê, wod:oo kpápu yópu ngê nmo a ghê wo, yópu p:âá ndíi ngê pyodo, nkéli t:âmo ngê, vyyuwó ndíi vy:oo nmee mbêpê.

¹⁶ Dyámê w:uu t:po:oo ngmênmo y:amê kwólu, u pi Kóda. Vyyuwó ndíi y:i dêpwo kwo,

* 26:23: Luuki 24:44-47

* 26:26: Njon 18:20

* 26:31: Dpodo 25:25

wod:oo dinki dpodombyi:e nmo pêêdi ngê, nkéli k:oo nmí chângo.

¹⁷ Noko yepê, Nkéli kudu koo, kpêêpi wa a pwii dmi, yimbwi wa pywáli dmi, nkéli nmo wa yapê. Yi kópu u l:êê diy:oo nkéli u maknopwo yedê mênê y:amê kalê tumo, pwono dpodombyi:e mimi kudu tumo. U yi y:e dêpwo kwo, Lipiya tii pââ p:uu nmi pw:oo dmi, wod:oo liyé a vy:oo ngópu, vuyuwó ndii kni yi l:êê diy:oo tpii dê wiyé dumo, doo u ntââ pi ngê daapodo tpyé dê.

¹⁸⁻¹⁹ Yinté nmeê ntéentéé, yópu dêpê ngópu, wod:oo womumo mw:aandiye nkéli u mb:êê pee kni ngmê kéé ngópu, womumo mw:aandiye nkéli u nj:ee kilí mye kéé ngópu.

²⁰ Wo yilí kni yi k:oo kâádi dpípi módu, pudu myedpípi módu, yópu ndii mudoo a wupe, wod:oo noko nmomo, Daanmí pyiyé dmi, nmo pwopwo té.

²¹ Wo kni ngmê yi k:oo nté dèdnye pípi, u kuwó dini ghi ngê Póól yi ngíma ghêêdi wo, yepê, A léma. Yepê, A ka wonmyinê ng:aa mbê dniye, ye Kíditi daapíno kuwo ngê, nkéli daapi dyênê wo, tpile daap:oo kéé too. *

²² Yepê, Ngmênê namê nkíngê. Yepê, Daangmênmyi pw:onu, ngmênê nkéli mu ngmídi yinmo kígha.

²³ Yepê, Yâpwoni p:uu n:aa dpodo, yi yâpwo, a vuywo pini, mgídi vy:oo u enjel a ka ngmêda dy:ââ, a ka dê, Póól. *

²⁴ A ka dê, Namê nkíngê. A ka dê, Ghêli daanyi pw:onu, ngmênê Lóma king u ngíma mwiyé any:uu ghê. A ka dê, Chóó Lémi ngê ngépê kèda ny:oo, yélini yi k:ii nmye wee, daangmêwa pw:onu.

²⁵ Póól ngê yepê, Kíléma, namê nkíngê, mu kópu u diy:oo Chóó Lémi ka n:aa kélími, a lama ka tóó, kópuni enjel ngê a ka dê vyi, yi kópu ndêndê ngê wa pyódu.

²⁶ Yepê, Pi daawa pw:onu, ngmênê dyámê w:uu ngmê mbêmê anmí kee dmi. *

²⁷ Wéni n:ii ngê Kíditi nmo kuwo ngê, wo y:a mē páádi maadi nmeê mbêpê, yópu ndii modoo a wupe, mgídi núnúnúkni p:uu nkéli k:oo dpodo pyu kni y:oo a w:ee ngópu, apê, Ala dyámê w:uu u nkígh:ê chono nmo m:ii té.

²⁸ Wod:oo nkichi pee yedê ngê nt:ee ngmê kalê ngópu, dini ghi n:ii ngê mbwódo mī yaa wo, mēdê pêêdi ngópu, ntii u mti u ngwo a ngee ngópu, apê, Podo y:a p:uu até d:uu kaali. (40 m.) U kuwó dini ghi ngê yedê mē kalê ngópu, ntii pyolo y:a p:uu mimi kele, (30 m.) noko yepê, Ala ghodo nmo m:ii té, daa kēmakēma dyámê w:uu mbēmē nmo koko té.

²⁹ Noko yepê, Nkéli mgídi vy:oo kíd:ongê dopo, wod:oo anka páádi kni nkéli kn:ââ ghíghê mēnê kéé tumo, wo u diy:oo dnye ngépê, apê, Lími k:ii wa we.

³⁰ Nkéli k:oo dpodo pyu kni y:oo u yi doo kwo, Dinki nmí gh:ay, nmí mbêpê dmi, wod:oo dinki gh:ay ngópu, nmopê, Nkéli núwo anka nmimo kéké té.

³¹ Ngmênê dnye k:omodanê, Póól ngê a w:ee ngê, Njuliyas ka kwo, Kí nkéli k:oo dpodo pyu yoo a mbêpêmbêpê té, yed:oo nmo pwopwo té.

³² Wod:oo lede kni y:oo dinki yedê dê chápwo dumo, mo kalê ngópu.

³³ Dini ghi n:ii ngê doo wâawââ, Póól ngê kmaapi u pi ye vyu, yepê, Wo y:a mē páádi d:uu lé, nté dmyongê ma ngópu.

³⁴ Yepê, Mw:ââkó nmyo, nté pee ngmê ma yó, nté ngê yinê a wêdêwêdê kígha nmyo. Yepê, Daangmannmyi pw:onu.

³⁵ Póól ngê mbídédi a ngêêdi, puwá, Chóó Lémi yi ngíma kwuno ngê, wod:oo ndii.

³⁶ Yi gha dmi vyiilê kē dniye, pi yintómu doo kmaapi.

³⁷ Nkéli k:oo yélini nmeê kwo, nmo yintómu my:oo yono y:a pyud:oy:a mē wéni. (276)

³⁸ Dini ghi n:ii ngê u ntââ ngê pyaa dniye, witi nt:ee kéé ngópu, apê, Nkéli vyiilê kē we.

Nkéli u ngwo a ghidi wo

³⁹ Dini ghi n:ii ngê wa wo, nkéli k:oo dpodo pyu yoo yi lama dêpwo ya, Kí ló dyámê pee. Lyoko ngmê m:uu ngópu, tii pââ y:i ngmêdoo ya, u yi y:e doo kwo, Nkéli tii pââ p:uu nyinê ghidi we.

⁴⁰ Mwiyé yedêni dê y:oo tpii dê kudu dumo, yi yedê dê mē pywáli dumo, anka u yedê páádi kni mye chápwo tumo, liyé tp:oo nkéli núwo ngmê t:ee ngópu, tii pââ u kéténi dnye tpii.

⁴¹ Nkéli tii pââ p:uu daa n:ee, ch:êêní p:uu a ghidi wo, nkoo ghi mīnê kele, vuyuwó ndii kni y:oo kn:ââ ghi dnya a wpaapi.

⁴² Lede kni y:oo noko yepê, Mbwa k:oo yéli vya téme, nt:ee wa a pwila dmi, tii pââ p:uu wa kee dmi, wa mbêpê dmi.

⁴³ Ngmênê Njuliyas ngê yi kópu ye kwódu ngê, u yi u ngwo doo kwo, Póól ní dy:oo, wod:oo nmopê, N:ii u lama cháâcháâ a tóó, dpo pwila we,

⁴⁴ N:ii u lama cháâcháâ daa tóó, nkéli u yi pee mbēmê dpí cháâ we. Wod:oo yinté nmí d:uu ngê, nmí cháâ dniye, nmo yintómu tii pââ p:uu nm:uu kee dniye.

28

Mólíta kópuni nmo pyodo

¹ Dini ghi n:ii ngê tii pââ p:uu nm:uu kee dniye, yi dyámê w:uu u pi y:i nm:uu nyongo, nmopê, Ala Mólíta.

² Mólíta tpémi mb:aamb:aa ngê nmo dnya a vuywo, ndyuw:e nmo ngmê kpê ngópu, mu kópu u diy:oo tpii vy:oo, nkuwo ndii.

* 27:21: Dpodo 27:9-10

* 27:23: Dpodo 23:11

* 27:26: Dpodo 28:1

³ Póól ngê ndé dyuu ngma a ngêédí, ndiya dini ghi n-ii ngê doo yiyé, wod:oo tpile pê ka ndé tee u kwo yimi ghê wo, yi pââ u mênê a pwii wo, wod:oo Póól kwulo kiye wo, yi a yipal:a wo.

⁴ Mólíta tpémi y:oo apê, Kí pini kwulo tpile pê ngmê ka kiye, myekiyedê yiyii. Noko yepê, Kí pini ngê pi ngma a vyâ. Yepê, Komo tpile nt:ee daa pwene, ngmênê ala ngwo u dono u pywuu yeda ngee, ala ngwo a pwopwo.

⁵ Ngmênê Póól ngê tpile pê kpêédí ngê, ndiya danê ngê, kópu u ngwo daa pyodo. *

⁶ Dnye t:ââ, apê, Kí pini kóo a mbweembwee, nye pwopwo. Dye ghi daadí dnye y:enê, ngmênê kópu u ngwo daa pyodo, wod:oo noko yepê, Kí pini daa nmo ntee pini, ngmênê nmí yâpwo ntee pini. *

⁷ Tii pââ u nkígh:ê yâpwo tédê ngmêdoo ya. Yi yâpwo tédê chóo u pi Papíliyas, yi pini Mólíta tpémi yi kada pini. Mb:aamb:aa ngê nmo doo a vuuwo, wo pyile u ngomo k:oo nmeê kwo.

⁸ U mí doo mbii, m:êê mgíni u ngwo mye-doo ya. Póól u ngomo ghi k:oo adí lê, Chóó Lémi ka u l:êê díy:o ngêpê mbê wo, kóó dê u pwo yé doo, wod:oo pyi ngê.

⁹ Yi kópu dini ghi n-ii ngê ny:ee ngópu, yi dyámê w:uu mbêmê pwopwokopwe yoo myedê lee dniye, Póól ngê mye pyi too.

¹⁰ Tpile yili nmo a kê ngópu, dini ghi n-ii ngê kada nmeê a yém, tpileni u yi maa p:uu nmo adnyi kwo, yi tpile yili nmo myedê kê tumo.

Mólíta u ngwo nmo kuwo ngê, Lóma u ngwo nmeê lêpi

¹¹ Dini ghi n-ii ngê Mólíta d:ââ pyile nmí nt:ângo, nkéli ngmê k:oo nmí wo dniye, yi nkéli Aleksándídiya myedê ndé wo, Mólíta yópu ndíi yidoon:aa t:âât:ââ. Yi nkéli u pi Yâpwo Mbwémi.

¹² Mólíta ndini nmí yó, Saidakyus nm:uu tee dniye, wo pyile y:i nmeê ya.

¹³ Yi ndini m:oo yó, Léchém nm:uu tee dniye. Womumo kuwo yópu ngê a ghê wo, wo miyó njini maadí nmeê mbêpê, Puteyoli u ngwo nm:uu tee dniye.

¹⁴ Nkéli y:i nmímo kuwo ngê, Yesu u yoo y:i ngmênmi módu, wiki yi k:ii ngmênmo kp:anê ngê, wod:oo kada nmo y:ângo, dédê m:oo lee dniye, Lóma nmeê lêpi.

¹⁵ Yesu u yoo, yélini Lóma doo a kwo, nmí pi dmi a ny:ee ngópu, maa p:uu mēda nya nmo. Ngmê kní y:oo nté pywupwi tédê Apiyas minê pyw:ee nmo, woni kní y:oo kn:aa p:aani minê pyw:ee nmo, p:aani n-ii u pi Dpí Ngomo Pyile. Póól ngê dini ghi n-ii ngê m:uu too, Chóó Lémi yi l:êê díy:o kwuno

ngê, u gha mb:aamb:aa ngê pyodo, mēdêpwo nkíngê.

Lóma u ngwo nm:uu taa dniye

¹⁶ Dini ghi n-ii ngê Lóma nm:uu taa dniye, lede kní y:oo Póól mbwa k:oo daa km:êê ngópu, ngmênê lede ngmê p:uu t:ee ngópu, kn:aa ngomo ngmê k:oo nmí kee dniye.

¹⁷ Wo pyile m:oo Póól ngê Nju tpémi yi kada pini yoo u ngwo a danê ngê, yepê, A mbwó yoo. Yepê, Komo tpile nmí yoo yi p:uu d:uu ngê kêê dēp:a t:ângo, nmí kn:ââ yoo yi l:êê ghi dmi p:uu kópu dono myedípi vuu, ngmênê Njedusalem mbwa k:oo a km:êê noo, Lóma tpémi ye mye y:ee noo.

¹⁸ Yepê, Kada pini ngê a p:oo noo, u yi u ngwo doo kwo, Nê ní pw:ii, nmo kópu u díy:o a pwopwo u kópu dēpê pyw:ângo. *

¹⁹ Yepê, Ngmênê Nju tpémi y:oo u yi dēpwo kwo, Nê mbwa k:oo pwii we, wod:oo a ka doo u nt:ââ ngê pyodo, kada pini ka kwono, Lóma tpémi yi king ngê u nkwo paan:aa kóté kalê nēne. Yepê, A mbwó yoo, u ya a nga daa kwo, A yoo ní ndyiko té.

²⁰ Yepê, Yi kópu yili yi p:uu danêmbum u l:êê díy:o u ngwo d:a danê nmyo. Yepê, Pini n-ii Yisiléli tpémi y:oo a t:âât:ââ ngmê, yi pini u l:êê díy:o mbwa k:oo kí km:êê noo. *

²¹ Nju tpémi y:oo Póól ka kwo, Njuda Wee u kwo yélini wunê kwo, m:uu kópu nmo doongmê dy:ââ ngópu, pi yi doongmê ndé wo, m:uu kópu dono nmo myedoongmên:aa vuu.

²² Kwo, U yi nmo a kwo, Nuw:o ngínmi m:uu, mu kópu u díy:o ala kópu kímno ny-ongo, yélini yi vy:o nyi ghê wo, yi yéli yi p:uu p:aani p:aani dono kópu yili a tpaép ngópu.

²³ Wod:oo wo u kwo ngma adí ngmídi ngmê, yi wéni ngê Nju tpémi ada d:ââ, pi dēpwo a ya. Mw:aandiyee danêmbum ngê a yaa dniye, u dí mgídi vy:o mî yé ngópu. Póól ngê yepê, A mbwó yoo, ala kópu nmyi lama ka tóó. Yepê, Mu dini ghi ngê Chóó Lémi ngê chóó ada a y:enê nmo, pi ngmê wa a ngmídi, nmí kada wa k:ââ, vyílo ayuno yâmuyâmu. Yepê, Ala kópu kamí ny:ee yó, Chóó Lémi ngê yi pini wunê nmo ka a dy:ââ ngê, u pi Yesu, ngmênê Njedusalem tpémi y:oo kí mb:ii ngópu, mye vya ngópu, u kuwó dini ghi ngê Chóó Lémi ngê mēdê pyidu ngê. Póól ngê u yi doo kwo, Yi kópu yili ndé kópu ngê ye ní pyódu té, wod:oo kópuni Mósisi ngê a d:êê too, kópuni Chóó Lémi u komo kapí pyu kní y:oo a d:êê tumo, yi ngêédí myedê nté too.

²⁴ Wono yoo u kwo kélími mbê dniye, woni yoo u kwo daa kélími mbê dniye.

²⁵ Wod:oo Póól a kuwo ngópu, noko dnye kwopwepe, ngmênê ghéli daa lee dniye, Póól ngê ala kópu ye mye vuu, yepê, Kópuni

Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê Yisaya ka a vyu,
nmyi kn:ââ knî yi p:uu a d:êê ngê, yi kópu ndê
kópu.

²⁶ Yepê, Yisaya ka ala kópu a vyu, kwo, kí
yéli ye ala kópu dpî vyi ngi,
U nyêmi ngê anmyi nyêmi,
mêdaanmya a wopwe,
U mumu ngê anmyi mumu,
mêdaanmyi y:enê. *

²⁷ Kwo, Yi kópu kí yéli ye dpî vyi ngi, mu
kópu u díy:ó,
yi ngwolo dmi my:oo a tóó,
nkê kpeme a pyede,
yi mbodo podó dé.
Wodaa yinté,
u mumu ngê pé mumu ngmê,
u nyêmi ngê pé nyêmi ngmê,
u wopwe ngê pèdê wopwe ngmê,
a ka pèdê diyé dmi,
pídí pyi té.

²⁸⁻²⁹ Póól ngê yepê, Ala kópu ny:ee yó.
Yepê, Chóó Lémi ngê Yesu nmî Mbwámê ngê
pyódu ngê. Yepê, K:omo tpile anmyi mb:ii
ngmê, ngmênê yélini daa Nju tpémi, yi yéli
y:oo Yesu u pi wa ny:ee ngmê, yi Mbwámê
ngê wa pyódu. *

³⁰ M:ââ miyó Póól yi p:aani doo ya,
ngomoni k:oo dpîmo kwo, yi ngomo chóó
myedpîmo pywupwi. N:ii ngê u mumu u yi
dpîmo kwo, y:i u kwo dpîmon:aa danêmbum.

³¹ Chóó Lémi kóó k:oo wowo p:uu ye dpîmo
danêmbum, nmî Lémi Yesu Kédisu p:uu ye
myedpîmo danêmbum, dêpwo nkîngê, pi ngê
u kwo myedaa kwódu ngê.

Wu u dí.

LÓMA

Dini ghi n-ii ngé Yesu u danémbum Lóma ñuw:o ngópu, daa Nju tpémi ye ñuw:o ngópu, ngmênê kn:aa yéli ye ñuw:o ngópu. Yi kópu u l-êê dîy:o Nju pi daa yili Yesu u yoo vy:o doo kwo, Lóma.

Yi ngwo Póól Epeso doo dpodo. U kuwó dini ghi ngé Epeso a kuwo ngé, Kídiki Wee u kwo loo, d:ââ pyile y:i mî nt:ââ ngé. (Dpodo 20:3) Yi dini ghi ngé Póól ngé kópu dyuu ngmê d-êê ngé, Yesu u yoo kni ye dy:ââ ngé, yélini Lóma doo a kwo. Ala yi kópu dyuu.

¹ Nê Póól, Yesu Kédisu u dpodo pyu, myenté u dyépi, ala pweepwee pee nmye até d:â dy:ââ, yélini Yesu u yoo vy:o nmyinê ghê dniye, Lóma. Chóó Lémi ngé a ngmídi noo, a ka pè, A kópu mb:aa pi kni ye chin:aa tpaépè.

² Yi kópu mb:aa nmî Mbwámê p:uu kópu mb:aa. Pini n-ii nmî Mbwámê ngé pyodo, Chóó Lémi ngé yi pini u kópu mb:aa chóó u komo kapí pyu kni ye mwiyé a vuu, yi kópu y:oo a d-êê ngópu.

³ Nmî Mbwámê Chóó Lémi Tp:oo, nmî Lémi Yesu Kédisu, ndéndê ngé nmo ntee pini. Nmî w-êê mâawe Dépídi, vyilo yi pini u tii ñedê, Yesu mî chópu.

⁴ U ghê dmi ndéndê ngé Chóó Lémi u Ghê Dmi. Chóó Lémi ngé nmopê, Ala a Tp:ee. Yi kópu ndê kópu ngé alanté nmo pyódu ngé, u wêdêwêdê mbêmê kpêênî mēda pyidu ngé.

⁵ Yesu ngé ntênê a ngee noo, u dyépi ngé a pyódu noo, a ka pè, A pi kn:aa dyámê tpémi ye chin:aa tpaépè, u ngwo a ka pèdê kélímí mbê dnye, a nuu u kópu dé myedny:oo d:uud:uu dé.

⁶⁻⁷ Nmyo myentee dé, Yesu Kédisu ngé Chóó Lémi u yoo vy:o myeda danê nmyo, yélini u nuu u yoo, u momu yéli. Nmî Mí Chóó Lémi, nmî Lémi Yesu Kédisu u k:ii, nmye mb:aamb:aa ngé dny:oo a vuuwo.

Póól u ngépê, Lóma tpémi yi dîy:o

⁸ Ala kópu nmye mwiyé nîñê d-êêd-êê. Yesu u pi ngé nmyi l-êê dîy:o Chóó Lémi n:aa kwunokwuno ngé, mu kópu u dîy:o dyámê mbêmê pi yili yintómu yi lama a too, Yesu ka dpodombiy:e nmye kélímí té.*

⁹ Chóó Lémi u pi ngé nîñê kpaa, dini ghi n-ii ngé u kwo n:aa ngépê yédi, dye ghi yintómu nmyi l-êê dîy:o u kwo myinî ngépê yédi. Pi kni ye Yesu u kópu mb:aa p:uu n:aa danê yédi, Chóó Lémi p:uu dpodombiy:e u ngwo n:aa dpodo yédi.*

¹⁰ Dini ghi n-ii ngé u kwo n:aa ngépê yédi, ala kópu u kwo n:aa dmyinê ngé, kwonipi, A Lémi, a maa nangê kwódu, dpí ngee nédi, Lóma tpémi ye dpí dy:ââ nédi.

¹¹ Lóma tpémi. U yi mb:aamb:aa ngé a nga a kwo, n:uu m:uu nmyo, Nmî Mí u Ghê Dmi mbêmê myan:aa wêdêwêdê kalê nmyo.

¹² Daa a mo an:uu wêdêwêdê kalê nmyo, ngmênê nmî kélímí mbêmê nmî gha dmi paa numo wêdêwêdê kalê téme.

¹³ A mbwó yoo, ala kópu nmyi lama choo a ya, daa ngéentómu nî vuu, nîmo, Lóma nî lé, ngmênê lukwe ngé a di míkídoow pwapí. Kn:aa yéli Yesu u yoo vy:o ntee nê ñuwo, u ya a nga a kwo, Yinté nmye my:aan:aa d:uu,

¹⁴ mu kópu u dîy:o pi yili yintómu kni yi l-êê dîy:o Yesu ngé dpodo kalê noo. K:omo tpile nko pi dé ó kada pini dé, ndiye pyu dé ó p:aa tpémi, ngmênê Yesu ngé u yi u ngwo a kwo, Nê ngé u yoo vy:o kaa téne, ghê kamí u ngwo pèdê pyw:ee y:e.

¹⁵ Yi kópu u l-êê dîy:o u yi mb:aamb:aa ngé a nga a kwo, Yesu u kópu mb:aa p:uu u ngwo nmye nîñ:aa danê.

¹⁶ A lama ka too, yi kópu mb:aa d:uudpí dpí. Yélini Yesu ka wa kélímí mbê dmi, Chóó Lémi ngé yi kópu mbêmê wa ngee té, chóó u wêdêwêdê mbêmê wa ngee té. Nju tpémi mwiyé doo ngéêpí dé, ala ngwo kn:aa yéli amyeda a ngéêpí dé.*

¹⁷ Yesu p:uu kópu mb:aa mbêmê ala kópu nmo w:ee ngé, Chóó Lémi ngé dnyinté daawa kóté kalê nmo, módó nmo daawa vyi, Dyââpe nmyi p:uu daa ta, ngmênê Yesu ka kélímí mbêmê nmî dyââpe wa pwaá té. Yesu ka dye ghi yintómu dmyinê kélímí, mu kópu u dîy:o puku yedê alanté a too, apé,

Pini n-ii adí kélímí,

Chóó Lémi ka pi mb:aa ngé u ngwo wa pyódu.*

Yélini daa Nju tpémi yi l-êê ghi dono u danémbum

¹⁸ Yesu p:uu kópu mb:aa mbêmê ala kópu myeno w:ee ngé, yélini y:oo dono a d:uud:uu ngópu, Chóó Lémi ngé wa kpada té. Yi yéli y:oo Chóó Lémi daa châachââ ngmê, pi kni yi p:uu kópu dono yili a d:uud:uu ngópu, Chóó Lémi u kópu ndéndê dé yi wépi dmi u ngwo dpí pwaá t:oo.

¹⁹ Chóó Lémi ngé yi yéli wa kpada, mu kópu u dîy:o tpileni yi ngópu tpyé too, daa m:uu tumo, yi ngwolo dmi my:oo doo ya.

²⁰ Dini ghi n-ii ngé Chóó Lémi ngé dyámê mbêmê tpile yili a l:âmo ngé, daangmê ngmo ngé, u wêdêwêdê ndii yinté nmî ngima mye yó. K:omo tpile Chóó Lémi dpínê y-enê,

* 1:1: Dpodo 9:15; Nkal 1:15

* 1:3: Mát 22:42; Lóma 9:5

* 1:8: 1 Tes 1:8

* 1:9: Epeso 1:16

* 1:16: 1 Kódin

1:18,24

* 1:17: Lóma 3:21-22; Hab 2:4

* 1:20: Njóri 12:7-9;

Psalm 19:1; Hipilu 11:3

* 1:21: Epeso 4:17-18

ngmênê lukwe dîy:o yi yéli y:oo nmí Yâpwo njini daa mya ngópu? Yi nt:u kópu chedê. *

²¹ Komo tpile Chóó Lémi yi lama a tóó, ngmênê daa cháâcháâ ngópu, myedaa kwunokwuno ngópu. Yi mbodo podo dé, yi gha mgídimgídi dé. *

²² Yinê ye yi nuw:o ndiî dé, ngmênê yi mbodo podo dé.

²³ Yâpwoni u mênê ghê njini a tóó, daa cháâcháâ ngópu, ngmênê tpileni u kâa a lâamol:âmo tumo, vyilo ye cháâcháâ tumo, pi u kâa dé ó ñmê u kâa dé ó tpile tp:oo u kâa dé ó tpile pê u kâa dé, yinté k:omo yâpwo ye cháâcháâ tumo.

²⁴ Yi yéli y:oo Chóó Lémi mwiyé a kpîpî ngópu, Chóó Lémi ngê u nkwo a kpîpî too, mye kala too, apê, Kópu dono n:ii yi nuu u kópu dé, mudny:oo d:uud:uu dé, apê, mywenemywene kópuni nongo a d:uud:uu tumo, mudny:oo d:uud:uu dé.

²⁵ Chóó Lémi u ndê kópu yilî yi wépi dmi pwaa tumo, k:omodanê kópu a ngí tumo. Pini n:ii ngê tpile yilî yintómu lâmo ngê, n:ii dye ghi yintómu pídný:oo cháâcháâ, yi pini daa chaa kîgha ngmê, ngmênê tpileni lâmo too, yi tpile ye chaa kîgha tumo, ye a ngêpê nyédi, p:uu mye dpodo nyédi.

²⁶⁻²⁷ Nyââ, Chóó Lémi kpîpî ngópu, Chóó Lémi ngê u nkwo kpîpî too, mye kala too, mywenemywene u kópu yilî a d:uud:uu ngópu. Mâa yoo yi kpâm knî ye daa lêpî nyédi, ngmênê a numo kpêêpî nyédi, yi gha vy:o yi kn:aadi te kópu u pywuu u nkwo wunê ngêêpî ngópu. Daa mâa yoo yi mo, ngmênê pyââ yoo mye yi k:ii, yi moo knî ye daa lêpî nyédi, ngmênê a nmyee nyédi. *

²⁸ Chóó Lémi u kópu ndêndê u wépi pwaa ngópu, Chóó Lémi ngê yi wépi dmi u nkwo pwaa too, dnyinté a nuw:o té, dono kópu yilî a d:uud:uu ngópu.

²⁹ Yoo dono, kn:aadi te pyu yoo, tpile u mb:aami dé, daa gha yoo, ñ:ee kapî pyu yoo, l:êê pyu yoo, pi vyee pyu yoo, pi dódó pyu yoo, pi u pi dyede pyu yoo. Dono ngê yi gha dmi a nt:ee ngê.

³⁰ P:êê dono chaachaa u yoo, dono kópu numo p:uu yilî a tpaép ngópu, Chóó Lémi ye diya wo, peede tpaép pyu yoo, chaa pyu yoo, yi chóó yi pi dmi a kmîmi tumo, yi pye mí yi dnye a vyee tumo, u yi y:e a kwo yédi, Dono kópu kamî m:uu nmo pyw:oo.

³¹ Yoo dono, yi chóó yi kópu u ntiî dêdê vy:émî tumo, pi ye d:uudpî ch:anê, myed:uudpî ngee ngmê.

³² Yi lama ka tóó, Chóó Lémi ka yi kópu yilî pwpow u kópu dé, ngmênê mye d:uud:uu tumo, pi knî ye mye tpaép ngópu, ye dpo, Yinté kópu nipi paa d:uud:uu téme.

2

Pi yintómu yi kóté kîgha

¹ Nju tpémi. Ala kópu wanmyi vyi ngmê, anye, Yi yéli yi l:êê ghi dmi dono, Chóó Lémi ngê paa kpada téne. Yi kópu wanmyi vyi knomomê, ye nmyi chóó nmyi p:uu anmyi danê, mu kópu u dîy:o k:omo tpile nmyo n:uu dé, ngmênê yi kópu myenmye d:uud:uu tumo.

² Nmí lama ka tóó, pini n:ii knî y:oo yi kópu dono a d:uud:uu tumo, Chóó Lémi ngê yinê wa kpada té. Doo u ntââ pi módó kuwa daangmêwa ghê.

³ Kópuni knî yi l:êê dîy:o ala kópu nmye tpaép ngópu, Chóó Lémi ngê mopêdê kpada téne, yi kópu dono nmyi chóó nmye d:uud:uu tumo. Lukwe dîy:o ala kópu nmye tpaép ngmê, Nmo Chóó Lémi u yoo mb:aa, daawa kpada nmo?

⁴ A pyipe yoo, ye lukwe? Chóó Lémi ngê nmyi dye ghi ka dówodówo, dye ghi daadiî doongê kpada nmyoo. Yi kópu nmyinê nmye k:omo tpile? Chóó Lémi ngê ka t:âat:ââ nmyo, mu kópu u dîy:o u yi u ngwo a kwo, Yi dono kéé téne, a ka pêdê diyé dniye.

⁵ Nmyi chóó nmyi pono nmye vyâpê té, dnye daanmyi ng:aa. Lukwe dîy:o nmyi dono yilî dmyongê kéé ngópu? Yi kópu u l:êê dîy:o, wéni n:ii ngê Chóó Lémi ngê wa kóté kalê nmo, dnyinté daawa kpada nmyo.

⁶ Chóó Lémi ngê pi yilî yintómu knî ye yi kópu yilî ye wa pwila té. *

⁷ N:ii knî y:oo u yi y:e a kwo, Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê nmí pyaa dmi, dye ghi yintómu u k:ii nmí ya, yi kópu u l:êê dîy:o kópu mb:aa dye ghi yintómu a d:uud:uu tumo, yi yéli ye Chóó Lémi ngê ghê kamî wa y:oo, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu.

⁸ N:ii knî yi chóó yi p:uu a nuw:o té, maa ndêndê wunê da kuwo ngmê, dono u maa p:uu a wee, yi yéli ye Chóó Lémi wa nod:ee, wamyé kpada té. *

⁹ N:ii knî y:oo dono a d:uud:uu ngópu, dono wa a pyw:ee ngmê, ngínî vyímî amyedê pyw:ee ngmê, kn:aa yéli y:oo daa yi mo wa a pyw:ee ngmê, ngmênê nmyo Nju tpémi, amyenmyinê pyw:ee ngmê.

¹⁰ Pini n:ii knî y:oo kópu mb:aa a d:uud:uu tumo, Chóó Lémi ngê yi pi dmi ndiî ngê wa pyódu té, mb:aamb:aa ngê adnyin:aa ya, nmyo Nju tpémi daa nmyi mo, ngmênê kn:aa yéli mye yi k:ii.

¹¹ Chóó Lémi ngê nmo yintómu dêêpî kópu dyyu mu ngmídi mbémê wa kóté kalê nmo.

¹²⁻¹⁵ Pini n:ii ngê dono wa d:uu, Chóó Lémi ngê wa kpada. Yélini daa Nju tpémi, k:omo tpile yi yéli yi lama Mósisi u dêêpî kópu dyyu daa kwo, Chóó Lémi ngê yi dono knî yi l:êê dîy:o amyé kpada té. K:omo tpile

* 1:26-27: Lev 18:22; 1 Kódin 6:9

* 2:6: Njon 5:29

* 2:8: 2 Tes 1:8

dono mb:aamb:aa yi chóó a chámêchámê dumo, ngmênê kópu mb:aa daa d:uud:uu tumo, kópu dono ye d:uud:uu tumo. Nmí lama ka tóó, Chóó Lémi u dêêpí kópu dyuu yi gha vy:o a kwo, mu kópu u díy:o diní ghi n-ii ngê kópu mb:aa a d:uud:uu tumo, yi gha dmi mb:aamb:aa ngê a ya nyédi, diní ghi n-ii ngê kópu dono a d:uud:uu tumo, yi gha dmi dono ngê dpí pyódu. Chóó Lémi ngê Nju tpémi amyedê kpada té. K:omo tpile Mósisi u dêêpí kópu dyuu yi lama a kwo, ngmênê daa cháacháa tumo. K:omo tpile pi u lama Mósisi u dêêpí kópu dyuu a kwo, yi pini ngê yi kwódu yé kópu dé adê d:uud:uu dé, ye Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê daawa pyódu, ngmênê n-ii ngê yi kwódu yé kópu dé daadí d:uud:uu dé, yini Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê wa pyódu.

¹⁶ Mu diní ghi ngê Chóó Lémi ngê Yesu Kédisu nmo wa a dy:áá, nmí tumu kópu dono kní yi l:éê díy:o yiné wa kóté kalé nmo. Pi kní ye yi kópu n:aa tpaépé ngê, mu kópu u díy:o yi kópu ndéndê ngê nmo wa pyódu.

Nju tpémi yi l:éê ghi dmi

¹⁷ Nju tpémi. Chóó Lémi nmyinê káákáá ngópu, ala kópu nmye tpaépé ngópu, nmyimo, Mósisi u dêêpí kópu dyuu nmí lama a kwo, Chóó Lémi ngê daawa kpada nmo.

¹⁸ Nmyimo, Chóó Lémi u nuu u kópu dé nmí lama a pyede, u dêêpí kópu dyuu ngê nmí nuw:o dmi dé wáti té.

¹⁹ Nmyimo, Mgidí vy:o yélini a kwo, nmo yi pywápé dé, my:oo yélini a tóó, maa mb:aa ye nmínê kêmakéma.

²⁰ Nmyimo, Mbodo podo kní ye yi dono kópu nmo kwódukwódu too, pi kamí yoo myeno ndiye kígaha too, mu kópu u díy:o ndé kópu yintómu, lama kópu yintómu nmí kn:áá kní y:oo wuné a d:éê tumo.

²¹ Nju tpémi. Kn:aa yéli vy:ee ndiye kígaha tumo, lukwe díy:o nmyi chóó dp:ee numo ndiye kígaha nyédi? Nmyimo, Namê kpaa, ngmênê nmyi chóó nmye kpaa nyédi?

²² Nmyimo, Pi u kuwó nangmê piwiyé, ngmênê yi kópu nmyi chóó nmye d:uud:uu ngópu? Nmyimo, Kn:aa yápwó ka namê ngépé, ngmênê ndapi nmyi yápwó ngê nmyi pyódu ngópu, nmyi nuu u tpile ngê my:ee pyódu ngópu.

²³ Chóó Lémi u dêêpí kópu dyuu nmyinê káákáá ngópu, ngmênê yi kópu dyuu dp:ee nyêmi ngópu, Chóó Lémi ka mywenemy-wene u ngwo nmyine ñeñe ngópu.

²⁴ Puku yedê yinté kópu mye tóó, apê, Nju tpémi yi l:éê díy:o, kn:aa yéli y:oo Chóó Lémi daa cháacháa ngópu.

²⁵ Nju tpémi. Chóó Lémi u dêêpí kópu dyuu anmyi nyêmi knomomê, u l:ii nmyi too pee p:uu adí ya knomomê, ye up:o. Ngmênê

daanmyi nyêmi knomomê, k:omo tpile u l:ii nmyi too pee p:uu adí ya, yi l:ii ngê daawa ngee nmyo.

²⁶ K:omo tpile kn:aa yéli yi too pee p:uu Chóó Lémi u l:ii daa ta, u kópu dyuu adnyi nyêmi knomomê, ye Chóó Lémi ngê awo, Na a ka a l:ii yi p:uu a t:a, a nuu u yoo. *

²⁷ Nju tpémi. K:omo tpile kn:aa yéli yi too pee p:uu Chóó Lémi u l:ii daa t:a, yi yéli y:oo Chóó Lémi u dêêpí kópu dyuu adnyi nyêmi knomomê, ye yi yéli y:oo wa ndyiko nmyo, mu kópu u díy:o, k:omo tpile Chóó Lémi u l:ii nmyi too pee p:uu a t:a, Mósisi u dêêpí kópu myenmyinê kpáa tumo, ngmênê yi kópu dyuu dp:ee nyêmi ngópu.

²⁸⁻²⁹ Dmyinê w:ee ngmê? Ló pini ndéndê ngê ngmê Nju pi? Daa pini n-ii too pee p:uu Chóó Lémi u l:ii a t:a, ngmênê pini n-ii u gha vy:o Chóó Lémi u l:ii a t:a. Yi kópu daa dêêpí kópu ngê dpí d:uu, ngmênê Chóó Lémi u Ghé Dmi ngê yiné dpí d:uu. Yi pini ndéndê ngê Nju pi, daa pi kní y:oo a chaa kígaha ngópu, ngmênê Chóó Lémi ngê yiné a chaa kígaha ngê. *

3

Nju tpémi yi ya

¹ Ala kópu mwiyé kidí d:éê, d:é, Pini n-ii u too pee mu ngmídi p:uu Chóó Lémi u l:ii a t:a, yi pini daa ndéndê ngê Nju pi. D:é, Pini n-ii u gha mênê Chóó Lémi u l:ii a t:a, yi pini ndéndê ngê Nju pi. Yi kópu u l:éê díy:o a ka wanmyinê póó dmi, a ka nye, Chóó Lémi u l:ii ngê Nju tpémi lónté a ngêêpí too? A ka amy:ee póó dmi, a ka nye, Nju tpémi y:oo ló kópu mb:aa ngmêwuné pyw:émí ngópu, kópuni kn:aa yéli y:oo d:éê pyw:émí ngópu?

² Nmyenê, Nju tpémi y:oo kópu mb:aa yilí wuné pyw:émí ngópu. Ala mwiyé mwiyé kópu. Vyílo Nju tpémi ye Chóó Lémi ngê chóó u kópu dyuu ye a y:ángo, u ngwo yi lama yaa wo, a w:ee ngópu, apê, Chóó Lémi alanté pini. Chóó Lémi ngê u yi doo kwo, A yoo nê ntee pini ngê paa pyaa dniye, kn:aa yéli y:oo yi vy:o u ngwo myepaa m:uu nêne.

³ K:omo tpile woni kní y:oo Chóó Lémi u kópu dny:ii dy:ee tumo, ngmênê kópuni Chóó Lémi ngê ndéndê ngê ye a vyi too, yi kópu dyuu chóó daawa kéé té, ndéndê ngê wa d:uu té. *

⁴ K:omo tpile pi yintómu adnyi k:omodanê, ngmênê Chóó Lémi mu ngmídi ngê k:omodanê ngê kêé daawa a t:oo. Puku yedê alanté a tóó,

Chóó Lémi u kópu yintómu ndé kópu dé.

Pi ngê k:omodanê kópu Chóó Lémi p:uu daawa a pyw:oo. *

5-8 Ngmê kní y:oo alanté a tɔapê ngópu, apu, Nmo mgídímgídí dé, Chóó Lémi mu ngmídi pywápê, yi kópu u l:êê díy:o dono kópu yilí paa d:uud:uu koo, mgídí ndíi ngê paa pyépi koo, pi kní y:oo Chóó Lémi u wuu mb:aamb:aa ngê u ngwo paa m:uu y:e. Apu, K:omodanê kópu yilí paa tɔapê koo, pi kní y:oo ala kópu u ngwo paa vyi y:e, Chóó Lémi mu ngmídi u mênê k:omodanê kópu daa tóó modaa tóó. Apu, Chóó Lémi ngê nmí dono kní yi l:êê díy:o kíngí kpada nmo, mu kópu u díy:o u pi ndíi ngê u ngwo nmo pyépi.

A tidê mbwó yoo, yinté daa tóó. Ngmê kní y:oo a pi dyênê ngópu, apê, Nê ngê yi kópu yinê vyu. Nê kuu. Chóó Lémi ngê yi yéli ndêndê ngê wa kpada té. A tidê mbwó yoo, Chóó Lémi ngê dnyinté daawa kóté kalé nmo. Pini n:ii ngê dono dpí d:uu, Chóó Lémi ngê ndêndê ngê wa kpada.

Nmo yintómu dono dé

9 A ka anmyinê póó dmi, A ka nye, Lukwe, Nju tɔpémi Chóó Lémi ka yoo mb:aa, kn:aa yéli Chóó Lémi ka yoo dono? Nmyenê, Kêle, yinté daa tóó. Ala kópu wunê kidí d:êê, Nuw:o dono ngê pi yintómu mgímí too, daa kn:aa yéli yi mo, ngmênê Nju tɔpémi mye yi kii. *

10 Yinté kópu puku yedê mye tóó, N:ii ngê dono daa d:uu ngê, yinté pini daa tóó. *

11 Pini n:ii ngê Chóó Lémi u kópu wunê wopwe,

yinté pini daa tóó.

Pi ngmê ngê Chóó Lémi daa nmy:uu.

12 Pi yintómu Chóó Lémi ka kpeme yaa dnyie,

dono kópu yilí a d:uud:uu ngmê.

Pi ngmê ngê kópu mb:aa daangma a d:uud:uu.

13 Yi yéli y:oo kópuni a tɔapê tumo,

tuu a wee,

yi komo t:ámo kpêêní mbwee wâá tuu yiwunê yiyé.

K:omodanê pyu yoo, daa ndê kópu yé tɔapê tumo,

Mg:ee ngê pi ntee dpí kiye,

yi kópu dé mye yinté dé,

pi yinté dpí vya t:oo. *

14 Peede tɔapê pyu yoo. *

15 A pi vyuwó nyédi, pi lílímí ngê dpí vya t:oo. *

16 Kwéli dpí lee dmi, kópu dono y:i wumê d:uud:uu tumo,

yoo myoo yii kalé t:oo.

17 Pi u némi dyede yi lama ye tóó,

p:êê kópu l:ámol:ámo yi lama mēdaa tóó.

18 Chóó Lémi u châachââ ndêndê ngê yi lama daa tóó. *

19 A tidê mbwó yoo. Yi kópu dyuu daa kn:aa yéli yi mo yi p:uu a d:êê tumo, ngmênê Nju tɔpémi yi k:ii nipi yi p:uu a d:êê tumo, mu kópu u díy:o nmi lama ka tóó, puku yedê kópuni a pyede, Nju tɔpémi yi l:êê díy:o a d:êê tumo. Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê wa kóté kalé nmo, pi ngê u kwo daawa vyi, A nt:u kópu daa tóó.

20 Daa dêêpi kópu dyuu châachââ mbêmé pi Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê dpí pyódu. Dêêpi kópu dyuu mbêmé ala kópu yunon:aa w:ee ngê, nê, Ala dpí kn:aadi. *

Chóó Lémi ka kélímí mbêmé pi u ngwo dpó kâádi

21-22 Chóó Lémi ka pi u kâádíkâádi, Chóó Lémi u komo kapí pyu yoo wunê yi kópu p:uu puku yedê dnya a d:êê, yi kópu ala ngwo kudu m:uu. Daa dêêpi kópu dyuu mbêmé Chóó Lémi u k:ii anmo kâádi, ngmênê pini n:ii Yesu Kédisu ka adí kélímí, yi pini Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê wa pyódu, u k:ii wa a kâádi ngmê. *

23-24 Dp:oo u mo u mo dé, pi yintómu nmo dono dé, dp:oo Chóó Lémi u pee dé, ngmênê Chóó Lémi ngê nmí módó yeede yeede nmo a kpo, Yesu Kédisu nmo a dy:ââ ngê, dono vy:o yinê wunê pw:iipw:ii nmo, u l:êê díy:o Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê nmí pyaa dnyie. *

25-26 Chóó Lémi ngê Yesu Kédisu nmo a dy:ââ ngê, nmí kpêê ngê yaa wo, nmí yikí dmi u pwo ghay wo. Yesu ka pini n:ii adí kélímí, Chóó Lémi ngê yi pini u dono u kuwó wa kée té, mēdaawa a ngí té. K:omo tɔpile dye ghi daadi Chóó Lémi ngê pi kní yi dono u díy:o daa kpada too, ngmênê daa kedekede pyu, mu kópu u díy:o ala ngwo Yesu yi yéli yi pywuu ngê dē pyódu, Chóó Lémi ngê mēdaawa kpada té. Pini n:ii Yesu ka adí kélímí, Chóó Lémi ngê daawa kpada, chóó u kwo wa a kâádi, mu kópu u díy:o pi mb:aa ngê u kwo wa pyódu. Chóó Lémi ngê Tɔp:oo nmo a kpo, nmí l:êê díy:o pwene, mu kópu u díy:o ala kópu nmí lama yaa we, nmí dono yilí daa módó ghêê too, ngmênê nmí yikí dmi Tɔp:oo u pwo ghay wo. *

27 Yi kópu u l:êê díy:o pi ngê chóó u pi d:uudpí kní, d:uudpí vyi, Nê u ntââ, Chóó Lémi u dêêpi kópu dyuu n:aa châachââ, u l:êê díy:o u kwo wa a kâádi nê. Kêle, yinté daa tóó.

28 Chóó Lémi ngê daa dêêpi kópu dyuu mbêmé u kwo wa a kâádi nmo, ngmênê Yesu ka kélímí mbêmé u kwo wa a kâádi nmo. *

* 3:9: Lóma 3:23 * 3:10: Psalm 14:1-3 * 3:13: Psalm 5:9; 140:3 * 3:14: Psalm 10:7 * 3:15: Prov 1:16

* 3:18: Psalm 36:1 * 3:20: Psalm 143:2; Nkal 2:16; Lóma 7:7 * 3:21-22: Lóma 1:17; Nkal 2:16 * 3:23-24: Epeso

2:8 * 3:25-26: Epeso 1:7 * 3:28: Nkal 2:16

²⁹ Myenté, Nju tpémi y:oo yi chóó yi pi dmi d:uudpí km:éé ngmê, d:uudpí vyi ngmê, Chóó Lémi daa kn:aa yéli yi yâpwo, ngmênê nmî mo nmî yâpwo. Kêle. Chóó Lémi mye kn:aa yéli yi yâpwo. *

³⁰ Chóó Lémi daa miyó, mu ngmídi. Nju tpémi n:ii dé Yesu ka a kélímí té, Chóó Lémi ka yoo mb:aa ngê dpí pyaa dmi. Kn:aa yéli mye yinté dé. Yi vy:ó yélini Yesu ka a kélímí té, Chóó Lémi ka yoo mb:aa ngê myoo pyaa dmi.

³¹ A ka wanmyinê póó dmi, a ka nye, Lukwe? Yesu ka kélímí mbêmê dêépí kópu dyuu dpí chedê? Nmyenê, Kêle, dp:oo chedê ngê, ngmênê dêépí kópu dyuu mbêmê nmínê wopwe ngê, anye, Ala dpí kn:aadi.

4

Póól ngê Epílaham dyimê pywuu ngê u ngwo pyódu ngê

¹ Nmo Nju tpémi, nmî kn:ââ mu ngmídi, Epílaham. Yi Epílaham dyimê pywuu ngê nmye nínê pyépi.

²⁻³ Chóó Lémi ngê Epílaham ka wo vvu, Kópu mb:aa yíli nye d:uud:uu, dyââpe m:uu daa t:a, ye Epílaham ngê chóó u pi pídoó kmímí. Ngmênê Chóó Lémi u ngíma u pi chóó daapídoó kmímí, mu kópu u díy:ó puku yedê alanté a tóó, Epílaham Chóó Lémi ka dpímo a kélímí, pi mb:aa ngê u ngwo u kwo a pyodo. *

⁴ Dpodo pyu ngê u pywuu dpo ngee, u kada pini ngê u kwo daawa vyi, Ala a módó yeedeyeede nga yed:a kê. Chóó Lémi ngê módó yeedeyeede n:ii Epílaham ka y:ângo, doo u dpodo u pywuu.

⁵ Pini n:ii ngê a tpaépê, apu, Chóó Lémi u dêépí kópu dyuu u chááchââ ngê ní dêê wo, ngmênê Chóó Lémi ka aní kélímí, a dono u kuwó paa kéé tène, yi pini Chóó Lémi ngê wa ngee, u kélímí u l:éê díy:ó u dono wa ghêê té.

⁶ King Dépidi ngê vyílo yinté pini u kópu yi d:éê ngê, apê,

⁷⁻⁸ Pini n:ii u dono Chóó Lémi ngê u kuwó dpí kéé té,

méd:uuwodê ngí té,
myedaa nuw:onuw:ó too,

yi pini u gha mb:aamb:aa ngê dpí pyódu. *

⁹ A tídê mbwó yoo. Yi kópu daa yoo ngmídi yi kópu, daa yélini yi mo Chóó Lémi u l:ii yi too pee p:uu a t:a, ngmênê kn:aa yéli mye yi k:ii. Kópuni d:a d:éê, yi kópu nmye mênínê tpaépê, Epílaham Chóó Lémi ka dpímo kélímí, Chóó Lémi ngê ala módó yeedeyeede u ngwo u kwo y:ângo, kwo, Dyââpe m:uu daa t:a.

¹⁰ A tídê mbwó yoo, ala kópu dmyinê nuw:onuw:ó. Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê yi kópu Epílaham ka a vvu, lukwe, Chóó

Lémi u l:ii yi ngwo Epílaham u too pee p:uu doo a ya, ó dépwo a ya? A tídê mbwó yoo, yi ngwo dépwo a ya.

¹¹ Chóó Lémi ngê Epílaham u kélímí mwiyé módu, u nkwo u kwo vvu, kwo, Dyââpe m:uu daa t:a, yi kópu u l:éê díy:ó Chóó Lémi u l:ii Epílaham p:uu u nkwo kele. Dyââpe pwapí kn:ââ Epílaham ngê a chópu, ala ngwo yélini ye Chóó Lémi ngê a tpaépê, yipu, A ka kélímí u l:éê díy:ó, dyââpe nmyi p:uu daa t:a, komo tpile yi yéli yi too pee p:uu Chóó Lémi u l:ii daa t:a, ngmênê na a ka yi yéli yi kn:ââ mye Epílaham.

¹² Epílaham mye Nju tpémi yi kn:ââ, n:ii dé yi too pee p:uu Chóó Lémi u l:ii a t:a, ngmênê Nju tpémi yi vy:ó yoo ngma a kwo, yi yéli yi kn:ââ njini Epílaham, mu kópu u díy:ó Epílaham Chóó Lémi ka ntee dpímo a kélímí, yi yéli yinté u kwo mye kélímí té. Epílaham Chóó Lémi ka yinté mwiyé dpímo a kélímí, kuwó Chóó Lémi u l:ii too pee p:uu u ngwo kele.

Epílaham Chóó Lémi u ndéndê kópu dyuu ka u ngwo kélímí mbê wo

¹³ Chóó Lémi ngê ala ndéndê kópu Epílaham ka a vvu, kwo, Dyámê ghi yintómu, nyoo kní yi k:ii nmyi dyámê ghí ngê wa pyaa dmi. Daa dêépí kópu dyuu chááchââ u l:éê díy:ó Chóó Lémi ngê yi ndéndê kópu dyuu Epílaham ka a vvu, ngmênê Epílaham Chóó Lémi ka doo kélímí, yi kópu u l:éê díy:ó Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê u ngwo pyodo.

¹⁴ Yi dyámê ghi u l:éê díy:ó Epílaham wodoo dpodo, dêépí kópu yintómu wodoo chááchââ dé, ye Chóó Lémi ngê módó daapí yeede ngê, Epílaham u kélímí Chóó Lémi ka k:omo tpile ngê pí pyodo. Nmo my:oo ntee dé, kópuni Chóó Lémi ngê módó nmo wa a kê, doo u ntââ dpodo ngê daanmí pwila. *

¹⁵ U yi nmo adí kwo, Chóó Lémi u dêépí kópu dyuu d:ud:umbiy:e nmí châpu, ya mb:aa u ngwo u kwo nmí pwila, ngmênê wanmí dêê dmi, nmí kpadakpada anmo pyw:oo, mu kópu u díy:ó doo u ntââ pi ngê Chóó Lémi u dêépí kópu dyuu d:ud:umbiy:e d:uudpí châpu. Dêépí kópu dyuu wodaa kwo, ye pi ngê daapê vyi, Dono kópu ngmêchi d:uu. *

¹⁶ Chóó Lémi ngê nmí kélímí mbêmê u módó yeedeyeede nmo wa a kê, mu kópu u díy:ó u yi u ngwo a kwo, Epílaham u yoo yintómu kní ye ní y:oo, daa Nju tpémi yi mo, ngmênê kn:aa yéli mye yi k:ii, Epílaham u kélímí a ka ntóo, yi yéli yi kélímí mye yintoo. A tídê mbwó yoo, nmo yintómu Epílaham mu ngmídi nmí kn:ââ.

¹⁷ Chóó Lémi ngê nmo yintómu nmí kn:ââ ngê pyódu ngê. Yinté kópu puku yedê mye tóó, Chóó Lémi ngê Epílaham ka kwo, Yoo yíli

* 3:29: Lóma 10:12 * 4:2-3: Gen 15:6; Nkal 3:6; Njems 2:23

* 4:7-8: Psalm 32:1-2

* 4:14: Nkal 3:18

* 4:15:

yi kn:ââ ngê dí pyódu ngi. Epilaham Chóó Lémi ka dpodombiy:e doo kélímí, u gha vy:o apê, K:omo tpile a kpâm Sela k:ii nyi vy:ene knopwo, daa kêmakêma nye pwopwo mo, ngmênê Chóó Lémi ngê u ntââ ngê wa pyódu nyo, tp:ee u ngwo angmênnyi tpyé. Apê, Chóó Lémi ngê tpileni p:uu wa vyi, Yi tpile taa we, yed:oo yi tpile ndêndê ngê wa t:aa. *

¹⁸ K:omo tpile u kpâm Sela k:ii yi tp:ee daa tpyé ngópu, ngmênê yi kópu p:uu Chóó Lémi ka dpodombiy:e doo kélímí, yoo yilí yi kn:ââ ngê u ngwo pyodo. Puku yedê alanté mye tóó, kwo, Nyoo yilí ngê wa pyódu, mbóó p:uu pudu yilí ntee, yinté. *

¹⁹ K:omo tpile daa kêmakêma Epilaham ngê u m:ââ yono y:a ngê doo pyépi, u pâa myedé mtiti wo, u kpâm Sela doo u ntââ tp:ee daapí tpyó, ngmênê u kélímí tédê ngê daa pyodo. *

²⁰ Chóó Lémi ngê kópuni u kwo a vyu, yi kópu ka u kélímí tédê ngê daa pyodo, ngmênê u kélímí ndíí ngê u kwo mê pyodo, u l:êê díy:o Chóó Lémi modoo chaa kígha.

²¹ U nuw:o k:oo apê, Chóó Lémi u wêdêwêdê u ntââ, yi kópu daawa têda, ndêndê ngê wa d:uu.

²² Yi kélímí u l:êê díy:o Chóó Lémi ngê ala módó yeedeyeede u ngwo u kwo y:ângo, kwo, Dyâape m:uu daa ta. *

²³⁻²⁴ Yi kópu dyuu daa Epilaham u mo u l:êê díy:o d:êê ngópu, ngmênê nmí l:êê díy:o mye d:êê ngópu, yélini Chóó Lémi ka nmo kélímí té, pini n:ii ngê nmí Lémi Yesu a pyidu ngê. *

²⁵ Chóó Lémi ngê Yesu nmo a dy:ââ ngê, nmí dono kní yi l:êê díy:o pwene. Nmí yikí dmi u pwo ghay wo, pi mb:aa ngê u ngwo nmí pyaa dniye, wod:oo Chóó Lémi ngê Tp:oo mēdê pyidu ngê.

5

Yesu ngê Chóó Lémi ka u ngwo a kââdí nmo

¹ Nmí Lémi Yesu Kédisu ka nmo kélímí té, Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê u ngwo nmí pyaa dniye. Yi kópu u l:êê díy:o Chóó Lémi u k:ii numo p:uu dpínê d:uu té. *

² Yesu Kédisu ngê keke nmo yinê kpémí ngê, Chóó Lémi u yoo vy:o u ngwo nmí ghê dniye, Chóó Lémi nmo u ngwo wunê vyyuwo. Nmí gha dmi mb:aamb:aa ngê a tóó, mu kópu u díy:o nmí lama ka tóó, mu dini ghi ngê Chóó Lémi ntee pini ngê anmí pyaa dmi.

³ Kópu m:uu ala. K:omo tpile dono kópu nmo wadnyí pyodopyodo, ngmênê nmí gha dmi mb:aamb:aa ngê amyednyí ya, mu kópu u díy:o dono u vyími pyu ndíí ngê u ngwo anmí pyaa dmi. *

* 4:17: Gen 17:5 * 4:18: Gen 15:5 * 4:19: Gen 17:17
3:24 * 5:3: Njems 1:2-3 * 5:8: Njon 3:16; 1 Njon 4:10
3:6; Lóma 6:23

⁴ Yi dono anmo a vyími knomomé, ye Chóó Lémi ngê nmo wa vyi, Nmyo mb:aamb:aa dé. Yi kópu u l:êê díy:o nmí lama dpí yââ, nipi, Chóó Lémi ngê daawa mb:ii nmo.

⁵ Yi kópu nmí lama ka tóó, mu kópu u díy:o Chóó Lémi ngê chóó u Ghê Dmi nmo a dy:ââ ngê, nmí mênê yaa wo, u ngwo nmo a vyu, apê, Nmyi nuu ghi dmi a nódó a tóó.

⁶ Dini ghi n:ii ngê dono ngê nmeê a ya, doo u ntââ nmí chóochóó daap:oo ngee nmo. Chóó Lémi ngê wéni n:ii a ngmídi ngê, yi wéni ngê Yesu Kédisu nmo a dy:ââ ngê, nmí l:êê díy:o u ngwo pwene.

⁷ Dyámé pee u l:êê díy:o wanyi vyi, anye, U ntââ l:êê tédê waní pw:onu, ngmênê k:omo tpile myipe pi mb:aa, myedaanyi vyi, A pyipe u l:êê díy:o n:aa pwopwo.

⁸ Ngmênê dini ghi n:ii ngê daa yoo mb:aa ngê nmeê a kwo, Yesu Kédisu ngê yi kópu vyílo yi d:uu ngê, nmí l:êê díy:o pwene, ala kópu u ngwo nmo w:ee ngê, nmímo, Nmí nuu ghi dmi Chóó Lémi nódó ndêndê ngê a tóó. *

⁹ U pwopwo u l:êê díy:o, Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê nmí pyaa dniye. Yi kópu u l:êê díy:o nmí lama ka tóó, Yesu ngê nmí kpadakpada tédê ndêndê ngê wa dyé nmo. *

¹⁰ Chóó Lémi u k:ii noko nmeê diya, ngmênê chóó Tp:oo u pwopwo u l:êê díy:o, u kwo a kââdí nmo. Ndêndê ngê yinê wa ngee nmo, Yesu u ghê kamí nmí mênê adí ya, mu kópu u díy:o nmo Chóó Lémi u pyípe yoo. *

¹¹ Kópu m:uu a tóó, Chóó Lémi ngê nmí gha dmi mb:aamb:aa ngê a pyódu ngê, mu kópu u díy:o nmí Lémi Yesu Kédisu nmo a dy:ââ ngê, Chóó Lémi ka yinê a kââdí nmo.

Adam pini dê nmí Lémi Yesu Kédisu

¹² Pi ngmídi ngê dyámé mbêmê dono u kn:ââ a chópu, pwopwo u kn:ââ yinê mye chópu. Ala ngwo nmo yintómu pwopwo u yoo, mu kópu u díy:o dono nmo d:uud:uu ngê. *

¹³⁻¹⁴ Kn:ââ Adam u dye ghi ngê, nkoo Mósisi ngê Chóó Lémi u dêépí kópu dyuu mí d:êê ngê, yi ngwo dyámé mbêmê dono modoo ya. Doo u ntââ pwopwo u wépi daapí pwaa ngópu. Chóó Lémi ngê Adam ka kópuni a vyu, yi kópu Adam ngê daa nyongo, dono d:uu ngê, u kuwó dini ghi ngê yed:oo pwene. Chóó Lémi ngê yélini ye kópu daa vyu, mye pw:oo dniye. Yi dini ghi ngê Chóó Lémi ngê u dêépí kópu dyuu pi ka ghêlí daa vyu, yi kópu u l:êê díy:o Chóó Lémi ngê yi dono dêdpímo a kpââ.

* 4:22: Gen 15:6 * 4:23-24: Lóma 15:4 * 5:1: Lóma
* 5:9: Epeso 1:7 * 5:10: Kilosa 1:22 * 5:12: Gen

Adam ntee doo a ya, Yesu yinté myedoo a ya, mu kópu u díy:o pi ngmídi u wáá pi yilí yi p:uu kee wo. Adam mu ngmídi ngê knâpwo kalê nmoo, Yesu mu ngmídi nmí Mbwámê ngê mē pyodo. *

¹⁵ Ngmênê Adam pini dê Yesu yi dpodo dê u mo u mo dê. Chóó Lémi u módó yeedeeyeede daa Adam u dono ntee tpile. Komo tpile pi ngmídi ngê dono kn:ââ a chópu, pwopwo kn:ââ myedê chópu, ngmênê Yesu Kédisu mu ngmídi ngê ndíi kópu ngmê nmo yinê a ñuwo, Chóó Lémi u módó yeedeeyeede nmí yilí nmo a kpo.

¹⁶ Adam ngê dono mu ngmídi d:uu ngê, dono kn:ââ u ngwo a chópu, wod:oo Chóó Lémi ngê kpadakpada u yoo ngê pyódu nmoo. Ngmênê Yesu Kédisu u l:êê díy:o, komo tpile dono yilí nmí d:uu ngê, Chóó Lémi ngê u módó yeedeeyeede mbêmê yi dono yilí mē chedê ngê.

¹⁷ Komo tpile pi mu ngmídi u dono u l:êê díy:o pwopwo u pi ndíi ngê pyodo, doo u ntââ pi ngê u wépi daawa puwá, ngmênê nmí Lémi Yesu Kédisu ngê kópu ndíi ngmê d:uu ngê. Chóó Lémi ngê pini n:ii ka u módó yeedeeyeede wa y:oo, Yesu Kédisu u l:êê díy:o pi mb:aa ngê u kwo wa pyódu, yi pini ka ghê kamí wa y:oo, u pi ndíi ngê wamye pyódu.

¹⁸ Nmí kn:ââ ngê u dono mbêmê ntee knâpwo kalê nmoo, kpadakpada u yoo ngê u ngwo nmí pyaa dneiye, nmí Mbwámê ngê u kópu mb:aa mbêmê nmí tpyuu u maa yinté a yó, nmí ghê kamí u maa yinté myedê yó. *

¹⁹ Nmí kn:ââ ngê Chóó Lémi u dnye a vyâ, yoo dono ngê u ngwo pyódu nmoo. Nmí Mbwámê ngê Chóó Lémi u dnye mb:aamb:aa ngê a nyongo, yi kópu u l:êê díy:o Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê u ngwo anmí pyaa dmi.

²⁰ Chóó Lémi ngê u dêêpi kópu dyuu nmo a kpo, mu kópu u díy:o apê, Yi lama paa yaa we, Ala nmo dono dé. Pini n:ii ngê ala kópu wa vyí, A dono ndíi, ala kópu amye vyí, Chóó Lémi u módó yeedeeyeede a ka mye ndíi, a dono u kuwó myaa kéé té.

²¹ Dono ngê ntee dpímo mbêpê kigha nmo, u l:êê díy:o pwopwo nmí vy:o a tóó, Chóó Lémi u módó yeedeeyeede ngê ala ngwo yinté mye mbêpê kigha nmo. Nmí Lémi Yesu Kédisu ngê Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê yinê pyódu nmoo, ghê kamí nmo amyedê kê, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu. *

6

Yesu u k:ii nipi pwopwo

¹ A ka anmyinê póó dmi, a ka nye, Lukwe, dono yilí anmí d:uud:uu. Chóó Lémi u módó yeedeeyeede ndíi ngê u ngwo nmo paa pyaa we?

² Nmyenê, Kêle, yinté daa tóó. Nuw:o dono ka nmí pw:oo dneiye, doo u ntââ mēdaadí mbêpê kigha nmo.

³ Ala kópu nmyi lama a yaa we, Dini ghi n:ii ngê Yesu Kédisu u pi ngê mbwaa paa a kmênê nmoo, u pwopwo ka u ngwo a kâadí nmoo.

⁴ Yi ngwo Yesu u k:ii nipi nmí pw:oo dneiye, u k:ii mye kmênê nmoo. Nmí Mí ngê u wêdêwêdê mbêmê Yesu Kédisu ntee a pyidu ngê, ghê kamí yinté nmo amyedê kê. Nuw:o kamí ngê dye ghi yintómu choo mbêpê kigha nmo. *

⁵ Yesu u k:ii nmo kâadí ngê, ntee pwene, yinté my:oo pw:oo dneiye. Daawa kéé nmo, ntee a pii wo, yinté amyino pii dmi.

⁶ Pini n:ii Yesu u yoo vy:o dpí ghê, yi pini ngê ala kópu dpí vyí, dpo, Na a ka a nuw:o mbwee Yesu u kídosi riedê mye t:ee ngópu, yi: mye pwene, Chóó Lémi ngê u yi a kwo, Yi nuw:o dono pw:oo dneiye, nuw:o dono ngê mēdaadí mbêpê kigha dé. *

⁷ Dini ghi n:ii ngê pi dpí pw:onu, u dono yilí dyámê mbêmê dpo kuwo.

⁸ Yesu u k:ii nmí pw:oo dneiye, yi kópu u l:êê díy:o u k:ii anmí ya.

⁹ Nmí lama ka tóó, Yesu ka a pii wo, mēdaawa pw:onu. Pwopwo wa dpí, mēdaawa ñuw:o. *

¹⁰ Yesu ng:êentómu pwene, dono mēdaamowa a pyw:oo. Chóó Lémi k:ii nipi a tóó mo, chedê ngê daawa pyódu. *

¹¹ Alanté dmyinê nuw:o, dono ka nmí pw:oo dneiye, mēdaadí mbêpê kigha nmo, Yesu Kédisu u k:ii nmo kâadí ngê, Chóó Lémi ngê wunê mbêpê kigha nmo. *

¹² Ala dini ghi ngê nuw:o dono ngê kímê mbêpê kigha nmyo, nmyi chóó nmyi nuw:o dono dpí kéé tóó.

¹³ Nmyi nuw:o dmi nuw:o dono p:uu kímê kwo, nmyi yi dmi dono u maa p:uu nangmê kââ, nmyi kêê dmi dono p:uu nangmê yé, ngmênê nmyi chóóchóó ndêndê ngê Chóó Lémi ka dpí y:ee tóó, kópu mb:aa u ngwo dmyinê d:uud:uu dé, mu kópu u díy:o pwopwo vy:o yinê a y:ee nmyoo, ghê kamí nmye yinê myedê kpo.

¹⁴ Ala kópu ndê kópu. Dono ngê daadí mbêpê kigha nmyo, mu kópu u díy:o daa dêêpi kópu dyuu ngê a wêdêwêdê kigha nmyo, ngmênê Chóó Lémi ngê u módó yeedeeyeede mbêmê yinê a wêdêwêdê kigha nmyo.

Dpodo pyu yoo yi danêmbum

¹⁵ A ka anmyinê póó dmi, a ka nye, Lukwe, dono ngmanmí d:uu, mu kópu u díy:o daa dêêpi kópu dyuu p:uu nmí nuw:o dmi a

* 5:13-14: 1 Kódin 15:21-22 * 5:18: 1 Kódin 15:22 * 5:21: Lóma 6:23 * 6:4: Kilosa 2:12 * 6:6: Nkal 5:24

* 6:9: Tpyuu 1:18 * 6:10: 1 Pita 3:18 * 6:11: 1 Pita 2:24

wee, ngmênê Chóó Lémi u módó yeedeyeede p:uu nmí nuw:o dmi a wee, nmí dono yilí yintómu u kuwó wa kéé té, mēdaawa a ngí té? Nmyenê, Apuu! Yinté daa tóó. *

¹⁶ Ala kópu ndéndê ngé nmyi lama ka tóó, pini n:ii p:uu nmye dpodo té, yi pini ngé yinê adí dpodo kîgha nmyo. Dono p:uu anmyi dpodo, ye pwopwo anmyinê pyw:ee ngmê. Chóó Lémi p:uu anmyi dpodo, u dnye ka mb:aamb:aa ngé anmyi ng:aa, ye pi mb:aa ngé u ngwo anmyi pyaa dmi. *

¹⁷ Chóó Lémi kwunokwuno koo, mu kópu u díy:o k:omo tpile dono p:uu wunê mwiyé nmyee a dpodo, ngmênê dono p:uu dpodo nmyinê kuwo ngópu, Yesu u kópu n:ii nmyi ny:ee tumo, yi kópu dyuu d:ud:umbiy:e nmye cháâcháâ ngmê.

¹⁸ Nyââ, Yesu ngé dono kwulo a pwaa nmyoo, dpodo mb:aa p:uu dpodo kalé nmyoo. *

¹⁹ (Dyimê pywuu nmye yed:a kê, mu kópu u díy:o Chóó Lémi p:uu kópu dé yi wopwe nmye dpodo ndíí, módó daanmyinê w:ee t:oo.) Wunê dono u dpodo pyu ngé nmyi pyaa dniye, p:uu nmyee a dpodo, até dono kópu yilí nmyee a d:uud:uu, kópu dpíp:engmê kuwa kalé ngópu. Ala ngwo pi mb:aa u dpodo pyu ngé pyaa dmyeno, u nuu u kópu yidmyinê d:uud:uu dé, ntee a tóó, yinté yinê a pyépi nmyo.

²⁰ Dini ghi n:ii ngé dono u dpodo pyu ngé nmyee a ya, mb:aamb:aa p:uu dēnmyee a mbêpê.

²¹ Dono u yi woo n:ii nmyi ntówo tumo, yi yini kîgha ló dé, pwopwo u tpile dé. Yi kópu yilí ala ngwo nmyinê nmye mywene-mywene u kópu dé. *

²² Yesu ngé dono kwulo a pwaa nmyoo, Chóó Lémi u dpodo pyu ngé pyódu nmyoo, Chóó Lémi ntee pini ngé mye pyépi nmyo, ghê kamí u ngwo anmyinê pyw:ee ngmê, ghéni n:ii chedé ngé daawa pyódu.

²³ Pini n:ii dono p:uu a dpodo, pwopwo u ngwo wunê kmênêkmênê, ngmênê Chóó Lémi ngé nmí Lémi Yesu Kédisu u kii nipi wunê kââdikââdi nmo, u módó yeedeyeede mbêmê ghê kamí nmo wunê kuwo ngé, ghéni n:ii chedé ngé daawa pyódu. *

7

Yéyéé u dyimê pywuu

¹ A tidê mbwó yoo, ala kópu u wopwe ngé daanmyi dē dmi, mu kópu u díy:o dēépí kópu dyuu nmyi lama a kwo.

²⁻³ Dyimê pywuu nmye ngmêninê kuwo. Dēépí kópu dyuu ngé pi cha dpo kââdí dé, u dí pwopwo anyi wunê tóó. Yepe ngé u

moo wa a kuwo, kn:aa pini ka amí lê, ye daa yéyééé u kópu ayi d:uu, ngmênê mää ti u kópu ayi d:uu. Ngmênê u moo mwiyé dpí pw:oo knomomê, ye yéyééé u dēépí kópu yi pyópu p:uu u ngwo dpo pywáíí, módó pyââ ngé moo pyódu, u ntââ amê yéé, mēdaa mää ti u kópu yu d:uu.

⁴ A tidê mbwó yoo, nmyo mye ntee dé. Mósisi u dēépí kópu dyuu ka nmyi pw:oo dniye, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu u k:ii nipi nmyi pw:oo dniye. Yi kópu u l:éé díy:o Mósisi u dēépí kópu dyuu ngé daamodí mbêpê kîgha nmyo. Yesu Kédisu dini ghi n:ii ngé a pii wo, u yoo ngé u ngwo pyódu nmo, mu kópu u díy:o u yi u ngwo doo kwo, Kópu mb:aa yilí dny:oo d:uud:uu dé, M:aa u pi ndíí ngé paa pyaa we. *

⁵ Dini ghi n:ii ngé nuw:o mbwee p:uu nmea a mbêpê, dēépí kópu dyuu ngé kwódu yé u kópu nmí nuwo yinê kalé too. K:omo tpile pwopwo u kópu dé, ngmênê u yi nmo doo kwo, Yi kópu nmí d:uu té. *

⁶ Ngmênê ala ngwo dēépí kópu dyuu nmí p:uu da pywáíí, mu kópu u díy:o tpileni ngé doo tpyé nmo, yi tpile ka nmí pw:oo dniye. Mósisi ngé wunê kópu dyuu n:ii a d:éé ngé, daa yi kópu dyuu ngé a mbêpê kîgha nmo, ngmênê kópu kamí, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngé yinê a mbêpê kîgha nmo. *

Nuw:o dono pini dē dēépí kópu dyuu

⁷ A ka wanmyinê póó dmi, a ka nye, Lukwe, dēépí kópu dyuu lónté tpile, dono? Nmyenê, Kéle, ngmênê dēépí kópu dyuu ngé dono a ka yinê a kēma ngé. Dēépí kópu dyuu ngé wodaa vyy, Kn:aa pini u tpile u yi nga kîngmê kwo, ye yi kópu a lama daapê tóó. *

⁸ Dēépí kópu dyuu mbêmê nuw:o dono ngé dóó noo, u ngwo noo nuw:o dono, kn:aa pini u tpile dé yi yi dmi a nga u ngwo dpimo kwo. Dēépí kópu dyuu wodaa kwo, ye nuw:o dono paa dípi.

⁹ Dēépí kópu dyuu a lama ghêlí daa yaa wo, a ghê doo ya, ngmênê dini ghi n:ii ngé dēépí kópu dyuu ní nyongo, nuw:o dono a gha vy:o wédéwédé ngé pyodo, u ngwo ní pwene. *

¹⁰⁻¹¹ K:omo tpile Chóó Lémi ngé u yi doo kwo, Dēépí kópu dyuu ngé ghê ye mé y:ee ngé, ngmênê pwopwo u ngwo né pyw:àngo, mu kópu u díy:o dēépí kópu dyuu mbêmê nuw:o dono ngé dóó noo, u ngwo vya noo.

¹² A tidê mbwó yoo, dyimê pywuu nmye ngmêninê kuwo. Pi ngé tuu angma a ngí, pi u ngwo angmê vy:a, ye daanmí vyí, Tuu dono. Kéle, tuu dpodo u tpile, nuw:o u ménê daa tóó. Tpile mb:aa. Pini n:ii ngé u mbwó dpí vy:a, yi pini dono. K:omo tpile

* 6:15: Lóma 6:1 * 6:16: Njon 8:34 * 6:18: Njon 8:36

6:2,11; Nkal 2:19 * 7:5: Lóma 6:21 * 7:6: Lóma 8:2; 6:4

1:8

* 6:21: Lóma 7:5 * 6:23: Lóma 5:12,15 * 7:4: Lóma

* 7:7: Ex 20:17 * 7:9: Njems 1:15 * 7:12: 1 Tim

Chóó Lémi u dêêpí kópu dyuu mb:aamb:aa, ngmênê nuw:o dono ngê a ngí too, u ngwo vya noo. *

¹³ A ka wanmyinê póo dmi, a ka nye, Lukwe, Chóó Lémi u dêêpí kópu dyuu mb:aa ngê vya nyoo? Nmyenê, Kêle, ngmênê nuw:o dono ngê p:ee vya noo. Nuw:o dono ngê yi dêêpí kópu dyuu mb:aa ngma a ngêêdí, tuu ntee tpile ngê pyódu ngê, u ngwo vya noo, u ngwo nê w:ee ngê, nê, Nuw:o dono u mênê mb:aamb:aa daa tóo mo daa tóo.

Pi u tpiipi

¹⁴ Nmí lama ka tóo, Chóó Lémi ngê dêêpí kópu dyuu nmo yinê a kpo, ngmênê a chóó a wêdêwêdê mbêmê yi dêêpí kópu dyuu u cháachâa ngê n:aa dípedípe yédi, mu kópu u díy:o nê dono p:uu dpodo pyu, yinê a mbêpê kígha noo.

¹⁵ Kópuni n:aa d:uud:uu too, dêninê wopwe too, mu kópu u díy:o, u ya a nga a kwo, kópu mb:aa yiní d:uud:uu dé, ngmênê dinê d:uud:uu too. Kópuni a ka dono dé, vyílo yi kópu yiní d:uud:uu too.

¹⁶ Tpéé kópu tpaépê ngê nê w:ee ngê, nê, Dêêpí kópu dyuu a ka yi mb:aamb:aa.

¹⁷ Yi kópu u l:êê díy:o nê kuu, dono kópu a chóó diní d:uud:uu too, ngmênê nuw:o dono n:ii a gha vy:o a tóo, yinê wunê tpyuu noo.

¹⁸ A lama ka tóo, a chóó a mênê kópu mb:aa daangma a tóo. K:omo tpile u ya a nga a kwo yédi, Kópu mb:aa ní d:uud:uu dé, ngmênê n:aa dípedípe yédi, diní d:uud:uu too, a yi dé dnyinté ghiye a m:ii mo, a kêê dé dono p:uu a dpodo mo.

¹⁹ Kópu mb:aa n:ii u ya a nga a kwo yédi, Ní d:uu, yi kópu d:uuw:ee d:uu. Kópu dono n:ii u ya a nga daa kwo yédi, Ní d:uu, yi kópu vyílo yiní d:uud:uu ngê.

²⁰ Yi kópu u l:êê díy:o na a ka a nuw:o daa a tpiipi, ngmênê nuw:o dono n:ii a mênê a tóo, yinê wunê tpyuu noo.

²¹ A tídê mbwó yoo, alanté a tóo. Dini ghi n:ii ngê u ya a nga adí kwo, Kópu mb:aa ngmêní d:uu, ngmênê nuw:o dono a nkígh:ê a ya yédi.

²²⁻²³ Chóó Lémi u dêêpí kópu dyuu a nuu u kópu dyuu, ngmênê kn:aa lémi ghi a mênê ngma a dpodo yédi, a nuw:o p:uu a d:uu yédi, dono p:uu dpodo pyu ngê yinê a pyépi noo. *

²⁴⁻²⁵ A nuw:o mu ngmídi ngê Chóó Lémi u dêêpí kópu dyuu yinê a cháachâa ngê, ngmênê a chóó a wêdêwêdê ngê doo u ntâa kópu mb:aa daaní d:uu, a yi dé dnyinté ghiye a mo, a kêê dé dono p:uu a dpodo mo. Nuw:o dono ngê dono u maa p:uu wunê tpyuu noo, máadíni u dí pwoowo. Yi kópu ngê a gha dé

dyênê, a p:uu nanê wa a pywáíí? Mw:ââkó Chóó Lémi, nmí Lémi Yesu Kédisu ngê yinê wa a pywáíí. *

8

Chóó Lémi u Ghê Dmi u pono vyápê

¹ Yélini Yesu Kédisu u kii a kâádí dniye, yi yéli Chóó Lémi ngê daawa kpada.

² U Ghê Dmi u wêdêwêdê mbêmê Yesu ka yinê a kâádí nmo, ghê kamí nmo yinê myedê kpo, pwoowo pini dê dono ye yinê nye w:êê nmo.

³ Mósisi u dêêpí kópu dyuu dêê wo, mb:aamb:aa ngê daa pyódu nmo, mu kópu u díy:o dp:oo nuw:o pyu mb:aa dé. Chóó Lémi ngê chóó tp:oo nmo a dy:ââ ngê, nmo ntee pini ngê pyodo. Nmí l:êê díy:o nmí dono nêdê kele, Chóó Lémi ngê dono u ngwo ndyíko ngê.

⁴ Yi kópu u l:êê díy:o Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê u ntâa ngê wunê pyépi nmo, kópuni Chóó Lémi ngê u yi a kwo, yi kópu yinmo d:uud:uu too. Daa nmí chóó nmí wêdêwêdê mbêmê nmo m:ii té, ngmênê Chóó Lémi u Ghê Dmi mbêmê nmo m:ii té, u dêêpí kópu dyuu u ngwo nmo cháachâa too. *

⁵ Yélini Chóó Lémi u Ghê Dmi u pono a vyápê té, Chóó Lémi u nuu u kópu ye d:uud:uu t:oo, ngmênê yélini yi chóó yi nuw:o mbwee u pono a vyápê té, daa Chóó Lémi u nuu u kópu ye d:uud:uu t:oo.

⁶ Yélini yi chóó yi nuw:o u pono a vyápê té, ghê kamí yi mênê daa tóo, myedaawa a pyw:ee ngmê. Yélini Chóó Lémi u Ghê Dmi u pono a vyápê té, ghê kamí wunê da pyw:ee ngmê, Chóó Lémi u kii noko mb:aamb:aa ngê a pyede. *

⁷ Pini n:ii chóó u nuw:o u pono a vyápê yédi, yi pini Chóó Lémi p:uu a d:uu yédi, u dêêpí kópu dyuu daa cháachâa ngê, mu kópu u díy:o yi pini dpí dípi.

⁸ Doo u ntâa yi pini ngê Chóó Lémi u nuu u kópu daangmêwa d:uu.

⁹ A tídê mbwó yoo, ngmênê dp:ee yinté yéli. Mumdoó Chóó Lémi u Ghê Dmi ndéndê ngê nmyi mênê a tóo, ye u pono nmye vyápê nyédi, nmyi chóó nmyi nuw:o mbwee u pono dp:ee vyápê nyédi. N:ii u mênê Yesu Kédisu u Ghê Dmi daa tóo, yi pini doo u yoo vy:o pini ngmê. *

¹⁰⁻¹¹ K:omo tpile dono ngê ntâa nmyoo, doo u ntâa nmyi chóó kópu mb:aa u ngwo daangmanmyi d:uu ngmê, ngmênê Yesu Kédisu nmyi gha vy:o a tóo, u Ghê Dmi ngê mêtê pyidu nmyoo, a wêdêwêdê kígha nmyoo, mu kópu u díy:o Yesu ngê Chóó Lémi ka a kâádí nmyoo. Chóó Lémi ngê Yesu

* 7:22-23: Nkal 5:17; Njems 4:1; 1 Pita 2:11

* 7:24-25: 1 Kódin 15:57

* 8:4: Nkal 5:16,25

* 8:6: Lóma 6:21; Nkal

Kédisu a pyidu ngê. U Ghê Dmi vyílo nmyi ménê ye tóó, yinê a wêdêwêdê kígħa nmyoo.

¹² A tídê mbwó yoo, nmyi nuw:o mbwee u wépi dmyinê pwapí dé.

¹³ Nmyi nuw:o mbwee u pono anmyi vyápê, ye wanmyi pw:oo dmi. Chóó Lémi u Ghê Dmi ka anmyi ng:aa, nmyi nuw:o mbwee u kópu dono u ngwo anmyi kée t:oo, ye ghê kamí wanmyinê pyw:ee ngmê. *

¹⁴ Yélini Chóó Lémi u Ghê Dmi u pono a vyápê té, yi yélini Chóó Lémi tp:oo módó tp:oo maa yoo.

¹⁵ Wunê daa dnyinté nmyimo a nkíngê. Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê yinté nkíngê tédê daawa diyédiyê kalê nmyo. Kêle. Chóó Lémi tp:oo módó tp:oo maa ngê yinê pyódu nmyoo, Chóó Lémi ka u ngwo nmo tpaépê ngê, kwonmímō, M:aa. *

¹⁶ A tídê mbwó yoo, nmí lama ka tóó, nmo Chóó Lémi tp:oo módó tp:oo maa yoo. U Ghê Dmi k:ii nmí ghê dmi kní y:oo yi kópu a tpaépê ngópu. *

¹⁷ Yesu u tídê mbwó ngê nmí pyaa dniye, pi kní y:oo Yesu Kédisu u l:êê díy:o dono nmo wa d:uu knomomê, yi dono u mgíní anmo vyímí knomomê, ye Yesu u k:ii mb:aamb:aa ngê wanmín:aa ya, Chóó Lémi ngê u módó yeedeeyeede nmo wa a kê. *

Mu dini ghi ngê Chóó Lémi ngê kópuni wa d:uu

¹⁸ Ala dini ghi ngê dononi u mgíní nmo vyímí, yi mgíní vyímí daa ndíí. Ala ndíí kópu, mu dini ghi ngê Chóó Lémi ngê ngmênê ntee pini ngê amí pyódu nmo. *

¹⁹⁻²² K:omo tpile Chóó Lémi ngê tpile yintómu mb:aamb:aa ngê a l:ámo ngê, ngmênê nmí kn:áa u dono u díy:o tpile yilí yintómu a dyênê dniye, ala ngwo a l:êê nyédi, a wélíli mgíní vyímí nyédi, a pwopwo nyédi, myoo mg:eme dmi. Ngmênê mu dini ghi ngê Chóó Lémi ngê yi dono wa chedê, tpile yilí yintómu kamí ngê amí pyódu té, tp:oo módó tp:oo maa kní yi k:ii noko mb:aamb:aa ngê adnyin:aa ya. Mbwili ntee a mgíní vyímí yédi, tpile yintómu yinté a mgíní vyímí té, u yi y:e a kwo, Wéni n:ii ngê Chóó Lémi tp:oo módó tp:oo maa yoo anmí m:uu té, yi wéni lílímíli ngê dyimê we, Chóó Lémi ngê tpile yilí yintómu kamí ngê u ngwo paa pyódu téné. *

²³ Chóó Lémi ngê u Ghê Dmi nmo a kpo, ngmênê u módó yeedeeyeede nmo doongê chedê ngê. Yi kópu u l:êê díy:o nmí gha vy:oo nmo mgíní vyímí té, u dí, Chóó Lémi ngê u dpodo amí chedê, nmí chóochóó nmí

paa dmi kamí ngê amê pyódu té, tp:oo módó tp:oo maa ngê anmín:aa ya. *

²⁴ Nmí lama ka tóó, Chóó Lémi ngê yi dpodo wa chedê, ngmênê yi kópu dp:oo ngê módu. Yi kópu w:oo módu, Chóó Lémi ka daapono nuw:o té.

²⁵ K:omo tpile yi kópu dp:oo ngê módu, ngmênê yi kópu nmo t:áat:áa, nmínê vyímí.

²⁶ Nmí lama daa tóó, Chóó Lémi ka lónté anmí ngépê, ngmênê Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê yinê a ngéépi nmoo. Kópu ndíí n:ii nmí ménê a tóó, u tpaépê ngê doo u ntáa, ngmênê Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê Chóó Lémi ka yinê dpí vyi, nmí l:êê díy:o a ngépê yédi.

²⁷ Chóó Lémi nmí gha vy:oo wunê vvyuwo, u Ghê Dmi kópuni p:uu a nuw:o, yi kópu u lama nye tóó. Kópuni Chóó Lémi ngê u yi a kwo yédi, a yoo ye ní y:oo, u Ghê Dmi ngê yi kópu nmí l:êê díy:o u kwo a dmyinê ngê.

²⁸ Ala kópu nmí lama a tóó, Chóó Lémi u nuu ghi n:ii dé yi nódó adí ya, yi yélini y:e kópu yilí n:ii wa pyaa dmi, yi yélini yi mb:aamb:aa u l:êê díy:o y:e wa pyaa dmi, mu kópu u díy:o Chóó Lémi ngê ló dini a ngmídi too, yi nuu ghi dmi nódó a tóó. *

²⁹ Chóó Lémi ngê yi yélini ló dini a ngmídi ngê, apê, A tp:ee ntee yélini ngê waní pyódu té, a tp:ee u tídê mbwó yilí ngê u ngwo paa pyaa we.

³⁰ Yélini Chóó Lémi ngê wunê a ngmídi ngê, nmo yi yélini, ala ngwo nmodê, A pwiyé dmyeno, a yoo vy:oo anyi ghê dmyeno, mu kópu u díy:o nmyi dono a kuwó kídí kée té. Chóó Lémi ntee a tóó, yinté pini ngê a pyépi nmo.

Doo u ntáa kópu ngmê ngê Yesu nódó nmí nuu ghi dmi daawa a ngí

³¹ Chóó Lémi ngê yinê a ngmídi nmoo, chóó u kwo a káadí nmoo, doo u ntáa pi ngê mēdaawa chámê nmo.

³² Chóó Lémi daa kede wo, daa vvyu, A chóó a tp:ee angénté aní y:oo, ngmênê nmo yintómu nmí kpêê ngê yó. Chóó tp:oo nmo a kp, tpile yilí u ntáa mbêmê nmo amyeedê kê.

³³ Nmo Chóó Lémi u ngmídi ngmê u yoo, pi mb:aa ngê chóó pyódu nmoo.

³⁴ Yi kópu u l:êê díy:o doo u ntáa pi ngê daawa ndyíko nmo. Yesu Kédisu ngê daawa ndyíko nmo, mu kópu u díy:o nmí l:êê díy:o vyílo yi pwene, myombó mēdê pii wo, Chóó Lémi u nkígh:ê a tóó, nmí l:êê díy:o u kwo a ngépê yédi. *

³⁵ Yesu Kédisu nódó nmí nuu ghi dmi kópu ngmê ngê daawa a ngí. K:omo tpile nmo dómudómu té, ó ndapí nmí ngópu daadí ya, ó pi kní y:oo dono kópu nmo wa d:uu t:oo,

* 8:13: Nkal 6:8 * 8:15: 2 Tim 1:7; Nkal 4:5-6 * 8:16: 2 Kódin 1:22 * 8:17: Nkal 4:7; Tpyuu 21:7 * 8:18: 2 Kódin 4:17 * 8:19-22: Gen 3:17-19; 2 Pita 3:13; Tpyuu 21:1-5 * 8:23: 2 Kódin 5:2-4 * 8:28: Epeso 1:11 * 8:34: 1 Njon 2:1; Hipílu 7:25 * 8:35: 2 Kódin 4:8-11; Psalm 44:22

amy:oo pw:oo dmi, ngmênê yi kópu kní y:oo Yesu Kédisu nódo nmí nuu ghi dmi daawa a ngí ngmê. *

³⁶ Chóó Lémi u komo kapí pyu ngmê ngê yi dono kní yi l:êê díy:o ala kópu a d:êê ngê, apê,

Nmí Lémi u l:êê díy:o pi kní y:oo nmí vyeé tédê wo dpí chedé ngmê.

Sipi vyeé yinê ye ntee daa ndíi kópu, yinté límlílmí ngê dpí vya nmo.

³⁷⁻³⁹ Yi kópu kní y:oo Yesu nódo doo u ntáá nmí nuu ghi dmi daawa a ngí ngmê, ngmênê yi vyími ngê Yesu u wêdêwêdê ngê a wêdêwêdê kígha nmo. Nyáá, a lama ka tóó, kópu ngmê ngê nódo nmí nuu ghi dmi doo u ntáá daawa a ngí. Pwopwo wa dípl, dyámê u tpilé yílí yintómu wamye déê dmi, enjel yoo kada pini yoo amye déê dmi, awêde u kópu dé wa déê dmi, máá u kópu dé amye déê dmi, dyámê u wêdêwêdê yintómu amye dípl. Yi kópu yintómu kní y:oo Chóó Lémi nódo nmí nuu ghi dmi daawa a ngí ngmê, mu kópu u díy:o nmí Lémi Yesu Kédisu nmí Mbwámê ngê pyodo.

9

Nju tpémi yi danêmbum

¹⁻³ A yoo Nju tpémi yi l:êê díy:o a nuw:o d:ud:umbiy:e dono ngê dé pyódu. Lukwe díy:o Yesu Kédisu kí mb:ii ngópu? Yesu ngê u nkwo wa mb:ii té. U ya a nga a kwo, Yesu ka nê tpélimbiy:e té, yi Mbwámê ngê u ngwo paa pyaa we. K:omo tpilé Chóó Lémi ngê wa mb:ii né, a d:aa wa a káádí ngmê, yi kópu a ka mye u ntáá. Ndê kópu yidê vyi, díni komodanê. Yesu Kédisu ngê dí kp:aa, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê myidi kp:aa.

⁴ Nju tpémi Chóó Lémi u ngmídi ngmê u yoo, yepê, Nmye mb:aamb:aa ngê wana a vyuwo, pi nmyi vy:oo ngmanê ngmídi, nmyi Mbwámê ngê waní pyódu. Chóóchóó ye a kêma ngê, chóó u kwo myedé káádí too, u déêpi kópu dyuu ye mye y:àngo, u kwo ngêpê u kakêmé chóó ye mye chámê ngê.

⁵ Yi kn:áá yoo yi pi dmi ndíi, Epílaham ngmê, tp:oo Yisak myomo, u kee Njakóp pyolo. Nju tpémi yi vy:oo Chóó Lémi ngê nmí Mbwámê ngma a ngmídi ngê, Yesu Kédisu, pini n:ii mye nmí Yápwo njini, nmo yintómu yinê a y:enê nmo. U pi ndíi ngê pyépi koo, u chaa kígha chedé ngê daawa pyódu. Ndê kópu yila. *

⁶ Chóó Lémi ngê Epílaham ka kwo, Nyoo yílí ngê wa pyódu, yi yéli waní ngee. Lukwe díy:o Nju tpémi yílí y:oo nmí Mbwámê mb:ii ngópu? Lukwe, kópuni Chóó Lémi ngê a vyi, yi kópu daa ntiye ngê? Kêle, u kópu ndéndê ngê a ntiye ngê, ngmênê daa Nju

tpémi yintómu yi ngee too, mu kópu u díy:o daa Nju tpémi yintómu Chóó Lémi u ngmídi ngmê u yoo.

⁷ Myenté, Epílaham u yoo vy:oo woni kní doo u yoo njini, mu kópu u díy:o Chóó Lémi ngê Epílaham ka kwo, Nyoo njini, daa Yisímél u yoo, ngmênê Yisak u yoo. *

⁸⁻⁹ K:omo tpilé Sela daa tpete u ntáá, ngmênê Chóó Lémi ngê Epílaham ka kwo, M:áá daanimo kéli, u ngwo amênê diyé, yed:oo Sela tp:oo máá wa t:aa. Yi kópu u nt:u kópu alanté, pi cha ntee dpí tpamê kní, tpémíni dpí tpyé t:oo, yi tpémi yoo daa Chóó Lémi tp:oo yoo, ngmênê tpémíni Chóó Lémi u kópu u l:êê díy:o dpí t:aa, yini ndéndê ngê tp:oo. *

¹⁰ Epílaham tp:oo dé y:e kópuni pyodo, yi kópu Yisak tp:oo dé y:e mye pyodo, tpémíni mwiyé ta, Chóó Lémi ngê mb:ii ngê, kuwóni yedé ngmídi ngê.

¹¹⁻¹² Dini ghi n:ii ngê yi pye Lípeka u mênê nipi dpímo a kwo, Chóó Lémi ngê yi pyópu ka kwo, N:ii kada wa t:aa, yini ngê u mbwó u dnye wadí nyém. Ghéli daa taa knopwo, kópu mb:aa p:uu kêê daa yé ngópu, kópu dono p:uu kêê myedaa yé ngópu, Chóó Lémi ngê Njakóp u ngwo a ngmídi ngê, ngmênê Yísó mb:ii ngê. Wéni n:ii ngê taa knopwo, Yísó mwiyé ta, Njakóp u kuwó doo a kwo. Dini ghi n:ii ngê kaa knopwo, Njakóp ngê Chóó Lémi u kópu ntiye ngê, Yísó u d:aa a káádí ngê, pi kaa ngê mé pyodo. Daa yi pini mbwémi yi l:êê ghi dmi mbêmê Chóó Lémi ngê chámê doo, ngmênê chóó u nuw:o ngê Njakóp a ngmídi ngê, Yísó mb:ii ngê. *

¹³ Pi ngmê ngê Chóó Lémi u kópu dyuu puku yedé a d:êê ngê, apê, Njakóp u yoo a nuu u yoo, Yísó u yoo daa a nuu u yoo. *

¹⁴ A ka anmyinê póó dmi, a ka nye, Lukwe díy:o Chóó Lémi ngê Njakóp a ngmídi ngê, Yísó mb:ii ngê? A ka nye, Yinté daa tóó. A tídê mbwó yoo, Yi kópu dmyongê w:ee ngópu.

¹⁵ Chóó Lémi ngê Mosisi ka kwo, Pi yintómu kpadakpada u yoo, yi dono kní yi l:êê díy:o, ngmênê n:ii a ka wa ch:anê, yi pini u dono a kuwó waní kée té, yed:oo yi pini mēdaaní kpada. *

¹⁶ K:omo tpilé pi ngê u yi adí kwo, Chóó Lémi u yoo vy:oo ní ghê, kópu mb:aa yílí u l:êê díy:o adí d:uud:uu, ngmênê doo u ntáá Chóó Lémi u ngmídi ngmê u pi ngê chóó daawa pyódu, ngmênê pini n:ii Chóó Lémi ka wa ch:anê, Chóó Lémi ngê yi pini chóó wa a ngmídi, yi pini u dono yílí u kuwó wa kée té. *

¹⁷ Chóó Lémi ngê Yichip tpémi yi king Péló ka kwo, Mbii tédê p:aa vya nyoo, ngmênê

* 9:5: Mát 1:1-2; Njon 1:1 * 9:7: Gen 21:12 * 9:8-9: Gen 18:14 * 9:11-12: Gen 25:21,23 * 9:13: Mal 1:2-3

* 9:15: Ex 33:19 * 9:16: Epeso 2:8

dîpî vya nyoo, mu kópu u díy:o pi knî y:oo a wêdêwêdê ndîi m:uu paa m:uu y:e. Kwo, K:omo tpile a yoo daanyi kwolo, ngmênê dini ghi nîi ngê anî kpada ngi, u ngwo wanyi kalé té, dyámê mbêmê tpémi y:oo a pi u ngwo wa ny:ee ngmê. *

¹⁸ A tídê mbwó yoo, pini n:ii Chóó Lémi ka wa ch:anê, yi pini Chóó Lémi ngê wa ngee. Pini n:ii Chóó Lémi ka wa díy:a, Chóó Lémi ngê yi pini ngópungópu pyu ngê wa pyódu. Yi pini Chóó Lémi ka daawa a tpélimbiy:e, Chóó Lémi ngê yi pini u nkwo wa kpada.

Yamí d:âa u dyimé pywuu

¹⁹ A ka wanmyinê póo dmi, a ka nye, Lukwe, Chóó Lémi ngê yoo ngópungópu pyu ngê chóo wa pyódu té, lukwe díy:o yi ngópungópu u díy:o amê kpada té? A ka nye, Chóó Lémi ngê kópuni a d:uud:uu, n:uu ngmê u ntââ, yi kópu u kwo wa kwódu.

²⁰ Nmyinê nmye nmye n:uu dé, Chóó Lémi u dnye u ngwo nmyinê vye ngmê. Yamí d:âa ngê u l:âmol:âmo pyu ka daawa vyi, Lukwe díy:o alanté chi l:âmo nê? *

²¹ Mu kópu u díy:o d:âa l:âmol:âmo pyu chóo u nuw:o ngê a dpodo yédi. U ntââ yi pini ngê tēpē ngmídi ngê d:âa miyó dpî l:âmo, woni lîmîlîmî ngê dpî l:âmo, daa mb:aamb:aa ngê, ntumokwodo mw:aandiye k:oo a tpyópwî nyédi. Woni mb:aamb:aa ngê dpî l:âmo, d:êê mb:aa p:uu dpî yé té, mb:aamb:aa ngê u kwo a vyuwó yédi, módó d:uudpî pwîi, naa ndîi tēdē dpî pwîi. *

²² Chóó Lémi ngê yinté kópu myeye d:uud:uu ngê. Chóó Lémi yélini ye dē nod:e, yi yélini díyo wa a pw:ono, pi knî y:oo u nod:enod:e pini dē u wêdêwêdê nipi yi ngwo wa m:uu d:oo. Ngmênê ala ngwo yi yélini yi dono kîyēdē vyîmî.

²³ Chóó Lémi ngê u yi a kwo, Pi knî y:oo a yoo yi p:uu paa m:uu nêne, wod:oo a ngmídi nmoo, nmî dono u kuwó kée too, mb:aamb:aa ngê a pyépi nmo.

²⁴ Daa Nju tpémi yi mo yi vy:o a ngmídi nmoo, ngmênê kn:aa yélini mye yi vy:o myedê ngmídi nmoo.

²⁵ Hóséya ngê Chóó Lémi u komo alanté a kââ, apê,

Yélini a yoo vy:o dēpwo a kwo,
a yoo ngê anî pyódu té.

Yélini yi nuu ghi dmi a nódo dēpwo a ya,
yi nuu ghi dmi a nódo am:aa yé. *

²⁶ Apê, Yélini ye nî vyu, yenê, Nmyo dp:ee a yoo,

yi yélini yi pi dmi pi knî y:oo wa ntaa ngmê,
awo, Yâpwoni ghê a ta, yi yâpwo tp:oo yoo.

*

²⁷ Yisaya ngê Yisiléli tpémi yi p:uu ala kópu a d:êê ngê, apê, K:omo tpile Yisiléli tpémi tēda tii, ngmênê Chóó Lémi ngê kóo k:oo yilî daawa kââ, *

²⁸ mu kópu u díy:o dyámê mbêmê tpémi yi kpadakpada u kópu n:ii a vyu, ndéndê ngê lîmîlîmî ngê wa d:uu.

²⁹ Yisaya ngê ala kópu mye d:êê ngê, apê, Nmî Lémi ndîi ngê nmî tp:ee dmââdîma yi vye tēdê wodipê dyé too, ye Sodom tpémi Kîmoda tpémi ntee chedêchedê chedê ngê, yinté myepî chedê nmoo. *

Lvêédîlvêédî u chêêpî u dyimé pywuu

³⁰ A tídê mbwó yoo. Yélini daa Yisiléli tpémi, yi yélini y:oo Chóó Lémi dēdnye nmy:uu, ngmênê dini ghi n:ii ngê Yesu ka kēlîmî mbê dniye, Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê u ngwo pyaa dniye.

³¹ Yisiléli tpémi y:oo u yi doo kwo, Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê nmî pyaa dmi, u l:êê díy:o u dēêpî kópu dyuu dnyimo cháâchââ, ngmênê u cháâchââ ngê dēe dniye.

³² Dēe dniye, mu kópu u díy:o yi chóo yi wêdêwêdê mbêmê dēêpî kópu dyuu dnyimo cháâchââ dé, Chóó Lémi ka dēdnyimo kēlîmî. Chêêpî ngmê p:uu a lvêédî dniye, u ngwo a ghay dniye.

³³ Chóó Lémi ngê yi chêêpî p:uu ala kópu a vyu, apê,

Yisiléli tpémi yi maa p:uu chêêpî kpiyé ngmên:aa kapî,

p:uu pêdê lvêédî dniye,
u ngwo pêdê ghay dniye.

Ngmênê pini n:ii ngê yi chêêpî kpiyé wa mya, u kwo adî kēlîmî,
yi pini daawa a ghay.

A tídê mbwó yoo, yi chêêpî kpiyé u pi Yesu Kédisu, nmî Mbwámê. *

10

Nju tpémi yi nuw:o mbwee

¹ A tídê mbwó yoo, a chóo a yoo Nju tpémi yi l:êê díy:o a ghê tuu ye tóo. Dye ghi yintómu yi l:êê díy:o Chóó Lémi ka n:aa ngépê yédi. Ndéndê ngê u ya a nga a kwo, Chóó Lémi ka mē diyé dniye, kóo k:oo u ngwo paa kaa tēne.

² Chóó Lémi u pi ndéndê ngê a cháâchââ ngmê, ngmênê u nuw:o ghi dyuu dnyinté yi lama a pyede.

³ Ala kópu doongê w:ee ngópu, Yesu nmî l:êê díy:o pwene, pini n:ii u kwo adî kēlîmî, Chóó Lémi ngê yi pini u dono u kuwó wa kée té, pi mb:aa ngê wa pyódu. Ngmênê Chóó Lémi ngê pini n:ii a ngmídi ngê, yi pini mb:ii ngópu, yi chóo yi wêdêwêdê mbêmê dēêpî kópu dyuu a cháâchââ ngmê, mu kópu u díy:o u yi y:e a kwo, Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê

* 9:17: Ex 9:16

* 9:20: Is 45:9

* 9:21: Jer 18:6

* 9:25: Hos 2:23

* 9:26: Hos 1:10

* 9:27: Is 10:22-23

* 9:29: Is 1:9

* 9:33: Is 28:16; 1 Pita 2:6; Lóma 10:11

nmí pyaa dmi, kóó k:oo u ngwo paan:aa kaa nmíne.

⁴ Ngmênê Yesu ngê yi máádi nkoko ngê, u maa kamí kpémí ngê, pini n:ii u kwo adí kélímí, Chóó Lémi ngê yi pini kóó k:oo u ngwo wa a kââ.

Yesu ka kélímí pini dê u pi tpaépê yi kópu

⁵ Dêépí kópu chááchââ u maa p:uu Mósisi ngê ala kópu a d:êê ngê, apê, Pini n:ii ngê dêépí kópu dyuu d:ud:umbiy:e adí chááchââ, yi pini ngê u ghê njini u ngwo wa a pyw:oo.

⁶⁻⁷ Ngmênê dp:oo u ntââ dé. Dêépí kópu dyuu u chááchââ ngê nmo dípedípe nyédi, ngmênê Yesu ka anmí kélímí, ye Chóó Lémi ngê pi mb:aa ngê wa pyódu nmo. Yi kópu nmí nkígh:ê a tóó, Yesu daa kuughê wunê tóó. Yesu u ghíphíghípi tédê, mbóó p:uu pi d:uudpi ní, kpéêní pi myed:uudodê pyidu.

⁸ Kêlé, ngmênê nmí nkígh:ê chono a tóó. Yesu u kópu dyuu nmí gha vy:o a kwo, nmí komo ngê nmo tpaépê ngê, pi kní ye yennímó, Yesu ka kélímí mbê dmyeno.

⁹ Nmyi gha vy:o ala kópu ka anmyi kélímí, Chóó Lémi ngê Yesu kpéêní mēdê pyidu ngê, myenté pi kní ye nmyi komo ngê amy:ee vyi ngmê, anye, Yesu nmí Lémi, ye Chóó Lémi ngê kóó k:oo wa kaa nmyo.

¹⁰ Nmí gha vy:o Yesu ka anmí kélímí, ye Chóó Lémi ngê pi mb:aa ngê wa pyódu nmo. Pi kní ye nmí komo ngê amy:oo vyi, yennímé, Yesu nmí Lémi, ye nmí Mbwámé ngê wa ngee nmo, kóó k:oo wa kaa nmo.

¹¹ Puku yedê alanté a tóó, Pini n:ii u kwo adí kélímí, yi pini daawa a ghay.

¹² Nmo yintómu dp:oo u mo u mo dé, k:omo tpilé Nju tpémi ó kn:aa yéli, ngmênê Chóó Lémi nmí Lémi ndíi mu ngmídi. Yélini u kwo wa ngépê mbê dmi, yi yéli ye u módó yeedeyede ye wa a y:oo.*

¹³ Puku yedê alanté a tóó, Pini n:ii ngê nmí Lémi ka wa vyi, Ngee nédi, yi pini wa ngee, kóó k:oo wa kââ.*

¹⁴ A tídê mbwó yoo. Lukwe díy:o Nju tpémi nmí Lémi Yesu ka daa ngépê té? Yesu ka wo kélímí mbê dmiye, u kwo pídyne ngépê. Yesu ka kélímí u kn:ââ ló yi wunê kwo? Chóó Lémi ngê pi yíli ye a dy:ââ ngê, u kópu dyuu mb:aa ye yidnyen:aa tpaépê.

¹⁵ Lukwe díy:o Nju tpémi daa kélímí mbê dmiye? Lukwe, yi kópu daa ny:ee ngópu? Lukwe, nmí Lémi ngê pi ye daa dy:ââ ngê? Kêlé, nmí Lémi ngê pi yíli ndéndé ngê ye dy:ââ ngê, mu kópu u díy:o puku yedê alanté a tóó, Wéni n:ii ngê Chóó Lémi ngê u kópu y:ey:ee pyu yoo pi kní ye dy:ââ too, yi wéni mb:aamb:aa.*

¹⁶ Ngmênê Nju tpémi yíli y:oo yi kópu mb:aa u wépi pwaa ngópu. Yisaya ngê yinté kópu myedê d:êê ngê, apê, A Lémi, nmí kópu ka pi daangmê kélímí mbê wo.*

¹⁷ Ala kélímí u kn:ââ, pi ngê Yesu Kédisu p:uu kópu dyuu ye mwiyé wa vyi, wa ny:ee ngmê, u ngwo wa kélímí mbê dmi.

¹⁸ A tídê mbwó yoo. Lukwe, Nju tpémi y:oo yi kópu dyuu daa ny:ee ngópu? Kêlé, kí ny:ee ngópu. Puku yedê alanté a tóó,

Yi kópu dyuu dyámé ghi yintómu yi mbémé loo,

pi yintómu kní y:oo ny:ee ngópu.*

¹⁹ A tídê mbwó yoo. Lukwe, Yisiléli tpémi yi lama dēpwo ya? Kêlé, Mósisi ngê yi lama ka a kwólu, Chóó Lémi u komo alanté a kââ, apê,

Kn:aa yéli ye kópu mb:aa ngmaní d:uu, í:ee u ngwo ye anmyi kaa ngmê,

ye amy:ee nod:e dmi.*

²⁰ Yisaya ngê Chóó Lémi u kópu ndíi alanté a d:êê ngê, apê,

Yélini y:oo dēdnyimo nmy:uu nê,

yi yéli y:oo kēda pyw:ee nê.

Apê, Yélini y:oo dēdnyimo poopoo nê,

yi yéli ye a chóochóó mīnê kēma ngê.*

²¹ Chóó Lémi u komo alanté mye kââ,

Wo nímó chedēchedé dé, Yisiléli tpémi ye yenímó,

A ka nga a diyé dmyeno, nmyi yi dmi a nga a kwo,

ngmênê wépi a ka dnyimo pwapí,

a dnye dēdnyimo nyēm.*

11

Chóó Lémi ngê Nju tpémini a ngmídi too

¹ K:omo tpilé Yisiléli tpémi y:oo Chóó Lémi u wépi pwaa ngópu, ngmênê Chóó Lémi ngê d:ud:umbiy:e daa mb:ii too. Nê Yisiléli pi ngmê, a kn:ââ Mbenjímín, pini n:ii Epilaham u maka. Chóó Lémi ngê a ngmídi noo, daa mb:ii noo.*

² Yisiléli tpémi yi vy:o Chóó Lémi ngê yélini a ngmídi ngê, yi yéli daa mb:ii ngê. Ala kópu nmyi lama a tóó. Dini ghi n:ii ngê Yisiléli tpémi Ilacha p:uu dnya a d:uu, Ilacha ngê yi mt:ene dmi Chóó Lémi ka a dóó too, kwo, A Lémi.

³ Kwo, Yisiléli tpémi y:oo ngomo kápí pyu yoo ka vyeé too, ngmêê yiyé tédê wunê pw:oopw:oo t:oo. Kwo, Nê mu ngmídi ngomo kápí pyu ngê aní tóó, a vyeé u yi y:e myeka kwo.*

⁴ Chóó Lémi ngê kwo, Daa mo. Kwo, Yisiléli pi pyud:o yono yono y:a (7,000) a ka

* 10:12: Dpodo 15:9; Kílosa 3:11; Nkal 3:28

* 10:13: Joel 2:32

* 10:15: Is 52:7

* 10:16: Is 53:1

* 10:18:

Psalm 19:4

* 10:19: Deut 32:21

* 10:20: Is 65:1

* 10:21: Is 65:2

* 11:1: Pilipay 3:5

* 11:3: 1 Kings

19:10,14

* 11:4: 1 Kings 19:18

wunê ngêpê, yélini k:omo yâpwo Mbaal ka daa ngêpê té. *

⁵ Iacha u dye ghi ngê ntee doo a ya, ala ngwo mye yintê, Chóó Lémi ngê Yisiléli tpémi yi vy:o pi kní ngma a ngmídi ngê.

⁶ Chóó u módó yeedeyeede mbêmê a ngmídi too, daa yi chóó yi l:êê ghi dmi mbêmê a ngmídi too. Kópu mb:aa n:ii d:uu tumo yi l:êê díy:o wodê ngmídi too, ye doo u módó yeedeyeede mbêmê pèdê ngmídi too.

⁷ Yisiléli tpémi y:o kópuni dnye nmy:uu, yi kópu dèpê pyw:ee ngópu. Yi vy:o yélini Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, yi yéli y:o yi kópu y:o a pyw:ee ngópu. Woni kní Chóó Lémi ngê nkê kpeme yê too.

⁸ Yintê kópu puku yedê mye tóó, apê, Chóó Lémi ngê dpíidpíi kalê too, yi ngwolo dmi my:oo yó, yi ngópu nkoko too. Apê, Wunê yintê doo a ya, awêde yintê myeka tóó. *

⁹ King Dépidi ngê ala kópu a d:êê ngê, apê, Yi nté ndapí ndíi yi l:êê díy:o ala kópu paa vyi y:e, Chóó Lémi nmo wunê vuywo.

Apê, Pèdê ghay dniye, dono pèdê pyw:ee y:e.

Apê, Yi nté ndapí ndíi y:o pèdê lvèèdí téne. *

¹⁰ Apê, Ngwolo kopwe ngê paa pyaa dniye,

yéli daapaa m:uu y:e.

Apê, Dono kópuni dpo pyw:ee t:oo, yi dono ngê pèdê kwolo téne, yi kópu chedê ngê daapaa pyaa we.

¹¹ Nju tpémi dini ghi n:ii ngê chéèpí kpiyé p:uu a lvèèdí dniye, a ghay dniye, lukwe, wa a pii dmi, ó daawa a pii dmi? A tîdê mbwó yoo, mu dini ghi ngê amênê pii dmi. Nju tpémi y:oo Yesu mb:ii ngópu, yi kópu u l:êê díy:o kn:aa yéli Chóó Lémi u yoo vy:o ghê dniye, Nju tpémi y:oo n:ee u ngwo ye paa kaa y:e. *

¹² Nju tpémi y:oo Yesu mb:ii ngópu, kn:aa yéli yíli y:oo kópu mb:aa u ngwo ngma a pyw:ee ngópu, Chóó Lémi u yoo vy:o ghê dniye. K:omo tpile Nju tpémi y:oo yi kópu dono d:uu ngópu, ngmênê kn:aa yéli y:oo kópu mb:aa u ngwo a pyw:ee ngópu. Dini ghi n:ii ngê Nju tpémi Chóó Lémi ka wamêdê tpélimbiy:e dmi, Yesu u yoo vy:o wa ghê dmi, d:ud:umbiy:e kópu mb:aa u ngwo wanmo pyw:oo.

Yi ngmê olipi, u mgongo danêmbum

¹³⁻¹⁴ Yélini daa Nju tpémi, ala kópu ny:ee yó. Dini ghi n:ii ngê Yesu ngê u dyépi ngê pyódu noo, daa Nju tpémi ye a dy:ââ noo, ngmênê nmye a dy:ââ noo. Yi kópu Nju tpémi ye dye ghi yintómu n:aa tpaépê ngê, mu kópu u díy:o u ya a nga a kwo, N:ee nmye paa kaa y:e, Yesu u yoo vy:o myepaa ghê dniye.

¹⁵ Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê mb:ii too, u ngwo u kwo a kâádí nmyoo. Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê u kwo amêdê kâádí té, n:aa ngê p:eeni kópu kpèêní amêdê pyidu té.

¹⁶ Chóó Lémi ngê nmyi kn:ââ mwiyé dèpèngmê ngmídi ngê, ngmênê Epilaham yedê ngmídi ngê, Yesu u l:êê díy:o u yoo vy:o ala ngwo dè kaa nmyo. Dyimê pywuu nmye ngmênê kuwo. Pini n:ii ngê yini n:ii woo dpí kââ, dini ghi n:ii ngê dpí kaa, yed:oo yi pini chóó u yi.

¹⁷ Chóó Lémi ngê olipi woo n:ii kââ, yi olipi woo, Epilaham. Yi yini ala ngwo dè kaa, ndíi ngê dè pyódu, u nt:u kópu Nju tpémi. Ngmênê yi yini kóó woni kní y:oo Chóó Lémi Tp:oo mb:ii ngópu, Chóó Lémi ngê yi yini kóó u nkwo a pwaa too, dny:ii dy:ee too, yi kuu kóó kní y:i m:uu kââ, yi yini nkwodo mê kaa too, ndíi ngê mê pyaa dniye. Nmyo yi kuu kóó dé, Nju tpémi yi wulu ngê yinê a kaakaa nmyo.

¹⁸ Yini kóó n:ii a pwaa too, yi p:uu kópu dono nangmê vyi, nmyi chóó chaa ngê kèê nangê t:oo. Km:êê ka wulu daanmyi y:ee ngmê, ngmênê km:êê ngê yinê a ngéèpi nmyo.

¹⁹ Ndoó apê ala kópu wanmyi vyi ngmê, Chóó Lémi ngê nmi yi dmi vyílo ye kwo, yi yini kóó a pwaa too, nmi p:aa dmi yi yó.

²⁰ Nmyenê, Ndê kópu, a pwaa too, mu kópu u díy:o Yesu u kópu ka dèdnye kélímí. Yi yini nkwodo nmye wee, mu kópu u díy:o Yesu ka mb:aamb:aa ngê nmye kélímí té. Yi kópu p:uu chaa ngê kèê nangê t:oo, ngmênê dmyinê nkíngé.

²¹ K:omo tpile Nju tpémi yi yini kóó njini dé, ngmênê Chóó Lémi ye daa kedede wo, yi yini kóó a pwaa too, dny:ii dy:ee too. Ndéndé ngê nmye myedaawa kedede.

²² Yi kópu mbêmê ala kópu dp:o w:ee, k:omo tpile Chóó Lémi ngê u yi a kwo, Pi yíli ní ngee, ngmênê daa kedekede pyu. Yélini y:oo Tp:oo mb:ii ngópu, yi yéli u nkwo mb:ii too, ye daa kedede wo. Chóó Lémi u kii mb:aamb:aa ngê anmyi ya, ye nmye ada a vuywo, wamye ngee nmyo. Ngmênê Chóó Lémi anmyinê kuwo ngmê, dono u maa p:uu anmyi ghê dmi, ye Chóó Lémi ngê amyé kpípi nmyo.

²³ Nju tpémi Chóó Lémi ka wa kélímí mbê dmi, ye Chóó Lémi ngê yi yini nkwodo amê kaa té. Chóó Lémi u ntââ, kwéli dnya a kwo y:i amê kaa té.

²⁴ Nmyo yi kuu kóó dé, nmyi kâádíkâádí Chóó Lémi u yi nkwodo dpodo ndíi. Nju tpémi yi chóó p:ee yi yini kóó dé, yi yini nkwodo yi kâádíkâádí daa dpodo ndíi.

Pi yintómu kní ye Chóó Lémi u módó yeedeyeede

²⁵ A tidê mbwó yoo, nmyi chóó chaa ngê kêê nangên:aa t:oo. Ala kópu nangê vyi, Nju tpémi yi mbodo podo dé, nmí nuw:o dmi p:ee ndíi. Yi kópu u l:êê díy:o ala tumo kópu u ngwo nmye nínê tpaê. Kn:aa yélini Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê dini ghi n:ii ngê u kwo wa a kâádi té, Nju tpémi yi ngópungópu machedê ngê u ngwo wa pyódu.

²⁶ Yi kópu dini ghi n:ii ngê wa pyódu, Chóó Lémi ngê Yisiléli tpémi yintómu wa ngee té. Chóó Lémi u kópu puku yedê alanté a tóó,

Yisiléli tpémi yi vy:o yi Mbwámê dini ghi n:ii ngê wa t:aa,

Njakóp u yoo yi dono yilí yintómu yinê wa chedê. *

²⁷ Chóó Lémi ngê ala kópu mye vvu, apê, Dini ghi n:ii ngê yi dono aní chedê té,

a ka u ngwo anê kâádi té. *

²⁸ Nju tpémi y:oo Yesu p:uu kópu mb:aa u wépi pwa ngópu, yinê ye daa ndê kópu, Chóó Lémi p:uu u ngwo a d:uu té. Yi kópu u l:êê díy:o Chóó Lémi u yoo vy:o yi d:aa dmi nmyinê kâádi ngópu. Ngmênê Chóó Lémi nódo yi nuu ghi dmi a tóó, u ngmídi ngmê u yoo ngê mye pyede, mu kópu u díy:o Epilaham ka kwo, Nyoo kní ye wana a vyuwo.

²⁹ Chóó Lémi ngê u módó yeedeyeede mbémê yélini a ngmídi ngê, yi yéli yi p:uu u nuw:o daawa a y:oo.

³⁰ K:omo tpile wunê Chóó Lémi ka dênmyee a ng:aa, ngmênê ala ngwo nmyi dono yilí u kuwó dè kée té, mu kópu u díy:o Nju tpémi u kwo daa ng:aa té, Chóó Lémi ngê yi d:aa k:oo kaa nmyoo.

³¹ Nju tpémi yélini Chóó Lémi ka daa ng:aa té, díyo u kwo amê diyé dmi. Nmyi dono ntee u kuwó kée too, yi dono yinté u kuwó amye kée té.

³² Chóó Lémi ngê nmo yintómu ngwene pwâa ngê pyódu nmoo, u dnye u ngwo dênmee nyêm, mu kópu u díy:o u yi u ngwo doo kwo, A módó yeedeyeede mbémê yi dono a kuwó ní kée té. Doo u ntâa kn:aa kópu mbémê Chóó Lémi ka daanmo kâádi dmi, ngmênê chóó u módó yeedeyeede mu ngmídi mbémê u kwo anmo kâádi dmi.

³³ Chóó Lémi u módó yeedeyeede angéntoo. Chedê ngê daawa pyódu. U nuw:o angéntoo, tpile yintómu u lama a tóó. Kópuni a d:uud:uu too, yi kópu nanê wa a w:ee té, yi kakémê nanê amye chámê té?

³⁴ Puku yedê alanté a tóó,

N:uu ngmê u lama a tóó, Nmí Lémi u nuw:o alanté?

N:uu ngmê u ntâa u nuw:o yinê wa népwi?

*

³⁵ N:uu ngê nmí Lémi ka wa vyi,

* 11:26: Is 59:20-21 * 11:27: Jer 31:33-34 * 11:34: Is 40:13 * 11:35: Njopi 41:11 * 11:36: 1 Kódin 8:6

* 12:1: Lóma 6:13 * 12:2: Epeso 4:22-24; 5:17 * 12:3: Epeso 4:7 * 12:4: 1 Kódin 12:12 * 12:6: 1 Kódin

12:4-11; 1 Pita 4:10-11

A chóó a tpile nga nínê kuwo,

díyo moo wumo ngi. *

³⁶ Mu kópu u díy:o tpile yilí yintómu Chóó Lémi ngê yinê l:âmo ngê, yinê a mbêpê kigha té, chóó u l:êê díy:o a pyede. U pi ndíi ngê pyépi koo, u chaa kigha munangé yé. Ye ndê kópu. *

12

Yesu u yoo y:oo kópuni dny:oo d:uud:uu

¹ A tidê mbwó yoo, nmí nuu ghi dmi Chóó Lémi nódo ndêndê ngê a tóó, u kwo nmí ch:anê dnyiye, nmí dono yintómu u kuwó u ngwo kée too. Yi kópu u l:êê díy:o Chóó Lémi ka nmyi chóóchóó y:ee tóó, nmyi nuw:o dmi p:uu dny:oo kwo, p:uu dpodombiy:e myed-myinê dpodo. U nuu u kópu dé yidmyinê d:uud:uu dé. Chóó Lémi u châachâa ndêndê ngê yinté a tóó.

² Dyámê mbémê tpémi yi p:uu nama a mtyímwe ngêépi, ngmênê Chóó Lémi ngê nmyi gha dmi a ngmêê ngê, nmyi nuw:o dmi d:ud:umbiy:e myedê ngmêê ngê. Chóó Lémi u nuu u kópu dé yi d:uud:uu ngê u ntâa ngê u ngwo anmyi pyaa dmi, u ngwo anmyinê w:ee ngmê, anye, Ala kópu d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa dé, ndêndê ngê Chóó Lémi u nuu u kópu dé. *

³ Chóó Lémi ngê u dyépi ngê a pyódu noo, u l:êê díy:o ala kópu dyuu u ngwo nmye nínê tpaê. Ala kópu a ny:ee yó. Noní nmyi pi kmímí ngê kêê nangê t:oo, ngmênê nmyi chóó ntênê nmyi p:uu dmyinê nuw:o. Dpodoni kní yi p:uu Chóó Lémi ngê dpodo kalé nmyoo, yi dpodo kní yi mbémê nmyi chóó nmyi p:uu dmyinê nuw:o. *

⁴ Kêê mdoo dpodo, yi mdoo paa, ngwolo mdoo yedavyuwo. Nmí p:uughê ghi yilí a tóó, yi dpodo dpodo a tóó. *

⁵ Nmo yinté dé, Yesu Kédisu u nt:u ghi dé. K:omo tpile nmo yilí, ngmênê ngmídi ngê pyódu nmoo. Yi kópu u l:êê díy:o nmyi chóó nmyi pi dmi nangê kní.

⁶ Chóó Lémi ngê dpodoni u ntâa ngê pyódu nmoo, yi dpodo d:uud:uu tème. Chóó Lémi ngê u komo kapí pyu ngê pyódu nyoo, ye kópuni nga a kpo, pi kní ye chin:aa tpaê. *

⁷ Pi kní yi ngêépi pyu ngê pyódu nyoo, ye chin:aa pi ngêépi. Ndiye pyu ngê pyódu nyoo, ye Yesu u yoo yi lama chin:aa kigha.

⁸ Chóó Lémi ngê dêépi pyu ngê pyódu nyoo, ye pi kní ye yimi chi dêépi. N:ii ngê pinté kní ye ndapí a yémí ngê, mtíkó ngê kíngí y:oo. Yesu u yoo yi kada pini ngê nye tóó, dpodombiy:e chi dpodo. N:ii ngê ngópuch:anê a ngêépi too, u gha mb:aamb:aa ngê choo ya, u ngwo choo ngêépi dé.

⁹ Pi kní yi nuu ghi dmi nmyi nódo ndëndé ngé choo ya. Dono dmyinê kéké, mb:aamb:aa dmyina a ng:êênî. *

¹⁰ Nmyo Yesu u tidê mbwó yoo, nmyi nuu ghi dmi numo nódo choo ya, mb:aamb:aa ngé dmyinê numo cháachâa.

¹¹ Chóó Lémi p:uu dpodombiy:e dmyinê dpodo, u dpodo nmyi nuu u dpodo ngé choo ya, p:uu mgeemgee ngé kêê nangê t:oo. *

¹² Nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngé choo ya, mu kópu u díy:o Yesu nmyi mbwámê ngé pyodo, ghê kamí nmye amyedê kê. Ló kópu dono nmye angmê pyódu, dmyina a vyímí. Dye ghi yintómu dmyinê ngépê. *

¹³ Yesu u yoo vy:o n:ii u ngópu nté ndapí daachoo ya, dmyinê yeedeyeede. Pi my:oo kní ye mb:aamb:aa ngé dmyinê vuywo.

¹⁴ Yélini y:oo Yesu u l:êê díy:o adnyi kpadakpada nmyo, yi yéli yi l:êê díy:o Chóó Lémi ka mēdmyinê ngépê. Nyââ, yi l:êê díy:o dmyinê ngépê, nangê vyi, Chóó Lémi ngé a pw:oo téne. *

¹⁵ Yélini yi nuw:o dmi mb:aamb:aa, yi k:ii myedmyinê mb:aamb:aa. Yélini a mbê té, yi k:ii myedmyinê mbê.

¹⁶ Noko mb:aamb:aa ngé dmyinê ya. Chaa ngé kêê nangê t:oo, kââ ñeñe ngé kêê nangê t:oo, lémilémi ngé kêê myenangê t:oo. Noní nangê vyi, Nê pi ngmê. Myenangê vyi, Kópu yili yintómu a lama a tóó. *

¹⁷ Pi ngé ló dono kópu nga ngmêdê d:uu knomomê, ntââ u ngwo kídangê vy:u. Kópuni pi kní ye mb:aamb:aa, yi kópu yidmyinê d:uud:uu dé. *

¹⁸ Pi yili yi k:ii mb:aamb:aa ngé dmyinê ya. Yi kópu p:uu dpodombiy:e dmyinê dpodo.

¹⁹ A tidê mbwó yoo. Ntââ nangê vy:u, ngmênê Chóó Lémi ngé yinê pèdê vy:êê ngé. Puku yedê nmí Lémi u kópu alanté a tóó, Ntââ a chóó ana a vyímí. *

²⁰ Kópuni puku yedê a tóó, yi kópu dmyinê d:uud:uu. Ala yi kópu. N:ii m:uu choo d:uu, nté mbwaa u kwo dpí y:ee dé, yed:oo mywene u ngwo wa ghê.

²¹ Dono nmyi pwo kíngí lê, ngmênê kópu mb:aa yili dmyinê d:uud:uu, dono chedê ngé u ngwo dpí pyódu yó.

13

Kada pini yoo yi cháachâa

¹ Dyámé pee u kada pini yoo yi dnye dmi dmyinê nyémí dé, p:aa u kada pini yoo yi dnye dmi myedmyinê nyémí dé, mu kópu u díy:o daa yi chóó kada pini ngé pyaa dniye,

Chóó Lémi ngé kada pini ngé yinê pyódu too. *

² Pini n:ii kada pini kní yi p:uu adí d:uu, Chóó Lémi p:uu amya a d:uu. Yi pini ngé u kpadakpada chóó wa a pyw:oo.

³ N:ii kní y:oo dono adnyi d:uud:uu, kada pini kní ye adnyi nkíngê. N:ii kní y:oo mb:aamb:aa adnyi d:uud:uu, daadnyi nkíngê. Kada pini ka nkíngê u yi nga daachoo kwo knomomê, ye kópu mb:aa yichi d:uud:uu dé, u ngwo wa chaa kalé ngi. *

⁴ Kada pini Chóó Lémi p:uu a dpodo, nmyi mb:aamb:aa u l:êê díy:o. Dono kópu ngmanyi d:uu knomomê, ye u kwo chi nkíngê, mu kópu u díy:o yi wêdêwêdê daa módó p:uu a t.a. Yélini y:oo dono a d:uud:uu ngópu, Chóó Lémi u pi mbêê kada pini ngé u ngwo a kpadakpada too.

⁵ Nmyi kada pini kní ye dmyinê ng:aa, daa nmyi kpadakpada u mo u l:êê díy:o, ngmênê mu kópu u díy:o ala kópu nmyi lama a tóó, Chóó Lémi ngé kada yinê kaa too.

⁶ Tákisi anmyi pywupwi, mu kópu u díy:o nmyi kada pini yoo Chóó Lémi p:uu a dpodo té.

⁷ Kada pini ngé ló tákisi u pi nmye ngmêchoo tpaépê, dmyinê pywupwi. Nmyi kada pini yoo yintómu mb:aamb:aa ngé dmyinê cháachâa dé. *

Mgídí kuwokuwo, w:êênî yââyââ

⁸ Nmyi tp:uu dmi dmyina a kélíkélí, ngmênê tp:uu mu ngmídi nangê kélí. Ala yi tp:uu, nmyi nuu ghi dmi numo nódo choo ya. Pini n:ii nódo yoo yi nuu ghi dmi a tóó, yi pini ngé dēépí kópu dyuu mb:aamb:aa ngé a cháachâa ngé. *

⁹ Ló dēépí kópu dé, pi u kuwó nangmê pwiyé, pi nangmê vy:a, pi u tpile nangmê t:âmo, pi u tpile u yi nga kíngmê kwo, yi kópu yintómu ala kópu u mēnê a pyede, ñyóó ñuu ghi nódo ntee a tóó, yoo yi nuu ghi dmi nódo yinté myechoo ya. *

¹⁰ Pini n:ii nódo yoo yi nuu ghi dmi a tóó, yi pini ngé kópu dono yi p:uu daawa d:uu. Dēépí kópu yintómu ala kópu u mēnê a pyede, yoo yi nuu ghi dmi nódo choo ya. *

¹¹⁻¹² A tidê mbwó yoo. Mgídí u kópu kée tóó, wo u kópu a ngí tóó, mu kópu u díy:o daa kēmakēma a wâawâa. A pii dmyeno, namê dpí, Chóó Lémi p:uu dpodo kmêle. Chóó Lémi u dpodo ala ngwo dóó koo. Dini ghi n:ii ngé Yesu ka nmí kélímí mbê dniye, nmí ngēépí u wo kyedekyede mo kuughê doo

* 12:9: 1 Pita 1:22

* 12:11: Kílosa 3:23; Tpyuu 3:15

* 12:12: 1 Tes 5:16-18

* 12:14: Mát 5:44; Luuki 23:34

* 12:16: Pílpay 2:2-3

* 12:17: 1 Tes 5:15

* 12:19: Deut 32:35; 2 Tes 1:6-7

* 13:1: Taitas 3:1

* 13:3: 1 Pita

2:13-14

* 13:7: Mát 22:21

* 13:8: Mát 22:39-40

* 13:9: Ex 20:13-17

* 13:10: 1 Kódin 13:4-7

* 13:11-12:

a ya. Ala ngwo yi wéni nmî kêténi kíyedé d:émê.*

¹³ Wo u kópu d:uud:uu téme, mgídi u kópu a kuwo téme. Namê núnknwéñknwé. Nuungmê ghéti, mbwaa ndani tédê. Pyââ ti maa ti ngê kêê nangê t:oo. L:êê ngê kêê nangê t:oo, ñ:ee kapí ngê kêê myenangê t:oo.*

¹⁴ A tidê mbwó yoo, nmyi nuw:o mbwee kní y:oo yi kópu dé yi yi dmi a kwo. Nmyi nuw:o mbwee kní yi pono namê vyápê, ngmênê nmî Lémi Yesu Kédisu ntee pini ngê pyaa dmyeno.*

14

Daa numo p:uu danê u danêmbum

¹⁻² A tidê mbwó yoo, nmyo yintómu Yesu u yoo vy:o yéli, ngmênê ala kópu a lama kíyedé tóo, nmyi vy:o pi dyêédí miyó a tóo, dyêédí ngmê n:ii dé Nju tpémi, dyêédí woni n:ii dé daa Nju tpémi. N:ii dé Nju tpémi, nté pywupwi tédê tpile tp:oo mbyuu d:uudpi pwila ngmê, myedaaawa ma ngmê, mu kópu u díy:o dpo, N:ii ngê kí tpile tp:oo dé vy:a, chóo u k:omo yâpwo ka yi tpile tp:oo u ghê dé y:oo. Dpo, Kí tpile tp:oo mbyuu wanmî ma knomomé, ye Chóo Lémi ka tupwótupwó ngê wanmî pyaa dmi. A tidê mbwó yoo, yi yéli y:oo déépi kópu dyuu mwó a cháâcháâ ngmê, ala kópu ye d:ud:umbiy:e doongê wa wo, Yesu ka kélímî mbêmê Chóo Lémi ngê yinêwa a kâádí nmo. Yélini Yesu ka dpodom-biy:e a kélímî té, yi yéli y:oo tpile tp:oo mbyuu a pywupwi tumo, mye pípi tumo, mu kópu u díy:o dpo, K:omo tpile kí tpile tp:oo u ghê k:omo yâpwo ka dé y:ee ngmê, ngmênê k:omo yâpwo k:omodanê u tpile, daa yâpwo ndéndê. A tidê mbwó yoo, k:omo tpile nmyi nuw:o dmi u mo u mo dé, ngmênê noko mb:aamb:aa ngê dmyinê ya. Pini n:ii Yesu ka dpodombiy:e daa kélímî, u l:êê díy:o tpile tp:oo mbyuu daa pípi too, yi pini nangê mb:ii, u nuw:o nangê ngmê.*

³ Yélini y:oo tpile tp:oo mbyuu a pípi tumo, yélini y:oo daa pípi tumo, numo p:uu danê ngê kêê kídmyenêngê t:ee ngmê, mu kópu u díy:o nmyo yintómu Chóo Lémi ngê u yoo vy:o kaa nmyoo.

⁴ Kn:aa pini u dpodo pyu p:uu danê ngê kêê pi d:uudwédé t:oo. Yi pini chóo u kada pini a tóo, yinê dpí vyi, dpo, Kí pini ngê mb:aamb:aa ngê a dpodo, ó dono ngê a dpodo. Nmî Lémi u dpodo pyu yoo mb:aamb:aa ngê adnyi dpodo, mu kópu u díy:o yi dpodo tédê yinê wa ngee té.*

⁵ A tidê mbwó yoo, ala myomoni kópu, kópuni p:uu nmyi nuw:o u mo u mo dé, nmyi

ya nmye yinê kíngí dyênê. Nmyi vy:o ngmê kní y:oo ala kópu a tpapê ngópu, apu, Wo kní ngmê ndíí dé, wo kní m:uu tédê dé. Woni kní y:oo ala kópu a tpapê ngópu, apu, Wo yintómu mye ntee dé. Yi kópu p:uu nmyi chóo nmyi nuw:o u pono dmyinê vyápê.

⁶ Pini n:ii ka wo kní ngmê dpudu u wo dé, yi wéni kní y:oo Chóo Lémi mb:aamb:aa ngê a cháâcháâ ngópu. N:ii kní y:oo nté dyêédí yintómu a pípi tumo, yi ntini yíli yi l:êê díy:o Chóo Lémi a kwunokwuno ngópu, yed:oo mye u cháâcháâ. N:ii kní y:oo nté woni dpí kpípi t:oo, Chóo Lémi u l:êê díy:o dpí kpídi t:oo, mye kwunokwuno ngópu.

⁷⁻⁸ Daa nmî chóo nmo pyede, ngmênê nmî Lémi u nuw:o pono nmo vyápê té. Daa nmî chóo nmo pwopwo té, ngmênê nmî Lémi u kópu mbêmê nmo pwopwo té. K:omo tpile anmî ya ó anmî pw:oo dmi, ngmênê nmî Lémi p:uu nmo pyede.*

⁹ Yesu Kédisu pwene, mêtê pii wo, mu kópu u díy:o yélini yi ghê dmi a t:a, yi kada pini ngê choo ya, yélini pw:oo dmiye, yi kada pini ngê myechoo ya.

¹⁰ Lukwe díy:o yi kópu kní yi l:êê díy:o numo p:uu nmye danê nyédi? Nmo yintómu Chóo Lémi ngíma wanm:uu ghê dmi, yinê wa kóté kalé nmo.*

¹¹ Nmî Lémi puku yedê alanté kpaa wo, apê,

Ndéndê ngê n:aa tóo, pi yíli yintómu yi yi mbodo dmi ngê k:ame a ka wa ghê dmi,

Ala kópu wa vyi ngmê,

Nmî yâpwo njini kí ndéndê ngê vyílo.

¹² A tidê mbwó yoo, Chóo Lémi ka nmî chóo nmî kakémê dmi anm:uu chamê té.*

Daa pi lvêédílvêédí u danêmbum

¹³ Numo p:uu danê mwo yé koo. Nmyi tidê mbwó kní yi kada lvêé kpí té nangmê yé.

¹⁴ Nmî Lémi Yesu u kópu ngê nê w:ee ngê, nê, Nté yintómu mb:aamb:aa dé. Pini n:ii ka nté kní ngmê kwdyú yé u nté dé, yi pini ngê yi ntini kní d:uudpi ma té, mu kópu u díy:o u kwo ndéndê ngê tupwótupwó ngê dpí pyaa dmi. Yi ntini u ngópu ngmanyi ma knomomé, yi pini ngê wamye ma knomomé, noní awo, Ngmêdi kn:aadi, ala ntini mêtí ma, Chóo Lémi ngê wa kpípi nê.*

¹⁵ M'wó yi ntini p:uu anyinê lvêédí, ye u nuu ghi nódo daadi ya. Pini n:ii u l:êê díy:o Yesu Kédisu pwene, ntini n:ii nye pípi, yi ntini ngê yi pini kídangê lvêédí.*

¹⁶ K:omo tpile nté yintómu nmye mb:aamb:aa dé, ngmênê yi ntini kn:ââ ngê kídangê pyaa dmi, pi yoo nmyi p:uu u nkwo adnyen:aa danê.

* 13:13: Epeso 5:18 * 13:14: Nkal 5:16 * 14:1-2: Lóma 15:7 * 14:4: Mát 7:1 * 14:7-8: 1 Tes 5:10; Pilipay 1:21 * 14:10: Dpodo 17:31; 2 Kódin 5:10 * 14:12: 1 Pita 4:5 * 14:14: Dpodo 10:15 * 14:15: 1 Kódin 8:11-12

17 Chóó Lémi u yoo vy:o, kmaapí daa ndîi kópu, mbwaa ndani myedaa ndîi kópu. Kópuni Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê a d:uud:uu té, yi kópu yi ndîi kópu dé. Nmî dyaâpe a pwapí too, Chóó Lémi u k:ii nmî ya mb:aamb:aa ngê a pyépi, w:aa mbêmê nmîné pyw:êmi ngê.

18 Yesu Kédisu u yoo vy:o pini n:ii ngê u mbwó daawa a lvêédí, yi pini Chóó Lémi ka mb:aa, pi kní ye mye pi mb:aa.

19 Noko mb:aamb:aa ngê dmyinê a ya, dmyinê numo wêdêwêdê kîgha. *

20 Kópuni Chóó Lémi ngê nmyi vy:o a d:uud:uu, nté ngê yi kópu nmye kíngí dyênê. Kwódu yé u nté daa tóó, u ntââ wanmyi ma t:oo, ngmênê ntini n:ii ngê pi wa a lvêédí, yi ntini kídmyengmê ma ngmê.

21 Kópuni ngê mwó wa a lvêédí, k:omo tpile tpile tp:oo mbyuu pípi ó mbwaa ndani ó ló kópu ngmê, ngmênê yi kópu kídmyengmê d:uu ngmê. *

22 Yi kópu kní yi p:uu ntee nye nuw:o, ye Chóó Lémi k:ii dpí mbyuwuu d:êê ngê choo kwo. Pini n:ii u nuw:o ngmidi, u gha mb:aamb:aa.

23 Pini n:ii nté ngmê p:uu u nuw:o miyó ngê dpí pyódu, yi ntini dpí ma knomomê, ye dono dpí d:uu, mu kópu u díy:o kópuni dpí d:uu, daa kélími mbêmê dpí d:uu. Kópuni daa kélími mbêmê dpí d:uu, yi kópu dono.

15

Yoo yi wêdêwêdê kîgha u danêmbum

1 Yélini yi k:ii Yesu ka ndêndê ngê nmo kélími té, nmî pyipe yoo, n:ii dé u kwo dnyinté a kélími té, yi yélini yi kwódu yiyé u kópu dé pêdê vyími téme. Nmî chóó nmî nuw:o u pono daanmí vyápê.

2 Nmî tidê mbwó yoo yi mb:aamb:aa p:uu paa nuw:o knêle, Yesu ka mb:aamb:aa ngê pidnye kélími. *

3 Nmî chóó nmî nuw:o u pono daanmí vyápê, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu chóó u nuw:o u pono dépwo vyápê. Dépidi ngê Yesu komo alanté a kââ, Chóó Lémi ka kwo, Peede kópu yíli n:ii nga vyi ngópu, a pwo ghay dniye. *

4 Kópu yíli n:ii Chóó Lémi u komo kapí pyu kní y:oo wunê a d:êê tumo, nmî wêdêwêdê kîgha u l:êê díy:o a d:êê tumo. Ala dye ghi dono u vyími tédê, yi kópu kní y:oo a ngêêpi nmo. Yi kópu kní yi mbêmê nmî lama ka tóó, Yesu ngê ndêndê ngê wa ngee nmo. *

5 K:omo tpile ló kópu angmanmya a vyími, Chóó Lémi ngê yi kópu u vyími tédê wa ngee nmyo, nmyi nuw:o dmi amyedê l:âmo té. Chóó Lémi ngê choo a ngêêpi nmyo, nmyi

nuw:o dmi ngmidi ngê u ngwo paa pyaa we, Yesu Kédisu u nuw:o p:uu dmyinê mbêpê.

6 Nmî yâpwo njini Chóó Lémi, nuw:o ngmidi ngê dmyinê chaa kîgha, pini n:ii nmî Lémi Yesu Kédisu u Mí.

Yoo yíli yi kââdikââdí

7 Yesu ngê u kede paa ntee t:ee nmyoo, numo u kede paa yinté dmyinê ya. Yi kópu u l:êê díy:o pi kní y:oo Chóó Lémi u ngwo dny:oo chaa kîgha.

8 Yesu Kédisu Nju tpémi yi ngêêpi pyu ngê pyodo, Chóó Lémi ngê yi kn:ââ kní ye kópuni a vyi too, yi kópu u ngwo ntiye too, mu kópu u díy:o Nju tpémi y:oo pêdê w:ee y:e, awo, Chóó Lémi ngê u kópu yíli ndêndê ngê dê ntiye té. *

9 Yesu Kédisu kn:aa yélini yi l:êê díy:o myeda loo, apê, módó yeedeyeede u l:êê díy:o Chóó Lémi paa chaa kalé y:e. Dépidi ngê yinté kópu puku yedê alanté a d:êê ngê, Chóó Lémi ka kwo,

A Lémi, n:aa chaa kîgha ngi, l:êê díy:o aní wéti.

Yélini daa Nju tpémi,

yi yélini y:oo a kópu dyuu wamye ny:ee ngmê.

10 Puku yedê alanté mye tóó,

Kn:aa yélini. Chóó Lémi u yoo yi k:ii, nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngê choo ya. *

11 Alanté mye tóó,

Kn:aa yélini, yélini daa Nju tpémi. Chóó Lémi dpodombiy:e dmyinê chaa kîgha. *

12 Yisaya ngê ala kópu a d:êê ngê, apê,

Dépidi u tii nêdê pi ngmêwa t:aa, Chóó Lémi ngê u pi ndîi ngê yinê wa pyódu,

Kn:aa yélini amyedê y:enê dé,

Yi nuw:o dmi p:uu adnyi kwo. *

13 Chóó Lémi ngê choo a wêdêwêdê kîgha nmyo, mu kópu u díy:o Yesu ka nmye kélími té. W:aa u ngwo anmyinê pyw:ee ngmê, u k:ii mb:aamb:aa ngê anmyin:aa ya. Yi kópu kní yi mbêmê Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê adí ngêêpi nmyo, ala kópu nmyi lama ndêndê ngê wa yââ, Chóó Lémi ngê daawa kée nmo, u kwo wa a kââdí nmo. *

Ala pwweepwee pee u nt:u kópu

14 A tidê mbwó yoo, a lama ka tóó, nmyo mb:aamb:aa dé, nmyo lama yélini, u ntââ wanmyi numo ndiye kîgha.

15 K:omo tpile nmyo u ntââ dé, ngmênê daa tumo noo ya, ala pwweepwee pee yedê yi kópu dyuu nmye mê:d a vyíli té, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu ngê a ngmidi noo, dpodoni u pi ndîi a ka ngma a kpo, kn:aa yélini yi l:êê díy:o u dyépi ngê a pyódu noo. *

* 14:19: Lóma 12:18 * 14:21: 1 Kódin 8:13 * 15:2: Lóma 14:19; 1 Kódin 10:24 * 15:3: Psalm 69:9 * 15:4: 1 Kódin 10:11; 2 Tim 3:16-17 * 15:8: Dpodo 3:25-26; Psalm 18:49 * 15:10: Deut 32:43 * 15:11: Psalm 117:1 * 15:12: Is 11:10 * 15:13: Lóma 14:17 * 15:15: Lóma 1:5

¹⁶ Kpêê yiyé pyu knî y:oo Chóó Lémi ka tpile tp:oo ntee a yémí tumo, yélini daa Nju tpémi Chóó Lémi ka yinté myinê yémí té. U Ghê Dmi ngê Chóó Lémi u nuu u yoo ngê u ngwo dê pyódu té.

¹⁷ Chóó Lémi u dpodo n:ii Yesu Kédisu u wêdêwêdê mbêmê n:aa dódó ngê, yi dpodo u pi ndîi ngê n:aa pyépi.

¹⁸ A chóó a pi daani knî, ngmênê kópuni Yesu Kédisu u wêdêwêdê mbêmê nî d:uu too, yi kópu knî yi mo yi p:uu nîné danê. Kópuni nî vyi too, kópuni nî d:uu too, kn:aa yéli Chóó Lémi u yoo vy:oo u ngwo nî kââ, yi kópu yili Yesu u wêdêwêdê mbêmê nî d:uu too. *

¹⁹ Nmî Mî u Ghê Dmi u wêdêwêdê mbêmê kópu ndîi yili my:aa d:uu ngê, kn:aa yéli Chóó Lémi u yoo vy:oo u ngwo nî kaa too. Njedusalem nê yaa wo, lliidikém Wee u kwo nîmo diyé wo, p:aa ni p:aa ni pi knî ye Yesu Kédisu u kópu mb:aa noo tpaépê.

²⁰ Dye ghi yintómu u ya a nga dpímo kwo, Yesu Kédisu u pi kwéli doongê ny:ee ngópu, y:i nî lé, Yesu u kópu mb:aa ye ngmên:uu vyi, mu kópu u díy:oo pi kuu u dpodo p:uu dpodo u ya a nga dèpwo kwo. *

²¹ Kópuni puku yedê a tóó, nê, Yi kópu nî ntiye. Ala yi kópu.

Yélini y:oo u pi doongê ny:ee ngópu,

Díyo wa ny:ee ngmê, amyedê w:ee ngmê.

*

Póól ngê Lóma paa u dy:oo u ngwo a chápw

²²⁻²⁴ M:ââ yili yi k:oo u ya a nga doo kwo, N:uu m:uu nmyo, ngmênê a dpodo al:ii ndîi ngê doo ya. Yi dpodo ala wee knî yi kwo atédí chedê, ala ngwo nîné pwiyé knî, nîmo mumu nmyo. U ya a nga a kwo, Spén nî lé, moma anê m:uu nmyo, nmyi p:uu mwiyé am:aa ya, u kuwó dini ghi ngê dpi ngee nóó, Spén u ngwo aní lé. *

²⁵⁻²⁶ Ala ngwo Njedusalem mwiyé mídi lé, Chóó Lémi u yoo dín:aa ngee té, mu kópu u díy:oo Yesu u yoo yélini Másídoníya Wee u kwo Kídiki Wee u kwo a kwo, yi yéli y:oo yi ndapí tp:oo nteemwint:eamwi m:uu tumo, a ka a kê tumo, Njedusalem aní núw:oo té, Chóó Lémi u yoo vy:oo pinténi wunê wee, yi ndapí ye aní núw:oo té. *

²⁷ Yélini y:oo yi ndapí a ka a kê tumo, yi chóó noko yepê, Pinténi Njedusalem wunê pyede, paa ngee téme, ndapí knî ye ngmêpaa dy:ââ koo. Yi kópu yi chóó vyi ngópu, ngmênê Nju tpémi y:oo Chóó Lémi u kópu dyuu ye mwiyé y:ee ngópu, wod:oo kn:aa yéli y:oo dyámê u tpile mb:aa knî ngmê Nju tpémi ye u nkwo dny:oo yémí dé.

* 15:18: 2 Kódin 3:5; Dpodo 19:11-12 * 15:20: 2 Kódin 10:15-16 * 15:21: Is 52:15 * 15:22-24: Dpodo 19:21

* 15:25-26: 2 Kódin 8:1-2; 9:2 * 15:28-29: Lóma 1:11 * 15:30: Kilosa 4:3; 2 Tes 3:1-2 * 16:3: Dpodo 18:2,26

* 16:5: 1 Kódin 16:19

²⁸⁻²⁹ Dini ghi n:ii ngê Njedusalem aní lé, yi ndapí yintómu ye an:uu y:ee té, Lóma máádi an:uu kwolo. Yesu Kédisu u wêdêwêdê mbêmê an:uu wêdêwêdê kalê nmyo. U kuwó dini ghi ngê Spén an:uu lé. *

³⁰ A tídê mbwó yoo, ndîi kópu nmye ngmênínê dmyinê. Nmî Lémi Yesu Kédisu u pi ngê nmye nîné dmyinê, u ntââ a l:éê díy:oo wanmya a ngépê. Nmî Mî u Ghê Dmi ngê a nuu ghi nmyi nódo a yó, yi kópu u l:éê díy:oo nmye myeninê dmyinê, u ntââ a ngépê wanmyinê vyiko ngmê, a l:éê díy:oo Chóó Lémi ka amy:ee dmy:ee ngmê. *

³¹ Ala kópu dpi dmy:ee yó, Nju tpémi yélini Yesu u yoo vy:oo daa ghê dniye, Njuda Wee u kwo, yi yéli y:oo kíngí vya nê. Ala kópu myoo dmy:ee yó, Tpileni Njedusalem aní núw:oo, Yesu u yoo knî y:oo yi tpile kíngí mb:ii ngmê.

³² Chóó Lémi ngê nmî ngépê pèdê ny:ee ngê, pèdê ngee nêne, ye y:i nmye u ngwo anê lé, w:aa u ngwo anê pyw:oo, nmyi vy:oo ghê u ngwo an:uu vy:oo.

³³ Chóó Lémi ngê choo a ngêépí nmyo, mb:aamb:aa ngê u ngwo dmyinê a ya. Ye ndîi kópu.

16

Póól u nduu tpaépê

¹ Pyópuni ngê ala pweepwee pee nmye wunê nêne, u kakémê nmye nîné chámêchámê. U pi Pipi, Yesu u yoo n:ii Sénkídiya a pyede té, yi ngêépí módó ngmê.

² Nmyi vy:oo mb:aamb:aa ngê choon:aa kwo, mu kópu u díy:oo mye Yesu u yoo vy:oo pyópu ngmê. Dpodoni p:uu adí dpodo, dpí ngee yó, mu kópu u díy:oo, pi yili doo ngêépí, myedoo ngêépí nê.

³ Akwila cha ye a mb:aamb:aa dpi y:ee yó.

*

⁴ Yi pini cha yi kii Yesu Kédisu p:uu nipi nmee dpodo, y:oo dyé noo, a l:éê díy:oo pí vya dumo. A gha vy:oo mwánínê kwunokwuno dê, Yesu u yoo vy:oo yélini yi vy:oo dpímo dpodo, yi yéli y:oo myewunê kwunokwuno d:oo.

⁵ Yesu u yoo yélini yi pini cha yi ngomo k:oo wunê wó ngê, yi yéli ye a mb:aamb:aa myoo y:ee yó.

A piyepê mb:aa Epánitas ka a mb:aamb:aa dpi y:ee yó, pini n:ii Yesu ka mwiyé kélímí mbê wo, Esiya Wee u kwo. *

⁶ Méli ka a mb:aamb:aa dpi y:ee yó, pyópuni nmyi vy:oo mb:aamb:aa ngê doo dpodo.

⁷ Andídonikas pini dê Njuniyas ye a mb:aamb:aa myoo y:ee yó, Nju pi n:ii dè yi kii mbwa k:oo nmee kwo. Pi yili yi lama

a tóó, yi pini dê Yesu u dyépi dê. Yesu u yoo vy:o ghêlí dípi ghê wo, u ngwo a ghê knopwo.

⁸Nmí Lémi u yoo vy:o a pyipe mb:aa ngmê, Ambiliyatus, a mb:aamb:aa u kwo dpí y:ee yó.

⁹Pini n:ii kii nmí Lémi p:uu nipi nyipu dpodo, Udípanus, a mb:aamb:aa u kwo dpí y:ee yó, a pyipe mb:aa, Stakis, a mb:aamb:aa u kwo myoo y:ee yó.

¹⁰A mb:aamb:aa Apeles ka dpí y:ee yó, pini n:ii k:omo tpile Yesu u l:êê díy:o dnyimo kpadakpada, ngmênê Yesu myedaa mb:ii ngê. Adístopulas p:uu yéli ye a mb:aamb:aa myoo y:ee yó.

¹¹Helodiyon ka a mb:aamb:aa dpí y:ee yó, pini n:ii Nju pi. Nasisas mupwokní yi vy:o yélini Yesu u yoo vy:o ghê dniye, a mb:aamb:aa ye myoo y:ee yó.

¹²Nmí Lémi u dpodo módó dê, Tídaipósa pyópu dê Tídaipána, a mb:aamb:aa ye dpí y:ee yó, a tídê mb:aa Pêsis ka a mb:aamb:aa myoo y:ee yó, pyópuni nmí Lémi p:uu dpodombiy:e dpímo dpodo.

¹³Nmí Lémi u dpodo pyu mb:aa, Lupas, a mb:aamb:aa u kwo dpí y:ee yó, u pye ka a mb:aamb:aa myoo y:ee yó, pyópuni ngê tp:oo ntee pini ngê pyódu noo. *

¹⁴Ala yéli ye a mb:aamb:aa dpí y:ee yó, Asinkíditus ngmê, Pílikon myomo, Hêémis pyolo, Patídopes podo, Hêêmas limo, nmí mbwó yoo yélini yi vy:o a kwo nye yi kii, a mb:aamb:aa ye myoo y:ee yó.

¹⁵Ala yéli ye a mb:aamb:aa myoo y:ee yó, Pilolokas ngmê, Njuliya myomo, Nédiyas lémi pyolo podo, Olimbas limo, myenté Chóó Lémi u yoo yélini yi vy:o a kwo, a mb:aamb:aa ye myoo y:ee yó.

¹⁶Numo kóó dmyinê ngímimgími dé. Yesu u yoo ala wee u kwo yélini a kwo, yi mb:aamb:aa nmye myedé dy:ââ ngmê. *

Pi dódó pyu yoo yi danêmbum

¹⁷A tídê mbwó yoo, ala kópu a ny:ee yó. Pi ngê chóó u nuw:o ghi mbêmé kíngí chámé nmyo, nmyi kélími myekíngí dyénê. Pini n:ii ngê yinté kópu nmye choo d:uud:uu, yi pini dmyina a kuwokuwo. Yesu u kópu dyuu mb:aamb:aa ngê nmyi ndé ngópu. Pini n:ii ngê u yi adí kwo, Yi kópu ní ngmê té, yi pini mēdmýina a kuwokuwo. *

¹⁸Pini n:ii ngê yinté kópu a d:uud:uu too, daa nmí Lémi Yesu Kédisu p:uu a dpodo yédi, chóó p:uu a dpodo yédi. Yi pini ngê kópu mb:aa yílí dpí vyi, yoo k:omo ngê a chaa kígha ngê, yélini daa nuw:o pyu yoo, dpí dóó té. *

¹⁹Pi yintómu yi lama a tóó, Yesu p:uu kópu mb:aa dpodombiy:e nmyi mgími ngópu. Yi kópu u l:êê díy:o a gha mb:aamb:aa ngê dê pyódu. U ya a nga a kwo, Kópu mb:aa d:uud:uu nmyi lama mb:aamb:aa ngê choo ya, ngmênê dono d:uud:uu nmyi lama kíngí ya. *

²⁰K:omo tpile Setan ngê pi dódó pyu yoo nmyi vy:o wa a dy:ââ té, ngmênê Chóó Lémi ngê nmyi ya mb:aa u yi a kwo, wa ngee nmyo, pi dódó pyu yoo nmyi dódó ngê límlími ngê wa dêê dmi. Nmí Lémi Yesu ngê u módó yeedeyeede ngê choo a ngéépi nmyo.

²¹Pini n:ii u kii nye dpodo mo, Timoti, yi pini ngê u mb:aamb:aa nmye myeda dy:ââ. A pyipe Nju pi pyile kní y:oo yi mb:aamb:aa nmye myedé dy:ââ ngmê, yi pi dmi Lusiyas ngmê, Njeson myomo, Sosipatê pyolo. *

²²⁻²³Pini n:ii u ngomo k:oo n:aa kwo, u pi Nkayas, yi pini ngê u mb:aamb:aa nmye myedé dy:ââ. Yesu u yoo yélini ala p:aani a pyede, Nkayas u ngomo k:oo a dapwadódó nyédi. Ala p:aani ndíi u ndapí pini n:ii ngê a y:enê, Edastas, nmí mbwó Kwótas kii, yi mb:aamb:aa nmye myedé dy:ââ ngmê. *

²⁴Nê Têétiyas, Póol ngê kópuni yílí nmye dê vyi té, a chóó d:a dêê té. A mb:aamb:aa nmye myenínê dyede.

Chóó Lémi u chaa kígha

²⁵⁻²⁶Chóó Lémi chaa kígha koo. Dye ghi yintómu doo a ya, chedê ngê daawa pyódu. Chóó Lémi u ntáa a kópu dyuu ka nmyi kélími dmi yinê pí kaa, Yesu Kédisu u kópu dyuu nmyi mênê yinê myedpí kaa. Kópu ndíi n:ii Yesu ngê a d:uu ngê yi kópu ghêlí daa pyodo, tumu kópu ngê mwiyé doo a ya, m:ââ yílí yi k:oo pi kní yi lama dêpwo a ya, ngmênê Chóó Lémi u komo kapí pyu kní y:oo mgo vy:o dnya a y:enê, p:uu dnyimo a mgongo, u ngwo dnyimo a dêê. Chóó Lémi u kópu mbêmé yi tumu kópu ala dini ghi ngê d:umo pywáí, u komo kapí pyu kní y:oo kópuni a d:êê tumo, Yesu ngê yi kópu yinê ntiye too. Dyámé ghi yintómu yi mbêmé pi kní ye yi tumu kópu nmo tpapê, mu kópu u díy:o pi yílí yintómu Chóó Lémi ka choo kélími, u dnye myedny:oo nyémí. *

²⁷Chóó Lémi mu ngmídi u nuw:o u ntáa yi kópu dpí d:uu, tp:oo Yesu Kédisu u l:êê díy:o chóó u ngwo u kwo a kâádí nmoo. Chaa kígha koo, chedê ngê kíngí pyódu. Ye ndíi kópu.

Wu u dí. *

* 16:13: Mak 15:21

* 16:16: 1 Kódin 16:20; 1 Pita 5:14

* 16:17: Taitas 3:9-10

* 16:18: Pilipay 3:19; 2 Pita 2:3

* 16:19: Lóma 1:8

* 16:21: Dpodo 16:1-2

* 16:22-23: 1 Kódin 1:14

* 16:25-26: Kílosa 1:25-26

* 16:27: 1 Tim

Kédisu u kii ngmídi ngé yinê a pyódu nmyoo.
*

1 KÓDIN

Kódin tpémi y:oo Yesu u pi ghêli daangê ny:ee ngópu, Póól Kódin yi loo, Yesu u pi u ngwo mi ny:ee ngópu, woni kní Yesu u yoo vy:oo u ngwo ghê dniye. Nju pi daa yili Yesu u yoo vy:oo ghê dniye, ngmênê yélini daa Nju tpémi, Yesu u yoo vy:oo vyílo yi ghê dniye. Yi danêmbum puku yedê mye tóó, Dpodo 18:1-17.

U kuwó dini ghi ngé Póól Epeso doon:aa ya. (Dpodo 19) U kuwó, kópu kní ngmê ngé Yesu u yoo a dyênê too, Kódin. Yoo woni dnye pyââ ti, myenté yi kada pini kní y:oo yoo chámê ngópu. Póól ngé yi kópu yi ny:ee too, ala pweepwee pee d:êê ngé, ye dy:ââ ngé. Ala pweepwee pee ghêli daangê d:êê ngé, kn:aaani mwiye ngmê d:êê ngé, ye dy:ââ ngé, ngmênê yini nmi ngópu daa tóó, l:âmo a ngee ngópu.

1 Nê Póól, Chóó Lémi ngé a ngmídi noo, Yesu Kédisu u dyépi ngé a pyódu noo. Nmí mbwó Sositéni u kii nipi anye tóó mo.

2 Yélini Yesu u yoo vy:oo ghê dniye, Kódin, ala pweepwee pee nmye ninê dyede. Chóó Lémi ngé myedê ngmídi nmyoo, Yesu Kédisu ngé nmyi dyâape pwaâ too, kamí ngé pyódu nmyoo, chóó u yoo vy:oo mye kaa nmyoo. Dyámê wope wope n:ii kní y:oo nmí Lémi Yesu Kédisu mye cháachââ ngmê, nipi yi kii u yoo vy:oo kaa nmyoo.

3 Nmí Mí, nmí Lémi Yesu Kédisu u kii, dny:oo a ngêêpi nmyo, mb:aamb:aa ngé nmye myedny:oo a vuywo.

Póól ngé Kódin tpémi yi l:êê díy:oo nmí Mí u ngwo doo kwunokwuno

4 Dye ghi yintómu nmyi l:êê díy:oo Chóó Lémi n:aa kwunokwuno ngé, mu kópu u díy:oo Yesu Kédisu ka a kââdi nmyoo, kópu mb:aa yili nmye wunê d:uud:uu too. *

5 Kópu yintómu u ntââ ngé a pyódu nmyoo, kópuni u lama a pyede, woni kní nmyi lama dpi yaa dmi, pi kní ye u nkwo nmye tpaépê tumo.

6 Yesu Kédisu p:uu kópuni nmye n:uu vyi too, yi kópu nmyi vy:oo ntênê dê pyaa dmi.

7 Nmí Mí u Ghê Dmi ngé dpodo yili yintómu u ntââ ngé a pyódu nmyoo, nmí Lémi Yesu Kédisu u diyédiyê u ngwo nmye t:âât:ââ ngmê.

8 Yinê adi wêdêwêdê kîgha nmyo, u dí dini ghi n:ii ngé nmí Lémi Yesu Kédisu wa a diyé. Yi ngwo nmyi kóté kîgha tédê dyâape nmyi p:uu daangmêwa a pyw:oo. *

9 Chóó Lémi ngé ntênê daawa dóo nmyo. Yinê a ngmídi nmyoo, Tp:oo nmí Lémi Yesu

Póól ngé u ngwo yepê, Modo numo kââdi tóó

10 A tidê mbwó yoo, mw:ââkó, nmí Lémi Yesu Kédisu u pi mbêmê ninê kwunokwuno nmyo, nmyi nuw:oo dmi ngmídi ngé moo pyódu yó, nmyi kópu dyuu ngmídi ngé myoo pyódu yó. Modo numo kââdi tóó. Maa mu ngmídi yidmyinê kîgha, dpodo mu ngmídi p:uu dmyinê dpodo. *

11 A tidê mbwó yoo, a lama ayimí tóó, noko dnyinté nmyinê pyede. Klowe u yoo kní y:oo yuu a ka kímínê y:ee ngópu, a ka pé, Noko dnyinté wunê pyede. *

12 Nmyi vy:oo kní ngmê ala kópu nmye tpaépê ngmê, nmyimo, Póól p:uu nmee ndiye, u kópu dyuu vyílo yi ndéndê kópu dyuu. Ngmê kní y:oo apu, Apolosa p:uu nmee ndiye, u kópu dyuu vyílo yi ndéndê kópu dyuu. Ngmê kní y:oo apu, Pita p:uu nmeen:aa ndiye, u kópu dyuu vyílo yi ndéndê kópu dyuu. Ngmê kní y:oo apu, Wu yéli yi pi dmi tédê dé, Yesu Kédisu mu ngmídi vyílo yino cháachââ.

13 A tidê mbwó yoo, yinté daadi ya. Lukwe díy:oo Yesu Kédisu nmyi pepe kalê ngópu. Lukwe, nmyinê nmye Póól kídosi nedê nmyi l:êê díy:oo vyílo yi pwene? Kêle, nê kuu. Daa a chóó a pi mbêmê ní mbápitísím kalê nmyoo.

14 A gha mb:aamb:aa ngé dê pyódu, nmyi vy:oo pini daa yili ní mbápitísím kwólu, Kídísipês pini dê Nkayas yi mo ní mbápitísím kalê doo. *

15 Doo u ntââ daanmy:ee vyi ngmê, Nê ngé chóó u yoo vy:oo kaa nmo.

16 (Ó, myenté, Stepanas mupwokní a nuwo dê kuwo dmi, mbápitísím a chóó ye my:aa y:àngo, ngmênê a lama daa tóó, apé, Pi m:uu ní mbápitísím kwólu.)*

17 Daa yoo yi mbápitísím kîgha u l:êê díy:oo Yesu Kédisu ngé a ngmídi noo, ngmênê u kópu dyuu tpaépê u l:êê díy:oo nmye a dy:ââ noo. Daa nuw:oo ndii u kópu kní yi mbêmê yoo yi nuw:oo n:aa ngmêêpi too, ngmênê Yesu ngé kídosi nedê kópuni nmí l:êê díy:oo d:uu ngé, yi kópu vyílo yini tpaépê ngé, yi kópu mbêmê Yesu ka u ngwo dpi kélímî mbê dmi. U ya a nga daa kwo, Yi kópu tédê kópu ngé ní pyódu. *

Yesu Kédisu ngé Chóó Lémi u wêdêwêdê ndii, u nuw:oo ndii nmo u ngwo a kema doo

18 Yélini ndê u maa p:uu a wee, Yesu ngé kídosi nedê kópuni d:uu ngé, yinê ye mbodo podo mbodo podo u kópu, ngmênê yi kópu nmí nyongo, u kwo nmí kélímî mbê dniye,

* 1:4: Kílosa 1:3-4 * 1:8: Pilipay 1:6; 1 Tes 3:13 * 1:9: 1 Njon 1:3 * 1:10: Pilipay 2:2 * 1:11: Dpodo 18:24-28; 19:1-2 * 1:14: Dpodo 18:8 * 1:16: 1 Kódin 16:15 * 1:17: 1 Kódin 2:1-2,5 * 1:18: Lóma 1:16

Chóó Lémi ngê u wêdêwêdê mbêmê u ngwo wunê ngêêpî nmo, kóó k:oo wa kaa nmo. *

¹⁹ Chóó Lémi u kópu puku yedê alanté a tóó, apê,

Yélini yinê ye yi nuw:o dmi ndîi,
mbodo podo ngê wanî pyódu té.

Ndiye pyu ndîi knî ye daanî ng:aa. *

²⁰ Yélini yi nuw:o dmi ndîi, yi yéli y:oo maa ndêndê kn:aadi ngópu, dêêpî pyu knî y:oo mye kn:aadi ngópu. N:ii yoo yi lama yoo yi nuw:o ngmêêpî mb:aamb:aa ngê a tóó, yi yéli y:oo mye kn:aadi ngópu. Dyámê mbêmê yélini yi nuw:o dmi ndîi dé, Chóó Lémi ka ngmênê u kwo yi mbodo podo dé, ye daa ng:aa yédi.

²¹ Chóó Lémi chóó u nuw:o u pono vyápê mbê wo, doo u ntââ ngê pyódu nmoo, pi ngê chóó u nuw:o mbêmê Chóó Lémi d:uuwodê pyw:oo. Ngmênê Chóó Lémi ngê maa komo ngmê kpémî ngê, pi knî ye yi máadi komo u kêmakêma u l:êê díy:o a dy:ââ nmoo. N:ii nmî kópu ka dpî kélîmî mb:anê, Chóó Lémi ngê dpî ngee.

²² Nmyi Kídiki tpémî nmyi ndiye pyu knî ye nmî kópu dyuu mbodo podo mbodo podo u kópu dyuu, mu kópu u díy:o nuw:o u kópu dé yinê ye ndîi kópu dé. Nju tpémî nmî kópu dyuu ka daa kélîmî nyédi, mu kópu u díy:o dpo, N:ii ngê mbwudu nmî ngópu angmê chaa, u ngwo u kwo anmî kélîmî. *

²³ P:aani p:aani Nju tpémî y:oo dpî mb:ii nmo, kn:aa yéli y:oo myoo mb:ii nmo, mu kópu u díy:o ye nmo tpapê ngê, yenmîmo, Yesu Kédisu kídosi ñedê nmî l:êê díy:o pwene. Yi kópu p:uu Nju tpémî dpo lvêédî té, dpo, Wu pini daa vyílo. Dpo, Pini n:ii nmo t:âât:ââ, dono daawa a pyw:oo, u pi ndîi ngê wa pyódu. Yélini daa Nju tpémî, nmî kópu dyuu yinê ye mbodo podo mbodo podo u kópu dyuu.

²⁴ Ngmênê Chóó Lémi ngê Nju tpémî yélini dpo ngmîdi té, Yesu Kédisu ka dpî kélîmî mbê dmi, Chóó Lémi u wêdêwêdê u ngwo dpo pyw:ee ngmê. Yélini daa Nju tpémî, Chóó Lémi ngê n:ii dpo ngmîdi té, Yesu Kédisu ka myoo kélîmî mbê dmi, Yesu p:uu Chóó Lémi u nuw:o ndîi u ngwo dpî m:uu ngmê.

²⁵ Chóó Lémi ngê kópuni d:au ngê, k:omo tpile pi knî ye mbodo podo mbodo podo u kópu yi d:uu ngê, ngmênê ndêndê ngê nuw:o ndîi u kópu yi d:uu ngê. K:omo tpile pi knî ye yinê ye Yesu u wêdêwêdê dêpwo ya, kídosi ñedê u ngwo pwene, ngmênê Chóó Lémi ngê u wêdêwêdê mbêmê kpêênî mêdê pyidu ngê. Ló pini ngmê u ntââ yinté kópu angmê d:uu?

²⁶ A tídê mbwó yoo, nmyi chóó nmyi p:uu a nuw:o mbê dmyeno. Chóó Lémi ngê u yoo vy:oo kaa nmyoo, ngmênê pi knî ye yinê ye,

Nuw:o pyu ndîi yi vy:oo yilî daa kwo, kada pini yi vy:oo yilî daa kwo, yélini yi pi dmi ndîi yi vy:oo yilî myedaa kwo. *

²⁷ K:omo tpile yinê ye nmyi nuw:o dmi daa ndîi dé, ngmênê Chóó Lémi ngê a ngmîdi nmyoo, mu kópu u díy:o yélini ye yi nuw:o dmi ndîi dé, mywene ye paa ghê we. K:omo tpile yinê ye kada pini nmyi vy:oo daa kwo, ngmênê Chóó Lémi ngê a ngmîdi nmyoo, mu kópu u díy:o kada pini knî ye mywene ye paa ghê we.

²⁸ K:omo tpile nmyi yi dmi y:e daa kwo, yinê ye nmyi pi dmi daa ndîi, yinê ye nmyo k:omo tpile dé, ngmênê Chóó Lémi ngê a ngmîdi nmyoo, mu kópu u díy:o yélini kada a wee, díyoo k:omo tpile ngê u nkwo paa pyaa dnyie. *

²⁹ Yélini nmyi pi dmi daa ndîi, Chóó Lémi ngê a ngmîdi nmyoo, kada pini yoo mb:ii too, mu kópu u díy:o u yi u ngwo daa kwo, Pi ngê chóó u pi a ngópu choo kmîmî.

³⁰ Kada pini yoo mb:ii too, ngmênê Yesu Kédisu ka a káadi nmyoo. Yesu ngê Chóó Lémi u nuw:o ndîi nmo a kêma ngê, nmî yikî dmi u pwo ghay wo, Chóó Lémi u momu yéli ngê pyódu nmoo, díyoo kóó k:oo wa kaa nmo. *

³¹ Yesu Kédisu ngê ngee nmoo, daa nmî chóó nmî wêdêwêdê mbêmê mb:aamb:aa nmo pyw:ângo. Yi kópu u l:êê díy:o kópuni puku yedê a tóó, dpî ny:ee yó.

Pi ngmê ngê chóóchóó kingî chaa kwolo, nmî Lémi yichoo chaa kîgha. *

2

Daa nuw:o ndîi u kópu knî yi mbêmê nmyi kélîmî mbê dnyie

¹ A tídê mbwó yoo, dinî ghi n:ii ngê Chóó Lémi u kópu dyuu nmye noon:aa tpapê, daa nuw:o ndîi u kópu knî yi mbêmê nmye noon:aa tpapê dé. *

² Alanté nî nuw:o mbê wo, nê, Kódin tpémî ye kópu yilî yi p:uu daanî danê, ngmênê kópuni ndîi kópu ngê a tóó, yi kópu ye n:aa tpapê. Nê, Yesu Kédisu mu ngmîdi p:uu ye n:aa danê, nmyenê, Kídosi ñedê t:ee ngópu, nmî l:êê díy:o pwene, nmî yikî dmi u pwo ghay wo. *

³ Dinî ghi n:ii ngê nmyi vy:oo noon:aa kwo, noo mywenemywene, myenoo nkîngê.

⁴ Daa nuw:o ndîi u kópu knî yi mbêmê nmye noon:aa danê, ngmênê Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê doo a ngêêpî nê, u wêdêwêdê mbêmê nmye noon:aa danê, mbwudu nmyi ngópu noo chapî dé, *

⁵ mu kópu u díy:o daa nuw:o ndîi u kópu knî yi mbêmê paa kélîmî mbê dmyeno,

* 1:19: Is 29:14

* 1:22: Mát 12:38; Dpodo 17:18

* 1:26: Mát 11:25

* 1:28: Njems 2:5

* 1:30: 2 Kódin 5:21

* 1:31: Jer 9:24; 2 Kódin 10:17

* 2:1: 1 Kódin 1:17

* 2:2: Nkal 6:14

* 2:4: 1 Tes 1:5

ngmênê Chóó Lémi u wêdêwêdê mbêmê paa kélími mbê dmyeno.

Chóó Lémi u nuw:o ndíi u kópu dyuu

⁶ Dini ghi n:ii ngê nmye mwiyé noon:aa danê, daa nuw:o ndíi u kópu kní yi mbêmê nmye noon:aa danê, ngmênê nuw:o ndíi u kópu dyuu ngma kwo, n:ii pi ngmê kní ye nmo tpaépê ngê. Yesu u yoo vy:o yéli, n:ii kní y:oo Yesu p:uu kópu dé mb:aamb:aa ngê dpo w:ee t:oo, yélini yi l:êê ghi dmi mye mb:aamb:aa dé, yi yéli ye yi mo yi kópu dyuu nmo tpaépê ngê. Yi kópu dyuu, daa dyámê mbêmê tpémi yi nuw:o mbêmê u kópu dyuu, myedaa kada pini yoo yi nuw:o mbêmê u kópu dyuu. Yi kada pini yoo díyo kuwó wa a ghê dmi.

⁷ Ngmênê kêle, Chóó Lémi u nuw:o ndíi u tumu kópu dyuu vyílo yinmo tpaépê ngê. Chóó Lémi ngê dyámê pê ghêlí daa l:âmo ngê, yi kópu dyuu u ngwo a ngmo ngê, pi kní yi lama daa pyede. Vyílo yi kópu dyuu mbêmê wa ngee nmo, chóó ntee a tóó, yinté pini ngê wa pyódu nmo. *

⁸ Dyámê mbêmê kada pini yoo yi lama yi kópu dyuu dèpwo ngmê ya. Yi kópu dyuu yi lama wodoo kwo, ye nmí Lémi ndéndé kídosi nédé daapí t:ee ngópu. *

⁹ Doo u ntáâ yi kópu daapédê w:ee ngópu, mu kópu u díy:o ala kópu puku yedé a tóó,

Chóó Lémi ngê kópuni nuw:o kwólu, apê,

Yélini yi nódo a nuu ghi a tóó,

yi kópu y:e waní d:uu,

yi kópu pi ngê doongê módu,

pi ngê doongê nyongo,

pi ngê myedoongê nuw:o kwólu. *

¹⁰ Ngmênê nmo vyílo dé, Chóó Lémi ngê u Ghê Dmi mbêmê yi tumu kópu dyuu nmo yinê a pywáí ngê. Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê yi tumu kópu yíli yintómu yinê dpo pyw:ee té, Chóó Lémi u tumu kópu ndíi dé yinê myedo pyw:ee té.

¹¹ Dyimé pywuu nmye ngmênínê kuwo. Pi u tumu kópu dé kn:aa pini u lama daa ya nyédi, chóó u nuw:o koo a ya nyédi. Chóó Lémi mye yinté, u tumu kópu ndíi dé chóó u Ghê Dmi u lama a pyede.

¹² Daa nmí chóó nmí nuw:o kní yi mbêmê ala kópu dyuu nmo pyw:ángo, ngmênê Chóó Lémi ngê chóó u Ghê Dmi nmo a kpo, mu kópu u díy:o kópuni nmí l:êê díy:o d:uu too, yi kópu dé nmí lama nténê dny:oo ya. *

¹³ Kópuni nmo tpaépê too, daa nuw:o pyu ndíi kní yi vy:o nmí ndé too, ngmênê Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê nmí lama yinê a kalé too. Yélini yi mênê yi Ghéni Dmi mye tóó, yi kópu dyuu ye nmo tpaépê too, ye myeno tpiyé too.

¹⁴ Ngmênê yélini yi mênê yi Ghéni Dmi daa tóó, doo u ntáâ yi Ghéni Dmi u kópu dyuu d:uudpo pyw:ee ngmê, mu kópu u díy:o d:uud:umbiy:e d:uuwodê w:ee t:oo, yinê ye mbodo podo mbodo podo u kópu dé. Yélini yi mênê Chóó Lémi u Ghê Dmi a tóó, u kópu dyuu dpí ny:ee t:oo, kn:aa yéli y:oo d:uudpí ny:ee t:oo. *

¹⁵ N:ii u mênê yi Ghéni Dmi a tóó, u ntáâ kópu yíli yintómu dpí mya té, myedo w:ee té, ngmênê yi pini kuwa yéli y:oo d:uuwodê w:ee ngmê, u gha myed:uudpí m:uu ngmê.

¹⁶ Yinté kópu puku yedê mye tóó,

N:uu ngmê u ntáâ, nmí Lémi u nuw:o wa m:uu?

N:uu ngmê u ntáâ, nmí Lémi wa dèépí kè?

Ngmênê nmí mênê nmí Lémi u Ghê Dmi a tóó, Yesu Kédisu u nuw:o nmí mênê mye tóó. *

3

Kódin tpémi mwiyé ntee dnya a ya

¹ A tídê mbwó yoo, dini ghi n:ii ngê nmyi vy:o noo a kwo, k:omo tpile Chóó Lémi u Ghê Dmi nmyi mênê doo ya, ngmênê na a ka nmyi mênê dèpwo ya. Chóó Lémi u nuw:o ndíi u kópu dyuu nmye dípi vyi too. Yesu Kédisu u yoo vy:o tpómu ntee tpile ngê nmyee ya. *

² Pyáâ ngê tpómu ka ngmo ntee a yémí ngê, yinté noo ndiye kígha nmyo, nté wêdêwêdê nmye dèp:a kpo, mu kópu u díy:o doo u ntáâ daap:ee ma ngópu. Ala ngwo nmyo dp:ee u ntáâ dé,

³ mu kópu u díy:o nmyi chóó nmyi p:uu nmye nuw:o nyédi, Chóó Lémi u Ghê Dmi u pono dnyinté nmye vyápé nyédi. Yi kópu nmye kida d:êê, mu kópu u díy:o nipi ya nmyi lama dnyinté a tóó, u yi nmye a kwo, Yoo nmí chaa. Lukwe díy:o kn:aa yéli yi maa p:uu dmye ghê dmi.

⁴ Lukwe díy:o dyámê mbêmê tpémi yi l:êê ghi dmi nmye d:uud:uu t:oo, ngmê kní y:oo apu, Póol p:uu nmeee ndiye, u kópu dyuu vyílo yi ndéndé kópu dyuu, ngmê kní y:oo apu, Apolosa p:uu nmeee ndiye, u kópu dyuu vyílo yi ndéndé kópu dyuu.

Chóó Lémi p:uu dpodo pyu yoo

⁵ A tídê mbwó yoo, Apolosa kii nyi pi dè yi mbêmê lukwe díy:o nmyi yoo dmyenê chaa ngmê. D:ii kada pini ndíi dè. Nye Chóó Lémi u dpodo pyu dé. Nyi dpodo mbêmê Yesu u yoo vy:o u ngwo nmyi ghê dnyie. Dpodoni dè yi p:uu Chóó Lémi ngê a kaa nyópu, vyílo yi dpodo dè y:e dódó doo.

⁶ Nmyo Chóó Lémi u yápw tédê. Yápw tédê n:uu kpémí ngê, nté woo n:uu káâ,

* 2:7: Kílosa 1:26 * 2:8: Luukí 23:34; Dpodo 13:27 * 2:9: Is 64:4 * 2:12: Njon 16:13 * 2:14: 1 Kódin 1:23

* 2:16: Is 40:13 * 3:1: Hipílu 5:12-13 * 3:6: Dpodo 18:4,27-28

Apolosa yi doon:aa ngolo, ngmênê Chóó Lémi ngé nt:u yinë t'ango. *

⁷ N:ii ngé nté woo dpí kââ, u pi têtê, n:ii ngé dpí ngolo, u pi mye têtê. Chóó Lémi mu ngmídi u pi ndíí, mu kópu u díy:o nt:u yinë dpí t:oo.

⁸ N:ii ngé nté woo dpí kââ, n:ii ngé dpí ngolo, yi pi dê wontoo wontoo, pi mu ngmídi p:uu a dpodo nódó. N:ii mb:aamb:aa ngé adí dpodo, yâpwo têtê chóó ngé mb:aamb:aa ngé wa pwila, n:ii dnyinté adí dpodo, dnyinté wa pwila.

⁹ Chóó Lémi p:uu Apolosa k:ii nipi nye dpodo mo.

Nmyo Chóó Lémi u yâpwo têtê, myenté u ngomo kamí. *

¹⁰ Chóó Lémi ngé u ntââ ngé a pyódu noo, ngomo km:ee mwiyé n:uu chó, síment y:i u nkwo ní ndé ngé, ngmênê ala ngwo nmyi kada pini yoo yi ngomo pywuu p:uu mé dpodo té. N:ii yi ngomo p:uu adí dpodo, nuw:o mbêmê choo dpodo.

¹¹ Doo u ntââ pi ngmê ngé ngomo kn:ââ daamuwa a t:oo. Yesu Kédisu mbêmê nmyi ngomo a kwo. *

¹² Yélini yi ngomo p:uu a dpodo nyédi, tpileni ngé a dpodo nyédi, yi tpile u mo u mo dé. Woni kní y:oo chéépí dpo ngí t:oo, u ngwo a dpodo nyédi, woni kní y:oo nkéli chéépí pee dpo ngí t:oo, u ngwo a dpodo nyédi, woni kní y:oo silípê nkól p:uu a t:emí dumo. Woni kní y:oo yimbwi dpo kp:anê t:oo, u ngwo a dpodo nyédi, woni kní y:oo yi yââ ó kâmo yââ p:uu dpí t:ee t:oo.

¹³ Kuwókuwó wéni ngé nmí Lémi ngé pi yintómu yi dpodo têtê dmi wa m:uu té. Yi wéni ngé ndyuw:e wa nyow:a, yi dpodo têtê dmi u ngwo wa d:uu té. *

¹⁴ Pini n:ii u dpodo têtê ghi wêdêwêdê, doo u ntââ ndé ngé daawa ma, yi pini ngé u dpodo u pywuu wa ngee.

¹⁵ Ngmênê pini n:ii u dpodo têtê ghi ndé ngé wa ma, u dpodo u pywuu daawa a ngee. Tpileni l:âmo ngé, mwó p:aa ngé wa pyódu, ndé ngé wa ma, ngmênê yi pini ngé chóó u ghê l:âmo daawa ngee, ndé dóó u mênê wa a pwii.

¹⁶ A tidê mbwó yoo, lukwe díy:o Chóó Lémi u ngomo nmyi chaa ngópu. Mumdo nmyi lama daa tóó, nmyo Chóó Lémi u ngomo, u yâpwo ghi nmyi mênê a tóó, u Ghê Dmi nmyi mênê mye tóó? *

¹⁷ N:ii ngé Chóó Lémi u ngomo wa dyênê, Chóó Lémi ngé u nkwo wa dyênê. Chóó Lémi u ngomo k:oo u yâpwo ghi a tóó, dono yi daa ya yédi. Nmyo mye ntee dé, nmyo u ngomo ghi dé, dono nmyi mênê kîngmê ya.

¹⁸ Nmyi nuw:o kní y:oo kîngê dóó nmyo. Nmyi vy:o pini n:ii ngé dpo, Nê pi ngmê, dyámê mbêmê tpémi yi vy:o a nuw:o ndíí ngé dé pyódu, yi pini ngé yi kópu dpí kée ngé, Chóó Lémi u nuw:o ndíí u kópu dyuu dé pêtê pyw:ee tène. Komo tpile dyámê mbêmê tpémi ye yi pini mbodo podo ngé wa pyódu, ngmênê Chóó Lémi ka u nuw:o ndíí ngé wa pyódu.

¹⁹ Mu kópu u díy:o dyámê mbêmê tpémi yi nuw:o ndíí u kópu dé Chóó Lémi ka mbodo podo mbodo podo u kópu dé. Yinté kópu puku yedê mye tóó,

N:ii dé yi nuw:o ndíí dé, dpo, Yoo nmí dóó té,

yi yéli dpí dêê dmi, Chóó Lémi ngé u nkwo dpí dóó té. *

²⁰ Yinté kópu m:uu puku yedê mye tóó,

Nmí Lémi u lama a tóó,

yélini yi nuw:o dmi ndíí,

dnyinté a nuw:o nyédi. *

²¹ Yi kópu u l:êê díy:o nmyi ndiye kîgha pyu yoo yi dmi mbêmê nmyi chóochóó namé chaa kîgha nmyo. Nangé vyi, Nê wu pini u yoo vy:o pini ngmê, mu kópu u díy:o nmyi ndiye kîgha pyu yoo yintómu nmyi p:uu a dpodo nyédi. Chóó Lémi ngé kópu yilí yintómu nmye a kpo.

²² Nê, Apolosa pini dê Pita yi k:ii nmyi ndiye kîgha pyu ngé nmo pyede. Chóó Lémi ngé tp:oo módó tp:oo máâ ngé a pyódu nmyoo, dyámê pè nmye a kpo, ghê pini dê pwopwo nmyi p:uu a dpodo mo. Kópuni ala ngwo a dpodo té, nmyi p:uu a dpodo té, mu dini ghi ngé u kópu dé nmyi p:uu amyidnyi dpodo.

²³ Myenté Yesu Kédisu p:uu nmyo dpodo té, nmyo u yoo, Yesu Kédisu Chóó Lémi p:uu a dpodo, chóó Tp:oo.

4

Yesu Kédisu u dyépi yoo

¹ Apolosa u k:ii ala kópu nyi p:uu dmyinê t'apê, apií, Yesu Kédisu p:uu a dpodo mo, Chóó Lémi u tumu kópu dyuu y:oo a y:eñey:eñe ngmê.

² Dpodo pyu ngé kn:aa yéli yi dnye dmi d:uudpi ny:oo, u lémi mu ngmídi u dnye vyílo yichoo nyémí.

³ Yi kópu u l:êê díy:o kópuni a p:uu anmyi vyi t:oo, a ka têtê kópu dé. Kópuni kn:aa pini ngé a p:uu dpí vyi, a ka mye têtê kópu. A chóó a dpodo p:uu kópu myedíni t'apê ngé.

⁴ A dpodo têtê kópu d:oongmê kn:aadi ngé, ngmênê a chóó daaní vyi, Dyáape a p:uu daa t:oo. Pini n:ii ngé nmí gha dmi dpo m:uu té, yi kópu a ka yinë wa vyi.

⁵ Yi kópu u l:êê díy:o pi u pi ghêlí k:ii nangmê dyênê. Nmí Lémi dini ghi n:ii ngé

* 3:9: Epeso 2:20-22 * 3:11: 1 Pita 2:4-6 * 3:13: 1 Kódin 4:5; 2 Tes 1:7-10 * 3:16: 1 Kódin 6:19 * 3:19: Njópí

wa a diyé, tumu kópuni mgídi vy:o a pyede, w:èèni wa yé té, kópuni kní yi l:éè díy:o yoo p:uu a dpodo nyédi, amyedé pywáí té. Yi ngwo Chóó Lémi ngé u dpodo pyu yoo nténé wa chaa kalé té.

⁶ A tidé mbwó yoo, nmyi l:éè díy:o Apolosa k:ii diyimé pywuu ngé nmye d:a pyódu nyo, mu kópu u díy:o d:éèpi kópu ngmê u nt:u kópu p:éde w:ee yó. Yi d:éèpi kópu ala, Puku yedé kópu kní yi mbémé dmyinê paa, u nt:u kópu alanté, Pi ngé pi ngmê u pi k:ngí kmí, kn:aa pini u pi k:ngí dyêné.

⁷ N:ii ngé chóó u pi a kmímí ngé, ala kópu u kwo nínê t:apê, Kí pini, n:uu ngé kada pini ngé pyódu nyoo? Kópuni u l:éè díy:o kada pini ngé nyi pyodo, Chóó Lémi ngé nga yinê a kè too, apii? Nyi kuu, ngmênê Chóó Lémi ngé nga yinê a kè too. Lukwe díy:o ñyóóchóó nye chaa k:gha ngé.

⁸ A tidé mbwó yoo, lukwe díy:o nmyinê nmye kópu yíli yintómu yi ntáá mbémé nmye pyede. Lukwe díy:o nmyinê nmye ndáápi ntee pini ngé nmyi pyaa dniye. Lukwe díy:o nmyinê nmye king ntee pini ngé nmye pyede. Yinté dpíno pyede. King ngé nténé w:ii pyede, ye king ngé myepidmyi pyódu nmo. *

⁹ K:omo tpile nmo Chóó Lémi u dyépi yoo, ngmênê na a ka Chóó Lémi ngé kuwó pini ngé m:édé pyódu nmo. Na a ka vyída ntee pini ngé pyódu nmo, pi yintómu yi ngíma, enjel yoo mye yi ngíma, nmí vyee t:édé dy:áa nmo.

¹⁰ Yesu Kédisu u l:éè díy:o pi kní ye mbodo podo mbodo podo u yoo ngé nmí pyaa dniye, ngmênê nmyinê nmye Yesu Kédisu ngé nmyi nuw:o dmi ndíi ngé d:é pyódu té. Nmí chóó nmí wéd:wédé p:uu dp:ee nuw:o nyédi, ngmênê nmyinê nmye nmyi wéd:wédé ndíi. Kuwa yéli y:oo nmí pi dmi a dyede tumo, lukwe díy:o nmyi pi dmi a kmímí tumo.

¹¹ Dye ghi yintómu dono ngé nmo pyede. Nmo dómudómu nyédi, nmo mbwaambwaa nyédi, nmí kpídi dpo chaa dmi, kuwa yéli y:oo a k:pakakpaka nmo, p:aani p:aani nmo l:épi nyédi. *

¹² Pi kní ye ndapi dpíno dmyinê ngé, nmí nté ndapi yi p:uu nmí chóó nmo dpodo nyédi. N:ii kní nmí p:uu a peede t:apê nyédi, yi l:éè díy:o nmíno ngêpê nyédi. Dini ghi n:ii ngé a k:pakakpaka nmo, nmíno vyímí ngé. *

¹³ N:ii kní y:oo nmí pi dmi a dyede ngópu, nmo kwunokwuno too, u yi nmo a kwo yédi, nmímo, Yi nuw:o dmi nmí ngmêê. Dyámé mbémé tpémi ye, yinê ye nmo nté d:inê péé

dono, nmí p:uu a dané nyédi, dpo, Yi tuu dmi a kwo.

¹⁴ Daa nmyi mywenemywene k:gha u l:éè díy:o yi kópu d:a d:éè té, ngmênê u ya a nga a kwo, nímó, Nmyi nuw:o dmi nê wáti té. Mu kópu u díy:o nmyo a t:pe ntee yéli.

¹⁵ K:omo tpile pi yono yono yono y:a kní y:oo Yesu Kédisu u pi mbémé adnyi ndiye k:gha nmyo, ngmênê nê mu ngmídi nmyi mí, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu u pi yi a chóó nmyi nuw:o n:uu kwólu.

¹⁶ U l:éè díy:o, u ya a nga a kwo, A p:uu dmyina a mtyímwe ngéèpi. *

¹⁷ Yi kópu u l:éè díy:o Timoti a kada k:inê káa, daa k:emakéma nmyimo mumu ngmê. Yi pini a t:pe ntee pini, u nuu ghi ndéndé ngé a nódo a tóo. Daa pi dódó pyu, nmí Lémi p:uu nipi nye dpodo mo. Yesu Kédisu u yoo yi l:éè ghi dmi nmye amí vyíli té, kópuni dyuu Yesu u yoo kní ye p:aani p:aani nímó t:apê too, nmye amyímí vyíli té. *

¹⁸ Nmyi vy:o pi kní ngmê d:é mbodo ndíi mbodo ndíi mbê dmi, apu, Nê ngé m:edaamí m:uu nmo.

¹⁹ Ngmênê nmí Lémi ngé a maa daawa a nkoko knomomé, ye límlímí ngé anmy:uu m:uu nê. Mbodo ndíi mbodo ndíi u yoo yi ngwo an:uu m:uu té, nê, Mumdoó Chóó Lémi u wéd:wédé mbémé a dpodo té, ó yi chóó yi kópu dyuu ye t:apê tumo.

²⁰ Chóó Lémi kóo koo yoo daa kópu dyuu mbémé dpí ghê dmi, ngmênê chóó u wéd:wédé mbémé dpí ghê dmi. *

²¹ A t:pe:ee nmye, nmyi nuw:o dmi angénté? Dpodombiy:e nmye wan:uu mbwólu, ó nmyi kópu dmi a kada am:ii lámó t:oo, ye mba:amb:aa ngé u ngwo nmye p:aa t:aa.

5

Yesu u yoo vy:o pini ngmê ngé Yesu u pi k:ngí dyêné

Mátiyu 18:15-17

¹ A t:pe:ee yoo, kópu nmyi p:uu mukídi ny:oo. Nmyi vy:o pini ngmê ngé pyáa ti u kópu ndíi ngmê d:uu ngé. Yintoo kópu mgídi u yoo kní y:oo doongmê d:uu ngópu. Lukwe díy:o Yesu u yoo vy:o pini ngmê ngé yi kópu d:uu ngé. Lukwe díy:o u mí u kpám kuwó pyáani t:ámo ngé. Apuu!

² Lukwe díy:o u kwo dpíp:e kwódu ngópu. Lukwe díy:o nmyinê mbodo ndíi mbodo ndíi té. U mywene nmye wo ghê wo, nmyi yoo kuwa w:ee kaa ngópu.

³ K:omo tpile nmyi vy:o d:éninê kwo, ngmênê a nuw:o nmyi vy:o yiwunê kwo. A nuw:o k:oo yi pini wunê k:idi kóté kwolo.

* 4:8: Tpyuu 3:17,21 * 4:11: 2 Kódin 11:23-27 * 4:12: Dpodo 18:3; Luuki 6:28 * 4:16: Pilipay 3:17 * 4:17:

Pilipay 2:22 * 4:20: 1 Kódin 2:4 * 5:4: 1 Tim 1:20

⁴ Nipi dpo wó yó, a nuw:o nmyi vy:o adin:aa kwo, nmí Lémi Yesu u wédewédé mbêmé yi pini kuwa anmí kâá. *

⁵ Setan kóó k:oo anmí kâá, yi pini too pee yinê paa dyênê ngê, mu kópu u díy:o nmí Lémi wéni n:ii ngê wa a diyé, yi pini u ghê dmi mēpaa ngee ngê.

⁶ Lukwe díy:o nmyinê mbodo ndíi mbodo ndíi té. Nmyi lama ka tóó, yis kní tp:oo daa ndíi anyinê ngí, kpo ndíi u mēnê anyi yé, anyi pwiyé, kpo yintómu dpí mbwó. Dononi nmyi mēnê a tóó, mye yinté, wa kaa.

⁷ Yi dono a ngí tóó, dny:ii dy:ee tóó, yed:oo mb:aamb:aa ngê u ngwo anmyi pyaa dmi. Yesu ngê kamí ngê ntee a pyódu nmyoo, yinté am:ii pyaa dmi. Nmyi lama ka tóó, nmo Nju tpémi, Tp:ee Kaa W:êew:êê u Naa u dye ghi ngê, nmí ngomo kní yi k:oo yis daa ya yédi, nmo kéké ngê, mbidédi pywápé ngmê wop nmo pípi ngê. Nmí kn:ââ kní y:oo sipi tp:oo ntee a vya tumo, Chóó Lémi ngê yi tp:ee mââ kaa a w:êê too, daa vya too, Yesu Kédisu yinté mye pwene, ndé ka w:êê nmoo. *

⁸ Yesu u yoo vy:o nmyi k:ii nipi nmo wee, yis ntee dono nmí mēnê kíngmê ya, pi dóó nmí mēnê kíngê ya, dyâápe nmí p:uu myekíngmê ya. *

⁹ Pweepwee pee n:ii mwiyé nmye nê dy:ââ ngê, munmyenê, Pyââ ti pyu yoo yi k:ii yakmaapí ngê kēê nangê t:oo.

¹⁰ Daa kuwa yéli yi p:uu nmye noo a danêmbum, yélini a pyââ ti nyédi, a ñukweñukwe nyédi, a kpaa nyédi, yélini kn:aa yâpwo kní ye a ngépê nyédi. Yinté yéli p:aa yintómu a pyede. Doo u ntââ daanmyinê kuwo t:oo.

¹¹ Daa kuwa yéli yi p:uu noo a danêmbum, ngmênê Yesu u yoo vy:o yéli yi p:uu noo a danêmbum. Nmyi vy:o pini ngmê ngê yinté kópu ngmadí d:uud:uu, adí pyââ ti, adí ñukweñukwe, kn:aa yâpwo kní ye adí ngépê, yoo yi pi dmi adí dyede dé, nté ndapí yi mb:aami ngê adí ya ó ndee pyu ndíi ngê adí ya, yinté pini u k:ii yakmaapí ngê kēê nangê t:oo. *

¹²⁻¹³ Doo u ntââ kuwa yéli daanmo kée té, Chóó Lémi ngê yinê wa kóté kalé té. Ngmênê yinté dono nmyi vy:o n:ii ngê choo d:uud:uu, dmyinê kóté kígha, nmyi yoo kuwa dmyinê kapí. Yinté kópu puku yedé mye tóó,

Pi dono nmyi yoo kuwa dmyinê kapí.

6

Numo kóté kígha u danêmbum

¹ Dini ghi n:ii ngê nmyi vy:o pini miyó dnyinté a ya nóó, lukwe díy:o kóté y:enê pyu ka dpí lee kní, kuwa. Lukwe díy:o mywene

y:e d:uudpí ghê. Yinté kópu nmyi chóó p:ee dmyinê l:âmol:âmo dé.

² Angênté, nmyi lama daa tóó Chóó Lémi u yoo kní y:oo dyâmê mbêmê tpémi yintómu y:oo wa kóté kalé t:oo. Mumdoó dp:ee ntââ dé, yinté kópu tédê nmyi chóó daanmyi l:âmol:âmo?

³ Lukwe, nmyi lama myedaa tóó, mu dini ghi ngê enjel yoo amy:oon:aa chámê té. Lukwe díy:o nmyi chóó nmyi kópu dyuu daanmyi l:âmol:âmo dé.

⁴ Dini ghi n:ii ngê yinté kópu nmyi vy:o dpí pyódu, lukwe díy:o kóté y:enê pyu kní ye kuwa nmye lèpi nyédi.

⁵ Mywene nmye choo kwo. Mumdoó nuw:o pyu nmyi vy:o daangma a kwo, pini n:ii u ntââ yinté kópu dpí l:âmo?

⁶ Lukwe díy:o pi ngmê ngê u mbwó kóté tédê dpí ñuw:o, kuwa pini ngê dp:uu kóté kalé dé.

⁷ Ndéndê ngê nmye kn:aadikn:aadi ngópu. Lukwe díy:o nmye numo kóté kígha nyédi. Lukwe díy:o yi kópu kní dēnmyinê vyimí tumo. Nmyi mbwó ngmê adí mtíkó knomomê, nangê kóté kwolo, dmyina a vyimí. *

⁸ Lukwe díy:o numo p:uu nmye dono nyédi. Lukwe díy:o nmyi chóó nmyi tídé mbwó yoo yi tpile nmye t:âmot:âmo tumo.

⁹ Mumdoó nmyi lama daa tóó, pi dono yoo Chóó Lémi kóó k:oo daami ghê dmi. Pi kní y:oo kíngê dóó nmyo. Yélini a pyââ ti nyédi, kn:aa yâpwo kní ye a ngépê nyédi, pi u kuwó a pyuwúwúpyuwú nyédi, ó a numo kpèépi nyédi, yinté pini Chóó Lémi kóó k:oo daangmamí ghê. *

¹⁰ Kpáápi yoo, ñukwe yoo, ndee pyu ndíi yoo, pi u pi dyede pyu yoo, ó nté ndapí yi mb:aami yoo, yinté pini Chóó Lémi kóó k:oo myedaangmamí ghê.

¹¹ Kní ngmê yinté kínmeye a ya, ngmênê nmí Lémi Yesu Kédisu ngê nmyi dono kí chedé too, nmí Mí u Ghê Dmi ngê nmyi nuw:o dmi ngmópu, Chóó Lémi ka yoo mb:aa ngê pyódu nmyoo. *

Pyââ ti mââ ti p:uu kópu

¹² Nmí Lémi Yesu ngê daa dēépi kópu dyuu mbêmê kamí ngê pyódu nmoo. U l:êê díy:o kópu yilí yi kwódu yé kópu daangma a tóó, ngmênê kópu yilí kní y:oo yoo dpí dyênê t:oo. Yi kópu kní namé d:uud:uu dé. Nyââ, kópu yilí yi kwódu yé kópu daangma a tóó, ngmênê kópu ngmê nmyi kada kíngê ghê. Yesu Kédisu nmyi kada vyílo yíchoo kwo.

¹³ Nté nmí ñukní yi mēnê dpí l:é, yi l:êê díy:o a tóó, nté u l:êê díy:o nmí ñukní a pyede, ngmênê mu dini ghi ngê Chóó Lémi ngê miyó dé wa dyênê dé. Pyââ ti mââ ti daa

* 5:7: Ex 12:21; Njon 1:29; 1 Pita 1:19

* 5:8: Ex 12:15

* 5:11: 2 Tes 3:6; Taitas 3:10; 2 Njon 1:10-11

* 6:7: Mát

5:39-40; 1 Tes 5:15

* 6:9: Epeso 5:5; Tpyuu 22:15

* 6:11: Taitas 3:3-7

yinté kópu dé. Nmí Lémi ngé daa pyââ ti máâ ti yi l:êê díy:o a l:âmo nmoo, chóó u l:êê díy:o a l:âmo nmoo, nmi l:êê díy:o mye pwene. *

¹⁴ Chóó Lémi ngé nmí Lémi kpèèni mèdè pyidu ngé, u wèdèwèdè mbèmè yinté amyedè pyidu nmo. *

¹⁵ Mumdoó nmyi lama daa tóó, nmyo Yesu Kédisu kóó kpálí dé. Lukwe, pi ngmè ngé Yesu u mbyuu pee ngmè teli pyââ u kii ngmídi ngé wa pyódu? Apuu! Doo u ntââ. *

¹⁶ Mumdoó nmyi lama daa tóó, n:ii teli pyââ ka dpí lè, u kii ngmídi ngé dpí pyaa kní. Yi kópu puku yedè mye tóó. *

¹⁷ N:ii nmí Lémi k:ii ngmídi ngé dpí pyaa kní, yi nuw:o dé ngmídi ngé dpí pyaa kní.

¹⁸ Pyââ ti máâ ti vy:o a pwii dmyeno. Kn:aa dono ngmanyi d:uu, ye kn:aa pini ngmanyi dyêné, ngmèné wanmyi pyââ ti, ye nmyi chóochóó wanmyi dyêné t:oo.

¹⁹ Nmyi nt:u dmi daa nmyi chóó a pyede, ngmèné Chóó Lémi u Ghé Dmi yi mènè a kwo. Ghéni Dmi n:ii Chóó Lémi ngé nmye a kpo, nmyo u yâpwo ghi. *

²⁰ Nmyi nt:u dmi daa nmyi chóó nmyi tpilé dé, Chóó Lémi ngé kópu ndíi ngmè d:uu ngé, u ngwo pwila nmyoo. Yi kópu u l:êê díy:o nmyi nt:u dmi mb:aamb:aa ngé dmyinè dpodo kigha dé, Chóó Lémi u pi ndíi ngé u ngwo paa pyaa we. *

7

Yéyééé u danèmbum

¹ A tidè mbwó yoo, pweepwee pee yedè póó n:ii a ka nmyinè dy:ââ ngópu, yi kópu kní yi p:uu nmye nínè d:êê. Yéyééé p:uu mwiyé nmye nínè d:êê. N:ii ngé u yi adí kwo, Nmí Lémi p:uu ntènè ní dpodo, u l:êê díy:o daawa yéé, yi pini ngé kópu mb:aa dpí d:uu,

² ngmèné yi pini pyââ ti ngé kینگé dyêné. Yi kópu u l:êê díy:o pi yintómu dny:oo yéyééé.

³ Cha cha yi kópu ala. Pyââ u moo ka d:uudpi nganè mb:anè, máâ u kpâm ka myed:uudpi nganè mb:anè.

⁴ Pyââ p:uu tpilé yilí daa chóó u tpilé yilí, u moo u tpilé yilí. Myenté, máâ p:uu tpilé yilí daa chóó u tpilé yilí, u kpâm u tpilé yilí.

⁵ Numo p:uu wuwu nangé kwódu. Ngmèné, pi cha y:oo u yi y:e adí kwo, Dpodombiy:e ny:oo ngépè, wo kní ngmè yí k:oo, ye wuwu yí chóó noko dny:oo kwódukwódu, dpodombiy:e u ngwo dny:oo ngépè. Yi ngépè u wo kní dny:oon:aa lèpi, ye yi kwódu yé kópu machedé ngé u ngwo choo pyodopyodo. Setan u wépi pwapi nmyi lama dnyinté a tóó. Kimè dódó nmyo, pi ngé kn:aa pyópu p:uu kèé kینگé yé.

⁶ Kópuni nmye d:a d:êê, nmyenè, Pi yintómu dny:oo yéyééé, daa dèèpi kópu nmye yed:a d:êê. Yi kópu u nt:u ala, n:ii ngé u yi adí kwo, Pyââ ngmèni nya, yini choo yéyééé.

⁷ Ngmèné nè nè, a nuw:o alanté, u ya a nga a kwo, Kwodo ngémí yintómu nè ntee yéli ngé dny:oo ya, kidingé yéyééé. Ngmèné daa pi yintómu u ntââ ngé a pyede. Chóó Lémi ngé woni yoo yéyééé u ntââ mbèmè dpo pyódu té, woni yoo yi mo ya u ntââ mbèmè dpo pyódu té.

⁸ Kwodo ngémí yoo, kuknwe yoo, ala kópu nmye nínè tpaépè. Ntee n:aa tóó, yinté myedmyinè ya.

⁹ Ngmèné nmyi mo ya doo u ntââ ngé nmye wa pyaa knomomè, ye dmyinè yéyééé. Pyââ ti máâ ti yi l:êê díy:o kidingé ghuighii mbè dmi. *

¹⁰ Cha cha yoo yi dèèpi kópu m:uu ala, daa a chóó a dèèpi kópu, ngmèné nmí Lémi u dèèpi kópu. Pyââ ngé u moo kینگé kpípí.

¹¹ Wa kpípí knomomè, ye kn:aa pini ngé kèé p:uu kینگé yé. Yi pyópu u moo ka mèdaawa diyé knomomè, ye u mo choo ya. Myenté, máâ ngé u kpâm kینگé kpípí.

¹² Cha cha n:ii Yesu u yoo vy:o mo ngmídi ghè wo, woni daa ghè wo, yi yéli yi p:uu nínè danè. (A chóó a dèèpi kópu yinínè tpaépè, daa nmí Lémi u dèèpi kópu.) Yesu u yoo vy:o pini n:ii ghè wo, ngmèné u kpâm daa ghè wo, yi pyópu ngé u yi u ngwo adí kwo, Kwodonkwodo ny:oo ya, ye yi pini ngé u kpâm kینگé kpípí.

¹³ Myenté, pyópuni Yesu u yoo vy:o ghè wo, ngmèné u moo daa ghè wo, yi pini ngé u yi u ngwo adí kwo, Kwodonkwodo ny:oo ya, ye yi pyópu ngé u moo kینگé kpípí.

¹⁴ K:omo tpilé yi pini Yesu ka daa kélímí yédi, ngmèné Chóó Lémi ka pi mb:aa ngé dpí pyódu, mu kópu u díy:o u kpâm k:ii ngmídi ngé a ya nódó, u kpâm Yesu ka a kélímí yédi. Myenté, k:omo tpilé nmi mbwó ngmè u kpâm Yesu ka daa kélímí yédi, ngmèné Chóó Lémi ka pyââ mb:aa ngé dpí pyódu, mu kópu u díy:o u moo k:ii ngmídi ngé a ya nódó, u moo Yesu ka a kélímí yédi. Wo daa yinté, ye nmyi tp:ee dmaádíma Chóó Lémi ka tupwótupwó ngé pè pyede, u nuu u yoo ngé daapidnye kwo.

¹⁵ Ngmèné pini n:ii Yesu ka daa kélímí yédi u yi u ngwo adí kwo, U kpâm nè kuwo, ye dpí lee we, nmí tidé u yéyééé machedé ngé u ngwo wa pyódu. Myenté, pyópuni Yesu ka daa kélímí yédi u yi u ngwo adí kwo, U moo nè kuwo, ye dpí lee we, nmí mbwó u yéyééé machedé ngé u ngwo wa pyódu. Yini dpí lee we, mu kópu u díy:o Chóó Lémi ngé daa dnyepéli u l:êê díy:o a ngmídi nmyoo, u yi

* 6:13: 1 Tes 4:3-5

* 6:14: Lóma 8:11; 2 Kódin 4:14

* 6:15: Lóma 12:5; 1 Kódin 12:27

* 6:16: Gen 2:24

* 6:19:

1 Kódin 3:16

* 6:20: 1 Pita 1:18-19

* 7:9: 1 Tim 5:14

* 7:15: Lóma 12:18

u ngwo a kwo, A yoo noko mb:aamb:aa ngé dny:oo ya. *

¹⁶ Nmí tídê, mumdoo nyi u ntââ, moo u nuw:o anyi ngmêê, nmí Lémi kóó k:oo anyi kââ? Nmí mbwó, mumdoo nyi u ntââ, ngmâm u nuw:o anyi ngmêê, nmí Lémi kóó k:oo anyi kââ? *

Daa ya ngmêêpí u danêmbum

¹⁷ Dini ghi n:ii ngé Chóó Lémi ngé Yesu u yoo vye:o mwo a kaa nmyoo, yi ngwo ntee nmyee a ya, yinté myedmyinê ya, dpodoni ñedé nmí Lémi ngé a kaa nmyoo, yi dmyinê dpodo. P:aaní p:aaní Yesu u yoo kní ye yi dêêpí kópu dyuu yinté ye myinín:aa tpaépé too.

¹⁸ Nju pi n:ii Chóó Lémi ngé, Yesu u yoo vye:o dpí kââ, yi pini ngé kíngí vyi, U ya a nga daa kwo, Chóó Lémi u l:ii a p:uu choo ya. N:ii daa Nju pi, Chóó Lémi ngé Yesu u yoo vye:o dpí kââ, yi pini Nju pi ngé chóó kíngé pyódu, pi ngé Chóó Lémi u l:ii yi pini p:uu kíngí t:oo.

¹⁹ Ala ngwo Chóó Lémi u l:ii t:emí tédé kópu ngé dé pyódu, u dêêpí kópu dyuu cháächââ yi ndíí kópu. *

²⁰ Dini ghi n:ii ngé Chóó Lémi ngé Yesu u yoo vye:o mwo a kaa nmyoo, yi ngwo ntee nmyee a ya, yinté myedmyinê ya.

²¹ A mbwó. Dini ghi n:ii ngé Chóó Lémi ngé Yesu u yoo vye:o kaa nyoo, yi ngwo pi ngmê ngé wop doo a dpodo kígha ngí, ye p:uu chi dpodo, u nuw:onuwo ngé kée kídangé t:oo. Ngmênê n:ii ngé wop a dpodo kígha ngí, u yi u ngwo adí kwo, Nyi ní pw:ii, ye u kwo nangé nganê mb:anê, choo pw:iipw:ii ngí, ñyóó l:êê díy:o anyin:aa dpodo.

²² Pini n:ii pi ngmê ngé wop a dpodo kígha ngé, dini ghi n:ii ngé nmí Lémi ngé dpo ngmídi, u nuw:o nmí Lémi p:uu dpí ghé. Myenté, ndapí p:uu dpodo pyu n:ii nmí Lémi ngé dpo ngmídi, nmí Lémi p:uu dpodo pyu ngé dpí pyódu, Yesu Kédisu p:uu wop a dpodo yédi. *

²³ Chóó Lémi ngé kópu ndíí ngmê d:uu ngé, u ngwo pwíla nmyoo, yi kópu u l:êê díy:o pi kní yi nuw:o u pono kídmymê vyápé.

²⁴ A tídê mbwó yoo, dini ghi n:ii ngé Chóó Lémi ngé mwo a ngmídi nmyoo, u k:ii nmyinê kâádí ngópu, yi ngwo ntee nmyee a ya, yinté myedmyinê ya.

Kwodo mgémi yoo yi kópu

²⁵ Kwodo mgémi yoo yi p:uu kópu u nkwo nmye ngmênínê tpaépé. Daa nmí Lémi u dêêpí kópu nmye yinínê tpaépé, ngmênê yi kópu p:uu a chóó a kópu nmye ngmênínê tpaépé. Doo u ntââ daaní dóó nmyoo, mu kópu u díy:o nmí Lémi ngé a nuw:o u ntââ ngé a pyódu ngé.

²⁶ Ala dini ghi ngé dye ghi dono vye:o nmo pyede, u l:êê díy:o pi ngé u ya kíngé ngmêê.

²⁷ N:ii u kpâm a tóó, kíngé kée. N:ii u kpâm daa tóó, ghêli k:ii kíngé yéé.

²⁸ Ngmênê pini n:ii dpí yéé, daa dono kópu yu d:uu, myenté pyópuni dpí yéé, mye daa dono kópu yu d:uu. Ngmênê u ya a nga daa kwo, Ala dye ghi dono vye:o dono a pyw:ee yó.

²⁹ A tídê mbwó yoo, nmí Lémi ngé dini ghi n:ii yó, daa kêmakêma a dyimêdyimê. Yi kópu u l:êê díy:o nmí nuw:o dmi dyámê u kópu kní yi p:uu kíngmê kwo. Yéé u nuw:o u kpâm p:uu kíngmê kwo, nmí Lémi p:uu choo kwo.

³⁰ N:ii u pi u l:êê díy:o a mbê, u nuw:o modo dyé ngé, nmí Lémi p:uu dpí kaa ngé. N:ii kní y:oo w:aa da pyw:ee ngmê, yi kópu mu ngmídi p:uu yi nuw:o dmi kíngé kwo, nmí Lémi p:uu dny:oo nuw:o. N:ii kní y:oo yi tpile dpí pwíla t:oo, yi tpile kní yi p:uu yi nuw:o dmi kíngé kwo, nmí Lémi p:uu dny:oo nuw:o.

³¹ Dyámê u kópu kní yi p:uu nmí nuw:o dmi kíngé kwo, nmí Lémi p:uu dny:oo kwo, mu kópu u díy:o yi kópu yilí yintómu daa dye ghi daadí adnyi ya, nmí Lémi ngé wa ngmêê té. *

³² U ya a nga daa kwo, Nmyi nuw:onuwo u kópu dyuu ndíí kópu ngé nmye pyaa dnyie. Pi mgémi u nuw:o ngmídi ngé a ya yédi, nmí Lémi p:uu a dpodo yédi, u nuw:o nmí Lémi p:uu a kwo yédi,

³³ u yi u ngwo a kwo yédi, U nuu u kópu ní d:uud:uu dé. Ngmênê yéé u nuw:o miyó ngé a ya yédi. Nmí Lémi p:uu a nuw:o yédi, ngmênê dyámê u kópu kní yi p:uu mye nuw:o yédi, u yi u ngwo a kwo yédi, U kpâm u nuu u kópu yiní d:uud:uu dé.

³⁴ Kwodo mye yinté, nmí Lémi p:uu a dpodo yédi, u yi u ngwo daa kwo yédi, U nuw:o kn:aa lee we, u yi u ngwo myedaa kwo yédi, U nt:u kn:aa pini ka ní y:oo. Ngmênê yepe dyámê u kópu kní yi p:uu a nuw:o yédi, mu kópu u díy:o u yi u ngwo a kwo yédi, U moo u nuu u kópu yiní d:uud:uu dé.

³⁵ Yi kópu nmye d:a vyi té, mu kópu u díy:o u ya a nga a kwo, Mb:aamb:aa ngé pèdmynínê ya. Yéyéé nmye díni kwódukwódu, ngmênê u ya a nga a kwo, Nmyi nuw:o dmi nmí Lémi mu ngmídi p:uu dny:oo kwo, kn:aa kídnyníngé kwo, mb:aamb:aa ngé p:uu dmyinê dpodo.

³⁶ Pini n:ii u yémí p:uu a kwo, ghêli k:ii daawa yéé knomomê, nmí Lémi p:uu dpodombiy:e adín:aa dpodo, ye yi pini ngé maa mb:aa ye kígha ngé. Ngmênê u kuwó dini ghi ngé u nuw:o u kwo ayimênê diyé, awo, A yémí p:uu pyááwe ngé a pyodopyodo, nanê wa nya, u yi u ngwo adí kwo, Ní nya, ye dpí nya ngé, daa kópu dono ayi d:uu.

* 7:16: 1 Pita 3:1-2

* 7:19: Lóma 2:25; Nkal 5:6

* 7:22: Epeso 6:6; 1 Pita 2:16

* 7:31: 1 Njon 2:17

³⁷ Ngmênê yi pini ngê chóo wa vyi, Daani yéé, a mo aní ya, pwopwo u dí, ye yinté choo ya. U lama adí ya, A nuw:o ngê daawa dóo nê. Yi pini u mo choo ya, kíngé yéé.

³⁸ A tíde mbwó yoo, n:ii ngê u yémí p:uu dpí nya, kópu mb:aa yu d:uu, n:ii u mo a ya yédi, kópu mb:aa mye d:uud:uu ngê, kuuchêm u kópu ye d:uud:uu ngê.

Yepe yoo yi kópu

³⁹ Yepeni u moo a tóó, kn:aa pini p:uu kíngé nuw:o, ngmênê u moo wa pw:oo knomomé, ye u ntáá amé yéé. Pyópuni Yesu u yoo vy:o a kwo, kuwa pini ngê kíngí nya. *

⁴⁰ Ngmênê yi pyópu daawa yéé knomomé, ye mb:aamb:aa ngê adí ya. K:omo tpile nmyi kada pini woni yoo yi nuw:o dmi daa yinté dé, ngmênê Chóó Lémi u Ghê Dmi a mênê mye tóó, u l:êé díy:o yi kópu nmye da vyi.

8

Tpile tp:oo n:ii k:omo yâpwo ka a yémí ngópu, u pípi p:uu danêmbum

¹ A tíde mbwó yoo, pweepwee pee yedé póó n:ii a ka nmyinê dy:ââ ngópu, myomoni kópu p:uu nmye nínê d:êé, tpile tp:oo n:ii k:omo yâpwo ka a yémí ngópu, u pípi p:uu. Nmí lama ka tóó, K:omo yâpwo daa ndéndé ngê yâpwo njini, u l:êé díy:o nmí vy:o pi ngmê kní y:oo yinté tpile tp:oo mbyuu ka a pípi tumo, yinê ye u kópu daa tóó. Ngmênê pi woni kní ye kwódu ye u kópu, yi tpile tp:oo mbyuu d:uudpí ma ngmê. A tíde mbwó yoo, n:ii yoo yi lama yinté a tóó, apu, K:omo yâpwo daa yâpwo njini, yi yéli daadnya a mbodo ndíi mbodo ndíi, wo yéli yi pi dmi daadnya a dyede. Nmyi nuu ghi dmi numo nódo dny:oo ya, nmyi mbwó yoo yi pi dmi namé dyede. N:ii nódo u tíde mbwó yoo yi nuu ghi dmi a pyede, yi gha dmi a wêdêwêdé kígha too.

² Pini n:ii ngmênê u kwo kópu yilí yintómu u lama a pyede, yi pini dnyinté a nuw:o yédi,

³ ngmênê n:ii nódo Chóó Lémi u nuu ghi a tóó, Chóó Lémi u lama pini, kóó kuwa daami kââ. *

⁴ Dini ghi n:ii ngê kuwa pini ngmê ngê tpile tp:oo dpí vy:a, k:omo yâpwo u pi u ngwo dpí vyi, u ntáá yi tpile tp:oo mbyuu anmí ma, mu kópu u díy:o nmí lama ka tóó k:omo yâpwo daa yâpwo ndéndé, Chóó Lémi mu ngmídi yi yâpwo ndéndé.

⁵⁻⁶ K:omo tpile pi kní y:oo yâpwo yilí a cháâcháâ tumo, ngmênê nmínê nmo yâpwo mu ngmídi ndéndé, Chóó Lémi. Yi pini nmí Mí, tpile yilí yintómu yinê l:âmo too, u l:êé díy:o nmo pyede. K:omo tpile yoo yi lémi yilí, a cháâcháâ tumo, ngmênê nmí Lémi ndéndé mu ngmídi, Yesu Kédisu, pini n:ii Chóó Lémi

k:ii dyámé pé l:âmo ngópu, ghê kamí nmo yinê myedé kpo. *

⁷ Ngmênê pi woni kní yi lama yi kópu dnyinté a tóó. Yesu u yoo vy:o ghêli k:ii daa ghê dniye, m:ââ yilí yi k:oo k:omo yâpwo kní ye dnyimo a ngépé, k:omo yâpwo kní yi l:êé díy:o tpile tp:oo kpêé ngê dnyimo a yiyé dé, mbyuu dnyimo a pípi dé. Ngmênê ala ngwo yinté ntini daa pípi tumo. Yinê ye k:omo yâpwo u pi p:uu a ta, apu, Chóó Lémi ka tupwótupwó ngê angmanmí pyódu.

⁸ Daa nté u l:êé díy:o Chóó Lémi ka yoo mb:aa ngê anmí pyaa dmi. N:ii ngê yi ntini dpí kpípi, Chóó Lémi ka dono ngê d:uudpí pyódu. Myenté, n:ii ngê yi ntini dpí ma, yi kópu mbêmê Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê d:uudpí pyódu.

⁹ A mbwó, lama ka tóó, k:omo yâpwo dé daa yâpwo ndéndé dé, u l:êé díy:o yinté ntini nye pípi too. Nga u ntáá, ngmênê nínê mbwó yoo yi p:uu chi nuw:o. Pini n:ii u lama yi kópu dnyinté a tóó, nangé lvêédi. *

¹⁰ K:omo yâpwo u ngomo k:oo kmaapi tédé nangmê ní. Yinté pini ngê yi wa m:uu ngi, yi ntini pee my:oowa ma, ngmênê u kwo dono kópu ayi d:uu, chóóchóó nmí Lémi u yoo kuwa wa ghê.

¹¹ Kópuni lama a tóó u l:êé díy:o lukwe díy:o mwó anyinê lvêédi. Yi pini u l:êé díy:o nmí Lémi Yesu Kédisu pwene.

¹² Lukwe díy:o nmí Lémi Yesu Kédisu p:uu anyi dono, pini n:ii u l:êé díy:o pwene anyinê lvêédi, mwó yoo yi p:uu am:ii dono, yi nuw:o dmi anyi dyênê.

¹³ Nê nê a nuw:o alanté. Ntini n:ii ngê a mbwó wa a lvêédi, yi ntini mēdaani ma, u dí pwopwo. U ya a nga daa kwo, A mbwó a l:êé díy:o ngma a lvêédi we. *

9

Kópuni dyuu yi wépi dmi Póól ngé puwá

¹ A tíde mbwó yoo, u ya a nga daa kwo, A l:êé díy:o pi ngma a lvêédi we. Dyimé pywuu nmye ngmênê kuwo. K:omo tpile u ntáá ndapi nmye p:aa dmy:ee ngê, ngmênê nmye díp:é dmy:ee ngê. K:omo tpile kópu yilí yi kwódu ye kópu daangma a tóó, ngmênê woni kní yi wépi dmi a chóó ní puwá. K:omo tpile nmí Lémi Yesu a chóó a ngwolo dé y:oo ní módu, u dyépi ngê u ngwo a pyódu noo, ngmênê tpile nmye díni dmyinê ngê. K:omo tpile nmí Lémi u yoo vy:o a chóó ní kaa nmyoo, ngmênê tpile nmye díni dmyinê ngê. *

² K:omo tpile pi woni kní ye yinê ye daa Yesu u dyépi ngmê, ngmênê nmyinê nmye nê u dyépi ngmê, mu kópu u díy:o u yoo vy:o a chóó ní kaa nmyoo. *

* 7:39: Lóma 7:2-3; 2 Kódin 6:14

* 8:3: Njon 14:23

* 8:5-6: Epeso 4:6; Njon 1:3

* 8:9: Lóma 14:13-15

* 8:13:

Lóma 14:21

* 9:1: Dpodo 26:16

* 9:2: 2 Kódin 3:2-3

³ Yi kópu pi kní ye n:aa tpaépè ngé, yélini y:oo a pi a dyede ngópu.

⁴ A tídè mbwó yoo, yélini yi l:êê díy:o n:aa dpodo yédi, mumdoo doo u ntââ nté mbwaa ye daani dmyinè dé? U ntââ, ngmènè ye díni dmyinè doo, a chóó a kèê dé y:oo n:aa dpodo yédi, ndapí u ngwo n:aa kmènèkmènè ngé.

⁵ A kpâm wo tóó, u ntââ p:aa y:eñey:eñe, yoo nye pídn̄ya a vyuwo. Dyépi woni yoo, Pita u k:ii, nmí Lémi u mbwó yoo mye yi k:ii, yi kpâm yoo a y:eñey:eñe tumo, yoo yi ntépíná kní yi k:oo a kmaapí nyédi.

⁶ Mbanapas k:ii nyo niyó njini nyi chóó nyi kèê dé y:oo nye dpodo nódí, nyi ndapí u ngwo nye kmènèkmènè ngé, ndapí nmye dènyipu dmyinè.

⁷ Mumdoo lede kní y:oo yi kaa taa kpídí yi chóó yi ndapí ngé dpí pwila t:oo? Kèle, yi kada pini ngé yinè dpí pwila té, ye dpí y:ee té. Mumdoo n:ii ngé yâpwo tédè dpí yé, nté y:i d:uudpí ma? Kèle, y:i a kmaapí yédi. Mumdoo n:ii u sipi w:uu a kwo yédi, módó ye a vyuwo yédi? Mye yinté, yélini yi vy:o n:aa dpodo yédi, u ntââ yi ntépíná kní yi k:oo aní kmaapí, ndapí ye amy:aa dmyinè.

⁸ Daa a mo dí vyi, ngmènè yinté kópu puku yedé mye tóó.

⁹ Mósisi ngé ala dèèpí kópu a d:êê ngé, N:ii ngé u pudumakó choo dpodo kígha, komo kíngé kudu.

Choo dpodo, choo kmaapí.

Mumdoo Chóó Lémi pudumakó kní yi p:uu doo a danè? *

¹⁰ Mumdoo daa nmí p:uu doo a danè? Ndèndè ngé nmí p:uu doo a d:êê. Yélini wunè n:êê nyédi, yélini wumè nté mgípí nyédi, daa módó a dpodo nyédi. Yi lama a tóó, Kwéli nmo dpodo té, díyo y:i anmí kmaapí.

¹¹ Nmyo a yâpwo tédè kamí, nté woo n:uu kaa too, mumdoo doo u ntââ nt:u daangmaní ma? *

¹² N:ii kní y:oo wunè ndiye kígha nmyoo, nmyi ntépíná kní yi k:oo a kmaapí nyédi, mumdoo doo u ntââ yinté kópu a nga daanmyi d:uu ngmè? Ngmènè a chóó tpile nmye dip:èngmè dmy:ee ngé. Kópu yilí yintómu noo a vyími dé, mu kópu u díy:o u ya a nga dèpwo kwo pi ngmènè lvèédi. U ya a nga myedèpwo kwo, Pi ngmè ngé Yesu Kédisu u kópu mb:aa u wépi pwaa ngé.

¹³ Nmyi lama ka tóó, kpèé yiyé pyu kní y:oo yi nté yi dpodo tédè a kmènèkmènè ngópu. *

¹⁴ Myenté, nmí Lémi ngé apè, N:ii kní y:oo a kópu mb:aa pi kní ye adnyin:aa tpaépè, yi nté y:i dny:oon:aa kmènèkmènè. *

¹⁵ Ngmènè tpile nmye dip:èngmè dmy:ee ngé, ala pweepwee pee yedé ala ngwo nmye myedíní dmyinè. K:omo tpile dómudómu

tédè amy:aa pw:onu, ngmènè pi kní ye nté ndapí daani dmy:ee dé. Pi kní ye n:aa tpaépè ngé, yenímo, A chóó a ndapí a kèê dé y:oo n:aa kmènèkmènè ngé. Yi kópu komodanè kópu ngé ye kíngí pyódu, u l:êê díy:o ndapí ye díni dmyinè ngé.

¹⁶ Yi kópu u díy:o a gha mb:aamb:aa ngé dpí pyódu, nmí Lémi u kópu dyuu pi kní ye módó n:aa tpaépè ngé. Doo u ntââ nmí Lémi u wépi daanè puwá. Yi dpodo nédè a kaa noo. Yi dpodo daani dódó knomomè, ye nmí Lémi ngé dnyinté daawa kpada nè.

¹⁷ A chóó a nuw:o ngé woni dpodo, ye a pyuwu pèninè ngèèpi, ngmènè nmí Lémi ngé módó a dpodo kalé noo, doo u ntââ yi dpodo u wépi daani puwá.

¹⁸ A pyuwu n:ii ninè ngèèpi ngé, alanté a tóó, a gha mb:aamb:aa ngé dpí pyódu. K:omo tpile yoo yi ntépíná k:oo p:aa kmaapí, ngmènè yi kópu u wépi ní puwá, nmí Lémi u kópu dyuu módó ye n:aa tpaépè ngé, a gha mb:aamb:aa ngé u ngwo dpí pyódu.

Kópuni u l:êê díy:o Póól ngé u l:êê ghi dmi dpímo ngmèèpi dé

¹⁹ Doo u ntââ pi ngé daadi dpodo kígha nè, ngmènè pi dyèédi yintómu yi p:uu wop n:aa dpodo yédi, mu kópu u díy:o pi yilí nmí Lémi Yesu u yoo vy:o paa ghè dniye.

²⁰ Dini ghi n:ii ngé Nju tpémi yi vy:o nimo kwo yédi, kópuni a d:uud:uu tumo, myinè d:uud:uu too, mu kópu u díy:o nmí Lémi Yesu ka paa kèlímí mbè dniye. K:omo tpile daa Mósisi u dèèpí kópu dyuu mbèmè nmí Lémi ngé wa ngee nmo, ngmènè Nju tpémi yi vy:o yi dèèpí kópu dyuu myini cháacháa ngé, mu kópu u díy:o u ya a nga daa kwo, Pi ngmè a p:uu pèdè lvèédi we.

²¹ Myenté, dini ghi n:ii ngé kn:aa yéli yi vy:o nimo kwo yédi, kópuni a d:uud:uu tumo, myini d:uud:uu too, mu kópu u díy:o nmí Lémi Yesu ka paa kèlímí mbè dniye. Yi yéli y:oo Mósisi u dèèpí kópu dyuu daa cháacháa tumo, yi vy:o myedínin:aa cháacháa too, mu kópu u díy:o mywene ye daapaa ghè we, a wépi daapaa pwaa y:e. (Chóó Lémi u dèèpí kópu dyuu dípi kèé ngé, nmí Lémi Yesu Kédisu u dèèpí kópu dyuu vyilo yini cháacháa ngé.)

²² Yélini Yesu ka yimi doongé kèlímí mbè dniye, yi yéli yi vy:o kyedekyede n:aa m:ii yédi, u ya a nga daa kwo, Ngmèni lvèédi. U ya a nga a kwo, Nmí Lémi Yesu ka dpodom-biy:e pidny:oo kèlímí. Yi pi dyèédi kní yi vy:o yinté pini ngé myinè pyodopyodo yédi, mu kópu u díy:o nmí Lémi Yesu ka kní ngmè paa kèlímí mbè we.

²³ Yi kópu yilí n:aa d:uud:uu too, mu kópu u díy:o nmí Lémi ngé u kópu mbèmè kóó k:oo paa kaa téne, kóó koo myepaa kaa nène.

* 9:9: Deut 25:4; 1 Tim 5:18

* 9:11: Lóma 15:27

* 9:13: Deut 18:1-3

* 9:14: Mát 10:10; Nkal 6:6

Dpodombiy:e n:aa dpodo yédi, mu kópu u díy:o nmí Lémi ngé wa a kuwo nê.

²⁴ Dyimê pywuu nmye ngmênîné kuwo. Mbêpê tédê, pi yilí a mbêpê nyédi, ngmênê ngmídi kada dp:uu ghê. Dpodombiy:e dmy-inê mbêpê, kada paa ghê dmyeno. *

²⁵ Mbêpê pyu yoo ghêlí daa mbêpê nyédi, dpodombiy:e mwiyé wunê ndiye nyédi, daa ñuknweñuknwe nyédi, daa mbwaa ndaní nyédi, u yi y:e a kwo yédi, Kada nmí mbêpê. Nii kada dp:uu ghê, k:omo tpile pi kní y:oo yi pini u pi mēdaa nyepēnyepē ngópu, ngmēnē dpodombiy:e a mbêpê nyédi. Kópuni u lēê díy:o nmo mbêpê té, chedé ngé daawa pyódu. *

²⁶ Yi kópu u lēê díy:o dpodombiy:e n:aa mbêpê, u ya a nga a kwo, Kada n:uu ghê. Pini n:ii dé a lēê nódó, nê yinté pini ngmê. Pini n:ii n:aa vyee ngé, dīnī kn:aadikn:aadi ngé, dpodombiy:e n:aa vyee ngé.

²⁷ A nt:u n:aa dpodo kígha ngé, ñuknweñuknwe u kwo n:aa kwódukwódu ngé, mu kópu u díy:o pi mgee ngé aní pyódu knomomê, k:omo tpile yoo woni a chóó nê danê too, ngmênê nmí Lémi ngé kuwa wa kaa nê.

10

Lvêédilvêédí u dyimê pywuu dé

¹ A tidê mbwó yoo, n:ii ngé apu, Mb:aamb:aa ngé n:aa m:ii, ngwolo dé mb:aamb:aa ngé dny:oo kwo, kídangê lvêédí. Nmí kn:ââ yoo ntee a lvêédí dnyiye, yinté kídmyengê lvêédí dmi. Dini ghi n:ii ngé Mósisi ngé Yichip u mēnê a pw:ií too, nkalií too pee yidnya a yámuyámu, Ntii Mtyemtye u ngwo a ngmêê ngópu. *

² Pi kní y:oo ntee mbápitísím kalê nmoó, Yesu u yoo vy:o u ngwo kaa nmoó, mye yinté, dini ghi n:ii ngé nmí kn:ââ kní y:oo nkalií too pee dnya a yámuyámu, Ntii Mtyemtye u ngwo a ngmêê ngópu, Mósisi u yámuyámu pyu ngé u ngwo a pyaa dnyiye.

³ Yápwó nté ntee nmo pípi ngé, mye yinté, Chóó Lémi ngé nmí kn:ââ kní ye yi nté dpímo a dyede, pi yintómu kní y:oo yi ntini dnyimo a pípi. *

⁴ Yápwó wain ntee nmo ndaní ngé, nmí Lémi Yesu Kédisu u wédêwédê mbêmê Mósisi ngé mbwaa yinté ye myedpímo a yémí. Daa ng:ééntómu Mósisi ngé u kiyé taaní u mēnê dpímo a déédêê, nmí Lémi ngé mbwaa u ngwo ye dpímo a yémí. Yi taaní Yesu Kédisu ngé doo ya. *

⁵ K:omo tpile nmí Lémi ngé pi yintómu kní yi lēê díy:o yi kópu kní dpímo a d:uud:uu dé, ngmênê yilí kní y:oo daa Chóó Lémi u nuu u

kópu yidnya a d:uud:uu dé, yi yéli maa p:uu a pw:oo dnyiye. *

⁶ Kópuni y:e a pyodo, p:uu dmyinê nuw:o, yi nt:anê nangmê yââ. U yi y:e doo a kwo, Kópu dono nmí d:uud:uu dé. Yinté kópu nangmê d:uu.

⁷ Komo yápwó ngma a l:ámo ngópu, u kwo dnya a ngépê. Puku yedê alanté a tóó, Nipi dnye kmaapí, nipi dnye mbwaa ndaní, nipi myednye ndens. *

Yinté kópu nangmê d:uu.

⁸ Ntee dnyimo a pyââ ti máâ ti, yinté kópu ngé kēê nangê t:oo. Wo ngmê ngé pyââ ti tédê pi my:oo yono yono yono y:a mē pyolo yono yono y:a (23,000) a pw:oo dnyiye. *

⁹ Nmí Lémi u tókótókó ngé kēê nangê t:oo. Dini ghi n:ii ngé dnyimo a tókótókó, tpile pé yilí kní y:oo dnyimo a kiyekiye dé, pi yilí u ngwo pw:oo dnyiye. *

¹⁰ Nmí Lémi p:uu nuu mbumu ngé kēê nangê t:oo. Dini ghi n:ii ngé nmí kn:ââ yoo nmí Lémi p:uu dnya a nuu mbumu, yi ngwo enjel ngmê dy:ââ ngé, yinê vya too. *

¹¹ Kópuni y:e a pyaa dnyiye, yi p:uu dmyinê nuw:o, nmí lēê díy:o dyimê pywuu ngé a pyede. Kuwókuwó wēni daa kēmakēma a dyimēdyimē, yinté dono kópu nangmê d:uu.

¹² N:ii ngé apu, Mb:aamb:aa ngé n:aa m:ii, ngwolo dé mb:aamb:aa ngé dny:oo kwo, kídangê lvêédí.

¹³ N:ii wa lvêédí knomomê, chóó kn:ââ. Setan ngé ntee a dódó nmyoo, pi yintómu yinté mye dódó too. Nmyi dódó tédê Chóó Lémi ngé daawa a kuwo nmyo, dpí ngee nmyo, Setan ka dpí kwódu, doo u ntââ dpodombiy:e d:uudpí dóo nmyo. Nyââ, nmí Lémi ngé dpí ngee nmo, nmí tókótókó ndií tédê dpí dyé nmo. *

Póól ngé k:omo yápwó kní ye ngépê u ngwo ye kwódu ngé

¹⁴ A tidê mbwó yoo, Setan ngé kídangê lvêédí nmyo. Nmyi nuu ghi dmi a nódó ka tóó, u lēê díy:o nínê kwunokwuno nmyo, k:omo yápwó kní ye ngépê tédê yi nkighê nangmê ní.

¹⁵ Nmyi nuw:o kní yi mbêmê nmyo m:ii nyédi, ala kópu p:uu mb:aamb:aa ngé dmyinê nuw:o.

¹⁶ Dini ghi n:ii ngé nipi nmínê wuwó ngé, wain d:ââ u lēê díy:o Chóó Lémi nmo kwunokwuno ngé, nmo ndaní ngé, yi ngwo nmí Lémi Yesu Kédisu u wêê ngé Chóó Lémi ka dpo káádí nmo. Dini ghi n:ii ngé mbidédi nmo pwapi ngé, nmo pípi ngé, nmí Lémi Yesu Kédisu ngé ngmídi ngé dpí pyódu nmo, u nt:u ngé myoo pyódu nmo. *

* 9:24: Pilipay 3:14; 2 Tim 4:7-8 * 9:25: 2 Tim 2:4-5; Njems 1:12 * 10:1: Ex 13:21-22; 14:22-29 * 10:3: Ex 16:35

* 10:4: Ex 17:6 * 10:5: Num 14:26-30; Hipilu 3:17 * 10:7: Ex 32:6 * 10:8: Num 25:1-2 * 10:9: Num 21:5-6

* 10:10: Num 16:41-49 * 10:13: Hipilu 4:15 * 10:16: Mát 26:26-28

17 K:omo tpile nmo yilí, ngmênê ngmídi ngê nmo pyodopyodo nyédi, mu kópu u díy:o mbídedi mu ngmídi yinmo pípi ngê. *

18 Yisílélí tpémi yi p:uu ngí nuw:o mbê dmyeno. Yélini kpêê yiyé têdê nipi a kmaapi nyédi, Chóó Lémi u k:ii ngmídi ngê dpí pyaa dmi.

19 Kópu m:uu ala, p:uu dmyinê nuw:o. K:omo yâpwo dé daa yâpwo ndéndê dé, tpile tp:oo n:ii yi l:êê díy:o a vyeé tumo, yi mbyuu tupwótupwó ngê d:uudpí pyódu. *

20 Ngmênê yélini k:omo yâpwo kní ye a kpêê yiyé nyédi, daa Chóó Lémi ka a ngêpê nyédi, Setan u enjel ngmê ka a ngêpê nyédi. Yélini yi kpêê yiyé têdê nipi a kmaapi nyédi, Setan u enjel u k:ii ngmídi ngê dpí pyaa dmi. U ya a nga daa kwo, Setan u yoo vy:o ghê dmyeno. *

21 Doo u ntââ nmí Lémi u k:ii ngmídi ngê daanmyi ya, Setan u enjel u k:ii ngmídi ngê myedaanmyi ya. N:ii Setan u enjel yoo yi k:ii a kmaapi nyédi, doo u ntââ nmí Lémi u k:ii mēdaa kmaapi nyédi. *

22 Mundoo nmyi lama daa tóó, nmo nmí Lémi u kpâm ntee tpile dé, kn:aa pini ka wanmyi lee dmi, nmí Lémi nmyi l:êê díy:o adí k:uundêpí. Nangê vyi, U wêdêwêdê têdê, daawa kpada nmo. Nmyi lama daa tóó, dnyintê daawa kpada nmyo.

23 Kópu yilí yi kwódu yiyé kópu daangma a tóó, ngmênê kópu yilí kní y:oo yoo dpí dyênê t:oo. Yi kópu kní namê d:uud:uu dé. Nyââ, kópu yilí yi kwódu yiyé kópu daangma a tóó, ngmênê kópu woni kní y:oo yoo yi gha dmi daa wêdêwêdê kígha tumo.

24 Daa nmyi chóó nmyi kópu kní yi p:uu dmyinê nuw:o, ngmênê nmyi tídê mbwó kní ye dmyinê vuyuu. *

25 Tpile tp:oo mbyuu n:ii nté pywupwi têdê anmyi mumu dé, dmyinê pywupwi dé, myedmyinê pípi dé. Yi kópu daa tóó. Yi p:uu kídmyinêngê nuw:o. *

26 mu kópu u díy:o ala kópu puku yedê a tóó, apê,

Dyámê mbêmê tpile yintómu nmí Lémi u nêni dé. *

27 Kuwa pini ngmê ngê kmaapi têdê wa dóó kalê nmyo, u yi nmye adí kwo knomomê, Y:i nmí lee dmi, ye y:i dmyinê lèpí, ntini n:ii nmyi ngíma adí yé, dmyinê pípi. U kópu daa tóó, p:uu nuw:o ngê kêê nangê t:oo.

28 Ngmênê pi ngmê ngê nmye dí vyi knomomê, Kí tpile tp:oo mbyuu nangê ma, k:omo yâpwo ka kpêê ngê dé yé ngmê, ye yi ntini nangmê ma.

29 N:ii ngê yi kópu nmye wa vyi, yi pini u kélímí u l:êê díy:o yi ntini u wépi dpí pwaa yó, nangê ma. Daa nmyi chóó nmyi kélímí u l:êê díy:o yi kópu nmye da d:êê.

Ala kópu a ka wanmyi vyi knomomê, a ka nye, Lukwe díy:o pi ngmê ngê chóó u nuw:o mbêmê yi kópu nmo wa kwódu?

30 A ka nye, Ntini n:ii u l:êê díy:o Chóó Lémi nmo kwunokwuno ngê, doo u ntââ pi ngê yi ntini nmo daadí kwódukwódu.

31 A tídê mbwó yoo, ntini n:ii nmye pípi ngópu, mbwááni n:ii nmye ndani ngópu, kópuni nmye d:uud:uu tumo, daa nmyi chóó nmyi nuw:o mbêmê dmyinê d:uud:uu dé, ngmênê alanté dmyinê nuw:o, apií, Kópuni u l:êê díy:o Chóó Lémi u pi ndíi ngê wa pyódu, yi kópu nmo d:uud:uu. *

32 Pi nangmê lvêêdí. Nju tpémi yi maa dmi nangê nkoko, kn:aa yéli yi maa dmi myenangê nkoko. Yélini nmí Lémi u yoo vy:o a wee, kn:aa máadi p:uu nangmê kââ. *

33 Ntee n:aa m:ii, yinté myedmyinê m:ii. Kópu yilí yintómu daa a chóó a l:êê díy:o n:aa d:uud:uu too, ngmênê yoo yi l:êê díy:o n:aa nuw:o yédi, u ya a nga a kwo, Pi yilí nmí Lémi kóó k:oo paa ghê dniye. Nmí Lémi Yesu Kédisu p:uu ntee nínê mtyímwe ngêêpí, yinté a p:uu myedmyina a mtyímwe ngêêpí. *

11

Pyââ mbodo mââ, mââ mbodo Yesu

1-2 A tídê mbwó yoo, mw:ââkó, nínê kwunokwuno nmyo, mu kópu u díy:o a kópu dyuu nmyi nuwo doongê kuwo wo, myenté nmí Lémi u yoo yi l:êê ghi dmi n:ii nmye nê ñuwo too, dye ghi yintómu nmye d:uud:uu tumo.

3 Ngmênê u ya a nga a kwo, Ala kópu nmyi lama ntênê choo a ya, pyââ mbodo mââ, mââ mbodo Yesu Kédisu, Yesu Kédisu mbodo Chóó Lémi.

4 Nmyi lama ka tóó, Kídiki tpémi yi vy:o, pyââ yoo dini ghi n:ii ngê a ngêpê nyédi, kpídí pee yi mbêmê a ya nyédi. Yi kópu u nt:u kópu alanté, yi pyópu kní y:oo yi moo kní yi dnye dmi mb:aaamb:aa ngê a nyémí tumo. Ngmênê mââ n:ii ngê ngêpê dpí dóó, ó Chóó Lémi u komo dpí kââ, kpídí pee mbêmê d:uudpí yé, mu kópu u díy:o u mbodo mu ngmídi Yesu Kédisu, kn:aa pini ngmê doo u mbodo.

5 Myenté, pyópu n:ii ngê ngêpê dpí dóó, ó Chóó Lémi u komo dpí kââ, kpídí pee mbêmê dpí yé, u nt:u kópu, u mbodo u moo. Yi kpídí pee mbêmê d:uudpí yé knomomê, ye u moo dpí mywenemywene kwolo. Yepeni u tumu mââ dpo pywáí, yi pyópu mbodo ntee dpo

* 10:17: Lóma 12:5; Epeso 4:16

* 10:19: 1 Kódin 8:4

* 10:20: Tpyuu 9:20

* 10:21: 2 Kódin 6:15-16

* 10:24:

Lóma 15:2 * 10:25: 1 Kódin 8:4-13

* 10:26: Psalm 24:1

* 10:31: Kilosa 3:17

* 10:32: Lóma 14:13

* 10:33:

1 Kódin 9:20-22

vyi ngmê, mywene u ngwo dpî ghê, mye yinté, pyópu n:ii ngê ngêpê módó dpî dóó, kpídí pee mbêmê daa ya yédi, yi pyópu u moo ngê mywene yinté myoo ghê.

⁶ Pyópu n:ii ngê yi kpídí pee mbêmê daadí yé, mbodo chóó choo a vyi, mywene d:ud:umbiy:e u ngwo paa ghê we. Yi pyópu ngê u yi u ngwo daadí kwo knomomê, A mbodo a châpwo y:e, mywene a nga ghê we, ye yi pyópu ngê kpídí pee mbêmê choo ziyé.

⁷ Mââ ngê kpídí pee mbêmê d:uudpî yé, mu kópu u díy:o Chóó Lémi ngê tpilé yintómu ntee wunê y:enê té, mââ ngê u kpâm ghee kní yinté mye y:enê too. Myenté, mââ u l:êê ghi dmi ntee a pyede, u kpâm u l:êê ghi dmi yinté myedny:oo ya, *

⁸ mu kópu u díy:o mwiyémwiyé dini ghi ngê pyââ ngê mââ mwiyé daa tpyó, ngmênê Chóó Lémi ngê mââ podo ngma a y:ângo, pyââ u ngwo l:âmo ngê. *

⁹ Myenté, daa pyââ u l:êê díy:o mââ l:âmo ngê, ngmênê mââ u l:êê díy:o pyââ l:âmo ngê. *

¹⁰ Yi kópu u l:êê díy:o pyââ kní y:oo yi moo yoo yi dnye dmi dny:oo nyémí dé, u l:ii yi p:uu mye choo ya. Enjel kní y:oo yi kópu yi p:uu paa m:uu y:e, nmí Lémi u ngwo paa chaa kalé y:e.

¹¹ Ngmênê nmí Lémi u yoo vy:o nipi nmo wee, mââ yoo daa nmí chóó nmo pyede, pyââ yoo myedaa yi chóó a pyede, numo ka nmo vyyuwo té.

¹² Myenté mwiyémwiyé dini ghi ngê Chóó Lémi ngê mââ podo a y:ângo, pyââ u ngwo l:âmo ngê, ala ngwo pyââ ngê mââ yinê dpí tpyé. Chóó Lémi ngê chóó yinté pyódu ngê.

¹³ Yi kópu p:uu ntênê dmyinê a nuw:o. Mumdoó nmyinê nmye u ntââ, pyââ módó choo kwo, Chóó Lémi ka u ngwo choo ngêpê?

¹⁴ Pi yintómu yi lama alanté a tóó, pini n:ii ngê u mbodo d:uudpo châpwo, mywene u ngwo dpî ghê,

¹⁵ ngmênê mbodo gh:aa dmi ndíi ngê pyââ dpo nâmo, u mbodo nm:ââ ngê a ya yédi.

¹⁶ Nmyi vy:o pini ngmê yi kópu p:uu adí kwopwepe, yi pini ngê ala kópu dpî ny:ee ngê, Yesu u yoo dyámé wo pe wo pe yi l:êê ghi mu ngmídi, pyââ kní y:oo yi moo yoo yi dnye dmi a nyémí tumo, u l:ii yi mbêmê a ya yédi.

Nmí Lémi u l:êê díy:o kmaapí

¹⁷ A tídê mbwó yoo, kópu nmyi p:uu mukíní nyongo, daa a nuu u kópu ngê a tóó. Dini ghi n:ii ngê nipi nmyinê wuwó ngê, dp:ee numo ngêépí nyédi, ngmênê numo p:uu nmye dono nyédi.

¹⁸ Mwiyémwiyé kópu ala, ala kópu kíní nyongo, ngmídi ngê dp:ee pyede, yoo nmyi

chaa ngópu. Na a ka yi kópu ndê kópu, pee tp:oo u kwo dí kélímí mb:anê, *

¹⁹ mu kópu u díy:o nmyi vy:o n:ii yoo a mbodo ndíi mbodo ndíi nyédi, nipi dpo wuwó, yinê ye kópu yilí yintómu yi lama a pyede, wo yéli yi lama dnyinté a pyede. U yi y:e a kwo yédi, Pi kní y:oo dny:oo chaa kígha nmo. Apuu! Yinté daadí ya.

²⁰ Myomoni kópu ala. Dini ghi n:ii ngê nipi nmyinê wuwó ngê, daa nmí Lémi u l:êê díy:o nmye kmaapí nyédi, nmyi chóó nmyi l:êê díy:o nmye kmaapí nyédi.

²¹ Lukwe díy:o nmyi chóó nmyi nté límílímí ngê nmye pípí ngópu, noko dp:ee yeede nyédi. Lukwe díy:o nmyi vy:o ngópuch:anê yoo a dómudómu nyédi, yoo woni kní y:oo mbwaa yilí dpí nda ngmê, u ngwo dpí ghéti dmi.

²² Nmyi chóó nmyi ngomo kní yi k:oo dmyinê:aa ñukneñukne, myedmyinê:aa ghétighéti. Lukwe díy:o Chóó Lémi u yoo nmyinê nmye k:omo tpilé dé. Lukwe díy:o ngópuch:anê yoo nmye mywenemywene kígha tumo. Mumdoó yi kópu u l:êê díy:o waní chaa kalé nmyo? Kêlé, daanê chaa kalé nmyo, daa a nuu u kópu yinmyinê d:uud:uu t:oo.

²³ Kópuni u l:êê díy:o nipi nmo kmaapí nyédi, dmy:oongé w:ee ngópu. Nmí Lémi ngê kópuni wunê a ka a vyu, kinyen:uu vyu. Mgídi n:ii ngê Njudas nmí Lémi u kwódo ngê ghê wo, Yesu ngê mbídédi a ngêédi,

²⁴ Chóó Lémi kwuno ngê, puwâ, yepê, Ala a chóóchóó, nê, nmye yed:a kê. Yepê, Kópuni dí d:uu, myedmyinê d:uud:uu, a mgamê ngê choo ya.

²⁵ Myenté, kmaapí u kuwó dini ghi ngê kapí a y:ângo, wain k:oo a pii ngê, yepê, Ala a wêé. Yepê, Yi wêé ngê Chóó Lémi ka pi yilí wa a kâádí. Yepê, Dini ghi n:ii ngê anmyi ndaní, ntee dí d:uu, yinté myedmyinê d:uud:uu. Yepê, A mgamê ngê choo ya. *

²⁶ Dini ghi n:ii ngê nmí Lémi u l:êê díy:o yinté nmye kmaapí nyédi, wain nmye ndaní ngópu, yi ngwo u pwopwo u nt:u kópu yinmyinê nj:ii ngópu, u dí wéni n:ii ngê wa a diyé.

²⁷ Yi kópu u l:êê díy:o n:ii ngê nmí Lémi u nté módó dpí ma, u mbwaa d:ââ módó myoo nda, yi pini ngê nmí Lémi u nt:u dnyinté dpí châpu, u wêé dnyinté myoo châpu.

²⁸ Mb:aamb:aa ngê p:ee mwiyé dmyinê nuw:o, nmyi dyââpe nmí Lémi ngê mwiyé choo pwapí dé, u nté u ngwo dmyinê pípí, u mbwaa d:ââ u ngwo myedmyinê ndaní. *

²⁹ Pini n:ii módó a kmaapí yédi, módó a mbwaa ndaní yédi, yi pini ngê nmí Lémi u nt:u d:uudpí mya, nmí Lémi ngê u nkwo wa kpada.

* 11:7: Gen 1:26-27

* 11:8: Gen 2:21-23

* 11:9: Gen 2:18

* 11:18: 1 Kódin 1:10-12; 3:3

* 11:25: Ex 24:6-8;

³⁰ Yi kópu u l'éê díy:o nmyi vy:o pi yili dpí mbil:a, yi wédêwêdê daa ndii ngê dpí pyódu, kní ngmê wunê kî dpí dniye.

³¹ Nmyi dyâape mwiye w:ee pwapi tumo, ye Chóó Lémi ngê daapi kpadakpada nmyo.

³² Dpí mya nmyo, u ngwo dpí kpada nmyo, mu kópu u díy:o u yi u ngwo a kwo, Yi l'éê ghi dmi ní wáti té, kuwa yéli yi vy:o mēdaani kéé té. *

³³ A tidê mbwó yoo, dini ghi n:ii ngê kmaapi tédê nmyinê wuwó ngê, dmyinê nmo t:âat:âa.

³⁴ Pini n:ii ngê dómu ndii choo kelekele, u ngomo k:oo mwiye choo a kmaapi, nmí Lémi u yoo vy:o daapíchoon:aa ñukweñukwe, nmí Lémi ngê u ngwo daawa a kpada nmyo. Dini ghi n:ii ngê nmye anê lê, kópu woni kní a chóó nmye an:uu vyi té.

12

Kópuni yili yi l'éê díy:o Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê u ntâa ngê dpí pyódu nmo

¹ A tidê mbwó yoo, kópuni yili yi l'éê díy:o Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê u ntâa ngê dpí pyódu nmo, u kakémê mba:amb:aa ngê nmye ninê cháméchámê, u ya a nga a kwo, Ntênê nmyi lama a yaa dniye.

² Nmyi lama kíyedê tóó, Yesu u yoo vy:o wunê ghêlí dpí:p:e ghê dniye, Setan ngê nmyi nuw:o dmi k:omo yâpwo kní yi p:uu a kaa too, k:omo yâpwo kní ye nmyimo a ngêpê, ngmênê yi yâpwo ntóó dé, dneye yi mênê daa tóó.

³ Ala ngwo pi kní y:oo Chóó Lémi u komo nmye wunê kapí ngópu, ngmênê woni yoo myewumê k:omodané nyédi, woni kní y:oo ndéndê ngê nmye wunê kapí ngópu. Ala kópu mbêmê dmyinê myeme dé. Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê pini n:ii a mbêpê kígha ngê, doo u ntâa Yesu u pi daawa dyênê, myenté Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê pini n:ii a mbêpê kígha ngê, vyilo yi pini ngê Yesu ntênê a cháachâa ngê, kn:aa pini doo u ntâa. Daawa vyi, Yesu nmí Lémi ndéndê. *

⁴ Dpodo daa ngmídi yi l'éê díy:o Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê u ntâa ngê dpo pyódu nmo. Yi Ghéni Dmi mu ngmídi u wédêwêdê mbêmê nmo dpodo nyédi, daa kn:aa ghéni dmi u wédêwêdê mbêmê yi dpodo nmo dóó too. *

⁵ K:omo tpile nmí Lémi p:uu daa dpodo ngmídi nmo dóó ngê, ngmênê nmí Lémi mu ngmídi p:uu nmo dpodo nyédi.

⁶ K:omo tpile daa dpodo ngmídi yi p:uu Chóó Lémi ngê u ntâa ngê dpo pyódu nmo, ngmênê Chóó Lémi mu ngmídi p:uu nmo dpodo nyédi.

⁷ Nmo ngmêngmênté nmí dpodo tédê dpodo tédê Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê u ntâa ngê dpo pyódu nmo, mu kópu u díy:o u yi u ngwo a kwo, Nmí Lémi u yoo yintómu wédêwêdê ngê paa pyaa dniye. *

⁸ Dye ghi kní ngmê ngê yi Ghéni Dmi ngê pi kní ngmê u ntâa ngê dpo pyódu té, nmí Lémi u nuw:o ndii mbêmê pi kní ye u ngwo a mbumu nyédi. Dye ghi kní ngmê ngê yi Ghéni Dmi ngê pi woni kní ye tumo kópu dé dpo kéma té, yi yéli y:oo yi kópu dyuu pi kní ye u nkwo dpí vyi t:oo. *

⁹ Yi Ghéni Dmi ngê pi kní ngmê yi kélímí ndii ngê dpo pyódu, pi woni kní u ntâa ngê dpo pyódu té, yoo u ngwo a pyipyi tumo. *

¹⁰ Yi Ghéni Dmi ngê pi kní m:uu u ntâa ngê dpo pyódu té, mbwudu u ngwo dpí chaa t:oo. Pi kní m:uu u ntâa ngê dpo pyódu té, Chóó Lémi u komo pi kní ye u ngwo a kapí ngópu. Pi kní m:uu u ntâa ngê dpo pyódu té, ghê dmi yinê dpí mya t:oo. Péntikos u wo ngê kópuni y:e pyodo, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê yinté kópu ala ngwo mye d:uud:uu ngê, yoo woni u ntâa ngê yinê dpo pyódu té, kn:aa dyámê dneye ngê daa yi lama pi kní ye a mbumu nyédi. Pi kní m:uu u ntâa ngê dpo pyódu té, yi kópu dyuu dpo w:ee t:oo, pi kní ye yi kakémê moo chámê t:oo. *

¹¹ Vyilo yi Ghéni Dmi ngê nmo ngmêngmênté dpodo yili yi l'éê díy:o u ntâa ngê dpo pyódu nmo. Daa nmí chóó nmí nuw:o kní yi mbêmê dpo ngmídi nmo, ngmênê chóó u pono a vyápê yédi, nmí dpodo ñédê dpodo ñédê u ngwo dpí kaa nmo.

Nmo Yesu Kédisu kóó kpáli dé

¹² Pi p:uu tpile yili ntee a pyodopyodo, nmí Lémi Yesu Kédisu u yoo mye yinté, u yoo vy:o pi dyéêdí yili a kwo, nmí dpodo ñédê dpodo ñédê kaa nmoo. *

¹³ Chóó Lémi ngê u Ghê Dmi ngê mbápitísím kalé nmoo, Yesu u yoo vy:o u ngwo nmí ghê dniye. Ala ngwo ngmídi ngê nmo pyede, ngmênê mwiye u mo mo nme a ya. Nmo kní ngmê Nju tpémi, kní ngmê daa Nju tpémi, kní ngmê yi pi dmi ndii dé, kní ngmê yi pi dmi tédê dé, ngmênê Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê ngmídi ngê a pyódu nmoo, Yesu Kédisu kóó kpáli ntee tpile ngê pyódu nmoo, yinê a mbêpê kígha nmoo. *

¹⁴ Pi p:uu tpile yili ntee a pyodopyodo, nmí Lémi u yoo mye yinté, nmo yintómu nmí dpodo daa ngmídi, nmyi k:ii nmí dpodo ñédê dpodo ñédê a kaa nmoo.

¹⁵ Yi dpodo kní yi p:uu dyimê pyuwu nmye ngmêninê kuwo. Pi yu wo pi, daapaa

* 11:32: Hipílu 12:5-6 * 12:3: 1 Njon 4:2-3 * 12:4: Lóma 12:6-8 * 12:7: 1 Kódin 14:26 * 12:8: Njon 4:16-19;

Dpodo 5:1-5 * 12:9: Dpodo 3:6-7; 8:6-7; 14:8-10 * 12:10: Dpodo 2:4; 1 Kódin 14:5-12 * 12:12: Lóma 12:4-5

* 12:13: Nkal 3:28

vyi, D:aa pi kóó, u l:êê díy:o pi p:uu díní kwo. Kêle, pi yu pi p:uu a kwo.

¹⁶ Pi ngwene myenté, wo pi, daapaa vyi, D:aa pi ngwolo, u l:êê díy:o pi p:uu díní kwo. Kêle, pi ngwene pi p:uu a kwo.

¹⁷ Pi d:ud:umbiy:e ngwolo ngê wo tóó, ye dnye angénté pí nyêmi. Myenté, pi d:ud:umbiy:e ngwene ngê wo tóó, ye tpilé tuu angénté pí nyêmi.

¹⁸ Ngmêné Chóó Lémi chóó doo nuw:o, pi p:uu tpilé yili u ngwo l:ámo ngê, kóó yu kaa too, ngwolo dé kaa doo, ngwene dé kaa doo, ñupu dê t:ee doo.

¹⁹ Yi tpilé kní pi p:uu wodaa kaa too, ye pi daa pi ngê yipí tóó, yi pâá ntee tpilé ngê pí tóó.

²⁰ Ngmêné pi alanté a tóó, tpileni yili p:uu a pyodopyodo, yi dpodo yi dpodo a tóó. Yesu u yoo mye yinté, nmí dpodo ñedé dpodo ñedé a kaa nmoo.

²¹ Yi kópu u l:êê díy:o, pi ngwolo wo pi, kóó dé ye daapaa vyi, Dpí dpodo daa tóó, mwada yi lee cho. Kêle, doo u ntâá. Yi ngwolo ngê dpodo angénté pí dódó. Myenté, pi mbodo wo pi, yu dé ye daapaa vyi, Dpí dpodo daa tóó, mwada yi lee cho. Kêle, doo u ntâá. Yi mbodo angénté pí paa. Nmo mye yinté, nmí vy:o woni ngwolo ntee tpilé dé, woni kóó kpâli ntee tpilé dé.

²² Nmí p:uu tpileni daa dpodo u ntâá dé, doo u ntâá daanmi kéé té.

²³ Nmí p:uu tpileni yi pi dmi tédé dé, mb:aamb:aa ngê ye nmo vuywo nyédi. Tpile n:ií dé pi ngê d:uudpí m:uu dé, mb:aamb:aa ngê nmo wópuwópu doo,

²⁴ ngmêné nmí p:uu ghê tpilé woni pi daa wópuwópu too. Chóó Lémi ngê yinté l:ámo nmoo, nmí p:uu tpileni yi pi dmi daa ndíí dé, mb:aamb:aa ngê ye nmo vuywo nyédi.

²⁵ Doo u ntâá nmí p:uu ghê tpilé woni daanmi kéé té, mu kópu u díy:o ghi ngmídi a wee, numo ka a vuywo nyédi.

²⁶ Pi p:uu ghi ngmídi adí dpududpudu, ye pâá p:uu ghi yintómu mye dpududpudu yédi. Dpodoni pi ngê kilí dpí dóó anyi chaa kwolo, ye u gha mb:aamb:aa ngê dpí pyódu, u pâá p:uu tpilé yili mb:aamb:aa ngê moo pyódu.

²⁷ Nmo yintómu Yesu Kédisu p:uu nmo pyede, nmo kóó kpâli dé. *

²⁸ Yesu u yoo vy:o Chóó Lémi ngê u dpodo ñedé dpodo ñedé a kaa nmoo, mwiyémiwiyé yéli, dyépi yoo, myomoni yoo, komo kapi pyu yoo, pyoloni yoo, dêépi pyu yoo, podoni yoo, n:ií kní y:oo Chóó Lémi u wédêwédê mbémê mbwudu dpí chaa t:oo, limoni yoo, pi piyipi pyu yoo, wononi yoo, pi ka vuywo pyu yoo, piini yoo, dy:oo pyu yoo, woloni

yoo, yélini kn:aa dyámê dnye ngê daa yi lama a mbumu nyédi. *

²⁹ Yesu u yoo vy:o pi pyile njini dyépi yoo, daa yili komo kapi pyu yoo, daa yintómu dêépi pyu yoo. Daa pi yintómu kní y:oo mbwudu a chapí tumo,

³⁰ daa pi yintómu a pi piyipi nyédi, daa pi yintómu kn:aa dyámê dnye ngê a mbumu nyédi, daa pi yintómu yinté kópu u kakémê chámêchámê u ntâá ngê a pyede.

³¹ Dpodoni yi pi dmi ndíí dé yi yi dmi nmye dny:oo kwo, ngmêné kópuni u pi d:ud:umbiy:e ndíí, u kakémê nmye ninê chámêchámê. *

13

Yoo yi nuu ghi dmi numo nódo dny:oo ya

¹ Kópuni ndíí kópu ngê a tóó ala, nmyi nuu ghi dmi numo nódo dny:oo ya. Komo tpilé kn:aa dyámê dnye ngê daa a lama aní mbumu, enjel yoo yi dnye ngê amy:aa mbumu, ngmêné yoo yi nuu ghi dmi a nódo daadí ya knomomê, ye módó nmye píni mbumu. *

² Myenté, Chóó Lémi u komo aní kapi knomomê, tumu kópu yili a lama adí ya knomomê, ngmêné yoo yi nuu ghi dmi a nódo daadí ya knomomê, ye p:aa komo tpilé. Myenté, a kélími ndíí ngê wa pyaa knomomê, yi kélími mbémê u ntâá mbu mwada yi ngmaní dy:áá, ngmêné yoo yi nuu ghi dmi a nódo daadí ya knomomê, ye waní dípi.

³ Komo tpilé a tpilé yintómu pi kní ye waní y:ee té, ngmêné yoo yi nuu ghi dmi a nódo daadí ya knomomê, ye Chóó Lémi ngê daawa chaa kalê nê. Dini ghi n:ií ngê pi kní y:oo u yi y:e adí kwo, Yesu u kópu u kwee mbu chápwo, yi ngwo Yesu daaní kéé knomomê, u l:êê díy:o yi yéli y:oo ndiya wa kéé nê, ngmêné yoo yi nuu ghi dmi a nódo daadí ya knomomê, ye Chóó Lémi ngê myedaawa chaa kalê nê.

⁴ Pini n:ií nódo yoo yi nuu ghi dmi mb:aamb:aa ngê a tóó, pi ka lílímí ngê d:uudpí nod:é, pi kní ye a vuywo yédi. Yi pini daa ñ:ee kapi yédi, chóó u pi daa kmími ngê, myedaa chaa yédi. *

⁵ Yi pini a pi chááchâá yédi, daa chóó u kópu kní yi p:uu a nuw:o yédi, daa nod:enode yédi, yoo yi dono kópu dé nódo daa t:emí too.

⁶ Yi pini dono kópu kní yi l:êê díy:o u gha mb:aamb:aa ngê d:uudpí pyódu, ngmêné ndé kópu kní yi l:êê díy:o u gha mb:aamb:aa ngê dpí pyódu.

⁷ N:ií nódo yoo yi nuu ghi dmi a ya yédi, yoo yi dono kópu dé u kuwó dpí kéé té, médaa

* 12:27: Lóma 12:5 * 12:28: Epeso 4:11-12 * 12:31: 1 Kódin 14:1 * 13:1: 1 Kódin 12:31; 14:39 * 13:4: Lóma

nuw:onuw:o too. Pi kní ye a kélímí yédi, ghêli d:uudpíkée té, alanté a nuw:o yédi, dpo, Díyo mb:aamb:aa ngé mē pyodopyodo té. *

⁸ Nmí nuu ghi dmi numo nódo adi ya knomomē, ye yi kópu chedé ngé daawa pyódu. Pi kní y:o Chóó Lémi u komo ala ngwo a kapí ngmē, ngmênē díyo chedé ngé wa pyódu. Pi yoo kn:aa dyámé dnye ngé a mbumu nyédi, ngmênē díyo chedé ngé wa pyódu. Chóó Lémi ngé kópu woni nmo dpo vyi té, nmí lama u ngwo dpi yaa dmi, ngmênē díyo yi kópu chedé ngé amye pyódu.

⁹ Ala ngwo kópu pyile njini nmí lama a tóó, Chóó Lémi u komo dnyinté nmo kapí ngé,

¹⁰ ngmênē dñi ghi n:ii ngé tpile yintómu ntênē anmí m:uu té, yi kópu yilí chedé ngé wa pyaa dmi.

¹¹ Dyimé pywuu nmye ngmêninē kuwo. Dini ghi n:ii ngé tp:ee noo a ya, tp:ee u nuw:o a mênē yedoo a kwo, tp:ee u kópu dyuu yinoo a tpapé dé, myenoo a d:uud:uu dé. Dini ghi n:ii ngé máawe ngé ní pyodo, tp:ee u kópu dyuu né kuwo ngé.

¹² Yi kópu u nt:u kópu ala. D-ââ pudu kní yi kââ dmi mbwaa paa ntee anyí m:uu té, Chóó Lémi u kópu yilí yinté nmo yené too, ngmênē díyo nmí nkígh-é ntênē anmí m:uu té. Chóó Lémi u kópu dyuu ala ngwo dnyinté nmí lama a kwo, u lama ntee nmo pyede, yi ngwo yinté nmí lama u nkwo wa yââ. *

¹³ Ala kópu pyile kní chedé ngé daawa pyaa dmi, yoo yi nuu ghi dmi numo nódo ya ngmē, kélímí myomo, nmí Lémi u t:âât:ââ pyolo. Yi kópu pyile kní yi vy:o mwyéni yi ndiini, nmyi nuu ghi dmi numo nódo dny:oo ya.

14

Chóó Lémi u komo kapí kada a tóó, kn:aa dyámé dnye ngé mbumu kuwó a tóó

¹ Ala kópu ndii kópu ngé nmye choo ya, nmyi nuu ghi dmi numo nódo ntênē dny:oo ya. Myenté, u yi nmye choo kwo, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngé dpodo íedé kaa nmíne, yi dpodo u ntââ ngé nmye pyódu nmíne. Yi dpodo kní yi vy:o, Chóó Lémi u komo kapí yi ndii kópu, kn:aa dyámé dnye ngé mbumu pee tp:oo. *

² Pini n:ii kn:aa dyámé dnye ngé doo u lama a mbumu yédi, myedaa pi kní yi lama a mbumu yédi, d:uuwodé w:ee t:oo. Yi kópu u l:éê díy:o daa pi kní ye a mbumu yédi, ngmênē Chóó Lémi ka a mbumu yédi, u Ghê Dmi mbêmé ngmee u kópu dé dpí vyi té.

³ Ngmênē pini n:ii ngé Chóó Lémi u komo a kapí ngé, pi kní ye a mbumu yédi, dpí ngee té, dpí wédewédé kalé té, yi gha dmi myoo pywáli té.

⁴ Pini n:ii doo u lama kn:aa dyámé dnye ngé a mbumu yédi, chóochóó ye ngéépi ngé, ngmênē pini n:ii ngé Chóó Lémi u komo a kapí ngé, Yesu u yoo yintómu ye ngéépi too.

⁵ U ya a nga a kwo, Nmyo yintómu u ntââ ngé nmyi pyaa dmi, kn:aa dyámé dnye ngé u ngwo anmyi mbumu, ngmênē ndéné ngé u ya a nga a kwo, U ntââ ngé nmyi pyaa dmi, Chóó Lémi u komo u ngwo anmyi kapí. Pini n:ii ngé Chóó Lémi u komo a kapí ngé, kópu ndii ye d:uud:uu ngé, ngmênē pini n:ii kn:aa dyámé dnye ngé a mbumu yédi, daa kópu ndii ye d:uud:uu ngé. Pi kní ye yi kópu dyuu daawa tpaá knomomē, ye angénté wa ngee té. Pi ngmē ngé yi kópu dyuu pi kní ye wa tpaá knomomē, ye wa ngee té. *

⁶ A tíde mbwó yoo, dini ghi n:ii ngé nmye ané lē, kn:aa dyámé dnye ngé nmye anín:aa mbumu knomomē, ye lónté an:uu ngee nmyo. Ngmênē Chóó Lémi u komo nmye an:uu kââ, ó kópu ngmē nmyi nuwo an:uu kwolo, ó nmye anín:aa déépi, ye vyílo yi kópu kní y:oo u ngwo wa ngee nmyo.

⁷ Dyimé pywuu nmye ngmêninē kuwo. Nkéli mbywuu pâá dnyinté anyi wéé knomomē, ye pi kní y:oo u l:uu lónté wa mya ngmē.

⁸ Myenté, lede yoo yi vy:o n:ii ngé nkéli dpuwo dpi wuu, l:uu dnyinté dpo yé knomomē, ye yi lede kní y:oo lónté wa a w:ee ngmē, yi lama daadi ya yi ngwo l:éê, yi l:éê u tpile dé daawa l:âmo t:oo.

⁹ Myenté, kn:aa dyámé dnye ngé anmyi mbumu knomomē, ye pi kní y:oo lónté wa a w:ee ngmē. Nmyi kópu dyuu módó wa ny:ee t:oo, yi mêné daawa kee dmi, adnyi ntéénté.

¹⁰ Dyámé mbêmé dyámé mbêmé dnye dyéédi daa ngmídi a tóó, yintómu yi nt:u dmi a pyede.

¹¹ Ngmênē kn:aa dyámé pi nmí vy:o ngmadí kwo knomomē, chóó u dnye ngé nmo adi mbumu knomomē, ye lónté anmo w:ee. Myenté yi pini ngé nmí dnye dmi myedaawa a w:ee.

¹² Nmyi wédewédé kígha mye yinté. U yi nmye a kwo, Chóó Lémi u Ghê Dmi mbêmé kópu ndii kní ngmênmi d:uu. Kópu n:ii ngé yoo dpí wédewédé kwolo, yi kópu kní yi p:uu dmyinē ngépé. *

¹³ Pini n:ii doo u lama kn:aa dyámé dnye ngé a mbumu yédi, nmí Mí ka míchoo ngépé, u ntââ ngé paa pyódu ngé, pi kní ye chóó u kópu dyuu paa tpaá ngé.

¹⁴ Dini ghi n:ii ngé kn:aa dyámé dnye ngé n:aa ngépé yédi, a ghê dmi ntêné a ngépé yédi, ngmênē daa a lama n:aa mbumu yédi, a nuw:o a líme yédi.

* 13:12: 1 Njon 3:2

* 14:1: 1 Kódin 12:31; 14:39

* 14:5: Dpodo 11:27-28; 15:32; 21:4,9-12

* 14:12: Epeso 4:12

* 14:15: Epeso 5:19

15 Yi kópu u l:êê díy:o ghê dmi mbêmê n:aa ngépê yédi, a nuw:o mbêmê myení ngépê yédi, ghê dmi mbêmê n:aa wéti yédi, a nuw:o mbêmê myení wéti yédi. *

16 Dini ghi n:ii ngê pi ngmê ngê ghê dmi mbêmê Chóó Lémi dpí chaa kwolo, pi kní y:oo angénté wa vyi ngmê, Ndê kópu, mu kópu u díy:o daa yi lama dpí chaa kwolo.

17 K:omo tpile yi pini ngê Chóó Lémi mb:aamb:aa ngê dpí chaa kwolo, ngmênhê yoo d:uudpi ngee té.

18 Chóó Lémi n:aa kwunokwuno ngê, mu kópu u díy:o u ntââ ngê dpo pyódu nê, kn:aa dyámê dnye ngê a mo dnyinté dñi mbumu yédi, yinté mbumu ngê nê t:ee kalé nmyoo.

19 Ngmênhê Yesu u yoo vy:o yinté ye dñi mbumu yédi, mu kópu u díy:o kn:aa dyámê dnye ngê kópu yono yono y:a ye waní vyi knomomê, daawa a w:ee t:oo. Ngmênhê kópu pyile njini a nuw:o mbêmê ye waní vyi té, wa a w:ee t:oo, u ngwo waní wêdêwêdê kalé té.

20 A tídê mbwó yoo, mb:aamb:aa ngê dmyinê nuw:o. Tp:ee ntee a nuw:o yédi, yinté nuw:o dpí yé yó. Tpómu u lama dono ntee daa tóó, yinté dono nmyi mênê myekíngê ya, ngmênhê pyâáwe mááwe ntee a nuw:o nyédi, yinté dmyinê nuw:o. *

21 Chóó Lémi u kópu puku yedê alanté ló dini a d:êê ngópu, apê,

A yoo kní y:oo a dnye daa nyêmi ngópu, u l:êê díy:o kn:aa yéli waní ngee té, kaa taa ngê a yoo kní ye adnyi mbumu, yi chóó yi dnye ngê ye amyidnyi mbumu, ngmênhê a yoo kní y:oo a dnye myedaawa ny:ee ngmê. *

22 Yi kópu u l:êê díy:o, yélini nmí Lémi ka daa kélími té, dini ghi n:ii ngê kn:aa dyámê dnye kópu dyuu dpí ny:ee ngmê, ala kópu u ngwo dny:oo tpaápê, apíi, Yoo ndéndê vy:o dpino wee, kuwa nmo wee, Lémi ndíi ngê wa kpada nmo. Yélini nmí Lémi ka a kélími té, yi kópu d:uudpi vyi ngmê. N:ii ngê Chóó Lémi u komo dpí kââ, Yesu u yoo dpí wêdêwêdê kalé té, ngmênhê kuwa yéli kuu dé, d:uudpi ngee té.

23 Ngmênhê Yesu u yoo yintómu nipi anmyinê wuwó knomomê, kn:aa dyámê dnye ngê kn:aa dyámê dnye ngê anmyi mbumu knomomê, yélini daa kélími nyédi nmyi ngépê tédê yélee taa dmi, Yesu ka myedaawa kélími mbê dmi, noko yewo, Kédê ghéti dmi.

24 Ngmênhê Chóó Lémi u komo anmyi kapí knomomê, pini n:ii daa kélími yédi nmyi vy:o amyimê ghê knomomê, kópuni wa ny:ee té, u ngwo wa a w:ee, awo, Nê pi dono, a kpadakpada u maa p:uu n:aa kwo. *

25 Chóó u tumu kópu dé yi ngwo wa ny:ee té, yed:oo yu mbodo dê y:e wa ghê, Chóó Lémi wa chaa kwolo, nmyewo, Yâpwo ndéndê ntênê nmyi vy:o a kwo.

Nipi ngépê u kópu dé

26 A tídê mbwó yoo, dini ghi n:ii ngê nipi nmyinê wuwó ngê, pi ngmê ngê wéti kn:ââ a chapí ngê, ngmê ngê déépí a yémi ngê, ngmê ngê Chóó Lémi u komo a kapí ngê, ngmê kn:aa dyámê dnye ngê a mbumu yédi, ngmê ngê yi kópu dyuu pi kní ye a tpiyé ngê. Kópuni yintómu nmye d:uud:uu tumo, yoo yi wêdêwêdê kígha u l:êê díy:o dmyinê d:uud:uu dé.

27 Daa nuw:o mbêmê kn:aa dyámê dnye ngê mbumu nmyi vy:o ndíi ngê kíngê pyódu. Pi miyó pyile choo ghodoghodo, ngmêngmênté dny:oo mbumu, yed:oo munto. Pi ngmê ngê yi kópu dyuu pi kní ye míchoo tpiyé.

28 Dnye tpiyé pyu nmyi vy:o daachoo kwo knomomê, ye kn:aa dyámê dnye ngê pi doo u lama mékíngê mbwólu, tumu choo ya, chóó u nuw:o k:oo Chóó Lémi ka míchoo mbumu.

29 Pi miyó pyile kní y:oo pi kní ye Chóó Lémi u komo dny:oo kapí, woni yoo yi kópu kní yi p:uu ntênê dny:oo nuw:o. *

30 Ngmênhê Chóó Lémi ngê pi ngmê ka kópu m:uuwa a vyi knomomê, choo ghodoghodo, yi kópu pi kní ye choo tpaápê, n:ii mwiyé adí mbumu, mbwódo choo yââyââ.

31 Nmyo ngmêngmênté Chóó Lémi u komo dmyinê kapí, mu kópu u díy:o pi yintómu kní y:oo pèdê w:ee téne, wêdêwêdê ngê myepaa pyaa dnye.

32 N:ii kní y:oo Chóó Lémi u komo a kapí ngópu, nuw:o mbêmê a mbumu nyédi. Pi ngmê ngê danêmbum u yi choo kwo knomomê, ye komo kapí pyu mbwódo choo yââyââ,

33 mu kópu u díy:o Chóó Lémi ngê u yi u ngwo daa kwo, Pi yíli dye ghi ngmídi mbêmê dny:oo mbumu, ngmênhê u yi u ngwo a kwo, a yoo noko mb:aamb:aa ngê dny:oo ya.

Yesu u yoo kní yi vy:o, p:aani p:aani ntee a tóó,

34 nmyi vy:o mye yinté choo ya, dini ghi n:ii ngê nipi nmyimo a wuwó knomomê, pyââ yoo tumu dny:oo ya, myedaadny:oo déépí. Kada daadnyen:aa wowo, mu kópu u díy:o yinté kópu puku yedê ngma a tóó. *

35 Myenté, kópuni daadnya a wopwe dé, yi moo kní ye p:o dny:oon:aa póó. Pyópuni ngépê tédê chóó u nuw:o mbêmê adí mbumu knomomê, ye mywene u ngwo adí wowo.

36 Lukwe díy:o nmyi l:êê ghi dmi u mo dé? Mumdo nmyinê nmye Chóó Lémi u kópu

* 14:20: Epeso 4:14 * 14:21: Is 28:11-12 * 14:24: Njon 16:8 * 14:29: Dpodo 17:11; 1 Tes 5:20-21 * 14:34:

dyuu mwiyé nmyinê ny:ee tumo, mdoo nmo nmyi chóo nmyinê nuw:o ngópu? Nmyinê nmye pi m:uu u lama Chóo Lémi u kópu dyuu daangma a kwo?

³⁷ Pini n:ii ka ngmênê u kwo chóo Chóo Lémi u komo kapi pyu ngmê, u Ghê Dmi mbêmê kópu yilí n:aa d:uud:uu too, yi pini ngê dpí vyi ngê, Nê ngê nmí Lémi u kópu ntênê yedê d:êê.

³⁸ Ngmênê yi pini ngê a dnye daawa ny:ee knomomê, u dnye u nkwo nangê ny:oo.

³⁹ A tídê mbwó yoo, ala danêmbum u dí al:ii n:aa yiyé. U yi nmye choo kwo, Chóo Lémi u komo nmí kapi, myenté pi kní ye kn:aa dyámê dnye ngê mbumu nangê kwódu.

⁴⁰ Dini ghi n:ii ngê nipi nmyinê wuwó ngê, kópu yilí yintómu ntênê dmyinê d:uud:uu dé.

15

Yesu u pyidepyide u danêmbum

¹ A tídê mbwó yoo, Yesu p:uu kópuni nmye n:uu vyi too, nmye mênínê vyílívyílí té. Yi kópu dyuu nmyi ny:ee tumo, ye nmyi kélímí mbê dnyiye, nmyi nuw:o dmi yi p:uu my:ee kaa ngópu.

² Yi kópu dyuu ka ntênê anmyi kélímí knomomê, dpodombiy:e anmyi mgímí knomomê, ye nmí Lémi ngê kóo koo wa kaa nmyo.

³ Kópuni nmye n:uu vyi too, ala yi ndíí kópu. Kópuni puku yedê a pyede, Yesu Kédisu ngê yinê ntiye too, nmí dono chedêchedê u lèê díy:o pwene. *

⁴ Puku yedê kópu m:uu Yesu ngê mye ntiye ngê, dini ghi n:ii ngê kmênê ngópu, wo pyloni ngê mêtê pii wo. *

⁵ Myenté, Pita ka chóochóo a kêma ngê, u dyépi y:a mē miyó kní ye chóochóo myedé kêma ngê. *

⁶ U kuwó dini ghi ngê p:uu ndiye pyu limo yono y:a pwodo kní ye chóochóo ye a kêma ngê, nipi m:uu ngópu. Yi yéli ka pyede, kní ngmê wunê kí dpí dnyiye.

⁷ U kuwó dini ghi ngê u mbwó Njems ka chóochóo a kêma ngê, u dyépi yintómu kní ye chóochóo mêtê kêma ngê.

⁸ K:omo tpile d:oo u pee pini ngmê, ngmênê kuwókuwó dini ghi ngê chóochóo a ka myedé kêma ngê. *

⁹ Yesu u dyépi kní yi vy:o kuwó nínê too, a pi tédê, doo u ntâá dyépi ngê daap:aa pyodo, mu kópu u díy:o Yesu u yoo kánoo a vyeé dé. *

¹⁰ Ngmênê Chóo Lémi ngê daa kpada noo, kópu mb:aa a nga yi d:uu ngê, a ngmídi noo, u dyépi ngê a pyódu noo. Daa módó a ngmídi noo, mu kópu u díy:o dpodombiy:e n:aa

dpodo yédi, dyépi yoo ní t:ee kalé too. Daa a chóo a wêdêwêdê mbêmê ní t:ee kalé too, Chóo Lémi u wêdêwêdê mbêmê n:aa dpodo yédi.

¹¹ Yi dyépi kní yi k:ii kópu mu ngmídi dyuu yino tpaépê ngê, vyílo yi kópu kní ye nmyi kélímí mbê dnyiye.

Nmí pyidepyide u danêmbum

¹² Pi kní ye nmo tpaépê ngê, yennímio, Yesu ka a pii wo. Lukwe díy:o nmyi vy:o pi ngmê kní y:oo ala kópu a tpaépê ngmê, apu, Pi dpí pw:onu, mêt:d:uudpo pyidu.

¹³ Yi kópu wo ndê kópu, ye pyidepyide daapê too, Yesu Kédisu myedaapêdê pii wo.

¹⁴ Yesu Kédisu wodêpê pii wo, ye u kópu dyuu módó pono tpaépê, módó u kwo p:ee kélímí mbê dnyiye.

¹⁵ Pyidepyide wodaa too, ye Chóo Lémi p:uu nmye pono kèémí kapi té, mu kópu u díy:o nmyennímio, Chóo Lémi ngê Yesu Kédisu kpèèni mêtê pyidu ngê. *

¹⁶ A tídê mbwó yoo, pyidepyide wodaa too, ye Yesu Kédisu daapêdê pii wo.

¹⁷ Myenté, Yesu Kédisu wodêpê pii wo, ye módó u kwo p:ee kélímí té, nmyi dono daapí chedê too.

¹⁸ Yesu u yoo vy:o yélini wunê a dpí dnyiye, angénté pí pyaa dnyiye, yi l:ámo dmi pèdê ngêpa wo.

¹⁹ Pyidepyide wodaa too, ye daapod:o pii dmi, dyámê mbêmê kópu kní yi p:uu pono nuw:o té, dyámê mbêmê tpémi yi dono yilí módó pènmínê vyímí té, kuwókuwó wéni ngê mb:aamb:aa daapod:o pyw:oo, ngópuch:anê ndíí ngê pudu pyaa dmi. Dini ghi n:ii ngê dyámê mbêmê dono nminê vyímí té, nmí nuw:o dmi nmí pyidepyide p:uu a kwo.

²⁰ Ngmênê dp:oo ngópuch:anê yoo, Yesu Kédisu kpèèni mwiyé a pii wo, nmí kada ghê wo, yinté amyino pii dmi. *

²¹⁻²² Adam ngê pwopwo u kn:ââ ntee a chópu, Yesu Kédisu ngê pyidepyide u kn:ââ yinté mye chópu. Nmo yintómu anmí pw:oo dmi, mu kópu u díy:o nmí kn:ââ mu ngmídi, Adam. Yesu u yoo mye yinté. Yesu Kédisu ngê chóo u kwo a káádi nmo, yinê amêdê pyidu nmo. *

²³ Chóo Lémi ngê kópu yilí yintómu u málo dpí d:uu té. Yesu Kédisu mwiyé a pyidu ngê, nmí kada káá. Dini ghi n:ii ngê wa a diyé, yi ngwo wa a pyidu nmo, yélini yi k:ii u kwo nmo kélímí té. *

²⁴ Kuwókuwó wéni ayi d:ii, Yesu Kédisu ngê kada pini yoo wa a gh:ay té, nkwépi yoo wamyedé gh:ay té, pi yintómu adí y:enê dé, u Mí Chóo Lémi u maknopwo wa yé té.

* 15:3: Is 53:8-9 * 15:4: Dpodo 2:24-32; Luuki 24:46

Dpodo 8:3 * 15:15: Dpodo 4:33 * 15:20: 1 Tes 4:14

* 15:5: Luuki 24:33-34,36 * 15:8: Dpodo 9:3-6 * 15:9:

* 15:21-22: Lóma 5:12,18 * 15:23: 1 Tes 4:16

²⁵ Yesu king ngê adí ya, yélini p:uu adnyi l:êê, yu yodo u maknopwo wa yé té.

²⁶ Kuwókuwó dini ghi ngê pwoopwo yu yodo u maknopwo wamye yé, yélini pw:oo dnyiye wa a pyidu té. *

²⁷ Puku yedê alanté a tóó, tpile yintómu u maknopwo dny:oo ya. Nmí lama ka tóó, Chóó Lémi Tp:oo u maknopwo daawa yââ, *

²⁸ ngmênê dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê tpile yintómu Tp:oo yu yodo u maknopwo wa yé té, Tp:oo Chóó Lémi u maknopwo wa yââ, tpile yintómu Chóó Lémi u maknopwo u ngwo adnyi ya.

²⁹ Yélini wunê a pw:oo dnyiye yi l:êê díy:o, pi woni kní y:oo mbápitísím dpo ngee ngmê. Pyidepyide wodaa tóó, ye yinté daapí d:uu ngópu.

³⁰ Pyidepyide wodaa tóó, ye pono nkíngê té, Yesu u pi pi kní ye daapono tpaépê. *

³¹ A tidê mbwó yoo, nmí Lémi Yesu Kédisu ngê a ngee noo, u yoo vy:o n:uu kaa nmyoo. Yi kópu ngê nmye nínê kpaá, díni k:omodanê, dye ghi yintómu pwoopwo u keñe t:ámo n:aa kwo.

³² Layoni ngê pi ntee dpí vy:a, Epeso tpémi mye yinté dé, a vye u yi y:e a kwo. Pyidepyide wodaa tóó, ye alíi yi vy:o daapín:n:aa dpodo. Pyidepyide wodaa tóó, alanté p:oo nuw:o té, pínmí, Nté ndíi yilí ma koo, mbwaa yilí nda koo, maa m:ii anmí pw:oo dmi. *

³³ A tidê mbwó yoo, n:ii kní y:oo yinté kópu a tpaépê tumo, maa dono p:uu kíngê kaa nmyo. Nmí lama ka tóó, yoo dono yi vy:o pini n:ii a kwo yédi, u l:êê ghi dono ngê dpí pyódu.

³⁴ Dono u maa a kuwo yó, mb:aamb:aa ngê dmyinê nuw:o. Mywene nmye choo kwo. Nmyi vy:o kní ngmê yi lama Chóó Lémi daa tóó. *

Nmí Lémi ngê ntee wa a pyidu nmo

³⁵ N:ii pyidepyide ka daa kélímí, a ka wa a póó, a ka wo, Pi dpí pw:onu, angénté amédê pyidu? A ka wo, Doo u ntââ. A ka wo, Ntóó wa mg:eme, yi pini p:uu angénté too améyi ya.

³⁶ Yi pini mbodo podo. L:êê yini w:uu ó ló ntini w:uu ngomo koo adí ya, doo u ntââ daawa pyidu. Ngmênê tēpē mēnē anyi ntówo, u ngwo dpí pyidu. Pi mye yinté. N:ii a ya yédi, too yi ngwo d:uudpí ngmêê, ngmênê dpí pw:onu, u kuwó dini ghi ngê kamí ngê moo pyidu.

³⁷ Myenté, tēpē mēnē daa yi ayi ntówo, ngmênê w:uu ayi ntówo, witi w:uu ó ló ntini w:uu. W:uu tēpē mēnē ntee anyi ntówo, yinté d:uudpí k:aa, ngmênê yi ngê dpí pyódu, yââ nkwo do yilí dpí ghê.

³⁸ Chóó Lémi ngê dpo pyidu, yi ngê dpí pyódu. Ntee doo a nuw:o, yinté d:uu ngê. Yi yintómu yi dyêédí dyêédí a tóó, yi w:uu u mo u mo dé. *

³⁹ Tpileni yi ghê a pyede, mye yinté dé, yi dyêédí dyêédí a tóó. Pi too u mo, tpile tp:oo too u mo, nímê too u mo, te too u mo.

⁴⁰ Tpileni mbóó dyámê yi mbémê a pyede, mye yinté. Woni kní yi wuu ndíi, woni kní yi wuu daa ndíi.

⁴¹ Káâdí u wuu ndíi, d:ââ u wuu pee tp:oo, pudu kní yi wuu tédê. Myenté pudu woni kní yi wuu ndíi dé, woni kní yi wuu tédê dé.

⁴² Pyidepyide mye yinté. Pini n:ii dpí pw:onu, yinté mēdaawa a pyidu. Pini n:ii dpí pw:onu, tēpē ngê dpí ma, chedê ngê dpí pyódu. Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê wa a pyidu nmo, mēdaanmí pw:oo dmi, chedê ngê daanmí pyaa dmi.

⁴³ Pini n:ii dpí pw:onu, u wēdēwēdē chedê ngê dpí pyódu, u pi dpo ghay. Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê wa a pyidu nmo, nmí pi dmi ndíi ngê wa pyódu té, nmí wēdēwēdē ndíi ngê wamye pyódu té. *

⁴⁴ Ala ngwo nmí nuw:o kní y:oo yinê a mbēpē kígha nmo, ngmênê dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê wa a pyidu nmo, nmí ghê dmi kní y:oo y:oo adnyi mbēpē kígha nmo. Ala ngwo nmí pāâ dmi ntee a pyede, mu dini ghi ngê nmí ghê dmi kní yi pāâ dmi amyednyin:aa ya.

⁴⁵ Yinté kópu puku yedê alanté mye tóó.

Mwiyémwiyé pini, Adam,

pi ngê pyodo, ghê u mēnê yaa wo.

Adam nmí kn:ââ ngê ntee pyodo, Yesu ghê kamí u kn:ââ ngê yinté mye pyodo. *

⁴⁶ Too pee u kópu dé mwiyé pyaa dnyiye, ghê kamí u kópu dé kuwó pyaa dnye.

⁴⁷ Chóó Lémi ngê mwiyémwiyé pini tēpē ngê l:ámo ngê, myomoni mbóó p:uu a ndê wo. *

⁴⁸⁻⁴⁹ Pini n:ii tēpē ngê l:ámo ngê, ntee doo ya, yinté myeno pyede, u nt:anê nmí yaa dnyiye. Pini n:ii mbóó p:uu a ndê wo, u yoo mye yinté dé, ntee a tóó, yinté wa pyódu nmo.

⁵⁰ A tidê mbwó yoo, ntee nmo pyede, doo u ntââ Chóó Lémi kóó k:oo yinté daanm:uu ghê dmi. Mbyuu too n:ii nmí p:uu a t:a mo, nmí p:uu daadpí ya, chedê ngê wa pyaa kní. *

⁵¹⁻⁵² Tumu kópu ngma ala, p:uu dmyinê nuw:o. Yesu u yoo vy:o yélini kní ngmê ghélí daawa pw:oo dmi, Yesu u ngwo wa a diyé. Dini ghi n:ii ngê wa a diyé, nkéli dpuwo u dnye anmí ny:oo. Enjel kní y:oo mēdaamuwa wēê ngmê. Yélini mwiyé a pw:oo dnyiye, yi

* 15:26: Tpyuu 20:14 * 15:27: Psalm 8:6 * 15:30: 2 Kódin 4:10-11; 11:26 * 15:32: Luukí 12:19-20 * 15:34: Lóma 13:11; Dpodo 26:8 * 15:38: Gen 1:11 * 15:43: Pilipay 3:20-21 * 15:45: Gen 2:7; Njon 6:63 * 15:47: Njon 3:31 * 15:50: Njon 3:5-6

ngwo wa a pyidu té, mēdaawa pw:oo dmi. Límílmí ngé yi ngwo amye ngmêé nmo, kamí ngé wa pyódu nmo. *

⁵³ Ala ngwo n:ii dpí pw:onu, mbyuu too dpí mg:eme kní. Yi ngwo doo u ntáa mēdaanm:uu pw:oo dmi, myedaanm:uu mg:eme dmi. *

⁵⁴ Mbu ntee dpí kypowo, dínê dpo kuwo, kamí ngé dpí pyódu, díní ghi n:ii ngé nmí Lémi wa a diyé, yinté kamí ngé wa pyódu nmo. Kópuni puku yedé a tóó, nmí Lémi ngé wa ntiye, pwopwo wa a pw:ono, d:ud:umbiy:e wa chedé.

⁵⁵ Kópuni puku yedé a tóó, nmo tpaépê ngé, nmímo,

Pwopwo wa dpí, daawa t:ee kalé nmo, nmí némi dmi daawa dyênê.

⁵⁶ N:ii ngé Chóó Lémi u dēépí kópu dyuu d:uudpí chápu, dono dpí d:uu, d:ud:umbiy:e dpí pw:onu. *

⁵⁷ Ngmênê nmí yíkí dmi Yesu Kédisu u pwo ghay wo, pwopwo ka w:êê nmoo, kwunokwuno koo, Chóó Lémi mye kwunokwuno koo.

⁵⁸ A tídê mbwó yoo, nangmê kede, nmí Lémi p:uu dpodoni nmye dóóó ngmê, dpodombiy:e p:uu dmyinê dpodo, mu kópu u díy:o yinê a ngéépí nmyo, doo u ntáa daanmyi dēê dmi. *

16

Ndapí ngéépí u danémbum

¹ A tídê mbwó yoo, kópu m:uu p:uu nmye nínê danê. Yesu u yoo yélini Njuda Wee u kwo wunê pyede, ndapíni ye nmye dyede ngmê, alanté dmyina a ngéépí. Kópuni Nkalásiya tpémi ye ní vuu, myedmyinê d:uud:uu. *

² Wiki yintómu kní yi k:oo, mwiyémwiyé wéni ngé, ndapí dmyinê kéké. Nmyo ngmêngmênté n:ii ngé ndapí ndíi choo kmênêkmênê, ndíi choo kéké. N:ii ngé ndapí tédê choo kmênêkmênê, tédê choo kéké. Yi ndapí dpí wiye yó. Díní ghi n:ii ngé p:aa t:aa, ndapí mēdaapínê ngee.

³ Díní ghi n:ii ngé aní t:aa, pi miyó pyile dpí ngmídi yó, pwepwee pee ngmaní d:êê, ye waní y:oo, yi ndapí Njedusalem y:ooowa nuw:o ngmê.

⁴ Paa u ya a nga adí kwo knomomê, ye a k:ii nipi anmí lee dmi.

Póól paani p:uu dpímo nuw:o

⁵ Másídóniya Wee u kwo p:aani p:aani mwiye aní lê, kuwó y:i nmye ané lê. *

⁶ D:ââ miyó pyile nmyi vy:o anín:aa kwo, ndoo apê tpii yópu y:i anín:aa t:âât:ââ dē. U kuwó díní ghi ngé, kwélini aní lê, tpileni u ya a nga adnyí kwo, dpí ngee nóó.

⁷ U ya a nga daa kwo, Wo pyile njini nmyi vy:o nín:aa kwo. Nmí Lémi ngé ala kópu a ka daawa a kwódu knomomê, ye dye ghi daadíi nmyi vy:o anín:aa kwo.

⁸ Ngmênê Epeso ghêli daanê kuwo, Péntikos u Naa mwiye wa d:ii, u ngwo ané lê.

⁹ K:omo tpile pi yilí a p:uu a d:uu té, ngmênê pi mē yilí kní y:oo yi ngópu dmi dē kpémí t:oo, nmí Lémi u kópu dyuu a nyémí tumo. *

¹⁰ Díní ghi n:ii ngé Timoti nmye wa lee knomomê, u kwo dmyinê vyyuu, myedmyinê cháachââ, mu kópu u díy:o nmí Lémi p:uu ntee n:aa dpodo, yinté mye dpodo. *

¹¹ U pi nangé ghípi, ngmênê mb:aamb:aa ngé dpo ngee yó, a ka u ngwo pèdê lee we, mu kópu u díy:o nmyi mbwó yoo yi k:ii anmíno t:âât:ââ. *

¹² Nmí mbwó Apolosa p:uu kópu nmye ngmênínê tpaépê. U ya a nga a kwo, Nmyi mbwó kní yi k:ii nipi nmye wa lee dmi, yi kópu p:uu dyaa u kwo ní chedé ngé, ngmênê ní dípe, u yi u ngwo daa kwo, Ala ngwo nê lê. Díní ghi n:ii ngé u nuw:o ngé wa a vyi, u ngwo nmye wa a lê. *

Póól u nduu tpaépê

¹³ A tídê mbwó yoo, mb:aamb:aa ngé dmyinê vyyuu, mb:aamb:aa ngé dmyinê kélímí, namé nkíngé, dpodombiy:e dmyinê dpodo. *

¹⁴ Dye ghi yintómu nmyi nuu ghi dmi numo nóó dny:oo ya.

¹⁵ A tídê mbwó yoo, nínê kwunokwuno nmyo, Stepanas mupwoknî mb:aamb:aa ngé dmyinê cháachââ dé. Nmyi lama ka tóó, Kídiki Wee u kwo Yesu u yoo vy:o mwiye a ghê dnyee, ntênê nmyi vy:o a dpodo nyédi, a wédêwédê kígha nmyoo. *

¹⁶ Yi dnyee dmi dmyinê nyémí dé, yélini yi k:ii a dpodo nyédi, myedmyinê cháachââ dé. *

¹⁷ Díní ghi n:ii ngé Stepanas p:uu Pódyunatas pini dē Akaikas nmyinê t:ee dumo, a ka nmyinê dy:ââ tumo, a gha mb:aamb:aa ngé pyodo. Noo a tpy:ootpy:oo nmyo, a nuw:o mb:aamb:aa ngé y:oo mē pyódu ngópu.

¹⁸ Kópuni yilí nmyi p:uu noo a nuw:oonuw:o dé, yi kópu yilí ntênê a ka kímínê nté tumo, a nuw:o u ngwo a ka mēdê diyé wo. Kópuni nmye adnyí tpaépê dé, nmyi

* 15:51-52: 1 Tes 4:15-17 * 15:53: 2 Kódin 5:4 * 15:56: Lóma 6:23 * 15:58: Nkal 6:9; Tpyuu 14:13 * 16:1: Lóma 15:25-26; 2 Kódin 8:1-9; Nkal 2:10 * 16:5: Dpodo 19:21 * 16:9: Dpodo 19:1,8-10 * 16:10: 1 Kódin 4:17 * 16:11: 1 Tim 4:12 * 16:12: 1 Kódin 3:6 * 16:13: Epeso 6:10 * 16:15: 1 Kódin 1:16 * 16:16: 1 Tes 5:12

nuw:o dmi y:oowa l:âmo t:oo. Yinté pini yoo mb:aamb:aa ngé dmyinê chââchââ dé.

¹⁹ Yesu u yoo p:aani p:aani yélini Esiya Wee u kwo a pyede, yi mb:aamb:aa nmye dé dy:ââ ngmê. Yesu u yoo yélini Akwila cha Pídisila yi ngomo k:oo nipi wunê wuwó ngé, yi mb:aamb:aa nmye myedê dy:ââ ngmê. *

²⁰ Al:ii Yesu u yoo vy:o yélini a pyede, yi mb:aamb:aa nmye myedê dy:ââ ngmê. Nmyi tídé mbwó kní yi k:ii mb:aamb:aa ngé dpo numo chipé tóó.

²¹ Nê Póól, a chóó a kèê ngé nînê chipéchipé nmyo, ala pweepwee pee ngé.

²² N:ii nódo nmí Lémi u nuu ghi daadí ya, nmí Lémi ngé dpi dyênê ngé. Nmí Lémi límílimí ngé dpo pwiyé we. *

²³ Nmí Lémi Yesu ngé choo a ngêêpí nmyo, mb:aamb:aa ngé nmye choo a vyyuwo.

²⁴ Nmí Lémi Yesu Kédisu ngé yoo ngmídi ngé pyódu nmoo, nmyo yintómu nmyi nuu ghi dmi a nódo ka tóó.

Wu u dí.

* 16:19: Lóma 16:3-5

* 16:22: Nkal 1:8-9; Tpyuu 22:20

2 KÓDIN

Dini ghi n:ii ngé Póól ngé 1 Kódin d:êê ngé, Kódin tpémi ye dy:ââ ngé, yi ngwo Epeso doo dpodo. (Dpodo 19)

Ala puku dmi u pi 2 Kódin. Yoo woni yi nuw:o dmi alanté a tóó, ala puku yedé daa pweepwee pee ngmídi ye tóó, ngmênê miyó ye tóó. Yinê ye Póól ngé nod:enod:e u kópu dyuu mwiyé ye yi d:êê ngé, ala puku yedé a tóó, kn:ââ 10, u dí kn:ââ 13. Póól ngé yi nod:enod:e u kópu dyuu ye d:êê ngé, Taitas ngé ye ñuwo, mu kópu u díy:o Kódin tpémi woni kní y:oo Póól u wépi a pwaá ngópu, yinê ye Póól daa Yesu u dyépi ngmê. Yi kópu dyuu ghêli ye daa d:êê ngé, ngmênê Póól Kódin chóó loo. Pi ngmê ngé u pi dyênê ngé, (2 Kódin 2:5-8, 7:12) wod:oo Póól ngé a kuwo too, Epeso mé diyé wo, yi nod:enod:e u pweepwee pee yi ngwo mí d:êê ngé, ye dy:ââ ngé. U kuwó dini ghi ngé Póól ngé Epeso a kuwo ngé, liyé nkéli k:oo wo wo, Tidówas mí tee wo, yi doo dpodo, daa dye ghi daadîi. (2 Kódin 2:12-13) Yi ngwo Kódin tpémi yi p:uu u nuw:o doo kwo, doo nuw:onuw:o dé, wod:oo Tidówas a kuwo ngé, liyé nkéli k:oo yi wo wo, Másídoniya Wee u kwo mí tee wo. Yi doo ya, Taitas yi míné pyw:àngo. Taitas Kódin a ndé wo, mdoó u kwo yinê a ñuwo, kwo, Kódin tpémi y:oo yi nuw:o dmi kí ngmêê tumo, mēkiyedé cháachââ ngi. (2 Kódin 7:5-16) Póól u gha d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa ngé mē pyodo, pweepwee pee m:au ye dy:ââ ngé, ala puku yedé ka tóó, kn:ââ 1, u dí kn:ââ 9.

1 Nê Póól, Chóó Lémi ngé a ngmídi noo, Yesu Kédisu u dyépi ngé a pyódu noo. Yélini Yesu u yoo vy:o nmyinê ghê dniye, Kódin, myenté yi wee u kwo p:aaní p:aaní, nmí mbwó Timoti kii ala pweepwee pee nmye nyinê dyede.

2 Nmí Mí, nmí Lémi Yesu Kédisu u kii, dny:oo a ngéêpi nmyo, mb:aamb:aa ngé nmye myedny:oo a vyyuwo.

Póól ngé Chóó Lémi u ngwo doo kwunokwuno

3 Nmí Yâpwo ndêndê kwunokwuno koo, pini n:ii nmí Lémi Yesu Kédisu u Mí. Yi pini mye nmí Mí, u kwo nmo chan:êchan:ê nyédi. Dini ghi n:ii ngé nmí nuw:o dmi dono ngé dpi pyódu, yinê moo l:âmo té. *

4 Dini ghi n:ii ngé ló dono ngmênminê vyími ngé, nmí nuw:o dmi yinê moo l:âmo, mu kópu u díy:o u yi u ngwo a kwo, Yélini y:oo dono wuné vyími ngmê, yi nuw:o dmi yinté nmí l:âmol:âmo té. Yi nuw:o l:âmol:âmo u ntââ ngé nmo pyede, mu kópu u díy:o nmí Mí ngé nmí nuw:o dmi mwiyé a l:âmo ngé.

Nmí nuw:o dmi mwiyé wodêpê l:âmo ngé, ye yoo yi nuw:o dmi lukwe mbêmê pînmo l:âmol:âmo té.

5 Yesu Kédisu ngé dngídingí ntee dnyinê ngé, dngídingí yinté myino dnyinêdnyinê, nmí nuw:o dmi yinê moo l:âmo.

6 Dini ghi n:ii ngé dngídingí nmînê pyw:êmi ngé, nmyi nuw:o l:âmol:âmo u l:êê díy:o yi dngídingí nmo dnyinêdnyinê ngé, u yi nmo daa kwo yédi, Nmí Lémi u maa kn:aadi y:e. Dini ghi n:ii ngé nmí Lémi ngé nmí nuw:o dmi moo l:âmo, nuw:o l:âmol:âmo pyu ngé dpi pyódu nmo. Dngídingí n:ii nmînê vyími ngé, dini ghi n:ii ngé yinté dngídingí nmyinê vyími ngópu, nmyi nuw:o dmi nmo l:âmol:âmo too.

7 Yi kópu u l:êê díy:o nmí lama ka tóó, nmí Lémi ngé daawa a kuwo nmyo. Dini ghi n:ii ngé dngídingí anmy:aa a vyími, nmí Lémi ngé nmyi nuw:o dmi amaa l:âmol:âmo.

8 A tidê mbwó yoo, dononi Esiya Wee u kwo nîmo pyw:ee too, u ya a nga a kwo, Nmyi lama dny:oo a ya. Yi dono d:ud:umbiy:e a pwo ní módu, nê ngmênê, Yi dono vy:o daanê pwii, awêde n:aa pwapwo, *

9 pi kní y:oo a vyeê nê. Yi kópu a nga pyodo, mu kópu u díy:o a nuw:o a chóó a p:uu daadi kwo, ngmênê Chóó Lémi p:uu choo kwo, pini n:ii ngé pi ntóó kpêêní dpo pyídu.

10 A vyeê a nkigh:ê chono ní módu, ngmênê yi kéli yinê dyé noo, yinté dono vy:o amê dyé nê. A lama ka tóó, ntênê amê dyé nê, *

11 mu kópu u díy:o a l:êê díy:o nmyinê ngépê nyédi. A l:êê díy:o anmya a ngépê, ye nmí Lémi ngé a vyeê tédê amédi dyédyé nê, pi yili kní y:oo nmí Lémi u ngwo adnyi kwunokwuno.

Póól ngé Kódin tpémi ye u ngwo yepê, Dìpi dóo nmyoo

12 Kódin tpémi, kópu ngmê u l:êê díy:o a gha mb:aamb:aa ngé dē pyódu, a lama a tóó, dīpi dóo nmyoo. Dyámê wope wope pi kní ye ntee nîmo mbumu yédi, nmyi vy:o yinté myenoon:aa mbumu. Dīpín:aa dóo nmyoo, kópu nmye myedīp:ê wópu ngé. Daa a chóó a nuw:o mbêmê nmye noon:aa mbumu, ngmênê Chóó Lémi u wêdêwêdê mbêmê nmye noon:aa mbumu. *

13-14 Pweepwee pee yedê nmye dēnoo a mgongo, nê, Pêdê kp:aa y:e, myepêdê w:ee y:e. Kópuñi ala ngwo dnyinté nmyi lama a tóó, u ya a nga a kwo, Ntênê pèdê w:ee yó. Yi kópu ala. Dini ghi n:ii ngé nmí Lémi Yesu wa a diyé, a gha nmyi l:êê díy:o mb:aamb:aa ngé ntee wa pyódu, nmyi gha dmi a l:êê díy:o mb:aamb:aa ngé yinté amye pyódu. *

* 1:3: 1 Pita 1:3; Lóma 15:5-6

* 1:8: Dpodo 19:23; 1 Kódin 15:30-32

* 1:10: 2 Tim 4:18

* 1:12: 1 Kódin 1:17; 2

¹⁵ Dini ghi n-ii ngê nmyee a cháâcháâ nê, a nuw-o k:oo nê, Kódin tpémi my:oo an:uu wêdêwêdê kalê te.

¹⁶ Nê, Kódin máádi mwiyé anî kwolu, yi ntini anî yé, Másídóniya Wee u kwo u ngwo anî lê, myombó Kódin ye mêp:aa diyé, Njuda Wee u kwo paan:aa dy:ââ nêne.

¹⁷ Ngmênê nmye máádi díp:ê kwólu. Lukwe, nmyinê nmye nê k:omodanê pyu? Nmyinê nmye nê ngídi u yoo vy:o pini ngmê? Nmyinê nmye nê ngê kópuni u komo ngê a tpapê too, doo u gha vy:o kópu dé?

¹⁸ Kêle, d:aa yinté ntee. Chóó Lémi p:uu komodanê pee tp:oo ntee daa t:a, yinté a p:uu myedaa t:a, dîni dódó nmyo, d:aa nuw:o miyó miyó pyu.

¹⁹ Pini n:ii u pi nmye n:uu vyyu, Yesu Kédisu Chóó Lémi Tp:oo, daa nuw:o miyó miyó pyu. Saillas pini dê Timoti yi kii, vyílo yi pini p:uu nmye nmeen:aa danêmbum. Yi pini daa nuw:o miyó miyó pyu. Kópuni dpí vyi, ntênê dpí d:uu.

²⁰ Myenté, kópuni yilí yi pi dmi Chóó Lémi ngê wunê a vyi too, Yesu ngê ntiye too. Yi kópu u l:êê díy:o Chóó Lémi nmo chaa kigha ngê, Yesu Kédisu u pi mbêmê pi kní y:oo dpo, Ndê kópu yila. *

²¹ Chóó Lémi ngê yinê a ngmídi nmo, myedê ngmídi nmyoo, Yesu Kédisu kóo k:oo nipi kaa nmo, daawa kéé nmo. *

²² U l:ii nmí p:uu t:ángo, u Ghê Dmi nmí mênê yó. Pi ngê dy:âma ndíi ntee dpí y:oo, nmí Mí ngê u Ghê Dmi yinté nmí mênê yó. Yi kópu u l:êê díy:o nmí lama ka tóó, díyo ntênê wa ngee nmo, kóo k:oo wa kaa nmo. *

Kópuni u l:êê díy:o Póol Kódin tpémi ye daa n:ee

²³ Chóó Lémi u ngópu nmye dêninê k:omodanê, a gha myekiyedê yenê, ala kópu a ny:ee yó. Nmye díp:ê n:ee, mu kópu u díy:o u ya a nga dêpwo kwo, N:uu kpada té. *

²⁴ Kópuni kní ye nmye kêlimí té, daa yi kópu kní yi wátíwátí u l:êê díy:o nmye anê lê, nmí Lémi ka ntênê nmye kêlimí té. Ala kópu u l:êê díy:o nmyi vy:o anín:aa dpodo, nê, W:aa pêdê pyw:ee y:e. *

2

¹ A nuw:o k:oo kîni vyyu, nê, Nod:enode: mbêmê ye médaani ní, yi gha dmi dono ngê médaan:uu pyódu. *

² Nmyí gha dmi dono ngê wan:uu pyódu, ye a gha mb:aamb:aa ngê nanê wa pyódu? Daanmyi pyódu ngmê, noko dnyinté anmín:aa ya.

³ Yi kópu u l:êê díy:o nod:enode: u pweep-pee pee nmye nê d:êê ngê. U ya a nga doo

kwo, Yi l:êê ghi dmi a kada a ngmêê teñe, u ya a nga dêpwo kwo, Nod:enode: mbêmê ye n:uu t:aa, nê, A gha dono ngê awêde amí pyódu ngmê, ngmênê vyílo yi yéli y:oo a gha mb:aamb:aa ngê y:oo paa pyódu y:e. Dini ghi n:ii ngê mb:aamb:aa ngê nmye ya nyédi, a gha mb:aamb:aa ngê dpí pyódu, nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngê myoo pyódu.

⁴ Dini ghi n:ii ngê yi pweeppee pee nmye nê d:êê ngê, noo a nuw:onuw:o nmyo, a gha dono ngê doo a ya, nmyi l:êê díy:o dpodom-biy:e myenoo a mbê. U ya a nga dêpwo kwo, Yi nuw:o dmi dono ngê ní pyódu. U ya a nga doo kwo, Yi lama pêdê yaa we, Nmí nuu ghi dmi nê nódo dnyinté dêdê tóó. *

N:ii ngê Póol u pi dyênê ngê, u danêmbum

⁵ Nmyi vy:o pini n:ii ngê dono d:uu ngê, daa a mo a nuw:o dyênê ngê, nmyi nuw:o dmi pee tp:oo mye dyênê ngê. U ya a nga daa kwo, Yi kópu ní dówo. *

⁶ Nmyi vy:o pi yilí kní y:oo yi pini kpada ngópu, namungê kpada.

⁷ U dono nmyi kuwó p:ee kéé yó, u nuw:o mê l:âmo yó. U nuw:o d:ud:umbiy:e dono ngê kîngí pyódu.

⁸ Nínê kwunokwuno nmyo, ala kópu u kwo dpí vyi yó, kwipi, Nuu ghi ntênê nmí nódo ka tóó.

⁹ Ala kópu u l:êê díy:o yi pweeppee pee nmye nê dy:ââ ngê, u ya a nga doo kwo, Yi l:êê ghi dmi ní m:uu. Nê, A kópu yintómu wa ny:ee t:oo, ó daawa ny:ee t:oo?

¹⁰ N:ii ngê dono dpí d:uu, dini ghi n:ii ngê u dono nmyi kuwó nmyo kéké ngópu, a kuwó myiní kéké ngê, yi kópu a nódo daawa kaalí. Kópuni dono a kuwó ní kéé ngê, daa ndíi kópu. Yi kópu nmyi l:êê díy:o a kuwó ní kéé ngê, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu u dpodo yiní dódó ngê.

¹¹ Setan ngê kîngí dóo nmo, kîngí chámê nmo. U dí nmí lama a tóó. *

Póol Kódin tpémi yi p:uu u ngwo doo nuw:o, Tidówas

¹² Dini ghi n:ii ngê Tidówas n:uu tee wo, nê, Yesu Kédisu p:uu kópu dyuu pi kní ye ní vyi, yi ngwo nmí Lémi ngê Tidówas tpémi yi ngópu dmi a kpêmí too, mb:aamb:aa ngê a ka dnnya a ng:aa.

¹³ Ngmênê dye ghi yintómu noo a nuw:onuw:o nmyo, u ya a nga doo kwo, Nmí mbwó Taitas nê pyw:oo, nmyi p:uu kópu a ka ngmênnyi vyi ngê. Dêpê pyw:ángo, wod:oo Tidówas tpémi ye nd:uu ní vyyu, liyé nkéli k:oo ní wo wo, ala Másídóniya Wee u kwo n:uu tee wo. Taitas al:ii nímoo pyw:ángo, nmyi p:uu kópu mb:aa yilí ní nyongo, a nuw:o mb:aamb:aa ngê u ngwo pyodo.

* 1:20: Lóma 15:18-19; Tpyuu 3:14 * 1:21: 1 Njon 2:27

* 1:22: Epeso 1:13-14; Lóma 8:16-17 * 1:23: Lóma 1:9

* 1:24: 1 Pita 5:3 * 2:1: 1 Kódin 4:21 * 2:4: 2 Kódin 7:8-9 * 2:5: 1 Kódin 5:1 * 2:11: Luukí 22:31-32

Chóó Lémi ngé dpodoni nédé Póól kââ

¹⁴ Chóó Lémi n:aa kwunokwuno ngé, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu u pee kaa nmo, Setan u pwo dpí yé nmo. Mtyími nêné tuu kuughê ntee anyinê ny:oo, nmî Lémi ngé yi yini tuu ntee tpile ngé dpí pyódu nmo, p:aani p:aani a dyede nmo, u kópu dyuu pi kní ye nmo íeñe ngé. *

¹⁵ Yi kópu dyuu pi yintómu kní ye nmo tpapê ngé, yélini nmî Lémi u maa p:uu a wee, ye nmo tpapê ngé, mgídi u yoo kní ye myeno tpapê ngé. *

¹⁶ Mtyími nêné tuu ntee, nmî Lémi u yoo kní ye yinê ye nmo yinté yéli, mu kópu u díy:o maa mb:aa p:uu a wee. Pi ntóo tuu ntee, mgídi u yoo kní ye yinê ye nmo yinté yéli, mu kópu u díy:o pwopwo u maa p:uu a wee. Dpodoni nmo dódo ngé, yi dpodo tédé n:uu ngmê u ntââ? Chóó Lémi ngé u ntââ ngé yinê dpí pyódu nmo,

¹⁷ ngmêné yoo woni daa yinté dé, Chóó Lémi u kópu dyuu mbêmê a ndapí kmênkâmê nyédi. D:aa yinté pini, pi dódo daa a tpile. Chóó Lémi ngé yinê a ngmídi noo, Yesu Kédisu u dyépi ngé a pyódu noo, u ngíma n:aa dpodo yédi. *

3*Kakêmé chámêchámé u pweepwee pee u danêmbum*

¹ Ndoó apê nmyinê nmye nê ngé u kakêmé nmo yedê chámêchámé. Kêle, ló dini nmyi lama muni yaa wo. Yélini a kuwó nmye a lee dniye, Kódin, yi kakêmé chámêchámé u pweepwee pee nmye a rúw:o tumo, nmyimo a kpââ dé, u lêê díy:o yi wépi dmi dpí:p:ee pwaa ngópu, ngmêné doo u ntââ pi ngé a kakêmé chámêchámé u pweepwee pee d:uudpí d:êê, nmyi lama wunê muni yaa wo. Myenté, U ya a nga dèpwo a kwo, a kakêmé chámêchámé u pweepwee pee ngmê d:êê y:e, kn:aa p:aani u ngwo ní lè. *

² Pweepwee pee u ya a nga daa kwo, nmyo a kakêmé chámêchámé u pweepwee pee dé. Dini ghi n:ii ngé nmyi vy:o noon:aa dpodo, nmyi nuw:o dmi nmyi ngmêé tumo, nmyi l:êê ghi dono nmyi kée tumo, l:êê ghi mb:aa nmyinê ngí tumo. N:ii ngé yi kópu wa ny:oo, awo, Nê ngé dpodo mb:aa yimí dóo.

³ Yesu Kédisu ngé kópu dyuu n:ii vyyu, nmyi gha vy:o a chóó n:uu d:êê ngé, pi yintómu yi pweepwee pee u kpââ ngé u ntââ mbêmê a pyede. Daa d:êê u tpile ngé yi kópu dyuu n:uu d:êê ngé, ngmêné Chóó Lémi u Ghê Dmi mbêmê ghê kamí nmyinê pyw:ee ngópu. Mosisi ngé u dèépi kópu dyuu chéépi kpââ p:uu wunê a d:êê too, ngmêné Yesu Kédisu u

kópu dyuu a komo ngé nmye n:uu vyyu, nmyi gha vy:o u ngwo n:uu d:êê too. *

Kââdi té kamí u danêmbum

⁴⁻⁵ Daa a chóó a nuw:o mbêmê n:aa dpodo yédi, ngmêné Yesu Kédisu ngé Chóó Lémi ka a kââdi noo, a nuw:o p:uu a kwo, u ngwo n:aa dpodo yédi. A dpodo u l:êê díy:o d:aa u ntââ, ngmêné Chóó Lémi ngé u ntââ ngé dpodo pyódu nê.

⁶ Daa a chóó yi dpodo nédé ní ghê wo, ngmêné Chóó Lémi ngé kââdi té kamí p:uu dpodo kalé noo, pi kní ye u ngwo n:aa tpapê ngé, yenimo, Yesu Kédisu ngé u yi u ngwo a kwo, Kââdi té kamí mbêmê Chóó Lémi ka yoo nê kââdi té. Kââdi té mbwee alanté a tóo, Chóó Lémi ngé Nju tpémi u kwo a kââdi too, u dèépi kópu dyuu ye a y:ango, ngmêné yi kópu dyuu dnyinté a cháâcháâ ngópu, pwopwo u maa p:uu a wee. Kââdi té kamí alanté a tóo, pini n:ii Yesu ka a kélími, Yesu ngé u nuw:o dpí ngmêé, Chóó Lémi ka dpo kââdi, Chóó Lémi ngé chóó u Ghê Dmi yi pini u mênê dpí yé, ghê kamí u ngwo dpo pyw:oo, ghéni n:ii chedê ngé daawa pyódu. *

⁷ Kââdi té mbwee u dèépi kópu dyuu Mosisi ngé chéépi kpââ p:uu a d:êê ngé. Yi ngwo Chóó Lémi u wuu ndíi Mosisi u pwo mí kée ngé, u l:êê díy:o Mosisi kwódo ng:oo dmi doo a wuu mbele. U kuwó dini ghi ngé yi wuu mbele tédé ngé a pyodo, ngmêné Yisiléli tpémi ye ndíi ngé modoo ya, daapidnye y:enê. Pi kní y:oo kââdi té mbwee u dèépi kópu dyuu dnyinté a cháâcháâ ngópu, u l:êê díy:o pwopwo u maa p:uu a wee, ngmêné kââdi té mbwee p:uu dpodo u pi ndíi, u l:êê díy:o Mosisi kwódo ng:oo dmi doo a wuu mbele. *

⁸ Kââdi té kamí p:uu nmo dpodo té, yi dpodo u l:êê díy:o Chóó Lémi u Ghê Dmi pi kní yi mênê u ngwo dpí yââ. Dpodoni nédé nmo wee, u pi ndíi, dpodoni Mosisi ngé doo a dódo, u pi tédé.

⁹ Dpodoni Mosisi ngé a dóo u l:êê díy:o, Nju tpémi yi kpadakpada tédé dpí lee dmi, ngmêné yi dpodo u pi ndíi ngé doo a ya. Dpodoni ala ngwo nmo dódo u l:êê díy:o, Yesu ngé yoo yi dyáape dpí pwaa té, kamí ngé dpí pyódu té. Yi dpodo u pi d:ud:umbiy:e ndíi, Mosisi nmî t:ee kwólu. *

¹⁰ Dpodoni Mosisi ngé a dóo, u pi ndíi ngé doo a ya, ngmêné ala ngwo tédé ngé dé pyódu. Kââdi té kamí p:uu dpodo u pi ndíi ngé dé pyódu.

¹¹ Kââdi té mbwee u dye ghi machedê ngé dé pyódu, u l:êê díy:o yi dpodo u pi tédé ngé dé pyódu, ngmêné kââdi té kamí chedê ngé daawa pyódu, u pi d:ud:umbiy:e ndíi ngé adí ya.

* 2:14: Lóma 6:17

* 2:15: 1 Kódin 1:18

* 2:17: 1 Pita 4:11

* 3:1: Dpodo 18:27

* 3:3: Ex 24:12

* 3:6:

Njon 6:63; Lóma 7:6

* 3:7: Ex 34:30; Nkal 3:2-5

* 3:9: Lóma 3:21

¹² Nní lama ka tóó, dpodoni nmo dódó, chedê ngê daawa pyódu, u l:êê díy:o pi kní ye daanmí nkíngê, ye myedaanmí kedekede.

¹³ Kópuni Mósisi ngê a d:uu ngê, yinté kópu daanmí d:uud:uu. Kpídí pee mb:êém:êê ngê kwódo ng:oo dmi dpímo a ngm:ââ, mu kópu u díy:o dini ghi n:ii ngê u wuu mbele tédê ngê dpímo a pyodopyodo, u yi u ngwo dèpwo kwo, Yisiléli tpémi y:oo dny:oo yenê nê.

¹⁴ Yi yéli yi ngíma mb:êê yinté kele, Chóó Lémi u kópu dyuu dnyinté a ny:ee tumo. Ala ngwo mye yinté, yi mb:êê yi ngíma a t:a. Dini ghi n:ii ngê kââdí té mbwee u puku dmi dpo kp:aa t:oo, dnyinté dpo w:ee t:oo. Pini n:ii Yesu ka dpí kélímí mb:anê, Yesu ngê yi pini ngíma mb:êê dpo ngee, kópu yílí u ngwo dpo w:ee té. *

¹⁵ Nyââ, ntee doo a ya, ala ngwo mye yinté. Mósisi ngê dèépi kópuni a d:êê too, dini ghi n:ii ngê dpo kp:aa t:oo, dnyinté dpo w:ee t:oo, mu kópu u díy:o yi mb:êê yi ngíma mu t:a.

¹⁶ Pini n:ii nmí Lémi ka dpo diyé, nmí Lémi ngê mb:êê ngíma dpo ngee. *

¹⁷ Nmí Lémi Ghê Dmi ye tóó, Setan kwulo dpo pwaa nmo, nmí mênê a ya yédi. *

¹⁸ Yélini yintómu yi k:ii Yesu u yoo vy:o nmí ghê dnyie, mb:êê nmí ngíma daa t:a, nmí Lémi mb:aamb:aa ngê nmo y:enê ngê. Ntee a tóó, u Ghê Dmi ngê yinté pee tp:oo pee tp:oo a pyépi nmo, u dí, ntee a tóó, yinté pini ngê anmí pyaa dmi.

4

Nmí Mí ngê u wuu ndíi nmí pwo u ngwo kée ngê

¹ Chóó Lémi ngê chóó a ngmídi nmo, u dpodo nédê a kaa nmo, yi kópu u l:êê díy:o daanmo a kedekede, doo u ntââ yi dpodo daanmí kpípi.

² K:omo dyépi kní y:oo yoo ntee a dódó tumo, yinté daanmí d:uud:uu, mywene nmo wadí wowo. Doo u ntââ yoo daanmí dódó, Chóó Lémi u kópu ntênê nmo tpapê too, doo u ntââ daanmí ngmêé té. Chóó Lémi u ngíma nmo dpodo nyédi, u ndê kópu dé ntênê nmo tpapê too, u yi nmo a kwo, Pi kní y:oo yi ngwo pèdê w:ee y:e, awo, Yi p:uu dyâape daa t:a. *

³ K:omo tpile Yesu Kédisu p:uu kópu mb:aa pi kní ye ntênê nmo tpapê too, ngmênê yoo woni kní y:oo d:uuwodé w:ee t:oo, mb:êê yi ngíma a t:a. Yi yéli ndê u maa p:uu a wee.

⁴ Yesu ka daa kélímí té, yi nuw:o dmi mgídi vy:o a kwo, mu kópu u díy:o dyámê u yâpwo Setan ngê ngwolo kâpwe ngê pyódu too, mb:êê yi nuw:o nédê t:ângo. U yi u ngwo daa kwo, Mgídi u yoo kní y:oo Yesu Kédisu u

wuu ndíi m:uu y:e, u kópu mb:aa dyuu mye ny:ee y:e. U lama a tóó, Chóó Lémi ntee a tóó, Yesu Kédisu ndéndê ngê mye yinté. U yi u ngwo daa kwo, Pi kní y:oo mya y:e. *

⁵ Daa nmí chóó nmí p:uu pi kní ye nmímo mbumu nyédi, ngmênê Yesu Kédisu p:uu nmo mbumu nyédi, yenmímo, Nmyi kada pini ngê pyódu yó. Nmo, nmyi dpodo pyu yoo, mu kópu u díy:o Yesu nmyi lama paa yaa we.

⁶ Chóó Lémi ngê yinê a vuu, apê, Wo ngê mgídi chaa ngê, wod:oo wo ngê mgídi chópu, vyílo yi pini ngê u wuu nmí gha vy:o kée ngê. U yi u ngwo doo kwo, Yi yéli yi lama ní yââ, u l:êê díy:o Tp:oo Yesu Kédisu nmo a dy:ââ ngê, apê, Pi kní y:oo a Tp:ee p:uu paa m:uu nêne. *

Dono vyími u nt:u kópu

⁷ Chóó Lémi ngê dpodo ndíi nédê kaa nmo, ngmênê nmí chóó nmí wêdêwêdê daa ndíi, dp:oo yi dpodo u ntââ dé. Pi kní y:oo Chóó Lémi u wêdêwêdê nmí p:uu paa m:uu y:e, daa nmí chóó nmí wêdêwêdê p:uu pídný:oo nuw:o. Chóó Lémi ngê u wêdêwêdê ndíi mbémê wodèpwo a ngéépi nmo, ye yamí d:ââ ntee dpí pwópu, yi dpodo nédê yinté p:oo pwaa dnyie.

⁸ Daa ng:êentómu wêê nmí p:uu a pw:ii ngópu, ngmênê nmí komo dmi ye pi daa kuwo ngê. Dye ghi kní ngmê ngê nmí nuw:o miyó ngê nmo dpí pyódu, ngmênê nmí Lémi ngê dpo ngee nmo, dpíno dípedípe nyédi.

⁹ K:omo tpile a kpakakpaka nmo, ngmênê nmí Lémi ngê nmí mo d:uuwodé kuwo nmo. Dpodombiy:e a vyee nmo, ngmênê nmí ghê d:uuwodé ngí t:oo.

¹⁰ Yesu ntee vya ngópu, u yi y:e a kwo, Yinté my:oo vya té. Yi kwéli nmí p:uu ka pyede, mu kópu u díy:o pi kní y:oo nmí p:uu paa m:uu y:e, awo, Yesu Kédisu ye wunê vuyuo.

¹¹ Nyââ, Yesu u l:êê díy:o dye ghi yintómu pwopwo kèpa nmo wee, ngmênê Yesu ngê moo dyé nmo, mu kópu u díy:o pi kní y:oo yi kópu nmí p:uu paa m:uu y:e, awo, Yesu ye wunê vuyuo. *

¹² Nmí dpodo u l:êê díy:o mgídi u yoo kní y:oo nmí vyee u yi y:e a kwo, ngmênê vyilo yi dpodo u l:êê díy:o ghê kamí nmyinê pyw:ee ngópu, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu.

¹³ Doo u ntââ Yesu u pi tpapê daanmí yé, mu kópu u díy:o Chóó Lémi ka nmo kélímí té. Yinté kélímí p:uu puku yedê kópu alanté ngma a tóó,

Ní kélímí mbê wo,

u l:êê díy:o ye nno a danê.

¹⁴ Nní lama ka tóó, n:ii ngê nmí Lémi Yesu kpèèní mède pyidu ngê, yinê amyedê pyidu

* 3:14: Lóma 11:25 * 3:16: Lóma 11:23,26 * 3:17: Njon 8:32,36; Lóma 8:2; Nkal 5:1 * 4:2: 1 Tes 2:5 * 4:4:

nmo, mu kópu u díy:o Yesu u kii ngmídi ngé nmo pyede. Daa nmí mo wa a pyidu nmo, wamyedé pyidu nmyo, u ngíma nípi amí kaa nmo. *

¹⁵ Yi kópu yilí nmyi l:êê díy:o nmínê vyími too. U yi nmo a kwo, Chóó Lémi u wédêwédê mbêmê pi yilí kóó k:oo nmí kââ, Chóó Lémi pèdny:oo kwunokwuno, u pi ndíi ngé u ngwo paa pyaa we.

¹⁶ Yi kópu u l:êê díy:o nmí dpodo tédê dpíno kedekede nyédi. K:omo tpile pi kní y:oo nmí pââ dmi a dyede tumo, ngmênê nmí Lémi ngé nmí gha dmi dye ghi yintómu mēwuné wédêwédê kigha too.

¹⁷ Ala ngwo dngídingí n:ii nmo dny-inédnyinê té, nmínê nmo tédê kópu dé. Dini ghi n:ii ngé nmí Lémi ngé kóó k:oo wa kaa nmo, d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa ngé anmín:aa ya. Yi ya mb:aa chedê ngé daawa pyódu. *

¹⁸ Kópuni dyámé mbêmê nmo a pyodopyodo nyédi, nmí nuw:o dmi yi daa wee, mu kópu u díy:o chedê ngé wa pyaa dmi, ngmênê kópuni yilí doo u ntââ ngwolo ngé daanmí m:uu té, yi kópu kní yi p:uu nmí nuw:o dmi a wee, mu kópu u díy:o chedê ngé daawa pyaa dmi. *

5

Nmí too pee ngmêépi u danêmbum

¹ Pi kní ye dpíno nkíngé té, mu kópu u díy:o nmí lama ka tóó. Wa vya nmomomê, nmí Lémi ngé wamêdê pyidu nmo, nmí too pee kamí ngé wa pyódu té. Dyámé mbêmê nmí too pee kèêpi ngomo ntee tpile ngé a pyede. Dini ghi n:ii ngé chedê ngé wa pyaa dmi, Chóó Lémi ngé kamí ngé wa pyódu té, ngomo mb:aa ntee tpile ngé wa pyódu té, chedê ngé daawa pyaa dmi. *

² Ala ngwo nmo nkíní pípi nyédi, u yi nmo a kwo, Mbóó p:uu ngomo mb:aa kní yi k:oo nmín:aa kwo. *

³ Yi ngwo nmí too pee kamí ngé wa pyaa dmi, daa kména mbwee ntee tpile ngé anmín:aa ya.

⁴ Dyámé mbêmê nmí too pee kèêpi ngomo ntee tpile ngé a pyede, dngídingí nmo dny-inédnyinê ngé, u l:êê díy:o nmo nkíní pípi nyédi. U yi nmo a kwo, Kèêpi ngomo nmo kuwo, ngomo mb:aa k:oo nm:uu kee dmi. Nyââ, u yi nmo a kwo, Nmí too pee tpalé dniye, kamí ngé pyaa dniye, chedê ngé daawa pyaa dmi. *

⁵ Yi kópu u l:êê díy:o Chóó Lémi ngé yinê l:ámo nmoo. Pi ngé dy:áma ndíi ntee dpí y:oo, Chóó Lémi ngé u Ghé Dmi yinté nmo a kpo.

Yi kópu u l:êê díy:o nmí lama ka tóó, nmí too pee kamí ngé wa pyódu té. *

⁶ Pi kní ye dpíno nkíngé nyédi. Dye ghi yintómu nmí lama a tóó, dini ghi n:ii ngé nmí kèêpi ngomo kní yi k:oo nmo wee, daa nmí Lémi u p:o nmo pyede. *

⁷ Nmí Lémi dpíno y:enê, ala ngwo, ngmênê u kwo nmo kélími té, u l:êê díy:o p:uu nmo dpodo té.

⁸ Nyââ, pi kní ye dpíno nkíngé nyédi. U yi nmo a kwo, Nmí kèêpi ngomo nmo kuwo té, dyámé mbêmê, nmí Lémi ka p:o nmí lee dmi. *

⁹ Ngmênê nmí Lémi ngé ghéli kii daawa núw:o nmomomê, nmo mye u ntââ. K:omo tpile dyámé mbêmê anmí ya, ó u kwo anmí lee dmi, ngmênê u yi nmo ndéndê ngé a kwo, U nuu u kópu nmí d:uud:uu dé.

¹⁰ Nmo yintómu Yesu Kédisu ngíma anm:uu ghé dmi, yinê wa kóté kalé nmo, nmo ngmêngmênté nmí pywuu dmi anmímo ngee. Kópuni mb:aa dyámé mbêmê nmo d:uud:uu té, yi pywuu mb:aa anmímo ngee, myenté kópuni dono yi pywuu dono amyenmímo ngee. *

Chóó Lémi ka yoo kââdikââdi

¹¹ Nmí lama ka tóó, nmí Lémi ngé wa kóté kalé nmo, u l:êê díy:o u kwo nmo nkíngé té, u yi nmo a kwo, Yoo yi nuw:o dmi nmí ngmêê té, daapaa kpada tene. Chóó Lémi ngé nmí gha dmi u kpêê dé, u lama a tóó, Nê ngé u dpodo ndéndê ngé a dóó. Na a ka yi kópu nmí lama ndéndê ngé mye tóó.

¹² A chóó a pi díní kmími. K:omo dyépi kní y:oo yi too pee mbêmê yi pi dmi yi chóó a kmími tumo, ngmênê yi gha vy:oo daa vuywo nyédi. A p:uu kópu nmye d:a d:êê, mu kópu u díy:o k:omo dyépi kní y:oo a pi wa dyênê knomomê, u ya a nga a kwo, Ye dpí vyi yó, yipi, Nê ngé nmí Lémi u dpodo ntênê a dóó, u gha ntênê a tóó.

¹³ Yinê ye nê ghéti wo, ngmênê Chóó Lémi p:uu n:aa dpodo. Nmyinê nmye nê doo ghéti wo, nmyi p:uu n:aa dpodo.

¹⁴ Yesu Kédisu nódo nmí nuu ghi dmi ntênê a tóó, u l:êê díy:o u nuu u kópu nmo d:uud:uu too. Nmí lama ka tóó, pi ngmídi nmí l:êê díy:o pwene. Dini ghi n:ii ngé u yoo vy:oo nmí ghé dniye, nmí nuw:o dono mye pwene.

¹⁵ Yesu nmo yintómu nmí l:êê díy:o pwene, mu kópu u díy:o apê, Ghé kamí pèdê pyw:ee y:e, yi chóó yi pono daapèdny:oo a vyápê, Yesu u pono pèdny:oo a vyápê. Nmí l:êê díy:o pwene, kpèèni mède pii wo. *

¹⁶ Dyámé mbêmê tpémi y:oo yoo yi pi dmi mbêmê ntee a myeme tumo, yinté myen- mee a myeme dé, ngmênê ala ngwo yi kópu

* 4:14: Lóma 8:11; 1 Tes 4:14 * 4:17: Lóma 8:17-18 * 4:18: Hipílu 11:1-3 * 5:1: 1 Kódin 15:47-49 * 5:2: Lóma 8:23 * 5:4: 1 Kódin 15:53 * 5:5: Lóma 8:16,23 * 5:6: Hipílu 11:13-14 * 5:8: Pilipay 1:23 * 5:10: Lóma 2:16 * 5:15: Lóma 14:7-8

dpíno d:uud:uu. Yesu Kédisu yinté nmí myáá, nmínê nmo u pi tédê ngê nmo doo ya, ngmênê ala ngwo nmí lama ka tóó, u pi ndîi.

¹⁷ Pini n:ii Yesu Kédisu u yoo vy:o dpí ghê, kamí ngê dpí pyódu, u nuw:o mbwee dpí kée, nuw:o kamí p:uu dpí kaalí. *

¹⁸ Chóó Lémi ngê yi kópu dpí d:uu. Wunê p:uu nmea d:uu, ngmênê Yesu Kédisu nmí l:êê díy:o pwene, Chóó Lémi ngê chóó u kwo u ngwo mêtê kâádi nmoo, mye dpodo kalé nmoo. U yi u ngwo a kwo, Pi yilí u kwo nmo kâádi. *

¹⁹ Yi nmo dpodo té, pi kní ye yemímoo, Nmí yikí dmi Yesu Kédisu u pwo ghay wo, u l:êê díy:o Chóó Lémi ngê nmí dono yilí daa nuw:onuw:o too, u yi u ngwo a kwo, A ka nê kâádi té. Nyáá, nmí Lémi ngê yi dpodo íedê kaa nmoo, nmopê, Yoo a ka anyiné kâádi tóó. *

²⁰ Yi kópu u l:êê díy:o Yesu Kédisu komo nmo kapí ngê, Chóó Lémi komo myeno kapí ngê, nmo kwunokwuno nmyoo, nmyenmímoo, Nmí Lémi Yesu Kédisu p:uu d:uu mu yé yó, u pee ghê dmyeno, u pono dmyiné vyápê.

²¹ Yesu Kédisu ngê dono daangmê d:uu ngê, ngmênê Chóó Lémi ngê nmí dono íedê kâá, nmí yikí dmi u pwo u ngwo ghay wo, u l:êê díy:o pwene. U yi u ngwo doo kwo, A ka nê kâádi té, ntee n:aa tóó, yinté mye pyaa dniye, dono yi p:uu daapíchoo ya. *

6

Yoo yi ngêépi u dye ghi

¹ Nmí Lémi u kii nipi nmo dpodo té, u l:êê díy:o nmíno kwunokwuno nmyo, nmyenmímoo, Chóó Lémi ngê nmí l:êê díy:o kópu ndîi ngmê d:uu ngê, u wépi nangé puwá.

² Nmí Lémi u kópu puku yedê alanté a tóó, Dini ghi n:ii ngê u ya a nga doo kwo,

Yoo ní ngee,

Yi ngwo nmyi ngêpê ní ny:ee too,

Nê, N:aa ngêépi té, a kée k:oo n:aa kapí té.

Kódin tpémi, ala kópu a ny:ee yó. Dini ghi n:ii ngê nmí Lémi ngê yoo a ngêépi, ala yi dini ghi. Ala ngwo u yi u ngwo a kwo, A kée k:oo ní kaa té. *

Nmí Lémi p:uu dpodo tédê kópuni dnyimo a vyími dé

³ U yi nmo daa kwo, Pi ngmê ngê nmí dpodo p:uu dono kópu ngmê vyi ngê, u l:êê díy:o nuw:o ngê nmo dpodo té. U yi nmo a kwo, Pi kní y:oo nmí Lémi u maa dny:oo kígha, u l:êê díy:o lvêê kpí té yi máadi p:uu daanmí t:oo.

⁴ U yi nmo a kwo, Pi kní y:oo mya nmíne, ala kópu nmí p:uu paa vyi y:e, Yápwo ndéndê p:uu a dpodo té. Yi kópu u l:êê díy:o, k:omo tpile ló dono kópu ndîi nmo a d:uud:uu tumo, ngmênê nmíno vyími tumo. Daa dono kópu ngmídi nmíno vyími ngê, doo u ntáa ngê nmo dpí pyaa dmi.

⁵ Dpi ngímí nmo, a kpakakpaka nmoo, mbwa k:oo a kmímí nmoo. Dpodo ndîi yino dódó ngê, mgídí vy:o nmo ngêpê nyédi, dye ghi kní ngmê ngê nmo dómudómu nyédi.

⁶ Nmí Lémi u maa ntênê nmí lama a t:a, dono nmí p:uu daa ta. Límílimí ngê dpíno nod:enode nyédi, pi kní ye mba:amb:aa ngê nmo vuywo nyédi. Nmí Lémi u Ghê Dmi mbêmê nmo dpodo té, yoo yi nuu ghi dmi nmí nódo ntênê a tóó. *

⁷ Kópu dyuu ndéndê pi kní ye nmo tpaépê ngê, Chóó Lémi u wêdêwêdê mbêmê mbwudu yilí nmo chapí ngê. Yi kópu yilí yi l:êê díy:o pi kní y:oo dpí mya nmo, dpo, Yápwo ndéndê p:uu a dpodo té. Lede kní y:oo yi kaa taa, kápêdê ntee a tpyé tumo, nmo my:oo yinté dé, kópu mb:aa nmo d:uud:uu too. Kópu mb:aa n:ii nmo tpaépê too, yi kópu kní y:oo yoo dpo chápwo t:oo.

⁸ Nmí Lémi p:uu dpodo tédê dye ghi kní ngmê ngê a cháácháá nmoo, dye ghi kní ngmê ngê dpí mb:ii nmo. Dye ghi kní ngmê ngê nmí p:uu a danê nyédi, dye ghi kní ngmê ngê a chaa kígha nmoo. Yiné ye nmo k:omodanáe pyu yoo, ngmênê ntênê nmo mbumu nyédi.

⁹ Yiné ye nmo n:uu dé, ngmênê pi yilí yi lama nmo pyede. Yiné ye daa kêmakéma nmo pwopwo té, ngmênê anmí pyede. A kpakakpaka nmoo, ngmênê anmí pyede. *

¹⁰ Nmí nuw:o dmi dpí dyênê, ngmênê dye ghi yintómu w:aa nmíno pyw:émi ngê. Nmo pinté yoo, ngmênê kópuni d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa, pi kní ye nmo yémí ngê, ndáápi ntee piní ngê u ngwo dpí pyódu té. Tpile nmí ngópu daa tóó, ngmênê kópuni nmí Mí ngê nmo a kpo, doo u ntáa pi ngê nmí kélê daawa a puwá. Nyáá, yi kópu yilí yi mbêmê pi kní y:oo dpí mya nmo, dpo, Kí yápwo ndéndê u dpodo pyu yoo. *

¹¹ Mw:áákó Kódin tpémi, kópu nmye d:oongmê wópu ngê, d:ud:umbiy:e a gha nmye myed:a kpémi.

¹² Nmyi nuu ghi dmi a nódo ntênê a tóó, ngmênê a nuu ghi nmyi nódo dnyinté a tóó.

¹³ A tp:ee yoo, nmyi nuu ghi dmi a nódo ntee a tóó, a nuu ghi nmyi nódo yinté mye:choo a ya.

Póól ngê yoo dono yi kii kâádi té u ngwo ye kwódu ngê

* 5:17: Njon 3:3 * 5:18: Lóma 5:10 * 5:19: Kílosa 1:19-20 * 5:21: Hipílu 4:15; 7:25-26 * 6:2: Luukí 4:19-21; Is 49:8 * 6:6: 1 Tím 4:12 * 6:9: 2 Kódin 4:10 * 6:10: Kílosa 1:24

¹⁴ Yélini nmí Lémi ka daa kélímí té, yi yélini yi kii nangé káádí. Nuw:o mb:aa pini dē nuw:o dono angénté anyinē káádí dē? Doo u ntáá. Wo pini dē mgídí lónté anyinē káádí dē? Mye doo u ntáá. *

¹⁵ Yesu Kédisu pini dē Setan yi nuw:o dē ngmídi ngé angénté anyi pyódu dē? Doo u ntáá. Nmí Lémi ka kélímí pyu pini dē n:i u kwo daa kélímí, yi nuw:o dē ngmídi ngé angénté anyi pyódu dē? Doo u ntáá. *

¹⁶ Chóó Lémi u ngomo, yápwō ghi, angénté ngmídi ngé anyi pyódu dē? Doo u ntáá. Yápwōni ghē a t:a, Chóó Lémi, nmo u ngomo. Yinté kópu Chóó Lémi ngé ló dini a vuu, puku yedé alanté a tóó, apé,

A yoo vy:o aní kwo,
a kii anmí paa,
yi yápwō ngé aní ya,
a yoo ngé adnyi kwo.

*

¹⁷ Yi kópu u l:éé díy:o nmí Lémi ngé yepé, Yoo dono yi vy:o a pwii dmyeno, yi kii nangé káádí. Yepé, Tpile tupwótupwó p:uu kēé nangé yé,

a kēé k:oo u ngwo aní kaa nmyo. *

¹⁸ Yepé, Nmyi mí ngé aní ya, a tpe:ee dmáádima ngé waní pyódu nmyo. Lémini u wédéwédé mu daa mu tpe:ookomo, vyílo yi Lémi ngé yi kópu ye yiné vuu. *

7

¹ A tídé mbwó yoo, daa yi yélini yi mo yi l:éé díy:o ye a vuu, yi vy:o nmí ghé dnyie, yi kópu nmí l:éé díy:o mye vuu. Yi kópu u l:éé díy:o kópuni kní y:oo nmí gha dmi dpí dyéné t:oo, ó nmí too pee dmi myoo dyéné t:oo, yi kópu dono kēé téme. Chóó Lémi ntēnē cháácháá koo, mb:aamb:aa ngé ntee a tóó, yinté pyaa kméle. *

Kódin tpémi y:oo yi nuw:o dmi u ngwo ngmêé ngópu

² A nuu ghi nmyi nódo choo a ya. Kópu dono nmye dípingmê d:uu ngé, pi dípingmê dyéné ngé, pi dípingmê dóó, nmyi ndapí dípingmê t:ámo ngé.

³ Daa nmyi pi dyede u l:éé díy:o yi kópu nmye da d:éé. Kéle. Kópuni mwiyé d:a d:éé, myombó mēníné d:ééd:éé, nmyi nuu ghi dmi a nódo ntēnē a tóó. K:omo tpile aní ya, ó aní pw:onu, ngmēnē nmyi nuu ghi dmi a nódo adí ya.

⁴ A lama ka tóó, nmí Lémi u maa mb:aamb:aa ngé nmye kígha ngmê, u l:éé díy:o pi kní ye n:aa chaa kígha nmyo. K:omo tpile dono kópu a nga a d:uud:uu tumo,

ngmēnē dīnī nkingē yédi, w:aa u ngwo nīnē pyw:émī ngé.

⁵ Dini ghi n:i ngé Másídóniya Wee u kwo ní ta, ghé dpí vy:ungo, dono yilí noo a vyímí. Kuwa yélini a p:uu dnyie d:uu, a gha vy:o noo a nuw:onuwo: nmyo.

⁶ Ngmēnē pini n:i ngé nmí nuw:o dmi dpí l:ámo, Chóó Lémi, yi pini ngé a nuw:o yiné l:ámo ngé, Taitas a ka a dy:áá ngé. *

⁷ Dini ghi n:i ngé ní módu, a gha mb:aamb:aa pyodo, myenté nmyi l:éé díy:o mdooni a ka a rúwo, yi kópu u díy:o a gha mb:aamb:aa ngé mye pyodo. A ka pé, Kódin tpémi y:oo a nuw:o mēkí l:ámo ngópu. A ka pé, Nuu ghi yi nódo kíyedé tóó, tpéé kópu vyi ngópu. A ka pé, U yi y:e a kwo, Nē pono nmí vyápé. Yi kópu kní yi l:éé díy:o a gha d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa ngé dē pyódu.

⁸ Pweepwee pee n:i nmye nē d:éé ngé, yi pweepwee pee ngé nmyi nuw:o dmi dono ngé yiné pyódu ngé, ngmēnē u l:éé díy:o tpéé kópu daanē vyi. Taitas ghélini a ka dépēngé díyē wo, tpéé kópu yi ngwo nē vuu, nē. Yi pweepwee pee lukwe díy:o ye ní dy:áá ngé, yi nuw:o dmi dono ngé u ngwo ní pyódu ngé. Ngmēnē daa ndíi la ghi nmyi nuw:o dmi dono ngé dnyia a ya,

⁹ nmyi l:éé ghi dmi u ngwo nmyi ngmēé tumo, nmyi dono u ngwo nmyi kēé tumo. Yi kópu u l:éé díy:o awéde a gha mb:aamb:aa ngé a tóó. Chóó Lémi ngé u yi doo kwo, Yi nuw:o dmi dono ngé pyaa we, yi l:éé ghi dmi paa ngmēé y:e. Yinté pyodo, u l:éé díy:o yi pweepwee pee ngé dpí dyéné nmyoo.

¹⁰ Dini ghi n:i ngé Chóó Lémi ngé nmí nuw:o dmi dono ngé dpo pyódu, nmí l:éé ghi dmi dpí ngmēé té, yi ngwo nmí dono u kuwó dpí kēé té, kóó k:oo moo kaa nmo. Yi kópu u l:éé díy:o pi ngé tpéé kópu d:uudpí vyi, ngmēnē mgídí u yoo, dini ghi n:i ngé dono wuné vyímí ngópu, yi l:éé ghi dono d:uudpí kēé t:oo, pwopwo u maa d:uudpo kuwo ngmē. *

¹¹ Kópuni nmye dē pyódu, p:uu dmyiné nuw:o. Chóó Lémi ngé nmyi nuw:o dmi dono ngé pyódu ngé, u l:éé díy:o nmyi l:éé ghi dmi nmyi ngmēé tumo. Ala ngwo u maa p:uu dpodombiy:e nmye wee, u yi nmye a kwo, nmyi pi dmi mb:aamb:aa ngé mē pyaa dnyie. Nmyi nod:e dnyie, nmyi nkingē mbé dnyie. U yi nmye doo kwo, nye, Nē ngé mēnye m:uu nmíne. Nmyi vy:o pini n:i ngé dono ndíi d:uu ngé, u yi nmye doo kwo, Nmí kpada. Kópu yilí yintómu mb:aamb:aa ngé nmyi chóó u málo mēdmyiné a yiyé dé, dyáápe nmyi p:uu mēdaadi ya.

¹² N:i ngé a pi dyéné ngé, daa yi pini u l:éé díy:o nmye noo a d:éé, myenté daa a pi u l:éé díy:o nmye noo a d:éé, ngmēnē u ya

* 6:14: Epeso 5:7-11 * 6:16: 1 Kódin 3:16 * 6:17: Is 52:11 * 6:18: Hos 1:10 * 7:1: 1 Njon 3:3 * 7:6: 2

a nga doo kwo, Kódin tpémi y:oo ala kópu a w:ee y:e. A nuu ghi yi nódo ntênê wunê tóó. Chóó Lémi ngê kiyedê y:enê nê, nmye dênîné komodanê.

¹³ Yi kópu u lêê dîy:o a nuw:o mb:aamb:aa ngê maa pyódu.

Nyââ, nmyi lêê dîy:o a nuw:o m:aa lâmo ngê, myenté a gha d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa ngê mê pyodo. Dini ghi n:ii ngê Taitas nmye a loo, doo nuw:onuw:o nmyo. Dini ghi n:ii ngê u kwo nmyi ng:aa mbê dniye, nmyo yintómu yi ngwo u nuw:o nmyi lâmo ngópu. Yi kópu u lêê dîy:o a gha d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa ngê pyodo.

¹⁴ Taitas ghêlî k:ii nmye dépangê n:ee, u ngêêdî noo chaa kîgha nmyo. Dini ghi n:ii ngê nmye a loo, kópu dyuu n:ii u kwo nê vyi too, nmyi ntiye tumo, nmyi lêê ghi dmi nmyi ngmêê tumo, dpîp:e mywenemywene kalé noo. Dye ghi yintómu ndê kópu dé ntee nmye noo a tpapê dé, kópuni nmyi p:uu u kwo nê vyyu, ndê kópu ngê yinté mye pyodo.

¹⁵ Taitas ka nmyi ng:aa mbê dniye, u kwo my:ee nkîngê mbê dniye. Ala ngwo yi kópu mêkiyedê nuw:onuw:o, nmyi nuu ghi dmi nódo ntênê a tóó.

¹⁶ Ala ngwo a lama ka tóó, ndêndê ngê a dnye nmye nyêmi ngmê. Yi kópu u lêê dîy:o a gha d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa ngê dê pyódu.

8

Ndapî danêdanê u danêmbum

¹ A tidê mbwó yoo, yélini Másídóniya Wee u kwo Yesu u yoo vy:o ghê dniye, kópu mb:aa n:ii d:uu tumo, nmye nîné n:ii té. Nmî Mî ngê ngee too, kópu ndîi daa ngmîdi d:uu ngópu.*

² Komo tpile nmî Lémi u lêê dîy:o dono yilî dnya a vyîmî, ngmêné nmî Lémi daa mb:ii ngópu. Yi kópu u lêê dîy:o yi gha dmi mb:aamb:aa ngê pyódu too.

³ Komo tpile pinté dé, ngmêné ndapî ndîi kéé ngópu. Ndapî yi ngópu dépwo mo ya, dîni komodanê, yi chóó yi nté pywupwi u lêê dîy:o doo u ntââ ngê pyaa dniye.*

⁴ Yi ndapî kéé ngópu, mu kópu u dîy:o nmî Mî u yoo vy:o pinté n:ii wunê pyede, Njuda Wee u kwo, u yi y:e a kwo, Yi yéli ye ndapî nmî dy:ââ, u ngwo nmî ngee té. Másídóniya tpémi y:oo a ka pê, Doo u ntââ nmî wépi dmi daanyi puwâ, u yi nmo a kwo, Yi yéli myeno ngêêpi té.

⁵ U ya a nga doo kwo, Másídóniya tpémi y:oo ndapî knî ngmê kéé y:e, ngmêné kópu ndîi yi d:uu ngópu. Myenté yi chóó yi gha dmi nmî Lémi ka mwiyé y:ee ngópu, nmî Mî

u pono vyápê dniye, kuwó yi gha dmi a ka myedê ké ngópu.

⁶ Yi kópu u lêê dîy:o Taitas ka kwonoo, Mw:ââkó a mbwó, Kódin tpémi yi vy:o ndapî danêdanê kn:ââ ntee ny:uu chópu, yinté yi chin:aa dpodo, ndapî danêdanê chedê ngê u ngwo dp:uu pyaa wê.

⁷ Kódin tpémi, kópu yilî yintómu u ntââ ngê nmye pyede, nmî Lémi ka ntênê nmye kêlîmî té, u ndê kópu dyuu ntênê nmye tpapê tumo, u tumu kópu dé nmyi lama a pyede, p:uu ntênê nmye dpodo té, a nuu ghi nmyi nódo mye tóó. Pi ngêêpi ngê u ntââ mbêmê myedmyinê ya, nmî Mî u yoo vy:o pinté yoo yi ndapî mb:aamb:aa ngê dpo danê yó.*

⁸ Daa dêêpi kópu ngmê nmye yed:a dêê. Másídóniya tpémi y:oo kópuni d:uu ngópu, yi kópu nmye yed:a dêê, mu kópu u dîy:o u ya a nga a kwo, Nmyi nuw:o dmi nê m:uu. Lukwe, nmî Lémi nuu ghi nmyi nódo a tóó, ó daa tóó?

⁹ Nmî Lémi Yesu Kédisu ngê kópuni nmî lêê dîy:o d:uu ngê, nmyi lama ka tóó. Tpile yilî yintómu yi kada pini ngê wunê doo a ya, ngmêné nmî lêê dîy:o dyámê mbêmê a loo, ngópuch:anê ngê mîmê pyodo, mu kópu u dîy:o u yi u ngwo doo kwo, A yoo yi lêê dîy:o kópu ndîi yilî ní d:uu. Nyââ, kópu yilî nmyi lêê dîy:o a d:uud:uu too, ngópuch:anê yoo yinté myedmyinê ngêêpi dé.*

¹⁰ Nê nê a nuw:o alanté, kópu mb:aa ngma ala. Kópuni kn:ââ m:ii tuwo kî m:aan ngê nmyinê chaa ngópu, ala ngwo yi dpodo dpî chedê yó. Wo yélini nmyi t:ee kalé tumo, ndapî danêdanê kn:ââ mwiyé nmyi chaa ngópu, u yi nmye mwiyé doo a kwo, nmî Mî u yoo vy:o pinté yoo nmî ngee té.

¹¹ Ala ngwo yi dpodo dpî chedê yó. Kópuni u yi nmye doo kwo, Nmî d:uu, ntênê dmyinê d:uud:uu.

¹² Nmye dênîné tpapê, Ndapî ngê u pwo dmyina a yé. U yi nmye adî kwo knomomê, Yi yélini ndapî ngê nmî ngee, ye ndapîni nmyi ngópu adî ya, nmî Mî ka yintoo u ntââ ngê adî pyodopyodo. Ndapîni nmyi ngópu daa tóó, yi ndapî p:uu daa nuw:o yédi.*

¹³⁻¹⁴ Nmye dênîné tpapê, Wu yélini yi lêê dîy:o nmyi ndapî dpî chedê yó. Kêlé, ngmêné ala ngwo ndapî nmyi ngópu yilî a tóó, wu yélini ngópuch:anê yoo, dpî ngee tóó. U kuwó dîni ghi ngê nmyi ndapî chedê ngê u nkwo wa pyaa knomomê, u nkwo wa a ngee nmyo. Noko yinté dmyinê vyyuwo, nmyi ya ngmîdi ngê yinté choo ya.*

¹⁵ Yinté kópu puku yedê mye tóó,

N:ii ngê nté péé ndîi ntówo,

nté w:êê péé dîmî kê wo,

n:ii ngê nté péé tédê ntówo,

* 8:1: Lóma 15:26

* 8:3: 1 Kódin 16:2

* 8:7: 2 Kódin 9:8

* 8:9: Mát 8:20; Pilipay 2:6-7

* 8:12: Mak 12:43

* 8:13-14: 2 Kódin 9:12

* 8:15: Ex 16:18

u ntâa mbêmê doo ya. *

Póol ngê yélini Kódin dy:âa too

¹⁶ Taitas u l:êê díy:o nmí Mí n:aa kwunokwuno ngê, mu kópu u díy:o ntee nínê nuw:onuwo nmyoo, yinté myewunê nuw:onuwo nmyoo.

¹⁷ Dini ghi n:ii ngê Taitas ní kwuno ngê, kwonoo, U ntâa Kódin tpémi ye wam:ii lè, a ka pé, Nyââ, u ya a nga a kwo, Yi n:aa lèpí. Chóó u nuw:o k:oo yi paa u yi u ngwo doo kwo.

¹⁸ Taitas p:uu nmí mbwó mē miyó nínê t:emí, nmye nínê dyede té. Yi tpódu kuuchēm u pi dē, mwiyéni u kakēmē nmye nínê cháméchámē. Ala wee u kwo p:aaani p:aaani Yesu u yoo kní y:oo mb:aamb:aa ngê a cháachâa ngópu, mu kópu u díy:o nmí Lémi u kópu dyuu pi kní ye mb:aamb:aa ngê a tpaépé too.

¹⁹ A cháachâa ngópu, myedē ngmídi ngópu, dini ghi n:ii ngê ndapí Njuda Wee u kwo wanmí nuw:o, a p:uu wa tee ngmē, ala wee u kwo yi ndapí yinē wa nuw:o. Yi ndapí anmo nuw:o, mu kópu u díy:o Nju tpémi y:oo nmí Lémi paa chaa kalé y:e, ala kópu paa vyi y:e. Yesu u yoo vy:o yélini daa Nju tpémi, ka ngêépí nmo.

²⁰ Yinté pini kní a p:uu angmē t:ee ngmē, ndapí ndíi n:ii nmyinē danēdanē ngópu, nipi wanmí nuw:o, mu kópu u díy:o pi ngê kíngé vyi, Nê ngé yi ndapí chóó ndíi.

²¹ U yi nmo a kwo, Kópuni nmo d:uud:uu, nmí Lémi ka kópu mb:aa ngê choo ya, myenté pi kní ye kópu mb:aa ngê myechoo ya.

²² Pini n:ii dē Taitas p:uu nínê t:emí dē, nmí mbwó myomoni u kakēmē nmye nínê cháméchámē. Daa ng:ēentómu u kii nyipu dpodo, u dpodo ntēnē ní módu, nmí Lémi u yoo mb:aamb:aa ngê a ngêépí too. U lama a tóó a dnye nmyinē nyémí ngmē, u l:êê díy:o u yi u ngwo a kwo, Yi ní lē.

²³ Yi pini dē Taitas p:uu nínê t:emí dē, pini n:ii k:ii nmyi l:êê díy:o nipi nye dpodo nódó. Yi pini dē nmí mbwó dē, nmí Lémi u yoo yi dyépi dē. Yi l:êê díy:o pi kní y:oo Yesu Kédisu a chaa kigha ngópu.

²⁴ Nmyi pyipe ngê dpí pyódu dóó, nmí Lémi u yoo yélini a wee, p:aaani p:aaani, u ngwo wa a w:ee ngmē, awo, Nê ngê Kódin tpémi daa módó doo chaa kigha dé. *

9

Nmí Mí u yoo vy:o pinté yoo yi yeedeede

¹ Nmí Mí u yoo vy:o yélini Njuda Wee u kwo wunê kwo, ndapíni ye anmí dy:ââ, yi kópu nmyi lama wunê kí yaa wo, doo u ntâa mēdaana a dówodówo. *

² A lama ka tóó, u yi nmye a kwo, Ndapí ye nmí dy:ââ. Másídóniya tpémi ye n:aa chaa kigha nmyoo, yenímo, Nmí mbwó yoo yélini Kidiki Wee u kwo wunê pyede, m:ii tuwo kí m:aaani ngê alanté nuw:o mbê dniye, apê, Nmí mbwó yoo, yélini Njuda Wee u kwo wunê pyede, wanmí ngee té. Másídóniya yélini ye yinté n:aa chaa kigha nmyoo. Yi kópu u l:êê díy:o nmyi nt:anê yilí yaa wo, yi chóó yi ndapí mye kée ngópu.

³ Ala ngwo nmí mbwó pyile kní nmye nínê dyede té, mu kópu u díy:o ala ngwo ndapí a kada dmyina a danēdanē. A kada daanmyinē danē knomomē, ye pi kní y:oo awo, Lukwe díy:o nê ngê módó doo chaa kigha dé.

⁴ Nyââ, ndapí a kada daanmyinē danē knomomē, dini ghi n:ii ngê Másídóniya pi ngmē kní yi k:ii nmye anmo lee dmi, mywene nmye wa ghē, a nga amye ghē, mu kópu u díy:o ye n:aa chaa kigha nmyoo.

⁵ Yi kópu u l:êê díy:o nmí mbwó pyile kní nmye nínê dyede té, a kada nínê kapí té, nmyi ndapí danēdanē u l:êê díy:o. Yi ndapí danēdanē u pi wunê nmyinē vyi ngópu, ala ngwo yi kópu dpo d:uu yó. U ya a nga daa kwo, Yi kópu dpodombiy:e a chóó n:uu d:uu, nmyi chóó nmyi nuw:o kní yi mbêmē yi kópu a kada dpí d:uu yó.

⁶ Mtíkó pyu yoo yi nt:anê nangmē yââ. Dymē pywuu nmye ngmēnínē kuwo. Pini n:ii ngê nté woo pyile njini dpí kââ, nté nt:u pyile njini dpo pyw:oo. N:ii ngê nté woo yilí dpí kââ, nté nt:u yilí dpo pyw:oo. *

⁷ N:ii ngê u yi adí kwo, Ndapí wu ntémwi ní kée, yi ntémwi choo kéké. Yi pini u ndapí u l:êê díy:o mēkíngé tpyóó, u gha vy:o kédangé vyi, Ghépèghépé a mēnē dē gh:ay ngmē, u l:êê díy:o a ndapí n:aa kéké. Kéle. Ntémwi u yi u ngwo adí kwo, Ní kée, yi ntémwi choo kéké, mu kópu u díy:o pini n:ii ngê yeedeede u nuu u kópu ngê a ya yédi, vyílo yinté pini Chóó Lémi u nuu u pi ngê a ya yédi.

⁸ Ndapíni nmye kéké ngópu, Chóó Lémi u ntâa, amē wumo. Yi kópu u l:êê díy:o dye ghi yintómu u ntâa mbêmē anmyi ya, myenté nmyi yeedeede yintómu u l:êê díy:o u ntâa mbêmē amyenmyi ya.

⁹ Yinté kópu puku yedé alanté a tóó,

Pi mb:aa ngê pinté yoo mb:aamb:aa ngê a yeedeede too,

u mb:aamb:aa chedē ngē d:uudpi pyódu. *

¹⁰ Chóó Lémi ngê nté woo nmo dpo kē, nmo kapí too, Chóó Lémi ngê nt:u yinē dpí t:oo, u ngwo nmo pípi too. Myenté, u ntâa mbêmē dpo pyódu nmo, yeedeede n:ii nmo kigha ngē, nt:u yinē dpí t:oo. *

¹¹ Nyââ, Chóó Lémi ngê dye ghi yintómu u ntâa mbêmē dpo pyódu nmyo, u l:êê díy:o u

* 8:24: 2 Kódin 7:13-14

* 9:1: 2 Kódin 8:1-7

* 9:6: Prov 11:24

* 9:9: Psalm 112:9

* 9:10: Is 55:10; Hos 10:12

yoo vy:o pinté yoo nmyo yeedeeyeede tumo. Ndapíni ye anmí nuw:o u lêê díy:o, Chóó Lémi wa chaa kalê ngmê.

¹² Yeedeeyeede n:ii nmye kîgha ngópu, yi nt:u miyó. Ngmê, pinté yoo nmye ngêêpí tumo. Myomoni, Chóó Lémi nmyi lêê díy:o dpodombiy:e adnyi chaa kîgha.

¹³ Nmyi yeedeeyeede u lêê díy:o u ngwo wa a w:ee ngmê, awo, Kódin tpémi nmí Lémi Yesu Kédisu ka ntênê a kêlímí té, u kópu dyuu ntênê a cháâcháâ ngmê. Awo, Pi yíli yi k:i:i ka a yeede nmo. Yi kópu u lêê díy:o Chóó Lémi wa chaa kalê ngmê,

¹⁴ nmyi lêê díy:o amyednya a ngêpê. Nmyi yi dmi y:e ntênê adí kwo, awo, Chóó Lémi ngê mb:aamb:aa ngê dê ngee té, mb:aamb:aa ngê u nkwo da yeede nmo.

¹⁵ A tidê mbwó yoo, Chóó Lémi kwuno koo, kópu ndíi ngmê d:uu ngê, doo u ntââ pi ngê daawa a w:ee.

Yoo woni yi nuw:o dmi alanté a tóó, Póól ngê pweepwee pee n:ii kuwó d:êê ngê, Kódin tpémi ye dy:ââ ngê, wu u dí. Nod:enod:e u pweepwee pee n:ii ye mwiyé dy:ââ ngê, ala yi pweepwee pee, kn:ââ 10, u dí kn:ââ 13.

10

Póól chóó u dpodo p:uu u ngwo doo d:êê

¹ Mw:ââkó Kódin tpémi, nê Póól, a kópu dyuu dpo ny:ee yó. Y:i a p:uu nmyinê danê nyédi, nmyimo, Dini ghi n:ii ngê nê nmí vy:o a kwo yédi, a nkîngê yédi, kwódu yé u kópu nmo d:uudpi vyi, ngmênê dini ghi n:ii ngê dpo kuwo nmo, kwódu yé u kópu yíli dpo d:êê, nmo dpo dy:ââ té. Yesu Kédisu ntee doo paa, u ya a nga a kwo, Yinté my:aa paa. Chóó u pi dêdpímo kmímí, lilmílimí ngê dpéwo nod:enod:e. Mw:ââkó, nínê kwunokwuno nmyo, *

² dini ghi n:ii ngê nmye anê lê, nangê nod:enod:e kalê nê. Nmyi nuw:o dmi a ngmêê yó, u ya a nga daa kwo, Dpodombiy:e nmye nín:aa mbumu. Yélini nmyi vy:o a wee, n:ii kní y:oo a tpaépê ngmê, apu, Nê ngê dyámê mbêmê tpémi yi maa ye kîgha, yi yélini yí ngópu daani nkîngê mb:anê, wani nkoko té. *

³ Dyámê mbêmê nmo pyede, ngmênê nmí nuw:o dmi daa dyámê p:uu a kwo. Nmí Mí ngê lêê tédê a dy:ââ nmo, dono p:uu nmo lêê too.

⁴ Dyámê mbêmê tpémi ntee a lêê nyédi, daa yinté nmo lêê nyédi, ngmênê Chóó Lémi u wêdêwêdê mbêmê nmo lêê nyédi. Yélini Setan ngê kóó k:oo kaa too, yinté nmímo pw:iipw:i too. *

⁵ Kópu dyuu n:ii mbêmê Setan ngê yoo dpí dóó, yi kópu dyuu yuno vyee too. Kópu n:ii

kní yi l:êê díy:o yoo a mbodo ndíi mbodo ndíi nyédi, Chóó Lémi p:uu u ngwo daa nuw:o nyédi, yi kópu dyuu myeyuno vyee té. Yoo yi nuw:o nmo ngmêêpí too, Yesu Kédisu kóó k:oo nmo kapí too, u dnye u ngwo a nyêmi ngópu.

⁶ Kódin tpémi. Nmyi nuw:o dmi a ngmêê yó, Yesu Kédisu u dnye dmyinê nyêmi. N:ii ngê u dnye daawa ny:oo, wan:uu kpada.

⁷ Nmyi ngwolo dmi dpo pywánt yó. Nmyi vy:o n:ii ngê choo a tpaépê, Nê Yesu Kédisu u dpodo pyu ngmê, yi pini ntênê choo nuw:o, u lama choo ya, my:aa Yesu Kédisu p:uu dpodo pyu.

⁸ Ndoop apê nmyinê nmye a chóó a dpodo ndíi ngê nmye yed:a pyódu, ngmênê mywene a nga daawa ghê, nmí Lémi ngê yi dpodo nêdê yinê a kaa noo. Daa nmyi dyede u díy:o kada pini ngê pyódu noo, ngmênê nmyi wêdêwêdê kîgha u lêê díy:o.

⁹ Ala kópu daanê dówo, mu kópu u díy:o u ya a nga daa kwo, Pi ngê ngê a vyi ngê, Nê ngê u pweepwee pee yedê kiyedê nkîngê kîgha nmo.

¹⁰ Kópuni nmyinê tpaépê tumo, a lama ka pyede, nmyimo, Nê ngê u pweepwee pee yedê kópu ndíi yíli wunê d:êêd:êê ngê, ngmênê dini ghi n:ii ngê nmí vy:o dpo lê, a mywenemywene yédi, u kópu ngaa ngaa dé, tpe:ee k:ii nmo a mbumu yédi. *

¹¹ A tidê mbwó yoo, n:ii ngê yinté kópu dpí vyi, ala kópu u lama choo ya, kópuni pweepwee yedê n:aa d:êêd:êê too, nmyi ngópu ntênê an:uu d:uu té. *

¹² Nmyi vy:o yélini y:oo yi pi dmi yi chóó a kmímí tumo, mumdooyi yélini y:oo dê tee kalê nê? Mudny:oo a chaa. Yinê ye, Nmo mb:aamb:aa dé, ngmênê a numo chaa kîgha nyédi, Yesu Kédisu ngê daa chaa kîgha too. Yi mbodo dmi podo dé.

¹³ D:aa yinté pini. A chóó a pi daani kmímí. Dpodoni Chóó Lémi ngê a ka a kpo, yi dpodo u pi yini kmímí, mwada y:i a chóó médaani ní. Pi yíli yi lêê díy:o Chóó Lémi ngê a dpodo kalê noo, nmyi lêê díy:o myedê dpodo kalê noo. *

¹⁴ Nmyo, Chóó Lémi u yâpwo tédê. Vyílo yi yâpwo tédê a dpodo kalê noo, y:i noon:aa nté woo kapí, Yesu Kédisu p:uu kópu mb:aa a chóó nmye mwiyé n:uu vyu.

¹⁵ Kn:aa pini ngê dpodoni u yâpwo tédê dpí dóó, daa yi dpodo p:uu nínê danê. A pi yi daa t:aa. Chóó Lémi ngê nmyi vy:o a dpodo kalê noo. U ya a nga a kwo, Ní wêdêwêdê kalê nmyo, nmyi kêlímí ndíi ngê paa pyaa we.

¹⁶ U kuwó dini ghi ngê Chóó Lémi ngê kn:aa dyámê pee p:uu wa dy:ââ nê, u yâpwo tédê y:i m:uu an:uu yé, Yesu Kédisu p:uu kópu

* 10:1: 1 Kódin 2:3

* 10:2: 1 Kódin 4:21

* 10:4: Epeso 6:13-17

* 10:10: Nkal 4:12-14

* 10:11: 2 Kódin 13:2,10

* 10:13: Lóma 12:3

dyuu u nkwo ye an:uu vyi. U ya a nga daa kwo, Kn:aa pini u dpodo mbêmê a pi ndîi ngê pyaa we.

¹⁷ A chókó a pi dîni kmîmî ngê, mu kópu u díy:o puku yedé alanté a tóó,

Pi ngmê ngê chókóchókó kîngî chaa kwolo, nmî Lémi yichoo chaa kîgha.

¹⁸ N:ii ngê dpî vyi, Nê mb:aa mb:aa, daa yi pini nmî Lémi u nuu u pi ngê a ya yédi, ngmênê pini n:ii p:uu nmî Lémi ngê dpî vyi, dpo, Yi pini pi mb:aa, vyîlo yi pini u nuu u pi ngê a ya yédi. *

11

K:omo dyépi yoo yi p:uu danêmbum

¹ A tidê mbwó yoo, a ka dmyina a ng:aa, nmyi ngópu dmi nangê nkoko.

² Kwodo n:ii u maadi pi daangmê ghê wo, nmyo yinté yéli, Yesu Kédisu u yémî p:uu ngê nî pyódu nmyoo. Kn:aa pini ngê kwulo kîngê dyé nmyo, adî k:uundépî. Yi kópu u l:êê díy:o Chókó Lémi ngê a nuw:o nedê a tee nmyoo, nmyi p:uu dpodombiy:e u ngwo n:aa nuw:o. Pi mu ngmidi nmyi moo ngê choo ya. *

³ Mw:ee ngê u nuw:o ndîi mbêmê nmî kèpyââ Ivi ntee a dóó, pi woni knî y:oo yinté kîngê dóó nmyo. Dye ghi yintómu yi kópu a nuw:onuwo u kópu ngê a tóó. Yesu Kédisu ka ntênê nmyi kélímî mbê dniye, yi pini mu ngmidi nmyi kada doo kwo. Pi ngê kîngê dóó nmyo, nmyi nuw:o dmi kîngê ngmêê té. *

⁴ Yesu p:uu kópu mb:aa mwiyé nmye n:uu vyu, u kwo nmyi kélímî mbê dniye, Chókó Lémi u Ghê Dmi nmyi mênê u ngwo kee wo, ngmênê a kuwó pi knî nmye m:uu a loo, yi chókó yi nuw:o mbêmê Yesu u mo pini ngê nmye mî pyódu ngópu. Ntee nmye noon:aa danêmbum, daa yinté nmye a mbumu té. Ghê Dmi n:ii nmye wunê kuwo ngópu, u mo ghéni dmi. Lukwe díy:o ye nmye ng:aa té, yi wépi dmi dp:ee wpaí tumo. *

⁵ Wu yéli ye ntee nmye ng:aa té, yinté a ka myedo ng:aa mbê dmyeno, a wépi nangê puwá. Mbodo podo mbodo podo u kópu nmye ngmênê tpaapé, a ny:ee yó. Yélini ye nmye ng:aa té, nmyinê nmye Yesu u dyépi ndîi dé, nmyinê nmye myaa tee kalé nê, ngmênê doo tee kalé noo.

⁶ Nmyinê nmye tp:ee kii n:aa mbumu yédi, ngmênê Yesu p:uu kópu n:ii yilí a lama a tóó, yi daa tee kalé noo. Dye ghi yintómu nmye nîmo a dêêpî, kópuni a lama a pyede yi ngwo nmyimo nyémî dé. *

⁷ Yélini nmyinê nmye Yesu u dyépi ndîi dé nmye pywupwi tumo, ngmênê dini ghi n:ii ngê Chókó Lémi p:uu kópu mb:aa nmye n:uu vyu, nmye dpî vyi, Pwila nóó, nmyi

ntépínâ k:oo kmaapí ngê kêê myedîp:a t:àngo. A pi tédê ngê yinté nê pyódu ngê, mu kópu u díy:o nê, Nê pyidu té, maa ndêndê p:uu nî kaa té. Lukwe díy:o yi kópu mbêmê a pi dpî dyênê ngmê.

⁸ Dini ghi n:ii ngê nmyi vy:oo noon:aa dpodo, Yesu u yoo yélini kn:aa kn:aa wunê pyede, y:oo dnyimo a pywupwi nê, kpaan tee tpile yinîmo a dóó. *

⁹ Dini ghi n:ii ngê nmyi vy:oo noon:aa kwo, a ndapí nî chedê ngê, ngmênê ndapí nmye dpî dmy:ee ngê. Dini ghi n:ii ngê nmî mbwó dé Másiódóniya Wee u kwo a ndê knopwo, ndapí a ka a rúwo:ngópu, u ntââ mbêmê mé yé noo. Nmyi ntépínâ k:oo dênoo a kmaapí, mu dini ghi ngê myedaanîn:aa kmaapí.

¹⁰ Yesu Kédisu pi ndêndê, u ngwo nîndê kpaan, dîni k:omodanê. Kídiki Wee u kwo p:aani p:aani kwéli aní lè, yélini anîn:aa ndiye kîgha, yi ntépínâ k:oo daanîn:aa kmaapí.

¹¹ Mumdoon nmyinê nmye nmyi ntépínâ k:oo dênoo a kmaapí, mu kópu u díy:o nmyi nuu ghi dmi a nóó daa tóó? Kêle, Chókó Lémi u lama ka tóó, nmyi nuu ghi dmi a nóó a tóó.

¹² Yi lémi ghi daanî ngmêê, mu kópu u díy:o u ya a nga daa kwo, Yélini nmyinê nmye Yesu u dyépi ndîi dé, yi chókó yi pi dmi dny:oo kmîmî dé. Doo u ntââ daadnyî tpaapé, Nê ngê kópuni a d:uud:uu, myino d:uud:uu.

¹³ Yi yéli k:omo dyépi yoo, pi dóó pyu yoo, k:omo ngê a tpaapé ngópu, dpo, Nmo Yesu Kédisu u dyépi dé. *

¹⁴ Daa nyepênypê u kópu ye d:uud:uu ngópu. Yi kada pini Setan u mo u nâmo dpo ghê, enjel ntee pini ngê dpî pyódu, wunê wuu mbele yédi.

¹⁵ U dpodo pyu knî y:oo daa kópu ndîi ye d:uud:uu ngópu, kópu mb:aa u dpodo pyu ntee pini ngê dpî pyaa dmi. Dono kópuni a d:uud:uu tumo, kuwókuwó wéni ngê yi pywuu aminê ngee ngmê.

Póól ngê k:omo dyépi yoo u ngwo mywen-emywene kalé too

¹⁶ Myombó nmye mênîndê tpaapé, pi ngmê ngê ala kópu kîma a tpaapé, Nê mbodo podo. K:omo tpile nmyinê nmye nê mbodo podo, ngmênê a ka dmyina a ng:aa, mu kópu u díy:o k:omo dyépi knî y:oo yi chókó yi pi dmi ntee a kmîmî tumo, a chókó a pi k:omo ngê yinté myenî kmîmî.

¹⁷ Daa nmî Lémi u kópu yinîndê tpaapé, ngmênê mbodo podo mbodo podo u yoo yi nt:anê nîndê yââyââ, yi chókó yi pi dmi ntee a kmîmî tumo, a chókó a pi k:omo ngê yinté nîndê kmîmî.

* 10:18: 1 Kódin 4:4-5

* 11:2: Epeo 5:26-27

* 11:3: Gen 3:4,13

* 11:4: Nkal 1:8-9

* 11:6: Epeo 3:3-4

* 11:8: Pilipay 4:15-18

* 11:13: Pilipay 3:2

¹⁸ Yélini nmyi vy:o a kadakada nyédi, dyámé u tpile kní yi mbémé yi chóó yi pi dmi a kmímí tumo, my:aanté, a chóó a pi myini kmímí, daawa t:ee kalé nê.

¹⁹ Nmyinê nmye nmyi nuw:o dmi ndîi dé, mbodo podo mbodo podo u yoo yi wépi dmi dp:ee pwapí tumo. Yi yélini yi nt:anê n:aa yââyââ, a wépi myenangé puwâ, a dnye dpo ny:ee yó.

²⁰ Lukwe díy:o yi wépi dmi dp:ee pwapí tumo. Yi chóó nmye wumê kadakada nyédi, kn:aa máádi p:uu a kapí nmyoo, kópuni dyuu nmye wumê t:apapê ngópu, yi kópu dyuu u cháácháá dpodo ndîi ngé nmye dpí pyódu. Lukwe díy:o yi wépi dmi dp:ee pwapí tumo. Dpí dóó nmyo, t:pileni u pi nmye a t:apapê ngópu, ye nmye yémí tumo. Nmyi pi dmi dpo ghîpí t:oo, danêmbum tédê yi dnye ngé dpí vya nmyo. Lukwe díy:o yi wépi dmi dp:ee pwapí tumo.

²¹ Yinté kópu nmye w:aangmê d:uu ngé, a wépi daap:ee pwaa ngópu. Nmyinê nmye lukwe díy:o yinté kópu dpí d:uu ngé? Nmyinê nmye ní nkíngé mbê wo? Kêle, dpí nkíngé mbê wo, ngmênê yinté kópu dono daangmaní d:uu.

Lukwe díy:o yi chóó yi pi dmi a kmímí tumo. Mywene y:e choo kwo. Mywene y:e ntee d:uudpí ghê, yinté a nga myedaawa ghê. Mbodo podo mbodo podo u yoo yi nt:anê n:aa yââyââ, a chóó a pi yinté myini kmímí. Daawa t:ee kalé nê, ngmênê p:ee dí t:ee kalé té.

²² Ala kópu mbémé yi chóó yi pi dmi a kmímí tumo, apu, Nmo Hipílu t:épemi. My:aanté, my:aa Hipílu pi. Apu, Nmo Yisiléli t:épemi. My:aanté, my:aa Yisiléli pi. Apu, Nmo Epilaham u tii nédé yélini. My:aanté, my:aa Epilaham u tii nédé pini. *

²³ Apu, Nmo Yesu Kédisu u dpodo pyu yoo. Nmyinê nmye nê ghéti, ngmênê ala kópu n:aa t:apapê, Yesu Kédisu u dpodo p:uu nê t:ee kalé too, u dpodo ndîi a chóó p:ee n:aa dóódó. Yesu Kédisu u l:êê díy:o mbwa k:oo daa ng:éêntómu ní kee wo, yi yélini u ngwo ní t:ee kalé too. Daa ng:éêntómu pi kní y:oo kpaka noo, myepí vya noo, yi yélini u ngwo ní t:ee kalé too. *

²⁴ Dini ghi n:i ngé Yesu Kédisu p:uu nîmo dané, Nju t:épemi y:oo mgímí noo, yedé kpé dmi ngé dnyimo vyee nê, pyolo y:a mē chu a p:uu dnyimo kpéepi. Daa ng:éêntómu yi kópu a nga pyodo, p:aa limi kní yi k:oo yinté limo kpaka noo. *

²⁵ P:aa m:uu, chéêpi ngé y:i pí vya noo. Lóma t:épemi y:oo pyolo mgímí noo, kpéê ghi ngé pyolo kpaka noo. Ala dpodo u l:êê díy:o liyé nkéli k:oo n:aa wowo yédi, a kii pyolo

nmí vy:ee dnyie, wo ngmê mgídí ngmê a k:ii nt:ee nmeé ntáâ. *

²⁶ Dpodo tédê dpodo tédê nîmo lèpí, daa ng:éêntómu t:ââ ngé pí t:âmo noo, kpáápi kní y:oo pí vya noo, Nju t:épemi y:oo pí vya noo, kn:aa yélini y:oo pí vya noo. Daa ng:éêntómu p:aa ndîi kní yi k:oo pí vya noo, myenté nko mênê p:aa pwene, myenté nt:ee p:aa pwene, myenté yélini Yesu u yoo vy:o k:omo ngé dpí ghê dmi, a dpodo u pi a dyede ngópu. *

²⁷ Dpodo ndîi yini dóódó ngé, mgídí vy:o dye ghi daadîi n:aa ngépé yédi, n:aa dómudómu yédi, n:aa mbwaambwaa yédi, ngépé u l:êê díy:o nté n:aa kpípkípí ngé, dye ghi kní ngmê ngé a dpí tédê daa ya yédi, a nkuwo kpídí daa ya yédi.

²⁸ Yi kópu kní yi pwo ndîi kópuni a ka a tóó, Yesu u yoo yélini p:aa ni p:aa ni wunê pyede, dye ghi yintómu a nuw:o yi p:uu a kwo.

²⁹ Yi yélini yi vy:o n:i nmí Lémí u yámuyámu p:uu a nkíngé yédi, u l:êê díy:o myini nkíngé yédi. N:i kn:aa pini ngé dpo lvêédí, u l:êê díy:o a nuu dpí dnyimé.

³⁰ Pi u pi kmímí nmyi nuu u kópu ngé a tóó, u l:êê díy:o a pi u nkwo n:aa kmímí, ngmênê daa a kópu ndîi dé yi mbémé a pi yini kmímí, kópu n:i kní yi l:êê díy:o mywene a nga dpí ghê, yi kópu kní yi mbémé a pi yini kmímí.

³¹ Nmí Yâpwo ndêndê, pini n:i nmí Lémí Yesu u Mí, n:i pi kní y:oo dye ghi yintómu dny:oo chaa kígha, yi pini u ngíma nínê danêmbum, díní k:omodané.

³² A mywenemywene u kópu ndîi ala, u l:êê díy:o a pi n:aa kmímí. Dini ghi n:i ngé Dímáskís noon:aa dpodo, kada pini n:i King Adetas u maknopwo doo ya, u yi u ngwo doo kwo, Nê ní vy:a, u lede kní y:oo maa nkíghê dnyen:aa t:âât:ââ nê, *

³³ ngmênê a pyipe kní y:oo kpéni k:oo ché noo, yi p:aa ni chéêpi mbwa pwono yedé nédé mínê l:uu noo, u ngwo ní mbêpé wo, kada pini ngé mēdaa mgímí noo.

12

Póól ngé kópuni módu, mbóó p:uu

¹ Pi u pi kmímí nmyi nuu u kópu ngé a tóó, u l:êê díy:o a pi myini kmímí, ngmênê mb:aamb:aa p:uu daa t:a. Nmí Lémí u wédêwédê mbémé kópuni ní m:uu too, kópuni nê w:ee too, yi p:uu nínê dané.

² M:ââ y:a mē páádi d:uu lê, Yesu Kédisu ngé yi ngwo mbóó p:uu km:êê noo, Chóó Lémí ngíma mī kaa noo. A lama daa tóó, nt:unt:umbiy:e ní loo, ó a ghê dmi yi loo, Chóó Lémí mu ngmídi u lama a tóó.

³ Kópuni dí vyí, myombó mênê t:apapê, a lama daa tóó nt:unt:umbiy:e Chóó Lémí u

ngîma n:uu ghê wo, ó a ghê dmi yi loo, Chóó Lémi mu ngmídi u lama a tóó.

⁴ Chóó Lémi u kópu ndíí dé y:i n:uu ny:ee too, doo u ntáá pi ngê d:uudpí vyi té.

⁵ Kópuni a nga pyodo, ndíí kópu ngê nmye choo ya, ngmênê a chóó a pi u ngwo díní kmímí ngê. Kópuni yi l:êê díy:o pi kní y:oo dpo w:ee ngmê, dpo, Nê u wêdêwêdê doo u ntáá, nmí Lémi u wêdêwêdê ndíí, yi kópu kní yi mbêmê nmí Lémi u pi n:aa kmímí ngê.

⁶ U ya a nga wo kwo knomomê, A chóó a pi ní kmímí, daapênê komodanê, myedaap:aa mbodo podo mbodo podo, ngmênê a chóó a pi daaní kmímí. U ya a nga daa kwo, Kópuni a nga pyodo u l:êê díy:o a pi ndíí ngê pyaa we. Pi kní y:oo yi chóó dny:oo yenê nê, a kópu dyuu ka dny:oo nga:aa, a p:uu u ngwo ntênê pédny:oo nuw:oo.

⁷ Chóó Lémi ngê yi kópu ndíí a nga a d:uu ngê, kópu ndíí yíli u ngwo nê w:ee too. U yi u ngwo dèpwo kwo, Yí kópu kní yi l:êê díy:o nê choo mbodo ndíí mbodo ndíí, u l:êê díy:o Setan ka daa kwódu ngê, mbíi ntee tpíle a nga ngmê t:àngo. Píni n:ii yu mênê yi díi dpí kee, ntee a mgíní vyímí yédi, yinté myíní mgíní vyímí yédi, mu kópu u díy:o nmí Mí ngê dpo, Nê wadi mbodo ndíí mbodo ndíí. *

⁸ Nmí Lémi ka pyolo noo ngêpê, kwonê, A mgíní vyímí machedê ngê mède pyódu ngí.

⁹ A ka pè, N:aa ngêépí ngí, u l:êê díy:o u ntáá mbêmê anyi ya. A ka pè, Dini ghi n:ii ngê ngwêdêwêdê doo u ntáá ngê adí pyodopyodo, pi kní y:oo a wêdêwêdê yi ngwo adnyí mumu. Kópu n:ii kní yi l:êê díy:o pi kní y:oo dpo w:ee ngmê, dpo, Nê u wêdêwêdê doo u ntáá, nmí Lémi u wêdêwêdê ndíí, yi kópu kní yi mbêmê nmí Lémi u pi n:aa kmímí ngê. U wêdêwêdê mbêmê yi kópu kní n:aa d:uud:uu too. *

¹⁰ Yí kópu dé a nuu u kópu dé, mu kópu u díy:o dini ghi n:ii ngê a wêdêwêdê doo u ntáá ngê dpí pyódu, Yesu Kédisu ngê u ntáá ngê dpo pyódu nê. Dini ghi n:ii ngê Yesu Kédisu p:uu dpodo tédê n:aa mgíní vyímí yédi, yoo a p:uu a peede tpapê nyédi, ó a kpakakpaka noo, a gha mb:aamb:aa ngê dpí pyódu, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu ngê u ntáá ngê dpo pyódu nê.

Dyépi ndéndê yoo yi líi

¹¹ Kódin tpémi, a pi w:ee km:êê ngópu, ye nmye daapêd:a mbodo ndíí mbodo ndíí mb:anê. Lukwe díy:o k:omo tpíle ngê nmyi pyódu noo, yélini nmyinê nmye Yesu u dyépi ndíí dé, yi pi dmi nmyi km:êê tumo. Doo u ntáá daawa t:ee kalê nê.

¹² Nmí Lémi ngê u yi doo a kwo, Pi kní y:oo nê nyi mya y:e, yi lama choo ya, nê u dyépi ngê a pyódu ngê. Yí kópu u l:êê díy:o a wêdêwêdê kalê noo, pwopwokopwe nmyi

vy:oo daa ngmídi ní pyi ngê, yinté mbwudu yíli ní chópu, daa wo ngmídi ngê. *

¹³ Lukwe díy:o nmyi mb:ii noo? P:aani p:aani Yesu u yoo kní y:oo daa mb:ii noo. Ndoó apê mu kópu u díy:o nmyi ntépíná k:oo dènoo a kmaapí, ngmênê kn:aa p:aani tpémi y:oo ndapí kní a ka ngma a dy:ââ ngópu. Lukwe, nmyinê nmye ní kn:aadi ngê? Kêle, dípi kn:aadi ngê. *

Póól ndapí p:uu u ngwo ye doo danê

¹⁴ A tp:ee yoo, a nuw:oo k:oo nîmo, Pyolombó ye m:aa lê. Dini ghi n:ii ngê nmye an:uu t:aa, nmyi ntépíná k:oo myedaanín:aa kmaapí. Nmyi l:êê díy:o anê lê, daa nmyi ndapí u l:êê díy:o anê lê. Daanmyin:aa mbonombono nê, mu kópu u díy:o tp:ee dmáádíma y:oo yi pye mí yoo daa mbonombono tumo, yi pye mí kní y:oo tp:ee dmáádíma p:ee a mbonombono tumo.

¹⁵ U ya a nga a kwo, A chóó a ndapí nmyi p:uu an:uu chedê, nmyi l:êê díy:o dpodom-biy:e anín:aa dpodo, mu kópu u díy:o nmyi ghê dmi lâmo daangmêpêdê ngee yó. Nmyi nuu ghi dmi a nódo ndéndê ngê a tóó, lukwe díy:o a nuu ghi dnyinté nmyi nódo wunê tóó?

¹⁶ Doo u ntáá daanmyinê vyi ngmê, Nê ngê nmí ndapí yedoo pípi, ngmênê nmyinê nmye nê ngê dóo nmoo,

¹⁷ yélini nmo a dy:ââ ngê,

¹⁸ ndapíni kmênê ngópu, nê ka mí y:ee ngópu. Komodanê kópu yíla. Yí yéli y:oo dími dóo nmyoo. Taitas ní kwuno ngê, nmí mbwó m:uu k:ii nmye u ngwo a lee knopwo. Mumdoó Taitas ngê mí dóo nmyoo, nmyi ndapí u ngwo t:ámo ngê? Kêle, komodanê kópu yíla. Daa dóo nmyoo. Taitas u k:ii nyi dpodo mu ngmídi, maa mu ngmídi y:ee kígha.

Kópuni kní yi l:êê díy:o Póól Kódin tpémi yi p:uu doo nuw:oo

¹⁹ Ndoó apê alanté nmyinê nuw:oo té, Nê ngê nmí ngíma u pi mb:aamb:aa ngê méka pyépi. Kêle, dp:ee kóté kígha nê, Chóó Lémi u ngíma n:aa kwo. Yesu Kédisu p:uu ntênê n:aa dpodo yédi, u pi mbêmê yi kópu dé nmye d:a d:êê té, nmyi gha wêdêwêdê kígha u l:êê díy:o, myenté nmyi wátiwáti u l:êê díy:o. Nmyi nuu ghi dmi a nódo wodaa tóó, ye daapêd:a d:êê té.

²⁰ Anínê nuw:onuw:oo nmyo, ndoo apê dini ghi n:ii ngê nmye anê lê, dnyinté an:uu m:uu nmyo, daa nmyi nuu u pi ngê wan:uu pyódu, wan:uu kóté kalê nmyo. Angênté an:uu m:uu nmyo? Ndoó apê dnyepéli tédê wan:uu m:uu nmyo, apê noko nmye n:ee kapí nyédi, nmyinê numo mbodo lâmo ngêépí nyédi, nmye numo nod:enod:e kígha

nyédi. Ndoo apê pi p:uu danê têdê an:uu m:uu nmyo, apê numo u pi nmyo dyede tumo, apê pi woni knî y:oo yi pi yi chóó a kmîmî tumo, ndoo apê d:ud:umbiy:e noko dnyintê nmyinê pyede.

²¹ Nmyi nuw:onuwo ndîi a nga da ghê, dini ghi n:ii ngê nmye anê lê, a Yâpwo ngê nmyi dono yilî yi mbêmê wa mywenemywene kalê nê. Yélini a kuwó dnya a dono, dnya a pyââ ti, ó mââ ti, ó yi gha dmi tupwótupwó ngê dnya a ya, pi u dnye dêdnya a nyêmi, ngmênê tpéé kópu daa vyi ngópu, yi dono yi kuwó daa kéé tumo, yi yéli y:oo wa mywenemywene kalê nê, yi l:êê díy:o aní mbê. *

13

Póól ngê yi kpadakpada p:uu yi ng:aa dmi u ngwo t:ángo

¹ Ala ngwo pyolombó nmye mênîné lèpî. Kópuni puku yedê a tóó, p:uu dmyinê nuw:o. Yi kópu ala.

Kótê tédê, doo u ntââ pi mu ngmîdi u kópu mbêmê pi daanmyi ndyîko ngmê, ngmênê pi miyó pyile y:oo kópu mu ngmîdi dny:oo tpaépê knomomê,

yi pini u ngwo dmyinê kpadakpada. *

² Dini ghi n:ii ngê myombó nmye munê loo, kópuni yi ngwo nmyi ngêêdí n:uu vyu, ala ngwo nmye mênîné tpaépê. Yélini mwyiyé dnya a dono, wo yéli mye yi k:ii, ala kópu dpo ny:ee y:e. Dini ghi n:ii ngê nmye anê lê, yi ngwo daané kede, ntênê wanî kpada nmyo,

³ mu kópu u díy:o nmyinê tókótókó nê, nmyinê nmye nê ngê Yesu Kédisu u komo daa kapî ngê. Yesu Kédisu ngê dpodo ndîi nmyi vy:o ntee a dódó too, yinté dpodo ndîi nmyi vy:o amy:aan:aa dóó té, u ngwo anmyinê w:ee ngmê, anye, Kí Yesu Kédisu u dyépi ngmê.

⁴ K:omo tpile Yesu Kédisu ngê u wêdêwêdê a kuwo ngê, kidosi ñedê u ngwo tee ngópu, ngmênê Chóó Lémi u wêdêwêdê mbêmê kpêênî mède pii wo. Nê my:aa yinté. A chóó a wêdêwêdê myinê kuwo ngê, ngmênê Chóó Lémi u wêdêwêdê ndîi mbêmê nmyi vy:o anîm:aa dpodo. *

⁵ Nama a tókótókó nê, nmyi chóó nmyi kêlîmî p:ee nga a m:uu yó. Nmyi lama a tóó, Yesu Kédisu nmyi mênê a tóó, apii? Wodaa tóó, u yoo vy:o daap:ee ghê dniye, u pi k:omo ngê p:ee tpaépê ngmê.

⁶ D:aa yinté pini. U pi daa k:omo ngê n:aa tpaépê ngê, u dyépi ngê ntênê a pyódu noo. Díyo yi kópu nmyi lama wa yââ.

⁷ Chóó Lémi ka nmyi l:êê díy:o n:aa ngêpê yédi, mu kópu u díy:o u ya a nga daa kwo, Dmyina a dono. Nmyi dono daanmyi yé knomomê, ye a pi wanmyi dyênê ngmê, pi

knî y:oo awo, Tp:oo yoo dono dé. Ngmênê daa yi kópu u l:êê díy:o n:aa ngêpê yédi, a chóó a pi p:uu dîni nuw:o. K:omo tpile nmyinê nmye nê k:omo dyépi, ngmênê u ya a nga a kwo, Nmyi l:êê ghi dmi mb:aamb:aa ngê pyaa we.

⁸ Nmî Lémi p:uu kópu dyuu ndêndê mb:aamb:aa ngê anmye cháâcháâ, ye doo u ntââ kópu nmye daangman:uu vyi. *

⁹ U ya a nga daa kwo, Dpodombiy:e n:uu kpada nmyo. U ya a nga a kwo, Nmî Lémi u wêdêwêdê mbêmê kópu mb:aa yilî dmyinê d:uud:uu. Nmî Mî ka n:aa ngêpê yédi, kwonîmo, Mêdê wáti té, mb:aamb:aa ngê dpî pyódu té.

¹⁰ Yi kópu u l:êê díy:o nmye ghêli daanî nî, ala pweepwee pee nmye mwyiyé nîné dyede. Nmyi l:êê ghi dmi d:ââ dpî l:âmo tóó. Nmî Lémi ngê nmyi kada kaa noo, ngmênê u ya a nga daa kwo, Nî kpada nmyo. Daa nmyi dyede u l:êê díy:o kada pini ngê pyódu noo, ngmênê nmyi wêdêwêdê kígha u l:êê díy:o. *

Póól u nd:uu tpaépê

¹¹ Mw:ââkó a tidê mbwó yoo, nmyi nuw:o dmi moo lâmo tóó, mb:aamb:aa ngê dpî pyaa dniye. Nmyi l:êê ghi dmi moo wáti tóó, dmyinê mb:aamb:aa. A kópu dyuu dpî ny:ee yó, nmyi nuw:o dmi ngmîdi ngê dny:oo ya, numo p:uu namê d:uu. Yinté anmyi ya knomomê, ye pini n:ii nódo nmî nuu ghi dmi a tóó, Chóó Lémi, daawa a kuwo nmyo, kóo k:oo ntênê wa kaa nmyo.

¹² Nmyi tidê mbwó knî yi k:ii dpo numo chipé tóó. Al:ii Yesu u yoo vy:o yélini a pyede, yi mb:aamb:aa nmye myedê dy:ââ ngmê.

¹³ Nmî Lémi Yesu Kédisu ngê choo a ngêépî nmyo, Chóó Lémi nódo nmyi nuu ghi dmi ntênê choo a ya, u Ghê Dmi nmyi p:uu choo a ya, choo a wêdêwêdê kígha nmyo.

Wu u dí.

* 12:21: 2 Kódin 13:2

* 13:1: Mát 18:16; 1 Tim 5:19

* 13:4: Pilipay 2:7-8

* 13:8: 1 Kódin 13:6

* 13:10: 2

NKALÁSIYA

Nkalásiya Wee u kwo p:aa páádi a tóó, Antiyóka ngmê, Yikóniyê m myomo, Lisítida pyolo, Ndêépi podo. Póól pini dé Mbanapas yi p:aa ni páádi kní yi k:oo lee knopwo, Yesu p:uu y-i ye dpîmon:aa danêmbum. (Dpodo 13:14-14:20) Yi p:aani páádi kní yi k:oo Nju pi kní ngmê Yesu ka kélímî mbê dniye, yélini daa Nju tpémi, yíllí mye kélímî mbê wo. U kuwó diní ghi ngé Póól Mbanapas y:oo yi yéli a kuwo tumo, Sidiya wee u kwo mé diyé knopwo.

Póól p:aani p:aani dpîmon:aa dpodo ee, u kuwó diní ghi ngé Nkalásiya tpémi yi p:uu kópu ngmê nyongo. Kópuni nyongo, yi kópu ala. Nju pi kní ngmê, Yesu u yoo vy:oo n:ii ghê dniye, Nkalásiya tpémi ye ala kópu dnyimon:aa tpaépé, yipu, Nju pi ngé pyaa dmyeno, Chóó Lémi u líi nmyi p:uu dpi kaa we, Mósisi ngé dèépi kópuni a d:êé too, yintómu dmyinê cháácháá dé. Yipu, Póól ka namé ng:aa, Yesu p:uu dépwo a ya. Yipu, Pita, Njems mbwémi Njon ye yidmyinê ng:aa, Yesu p:uu vyílo dé yidnya a ya. Nkalásiya tpémi woni kní y:oo yi yéli yi dnye dmi ny:ee ngópu.

Póól ngé u yi u ngwo doo kwo, Nkalásiya tpémi yi nuw:oo dmi ní wáti té, u l:êé díy:oo ala pweepwee pee ye dy:áá ngé. Chóó daa d:êé ngé, ngmênê kópuni doo tpaépé dé, u pyipe ngmê ngé doo d:êéd:êé dé. Yi kópu dyuu ala.

¹ Nê Póól, Yesu Kédisu u dyépi ngmê. Daa a chóó u dyépi ngé ní pyodo, myenté daa pi ngé u dyépi ngé yinê pyódu noo, ngmênê nmí Mí Chóó Lémi, n:ii ngé nmí Lémi Yesu Kédisu kpéêní mède pyidu ngé, yi dyépi ngé y:oo a pyódu noo. *

² Yélini Yesu u yoo vy:oo nmyinê ghê dniye, Nkalásiya Wee u kwo, ala pweepwee pee nmye nínê dyede. Nmyi tidê mbwó yoo, yélini yi k:ii nmo pyede, yi mb:aamb:aa nmye da dy:áá ngmê.

³ Nmí Mí Chóó Lémi, nmí Lémi Yesu Kédisu u k:ii, dny:oo a ngéépi nmyo, mb:aamb:aa ngé nmye myedny:oo a vyuwo.

⁴ Nmí Lémi ngé nmí dono kní yi l:êé díy:oo chóóchóó y:ángo, mu kópu u díy:oo u yi u ngwo doo kwo, Dono kwulo nê pw:ii té. Yi ngwo nmí Mí u pono a vyápê wo. *

⁵ Yi kópu u l:êé díy:oo pi kní y:oo nmí Mí adnyi chaa kígha, chedé ngé daawa pyódu. Ndé kópu yila.

Nmí Lémi p:uu kópu dyuu ngmêépi, u danêmbum

⁶ Nkalásiya tpémi, dmyinê ngwéti nê. N:ii ngé Yesu Kédisu kóó k:oo kaa nmyoo, Chóó Lémi, lukwe díy:oo lílímí ngé dmyinê kuwo ngmê. Lukwe díy:oo kn:aa yéli yi kópu kní ye nmyi ng:aa mbê dniye.

⁷ Nmí Lémi p:uu kópu ndéndê mu ngmídi nmye kiny:uu vyyu, ngmênê pi ngmê kní y:oo nmyi némi dmi wumê dyede tumo, u yi y:e a kwo, Yesu Kédisu u kópu dyuu nmí ngmêé. *

⁸ N:ii ngé kn:aa kópu nmye angmêmi vyi knomomê, Chóó Lémi ngé d:ud:umbiy:e wa dyênê. Kn:aa kópu nmye anm:uu vyi knomomê, ye Chóó Lémi ngé wa dyênê nmo, myenté enjel ngmê ngé kn:aa kópu nmye angmêmi vyi knomomê, ye Chóó Lémi ngé wamye dyênê. *

⁹ Yi kópu wunê nmye kiny:uu vyyu, ala ngwo ménínê tpaépé, kópu dyuu ndéndê ka nmyi kélímî mbê dniye, n:ii ngé kn:aa kópu nmye angmêmi vyi knomomê, Chóó Lémi ngé d:ud:umbiy:e wa dyênê.

¹⁰ Lukwe, nmyinê nmye nê ngé u yi u ngwo a kwo, Yoo yi nuu u pi ngé ní pyódu? Kéle, u ya a nga a kwo, Chóó Lémi u nuu u pi ngé ní pyódu. U ya a nga wodoo kwo, Yoo yi nuu u pi ngé ní pyódu, ye Yesu Kédisu p:uu dpodo pyu ngé daapínê pyodo. *

Póól ngé kópu dyuu n:ii dpîmon:aa tpaépé dé

Dpodo 8:3; 9:1-30

¹¹ A tidê mbwó yoo, ala kópu nmyi lama choo a ya. Kópu dyuu n:ii nmye n:uu vyi too, a chóó a ménê dép:a ngí too. *

¹² Mye daa pi ngé a ka yinê vyi too, pi p:uu myedénoon:aa ndiye. Kéle, Yesu Kédisu ngé a lama yinê kalé too.

¹³ Yesu u yoo vy:oo ghéli dép:angé ghê wo, kópuni noo a d:uud:uu dé nmyi lama kíyedé pyede. U ya a nga doo kwo, Yesu u kwee ní chápwo, u yoo chedêchedé ní chedé. Yi kópu u l:êé díy:oo nîmon:aa mgímíngímí dé, yi kpadakpada tédê nîmo néne dé. *

¹⁴ Nju kwodo nmye yi vy:oo yélini yi k:ii kwodonkwodo nmye a kaakaa, yi yéli yíllí ní t:ee kwólu. Nmí kn:áá yoo yi dèépi kópu dyuu ntênê noo a cháácháá dé, yi cháácháá tédê ní t:ee kalé too. *

¹⁵ Ngmênê Chóó Lémi ka nê ch:anê wo, niye ménê noo a kwo, u ngwo a ngmídi noo, *

¹⁶ mu kópu u díy:oo apê, Nê a Tp:ee p:uu pîchoon:aa danêmbum, yélini daa Nju tpémi, yi yéli ye pîchoon:aa danêmbum. Dini ghi n:ii ngé Tp:oo a ka a kéma ngé, yi kópu p:uu pi ngmê ka dípi póo wo. *

* 1:1: Nkal 1:11-12 * 1:4: Nkal 2:19-20; Taitas 2:14 * 1:7: Dpodo 15:1,24 * 1:8: 1 Kódin 16:22 * 1:10: 1 Tes 2:4 * 1:11: Mát 16:17 * 1:13: Dpodo 8:3 * 1:14: Dpodo 22:3 * 1:15: Is 49:1 * 1:16: Dpodo 9:3-6

¹⁷ Njedusalem dípi n-ee, yélini Yesu u dyépi ngé a kada a pyaa dniye, ye myedípi póo waa, ngmênê Alépiya Wee u kwo pi kwéli dèpwo a ya, yi noon:aa a nuw:o, u kuwó dini ghi ngé Dímaskís ní díyè wo.

¹⁸ M:ââ pyile mí loo, Njedusalem u ngwo ní loo, Pita n:uu módu, wiki miyó u kwo noon:aa ya.

¹⁹ Yesu u dyépi dípim:uu módu, ngmênê Njems ngmídi ní módu, nmí Lémi u mbwó. *

²⁰ Kópuni nmye d:aa vyi té, ndê kópu dé, Chóó Lémi u ngíma nmye dênínê k:omodanê.

²¹ U kuwó dini ghi ngé Sidiya Wee Silisiya vyi kwo noon:aa dpodo.

²² Yi ngwo Njuda Wee u kwo yélini Yesu u yoo vy:o dnye kwo, yi lama dènoo ya.

²³ Dpodoni nímón:aa dódo dé, dnyimo nyepényepé dé, numo ka yípu, Pini n:ii ngé dpímo a kpakakpaka nmo, ala ngwo nmí Lémi u kópu dyuu pi kní ye mêmínê tpaépé té.

²⁴ A l:éê díy:o nmí Mí dnyimo chaa kígha.

2

Kada pini kní y:oo Póól u kópu dyuu u ngwo daa ngmêé tumo

¹ M:ââ y:a mé páadi Yesu p:uu noo dpodo, yi ngwo Taitas a p:uu ní t:àngo, Mbanapas u kii Njedusalem nmí lee dniye. *

² Léma n:ii Njedusalem doo a kwo, dèpa dóó kalé noo, ngmênê nmí Lémi ngé Njedusalem yiné dy:ââ noo. Pita, Njems mbwémi Njon, yélini yi pi dmi nmyi ndiye kígha pyu kní ye ndíí dé, yi pini pyile kní ye yi mo a dpodo u kakémê ye kín:uu chámé ngé. Kópuni dyuu pi kní ye nímó tpaépé too, yi pini pyile kní ye kínê nté too, mu kópu u díy:o u ya a nga dèpwo kwo, Dpodoni ní dóó, k:omo tpilé ngé pyaa we. Myenté dpodoni n:aa dódo ngé, u ya a nga daa kwo, k:omo tpilé ngé mye pyaa we.

³ K:omo tpilé a mbwó Taitas daa Nju pi, ngmênê yi lémi pyile kní y:oo Chóó Lémi u líi p:uu daa t:ee ngópu.

⁴ Nyââ, A dpodo u kakémê ye n:uu chámé ngé, mu kópu u díy:o Nju pi kní ngmê y:oo nmo Yesu u yoo tunu dnye ngetengete nmo. Yesu u yoo vy:o pi yilí dóó tumo, yiné ye, Nmí mbwó yoo, ngmênê daa nmí mbwó yoo. Yi Nju tpémi y:e u yi doo kwo, Kópuni u l:éê díy:o Yesu u yoo kní y:oo nmí dèépí kópu dyuu daa cháachââ tumo, yi kópu nmo pyw:oo. U yi y:e doo kwo, Yesu u yoo kní y:oo nmí dèépí kópu dyuu yintómu dny:oo cháachââ dé.

⁵ Ngmênê yi Nju tpémi ye dpíp:é ng:aa mbé dniye. U yi nmo dèpwo kwo, Nmí Lémi u kópu ndéndê ngmêé y:e. Yi kópu dyuu wo ngmêé tumo, ye yi dèépí kópu yilí p:ee

cháachââ tumo, dpodo ndíi ngé nmye pí pyodo.

⁶ Nmyi ndiye kígha pyu kní y:oo yi lémi pyile kní a cháachââ tumo, mu kópu u díy:o Yesu p:uu dnaya a ya, ngmênê yi kópu a ka daa ndíi kópu. Nmí Mí ngé yoo daa yi pi dmi mbémê a myeme too, nmí gha dmi u kpêê. Nyââ, yi lémi pyile kní y:oo a kópu dyuu daa ngmêé tumo,

⁷ ngmênê ala kópu a w:ee ngópu, nmí Lémi ngé Pita ka ntee a vyu, kwo, Nju tpémi ye a kópu dyuu chi tpaépé, a ka yinté mye vyu, a ka pé, Yélini daa Nju tpémi, a kópu dyuu ye michin:aa tpaépé.

⁸ Nyââ, nmí Lémi ngé Pita ntee a wêdêwêdê kwólu, Nju tpémi yi l:éê díy:o u dyépi ngé pyódu ngé, yi pini mu ngmídi ngé yiné myedé wêdêwêdê kalé noo, u dyépi ngé a pyódu noo, yélini daa Nju tpémi, ye dy:ââ noo.

⁹ Nyââ, nmyi ndiye kígha pyu kní y:oo pini n:ii pyile kní a cháachââ tumo, Pita, Njems mbwémi Njon, vyílo yi pini pyile kní y:oo a w:ee ngópu, apê, Nmí Mí ngé nê ndéndê ngé a ngmídi ngé. Yi kópu u l:éê díy:o yi tpókni y:oo Mbanapas k:ii yí kèê dé ngmíi dumo. Nmí nuw:o dmi ngmídi ngé nmí pyódu ngé, nyepé, Nju tpémi yi vy:o anmí dpodo, kn:aa yéli yi vy:o choon:aa dpodo.

¹⁰ Kópu mu ngmídi nye vyi ngópu, nyepé, Nmí vy:o pinté yoo choo a ngéépí dé. U ya a nga doo kwo, Vyílo yi kópu yiní d:uud:uu.

Póól ngé Pita u ngwo wáti ngé

Dpodo 15:1-2

¹¹ A tíde mbwó yoo, nmyi ndiye kígha pyu kní y:oo apu, Pita u kópu dyuu, ndéndê kópu dyuu, nê a kópu dyuu daa ndéndê kópu dyuu, ngmênê dini ghi n:ii ngé Pita Antiyóka a loo, a chóó ní wáti ngé, mu kópu u díy:o daa nmí Mí u nuu u kópu ngmê d:uu ngé.

¹² Dini ghi n:ii ngé Pita mwiyé Antiyóka nmo a loo, yélini daa Nju tpémi, u k:ii nmímón:aa yakmaapí. U kuwó dini ghi ngé Nju pi kní ngmê Njedusalem a ndé dniye, Antiyóka a lee dniye. Yi yélini Njems p:uu dnaya a ndiye. Dini ghi n:ii ngé taa dniye, Pita kn:aa yéli yi vy:o mèdepwon:aa yakmaapí, mu kópu u díy:o Nju tpémi ye nkíngê mbé wo.

¹³ Nju tpémi n:ii Yesu u yoo vy:o dnye kwo, Pita u ntanê mye yaa dniye, Mbanapas myedé pèédí ngópu, Pita u ntanê mye yé ngópu.

¹⁴ Dini ghi n:ii ngé yi kópu yi p:uu ní módu, nê, Nmí Lémi u kópu dyuu ndéndê dé kn:aadi ngmê. Nê, Yélini daa Nju tpémi, lukwe díy:o kpeme ye dé yaa dmi. Yi ngwo Pita yi ngópu ní ghââ kwólu, kwono, Nyi Nju pi, ngmênê yélini daa Nju tpémi yi k:ii kínmyee a yakmaapí. Kwono, Lukwe díy:o l:éê ghi ala ngwo chi ngmêé, kpeme ye chi

yââ. Kwono, Lukwe díy: o u yi nga a kwo, Yélini daa Nju tpémi, nmí dêêpi kópu dyuu dny:oo cháâcháâ.

¹⁵ Kwono, Yélini daa Nju tpémi, nmí dêêpi kópu dyuu daa cháâcháâ tumo. Kwono, Dêe yinté pini dé. Kwono, Nye Nju pi dé, dêêpi kópu dyuu nyipu a cháâcháâ,

¹⁶ ngmênê ala kópu nyiné w:ee ngé, daa dêêpi kópu dyuu cháâcháâ mbêmê pi Chóó Lémi ka pi mb:aa ngé dpi pyódu, ngmênê pini n:ii Yesu Kédisu ka a kélími, yi pini Chóó Lémi ka pi mb:aa ngé dpi pyódu. Kwono, K:omo tpile nye Nju pi dé, ngmênê Yesu Kédisu ka nyi kélími mbê knopwo. Kwono, U yi nye doo kwo, Yesu Kédisu ka kélími mbêmê Chóó Lémi ka pi mb:aa ngé nyi pyaa kní. Kwono, Dêêpi kópu dyuu cháâcháâ p:uu nyi nuw: o dé dêdpímo a kwo, mu kópu u díy: o ala kópu puku yedé a tóó, Doo u ntââ dêêpi kópu dyuu cháâcháâ mbêmê pi Chóó Lémi ka pi mb:aa ngé daawa pyódu. *

¹⁷ Kwono, Nyââ, u yi nye doo kwo, Yesu Kédisu ka kélími mbêmê Chóó Lémi ka pi mb:aa ngé nyi pyaa kní. Kwono, Yi kópu u l:êê díy: o nmí kn:ââ yoo yi dêêpi kópu dyuu cháâcháâ daa ndíi kópu ngé nye pyodo. Kwono, Kí Nju tpémi ye yiné ye, Yesu Kédisu ngé pi dono ngé da pyódu nyo. Kwono, Kí yéli yi kópu nangé ndé kópu? Kwono, Daa ndé kópu.

¹⁸ Kwono, Nmí kn:ââ yoo yi dêêpi kópu cháâcháâ pi kní ye tédé kópu ngé ní pyódu ngé. Kwono, Ye waní nyi knomomé, Yi dêêpi kópu dyuu mêmnyiné cháâcháâ dé, ye ala kópu a ka wa vyi ngmé, a ka wo, Nyóó nyi kn:aaadi ngé, dényoo a cháâcháâ dé.

¹⁹ Kwono, Dêêpi kópu dyuu mbêmê nê w:ee ngé, nê, Ní kn:aaadi ngé, Chóó Lémi ngé u l:êê díy: o wamí dyênê nê. Kwono, Ngmênê a yiki Yesu Kédisu u pwo ghay wo, a l:êê díy: o pwene. Kwono, Dini ghi n:ii ngé Yesu k:ii ngmídi ngé nyi pyaa knopwo, Kwono, na a ka yi ngwo my:aa pwene, dêêpi kópu dyuu ngé mēdaa mbêpê kigha nê. Kwono, Yesu Kédisu kpéni mēdê pii wo, u l:êê díy: o ghê kamí nê pyw:àngo, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngé yiné a mbêpê kigha nê. *

²⁰ Kwono, Daa a chóó a pono n:aa vyápê, Yesu Kédisu u pono n:aa vyápê, a p:uu mye t:a. Kwono, Ala ngwo Chóó Lémi Tp:oo ka n:aa kélími, u ngwo n:aa dpodo. Kwono, Yi pini nódo a nuu ghi a tóó, chóochóó a l:êê díy: o y:àngo.

²¹ Kwono, Chóó Lémi ngé kópuni nmí l:êê díy: o d:uu ngé, u wépi dípi puwá. Kwono, Kí Nju tpémi y:oo apu, Dêêpi kópu dyuu cháâcháâ mbêmê, pi Chóó Lémi ka pi mb:aa ngé dpi pyódu. Kwono, Yi kópu wo ndé kópu,

ye Yesu Kédisu módó pi pwene, u pwo pwo mbêmê daapi ngee nmoo.

3

Dêêpi kópu dyuu cháâcháâ u danêmbum

¹ Nkalásiya tpémi, nuw: o nmyi mênê ngma a tóó? Lukwe díy: o Yesu Kédisu dp:ee nuw: onuw: o ngmê, dêêpi kópu dyuu nmye cháâcháâ tumo. Lónté pipi kópu ngé nmyi nuw: o dmi u ngwo nmyi ngmêê tumo? Yesu Kédisu ngé kópuni nmí l:êê díy: o kídosi nédê d:uu ngé, u kakémê ntênê nmye k:n:uu chámê ngé. Lukwe díy: o nmyi nuw: o dmi p:uu daa wee.

² Kópu mu ngmídi nmye nínê póópóó. Ló kópu mbêmê Chóó Lémi u Ghê Dmi nmyiné pyw:ee ngópu? Dêêpi kópu dyuu cháâcháâ mbêmê nmyiné pyw:ee ngópu, ó Yesu ka kélími mbêmê nmyiné pyw:ee ngópu?

³ Angênté, nuw: o nmyi mênê mēdaa tóó? Chóó Lémi u Ghê Dmi ngé kamí ngé pyódu nmyoo, lukwe díy: o u yi nmye a kwo, Nmyi chóó nmyi wédewédê mbêmê pi mb:aa ngé nmyi pyaa dmi.

⁴ Kópuni nmye pyaa dniye, lukwe, nmyiné nmye módó nmye pyaa dniye? Kêle, daa módó nmye pyaa dniye.

⁵ Nmyiné nmye ló kópu u l:êê díy: o Chóó Lémi ngé u Ghê Dmi nmye a kpo, mbwudu nmyi vy: o u ngwo dpi chaa té? Lukwe, nmyiné nmye dêêpi kópu dyuu cháâcháâ u l:êê díy: o, ó Yesu ka kélími u l:êê díy: o?

⁶ Epilham p:uu nga a nuw: o mbê dmyeno. Puku yedé alanté a tóó,

Epilham Chóó Lémi ka dpímo a kélími, pi mb:aa ngé u ngwo u kwo a pyodo. *

⁷ Yi kópu u l:êê díy: o ala kópu nmyi lama choo a ya, N:ii kní y:oo dêêpi kópu dyuu a cháâcháâ tumo, k:omo tpile yi kn:ââ Epilham, ngmênê nmí Lémi ka daadnyi kélími knomomé, ye daa Epilham ntee yéli. Yélini nmí Lémi ka a kélími té, vyílo yi yéli Epilham ntee yéli.

⁸ Epilham u dye ghi ngé, Chóó Lémi u lama doo a ya, apé, Yélini daa Epilham u tii nédê yéli, díyo a ka adnya a kélími, pi mb:aa ngé u ngwo a ka wa pyaa dmi. Yi kópu u l:êê díy: o Chóó Lémi ngé Epilham ka ló dini a vvu, kwo, Dyámê mbêmê pi dyéédí yintómu kní y:oo l:êê díy: o mb:aaamb:aa wa a pyw:ee ngmê. *

⁹ Epilham Chóó Lémi ka doo a kélími, mb:aaamb:aa u ngwo a pyw:àngo. Yélini yinté a kélími té, mb:aaamb:aa yinté amyedê pyw:ee ngmê. *

¹⁰ N:ii kní y:oo u yi a kwo, Dêêpi kópu dyuu cháâcháâ mbêmê Chóó Lémi ka pi mb:aa ngé nmí pyaa dmi, yi yéli wa dêê dmi, Chóó Lémi

* 2:16: Lóma 3:20-28; 11:6

* 2:19: Lóma 6:6; 7:6; Njon 13:1; Nkal 1:4

* 3:6: Gen 15:6

* 3:8: Gen 12:3; Dpodo

ngê dîyo wa dyênê té. Yi kópu nmî lama a tóó, mu kópu u dîy:o puku yedê alanté a tóó,

Nii ngê dêêpî kópu yintómu daadi chááchâá,

Chóó Lémi ngê dîyo wa kpada. *

¹¹ Nyâá, dêêpî kópu dyuu chááchâá mbêmê, pi Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê d:uudpî pyódu, mu kópu u dîy:o puku yedê alanté a tóó,

Pini n:ii adî kélímî,

Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê u ngwo wa pyódu. *

¹² Dêêpî kópu dyuu chááchâá daa kélímî u pee, ngmênê pini n:ii ngê dêêpî kópu dyuu d:ud:umbiy:e adî chááchâá, yi pini ngê u ghê njini u ngwo wa a pyw:oo. *

¹³ Ngmênê nmo dípedípe nyédi, dêêpî kópu dyuu dnyinté nmo chááchâá ngê, u l:êê dîy:o nmî kpadakpada nmo t:âât:âá. Ngmênê Yesu Kédisu ngê nmî kpadakpada tédê nmî daa dmi a kâádi ngê. Yinté kópu puku yedê alanté a tóó,

Pi knî y:oo pini n:ii dpî vya ngmê,

yi pee p:uu dpî tee ngmê,

u yi pini daa Chóó Lémi u nuu u pi,

u kpadakpada tédê dpî lê. *

¹⁴ Nyâá, Yesu Kédisu ngê nmî kpadakpada tédê dyé nmoo, mu kópu u dîy:o u yi u ngwo doo kwo, Kópuni M:aa ngê Epilham ka a vvu, pi dyêédî yintómu knî yi l:êê dîy:o ní d:uu, myenté yélini a ka adnya a kélímî, M:aa u Ghê Dmi yi ménê adî ya.

Dêêpî kópu dyuu chááchâá ngê Chóó Lémi u ndê danê u daa dépê kâádi ngê

¹⁵ A tidê mbwó yoo, dymê pywuu nmye ngmênê kuwo. Dini ghi n:ii ngê pi ngê dy:âma ndiî dpî y:oo, yi ngwo naa dpî yé ngmê, yi nááli d:uudpî téd:aa, doo u ntâá pi ngê yi pini cha daawa chámê dé.

¹⁶ Chóó Lémi ngê Epilham yinté u kwo a kâádi ngê, u kwo doo a ndê danê, u tii nédê pini ngmê p:uu myedoo a ndê danê. Doo u tii nédê yéli yintómu yi p:uu doo a ndê danê, ngmênê u tii nédê pini ngmidi p:uu doo a ndê danê, Yesu Kédisu. *

¹⁷ Kópuni d:aa d:êê té, yi nt:u kópu ala. Chóó Lémi ngê Epilham u kwo a kâádi ngê, u kwo myedoo a ndê danê. M:âá podo yono y:a mé pyolo y:a mí loo, Mósisi ngê u dêêpî kópu dyuu u ngwo a d:êê too. Doo u ntâá yi dêêpî kópu dyuu ngê Chóó Lémi u ndê kópu dyuu daawa ngmêê, wunê myedépê ngmêê too. *

¹⁸ Epilham ngê dêêpî kópu dyuu chááchâá mbêmê mb:aamb:aa wodê pyw:ângo, ye daa Chóó Lémi u ndê danê mbêmê pèdê pyw:ângo. Ngmênê Epilham Chóó Lémi u

ndê danê ka a kélímî mbê wo, mb:aamb:aa u l:êê dîy:o a pyw:ângo. *

¹⁹ A ka anmyinê póó dmi, a ka nye, Lukwe dîy:o Chóó Lémi ngê dêêpî kópu dyuu Mósisi ka a y:ângo? U nt:u kópu nmye ninê tpaépê, pi knî y:oo dono kópu daamupaa d:uu y:e, u dí Yesu Kédisu paan:aa taa we, pini n:ii p:uu Chóó Lémi Epilham ka doo a ndê danê. Myenté Chóó Lémi ngê u dêêpî kópu dyuu pi knî ye chóó dépê vvu, Mósisi ngê enjel knî yi kwo a ny:ee too, pi knî ye u nkwo mí vyi too. *

²⁰ Ngmênê Chóó Lémi Epilham ka chóó doo a ndê danê, pi yi kèlê daangmê ghê wo.

Kópuni u l:êê dîy:o Chóó Lémi ngê u dêêpî kópu dyuu Mósisi ka a vvu

²¹ A ka anmyinê póó dmi, a ka nye, Lukwe, Chóó Lémi Epilham ka doo a ndê danê, u kuwó dini ghi ngê yi kópu k:omodanê kópu ngê pyódu ngê, u mo kópu Mósisi ka m:uu a vvu? Kèlê. Doo u ntâá pi ngê dêêpî kópu dyuu chááchâá mbêmê ghê kamí daawa a pyw:oo. Yinté dêêpî kópu dyuu wodnya a kwo, ye yi dêêpî kópu dyuu mbêmê yoo Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê pi pyaa dnyiye. *

²² Ngmênê pi yintómu yi dono knî yi l:êê dîy:o, Chóó Lémi ngê yi maa dmi nkoko ngê, doo u ntâá módó u kwo daawa lee dmi. U yi u ngwo a kwo, Yélini a tp:ee Yesu Kédisu ka a kélímî té, a ka pèdê lee dnyiye. U yi u ngwo a kwo, Epilham ka kópuni wunê nê vvu, vyílo yi yéli yi l:êê dîy:o ní d:uu, a kèê k:oo u ngwo p:aa kaa té. *

²³ Dini ghi n:ii ngê Yesu ka kélímî kn:âá ghéli k:ii pi daangê chópu, yi ngwo dêêpî kópu dyuu chááchâá ngê a ngmími nmoo. Chóó Lémi ngê u yi doo kwo, A tp:ee dini ghi n:ii ngê ye wamí taa, u kwo paa kélímí mbê dnyiye.

²⁴ Nyâá, dêêpî kópu dyuu u maknopwo nmee a ya, u dí Yesu Kédisu mí ta. Chóó Lémi ngê u yi doo a kwo, A tp:ee ka paa kélímí mbê dnyiye, pi mb:aa ngê u ngwo a ka paa pyaa dnyiye.

²⁵ Ala Yesu Kédisu ka kélímí u dye ghi, doo u ntâá dêêpî kópu dyuu u maknopwo mēdaanmí ya.

Epilham u yoo vy:o yéli

²⁶ Yesu Kédisu ka nmyinê kélímí té, u l:êê dîy:o Chóó Lémi ngê tp:oo módó tp:oo mâá ngê a pyódu nmyoo. *

²⁷ Dini ghi n:ii ngê u kwo nmyi kélímí mbê dnyiye, yi ngwo mbáptisím kalê nmyoo, u kwo a kâádi nmyoo. Ntee a tóó, yinté nmyi pyaa dnyiye. *

* 3:10: Deut 27:26 * 3:11: Nkal 2:16 * 3:12: Lóma 10:5 * 3:13: Deut 21:22-23; 2 Kódin 5:21 * 3:16: Luuki 1:54-55; Gen 12:7 * 3:17: Dpodo 7:6 * 3:18: Lóma 4:14; 11:6 * 3:19: Lóma 5:20 * 3:21: Lóma 8:2-4 * 3:22: Lóma 3:9-19 * 3:26: Njon 1:12 * 3:27: Lóma 6:3-4; 13:14

²⁸ Nyââ, Yesu Kédisu u kii ngmidi ngé nmí pyaa dnyiye. Nmo Nju tpémi dp:oo u mo yéli, kn:aa yéli doo u mo yéli, pyââ yoo doo u mo yéli, mââ yoo doo u mo yéli, yélini yi pi dmi ndîi dé doo u mo yéli, yélini yi pi dmi tédé dé doo u mo yéli. Kêle, Yesu Kédisu ngé nmo yintómu yoo ngmidi ngé a pyódu nmo. *

²⁹ Yi kópu u l:êê dîy:o, Epilham u yoo vy:o nmye kaa nmyoo. Chóó Lémi ngé Epilham u l:êê dîy:o kópuni u pi u kwo a vyy, nmyi l:êê dîy:o kédé d:uu, kóó k:oo dè kaa nmyo.

4

Chóó Lémi tp:oo módó tp:oo mââ yoo

¹ Nyââ, Chóó Lémi ngé tp:oo módó tp:oo mââ ngé a pyódu nmo. Yi kópu p:uu dyimé pywuu nmye m:uunîné kuwo. Tpémîni u pye mí dpî pw:oo knî, k:omo tpile u mí u tpile yilî dîyo u ngwo dp:uu ghay dmi, ngmêné dini ghi n:ii ngé tp:ee tédé ngé a ya yédi, u tpile ndapî pyile njini ngé a ya yédi, u mí u pyowpwo u kighê ngópu a kwo yédi.

² Yi tpémi u kighê u ngomo k:oo a kwo yédi, u kighê u dnye a nyémî ngé, u dí u mí ngé m:aani n:ii dpo kéma, tp:oo mââwe ngé u ngwo dp:uu pyódu.

³ Yinté tpémi ntee pini ngé nmee a ya. Dyámê u déêpî kópu dyuu u maknopwo nmee a ya. *

⁴ Ngmêné Chóó Lémi ngé m:aani n:ii mwiyé a ngmidi ngé, yi ngwo Tp:oo dyámê mbêmê nmo a dy:ââ ngé, pyââ ngé tpyó, Mósisi u déêpî kópu dyuu u maknopwo doo a ya. *

⁵ Chóó Lémi ngé u yi doo kwo, Yélini déêpî kópu dyuu u maknopwo a pyede, Tp:oo ngé nyi pw:ii téne, tp:oo módó tp:oo mââ ngé u ngwo paa pyódu téne.

⁶ Chóó Lémi ngé tp:oo módó tp:oo mââ ngé a pyódu nmyoo, u l:êê dîy:o Tp:oo u Ghê Dmi nmyi méné yó. Yi Ghéni Dmi ngé u ntââ ngé dpî pyódu nmyo, Chóó Lémi ka kwonmyimo, Munmíkó M:aa. *

⁷ Yi kópu u l:êê dîy:o mēdp:ee módó dpodo pyu yoo, ngmêné tp:oo módó tp:oo mââ ngé nmyi pyaa dnyiye, Chóó Lémi ngé kóó k:oo wa kaa nmyo. *

Nkalásiya tpémi yi nuw:onuw:o Póól ngé u ngwo ghê wo

⁸ Dini ghi n:ii ngé Chóó Lémi nmyi lama ghêli kii daangé yaa wo, yi ngwo k:omo yâpwo knî yi p:uu módó nmyimo a dpodo, *

⁹ ngmêné ala ngwo Chóó Lémi nmyi lama a tóó, u kwo a kââdí nmyoo. Lukwe dîy:o u yi nmye a kwo, Déêpî kópu dyuu u maknopwo nmyi yaa dmi. Lukwe dîy:o módó dpodo pyu ngé nmye pyodopyodo té.

¹⁰ Wiki yintómu knî yi k:oo, wo piini ngé, lukwe dîy:o Nju tpémi yi l:êê ghi yilî nmye chââchââ tumo. Myenté d:ââ knî yi k:oo yi mwiyé mwiyé wéni nmye chââchââ tumo, m:ââ knî yi k:oo yi mwiyé mwiyé wéni myen-mye chââchââ tumo. Myenté m:ââ k:oo, yi naa u wo ndîi dé nmye chââchââ tumo. *

¹¹ Nmyi nuw:onuw:o a nga da ghê. Mum-doo nmyi vy:o módó noon:aa dpodo?

¹² A tidé mbwó yoo, nîné kwonokwuno nmyo, a nt-anê a yaa dmyeno. Dini ghi n:ii ngé nmyi vy:o noon:aa kwo, a kn:ââ yoo yi l:êê ghi dmi nê kuwo too. Ntee nmyee a ya, nmyi vy:o yinté myenoon:aa kwo. Yi lémi ghi dmi namé chââchââ dé. Dini ghi n:ii ngé nmyi vy:o noo a kwo, dono kópu a nga dpîp:engmê d:uu ngópu.

¹³ Nmyi lama kiyedé tóó, noo a mbii, u l:êê dîy:o nmyi vy:o noon:aa kwo, nmí Lémi p:uu nmye noon:aa danê. *

¹⁴ Komo tpile a mbii u l:êê dîy:o dpodo ndîi nmyinê pyw:ee ngópu, ngmêné a wépi dpîp:ee pwaan ngópu, a kópu dyuu komo tpile ngé nmye myedaa pyodo. Nyââ, a kópu dyuu nmyi ny:ee ngópu, Chóó Lémi u enjel k:ii nmyinê châpu noo, myenté Yesu Kédisu ntee pini ngé myenmyinê châpu noo.

¹⁵ A kópu dyuu u l:êê dîy:o w:aa n:ii nmyinê pyw:ee ngópu, ala ngwo lukwe u ngwo ngmédé pyódu? A lama ka tóó, a kópu dyuu u l:êê dîy:o w:aa nmyinê pyw:ee ngópu, mu kópu u dîy:o yi ngwo kópuni nmye wonî dmy:ee ngé, a ka pênmyinê kè ngópu, a ka daap:ee w:êê ngópu. Nmyi ngwolo dmi nmye w:aa dmy:ee too, ye a ka pênmyinê kè tumo.

¹⁶ Kópu dyuu ndêndê n:ii nmye n:uu vyy, mumdoo yi kópu knî yi l:êê dîy:o daa nmyi nuu u pi ngé d:aa pyódu? *

¹⁷ Nmyi ndiye kigha pyu knî y:oo wuné paapaa nmyo, u yi y:e a kwo, Nmí pee nmí kaa té, ngmêné daa kópu mb:aa ye d:uud:uu ngmê. U yi y:e a kwo, Ala yélini nê kwulo nmo puwâ, nmí yi dmi y:e vyílo yichoo kwo.

¹⁸ Ngmêné dye ghi yintómu a yi nmye choo kwo. Dini ghi n:ii ngé nmyi vy:o noon:aa kwo, a yi nmye doo a kwo. Ala ngwo kuughê nîné tóó, a yi nmye myechoo a kwo.

¹⁹ A tp:ee yoo, ala ngwo nmyi l:êê dîy:o dpodo ndîi mēd:a pyw:oo. Mbwili wupwo tédé ntee a mgîni vyîmî yédi, yinté nmyi l:êê dîy:o my:aanîné mgîni vyîmî, u dí Yesu Kédisu ntee pini ngé anmyi pyaa dmi.

²⁰ Nmyi vy:o wonîné kwo, ye mb:aamb:aa ngé nipi pono danêmbum té. D:oongé w:ee nmyoo.

Kââdí te mbwee, kââdí te kamî, yi kópu dyyu

* 3:28: 1 Kódin 12:12-14 * 4:3: Kilosa 3:20-23 * 4:4: Njon 1:14; Lóma 8:3-4 * 4:6: Lóma 8:15-16 * 4:7: Lóma 8:17; Nkal 3:29 * 4:8: 1 Kódin 8:4-6 * 4:10: Kilosa 2:16 * 4:13: 1 Kódin 2:3 * 4:16: Njon 8:45

²¹ Nmyi vy:o yéli n:i kní y:oo u yi y:e a kwo, Dêépi kópu dyuu u maknopwo nmí ya, kópuni puku yedé a tóó, lukwe díy:o daa nuw:onuw:w o ngmê.

²² Yí kópu ala. Epílaham tp:oo miyó, woni u kpám Sela ngé tpyó, woni wop dpodo módó Heka ngé tpyó. *

²³ Epílaham ngé u dpodo módó mbwili ngé, daa kópu ndíi yi d:uu ngé, ngmêné m:ââ yilí yi k:oo u kpám Sela ka tpete doo u ntââ ngé doo a ya. Dini ghi n:i ngé Chóó Lémi ngé kópu ye ngma a vyyu, u ntââ ngé u ngwo a pyódu doo, tp:ee u ngwo tpyé ngópu. Kópu ndíi yila. *

²⁴ Kópuni y:e a pyodo, dyimé pywuu ngé nmye nínê pyépi. Yí pyópu dé yi nt:u kópu alanté, kââdí te mbwee, kââdí te kamí. Wop dpodo módó Heka u nt:u kópu, kââdí te mbwee. Mósisi ngé kââdí te mbwee u dêépi kópu dyuu Sainay mbwini mbêmê nya too. Heka wop ntee doo a dpodo, yélini yi dêépi kópu dyuu u maknopwo a pyede, yinté wop dpodo pyu ntee pini ngé a pyede. *

²⁵ Nyââ, Heka u nt:u kópu, Sainay, mbwini n:i Alépiya Wee u kwo a kwo. U nt:u kópu m:uu a tóó, Njedusalem, p:aaní n:i Njuda Wee u kwo a tóó. Nju tpémi yi p:aa ndíi Njedusalem. Yí kópu u l:êê díy:o, Heka wop ntee doo a dpodo, Nju tpémi mye yinté dé, wop dpodo pyu ntee pini ngé a pyede.

²⁶ Ngmêné dp:oo yinté yéli, nmí Njedusalem ndéndé mbóó p:uu wuné tóó. Nmí pye Sela daa wop dpodo módó ngé doo a ya. Yí kópu u l:êê díy:o wop dpodo pyu ntee pini ngé dpíno pyede. *

²⁷ Njedusalem n:i mbóó p:uu wuné tóó, yi p:aaní p:uu ala kópu puku yedé a tóó,

Pyópuni daa tpete módó, ala kópu nyeni, nga mb:aamb:aa ngé choo ya.

Tp:ee choongmê tpyó, ngmêné w:aa anyinê pyw:oo, u l:êê díy:o chi kââkââ.

Pyópuni u moo ngé dépé kuwo ngé, yi pyópu wanyí t:ee kwolo.

K:omo tpile moo ngé a kuwo nyoo, ngmêné dini ghi n:i ngé nga amêdé diyé, tp:ee yilí anyi tpyé. *

²⁸ A tíde mbwó yoo, Chóó Lémi u kópu mbêmê Sela ngé Yisak ntee a tpyó, nmyo mye yinté dé, Chóó Lémi ngé chóó u kópu mbêmê tp:oo módó tp:oo mââ ngé a pyódu nmyoo.

²⁹ Epílaham u dye ghi ngé Heka tp:oo ngé Sela tp:oo u vyye u yi u ngwo dpímo a kwo. Nyââ, tpémíni Chóó Lémi u Ghê Dmi u kópu mbêmê a pyodo, yi tpémi daa Heka tp:oo u nuu u pi ngé doo a ya. Ala ngwo mye yinté.

³⁰ Ngmêné puku yedé ala kópu a tóó,

Wop dpodo módó ghee dpí dy:ââ dé, mu kópu u díy:o ñmíle dyuu tp:oo ngé daapaa ghay we.

Pyópuni daa wop dpodo módó, yi pyópu tp:oo ngé Epílaham u tpile dé ghay dniye. *

³¹ A tíde mbwó yoo, dp:oo wop dpodo módó u yoo, ngmêné nmo Sela u yoo.

5

Póól ngé u ngwo ye vyyu, yepé, Wop dpodo pyu ngé mênangmê pyódu

¹ Wuné wop dpodo pyu ngé nmee a ya, ngmêné Yesu Kédisu ngé y:i a pw:ií nmoo, y:i mênangmê diyé, wop dpodo pyu ngé mênangmê pyódu. *

² Né Póól, ala kópu nmye nínê tpapê. Pi ngmê ngé Chóó Lémi u l:ií nmyi too pee p:uu angmê t:ee knomomé, ye kópuni Yesu Kédisu ngé nmí l:êê díy:o d:uu ngé, k:omo tpile ngé nmye wa pyódu, daawa ngee nmyo.

³ Kópuni wuné nmye n:uu vyyu, nmye mênínê tpapê, pini n:ií too pee p:uu Chóó Lémi u l:ií dé kaa knomomé, dêépi kópu dyuu yintómu choo cháâcháâ dé.

⁴ N:ií ngé u yi adí kwo, Dêépi kópu dyuu cháâcháâ mbêmê Chóó Lémi ka pi mb:aa ngé ní pyódu, yi pini Yesu Kédisu kóó k:oo wa a pwii, u yikí Yesu Kédisu u pwo daa ghay wo.

⁵ Ngmêné Yesu Kédisu ka nmo kélímí té, u l:êê díy:o nmí lama a tóó, u Ghê Dmi mbêmê Chóó Lémi ka pi mb:aa ngé wa pyódu nmo.

⁶ K:omo tpile Chóó Lémi u l:ií nmí p:uu a ta, ó daa ta, ngmêné Yesu Kédisu ka nmí kélímí mbê dniye, u ngwo u kwo a kââdí nmoo, ala ngwo yoo yi nuu ghi dmi nmí nódo a tóó.

⁷ Nmí Lémi u maa ndéndé mb:aamb:aa ngé kímnyee a kígħa. N:ií kní y:oo yi máádi p:uu a y:ee nmyoo, lukwe díy:o ye nmyi ng:aa mbê dniye.

⁸ Chóó Lémi ngé yi máádi p:uu mwiyé kaa nmyoo. N:ií kní y:oo nmyi nuw:w dmi ngmêé tumo, doo u dpodo pyu yoo.

⁹ Nmyi lama káiyedé tóó, yis kní tp:oo daa ndíi anyinê ngí, kpo ndíi u mênê anyi yé, anyi pwiyé, kpo yintómu dpí mbwó. Yí yéli y:oo yinté kíngé dyênê nmyo.

¹⁰ Nmí Lémi mbêmê nê w:ee ngé, yi yéli y:oo daawa dyênê nmyo, a ka anmyinê ng:aa mbê dmi. N:ií kní y:oo nmyi némi dmi a dyede ngmê, nmí Lémi ngé wa kpada té.

¹¹ A tíde mbwó yoo, pi kní ye ala kópu wuné tpapê ngé, Chóó Lémi u l:ií nmyi p:uu choo kekelele, ye Nju tpémi y:oo daapíndye kpakakpaka né, kópuni Yesu Kédisu u kídosi p:uu n:aa tpapê ngé, yi kópu p:uu daapêdé l:vêédilvêédí té. *

* 4:22: Gen 16:15; 21:2 * 4:23: Lóma 9:7-9 * 4:24: Lóma 8:15 * 4:26: Hipílu 12:22; Tpyuu 21:2,10 * 4:27: Is 54:1 * 4:30: Gen 21:10; Njon 8:35 * 5:1: Njon 8:32,36; Dpodo 15:10 * 5:11: 1 Kódin 1:23

¹² Nii kní y:oo u yi a kwo, Ala yéli yi pi njini too nmo a ngèèpí dé, kópu dono ye d:uud:uu ngmê, yi yéli y:oo yi chóó yi vyóó w:uu dmi dny:oo a ngèèpí dé.

Chóó Lémi u Ghê Dmi u pono vyápê

¹³ A tídê mbwó yoo, dpodoni wunê wop nmyimo a kîgha, nmí Lémi ngê yi a pw:i nmyoo, ngmênê nangê vyi, Pi ngmê u maknopwo dp:ono pyede, kópuni yilí yi yi dmi nmo a kwo, nmo d:uud:uu dé, yi kwódu yé u kópu daa tóó. Yi kópu nangê vyi, ngmênê nmyi nuu ghi dmi numo nódo choo ya, numo p:uu wop dmyinê dpodo. *

¹⁴ Déèpí kópu yilí yintómu ala kópu u mênê a pyede, ñyóó nuu ghi nódo ntee a tóó, yoo yi nuu ghi dmi nódo yinté myechoo ya. *

¹⁵ Numo ka namê dnyepéli, numo ka myenamê peede tpapê, kminté d:ud:umbiy:e wanmyi numo dyênê té.

¹⁶ A tídê mbwó yoo, Chóó Lémi u Ghê Dmi u pono dmyinê vyápê, nmyi chóó nmyi pono namê vyápê. *

¹⁷ Nuw:o dono n:i nmyi mênê a tóó, Chóó Lémi u Ghê Dmi p:uu a d:uu yédi, myenté Chóó Lémi u Ghê Dmi yi nuw:o dono p:uu a d:uu yédi. Nmí Mí ngê u yi u ngwo daa kwo, A yoo yi chóó yi pono dny:oo vyápê. *

¹⁸ Nmí Mí u Ghê Dmi u pono anmyi vyápê knomomê, ye Nju tpémi yi déèpí kópu dyuu u maknopwo daanmyi kwo. *

¹⁹ Nii yoo yi chóó yi pono a vyápê nyédi, yi l:êê ghi dono dé nmí lama dé. A pyââ ti mää ti nyédi, yi gha tupwótupwó dé, pi u dnye daa yi ng:aa.

²⁰ Kn:aa yâpwo dé a cháâcháâ tumo, a nkwpépinkwépi nyédi. Noko a diya nyédi, numo p:uu a d:uu nyédi, a ñ:ee kapí nyédi. A nod:enod:e nyédi, yi chóó yi p:uu a nuw:o nyédi, yoo dpí chaa t:oo, yi chóó yi pee a kapí tumo.

²¹ A ñ:ee kapí nyédi, a mbwaa ndaní nyédi, a ghétighéti nyédi, yinté kópu yilí dpí d:uu ngmê. Yinté kópu dé nmye wunê ntee n:uu kwódu too, ala ngwo nmye myed:a kwódu té. Nii kní y:oo yi kópu yilí a d:uud:uu tumo, Chóó Lémi kóó k:oo daamí ghê dmi.

²² Nii yoo nmí Mí u Ghê Dmi pono a vyápê nyédi, yi nuu ghi dmi numo nódo a ya nyédi, w:aa dpo pyw:ee ngmê, pi kní yi k:i mb:aamb:aa ngê nipi a ya nyédi. Límílmí ngê daa nod:enod:e nyédi, yi l:êê ghi dmi mb:aamb:aa dé, pi kní ye mb:aamb:aa ngê a vuyuwu nyédi. Daa pi dóódó nyédi, *

²³ daa mbodo ndíi mbodo ndíi nyédi, nuw:o dono ka daa ng:aa nyédi. Doo u ntââ yinté yéli ye pi daadí kwódu yé.

²⁴ Yesu Kédisu kídosi ñedê ntee pwene, yélini u kwo a kâádi too, yi nuw:o dono yinté mye pwene, dono u yi y:e mēdaa kwo. *

²⁵ Dini ghi n:i ngê Yesu Kédisu ngê u kwo a kâádi nmoo, u Ghê Dmi ngê ghê kamí nmo a kpo, yi ghéni dmi u pono vyápê kmêle.

²⁶ Doo u ntââ nmí chóó nmí pi dmi daanmí kmímí dé, doo u ntââ yoo daanmí nod:enod:e kîgha dé, doo u ntââ numo ka daanmí ñ:ee kapí. *

6

Póól ngê u ngwo yepê, Numo ngèèpí kmêle

¹ A tídê mbwó yoo, nmyi vy:o pini ngmê ngê angmê kn:aadi knomomê, yélini nmí Mí u Ghê Dmi pono a vyápê té, yi yéli y:oo yi pini moo wáti y:e. Gheteghete ngê u kwo nangmê mbwólu, nmyi chóó nmye myed:myina a vuyuwu, yinté kópu kídmyengmê d:uu ngmê. *

² Pini n:i ka kópuni dîngídingí ngê adí pyodopyodo, dmyinê ngèèpí, Yesu Kédisu u déèpí kópu u ngwo anmyi cháâcháâ. Yi kópu ala, nmyi nuu ghi dmi numo nódo dny:oo ya. *

³ Pini n:i ngê dé vyi knomomê, Nê pi ngmê, ngmênê u pi tédê, yi pini ngê chóóchóó dpi dóó.

⁴ Nmyi chóó nmyi l:êê ghi dmi ntênê dmyinê mumu dé, kn:aa yéli yi dono kní yi mbêmê nmyi chóó nmyi pi dmi namê kmímí dé. Nii u l:êê ghi dmi mb:aamb:aa dé, vyílo yi pini ngê choo tpapê, Nê pi mb:aa. *

⁵ Pi ngmê ngê kîngê vyi, Yoo yi dono ndíi, a dono tédê, Chóó Lémi ngê daawa kpada nê. Kêle, nmyi l:êê ghi dmi mb:aamb:aa ngê dny:oo ya, u ngwo daawa kpada nmyo. *

⁶ Nii kní y:oo nmí Lémi u kópu dyuu nmye a tpapê ngópu, dmyinê yeedeyeede dé. *

⁷ Ntênê dmyinê nuw:o. Doo u ntââ Chóó Lémi daanmyi dóó ngmê. Ntini n:i anyi ntówo, vyílo yi ntini nt:u yuu kaalí.

⁸ Pini n:i nuw:o dono u pono a vyápê yédi, nt:u dini ghi n:i ngê wa kaalí, Chóó Lémi ngê wa dyênê. Pini n:i nmí Mí u Ghê Dmi u pono a vyápê yédi, nt:u dini ghi n:i ngê wa kaalí, ghê kamí wa a pyw:oo, ghéni n:i chedê ngê daawa pyódu. *

⁹ Kópu mb:aa d:uud:uu kídmyengê yé ngmê, doo u ntââ nmo d:uudpí diya, mu kópu u diy:o kópu mb:aa n:i nmo ntówo too, yi nt:u dmi dini ghi n:i ngê wa kaalí, mb:aamb:aa u ngwo anmo pyw:oo. *

¹⁰ Yi kópu u l:êê diy:o yélini yi k:i Yesu ka nmo kélímí té, mb:aamb:aa ngê dmyinê

* 5:13: 1 Pita 2:16 * 5:14: Mát 5:43-44; 7:12 * 5:16: Lóma 8:3-4 * 5:17: Lóma 7:15-23 * 5:18: Lóma 6:14

* 5:22: Mát 7:16-20; Epeso 5:8-9 * 5:24: Kilosa 3:5 * 5:26: Pilipay 2:3 * 6:1: Mát 18:15 * 6:2: Lóma 15:1-2

* 6:4: 2 Kódin 13:5 * 6:5: Lóma 14:12 * 6:6: 1 Kódin 9:11,14 * 6:8: Njon 3:6; 6:63; Lóma 8:13 * 6:9: 2 Tes

3:13; 1 Kódin 15:58

ngêêpî dé, wo yéli myedmyinê ngêêpî dé.
Ala pi ngêêpî u dye ghi.

*Kuwókuwó kópuni Póól ngê chókó kílî d:êê
ngê*

¹¹ A tídê mbwó yoo, a kuwókuwó kópu a chókó d:a d:êê. A d:êê ndîi nga a m:uu yó.

¹² Yélini knî y:oo u yi a kwo, Ala yéli yi too pee p:uu Chókó Lémi u l:ii nmî t:oo, u yi y:e a kwo, Nju tpémi ye yoo mb:aa ngê u ngwo nmî pyaa dmi. Nmî lama ka tóó, Kópuni Yesu Kédisu ngê u kídosi ñedê d:uu ngê, yi kópu ka kêlîmî mu ngmîdi mbêmê nmî Mî kóó k:oo anm:uu ghê dmi. Yi yéli y:oo yi kópu nmye wodnye tpaê, ye Nju tpémi y:oo pî kpaka tumo. *

¹³ K:omo tpile Chókó Lémi u l:ii yi too pee p:uu a t:a, ngmênê u déêpî kópu dyuu daa cháâcháâ tumo. U yi y:e a kwo, Chókó Lémi u l:ii ala yéli yi p:uu nmî t:oo, mu kópu u díy:o u yi y:e a kwo, Nmî pi dmi ndîi ngê u ngwo paa pyaa we.

¹⁴ A chókó a pi dîni kmîmî ngê, ngmênê kópu ndîi mu ngmîdi pi knî ye n:aa tpaê ngê, kópuni Yesu Kédisu ngê kídosi ñedê d:uu ngê. Yi kópu u l:êê díy:o dyámê u kópu dé tédê kópu ngê a ka pyaa dñiye, myenté dyámê mbêmê tpémi ye k:omo tpile ngê nî pyodo. *

¹⁵ K:omo tpile Chókó Lémi u l:ii nmî p:uu a t:a, ó daa t:a, yi kópu daa ndîi kópu, ngmênê Chókó Lémi ngê kamî ngê mē pyódu nmoo, yi kópu yi ndîi kópu. *

¹⁶ N:ii yoo yi nuw:o dmi yinté a pyede, Chókó Lémi ka dny:oo ch:anêch:anê, kóó k:oo dpî kaa téne, u yoo yintómu knî yi k:ii.

¹⁷ A kuwókuwó kópu ala. U ya a nga daa kwo, Pi ngmê ngê a kópu dyuu u wépi a pwaa ngê, mu kópu u díy:o Yesu u l:êê díy:o kwéli a p:uu yilí a t:a. Yi kwéli knî yi l:êê díy:o nmyi lama choo a ya, Nê Yesu p:uu ndêndê ngê a dpodo. *

¹⁸ A tídê mbwó yoo, nmî Lémi Yesu Kédisu nmyi ghê dmi knî ye mb:aamb:aa ngê choo a vyyuwo.

Wu u dí.

* 6:12: Nkal 5:11; Pilipay 3:18

* 6:14: Luukí 14:27; Nkal 2:20-21

* 6:15: 2 Kódin 5:17

* 6:17: 2 Kódin 4:10

EPESO

Dini ghi n'ii ngê Póól Njedusalem mgímí ngópu, kóté kalé ngópu, Lóma lede kní y:oo Lóma núw:o ngópu, mbwa k:oo yi doon:aa kwo. (Dpodo 28) Yi ngwo ala pweepwee pee yi a d'éê ngê, Yesu u yoo kní ye dy:ââ ngê, yélini Esiya Wee u kwo p:aani p:aani dnya a kwo. Nmîné nmo ala pweepwee pee u pi Epeso, mu kópu u díy:o Esiya Wee u kwo p:aani n:ii u pi ndîi, Epeso.

¹ Nê Póól, Chóó Lémi ngê a ngmídi noo, Yesu Kédisu u dyépi ngê a pyódu noo. Yélini Yesu Kédisu ka dpodombiy:e myenmyinê kélímí té, ala pweepwee pee nmye nínê dyede. *

² Nmí Mí Chóó Lémi, nmí Lémi Yesu Kédisu u k:ii, dny:oo a ngéêpí nmyo, mb:aamb:aa ngê nmye myedny:oo a vuyuu.

Póól ngê nmí Mí u ngwo doo kwunokwuno

³ Nmí Yâpwo ndéndê kwunokwuno koo, pini n:ii nmí Lémi Yesu Kédisu u Mí. Yi pini mye nmí Mí, yinê a ngmídi nmoo, Yesu Kédisu u k:ii ngmídi ngê a pyódu nmoo. Nmí ghê dmi wêdêwêdê kîgha u l'éê díy:o mb:aamb:aa ngê a yeede nmoo, kópu mb:aa nmo dépêngmê wópu ngê.

⁴ Dyámê pê ghêlí dépêngê l'ámo ngê, u ngwo a ngmídi nmoo, apê, Yi dyáâpe aní pwaá té, a tp:ee u k:ii ngmídi ngê waní pyódu té, a yoo mb:aa ngê waní pyódu té, mb:aamb:aa ngê a ngíma adnyin:aa ya. *

⁵ Nyáâ, yi ngwo a ngmídi nmoo, nmí nuu ghi dmi nódo doo a ya. Dini ghi n:ii ngê nmí yikí dmi Yesu Kédisu u pwo ghay wo, nmí Mí ngê a lama nmoo, tp:oo módó tp:oo máâ ngê a pyódu nmoo, mu kópu u díy:o vyílo yi kópu u yi u ngwo yidoo kwo, Ní d:uu.

⁶ Yi kópu u l'éê díy:o chaa kîgha koo. Kópu ndîi nmí l'éê díy:o ngmê d:uu ngê, Tp:oo nmo a kpo, pini n:ii u nuu ghi nódo ntênê a tóó.

⁷ Yesu Kédisu u pwo nmí yikí dmi ghay wo, nmí l'éê díy:o pwene, u wêê ngê nmí dono chedê too, Setan kwulo u ngwo a pwaá nmoo. *

⁸⁻⁹ Nkéli kópu nmí l'éê díy:o yi d:uu ngê. Yi kópu chóó wunê a vuyuu, chóó u nuw:o ndîi mbêmé pi kní ye a ngmo ngê. Ala ngwo yi kópu nmí lama kédê kwolo.

¹⁰ Nmí lama ka tóó, nmí Mí ngê Yesu Kédisu tpile yintómu yi kada a kââ. Tpileni mbóó p:uu a pyede, myenté tpileni dyámê mbêmé a pyede, yi kada pini ngê dê pyódu.

¹¹ Yi kópu yilí nmí Mí ngê wunê a vuyuu, yi ngwo myedê ngmídi nmoo. Kópuni dpí vyi, ntênê dpí d:uu.

¹² A ngmídi nmoo, mu kópu u díy:o pi yintómu kní y:oo nmí l'éê díy:o nmí Mí pídný:oo chaa kîgha. Nyáâ, yi kópu u l'éê díy:o a ngmídi nmoo, Yesu Kédisu u yoo vy:oo mwyé a kaa nmoo, u ngwo nmo t'âât:ââ.

¹³ Myenté dini ghi n:ii ngê nmí Mbwámê p:uu kópu mb:aa nmyi ny:ee ngópu, u kwo nmyi kélímí mbê dniye, Chóó Lémi ngê u k:ii nmyi gha vy:oo t'àngo. Yi l:ii, chóó u Ghê Dmi. Yi ghéni dmi p:uu wunê ala kópu a vuyuu, apê, Yélini a tp:ee ka adnyi kélímí, a Ghê Dmi yi mênê waní yé. *

¹⁴ Pi ngê dy:âma ndîi ntee dpí y:oo, nmí Mí ngê u Ghê Dmi yinté nmí mênê yó. Yi kópu u l'éê díy:o nmí lama ka tóó, díyo ntênê wa ngee nmo, kóó k:oo wa kaa nmo. Yi kópu u l'éê díy:o pi kní y:oo pídný:oo chaa kîgha, u pi ndîi ngê paa pyódu y:e. *

Póól Yesu u yoo yi l'éê díy:o ntee doo ngêpê

¹⁵ A tidê mbwó yoo, kópu mb:aa nmyi p:uu ngmênê nyongo. A lama ka tóó, nmí Lémi Yesu ka ntênê nmye kélímí té, u yoo yi nuu ghi dmi nmyi nódo mye tóó. *

¹⁶ Dye ghi yintómu nmí Mí nmyi l'éê díy:o n:aa kwunokwuno ngê, u kwunokwuno d:oongê yó. Nmyi l'éê díy:o myenínê ngêpê yédi.

¹⁷ U ya a nga a kwo, Nmí Lémi Yesu Kédisu u Yâpwo, Chóó Lémi, pini n:ii u pi ndîi, myenté pini n:ii nmí Mí, vyílo yi yâpwo ngê choo a ngéêpí nmyo. U ya a nga a kwo, U Ghê Dmi ngê nmyi nuw:o dmi a nêpwi téne, u kópu yilí nmye myedê kêma téne, Chóó Lémi nmyi lama u ngwo wa yââ.

¹⁸ Nyáâ, u ya a nga a kwo, Chóó Lémi nmyi lama choo ya, ala kópu nmyi lama mye choo ya, wunê a ngmídi nmyoo, daawa dóó nmyo, kóó k:oo ntênê wa kaa nmyo. U ya a nga mye kwo, Ala kópu nmyi lama chóó a ya, yélini yi k:ii Yesu ka nmo kélímí té, kóó k:oo wa kaa nmo, nmí pi dmi ndîi ngê wa pyódu té, nmí ya d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa ngê waní pyódu.

¹⁹ U ya a nga mye kwo, Ala kópu nmyi lama choo a ya, nmí Mí u wêdêwêdê n:ii nmí mênê a tóó, mu daa mu tp:ook:omo.

²⁰ Vyílo yi wêdêwêdê mbêmé nmí Mí ngê Yesu Kédisu kpêêní a pyidu ngê, mbóó p:uu kmungo, u ché p:ââ pee ngê pyódu ngê. *

²¹ U pi ndîi ngê pyódu ngê, u wêdêwêdê ndîi ngê mye pyódu ngê. Kada pini yintómu, king yintómu, yâpwo ghi yintómu, kmêna mbwee yintómu, myenté nkweví yintómu yi pi dmi tédê dé, yi wêdêwêdê mye tédê,

* 1:1: Dpodo 18:19-20:38 * 1:4: Njon 15:16; 2 Tes 2:13; Epeso 5:27 * 1:7: Epeso 2:7 * 1:13: Epeso 4:30 * 1:14:

2 Kódin 1:22 * 1:15: Kílosa 1:4-11 * 1:20: Hipílu 1:3,13 * 1:21: Kílosa 2:15; Pilipay 2:9-10

ngmênê Yesu Kédisu u wêdêwêdê yi ndîi. Doo u ntââ pi ngmê ngê Yesu Kédisu ala ngwo d:uudpî t:ee kwolo, mu dini ghi ngê myedaawa t:ee kwolo, Yesu Kédisu mu ngmîdi u pi yi ndîi, u wêdêwêdê mye ndîi. *

²² Tpile yîlî yintómu nmî Mî ngê Yesu Kédisu yu yodo u maknopwo yé too, nmî l:éê dîy:o tpile yintómu yi kada pini ngê pyódu ngê. *

²³ Nmî kada pini ngê mye tóó, nmî mbodo ngê a tóó, nmo, kóó kpálî dé. Yinê a mbêpê kîgha nmo, u dpodo yuno dódó, myenté tpile yîlî yintómu yinê a yenê té.

2

Nmî Mî ngê kamî ngê u ngwo pyódu nmoo

¹ Mbwee ntóó ngê dnye ntee daa nyêmi ngê, yinté tpile ngê nmyee a ya, nmî Mî u dnye dênmyee a nyêmi, myenmyee a dono. *

² Yi ngwo mgîdí u yoo vy:o nmyee a kwo, dono u maa p:uu nmyee a paa. Kmêna yoo yi kada pini u dnye yinmyee a nyêmi. Yoo dono knî y:oo yi pini u dnye ala ngwo myeye nyêmi ngmê. *

³ Nmo yintómu wunê yinté kînnee a ya, nmî chóó nmî pono nnee a vyápê, kópuni u yi nmo dpîmo a kwo, nmîmo d:uud:uu dé. Dyámê mbêmé pi yintómu knî yi kîi nmî kpadakpada u maa p:uu nnee a kwo. *

⁴ Ngmênê Chóó Lémi ka ntênê nmî ch:anê dnye, nmî nuu ghi dmi nódo a tóó.

⁵ Dini ghi n:i ngê mbwee ntóó ntee tpile ngê nnee a ya, u dnye dênnee a nyêmi, Yesu Kédisu kpêênî ntee a pyidu ngê, yinté myedé pyidu nmoo, ghê kamî nmo a kpo. (U módó yeede yeede mbêmé kóó k:oo kaa nmyoo.)

⁶ Nyââ, Yesu Kédisu u k:i a kââdí nmoo, mbóó p:uu ntee kmungo, kmêna mbwee nkwépi knî yi pwo nmî pi dmi yinté mye kmungo. *

⁷ U kwo nmo ch:anê dnye, Yesu Kédisu ka a kââdí nmoo. Dnyinté daa yeede nmoo, kópu ndîi nmî l:éê dîy:o ngmê d:uu ngê. U yi u ngwo doo kwo, Pi knî y:oo yi kópu m:uu y:e, dye ghi yintómu yi lama pîchoo ya, chedê ngê daawa pyódu. *

⁸⁻⁹ Nyââ, nmî Mî ngê a yeede nmyoo, dini ghi n:i ngê Yesu Kédisu ka nmyi kélîmî mbê dnye, kóó k:oo kaa nmyoo. Daa kópuni nmyee a d:uud:uu dé yi l:éê dîy:o kóó k:oo kaa nmyoo, ngmênê Chóó Lémi ngê módó a yeede nmyoo, doo u ntââ nmyi chóó nmyi pi dmi daanmyi knîmî dé. *

¹⁰ Nmî Mî ngê kamî ngê yinê a pyódu nmoo, Yesu Kédisu u k:i ngmîdi ngê pyódu

nmoo, mu kópu u dîy:o u yi u ngwo doo kwo, A tpe:ee u yoo yi l:éê ghi dmi mb:aamb:aa ngê paa pyaa dnye, kópu mb:aa yîlî pîdny:oo d:uud:uu. Yi kópu mb:aa ló dini a m:uu too. *

Yesu ngê Nju tpe:mi, kn:aa yéli yi k:i ngmîdi ngê u ngwo pyódu too

¹¹ A tidê mbwó yoo, nmyi vy:o yélini daa Nju tpe:mi, nmye ninê danê. Ntee nmyee a ya, yi kópu p:uu dmyinê nuw:o. Nmo Nju tpe:mi, nmî mî knî y:oo Chóó Lémi u l:i nmî p:uu a t:ee ngópu. Daa nmî nuu u yoo ngê nmyee a kwo, mu kópu u dîy:o yi l:i nmyi p:uu dépê t:ee ngópu.

¹² Yi ngwo Yesu Kédisu dênmyee a t:âât:ââ, yélini Chóó Lémi ngê a ngmîdi ngê, yi yéli yi vy:o dênmyee a kwo. Chóó Lémi ngê wunê nmî kn:ââ yoo u kwo a kââdí too, yepê, Nmyi yoo knî ye mb:aamb:aa ngê ana a vyuwo. Ngmênê nmyo kuu dé, kóó kuwa nmyee a kwo. Mgîdí u yoo vy:o nmyee a kwo, Chóó Lémi nmyi lama dépwo a ya, nmî Mbwámê dênmyee a t:âât:ââ. *

¹³ Yi ngwo kóó kuwa nmyee a kwo, ngmênê nmyi yikî dmi Yesu Kédisu u pwo ghay wo, nmyi l:éê dîy:o mye pwene, ala ngwo kóó k:oo nmye wee.

¹⁴ Nmî kélî ghê d:éê yinê a y:ângo, numo ka diya n:i nnee a kîgha, yi kópu chedê ngê, numo ka a kââdí nmoo, yoo ngmîdi ngê pyódu nmoo. *

¹⁵ Dini ghi n:i ngê pwene, Nju tpe:mi yi dèêpi kópu yintómu yi d:aa dmi a kââdí ngê, yoo miyó dé u kwo a kââdí doo, yoo ngmîdi ngê pyódu nmoo.

¹⁶ Nyââ, dini ghi n:i ngê kídosi ñedê pwene, numo ka diya n:i nnee a kîgha, yi kópu chedê ngê, numo ka a kââdí nmoo, Chóó Lémi ka yoo mb:aa ngê pyódu nmoo, u kwo myedé kââdí nmoo. *

¹⁷ Dini ghi n:i ngê dyámê mbêmé a loo, u maa nkîgh:ê nnee a kwo, ngmênê u maa nkîgh:ê dênmyee a kwo. Dini ghi n:i ngê pwene, Chóó Lémi ka nipi a kââdí nmoo.

¹⁸ Nyââ, yoo ngmîdi ngê pyódu nmoo, nmî Mî u Ghê Dmi nmî ménê yó, nmî Mî ka maa komo yinê kpêmi ngê. *

¹⁹ Wunê nmî yoo vy:o dênmyee a kwo, pi my:oo ngê nmyee a ya, ngmênê ala ngwo nmo p:aa ngmîdi tpe:mi, Chóó Lémi u yoo vy:o nipi nmo wee, tp:oo módó tp:oo mââ ngê dé pyódu nmo.

²⁰ Myenté u ngomo ntee tpile ngê dé pyódu nmoo. U komo kapi pyu knî y:oo, Yesu u dyépi yoo yi k:i, ngomo kââ pââ dyuu kaa tumo,

* 1:22: Kílosa 1:18 * 2:1: Kílosa 2:13 * 2:2: Epeso 6:12 * 2:3: Taitas 3:3 * 2:6: Lóma 6:8 * 2:7: Lóma 2:4

* 2:8-9: Lóma 3:24; 2 Tim 1:9; Taitas 3:5 * 2:10: Taitas 2:14 * 2:12: Lóma 9:4; 1 Tes 4:13 * 2:14: Kílosa 1:20; 1

Kódin 12:13 * 2:16: Kílosa 1:20,22 * 2:18: Epeso 3:12 * 2:20: Mát 16:18; 1 Kódin 3:11

ngomo pywuu l:ámo ngópu. Yesu Kédisu choó pw:eni ngé a tóó. *

²¹ Ngomo ch:oo yintómu yinê a tpyé. Chóó Lémi u ngomo ntee tpile ngé dē pyódu nmo, choó nmî mēnê a tóó. *

²² Nyââ, nmî Lémi ngé yoo ngmîdi ngé pyódu nmo, dēpē kuwo nmyoo, Chóó Lémi u Ghê Dmi nmî mēnê a tóó. *

3

Póol u dpodo p:uu u ngwo ye doo danê

¹ Nê Póol, mbwa k:oo anî kwo, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu ngé a dpodo kalê noo, yélini dp:ee Nju tpémi, nmye a dy:ââ noo, nmyo ntee yéli u yoo vy:o noo a kapî dé. *

² Yî dpodo u pi nmyinê ny:ee ngópu, apii? Nmyi lama kíyedê tóó, Chóó Lémi ka nê ch:anê wo, nmyi l:êê díy:o a dpodo kalê noo,

³ kópuni wunê a ngmo ngé a ka myedê vuu. (Yi ngmee u kópu ala ngwo pee tp:oo nmye kîda d:êê. *

⁴ Dini ghi n:ii ngé amênmyinê kp:aa ngmê, Yesu Kédisu p:uu ngmee u kópu ntee nê w:ee ngé, yinté amyenmyinê w:ee ngmê.)

⁵ Yî ngmee u kópu ala ngwo nmî dye ghi ngé da pywálf, nmî Lémi ngé u dyépi knî ye, u komo kapî pyu knî ye da vyi. Nyââ, nmî Lémi u Ghê Dmi mbêmê da w:ee ngmê, ngmênê n:ii knî y:oo u komo wunê dnyimo a kapî, yi ngmee u kópu dnyinté a w:ee ngópu, mgo mwââ vy:o a m:uu ngópu.

⁶ Yi ngmee u kópu ala. Nmî Mî ngé ala kópu wunê a vuu, apê, Yoo yi l:êê díy:o a Tp:ee wa pw:onu, wamênî pyidu, Nju tpémi, kn:aa yéli yi kii, numo ka yinê wa a kââdí té, yoo ngmîdi ngé wa pyódu té, a kêê k:oo nipi wa kaa té. Ala ngwo yi kópu mb:aa dmyi ny:ee ngmê, nmî Lémi u yoo vy:o dmye ghê dmi. *

⁷ Yi kópu mb:aa tpaépê u l:êê díy:o, nmî Mî ngé a dpodo kalê noo. Dpodo ndîf yila, u pi mye ndîf. Chóó u wêdêwêdê mbêmê u ntââ ngé a pyódu noo. *

⁸ K:omo tpile nmî Lémi u yoo vy:o dēnoo a kwo, ngmênê yinê a ngmîdi noo, dpodoni u pi ndîf, yi dpodo nêdê a kaa noo, a ka pē, Yélini daa Nju tpémi, a pi ye chin:aa tpaépê. Ala ngwo yi dpodo nêdê anî kwo, pi knî ye yenîmo, Yesu Kédisu ka nmî ch:anê dniye, ntênê nmo wunê vuyuu yédi, doo u ntââ yi kópu mb:aa yilî daanmî chedê. *

⁹ Yi dpodo tédê Chóó Lémi u ngmee u kópu kwédi pi knî ye nîmo pywálfpywálf ngé. Dyámê pē pini n:ii ngé l:ámo ngé, yi tumu kópu yi ngwo a ngmo ngé. *

¹⁰ U yi u ngwo doo kwo, Yesu u yoo knî y:oo yi tumu kópu kwédi y:oo paan:aa pywálf y:e, mbóó p:uu yélini kada a wee, enjel yoo yi kii, yi tumu kópu yi lama paa yaa we. Yi tumu kópu u mēnê Chóó Lémi u nuw:o ndîf u kópu yintómu a pyede.

¹¹ Yi kópu wunê a nuw:o kwólu, ala ngwo nmî dye ghi ngé nmî Lémi Yesu Kédisu ngé yi kópu dē d:uu.

¹² Yélini yi kii u kwo nmo kélímî té, Chóó Lémi ka nmî maa komo yinê kpēmî ngé. Nkíngê ngé kêê daanmo too, yi máádi u ngwo anmî kwolo. *

¹³ Ala ngwo pi knî ye myenamê nkíngê. Dononi nínê vyímî, p:uu nuw:o ngé kêê nangê t:oo, k:omo tpile ngé nmye choo ya, mu kópu u díy:o a dpodo u l:êê díy:o nmyi ya mb:aamb:aa ngé amî pyódu. *

Póol Esiya Wee u kwo tpémi yi l:êê díy:o u ngwo doo ngépê

¹⁴ A tídê mbwó yoo, nmyi l:êê díy:o nmî Mî ka n:aa ngépê yédi.

¹⁵ Yinê a l:ámo nmo, mbóó p:uu yélini wunê pyede, mye l:ámo too, ntênê nmo wunê vuyuu yédi.

¹⁶ U pi ndîf, u wêdêwêdê mye ndîf. U ya a nga a kwo, U Ghê Dmi ngé nmyi gha dmi a wêdêwêdê kalê ngé.

¹⁷ Nmyi kélímî u l:êê díy:o Yesu Kédisu nmyi mēnê píchoo ya. U ya a nga a kwo, Nmî Mî u nuu ghi nmyi nódo choo ya, yoo yi nuu ghi dmi nmyi nódo myedny:oo ya, yi kópu ngé yinê choo mbêpê kígha nmyo. *

¹⁸ U ya a nga a kwo, Nmî Lémi u yoo yintómu knî yi kii, ala kópu nmyi lama píchoo ya, Yesu Kédisu nódo nmyi nuu ghi dmi ntênê a tóó, daa kede wo, nmyi l:êê díy:o doo mgínî vyímî, u pi ka vuyuu mu daa mu tp:ookomo, u dí anyi wunê tóó.

¹⁹ Doo u ntââ yi kópu nmî lama d:ud:umbiy:e daawa yââ, ngmênê u ya a nga a kwo, Nmyi lama píchoo ya, nmî Mî ntee a tóó, yinté paa pyaa dmyeno.

²⁰ Nmî Mî chaa kígha koo. Wêdêwêdêni nmî mēnê a dpodo, nmî Mî u wêdêwêdê ye tóó. Ló kópu u kwo ngmanmî dmyinê, ló kópu p:uu nmî nuw:o dmi adî kwo, u ntââ nmo wa a d:uu té, myenté kópuni yi kópu dé yi pwo a pyede, u ntââ nmo amyedê d:uu té. *

²¹ Yélini yi kii Yesu Kédisu ka nmo kélímî té, dye ghi yintómu nmî Mî chaa kígha koo, chedê ngé kíngê pyódu. Ndê kópu yila.

4

Yesu ngé u kwo u ngwo a kââdí nmo

* 2:21: 1 Kódin 3:16; Kílosa 2:19 * 2:22: 2 Kódin 6:16 * 3:1: Epeso 4:1; Pilipay 1:13 * 3:3: Epeso 1:9; Kílosa 1:26

* 3:6: Epeso 2:13,19 * 3:7: Kílosa 1:25 * 3:8: 1 Kódin 15:9-10 * 3:9: Kílosa 1:29 * 3:12: Epeso 2:18; Hipilu

4:16 * 3:13: 2 Tim 2:10 * 3:17: Kílosa 2:7; Njon 14:23 * 3:20: Kílosa 1:29

1 A tíde mbwó yoo, nmí Lémi p:uu dpodo u l'éê díy:o, mbwa k:oo alii anínê kwo. Yi kópu u l'éê díy:o nínê kwunokwuno nmyo, mááadi p:uu nmí Mí ngé kaa nmyoo, yi máádi mb:aamb:aa ngé dmyinê kigha. *

2 Dye ghi yintómu kídmyengê lémilémi, pi kní ye nuw:o ngé dmyinê mbumu, límílimí ngé kídmyengê nod:enod:e. Pi límílimí ngé nangmê kée, nmyi nuu ghi dmi numo nódo dny:oo ya. *

3 Nmí Mí u Ghé Dmi ngé numo ka a kâádi nmyoo, numo ka mb:aamb:aa ngé dmyinê ya, kídmyengê numo kée t:oo. *

4 Yesu Kédisu ngé numo ka a kâádi nmoo, nmí mbodo ngé a tóó, nmo kóó kpâli dé, u Ghé Dmi mu ngmídi nmí mênê ye tóó. Kópu mu ngmídi yinmye t:âât:ââ ngmê, n:i ngé a ngmídi nmyoo, kóó k:oo wa kaa nmyo. *

5 Nmí Lémi mu ngmídi, kn:aa pini ka dpíno kélímí té, vyílo u pi mbêmê mbápitisím kalé nmoo, daa kn:aa pini u pi mbêmê.

6 Nmo yintómu nmí Mí mu ngmídi, Chóó Lémi. Yinê a yenê nmo, nmí mênê a tóó, u wédêwédê mbêmê nmo dpodo nyédi.

7 Nyââ, nmí mbodo mu ngmídi, ngmênê nmí dpodo u mo u mo dé, Yesu Kédisu ngé chóó u nuw:o mbêmê nmí dpodo ñedê dpodo ñedê kaa nmoo. Yi dpodo kní yi l'éê díy:o u ntââ ngé pyódu nmoo. *

8 Yinté kópu nmí Mí u puku yedê alanté a tóó,

Yélini nmí Lémi p:uu dnye d:uu,
yu yodo u maknopwo yé too,
tââ u ngwo kee wo,

u ngwo a yeede nmoo. *

9 Tââ u ngwo kee wo, u kakêmê nmye nínê cháméchámê. U ntuu kópu alanté. Mwiyémiwiyé dyámê mbêmê a loo, p:ââ yi mē ghépê wo.

10 Nyââ, pini n:i a ghépê wo, vyílo yi pini mbóó p:uu méyi kee wo, nmí Mí u nkigh:ê mí yaa wo, mbóó dyámê yi mbêmê tpile yili yintómu yinê a yenê té.

11 Yinê a yeede nmoo, nmí dpodo dpodo nmo a kpo, yi dpodo dé yi l'éê díy:o u ntââ ngé mye pyódu nmoo. Kní ngmê u dyépi ngé pyódu too, kní ngmê u komo kapí pyu ngé pyódu too, kní ngmê u kópu y:éney:éne pyu ngé pyódu too, kní ngmê kada pini ngé pyódu too, kní ngmê déépi pyu ngé pyódu too. *

12 U yi u ngwo a kwo, A yoo yintómu wédêwédê ngé pyaa dnyiye, a dpodo u ntââ ngé pyaa dnyiye, a l'éê ghi dmi ntee a tóó, yi l'éê ghi dmi yinté paa pyaa dnyiye. *

13 Yi dpodo kní yi mbêmê nmí nuw:o dmi ngmídi ngé wa pyódu, Chóó Lémi Tp:oo ka mb:aamb:aa ngé anmí kélímí, nmí lama ntênê wa yââ. Tp:ee ntee dpí kaa, máawe ngé dpí pyódu, yinté anmí kaa dmi. Yesu Kédisu ntee a tóó, yinté anmí pyaa dmi. *

14 U yi u ngwo daa kwo, A yoo tp:ee ntee tpile ngé dny:oo ya, u yi u ngwo myedaa kwo, Yópu ng:oo ntee tpile ngé dny:oo ya. U yi u ngwo daa kwo, Pi dóó pyu kní y:oo dny:oo dóó dé, yi nuw:o dmi miyó miyó ngé dny:oo pyépi dé. *

15 A tíde mbwó yoo, nmí nuu ghi dmi numo nódo dny:oo ya, numo ka paa ndê danê kmêle, nmí mbodo Yesu Kédisu ntee a tóó, yinté pyaa kmêle. *

16 Nmí Mí ngé pi p:uu tpile yintómu ntee a kâádi too, Yesu Kédisu ka yinté a kâádi nmoo, numo ka myedê kâádi nmoo. Nmí dpodo dpodo nmo a kpo, yi dpodo kní yi mbêmê nmo numo ngéépi nyédi, nmí Lémi ntee a tóó, yinté nmo numo pyépi nyédi, mu kópu u díy:o nmí nuu ghi dmi numo nódo a tóó. *

L'éê ghi dono kéké, maa mb:aa u kigha

17 Nmí Lémi u pi ngé kópu nmye munínê tpapê, dpó ny:ee yó. Yélini y:oo nmí Lémi daa cháâcháâ ngmê, yi nt:anê mênangmê yââ. Yi nuw:o dmi k:omo tpile kní yi p:uu a kwo. *

18 Yi nuw:o dmi mgdí vy:o a mbêpê, yi ngópu dmi nkoko tumo, nmí Lémi u kópu dé yi lama daa pyede. Ghéni n:i kamí nmí Mí ngé nmo a kpo, dépê pyw:ee ngópu.

19 Dye ghi yintómu a dono nyédi, dono dyéédí daa ngmídi a d:uud:uu ngópu, yi gha dmi tupwótupwó dé, ngmênê mywene y:e daa kwo yédi.

20 Yesu Kédisu u kópu kní yi p:uu yinté kópu dpí:p:e ndé ngópu.

21 A lama ka tóó, dini ghi n:i ngé u pi nmyi ny:ee ngópu, u yoo vy:o nmyi ghê dnyiye, pi kní y:oo Yesu u ndé kópu dyuu nmye vyi tumo.

22 Nmyi nuw:o mbwee kní y:oo maa dono p:uu dnyimo a mbêpê kigha nmyo, dnyimo a dóó nmyo, u l'éê díy:o dono u yi nmye dpímo a kwo. Yi máádi u dí ndiya. Ala ngwo nmyi nuw:o mbwee dpí kée tóó. *

23 Nmyi nuw:o dmi kamí ngé dny:oo ya, nmyi gha dmi kamí ngé myedny:oo ya.

24 Pi ngé kpídí mbwee ntee dpí kée, kpídí kamí u mbwo dpí t:oo, nmyi nuw:o mbwee dmi yinté dpí kée tóó, nuw:o kamí p:uu dmyinê mbêpê. Nmí Mí ntee a tóó, nmyi nuw:o kamí dmi yinté yinê dpo pyódu té. Nyââ, yi nuw:o kamí p:uu dmyinê mbêpê,

* 4:1: Kílosa 1:10 * 4:2: Kílosa 3:12-13 * 4:3: Lóma 12:16-18; 1 Pita 3:8 * 4:4: 1 Kódin 12:12-13 * 4:7: Lóma 12:3:6 * 4:8: Psalm 68:18 * 4:11: 1 Kódin 12:28 * 4:12: 1 Kódin 14:12 * 4:13: Kílosa 1:28 * 4:14: 1 Kódin 14:20 * 4:15: Epeso 4:25 * 4:16: Kílosa 2:19 * 4:17: Lóma 1:21 * 4:22: Kílosa 3:9-10; Lóma 12:2

dmyinê mb:aamb:aa, nmî Mî ntee a tóó, yinté ndêndê ngê dmyinê ya.

²⁵ Yî kópu u lêê díy:o noko kídmyengê k:omodanê, numo ka dmyinê ndê danê, mu kópu u díy:o yoo ngmîdi ngê nmî pyaa dniye.

²⁶ Pi ngmê ka ngmêdmye nod:e knomomê, dono nangmê d:uu, nod:enod:e ngê kââdí nmye kîngê ghîi.

²⁷ Nod:enod:e têtê dye ghi daadî ngê nangê pyódu, kminté Setan ngê wa dóó nmyo, ntââ anmyinê vy:ee ngmê.

²⁸ Nmyi vy:o pini n:ii kpáápi ngê doo a ya, kpaa ngê kêê kédem:uungê t:oo, chóó kóó dé y:e choo dpodo, dpodombiy:e choo dpodo, pinté yoo choo yeedeyede dé. *

²⁹ Danêmbum têtê dono kópu nmyi kwo kídangmê pwii. Kópu mb:aa yidmyinê tpaépé dé, yoo u ngwo dmyinê ngêêpi dé, yi kélími wédêwédê ngê u ngwo paa pyaa dniye. *

³⁰ Nmî Mî u Ghê Dmi nangê mywenemywene kwolo. Dini ghi n:ii ngê pi ngê dy:âma ndîi dpî y:oo, yoo yi lama dpî yââ, naa díyo wa kê ngmê, daawa têt:a. Nmî Mî u Ghê Dmi, dy:âma ndîi ntee tpile ngê a tóó, nmo a kpo. Yi dy:âma ndîi wanmyi diyédiyê kalé ngmê, ye naa wa têt:a, Chóó Lémi ngê kóó k:oo daamî kaa nmyo. *

³¹ Kópuni nmyi nódo a kaa dniye, dpî kéeé tóó, kídmyengê nuu mbumu, nod:enod:e, dnyengi, peede tpaépé, pi u pi dyede. Dono n:aam:uungê d:uu, *

³² ngmêné noko mb:aamb:aa ngê dmyinê ya, numo ka dmyinê vuywo, numo ka myedmyinê ch:anêch:anê. Chóó Lémi ngê Yesu Kédisu u lêê díy:o nmyi dono yilí ntee u kuwó kéeé too, nmyi tidê mbwó yoo yi dono yilí yinté nmyi kuwó myoo kéeé tóó, mênangmê ngî. *

5

W:êêní u kópu dé yi dauud:uu

¹ Nmî Mî ntee a tóó, yinté dmyinê ya, mu kópu u díy:o tp:oo módó tp:oo mââ ngê a pyódu nmyoo, nmyi nuu ghi dmi nódo a tóó.

² Yesu Kédisu nódo nmyi nuu ghi dmi ntee a tóó, nmyi tidê mbwó yoo yi nuu ghi dmi yinté nmyi nódo myedny:oo ya. Chóó Lémi u nuu u kópu yi d:uu ngê, nmî lêê díy:o chóóchóó y:ângo, chóóchóó kpêê ngê yó. *

³ Nmî Mî u yoo vy:o nmyi ghê dniye, u lêê díy:o kídmyengê pyââ ti mââ ti, nmyi gha dmi tupwótupwó ngê mêkingê pyaa dmi, tpile ndapí yi mb:aami ngê nangmê pyódu. Pí kní y:oo nmyi pí dmi yi kópu kní yi p:uu kîngmê ny:ee ngmê.

⁴ Myenté doo u ntââ dono kópu dé nmyi kwo kídangmê pwii, pyââ p:uu danêmbum ngê kêê nangê t:oo, yinté pi nkwtinkwti ngê kêê myenangê t:oo, ngmêné nmî Mî p:ee dmyinê kwunokwuno. *

⁵ Ala kópu nmyi lama choo ya, pyââ ti pyu, ó pini n:ii u gha tupwótupwó, ó tpile ndapí yi mb:aami, yinté pini nmî Mî Mupwo yi kêê k:oo daangmêwa ghê, mu kópu u díy:o tpile ndapí yi mb:aami ngê u tpile dé u yâpwo ngê dpí pyódu té. U nuw:o u tpile kní yi p:uu a kwo yédi, nmî Mî p:uu daa kwo yédi. *

⁶ Pí ngê k:omodanê kópu kní yi mbêémê kîngê dóó nmyo. Yélini nmî Mî ka daa ng:aa nyédi, yinté kópu a d:uud:uu tumo, vyilo yi kópu kní yi lêê díy:o wa kpada té. *

⁷ Yinté yéli yi vy:o nangmê ghê.

⁸ Wunê mgídí vy:o nmyee a kwo, ngmêné nmî Lémi ngê u kwo a kââdí nmyoo, u wo nmye pyede. Wo u yoo yi kópu dé yidmyinê d:uud:uu dé, *

⁹ dmyinê mb:aamb:aa, nmî Mî u nuu u kópu dé dmyinê d:uud:uu dé, pi nangmê dóó.

¹⁰ Nyââ, nmî Lémi u nuu u kópu dé dmyina a pyw:êmí dé, myedmyinê d:uud:uu dé. *

¹¹ Mgídí u kópu kní y:oo yoo daa ngêêpi tumo, nangmê d:uu, ngmêné nmyi wuu yi kópu dono yilí yi pwo dny:oo ya, pi kní ye dmyinê kwódukwódu dé.

¹² Kópuni tumutumu a d:uud:uu tumo, mywenemywene u kópu dé. Ala pweepwee pee yedé daanê d:êê té, kminté mywene nmye amí ghê.

¹³ Nyââ, nmyo lam ntee tpile dé, kópu yilí yintómu yi pwo nmyi wuu dmi choo ya, pi kní y:oo u ngwo pêdê w:ee y:e, yi kópu daa mb:aamb:aa dé, dono dé. *

¹⁴ W:êêní tpile yilí yintómu mb:aamb:aa ngê angyi m:uu té. Yi kópu u lêê díy:o nmî wéti nmye k:oo ala kópu a tóó,

Yélini mbwee ntóó ntee tpile dé,

a pii dmyeno,

Yesu Kédisu u wuu nmyi pwo wa kéeé.

¹⁵ Dp:ee mgídí u yoo, ngmêné Yesu Kédisu u wuu nmyi pwo a tóó. Yi kópu u lêê díy:o u maa mb:aamb:aa ngê dmyinê kîgha. Yélini yi lama nmî Lémi daa tóó, yi nt:anê mênangmê yââ, ngmêné nmî Lémi u nuw:o u pono dmyinê vyápé.

¹⁶ Ala ngwo yoo dono yi vy:o nmye wee. Módó kídmyengê ya, ngmêné kópuni mb:aamb:aa u ntââ ngê nmye dpí pyaa dmi, dmyinê d:uud:uu dé. *

* 4:25: Epeso 4:15 * 4:28: Dpodo 20:35 * 4:29: Epeso 5:4; Kílosa 4:6 * 4:30: Epeso 1:13-14 * 4:31: Kílosa 3:8
 * 4:32: Kílosa 3:12-13 * 5:2: Nkal 2:20 * 5:4: Epeso 4:29 * 5:5: 1 Kódin 6:9-10 * 5:6: Lóma 1:18 * 5:8: Kílosa 1:13; 1 Pita 2:9 * 5:10: Lóma 12:2 * 5:13: Epeso 2:1 * 5:16: Kílosa 4:5 * 5:17: Kílosa 1:9

17 Mbodo podò ngê nangmê pyódu, ngmênê nmî Lémi u nuu u kópu dé dmyina a pyw:êmî dé, myedmyinê d:uud:uu dé. *

18 Mbwaa ndani têtê kîdmyengê ghétighéti, yi kópu ngê wa dyênê nmyo. Ngmênê nmî Mî u Ghê Dmi nmyi mênê ntênê choo ya, yinê choo mbêpê kîgha nmyo. *

19 Wéti n:ii nmyi lama a kîgha too, myenté wéti n:ii nmî Mî u puku yedê a pyede, myenté wéti n:ii Yesu u yoo knî y:oo ala ngwo dé vyi t:oo, yi wéti knî y:e nmî Lémi nmyi gha knî yi vy:o yinté dmyinê chaa kîgha. *

20 Tpile yintómu knî yi l:êê díy:o, dye ghi yintómu nmî Lémi Yesu Kédisu u pi mbêmê nmî Mî Chóó Lémi dmyinê kwunokwuno. *

21 Numo dnye dmyinê nyémî dé, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu u dnye nmye nyémî ngmê, my:ee cháâcháâ ngmê.

Yéé yepe yoo yi danêmbum

22 Yepe yoo, nmî Lémi u dnye ntee nmye nyémî ngmê, nmyi moo yoo yi dnye dmi yinté myedmyinê nyémî dé, *

23 mu kópu u díy:o Yesu u yoo yi mbodo ngê ntee a tóó, maa mye yinté, u kpâm u mbodo ngê yinté a ya yédi. Yélini yi k:ii Yesu ka nmo kélímî té, nmî mbodo ngê pyodo, mu kópu u díy:o nmî Mbwámê ngê nmye pyodo, nmî l:êê díy:o u ngwo pwene. *

24 Nyââ, Yesu Kédisu u dnye ntee nmo nyémî ngê, yepe knî y:oo dye ghi yintómu yi moo yoo yi dnye dmi yinté dny:oo nyémî dé.

25 Yéé yoo, ala kópu a ny:ee yó. Yélini yi k:ii Yesu Kédisu ka nmo kélímî té, nmî nuu ghi dmi nódo a tóó. Yi kópu nmî lama a tóó, mu kópu u díy:o chóóchóó nmî l:êê díy:o y:ângo. Ntee nmo wunê vwuwo, nmyi kpâm knî ye yinté myedmyinê vwuwo, yi nuu ghi dmi nmyi nódo ntênê dny:oo ya. *

26 Yesu Kédisu ngê u yi doo kwo, A yoo yi dono mbwaa ngê nî ghêê té, a kópu dyuu mbêmê a kede paa nî tee té. *

27 U yi u ngwo a kwo, A chóó a yoo ngê nî pyódu té, yoo mb:aa ngê nî pyódu té, dyâape yi p:uu daadi ya, dono yi mênê myedaadi ya. *

28 Maa yoo, nmyi chóóchóó nmyi nuu ghi dmi nmyi nódo ntee a tóó, nmyi kpâm yoo yi nuu ghi dmi nmyi nódo yinté myedny:oo ya. Pyââ mbodo maa, u l:êê díy:o n:ii u kpâm ka a vwuwo yédi, chóó u paa ka a vwuwo yédi.

29 Pi chóóchóó u kwo daawa diy:a, ngmênê a mbonombono ngê, u kwo a vwuwo yédi. Myenté pi ka u kpâm kîngî diy:a, u kpâm ka

mb:aamb:aa ngê choo vwuwo. Yinté Yesu Kédisu nmo wunê vwuwo yédi, *

30 nmî mbodo ngê a tóó, nmo u yoo.

31 Nyââ, pini n:ii u kpâm ka a vwuwo yédi, chóó u paa ka a vwuwo yédi, mu kópu u díy:o puku yedê alanté a tóó,

Maa u pye mî yi kêlê dpo pwii, u kpâm k:ii ngmîdi ngê dpî pyaa knî.

*

32 Yi kópu u mênê tumu kópu ndîi ngma tóó, na a ka u nt:u kópu ala, Yesu Kédisu ngê u yoo u kede paa t:ângo.

33 Yi kópu u dînê mye yinté, pi ngê u kpâm u kede paa dpî t:oo, ngmîdi ngê dpî pyaa knî, ntênê u kwo choo vwuwo, myenté yi pyópu ngê u moo ntênê choo cháâcháâ.

6

Tp:ee dmââdîma yi kópu dyuu

1 Tp:ee dmââdîma, yélini Yesu ka nmye kélímî té, nmyi pye mî yoo yi dnye dmi dmyinê nyémî dé, yi kópu vyîlo yidmyinê d:uud:uu. *

2 Puku yedê alanté a tóó,

Nmyi pye mî yoo dmyinê cháâcháâ dé.

Yi kópu ndîi kópu. Yélini y:oo yi pye mî yoo a cháâcháâ tumo, yi yéli ye nmî Mî ngê ala kópu myedé vvu, yepê, *

3 yed:oo mb:aamb:aa ngê anmyin:aa ya, myenté dye ghi daadîi amyenmyin:aa ya.

4 Maa yoo, nmyi tp:ee dmââdîma yi p:uu ala kópu a ny:ee yó. Kîdmyengê nod:enod:e kalê t:oo, ngmênê mb:aamb:aa ngê ye dmyinê vwuwo, nmî Lémi u kópu dyuu yi lama dmyinê kîgha dé, u l:êê ghi dmi mbêmê dêépî ye myedmyinê yémî. *

Wop dpodo pyu yoo yi danêmbum

5 Wop dpodo pyu yoo, n:ii knî y:oo wop a dpodo kîgha nmyo, yi dnye dmi dmyinê nyémî dé, ye myedmyinê nkîngê. Yesu Kédisu p:uu nuw:o ngmîdi mbêmê ntee nmye dpodo té, nuw:o ngmîdi mbêmê yinté yi p:uu myedmyinê dpodo. *

6 Nmyi kada pini yoo yi ngîma ntee nmye dpodo nyédi, yi kuwó yinté myedmyinê dpodo. Daa dyámê mbêmê tpémî yi ngîma nmye dpodo té, ngmênê Yesu Kédisu ngîma nmye dpodo té, dpodombiy:e p:uu dmyinê dpodo, nmî Mî u nuu u kópu dé dmyinê d:uud:uu dé.

7 Nmyi maaawe knî yi p:uu dpodo têtê kîdmyengê nuu mbumu, ngmênê nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngê dny:oo ya. Alanté dmyinê nuw:o, apiî, Daa pi ngmê p:uu nmo dpodo té, nmî Lémi p:uu nmo dpodo té.

* 5:18: Lóma 13:13; 8:6 * 5:19: Kílosa 3:16 * 5:20: Kílosa 3:17; 1 Tes 5:18 * 5:22: 1 Pita 3:1 * 5:23: 1 Kódin 11:3 * 5:25: Kílosa 3:19 * 5:26: Hipílu 10:10; Njon 15:3 * 5:27: 2 Kódin 11:2 * 5:29: 1 Kódin 12:27 * 5:31: Gen 2:23-24 * 6:1: Kílosa 3:20 * 6:2: Ex 20:12 * 6:4: Kílosa 3:21; Prov 22:6 * 6:5: Kílosa 3:22-23; Taitas 2:9

⁸Ala kópu nmyi lama choo ya, Pini n:ii ngé kópu mb:aa dpí d:uu, komo tpile yi pini u pi ndíí, ó u pi tédê, ngmênê nmí Lémi ngé yi kópu mb:aa u pywuu u kwo wa y:oo. *

⁹Kada pini yoo, yélini wop nmye dpodo kígha tumo, mb:aamb:aa ngé ye dmyinê vuyuo, namê nkíngê kígha dé. Nmyi lama choo ya, nmyi dpodo pyu kní yi k:ii, nmyi kada pini mu ngmídi, mbóó p:uu wunê tóó. Yi pini daa kedekede pyu, kwodonkwodo ntênê wa kóté kalé nmo. *

Setan u yoo kní yi p:uu lêê

¹⁰A tídê mbwó yoo, nmí Lémi ngé u wédêwédê mbêmê choo a wédêwédê kígha nmyo, mu kópu u díy:o u kwo a kââdí nmyoo.

¹¹Lede kní y:oo yi káped:ê ntee a tpyé tumo, kópuni yilí nmyi w:êêw:êê u l:êê díy:o nmí Mí ngé nmye a kê too, nmyi p:uu yinté myoo t:ee tóó, mu kópu u díy:o Setan ngé kíngê dóó nmyo, myekíngê dyênê nmyo. *

¹²Daa pi kní yi p:uu nmo l:êê té, ngmênê Setan p:uu nmo l:êê té, u dpodo pyu kní yi p:uu myeno l:êê té. Nyââ, kmêna mbwee nkwpéi kní yi p:uu nmo l:êê té, yélini yi wédêwédê ndíí, myenté n:ii kní y:oo mgídí u kópu dé a d:uud:uu tumo, vyílo yi yéli yi p:uu nmo l:êê té.

¹³Nyââ, kópuni yilí nmyi w:êêw:êê u l:êê díy:o nmí Mí ngé nmye a kê too, nmyi p:uu dpí t:ee tóó, Setan u dpodo pyu yoo u ngwo pédê t:ââ tóó. Dini ghi n:ii ngé nmyi p:uu adnyí l:êê, wa déê dmi, daawa dyênê nmyo, ngmênê p:ee wanmyi dyênê t:oo, yi pwo wanmyi lee dmi. *

¹⁴⁻¹⁵Dpodombiy:e dmyinê vuyuo. Lede kní y:oo yi kpídí dmi kní yi pwo mbalêti dpí t:ee t:oo, yu dópo dmi yi yiyé dpí t:ee t:oo, nkichi pee yi yodo p:uu dpí t:ee t:oo. Nmyi w:êêw:êê u tpile dé nmyi p:uu yinté myoo t:ee tóó, dmyinê ndê danê, dmyinê mb:aamb:aa, dyââpe nmyi p:uu kíngmê ya, nmí Lémi u kópu dyuu u tpapê ngé u ntââ mbêmê dpí yaa dmyeno. *

¹⁶⁻¹⁷Lede kní y:oo káped:ê a tpyé tumo, dídí ka u ngwo dpí w:ono dmi, myenté yi mbodo dópó yi mbêmê dpí kaa t:oo, dpó, Taa ngé angmê vya nmo. Nmyi w:êêw:êê u l:êê díy:o nmí Mbwámê ka dmyinê kélímí, Setan ngé daapaa dyênê nmyine. Kópuni dyuu nmí Mí u Ghê Dmi ngé nmye wunê kuwo ngé, nmyi ménê choo ya, taa ntee tpile ngé nmye wa pyaa dmi. *

¹⁸Setan p:uu l:êê u l:êê díy:o, dpodombiy:e dmyinê ngêpê. Nmí Mí u Ghê Dmi ngé choo a ngêêpí nmyo, dye ghi yintómu nmí Mí ka u ngwo dmyinê ngêpê. Kídmýengê kede dmi,

dmyinê vuyuo, dye ghi yintómu nmí Mí u yoo kní yi l:êê díy:o myedmyinê ngêpê. *

¹⁹A l:êê díy:o myedmyina a ngêpê. U ya a nga a kwo, Dini ghi n:ii ngé pi kní ye aní mbumuo, nmí Mí ngé u kópu dyuu a ka pédê vyi ngé. U ya a nga daa kwo, Ní nkíngê mb:anê, u ya a nga a kwo, Nmí Lémi u tumu kópu ntênê ye ní vyi. *

²⁰Komo tpile yi kópu dyuu u l:êê díy:o mbwa k:oo n:aa kwo, ngmênê u ya a nga a kwo, Yi kópu dyuu pi kní ye ní vyi, daap:aa nkíngê mb:anê.

Póól u nduu tpapê

²¹Pini n:ii ngé ala pweepwee pee nmye wunê ñeñe, Tikikas, nmí Lémi ka a kélímí, mb:aamb:aa ngé p:uu mye dpodo. Yi pini a nuu u pi, a kópu yilí yintómu nmye yinê amínê nt:o. *

²²Yi kópu u l:êê díy:o nmye nínê dyede. Kópuni a nga a pyodopyodo té, nmyi lama pídný:oo a ya, myenté Tikikas ngé nmyi nuw:o dmi yinê amí l:âmo té.

²³A tídê mbwó yoo, nmí Mí mupwo y:oo nmyi kélímí ndíí ngé dpó pyódu y:e, mb:aamb:aa ngé nmye dny:oo a vuyuo, myenté yoo yi nuu ghi dmi nmyi nódo dpó yé y:e.

²⁴Yélini yi k:ii nmí Lémi Yesu Kédisu u nuu ghi nmyi nódo a tóó, nmye mb:aamb:aa ngé choo a vuyuo, chedê ngé daawa pyódu.

Wu u dí. *

PILIPAY

Yesu dini ghi n:ii ngê pwene, m:ââ myoy:a mî loo, u kuwo dini ghi ngê Póól p:uu Pilipay lee dneiye, p:aani n:ii Másídóniya Wee u kwo a tóó. Yi Yesu u yoo vy:o pi knî ngmê kaa ngópu. (Dpodo 16:9-40) Yi yéli yi vy:o Nju pi pyile njini ghê wo, Lóma tpémi Másídóniya Wee u kwo tpémi u yoo vy:o yi ghê dneiye.

U kuwo dini ghi ngê Póól ngê Pilipay a kuwo ngê, p:aani p:aani doon:aa dpodo, yed:oo Njedusalem loo. (Dpodo 21) Nju tpémi y:oo yi a mgîmî ngópu, Lóma lede knî y:oo mbwa k:oo km:êê ngópu, Lóma u nkwo dy:ââ ngópu. (Dpodo 27)

Dini ghi n:ii ngê Pilipay tpémi y:oo ny:ee ngópu, apê, Póól mbwa k:oo wumê kwo, Lóma, yi ngwo yi nuw:o dmi dono ngê pyodo, u l:êê díy:o ndapî a ngee ngópu, Epapíododaitas ka y:ee ngópu, Póól ka yinê ñuwo, u kwo mî y:ángo. Dini ghi n:ii ngê Epapíododaitas Pilipay modoo diyédiyê, Póól ngê ala pweepwee pee d:êê ngê, u kwo y:ángo, kwo, Pilipay tpémi ye dpî ñuw:o ngi.

¹ Nê Póól, Timoti k:ii Yesu Kédisu p:uu nye dpodo mo. Yélini Yesu Kédisu u yoo vy:o myinê ghê dneiye, Pilipay, nmyi kada pini yoo, yi ngêêpî pyu yoo mye yi k:ii, ala pweepwee pee nmye nyinê dyede.

² Nmî Mî, nmî Lémi Yesu Kédisu u k:ii, dny:oo a ngêêpî nmyo, mb:aamb:aa ngê nmye myedny:oo a vuyuwu.

Póól Pilipay tpémi yi l:êê díy:o u ngwo doo ngêêpê

³ Dini ghi n:ii ngê nîné nuw:o kígħa nmyoo, nmî Mî nmyi l:êê díy:o n:aa kwunokwuno ngê.

⁴ Dini ghi n:ii ngê nmyi l:êê díy:o n:aa ngêêpê yédi, a għa mb:aamb:aa ngê dpî pyódu,

⁵ mu kópu u díy:o nmî Lémi p:uu dpodo tédê munmyee a ngêêpî nê, kn:ââ dini ghi n:ii ngê nmyi vy:o mwiyé noon:aa kwo, nkoo ala ngwo mbwa k:oo aní kwo.

⁶ Nmî Mî n:aa kwunokwuno ngê, mu kópu u díy:o a lama a tóó, nmyi vy:o dpodo mb:aa kn:ââ yinê a chópu, wéni n:ii ngê Yesu Kédisu wa a diyé, yi dpodo ndêndê ngê wa chedê. *

⁷ Nmyi l:êê díy:o a għa mb:aamb:aa ngê dpî pyódu, mu kópu u díy:o nmyi nuu ghi dmi a nódo a tóó. Dpodonî nêdê nmî Mî ngê a kaa noo, u ntáâ ngê mye pyódu noo, yi dpodo tédê nmyee a ngêêpî nê, kn:ââ nmî Lémi u kópu dyuu pi knî ye noo a tpapê, ndê kópu ngê y:e myenoon:aa a pyépi, nkoo ala ngwo mbwa k:oo aní kwo.

⁸ Nmî Mî ngîma ntênê nmye nîné mbumu, nmyi nuu ghi dmi Yesu Kédisu nódo ntee a

tóó, nmyo yintómu nmyi nuu ghi dmi a nódo yinté mye tóó.

⁹ Nmyi l:êê díy:o alanté n:aa ngêêpê yédi, u ya a nga a kwo, Nmyi nuu ghi dmi numo nódo ntênê dny:oo ya, nmyi nuw:o dmi ndîi ngê pyaa dneiye, nmî Lémi u kópu dé nmyi lama ntênê dny:oo a ya. *

¹⁰ U ya a nga a kwo, Kópu mb:aa ntênê dmyinê myeme dé, myedmyinê d:uud:uu dé. Wéni n:ii ngê Yesu Kédisu wa a diyé, dyââpe nmyi p:uu daapaa m:uu ngê, mywene nmye daapaa ghê we. *

¹¹ Yesu Kédisu u wêdêwêdê mbêmê nmyi l:êê ghi dmi mb:aamb:aa ngê adnyi ya. Yi kópu u l:êê díy:o pi knî y:oo nmî Mî adnyi chaa kígħa, u pi amyednyi kmîmî.

Nmî Lémi u kópu dyuu Lóma ntee doo kaakaa

¹² A tídê mbwó yoo, u ya a nga a kwo, Ala kópu nmyi lama choo a ya, kópu dono yilî n:ii a nga pyaa dneiye, yi kópu knî yi l:êê díy:o nmî Lémi u kópu dyuu pi yilî knî yi lama dé yââ. *

¹³ Lóma tpémi yi king ndîi u lede yoo yi lama yi kópu dé yââ, myenté yélini al:ii a pyede, ala kópu yi lama dé yââ, Nê Yesu Kédisu p:uu a dpodo, u l:êê díy:o mbwa k:oo a kwo.

¹⁴ Myenté yélini Yesu u yoo vy:o al:ii ghê dneiye, pi knî ye mēdaa nkîngê té, nmî Lémi u kópu dyuu ye a tpapê tumo. Mēdaa nkîngê té, mu kópu u díy:o nmî Lémi ngê mbwa k:oo ayedê ngêêpî nê.

¹⁵ Woni knî y:oo ñ:ee a ka a kapî ngópu, u yi y:e daa kwo, Nê u pi ndîi ngê pyaa we, u l:êê díy:o Yesu u pi pi knî ye yi chóo wumê tpapê ngópu. Ngmêné woni knî nê yi pee pini, u l:êê díy:o Yesu u pi pi knî ye mye tpapê ngópu.

¹⁶ Yi yéli yi nódo a nuu ghi a tóó, yi lama a tóó, Nmî Mî ngê nê yinê a dpodo kwólu, nmî Lémi u kópu pi knî ye ndê kópu ngê yinê dpî pyódu.

¹⁷ Yélini y:oo ñ:ee a ka a kapî ngópu, Yesu Kédisu u kópu dyuu pi knî ye a tpapê ngópu, ngmêné u yi y:e daa kwo yédi, Yoo nmî ngee té, u yi y:e a kwo yédi, Nmî pi dmi nmî kmîmî dé. U yi y:e mye kwo yédi, Nê u mgîní vyîmî ndîi ngê nmî pyódu, mbwa k:oo.

¹⁸ K:omo tpile yoo yi ngêêpî u l:êê díy:o nmî Lémi u pi pi knî ye a tpapê ngópu, ó yi chóo yi pi kmîmî u l:êê díy:o, yi kópu a ka daa ndîi kópu. Kópuni ndîi kópu ngê a tóó, Yesu Kédisu u pi pi knî ye a tpapê ngópu. Yi kópu u l:êê díy:o a għa mb:aamb:aa ngê dpî pyódu.

Póól ngê u ngwo ye vuy, yepê, Aníya, ó aní pw:onu?

¹⁹ W:aa nîné pyw:êmî ngê, mu kópu u díy:o a lama ka tóó, nmyi ngêpê mbêmê, myenté Yesu Kédisu u Ghê Dmi u dpodo mbêmê, mbwa k:oo wanî pwii. *

²⁰ U ya a nga daa kwo, Pi knî ye nî nkíngê mb-anê, mywenemywene u kópu u ngwo ngmênî d:uu. A dpodo u l:êê díy:o Yesu Kédisu u pi ntee nî kmungo, u ya a nga a kwo, Ala ngwo u pi yinté nî knî. K:omo tpile anî ya, ó u l:êê díy:o anî pw:onu, ngmênê u ya a nga a kwo, U pi ndîi ngê nî pyódu. *

²¹ Dyámê mbêmê n:aa tóó, Yesu Kédisu a ka wunê vyo, dini ghi n:i ngê anî pw:onu, kóó k:oo an:uu ghê, yi kópu a ka yi mb-aamb:aa. *

²² Ngmênê alii anî ya knomomê, ye u ntââ nmî Lémi u dpodo amênî dódó. Yi kópu a ka mb-aamb:aa. Nmî Lémi ka anî lè, yi kópu a ka mye mb-aamb:aa. Yi máadi komo miyó dé a ka mb-aamb:aa dé, doo u ntââ a chóó daanî chámê dé.

²³ Maa komo miyó yi kéli n:aa kwo, u ya a nga a kwo, Dyámê nê kuwo, Yesu Kédisu ka nî lè, yini a ka yi mb-aamb:aa. *

²⁴ ngmênê ghéli k:ii daanê kuwo nmyo, a dpodo nmyi vy:o d:oonngê kéli ngê.

²⁵ Yi kópu u l:êê díy:o a lama ka tóó, ala dini ghi ngê daanî pw:onu, nmyi vy:o anîn:aa dpodo, nmyi kéli nî wêdêwêdê ngê an:uu pyódu, w:aa u ngwo anmyinê pyw:ee ngmê.

²⁶ Dini ghi n:i ngê nmye amîni lee knomomê, a dpodo u l:êê díy:o Yesu Kédisu ntênê anmyi chaa kîgha.

Nuw:o dono p:uu l:êê

²⁷ Kópuni a nga wa pyódu, yi kópu daa ndîi kópu. Kópuni yi ndîi kópu, ala. Nmyi l:êê ghi dmi mb-aamb:aa ngê choo ya, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu ka mywene kíngê ghê, u pi nangê dyênê. K:omo tpile nmye anê lè, ó kópu nmyi p:uu ngmanê ny:oo, ngmênê u ya a nga a kwo, Ngmîdi ngê dmyina a ya, kópu mu ngmîdi p:uu dmyina a dpodo, nmî Lémi u kópu ndêndê. Lede yoo ntee a l:êê nyédi, nuw:o dono p:uu yinté myedmyinê l:êê. *

²⁸ Yélini nmyi p:uu a d:uu nyédi, ye kídmyengê nkíngê, nmî Lémi p:uu dpodom-biy:e dmyinê dpodo. Yi yélini y:oo u ngwo wa a w:ee ngmê, awo, Yâpwo ndîi ngê wa dyênê nmo, kî yélini wa ngee té.

²⁹ Kópu miyó yi l:êê díy:o Yesu Kédisu ngê a ngmîdi nmyoo, u kwo kéli nî, ngmê, u l:êê díy:o mgîni vyîmî, myomo. *

³⁰ Dini ghi n:i ngê nmyi vy:o noo a kwo, a p:uu ntee dnya a d:uu, yinté nmyi p:uu mye d:uu té. Kópuni a p:uu nmyinê ny:ee ngópu, ndê kópu, a p:uu myeka d:uu té. *

2

Póol ngê yi pi kmîmi u ngwo ye kwódu ngê

¹ Nmyi nuw:u ghi dmi Yesu Kédisu nódo a tóó, nmyi nuw:u dmi yinê dpo l:âmo té, nmî Mî u Ghê Dmi u k:ii ngmîdi ngê nmyi pyaa dniye, numo ka nmye ch:anêch:anê nyédi.

² Yi kópu knî yi l:êê díy:o, nmyi nuw:u dmi ngmîdi ngê a pyódu yó, nmyi nuu ghi dmi numo nódo dny:oo a ya, numo ka dmyina a ng:aa, numo ka kídmyengê kwop-wepe. Yinté anmya a ya knomomê, ye a gha d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa ngê wa a pyódu.

³ Nmyi chóó nmyi pi dmi kídmyengê km:êê ngmê, kídmyengê kadakada, nmyi tidê mbwó yoo dmyinê chââchââ dé. *

⁴ Nmyi mo kídmyengê ya, pi knî ye myed-myinê vyo. *

Yesu u yoo yi wéti ngmê

⁵ A tidê mbwó yoo, Yesu Kédisu ntee doo a paa, yinté myedmyinê paa.

⁶ Chóó Lémi ntee a tóó, Yesu Kédisu mye yinté.

U lama doo a ya, M:aa kii ngmîdi ngê nye tóó mo, *

⁷ ngmênê chóó u pi a ghîpi ngê,
pi ngê pyodo, wop dpodo pyu ngê doo ya. *

⁸ Nyââ, chóó u pi a ghîpi ngê,
u Mî u nuw:u o u pono doo vyâpê,
u dí mí pwene, kídosi nêdê t:ee ngópu. *

⁹ Yi kópu u l:êê díy:o Chóó Lémi ngê mède pyidu ngê, u che p:ââ pee ngê pyódu ngê,
u pi ndîi ngê mye pyódu ngê,

kada pini yintómu yi pwo kmungo. *

¹⁰ U pi ndîi ngê pyódu ngê, mu kópu u díy:o pi yintómu yi yi mbodo dmi ngê k:ame u kwo dny:oo wowo.

Yélini mbóó p:uu a pyede, dyámê mbêmê a pyede, myenté yélini pw:oo dniye,

k:ame u kwo dny:oo wowo. *

¹¹ U pi ndîi ngê pyódu ngê,
mu kópu u díy:o pi yintómu knî y:oo pídný:oo tpaépê, Yesu Kédisu nmî Lémi ndêndê,

nmî Mî Chóó Lémi myedny:oo chaa kîgha. *

Chóó Lémi ngê dpodoni nmî mênê a dóóó ngê

¹² A tidê mbwó yoo, dini ghi n:i ngê nmyi vy:o noo a kwo, mb-aamb:aa ngê a ka ntee nmyee a ng:aa, ala ngwo yinté a ka myedmyina a ng:aa. K:omo tpile kuughê nmye nîmo tóó, ngmênê ntênê a ka dmyina a ng:aa. Nmî Mî ntênê dmyinê chââchââ, kóó

* 1:20: 1 Pita 4:16 * 1:21: Nkal 2:19-20 * 1:23: 2 Kódin 5:8 * 1:27: Epeso 4:1 * 1:29: Dpodo 5:41 * 1:30: 1 Tes 2:2 * 2:3: Lóma 12:10,16 * 2:4: 1 Kódin 10:24,33 * 2:6: Njon 1:1-2 * 2:7: 2 Kódin 8:9 * 2:8: Hipilu 5:8; 12:2 * 2:9: Epeso 1:20-21; Hipilu 1:3-4 * 2:10: Lóma 14:11 * 2:11: Lóma 10:9

k:oo wowo u l:êê dîy:o dpodombiy:e dmyinê dpodo,

¹³ mu kópu u dîy:o dye ghi yintómu chóó nmyi mênê a dpodo, nmyi nuw:o dmi dpo ngmêê té, chóó u pono vyápê u l:êê dîy:o u ntââ ngê dpí pyódu nmyo. *

¹⁴ Mb:aamb:aa ngê dmyina a ya, kídmyengê nuu mbumu, myekídmyengê kwopwepe,

¹⁵ yipe te kópu nmyi p:uu daapaa kaa we, dyáápe nmyi p:uu myekíngmê ya. Nmí Mí tp:oo módó tp:oo máâ ngê nmyi pyaa dniye. Komo tpile yélini yi vy:o nmye pyede yi l:êê ghi dono dé, ngmênê dono nangmê d:uu. Mbóo p:uu pudu ntee a wee, yi vy:o yinté dmyinê dnyednye,

¹⁶ ghê kamí u kópu dyuu yinté ye dmyinê tpaépê. Yinté anmyi d:uud:uu knomomê, nmí Lémi Yesu Kédisu dini ghi n:ii ngê wa a diyé, nmyi l:êê dîy:o wa chaa kalé nê. Yi ngwo dpodoni nmyi vy:o noo a dóódó, nt:u u ngwo anímo pyw:oo.

¹⁷ Dini ghi n:ii ngê Yesu u yoo vy:o n:uu kaa nmyoo, u kwo nmyi kélímí mbê dniye. Pi ngê tpile tp:oo kpêê ngê ntee a yiyé ngê, yi ngwo nmyi chóochóó yinté Yesu ka nmyi y:ee nmyoo. Ndoop apê yi dpodo u l:êê dîy:o a ghê waní y:oo, kpêê ntee tpile ngê waní pyódu, ngmênê a gha mb:aamb:aa ngê a tóó.

¹⁸ Nmyo myentee dé, a l:êê dîy:o nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngê dpo pyaa we.

Timoti pini dê Epapíodaitas yi p:uu Póól u ngwo doo déê

¹⁹ A tídê mbwó yoo, nmí Lémi Yesu ngê a ka wa a vyi knomomê, ye Timoti daa kêmakêma nmye nínê dyede. U ya a nga a kwo, Nmyi kópu a ka ngmêpêdê ñuw:o ngê, a gha mb:aamb:aa ngê u ngwo wa pyódu.

²⁰ Ntee nínê nuw:onuw:o nmyoo, ala pini ngê yinté myewunê nuw:onuw:o nmyoo. Yinté pini a p:uu daam:uu a ta.

²¹ Wo yélini yi chóó yi kópu kní yi p:uu a nuw:o nyédi, Yesu Kédisu u kópu kní yi p:uu dnyinté a nuw:o nyédi. *

²² Timoti u dí nmyi lama kíyedê tóó, a tp:ee ntee pini ngê pyodo, nmí Lémi p:uu nipi nyipu dpodo.

²³ Kópuni a nga wa d:uu ngmê, dini ghi n:ii ngê a lama wa yââ, ye Timoti u ngwo nmye anê dy:ââ.

²⁴ Alanté aní nmye, Nmí Lémi ngê daa kêmakêma a pw:iipw:ii nê, ye u ngwo nmye anê lê.

²⁵ Ala ngwo nmí mbwó Epapíodaitas nmye nínê dyede. Ndapini u kwo nmyinê y:ee ngópu, a ka a ñuwo, a nté u ngwo n:aa pywupwi ngê. A p:uu doo ya, doo ngêêpí nê, nmí Lémi p:uu nipi nyipu dpodo, Setan p:uu nipi myenyipu l:êê. *

²⁶ Ala ngwo nmye mênínê dyede, mu kópu u dîy:o u yi u ngwo a kwo, M:aan:aa m:uu té. Dini ghi n:ii ngê u mbii u pi nmyinê ny:ee ngópu, u nuw:o dono ngê pyodo.

²⁷ Nyââ, ndéndê ngê kídoo mbii, daa kêmakêma pí pwene, ngmênê nmí Mí ka a ch:anê wo, yinê mé pyi ngê. Myenté nê, nmí Mí ka my:aa ch:anê wo. Wo pwene, a gha d:ud:umbiy:e dono ngê pí pyodo.

²⁸ Nyââ, dye ghi yintómu wunê nuw:onuw:o nmyo, u l:êê dîy:o u ya a nga a kwo, Nmye mênínê dyede. Ngídp:uu m:uu yó, u mbii machedê. Dini ghi n:ii ngê anmy:uu m:uu ngmê, nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngê wa pyódu, a gha mb:aamb:aa ngê amyimê pyódu.

²⁹⁻³⁰ Dini ghi n:ii ngê nmye d:uu taa knomomê, mb:aamb:aa ngê dpo chipé yó, mu kópu u dîy:o Lémi mu ngmídi p:uu nmye dpodo té. Doo u ntââ nmyi chóó daanmyi ngee nê, mu kópu u dîy:o kuughê nmye nínê tóó, ngmênê yinê mí ngee noo, Yesu Kédisu p:uu dpodo tédê pwopwo kêpa doon:aa kwo. Yinté pini dmyinê chââchââ dé.

3

Kópuni mbêê Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê anmí pyaa dmi

¹ A tídê mbwó yoo, nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngê dny:oo a ya, mu kópu u dîy:o nmí Lémi ngê u yoo vy:o kaa nmyoo. Kópuni wunê nmye n:uu vvu, a ka daa dpodo ndíi, nmye mênínê d:êéd:êê. Yi kópu ngê yinê wa ngee nmyo. *

² Nmyi chóó nmye dmyina a vvuwo. Yélini yoo dono, w:ââ ntee yélini, kíngê dóó nmyo. U yi y:e a kwo, Yoo yi too pee nmí chápwo té.

³ Yi yélini y:oo dpo, Chóó Lémi u líi nmí too pee p:uu a ta, u l:êê dîy:o nmo u yoo. Ngmênê Yesu Kédisu ngê u líi nmí gha vy:o t:ángo, u Ghê Dmi nmí mênê yó. Yi kópu u l:êê dîy:o nmo u yoo ndéndê, yi Ghéni dmi mbêê nmí Mí ka ntênê nmo ngêpê nyédi. Kópuni nmí chóó nmo d:uud:uu too, daa yi kópu kní yi mbêê nmí Mí ka nmo kââdí dniye, ngmênê Yesu Kédisu ngê u kwo yinê a kââdí nmo. *

⁴ Nju tpémi yi dêêpí kópu dyuu p:uu a nuw:o nyédi, yinê ye, Yi dêêpí kópu dyuu mbêê Chóó Lémi ka anmo kââdí dmi. Yi kópu wo ndê kópu, ye nmí Mí ngê ntênê u kwo pêdê kââdí noo.

⁵ Yélini Chóó Lémi ngê a ngmídi ngê, Yisiléli tpémi, ndéndê ngê nê yi yélini yi vy:o pini ngmê, nê Yisiléli tp:oo Mbenjímín u tíi ñedê pini ngmê. Nyââ, ndéndê ngê nê Hipílu pi, a kn:ââ yoo yintómu Hipílu tpémi, kuwa pini yi vy:o dêpwpngmê kwo. Dini ghi n:ii ngê nê ta, dêêpí kópu dyuu a chápwo ngópu, wo

* 2:13: 1 Tes 2:13

* 2:21: 2 Tim 4:9-10

* 2:25: Pilipay 4:18

* 3:1: Pilipay 4:4

* 3:3: Lóma 2:28-29

woloni ngê Chóó Lémi u l:ii a p:uu t:ee ngópu. Pádisi yoo yi vy:o noo a kwo, dêêpí kópu yili a k:ii nmeê a cháâcháâ. *

⁶ Dênoo a mgeemgee, u ya a nga doo a kwo, Yesu u yoo yi kwee nê châpwo, nê ngmênê apê, Pi ntee pi yi yâpwo ngê ngmêdê pyódu ngmê. Yi ngwo dêêpí kópu yili yintómu noo a cháâcháâ dé, doo u ntââ pi ngê daapí ndyiko noo. *

⁷ Alanté noo a nuw:o, Yi kópu kní yi mbêmê Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê waní pyódu, ngmênê ala ngwo yi kópu yili a ka k:omo tpile dé, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu ka ní kélími mbê wo, Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê yinê pyódu noo. *

⁸ Dini ghi n:ii ngê a Lémi Yesu Kédisu a lama yaa wo, a ka ndíi kópu ngê pyodo, kópuni mwiyé nîmo a cháâcháâ dé, tédê kópu ngê a ka pyaa dniye, k:omo tpile ngê a ka nye pyaa dniye. U ya a nga doo a kwo, Yesu Kédisu u yoo vy:o ní ghê, u l:êê díy:o yi kópu yili k:omo tpile ngê a ka pyaa dniye, yintómu dny:ii ní d:ii too.

⁹ Dini ghi n:ii ngê dêêpí kópu dyuu cháâcháâ ndíi kópu ngê a ka doo a ya, alanté noo a nuw:o, Yi kópu kní yi mbêmê Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê waní pyódu, ngmênê ala ngwo yinté mēdínê nuw:o, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu ka n:aa kélími, a dono yinê chedê too, Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê yinê pyódu noo, chóó u kwo myedê kââdí noo. *

¹⁰ Ala ngwo kópu mu ngmidi u ya a nga a kwo. U ya a nga a kwo, Yesu Kédisu a lama yaa we, u k:ii ngmidi ngê nyi pyaa kní, wēdēwēdē n:ii ngê kpēēni a pyidu ngê, a mēnē myeçoo dpodo. Ntee doo mgíni vyími, u ya a nga a kwo, Yinté my:aa mgíni vyími. U l:êê díy:o a vyee u yi y:e adí kwo knomomê, ntee daa kede wo, u ya a nga a kwo, Yinté myedaani kede. *

¹¹ Nyââ, u ya a nga a kwo, U k:ii ngmidi ngê nyi pyaa kní, mu kópu u díy:o mu dini ghi ngê chóó mēpēdē pyidu nēne. *

Mbêpê u dyimê pywuu

¹² Nnye dēnínê tpaépê, Yesu Kédisu u kópu yili yintómu a lama a pyede, myenté nnye daani vyi, Doo u ntââ dono daangmaní d:uu. Ngmênê mbêpê tédê yoo dpodombiy:e ntee a mbêpê nyédi, dpodombiy:e yinté myeni mbêpê, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu ngê yi mbêpê tédê kaa noo. *

¹³ A tîdê mbwó yoo, a mbêpê u dí d:oongé yó. A nuw:o mbêpê p:uu a kwo. Kópuni d:a kuwo té, mēdínê nuw:oonuw:o té, kópuni a kada a pyede, yi díy:o n:aa kadakada.

¹⁴ Mbêpê u dí yiyé tédê kwéli wunê tóó, a nuw:o yi a kwo. Dpodombiy:e n:aa mbêpê, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu ngê Chóó Lémi kóó k:oo paan:aa kaa nēne. *

¹⁵ Yélini y:oo Yesu u kópu dyuu mb:aamb:aa ngê a w:ee tumo, u nuu u kópu myeye d:uud:uu tumo, yi yéli yi nuw:o dmi mbêpê p:uu dny:oo kwo. Nmyi nuw:o dmi kn:aa adí kwo knomomê, ye Chóó Lémi ngê yi kópu nmye wa a kēma, *

¹⁶ ngmênê máádiní p:uu nmyinê ghê dniye, yi máádi p:uu dmyinê paa.

¹⁷ A tîdê mbwó yoo, a ntanê dpí yaa dmyeno. Nmyi vy:o ntee nmeen:aa paa, n:ii yoo nmyi vy:o yinté a paa té, yi ntanê myedmyinê yââyââ. *

¹⁸ Ngmênê pi yili kní ye nmo diya té, kópuni Yesu u pwopwo p:uu ye nmo tpaépê ngê, daa yi nuu u kópu ngê ye dpí pyódu. Wunê kópuni yi p:uu daa ngééntómu nmye n:uu vyi too, ala ngwo mb:uu nmye mēnínê tpaépê.

¹⁹ Máádiní p:uu a wee té, u dí ndiya. Yi chóó kópuni u yi y:e a kwo nyédi, yinê ye ndíi kópu dé. Yi nuw:o dmi dyámê mbêmê a wee. Mywenemywene u kópu a d:uud:uu tumo, yinê ye, Kópu mb:aa yidpí d:uu. *

²⁰ Ngmênê dp:oo yinté yéli, nmí nuw:o dmi daa dyámê mbêmê a kwo, nmí p:aa ndéndê mbóó p:uu wunê tóó. Nmí Mbwámê yi wunê tóó, vyílo yino t:âât:ââ, pini n:ii nmí Lémi Yesu Kédisu. *

²¹ Dini ghi n:ii ngê wa a diyé, mgíni vyími u too pee n:ii nmí p:uu a t:a, wa ngmêê té, kamí ngê wa pyódu nmo, chóó ntee a tóó, yinté wa pyódu nmo. Wēdēwēdē n:ii mbêmê wa ngmêê nmo, yi wēdēwēdē mbêmê tpile yili yintómu yu yodo u maknopwo wa yé té. *

4

Póól yi nuw:o kní yi p:uu u ngwo doo d:êê

¹ A tîdê mbwó yoo, nmyi nuu ghi dmi a nódo ka tóó, u ya a nga a kwo, N:uu m:uu nmyo. Nmyi l:êê díy:o nmí Lémi ngê wa chaa kalé nê, w:aa u ngwo anê pyw:oo. A tîdê mbwó yoo, nmí Lémi u nuu u yoo ngê dmyinê kwo, a kópu dyuu mbêmê mb:aamb:aa ngê dmyinê paa. *

² A tîdê dē, Yuwódiya pyópu dē Sintiki, nínê kwunokwuno dp:o, dpí nuw:o dē ngmidi ngê dpí pyódu dóó, mu kópu u díy:o Lémi mu ngmidi p:uu dpo dpodo mo.

³ Sisikas a mbwó, ntee nyoo a ngéêpí nê, u ya a nga a kwo, Yinté mēdê ngee nédi, yi pyópu dē modo kââdí dé. Yi pyópu dē y:oo dpodombiy:e dpímo a ngéêpí nê, nmí

* 3:5: Luukí 1:59; 2 Kódin 11:22 * 3:6: Dpodo 8:3 * 3:7: Mát 13:46 * 3:9: Lóma 3:21-22 * 3:10: Lóma 6:3-5 * 3:11: 1 Kódin 15:23 * 3:12: 1 Tim 6:12,19 * 3:14: 1 Kódin 9:24 * 3:15: 1 Kódin 2:6 * 3:17: 1 Tes 1:7 * 3:19: Lóma 16:18 * 3:20: Epeso 2:6,19 * 3:21: 1 Kódin 15:28 * 4:1: 1 Tes 2:19-20

Lémi u kópu yi kii pi kní ye nmeen:aa tpaépé. Pi ngmê Kilemên, pi kní m:uu mye yi kii nmeen:aa dpodo, yélini yi pi dmi nmí Mí ngé u puku yedê mbóó p:uu a d:éê too, mu kópu u díy:o ghê kamí ye a y:àngo. *

⁴ A tídê mbwó yoo, nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngé dny:oo a ya, mu kópu u díy:o nmí Lémi ngé u kwo a káádí nmyoo. Yi kópu nmye mêninê tpaépé, nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngé dny:oo a ya.

⁵ Yoo maa p:uu kyedekyede dmyinê kapi dé, nod:enod:e ngé ye nangmê mbwólú. Nmí Lémi daa kêmakéma mêwunê diyédiyé. *

⁶ Kópu ngmê nmyi nuw:onuwo: u kópu ngé kíngmê pyódu, ngmênê yi kópu kní yi p:uu nmí Mí ka dmyinê ngépê, myedmyinê chaa kígha. Kópuni u yi nmye adí kwo, u kwo dmyinê dmyinê. *

⁷ Yinté anmyi d:uud:uu, nmí Mí ngé nmyi nuw:o dmi wa l:ámo té, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu u kii ngmídi ngé nmye pyede. Yi ngwo doo u ntáá kópu ngmê ngé nmyi nuw:o dmi daawa dyênê té. Kópuni nmí Mí ngé yinté dpo d:uu, kópu ndíí, doo u ntáá pi ngé daawa a w:ee. *

⁸ A tídê mbwó yoo, kópu m:uu ala. Kópuni mb:aamb:aa dé, nmyi nuw:o dmi yi dny:oo kwo. Nyáá, kópuni kní yi l:éê díy:o nmí Mí ngé pi dpo chaa kwolo, kópuni ndé kópu dé, kópuni p:uu dyáápe daa t:a, yi kópu kní yi p:uu nmyi nuw:o dmi dny:oo kwo.

⁹ Kópuni a p:uu nmyinê ndé tumo, kópuni a kwo nmyinê ny:ee tumo, kópuni a p:uu nmyi m:uu tumo, yi kópu dmyina a d:uud:uu dé. Yinté anmyi d:uud:uu knomomê, ye nmí nuw:o l:ámol:ámo pyu Chóó Lémi nmyi p:uu adí ya, daawa a kuwo nmyo.

Póól ngé ndapí u l:éê díy:o u ngwo kwuno too

¹⁰ Dini ghi n:ii ngé nê kuwo nmyoo, ndapí a ka nmyee a dyede, u kuwó dini ghi ngé doo u ntáá ngé nmye pyodo, kuughê nmye noo a ya. Ala ngwo ndapí a ka kímêdmyinê dy:áá ngmê, u l:éê díy:o nmí Lémi n:aa kwunokwuno ngé, a gha mb:aamb:aa ngé kímmyaa pyódu.

¹¹ Ndapí kní nmye dênimo dmyinê, mu kópu u díy:o k:omo tpile ndapí ndíí a ngópu a tóó ó daa tóó, ngmênê u ntáá mbêmê n:aa tóó.

¹² Dye ghi kní ngmê ngé doo u ntáá ngé nimo a ya, dye ghi kní ngmê ngé u ntáá mbêmê nimo a ya, yoo myenoo a yeedey-eede dé. Dye ghi kní ngmê ngé nimo a dómudómu, dye ghi kní ngmê ngé nimo a pilepile, ngmênê yi kópu kní y:oo a nuw:o daa dyênê ngópu, a ka u ntáá mbêmê noo a ya.

¹³ Kópuni a nga dpí pyaa dmi, nmí Lémi ngé u wêdêwêdê mbêmê dpo ngee nê, yi vyími tédê u ntáá ngé dpo pyódu nê. *

¹⁴ Nyáá, ndapí nmye dípingmê dmy:ee ngé, ngmênê kópu mb:aa a nga ngmênmyi d:uu ngópu, dini ghi n:ii ngé a ndapí doo u ntáá ngé doo ya, kní a ka ngmênmyinê dy:áá ngópu.

¹⁵⁻¹⁶ Pilipay tpémi, nmyi lama kíyedê tóó, ndapí daa ngééntómu a ka nmyinê dy:áá ngópu. Dini ghi n:ii ngé nmí Lémi u kópu nmye mwiyé n:uu vyu, nê kuwo nmyoo, Tesalonika noon:aa dpodo, ndapí a ka nmyee a dyede. Myenté dini ghi n:ii ngé Másídoniya Wee nê kuwo ngé, ndapí ngé my:ee ngee noo, Yesu u yoo kn:aani kní y:oo médaa ngee noo.

¹⁷ Ndapí nmye dêninê dmyinê, ngmênê u ya a nga a kwo, Nmí Lémi ngé choo a ngéépí nmyo, mu kópu u díy:o nmyee a ngéépí nê.

¹⁸ Dini ghi n:ii ngé Epapíodaitas ngé nmyi ndapí a ka a ánuwo, d:ud:umbiy:e u ntáá ngé ní pyodo. Pi ngé tpile tp:oo kpêê ngé ntee Chóó Lémi ka dpí yé, yi ndapí yinté u dpodo u l:éê díy:o a ka nmyinê dy:áá ngópu, tpileni tuu mb:aa ntee tpile ngé u kwo pyodo, u nuu u kópu yinmyinê d:uu ngópu. *

¹⁹ Yápwoni p:uu n:aa dpodo, ndáápi páá ndíí. Kópuni u l:éê díy:o doo u ntáá mbêmê anmyi ya, nmye wa a kê, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu u yoo vy:o nmye wee. *

²⁰ Dye ghi yintómu nmí Mí Chóó Lémi u pi ndíí ngé pyépi koo. Yinté choo ya.

Póól u nduu tpaépé

²¹ Yélini Yesu Kédisu u yoo vy:o yi a ghê dniye, a mb:aamb:aa ye dpí y:ee yó. Nmí mbwó yoo, yélini a p:uu a t:a, yi mb:aamb:aa nmye da dy:áá ngmê.

²² Yesu u yoo yélini alii a pyede, yi mb:aamb:aa nmye da dy:áá ngmê, myenté u yoo vy:o yélini Lóma tpémi yi king ndíí p:uu a dpodo té, yi mb:aamb:aa nmye myeda dy:áá ngmê.

²³ Nmí Lémi Yesu Kédisu mb:aamb:aa ngé nmye choo a vuywo.

Wu u dí.

* 4:3: Lóma 10:20 * 4:5: Hipilu 10:37; Njems 5:8-9 * 4:6: Mát 6:25; 1 Pita 5:7; Epeso 6:18 * 4:7: Njon 14:27

* 4:13: 2 Kódin 12:9-10 * 4:18: Epeso 5:2 * 4:19: 2 Kódin 9:8

KĪLOSA

P:aa ngmê, u pi Kilosa, Esiya Wee u kwo p:aaani ngmê. Pi ngmê, u pi Epapidas, Kilosa loo, pi knî ye Yesu p:uu y:i dpîmon:aa danê. Pi yilî u kwo kélîmî mbê wo, Yesu u yoo vy:o u ngwo ghê dniye.

Yi ngwo Póól p:aaani p:aaani myedpîmo lêpî, pi knî ye Yesu p:uu myedpîmon:aa danêmbum. Yi kópu u lêê dîy:o, Nju tpémi y:oo mgîmî ngópu, kóté kalé ngópu, Lóma lede knî y:oo Lóma núw:o ngópu, mbwa k:oo y:i doon:aa kwo. (Dpodo 28) Yi ngwo Epapidas Póól ka loo, Kilosa tpémi yi mdoo u kwo núwo, kwo, Pi knî ngmê y:oo Kilosa tpémi ye nté knî ngmê a kwódukwódu tumo, ala kópu ye a tpaép ngópu, yipu, Ala dêêpî kópu dmyinê cháachâa dé, enjel yoo myedmyinê cháachâa dé.

Póól ngê u yi u ngwo doo kwo, Kilosa tpémi yi kélîmî nî wêdêwêdê kwolo, u lêê dîy:o ala pweepwee pee ye dy:ââ ngê. Chóó daa d:êê ngê, ngmêné kópuni doo tpaép dé, u pyipe ngmê ngê doo d:êê:d:êê dé. Yi kópu dyuu ala.

¹ Nê Póól, Chóó Lémi ngê a ngmîdi noo, Yesu Kédisu u dyépi ngê a pyódu noo. Yélini Yesu u yoo vy:o myinê ghê dniye, Kilosa, nmî mbwó Timoti kii, ala pweepwee pee nmye nyinê dyede.

² A tidê mbwó yoo, nmî Mî ngê choo a ngêêpî nmyo, mb:aamb:aa ngê nmye mye-choo a vuyuo.

Póól Timoti y:oo Kilosa tpémi yi lêê dîy:o nmî Mî u ngwo dpîmo kwunokwuno

³ Dini ghi n:i ngê nmyi lêê dîy:o nyinê ngêpê nódó, dye ghi yintómu nmî Lémi Yesu Kédisu u Mî Chóó Lémi nyinê kwunokwuno ngê. *

⁴ Nmyi l:êê dîy:o nyinê kwunokwuno ngê, mu kópu u dîy:o nyi lama ka tóó, Yesu Kédisu ka nmye kélîmî té, u yoo yi nuu ghi dmi nmyi nódo mye tóó. *

⁵ Yinté nmye pyede, mu kópu u dîy:o nmyi lama kiyedê tóó, Nmî Mî ngê daawa dóo nmo, kóó k:oo wa kaa nmo, u kii mb:aamb:aa ngê anmîn:aa ya. Yi kópu ndé kópu ngê nmye pyodo, dini ghi n:i ngê nmî Lémi u kópu dyuu nmyi ny:ee ngópu, u kwo nmyi kélîmî mbê dniye.

⁶ Yi kópu dyuu ntee nmyi ny:ee ngópu, dyámê wope wope pi knî y:oo yinté myemînê nyémî ngmê. Yi kópu dyuu u l:êê dîy:o, pi yilî pi mb:aa ngê mînê pyodopyodo té, myenté nmî Lémi u yoo ndîî ngê mye pyodopyodo. Nmyi vy:o mye yinté, nmî Lémi u yoo mb:aa ngê a pyodopyodo nmyo,

kn:ââ wéni n:i ngê yi kópu dyuu nmyinê ny:ee ngópu, nmî Mî ngê ndê ka u ngwo a w:êê nmyoo, nkoo ala ngwo.

⁷ Pini n:i u kwo yi kópu dyuu nmyinê ny:ee tumo, Epapidas, nyi nuu u pi, Yesu Kédisu p:uu mye dpodo. Nmyi l:êê dîy:o mb:aamb:aa ngê a dpodo.

⁸ Yi pini ngê nyepê, Nmî Mî u Ghê Dmi ngê Kilosa tpémi kiyedê ngêêpî té, yi kópu u l:êê dîy:o yoo yi nuu ghi dmi yi nódo a pyede.

Póól Timoti Kilosa tpémi yi lêê dîy:o u ngwo dpîmo ngêpê

⁹ Dini ghi n:i ngê nmyi pi dmi nyinê nyongo, yi ngwo ngêpê kn:ââ nyi chópu, dye ghi yintómu nmî Mî ka nmyi l:êê dîy:o nye ngêpê nódó. Kwonyimo, Nju u kópu dé yi lama mb:aamb:aa ngê dny:oo a ya, myenté Ngê Dmi ngê yi nuw:o dmi choo a ñepwiñepwi dé.

¹⁰ Kwonyimo, Yi l:êê ghi dmi mb:aamb:aa ngê a pyódu té, yi nt:u dmi mb:aamb:aa ngê paa kaa we, nuu u kópu dé yidny:oo a d:uud:uu dé. Kwonyimo, Yi lama ntênê cha a yââyââ, *

¹¹ ngwêdêwêdê mbêmê cha a wêdêwêdê kîgha dé, dono yintómu pèdê vy:ee y:e, daapédê mb:i nyine, ngmêné w:aa pèdê pyw:ee y:e.

¹² Nyi tidê mbwó yoo, nmî Mî dmyinê kwunokwuno, mu kópu u dîy:o u ntââ ngê a pyódu nmyoo, wo u yoo vy:o kaa nmyoo, kóó k:oo wamyé kaa nmyoo. *

Póól Yesu Kédisu u dpodo p:uu u ngwo doo danê

¹³ Nmî Mî ngê mgîdi u yoo yi kada pini kwulo a pwaa nmo, Tp:oo kóó k:oo kaa nmo, pini n:i u nuu ghi nódo a tóó. *

¹⁴ Nyââ, Tp:oo ngê kópuni d:uu ngê u l:êê dîy:o, yinê dyé nmo, nmî dono yilî u kuwó kée too, mēdaawa a ngî té. *

¹⁵ Doo u ntââ ala ngwo nmî Mî daanmî m:uu, ngmêné ntee a tóó, Tp:oo yinté doo a ya, nmî lama u ngwo yaa wo. Tp:oo u che p:ââ pee ngê a tóó, tpileni yilî yintómu l:âmo tumo, u maknopwo a pyede. *

¹⁶ Tpileni mbóó p:uu a wee, tpileni dyámê mbêmê a pyede, nmî Mî ngê yi pi dmi doo tpaép dé, Tp:oo ngê u nkwo doo l:âmol:âmo dé. Tpileni nmo y:enê té, tpileni dpino y:enê té, myenté enjel yoo kada pini yoo yi k:i, yintómu l:âmo too. Wu tpile daa l:âmo ngê, daa tóó. Tpile yilî yintómu yinê l:âmo too, chóó u l:êê dîy:o l:âmo too. *

¹⁷ Dyámê pê ghêli k:i dêpwo a kwo, ngmêné Yesu Kédisu doo a ya, tpile yilî

* 1:3: Epeso 6:18

* 1:4: Epeso 1:13,15; 1 Pita 1:3-4

* 1:10: Pilipay 1:27; Epeso 2:10

* 1:12: Epeso 1:18-19

* 1:13: Epeso 6:12

* 1:14: Epeso 1:7-8

* 1:15: Njon 1:18

* 1:16: Njon 1:3

* 1:17: Njon 1:1

yintómu u máló a yé too, u wêdêwêdê mbêmê yinté a pyede. *

¹⁸ Yélini yi kii u kwo nmo kélímí té, nmí mbodo ngé a tóó, nmo kóó kpáli dé. Nmí kada ghê wo, kpèèni a pii wo, pyidepyide u maa kómo yinê nmo kpêmí ngé, nmí ghê kamí kn:ââ ngé u ngwo pyodo. Yi kópu u l:êê díy:o tpile yili yintómu yi kada pini a tóó. *

¹⁹ Nyââ, Nmí Mí ntee a tóó, Tp:oo yinté doo a ya, u pi ntoo, Tp:oo u pi mye yintoo. *

²⁰ Tp:oo nmo yinê a dy:ââ ngé, nmí l:êê díy:o kídosi ñedé pwene, nmí Mí ngé tpile yili yintómu u ngwo u kwo a kââdí too. K:omo tpile dyámé mbêmê tpile dé, ó mbóó p:uu tpile dé, ngmênê nmí Mí ka yi kââdikââdí pyu mu ngmídi Yesu Kédisu, daamu a tóó. *

²¹ Nmyo myentee dé, nmí Mí ka yinê a kââdí nmyoo. Mwiyé mwiyé dini ghi ngé kóó kuwa nmyee a kwo, mu kópu u díy:o p:uu nmyimo a d:uu, nmyi nuw:o dmi dono p:uu dnyimo a kwo, dono kópu yilí nmyimo a d:uud:uu. *

²² Ngmênê nmyi l:êê díy:o pwene, u kwo a kââdí nmyoo. U yi u ngwo doo kwo, Yi dyââpe ní pwaa té, M:aa u nuu u yoo ngé ní pyódu té, u ngíma n:uu kaa té. *

²³ Yi kópu u l:êê díy:o ntênê u kwo dmyinê kélímí, u maa kídmyengé kn:aadi ngmê. Kópuni nmyi l:êê díy:o wa d:uu, nmyi nuw:o dmi p:uu dny:oo kwo, kn:aa kídnyingé kwo. Yinté anmyi m:ii knomomê, ye kóó k:oo wa kaa nmyo. Yi kópu dyuu nmyi ny:ee ngópu, u kwo nmyi kélímí mbê dniye, nmyi nuw:o dmi kídmyengé ngmêê ngmê. Kópuni nmyi ny:ee ngópu, dyámé wope wope pi kní y:oo kímayaan:aa ny:ee t:oo, kn:aa kópu ka namé ng:aa. Nê Póól, yi kópu pi kní ye vyílo yinoon:aa tpaê. *

Dpodoni Póól ngé doo dóó

²⁴ Yélini daa Nju tpémi, yi yéli ye nmí Lémi u kópu dyuu noon:aa tpaê, u l:êê díy:o mbwa k:oo ní kee wo, al:ii anímo mgíní vyímí. Ngmênê a gha dono ngé daa pyodo, mb:aamb:aa ngé a tóó, mu kópu u díy:o nmí Lémi ngé kópuni a ka a vyyu, ala ngwo a nga a pyodopyodo. A ka pè, A yoo yi l:êê díy:o anyín:aa mgíní vyímí. Yi yéli kóó kpáli ntee tpile ngé a pyede.

²⁵ Nyââ, nmí Mí ngé a ngmídi noo, u dpodo pyu ngé a pyódu noo, yélini dp:ee Nju tpémi, nmye a dy:ââ noo. U kópu ala ngwo aní ntiyentiye,

²⁶ kópuni wuné a ngmo ngé. Yi kópu pi kní ye wuné dèpè vyyu, ngmênê ala ngwo u yoo yi lama dè yââ. *

²⁷ Yi kópu ndíi nmí Mí ngé wuné a ngmo ngé, u yi u ngwo doo kwo, Tp:oo u yoo kní y:oo paan:aa m:uu y:e. Yi kópu ala, yélini yi k:ii dp:ee Nju tpémi, nmí Mí ngé u yoo vy:oo a kapí nmyo, Tp:oo Yesu Kédisu nmyi mênê a tóó. Yi kópu u l:êê díy:o nmyi lama kiyédé tóó, nmí Mí ngé díyo kóó k:oo wa kaa nmyo. *

²⁸ Nyââ, pi dyèédí yintómu kní ye Yesu Kédisu u pi nmímo tpaê ngé, nmí Mí u nuw:o mbêmê yi kpadakpada p:uu yi ng:aa dmi nmímo t:emí ngé. U yi nmo a kwo, Pi yintómu Yesu Kédisu u yoo vy:oo nmí kââ, yoo mb:aa ngé yinê paa pyódu tène, u Mí ngíma yinté paan:aa kaa tène. *

²⁹ Yi kópu u l:êê díy:o u wêdêwêdê ndíi mbêmê dpodombiy:e n:aa dpodo yédi, yinê a wêdêwêdê kígha noo. *

2

Kópuni u l:êê díy:o Póól ngé Kilosa tpémi doo nuw:oonuw:o dé.

¹ A tíde mbwó yoo, ala kópu nmyi lama choo a ya, nmyi l:êê díy:o dpodombiy:e n:aa dpodo yédi, myenté Leyodisiya tpémi yi l:êê díy:o, myenté yélini y:oo d:aa yi kpèê, yi l:êê díy:o dpodombiy:e myini dpodo yédi.

² U ya a nga a kwo, Nmí Lémi ngé choo a wêdêwêdê kígha dé, yoo ngmídi ngé paa pyódu tène, yi nuu ghi dmi numo nódo pídnny:oo ya. U yi nga a kwo, Yesu Kédisu p:uu nmí Mí u tumu kópu yi lama píchoo ya, daapídnny:oo nuw:o miyó miyó. *

³ Nmí Mí u nuw:o ndíi u kópu dé, u ngmee u kópu ndíi dé, Yesu Kédisu ngé nmo yinê dpó kêma té. *

⁴ Yi kópu nmye d:a vyi, mu kópu u díy:o pi ngé k:omodané kópu kní yi mbêmê kíngé dóó nmyo. *

⁵ K:omo tpile nmyi vy:oo dênîné kwo, ngmênê a nuw:o nmyi vy:oo yiwuné kwo. A gha mb:aamb:aa ngé da pyódu, mu kópu u díy:o a lama ka tóó, yoo ngmídi ngé nmyinê pyede, Yesu Kédisu ka dpodombiy:e nmye kélímí té.

Nuw:o dmi kamí ngé pyépi, u danêmbum

⁶ Nmí Lémi Yesu Kédisu ka nmyi kélímí mbê dniye, u nuu u kópu dé yidmyinê d:uud:uu dé.

⁷ Nmyi nuw:o dmi dpodombiy:e p:uu dny:oo kwo, choo a wêdêwêdê kígha nmyo. Kópuni dyuu mwiyé nmyinê ny:ee tumo, dpodombiy:e ye dmyinê kélímí. Nmí Mí dpodombiy:e myedmyinê kwunokwuno. *

* 1:18: Epeso 1:22-23 * 1:19: Kilosa 2:9 * 1:20: Epeso 2:16 * 1:21: Epeso 2:3 * 1:22: Epeso 2:14-16 * 1:23:

Hipilu 6:11 * 1:26: Epeso 3:3-6 * 1:27: Epeso 1:18-19 * 1:28: Epeso 4:13 * 1:29: 1 Kódin 15:10 * 2:2:

Epeso 3:3-4,16-19 * 2:3: 1 Kódin 1:30 * 2:4: Lóma 16:18 * 2:7: Epeso 3:16-18

8 Nmyi chóo nmye dmyina a vyyuwo, pi ngé kîngê dóo nmyo, chóo u dèêpî kópu dyuu u maknopwo kîngê yé nmyo. Kópuni dyuu pi ngé chóo dpo pyw:oo, k:omodanê kópu dyuu. Daa Yesu Kédisu u kópu dyuu ye tpapê tumo, yi kn:ââ yoo yi dèêpî kópu dé, yi kwódu yé kópu dé ye tpapê tumo.

9 Nyââ, pi ngé u dèêpî kópu dyuu u maknopwo kîngê yé nmyo, Yesu Kédisu u maknopwo p:ee dmyinê ya, mu kópu u díy:o nmî Mî ntee a tóó, dyámê mbêmê d:ud:umbiy:e yinté myedoo ya. *

10 Vyílo yi pini u k:ii ngmîdi ngé nmyi pyaa dniye, nmyi ménê mye tóó, pini n:ii kada pini yintómu yi pwo a tóó. *

11 Nju tpémi y:oo yi tp:ee mââ knî yi p:uu Chóo Lémi u l:ii dpî t:ee t:oo, yinê ye Chóo Lémi ngé kóo k:oo u ngwo dpî kaa té, ngmênê Yesu Kédisu ngé nmyi nuw:o dono chedê too, kóo k:oo u ngwo kaa nmyoo. Vyílo yi l:ii nmyi p:uu yi t:àngo. *

12 Dini ghi n:ii ngé Yesu Kédisu ka nmyi kélîmî mbê dniye, u k:ii ngmîdi ngé nmyi pyaa dniye. Yi pini ntee pwene, nmyi nuw:o dono yinté pw:oo dniye, ntóó ntee kmênê ngópu, mbwaa lêê u kwo yinté mye kmênê nmyoo, mbápitísîm u ngwo nmyinê ngee ngópu. Ntee a pii wo, mbwaa lêê u ménê yinté myenmyinê pii dniye, nmyi nuw:o dmi kamî ngé u ngwo pyaa dniye, mu kópu u díy:o nmî Mî ka nmyi kélîmî mbê dniye, pini n:ii ngé Yesu kpèênî a pyidu ngé. *

13 Mbwee ntóó ngé dnye ntee daa nyémî ngé, yinté tpile ngé nmyee a ya, nmî Mî u dnye dênmyee a nyémî, nmyee a dono, u yoo vy:o dênmyee a kwo. Ngmênê Yesu kpèênî ntee a pyidu ngé, ghê kamî yinté nmye a kpo, nmyi nuw:o dmi kamî ngé pyódu too, nmyi dono yilî u kuwó kéé too, mēdaawa a ngí té. *

14 Nyââ, nmî puku dmi a kélî ngé, nmî kn:aadi te kópu dé, u puku yedê n:ii dnye ya, vya too, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu nmî l:êê díy:o kídosi ñedê pwene. Dini ghi n:ii ngé kídosi ñedê t:ee ngópu, na a ka yi puku dmi u kídosi ñedê mye t:ee ngópu. *

15 Ngmênê nmî Mî ngé Yesu kpèênî mēdê pyidu ngé, kada pini yoo yi némi dmi u ngwo dyênê ngé, Setan u yoo yi némi dmi mye dyênê ngé, yi wédêwédê tédê ngé mye pyódu ngé. Nyââ, yi kópu mbêmê nmî lama a tóó, Setan u yoo yu yodo u maknopwo yé too. *

Yesu nmî mbodo, kn:aa pini u dnye namungê ny:oo

16 Yesu Kédisu ka dmyinê ng:aa, pi ngmê u kwódu yé u kópu knî ye nangmê ng:aa

mb:anê. Nté mbwaa nmye kîngmê kwódu ngmê. Nju tpémi y:oo líme wo ngé kópuni yilî a cháâcháâ tumo, nangmê chápu. Myenté d:ââ knî yi k:oo yi mwiye mwiye wéni nangmê chápu, m:ââ knî yi k:oo yi naa u wo ndîi dé myenangmê chápu. *

17 Kópuni Yesu Kédisu ngé nmî dye ghi ngé d:uu ngé, Mósisi ngé u kââ wunê a módó, u dèêpî kópu dyuu u ngwo a d:êê ngé. Ala ngwo daa yi dèêpî kópu dyuu u dye ghi, Yesu Kédisu u dye ghi. *

18 Pi ngmê knî y:oo nmye a tpapê ngópu, nmye dpo, Nmyi pi dmi a ghîpî tóó, enjel yoo dmyinê cháâcháâ dé. Ye namê ng:aa, yinté kîngê dyênê nmyo. Yi yéli daa yi lama a mbumu nyédi, kópu ni knî yi p:uu a danê nyédi, daa yi kpêê dé. Yi chóo yi pi dmi módó a kmîmî tumo. Daa nmî Lémi u kópu ye tpapê tumo, dyámê u kópu dé ye tpapê tumo. *

19 Yi yéli yi nuw:o dmi Yesu Kédisu p:uu daa kwo, pini n:ii nmî mbodo ngé a tóó. Nmo kóo kpálî dé, yinê a mbôpê kîgha nmo, nmo wunê vyuwo yédi. Tp:ee ntee dpî kaa, yinté a kaakaa nmo, nmî Mî u nuu u yoo ngé u ngwo a pyépi nmo. *

Yesu Kédisu u k:ii nipi nmî pw:oo dniye

20 Mbwee ntóó ngé dèêpî kópu dyuu ntee daa cháâcháâ ngé, dèêpî kópu dyuu u maknopwo yinté dp:ee pyede, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu u k:ii nmyinê kââdi ngópu. Dini ghi n:ii ngé pwene, na a ka yi ngwo my:ee pw:oo dniye. Lukwe díy:o dyámê u dèêpî kópu dyuu nmye cháâcháâ tumo. *

21 N:ii knî y:oo nmye dpo, Wu tpile ngé kêê nangê t:oo, wu ntini nangmê ma, lukwe díy:o yi yéli ye nmye ng:aa nyédi.

22 Pî knî y:oo tpileni nmye a kwódukwódu tumo, chedê ngé dpî pyaa dmi. Yi kópu dé pi knî yi chóo yi kópu dé, daa nmî Mî u kópu dé. *

23 Yi yéli y:oo nmye dpo, Nmyi chóo nmyi pi dmi a ghîpî tóó, enjel yoo dmyinê cháâcháâ dé, nté mbwaa nmyi chóo nmye dmyinê kwódukwódu dé. Pi ngmê knî ye yinê ye, Nuw:o ndîi u kópu dé nmo ye tpapê tumo, ngmênê yi dèêpî kópu dyuu dpî dípî, doo u ntââ pi u nuw:o nmye yinê daawa chedê.

3

Póol ngé u ngwo yepê, Nmyi nuw:o dmi mbóo p:uu dny:oo kwo

1 Nmî Mî ngé Yesu Kédisu kpèênî ntee a pyidu ngé, kamî ngé yinté mye pyódu nmyoo. Yi kópu u l:êê díy:o nmyi nuw:o dmi

* 2:9: Njon 1:14-16 * 2:10: Epeso 1:21-22 * 2:11: Lóma 2:28-29 * 2:12: Lóma 6:4-5 * 2:13: Epeso 2:1,4-5
 * 2:14: Epeso 2:14-16 * 2:15: Kilosa 1:13 * 2:16: Lóma 14:1-12 * 2:17: Hipílu 10:1 * 2:18: 1 Kódin 4:6
 * 2:19: Epeso 4:15-16 * 2:20: Nkal 4:3-5,9 * 2:22: 1 Kódin 6:13

Yesu Kédisu p:uu dny:oo kwo. Yi pini mbóó p:uu wunè tóó, nmí Mí u wéni pee a tóó, u che p:ââ pee ngé nye tóó. *

² Nmyi nuw:o dmi mbóó p:uu kópu dyuu p:uu dny:oo kwo, dyámé mbémé kídnyengé kwo, *

³ mu kópu u díy:o Yesu Kédisu u kii nipi nmyi pw:oo dnyiye, nipi mênmyinè pii dnyiye, nmí Mí ngé ghé kamí nmye a kpo. Yi ghéni dmi kuwa yéli yi lama daa tóó. *

⁴ Nmyi ghé kamí u kn:ââ, Yesu Kédisu, dini ghi n:ii ngé wa a diyé, kuwa yéli y:oo u nkigh:é wa m:uu nmyo, awo, Yi pi dmi ndii ngé kédè pyódu té. *

L:êê ghi mbwee u ngmêêpi

⁵ Ala ngwo nuw:o dono n:ii nmyi mêné a pyede, dpí kée tóó. Namé pyââ ti mââ ti, nmyi gha dmi tupwótupwó ngé mékíngé pyódu. Namé nuw:o dono, myenamé pyââ mââ yi p:uu nuw:o. Tpile ndapí yi mb:aami ngé nangmè pyódu, mu kópu u díy:o tpile ndapí yi mb:aami ngé u tpile dé u yâpwo ngé dpí pyódu té. *

⁶ Yélini nmí Mí ka daa ng:aa nyédi, yinté kópu a d:uud:uu tumo, vyílo yi kópu kní yi l:êê díy:o nmí Mí ngé wa kpada té. *

⁷ Dini ghi n:ii ngé nmí Mí ka yinté dp:ee ng:aa nyédi, yi dono yilí yinté nmyimo a d:uud:uu.

⁸ Ngmêné ala ngwo yi kópu yilí nmyi kuwó dpí kée yó, ala kópu yilí myenamé d:uud:uu dé, namé nod:enod:e, nmyi mbodo l:âmo dmi límílimí ngé kídangmè ngépa. Yoo yi pi dmi nangmè dyéné, yi p:uu namé d:uu, myenamé peede tpaapé. *

⁹ Numo ka kídmyengé k:omodané, mu kópu u díy:o nmyi nuw:o dono yilí nmyi kée tumo, nmyi l:êê ghi mbwee dé my:ee kée tumo.

¹⁰ Pi kamí ngé nmyi pyaa dnyiye, nmí Mí ntee a tóó, yinté pini ngé a pyépi nmyo, mu kópu u díy:o u yi u ngwo a kwo, A yoo yi lama ntêné ní yââ.

¹¹ Yi kópu u l:êê díy:o yoo ngmídi ngé nmyi pyaa dnyiye. Nmyi vy:o yélini Nju tpémi, doo u mo dé, yélini dp:ee Nju tpémi, dp:ee u mo dé, ngmêné Yesu Kédisu ngé ngmídi ngé a pyódu nmyoo. Myenté komo tpile Chóó Lémi u líi nmyi p:uu a t:a, ó daa t:a, ngmêné Yesu Kédisu ngé ngmídi ngé a pyódu nmyoo. K:omo tpile nmyo p:aa tpémi, ó pi my:oo dé, ó nko pi dé, ngmêné Yesu Kédisu ngé ngmídi ngé a pyódu nmyoo. K:omo tpile nmyi pi dmi ndii dé, ó tédè dé, ngmêné Yesu Kédisu ngé

ngmídi ngé a pyódu nmyoo, u kwo a kââdí nmyoo, u kwo kélímí yi ndii kópu.

¹² Nmí Mí ngé a ngmídi nmyoo, u yoo ngé a pyódu nmyoo, nmyi nuu ghi dmi nódó a tóó. Yi kópu u l:êê díy:o yoo nmye dny:oo ch:anèch:anè, mb:aamb:aa ngé ye dmyinè vuyuo, nmyi pi dmi nangmè kní. Límlímí ngé nangmè nod:e, pi kní ye dpodombiy:e nangmè mbwólu. *

¹³ N:ii ngé dono kópu nmye ngmêdè d:uu knomomé, yi dono kópu nmyi mbodo kn:ââ vuyuo dpí kée yó, nmyi nódó kíngé kaalí. Nmí Lémi ngé nmyi dono kópu yilí u kuwó ntee kée too, numo dono kópu yintómu nmyi kuwó dmyinè kéké dé. *

¹⁴ Yi kópu kní yi pwo kópu ala, nmyi nuu ghi dmi numo nódó dny:oo ya, ndéndé ngé yoo ngmídi ngé u ngwo anmyi pyaa dmi. *

¹⁵ Yesu Kédisu, pini n:ii ngé numo ka a kââdí nmoo, u pono dmyinè vyápé. Yi kópu u l:êê díy:o numo ka a kââdí nmyoo, yoo ngmídi ngé pyódu nmyoo. Nyââ, noko mb:aamb:aa ngé dmyinè ya, nmí Mí dmyinè kwunokwuno. *

¹⁶ Nmí Lémi Yesu Kédisu u kópu dyuu ndéndé ngé nmyi gha vy:o dny:oo kwo, u nuw:o ndii mbémé dmyinè numo ndiye kígha, numo kuwó myedmyinè mbumu. U Ghé Dmi ngé wéti n:ii nmyi lama a kígha too, myenté wéti n:ii nmí Mí u puku yedé a pyede, myenté wéti n:ii Yesu u yoo kní y:oo ala ngwo dé vyi t:oo, yi wéti kní y:e nmí Lémi nmyi gha kní yi vy:o dmyinè kwunokwuno. *

¹⁷ Kópuni anmyi d:uud:uu, ó anmyi tpaapé, nmí Lémi Yesu u pi mbémé dmyinè d:uud:uu dé, u pi mbémé nmí Mí Chóó Lémi myedmyinè kwunokwuno. *

Pi mupwo mupwoma yi danêmbum

¹⁸ Yepe yoo, nmyi moo yoo yi dnye dmi dmyinè nyémí dé, mu kópu u díy:o nmí Lémi ngé yi kópu u yi ye kwo. *

¹⁹ Yéé yoo, nmyi kpâm yoo yi nuu ghi dmi nmyi nódó dny:oo ya, dnye dii ngé ye namé mbumu. *

²⁰ Tp:ee dmââdima, dye ghi yintómu nmyi pye mí kní ye dmyinè ng:aa, mu kópu u díy:o nmí Lémi ngé u yi u ngwo a kwo, A yoo yinté dny:oo kwo. *

²¹ Mââ yoo, kn:aadi te kópu tédè u l:êê díy:o, nmyi tp:ee dmââdima ye dpodombiy:e nangmè mbwólu, kninté awo, Doo u ntââ kópu mb:aa daanmí d:uu. *

Wop dpodo pyu yoo yi danêmbum

* 3:1: Mak 16:19 * 3:2: Mát 6:33 * 3:3: 2 Kódin 5:17; Lóma 6:6-7 * 3:4: 1 Njon 3:2 * 3:5: Epeso 5:3-5
 * 3:6: Lóma 1:18 * 3:8: Epeso 4:25-32; Lóma 12:2 * 3:12: Nkal 5:22-23 * 3:13: Mát 6:14 * 3:14: Lóma 13:8-10 * 3:15: Njon 14:27 * 3:16: Epeso 5:19 * 3:17: Epeso 5:20 * 3:18: 1 Pita 3:1-2 * 3:19: 1 Pita 3:7
 * 3:20: Epeso 6:1-3 * 3:21: Epeso 6:4

²² Wop dpodo pyu yoo, n-ii kni y:oo wop a dpodo kigha nmyo, dye ghi yintómu yi dnye dmi dmyinê nyêmi dé. Nmyi kada pini yoo yi ngîma ntee nmye dpodo nyédi, yi kuwó yintê myedmyinê dpodo. Nuw-o ngmidi mbêmê yi p:uu dmyinê dpodo, mu kôpu u dîy:o nmî Lémi nmye chââchââ ngmê.

²³ Kópuni anmyi d:uud:uu dé, dpodom-biy:e dmyinê d:uud:uu dé. Alanté dmyinê nuw:o, api, Daa pi ngmê p:uu nmo dpodo té, nmî Lémi p:uu nmo dpodo té.

²⁴ Nmyi lama kiyedê tóó, nmî Lémi ngê kópuni mb:aa u yoo yi l:êê dîy:o wunê a nuw:o kwólu, nmyi l:êê dîy:o wa d:uu. Daa dyámê mbêmê pi p:uu nmye dpodo té, nmî Lémi Yesu Kédisu p:uu nmye dpodo té.

²⁵ Nii ngê dono adî d:uud:uu, Chóó Lémi ngê ntââ u ngwo wa a vy:u. K:omo tpile yi pini u pi ndii ó u pi têê, ngmêê Chóó Lémi ngê u ntââ u ngwo wa a vy:u.

4

¹ Kada pini yoo, yélini wop nmyi p:uu a dpodo té, mb:aamb:aa ngê ye dmyinê vyuwo, dono kôpu y:e namê d:uud:uu dé, mu kôpu u dîy:o nmyi Lémi mbóó p:uu wunê tóó, yinê a y:enê nmyo.

Nmî Lémi p:uu danê u kôpu dyuu

² A tidê mbwó yoo, namê mgeemgee, dpodombiy:e dmyinê ngêpê, Chóó Lémi myedmyinê kwunokwuno. *

³ A l:êê dîy:o myedmyinê a ngêpê, Chóó Lémi ngê u ntââ ngê pêdê pyódu nêne, Yesu Kédisu u tumu kôpu dyuu pi kni ye u ngwo p:aa vyi. Yi kôpu dyuu u tpaê u l:êê dîy:o, mbwa k:oo a km:êê noo. *

⁴ Nmî Lémi ngê yi dpodo a ka a kpo, u kwo dmyina a ngêpê, u ya a nga a kwo, U kôpu dyuu pi kni ye ntênê nî vyi. *

⁵ Kuwa yélini yi vy:o nuw:o mbêmê dmyinê paa, dye ghi yintómu nmî Lémi p:uu mb:aamb:aa ngê ye dmyinê danê. *

⁶ Nmyi kôpu dé pwópwó ngê kîngmê pyódu. Pini n-ii nmî Lémi p:uu nmye adî póó, u kakêmtê ntênê u kwo dpî chámê yó. *

Póól u nd:uu tpaê

⁷ Pini n-ii ngê ala pwepwee pee nmye wunê nêne, Tikikas, nmî Lémi ka a kélímî, mb:aamb:aa ngê p:uu mye dpodo. Yi pini a nuu u pi, a kôpu yilî yintómu nmye yinê aminê nt:o. *

⁸ Yi kôpu u l:êê dîy:o nmye nîné dyede. Kópuni a nga a pyodopyodo té, nmyi lama pídný:oo a ya, myenté Tikikas ngê nmyi nuw:o dmi yinê amî l:ámo té. *

⁹ Tikikas p:uu Onésimas nîné t:emî. Yi pini nmyi chóó nmyi p:aa pi, nmî Lémi p:uu mb:aamb:aa ngê a dpodo, a nuu u pi ngê mye tóó. Kópuni yilî a nga a pyodopyodo té, nmye y:oo aminê ntê t:oo. *

¹⁰ Adistakas, pini n-ii k:ii mbwa k:oo nipi nye kwo mo, u mb:aamb:aa nmye da dy:ââ. Mak ngê u mb:aamb:aa nmye myeda dy:ââ. Yi pini Mbanapas u ngmênêni ngmê. Mak nmye wa lee knomomê, mb:aamb:aa ngê u kwo dmyinê vyuwo. Yi kôpu wunê nmye kîné vyu. *

¹¹ Yesu u pénta, Pini n-ii u pi Njastas, u mb:aamb:aa nmye myeda dy:ââ. Nju tpémî yélini Yesu u yoo vy:o ghê dnyie, yi vy:o yi pini pyile kni y:oo y:oo a ngêêpi nê, Nju pi ngmê ngê mēdaa ngêêpi nê. Yi pini pyile kni yi k:ii nmî Mî kóó k:oo yoo nipi nmo kapî too.

¹² Nmyi p:aa pi Epapidas ngê u mb:aamb:aa nmye myeda dy:ââ. Yi pini Yesu Kédisu p:uu ntênê mye dpodo, dye ghi yintómu nmyi l:êê dîy:o dpodombiy:e a ngêpê yédi, dpo, Yi kélímî ndii ngê a pyaa dnyie, dpo, nuw:o ngmidi mbêmê pídný:oo nuw:o, nuu u kôpu dé yi p:uu pídný:oo nuw:o.

¹³ Nmyi p:uu dpodombiy:e wunê nuw:o yédi, Leyodisiya p:aanî dé Hidapolis tpémî yi l:êê dîy:o myewunê nuw:o yédi. Yi kôpu a chóó p:uu kîní módu, u ngwo nmye d:aa vyi.

¹⁴ Luukî, pini n-ii kpeede ngê a tóó, a nuu u pi ngê mye tóó, Dimas k:ii yi mb:aamb:aa nmye myeda dy:ââ ngmê. *

¹⁵ Yesu u yoo yélini Leyodisiya a pyede, nmî mb:aamb:aa ye dpî y:ee yó, myenté yélini Nimba u ngomo k:oo nipi wumê ngêpê nyédi, nmî mb:aamb:aa ye myoo y:ee yó.

¹⁶ Dini ghi n-ii ngê ala pwepwee pee anmyinê kp:aa ngmê, Yesu u yoo yélini Leyodisiya a pyede, ye u nkwo dpî dy:ââ yó, myepêdê kp:aa y:e. Myenté pwepwee pee n-ii yi yélini y:oo nmye wa a dy:ââ ngmê, u nkwo dpo kp:aa yó.

¹⁷ Akipas ka ala kôpu dpî vyi yó, kwipi, Nmî Lémi ngê dpodoni nga a kpo, dpî chedê ngi.

¹⁸ Nê Póól, ala kôpu dyuu a chóó a kêê ngê n:aa d:êê:êê. A l:êê dîy:o dmyina a ngêpê, mu kôpu u dîy:o mbwa k:oo aminê kwo.

Nmî Lémi mb:aamb:aa ngê nmye choo a vyuwo.

Wu u dî.

* 4:2: Epeso 6:18 * 4:3: Epeso 6:19; Kilosa 1:27 * 4:4: Epeso 6:20 * 4:5: 1 Tes 4:11-12 * 4:6: Epeso 4:29; 1 Pita 3:15-16 * 4:7: Epeso 6:21 * 4:8: Epeso 6:22 * 4:9: Pilimon 1:10 * 4:10: Dpodo 27:2; 12:12 * 4:14: 2 Tim 4:9-12

1 TESALONIKA

Yesu dini ghi n:ii ngê pwene, m:ââ myoy:a mî loo, u kuwó dini ghi ngê Póól Sailas Timoti Tesalonika lee dniye, p:aani n:ii Másidóniya Wee u kwo a tóó. Yí dnyen:aa dpodo, yoo wo yéli Yesu u yoo vy:o kaa tumo. (Dpodo 17:1-9) Nju pi daa yili Yesu u yoo vy:o ghê wo, woni kní y:oo Póól ngm:ii kalé ngópu, wod:oo Mbédiya loo, yi ndini mé yó, Aténi mî tee wo. (Dpodo 17:10-15) Dini ghi n:ii ngê Timoti Aténi Póól ka loo, Póól ngê myombó Tesalonika mé dy:ââ ngê, kwo, Yesu u yoo m:ii wêdêwêdê kalé té.

U kuwó dini ghi ngê Póól ngê Aténi a kuwo ngê, Kódin loo, Yesu p:uu yi ye doon:aa danêmbum. (Dpodo 18:1-18) Wiki kní ngmê yi doo ya, Sailas pini dè Timoti y:oo yi mî m:uu ngópu, Póól ka kwo, Nju pi n:ii dé Tesalonika wunê pyede, Yesu u yoo kní ye mî kídnia a dyede. Yélini Yesu ka dnye kélími, Tesalonika, Póól ngê u yi u ngwo doo kwo, Ní wêdêwêdê kalé té, u l:êê díy:o ala pweepwee pee d:êê ngê, ye dy:ââ ngê.

1 Mw:ââkó a tídê mbwó yoo, yélini Yesu u yoo vy:o ghê dniye, Tesalonika. Nê Póól, Sailas pini dè Timoti yi kii, ala pweepwee pee nmye nmínê dyede. Nmí Lémi Yesu Kédisu ngê nmí Mí Chóó Lémi ka a kââdí nmyoo. Yi Lémi mupwo y:oo dny:oo a ngêêpí nmyo, mb:aamb:aa ngê nmye myedny:oo a vyuwo.

Póól p:uu y:oo Chóó Lémi u ngwo dnye kwunokwuno

2 Dye ghi yintómu Chóó Lémi nmyo yintómu nmyi l:êê díy:o nmo kwunokwuno ngê, myenté dye ghi yintómu nmyi l:êê díy:o u kwo myeno ngêpê nyédi. *

3 Nyââ, nmí Mí ntênê nmo kwunokwuno ngê, mu kópu u díy:o nmyi kélími u díy:o dpodombiy:e nmyee dpodo, yoo yi nuu ghi dmi nmyi nódo ntênê a pyede, nmyi nuw:o dmi nmí Lémi Yesu Kédisu p:uu ntênê a wee.

4 Nmí tídê mbwó yoo, nmí lama ka tóó, nmyi nuu ghi dmi Chóó Lémi nódo ntênê a tóó, yinê a ngmídi nmyoo.

5 Yi kópu nmí lama a tóó, mu kópu u díy:o nmí Lémi u kópu dyuu daa módó nmye nm:uu vyu. Nmí Lémi u wêdêwêdê mbémê mbwudu yili nmyi ngópu nm:uu chópu, u Ghê Dmi ngê yi kópu dyuu ndé kópu ngê nmye yinê pyódu too. Nmyi lama ka tóó, daa nmí chóó nmí l:êê díy:o nmyi vy:o nmeen:aa dpodo, ngmênê nmyi l:êê díy:o nmeen:aa dpodo. *

6 Nmí nt:anê nmyi yaa dniye, nmí Lémi u nt:anê my:ii yaa dniye. K:omo tpile ngmí vyímí ndíi nmyimo a pyw:émí, ngmênê u kópu dyuu u wépi dpí:p:e pwaa ngópu, u ghê Dmi mbémê w:aa nmyinê pyw:ee ngópu. *

7 Yélini p:aani p:aani Yesu u yoo vy:o ghê dniye, Másidóniya Kídiki wee yi kwo, ala ngwo nmyi nt:anê a yââyââ té. *

8 Nmí Lémi ngê kópuni nmyi vy:o d:uu ngê, wee wee p:aani p:aani kí ny:ee ngópu. Másidóniya Wee u kwo kí ny:ee ngópu, Kídiki Wee u kwo mye ny:ee ngópu, wee kní mu yi kwo myekí ny:ee ngópu, yi lama a tóó, Tesalonika tpémi nmí Mí ka kí kélími mbé dniye. Yi kópu pi kní ye dpíno tpapê ngê, *

9 yi chóó nmo a tpapê ngópu, nmo dpo, Tesalonika tpémi y:oo nmyi dnye dmi wumu ny:ee ngópu, yi kópu kímí nyongo. Nmo dpo, Yâpwo kní ye ngêpê kí yé ngópu, nmí Mí ka kí díyê dniye, yâpwoi ghê a t:a. Yi lama a tóó ala ngwo yâpwo ndéndê p:uu nmye dpodo té, u mo u kwo nmye ngêpê té, *

10 Tp:oo nmye t:âât:ââ ngmê, mbóó p:uu wa a ndé, pini n:ii kpêêní a pyidu ngê, Yesu. Vyílo yi pini ngê nmí kpadakpada tédê wa dyé nmo. *

2

Póól p:uu ntee dnyen:aa dpodo, Tesalonika

Dpodo 16:11-17:9

1 Nmí tídê mbwó yoo, nmyi lama kíyedé tóó, nmí dpodo nt:u nmyi vy:o mî kele.

2 Nmyi lama mye tóó, nmye ghêli k:ii dpí:p:e lee dniye, Pilipay tpémi y:oo Sailas k:ii mywenemywene kalé nyópu, mye kpaka nyópu, ngmênê nmí Yâpwo ngê a wêdêwêdê kalé nmoo, u kópu dyuu nmye nm:uu vyu. K:omo tpile yoo woni nmí p:uu dnye d:uu, ngmênê ye dênnee nkíngê. *

3 K:omo tpile nmí pi dmi ala ngwo nmye a dyede ngmê, ngmênê nmyi lama kíyedé tóó, Dp:oo pi dóó pyu yoo, dpíno k:omodanê nyédi, dp:oo dono pyu yoo.

4 Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê nmí pyaa dniye, u l:êê díy:o yinê dpodo kalé nmoo, u kópu dyuu vyílo yinmo tpapê ngê. U yi nmo daa kwo, Pi kní ye pi mb:aa ngê nmí pyaa dmi, ngmênê u yi nmo a kwo, Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê nmí ya, pini n:ii ngê nmí gha dmi dye ghi yintómu a y:enê. *

5 Nmyi lama ka tóó, nmyi gha dmi dênmeen:aa ngêêpí dé, nmyi tpile kní yi pyinê tumutumu dpí:p:o ngwódu, ngmênê ntênê nmye nmeen:aa danêmbum. Chóó Lémi ngê dpo kpa dmi. *

* 1:2: Pilipay 1:3-4 * 1:5: 1 Kódin 4:20 * 1:6: 2 Tes 3:9 * 1:7: 1 Pita 5:3 * 1:8: Lóma 1:8 * 1:9: Dpodo 14:14-15 * 1:10: Mát 16:27 * 2:2: Dpodo 16:19-24 * 2:4: Nkal 1:10 * 2:5: Dpodo 20:33 * 2:6: Njon 5:41,44

⁶ U yi nmo dêpwo kwo, Nye chaa kalé nmédi, u yi nmo myedêpwo kwo, Kn:aa yéli y:oo myenye chaa kalé nmíne. *

⁷ Yesu Kédisu ngé u dyépi ngé a pyódu nmoo, nmyi kada kaa nmoo, u l:êê díy:oo u ntáá nté ndapí nmye p:oo dmy:ee doo, u kópu daapodoo ya. Ngmênê tpile nmye dpí:p:e dmy:ee ngé. Pyáá tpómu mbópó ka nuw:oo ngé ntee a vyuwo yédi, nmyi vy:oo yinté nuw:oo ngé nmeen:aa paa.

⁸ Nmí tp:ee ntee tpile ngé nmyi pyaa dniye, nmí Mí u kópu mb:aa nmye nm:uu vyu, myenté dononi nmyi l:êê díy:oo pi kní y:oo nmo wo d:uu ngópu, u ntáá ponmo vy:ungo. Nmyi nuu ghi dmi nmí nódo d:ud:umbiy:e yaa wo.

⁹ Nmí tidê mbwó yoo, nté ndapí nmye dênnee a dmyinê, apii? Nyáá, nmyi lama kiyedê tóó, w:ééni ngídí vy:oo nnee a dpodo, nmí ndapí nmí chóó nnee a kmênêkmênê, yi ngwo nmí Mí u kópu mb:aa nmye myenmee a tpaépê. *

¹⁰ Dini ghi n:ii ngé nmyi vy:oo nmeen:aa ya, nmí Lémi ka u ngwo nmyi kélími mbé dniye, ngmee u kópu dpípíngmê d:uu ngé, dye ghi yintómu nmyi ngópu nmeen:aa dpodo, nmí Mí ngópu myenmeen:aa dpodo. Nmyi vy:oo mb:aamb:aa ngé nmeen:aa dpodo, dpípíngmê kn:aadi ngé, doo u ntáá pi ngé yipe tee kópu nmí p:uu daawa vyi.

¹¹ Pi ngé tp:oo módó tp:oo máá yoo maa p:uu ntee a kapí too, maa p:uu yinté nm:uu kaa nmyoo. *

¹² Nmí chóó nm:uu dêépí kè nmyoo, nmyi nuw:oo dmi nmí chóó nm:uu l:ámo ngé, nmí Mí u maa p:uu paa nmí chóó nmyi nuwo nm:uu kwólu. Yinê a ngmídi nmyoo, kóó k:oo wa kaa nmyo, nmyi pi dmi ndíi ngé wa pyódu té. *

Tesalonika tpémi yi kélími u l:êê díy:oo nmí Mí u ngwo kwuno ngópu

¹³ Ala kópu u l:êê díy:oo dye ghi yintómu Chóó Lémi myeno kwunokwuno ngé, dini ghi n:ii ngé nmí Mí u kópu dyuu nmye nm:uu vyu, nmyi ny:ee tumo, ye nmyi kélími mbé dniye. Nmyinê nmye daa pi u kópu dyuu vy:i ny:ee ngópu, ngmênê Yápwo Ndéndê u kópu dyuu vy:i ny:ee ngópu. Nyáá, nmí Mí u kópu dyuu vy:i ny:ee ngópu, u kwo nmyi kélími mbé dniye, ala ngwo yi kópu dyuu yi nt:u dmi nmyi vy:oo kiyedê kekele. *

¹⁴ Nmí tidê mbwó yoo, yi kópu dyuu ngé u vyími pyu ndíi ngé dê pyódu nmyo. Njuda Wee u kwo Yesu Kédisu u yoo vy:oo yélini a ghê dniye, dononi dnya a vyími, yinté dono myenmyee a vyími. Nju tpémi y:oo ntee dnyimo a kpakakpaka dé, nmyi chóó

nmyi dyámê tpémi y:oo yinté myednyimo a kpakakpaka nmyo. *

¹⁵ Yi Nju tpémi yi kn:áá kní y:oo Chóó Lémi u komo kapí pyu yoo wunê a vya tumo, nmí dye ghi ngé nmí Lémi Yesu vya ngópu, myednye kpakakpaka nmo. D:ud:umbiy:e Chóó Lémi ka doo u nuu u yoo ngé dê pyaa dmi, pi yintómu yi p:uu a d:uu té. *

¹⁶ U yi nmo a kwo, Pi dyéédí yintómu nmí Mí kóó k:oo nm:uu kaa té, ngmênê Nju tpémi y:oo nmí maa a nkokonkoko ngópu. Yi kn:áá kní y:oo dononi dnya a d:uud:uu dé, nmí Mí nódo kaa dniye, nmí dye ghi ngé Tp:oo mb:ii ngópu, yi dono nódo mye kele, wod:oo nmí Mí ngé u nkwo mb:ii too, ntênê wa kpada té, ye daawa kede. *

Póól ngé u yi u ngwo doo kwo, Tesalonika tpémi m:aan:aa m:uu té

¹⁷ A tidê mbwó yoo, lukwe díy:oo pi kní y:oo a pi nmye a dyede ngópu, nmyedpo, Nmyi yi dmi u ngwo daa kwo. K:omodanê kópu yila. Dini ghi n:ii ngé nmyi vy:oo a ngm:ii kalé nmoo, nmyi l:êê díy:oo nnee a tpyóó. U yi nmo ntênê a kwo, Daa kêmakêma monon:aa mumu nmyo. K:omo tpile ala ngwo nmyi vy:oo dênminê wee, ngmênê nmí nuw:oo k:oo anmínê nuw:oonuw:oo nmyo.

¹⁸ Nê, Póól, ndé kópu nmye ngmênê tpaépê, daa ng:ééntómu nê, Ngín:uu m:uu té, ngmênê Setan ngé a maa nkoko ngé.

¹⁹⁻²⁰ Nyáá, ndéndê ngé u ya a nga a kwo, N:uu m:uu nmyo. Dini ghi n:ii ngé nmí Lémi Yesu wa a diyé, ngíma anmín:aa kwo, daanmyi mywenemywene kalé nê, nmyi l:êê díy:oo w:aa anímo pyw:oo, myenté nmyi l:êê díy:oo wa chaa kalé nê, mu kópu u díy:oo ntênê u kwo nmye kélími té, nmyi l:êê ghi mb:aamb:aa dé. *

3

Kópuni u l:êê díy:oo Póól ngé Timoti Tesalonika dy:áá ngé

¹ A tidê mbwó yoo, dini ghi n:ii ngé Aténi noo a ya, noo a nuw:oonuw:oo nmyo, nmyi l:êê díy:oo tpyóó ngé y:a ya nê pwiyé wo, doo u ntáá ngé a ka pyodo. Dini ghi n:ii ngé Timoti a ka a loo, nmye nê dy:áá ngé, a mo Aténi noo a ya. *

² Nmyi lama kiyedê tóó, nmí mbwó Timoti k:ii nmí Mí p:uu nipi nye dpodo nódo, Yesu Kédisu u kópu dyuu nipi nye tpaépê too. Nmye nê dy:áá ngé, kwonê, Yi kélími p:uu nyi wêdêwêdê kalé té. *

³ Kwonê, Nmí Lémi u maa p:uu dononi wunê vyími tumo, yi dono kní yi l:êê díy:oo yi máádi kídangê kuwo ngmê. A tidê mbwó yoo, nmyi lama kiyedê tóó, nmí Lémi ngé

* 2:9: Dpodo 18:3; 1 Kódin 4:12

* 2:11: 1 Kódin 4:14

* 2:12: Pilipay 1:27

* 2:13: Nkal 1:11-12

* 2:14: Dpodo

17:5 * 2:15: Dpodo 2:23

* 2:16: Lóma 1:18

* 2:19-20: Pilipay 4:1

* 3:1: Dpodo 17:15

* 3:2: Dpodo 16:1;

2 Tim 3:12

p:uu ndiye pyu kni ye yepê, Pi dono kni y:oo adnyi kpakakpaka nmyo.

⁴ Dini ghi n:ii ngê nmyi vy:oo nmee a kwo, munmyenê, Adnyi kpakakpaka nmyo. Nmyi lama kiyedê tóó, vyílo yi kópu nmye yidoo pyodopyodo. *

⁵ Yi kópu u l:êê díy:oo noo a nuw:onuw:oo nmyo, nê, Lónté wunê kélímí té. Nê, Apê Setan ngê dpodombiy:e da tókó té, nmí Lémi u maa da kuwo ngmê, yi vy:oo módó nmeen:aa dpodo. U ya a nga doo kwo, Nmyi p:uu kópu ngmêni ny:oo, u l:êê díy:oo Timoti nmye nê dy:ââ ngê. *

⁶ U kuwó dini ghi ngê Aténi nê kuwo ngê, ala ngwo Kódin anímo dpodo. Dini ghi n:ii ngê Timoti pini dê Sailas y:oo al:ii minê pyw:ee noo, a gha mb:aamb:aa ngê pyódu ngópu. Timoti ngê a ka pê, Nmí Lémi ka ntênê kiyedê kélímí té, myenté yi nuu ghi dmi numo nódo mye tóó. A ka pê, Kiyedê cháácháâ ngi. A ka pê, U yi nga ntee a kwo, N:uu m:uu té, a ka pê, yinté u yi y:e myewunê kwo, Nmí m:uu. *

⁷ A tidê mbwó yoo, yi kópu u l:êê díy:oo a nuw:oo kíméd:a l:âmo. K:omo tpile dono vy:oo aní kwo, ngmêni dini ghi n:ii ngê nmyi kélímí p:uu n:aa nuw:oo yédi, a gha mb:aamb:aa ngê dpí pyódu.

⁸ Nmí Lémi ka dnyinté anmyi kélímí knomomê, ye aní nuw:onuw:oo nmyo, a ya dono ngê wa pyódu.

⁹ Nmyi l:êê díy:oo nmí Yâpwo Chóó Lémi dpodombiy:e n:aa kwunokwuno ngê, mu kópu u díy:oo w:aa ndíi a ka a kpo.

¹⁰ W:êêní mgídí vy:oo dpodombiy:e n:aa ngêpê yédi, u ya a nga a kwo, N:uu m:uu nmyo. Kópuni kni yi l:êê díy:oo nmyi kélímí doo u ntáâ ngê da pyaa dmi, u ya a nga a kwo, Ndíi ngê n:uu pyódu té.

¹¹ Nmí Mí Chóó Lémi ka nmo ngêpê nyédi, myenté nmí Lémi Yesu ka myeno ngêpê nyédi, nmí maa y:oo wa yé ngmê, nmye u ngwo anmo lee dmi.

¹² Nmyi l:êê díy:oo myeno ngêpê nyédi. U yi nmo a kwo, Nmí Lémi ngê nmyi pi ka vuywo ndíi ngê a pyódu ngê. Nmyi nuu ghi dmi ntee nmí nódo wunê tóó, yoo yi nuu ghi dmi yinté nmyi nódo myechoo a ya, myenté nmyi nuu ghi dmi numo nódo ntênê dny:oo ya.

¹³ U yi nmo a kwo, Nmí Lémi Yesu ngê a wêdêwêdê kalé nmyine. Wéni n:ii ngê wa a diyé, u yoo wa danê té, nmí Mí Chóó Lémi ngíma nipi wamí kaa nmo. U yi nmo a kwo, Yi ngwo dyáápe nmyi p:uu daapêdê pyw:ee ngê. *

4

Chóó Lémi u nuu u yoo ngê dmyinê kwo

¹ A tidê mbwó yoo, kuwókuwó wéni ngê dyáápe nmyi p:uu kíngmê ya, nmí Mí u nuu u yoo ngê dmyinê kwo. Yi máádi wunê nmye kím:uu kéma ngê, mb:aamb:aa ngê nmye kígha ngmê. Nmí Lémi Yesu u l:êê díy:oo nmínê kwunokwuno nmyo, yi máádi dpodombiy:e dmyinê kígha.

² Dêêpíni nmí Lémi Yesu u pi mbémê nmye nmo kpo, nmyi nuwo kídangê kuwo.

³ Nmí Mí ngê u yi u ngwo a kwo, Ntee n:aa tóó, a yoo yinté myedny:oo ya, pyáâ ti máâ ti yi vy:oo kíngê ya. *

⁴ Nmyo ngmêngmênté nmyi chóó nmyi nt:u dmi mb:aamb:aa ngê dmyinê y:eñey:eñe dé, dyáápe nmyi p:uu kíngmê ya, mywene nmye kíngê kwo. *

⁵ Yélini yi lama nmí Mí daa tóó, pyáâ ti máâ ti yi yélini yi nuu u kópu ngê ntee a ya yédi, yinté kídmyengé ya. *

⁶ Nmyi vy:oo pini ngmê u mbwó u kuwó kíngê pwiye, mu kópu u díy:oo nmí Lémi ngê yi pini ka ntáâ wa a vy:u. Yi kópu wunê nmye kím:uu kwódu ngê.

⁷ Daa pyáâ ti máâ ti yi l:êê díy:oo nmí Mí ngê a ngmídí nmo, ngmêni yoo mb:aa u yi u ngwo ye kwo. Ntee a tóó, u yi u ngwo a kwo, Yinté myedny:oo ya. *

⁸ Pini n:ii ngê yi kópu dyuu u wépi wa puwâ, daa pi ntee pi u kópu u wépi yuu puwâ, ngmêni nmí Mí u kópu u wépi yuu puwâ, pini n:ii ngê u Ghê Dmi nmye a kpo. *

⁹ Nmí tidê mbwó yoo, nmí lama ka tóó, yélini yi k:ii Yesu ka nmyinê kélímí té, nmyi nuu ghi dmi numo nódo wunê tóó, mu kópu u díy:oo nmí Mí ngê yi kópu nmyi nuwo chóó a kwólu. Doo u ntáâ yi kópu p:uu kópu nmye daamu anmo d:êê. *

¹⁰ Nmí lama ka tóó, Yesu u yoo yélini Másidóniya Wee u kwo p:aaani p:aaani wunê pyede, yi nuu ghi dmi nmyi nódo wunê tóó. Nmí tidê mbwó yoo, nmínê kwunokwuno nmyo, yi nuu ghi dmi nmyi nódo ntênê dny:oo ya.

¹¹ Nuw:oo ngê dmyinê paa, kópuni p:uu nmyi pi dmi daa pyede, yi kópu p:uu kópu nangmê vyi. Kídmyengé líme, nmyi chóó kílí dmyinê dpodo. Yi kópu dé wunê nmye kím:uu vyi too. *

¹² Yinté anmyi ya knomomê, ye pi kni ye yoo mb:aa ngê anmyi pyaa dmi, nmyi nté ndapí u ntáâ mbémê adí ya, doo u ntáâ pi kni ye médaanmyi dmyinê dé. *

Yesu u yoo vy:oo yélini pw:oo dnyie, kópuni y:e wa pyódu

* 3:4: Dpodo 14:22 * 3:5: Pilipay 2:16 * 3:6: Dpodo 18:5 * 3:13: Pilipay 1:9-10 * 4:3: 1 Pita 1:16 * 4:4: 1 Kódin 6:13,15 * 4:5: Lóma 1:24-28 * 4:7: 1 Pita 1:15 * 4:8: Luukí 10:16 * 4:9: Njon 13:34 * 4:11: Epeso 4:28 * 4:12: Kílosa 4:5

¹³ Nmî tidê mbwó yoo, Yesu u yoo vy:o yélini nmyi vy:o pw:oo dnyiye, yi p:uu kópu nmye ngmênmînê tpaépê. Kuwa yélini yi vy:o pini n:ii dpî pw:onu, u l:êê díy:o yoo dpodombiy:e a mbê nyédi, mu kópu u díy:o yi lama a ya yédi, dpo, Nmî mbwó daanunmî m:uu. U yi nmo daa kwo, Nmyi gha dmi yinté dono ngê choo pyodopyodo. *

¹⁴ Ala kópu ka ntênê nmî kélímî mbê dnyiye, Yesu ntee pwene, ntee mède pii wo, u yoo vy:o yélini a dpî té, díyo nmî Mî ngê yinté wamêdê pyidu té.

¹⁵ Nmî Lémi u kópu dyuu nmye ngmênmînê tpaépê. Dini ghi n:ii ngê wa a diyé, u yoo vy:o yélini mwiyé dpî dnyiye, daawa a kuwo té. Nyââ, mwiyé wa a pyidu té, kóó k:oo wa kaa té. Yélini yi k:ii yi ngwo anmî ya, kóó k:oo nipi wa kaa nmo. *

¹⁶ Dini ghi n:ii ngê maadí ada a kwo, dpodombiy:e nmo wa a mbwólu, enjel yoo yi kada pini ngê Chóó Lémi u nkéli dpuwó wa a wuu, nmî Lémi mbóó p:uu u ngwo wa a ghîi. U yoo vy:o yélini wunê pw:oo dnyiye, mwiyé wa a pyidu té,

¹⁷ u yoo vy:o yélini yi k:ii yi ngwo anmî ya, yi yélini yi k:ii kwodonkwodo wa a danê nmo, mbóó p:uu wa km:êê nmo, nkálí too pee dmi u mênê nmî Lémi ngê y:i aminê pyódu nmo. Yi ngwo nmî Lémi ngê daawa a kuwo nmo, nipi anmîn:aa ya, dye ghi yintómu.

¹⁸ Nmî tidê mbwó yoo, yi kópu knî yi l:êê díy:o nmyi nuw:o dmi moo l:âmo tóó.

5

Nmî Lémi u diyédiyé u t:ââ:tââ

¹ Nmî tidê mbwó yoo, wéni n:ii ngê nmî Lémi wa a diyé, yi wéni p:uu kópu nmye daanmo d:êê, *

² mu kópu u díy:o ala kópu wunê nmyi lama ka a yaa wo. Kpáápi ngê ngomo chóó ntee dpî ngwéti, nmî Lémi wéni n:ii ngê wa a diyé, yoo yinté wa ngwéti té. *

³ Kuwa yélini nmî Lémi p:uu daadnyi nuw:o, awo, Mb:aamb:aa ngê nmo pyede, kópu nmo daangmêwa pyódu, ngmênê yi ngwo nmî Lémi ngê wa ngwéti té, wamyé dyênê té. Doo u ntââ daawa mbêpê dmi. Mbwili ngê pwopwo ntee dpî kaalí, yinté y:e wamyé pyódu. *

⁴ Nmî tidê mbwó yoo, dp:ee yinté yélini. Dp:ee mgídi u yoo, w:êênî nmye pyede. Kpáápi ngê ngomo chóó ntee dpî dyênê, nmî Lémi ngê yinté daawa dyênê nmyo.

⁵ Nmyo yintómu wo u yoo, w:êênî nmye pyede. Dp:oo mgídi u yoo, mgídi vy:o dp:ono pyede. *

⁶ Yi kópu u l:êê díy:o doo u ntââ daanmî líme, myedaanmî dpî. Kuwa yélini daa yi lama a pyede, a dpî té. Nuw:o dono ngê kingmê dóó nmo, mb:aamb:aa ngê paa vuyuo kmêle, nmî Lémi u maa mb:aamb:aa ngê kigha koo.

⁷ Yoo w:êênî daa dpî nyédi, mgídi vy:o a dpî nyédi, myenté mgídi vy:o ndee pyu yoo a ghétighéti nyédi.

⁸ Ngmênê nmo wo u yoo, nmî Lémi u maa nuw:o mbêmê kigha koo. Lede knî y:oo yi kápedê ntee a tpyé tumo, yi mbodo u dópó yi mbêmê ntee a kwo nyédi, yinté nmo pyede, nmî Lémi ka nmo kélímî té, nmî tidê mbwó yoo yi nuu ghi dmi nmî nódo a tóó, myenté nmî lama ka tóó, nmî Lémi ngê kóó k:oo díyo wa kaa nmo. *

⁹ Nmî Mî ngê daa nmî kpadakpada u l:êê díy:o a ngmídi nmo, ngmênê u yi u ngwo a kwo, Nmî Lémi Yesu Kédisu ngê kóó k:oo kaa nmíne.

¹⁰ Nmî l:êê díy:o pwene, mu kópu u díy:o u yi u ngwo doo kwo, A yoo kamí ngê ní pyódu té. Dini ghi n:ii ngê wa a diyé, k:omo tpile mwiyé anmî pw:oo dmi, ó yi ngwo anmî ya, ngmênê kóó k:oo wa kaa nmo, mb:aamb:aa ngê nipi anmîn:aa ya. *

¹¹ Yi kópu mbêmê nmyi nuw:o dmi moon-umo l:âmo tóó, dpínomo wêdêwêdê kalê tóó. Yi kópu ala ngwo ntee nmye d:uud:uu ngmê, yinté dmyinê d:uud:uu. *

Póól p:uu yi kuwókuwó kópu

¹² Nmî tidê mbwó yoo, nmíno kwunok-wuno nmyo, nmî Lémi ngê yélini nmyi vy:o a dpodo kalê too, dmyinê cháâcháâ dé. Nmyi kada a wee, nmyi kuwó vyílo yiwunê mbumu nyédi. *

¹³ Nyââ, ntênê dmyinê cháâcháâ dé, yi nuu ghi dmi nmyi nódo choo ya, mu kópu u díy:o y:oo a ngêêpî nmyo. Mb:aamb:aa ngê noko dmyinê ya.

¹⁴ Nmî tidê mbwó yoo, nmyi vy:o yélini a mgeemgee nyédi, yi kuwó dmyinê mbumu. Yélini a nkínê té, dmyinê wêdêwêdê kigha dé. N:ii knî ye kópuni doo u ntââ ngê adí ya, dmyinê ngêêpî dé. Pi knî ye nmyi mbodo l:âmo dmi límílimí ngê kídangmê ngépa. *

¹⁵ Ntââ vyími ngê kêe nangé t:oo, ngmênê numo ka dmyinê mb:aamb:aa, pi knî ye myedmyinê mb:aamb:aa. *

¹⁶ Dye ghi yintómu w:aa nmyi mênê choo ya, *

¹⁷ dye ghi yintómu dmyinê ngêpê. *

¹⁸ Komo tpile ló kópu ngmêdê pyaa knomomê, ngmênê nmî Mî dmyinê

* **4:13:** 1 Kódin 15:20; Epeso 2:12 * **4:15:** 1 Kódin 15:51-52 * **5:1:** Mát 24:36 * **5:2:** Mát 24:42-44 * **5:3:** Luukí 21:34-36 * **5:5:** Epeso 5:8-9 * **5:8:** Epeso 6:14,17 * **5:10:** Lóma 14:7-9 * **5:11:** Njuda 1:20-21 * **5:12:** Hipílu 13:17 * **5:14:** 2 Tes 3:6,11,15 * **5:15:** 1 Pita 3:9 * **5:16:** Pilipay 4:4 * **5:17:** Luukí 18:1 * **5:18:** Epeso 5:20

kwunokwuno, mu kópu u díy:o nmí Mí ngê u yi u ngwo a kwo, Yesu u yoo vy:o yélini a wee, yinté dny:oo ya. *

¹⁹ Yélini nmí Mí u Ghê Dmi mbêmê a dpodo té, ye nangê kwódu, ndyuw:e k:ii nangê nt:ââ. *

²⁰ Kópuni dyuu yi ghéni dmi mbêmê adnyi tpaépê dé, k:omo tpile ngê nmye kingê pyaa dmi.

²¹ Kópu yintómu dmyinê myeme dé, kópuni mb:aamb:aa, dmyinê d:uud:uu, *

²² Kópu dono yintómu yi wépi dmi dpí pwaa yó.

²³ Nmí Mí ngê u kwo a kââdi nmoo, nmyi l:êê díy:o u kwo nmo ngêpê nyédi. U yi nmo a kwo, Ntee a tóó, yinté pyódu nmyine, d:ud:umbiy:e. U yi nmo a kwo, Nmyi ghê dmi kní ye choo a vyuwo, nmyi nuw:o kní ye choo a vyuwo, nmyi páâ kní ye myechoo a vyuwo, u dí, wéni n:ii ngê nmí Lémi Yesu Kédisu wa a diyé, yi ngwo dyââpe nmyi p:uu daapédê pyw:ee ngê.

²⁴ N:ii ngê a ngmidi nmyoo, daawa dóó nmyo, yinté mb:aamb:aa ngê wa pyódu nmyo. *

²⁵ Nmí tídé mbwó yoo, nmí l:êê díy:o nmí Mí ka myedmyina a ngêpê.

²⁶ Yélini yi k:ii Yesu ka nmye kélímí té, nmyi chóóchóó dponumo chipé tóó.

²⁷ Nmí Lémi u pi mbêmê ala kópu nmye nîné tpaépê, ala pwweepwee pee Yesu u yoo yintómu yi ngêédí dpo kp:aa yó.

²⁸ Nmí Lémi Yesu Kédisu ntênê nmye choo a vyuwo.

Wu u dí.

2 TESALONIKA

Dini ghi n:ii ngê Póól Kódin mwiye doon:aa dpodo, Yesu u yoo yélini Tesalonika dnya a ya, Póól ngê pweepwee pee ye ngmê dy:ââ ngê, u pi 1 Tesalonika. Wiki kni ngmêmi loo, pi kni ngmê Tesalonika a ndê dniye, Kódin a lee dniye, Póól ka mdoo y:oo a ñuw:o ngópu. Yi kópu u l:êê dîy:o Póól ngê pweepwee pee m:uu d:êê ngê, Tesalonika tpémi ye dy:ââ ngê. Ala yi pweepwee pee.

¹ Mw:ââkó a tidê mbwó yoo, yélini Yesu u yoo vy:o ghê dniye, Tesalonika. Nê Póól, Sailas pini dê Timoti yi k:ii, ala pweepwee nmye nmîné dyede. Nmî Lémi Yesu Kédisu ngê nmî Mî Chóó Lémi ka a kââdî nmo.

² Yi Lémi dê y:oo dny:oo a ngêêpî nmyo, mb:aamb:aa ngê nmye myedny:oo a vuyuwu.

Póól p:uu y:oo nmî Mî u ngwo dnye kwunokwuno

³ Nmî tidê mbwó yoo, dye ghi yintómu nmyi l:êê dîy:o nmî Mî nmo kwunokwuno ngê, mu kópu u dîy:o ala ngwo nmyi kélîmî ndîi ngê a pyodopyodo, nmyi nuu ghi dmi numo nódo ndéndé ngê nye tóó. *

⁴ Yi kópu u l:êê dîy:o Yesu u yoo kni yi vy:o nmyi pi dmi nmî chóó nmo kmîmî too. Yenmîmo, Tesalonika tpémi, yélini Yesu u yoo vy:o ghê dniye, k:omo tpile dono yili wunê vyîmî ngópu, ngmêné nmî Lémi daa mb:iimb:ii ngópu, ntêê u kwo a kélîmî té. *

Chóó Lémi ngê ntââ u ngwo wa a vuy

⁵ Ala ngwo nmî Lémi u l:êê dîy:o dono yili nmyinê vyîmî ngmê, ngmêné nmî Mî ngê yoo ntêê yinê dpî kóté kwolo. Ntââ ye wa a vy:u, ngmêné ala kópu nmye wa vyi, nmyewo, U ntââ ngê dmye pyaa dmi, a kêê k:oo anyi ghê dmyeno. *

⁶ Nyââ, kópuni pi kni y:oo a d:uud:uu tumo, Chóó Lémi ngê ntêê wa pwila té. N:ii kni y:oo a mgîni vyîmî kîgha nmyoo, ntââ ye wa a vy:u, *

⁷ ala ngwo nmye mgîni vyîmî nyédi, dîyo mb:aamb:aa nmye wa a kê, nmo amyeda kê. Yi kópu wa d:uu, dini ghi n:ii ngê nmî Lémi Yesu, u enjel wêdêwêdê kni yi k:ii, mbóó p:uu wa ndê dmi. *

⁸ Yi ngwo ndyue wa t:aa ngmê, yélini yi lama Chóó Lémi daa tóó, myenté n:ii kni y:oo nmî Lémi Yesu u kópu dyuu mb:ii ngópu, yi ngwo wa kpada t:oo. *

⁹ Ntââ ye wa a vy:u, d:ud:umbiy:e wa dyênê té, wa kée té, u nkîgh:ê daadnyi ya. Yi ngwo u pi ndîi ngê wa pyódu, u wêdêwêdê

ndîi ngê amye pyódu, ngmêné yi yéli y:oo daamuwa m:uu ngmê. *

¹⁰ Yi ngwo u yoo kni y:oo adnyi chaa kîgha, n:ii yoo u kwo a kélîmî té, u pi ndîi ngê wa pyódu ngmê. Nmyo myentee dé, amyenmyin:aa chaa kîgha, mu kópu u dîy:o Yesu p:uu kópuni nmye nm:uu vyi too, yi kópu kni ye nmyi kélîmî mbê dniye. *

Póól p:uu Tesalonika tpémi yi l:êê dîy:o u ngwo dnye ngêêpê

¹¹ Yi kópu u l:êê dîy:o dye ghi yintómu nmyi l:êê dîy:o nmo ngêêpê nyédi. U yi nmo a kwo, Nmî Mî ngê u nuu u yoo ngê a pyódu nmyine, mu kópu u dîy:o u yoo vy:o kaa nmyoo. U wêdêwêdê mbêê choo a ngêêpî nmyo, kópuni mb:aa nmyi kélîmî mbêê u yi nmye adî kwo, Nmî d:uu, u ntââ ngê u ngwo anmyi pyaa dmi. *

¹² Yi kópu kni yi mbêê nmî Lémi Yesu u pi ndîi ngê anmyi pyódu ngmê, amye chaa kalé nmyo, mu kópu u dîy:o nmî Mî, nmî Lémi Yesu Kédisu k:ii mb:aamb:aa ngê nmye wunê vuyuwu nódo. *

2

Setan u Pi Dono u ngwo wa t:aa

¹ Nmî tidê mbwó yoo, nmî Lémi u wo ndîi p:uu nmye nmîné danê té. Nmyi lama kiyedê tóó, kuwókuwó wéni ngê nmî Lémi Yesu Kédisu wa a diyé, nipi u kwo wa a danê nmo. *

² Ngmêné pi woni kni y:oo ala kópu nmye a tpapê ngópu, nmyedpo, Nmî Lémi u wo ndîi wunê kî dyimê wo. K:omodanê kópu yila. Yi kópu nmyi nuw:onuwo u kópu ngê kîngê pyódu, nmyi nuw:oo dmi miyó ngê myekîngê pyódu. K:omo tpile pi ngmê ngê yi kópu dêêpi tédê nmye vuy, ó ngmêné u kwo Chóó Lémi u Ghê Dmi mbêê nmye vuy, ó yinê ye pweepwee pee yedê yi kópu nmye nmo d:êê ngê, ngmêné k:omodanê kópu yila, ye namê ng:aa.

³ Pi ngmê ngê kîngê dóó nmyo. Yi wéni ghêlî daawa d:ii, pi yili kni y:oo Chóó Lémi mwiye wa mb:ii ngmê, u yi y:e daadi kwo, Choo y:enê nmo. Yi ngwo Pi Dono wa t:aa, pini n:ii ngê Chóó Lémi u dêêpi kópu dyuu wa kée té. Yi pini u pi ndîi ngê wa pyódu, ngmêné nmî Lémi ngê kuwó d:ud:umbiy:e wa dyênê. *

⁴ Yi pini nmî Mî p:uu adî d:uu, tpileni yili pi kni ye yâpwo dé, yi p:uu amyedî d:uu. Chóó u pi yi pwo wa kni, yâpwo ghê amî ghê, pi kni ye wa vyi, yewo, Nmyi yâpwo u d:aa d:a kââdî, yewo, yâpwo daamu a tóó, dmyinê cháâcháâ nê. *

* 1:3: 1 Tes 1:2-3 * 1:4: 1 Tes 2:19-20 * 1:5: Pilipay 1:29 * 1:6: Lóma 12:19 * 1:7: Mát 25:31 * 1:8: Mát 25:41; Lóma 2:8 * 1:9: Mát 25:41,46; 2 Pita 3:7 * 1:10: Kílosa 3:4 * 1:11: Kílosa 1:10 * 1:12: 1 Kódin 10:31 * 2:1: 1 Tes 4:13-17 * 2:3: 2 Tes 2:8 * 2:4: Mát 24:5; Dan 11:36

⁵ Dini ghi n:ii ngê nmyi vy:o noon:aa kwo, yi kópu dyuu nmye kîn:uu vyi too, apii?

⁶ Kópu m:uu nmyi lama a tóó. Yi pini ala ngwo ghêlî daawa t:aa, u dye ghi ngê wa t:aa, mu kópu u díy:o kópu ngmê ngê u maa da nkoko.

⁷ K:omo tpile yi pini doongê ta, ngmênê pi kní y:oo u nuu u kópu dé ala ngwo a d:uud:uu tumo, Chóó Lémi u dêêpi kópu dyuu tumu-tumu a kéké tumo. N:ii ngê Pi Dono u maa a nkoko ngê, dini ghi n:ii ngê yi máádi wa kpémí,

⁸ Pi Dono yi ngwo wa t:aa, chóó u pi wa kní, ngmênê nmí Lémi Yesu yi ngwo wa a diyé, u kópu mbêmê yi pini wa dyênê. Doo u ntââ yi pini nmí Lémi ngîma daadi kwo.

⁹ Yi pini dono dini ghi n:ii ngê wa t:aa, Setan u wêdêwêdê ndîi mbêmê kópu ndîi yilí wadí d:uud:uu dé, pi yilí wa dóó, yi kópu dé yi nyepênypê u kópu ngê wa pyaa dmi. *

¹⁰ Yi pini d:ud:umbiy:e dono. Yoo ntênê wa dóó té, yi kpadakpada u maa p:uu wa kaa té. Ndêndê kópu dyuu wodaa mbii ngópu, ye nmí Lémi ngê kóó k:oo pê kaa too.

¹¹ Nyââ, ndêndê kópu dyuu mb:ii ngópu, wod:oo Chóó Lémi ngê kópu dyuu u myeme ngê doo u ntââ ngê pyódu too. Yi kópu u l:êê díy:o k:omodanê kópu kní ye a kélímí té.

¹² Kópu ndêndê ka daa kélímí mbê dniye, u yi y:e doo kwo, Dono kópu nmí d:uud:uu dé. Yi kópu u l:êê díy:o Chóó Lémi ngê wa kpada té.

Ntênê kélímí

¹³ Nmí tidê mbwó yoo, dye ghi yintómu nmí Mí nmyi l:êê díy:o nmo kwunokwuno ngê, mu kópu u díy:o nmyi nuu ghi dmi nmí Lémi nódo a tóó. Doo u ntââ tumu daanmí ya. Mwiyémwiyé dini ghi ngê nmí Mí ngê a ngmídi nmyoo, apê, A kópu ndêndê ka wa kélímí mbê dmi, a kêê k:oo wani kaa té, a Ghê Dmi yi mênê wani yé. Apê, Ntee n:aa tóó, yi Ghéni Dmi ngê yinté wa pyódu té. *

¹⁴ Dini ghi n:ii ngê nmí Lémi u kópu dyuu nmye nm:uu vyu, nmí Mí ngê a danê nmyoo, kóó k:oo kaa nmyoo, mu kópu u díy:o nmí Lémi Yesu Kédisu ntee a tóó, yinté paa pyaa dmyeno.

¹⁵ Nmí tidê mbwó yoo, yi kópu u l:êê díy:o nmyi nuw:o dmi miyó ngê kîngê ya, kópuni nmye nm:uu vyi too, myenté kópuni pweep-wee pee yedê nmye nmo d:êê too, yi kópu ntênê dpi mgímí tóó, ye ntênê dmyinê kélímí. *

¹⁶ Nmí Mí nódo nmí nuu ghi dmi a tóó, ntênê nmo wunê vuywo yédi, dye ghi yintómu nmí nuw:o dmi yinê dpo l:ámo. Nmí lama ka tóó, daawa dóó nmo, kóó k:oo wa

kaa nmo. Yi kópu u l:êê díy:o u kwo nmo ngêpê nyédi, nmí Lémi Yesu Kédisu ka nmyi l:êê díy:o myeno ngêpê nyédi, *

¹⁷ yennímó, Yi nuw:o dmi choo a l:ámol:ámo dé, myechoo a wêdêwêdê kîgha dé, kópu mb:aa yilí u ngwo pídný:oo d:uud:uu dé, u ngwo myepídný:oo tprapê dé.

3

Póól p:uu y:oo u ngwo ye vyi ngópu, yepê, Nmí l:êê díy:o dmyina a ngêpê

¹ Nmí tidê mbwó yoo, nmí l:êê díy:o dmyina a ngêpê. U yi nmo a kwo, Nmí Lémi ngê choo a ngêpí nmo, pi yilí kní y:oo u kópu dyuu u ngwo paa ny:ee y:e. Myenté, u kópu dyuu ka ntee nmyi kélímí mbê dniye, ala wee u kwo pi yilí yinté u kwo myepaa kélímí mbê dniye. *

² Nmí l:êê díy:o myedmyina a ngêpê, nmí Lémi ngê yoo dono yi kélê paa dyé nmíne. Nmyi lama ka tóó, pi yilí nmí Lémi ka daa kélímí té.

³ Ngmênê nmí Lémi ka nmye kélímí té, ntênê daawa dóó nmyo. Nmyi gha dmi wa wêdêwêdê kalé té, Setan kwulo wa dyé nmyo. *

⁴ Nmí lama ka tóó, nmí Lémi ngê wunê ngêpí nmyo, kópuni nmye nm:uu vyi too, yi kópu nmye d:uud:uu t:oo, kópuni ala ngwo nmínê d:êêd:êê té, yi kópu amyenmyin:aa d:uud:uu dé.

⁵ U yi nmo a kwo, Nmí Lémi ngê ala kópu nmyi lama a kalé ngê, nmí nuu ghi dmi nmí Mí nódo ntênê a tóó. Myenté, Yesu Kédisu ngê dono yilí ntee doo a vyímí, u vyímí pyu ngê yinté paa pyódu nmyine. *

Yélini dèdnymó dpodo, Póól p:uu u ngwo ye dnye kwódu yé

⁶ Nmí tidê mbwó yoo, nmí Lémi Yesu Kédisu u pi ngê ala kópu nmye nmínê tprapê. Yesu u yoo vy:o yélini a líme nyédi, myedaa dpodo nyédi, yi yélini yi vy:o a pwii dmyeno, nmí dnye dmi daa nyémí t:oo. *

⁷ Nmyi lama ka tóó, nmí nmyi vy:o dênnee a mgeemgee. Nmyi vy:o ntee nmee a dpodo, yinté myedmyina a dpodo. *

⁸ Nmyi ntépínâ kní yi k:oo dênneen:aa kmaapí, ngmênê w:êêní mgídí vy:o nmeen:aa dpodo. Yi dpodo tédê nmí chóó nmí ndapí nmee kmênêkmênê, mu kópu u díy:o u yi nmo dépwo kwo, Ntê ndapí nmo dny:oo a kuwo.

⁹ U ntââ ntê ndapí nmye p:oo dmy:ee doo, u kópu daapodoo ya, ngmênê tpile nmye dpíp:e dmy:ee ngê, mu kópu u díy:o u yi nmo

* 2:9: Mát 24:24; Tpyuu 13:13 * 2:13: 1 Tes 1:4; Epeso 1:4-5; 1 Pita 1:2 * 2:15: 1 Kódin 16:13; Lóma 8:30 * 2:16: Hipílu 13:21; 2 Kódin 1:3 * 3:1: Lóma 15:30-31; Epeso 6:19 * 3:3: Njon 17:15 * 3:5: Hipílu 12:2 * 3:6: 1 Tes 5:14 * 3:7: Dpodo 18:3; 1 Tes 2:9

doo kwo, nê, Nmî p:uu pîdny:oo a mtyîmwe ngêêpî.

¹⁰ Dini ghi n:ii ngê nmyi vy:o nmeen:aa kwo, munmyenê, N:ii daachoo dpodo knomomê, nté kîmê pîpî.

¹¹ Yi kópu dé nmye dp:o vyi té, mu kópu u dîy:o ala kópu kud:o ny:oo, nmyi vy:o pî knî ngmê daa dpodo nyédi, a lîme nyédi, daa yi k:oo ghê wumê mbumu nyédi.

¹² Nmî Lémi Yesu Kédisu u pi ngê yi yéli yi kuwó dmyinê mbumu, yipî, Nuw:o ngê dmyinê paa, kilî dmyinê dpodo, nmyi ndapî nmyi chóo dmyinê kmênêkmênê. *

¹³ Nmî tîdé mbwó yoo, dmyina a mb:aamb:aa, kîdmyenêngê yé ngmê. *

¹⁴ N:ii ngê nmî kópu dyuu daawa ny:ee knomomê, dpî mya yó, kpeme u kwo dpî yaa dmyeno, mywene u ngwo paa ghê we.

¹⁵ Dpodombiy:e u kwo nangmê nod:e, mu kópu u dîy:o nmyi mbwó, ngmênê u kwo dmyinê kwódu yé.

Póól p:uu yi kuwókuwó kópu

¹⁶ Nmî Lémi, n:ii ngê u kwo dpó kââdî nmo, dye ghi yintómu mb:aamb:aa ngê nmye choo a vyuwo. K:omo tpile ló kópu nmye ngmédê pyaa knomomê, nmye myechoo a vyuwo, kîdangê kuwo nmyo. *

¹⁷ Nê Póól, ala kópu dyuu a chóo a kêê ngê n:aa d:êêd:êê. A d:êê a mya yó, alanté n:aa d:êê yédi. *

¹⁸ Nmyo yintómu, nmî Lémi Yesu Kédisu ntênê nmye choo a vyuwo.

Wu u dí.

1 TIMOTI

Timoti Lisitída pi ngmê, p:aani n:ii Nkalásiya Wee u kwo a tóó. Dini ghi n:ii ngê Yesu ka kélímí mbê wo, Póól p:uu kele, (Dpodo 16:1-3) p:aani p:aani nipi dpímon:aa dpodo. Dye ghi kní ngmê ngê Póól ngê Timoti kn:aa p:aani kn:aa p:aani dpímo dyede, Yesu u yoo y:i dpímon:aa wêdêwêdê kigha dé. (1 Tesalonika 3:1-3, 1 Kódin 4:16-17) Dini ghi n:ii ngê Póól Lóma mbwa k:oo doon:aa kwo, (Dpodo 28:30-31) Timoti kii nipi dpímon:aa ya.

Dini ghi n:ii ngê Póól mbwa k:oo pwii wo, Timoti k:ii p:aani p:aani mēdpímon:aa dpodo. Epeso yi taa knopwo, Póól ngê y:i a kuwo ngê, kwo, Yesu u yoo chi wêdêwêdê kigha dé. Yi ngwo Póól Másiidóniya Wee u kwo loo, ala pweepwee pee Timoti ka y:i minê d:êê ngê.

U kuwó dini ghi ngê Timoti ka pweepwee pee m:uu a d:êê ngê, u pi 2 Timoti.

¹ Mw:ââkó Timoti, nê Póól, Yesu Kédisu u dyépi ngmê. Nmí Mbwámê Chóó Lémi ngê a dpodo kalé noo, Yesu Kédisu p:uu myini dpodo, pini n:ii p:uu nmí nuw:o dmi a kwo. *

² Timoti, dini ghi n:ii ngê Yesu u yoo vy:o ní kaa nyoo, a tp:ee ntee pini ngê ní pyódu nyoo. Nmí Mí Chóó Lémi, nmí Lémi Yesu Kédisu u k:ii mb:aamb:aa ngê nga dny:oo a vuywo, ye chi ch:anêch:anê, nuw:o ngmídi ngê dny:oo a pyépi.

K:omodané pyu yoo yi kópu dyuu

³ Dini ghi n:ii ngê Epeso nê kuwo nyoo, ala Másiidóniya Wee u kwo nê loo, yi ngwo kópuni nga nê vuy, chi d:uud:uu, Epeso chi ya, yélini y:oo k:omodané kópu kní yi mbêmé yoo a ndiye kigha tumo, yi kópu ye chi kwódukwódu.

⁴ Ala kópu ye chi tpaépê, yipi, W:êê tpémi yi k:omo danêmbum dé nama a nji:ii dé, myenté yipi, yoo yi kn:ââ yoo yi pi dmi namê dówodówo dé. Numo ka kwopwepe u kn:ââ yi kópu kní yi p:uu a kwo. Kópuni nmí Mí ngê u yi u ngwo a kwo, Ní d:uu, y:i daawa a w:ee ngmê. Yi kópu kélímí mbêmé nmí lama a tóó, daa kwopwepe mbêmé. *

⁵ Yinté danêmbum ye chi kwódukwódu, mu kópu u díy:o nmí Lémi ka ntênê pídný:oo kélímí, yi l:êê ghi dmi mb:aamb:aa ngê píchoo ya, yi gha vy:o tupwó daapíchoo ya, yi nuu ghi dmi numo nódo myepídný:oo ya.

⁶ Pi ngmê kní y:oo yi l:êê ghi dmi mb:aa a kuwo tumo, maa ndêndê kn:aadi ngópu, módó a danêmbum nyédi.

⁷ U yi y:e a kwo, Dêêpí kópu dyuu yoo yi lama nmí kwolo, ngmênê yi kópu dyuu d:uuwodê w:ee t:oo. K:omo tpile dpodom-biy:e a mbumu nyédi, ngmênê daa yi lama a mbumu nyédi. *

⁸ Nmí lama ka tóó, Chóó Lémi u dêêpí kópu dyuu mb:aamb:aa, ngmênê pi ngê doo u pee ngê kíngê vyi té.

⁹ Nyââ, daa yoo mb:aa yi l:êê díy:o yi dêêpí kópu dyuu nmo a kpo, ngmênê yoo dono yi l:êê díy:o, yélini yi mênê dêêpí daa tóó, yélini y:oo nmí Mí daa cháâcháâ ngópu, kn:aadi te pyu yoo, yélini yi nuw:o dmi dyámê mbêmé a wee, nmí Mí p:uu daa nuw:o nyédi. Nyââ, yoo dono yi l:êê díy:o yi dêêpí kópu dyuu nmo a kpo, n:ii kní y:oo yi pye mí daa cháâcháâ tumo, ó pi dpí vya ngmê,

¹⁰ ó a pyââ ti nyédi, ó a numo kpêêpí nyédi, ó yoo dpí t:âmo t:oo, wop dpodo pyu ngê dpí pyódu t:oo, ó a k:omodané nyédi, ó k:omodané mbêmé pi dpí ndyíko t:oo. Nyââ, yinté yéli yi l:êê díy:o dêêpí kópu dyuu nmo a kpo, mu kópu u díy:o ndêndê kópu dyuu daa yi nuu u kópu ngê a tóó.

¹¹ Yi kópu nê w:ee ngê, mu kópu u díy:o Chóó Lémi ngê a ngmídi noo, u kópu dyuu tpaépê u l:êê díy:o a dpodo kalé noo. Yi kópu mb:aa u l:êê díy:o nmí Mí u pi nmo kmími ngê.

Póól nmí Lémi ka u ngwo ch:anê wo

¹² Nmí Lémi Yesu Kédisu n:aa kwunok-wuno ngê, n:ii ngê a dpodo u ntââ ngê dpó pyódu nê, mu kópu u díy:o u lama doo ya, d:aa pi dódo pyu, u ngwo a ngmídi noo, u dpodo nêdê a kaa noo. *

¹³ K:omo tpile mwiyé u pi noo a dyede, u ya a nga doo kwo, U kwee nê chápwo, u yoo kní yi p:uu myenoo a dono, ngmênê u kwo nê ch:anê wo, mu kópu u díy:o daa a lama noo a m:ii, u ngwo u kwo dénoo a kélímí. *

¹⁴ Nyââ, nmí Lémi ka ntênê nê ch:anê wo, kópu ndíi a nga ngmê d:uu ngê, a kélímí ndíi ngê a pyódu ngê, Yesu Kédisu u yoo yi nuu ghi dmi a nódo u ngwo yaa wo.

¹⁵ Ala kópu dyuu ndê kópu dyuu, yoo u kwo dny:oo kélímí, Yesu Kédisu pi dono yoo yi dono chedêchedê u l:êê díy:o dyámê mbêmé a loo. Nê pi dono yoo yi vy:o pini ngmê, dono kópu d:uud:uu tédê pi yintómu ní t:ee kwólu, *

¹⁶ ngmênê Yesu Kédisu ngê pi kní ye dyimé pywuu ngê pyódu noo, a dono yilí ghêê too, apê, Pi kní y:oo yi kópu nê p:uu paa m:uu y:e, apê, a ka pèdê kélímí mbê dniye, ghê kamí u ngwo pèdê pyw:ee y:e, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu.

¹⁷ King n:ii daawa pw:onu, chedê ngê myedaawa pyódu, chaa kigha koo. Yi

* 1:1: Kilosa 1:27 * 1:4: 1 Tim 4:7 * 1:7: 1 Tim 6:3-4

* 1:12: Dpodo 9:15 * 1:13: 1 Kódin 15:9-10 * 1:15:

pini mu ngmidi yâpwo ndêndê, doo u ntââ daanmi m:uu. Dye ghi yintómu u pi kmími koo, yinté choo ya.

¹⁸ Timoti, a tp:ee, kópuni nga d:a d:êê, chi d:uud:uu. Chóó Lémi u komo kapí pyu kní y:oo kópuni wuné m:uu a vyi tumo, nuw:o íedé dny:oo ya, Setan p:uu l:êê tédê dny:oo a wêdêwêdê kígha ngi. *

¹⁹ Nmí Lémi ka mb:aamb:aa ngé chi kélími, dono kópu nangmê d:uu. Pi kní ngmê dono p:uu a nuw:o té, yi kélími ntóó ngé u ngwo pyódu tumo.

²⁰ Yi vy:oo pi miyó, Haimeneyas pini dé Aleksándê, Setan kóó k:oo wuné ní kaa doo, mu kópu u díy:o Chóó Lémi u pi daapídný:oo dyede. *

2

Ngépê p:uu kópu dyuu

¹ Timoti, a tp:ee, ndíi kópu ngma ala. Yesu u yoo pi yintómu yi l:êê díy:o dny:oo ngépê. Dpodombiy:e dny:oo ngépê, nmí Mí myedny:oo kwunokwuno.

² Myenté king yoo yi l:êê díy:o dny:oo a ngépê, kada pini yintómu yi l:êê díy:o myedny:oo a ngépê, mu kópu u díy:o ntênê pédny:oo a tpyuu nmo, mb:aamb:aa ngé u ngwo anmi ya, yoo nmí p:uu daapédny:oo l:êê. Dnyinté adnya a tpyuu nmomomê, angénté anmi châpu té, nmí Mí châachââ dpodo ndíi ngé nmo amye pyódu.

³ Yinté ngépê mb:aamb:aa, nmí Mbwámê Chóó Lémi ngé u yi u ngwo a kwo, A yoo yinté a ka dny:oo a ngépê.

⁴ U yi u ngwo mye kwo, Pi yintómu a yoo vy:oo ghê dniye, ndê kópu yintómu yi lama myepaa yaa we. *

⁵ Yesu u yoo pi yintómu yi l:êê díy:o dny:oo ngépê, mu kópu u díy:o Yâpwo ndêndê mu ngmidi a tóó, pi mu ngmidi u ntââ yoo u kwo yinê dpo kââdí, yi pini Yesu Kédisu.

⁶ Chóochóó u ghê y:àngo, pi yintómu yi l:êê díy:o pwene, nmí yiki dmi u pwo ghay wo. Yi ngwo nmo w:ee ngé Chóó Lémi ngé u yi u ngwo a kwo, Pi yintómu a kêê k:oo ní kââ.

⁷ Yi kópu tpaépê u l:êê díy:o a ngmidi noo, u dyépi ngé a pyódu noo, yélini daa Nju tpémi, ye dy:ââ noo, a ka pê, Chin:aa ndiye kígha dé, ndê kópu dyuu ye chin:aa tpaépê, a ka pédny:oo a kélími. Pi ngé kídgangé vyi, Nê wuné k:omodanê. A tp:ee, dênínê komodanê, nmí Lémi u ngópu nínê ndê danê, ndêndê ngé a ngmidi noo. *

Pyââ mââ yoo yi kópu dyuu

⁸ Mââ n:ií kní y:oo yi gha dmi nmí Mí ka y:ee tumo, u pono mye vyápê nyédi, paani p:aani yi yéli y:oo yi kêê dmi ntênê dny:oo

kapí dé, nmí Mí ka u ngwo dny:oo ngépê. Yi yéli daa nod:enod:e pyu ngé dny:oo ya, myenté kwopwepe pyu ngé kídnyingé ya.

⁹ Myenté, u ya a nga a kwo, Pyââ yoo nuw:o mbémê dny:oo taataa, kídnyingé pyââ mb:aa pyââ mb:aa, myekídnyingé a mââ kââ. Yi mbodo dyimédyimé ndíi kópu ngé ye kíngé ya, kpile u tpile kní yi l:êê díy:o myenté yi kpídi kní yi l:êê díy:o ndapí ndíi daapídný:oo kéké, *

¹⁰ ngmênê pi ka vuyuu ndíi kópu ngé ye choo ya. Pyópu n:ií kní y:oo dpo, Nmí Mí nmo châachââ, yi l:êê ghi dmi mb:aamb:aa ngé yinté dny:oo ya. *

¹¹ Nmí Lémi p:uu ndiye tédê pyââ yoo tumu dny:oo ya, kada pini yoo yi dnye dmi dny:oo nyémí dé.

¹² Pyââ kní y:oo mââ yoo kídnyingé ndiye kígha dé, myenté ye myekídnyingé dy:oo, ngmênê tumu dny:oo ya.

¹³ Yinté a tóó, mu kópu u díy:o nmí Mí ngé Adam mwiyé a l:âmo ngé, Ivi kuwó a l:âmo ngé. *

¹⁴ Myenté, Setan ngé daa Adam yi dóó, Ivi yi dóó. Yi pyópu p:uu dono u kn:ââ wuné kwo, *

¹⁵ ngmênê nmí Lémi ngé pyââ yoo kóó k:oo myoo kaa té, mu kópu u díy:o pyââ ngmê ngé nmí Mbwámê yinê tpyó. Pyópu n:ií yoo u kwo a kélími té, yoo yi nuu ghi dmi yi nódo a tóó, yi gha dmi nmí Mí ka dpí y:ee t:oo, yi nuw:o mbémê u pono a vyápê nyédi, yi yéli kóó k:oo wa kaa té.

3

Yesu u yoo yi kada pini yoo yi kópu

¹ Ndê kópu ngma ala. Nmí Lémi u yoo yi kada yélini a wee, dpodoni u pi ndíi ye dóó ngmê.

² Yi kópu u l:êê díy:o n:ií ngé u yi adí kwo, Nmí Lémi u yoo yi kada pini ngmê ngé ní pyódu, yi pini u dono kíngmê ya. Yi pini u kpâm ngmidi choo ya, nuw:o mbémê choo mii, chóochóó mb:aamb:aa ngé choo a tpyuu, pi kní ye pi mb:aa ngé choo ya. Pi my:oo ka vuyuu u lama choo ya, yoo yi ndiye kígha u lama myechoo ya. *

³ Yi pini ndapí u mb:aami ngé kíngé ya, daa mbwaa ndani pyu ndíi ngé choo ya, daa kwopwepe pyu, daa gheteghete pyu ngé choo ya. Yoo yi dyââpe nuw:o ngé choo pwapí dé.

⁴ U kpâm ghee kní mb:aamb:aa ngé choo y:enê dé, tp:oo módó tp:oo mââ kní y:oo u dnye dny:oo nyémí, myedny:oo châachââ.

⁵ N:ií ngé u kpâm ghee kní dnyinté adí y:enê dé, nmí Lémi u yoo lónté adí y:enê dé?

* 1:18: 1 Tim 4:14 * 1:20: 1 Kódin 5:5 * 2:4: 2 Pita 3:8-9 * 2:7: Dpodo 9:15 * 2:9: 1 Pita 3:3-4 * 2:10: 1 Tim 5:10 * 2:13: Gen 2:7,22 * 2:14: Gen 3:6 * 3:2: Taitas 1:6-9

⁶ Yesu u yoo vy:o pi kamî ngmê kada pini ngê kîngê pyôdu, kmintê adî mbodo ndîi mbodo ndîi, Setan u nt-anê u ngwo wa yââ, nmî Mî ngê kópuni u l-êê dîy:o Setan kpada ngê, yi pini yintê amye kpada.

⁷ Pini n-ii kada pini ngê dpî pyôdu, kuwa yéli ye pi mb:aa ngê myechoo ya, kmintê daa yi nuu u pi ngê wa pyôdu, Setan ngê u ngwo wa mgîmî. *

Kada pini yoo yi ngêêpî pyu yoo yi kôpu

⁸ N-ii knî y:oo kada pini yoo a ngêêpî tumo, pi knî ye pi mb:aa ngê myedny:oo ya, yi dêê nkoo miyô miyô ngê kîdnyingê kwo. Daa mbwaa ndanî pyu ndîi ngê dny:oo ya, myentê tpilê ndapî yi mb:aami ngê kîdnyingê ya.

⁹ Ngmee u kôpu n-ii Yesu Kêdisu ngê nmo a pywâlî ngê, u kwo ntênê dny:oo kêlîmî. *

¹⁰ Dini ghi n-ii ngê pi knî ngmê yintê ngêêpî pyu ngê anyi pyêpi té, yi l-êê ghi dmi mb:aamb:aa ngê mwiyé chi mumu dé. Yi l-êê ghi dmi mb:aamb:aa ngê adnyi ya knomomê, myentê pi ngê dono kôpu yi p:uu daadî tpaê knomomê, ye nmî Lémi u yoo vy:o yintê dny:oo dpodo.

¹¹ Myentê pyôpu n-ii yoo nmî Lémi u yoo vy:o a dpodo nyédi, pi knî ye pyââ mb:aa ngê dny:oo ya, yi chóochóo mb:aamb:aa ngê dny:oo a tpyuu dé, kîdnyingê pi p:uu danê, myekîdnyingê pi dódó. *

¹² Pini n-ii knî y:oo kada pini yoo a ngêêpî tumo, yi kpâm ngmêngmêntê dny:oo ya, yi kpâm gheegheema mb:aamb:aa ngê myedny:oo y:enê dé.

¹³ Pini n-ii nmî Lémi u yoo vy:o mb:aamb:aa ngê adî dpodo, pi knî y:oo mb:aamb:aa ngê adnyi cháâcháâ, u kwo adnyi ng:aa, dini ghi n-ii ngê Yesu Kêdisu ka kêlîmî p:uu ye adî danê, mywene u ngwo daawa ghê.

Nmî Lémi u yoo ntee dny:oo kwo

¹⁴ Timoti a tp-ee, u ya a nga a kwo, Ala ngwo n:uu m:uu ngi, ngmêntê ala pweepwee pee nga mwiyé nîné dyede,

¹⁵ mu kôpu u dîy:o kôpu ngmê ngê a maa wa a nkoko knomomê, a nuw:o u ngwo any:uu m:uu. U ya a nga a kwo, Nmî Mî u yoo ntee dny:oo kwo, yi kôpu lama ntênê choo ya. Ngomo k-ââ ghi dyuu mbêntê ntee a kwo, nmî Mî u ndê kôpu dyuu u yoo knî yi pwo yintê mye kwo. U yoo woni wa tpaê dmi, u kôpu dyuu pi knî ye angêntê wa pyôdu.

¹⁶ Yi kôpu dyuu daa tédê kôpu yuno dny-inêdnyinê, yintoo kôpu dyuu w-êê tpémi y:oo daangmê ny:ee ngôpu. Nyââ, nmî Lémi p:uu kôpu alantê a tóó,

Pi ngê pyodo,

Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê pi knî ye pi mb:aa ngê pyôdu ngê.

Enjel knî y:oo m:uu ngôpu,

Dyámê wo pe wo pe pi knî y:oo u pi minê nyêmi ngmê,

u kwo a kêlîmî té.

Ala ngwo nmî Mî u nkigh:ê wumê tóó, u pi ndîi ngê myaa pyôdu. *

4

Pi dódó pyu yoo yi p:uu kôpu

¹ Nmî Mî u Ghê Dmi u pono ala kôpu nmo w:ee ngê, mu dini ghi ngê pi knî ngmê nmî Lémi u kôpu dyuu ka mēdaadnyi ng:aa, kmēna mbwee knî yi pono amēdnyi vyápê, Setan u enjel knî ye amyidnyi ng:aa. *

² Yi yéli adnyi k:omodanê, yoo adnyi dódó, yi dono knî yi l-êê dîy:o mywene y:e daadî kwo.

³ Pi knî ye yéyééé adnyi kwódukwódu, ntê woni ye amyednyi kwódukwódu dé. Ngmêntê nmî Mî ngê ntê yintómu nmî l-êê dîy:o yinê l-âmo ngê, u ntââ anmî pîpî dé. Nyââ, u kwo nmo kêlîmî té, u ndê kôpu dyuu nmî lama a kwo. Yi kôpu u l-êê dîy:o ntini n-ii u dîy:o nmo kwunokwuno ngê, u kwódu yé u kôpu daangma a tóó, u ntââ anmî pîpî dé. *

⁴ Tpile yilî yintómu nmî Mî ngê mb:aamb:aa ngê l-âmo too, yi kwódu yé u kôpu daangma a tóó, yi l-êê dîy:o paa kwunokwuno koo, u ngwo paa pîpî tème, *

⁵ mu kôpu u dîy:o nmî Mî u kôpu mbêntê myentê u kwo ngêpê u l-êê dîy:o, yi ntini dé mb:aamb:aa ngê nmo dpî pyaa dmi.

Yesu Kêdisu p:uu dpodo pyu mb:aa

⁶ Kópuni dyuu d:aa déê té, yi kôpu dyuu mwó knî ye wanyi tpaê knomomê, ye Yesu Kêdisu p:uu dpodo pyu mb:aa ngê anyi ya. Ndêntê kôpu dyuu n-ii ka nyi kêlîmî mbê wo, p:uu chi nuw:o, yinê wa wêdêwêdê kalê ngi.

⁷ W-êê tpémi yi danêmbum knî ye nama a ng:aa, nmî Mî u pi yi daa ta, yi kn-ââ anyi wunê kwo. Nmî Mî p:uu dpodo u l-êê dîy:o u ntââ ngê chi ya. *

⁸ Mbêpê pyu n-ii mbêpê p:uu a ndiye yédi, mbêpê tédê kada dp:uu ghê, dyámê mbêntê u pi ndîi ngê u ngwo dpî pyôdu, ngmêntê nmî Mî p:uu ndiye ndîi kôpu ngê a tóó, pi ngê ghê kamî u ngwo dpo pyw:oo, nt:u ala ngwo dpî kaalî, mu dini ghi ngê myoon:aa kaalî.

⁹ Ndê kôpu yila, pi yintómu yi lama choo ya. *

¹⁰ Yi kôpu u l-êê dîy:o dpodombiy:e nmo dpodo nyédi, dpodombiy:e myino mgîmî vyímî nyédi. Yâpwoni ghê a ta, vyílo yi pini

* **3:7:** 2 Kódin 8:21 * **3:9:** Epeso 3:5-6 * **3:11:** Taitas 2:3 * **3:16:** Njon 1:14; Mak 16:19 * **4:1:** 2 Tim 3:1; 2 Pita 3:3; 1 Njon 2:18 * **4:3:** Gen 9:3; Lóma 14:6 * **4:4:** Gen 1:31; Dpodo 10:15 * **4:7:** 1 Tim 6:20 * **4:9:** 1 Tim 1:15

p:uu nmî nuw:o dmi a kwo, pini n:ii pi yintómu yi Mbwámê ngê pyodo. Yélini yi kii u kwo nmo kélímí té, kóó k:oo wa kaa nmo.

¹¹ Yi kópu p:uu chi ndiye kígha dé.

¹² K:omo tpile nyi pi kamí, ngmênê pi kní y:oo mbwódo kíngê m:uu ngi. N:ii yoo nmî Lémi ka a kélímí té, yi yéli y:oo l:êê ghi mb:aamb:aa m:uu dny:oo mumu dé. Mb:aamb:aa ngê ye chi danê, yi nuu ghi dmi nódo dny:oo ya, nmî Lémi ka ntênê chi kélímí, dyaápe m:uu kíngmê ya, mu kópu u díy:o pèdny:oo a nji:ii ngi.

¹³ Wunté al:ii nínê tóó, nmî Mí u puku pee pi kní yi ngéédí cha a kpáá dé, yi kakémê ye chi cháméchámé dé, ye myechi dèépi, u dí nmye anê lê.

¹⁴ Dini ghi n:ii ngê kada pini kní y:oo yi kêê dmi ngmê a yé tumo, ngmê ngê Chóó Lémi u kópu dyuu nga a vuu, dpodoni u l:êê díy:o Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê u ntáá ngê yi ngwo a pyódu nyoo, yi dpodo ntênê chi dódó. *

¹⁵ Yi kópu kní yi p:uu nuw:o dpodombiy:e choo kwo, yoo yi ngápu myechi d:uud:uu dé, ala kópu m:uu paa vyi y:e, Kí pini nmî Mí p:uu dpodo pyu mb:aa ngê ka pyodopyodo.

¹⁶ Nyóó nga cha a vuyuwu, yi ndiye kígha tédê nangmê kn:aadi. Yinté kópu chi d:uud:uu dé, nmî Mí kóó k:oo u ngwo any:uu ghê, myenté yélini nga adnya a ng:aa, kóó k:oo amyimí ghê dmi.

5

Yoo dyéédí dyéédí yi cháácháá

¹ Nmî Lémi u yoo vy:o pi mbwee ngê ngmédí kn:aadi knomomé, dnye ndíi ngê u kwo nangê mbwólu, ngmênê mî k:ii dpí chápú ngi, nuw:o ngê dpí wáti ngi. Pi kamí yoo mwó ngê dpí pyódu té, *

² pyááwe yoo nye ngê dpí pyódu té, pyáá kamí yoo ñidê ngê dpí pyódu té, yi p:uu nuw:o dono ngê kêê nangê t:oo.

Kuknwe kní ye vuyuwu

³ Kuknwe n:ii yoo yi ngéépi pyu daa pyede, chi cháácháá dé, nmî Lémi u yoo ye dny:oo vuyuwu.

⁴ Ngmênê kuknwe n:ii tp:oo módó tp:oo máá yoo a kwo, ó u kee yoo nye kwo, yi yéli u kwo dny:oo vuyuwu, ndíi kópu ngê ye choo ya. Dini ghi n:ii ngê tédê ngê dnya a ya, ye ntee doo a vuyuwu, yinté u nkwo u kwo dny:oo vuyuwu. Nmî Mí ngê u yi u ngwo a kwo, Yi kópu dny:oo d:uud:uu.

⁵ Kuknwe n:ii u ngéépi pyu daa tóó, u nuw:o nmî Mí p:uu a kwo, w:ééní mgídi vy:o u kwo a ngépê yédi,

⁶ ngmênê kuknwe n:ii dnyinté a ya yédi, chóó u nuu u kópu kní yi p:uu a nuw:o yédi,

k:omo tpile ghê a ta, ngmênê u ghê dmi wunê dè pw:onu.

⁷ Yinté kópu ye chi kwódukwódu dé, kminté daa yoo yi nuu u kuknwe ngê wa pyaa dmi.

⁸ Yélini nmî Lémi u yoo vy:o a wee, yi yoo kní ye dny:oo vuyuwu, yi yoo njini kní ye ntênê dny:oo vuyuwu. N:ii ye daa vuyuwu yédi, dono kópu ndíi yu d:uu, nmî Lémi u kópu daa nyémí ngê. Yélini u kwo daa kélímí té, yintoo dono daa d:uud:uu ngópu.

⁹ Daa kuknwe yintómu nmî Lémi u yoo vy:o dny:oo dpodo, ngmênê kada pini kní y:oo dny:oo myeme dé. Alanté pyópu u ntáá. U m:áá wonoy:a u pwo, pi ngmidí p:uu yéé wo,

¹⁰ pi kní y:oo alanté kópu p:uu dny:oo tpapê, Tp:ee dmáádi kní ye dpímo a vuyuwu, pi my:oo kní ye dpímo a vuyuwu, nmî Lémi p:uu dpodo pyu kní ye dpímo a vuyuwu, ngópuch:anê kní ye myedpímo a vuyuwu, dye ghi yintómu kópu mb:aa dpímo a d:uud:uu dé. *

¹¹ Ngmênê kada pini kní y:oo kuknwe lvulu yoo kíngê dpodo kalé t:oo, mu kópu u díy:o yééyéé u yi y:e m:uu adí kwo knomomé, nmî Lémi p:uu dpodo wa kpípi ngmê,

¹² kópuni u kwo mwiyé wa vyi ngmê, k:omo tpile ngê ye wa pyódu, yoo yi p:uu u ngwo adnyi danê.

¹³ Myenté ngomo k:oo ngomo k:oo módó adnyin:aa koko, dono ndíi amyednyin:aa d:uud:uu, pi kní yi p:uu adnyin:aa dané, daa yi k:oo ghê ye adnyin:aa mbumu, daa yi kópu kní yi p:uu ye amyednyin:aa mbumu. *

¹⁴ Yi kópu u l:êê díy:o u ya a nga a kwo, Kuknwe lvulu yoo mēdny:oo yééyéé, myedny:oo tpetpe, yi chóó yi p:aa kní ye mēdny:oon:aa vuyuwu, mu kópu u díy:o yélini nmî p:uu a d:uu nyédi, kópu dono nmî p:uu daapaa vyi y:e. *

¹⁵ Yi kópu nga da d:éê, mu kópu u díy:o kuknwe lvulu ngmê kní y:oo maa ndéndé wunê a kwo ngópu, Setan u maa p:uu kédê ghê dmi.

¹⁶ Pyópu n:ii nmî Lémi ka a kélímí, u yoo vy:o kuknwe ngmêchoo kwo knomomé, ye vyílo yi pyópu yi kuknwe ka yichoo vuyuwu, ndapíni nmî Lémi u yoo kní y:oo wiki k:oo a kéké ngópu, yinté kuknwe ka d:uudpi ní. Kuknwe n:ii u ngéépi pyu daa tóó, yinté kuknwe kní ye yi ndapí choo lèpi.

Kada pini yoo yi myeme

¹⁷ Nmî Lémi u yoo vy:o kada pini n:ii kní y:oo yoo mb:aamb:aa ngê a y:enê tumo, pi kní y:oo mb:aamb:aa ngê dny:oo cháácháá dé. N:ii yoo dye ghi yintómu a dèépi nyédi,

* 4:14: 2 Tim 1:6; Dpodo 8:17

* 5:1: Lev 19:32

* 5:10: Hipilu 13:2

* 5:13: 2 Tes 3:11

* 5:14: 1 Kódin 7:9

yoo mye ndiye kîgha tumo, pi knî y:oo ntênê dny:oo chââchââ dé, ndapî ye myedny:oo yémî.

¹⁸ Yinté kópu puku yedê alanté a tóó, N:ii ngê u pudumakó choo dpodo kîgha, komo kîngê kudu. Choo dpodo, choo kmaapî. Kópu m:uu ala, Pi módó daa dpodo yédi, u dpodo u pywuu dpo ngee. *

¹⁹ Pi ngmê ngê nmî Lémi u yoo vy:oo kada pini ngmê p:uu yipe tee kópu angmê t:ee knomomê, u kwo ng:aa ngê kêê nangê too, ngmêê pi miyó pyile knî y:oo yinté kópu mu ngmîdi yi pini p:uu angmê vyi knomomê, ye ye dpî ng:aa mb:anê.

²⁰ Kada pini n:ii ngê yinté ngmêê kn:aadi knomomê, nmî Lémi u yoo knî yi ngîma dpodombiy:e dpî ghââ kwéli, pi yintómu u ngwo paa nkîngê mbê dniye. *

²¹ Timoti a tp:ee, yi kópu nkéli ndîi kópu. Chóó Lémi u ngîma, Yesu Kédisu u ngîma, yi enjel yoo mye yi ngîma, yi kópu nga d:a d:êê, a dnye ntênê dpo nyeni. Ghéli kii pi nangmê ghââ kwolo, ngmêê yi kópu ntênê dpo pyw:eeni, yi pini ndêndê ngê u ngwo dpî wáti ngi. Myenté yoo íyóó nangê chámê, ngmêê l:êê ghi ngmîdi mbêêê chi y:enê dé.

²² Pi ngmê u pwo ngêê dé limîlimî ngê kidingê yê dé, nmî Lémi u yoo yi kada pini ngê limîlimî ngê kidingê pyódu. Yi pini u l:êê ghi mwiyé daanyi mumu knomomê, u kuwó dini ghi ngê dono kópu angmêê d:uu, ye nyi kn:ââ. Kn:aa pini u dono yinté m:uu kîngmê kaalí, d:ud:umbiy:e pi mb:aa ngê chi ya.

²³ (Ngmêê ala kópu nangê vyi, u ya a nga a kwo, Pi mb:aa ngê ní pyódu, u l:êê díy:oo mbwaa ndani ngê kêê daanê t:oo. A tp:ee, mbwaa ntee mbwaa nye ndani ngê, wain knî my:oochi ndani, mu kópu u díy:oo ngm:oo dnyinté a ya yédi, yinê pîchoo wêdêwêdê kîgha ngi.)

²⁴ A tp:ee, pi ngmê kada pini ngê limîlimî ngê nangmê pyódu, mu kópu u díy:oo pi knî ngmê yi dono kópu yoo yi lama a pyede, yi myeme daa dpodo ndîi, ngmêê woni yoo tumutumu a dono nyédi, díyo yoo vy:oo tââ wa kaa dmi.

²⁵ Myenté yoo woni knî y:oo kópu mb:aa yoo yi ngópu a d:uud:uu tumo, woni knî y:oo kópu mb:aa tumutumu a d:uud:uu tumo, ngmêê díyo tââ wa kaa dmi.

6

Wop dpodo pyu yoo yi kópu dyuu

¹ Nmî Lémi u yoo vy:oo yélini wop a dpodo té, yi kada pini yoo ntênê dny:oo chââchââ

dé, mu kópu u díy:oo yi l:êê díy:oo pi ngê nmî Mî u pi daapaa dyênê ngê, nmî Lémi Yesu u pi myedaapaa dyênê ngê. *

² Yi kada pini n:ii Yesu ka wa kélímî mb:anê, u pi tédê ngê ye kîngê pyódu, kîngê vyi ngmê, Nmî kada pini nmî mbwó ngê dé pyódu, mēdaanní chââchââ. Ngmêê dpodombiy:e p:uu dny:oo dpodo, mu kópu u díy:oo yi pini nmî Lémi ka mye kélímî, u nuu ghi yi nódo a tóó. Yi kópu dyuu pi knî ye chi tpaê dé, yi p:uu myechi ndiye kîgha dé. *

K:omodanê pyu yoo yi kópu dyuu, yélini ndapî p:uu a nuw:oo nyédi

³ Pini n:ii ngê yoo kn:aa kópu p:uu adí ndiye kîgha dé, nmî Lémi Yesu Kédisu u ndê kópu dyuu u wépi wa puwâ, yi pini k:omodanê pyu. Kópuni nmî Mî p:uu nmo tpaê too, yinté pini ngê yi kópu u wépi myoo puwâ. *

⁴ Yinté pini ngê chóó u pi a kmîmî ngê, ngmêê kópu d:uuwodê w:ee. U nuw:oo kwolo ngmê, kópu knî yi nt:u kópu knî yi p:uu a kwopwepe yédi. Yi kópu u l:êê díy:oo yoo dpî numo chámê té, numo ka a n:ee kapî nyédi, numo ka a peede tpaê nyédi, alanté a nuw:oo nyédi, dpo, Wu yéli y:oo a dódo nmo.

⁵ Yi k:omodanê pyu knî y:oo pi knî ye ndê kópu daa tpaê tumo, yoo yi nuw:oo dmi u ngwo dpo kwele dmi, dye ghi yintómu numo ka a kwopwepe nyédi. Nyââ, yi nuw:oo dmi kwolo ngmê dé, dpo, Ndáápi ngê wanmî pyaa dmi, mu kópu u díy:oo Yesu u yoo vy:oo nmî ghê dniye. *

⁶ Nmî Lémi Yesu ngê ndáápi ngê d:uuwodê pyódu nmo, ngmêê kópu mb:aa nmî l:êê díy:oo dpo d:uu, nmî nuw:oo dmi dpo ngmêê, u l:êê díy:oo nmîmo, Tpileni nmî ngópu a pyede, nmo u ntââ ngê a pyede. *

⁷ Dyámê mbêê kn:ââ mbwii módó ntee nmî taa dniye, tpile dpîp:ongmê núwo, dini ghi n:ii ngê anmî pw:oo dmi, yinté módó amoo lee dmi, tpile daangmanmî núw:oo.

⁸ Yi kópu u l:êê díy:oo nté nmî ngópu adí ya, kpídí nmî ngópu amyaa ya, ye u ntââ mbêê anmî ya. *

⁹ Ngmêê n:ii knî y:oo u yi y:e a kwo, Ndáápi ndîi ngê nmî pyaa dmi, yi kópu ngê yi yéli dpo lvéedi té. Dnyinté a nuw:oo nyédi, u yi y:e a kwo yédi, Tpile yilí nmî pwila. Yi tpile knî yi p:uu yi nuw:oo dmi a kwo nyédi, yi l:êê díy:oo a kpaa nyédi, maa ndêndê u ngwo dpî kn:aadi ngmê, yi chóó ndiya dp:uu ghîpi dmi. *

¹⁰ N:ii knî y:oo u yi y:e a kwo, Ndáápi ngê nmî pyaa dmi, dono yilí dpî d:uu ngmê. Yi kópu u l:êê díy:oo woni yoo nmî Lémi u yoo

* 5:18: 1 Kódin 9:9-11 * 5:20: Epeso 5:11 * 6:1: Taitas 2:9-10 * 6:2: Pilimon 1:16 * 6:3: 2 Tim 1:13-14; Nkal 1:6-9 * 6:5: 2 Tim 4:3-4 * 6:6: Pilipay 4:11-13; Hipilu 13:5 * 6:8: Prov 30:8 * 6:9: Prov 28:22 * 6:10: Epeso 5:5

vy:o pwii dniye, u kwo mēdaa kēlīmī té, yi ya dono ngē dē pyódu. *

Póól ngē Timoti ntee dpodo kwólu

¹¹ Timoti a tpe:ee, nmí Mí p:uu nye dpodo, u l:éé díy:o yinté pini ngē nangé pyódu. Pi mb:aa ngē chí ya, nmí Mí p:uu nuw:o choo kwo, u kwo chí kēlīmí, yoo yi nuu ghi dmi nódó choo ya, nmí Lémi u l:éé díy:o dono cha a vyímí dé, mī nangé kní.

¹² Nmí Lémi p:uu dpodo tédé dpodombiy:e chí dpodo, u l:éé díy:o ghé kamí nga wa a kē, ghéni n:ii chedé ngē daawa pyódu. Yi kópu u l:éé díy:o nmí Mí ngē a ngmídi nyoo, nmí Lémi ka nyi kēlīmí mbé wo, pi yilí yi ngíma yenye, Yesu Kédisu ka dí kēlīmí mb:ané, vyílo yi pini nmí Lémi ndéndé.

¹³⁻¹⁴ Nmí Mí ngíma nga níné dané, u dnye mb:aamb:aa ngē chí nyémí. Wodaa tóó, tpile yintómu yi ghé dmi daapé t:a, ngē myedaapé t:a. Tp:oo Yesu Kédisu ngíma nga myeníné dané, p:uu nténé chí dpodo, nangé mywenemywene kwolo. Dini ghi n:ii ngē Pontiyas Paléti ngē doo a kóté kígha, u kwo ntee doo a ndé dané, yinté myecha a ya. Nyáá, nmí Lémi Yesu Kédisu p:uu nténé chí dpodo, u dí wéni n:ii ngē wa a díyé. *

¹⁵ Nmí Mí ngē yi wéni wuné a ngmídi ngē, yi ngwo Yesu nmo amédé dy:áá. Yi kópu daawa téd:a, mu kópu u díy:o nmí Mí kada pini ndéndé, yintoo pini daamo a tóó. Kada pini yintómu u maknopwo a pyede, king yintómu yi king ngē a tóó. Yi kópu u l:éé díy:o nmo chaa kígha ngē. *

¹⁶ Ntee a tóó, pi yinté daamo a tóó. Doo u ntáá daawa pw:onu, chóó u wuu ndíi a pil:apil:a, doo u ntáá pi ngē daadí y:ené. Pi ngmē ngē doongé módu, doo u ntáá pi ngē myedaawa m:uu. U pi ndíi ngē pyépi koo, dye ghi yintómu choo a y:ené nmo. *

Nmí Lémi u yoo vy:o ndáápi kní yi kópu

¹⁷ Yesu u yoo vy:o yélini yi nté ndapí ndíi, ala kópu ye dpí vyi ngi, yipi, Yoo nmyi maknopwo nangé ngmáno. Yipi, Nmyi nuw:o dmi nté ndapí yi p:uu kíngé kwo, kminté wa dóó nmyo. Yipi, Nmyi nuw:o dmi nmí Mí p:uu dny:oo kwo, pini n:ii ngē a yeede nmo. Yipi, Daa mtíkó pyu, u yi u ngwo a kwo, A yoo yi gha dmi mb:aamb:aa ngē dny:oo ya. *

¹⁸ Yipi, Nmyi nté ndapí ndíi ngē ntee a tóó, nmyi pi ka vwuwo ndíi ngē yinté mye:choo ya. Yipi, Dmyiné mb:aamb:aa, yoo mb:aamb:aa ngē dmyiné yeedeyeede dé.

¹⁹ Yinté adnyi d:uud:uu knomomé, ye nmí Mí ngē mbóó p:uu ghé kamí ngē ye amímé wumo, daawa dóó té. *

Póól u nd:uu tpaépé

²⁰ Timoti a tpe:ee, kópuni dyuu nmí Mí ngē nga a kpo, nténé chí d:uud:uu dé, yoo mb:aamb:aa ngē chí ndiye kígha dé. N:ii kní y:oo pi kní ye a tpaépé ngópu, yipu, Tumu kópu ngmē nmyi lama choo ya, yi yéli ye namé ng:aa. Daa nmí Mí u kópu dyuu ye tpaépé ngópu, komodané kópu dyuu ye tpaépé ngópu. *

²¹ Yélini yi nuw:o dmi yi tumu kópu p:uu a wee, nmí Lémi u maa da kuwo ngmē.

Nmí Mí mb:aamb:aa ngē nmye choo a vwuwo.

Wu u dí. *

* 6:13-14: Njon 18:36-37; 19:11

* 6:15: Tpyuu 17:14

* 6:16: Ex 33:20

* 6:17: Luukí 12:20

* 6:19: Mát 6:20

* 6:20: 1 Tim 4:7; 2 Tim 1:14

* 6:21: 2 Tim 2:18

2 TIMOTI

Póol ngé Timoti ka pweepwee pee ngmê dy:ââ ngé, u pi 1 Timoti. Póol modoon:aa dpodo, Yesu u pi pi kní ye modoon:aa tpaépê. U kuwó dini ghi ngé Lóma lede kní y:oo mbwa k:oo myombó mé km:êê ngópu. Yi ngwo Póol ngé pweepwee pee m:uu d:êê ngé, Timoti ka nye dy:ââ ngé. Ala yi pweepwee pee. Póol ngé pweepwee pee daam:uu d:êê ngé, ala u kuwókuwó pweepwee pee.

¹ Mw:ââkó Timoti, nê Póol, Chóó Lémi ngé a ngmídi noo, Yesu Kédisu u dyépi ngé a pyódu noo. Kópuni wunê a v:uu, Yesu Kédisu ngé ntiye ngé, yélini yi k:ii u kwo nmo kélímí té, ghé kamí nmo a kpo. Yi kópu dyuu tpaépê u l:êê díy:o pi kní ye dy:ââ noo.

² Timoti a tpe:ee, nuu ghi ntênê a nódo a tóó. Nmí Mí Chóó Lémi, nmí Lémi Yesu Kédisu u k:ii, mb:aamb:aa ngé nga dny:oo a v:uuwo, ye chi ch:anêch:anê, nuw:o ngmídi ngé dny:oo a pyépi.

Póol ngé Timoti u ngwo mêtê wêdêwêdê kwólu

³ Timoti a tpe:ee, Chóó Lémi n:aa kwunokwuno ngé. A kn:ââ kní y:oo ntee dnyimo a cháâcháâ, yinté myiné cháâcháâ, u maa d:oo kn:aadi ngé. L:êê díy:o n:aa kwunokwuno ngé, myenté w:êêní mgídi vy:o l:êê díy:o u kwo myiné ngépê yédi. *

⁴ Dini ghi n:ii ngé munê kuwo nyoo, a l:êê díy:o munyoo a mbê. Yi kópu n:aa nuw:onuwo, u ya a nga a kwo, M:aa m:uu ngí, w:aa u ngwo anê pyw:oo.

⁵ Yesu Kédisu ka munyiné kélímí mbê wo, yi kópu nye aniné nuw:onuwo. Ngépyáâ Lówisi, nye Yunisi k:ii ntee a kélímí mbê knopwo, a lama ka tóó yinté my:ee kélímí. *

⁶ Yi kópu u l:êê díy:o nga mênínê tpaépê, dini ghi n:ii ngé a kêê dê mêmê nê yé doo, dpodoni u l:êê díy:o nmí Mí ngé u ntââ ngé a pyódu nyoo, yi dpodo ntênê chi dódó. Ndyuw:e k:ii dpí wídi, kíngê pw:onu.

⁷ Nmí Mí ngé chóó u Ghé Dmi nmí mênê yó. Yi Ghéni Dmi ngé daa nkíngê pyu ngé dpí pyódu nmo, ngmênê u wêdêwêdê nmí mênê dpí yé, yoo yi nuu ghi dmi nmí nódo u ngwo dpí yââ, nmí chóóchóó myenmínê tpyuu nmo. *

⁸ Nmí Lémi p:uu dpodo têtê nama a nkíngê, pi kní ye u pi cha a tpaépê. Komo tpile u pi tpaépê u l:êê díy:o mbwa k:oo km:êê noo, ngmênê a l:êê díy:o kíngê nkíngê mb:anê. Nmí Lémi p:uu dpodo têtê ntee n:aa mgíni vyími yédi, yinté myecha a mgíni

vyími, nmí Mí ngé u ntââ ngé u ngwo wa a pyódu ngí. *

⁹ Yinê a ngmídi nmo, kóó k:oo kaa nmo, chóó u yoo ngé pyódu nmo. Daa nmí chóó nmí l:êê ghi dmi yi díy:o a ngmídi nmo, ngmênê u kwo nmo ch:anê dniye, chóó u nuw:o ngé a ngmídi nmo. Dyámê pé ghéli dépêngé l:âmo ngé, yi ngwo doo a nuw:onuwo nmo, apê, A Tpe:ee ngé a kêê k:oo yiné amí kaa té. *

¹⁰ Ala ngwo yi kópu nmí dye ghi ngé dê pyódu, nmí Mbwámê Yesu Kédisu nmí l:êê díy:o pwene, mêtê pii wo, pwopwo u wêdêwêdê u ngwo chedê ngé, ghé kamí nmo a kpo, ghéni n:ii chedê ngé daawa pyódu. *

¹¹ Yi kópu tpaépê u l:êê díy:o nmí Mí ngé a ngmídi noo, pi kní ye dy:ââ noo, a ka pé, Chin:aa ndiye kígha dé. *

¹² Yi kópu u l:êê díy:o n:aa mgíni vyími, ngmênê díní nkíngê, mu kópu u díy:o pini n:ii p:uu a nuw:o ní kââ, a lama pini, daawa dóó nê. Dpodoni nêdê a kaa noo, chedê ngé daawa pyódu. A lama ka tóó, Nmí Lémi u yoo kní ye ada a v:uuwo, u dí, wéni n:ii ngé wa a diyé.

¹³ Kópuni dyuu a kwo nyiné ny:ee too, nuw:o nêdê ntênê dny:oo ya. Ntee noo a dpodo, yinté myecha a dpodo. Yesu Kédisu ngé u kwo a kâádi nyoo, u kwo chi kélímí, u nuu ghi nódo choo ya. *

¹⁴ Kópu dyuu ndêndê n:ii lama a kwo, nangmê ngmêê, pi kní ye ntênê chi tpaépê dé. Nmí Lémi ngé ghéni n:ii dmi nmo a kpo, u wêdêwêdê mbêmê yi dpodo chi dódó.

Pi pyile kní yi p:uu kópu dyuu

¹⁵ Lama kíyedê tóó, Esiya Wee u kwo tpémi yintómu kpeme a ka dé yaa dmi, Paikilas pini dê Hémokenes yinté a ka myaa pyaa kní. *

¹⁶ Ngmênê Onésipódas kpeme a ka daa yaa wo. K:omo tpile mbwa k:oo n:aa kwo, ngmênê a l:êê díy:o mywene u ngwo daa ghé wo, daa ng:éentómu ngee noo. Yi kópu u l:êê díy:o nmí Lémi ka yi pini mupwokní dny:oo ch:anêch:anê.

¹⁷ Dini ghi n:ii ngé Lóma a loo, a nmy:uu kn:ââ u ngwo a chópu, u dí mbwa k:oo mínê pyw:ee noo.

¹⁸ Myenté dini ghi n:ii ngé Epeso nipi nyipu a dpodo, lama kíyedê tóó, mb:aamb:aa ngé yi doo a ngêépí nê. U ya a nga a kwo, Kuwókuwo wéni ngé nmí Lémi ka ntênê paa ch:anê we.

2

Mgíni vyími u kópu dyuu

* 1:3: Dpodo 24:16

* 1:5: Dpodo 16:1

* 1:7: Lóma 8:15

* 1:8: Lóma 1:16

* 1:9: Epeso 2:8-9; Taitas 3:4-5

* 1:10: Hipílu 2:14-15

* 1:11: 1 Tim 2:7

* 1:13: Taitas 1:9

* 1:15: 2 Tim 4:16

¹ Timoti a tp:ee, Yesu Kédisu p:uu dpodom-biy:e chi dpodo, mu kópu u díy:o vyílo u wédêwêdê mbêmê nye dpodo.

² Pi yili kní ye ngópu munoo a dêêpi. Pi kní ngmêdpo ngmídi ngi, n:ii kní y:oo daawa dóó ngi. A kópu dyuu yi nuwo dpí kwéli, yoo pèdny:oon:aa ndiye kígha dé.

³ Yélini yi k:ii Yesu Kédisu ka nmo kélími té, u lede ntee tpile ngé nmo pyede, Setan p:uu nmo l:êê té. Yi l:êê tédê nangmê mbêpê, myecha a mgíni vyími.

⁴ Ledeni u nuw:o chóo u kópu kní yi p:uu a kwo yédi, doo u kada pini u nuu u pi ngé dpí pyódu, ngmênê n:ii u nuw:o l:êê p:uu a kwo yédi, u kada pini ka pi mb:aa ngé dpí pyódu.

⁵ Dini ghi n:ii ngé tp:ee dmaâdima a mbêpê nyédi, n:ii ngé mbêpê u kópu dyuu dpí pwââ, k:omo tpile kada dp:uu ghê, ngmênê u mbêpê u pywuu d:uuwodê ngee. *

⁶ Pini n:ii yâpwo tédê dpodombiy:e a dpodo yédi, vyílo yi pini ngé yi ntini nt-u mwiyé dpí d:uu. *

⁷ Yi dyimê pywuu pyile kní yi p:uu cha a nuw:o, nmí Lémi ngé u ntââ ngé wa pyódu ngi, kópu yintómu u ngwo anyinê w:ee té.

⁸ Yesu Kédisu dyimê pywuu ngé nga myeninê pyépi. King Dépidi u tii hédê pini ngmê, ngmênê doo mgíni vyími, mye pwene. U kuwó dini ghi ngé kpêêní mēdê pii wo. Yi kópu pi kní ye noo a tpapê. *

⁹ Yi kópu u l:êê díy:o mbwa k:oo aní kwo, yinê ye, Nê ngé dono ndíi ngmê d:uu ngé. K:omo tpile mbwa k:oo km:êê noo, ngmênê nmí Mí u kópu dyuu daa mgími ngópu, p:aani p:aani pi kní y:oo mîné nyēmí ngmê. *

¹⁰ Yi kópu u l:êê díy:o dono yintómu nîné vyími too. Yélini nmí Mí ngé myedé ngmídi too, u ya a nga a kwo, Yesu Kédisu u pi mye ny:ee y:e, u kwo kélími mbê dniye, kóó k:oo nipi paan:aa ghê kmêle, dye ghi yintómu u k:ii nipi paan:aa ya kmêle. *

¹¹ Ndê kópu ngma ala,
Yesu Kédisu ntee pwene,
nmí nuw:o dono yinté mye pwene.
Ntee a pii wo, yinté amêno pii dmi,
u k:ii nipi anmín:aa ya. *

¹² U l:êê díy:o dono vyími daanmí yé knomomê,
ye u pi ntoo, nmí pi dmi yintoo ngé wamí pyódu.

Anmo wópu knomomê, u nkwo wa wópu nmo. *

¹³ K:omo tpile wanmí dóó knomomê,
ngmênê daawa dóó nmo,
mu kópu u díy:o kópuni wunê a vyyu,
daawa téd:a. *

Nmí Mí p:uu dpodo pyu mb:aa

¹⁴ Nmí Mí ngíma pi kní ye ala kópu dpí vyi ngi, yipi, Kópu nt-u kópu kní yi p:uu numo ka namê kwopwepe. Yi kwopwepe ngé yoo d:uudpi ngee, ngmênê dpí dyênê té. *

¹⁵ Dpodombiy:e chi dpodo, nmí Mí ka pi mb:aa ngé paa pyédi, ala kópu m:uu paa vyi ngé, A dpodo pyu mb:aa, ndê kópu dyuu ntênê a tpapê ngé. Yi kópu u l:êê díy:o mywene nga daawa ghê. *

¹⁶ N:ii kní y:oo k:omodanê kópu a tpapê tumo, kpeme ye chi yââyââ. Yinté kópu kní y:oo yoo nmí Mí u maa p:uu daa kapí tumo, kn:aa máadi p:uu dpí kaa t:oo.

¹⁷ Ghímí péé pi p:uu ntee a kmaapi yédi, yi kópu dyuu ngé yoo yinté dpí dyênê. Yélini yi kópu kní yi p:uu a danê nyédi, yi vy:o ala pini dé a kwo mo, Haimeneyas pini dē Piletas.

¹⁸ Yi tpódu y:oo maa ndéndê kn:aadi ngópu, pi kní ye yipu, Dini ghi n:ii ngé Yesu ka nmo kélími mbê dniye, yi ngwo nmo pii dniye, kn:aa pyidepyide daamu a tóó. Yi kópu mbêmê yi tpódu y:oo pi woni yi kélími dyênê tumo.

¹⁹ Ngmênê nmí Lémi u yoo daawa dyênê t:oo, wa dêê kní, mu kópu u díy:o nmí Lémi ka u yoo u ngomo ntee tpile ngé a kwo. Dini ghi n:ii ngé u ngomo wó, k:ââ paa dyuu wédêwêdê ngé kaa too, doo u ntââ pi ngé u dinê daawa ghodo. Yi ngomo p:uu kópu miyó a ta, ngmê alanté,

Nmí Lémi u lama u yoo a kwo,
myomoni alanté,

N:ii ngé dpo, Nê nmí Lémi u yoo vy:o pini ngmê,

yi pini ngé dono kópu kíngmê d:uu. *

²⁰ Dyimê pywuu ngma ala. Máawe ndíi u ngomo k:oo d:ââ mwee dēdê ghédê, dyēēdi daa ngmídi. Woni silípê ngé l:âmo tumo, woni nkól ngé l:âmo tumo, naa ndíi u dye ghi ngé yi tpile u ngwo dpí pwii dmi. Woni yi pee ngé l:âmo tumo, woni tēpê ngé l:âmo tumo, yi pi dmi daa ndíi. *

²¹ Nmo yinté tpile dé, nmí Lémi u d:ââ mwee ntee tpile ngé nmo pyede. Nini n:ii yi kn:aadi te kópu kní yi p:uu daadi nuw:o, d:ââ mb:aa ntee tpile ngé wa pyódu, nmí Lémi ka pi mb:aa ngé wa pyódu. Dpodoni u pi ndíi nmí Lémi ngé u yi u ngwo adí kwo, Yi pini ngé choo dóó, u ntââ wadí dóó.

²² Yinté pini ngé chi ya, kópuni pi kamí kní yi nuu u kópu ngé a pyede, nangmê d:uu. Nmí Lémi ka pi mb:aa ngé chi ya, u dpodo p:uu nyi kele, nangé dóó. Yoo yi nuu ghi dmi nódo choo ya. Yélini yi p:uu tupwó daa t:a, nmí Lémi ka mye ngépê nyédi, yi yéli yi k:ii mb:aamb:aa ngé nipi dmyinê ya.

* 2:5: 2 Tim 4:8 * 2:6: 1 Kódin 9:7-14 * 2:8: Lóma 1:3-4 * 2:9: Pilipay 1:12-14 * 2:10: Kílosa 1:24 * 2:11: 2 Kódin 4:11 * 2:12: Mát 10:33 * 2:13: Lóma 3:3-4; Num 23:19; Taitas 1:2 * 2:14: Taitas 3:9 * 2:15: Taitas 2:7-8 * 2:19: Njon 10:14-15 * 2:20: Lóma 9:21

²³ Kópu kní yi nt:u kópu kní yi p:uu kwopwepe ngé kèé nangé t:oo. Lama kíyedé tóó, yi kópu u l:éé díy:o numo p:uu a d:uu nyédi.

²⁴ Nmí Lémi p:uu nye dpodo, kidingé kwopwepe, nuw:o mbêmé chi ndiye kígħa dé, límílmí ngé ye nangé nodé. *

²⁵ Yélini m:uu adnyi d:uu, nuw:o ngé chi wátíwátí dé. Ndoó apé nmí Mí ngé yi nuw:o dmi wa a ngmêé té, u ndé kópu dyuu yi lama u ngwo wa yâá.

²⁶ Komo tpile Setan ngé wuné a mgímí too, u pono a vyápé té, ngmêné ndoo apé ala ngwo kwulo aményiné pwaa té, mb:aamb:aa ngé amédnyi nuw:o.

3

Yoo dono ngé u ngwo wa pyaa dmi

¹ Timoti a tp:ee, ala kópu lama choo a ya. Dini ghi n:ii ngé kuwókuwó wéni adí dymédymé, yoo dono ngé wa pyaa dmi. *

² Yi ngwo yi chóó yi kópu kní yi p:uu adnyi nuw:o, nté ndapí yi mb:aami ngé wa pyaa dmi, yi chóó yi pi dmi adnyi kmímí dé, adnyi chaa, yoo yi pi dmi adnyi dyede dé, yi pye mí kní ye daadnyi ng:aa, nmí Mí daadnyi kwunokwuno, myedaadnyi châächââ. *

³ Pi ka vuuwo yi lama daadi ya, pi ye daadi ch:anêch:anê, adnyi pi p:uu dané, gheteghete u yoo ngé adnyi ya, numo p:uu adnyi l:éé, kópuni mb:aamb:aa dé, daa yi nuu u kópu ngé adnyi ya.

⁴ Adnyi pi dódó, daa nuw:o mbêmé adnyi m:ii, adnyi mbodo ndíi mbodo ndíi, yi chóó yi pi dmi adnyi kmímí dé. Yi chóó yi pono adnyi vyápé, nmí Mí u nuu ghi dnyinté yi nódo adí ya.

⁵ Yi komo kní y:oo nmí Lémi adnyi chaa kígħa, ngmêné u wédêwédé yi għa vny:yoo daadi ya. Yinté yéli ye kpeme dpí yey. *

⁶ Yinté pini kní ngmê p:o p:o dpí lee dmi, pyââ kní ngmê yi pee dpí kaa t:oo. Pyópuni yi pee dpí kaa t:oo, nuw:o yi méné daa tóó, yi dono yíli yi p:uu a nuw:o nyédi, dono kópu yíli yi nuu u kópu ngé a pyede.

⁷ Yi pyópu yoo dye ghi yintómu a ndiye nyédi, ngmêné doo u ntââ ndé kópu dyuu yi lama daawa yâá.

⁸ Yichip pi miyó, Njanés pini dé Njambídes, pipi kópu mbêmé mbwudu ngma a chaa ngópu, Mósisi p:uu u ngwo ntee dnya a d:uu, pi dódó pyu yoo yinté ndé kópu dyuu p:uu mye d:uu nyédi. Dnyinté a nuw:o té, nmí Lémi ka daa kélímí té.

⁹ U yi y:e a kwo, Pi yintómu nmí pee nmí kaa té, ngmêné wa déé dmi, mu kópu u díy:o pi yintómu kní y:oo yi l:éé ghi dmi wa m:uu t:oo, awo, Yi mbodo dmi podo dé. Njanés

pini dé Njambídes Mósisi ka mbwudu chapí ngé ntee daa ní knopwo, yi yéli yinté wamye déé dmi.

Póól ngé Timoti ka u ngwo a vuu, D:aa pi dódó pyu, pi dódó pyu ngé kidangé pyódu

¹⁰ Lama kíyedé tóó, d:aa pi dódó pyu ngmê. Dye ghi daadii ngópu noo a dpodo, yoo myenoo a ndiye kígħa dé. Kópuni u l:éé díy:o n:aa dpodo yédi, lama wuné a yaa wo. Lama kíyedé tóó, nmí Lémi ka ntêné n:aa kélímí, yoo yi nuu ghi dmi a nódo mye tóó. Lama kíyedé tóó, nmí Lémi p:uu dpodo tédé dono yíli noo a vyímí, u dpodo u wépi dípi puwá.

¹¹ Kópuni dono Antiyóka, Yikóniyém, Lisítida a nga a pyaa dniye, lama kíyedé pyede. Komo tpile yi dono kópu ndíi a nga a pyaa dniye, ngmêné nmí Lémi ngé yi kélé mède dyé noo. *

¹² Nyââ, n:ii ngé u yi adí kwo, Yesu Kédisu u yoo vy:yoo ní ghê, Yesu ntee pini ngé ní pyódu, yi pini p:uu yoo adnyi d:uu, p:uu adnyi dono. *

¹³ Pi dono yoo, pi dódó pyu yoo yi k:ii, kópu dono yíli adnyi d:uud:uu, y:ay:a wa pwiyé dmi, Setan ngé adí dódó dé, yoo u nkwo adnyi dódó.

¹⁴ Timoti a tp:ee, yinté pini ngé kidangé pyódu. Kópuni nyinê ndé too, yi kópu kní ye nyi kélímí mbê wo, ndé kópu ngé nga dny:oo ya, mu kópu u díy:o yélini yi k:ii nmeé a ndiye kígħa ngi, dpíp:o dóó nyoo, k:omodané kópu nga dpíp:o vuu. *

¹⁵ Nuw:o mé diyé we, dini ghi n:ii ngé tp:ee tédé ngé nyoo a ya, nmí Mí u kópu dyuu p:uu nyoo a ndiye. Yi kópu dyuu ngé nmí Mí ka maa nmo yinê dpo kêma, Yesu Kédisu ka u ngwo nmo kélímí té, u l:éé díy:o kóó k:oo wa kaa nmo.

¹⁶ Yi kópu yintómu nmí Mí u wédêwédé mbêmé a déé tumo. Yi kópu dyuu mbêmé yoo nmo ndiye kígħa too, yélini dnyinté a nuw:o nyédi, yi kópu dyuu mbêmé nmo wátíwátí too. Yi kópu dyuu mbêmé yoo yi dyââpe myino wpapi too, maa mb:aa p:uu nmo kapí too. *

¹⁷ Pini n:ii nmí Mí p:uu a dpodo yédi, yi kópu dyuu choo a kpââ, kópu mb:aa yíli yintómu, u ntââ yi pini ngé u ngwo adí d:uud:uu dé.

4

Póól ngé Timoti u dpodo u l:éé díy:o u ngwo wédêwédé kwólu

¹ Timoti a tp:ee, nmí Mí ngíma myenté Tp:oo Yesu Kédisu u ngíma, kópu nga ngmêninê tpapê. Dini ghi n:ii ngé Yesu Kédisu wa a diyé, u pi ndíi ngé wa pyódu, wa

* 2:24: 1 Tim 3:3 * 3:1: 1 Tim 4:1 * 3:2: Lóma 1:29-31 * 3:5: Mát 7:15,21; Taitas 1:16 * 3:11: Dpodo 13:50; 14:5,19-20 * 3:12: Njon 15:20 * 3:14: 2 Tim 2:2 * 3:16: 2 Pita 1:21 * 4:1: Dpodo 10:42; Lóma 14:9-10

kóté kalé nmo. Yélini mwiyé pw:oo dneye, wa kóté kalé té, yélini yi ngwo adnyi ya, wamyé kóté kalé té. *

² Yí kópu u l:éé díy:o u kópu dyuu pi kní ye chi tpaépé. Komo tpile nga adnya a ng:aa, ó daadnya a ng:aa, ngmêné ye chi tpaépé. Yélini dnyinté a nuw:o nyédi, chi wátiwáti dé. Yélini a dono nyédi, yi dono ye chi kwódukwódu dé. Yélini mb:aamb:aa ngé maa p:uu a wee, chi wédêwédê kígha dé, chi ndiye kígha dé, mōdo l:âmo límlími ngé kídgangé ngépa. *

³ Ala ngwo dpodombiy:e chi dpodo, mu kópu u díy:o mu dini ghi ngé yoo ndé kópu dyuu ka daadnyin:aa ng:aa, u yi y:e adí kwo, Kn:aa kópu kní m:uu nmí nyémí. Yi ngwo n:ii kní y:oo yi nuu u kópu dé ye adnyi tpaépé dé, vyílo yi yéli ye adnyi ng:aa. *

⁴ Nmí Mí u ndé kópu dyuu u wépi wa pwaan ngmê, w:éê danêmbum kní yi p:uu adnyi nuw:o.

⁵ Ngmêné yinté pini ngé nangmê pyódu. Dye ghi yintómu mb:aamb:aa ngé chi nuw:o, dono cha a vyími dé, pi kní ye nmí Lémi u kópu dyuu chin:aa tpaépé dé, ntêné p:uu chi dpodo.

Póól, Timoti ka u pwopwo p:uu u ngwo doo déê

⁶ A chóo a p:uu kópu nga ngmêninê tpaépé. Pi kní y:oo tpile tp:oo kpéê ngé ntee dpí yé t:oo, Chóó Lémi u ngwo dpí chápu ngmê, daa kêmakêma dyámê nínê kuwokuwo, yinté n:aa pyodopyodo, Chóó Lémi u pi u ngwo aní kní.

⁷ Mbêpê tédê dpodombiy:e noo mbêpê, dípi kede wo, u ndé kópu dyuu d:oongé ngmópu.

⁸ A dpodo u pywuu ngé mbóó p:uu kíyedé t:âat:ââ nê, Chóó Lémi ka d:ud:umbiy:e pi mb:aa ngé u ngwo an:uu pyódu. Kuwókuwó wéni ngé nmí Lémi ngé ntêné wa kóté kalé nmo, a pywuu u ngwo a ka wa a kê. Ngmêné daa a mo. Yélini yi k:ii nmo t:âat:ââ, nmí pywuu dmi kwodonkwodo nmo wa a kê. *

Póól ntee doo mgíní vyími

⁹ Timoti, u ya a nga a kwo, Límlími ngé a ka dpo pwiyé.

¹⁰ Dimas ngé a kuwo noo, Tesalonika loo, mu kópu u díy:o u nuw:o dyámê u kópu kní yi p:uu a kwo. Kídesens Nkalásiya Wee u kwo loo, Taitas Dalimesiya Wee u kwo loo.

¹¹ Luukí mu ngmídi a p:uu ayedé t:a. Mak amím:aa dpo ngépi, u k:ii nipi dpo lee cho, mu kópu u díy:o a dpodo tédê yinê píchoo ngéêpi nê. *

¹² Tikikas Epeso kíní dy:ââ ngé. *

¹³ Dini ghi n:ii ngé Tídowas nê kuwo ngé, a nkuwo kpídí puku dmi péé Kapas u ngomo k:oo nê kuwo doo, u kwo dpo ngee dé, a ka dpo núw:o dé. A puku dmi n:ii tpile tp:oo too pee ngé l:âmo tumo, yi yi dmi a nga mb:aamb:aa ngé a kwo. *

¹⁴ Pini n:ii ngé nkéli chéêpi pee ngé tpile a l:âmol:âmo too, Aleksándê, a pi yono dyêné ngé. Nmí Lémi ngé ntââ u ngwo wa a vy:u. *

¹⁵ Nga cha a vuyuwu, kíngé dyêné ngi. Kópuni noo tpaépé dé, d:ud:umbiy:e doo u nuu u kópu ngé pyaa dneye, a ka doo a kwopwepe.

¹⁶ Dini ghi n:ii ngé kada pini ngé mwiyé a kóté kalé noo, pi a nkígh:ê dèpwongmê kwo, a pyipe kní y:oo a mo a kuwo noo. U ya a nga daa kwo, Nmí Mí ngé ntââ ye dpo vy:ee ngé.

¹⁷ Pi a nkígh:ê dèpwongmê kwo, ngmêné nmí Lémi a nkígh:ê vyílo yidoo kwo, yinê doo wédêwédê kígha nê. U yi u ngwo doo kwo, Yélini daa Nju tpémi nê ngé a kópu dyuu ye vyi ngé, yi yéli y:oo ny:ee y:e. Nmí Lémi ngé wodépé ngee noo, ye a vyeé tédê pi dy:ââ noo, layóni kní y:oo pí ma noo. *

¹⁸ Yi ngwo ntee a ngee noo, dono yintómu yi kélê yinté amye dyé nê, kóó k:oo amí kaa nê. Yi kópu u l:éé díy:o dye ghi yintómu u pi knímí koo, chedê ngé kíngé pyódu. Yinté choo ya.

Póól u nd:uu tpaépé

¹⁹ Akwila cha Pídisila ye a mb:aamb:aa dpí yéni, Onésipódas mupwokni ye a mb:aamb:aa myoo yéni. *

²⁰ Edastas Kódin nê kuwo ngé, Tídropimas Militas nê kuwo ngé, mu kópu u díy:o doo a mbii. *

²¹ Yópu ndíi u dye ghi ghêli k:ii kíngé d:ii, u ngwo dpo pwiyé.

Yupulas, Pudens, Lainas, yi pini pyile kní yi k:ii nmí mb:aamb:aa nga dpo dy:ââ, nmí tídê Kílódiya ngé u mb:aamb:aa nga myeda dy:ââ. Yélini nmí Lémi ka al:ii wunê kélími té, yi mb:aamb:aa nga myedé dy:ââ ngmê.

²² Nmí Lémi nga choo a vuyuwu, nmí Mí ngé choo a ngéêpi nmyo.

Wu u dí.

* 4:2: Dpodo 20:20,31 * 4:3: 1 Tim 4:1 * 4:8: Tpyuu 2:10 * 4:11: Dpodo 15:37-39 * 4:12: Epeso 6:21-22

* 4:13: Dpodo 20:6 * 4:14: 1 Tim 1:20; Lóma 2:6 * 4:17: Dpodo 23:11; 27:23 * 4:19: Dpodo 18:2-3 * 4:20:

TAITAS

Taitas daa Nju pi ngmê, ngmênê Póól p:uu dpimo dpodo. Njedusalem nipi lee knopwo, (Nkalásiya 2:1-3) u kuwó dini ghi ngê p:aani p:aani nipi dpimon:aa paa. Dini ghi n:ii ngê Póól Epeso doon:aa ya, Taitas Kódin tpémi ye dy:ââ ngê, u yi u ngwo doo kwo, Taitas ngê a ka mède kâádí tène. Taitas ngê yi kópu d:uu ngê, u kuwó dini ghi ngê Póól ka mē diyé wo. (2 Kódin 7:6)

U kuwó dini ghi ngê Póól mbwa k:oo doon:aa kwo, Lóma. (Dpodo 28:30-31) Dini ghi n:ii ngê pwii wo, p:aani p:aani dpimon:aa dpodo. Yi ngwo Taitas Póól p:uu mē kele, dyámê ngmê mbêmê nipi lee knopwo, u pi Kíditi. Póól ngê yi a kuwo ngê, kwo, Yesu u yoo chi wêdêwêdê kîgha dé, yed:oo kn:aa p:aani doon:aa dpodo. U kuwó dini ghi ngê Taitas ka ala pweepwee pee yi mínê dy:ââ ngê.

¹ Mw:ââkó Taitas, nê Póól, Chóó Lémi p:uu n:aa dpodo, myenté Yesu Kédisu ngê u dyépi ngê a pyódu noo.

Yinê a ngmidi noo, a ka pê, Yélini nê ngmidi ngê, a Tp:ee u pi ye chin:aa tpaépê, a kópu dyuu ndéndê ye chin:aa tpaépê,

² ghê kamí u ngwo wa a pyw:ee ngmê, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu. Mwiyémiwiyé dini ghi ngê nmí Mí ngê yi ghéni dmi u pi nmí l:êê díy:o a vvu. Dêpwo a k:omodanê,

³ u dye ghi ngê u kópu dyuu mbêmê yi ghéni dmi u pi nmí nyongo. Yi kópu dyuu tpaépê u l:êê díy:o nmí Mbwámê Chóó Lémi ngê a dpodo kalé noo.

⁴ Taitas a tp:ee, nmí Lémi ka ntee n:aa kélími, ndéndê ngê yinté u kwo my:ee kélími. Nmí Mí Chóó Lémi, nmí Mbwámê Yesu Kédisu mb:aamb:aa ngê nga dny:oo a vvuwo, nuw:o ngmidi ngê dny:oo a pyépi. *

Kada pini pyw:êmi u kópu dyuu

⁵ Ala kópu u l:êê díy:o Kíditi nê kuwo nyoo. Dpodoni dip:e chedê ngê, úyóo moo chedê ngí, p:aani p:aani Yesu u yoo vy:o kada pini dpo pyw:ee té, yi kada dpí kaa té. Yi kópu p:uu kópuni nga nê vvu, chi nuw:onuw:o.

⁶ Pini n:ii kada pini ngê anyi pyépi, u dono kópu kíngmê ya, u kpám ngmidi choo ya, tp:oo módo tp:oo máâ yoo yi p:uu pi kní y:oo alanté kópu dny:oo tpaépê dé, Daa ndapí chedêchedê u yoo, myedaa ngópu dé, nmí Lémi ka a kélími té. *

⁷ Nyáâ, pini n:ii nmí Mí u dpodo p:uu kada pini ngê anyi pyépi, u dono kíngmê ya, yoo mbwódo kíngê m:uu té, mbodo

l:âmo límílimí ngê kédangê ngêpa, daa mb-waa ndani pyu ndíi, daa gheteghete pyu, nté ndapí yi mb:aami ngê myekíngê ya. *

⁸ Yi pini u ménê dêépí choo ya, pi my:oo kní ye mb:aamb:aa ngê choo vvuwo, kópuni mb:aamb:aa dé, u nuu u kópu ngê dny:oo ya. Chóóchóó mb:aamb:aa ngê choo a tpyuu, kópu mb:aa yichoo d:uud:uu dé, nmí Mí u nuu u pi ngê choo ya.

⁹ Ndéndê kópu dyuu n:ii nmye n:uu vvu, yi kópu p:uu u nuw:o ntênê choo kwo, yoo yi ndiye kîgha u l:êê díy:o u ntââ mbêmê u ngwo wa yââ, n:ii kní y:oo u yi y:e adí kwo, Yi kópu dyuu nmí ngmêê, yi pini yi pwo paa lee we.

Pi dódo pyu yoo yi kópu dyuu

¹⁰ Yélini yi lama ndê kópu dyuu mb:aamb:aa ngê a kwo, vyílo yi yéli kada pini ngê chi pyépi dé, mu kópu u díy:o pi dódo pyu yíli a m:ii. Yi yéli yi vy:o woni Nju tpémi, ndê kópu dyuu ka kpeme a yaa dnyiye, daa yi lama a mbum nyédi, u yi y:e a kwo, Nmí Lémi u yoo kní y:oo nmí dêépí kópu dyuu dny:oo cháachââ dé.

¹¹ Yi yéli ye yi kópu dpí kwódu yó, mu kópu u díy:o daa ndéndê kópu dyuu pi kní ye a tpaépê tumo, kn:aa máádi p:uu myaa kaa t:oo. U yi y:e a kwo, Nmí pee nmí kaa té, ndapí ndíi nmo pèdny:oo a kuwo. Mywenemy-wene u kópu ye d:uud:uu ngmê.

¹² Wunê Kíditi pi ngmê ngê ala kópu yi p:uu a d:êê ngê, apê, Kíditi tpémi dye ghi yintómu a k:omodanê nyédi, a mgeemgee nyédi, a núknweúnkwe nyédi, chíi w:ââ ntee tpile ngê a pyede.

¹³ Kópuni a vvu, ndê kópu. Yi kópu u l:êê díy:o pi dódo pyu yoo ntênê mîcha a wátiwáti dé, nmí Lémi ka ndéndê ngê mēpaa kélími mbê dnyiye.

¹⁴ Yipi, Nju tpémi yi w:êê danêmbum dé mênámê nyepényepé dé. Yipi, Nmyi dêépí kópu dyuu mênámê cháachââ dé. Yipi, N:ii kní y:oo a vyi tumo, ndê kópu dyuu ka kpeme a yaa dnyiye.

¹⁵ Yi yéli y:oo pi kní ye nté woni a kwódukwódu tumo, yinê ye yi ntini kní y:e Chóó Lémi ka pi tupwótupwó ngê dpí pyaa dmi, ngmênê k:omodanê kópu yila. N:ii Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê dpí pyódu, doo u ntââ nté ngmê ngê yi pini Chóó Lémi ka tupwótupwó ngê daawa pyódu. Ngmênê yoo dono, yélini nmí Lémi ka daa kélími té, Chóó Lémi ka tupwótupwó ngê a pyede. K:omo tpile nté woni dpí kpípi t:oo, ngmênê yi kópu ngê Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê daawa pyódu té, mu kópu u díy:o yi nuw:o dmi dono dé, l:êê ghi dono yinê ye mb:aamb:aa dé.

¹⁶ Yi yéli y:oo dpo, Chóó Lémi nmí lama a tóó, ngmênê yi l:êê ghi dmi mbêmê nmo w:ee ngê, Chóó Lémi yi lama daa tóó. Doo u nuu u

* 1:4: 2 Kódin 8:23

* 1:6: 2 Tim 2:24-26

* 1:7: 1 Tim 3:2-7

* 1:16: 2 Tim 3:5; 1 Njon 1:6; 2:4

kópu yilí a d:uud:uu ngmê, u dnye daa nyêmi ngópu, doo u ntââ kópu mb:aa daangmêwa d:uu ngmê. *

2

Pyâawe mâawe yoo yi kópu dyuu

¹ Taitas a tpe:ee, ndê kópu dyuu lama a kwo. Yi kópu mbêmê yoo chi ndiye kîgha dé.

² Mâawe kní ye yipi, Nmyi chóóchóo mb:aamb:aa ngê dmyina a tpyuu dé, mbwaa ndanî tédê namê ghétighéti, pi kní ye pi mb:aa ngê dmyinê ya, nuw:o mbêmê dmyinê m:ii. Yipi, Nmí Lémi ka mb:aamb:aa ngê dmyinê kélímí, yoo yi nuu ghi dmi nmyi nódo choo ya, nmí Lémi u l:êê díy:o dono dmyina a vyímí dé.

³ Myenté pyâawe kní ye yipi, Nmyi lama choo ya, dye ghi yintómu nmí Lémi ngíma nmye m:ii té, namê pi u pi dyede, wain ndanî nmyi nuu u kópu ngê kîngê pyódu. Yipi, Yepe kamí yoo mb:aamb:aa ngê dmyinê ndiye kîgha dé,

⁴ yi moo mupwo mupwoma yi nuu ghi dmi yi nódo dny:oo ya, *

⁵ mb:aamb:aa ngê ye dny:oo vyuwo, nuw:o mbêmê dny:oo m:ii, dono kópu yi p:uu daapíchoo ya, yi moo yoo yi dnye dmi dny:oo nyêmi dé. Yinté mb:aamb:aa ngê dny:oo ya, mu kópu u díy:o pi kní y:oo nmí Mí u kópu dyuu p:uu dono kópu daapaa vyi y:e.

Pi lvulu yoo yi kópu dyuu

⁶ Myenté pi lvulu kní ye yipi, Nmyi chóóchóo mb:aamb:aa ngê dmyina a tpyuu nmyo.

⁷ Taitas, kópu mb:aa yi ngópu yilí chi d:uud:uu, u nkwo andnya a njií ngí. Mb:aamb:aa ngê chi ndiye kîgha dé, nangmê kn:aadi, yi ndiye kîgha, tédê kópu ngê nga kîngê pyódu. *

⁸ Dye ghi yintómu ye chi ndê danê, mu kópu u díy:o yélini nmí p:uu a d:uu té, kópu dono nmí p:uu daapaa vyi y:e, mywene y:e paa ghê we. *

Wop dpodo pyu yoo yi kópu dyuu

⁹ Wop dpodo pyu yoo yi kada pini kní ye dny:oo ng:aa, yi nuu u kópu dé myedny:oo d:uud:uu dé, yi dnye dmi kímí dny:oo vye, *

¹⁰ yi tpile kîngmê t:âmo ngmê, ngmênê mb:aamb:aa ngê yi p:uu dny:oo dpodo, kîngê dóo t:oo. Kópuni yilí a d:uud:uu tumo yi l:êê díy:o, nmí Mbwámê Chóó Lémi u kópu pi kní ye kópu mb:aa ngê dny:oo pyépi.

Mb:aamb:aa ngê ya kmêle, Yesu u ngwo t:âat:âa koo

¹¹ Nmí Mí ngê kópu ndíi nmí l:êê díy:o ngmê d:uu ngê, u yi u ngwo a kwo, Pi yintómu nê diyédiyé kalé té, a kêê k:oo ní kaa té.

¹² U yi u ngwo a kwo, A yoo kní y:oo yi dono yi kuwó kée téne, mgidí u yoo yi nuu u kópu dé dny:ii d:ii téne. U yi u ngwo a kwo, Ala diní ghi ngê a yoo yi nuw:o dmi a p:uu dny:oo a kwo, yi chóóchóo dny:oo a tpyuu dé, kópu mb:aa dny:oo d:uud:uu dé. *

¹³ Yinté ya kmêle, kuwókuwó wéni u ngwo t:âat:âa koo. Yi wéni ngê nmí Mbwámê Yesu Kédisu u pi ndíi ngê wa pyódu, pini n:ii nmí Yâpwo ngê a tóó. *

¹⁴ Nmí l:êê díy:o chóóchóo a y:ângo, dono kwulo a pwaa nmoo, tupwóni nmí p:uu doo ya, a ghêê ngê, chóo u yoo ngê u ngwo pyódu nmoo. Ala ngwo u yi nmo a kwo, Kópu mb:aa yilí nmí d:uu. *

¹⁵ Yi kópu yilí yi lama chi kîgha. Yi kada pini ngê ní pyódu nyoo, mbwódo kîngê m:uu ngí, chi wédéwédé kîgha dé, chi wátiwáti dé. *

3

Yesu Kédisu ngê kamí ngê ntee pyódu nmoo

¹ Taitas a tpe:ee, pi kní ye kópuni ny:uu vyi too, ye moo vyilé té, yipi, Kada pini kní ye dmyinê ng:aa, kópu mb:aa dmyinê d:uud:uu dé. *

² Yipi, Pi u pi nangmê dyênê, kwopwepe ngê kêê nangé t:oo, pi yintómu kní ye dmyinê mb:aamb:aa, nmyi chóo nmyi pi dmi nangé knímí. *

³ Nmí Lémi u yoo vy:o ghéli k:ii dpí:p:o ghê dnye, yi ngwo nmí Lémi nmí lama dépwo a ya, u dnye dênnee a nyêmi, nmí nuw:o dmi kwolo ngmê ngê dnya a ya. Nmí chóo nmí pono nmímo a vyápê, nmí chóo nmí kópu kní yi p:uu nmí nuw:o dmi dnya a kwo. Dono ngê nnee a ya, nmímo a n:ee kapí, pi kní ye nnee a diya, nmo myednya a diya. *

⁴ Yinté nnee a ya, ngmênê nmí Mbwámê Chóó Lémi ka nmo ch:anê dnye, *

⁵ kóó k:oo u ngwo kaa nmoo. Daa nmí kópu mb:aa kní yi l:êê díy:o kóó k:oo kaa nmoo, ngmênê u kwo nmo ch:anê dnye, nmí dono yilí ghêê too, chóo u Ghé Dmi ngê kamí ngê mé pyódu nmoo, ghê kamí nmo a kpo.

⁶ Nmí Mbwámê Yesu Kédisu ngê mb:aamb:aa ngê a yeede nmoo, chóo u Ghé Dmi nmí mênê yó.

⁷ Yi yeedeyeede mbêmê Chóó Lémi ka yoo mb:aa ngê pyódu nmoo, ala ngwo nmí lama

* 2:4: Epepo 5:22 * 2:7: 1 Pita 5:3 * 2:8: 1 Pita 2:15 * 2:9: 1 Pita 2:18 * 2:12: 1 Njon 2:16; Epepo 1:4

* 2:13: Pilipay 3:20 * 2:14: 1 Pita 2:9; Epepo 2:10 * 2:15: 1 Tim 4:12 * 3:1: Lóma 13:1-7; 1 Pita 2:13-14 * 3:2:

2 Tim 2:23-25 * 3:3: Epepo 5:8-9 * 3:4: Njon 3:5-7 * 3:7: Mát 25:34

ka tóó, ghê kamí nmo wa a kê, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu. *

⁸ Ndê kópu yila. Yi kópu dyuu pi kní ye ntênê chi tpapê dé, ntênê yi lama paa yaa dniye. Yélini Chóó Lémi ka a kélími té, u ya a nga a kwo, Kópu mb:aa dny:oo d:uud:uu dé. Yi kópu dyuu ye chi tpapê dé, yoo mb:aa ngê u ngwo wa pyaa dmi.

⁹ Ngmênê kwopwepe têtê yi vy:o kidingê ghê, n:ii kní y:oo yoo yi kn:ââ yoo yi pi dmi a dówodówo tumo, nuw:o kédangê y:ee ngmê. Yélini yoo dêêpí kópu dyuu p:uu a kwopwepe nyédi, ye namê ng:aa, mu kópu u diy:o yinté kópu kní y:oo yoo daawa wêdêwêdê kalé t:oo, noko módó a kwopwepe nyédi.

¹⁰ N:ii ngê u yi u ngwo adí kwo, Yoo ní chaa, woni yoo a pee nê kaa té, yi pini ka dpí kwódu ngi. Nye daawa ny:ee knomomê, myombó u kwo moo kwódu ngi. Nye myedaawa ny:ee knomomê, yed:oo kpeme u kwo dpí yey. *

¹¹ Lama u ngwo wa yââ, anye, Kí pini u nuw:o kwolo ngmê, u dono kní yi l:êê diy:o chóóchóó ka ndyíkondyíko. *

Póól u nduu tpapê

¹² Daa kêmakêma Nikopolis n:aa lèpí, yópu ndí dye ghi ngê y:i anín:aa ya. Dini ghi n:ii ngê Atímas pini dê Tikikas nga angmênê dy:ââ, yi ngwo límílimí ngê y:i a ka dpo pwiyé. *

¹³ Pini n:ii u lama dêêpí kópu dyuu mb:aamb:aa ngê a kwo, Sinas, Apolosa k:ii tpileni u yi y:e maa p:uu adí kwo, dpo ngee dé, u ngwo modo dy:ââ dé. *

¹⁴ Nmí Lémi u yoo mb:aamb:aa ngê dny:oo a dpodo, u ntââ mbêmê yi chóó u ngwo adnyí ya, ngópuch:anê yoo myedny:oo ngêêpí dé. Módó kídnyinga a líme, dny:oo a dpodo. *

¹⁵ Yélini a p:uu wunê pyede, yi mb:aamb:aa nga da dy:ââ ngmê. Nmí pyipe yoo yélini nmí Lémi ka y:i wunê kélími té, nmí mb:aamb:aa ye dpí yéni.

Nmí Mí mb:aamb:aa ngê nmye choo a vyuwo.

Wu u dí.

PILIMON

Dini ghi n:ii ngê Póól ngê Yesu u kópu pi kní ye doon:aa tpaápê, pi ngmê u pi Pilimon, Póól u kópu dyuu ka kélímí mbê wo, Yesu u yoo vy:o u ngwo ghê wo. U kuwó dini ghi ngê Póól p:aani p:aani loo, myenté Yesu u kópu pi kní ye doon:aa tpaápê. Dpodoni doo dóódó, Nju tpémi daa yi nuu u kópu ngê pyodo, wod:oo Póól mgímí ngópu, u yi y:e doo kwo, Nmí vy:a. Lóma lede kní y:oo yi kèlê dyé ngópu, mbwa k:oo km:êê ngópu, u kuwó dini ghi ngê Lóma dy:ââ ngópu. (Dpodo 21-28)

Dini ghi n:ii ngê Póól Lóma doon:aa ya, pini n:ii Pilimon p:uu wop dpímo dpodo, Onésimas, yi pini mbêpê wo, Lóma loo. Póól yi mínê pyw:àngo, u kópu dyuu ka kélímí mbê wo, Yesu u yoo vy:o mye ghê wo. Póól ka yimí vyyu, kwo, Pilimon ka kíní mbêpê wo, wod:oo Póól ngê pweepwee pee ngmê d:êê ngê, Onésimas ka y:àngo, kwo, Pilimon ka dpí ñuw:e.

Yi dini ghi ngê yi l:êê ghi alanté doo a ya, wop dpodo pyu n:ii dpímo mbêpêmbêpê, u kada pini ngê mēdpímo mumu knomomé, u ntââ d:ud:umbiy:e pí vyâ. Póól ngê u yi u ngwo dēpwo kwo, Pilimon ngê Onésimas vya ngê, u yi u ngwo doo kwo, U dono mbodo kn:ââ vyyuwo kée ngê, u lama choo ya, Kí nmí mbwó.

Pweepwee pee n:ii u kwo dy:ââ ngê, ala yi pweepwee pee.

¹ Nê Póól, Yesu Kédisu p:uu dpodo u l:êê díy:o mbwa k:oo al:ii anínê kwo, nmí mbwó Timotí k:ii al:ii anyinê tóó mo. A mbwó Pilimon, ala pweepwee pee nga nínê dyede. Yesu Kédisu p:uu ntee n:aa dpodo, yinté p:uu my:ee dpodo.

² Nmí tídê Apiya ka a mb:aamb:aa dpí yéni, nmí mbwó Akipas ka a mb:aamb:aa myoo yéni, pini n:ii u k:ii Setan p:uu nipi nmo l:êê té. Yesu u yoo yélini ngomo k:oo wunê wuwó ngê, a mb:aamb:aa ye myoo yéni.

³ Nmí Mí Chóó Lémi, nmí Lémi Yesu Kédisu u k:ii, dny:oo a ngéêpí nmyo, mb:aamb:aa ngê nmye myedny:oo a vyyuwo.

Pilimon u l:êê díy:o Póól ngê nmí Mí u ngwo doo kwunokwuno

⁴ A mbwó Pilimon, dini ghi n:ii ngê n:aa ngépê yédi, l:êê díy:o nmí Mí n:aa kwunokwuno ngê,*

⁵ mu kópu u díy:o a lama ka tóó, nmí Lémi Yesu ka dpodombiy:e nye kélímí, myenté u yoo yi nuu ghi dmi nódo mye tóó.

⁶ L:êê díy:o alanté nínê ngépê yédi, yélini yi k:ii nmí Lémi ka nmye kélímí té, u ya a nga

a kwo, Yesu Kédisu u kópu mb:aa yintómu nmyi lama dny:oo ya.*

⁷ A mbwó, nmí Lémi u yoo yi nuu ghi dmi nódo a tóó, yi gha dmi mb:aamb:aa ngê nye pyépi ngê. Yi kópu u l:êê díy:o w:aa nê pyw:àngo, a nuu u kópu yinyinê d:uud:uu too.

Kópuni Póól ngê Pilimon ka dmy:ee ngê

⁸⁻⁹ Yesu u yoo yi k:ii nmí nuu ghi dmi nódo a tóó, u l:êê díy:o kópu nga ngmēnínê dmy:inê. Yesu Kédisu ngê kada pini ngê a pyódu noo, u l:êê díy:o kópuni yi kópu mbēmē nga anê vyi knomomē, doo u ntââ a wēpi daanyinē puwâ. Ngmēnē yi kópu mbēmē kópu nga dēnínê tpaápê. Nê Póól, vy:enevy:ene kēpa n:aa kwo, myenté Yesu Kédisu p:uu dpodo u l:êê díy:o mbwa k:oo anínê kwo. Yi kópu u l:êê díy:o nínê kwunokwuno ngi,

¹⁰ Mw:ââkó, a tp:ee Onésimas dpodombiy:e nangê kpada. Yi pini mbwa k:oo a ka a loo, u mī ntee pini ngê u ngwo ní pyodo, Yesu u yoo vyyo ní kââ.*

¹¹ Wunê dnyinté m:uu doo a dpodo, ngmēnê ala ngwo u nuw:o kédê ngmēê, a p:uu mb:aamb:aa ngê ka dpodo, u ntââ mb:aamb:aa ngê m:uu amyedín:aa dpodo.

¹² U nuu ghi a nódo dnyinté daa tóó, ngmēnê nga mēnínê dyede.

¹³ U ya a nga doo kwo, Nê mgímí, a p:uu píchoo dpodo, dini ghi n:ii ngê nmí Lémi u kópu dyuu u l:êê díy:o mbwa k:oo aní kwo. Al:ii w:iin:aa tóó, ntee p:ee ngéêpí nê, u ya a nga doo kwo, Onésimas ngê yinté pēdoo ngéêpí nê.

¹⁴ Ngmēnê kēle, daanê mgímí, myenté u l:êê díy:o dyaa nga daanê chedê. Yi kópu ñyóó lama a tóó, a ka dpo vyi ngi, a ka anyinê dy:ââ, ó daanyinê dy:ââ?*

¹⁵⁻¹⁶ Onésimas ngê kópuni d:uu ngê, ndoo apê kópu mb:aa ngê nga wa pyódu. Mwiyé ñmodo pyu ngê doo a ya, dye ghi daa daadíi m:uu dēpwo a dpodo, ngmēnê ala ngwo mḡwó ngê dē pyódu, m:uu amaana:aa dpodo, u k:ii nipi adpín:aa ya, chedê ngê daawa pyódu. A nuu u pi ngê ntee dē pyódu, nuu u pi ngê yinté amyimí pyódu, mu kópu u díy:o m:uu adín:aa dpodo, nmí Lémi u yoo vyyo mḡwó ngê amyedín:aa ya.

¹⁷ A mbwó, nmí Lémi p:uu nipi nyipu a dpodo. Yi kópu u l:êê díy:o, nga wanê ní knomomē, ntee a ka anyin:aa a vyyuwo, Onésimas ka yinté myecha a vyyuwo.

¹⁸ Apê dono nga ngmê d:uu ngê, ó ñapí ngmê t:ámo ngê, yi kópu a chóó wani l:ámo.

¹⁹ Nê Póól, ala kópu dyuu a chóó a kēê ngê n:aa d:êêd:êê, yi ndapí a chóó miy:e am:aan:aa wumo. Ngmēnê a mbwó, kópu ndíi l:êê díy:o wunê nga ngmēnê d:uu ngê,

* 1:4: Lóma 1:8-9 * 1:6: Kílosa 1:9 * 1:10: Kílosa 4:9

* 1:14: 2 Kódin 9:7 * 1:19: Nkal 6:11

nmî Lémi u yoo vy:o n:uu kaa nyoo, ghê kamî
u ngwo nyinê pyw:ângo. *

²⁰ Nyââ, a mbwó, kópuni nga d:a dmyinê,
dpo d:uu ngi, mu kópu u díy:o nmî Lémi Yesu
Kédisu p:uu nipi nye dpodo mo. Yi kópu u l:êê
díy:o a gha mb:aamb:aa ngê wa pyódu.

²¹ Ala pweepwee pee nga d:a d:êê, mu
kópu u díy:o a lama ka tóó, kópuni nga d:a
dmyinê, ntênê wanyi d:uu, kópu mé yilí
amy:ii d:uu té.

²² Myenté ngomo k:oo ngomo ghi a l:êê
díy:o ngmêdpo l:âmo ngi, mu kópu u díy:o a
lama a tóó nmî Mî ngê nmyi ngêpê wa a
ny:ee té, mbwa k:oo wa pw:ii nê, nmye wa
a dy:ââ nê. *

Póól u nd:uu tpaê

²³ Pini n:ii k:ii Yesu Kédisu u l:êê díy:o
mbwa k:oo nipi nye kwo mo, Epapidas, u
mb:aamb:aa nga da dy:ââ, *

²⁴ myenté yélini yi k:ii nipi nmo dpodo té,
Mak, Adistakas, Dimas, Luukí, yi tpókni y:oo
yi mb:aamb:aa nga myeda dy:ââ ngmê. *

²⁵ Nmî Lémi Yesu Kédisu nmyi gha dmi kní
ye mb:aamb:aa ngê choo a vyuwo.

Wu u dí.

HIPÎLU Yesu p:uu kôpu dyuu Nju tpémi ye

Nkéli dnye ngê ala puku dmi u pi Hebrews, nmîné nmo Hipîlu. Ala puku dmi pini n:ii ngê d:êê ngê, chóó u pi daa d:êê ngê. Wunê Yesu u yoo vy:ô yélini a ghê dniye, yi nuw:ô dmi alanté doo a ya, apê ngmênê, Póól ngê yinê d:êê ngê. Yélini ye ala puku dmi dy:ââ ngê, yi yéli Nju tpémi, n:ii dé Yesu u yoo vy:ô ghê dniye. Yi ngwo Nju tpémi y:ôo enjel yoo dnyimo cháâcháâ dé, Mósisi u kôpu dyuu dnyimo cháâcháâ, Chóó Lémi ka kpêê yiyé ndîi kôpu ngê ye myedpîmo ya. U yi y:ê dépwo kwo, Yoo Yesu ka dny:ôo kélîmî. N:ii ngê ala pweepwee pee d:êê ngê, u yi u ngwo dépwo kwo, Nju tpémi y:ôo Yesu u yoo mède diyédiyê kalé tène. Yi kôpu u l:êê díy:ôo ala pweepwee pee ye dy:ââ ngê. Lóma lede knî y:ôo Njedusalem ghéli dépê pw:ôo ngópu, yi ngwo ye dy:ââ ngê.

Kôpu kamî n:ii Chóó Lémi ngê nmî dye ghi ngê d:uu ngê

¹ A tídê mbwó yoo, nmî lama ka tóó wunê n:ii knî y:ôo Chóó Lémi u komo dnyimo a kapî, yi yéli y:ôo nmî kn:ââ knî ye daa kôpu ngmîdi dnyimo a tpapê, ye dnyimo a mgongo, ntênê ye myednyimo a danê,

² ngmênê nmî dye ghi ngê Chóó Lémi ngê Tp:ôo nmo a dy:ââ ngê, u Mî komo nmo yinê mî kââ. Vyílo yi pini Chóó Lémi kii tpile yintómu nipi l:âmo ngópu. Kuwókuwó wéni ngê tpile yíli yintómu yi kada pini ngê vyílo ayi pyódu. *

³ Tp:ôo p:uu nmo w:ee ngê, nê, Chóó Lémi u pi ndîi, dyáape p:uu daangma a ta. Chóó Lémi ntee a tóó, Tp:ôo ndéndê mye yinté. Tpile yíli yintómu knî ye vyílo yiwunê vuywo, chóó u kôpu mbêmê wunê mbêpê kígha té. Dini ghi n:ii ngê nmî dono chedé too, u Mî ka mê diyé wo, u che p:ââ pee ngê mî pyodo. *

Enjel yoo yi pwo, Chóó Lémi Tp:ôo a tóó

⁴ Pi woni knî y:ôo enjel yoo mb:aamb:aa ngê a cháâcháâ tumo, ngmênê nmî Mî Tp:ôo u pi ndîi, enjel yoo yi pi dmi tédê. Nmî Mî Tp:ôo kada mê tóó, enjel yoo kuwó mê pyede. *

⁵ Chóó Lémi ngê Tp:ôo u pi ndîi ngê pyódu ngê, kwo,

Nyi a tp:ee,
ngmênê enjel ngmê ka daa vyu,
Nyi a tp:ee, awêde mî ngê dí pyódu.
Myenté enjel ngmê p:uu daa vyu,

A tp:ee ngê wa pyódu, u mî ngê anî ya. *

⁶ Tp:ôo Kaa dyámê mbêmê ghéli dépê dy:ââ ngê, Mósisi ngê komo alanté a kââ, ala kôpu a d:êê ngê, apê,

Chóó Lémi u enjel knî y:ôo ntênê dny:ôo cháâcháâ.

⁷ Chóó Lémi u kôpu enjel knî yi p:uu puku yedê alanté a tóó,

Yópu limi ntee a dpodo nóóó,
enjel yoo Chóó Lémi p:uu yinté a dpodo nyédi. *

⁸ Ngmênê Tp:ôo p:uu Chóó Lémi u kôpu puku yedê alanté a tóó,

Yâpwo ndéndê, dye ghi yintómu nyoo anyi y:enê, chedê ngê daawa pyódu.

Nyoo ntênê anyi y:enê. *

⁹ L:êê ghi mb:aa nuu u l:êê ghi dé, yoo dono u yi nga daa kwo.

Yi kôpu u l:êê díy:ôo yâpwo ndéndê, nyâpwo ngê a ngmîdi nyoo,

nga mb:aamb:aa ngê a pyódu ngê, w:aa u ngwo nyinê pyw:ângo,

nyipe knî y:ôo yintoo waa dépê pyw:ee ngópu.

¹⁰ Ala kôpu mye tóó,

A Lémi, mwiyémwiyé dini ghi ngê dyámê pè nyi l:âmo ngê,

ngêê dé y:ôo mbóó nyi l:âmo ngê. *

¹¹ Yi tpile yíli yintómu chedê ngê wa pyaa dmi, ngmênê chedê ngê daanyi pyódu.

Kpídî ntee mbwee ngê dpî pyódu,
mbóó dyámê yinté mbwee ngê amyé pyaa knî.

¹² Pi ngê u kpídî ntee dpo kmongo, ntee myoo ngmêê,

tpile yíli yintómu yinté am:ii ngmêê té,
ngmênê ntee nye tóó, dye ghi yintómu yinté anyi ya, daanyi dyênê.

¹³ Chóó Lémi ngê enjel ngmê ka daa vyu, Mî ndîi ngê n:aa pyépi, a wéni pee dpî yey, pi yintómu chi y:enê dé.

Yélini m:uu a l:êê té, díyo anî vya té,
nyi yodo u maknopwo wanî yé té. *

¹⁴ Tp:ôo ka yi kôpu u mo vyu, enjel ngmê ka daa vyu. Tp:ôo kada a tóó, enjel yoo kuwó a pyede. Enjel yoo ghê dmi dé, Chóó Lémi p:uu a dpodo nyédi. Yi dpodo tédê dpodo tédê dpî dy:ââ té, yélini yi mbwámê ngê Tp:ôo pyodo, y:ôo a ngêêpî tumo. *

2

Ng:aa t:emî, nmî Mbwámê p:uu

¹ A tídê mbwó yoo, daa enjel ngmê nmî Mbwámê ngê vyílo yi pyodo, ngmênê Chóó Lémi Tp:ôo vyílo yi pyodo. Yi kôpu u l:êê díy:ôo kópuni ndéndê nmyi ny:ee tumo,

* 1:2: Njon 1:3; Kilosa 1:16 * 1:3: 2 Kódin 4:4; Kilosa 1:15

Psalm 104:4 * 1:8: Psalm 45:6-7 * 1:10: Psalm 102:25-27

12:7

* 1:4: Pilipay 2:9 * 1:5: Psalm 2:7; Hipîlu 5:5 * 1:7:

* 1:13: Psalm 110:1 * 1:14: Psalm 91:11; Dpodo

mb:aamb:aa ngé dmyinê nuw:onuwo dé, kminté maa ndéndê wanmyi kn:aadi ngmê.

² Dêêpî kópuni dyuu enjel knî y:oo Mósisi ka a nuw:wo tumo, doo u ntââ nmî kn:ââ knî y:oo daapî kée tumo. N:ii ngé yi dêêpî kópu dyuu dèdpîmo chàâchââ, pi knî y:oo yi pini dnyimo kpadakpada. *

³ Enjel yoo yi pi dmi tédê, nmî Mbwámê u pi ndîi. Nmî Mbwámê daanmo chàpu knomomé, ye angénté wanmî pyaa dmi. Nmî Lémi yoo vy:oo dpîmo a kwo, chóó p:uu ye dpîmo a danêmbum. N:ii knî y:oo u kópu dyuu a ny:ee tumo, yi kópu dyuu ndê kópu ngé nmo y:oo pyódu tumo.

⁴ Chóó Lémi u wédêwédê mbémê mbwudu yilî nmî vy:oo dnyimo chapî, Chóó Lémi ngé yi kópu dyuu ndê kópu ngé nmo u ngwo myedê pyódu ngé. Nmî vy:oo n:ii yoo nmî Mbwámê ka a kélîmî té, Chóó Lémi u Ghê Dmi mbémê dpodo dyêêdî daa ngmîdi a dódo tumo. Chóó Lémi chóó u pono a vyápê yédi, u yoo yi dpodo ñedê dpodo ñedê dpî kaa té. *

Yesu nmî Mbwámê ndéndê, nmo ntee pini

⁵ Chóó Lémi ngé nmî Mbwámê nmî kada pini ngé pyódu ngé, enjel yoo nmî kada pini ngé daa pyódu too.

⁶ Puku yedê alanté a tóó, A Lémi, tpileni nyi l:âmo too, ndîi dé, pi tédê, lukwe díy:oo yi p:uu nyinê nuw:oo.

Pi tédê, lukwe díy:oo ye nyinê vyyuwo. *

⁷ Yoo yi pi dmi ndîi ngé nyi pyódu too, enjel yoo yi maknopwo chono nyi yé too. Yoo yi pi dmi nyi km:êê too,

⁸ tpile yilî yintómu yi y:enê pyu ngé nyi pyódu too.

Kópuni puku yedê a tóó, yi kópu p:uu dmyinê nuw:oo, Chóó Lémi ngé yoo tpile yilî yintómu yi y:enê pyu ngé pyódu too, tpile dèpèngmê kuwo ngé. Ngmênê ala ngwo yoo yi maknopwo tpile woni daa pyede, nmî dnye dmi daa yi ng:aa.

⁹ Ngmênê Yesu p:uu dmyinê nuw:oo. Daa dye ghi daadîi u pi tédê ngé doo a ya, enjel yoo yi pi dmi yi maknopwo, nmî l:êê díy:oo u ngwo pwene, ngmênê ala ngwo u pi ndîi ngé maa pyódu. Doo wélîlî mgínî vyímî, pi yintómu yi l:êê díy:oo pwene, mu kópu u díy:oo Chóó Lémi ka nmo ch:anê dniye, Tp:oo u ngwo nmo a dy:ââ ngé. *

¹⁰ Chóó Lémi ngé tpile yilî yintómu ki l:âmo ngé, yinê a mbêpê kígha té, chóó u l:êê díy:oo a pyede. Yi kópu u l:êê díy:oo u ntââ mbémê kmungo, Yesu mgínî vyímî tédê dy:ââ ngé. Yi mgínî vyímî tédê Chóó Lémi ngé Yesu u ntââ mbémê a yó, tp:oo módó tp:oo maa yoo yi Mbwámê ngé u ngwo pyódu ngé. *

* 2:2: Hipilu 12:25

* 2:4: Mak 16:20; 1 Kódin 12:4,11

* 2:6: Psalm 8:4-6; 1 Kódin 15:24-27

* 2:9: Pilipay 2:8-9

* 2:10: Hipilu 5:8-9

* 2:11: Mak 3:35

* 2:12: Psalm 22:22

* 2:13: Is 8:17-18

* 2:14: 1 Njon 3:8

* 2:17:

Hipilu 4:15; Luuki 4:1-13

* 3:1: Hipilu 4:14

¹¹ Yélini yi k:ii Yesu ngé nmî dyââpe pwaa too, Chóó Lémi tp:oo módó tp:oo maa ngé u ngwo pyódu nmoo. Yi kópu u l:êê díy:oo Yesu u k:ii nmî Mî mu ngmîdi, ngmênê u kwo nmo u tidê mbwó yoo, doo u mywenemywene u kópu. *

¹² Yesu u kópu puku yedê alanté a tóó, Chóó Lémi ka kwo,

A tidê mbwó knî ye m:uu anîn:aa danê,

yi vy:oo anîn:aa chaa kígha ngí. *

¹³ Myenté apê,

Yoo yi nuw:oo dmi Chóó Lémi p:uu ntee a kwo,

A nuw:oo yinté p:uu mye kwo.

Myenté apê,

Ala nê, tp:ee dmââdî n:ii yoo Chóó Lémi ngé a ka a kè too, yi vy:oo anî kwo. Ntee dé my:aa yinté. *

¹⁴ Nmo Chóó Lémi tp:oo módó tp:oo maa yoo, mbyuu too ntee nmî p:uu a kaa knopwo, Yesu p:uu yinté mye kaa knopwo, nmo ntee pini ngé mye pyodo. Pi ntee dpî pw:onu, yinté mye pwene, ngmênê médê pii wo, mu kópu u díy:oo u yi u ngwo doo kwo, Pwopwo u kada pini Setan ní dyênê. *

¹⁵ Dyámê mbémê tpémi kudu ngmê u yoo, pwopwo ka a nkíngê té. Dini ghi n:ii ngé Yesu médê pii wo, u ngwo mé pywáli nmoo, pwopwo ka mèdpîno nkíngê té.

¹⁶ Yesu daa enjel yoo yi Mbwámê ngé pyodo, ngmênê nmo Epilham u yoo nmî Mbwámê ngé pyodo.

¹⁷ Nyââ, nmo u tidê mbwó yoo, ntee nmo pyede, yinté d:ud:umbiy:e mye pyodo. U l:êê díy:oo ntênê u kwo nmo ch:anê:anê nyédi, nmî lama ka tóó, Kî nmî kpéê yiyé pyu ndéndê, daawa dóo nmo, myedaa dípedípe yédi, Chóó Lémi ka ntênê wunê káadíkáadî nmoo. Tp:oo u l:êê díy:oo Chóó Lémi ngé nmî dono u kuwó dpî kée té, mèd:uuwodê ngí té. *

¹⁸ Dini ghi n:ii ngé Setan ngé wunê tókótókó nmoo, u ntââ Yesu ngé dpî ngee nmo, nmo kópu u díy:oo Setan ngé Yesu myedpîmo a tókótókó, Yesu myedoo mgínî vyímî.

3

Mósisi u pwo, Yesu a tóó

¹ A tidê mbwó yoo, yélini Chóó Lémi ngé a ngmîdi nmyoo, nmyi dyââpe myedê pwaa too, nmî Mbwámê Yesu p:uu dmyinê nuw:oo. Chóó Lémi ngé nmo a dy:ââ ngé, u dyépi ngé pyódu ngé, kpéê yiyé pyu ndéndê ngé mye pyódu ngé, u ngwo u kwo nmo kélîmî té. *

² Mósisi ngé Chóó Lémi u dnye ntee dpîmo a nyêmi, Chóó Lémi u yoo vy:o ntee dpîmo a dpodo, Yesu mye yinté, Chóó Lémi u dnye ntênê dpîmo nyêmi, dpodoni u kwo y:ee too, mye dóó too. *

³ Pi ngé u ngomo kamí ntee dpî wó, Chóó Lémi ngé u yoo yinté myedê ngmídi ngé, yi vy:o a kwo. N:ii ngé ngomo mb:aa dpî wó, pi kní y:oo daa ngomo ye chaa kîgha ngópu, pini n:ii ngé dpî wó, yi pini ye chaa kîgha ngópu. Mye yinté. Yesu ngé Mósisi mēdê kuwo ngé, vyílo mēyi chaa kîgha koo.

⁴ Ngomo kamí, chóó daawa pyidu, pi ngé yinê dpî wó. Chóó Lémi ngé tpile yilí yintómu lâmo ngé, chóó u ngomo mye wó.

⁵ Mósisi Chóó Lémi u dpodo pyu ngé dpîmo a ya, u ngomo mb:aamb:aa ngé dpîmo y:enê, yoo yi ng:aa dmi dpîmo a t:emí, kópuni ghêlí kii dēdnyimo pyodopyodo, yi p:uu ye dpîmo a danēmbum,

⁶ ngmēnê Yesu Kédisu ngomo chóó tp:oo, Chóó Lémi u ngomo ndēndê ngé yinê a y:enê. Chóó Lémi u ngomo, u yoo. Nmo yi yéli vyílo yinmo kwo. Kópu mb:aa n:ii nmo t:âât:ââ, k:omo tpile ngé nmo daawa pyaa knomomê, dono vyími tēdê Yesu daanmo wópu knomomê, ye Chóó Lémi ngé kuwa daawa kaa nmo, u yoo vy:o anmí kwo. *

Chóó Lémi u yoo yi ghê vyími tēdê

⁷ A tidê mbwó yoo, Chóó Lémi ngé kuwa kîngê kaa nmyo, chóó u Ghê Dmi ngé kópuni a vyyu, yi kópu p:uu mb:aamb:aa ngé dmyinê nuw:o. Yi kópu puku yedê alanté a tóó,

Chóó Lémi u dnye awêde nmye nyêmi ngmê, *

⁸ nmyi ngópu dmi dpî kpêmi yó, nangmê nkoko.

Nmyi kn:ââ yoo yi nt:anê nangmê yââ.

Yi ngópu dmi a nkoko tumo, yi chóó yi nuw:o u pono dnyimo a vyápê. Chóó Lémi u pono dēdnyimo a vyápê.

Dini ghi n:ii ngé Yichip a kuwo ngópu,

Kenan ghêlí dími taa dnyie, w:ami mbême dnya a paa, Chóó Lémi dnya a tókótókó. *

⁹ Dépidi u dye ghi ngé Chóó Lémi ngé Nju tpémi ye yepê,

Yi kéli ghê nmyi kn:ââ kní y:oo dnya a tókótókó nê,

m:ââ podoy:a yi k:oo kópu ndii yilí ye noo a d:uud:uu.

¹⁰ Yi kópu u l:êê díy:o ye nê nod:e wo,

nê, Yi nuw:o dmi a p:uu daa kwo,

a maa daa kîgha ngmê.

¹¹ Ye nê nod:e wo, a chóóchóó a nga nî kpaa wo,

nê, Ghi n:ii ye nê kēma ngé, kwéli pidnyin:aa ghê vyími, ndēndê ngé yi mēdaami taa dmi. *

¹² A tidê mbwó yoo, kyedekyede dmyinê paa. Nmyi gha vy:o dono kîngmê ya, nmyi kēlimí tēdê ngé kîngmê pyódu. Yâpwni ghê a t:a, nmyi vy:o pini ngmê ngé kēdangê kuwo.

¹³ Chóó Lémi u dnye awêde nmo nyêmi. Pini n:ii u nuw:o dono ngé wa dóó, ngópu dē wa nkoko dē, chóó u pono wa vyápê mb:anê, mää m:ii yi pini ngé Chóó Lémi u dnye mēdaamowa ny:oo, Chóó Lémi u maa wa kn:aadi. A tidê mbwó yoo, nmyi vy:o pini ngmê ngé yi kópu kîngmê d:uu. Yi kópu u l:êê díy:o numo kuwo mēdmyinê mbumu.

¹⁴ Dini ghi n:ii ngé Yesu Kédisu ka nmí kēlimí mbê dnyie, nmí nuw:o dmi yi ngwo p:uu a ghê wo. Nmí nuw:o dmi p:uu daanmo y:ee knomomê, u dí pwpowpo, ye u k:ii kâádi ngmê u yoo ngé anmí ya. *

¹⁵ Kópuni puku yedê a tóó, a pweepwee pee yedê mwiye d:a d:éé, myombó mē ny:ee yó,

Chóó Lémi u dnye awêde nmye nyêmi ngmê,

nmyi ngópu dmi dpî kpêmi yó, nangmê nkoko.

Nmyi kn:ââ yoo yi nt:anê nangmê yââ.

Yi ngópu dmi a nkoko tumo, yi chóó yi nuw:o u pono dnyimo a vyápê, Chóó Lémi u pono dēdnyimo a vyápê. *

¹⁶ A tidê mbwó yoo, nmyinê nmye ló yéli y:oo Chóó Lémi u dnye yidnya a nyêmi, ngmēnê yi chóó yi nuw:o u pono yidnya a vyápê, Chóó Lémi u pono dēdnya a vyápê? Mósisi ngé yélini yintómu Yichip u mēnê a pwii too, apii? *

¹⁷ Nmyinê nmye ló yéli ye Chóó Lémi doo a nod:enod:e, m:ââ podoy:a yi k:oo? W:ami mbême yélini y:oo kn:aadi te kópu yilí dnya a d:uud:uu, yi yéli ye doo a nod:enod:e, yi myedê pw:oo dnyie.

¹⁸ Dini ghi n:ii ngé Chóó Lémi chóóchóó u ngwo a kpaa wo, apê,

Ghi n:ii ye nê kēma ngé, kwéli pidnyin:aa ghê vyími, ndēndê ngé y:i mēdaami taa dmi,

a tidê mbwó yoo, nmyinê nmye ló yéli yi p:uu doo a danê? Yélini yi chóó yi nuw:o u pono dnyimo a vyápê, Chóó Lémi ka dēdnya a ng:aa, yi yéli yi p:uu doo a danê, apii?

¹⁹ Ala kópu nga a m:uu yó, Yi ghê vyími tēdê kwéli dnya a lēpi, yi dími taa dnyie, mu kópu u díy:o Chóó Lémi ka dēdnya a kēlimí.

4

¹ Chóó Lémi ngé ghê vyími tēdê u maa komo wunê a kpêmi ngé, apê, Yi kii pēnmín:aa ghê vyími. A tidê mbwó yoo,

* 3:2: Num 12:7 * 3:6: Hipilu 3:14; 10:23 * 3:7: Psalm 95:7-11 * 3:8: Ex 17:7; Num 20:2-5 * 3:11: Num 14:21-23 * 3:14: Hipilu 3:6 * 3:15: Psalm 95:7-8; Hipilu 3:7-8 * 3:16: Num 14:1-15

dmyinê nkîngê, nmyi vy:o pini ngmê ngê yi máádi kîngê kn:aadi, ghê vyîmî tédê koko ngê kîngê dîpî.

² Ghê vyîmî u kópu ntee a ny:ee ngópu, yinté my:oo nyongo. Maa ntee a kn:aadi ngópu, yinté myekud:uungê kn:aadi. Komo tpile yi kópu mb:aa a ny:ee ngópu, ngmênê yi máádi yi chóó a kn:aadi ngópu, mu kópu u dîy:o u kwo dédnya a kélîmî.

³ Yélîni yi k:ii nmo kélîmî té, yi ghê vyîmî tédê dîyo anm:uu taa dmi, ngmênê yi yéli yi p:uu Chóó Lémi ngê apê,

ye nê nod:e wo, a chóóchóó a nga nî kpaawo, nê,

Ghi n:ii ye nê kêma ngê, kwéli pîdnyin:aa ghê vyîmî,
ndéndê ngê y:i mēdaamî taa dmi.

Dini ghi n:ii ngê yi kópu a vyu, chóó doo a ghê vyîmî, mu kópu u dîy:o dyámé pē l:âmo ngê, tpile yîlî yintómu mye l:âmo ngê, u kuwó dini ghi ngê tpile mēdaamo l:âmo ngê, ghê vyîmî kn:âa u ngwo a chópu, awêde moka ghê vyîmî. *

⁴ Wo piini u kópu puku yedê yinté myeka too, apê,

Chóó Lémi ngê u dpodo yîlî yintómu chedê ngê, wo wéni knî yi k:oo, piini ngê doo ghê vyîmî. *

⁵ Yi yéli ghê vyîmî tédê dîmî taa dniye, mu kópu u dîy:o Chóó Lémi ngê apê,

Ghi n:ii ye nê kêma ngê, kwéli pîdnyin:aa ghê vyîmî, ndéndê ngê y:i mēdaamî taa dmi.

⁶ Yélîni y:oo ghê vyîmî u kópu mb:aa mwiyé a ny:ee ngópu, yi ghê vyîmî tédê dîmî taa dniye, mu kópu u dîy:o Chóó Lémi u pono dédnyimo a vyápê, ngmênê yoo m:uu a kwo, yi yéli vyîlo dé yi ghê vyîmî tédê ayimî taa dmi.

⁷ M:âa yîlî mî loo, yoo kamî yi l:êê dîy:o wo m:uu a ngmidî ngê, nmopê, Awêde nmyi wo. Dépidî ngê yi kópu wunê mwiyé a d:êê ngê, nmî l:êê dîy:o. A pweepwee pee yedê yi kópu mu ngmidî u nkwo d:a d:êê,

Chóó Lémi u dnye awêde nmye nyêmî ngmê,

nmyi ngópu dmi dpî kpêmî yó, nangmê nkoko. *

⁸ Pini n:ii ngê Mósisi u d:aa a kâádi ngê, Njósuwa, yi pini ngê yoo ghê vyîmî tédê njini wo n:uu, ye Chóó Lémi ngê wo daamupêdê ngmidî ngê.

⁹⁻¹⁰ Yi wéni kamî nmî dye ghi ngê kédê d:ii, Chóó Lémi u yoo kamî ngê dpî pyaa dmi, ghê vyîmî tédê ndéndê nmo lèpî té. Dini ghi n:ii ngê anm:uu taa dmi, Chóó Lémi ngê ghê vyîmî kn:âa ntee a chópu, yinté anmîn:aa ghê vyîmî, dpodo ndîi mēdaamonm:uu dóó. *

* 4:3: Psalm 95:11 * 4:4: Gen 2:2 * 4:7: Psalm 95:7-8 * 4:9-10: Gen 2:2 * 4:12: 1 Pita 1:23; Epeso 6:17; Tpyuu 1:16 * 4:13: Lóma 14:12 * 4:14: Hipilu 10:23 * 4:15: Hipilu 2:17 * 4:16: Hipilu 10:19 * 5:2: Hipilu 4:15 * 5:3: Lev 16:6,24 * 5:4: Ex 28:1

¹¹ A tidê mbwó yoo, d:uud:uu koo, Chóó Lémi u ghê vyîmî tédê u maa dpodombiy:e kîgha koo. Nmî vy:o pini ngmê yi yéli yi nt:anê kîngmê yââ, maa kîngê kn:aadi, dono u maa p:uu kîngê ghê,

¹² mu kópu u dîy:o Chóó Lémi ngê u kópu dyuu daa módo a vyu. Chóó Lémi ngê kópuni dpî vyi, ndéndê ngê dpî d:uu. Myenté Chóó Lémi u kópu neepî ntee tpile. Neepî ngê mbwémê ntee anyi chápwo, kpadama dēma mbumu w:uu dé ntee am:ii chámê dé, Chóó Lémi ngê u kópu dyuu mbémê pi u gha yinté myoo kpêmî. Kópuni tumu nmo nuw:onuwo té, nmî gha vy:o, yi kópu yîlî Chóó Lémi ngê chóó u kópu mbémê dpî chámê té. *

¹³ Doo u ntââ kópu u kwo daangmanmî ngmo. Kópu yîlî yintómu u ngîma a pyodopyodo. Yi kópu dyuu dîyo u kakémê u kwo wanm:uu chámê té. *

Yesu yi kpêê yiyé pyu ndéndê

¹⁴ A tidê mbwó yoo, ala kópu a pweepwee pee yedê mwiyé kidi d:êê, Yesu nmî kpêê yiyé pyu ndéndê. Yi pini Chóó Lémi Tp:oo. Daa dyámê mbémê Chóó Lémi u ngomo koo kpêê yiyé pyu ngmê, ngmênê ndéndê ngê Chóó Lémi ka kee wo. Nmî nuw:o dmi p:uu choo kwo, nangê kéé. *

¹⁵ Lîmîlîmî ngê daawa kéé nmo. Ngmanmî kn:aadi knomomê, yi kn:aadi te kópu kn:âa u lama, mu kópu u dîy:o Setan ngê ntee wunê tókótókó nmoo, yinté myedoo a tókótókó, ngmênê Yesu ngê daangmê kn:aadi ngê. *

¹⁶ Yi kópu u l:êê dîy:o namê nkîngê, Chóó Lémi ka ngépê kmêle, nmî tókótókó tédê yiné wa ngee nmo, nmî dono u kuwó wa kéé té, mēdaawa a ngî té. *

5

¹ Kpêê yiyé pyu knî y:oo yi vy:o pini ngma a ngmidîngmidî ngópu, yi kada pini ngê a pyépi ngópu, yoo yi l:êê dîy:o Chóó Lémi p:uu a dpodo yédi. Yoo yi dono yi l:êê dîy:o Chóó Lémi ka wumê kpêê yiyé yédi.

² N:ii u lama Chóó Lémi u kópu dyuu dnyinté a kwo, dono kópu ngmêdpî d:uu knomomê, kpêê yiyé pyu u kwo dnyinté dpî nod:e, mu kópu u dîy:o yi kpêê yiyé pyu ngê dye ghi ngmê ngê my:oo dpî kn:aadi. *

³ Daa yoo yi mo yi dono knî yi l:êê dîy:o a kpêê yiyé yédi, ngmênê chóó u dono knî yi l:êê dîy:o mye kpêê yiyé yédi. *

⁴ Pi ngê chóó u pi daa kmîmî ngê, d:uudpî vyi, Kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini ngê n:aa pyodopyodo, ngmênê Chóó Lémi ngê Alon ntee a ngmidî ngê, kpêê yiyé pyu ngê a pyódu ngê, mye yinté, kpêê yiyé pyu n:ii

Chóó Lémi ngé dpo ngmîdi, yi pini kada pini ngé dpî pyódu. *

⁵ Yesu Kédîsu mye yinté. Chóó u pi daa kmungo, chóó daa vvu, Nê kpêê yiyé pyu ndêndê, ngmênê Chóó Lémi ngé kwo,

Nyi a tp:ee, awêde mî ngé dî pyódu. *

⁶ Myenté kwo,

Nyi kpêê yiyé pyu ngmê, chedê ngé daanyi pyódu,

Mélkisadek ntee pini ngé anyi ya. *

⁷ Dini ghi n:ii ngé Yesu dyámé mbêmé doo a paa, Chóó Lémi ka ngépê tédê doo kââkââ, myedoo mbê, mu kópu u díy:o u yi u ngwo dèpwo kwo, Ghélí kii ní pw:onu. Chóó Lémi ngé u ngépê a nyongo, mu kópu u díy:o u yi u ngwo doo kwo, Chóó Lémi u nuu u kópu dé ntênê mwiyé ní d:uu té. *

⁸ K:omo tpile Chóó Lémi Tp:oo, ngmênê Chóó Lémi daa kede wo, Tp:oo mgîní vyîmî tédê dy:ââ ngé. Yesu myedaa kede wo, u mî u kópu u wépi daa puwâ, mgîní vyîmî tédê loo,

⁹ pi yîlí yi Mbwámé ngé u ngwo pyodo. N:ii ngé u dnye adî nyémî, u Mbwámé ngé adî ya, chedê ngé daawa pyódu.

¹⁰ Chóó Lémi ngé kpêê yiyé pyu ngé mye pyódu ngé, kwo, Mélkisadek ntee pini ngé anyi ya.

Pi ngé maa ndêndê kîngê kn:aadi

¹¹ A tidê mbwó yoo, u ya a nga a kwo, Yi kópu p:uu kópu yîlí nmye ní vyi, ngmênê u kakémê cháméchámê nmye dpodo ndîi, mu kópu u díy:o nmyi mbodo dmi dîngîdîngî dé.

¹² Yesu u yoo vy:o ló dini munmyinê ghê dniye, lukwe díy:o ndiye kîgha pyu ngé dmyongé pyaa dniye. Chóó Lémi u kópu n:ii nmyi ndê tumo, lukwe díy:o dnyinté nmyi ndê tumo, woni dmyongé ndê tumo. Lukwe díy:o nmye ngmo ndani nyédî, nté wêdêwêdê dp:ee pîpî ngmê. Nmyi nuw:o pwiipwii dé.

¹³ N:ii a ngmo ndani yédi, yi pini tpómu ntee tpile, kópu mb:aa u dí u lama daa too.

¹⁴ Nté wêdêwêdê pyââwe mââwe knî y:oo vyîlo ye pîpî ngópu, yi nuw:o dmi níepwi ngmê dé dono mb:aamb:aa ntênê dpî mya d:oo.

6

¹ Yesu u yoo vy:o ló dini nmyinê ghê dniye, yi kópu u l:êê díy:o kópuni yi ngwo nmye ndê tumo, yi p:uu danê ngé kêê nmye daamunê t:oo. U ya a nga a kwo, Kn:aani kópu knî nmyi nuwo munínê kîgha. Kópuni nmyi lama a pyede, yi kópu ngomo k:ââ ntee tpile dé. U ya a nga daa kwo, K:ââ ghi kamî munî kââ, ngmênê ngomo nt:u p:uu n:aa dpodo. Nmye mēdaamonê vyi, Nmyi dono kópu a kuwo too, Chóó Lémi ka dmyinê

kêlîmî, nmyi nuw:o dmi p:uu kaa yó. Yi kópu ló dini nmyinê d:uu ngópu.

² Pi ngé pi ntee a mbápitisîm kîgha ngé, kóó dē mbēmē dpî yé dē, Chóó Lémi u ghê Dmi u mēnē u ngwo dpî kee, yi kópu p:uu kópu nmye daamunê vyi, nmyi lama wunê ka a yaa wo. Myenté, nmyi lama ka too, mu dinî ghi ngé Chóó Lémi ngé pi yintómu wa a pyidu té, yoo dono wa kpada té, chedê ngé daawa pyódu. Yi kópu nmyi lama daamunê kwolo.

³ Chóó Lémi ngé ada a ngéêpî nmo, yi k:ââmu ghi knî yi mbêmé ngomo nt:u mb:aamb:aa ngé anmî wó.

⁴ Chóó Lémi u maa ndêndê dpodombiy:e dmyinê kîgha, nangmê diyé, mu kópu u díy:o n:ii yoo yi máadi p:uu wa diyé dmi, kópu dono amédnyî d:uud:uu dé, doo u ntââ daanmo diyédiyé kalé té, myenté doo u ntââ yi dono vy:o mēdaanmo y:ee té. Wunê Chóó Lémi u maa p:uu dnya a paa, u wo myednya a paa. Chóó Lémi ngé ghê kamî ye y:ângo, u Ghê Dmi yi mēnē kee wo.

⁵ Chóó Lémi u kópu dyuu mb:aamb:aa ngé ye mwiyé pyaa dniye, yoo kamî yi wêdêwêdê myednyimo mumu.

⁶ Yesu Kédîsu lukwe díy:o kpîpî ngópu. Yélini y:oo kîdosi nêdê mwiyé a t:ee ngópu, mye yinté yéli, na a ka kîdosi nêdê yinté myombó mye t:emî ngmê. Pi knî yi ngîma u pi a dyede ngmê, a mywenemywene kîgha ngópu. Yi kópu u l:êê díy:o doo u ntââ mēdaanmo diyédiyé kalé té, Yesu u maa p:uu mēdaanmî kaa té. *

⁷ Yi yéli tēpê ghi dono ntee yéli. Yâpwo tédê n:ii tpiî wunê ghayghay yédi, nté nt:u mb:aamb:aa ngé dpî kaalî, yi tēpê mb:aamb:aa. Yoo mb:aa mye yinté dé, Chóó Lémi ngé mb:aamb:aa ngé a ngéêpî too.

⁸ Tpyé ngé yâpwo tédê n:ii dpî ma, yi nté nt:u d:uudpî kaalî. N:ii knî y:oo Yesu dpî kpîpî ngmê, yinté dé, Chóó Lémi ngé ndiya wa kēé té.

⁹ A tidê mbwó yoo, k:omo tpile alanté nmye nîné danēbum, ngmênê dp:ee yinté yéli. A lama ka too, ndiya daanmy:uu ghêpê dmi,

¹⁰ mu kópu u díy:o kópuni Chóó Lémi u l:êê díy:o nmyee d:uud:uu dé, yi kópu u nuwo daawa a kuwo dmi. Chóó Lémi u nuu ghi nmyi nódo ndêndê ngé a too. Yi kópu u l:êê díy:o Yesu u yoo vy:o yéli nmyee a ngéêpî dé, awêde mwo anmyi ngéêpî t:oo. *

¹¹ Mb:aamb:aa ngé u ya a nga a kwo, Yesu u dpodo p:uu mgeemgee ngé kēê kēdmyinēngé t:ee ngmê, mu kópu u díy:o kópuni u yi nmye a kwo, Pêdê pyw:ee yó.

¹² Nyââ, mgeemgee ngé kēê nangê t:oo, ngmênê yoo mb:aa yi nt:anê dpî yaa

* 5:5: Hipîlu 1:5; Psalm 2:7

* 5:6: Psalm 110:4; Hipîlu 7:1,16-17

* 5:7: Mát 26:39-46

* 6:6: Hipîlu 10:26-29

* 6:10: Hipîlu 10:32-34; 1 Kódin 15:58

dmyeno, yélini yi kélímí chedé ngé d:uudpí pyódu. Kópuni Chóó Lémi ngé yi pi dmi ye mwiyé a vyi too, yi yéli y:oo yi kélímí mbêmé yi kópu wuné pyw:émí t:oo.

Chóó Lémi u kópu ndéndé

¹³⁻¹⁴ Nmí lama ka tóó, Chóó Lémi ngé Epilaham ka kópu ndéndé ngma a vyu, kwo, Dini k:omodané. Kwo, Mb:aamb:aa ngé ana a ngéêpí ngi, díyo nyoo yilí ngé wa pyódu. Dini ghi n:ii ngé yi kópu u kwo a vyu, u kwo mye kpaaw wo. Chóochóó u ngwo a kpaaw wo, mu kópu u díy:o u pwo pini daa tóó, n:uu ngé mēpí kpaaw wo. *

¹⁵ Epilaham yi kópu ka kélímí mbê wo, u kélímí chedé ngé daa pyodo, yi kópu myedoo t:áat:áá, u dí yi kópu míné pyw:ángo.

¹⁶ Pi chóó u pi ngé d:uudpí kp:aa, ngméné nmí pwo pini u pi ngé dpí kp:aa, dnyengi dnyeng:aa machedé ngé u ngwo dpí pyódu.

¹⁷ Yi kópu ndéndé nmí l:éê díy:o Chóó Lémi ngé Epilaham ka a vyu. U yi u ngwo doo kwo, nmí lama ndéndé ngé yaa we, Chóó Lémi ngé u nuw:o daawa ngmêé, kópuni a vyu, nténé wa d:uu. Yi kópu u l:éê díy:o u kópu ndéndé Epilaham ka a vyu, chóochóó u ngwo myedé kpaaw wo.

¹⁸ Chóó Lémi ngé yi kópu dé Epilaham ka nténé a vyi doo, doo u ntáá daawa a ngmêé dé, myedaadi k:omodané. Vyilo yi yápw p:uu nmí nuw:o dmi nmí kaa too, daawa dóó nmo. Yi kópu dé yi mbêmé nmí lama ndéndé ngé a tóó, Kópuni nmo mwiyé a vyu, nténé wa d:uu, kóó koo wa kaa nmo, mēdaawa kée nmo. *

¹⁹ Anka nt:u ngé nkéli u ché ntee wuné tpee ngé, kópuni ka nmí kélímí mbé dniye, yi kópu mye yinté, nmí anka, Chóó Lémi p:uu u pye wuné tóó. Yi kópu ngé nmí ché dmi kíyedé tpee, doo u ntáá daanmí ntée dmi, Setan ngé nmí anka daawa a pēédí, myedaawa t:ámo nmo. Chóó Lémi kwéli wuné tóó, yápw ghi ndéndé ghé, yi anka y:i wuné tóó. *

²⁰ Yesu nmí kada y:i ghé wo, nmí l:éê díy:o kpéê yiyé pyu ndéndé ngé mí pyodo. Méلكisadek ntee pini ngé mí pyodo, chedé ngé daawa pyódu.

7

Méلكisadek u danémbum

¹ Méلكisadek Salem tpémi yi king ngé doo ya, kpéê yiyé pyu ngé myedoo ya. Yápwoni u pi mudu y:i a tóó, vyilo yi yápw ka dpímo kpéê yiyé. Dini ghi n:ii ngé Epilaham u yoo kní yi k:ii king páádi kní yi p:uu dnyen:aa l:éê, yi king yoo, yi yoo kní yi k:ii, woni vya tumo. Dini ghi n:ii ngé p:o dnye diyédiyé, Méلكisadek ngé Epilaham maa p:uu a pyódu

ngé, Chóó Lémi u pi mbêmé wédêwédê kalé ngé. *

² Kn:aa lede kní y:oo tpileni mwiyé a t:ámo tumo, Epilaham ngé l:éê tédé yi kélé míméné pwaaw too. Yi tpile dyuu dyuudyuu a pyódu ngé, dyuu y:a ngé pyódu too, yononi dyuu Méلكisadek ka y:ángo. Méلكisadek u pi u nt:u alanté, King n:ii p:uu dyáape daa t:a. Mye Salem tpémi yi king, u nt:u alanté, N:ii ngé l:éê dpí chedé, yoo dpo káádi.

³ Méلكisadek u pye mí yi pi dé daa d:éê dumo, u kn:áá yoo yi pi dmi myedaa d:éê tumo, wéni n:ii ngé a ta, wéni n:ii ngé a pwene, yi pi dé myedaa d:éê dumo. Na a ka Chóó Lémi Tp:oo ntee pini, kpéê yiyé pyu ngé a tóó, chedé ngé daawa pyódu. *

⁴ Ala kópu nmyi lama choo a ya, Méلكisadek u pi ndíí, nmí kn:áá Epilaham u pi tédé. Komo tpile Chóó Lémi ngé Epilaham a ngmídi ngé, ngméné Epilaham ngé tpile dyuu yononi Méلكisadek ka y:ángo.

⁵ Lipi u yoo vy:o yélini kpéê yiyé pyu ngé a pyede, yi yéli ye Yisiléli tpémi y:oo yi tpile dyuu yononi ye a yémí tumo, mu kópu u díy:o Chóó Lémi u dēépí kópu dyuu yedé yi kópu a tóó. Komo tpile kpéê yiyé pyu yoo, Yisiléli tpémi woni kní yi kai, yi kn:áá mu ngmídi, Epilaham, ngméné kpéê yiyé pyu kní ye tpile dyuu yononi ye a yémí tumo. *

⁶ Komo tpile Méلكisadek daa Lipi u tii néde pini ngmê, ngméné Epilaham ngé tpile dyuu yononi u kwo y:ángo. Komo tpile Chóó Lémi ngé Epilaham mwiyé a ngmídi ngé, u l:éê díy:o u pi ndíí, ngméné Méلكisadek ngé mé wédêwédê kwólu.

⁷ Nmí lama ka tóó, n:ii ngé pi a wédêwédê kígha too, yi pini u pi mudu y:i a tóó. Yi kópu u l:éê díy:o Epilaham u pwo Méلكisadek u pi mímí tóó.

⁸ Myenté kpéê yiyé pyu yoo yi pwo, Méلكisadek u pi myimí tóó. Kpéê yiyé pyu yoo a vy:eney:ene nyédi, mye pwopwo nyédi, ngméné Méلكisadek na a ka daa pwene, a tóó, mu kópu u díy:o u pwopwo u pi daa tóó, puku yedé. Epilaham ngé u tpile dyuu yononi Méلكisadek ka ntee y:ángo, Yisiléli tpémi y:oo yi tpile dyuu yononi kpéê yiyé pyu kní ye yinté mye yémí tumo.

⁹ Myenté kpéê yiyé pyu yoo yi kn:áá Lipi ngé yi kópu mye d:uu ngé.

¹⁰ Na a ka u tpile dyuu yononi Méلكisadek ka mye y:ángo, mu kópu u díy:o dini ghi n:ii ngé Epilaham ngé u tpile dyuu Méلكisadek ka y:ángo, yi ngwo u maka Lipi dēpw ya, Epilaham ngé u maka u l:éê díy:o d:uu ngé.

Yesu ngé kpéê yiyé pyu yoo yi d:aa dmi u ngwo a káádi ngé

11 Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê Lipi u tii ñedê pini ngmê, Alon, a ngmîdi ngê, kpêê yiyé pyu ngê a pyódu ngê, yi ngwo Yisiléli tpémi ye dêêpî kópu dyuu mye y:àngo. Alon u tii ñedê yéli vyílo dé ye kpêê yiyé té, awêde u dí. Kpêê yiyé pyu knî y:oo yoo yi dono yilî wo chedêchedê tumo, ye Chóó Lémi ngê kpêê yiyé pyu kamî daamupêdê ngmîdi ngê. Yi kópu u l:êê díy:oo Chóó Lémi ngê Yesu kpêê yiyé pyu ndêndê ngê pyódu ngê, Alon u tii ñedê yéli yi d:aa dmi a kââdi ngê, Mèlkisadek ntee pini ngê a tóó.

12-14 Nmî lama ka tóó, nmî Lémi Yesu Njuda u tii ñedê pini ngmê, ngmênê Mósisi ngê puku yedê ala kópu a d:êê ngê, apê, Lipi u tii ñedê yéli kpêê yiyé pyu ngê vyílo dé yidny:oo pyodopyodo, daa Njuda u tii ñedê yéli yi pi dmi yi d:êê ngê. Yi kópu u l:êê díy:oo ala kópu nmo w:ee ngê, Chóó Lémi ngê yi dêêpî kópu dyuu dê ngmê, Yesu ngê kpêê yiyé pyu yoo yi d:aa dmi da kââdi.

15 Yi kópu ndêndê ngê kíd:oo w:ee. Nmî Lémi Yesu Mèlkisadek ntee pini ngê a tóó, kpêê yiyé pyu ndêndê ngê dê pyódu.

16 Daa yoo yi dêêpî kópu dyuu mbêmê kpêê yiyé pyu ngê pyodo, ngmênê chóó u ghê mbêmê, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu.

17 Yi kópu puku yedê alanté a tóó, Chóó Lémi ngê kwo,

Nyi kpêê yiyé pyu ngmê, chedê ngê daanyi pyódu,

Mèlkisadek ntee pini ngê anyi ya. *

18 Kpêê yiyé u dêêpî kópu dyuu Chóó Lémi ngê chedê ngê pyódu ngê, mu kópu u díy:oo kpêê yiyé têdê yoo yi dono dnyinté dnyimo chedêchedê.

19 Mósisi u dêêpî kópu dyuu ngê yoo kamî ngê daa pyódu too, ngmênê kópu kamî mbêmê nmî lama ka tóó, díyo Chóó Lémi ka wanmî lee dmi.

20-21 Yesu ngê kpêê yiyé pyu yoo yi d:aa dmi a kââdi ngê, mu kópu u díy:oo Chóó Lémi chóóchóo u ngwo a kpaawo, Yesu kpêê yiyé pyu ndêndê ngê u ngwo a pyódu ngê. Dini ghi n:ii ngê Lipi u tii ñedê yéli kpêê yiyé pyu ngê a pyódu too, chóóchóo u ngwo dépê kpaawo. Ngmênê Tp:oo ka a kpaawo, ala kópu puku yedê a tóó,

Nmî Lémi chóóchóo u ngwo da kp:aa,

u nuw:oo daawa ngmê, kwo,

Nyi kpêê yiyé pyu ngmê, chedê ngê daanyi pyódu. *

22 Yi kópu u l:êê díy:oo Yesu ngê Chóó Lémi ka mb:aamb:aa ngê a kââdi nmo. Nmî lama ka tóó, Ntênê daawa dóo nmo. *

23 Kpêê yiyé pyu yilî a tóó. Ntee a pyede, Yesu daa yinté. Dye ghi yintómu yinté

daamu ya nyédi, a vy:enevy:ene nyédi, a wpowpo nyédi.

24 Ngmênê Yesu chedê ngê daawa pyódu. Dye ghi yintómu kpêê yiyé pyu ndêndê ngê adí ya, pi ngê u d:aa daawa a kââdi.

25 Yi kópu u l:êê díy:oo daa dêê wo, ndêndê ngê nmî Mbwámê ngê pyodo. N:ii knî y:oo Yesu p:uu yi nuw:oo dmi dpî kaa t:oo, yi yéli dpî ngee té, Chóó Lémi u yoo vy:oo dpî kaa té, mu kópu u díy:oo dye ghi yintómu Chóó Lémi ka a tpaapê ngê, kópu, Yi yikî dmi a pwo ghay wo, nangê kpada té. *

26 Yesu nmî kpêê yiyé pyu ndêndê, u málo a tóó. Dyâape p:uu daa ta, u dono myedaa tóó. Yoo dono yi nt:anê daa yaa wo, u Mî ka mê kee wo, u che p:ââ pee ngê mîmî pyodo. *

27 Kpêê yiyé pyu yoo ntee dé, Yesu daa yinté pini. Yi yéli wonêwodyédiyé yi chóó yi dono knî yi l:êê díy:oo mwiyé a kpêê yiyé nyédi, yoo yi dono knî yi l:êê díy:oo kuwó a kpêê yiyé nyédi. Yesu ngê yinté kópu daa d:uud:uu ngê, ngmênê kpêê ng:êêntómu yó, chóóchóo kpêê ngê u ngwo pyódu ngê, yi kópu mēdaawa d:uu. *

28 Mósisi u dêêpî kópu mbêmê yélini kpêê yiyé pyu ngê a pyépi tumo, dye ghi knî ngmê ngê dpî kn:aa di ngmê, ngmênê Chóó Lémi chóóchóo u ngwo a kpaawo, chóó Tp:oo kpêê yiyé pyu ndêndê ngê u ngwo a pyódu ngê, pini n:ii p:uu dyâape daa ta, chedê ngê myedaawa pyódu. Mósisi ngê u dêêpî kópu dyuu mwiyé a d:êê ngê, Chóó Lémi chóóchóo u ngwo a kpaawo. Yi kópu ngê Mósisi u kópu u d:aa a kââdi ngê. *

8

Yesu kpêê yiyé pyu ndêndê

1 Kópu yilî n:ii dí d:êê té, yi nt:u kópu ala. Nmî l:êê díy:oo Yesu kpêê yiyé pyu ndêndê ngê pyodo, Chóó Lémi ka mbóo p:uu mē kee wo, u wéni pee mî yaa wo, u che p:ââ pee ngê mîmî pyodo. *

2 Kpêê yiyé pyu yoo dyámê mbêmê Chóó Lémi u ngomo k:oo ntee a dpodo nyédi, Chóó Lémi kwéli a tóó, Yesu yinté yi mye dpodo yédi.

3 Yoo yi l:êê díy:oo, dêêpî kópu mbêmê kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini knî y:oo tpile tp:oo Chóó Lémi ka a yémî tumo, kpêê ngê u kwo a yé tumo. Kpêê yiyé pyu ndêndê mye yinté, chóóchóo kpêê ngê pyódu ngê.

4 Dyámê mbêmê wodoo ya, ye kpêê yiyé pyu ngê daapêdoo ya, mu kópu u díy:oo kpêê yiyé pyu yoo n:ii a pyede, Mósisi u dêêpî kópu dyuu mbêmê a kpêê yiyé nyédi.

* 7:17: Psalm 110:4 * 7:20-21: Psalm 110:4 * 7:22: Hipilu 8:6; 12:24 * 7:25: Lóma 8:34; 1 Njon 2:1 * 7:26: Hipilu 4:15 * 7:27: Hipilu 10:10 * 7:28: Hipilu 5:1-2,9 * 8:1: Hipilu 1:3; 10:12

⁵ Dpodonu Yesu ngé a dódó, mbóó p:uu, yi dpodo u kâá kpêê yiyé pyu kní y:oo ye dódó ngmê, dyámê mbêmê. Mósisi ngé Chóó Lémi u wónu ngomo daa kêmakêma doo a wuwó, mye yinté. Chóó Lémi ngé kwo, Kópu yili yi kakêmé ntee nga dí chámê, mbu mbêmê, yinté dpi lâmo ngi. *

Chóó Lémi ka kâádi te kamí

⁶ Yesu ngé dpodonu a dódó, yintoo dpodo kpêê yiyé pyu kní y:oo daa dódó ngmê. Myenté, Yesu ngé Chóó Lémi ka ntee a kâádi nmoo, kpêê yiyé pyu kní y:oo yinté u kwo dépê kâádi nmoo. Yesu u l:éê díy:o gha kópu n:ii nmo t:âát:âá té, kpêê yiyé pyu yoo yi dpodo u l:éê díy:o daa yinté kópu yinmee a t:âát:âá dé. *

⁷ Kâádi te mbwee mbêmê mb:aamb:aa ngé w:oo pyaa dniye, ye Chóó Lémi ngé kn:aani kópu nmo daamupédê kpo.

⁸ Kâádi te mbwee Chóó Lémi ka doo u ntââ ngé pyodo. Yi kópu u l:éê díy:o ala kópu puku yedé a tóó,

Nmí Lémi ngé apê,

Mu dini ghi ngé kâádi te kamí mbêmê Yisiléli tpémi a ka ané kâádi té,

Njuda u yoo a ka amyenê kâádi té. *

⁹ Dini ghi n:ii ngé yi kn:âá yoo yi kada nê ghê wo,

Yichip u mênê nê pw:ii too,

yi ngwo a ka nê kâádi too,

dêêpi kópu dyuu ye ngmêní y:ángo.

Ngmênê yi dêêpi kópu dyuu dédnyimo a chááchâá dé,

u nkwo ye dênimo a ng:aa.

¹⁰ Ngmênê mu dini ghi ngé kamí ngé aní pyódu té,

myombó a ka amênê kâádi té.

Nmí Lémi ngé apê,

Yi yâpwo ngé aní ya, a yoo ngé adnyi kwo.

Dini ghi n:ii ngé yi kn:âá yoo a ka nê kâádi too,

a dêêpi kópu dyuu chéêpi kpâá dé yi p:uu nê d:êê too,

ngmênê dini ghi n:ii ngé ala yéli a ka ané kâádi té,

a dêêpi kópu dyuu yi mbodo mênê ané yé té,

yi gha vy:o amyidnyi ya.

¹¹ Pi ngé u mbwó ka mēdaadi tpapê, kwowo,

Nmí Lémi nuw:o nēdē choo ya,

mu kópu u díy:o yi yéli yintómu yi lama waní ya.

K:omo tpile yoo yi pi dmi ndí dé ó yi pi dmi tēdē dé,

ngmênê yi lama waní ya.

*

¹² Yi lama waní ya, mu kópu u díy:o yi dono yili a kuwó waní kēé té, mēdaani ngí té.

¹³ Chóó Lémi ngé kamí ngé u kwo a kâádi nmoo, yi kópu ngé daa kêmakêma kâádi te mbwee u daa wunê kâádkâádi.

9

Kpêê yiyé mbwee, kpêê yiyé kamí, yi danêmbum

¹ Kópuni dyuu mbêmê Chóó Lémi ngé nmí kn:âá yoo u kwo mwiye a kâádi too, yi kópu dyuu mbêmê Chóó Lémi nmeê chááchâá, u kwo nmeê kpêê yiyé, u kwo myenmee ngépê. Nmí kn:âá kní y:oo yi kpêê yiyé tédê ló dini a lâmo ngópu.

²⁻³ Wónu ngomo ngmê wó ngópu, ghi k:oo miyó yé ngópu, woni ghi u pi yâpwo ghi, woni ghi u pi yâpwo ghi ndéndê. Yâpwo ghi u mênê lam pyudu kní yi kwo tédê kaa ngópu, mbidédi u kapi tédê mye kaa ngópu. Mtyimí nk:êêní tédê nkól ngé ngmê lâmo ngópu, yâpwo ghi ndéndê u kpídí pee u nkigh:é kaa ngópu. Yi kpídí pee mwada pee yâpwo ghi ndéndê doo ya. *

⁴ Chóó Lémi u yâpwo poki ngmê lâmo ngópu, nkól p:uu t:ee ngópu, yâpwo ghi ndéndê k:oo kaa ngópu. Yi poki k:oo tpile páadi yé tumo, ntini n:ii nmí kn:âá kní y:oo dnyimo a pipí, mana, yi ntini d:âá ngmê, Alon u kiyé myomo, n:ii nkwoyo yâá vyi mwiye a ghê wo, chéêpi kpâá dé pyolo podo, n:ii dé yi p:uu Chóó Lémi ngé u dêêpi kópu dyuu wunê a d:êê ngé.

⁵ Yi poki mbêmê enjel miyó lâmo ngópu. Chóó Lémi yi dpimo ya, yoo yi dono yi myedpimo chedêchedê dé. Doo u ntââ ala ngwo yi kópu yili yi kakêmé dmi nmye daané chámê.

⁶ Nmí kn:âá kní y:oo yi kópu yinté a yé tumo, ala ngwo Chóó Lémi u ngomo k:oo yinté a pyede, Njedusalem. Wonêwodyiyé kpêê yiyé pyu yoo yâpwo ghi k:oo a koko nyédi, yi a dpodo nyédi, *

⁷ ngmênê yâpwo ghi ndéndê k:oo daa koko nyédi, yi kada pini mu ngmídi yi dpí kee. Daa wonêwodyiyé a koko yédi, ngmênê m:âá k:oo wo mu ngmídi ngé dpí kee. Daa módó dpí kee, ngmênê tpile tp:oo mwiye ngmédpi vy:a, u wêê yâpwo ghi ndéndê k:oo Chóó Lémi ka dpí núw:o. Chóó u dono u l:éê díy:opi vy:a, myenté yoo yi dono u l:éê díy:o. *

⁸ Yi kópu kní yi mbêmê Chóó Lémi u Ghé Dmi ngé nmí nuw:o dpí kwolo, ala kópu u ngwo nmînê wopwe ngé, Chóó Lémi u ngomo ghéli kii chedê ngé doongé pyodo, yâpwo ghi ndéndê k:oo maa daa ta. *

* 8:5: Ex 25:40; Kílosa 2:17

* 8:6: Hipilu 7:22; 9:15

* 8:8: Jer 31:31-34

* 8:11: 1 Njon 2:27

* 9:2-3: Ex

25:23-40; Ex 37:1-29

* 9:6: Num 18:2-6

* 9:7: Ex 30:10

* 9:8: Hipilu 10:19-20

⁹ Chóó Lémi u ngomo dymimé pywuu ntee tpile, kpêê yiyé mye yinté. Yesu ngé ndéndé kópu yi d:uu too, nmí dye ghi ngé. Kpêê yiyé mbêmé yoo yi gha dmi kamí ngé dèdnyimo pyodopyodo. *

¹⁰ Kópu mbwee dé, nté p:uu kópu dé, mbwaa ndani p:uu kópu dé, tpile ghêêghêê p:uu kópu dé, yi kópu dé too pee u kópu dé. Chóó Lémi ngé u yí doo kwo, Pi kní y:oo dny:oo cháachââ dé, u dí Yesu ngé maa kamí mí kpéni ngé.

¹¹ A tidé mbwó yoo, Yesu Kédisu nmí kpêê yiyé pyu ndéndé ngé wuné kí pyodo, kópu mb:aa yilí nmo a kpo. Yâpwo ghi n:ii k:oo Yesu a dpodo, daa pi ngé yinê l:âmo ngé, myedaa dyámé pee ngmê mbêmé a tóó.

¹² Dini ghi n:ii ngé yi yâpwo ghi k:oo ng:éêntómu kee wo, daa pudumakó tp:oo wêê nunukwéti wêê ngmêyi ñuwo, ngmêné chóó u wêê yi ñuwo, nmí dono yilí u ngwo chedé ngé, kamí ngé mye pyódu nmo. Yi kópu daamuwa d:uu. *

¹³ Yesu ngé gha u kópu yi d:uu ngé, ngmêné kpêê yiyé pyu kní y:oo too pee u kópu ye d:uud:uu tumo, pudumakó nunukwéti a vyee tumo, yi wêê ngé yoo a ñiyéniyé tumo, pudumakó tp:oo dpí vya ngmê, dpí nk:êê ngmê, kpo dpo ngí ngmê, yoo yi pwo a kéké ngópu. Yoo yi too pee mbêmé dono kópu n:ii a pyede, kpêê yiyé pyu kní y:oo yi kópu kní yi mbêmé dpí chedé t:oo, *

¹⁴ ngmêné Yesu Kédisu ngé chóó u wêê mbêmé kópu ndíi yi d:uu ngé, nmí gha dmi kamí pyódu too. Chóó Lémi u Ghé Dmi ngé a ngópu, chóochóó kpêê ngé u ngwo pyódu ngé, kpêê yiyé n:ii p:uu dyâape dèpwo ya. Dononi nmí gha vy:oo a pyede, u wêê ngé dpí chedé té, Chóó Lémi p:uu u nkwo nmo dpodo té, chedé ngé daawa pyódu. *

Yesu u pwo pwo p:uu danêmbum

¹⁵ Yesu pwene, mu kópu u díy:oo yélini Chóó Lémi ngé mwiyé a ngmídi too, yoo kamí ngé dny:oo pyodopyodo, Chóó Lémi u k:ii pèdê kâádi y:e, kópuni mb:aa yi pi dmi mwiyé a vyí too, pèdê pyw:ee tène. Ala kópu u l:êê díy:oo mye pwene, yélini y:oo dèêpi kópu dyuu mbwee dny a cháachââ dé, yi dono chedé ngé mye pyaa dniye. *

¹⁶ Ndáápi u dymimé pywuu nmye ngmêníné kuwo. N:ii u tpile yilí, u ndapí mye yilí, u tpile dyuu, u ndapí yi pwepwee pee ngmêdpí d:êê, yi yêêpi u díy:oo. Dini ghi n:ii ngé yi pini dpí pw:onu, u yoo kní y:oo yi pwepwee pee mbêmé tpile a yêêpi tumo, ndapí mye yêêpi ngópu.

¹⁷ Yi pini ghêli k:ii d:uudpi pw:oo knomomé, yi pwepwee pee u nt:u daa ya yédi, pi ngé u tpile ghêli k:ii d:uudwôé ngí. Dini ghi n:ii ngé yi ndáápi dpí pw:onu, yi pwepwee pee nt:u u ngwo dpí pwii.

¹⁸⁻¹⁹ Wéni n:ii ngé Mósisi ngé nmí kn:ââ yoo Chóó Lémi ka a kâádi too, mye yinté. Mósisi ngé dèêpi kópu dyuu pi kní ye mwiyé vyyu, pudumakó kuwó vya too, Chóó Lémi ka u ngwo a kâádi too. Yi pudumakó wêê d:ââ k:oo mbwaa yó, yimbwi ñédé sipi gh:aa mtyé ngmê kââ, wêê d:ââ k:oo doo knmênknmêné, yoo u ngwo doo ñiyéniyé, dèêpi kópu u puku dmi mye ñiyé ngé. *

²⁰ Pi kní ye yepé, Ala wêê ngé Chóó Lémi ka da kâádi nmyo, mb:aamb:aa ngé dmyinê cháachââ.

²¹ Dini ghi n:ii ngé Chóó Lémi u wónu ngomo wó ngópu, Mósisi ngé yi ngomo u tpile yilí yintómu wêê ngé ñiyé too, yi tupwó yilí Chóó Lémi ka u ngwo chedé too.

²² U kuwó dini ghi ngé kpêê yiyé pyu kní y:oo dèêpi kópu dyuu mbêmé tpile yilí wêê ngé dnyimo ñiyéniyé, yi tupwó yilí machedé ngé u ngwo dnyimo pyépi. Wêê mu ngmídi mbêmé Chóó Lémi ngé yoo yi dono u kuwó dpí kée té. *

²³⁻²⁴ Chóó Lémi u wónu ngomo k:oo tpileni dnye ya, yi tupwó tpile tp:oo wêê mbêmé chedé ngé pyaa dniye, ngmêné Yesu ngé dpodoni dóo u l:êê díy:oo, tpile tp:oo wêê doo u ntââ, chóó u wêê u ntââ. Chóó Lémi u wónu ngomo n:ii dyámé mbêmé doo kwo, yi ngomo dymimé pywuu ntee tpile. Yâpwo ghi ndéndé mbóó p:uu wuné tóó, Yesu kwéli a tóó, nmí l:êê díy:oo Chóó Lémi ngíma wumé kwo. Yâpwo ghi n:ii k:oo Yesu Kédisu kee wo, daa pi ngé yinê l:âmo ngé. *

²⁵ M:ââ yintómu kní yi k:oo kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini ngé tpile tp:oo dpí vy:a, wêê yâpwo ghi k:oo dpí ñuw:oo, ngmêné Yesu Kédisu ngé daa dye ghi yintómu chóochóó kpêê ngé a pyépi ngé.

²⁶ kminté wonêwodiyédiyé kídosi ñédé pèdoo pwo pwo, kn:ââ Chóó Lémi ngé dyámé pè u ngwo a l:âmo ngé, nkoo nmo. Kéle, dye ghi mbwee yi chedé ngé, ng:éêntómu nmí dye ghi ngé pwene, chóochóó kpêê ngé pyódu ngé, dono yilí u ngwo chedé ngé.

²⁷ Pi ng:éêntómu dpí pw:onu, u kuwó dini ghi ngé Chóó Lémi ngé dpí kóté kwolo. *

²⁸ Myenté, Yesu Kédisu ng:éêntómu mye pwene, chóochóó kpêê ngé yó, nmo yilí nmí dono u ngwo chedé too. Daa dono chedéchedé u l:êê díy:oo amêdê diyé, ngmêné yélini y:oo adny t:âât:ââ, u Mí kóó k:oo wa kaa té. *

* 9:9: Hipilu 10:1-2 * 9:12: Epeso 1:7 * 9:13: Lev 16:3; Num 19:17-19; Hipilu 10:4 * 9:14: 1 Pita 1:18-19; 1 Njon 1:7 * 9:15: 1 Tim 2:5; Hipilu 8:6 * 9:18-19: Ex 24:6-8 * 9:22: Lev 17:11 * 9:23-24: 1 Njon 2:1 * 9:27: Gen 3:19 * 9:28: Hipilu 10:10; 1 Pita 2:24; Pilipay 3:20

10

Yesu Kédisu nmí kpêê ngé ng:êéntómu pyodo

¹ Yesu Kédisu ngé kpêê ndéndé yiné yó. Nii yoo dêêpí kópu dyuu mbêmé dnyimo a kpêê yiyé, dyimé pywuu ntee tpile yidnyimo a l:âmol:âmo. Ala ngwo mye yinté, m:ââ yintómu kní yi k:oo a kpêê yiyé nyédi, ngmêné yoo kamí ngé daa pyodopyodo nyédi. *

² Kpêê yiyé mbêmé yoo yi dono chedé ngé wodnyimo pyodopyodo, ye tpée kópu daamupé vyi ngópu, kpêê mēdaamupí yé ngópu.

³⁻⁴ Ngmêné pudumakó nunukwéti yi wêê ngé doo u ntââ yoo yi dono daapí chedé tumo. M:ââ yintómu kní yi k:oo, kpêê yiyé u l:êê díy:o, pi kní y:oo yi dono a vyílvíyíli tumo.

⁵⁻⁶ Nyââ, kpêê yiyé dpí dípí, yoo yi dono d:uudpí chedé. Yi kópu u l:êê díy:o, dini ghi nii ngé Yesu Kédisu daa kēmakēma dyámē mbēmē doo taataa, yi ngwo Chóó Lémi ka kwo,

Pi kní y:oo tpile tp:oo a vyeé tumo, kpêê ngé nga wuné yiyé tumo, ngmêné yi kópu u yi nga daa kwo, u l:êê díy:o yoo yi dono d:ii chedéchedé too. Kwo, Dini ghi n:ii ngé a chóó a nt:u wanyi l:âmo,

kpêê ngé nga wané pyódu, u ntââ ngé nga vyílo ayi pyódu. *

⁷ Kwo, A Lémi, ala nē. Kópuni puku yedé a p:uu ntee a tóó, yinté n:aa d:uud:uu, nuu u kópu vyílo yini d:uud:uu.

⁸ K:omo tpile Chóó Lémi u dêêpí kópu dyuu mbēmē a kpêê yiyé nyédi, ngmêné Chóó Lémi ka kwo,

Pi kní y:oo tpile tp:oo a vyeé tumo, kpêê ngé nga wuné yiyé tumo, ngmêné yi kópu u yi nga daa kwo, u l:êê díy:o yoo yi dono d:ii chedéchedé too.

⁹ U kuwó dini ghi ngé kwo, A Lémi, ala nē, nuu u kópu vyílo yini d:uud:uu. Yi kópu u l:êê díy:o Chóó Lémi ngé kpêê yiyé mbwee daa kēmakēma a kéké, Yesu ngé kópuni d:uu ngé, u daa yiné wuné kâádikâádi.

¹⁰ Chóó u pono dêpwo vyápé, ngmêné Chóó Lémi u pono vyápé wo, pwopwo u wépi daa puwâ, ng:êéntómu pwene, chóóchóó kpêê ngé pyódu ngé, nmí dono yíli u ngwo chedé ngé, Chóó Lémi u yoo vy:oo u ngwo kaa nmoo. *

¹¹ Kpêê yiyé pyu yintómu a dpodo nyédi, wonêwodiyédiyé a kpêê yiyé nyédi, ngmêné yoo yi dono daa chedéchedé tumo.

¹² Kópuni Yesu Kédisu ngé d:uu ngé, daa yinté. Chóóchóó kpêê ngé ng:êéntómu pyódu ngé, mēdaamuwa d:uu. U kuwó dini ghi ngé u Mí ka mē kee wo, u wéni pee mí yaa wo, u che p:ââ pee ngé mí pyodo. *

¹³ Yélini daa yi nuu u pi ngé a tóó, Chóó Lémi ngé yu yodo u maknopwo wa yé té. Wéni n:ii ngé yi kópu wa pyódu, ala ngwo ka t:âât:ââ. *

¹⁴ Chóóchóó kpêê ngé ng:êéntómu pyódu ngé, yélini yi k:ii u yoo vy:oo nmo wowo nyédi, nmí dono yíli yintómu u ngwo chedé ngé, mēdaadi nuw:onuwo dé.

¹⁵ Chóó Lémi u Ghé Dmi ngé ndé kópu ngé nmo yiné a pyépi ngé. Chóó Lémi u kópu dyuu puku yedé alanté a kwo, apé,

¹⁶ Mu dini ghi ngé kamí ngé aní pyódu té, myombó a ka amêné kâádi té.

A dêêpí kópu dyuu yi mbodo mêné aní yé té,

Yi gha vy:oo amyidnyi ya. *

¹⁷ Yi dono yíli a kuwó waní kée té, mēdaané ngí té.

¹⁸ Kpêê daamunmí yé, mu kópu u díy:oo Yesu ngé nmí dono yintómu chedé ngé.

Maa kamí u danēmbum

¹⁹⁻²⁰ A tidé mbwó yoo, dini ghi n:ii ngé Yesu pwene, wêê n:ii p:uu pwii wo, maa kamí u ngwo ngma a yó, máádini u dí yâpwo ghi ndéndé k:oo wuné tóó, Chóó Lémi kwéli wuné tóó. Yesu ngé ghé kamí nmo a kpo, yi máádi p:uu kaa nmoo, u ntââ kpídí pee mwada pee anmí lee dmi, Chóó Lémi ka u ngwo anm:uu taa dmi, nkíngé ngé kēê daanmo t:oo. Yi kpídí pee chaa ngmē ngé a ta, mu kópu u díy:oo Yesu nt:u kídosi nédé dm̄ya ngópu. *

²¹ Chóó Lémi u yoo ndéndé yi vy:oo nmí ghé dnyie, kpêê yiyé pyu ndéndé nmí kada a kwo.

²² Yi máádi dpodombiy:e kígha koo, nmí nuw:oo dmi Yesu p:uu nténé dny:oo kwo, Chóó Lémi ka u ngwo nyi taa kméle. Chóó Lémi ngé mbwaa mb:aa u méné kméné nmoo, u ngwo ghéé nmoo, dononi wuné nmo d:uu too, mye chedé too, yi l:êê díy:o tpée kópu mēdaamu anmí vyi. K:omodané kópu nmí gha vy:oo kíngmē ya, nmí nuw:oo dmi Yesu p:uu nténé dny:oo kwo, Chóó Lémi ka u ngwo nyi taa kméle. *

²³ Yesu ka kēlími dpodombiy:e ngímí koo, mu kópu u díy:oo nmí lama ka tóó, daawa dóo nmoo. *

²⁴ Yoo yi nuu ghi dmi nmí nódo dny:oo ya, myepaa ngéêpí téme. Yi kópu u l:êê díy:o paa numo wédêwédê kígha téme.

* 10:1: Hipilu 8:5; Kilosa 2:17

* 10:5-6: Psalm 40:6-8

* 10:10: Hipilu 9:12,28

* 10:12: Hipilu 1:3

* 10:13:

Psalm 110:1

* 10:16: Jer 31:33-34

* 10:19-20: Hipilu 4:16; Mát 27:51

* 10:22: 1 Njon 1:7; Epeso 5:26

* 10:23:

Hipilu 4:14

²⁵ K:omo tpile yoo woni mêtêwunê wuwó ngê, ngmênê nipi dmyina a wuwó, dmyinê numo wêdêwêdê kîgha. Yi kópu ala ngwo ndîi kópu ngê dê pyódu, mu kópu u díy:o kuwókuwó wéni daa kêmakêma a dyimêdyimê.

²⁶ Numo kuwó dmyinê mbumu, mu kópu u díy:o n:ii ngê Yesu u ndê kópu dyuu dpo w:ee, ngmênê chóó u pono a vyápê yédi, a dono yédi, lukwe ngê u dono wa chedê té. *

²⁷ Doo u ntââ u gha vylêvyilê ngê daawa pyódu, adî nkîngê. Mu dini ghi ngê Chóó Lémi ngê wa kóté kwolo, yélini Yesu p:uu a d:uu nyédi, yi pini yi vyo:u wa kââ, ndiya wa kéé té, ndê ngê wa ma té.

²⁸ Mósisi u dêêpi kópu dyuu dyimê pywuu ngê nmye ngmên:aa pyépi. N:ii ngê yi dêêpi kópu ndîi ngmêdipi kn:aadi, pi miyó pyile knî y:oo yi kada pini knî ye yuu dpo y:ee ngmê, ye doo u ntââ yi pini ye d:uudpi ch:anê, dpi vya ngmê. *

²⁹ Kópuni Mósisi ngê a d:êê too, dyámê u kópu dé. Yesu ngê n:ii d:uu ngê, Chóó Lémi ka yinê dpi ñuw:o nmo. Yi kópu vylô yi ndîi kópu. N:ii ngê Chóó Lémi Tp:oo u wépi dpi puwá, yi pini u kpadakpada ndîi. Yesu ngê chóó u wêê mbêmê Chóó Lémi ka a kââdi nmoo. Yi kópu n:ii ka têtê kópu ngê dpi pyódu, Chóó Lémi ngê dnyintê daawa kpada. Chóó Lémi ngê chóó u Ghê Dmi módó nmo a kpo. Yi ghéni dmi n:ii ka k:omo tpile ngê dpi pyódu, Chóó Lémi ngê u nkwo dpi kéé, mwap:aa ngê dpi pyódu. *

³⁰ Nmî lama ka too, Chóó Lémi ngê ló dini mwo a vyu, apê,

Nê ntââ vyîmî pyu,
ntââ a chóó ana a vyîmî.

Ala kópu puku yedê mye too,

Nmî Lémi ngê u yoo chóó wa kóté kalê té.

*

³¹ Yâpwoni ghê a t:a Chóó Lémi, u wêdêwêdê ndîi. Kn:aadi te pyu yoo u kwo dny:oo nkîngê. Pi kpadakpada ntênê u lama a too.

Dono u vyîmî u danêmbum

³² A tidê mbwó yoo, dini ghi n:ii ngê Yesu p:uu kópu mwiyé nmyinê ny:ee ngópu, u yoo vy:o u ngwo nmyi ghê dnyiye, yi dini ghi dmyinê nuw:onuw:o. Yi dini ghi ngê dono yilî nmyee a vyîmî.

³³ Dye ghi knî ngmê ngê nmyi pi dmi dnya a dyede dé, myednya a kpakakpaka nmyo, dye ghi knî ngmê ngê nmyi pyipe knî y:oo yintê kópu dnyimo a vyîmî dé, nmyi nuw:o dmi dono ngê u ngwo dpimo pyodopyodo.

³⁴ Dye ghi knî ngmê Yesu u l:êê díy:o mbwa k:oo dnyimo a kmîmî nmyo, nmyi tpile yintómu myednyimo a t:âmot:âmo dé.

Nmyi tpile knî yi p:uu dênmyimo nuw:o, nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngê myednya a ya, mu kópu u díy:o nmyi lama doo ya, nmyimo, Ghê kamî dmi nmo pyw:ângo, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu. *

³⁵ Nmyi nuw:o dmi Yesu p:uu kîdmyinêngê y:ee ngmê, mu kópu u díy:o yi máádi u dí Chóó Lémi kóó k:oo wunê too.

³⁶ Dono yintómu dmyina a vyîmî dé, Chóó Lémi u nuu u kópu dmyinê d:uud:uu dé, u nkwo wa ngee nmyo, kópuni mb:aa yi pi dmi mwiyé a vyi too, nmyi l:êê díy:o wa d:uu té. *

³⁷ Puku yedê alantê a too,

Dye ghi daa daadi dmyinê t:ââ.

Pini n:ii wunê pwiyé knî, daa kêmakêma a taataa.

Mgi daawa a puwá. *

³⁸ Pini n:ii adî kêlîmî,

pi mb:aa ngê u ngwo u kwo wa pyódu,
yi pini ngê ghê kamî wa a pyw:oo.

N:ii Chóó Lémi u maa p:uu dpi ghê, díyo modo diyé,

yi pini ka Chóó Lémi dpi nodê. *

³⁹ Doo u ntââ daanmî nkîngê, daanmî kedekede, kmintê ndiya anm:uu ghêpê dmi. Kêle. Yesu ka dpodombiyê kêlîmî kmêle, nmî nuw:o dmi p:uu dny:oo kwo, kóó k:oo yinê wa kaa nmo.

11

Kêlîmî p:uu danêmbum

¹ Pini n:ii a kêlîmî, ala kópu u lama a too, apu, Nmî Lémi ngê kópu u pi nmo a vyu, ndêndê ngê wa d:uu. K:omo tpile yi kópu daa y:enê, ngmênê u lama a too nê, yi kópu díyo a pyodopyodo. Yi kópu knî yi l:êê díy:o, kêlîmî pyu u nuw:o ngmîdi ngê a ya yédi. *

² Nmî kn:ââ yoo yi vyo:u yélini mb:aamb:aa ngê dnyimo a kêlîmî, yi yéli yi p:uu Chóó Lémi ngê apê, Mb:aamb:aa ngê a ka wunê ng:aa té.

³ Kêlîmî mbêmê nmo w:ee ngê, nmîmo, Chóó Lémi ngê chóó u kópu mbêmê tpile yilî yintómu l:âmo ngê. Daa mumu ngmê u tpile knî y:oo tpile yintómu u ngwo l:âmo too, ala ngwo mumu ngmê u tpile ngê a pyede. *

⁴ Epel Chóó Lémi ka mb:aamb:aa ngê doo a kêlîmî, ngmênê Kéén pee tp:oo. Yi kópu u l:êê díy:o Epel Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê pyodo, tpileni u kwo y:ângo, mye mb:aamb:aa. Kéén Chóó Lémi ka dnyintê doo kêlîmî, u l:êê díy:o Chóó Lémi ngê u yi dêpwo kwo, Tpileni u kwo y:ângo, Chóó Lémi ngê u yi myedêpwo kwo. K:omo tpile Epel ló dini a pwene,

* 10:26: Hipîlu 6:4-8 * 10:28: Deut 17:6 * 10:29: Mát 26:27-28 * 10:30: Deut 32:35-36; Lóma 12:19 * 10:34: Mát 6:20 * 10:36: Hipîlu 6:12 * 10:37: Hab 2:3-4; Tpyuu 22:20 * 10:38: Lóma 1:17 * 11:1: Lóma 4:18; 2 Kódin 5:7 * 11:3: Gen 1:1 * 11:4: Gen 4:3-10

ngmênê u kêlîmî nmo nyepênypê ngê, yintê mye kêlîmî kmêle. *

⁵ Inókî Chóó Lémi ka mb:aamb:aa ngê doo kêlîmî, u l:êê díy:o daa pwene, Chóó Lémi ngê a nyââ, pi knî y:oo dêpê pyw:ee ngópu. Puku yedê alanté a tóó, Inókî Chóó Lémi u nuu u pi ngê doo a ya. *

⁶ N:ii daadi kêlîmî, Chóó Lémi u nuu u pi ngê daawa pyódu, mu kópu u díy:o n:ii ngê u yi adî kwo, Chóó Lémi ka nî lê, ala kópu ka choo kêlîmî, nmî yâpwo Chóó Lémi, ndêndê ngê a tóó, n:ii ngê u yi adî kwo, U kwo nî lê, yi pini Chóó Lémi ngê daawa dóó, mb:aamb:aa ngê wa ngee.

⁷ Myenté, Nówa Chóó Lémi ka myedoo a kêlîmî. Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê Nówa u ng:aa a tângo, Nówa ngê yi kópu u wépi daa puwâ. K:omo tpile vyi dêpêngê chiy:e wo, ngmênê Nówa ngê Chóó Lémi u dnye nyongo, nkéli ngmê ndê ngê, u yoo knî yi k:ii k:oo wo dnye, Chóó Lémi ngê u ngwo w:êê too. Yi kêlîmî mbêmê nmo w:ee ngê, yoo wo yéli dono dé, Chóó Lémi ka dédnya a kêlîmî. Yi kêlîmî u l:êê díy:o Nówa Chóó Lémi ka pi mb:aa ngê pyodo. *

⁸ Epilaham Chóó Lémi ka myedpîmo a kêlîmî. Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê kwo, Nyámê pee a kuwo ngî, kn:aa dyámê pee nga ngmêwanê kê, yi ngwo Epilaham ngê Chóó Lémi u dnye a nyongo, chóó u dyámê pee a kuwo ngê. K:omo tpile yi dyámê pee u lama dêpwo ya, ngmênê yi loo. *

⁹ Dini ghi n:ii ngê yi dyámê pee p:uu mî ta, Chóó Lémi ngê ghêlî k:ii u kwo daa y:ângo, pi my:oo ngê doo ya. Ngomo daa wó, wónu ngomo k:oo dpîmo dpî, p:aani p:aani dpîmo lêpî. U kêlîmî chedê ngê daa pyodo. Tp:oo Yisak mye yinté. Chóó Lémi ngê kwo, Ala dyámê pee nga wanê kê, ngmênê ghêlî k:ii u kwo daa y:ângo. K:omo tpile wónu ngomo k:oo myedpîmo dpî, p:aani p:aani myedpîmo lêpî, ngmênê Yisak u kêlîmî chedê ngê daa pyodo. Yisak tp:oo Njakóp mye yinté.

¹⁰ K:omo tpile Epilaham chóó u p:aa dêpwo a ya, u têpê ghi myedêpwo a ya, ngmênê u kêlîmî chedê ngê daa pyodo, p:aa ndêndê p:uu dpîmo nuw:o. Chóó Lémi ngê yi p:aani u nuw:o k:oo mwiyê a módu, chóó wa lâmo, chedê ngê daawa pyódu.

¹¹ Sela Chóó Lémi ka myedpîmo a kêlîmî. K:omo tpile m:ââ yilî yi k:oo Epilaham cha y:oo tp:ee daa tpyé ngópu, ngmênê dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê yepê, Sela ngê tp:ee wangmê tpyé, yi kópu ka kêlîmî mbê knopwo, Sela u ntââ ngê a pyodo, tp:ee u ngwo tpyó. *

¹² K:omo tpile Epilaham yi ngwo d:ud:umbiy:e vy:ee ngê doo a ya, daa kêmakêma doo pwopwo, ngmênê yi ngwo tpamê wo, u yoo yilî ngê u kuwó pyodo, tédê tii, mbwaa paa ghêêpwi, mbóó p:uu pudu. *

¹³ Kópuni Chóó Lémi ngê yi yéli ye a vyi too, yi kópu knî ye dnya a kêlîmî, u ngwo a pw:oo dnye. Chóó Lémi ngê ghêlî k:ii ye dêpê y:ee too, ngmênê mwada dini ghi p:uu ye doo a danê. Yi yéli y:oo yi kópu yilî kuughê a m:uu tumo, yi gha dmi mb:aamb:aa ngê u ngwo pyaa dnye. Ala kópu myednya a tpapê, apu, Dyámê mbêmê pi my:oo yoo yuno kwo.

¹⁴ N:ii knî y:oo yi kópu dpî vyi ngmê, yi chóó yi dyámê pee a nmy:uu ngópu.

¹⁵ Dyámê pee n:ii mbêmê a ndê dnye, daa yi dyámê pee p:uu dnye nuw:o. Yini p:uu wodnye nuw:o, mêpêdê diyê dnye.

¹⁶ U yi y:e doo kwo, Dyámê pee mb:aa mbêmê nmî lee dmi, Chóó Lémi kwéli wunê tóó. Yi kópu u l:êê díy:o yi wépi dmi daa puwâ, p:aa ndêndê yi l:êê díy:o ngmê lâmo ngê.

¹⁷⁻¹⁸ Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê Epilaham a tókó ngê, apê, U kêlîmî ngênî m:uu, kwo, Nm:ee Yisak dpî vya ngî, kpêê ngê a ka dpo yé. K:omo tpile Chóó Lémi ngê Epilaham ka mwiyê a vyu, kwo, Nyoo njini, daa Yisimél u tii nedê yéli, ngmênê Yisak u tii nedê yéli, ngmênê Epilaham Chóó Lémi ka mb:aamb:aa ngê doo kêlîmî, tp:oo Yisak daa w:êê ngê, kpêê ngê pi yó. *

¹⁹ Epilaham u nuw:o Chóó Lémi p:uu doo kwo, apê, A tp:ee n:aa vye, Chóó Lémi ngê ghê mê t:emî. Na a ka yinté kópu yi pyodo, Epilaham ngê tp:oo u vye tédê núwo, daa kêmakêma pi vyâ, ngmênê Chóó Lémi ngê kwo, Muntoo. Kwo, Nm:ee nangê vy:a. Ngmênê u kwo Chóó Lémi ngê Yisak ghê mê tângo.

²⁰ Kêlîmî mbêmê Yisak ngê Chóó Lémi u kópu dyuu tp:oo dê Njakóp mbwémi Yisó ye vyi too. Kópuni díyo adnyi pyodopyodo, yi kópu knî ye vyi too. *

²¹ Dini ghi n:ii ngê Njakóp mupwoknî Yichip dnyen:aa ya, kêlîmî mbêmê Njakóp ngê u kee dê, Njósép tp:oo dê ye Chóó Lémi u kópu dyuu ye vyi too. U kiyé p:uu doo a kwo, Chóó Lémi ka u ngwo doo ngêpê, kwo, Ala tpémi dê ye mb:aamb:aa ngê cha a vyuwo. *

²² Dini ghi n:ii ngê Njósép vy:ene wo, daa kêmakêma doo pwopwo, kêlîmî mbêmê mu dini ghi u kópu dyuu u mbwó knî ye vyu. Yepê, Nmî kuwó dini ghi ngê, Chóó Lémi ngê M:aa u yoo yilî ngê wa pyódu. Yepê, Yichip u mênê wa a pw:iî té. Yepê, Yi ngwo a dîné dyuu myoo núwo y:e. *

* 11:5: Gen 5:24 * 11:7: Gen 6:13-22 * 11:8: Gen 12:1-5 * 11:11: Gen 18:10-14; 21:2 * 11:12: Gen 15:5

* 11:17-18: Gen 22:1-14; Njems 2:21-22 * 11:20: Gen 27:27-29; 27:39-40 * 11:21: Gen 48:15-16 * 11:22: Gen

²³ Kêlîmî mbêmê Mósisi u pye mî y:oo Mósisi a w:êê ngópu. Dini ghi n:ii ngê ta, a w:ee ngópu, apê, K:uuchêm u tp:ee. U yi y:e dêpwo kwo, Lede knî y:oo king u kópu mbêmê vya y:e. Yi kópu u l:êê díy:o king u kópu daa châpu ngópu, d:ââ pyile dpîmo ng:uu ñeñe. U kuwó dini ghi ngê king tp:oo módó ngê a nmyáâ, chóó tp:oo ngê pyódu ngê. *

²⁴ Dini ghi n:ii ngê Mósisi mâawe ngê pyodo, Yichip tpémi y:oo mb:aamb:aa ngê dnyimo cháâcháâ, ngmênê kêlîmî mbêmê yi cháâcháâ u wépi puwâ, yi vy:o a pwii wo, chóó u yoo vy:o mê ghê wo. *

²⁵ Komo tpile Chóó Lémi u yoo vy:o u k:ii nipi dnye mgîni vyîmî, ngmênê yi kópu u kwo mb:aamb:aa ngê pyodo. Chóó u yoo yi wépi dmi wo puwâ, Yichip tpémi yi vy:o wodoo kwo, ye m:ââ knî ngmê yi k:oo u ya pê mb:aamb:aa, u tpile myepê yîli. Yi kópu wo d:uu ngê, ye dono kópu yipê d:uu ngê, mu kópu u díy:o Chóó Lémi ngê nmî kn:ââ yoo yi l:êê díy:o mwyiye a ngmidî ngê.

²⁶ Alanté doo a nuw:o, apê, Chóó Lémi ngê yinê a ngmidî noo, Yisiléli tpémi yi kada kaa noo. Apê, Komo tpile adnyi nkwtinkwiti nê, Yichip tpémi y:oo amyid-nyi nkwtinkwiti nê, ngmênê yi kópu a ka tédê kópu, mu kópu u díy:o Chóó Lémi ngê kóó k:oo wa kaa nê. Mósisi ka yi kópu ndîi kópu ngê pyodo, Yichip tpémi yi tpile yîli tédê kópu ngê u kwo pyaa dnyie.

²⁷ Kêlîmî mbêmê Mósisi ngê Yichip a kuwo ngê. Komo tpile king u yoo yi wépi dmi puwâ, ngmênê ye dêpwo nkîngê, ye mêtépê diyê wo. Na a ka Chóó Lémi yi módu, yinê wêdêwêdê kwólu. *

²⁸ Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê Mósisi Yichip mê dy:ââ ngê, Mósisi Chóó Lémi u kópu ka kêlîmî mbê wo, Tp:ee Kaa W:êew:êê u kópu dyuu nmî kn:ââ knî ye vyi too. Yi kópu dyuu mbêmê sipi tp:oo vya tumo, wêê yi keñe t:âmo keñe t:âmo t:ee ngópu. Yi mgîdî ngê Chóó Lémi u enjel ngê Yichip tpémi yi tp:ee mââ kaa yintómu vya too, ngmênê ngomo t:âmo n:ii knî yi p:uu wêê doo ya, tp:ee yi daangmê vyâ. *

²⁹ Dini ghi n:ii ngê nmî kn:ââ knî y:oo Yichip a kuwo ngópu, kêlîmî mbêmê Ntii Mtyemtye m:ââ paa ntee tpile ngê pyodo, u ngwo ngmêê ngópu. Dini ghi n:ii ngê Yichip tpémi yi kuwó ghê dnyie, ntuu mêtê diyê wo, tpépwo u pwo mênê yó, u ngwo vy:êê dnyie. *

³⁰ Dini ghi n:ii ngê nmî kn:ââ yoo Kenan Wee u kwo mî taa dnyie, wo pyudu knî yi k:oo Njédikó dnya a y:ey:ee. Chóó Lémi ka

kêlîmî mbêmê yi p:aani u chêêpi mbwa a vyóó wo, Njédikó tpémi u ngwo vya tumo. *

³¹ Nmî kn:ââ yoo Njédikó ghêli dími taa dnyie, Njósuwa ngê lede miyó dy:ââ ngê, yepê, Njédikó nyi ngete nyoo. Dini ghi n:ii ngê mî taa knopwo, Njédikó tpémi y:oo u yi y:e doo kwo, Nmî vya dê, ngmênê téli pyââ Lahap ngê w:êê doo, mu kópu u díy:o Chóó Lémi ka doo kêlîmî. Njédikó tpémi y:oo Chóó Lémi dédnyimo cháâcháâ. Yi kópu u l:êê díy:o nmî kn:ââ knî y:oo yi p:aani a pw:oo ngópu, pi yintómu vya tumo, ngmênê Lahap w:êê ngópu, u yoo knî yi k:ii, mu kópu u díy:o ngete dê yinê a w:êê doo. *

³² Dymê pywuu nmye daamunê kê. Dye ghi doo u ntââ ngê dê pyódu, kêlîmî pyu yoo yi danêmbum nmye daamunê nto. N:ii dé yi kêlîmî ndîi, woni yoo yi pi dmi ala, Nkidiyón, Mbadaka, Samísón, Njepîta, Dépidi, Samuwel, n:ii knî y:oo Chóó Lémi u komo dnyimo a kapî, mye yi k:ii.

³³ Woni knî y:oo kn:aa lede yoo ngm:ii kalé tumo, yi chóó yi yoo mb:aamb:aa ngê dnyimo y:enê dê. Kópuni Chóó Lémi ngê ye mwyiye a vyi too, yi kópu yi l:êê díy:o mye d:uu too. Chóó Lémi ngê woni layoni knî ye w:êê too, *

³⁴ Woni yoo ndê ka w:êê too, woni yoo l:êê tédê w:êê too. Komo tpile l:êê yi lama dnyinté doo ya, ngmênê Chóó Lémi ngê modoo a wêdêwêdê kîgha dé, kn:aa lede yoo dnyimo vyee dé. *

³⁵ Pyââ knî ngmê yi nêni yoo pw:oo dnyie, yi kêlîmî u l:êê díy:o myombó mêtê pii dnyie, ngmênê kêlîmî u l:êê díy:o pi woni pw:oo dnyie, mêtépê pii dnyie. Dini ghi n:ii ngê pi knî y:oo dnye kpakakpaka dé, alanté dnye nuw:o, Komo tpile a vyee nmo, ngmênê Chóó Lémi daanmo wópu, mu dini ghi ngê amêdê pyidu nmo. *

³⁶ Kêlîmî pyu knî ngmê dnye yumuyumu dé, yedê ngê myednye kpakakpaka dé, knî ngmê yedê ñedê t:ee tumo, mbwa k:oo kalé tumo. * ³⁷⁻³⁸ Kêlîmî pyu knî ngmê chêêpi ngê vya tumo, woni taa ngê vya tumo. Yi-pââ choo ngê ntee anyi châpu, kêlîmî pyu woni choo ngê yinté dnyimo châpu dé, u ngwo dnyimo vyee dé. Kêlîmî pyu woni knî y:e dono dnyimo d:uud:uu, dnyimo ngm:ii kîgha dé. Doo u ntââ nipi daapidnye ya, mu kópu u díy:o mgîdî u yoo kêlîmî u yoo daa numo yi pee dé. Yi kêlîmî pyu yoo nko mênê dnyimo mbêpêmbêpê, kpomo t:âmo kpomo t:âmo dnyimon:aa ya, mbu knî yi mbêmê dnyimon:aa mbwolombwolo. Ngópuch:anê ngê dnyimo pyodopyodo, dini ghi n:ii ngê yi kpídî dnyimo a chópuchópu,

* 11:23: Ex 1:22; 2:1-2 * 11:24: Ex 2:10-12 * 11:27: Ex 12:51 * 11:28: Ex 12:21-30 * 11:29: Ex 14:21-31

* 11:30: Josh 6:12-21 * 11:31: Josh 2:1-21; 6:25 * 11:33: Dan 6:22 * 11:34: Dan 3:23-27 * 11:35: 1 Kings

17:17-24; 2 Kings 4:18-37

* 11:36: Jer 20:2; 37:15-16

sipi too nunukwéti too yi paa dnyimo t:emí dé.

³⁹ K:omo tpile yi yéli yi kélímí mbêmé Chóó Lémi u nuu u yoo ngé pyaa dniye, ngmêné kópuni mb:aa ye a vyi too, woni kní dèpè pyw:ee tumo,

⁴⁰ mu kópu u díy:o Chóó Lémi ngé u yi doo kwo, Yi yéli y:oo dny:oo t:âât:ââ nmo. Mu dini ghi ngé yi kii yoo ngmídi ngé wa pyódu nmo, kópuni ndéndé ngé mb:aamb:aa, yi kópu nipi nmo wa a ké.

12

Yesu u maa kígha

¹ Yélini Chóó Lémi ka mwiyé a kélímí mbê dniye, yi yéli, yoo ndíí. Yi yéli Chóó Lémi u maa p:uu nmí kada ghê dniye, wuné t:âât:ââ nmo. Yi kópu u l:êê díy:o kópuni kní y:oo dpí dínga nmo, kéé téme, dononi kní y:oo dpí mgímí nmo, dny:ií d:ii téme, Chóó Lémi u maa dpodombiy:e kígha koo. *

² Nmí nuw:o dmi Yesu p:uu kaa koo, myedé nj:ii koo. Nmí kélímí nkoo kn:ââ vyílo yi pini p:uu a kwo mo. K:omo tpile kídosi u maadí doo kwo, ngmêné daa kede wo. K:omo tpile dnye mywenemywene kígha, ngmêné u kwo tédé kópu ngé pyodo. U lama doo ya, Díyo w:aa anímo pyw:oo. Yi w:aa wuné a pyw:ángo, Chóó Lémi ka mé diyé wo, u wéni pee mí yaa wo, u che p:ââ pee ngé mímí pyodo. *

³ Máá dini kwólu, yi máádi p:uu dmyiné nuw:o. Yoo dono yi vy:o kópu dono yilí dpímo a vyímí. Dmyina a nj:ii, yi máádi myedmyiné kígha, nangmé kede. *

⁴ Dono vyímí tédé nmyi vy:o pini doongmé vya ngópu.

Chóó Lémi ngé tp:oo módó tp:oo mââ yoo u ngwo wuné kpadakpada too

⁵ Dono vyímí tédé Chóó Lémi ngé wuné kpadakpada nmo, mu kópu u díy:o nmo tp:oo módó tp:oo mââ yoo. Yi kópu puku yedé alanté a tóó,

A tp:ee, nmí Lémi ngé adí kpadakpada ngi, nangé vyi, Tédé kópu yila.

Dini ghi n:ii ngé nguwo ada a mbumu knomomé, ye p:uu dpodo nangé yé,

⁶ mu kópu u díy:o yélini yi nuu ghi dmi nmí Lémi nódo a tóó, yi yéli wuné kpadakpada too,

n:ii dé tp:oo ngé dpí pyódu té, dpí kpaka té.

⁷ Dononi nmyiné vyímí tumo, nmí Mí ngé yi dono ngé wuné kpadakpada nmyoo. Yi kpadakpada u wépi kídmyimé pwapí, mu kópu u díy:o pi ngé tp:oo módó tp:oo mââ yoo ntee a kpadakpada too, Chóó Lémi ngé yinté myewuné kpadakpada nmyoo. Doo u ntââ

pi ngé tp:ee daawa tpyé, módó, ngmêné dpí dèépi ké.

⁸ Chóó Lémi ngé tp:oo módó tp:oo mââ yintómu ntee wuné kpadakpada too, yinté wodédé kpadakpada nmyoo, ye tp:oo njini ngé daap:ee pyede, p:ee maadí tp:ee dé.

⁹ Dyámé mbêmé nmí mí kní y:oo dnyimo kpadakpada nmo, u ngwo nmímo kpadakpada, u nkwo nmo cháâcháâ too. Nmí Mí n:ii mbóó p:uu wuné tóó, dini ghi n:ii ngé dpo kpada nmo, ntêné paa kpada kmêle, ghê kamí u ngwo anmo pyw:oo.

¹⁰ Daa ndíí la ghi tp:oo, nmí mí kní y:oo yi chóó yi l:êê ghi dmi mbêmé dnyimo kpadakpada nmo, ngmêné Chóó Lémi ngé nmí mb:aamb:aa u l:êê díy:o wuné kpadakpada nmo. Ntee a tóó, dyáape p:uu daa t:a, u yi u ngwo a kwo, Yinté ní pyódu té.

¹¹ Dini ghi n:ii ngé dpo kpada nmo, nmíné nmo daa nmí nuu u kópu nmo yedé d:uu, dono kópu nmo yu d:uu, ngmêné u kuwó dini ghi ngé anyiné w:ee, u nt:u kópu anyiné pyw:oo, pi mb:aa ngé anyi pyódu, yoo yi k:ii mb:aamb:aa ngé noko anmyi ya.

¹² K:omo tpile nmyi kèé dmi dpí wiy:a dniye, nmyi yi dmi dpí nté dniye, ngmêné Chóó Lémi p:uu dpodombiy:e dmyiné dpodo.

¹³ Nmyi yi dmi dono u maa p:uu nangmé kââ, maa mb:aa yidmyiné kígha. Nmyi yi k:aa pyââ u pono dmyiné vyápé, tpuu pyââ u pono n:uungmé vyápé. N:ii ngé yu pyââ wuné a dèé ngé, maa mb:aa kídangé kuwo, u kwo wa mbó. Maa mb:aa yichoo kígha, mb:aamb:aa ngé moo pyaa we.

¹⁴ Pi yintómu kní yi k:ii mb:aamb:aa ngé noko dmyiné ya. Kópu mb:aa dmyiné d:uud:uu dé. N:ii ngé kópu mb:aa daadí d:uud:uu dé, nmí Lémi daawa m:uu.

Mbwaa kuu yiyé u danêmbum

¹⁵ A tidé mbwó yoo, noko mb:aamb:aa ngé dmyiné vyyuwo. Máá dini Chóó Lémi ngé a yó, nmyi vy:o pini ngmí yi máádi p:uu kídangên:aa diyé. Nmyi vy:o pini ngmí ngé mbwaa kuu nmyi mêné kíngé yé, nmyi mbodo dmi kíngé vyyuwo té.

¹⁶ Pyââ ti máâ ti nmyi vy:o kíngé ya. Chóó Lémi p:uu kópu dyuu tédé kópu ngé nmye kíngé pyaa dmi, Yisó u nt:ané nangmé yââ, mu kópu u díy:o kópuni Chóó Lémi ka ndíí kópu, tédé kópu ngé u kwo pyodo. K:omo tpile pi kaa, ngmêné nté kuu ngmídi u l:êê díy:o u mbwó tpuuni ka kwo, Nyi a kada pini. *

¹⁷ U kuwó dini ghi ngé u yi u ngwo doo kwo, M:aa ngé Chóó Lémi u kópu mb:aa a p:uu ngmí t:ee ngé, ngmêné Chóó Lémi ngé a mb:ii ngé. K:omo tpile Yisó ngé u yi doo

* 12:1: 1 Kódin 9:24-25

* 12:2: Hipilu 1:3; 3:1

* 12:3: Mát 27:28-44

* 12:16: Gen 25:33-34

* 12:17: Gen

kwo, Maa mb:aa p:uu m:aa ghê, u l:êê dîy:o myedoo mbê, ngmênê doo u ntââ. *

Chóó Lémi u chââchââ

¹⁸ A tidê mbwó yoo, maa kamî mb:aamb:aa ngê dmyinê kîgha. Kópuni nmî kn:ââ knî y:oo a m:uu tumo, yi kópu dpîp:e m:uu tumo. Dini ghi n:ii ngê Sainay mbwini vuyuo lee dniye, Chóó Lémi ndê k:ii ntee tpile ngê mbu mbêmê ye a ghêpê wo, yi ndê dpudu ngê mgîdí a gh:ay ngê. Yópu ndîi doo a wupe, *

¹⁹ nkêli dpuwo u dnye dnye nyêmi, Chóó Lémi u dnye mye ny:ee ngópu. Pi knî y:oo Mósisi ka kwo, U yi nmo daa kwo, Yi dnyeni m:oo ny:oo,

²⁰ mu kópu u dîy:o kópuni mwiyé a ny:ee ngópu, yinê ye doo u ntââ ngê pyodo. Yi kópu ala, N:ii ala mbwini paa da lee knomomê, chêêpî ngê dpî vya yó, myenté tpile tp:oo n:ii ala mbwini paa da lee knomomê, chêêpî ngê myoo vya yó.

²¹ Kópuni m:uu ngópu, d:ud:umbiy:e nkîngê kalé too, Mósisi mye nkîngê kwólu, yepê, Ntênê myidi nkîngê mb:anê.

²² A tidê mbwó yoo, yi mbwini vuyuo dpîp:e lee dniye, ngmênê Chóó Lémi kwéli a tóó, y:i nmyinê lee dniye. Yi p:aani Njedusalem ntee p:aani. Njedusalem daa Sainai mbwini mbêmê a tóó, ngmênê Saiyon mbwini mbêmê a tóó. Enjel yilî tp:oo témi tap yi vy:o nmye wee. *

²³ Chóó Lémi ka nmyinê lee dniye, pini n:ii pi yintómu yi kótê kîgha pyu ngê a tóó. Dyámê mbêmê tp:ee kaa u pi ndîi ngê ntee a tóó, Chóó Lémi ngê nmyi pi dmi ndîi ngê yinté mye pyódu ngê, nîpi a danê nmyoo, nmyi pi dmi mbóó p:uu a d:êê too, w:aa u ngwo nmyinê pyw:ee ngópu. Yélini Chóó Lémi ka mwiyé dnya a kélîmî, dini ghi n:ii ngê a pw:oo dniye, Chóó Lémi ngê mb:aamb:aa ngê pyódu too, ala ngwo yi yélini yi vy:o nmye wee. *

²⁴ Yesu ka nmyinê lee dniye, pini n:ii ngê Chóó Lémi ka a kââdi nmo, chóó u wêê ngê nmî dono yilî yinê mye chedê too. Dini ghi n:ii ngê Kéén ngê u mbwó Epel a vyá, wêê têtê mbêmê ghîgho, Chóó Lémi ngê Epel u ntââ Kéén ngê a vy:ungo, ngmênê Yesu u wêê ngê kópu mb:aa kn:ââ yi chópu, u l:êê dîy:o nmî yikî dmi u pwo ghay wo. *

²⁵ A tidê mbwó yoo, maa kamî mb:aamb:aa ngê dmyinê kîgha. Nmyi ngópu dmi dpî kpêmî tóó. Yélini Mósisi ka dyámê mbêmê dèdnyimo a ng:aa, yi ngwo dnyimo a pwopwo. Nmî Lémi mbóó p:uu nmo wunê

mbumu. U dnye daanmî ny:ee knomomê, ye ntênê wa kpada nmo. *

²⁶ Dini ghi n:ii ngê nmî Lémi nmî kn:ââ knî ye a mbwolo, u dnye ngê têtê a ghêdê kwólu, ngmênê mu dini ghi ngê daa têtê u mo wa a ghêdê kwolo, ngmênê mbóó amye ghêdê kwolo. Yi kópu puku yedê mye tóó. *

²⁷ U nt:u kópu ala, dyámê u tpile dé adnyi ghêdê, chedê ngê wa pyaa dmi, ngmênê tpile ndéndê dé chedê ngê daawa pyaa dmi.

²⁸ Chóó Lémi kwunokwuno koo, mu kópu u dîy:o yélini yi vy:o kaa nmo, yi yélini yi k:ii chedê ngê daanmî pyaa dmi. Chóó Lémi u nuu u yoo ngê pyaa kmêle, mb:aamb:aa ngê chââchââ koo, u kwo mye nkîngê kmêle,

²⁹ mu kópu u dîy:o nmî yâpw, yoo dono ndiya yinê dpî kée. *

13

Maa kamî u kópu mb:aa dé

¹ A tidê mbwó yoo, maa kamî nmye kîgha ngmê, kópu mb:aa yidmyinê d:uud:uu dé.

Nmyi nuu ghi dmi nmo nódo dny:oo ya. *

² Pi my:oo knî ye dmyinê vuyuo. Nmyi lama ka tóó, nmî kn:ââ yoo pi my:oo knî ye dnyimo a vuyuo, woni yoo daa yi lama enjel knî ye myednyimo a vuyuo. *

³ Yélini mbwa k:oo a wee, mb:aamb:aa ngê ye dmyinê vuyuo. Mbwa k:oo yi k:ii w:ee wee, tpileni u yi nmye choo kwo knomomê, yi tpile ye dmyinê yémî dé. Yélini a mgîní vyímî té, ye dmyinê vuyuo, mu kópu u dîy:o nmyo yoo mu ngmîdi. *

⁴ Yéé yepê yi nuw:o dé numo p:uu dny:oo kwo, yi tumu maa yi tumu pyââ kîngmê ya. N:ii pini n:ii u kuwó wa pwiyé, Chóó Lémi ngê wa kpada. Pini n:ii adî pyââ tí, pyópuni adî maa tí, Chóó Lémi ngê amye kpada dé.

⁵ Nmyi nuw:o dmi ndapî p:uu kîngê kwo. Komo tpile ndapî tédê nmyi ngópu ye tóó, yi ntoo mbêmê dmyinê ya, mu kópu u dîy:o Chóó Lémi ngê ala kópu a vuy,

Nmye ana a vuyuo,

nmyi mo daanê kalé nmyo. *

⁶ Yi kópu u l:êê dîy:o nkîngê ngê kêê nangé t:oo, ala kópu dpî vyi yoo, api,

Nmî Lémi ngê wunê ngêêpî nmo, pini n:ii ngê dono kópu nmo adî d:uud:uu, u kwo daanmî nkîngê,

yi pini wa dpî, daawa dyênê nmo. *

⁷ Yélini nmyi kada a wee, dmyinê nuw:onuw:o dé, myedmyina a n:ii dé, n:ii knî y:oo Chóó Lémi u kópu dyuu nmye dnyimo tpapê dé. Ntee dnyimo ya, ntee dnyimo kélîmî, nmî Lémi u yoo ntee dnyimo

* 12:18: Ex 19:12-13,16-20; Ex 20:18-21 * 12:22: Tpyuu 21:2; 5:11 * 12:23: Luukî 10:20 * 12:24: Hipilu 8:6;

Gen 4:10 * 12:25: Hipilu 2:1-3; 10:28-29 * 12:26: Ex 19:18 * 12:29: Deut 4:24 * 13:1: Njon 13:34 * 13:2:

1 Pita 4:9 * 13:3: Mát 25:36 * 13:5: 1 Tim 6:8-10; Josh 1:5 * 13:6: Psalm 118:6

wêdêwêdê kîgha dé, yi kópu knî yi p:uu dmyinê nuw:o, myedmyina a nji: dé.

⁸ Yesu Kédisu wunê ntee doo a ya, ala ngwo mye yinté, mu dini ghi ngê mye yinté, chedê ngê daawa pyódu. *

⁹ Nuw:o ghi kamí knî y:oo kîngê dóo nmyo, kn:aa máádi p:uu kîngê kaa nmyo. N:ii ngê nté knî ngmê nmye dpí kwódu té, yi pini ka ng:aa ngê kêê nangê t:oo. Yi kwódu yé kópu knî yi mbêmê pi u gha wêdêwêdê ngê duudpí pyódu, ngmênê Chóó Lémi ngê pi u gha wêdêwêdê ngê yinê dpí pyódu. *

¹⁰ Yesu nmî l:êê díy:o pwene, chóochóó kpêê ngê pyódu ngê, Chóó Lémi ka maa kamí nmo a yó. N:ii knî y:oo tpile tp:oo kpêê ngê dpí yé t:oo, Yesu ngê daawa ngee té.

¹¹ Dono chedêchedê u l:êê díy:o kpêê yiyé pyu yoo yi kada pini ngê tpile tp:oo wêê yâpwo ghi ndêndê k:oo a neñe ngê, ngmênê yi tpile tp:oo ntóó kn:aa wumê nk:êênî tumo. *

¹² Yi kópu u l:êê díy:o Yesu daa p:o vya ngópu, kn:aa núw:o ngópu, y:i mî vya ngópu, nmî dono yilí yintómu chedê ngê u ngwo pyaa dniye. *

¹³ K:omo tpile yoo mbwee knî y:oo adnyi nkwitinkwiti nmo, ngmênê yi vy:o a pwii kmêle, Yesu ka kuwa lee kmêle.

¹⁴ Dyámê mbêmê nmî p:aa ndêndê daangma a tóó, nmî p:aa ndêndê nmo t:âât:ââ. *

¹⁵ Tpile tp:oo kpêê ngê daamunmî yé, ngmênê Yesu u pi mbêmê dye ghi yintómu Chóó Lémi chaa kîgha koo, pi knî ye u pi myedmyinên:aa tpaépê. *

¹⁶ Pi ngêépí nangê yé, pi ka vyuwo mye-nangê yé. Yi kópu dè Chóó Lémi u nuu u kpêê yiyé u kópu dé. *

¹⁷ Nmyi kada pini yoo yi dnye dmi dmyinê nyêmî dé, mu kópu u díy:o daa mgeemgee nyédi, dye ghi yintómu nmye wunê vyuwo nyédi, mu dini ghi ngê Chóó Lémi ye adín:aa póó, yi dpodo u p:êê u kwo aminé nté t:oo. Ye mb:aamb:aa ngê anmyi ng:aa, yi dpodo tédê yi gha dmi mb:aamb:aa ngê adnyi pyodopyodo. Ye daanmyi ng:aa knomomê, ye yi dpodo tédê yi gha dmi dono ngê adí ya, adnyi mgeemgee, dnyinté u nkwo adnyi ngêépí nmyo. *

¹⁸ A l:êê díy:o dmyina a ngêpê, mu kópu u díy:o a lama ka tóó, Yesu ngê a dono yilí ló dini a chedê too, ala ngwo mēdaamuní dono. Ndêndê ngê u ya a nga a kwo, Dye ghi yintómu kópu mb:aa ní d:uud:uu dé.

¹⁹ Chóó Lémi ka dpodombiy:e dmyina a ngêpê, límílimí ngê nmye mēpêdê dy:ââ nēne.

²⁰ Nmî yâpwo ndêndê, pini n:ii ngê yoo dpó kââdí, choo a ngêépí nmyo. Ntênê ada a ngêépí nmyo, mu kópu u díy:o chóó Tp:oo nmî Lémi Yesu nmo a dy:ââ ngê, mēdê pyidu ngê. Yi pini sipi y:eyee pyu ndêndê, nmî l:êê díy:o pwene, Chóó Lémi ka u ngwo a kââdí nmoo, mēdaawa kée nmo.

²¹ Kópuni mbêmê Chóó Lémi u nuu u kópu anmyin:aa d:uud:uu dé, Chóó Lémi ngê yi kópu nmye choo a kuwo dé, chóó u nuu u yoo mb:aa ngê mye choo a pyépi nmyo, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu ngê yinê a w:ee nmoo, pini n:ii anmî chaa kîgha, chedê ngê daawa pyódu. Ndê kópu yila.

Kuwókuwó kópu dyuu

²² A tídê mbwó yoo, nmyi wêdêwêdê kîgha u l:êê díy:o kópuni dyuu nmye da d:êê té, mb:aamb:aa ngê dmyinê nuw:onuw:o dé. Daa kópu yilí nmye yed:a d:êê.

²³ Kópu mb:aa ngmêdí ny:oo, nmî mbwó Timoti mbwa mēnê kî pwii wo. Límílimí ngê a ka wa a lee knomomê, ye y:i nipi any:uu m:uu nmyo.

²⁴ Nmyi kada pini knî ye a mb:aamb:aa dpí y:ee yó, myenté Yesu u yoo knî ye myoo y:ee yó. Yítali tpémi yélini Yesu u yoo vy:o ghê dniye, yi mb:aamb:aa nmye myedê dy:ââ ngmê.

²⁵ Chóó Lémi ngê mb:aamb:aa ngê choo a ngêépí nmyo.

Wu u dí.

Wêdêwêdê kîgha u kópu

* 13:8: Tpyuu 1:17-18

* 13:9: Lóma 14:17; 1 Kódin 8:8

* 13:11: Lev 16:27

* 13:12: Njon 19:17

* 13:14:

Hipilu 11:16

* 13:15: Psalm 50:14,23

* 13:16: Pilipay 4:18

* 13:17: 1 Tes 5:12

NJEMS

Nmî Lémi Yesu m:aaani n:ii ngê pwene, m:ââ y:a mê limi mî loo, u kuwó dini ghi ngê u mbwó Njems ngê ala pweepwee pee u ngwo a d:êê ngê, Yesu u yoo p:aaani p:aaani kwéli dnaya a ya, y:i ye dy:ââ ngê. Yi yéli mye Nju tpémi. Yélini daa Nju tpémi Yesu u yoo vy:o ghêlí daangê ghê dniye. Yi dini ghi ngê Njems Njedusalem doo ya, Yesu u yoo yi kada pini ngmê ngê doo ya.

¹ Nê Njems, Chóó Lémi u dpodo pyu ngmê, myenté nmî Lémi Yesu Kédisu u dpodo pyu ngmê, ala pweepwee pee nmye até d:a dy:ââ, p:aaani p:aaani yélini Yesu u yoo vy:o a ghê dniye.

Dono u vyími

² A tíðé mbwó yoo, dini ghi n:ii ngê nmî Lémi u l:êê díy:o yoo nmyi p:uu a d:uu nyédi, dono nmye a d:uud:uu ngópu, yi ngwo nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngê m:choo pyodopyo-^{*}

³ mu kópu u díy:o nmî lama ka tóó, dono vyími tédê n:ii u kélími chedê ngê d:uudpí pyódu, yi pini u vyími pyu ndíi ngê u ngwo dpí pyódu.

⁴ Ghêlí k:ii kédmyongê kede dmi, dpodom-biy:e dmyina a vyími, mu kópu u díy:o nmyi l:êê ghi dmi mb:aamb:aa ngê paa pyaa dniye, dyáape nmyi p:uu kíngmê ya.

⁵ Dono vy:o n:ii u nuw:o doo u ntââ ngê dé pyaa knomomê, Chóó Lémi ka moo dny:ee ngê, u nuw:o yinê wa a ñepwi, mu kópu u díy:o Chóó Lémi daa mtíkó pyu, myedaa kmungo pyu, módó u kwo wa a y:oo. ^{*}

⁶⁻⁷ Ngmênê yi pini u nuw:o ngmídi ngê choo ya, ntênê choo kélími, u ngwo choo ngépê, mu kópu u díy:o n:ii u nuw:o daa ngmídi ngê a tóó, n:ii ngê apu, Kópuni Chóó Lémi ka dí dmyinê, a ka wa a kê, ó daawa a kê, yi pini ka Chóó Lémi ngê kópu daangmêwa a y:oo. Yi pini yópu ng:oo ntee pini, daa kópu ngmídi p:uu a nuw:o yédi. ^{*}

⁸ Yi pini nuw:o miyó miyó pyu.

Ndáapi pini dè pinté yi danêmbum

⁹ A tíðé mbwó yoo, k:omo tpile nmyi pi dmi daa ndíi, ngmênê nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngê choo ya, mu kópu u díy:o Chóó Lémi ngê chóó tp:oo módó tp:oo mää ngê a pyódu nmyoo. ^{*}

¹⁰ K:omo tpile ndáapi yoo yi pi dmi ala ngwo ndíi dé, ngmênê dny:oo nkíngê, mu kópu u díy:o ponoch:aa nêñê ntee dpo mtiti dmi, yi yéli yinté wamyedê mtiti dmi. ^{*}

¹¹ K:omo tpile ponoch:aa nêñê mb:aa dé, ngmênê limí k:ii dpo mtiti dmi, yópu ngê limílimí ngê myedpo gh:ay té. Ndáapi yoo mye yinté dé, ndapi kmênêkmênê p:uu a nuw:o nyédi, Chóó Lémi p:uu daa nuw:o nyédi, limílimí ngê yinté amye pw:oo dmi.

Nuw:o ghi dono u danêmbum

¹² Nmî Lémi u l:êê díy:o, pi kní y:oo dini ghi n:ii ngê dono nmye adnyi d:uud:uu, n:ii ngê nmî Lémi daawa kée, yi pini u gha mb:aamb:aa ngê a ya yédi. Yi tókótókó tédê n:ii daawa dípi, nmî Lémi ngê ghê kamí díyo u kwo wa y:oo, mu kópu u díy:o ala kópu ló dini a v:uu, apê, N:ii nódo a nuu ghi adí ya, ghê kamí u kwo wani y:oo. ^{*}

¹³ Yi dono vyími tédê n:ii ngê dpí vyi, Dono ngmênê d:uu, ó daani d:uu, yi pini ngê kíngí vyi, Chóó Lémi ngê yi nuw:o ghi dono a nuw:o k:oo yinê da kée, u l:êê díy:o yi kópu dono n:aa d:uud:uu, u nkwo daawa kpada nê. A tíðé mbwó yoo, yinté daa tóó, mu kópu u díy:o doo u ntââ pi ngê Chóó Lémi u nuw:o k:oo nuw:o ghi dono daangmêwa a kée, myenté Chóó Lémi ngê pi u nuw:o k:oo nuw:o ghi dono myedaawa a kée. ^{*}

¹⁴ Daa Chóó Lémi ngê nuw:o ghi dono u nuw:o k:oo yinê dpo kée, ngmênê chóó u nuw:o dono ngê yinê dpí dóó.

¹⁵ N:ii dono p:uu a nuw:o yédi, u gha dono ngê dpo nt:ono. Mbwilli km:oo ntee dpí km:ee, yi pini u gha mye yinté. Dini ghi n:ii ngê mbwilli km:oo pââ ndíi ngê dpí pyódu, dpí ghíi, tp:ee dpí tpyé. Yi tpémi dini ghi n:ii ngê dpí k:aa, u nkwo dp:uu tpamê. Dono mye yinté. N:ii dono p:uu adí nuw:o, u kuwó dini ghi ngê yi dono dpí d:uu. Yi pini u dono dpí k:aa, dono yilí dpí d:uu, u dí pwopwo, ndê ngê u nkwo wa ma.

¹⁶ A tíðé mbwó yoo, nangê vyi, Chóó Lémi ngê a nuw:o k:oo yi nuw:o ghi dono yinê da kée.

¹⁷ Daa nuw:o ghi dono nmo yiwunê kuwo too, ngmênê nuw:o ghi mb:aa vyílo nmo yiwunê kuwo too. Kópuni yilí Chóó Lémi ngê nmo wunê kuwo too, yintómu mb:aamb:aa dé, dyáape yi p:uu daangma a ta. Mgídi u kópu dé daa Chóó Lémi u nuu u kópu dé. Mgídi u l:êê díy:o d:ââ kââdi lâmo doo, pudu mte y:lâmo too. K:omo tpile d:ââ dpí pw:onu, ntaa modpo tpáli, ngmênê Chóó Lémi daa yinté. Dye ghi yintómu u kópu yilí mb:aamb:aa dé, d:uudpí ngmêé té. ^{*}

¹⁸ Dini ghi n:ii ngê nmî nuw:o dono dpí tpamê, dono u ngwo nmo d:uud:uu ngê, ngmênê Chóó Lémi daa yinté. Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi u nuw:o mb:aa tpamê wo, Yesu p:uu ndêndê kópu mbêmê kamí ngê

* 1:2: Lóma 5:3-5; 1 Pita 4:13-14 * 1:5: Mát 7:7 * 1:6-7: Mak 11:24; Luukí 16:13 * 1:9: Njems 2:5 * 1:10: 1 Tim 6:17; Luukí 12:16-21 * 1:12: 2 Tim 4:8; Luukí 6:22-23 * 1:13: 1 Kódin 10:13 * 1:17: Mát 7:11 * 1:18: 1 Pita 1:23; Njon 1:12-13

yinê pyódu nmoo. U yi u ngwo a kwo, Nmí tídê mbwó mé yilí ngé paa pyaa we. *

Chóó Lémi u kópu dyuu u nyémí

¹⁹ A tídê mbwó yoo, mb:aamb:aa ngé mwiyé dmyinê ng:aa, u nkwo kuwó dmyinê danêmbum, ghêlî k:iî nangmê nod:e, *

²⁰ mu kópu u díy:o doo u ntáá Chóó Lémi u nuu u kópu nod:enod:e mbêmé daangmanyi d:uu.

²¹ Dononi nmyi mênê a pyede, dpí kée tóó. Chóó Lémi ka dmyinê ng:aa, p:uu dmyinê ndiye. Nmí Mbwámê Yesu p:uu kópuni nmyi ny:ee ngópu, nmyi gha vy:o mb:aamb:aa ngé choo ya. Yinê wa ngee nmyo. *

²² Nmí Lémi u kópu dyuu k:omo ngé namê nyémí dé, ngmênê ndêndê ngé dmyinê nyémí dé, myedmyinê d:uud:uu dé. *

²³ N:iî ngé u ngópu dé y:oo nmí Lémi u kópu dyuu dpí ny:ee té, ngmênê daa d:uud:uu too, límílimí ngé yi pini u nuwo modo kuwo dmi. N:iî ngé kwodo ng:oo dmi káayikuu yedé dpí m:uu, mye yinté pini.

²⁴ Kwodo ng:oo dmi límílimí ngé dpí m:uu, límílimí ngé k:ámo u kwo modo ngépa.

²⁵ Nmí Lémi ngé Setan kwulo a pwaa nmoo, kóó k:oo kaa nmoo. Pini n:iî u kópu mb:aa kní yi p:uu a nuw:o yédi, mb:aamb:aa ngé mye cháácháá ngé, yi pini u nuwo yi kópu dyuu daawa a kuwo, Chóó Lémi ngé yi pini amyaa ngéêpí.

²⁶ N:iî ngé dpí vyi, Chóó Lémi mb:aamb:aa ngé n:aa cháácháá ngé, ngmênê a peede tpapê yédi, yi pini a k:omodanê yédi, Chóó Lémi dnyinté a cháácháá ngé. *

²⁷ N:iî ngé nmí Mí Chóó Lémi mb:aamb:aa ngé a cháácháá ngé, yi pini ngé tpyémí tp:ee kuknwe a ngéêpí too, mgídi u yoo yi tupwó yi pini p:uu daa ya yédi.

2

Too pee mbêmé yoo chámêchámê

¹ A tídê mbwó yoo, mgídi u yoo kní y:oo ndáápi yoo a cháácháá tumo, pinté yoo daa cháácháá tumo, ngmênê nmí Lémi Yesu Kédisu ngé yoo yinté dèdpímo a chámêchámê. Yi pini ka nmyi kélímí mbê dniye, vyílo yi pini mu ngmídi u pi ndíi, dmyina a nji:i, yoo yi too pee mbêmé kédmyinêngé chámêchámê dé. *

² Pi miyó nmyi vy:o wa ghê kní, woni ndáápi ndíi, u kpídí mb:aa dé, u pi mye ndíi, woni pinté, u kpídí mbwee dé, lukwe, yi tpódu kpíle mbêmé wanmyi chámê d:oo?

³ Ndáápi mb:aamb:aa ngé anmyi chápú ngmê, ghi mb:aa anmyi núw:o ngmê, yí: amí yáá, ngmênê pinté daanmyi chápú ngmê, u yáâyáá tédê mb:aa daanmyi núw:o ngmê, ye

lukwe, yi tpódu yi too pee mbêmé wanmyi chámê d:oo, apii?

⁴ Apuu! Yinté daadi ya. Lukwe díy:o dnyinté nmye nuw:o té, lukwe díy:o yi too pee mbêmé wanmyi chámê d:oo. Miyo dé dpí chápú dóó. *

⁵ A tídê mbwó yoo, daa ndáápi yoo Chóó Lémi ngé a ngmídi too, ngmênê pinté yoo yedé ngmídi too. Yélini yi ndapí daa ndíi, yi tpíle myedaa yilí, Chóó Lémi ngé u yi doo kwo, Kópu mb:aa ye ngmêní y:oo, wod:oo a ngee too, nmí Lémi ka u ngwo kélímí mbê dniye, kóó k:oo u nkwo wa kaa té. Ala ndêndê kópu mwiyé ye a vyu, N:iî kní yi nódo a nuu ghi wadí ya, yi yéli yi pi dmi ndíi ngé wani pyódu. *

⁶ A tídê mbwó yoo, lukwe díy:o pinté yoo dnyinté nmye cháácháá t:oo. Daa pinté kní y:oo y:oo a kóté kígħa nmyoo, ngmênê ndáápi kní y:oo y:oo a kóté kígħa nmyoo,

⁷ nmí Lémi Yesu u pi y:oo mye dyede ngópu.

⁸ Pi kní yi p:uu dèêpí kópu n:iî nmí Lémi ngé ndíi ngé pyódu ngé, mb:aamb:aa ngé dmyinê cháácháá. Yi dèêpí kópu Mósisi ngé puku yedé ló dini mwiyé a dèê ngé, apé, Nýóó nuu ghi nódo ntee a tóó, yoo yi nuu ghi dmi nódo yinté mye choo ya.

⁹ A tídê mbwó yoo, n:iî ngé yoo yi too pee mbêmé a chámêchámê too, yi dèêpí kópu daa cháácháá ngé, dono a d:uud:uu ngé.

¹⁰ K:omo tpíle dèêpí kópu yilí anyi chápú té, mu ngmídi anyi kn:aadi, ye nyi mye kn:aadi te pyu, dèêpí kópu dyuu yi cháácháá ngé chi dpí.

¹¹ Mósisi ngé Chóó Lémi u dèêpí kópu daa ngmídi a d:éé ngé, yi vy:o miyó nmyi ngópu n:aa tpyuu dé, ngmê, Pi nangmê vy:a, woni, Pi u kuwó nangmê pwiyé. K:omo tpíle pi u kuwó daanyi pwiyé, ngmênê pi ngmanyi vy:a, ye nyi kn:aadi te pyu, dèêpí kópu dyuu cháácháá ngé chi dpí. Myenté, n:iî ngé yoo yi too pee mbêmé a chámêchámê too, yi pini kn:aadi te pyu, nmí Lémi u dèêpí kópu ndíi daa cháácháá ngé. *

¹² Nmí Lémi u dèêpí kópu kamí nmyi nuw:o nédê choo ya, nmpòé, Nmyi nuu ghi dmi numo nódo choo ya, mb:aamb:aa ngé noko dmyinê vyyuwo. A tídê mbwó yoo, mb:aamb:aa ngé noko dmyinê vyyuwo, mb:aamb:aa ngé dmyinê danê, mu kópu u díy:o vyílo yi dèêpí kópu mbêmé nmí Lémi ngé wa kóté kalé nmo.

¹³ N:iî ka yoo woni daa ch:anê dniye, yi pini u kóté kígħa tédê nmí Lémi ka myedaawa ch:anê, ngmênê n:iî ka yoo a ch:anêch:anê nyédi, yi pini u kóté kígħa tédê

* 1:19: Mát 5:22 * 1:21: Kílosa 3:8 * 1:22: Lóma 2:13

* 1:26: Psalm 141:3

* 2:1: Dpodo 10:34; 1 Tim 5:21;

Njems 2:9

* 2:4: Njon 7:24

* 2:5: 1 Kódin 1:26-28

* 2:11: Ex 20:13-14

* 2:13: Mát 5:7; 6:14-15

daadi nkngê, mu kópu u díy:o nmí Lémi ka u nkwo wa ch:anê. *

Módó kélímí u danêmbum

¹⁴ A tídê mbwó yoo, lukwe díy:o nmyi vy:o yéli woni kní y:oo ala kópu a tpaép ngópu, apu, Pi ka vuyuo daa ndíi kópu, Yesu ka kélímí yi ndíi kópu. N:ií daa pi ka vuyuo yédi, ala kópu chóó a tpaép ngé, apu, Yesu ka n:aa kélímí, yínê wa ngee nê, yi pini u kélímí nmyínê nmye angénté. Mumdooyinté kélímí mbêmê yi pini Chóó Lémi kóo koo wamí ghê?

¹⁵ Dymínê pywuu nmye ngmênínê kuwo. Nmyi tídê nmyi mbwó ngmadí ya knomomê, nté u ngópu daadí ya, u kpídí myedaadí ya, ye lónté wanmyi ngee ngmê.

¹⁶ Ala kópu u kwo wanmyi vyi knomomê, kwonye, Chóó Lémi ngé a ngee nyine, nkuwo ngé kíngê ngee ngi, nté yílí chí pípi, ngmênê nté ó kpídí u kwo daangmanmyi yee knomomê, ye yi pini daanmyi ngéépi, komo ngé u kwo anmyi tpaép. Yi pini ngé ló ntini ngmadí pípi, ló kpídí ngé u páá wa wópu.

¹⁷ Pi ka vuyuo nmyi lama daadí ya knomomê, ye nmyi kélímí ntóó, ghê daa t:a.

¹⁸ Kélímí pyu. Ndoó apé pi ngmê ngé ala kópu nga wa vyi, awo. Nê ngé kópu mb:aa yílí a d:uud:uu ngé, nyi Yesu ka a kélímí. Yi pini ka ala kópu nínê tpaép, Pini n:ií pi kní ye daa vuyuo yédi, ló kópu mbêmê u kélímí nmo wa a kéma. Pi kní ye n:aa vuyuo yédi, a kélímí u ngwo nmye nínê kêmakéma ngé.

¹⁹ Kélímí pyu. Ala kópu ka nye kélímí, nyimo, Yâpwo ndéndê mu ngmídi a tóó. Ndé kópu yila, ngmênê k:omo tpilé kmêna yoo yi kópu yi lama a tóó, ngmênê a nkíngê nyédi, mu kópu u díy:o Chóó Lémi ngé díyo wa kpada té, yi dono yílí yi l:éê díy:o. K:omo tpilé yâpwo ndéndê yi lama a tóó, ngmênê kópu mb:aa daa d:uud:uu tumo. Nyi myenté. Módó anyi kélímí, kópu mb:aa daanyi d:uud:uu dé, ye ngélímí ntóó.

²⁰ Nuw:o nedé mb:éê a ngépi, ala kópu ndé kópu ngé nga nínê pyépi, n:ií Yesu ka módó adí kélímí, kópu mb:aa daadí d:uud:uu dé, yi pini u kélímí ntóó, yinté kélímí mbêmê Chóó Lémi kóo koo daawa ghê.

²¹ Nmí kn:âá Epílaham dymínê pywuu ngé nga n:aa pyépi. Dini ghi n:ií ngé Chóó Lémi ngé Epílaham a tókó ngé, kwo, Nm:ee Yisak dpí vya ngi, dp:uu nk:éê ngi, dpudu a ka pédê kee we, yi ngwo Epílaham ngé Chóó Lémi u dnye nyongoo, tp:oo mbu mbêmê úuwo, chéépi kaa mbêmê y:i pími vyâ. Yi kópu mbêmê Chóó Lémi ngé a w:ee ngé, apé, Ndéndê ngé Epílaham ngé a dnye a nyémí,

wod:oo Epílaham Chóó Lémi ka pi mb:aa ngé pyodo. *

²² Daa módó doo kélímí, kópuni Chóó Lémi ngé u kwo a vyu, mye d:uu ngé, u kélímí u ngwo nmí módu.

²³ Kópuni puku yedé a tóó, yi kópu Epílaham ngé yi ngwo ntiye ngé. Yi kópu ala, Epílaham Chóó Lémi ka dpímo a kélímí, pi mb:aa ngé u ngwo u kwo a pyodo. Puku yedé ala kópu mye tóó, Epílaham Chóó Lémi u pyipe.

²⁴ A tídê mbwó yoo, ala kópu nmyi lama choo ya, daa kélímí mu ngmídi mbêmê pi Chóó Lémi ka pi mb:aa ngé dpí pyódu, ngmênê yi pini ngé Chóó Lémi u dnye mye:choo nyémí, kópu mb:aa mye:choo d:uud:uu dé.

²⁵ Epílaham u dymínê pywuu ntee, téli pyâá Lahap u dymínê pywuu mye yinté. Daa módó Chóó Lémi u yoo vy:o ghê wo, ngmênê kópuni d:uu ngé, yi kópu mbêmê u ngwo ghê wo. Ngete n:ií dè Njósuwa ngé Njédikó dy:âá doo, Lahap ngé Njédikó tpémi ye w:éê doo, mgídí vy:o kn:aa máadí p:uu kaa doo, Njósuwa ka u ngwo mé dy:âá doo. Yi kópu u l:éê díy:o Chóó Lémi u yoo vy:o ghê wo, Chóó Lémi ka pyâá mb:aa ngé mye pyodo. *

²⁶ N:ií u ghê daa ta, yi pini ntóó. N:ií u kélímí pi ka vuyuo tédê nt:u d:uud:pi kaali, yi pini u kélímí mye ntóó, ghê daa t:a.

3

Pi komo p:uu danêmbum

¹ A mbwó yoo, nmyi vy:o daa yílí déépi pyu ngé dpí pyaa dmyeno, mu kópu u díy:o nmí lama ka tóó, déépi pyu n:ií ngé wa kn:aadi, nmí Lémi ngé dpodombiy:e wa kpada, ngmênê n:ií daa déépi pyu, yi pini ngé yinté wamye kn:aadi, nmí Lémi ngé yi pini kyedekyede wa kpada. *

² Nmo yintómu kn:aadi te pyu yoo. Pi ngmê u ntâá ngé wo tóó, kn:aadi te kópu d:uud:wodé vyi, ye yi pini p:uu dyâápe daapê t:a, kópuni yintómu dpí d:uu, pé ndé kópu dé. K:omo tpilé pi komo daa ndíi, ngmênê kópu ndíi yílí dpí d:uu. Kópuni dpí vyi, yi kópu ngé pi yílí yi némi dmi dpí dyênê.

³ Hósi tpyuu mye yinté. K:omo tpilé hósi ndíi, ngmênê yedé ngé anya a tpyuu.

⁴ Nkéli tpyuu mye yinté. K:omo tpilé nkéli ndíi, vuywó yópu ndíi vy:o a mbêpê yédi, ngmênê nkéli knâpwo tpií n:ií wunê kwo, daa ndíi. Tpiipi ngé pee n:ií nkéli wunê tpyuu ngé, yi pee dpí nkeré.

⁵ Pi komo mye yinté. K:omo tpilé daa ndíi, ngmênê kópu ndíi yílí dpí d:uu. Kópuni dpí vyi, yi kópu ngé pi yílí yi némi dmi dpí dyênê.

* 2:15: Mát 25:41-45; 1 Njon 3:17

* 2:21: Gen 22:9-12; Hipilu 11:17

* 2:25: Josh 2:4-16; 6:25; Hipilu 11:31

* 3:1:

K:omo tpile ndyuw:e puu daa ndîi ngmanyinê ngî, ngmênê chââ ndîi u ngwo anyinê vuyuwô.

⁶ Pi komo mye ndyuw:e ntee tpile. Ndyuw:e ngê tpile yilî yintômu ntee dpî ma té, pi komo ngê yintê yi pini d:ud:umbiy:e dpî dyênê. Yélini yi vy:o yi pini a kwo yédi, yi yéli yi némi dmi myoo dyênê. Dyámê mbêmê kópu dono yilî n:ii a tóó, pi knî y:oo a nyepênypê tumo, u nkwo a d:uud:uu tumo, mu kópu u dîy:o Setan ngê yi nuw:o k:oo yinê wunê kéké too. *

⁷ Chii tpile tp:oo dyêêdi daa ngmîdi ngmanyana a temî, dono ye anya a kwódukwódu, yi dono mēdaadnyi d:uud:uu,

⁸ ngmênê doo u ntââ ngomo ka dono mēdaanyi kwódu. Dono kópu yilî chóó a tpapê too, u kópu yilî ló ntee tpile dé, pi yilî u ngwo dpî loko té. *

⁹ A tidê mbwó yoo, nmî komo knî y:oo nmî Mî nmo chaa kîgha ngê, ngmênê yoo yi pi dmi nmî komo knî y:oo nmo dyede too. Apuu! Yintê daadi ya, mu kópu u dîy:o nmî Lémi ntee a tóó, yoo mye yintê l:âmo too. Pi p:uu anyi peede tpapê, n:ii ngê yi pini l:âmo ngê, p:uu am:ii peede tpapê. *

¹⁰ Lukwe dîy:o peede tpapê kópu dyuu, chaa kîgha kópu dyuu, komo puu ngmîdi ngê a tpapê too. Yintê daadi ya.

¹¹ Doo u ntââ dpuwó nuu ngmîdi u mênê nti mbwaa nipi daadp:aa a mbêpê.

¹² Kéme nkwo chikini kîgha daawa kaalî, kwee nkwo kéme kîgha daawa kaalî. Ntee anyi nî, doo u ntââ mbwaa yi daanyimo vy:ââ. A tidê mbwó yoo, nmî komo knî y:e Chóó Lémi nmo chaa kîgha ngê, doo u ntââ nmî komo knî y:e yoo yi pi dmi daanmî dyede.

Dêêpî ndêndê u danêmbum

¹³ Dêêpî pyu yoo. Dêêpî nmyi mênê ndêndê ngê choo ya, kópu mb:aa yilî dmyinê d:uud:uu, nmyi chóó nmyi pi dmi kîdmyinêngê kmîmî dé. *

¹⁴ N:ii ngê u yi adî kwo, Yoo nî chámê, kn:aa yoo dyêêdi vy:o n:ii a wee, yi nuw:o dmi dpodombiy:e nî ngmêê té, yi yoo dyêêdi nê pwaa té, a yoo vy:o nî kaa té, yi pini kîngê komodanê, kîngê vyi, Nê dêêpî pyu ndêndê.

¹⁵ Yintê kópu daa dêêpî ndêndê, daa Chóó Lémi ngê yinê a dy:ââ ngê, ngmênê yi pini ngê yi dêêpî kópu chóó u mênê dpo ngî, chóó u nuw:o k:oo Setan ngê yinê kéké ngê.

¹⁶ N:ii ngê yoo yi nuw:o dpodombiy:e dpî ngmêê té, chóó u yoo vy:o dp:uu kaa té, yi pini dnyepéli pyu ndîi, dono kópu yilî dpî d:uu.

¹⁷ Ngmênê dêêpîni Chóó Lémi ngê nmî mênê dpî yé, dyâape p:uu daa ta. Yi dêêpî

ngê yoo dpo kââdi. N:ii u mênê yi dêêpî a tóó, yoo yi dyâape kyedekyede a pwapî too, yoo yi dnye dmi u ngwo mye nyêmi ngê. Yi pini ka yoo a ch:anêch:anê nyédi, kópu mb:aa yilî a d:uud:uu ngê. Yi pini u nuw:o ngmîdi, daa k:omodanê pyu, u gha ntee, u kópu yilî yintômu mye yintê dé.

¹⁸ N:ii ngê kópu limîlimî ngê a l:âmol:âmo too, yoo mb:aamb:aa ngê yinê dpî pyódu. *

4

Noko muwómuwó p:uu danêmbum

¹ A tidê mbwó yoo, l:êê n:ii nmyi vy:o a wowo nyédi, yi kn:ââ nmye nîné kêmakêma.

² Kópu yilî yi yi dmi nmye a kwo, ngmênê doo u ntââ daanmyinê pyw:ee t:oo. Yi kópu u l:êê dîy:o numo p:uu nmye l:êê nyédi. Nmyi tidê mbwó yoo yi tpile dé yi yi dmi nmye a kwo nyédi, ngmênê doo u ntââ yi kélé daanmyinê pwaa t:oo. Yi kópu u l:êê dîy:o yi vyee u yi nmye a kwo yédi. Tpileni yi yi dmi nmye a kwo, nmyi ngópu daa pyede, mu kópu u dîy:o Chóó Lémi ka dp:ee dmyinê tumo.

³ Dini ghi n:ii ngê ló kópu u kwo ngmêdmye dmy:ee knomomê, nmye dêwunê kuwo too, mu kópu u dîy:o doo u dpodo u l:êê dîy:o u kwo nmye dmyinê tumo. Nmyi chóóchóó nmyi l:êê dîy:o u kwo nmye dmyinê tumo.

⁴ Lukwe dîy:o Chóó Lémi nmyi kpîpî ngópu, dyámê u tpile yilî yi yi dmi nmye a kwo. Dmyinê nkîngê. N:ii ngê dyámê u tpile dé u nuu u kópu ngê dpî pyódu té, daa Chóó Lémi u nuu u pi ngê dpî pyódu. *

⁵ Yintê kópu pukú yedê mye tóó, mye ny:ee yó. Yi kópu alanté a tóó. Dini ghi n:ii ngê Chóó Lémi ngê nya nmoo, u yoo vy:o kaa nmoo, chóó u Ghê Dmi nmo a kpo, yi ngwo u kpâm ngê pyódu nmoo. Yepeni kn:aa mópu p:uu a nuw:o yédi, u moo ntee u kwo dpî nod:e, Chóó Lémi u Ghê Dmi mye yintê. U yoo vy:o pini, pini n:ii u nuw:o dyámê u kópu knî yi p:uu a kwo yédi, Chóó Lémi u kwo dpî nod:e.

⁶ Ngmênê Chóó Lémi ngê u yi daa kwo yédi, Yi pini nî kéké. U yi u ngwo a kwo, Kópu mb:aa u ngwo ngmênê d:uu, u nuw:o nî ngmêê, a yoo vy:o m:aa kââ. Puku yedê alanté a tóó,

Yélini y:oo yi chóó yi pi dmi a kmîmî tumo, yi yéli yi p:uu Chóó Lémi u nkwo a d:uu yédi, ngmênê yélini daa lémilémi nyédi,

Chóó Lémi ngê a ngêêpî too. *

⁷ A tidê mbwó yoo, yi kópu ka dmyinê ng:aa, namê lémilémi, Chóó Lémi u dnye dmyinê nyêmi. Setan u wépi dmyinê pwapî, u nkwo mēdaada a tókótókó nmyo. *

* 3:6: Mát 15:11,18-19

* 3:8: Lóma 3:13

* 3:9: Epeso 4:29

* 3:13: Epeso 4:12

* 3:18: Mát 5:9

* 4:4: 1

⁸ Chóó Lémi ka modo diyé dmyeno, u ngwo mēdaawa mb:ii nmyo. Pi dono ngé klnmyi pyaa dniye, nmyi kēê tupwótupwó dé, ghêê tóó. Yoo nmye dódó tumo. K:omo tpile kópu mb:aa yilí nmye tpaépé ngópu, ngmêné kópu dono yilí nmye d:uud:uu ngópu. K:omo tpile nmyi too pee mb:aamb:aa dé, ngmêné nmyi gha dono dé. Nmyi gha dmi ghêê tóó.

⁹ Nmyi dono yilí yi l:êê diy:ó tpéé kópu vyi yó, dmyinê mbê. Mywene nmye dē ghē, yumu ngé kēê kēdmyinēngē t:ee ngmē, dmyinê mbê.

¹⁰ Nmyi dono yilí yi yuu dmi nmí Lémi ka dpo y:ee tóó, u dnye dmyinê nyēmí, yed:oo nmyi dono yilí yinê wa chedê té, nmyi my-nemywene wamye chedê.

Pi u kéké p:uu danêmbum

¹¹ A tidê mbwó yoo, numo pi dyede mu yé yó. Nmí Lémi ngé ala dēépí kópu nmo a kpo, nmopê, Nmyi nuu ghi dmi numo nódo choo ya, ngmêné n:ii ngé u mbwó u pi dpí dyēnē, p:uu a dané yédi, yi pini ngé yi dēépí kópu daa cháächáá ngé, dpí kée. Daa módó nmí Lémi ngé yi dēépí kópu nmo a kpo. N:ii ngé yi dēépí kópu dpí kée, daa cháächáá ngé, yi pini ngé u yi u ngwo a kwo yédi, nmí Lémi u d:aa né káádi.

¹² Doo u ntáá. Chóó Lémi mu ngmídi ngé dēépí kópu dyuu nmo a kpo, yinê amye kóté kalé nmo. Yinê wa chámé nmo, woni kóó koo wa kaa té, woni wa kée té. Lukwe diy:ó u yi nmye a kwo, Chóó Lémi u d:aa nmo káádi. Lukwe diy:ó nmyi tidê mbwó yoo nmye kéké tumo. Yinté daadi ya. *

Pi chóó u pono vyápé u danêmbum

¹³ Nmyi vy:ó yélini daa Chóó Lémi u pono a vyápé nyédi, ngmêné yi chóó yi nuw:ó u pono a vyápé nyédi, ala kópu a ny:ee yó. Alanté kópu nmye tpaépé tumo, nmyimo, Mâá m:ii kn:aa p:aaní wanmí lee dmi, stówa yi ngmanm:uu pyidu, m:âá ngmē yi anm:uu ma, ndapí yilí u ngwo anm:uu kmêné. *

¹⁴ Lukwe diy:ó nmyi nuw:ó dmi yi pono nmye vyápé nyédi. Kópuni mâá wa pyódu, nmyi lama daa tóó, kí m:aaní u kópu dé nmyi lama myedaa pyede. Yópu ngé mgo mwáá límílímí ngé yi l:ámo dé ntee dpo ngee dé, my:ii yinté dé, nmyi ya daa daadíi.

¹⁵ Chóó Lémi u nuw:ó u pono w:ee vyápé té, ala kópu w:ee tpaépé ngópu, Nmí Lémi ngé wa a vyi knomomé, ye ghéli k:ii daanmí pw:oo dmi, kópuni u yi u ngwo adí kwo, yi kópu wanmí d:uu. *

¹⁶ Chaa pyu yoo. Lukwe diy:ó nmyi pi dmi nmye kmímí tumo. Yinté pi kmímí dono.

¹⁷ N:ii u lama kópu mb:aa a ya nyédi, ngmêné daa d:uud:uu too, yi pini a dono yédi. *

5

Ndáápi kní yi kpadakpada u danêmbum

¹ Ndáápi yoo, a kópu a ny:ee yó. Dmyinê mbê. Daa kēmakēma dono nmyinê pywēmí ngmē. *

² Lukwe diy:ó kpídí yilí nmyi pwila tumo, nmyi ngomo k:oo ngomo k:oo módó a pyede. Tpile we ngé a pípi too. Pinté kní ye w:ee yémi tumo. Nmyi tpile woni kní mye yinté dé, nmyi ngomo k:oo ngomo k:oo módó a pyede, dono ngé myoo pyaa dmi. *

³ Nmyi tpile yilíni módó nmyi ngópu a pyede, kwétikwéti ngé pyaa dniye. Yi kwéti u l:êê diy:ó Chóó Lémi ngé wa kóté kalé nmyo, nmyewo, Nmyi tpile yilí pinté kní ye w:ee yee tumo. Ndé ngé u nkwo wa ma nmyo. Kuwókuwó wéni daa kēmakēma a dyimēdyimē, ngmêné ndapí yilí nmyinê ghada ngópu, tpile yilí myenmyinê ghada ngópu.

⁴ N:ii dé nmyi p:uu a dpodo nyédi, lukwe diy:ó yi pywuu ye dp:ee yémi ngópu. Nmyi yuu dmi nmí Lémi ka wuné yémi ngópu. N:ii ka nmyi yuu dmi wuné yémi ngópu, nmí Lémi ndíi, daawa dípi, ntáá nmye wa a vy:u. *

⁵ Tpileni u yi nmye a kwo, nmye pywupwi tumo, kópuni u yi nmye a kwo nmí d:uu, nmye d:uud:uu tumo. Mbwémé mtálámtálá ngé ntee dpí pyódu, pi kní y:oo u ngwo dpí vya ngmē, my:ii yinté dé, daa kēmakēma nmyi vye u wo a dyimēdyimē, u ngwo wa kpada nmyo.

⁶ K:omodanê kópu kní yi mbēmé pi mb:aa woni nmyi kóté kalé tumo, my:ii ndyíko tumo, yi vyeé tédé u nkwo nmyi dy:ââ tumo, yi tpile ye my:ii t:âmo tumo. Dmyinê nkíngé.

Dono vyími u danêmbum

⁷ A tidê mbwó yoo, komo tpile pi kní y:oo dono nmye a d:uud:uu tumo, ngmêné nmí Lémi kēdmyengé mb:ii ngmē, dmyinê t:âat:âá. Yâpwo tédé awède anyi yé, doo u ntáá mâá m:ii daanyi ma, anyi t:âá, nté ntuu u dye ghi ngé any:uu ma. *

⁸ Nmí Lémi u t:âat:âá mye yinté. Nmí Lémi ka ntêné dmyinê kélímí, mu kópu u diy:ó daa kēmakēma wuné diyédiyé. *

⁹ Noko namé nuu mbumu, awède nmí Lémi ngé wa kpada nmyo. Nmyi kóté kígha pyu daa kēmakēma a taataa, keñe t:âmo wuné ka kwo. *

* 4:12: Lóma 2:1; 14:4 * 4:13: Luuki 12:18-20 * 4:15: Dpodo 18:21 * 4:17: Luuki 12:47 * 5:1: 1 Tim 6:9-10

* 5:2: Mát 6:19-21 * 5:4: Deut 24:14-15 * 5:7: Nkal 6:9; Hipílu 10:36-37 * 5:8: Lóma 13:11-12; 1 Pita 4:7 * 5:9:

¹⁰ A tíde mbwó yoo, n:ii kní y:oo nmí Lémi komo mwiyé dnyimo a kapí, dmyina a n:iji dé. Dono yilini pi kní y:oo y:e dnyimo a d:uud:uu dé, dnyimo a vyími dé, myedédnyimo a peede tpapê.

¹¹ Yi vyími u l:êê díy:o yi pi dmi nmo kmími too. Njópi u danêmbum nmyi lama ka tóó. Dini ghi n:ii ngé Setan ngé doo a tókótókó, dono yili Njópi p:uu doo t:emí, ngmênê Njópi ngé doo a vyími dé, Chóó Lémi ka dèpoo peede tpapê, u dí Chóó Lémi ngé yi dono chedê too, Njópi u ya mb:aamb:aa ngé mē pyódu ngé. Yinté nmo myoo pyódu. Dini ghi n:ii ngé dono nmonê vyími ngé, Chóó Lémi ka daanmi peede tpapê, ye u kwo anmi ch:anê dmi, yi dono vy:o wa nge nmo.

Nmí Mí u pi ngé kpaá u danêmbum

¹² A tíde mbwó yoo, ndíi kópu ngma ala. Nmí Mí u pi ngé n:uungmê kp:aa, dyámé u tpile ngmê ngé myen:uungmê kp:aa. Dye ghi yintómu dmyinê ndédanê. Yinté kpaá ngé kēê nangé t:oo, awède nmí Mí ngé wa kpada nmyo. Dmyinê ndédanê. Kópuni p:uu nmye adnyi póó, nyââ knomomê, yipid:o, Nyââ. Kéle knomomê, yipid:o, Kéle. Komodanê ngé kēê nangé t:oo, ntēnē ye dpí vyi. *

Nmí Lémi ka ngépê u danêmbum

¹³ Nmyi vy:o n:ii ngé u nuw:onuwo:u kópu wunê vyími ngé, nmí Lémi ka choo ngépê. N:ii u gha mb:aamb:aa ngé a ya yédi, wéti ngé nmí Lémi choo chaa kígha. *

¹⁴ N:ii ngé mbii ndíi wunê vyími ngé, yi pini ngé nmí Lémi u yoo yi kada pini yoo dpo danê téne. U l:êê díy:o dny:oo ngépê, nmí Lémi u pi mbêmê km:ii wááli mbii pyu mbêmê dpí dy:ee ngmê. *

¹⁵ Nmí Lémi ka kélími mbêmê n:ii kní y:oo u kwo wa dmy:ee ngmê, yi mbii pyu u ngwo wa pyi ngmê. Nmí Lémi ngé yi pini modo pyidu, yi pini ngé dononi mwiyé a d:uu too, nmí Lémi ngé moo chedê té. *

¹⁶ Yélini yi vy:o numo l:êê díy:o nmyo ngépê nyédi, nmyi chóó nmyi dono ye n:aangmê wópu, yi yuu ye dmyinê a yémí, yed:oo nmí Lémi ngé u ngwo wa pyi nmyo. N:ii ngé kópu mb:aa yili a d:uud:uu ngé, nmí Lémi ka kópuni dpí dmyinê, nmí Lémi ngé u kwo dpo y:oo. *

¹⁷ Dini ghi n:ii ngé Chóó Lémi ngé Ilacha king Ahap ka dy:ââ ngé, Ilacha ngé kwo, Nmyi dono yili yi l:êê díy:o, tpii daadí ghayghay, m:ââ miyó pyile kní yi k:oo. Yi ngwo Ilacha Chóó Lémi ka dpodombiy:e doo ngépê, m:ââ pyile n:êê m:uu, tpii dēpa ghay wo. *

¹⁸ U kuwó dini ghi ngé mē ngépê mbê wo, tpii u ngwo mēdê ghay wo, tēpē mbēmē ntē nt:u yili mē kele. Ilacha daa yāpwo ngmē tp:oo, dyámē mbēmē pi. Ntee doo ya, nmo my:oo yinté dé. Nmí Lémi ngé nmí ngépê dmi myewunê nyēmí ngé. *

Pi dono u diyédiyē kígha, ndé ka

¹⁹ A tíde mbwó yoo, nmyi vy:o pini ngmê ngé maa ndéndê wa kn:aadi knomomê, ye pi ngmê ngé modo diyédiyē kalé ngé. *

²⁰ N:ii ngé pi dono u dono u maa p:uu dpo y:oo, yi pini ngé pi dono ndé ka dpí w:ono, nmí Lémi ngé u dono yili mbodo kn:ââ vuyuo wa kēé té, mēdaawa a ngí té.

Wu u dí. *

* 5:12: Mát 5:34-37; 12:36 * 5:13: Kilosa 3:16 * 5:14: Mak 6:13 * 5:15: Mak 16:18; Dpodo 28:8 * 5:16: 1 Njon 1:9; Dpodo 19:18 * 5:17: 1 Kings 16:29-17:1 * 5:18: 1 Kings 18:42-45 * 5:19: Mát 18:15; Luukí 17:3; Nkal 6:1 * 5:20: 1 Pita 4:8

1 PITA

¹ Nê Pita, Yesu Kédisu u dyépi ngmê. Yesu Kédisu u yoo n:i dé p:aani p:aani wunê pyede, ala pweepwee pee nmye ninê dyede. Esiya Wee u kwo p:aani p:aani dpo kp:aa yó, myenté Kapadosiya Wee, Pontos Wee, Nkalásiya Wee, Mbitiniya Wee, yi wee kni yi kwo p:aani p:aani myedo kp:aa y:e. Chóó Lémi ngê a ngmídi nmyoo, Tp:oo u yoo vy:oo a kaa nmyoo, ala ngwo dyámê mbêmê pi my:oo ngê nmye pyede, nmyi p:aa njini daa dyámê mbêmê a tooó.

² Nmî Mí ngê ló dini a ngmídi nmyoo, Tp:oo Yesu Kédisu u wêê mbêmê nmyi dono a chedê too, chóó u Ghê Dmi nmye a kpo, u yoo mb:aa ngê yinê a pyódu nmyoo. U dnye mb:aamb:aa ngê dmyinê nyémí. Nmî Lémi ngê mb:aamb:aa ngê choo a ngêêpi nmyo, mb:aamb:aa ngê nmye myechoo a vuyuo. *

Chóó Lémi ngê kópuni a d:uud:uu

³ Nmî Lémi Yesu Kédisu u mí, Chóó Lémi, chaa kígha koo. Dnyinté u kwo dpípi ch:anê dnye, kamí ngê pyódu nmo, u ngwo m:oo pyaa dnye. U kwo nmo kélímí té, daawa dóó nmo. Yesu Kédisu kpéêní ntee a pyidu ngê, yinté amyedé pyidu nmo.

⁴ P:aa mb:aa u pyinê nmye ng:uu ngmê, p:aani n:i Chóó Lémi ngê nmyi l:êê díy:oo a l:ámo ngê. Yi p:aani daa dono u p:aa, daawa dyênê, chedê ngê myedaawa pyódu. *

⁵ Chóó Lémi, chóó u wêdêwêdê mbêmê, nmye wunê vuyuo yédi, mu kópu u díy:oo ntênê u kwo nmye kélímí té. Kuwókuwó wéni ngê kóó k:oo ntênê wa kaa nmyo.

⁶ Yi kópu u l:êê díy:oo w:aa nmyinê pyw:ee ngópu. K:omo tpile dye ghi kni ngmê ngê nmye mgíni vyímí nyédi, pi kni y:oo dono kópu nmye a d:uud:uu tumo, ngmênê nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngê a ya nyédi. *

⁷ Chóó Lémi ngê dpo tókó nmyo, mu kópu u díy:oo nmyi kélímí wêdêwêdê ngê píchoo pyodopyodo. Ndê ngê nkól mb:aamb:aa ngê ntee dpí pyódu, nmyi tókótókó tédê nmyi kélímí ndíi ngê yinté myoo pyódu. Kuwókuwó wéni ngê nkól chedê ngê wa pyódu, ngmênê nmyi kélímí chedê ngê daawa pyódu. Yi kópu u l:êê díy:oo nmyi kélímí d:uud:umbiy:e mb:aamb:aa ngê choo pyodopyodo. Wéni n:i ngê Yesu Kédisu wa a diyé, nmyi kélímí ndéndê u l:êê díy:oo wa chaa kalê nmyo, nmyi pi dmi ndíi ngê wa pyódu, kóó k:oo wa kaa nmyo.

⁸ K:omo tpile Yesu dmy:oo ngê m:uu ngópu, ngmênê u nuu ghi ntênê nmyi nódo a tooó.

Dp:ee y:enê ngmê, ngmênê u kwo nmye kélímí té. U l:êê díy:oo w:aa ndíi nmyinê pyw:ee ngópu. Yintoo w:aa kuwa tpémi yi lama daa tooó, doo u ntáá myedaawa a w:ee ngmê. *

⁹ W:aa nmyinê pyw:ee ngópu, mu kópu u díy:oo nmyi kélímí u nt:u myenmyinê pyw:émí ngópu, Chóó Lémi ngê wunê ngêêpi nmyo, kóó k:oo mye kapí nmyo.

¹⁰ Nmî Mbwámê dyámê mbêmê ghêli daa ta, Chóó Lémi u kwo kapí pyu kni y:oo yi nuw:oo k:oo mwiyé a m:uu ngópu, ngmênê mb:êê yi ngíma doo a ya, pee tp:oo dnyinté a m:uu ngópu, p:uu u ngwo dnya a d:êê. P:uu myednya a nuw:oo, u yi y:e doo kwo, Ntênê nmo w:ee. *

¹¹ Yesu Kédisu u Ghê Dmi yi p:uu doo a ya, chóó u mgíni vyímí ye dpímo a kêmakêma, u pi kmímí ye myedé kêma ngê. Yi gha vy:oo dnya a nuw:oo, apê, Chóó Lémi ngê lónté píni ayedé ngmídi, ló dini ghi ngê anmí m:uu. *

¹² Yi ngwo a w:ee ngópu, daa yi chóó yi l:êê díy:oo dnya a d:êê, ngmênê nmyi l:êê díy:oo dnya a d:êê. Kópuni a d:êê tumo, Yesu ngê ntiye too, wunê kânmyi ny:ee tumo. N:i kni y:oo yi kópu dyuu nmye mí vyi tumo, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê nmye yinê a dy:áa too. Yi kópu woni dé, enjel kni y:oo doongê w:ee tumo. Ntênê u yi y:e a kwo, Nmo w:ee té. *

Chóó Lémi u nuw:oo u pono dmyinê vyápe

¹³ Chóó Lémi ngê u yoo vy:oo kaa nmyoo, u l:êê díy:oo nmyi nuw:oo dmi p:uu dny:oo kwo, daa nté ndapí yi p:uu dny:oo nmye. Yesu Kédisu mb:aamb:aa ngê dmyinê t:áat:áa. Wéni n:i ngê wa a diyé, kóó k:oo wa kaa nmyo. Yi kópu p:uu ntênê dmyinê nuw:oo.

¹⁴ Chóó Lémi ka dmyinê ng:aa, mu kópu u díy:oo tp:oo módó tp:oo máa ngê pyódu nmyoo. Nmî Lémi u kópu dyuu wunê ghêli kii dpípe ny:ee tumo, yi ngwo kópuni nmyi nuu u kópu ngê dnya a ya, yi kópu kni ye ménangmê diyé. *

¹⁵ Kópu dono nangmê d:uu, ngmênê kópu mb:aa yidmyinê d:uud:uu dé, mu kópu u díy:oo n:i ngê a ngmídi nmyoo, u kópu yilí yintómu mb:aamb:aa dé. *

¹⁶ U kópu dyuu puku yedé alanté a kwo, u yoo kni ye yepé,

Dyáápe a p:uu daa ta,

nmyi p:uu myekíngmê ya. *

¹⁷ N:i ngê tp:oo módó tp:oo máa ngê pyódu nmyoo, daa kedekede pyu, pi yintómu yi dpodo kni yi díy:oo wa kóté kalé té. Yi kópu u l:êê díy:oo dyámê mbêmê mb:aamb:aa ngê dmyinê cháácháa, u kwo myedmyinê nkíngê.

* 1:2: Lóma 8:29; 2 Tes 2:13; Epeso 1:4; Hipílu 12:24 * 1:4: Kílosa 1:12 * 1:6: 1 Pita 5:10; Njems 1:2-3; Hipílu 12:10-11 * 1:8: Njon 20:29; 2 Kódin 5:7 * 1:10: Mát 13:16-17; Is 53:1-12 * 1:11: Luuki 24:26-27 * 1:12: Epeso 3:10 * 1:14: Lóma 6:19; 12:2; Epeso 4:17-18 * 1:15: 2 Kódin 6:16-7:1 * 1:16: Lev 19:2; Mát 5:48

¹⁸ Nmyi lama ka tóó, nmyi Mí ngé nmyi pywuu ndii yinê kéé ngé, u ngwo pwila nmyoo, nmyi kn:ââ yoo yi d:aa u kwo u ngwo a y:ee nmyoo. Kópuni nmyimo a d:uud:uu dé, yi nt:u dmi Chóó Lémi ka dèpwo kelekele. Nmyi pywuu ngé daa silipè nkól yi kéé doo, myedaa dyênê ngmê u tpile yi kéé ngé,*

¹⁹ ngmênê chóó Tp:oo u wêê ngé pwila nmyoo. Daa sipi tp:oo nmyi l:êê díy:o yi pwene, ngmênê Yesu Kédisu nmyi l:êê díy:o vyílo yi pwene, pini n:ii p:uu dyáâpe dèpwo ya, dono myedaangmê d:uu ngé.

²⁰ Chóó Lémi ngé dyámé pè ghèlí daa l:âmo ngé, u pwopwo yi ngwo u nuw:o k:oo a módu. Yi pini nmí dye ghi ngé nmí ngwolo kní y:oo nmí módu, nmí l:êê díy:o pwene.

²¹ U pwopwo mbêmê Chóó Lémi ka nmyi kélímí mbê dniye. Vyílo yi pini ngé Yesu kpèêní yinê a pyidu ngé, u pi ndii ngé mye pyódu ngé. Yi kópu u l:êê díy:o Chóó Lémi ka nmye kélímí té, nmyi lama ka tóó, yinê wa ngee nmyo, daawa dóó nmyo.

²² Kópu ndêndê nmyi ny:ee ngópu, u kwo nmyi kélímí mbê dniye, nmyi dono yilí chedê ngé u ngwo pyaa dniye. Yi kópu u l:êê díy:o nmyi tidê mbwó yoo yi nuu ghi dmi nmyi nódo ntênê dny:oo ya. Yi kópu ntênê dmyinê d:uud:uu, ye mb:aamb:aa ngé dmyina a vuywo,*

²³ mu kópu u díy:o myombó m:ii pyaa dniye, nmyi ghê kamí chedê ngé daawa pyódu. Daa nmyi pye mí kní y:oo kamí ngé a pyódu nmyoo, ngmênê Chóó Lémi u kópu ngé kamí ngé yinê pyódu nmyoo. Yi kópu chedê ngé daawa pyódu,*

²⁴ mu kópu u díy:o puku yedê alanté mye tóó, apê,

Pi yintómu ponoch:aa nêné ntee tpile dé.
Ponoch:aa nêné ntee a kpilè nyédi,
yoo yinté mye lémilémi nyédi.

Nêné daa kwo nyédi, dpo mtiti dmi, yópu ngé limílimí ngé dpo gh:ay té,*

²⁵ ngmênê nmí Lémi u kópu dyuu chedê ngé daawa pyódu.

Vyílo yi kópu ngé kamí ngé yinê pyódu nmyoo. Dini ghi n:ii ngé nmyi ny:ee ngópu, u kwo nmyi kélímí mbê dniye.

2

Nmí Lémi dmyina a nj:ii

¹ A tidê mbwó yoo, kamí ngé nmyi pyaa dniye, u l:êê díy:o dono nmyi mênê kíngmê ya. Pi nangmê dóó, kèémí nangmê káâ, myenangé k:omodaná. Pi u tpile u yi nmye kíngmê kwo, pi u pi módo nangmê dyênê.*

² Tpómu ngé ngmo ndaní u yi ntee a kwo yédi, Chóó Lémi u kópu dyuu mu ngmídi yinté u yi nmye choo kwo. Wonêwodiyédiyé myedmyina a kpââ, mu kópu u díy:o nmyi pi ka vuywo ndii ngé paa pyaa we, u dí Chóó Lémi ngé kóó k:oo paan:aa kaa nmyine.

³ Nmí Lémi dmyina a nj:ii, mu kópu u díy:o u pi ka vuywo u n:uu nmyi kpèê, nmyi lama ka tóó, u pi ka vuywo ndii.

Chóó Lémi ngé u yoo ndêndê ngé wunê pyépi nmyo

⁴ Lémini p:uu nmyi nuw:o dmi a kwo, ngomo pw:eni ntee tpile, ngmênê ghê a t:a. K:omo tpile kada pini kní y:oo mb:ii ngópu, ngmênê Chóó Lémi ngé daa mb:ii ngé, u nuu u pi ngé a tóó.

⁵ Nmí Lémi p:uu nmyi nuw:o dmi a kwo, u l:êê díy:o Chóó Lémi ngé u ngomo ch:oo ntee tpile ngé dé pyódu nmyo, u ngomo kamí u ngwo ka wuwó. Chóó Lémi u ngomo chedê kpèê yiyé pyu kní y:oo tpilè tp:oo ntee u kwo a yémí tumo, Yesu Kédisu u pi mbêmê nmyi gha dmi yinté u kwo myenmye yémí tumo. Kpèê yiyé pyu kní y:oo yi too pee kní yi mbêmê Chóó Lémi a chaa kígha ngópu, ngmênê nmyi gha kní yi vy:o ntênê nmye chaa kígha ngópu.*

⁶ Nmí Lémi ngomo pw:eni ntee tpilè ngé a tóó, mye chêêpi kpiyé ntee tpilè. Yi pini p:uu ala kópu puku yedê a tóó. Chóó Lémi ngé apê,

Yisiléli tpémi yi maa p:uu chêêpi kpiyé ngmên:aa kapí.

Yi chêêpi kpiyé a nuu u chêêpi kpiyé,
a chóó nê ngmídi ngé.

N:ii kní y:oo yi chêêpi kpiyé wa mya ngmê,
u kwo wa kélímí mbê dmi,

p:uu daawa a lvêêdí dmi, myedaawa a ghay dmi.*

⁷ Yi chêêpi kpiyé ka nmyi kélímí mbê dniye, u l:êê díy:o Chóó Lémi ngé kóó k:oo wa kaa nmyo, ngmênê n:ii dé u kwo daa kélímí té, yi chêêpi kpiyé p:uu wa a lvêêdí dmi. K:omo tpilè nmí Lémi mb:ii ngópu, ngmênê u pi ndii ngé mé pyodo. Yinté kópu puku yedê alanté mye tóó, apê,

Yi pâani ngomo wuwó pyu kní y:oo kéé ngópu,

yi yini pâa pw:eni ngé vyílo mēyi pyodo.*

⁸ Nmí Lémi kéé ngópu, ngmênê p:uu a lvêêdí dniye, mu kópu u díy:o u kópu u wépi pwaa ngópu. Myenté, p:uu a lvêêdí dniye, mu kópu u díy:o Chóó Lémi ngé yi kópu ló dini a vuy, puku yedê alanté a tóó, apê,

P:uu pèdê lvêêdí dniye,

u ngwo pèdê ghay dniye.*

* 1:18: 1 Kódin 6:20 * 1:22: Njon 13:34 * 1:23: Njon 1:13; Hipílu 4:12 * 1:24: Is 40:6-8 * 2:1: Epeso 4:22;
Njems 1:21 * 2:5: 1 Kódin 3:11; Lóma 12:1 * 2:6: Is 28:16 * 2:7: Psalm 118:22 * 2:8: Is 8:14

⁹Nmî Lémi kée ngópu, p:uu a lvêédí dniye, ngmênê dp:ee yinté yéli. Chóó Lémi ngé kópu mb:aa yilí yí p:uu ló dini a vyi too, ngmênê dêê dniye, yí kópu kní nmyi chóó dmyi ntiye t:oo. Chóó Lémi ngé a ngmídi nmyoo, u nuu u yoo ngé pyódu nmyoo. Dyámé pè u king ndêndê, Chóó Lémi, p:uu nmye dpodo té. Chóó Lémi, kuwa yéli yí kèlí ghê nmye wee. U yoo vy:o kaa nmyoo, mu kópu u díy:o kuwa yéli yí ngíma Chóó Lémi pênmyi chaa kígha. Nmye chaa kígha ngópu, mu kópu u díy:o mgídí u yoo vy:o nmyee a kwo, ngmênê a dané nmyoo, chóó u wo mí kaa nmyoo. *

¹⁰Myenté, wuné Chóó Lémi u yoo kuwa nmyee a kwo, ngmênê ala ngwo nmyo u yoo. Wuné u kwo dênmyee a ch:anêch:anê, ngmênê ala ngwo u kwo nmye ch:anêch:anê nyédi, nmye mb:aamb:aa ngé wuné vuywo yédi. *

Chóó Lémi p:uu dpodo

¹¹A tídê mbwó yoo, nmî Lémi ngé u yoo vy:o kaa nmyoo, nmyo dyámé mbêmé pi my:oo dé, nmyi p:aa ndêndê mbóó p:uu wuné tóó. Mw:áákó nmyo, nuw:o dono u wépi dmyinê pwapi, mu kópu u díy:o ghê kamíni nmyinê pyw:ee ngópu, kíngé dyênê. *

¹²Dmyinê l:êê ghi mb:aamb:aa, mu kópu u díy:o kuwa yéli y:oo ka y:enê nmyo, nmyi l:êê ghi mb:aamb:aa yí l:êê díy:o Chóó Lémi pèdny:oo chaa kígha. K:omo tpile daa yí nuu u yoo ngé anmyi pyaa dmi, nmyi pi dmi adnyi dyede dé, ngmênê nmyi kópu mb:aa yilí yí l:êê díy:o, Chóó Lémi paa chaa kalé y:e, wéni n:ii ngé ye wa taa. *

¹³Pi kní y:oo nmî Lémi u pi kíngé dyênê ngmê, u l:êê díy:o dyámé u dêépi kópu dyuu dmyinê chááchháá dé. Lóma tpémi yí king ndíi dmyinê chááchháá, mu kópu u díy:o pi yintómu yí kada a tóó. *

¹⁴Kada pini dyêédí n:ii u maknopwo a pyede, myedmyinê chááchháá dé, mu kópu u díy:o kada pini ngé yinê yé too, yedpo, Pi dono yoo dmyinê:aa kpadakpada dé, pi mb:aa yoo dmyinê:aa chaa kígha dé.

¹⁵Yi dnye dmi dmyinê nyémí dé, mu kópu u díy:o Chóó Lémi ngé u yí u ngwo a kwo, A yoo dny:oo l:êê ghi mb:aamb:aa. Ala ngwo mbodo podo mbodo podo u yoo kní y:oo nmyi pi dmi daa yí lama a dyede tumo, ngmênê nmyi l:êê ghi dmi mb:aamb:aa ngé adí ya knomomê, ye doo u ntáá nmyi pi dmi mēdaadnyi dyede dé, tumo adnyi ya. *

¹⁶Nmî Lémi ngé nuw:o dono kwulo a pwaa nmyoo, dono p:uu dp:ee dpodo té, nmyi chóó nmye pyede. Ngmênê nangé vyi,

Nmî chóó nmo pyede, u ntáá dono anmí d:uud:uu. Apuu! Nmî Lémi ngé nuw:o dono kwulo a pwaa nmyoo, Chóó Lémi u dpodo pyu ngé a pyódu nmyoo. *

¹⁷Pi yintómu dmyinê chááchháá dé, nmyi tídê mbwó yoo yí nuu ghi dmi nmyi nódo choo ya, Chóó Lémi ka dmyinê nkíngé, dyámé u kada pini ndíi dmyinê chááchháá.

Dpodo pyu yoo yí kópu dyuu

¹⁸Wop dpodo pyu yoo, nmî Lémi ntee nmye chááchháá ngópu, nmyi kada pini yoo yí dnye dmi yinté myedmyinê nyémí dé. Nmyi kada pini mb:aamb:aa ngé nmye choo a vuywo knomomê, ye dmyinê chááchháá, dono ngé nmye ada a vuywo knomomê, ye myedmyinê chááchháá. *

¹⁹Yi kópu u l:êê díy:o Chóó Lémi ngé wa chaa kalé nmyo. Pini n:ii Chóó Lémi u nuw:o u pono a vyápê yédi, ngmênê u l:êê díy:o a mgíní vyímí yédi, Chóó Lémi ngé yí pini dpo chaa kwolo.

²⁰N:ii ngé dono dpí d:uu, u l:êê díy:o a mgíní vyímí yédi, Chóó Lémi ngé yí pini d:uudpi chaa kwolo, ngmênê n:ii ngé kópu mb:aa dpi d:uu té, u l:êê díy:o a mgíní vyímí yédi, Chóó Lémi ngé yí pini dpo chaa kwolo. *

²¹Yi kópu u l:êê díy:o Chóó Lémi ngé a ngmídi nmyoo. Yesu Kédisu nmyi l:êê díy:o ntee doo a mgíní vyímí, yinté myedmyina a mgíní vyímí, dmyina a n:ii. *

²²Dono daangmê d:uu ngé, komodanê kópu myedaangmê vuy. *

²³Dini ghi n:ii ngé p:uu dnye peede tpaépê, peede kópu yí p:uu myedaa vuy. Dini ghi n:ii ngé doo mgíní vyímí, u ntáá vyímí u pi ye daa vuy, ngmênê u lama doo ya, Chóó Lémi ngé ntênê yinê wa kpada té. *

²⁴Nmî dono kní yí l:êê díy:o Chóó Lémi ngé pèdê kpada nmoo, ngmênê nmí yíkí dmi Tp:oo u pwo ghay wo, kídosí nédé nmí d:aa dmi yinê a káadi ngé. U yí u ngwo doo kwo, A yoo nuw:o dono kwulo nê pwaa té, maa mb:aa p:uu ní kaa té. U vyee tédê, kamí ngé u ngwo pyódu nmoo. *

²⁵Maa mb:aa mwiyé nmyi kn:aadi ngópu, ngmênê nmyi Lémi ngé mēdê diyédiyé kalé nmyoo, nmye wuné vuywo yédi. *

3

Yéé yepe yoo yí kópu dyuu

¹Yepe yoo, nmyi moo yoo yí dnye dmi dmyinê nyémí dé, mu kópu u díy:o nmyi moo yoo, n:ii dé nmî Lémi ka daa kélímí té, díyo paa kélímí mbê dniye. Nmyi moo kní

* 2:9: Is 9:2; 1 Pita 2:5; Taitas 2:14; Dpodo 26:18; Epeso 5:8

* 2:10: Hos 2:23; Lóma 9:25 * 2:11: Nkal 5:17,24

* 2:12: Mát 5:16 * 2:13: Lóma 13:1-7 * 2:15: 1 Pita 3:15-17

* 2:16: Nkal 5:13 * 2:18: Epeso 6:5-7 * 2:20:

1 Pita 3:14,17 * 2:21: Mát 16:24 * 2:22: Is 53:9

* 2:23: Is 53:7; 1 Pita 3:9 * 2:24: Is 53:5-6; 2 Kódin 5:21

* 2:25: Njon 10:11

ye nmí Lémi p:uu dané ngé dyaa kídmyengé chedêchedê, kminté yi ngópu dmi nmye wa nkoko t:oo, ngmênê yi dnye dmi dmyinê nyêmí dé,*

² dono kópu nangmê d:uu, nmí Lémi ka dmyinê nkíngê. K:omO tpiHA nmí Lémi p:uu ye myedaanmyi danê, ngmênê kópu mb:aa yilí n:ii nmye d:uud:uu tumo, yi l:êê díy:o u ngwo wa kélímí mbê dmi.

³ Kpile ndíi kópu ngé nmye kíngê ya, nmyi gha kní yi p:uu dmyinê nuw:o, vyílo yi kópu ndíi kópu ngé nmye choo ya. Nmyi mbodo dmi kmongokmongo myenté, ndíi kópu ngé nmye kíngê ya, kpídí mb:aa t:emí myenté, ndíi kópu ngé nmye myekíngê ya. Yi kópu dé chedê ngé wa pyaa dmi.*

⁴ Ngmênê nmyi gha dmi yi p:uu dmyinê nuw:o, chedê ngé daawa pyaa dmi. Kwopwepe ngé kêê kédmyinêngé t:ee ngmê, kópu yilí nmyi nuw:onuw:o u kópu ngé kíngê pyaa dmi. Chóó Lémi ngé u ngwo wa chaa kalé nmyo.

⁵ Wunê Chóó Lémi u nuu u pyââ yoo mye yinté dé, pyópuni yoo u kwo dnyimo a kélímí. Kpile daa ndíi kópu ngé ye dpímo a ya, yi gha kní yi p:uu dnyimo a nuw:o, yi moo yoo yi dnye dmi dnyimo a nyêmí dé.

⁶ Naangé p:eeni kópu Sela ngé Epilaham u dnye dpímo a nyêmí, kópu, A lémi. Nmyo mye yinté dé, kópu mb:aa yilí nmye d:uud:uu tumo, myedp:ee nkíngê nyédi.

⁷ Yéé yoo, nmí Lémi u kópu dyuu nmyi lama a kwo. Yi kópu kní yi mbêmê nmyi kpâm kní ye mb:aamb:aa ngé dmyinê vuyuwu, mu kópu u díy:o nmyi wêdêwêdê ntóo, yi wêdêwêdê daa yintoo. Dmyinê cháácháâ dé, mu kópu u díy:o nmí Lémi ngé nmyi kpâm kní yi k:ii ghê kamí dmi nipi nmye a kpo. Dnyinté ye anmyi vuyuwu, ye Chóó Lémi ngé nmyi ngépê dmi dnyinté u nkwo wa a ny:ee té.*

Dmyinê mb:aamb:aa, namê dono

⁸ A tidê mbwó yoo, nipi ya p:uu a kuwókuwo kópu nmye ninê tpaépê. Nmyi nuw:o dmi ngmídi ngé dny:oo ya, nmyi nuu ghi dmi numo nódo dny:oo ya, noko dmyinê ch:anêch:anê, nmyi pi dmi nmyi chóó nangé km:êê té.

⁹ N:ii ngé dono nmye adí d:uud:uu, ntââ u ngwo nangé vy:u. N:ii nmye adí peede tpaépê, u kwo peede tpaépê ngé kêê nangé too, ngmênê Chóó Lémi ka yi l:êê díy:o médmyinê ngépê. Yi kópu u l:êê díy:o nmí Lémi ngé a ngmídi nmyoo, wamye ngee nmyo.*

¹⁰ Yinté kópu puku yedé a too, apê,

N:ii ngé u yi adí kwo, Dye ghi yintómu mb:aamb:aa ngé ní ya,

yi pini daadí peede tpaépê, myedaadí kékémí kapí.*

¹¹ Dono u wépi choo pwapí, choo mb:aamb:aa,

u yi u ngwo choo kwo, Noko mb:aamb:aa ngé nmí ya.

¹² Mu kópu u díy:o nmí Lémi pi mb:aa kní ye mb:aamb:aa ngé wunê vuyuwu yédi, yi ngépê wunê nyêmí too,

ngmênê n:ii kní y:oo dono a d:uud:uu ngópu,

nmí Lémi kpeme ye dpí yââ,
yi yéli díyo wa kpada té.

L:êê ghi mb:aa u l:êê díy:o mgíni vyími

¹³ N:ii kní ye kópu mb:aa yilí nmye d:uud:uu tumo, dono kópu nmye daawa d:uu ngmê.*

¹⁴ Ngmênê kópu mb:aa kní yi l:êê díy:o kópu dono nmye adnyi d:uud:uu knomómê, ye Chóó Lémi ngé wa a chaa kalé nmyo, amyedé ngee nmyo. Pi kní ye namé nkíngê, dono kópuni nmye adnyi d:uud:uu dé, nmyi nuw:onuw:o u kópu ngé kíngê pyaa dmi.*

¹⁵ Nmí Lémi Yesu Kédisu ntênê dmyinê cháácháâ, u dnye ntênê myedmyinê nyêmí. Kópuni ka nmo kélímí té, dye ghi yintómu u kakémê chámêchámê u ntââ mbêmê dmyinê ya. Pini n:ii kélímí p:uu nmye dé póó knomómê, kakémê u kwo dpi chámé yó.

¹⁶ Ngmênê yi pini dpí châpu yó, gheteghete ngé u kwo nangmê mbwólú. Kópu dono nangmê d:uu, mu kópu u díy:o n:ii yoo nmyi p:uu adnyi danê, u nt:u kópu daadnya a pyw:émí. Nmí Lémi Yesu Kédisu u nuu u kópu anmyi d:uud:uu dé, n:ii ka ngmênê u kwo dono yinmye d:uud:uu ngmê, yini ngé mywene paa ghê wê.*

¹⁷ Dono ngmanmyi d:uu knomómê, pi kní y:oo u nkwo wa kpada nmyo, Chóó Lémi ngé daawa chaa kalé nmyo. Ngmênê kópu mb:aa anmyi d:uud:uu dé, pi kní y:oo módó adnyi kpadakpada nmyomómê, ye Chóó Lémi u nuu u kópu ayinmyi d:uud:uu,*

¹⁸ mu kópu u díy:o Yesu Kédisu ngé vyílo yinté kópu yi pyodo. Dononi u l:êê díy:o pwene, daa chóó d:uu ngé, nmí chóó nmí dono kní yi l:êê díy:o pwene. Dono daa d:uu ngé, ngmênê yoo dono yi l:êê díy:o ng:êêntómu pwene, mu kópu u díy:o Chóó Lémi ka pèdê káadí nmyine. Pi kní y:oo vya ngópu, ngmênê Chóó Lémi ngé mède pyidu ngé. Ntu ghéli dépê pyidu ngé, u ghê dmi mwiyé a pyidu ngé.

* 3:1: Taitas 2:4-5; Mát 5:16; 1 Kódin 7:12-16; Epeso 5:22-23

* 3:9: Mát 5:44; 1 Tes 5:15 * 3:10: Psalm 34:12-16 * 3:13: Lóma 13:3 * 3:14: Mát 5:10 * 3:16: 1 Pita 2:12,15

* 3:17: 1 Pita 2:20 * 3:19: Epeso 4:9-10

* 3:3: 1 Tim 2:9-10 * 3:7: Epeso 5:25-30; Kílosa 3:19

¹⁹ Yi ngwo pi dono yoo yi ghê dmi n:ii dé mbwa k:oo dnyen:aa t:ââ, Yesu u ghê dmi ye loo, kôpu kamí ye mí vyyu. *

²⁰ Yi yéli y:oo wunê Chóó Lémi u dnye dèdnyimo a nyèní, u l:êê díy:o Chóó Lémi ngê u yi u ngwo doo kwo, Vyi ngê paa vya tène. Dini ghi n:ii ngê Nówa ngê nkéli doo ndíni, Chóó Lémi ngê doo t:âât:ââ, u dí Nówa ngê dpodo yedê kéli ngê, vyi ngê yoo dono vya too. Nówa mupwokní némi kní yi mo wáali njini nkéli ngê w:êê too. *

²¹ Nkéli ngê ntee w:êê too, mbápitísím mye yinté. Daa nmí too pee p:uu tupwó yu ghodo, ngmênê nmí nuw:o dono yu ghodo. Chóó Lémi ka nmo tpaépê ngê, kwonmímo, Nmí nuw:o dono a chedê ngí, mb:aamb:aa ngê mède pyódu nmédi. Nmí wépi dmi d:uudpi puwâ. Yesu Kédisu kpèèní ntee a pyidu ngê, nmí dono yilí yinté dpí chedê té. Doo u ntââ daawa dóo nmo. *

²² Nyââ, Yesu Kédisu kpèèní a pii wo, mbóó p:uu kee wo, Chóó Lémi u wéni pee mí yaa wo, u che p:ââ pee ngê mímí pyodo. Enjel kní y:oo u dnye a nyèní ngópu, kada pini kní y:oo u dnye mye nyèní ngópu, Setan u yoo yintómu yu yodo u maknopwo a pyede. *

4

Yesu u nt:anê yaa dmyeno

¹ Yesu daa kede wo, Chóó Lémi u nuw:o u pono doo a vyápê, dono vyími u wépi daa puwâ. Yesu u nuw:o ntee doo a ya, nmyi nuw:o dmi yinté myedny:oo ya, mu kópu u díy:o pini n:ii Chóó Lémi u nuw:o u pono a vyápê yédi, dono wunê vyími ngê, doo u ntââ yi pini ngê dono d:uudpi d:uu.

² Dye ghi daadíi dyámê mbémê daanmyi ya. U l:êê díy:o yoo dono yi nuw:o u pono ménamê vyápê, ngmênê Chóó Lémi u nuw:o u pono dmyinê vyápê. *

³ Dye ghi daadíi dono p:uu nmyee a mbêpê, kuwa yéli yi nuu u kópu dé nmyimo a d:uud:uu dé. Nmyimo a pyââ ti mââ ti, nmyi nuw:o dmi y:i dpímo a mbêpê. Dye ghi yintómu nmyimo a ñuknweñuknwe, nmyimo a mbwaa ndaní, myenmyimo a ghétighéti. Chóó Lémi dènyimo a cháâcháâ, kn:aa yâpwo yinmyimo a cháâcháâ dé. *

⁴ Ngmênê ala ngwo kuwa yéli yi wépi dmi nmye pwapí tumo, yi vy:o mèdp:ee wowo nyédi, kópuni a d:uud:uu tumo, dp:ee d:uud:uu tumo. Daa yi nuu u yoo ngê dmye pyaa dmi, u l:êê díy:o nmye a peede tpaépê nyédi.

⁵ Wéni n:ii ngê nmí Lémi ngê wa kóté kalé té, kame wa ghê dmi, tumu adnyi ya. Komo

tpile mwiyé wa pw:oo dmi ó yi ngwo adnyi ya, wamyé kóté kalé té, ye daawa kede.

⁶ Nmí Lémi p:uu kópu dyuu wunê kède ny:ee ngmê, ngmênê u wépi dè pwaa ngmê. Yélini vyi ngê a vyâ, mye yinté dé. Pi yintómu ntee dpí pw:oo dmi, yi dono kní yi l:êê díy:o yinté mye pw:oo dniye, ngmênê nmí Lémi Yesu Kédisu ngê chóó u kópu dyuu ye mí vyyu, mu kópu u díy:o yi ghê dmi kní y:oo Chóó Lémi u ghê kamí myepèdê pyw:ee y:e. *

Chóó Lémi p:uu ntênê dmyinê dpodo

⁷ A tidê mbwó yoo, kuwókuwó wéni daa kèmakèma a dyimèdyimè, tpile yilí yintómu yi ngwo chedê ngê wa pyaa dmi. Yi kópu u l:êê díy:o namê ghétighéti, mb:aamb:aa ngê nmye dmyina a vyyuwo, u ngwo dmyinê ngépê. *

⁸ Ala kópu yi ndíi kópu, nmyi nuu ghi dmi numo nódo ntênê dny:oo ya, mu kópu u díy:o pini n:ii u nuu ghi nmyi nódo adí ya, dono nmye wa d:uu knomomé, ye ntââ u ngwo daanmyinê vy:ee ngmê, u dono nmyi kuwó wanmyi kée ngmê.

⁹ Yesu u yoo yélini nmye adnya a lèpí, nmyi ngomo kní yi k:oo dny:oo dpí, nmyi ntépínâ kní yi k:oo dny:oo kmaapí, yi p:uu nuu mbumu ngê kèê nangé t:oo.

¹⁰ Dpodo n:ii kní yi l:êê díy:o Chóó Lémi ngê u ntââ ngê a pyódu nmyoo, yi dpodo ntênê dmyinê dódó dé, u yoo u ngwo dmyinê wédèwédè kigha dé. *

¹¹ N:ii a dèépí yédi, Chóó Lémi u kópu dyuu yinê choo tpaépê. Pini n:ii a pi ka vyyuwo yédi, Chóó Lémi u wédèwédè mbémê ye choo vyyuwo. Nmyi kópu yintómu Chóó Lémi u wédèwédè mbémê dmyinê d:uud:uu dé, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu u pi u l:êê díy:o pi kní y:oo Chóó Lémi paa chaa kalé y:e. Dye ghi yintómu Chóó Lémi chaa kigha koo, u wédèwédè chedê ngê daawa pyódu. Ndé kópu yila.

Yesu u pi u l:êê díy:o dono u vyími

¹² A tidê mbwó yoo, pi kní y:oo dono nmye a d:uud:uu tumo, ngmênê yi kópu kní y:oo kíngê ngwéti nmyo, nmyi nyepènyepè u kópu ngê nmye myekíngê pyódu, yinté a too.

¹³ Nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngê dny:oo ya, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu ntee doo a mgíni vyími, yinté my:ee mgíni vyími té. Dini ghi n:ii ngê wa a diyé, pi kní y:oo wa a w:ee ngmê, awo, U pi ndíi ngê dè pyódu, yi ngwo w:aa nipi u k:ii wanmyinê pyw:ee ngmê.

¹⁴ Yesu Kédisu u l:êê díy:o nmye adnyi peede tpaépê knomomé, ye nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngê dny:oo ya, mu kópu u díy:o nmyi lama ka too, Chóó Lémi u Ghê Dmi nmyi p:uu a ta. *

* 3:20: Gen 7:7 * 3:21: Lóma 6:3-4; Njon 3:4-5 * 3:22: Epeso 1:20-21 * 4:2: 1 Njon 2:16-17 * 4:3: Epeso 2:2-3; Taitas 3:3 * 4:6: Lóma 8:10 * 4:7: Lóma 12:9-13 * 4:10: Lóma 12:6-8; 1 Kódin 12:4-7 * 4:14: Mát 5:11; 1 Pita 2:19-20; Dpodo 5:41

¹⁵ Dono nangmê d:uu. Daa dono u lêê dîy:o mgîni vyîmi p:uu nînê danê. Pi nangmê vy:a, pi u tpile nangmê t:âmo. Kópuni p:uu nmyi pi dmi daa pyede, yi kópu p:uu kópu nangmê vyi.

¹⁶ Ngmênê pi knî y:oo awo, Kîdistiyên yoo yi kwee châpwo koo, u ngwo adnyi kpadakpada nmyo, ye mywene nmye kîngê wowo, ngmênê Chóó Lémi mêmmyînê kwunokwuno, mu kópu u dîy:o Yesu Kédisu u yoo vy:o kaa nmyoo.

¹⁷ Chóó Lémi ngê u yoo yi kpadakpada kn:ââ mwyê da chaa. Chóó Lémi daa kedekede pyu, wunê kpadakpada nmoo, yélini y:oo u kópu dyuu daa ny:ee ngópu, dnyinté daawa kpada té.

¹⁸ Yinté kópu puku yedê a tóó, apê, Pi mb:aa ngê maa mb:aa daa kêmakêma dpî kn:aadi, ngmênê pi dono ngê d:ud:umbiy:e dpî kn:aadi,

n:iî ngê Chóó Lémi daa chââchââ ngê, anyi dpî pwiyé. *

¹⁹ Chóó Lémi u nuw:o u pono nmye vyápê nyédi, u lêê dîy:o nmye mgîni vyîmi nyédi. Kópu mb:aa yili dmyinê d:uud:uu, Chóó Lémi p:uu nmyi nuw:o dmi dny:oo kwo. Yinê l:âmo nmyoo, kóó k:oo wa kaa nmyo, daawa dóó nmyo.

5

Kada pini knî ye kópu dyuu

¹ Yélini nmî Lémi u yoo vy:o kada a pyede, kópu nmye ngmênê tpaépê. Nê my:aa kada pini ngmê, Yesu Kédisu mgîni vyîmi tédê a chóó a ngwolo dê y:oo kîné módu, dini ghi n:iî ngê u pi ndîi ngê wa pyódu, u nkîgh:ê an:uu yââ.

² A mbwó yoo, nînê kwunokwuno nmyo, yélini yi kada Chóó Lémi ngê kaa nmyoo, mb:aamb:aa ngê ye dmyinê vyyuwo. Chóó Lémi ngê u yi u ngwo a kwo, A yoo yi kada pini knî y:oo yi dpodo mb:aamb:aa ngê dny:oo dóódó, yi nuw:o dmi yi dpodo p:uu dny:oo kwo, kn:aa kîdnyingê kwo. Ndapî p:uu namê nuw:o, ngmênê u yi nmye choo kwo, Nmî Lémi u dpodo mb:aamb:aa ngê nmî dóódó. *

³ Yélini yi kada nmye wee, ye namê dyaa chedêchedê, ngmênê nmî Lémi u maa mb:aamb:aa ngê dmyinê kîgha, nmyi nt:anê u ngwo wa yaa dmi. *

⁴ Dini ghi n:iî ngê nmyi kada pini wa a diyé, nmyi pi dmi ndîi ngê wa pyódu té, chedê ngê daawa pyódu.

⁵ Pi kamî yoo, nmye myenîné danê, nmyi kada pini yoo yi dnye dmi dmyinê nyémî

dé. A mbwó yoo, namê lémilémi, numo ka dmyinê vyyuwo. Puku yedê ala kópu a tóó,

Yélini y:oo yi chóó yi pi dmi a kmîmi tumo, yi yéli yi p:uu Chóó Lémi u nkwo a d:uu yédi,

ngmênê yélini daa lémilémi nyédi,

Chóó Lémi ngê a ngéêpi too. *

⁶ U l:êê dîy:o namê lémilémi, Chóó Lémi dmyinê chââchââ, dîyo chóó u wêdêwêdê mbêmê nmyi pi dmi wa kn:êê té.

⁷ Nmyi nuw:onuwo u kópu dé yi p:uu u kwo dmyinê ngépê, yi kópu knî yi p:uu mênamê nuw:o, mu kópu u dîy:o nmye wunê vyyuwo. *

⁸ Dmyinê t:ââ, dpodombiy:e dmyinê vyyuwo. Setan ngê kîngê dóó nmyo. Layóni ntee a kââ yédi, u yi u ngwo a kwo yédi, Pi ngmênî ma, Setan u l:êê ghi mye yinté, u yi u ngwo a kwo, Nî dyênê té. *

⁹ Nmî Lémi p:uu nmyi nuw:o dmi dny:oo kwo, Setan u wépi u ngwo dmyinê pwapî. Daa nmyi mo nmye mgîni vyîmi nyédi. Dyámê wope wope yélini Yesu u yoo vy:o ghê dniye, yinté mye mgîni vyîmi nyédi, yoo dono knî y:oo a mgîni vyîmi kîgha tumo. *

¹⁰ Ngmênê daa dye ghi daadîi nmye mgîni vyîmi té, Chóó Lémi ngê mb:aamb:aa ngê amê pyódu nmyo. Yinê a ngmîdi nmyoo, Yesu Kédisu ka a kââdi nmyoo, yi kîi ngmîdi ngê anmyin:aa ya, chedê ngê daawa pyódu. Kópu mb:aa yili yintómu yi kn:ââ ngê a tóó, yinê wa wêdêwêdê kalé nmyo, u ntââ ngê wa pyódu nmyo, u l:êê dîy:o nmî Lémi Yesu daanmyinê wópu ngmê.

¹¹ U wêdêwêdê mudaamu tp:ook:omo, chedê ngê daawa pyódu. Ndê kópu yila.

Pita u nd:uu tpaépê

¹² A tîdê mbwó yoo, nmî mbwó Sailas ngê ka ngéêpi nê, ala pweepwee pee tp:oo nmye u ngwo dnyinê d:êê. K:uuchêm u pi, nmî Lémi p:uu ntênê a dpodo. Ala pweepwee pee nmye d:a d:êê, mu kópu u dîy:o u ya a nga a kwo, Nê wêdêwêdê kalé nmyo, nmyi lama choo a ya, Lémini ka nmyi kélîmî mbê dniye, vyîlo yi Lémi yi ndéndê. Nangê wópu.

¹³ K:omo tpile ala p:aani Mbápiilon ntee p:aani, ngmênê nmî Lémi u yoo al:iî mye kwo. Yi yéli y:oo yi mb:aamb:aa nmye da dy:ââ ngmê. Pini n:iî a tp:ee ntee pini, Mak, u mb:aamb:aa nmye myeda dy:ââ. *

¹⁴ Mb:aamb:aa ngê Dpo numo chipé tóó, mu kópu u dîy:o nmyi nuu ghi dmi numo nóda a pyede.

Yélini yintómu knî yi kîi Yesu Kédisu u yoo vy:o nmyi ghê dniye, Chóó Lémi mb:aamb:aa ngê nmye choo a vyyuwo.

* 4:18: Prov 11:31 * 5:2: Dpodo 20:28 * 5:3: Taitas 2:7; Pilimon 1:14; 1 Tim 4:12; 5:1; Njon 13:14-15 * 5:5: Prov 3:34 * 5:7: Mát 6:25-30 * 5:8: Tpyuu 12:3,9,17 * 5:9: Epeso 6:11-13; Njems 4:7 * 5:13: 2 Tim 4:11; Lóma 1:7 * 5:14: 1 Kódin 16:20

Wu u dî.*

2 PITA

¹ Nê Saimon Pita, Yesu Kédisu u dyépi ngmê, myenté u dpodo pyu. Yélini Yesu u yoo vy:o myinê ghê dniye, ala pweepwee pee nmye nîné dyede. Nmî Mbwámê Yesu Kédisu ka ntee nmî kélîmî mbê dniye, yinté u kwo my:ee kélîmî mbê dniye. Ndé ka ntee a w:êê nmoo, yinté u kwo mye w:êê nmyoo. Dini ghi n:iî ngé u yoo vy:o kaa nmoo, dépê kuwo nmyoo, u yoo vy:o mye kaa nmyoo.

² Chóó Lémi mupwo nmî Lémi Yesu yi p:uu dmyinê ndiye, nmye mb:aamb:aa ngé u ngwo adpa a vyuwo, mb:aamb:aa ngé amyedpa a ngéêpi nmyo.

Chóó Lémi ngé a ngmîdi nmyoo, dmyina a nj:iî

³ N:iî ngé a ngmîdi nmoo, nmî lama a tóó. Nmî dono yili yinê chedé too, u kii ngmîdi ngé pyódu nmoo. Chóó u wédêwédê mbêmê u ntââ mbêmê pyódu nmoo, ghê kamî nmo a kpo, mb:aamb:aa ngé ntee a tóó, yinté mye pyódu nmoo.

⁴ Kópuni mb:aa yi pi dmi mwiyé a vyi too, u wédêwédê mbêmê nmî l:êê díy:o a d:uu too, mu kópu u díy:o ntee a tóó, u yi u ngwo a kwo, A yoo yinté myedny:oo ya. Mgîdi u yoo yi nuw:o dmi kwolo ngmê dé, u yi y:e a kwo, Dono nmî d:uud:uu, ngmênê nmî Lémi ngé yi máádi p:uu a y:ee nmyoo. *

⁵ Dini ghi n:iî ngé nmî Lémi ka nmyi kélîmî mbê dniye, chóó u yoo vy:o kaa nmyoo. Yi kópu u l:êê díy:o u yoo mb:aa ngé dmyinê kwo, p:uu dmyinê ndiye. *

⁶ Dono dmyina a vyímî, u wépi dmyinê pwapî. Chóó Lémi dmyina a nj:iî,

⁷ nmyi tîdê mbwó yoo yi nuu ghi dmi nmyi nódo dny:oo ya, pi yintómu yi nuu ghi dmi nmyi nódo myedny:oo ya.

⁸ Yi kópu dé mb:aamb:aa ngé anmyi d:uud:uu dé, ye nmî Lémi Yesu Kédisu p:uu dpodo tédê, nmyi nt:u dmi mb:aamb:aa ngé adî kekeleke.

⁹ Pini n:iî ngé yi kópu dé daadi d:uud:uu dé, yi pini my:oo a tóó, kópuni nmî Lémi ngé u l:êê díy:o wunê a d:uu ngé, u dono u ngwo chedé too, yi kópu u nuwo wunê a kuwo wo.

¹⁰ A tîdê mbwó yoo, yi kópu u l:êê díy:o yi kópu mb:aa dmyinê d:uud:uu dé, pi knî y:oo pédê w:ee y:e, awo, Chóó Lémi ngé a ngmîdi too, u yoo vy:o mye kaa too. Yi kópu mb:aa anmyi d:uud:uu dé, ye maa mb:aa daanmyi kn:aadi ngmê, myedaanmyinê lvéêdi dmi.

¹¹ Nmî Mbwámê Yesu Kédisu ngé daawa mb:iî nmyo, kóó k:oo wa kaa nmyo, nmî Lémi u k:iî anmyin:aa ya, chedé ngé daawa pyódu.

¹² K:omo tpile yi kópu yili nmyi lama ntênê a pyede, ngmênê nmye mênîné vyilivylil té.

¹³ Doo u ntââ módó daanê kuwo nmyo, ngmênê yi kópu knî nmye mênîné vyilivylil té, nmyi dpî dmi u ngwo n:aa ny:ââny:ââ.

¹⁴ Nyââ, daa kêmakêma dyámê pè nîné kuwokuwo, kópuni nmî Lémi Yesu Kédisu ngé wunê a ka a vyu, daa kêmakêma n:aa ntiyentiye. A wpowpo u maa ntênê a ka yinê a kêma ngé. *

¹⁵ Ala kópu dyuu nmye nîné dyede, mu kópu u díy:o u ya a nga a kwo, U ntââ mbêmê nê kuwo nmyo, a kuwó ala kópu dyuu dye ghi yintómu pênmyi nuw:onuw:o dé.

Chóó Lémi ngé Yesu u pi nmî ngópu u ngwo kmungo

¹⁶ Dini ghi n:iî ngé nmî Lémi Yesu Kédisu u pi pi knî ye nmî vyu, u wédêwédê p:uu ye myenmee danêmbum. Danêmbum n:iî pi knî y:oo yi chóó yi nuw:o mbêmê dpo pyw:ee t:oo, daa yinté danêmbum ye yinmeen:aa tpaépê, ngmênê kópuni ye nmeen:aa tpaépê, nmî chóó nmî ngwolo knî y:oo nmî módu. *

¹⁷ A mbwó dé yi k:iî nmî ngópu nmî Mí Chóó Lémi ngé Yesu u pi kmungo, u dnye mbóó p:uu nmî nyongo, nmopê, Kí a tp:ee njini, pini n:iî u nuu ghi a nódo a tóó, dye ghi yintómu a nuu u kópu ye d:uud:uu too.

¹⁸ Yi dnyeni mbóó p:uu nmî chóó nmo nyongo, dini ghi n:iî ngé mbu mbêmê Yesu u k:iî nmee a ya.

¹⁹ Kópuni Chóó Lémi u komo kapî pyu knî y:oo wunê a d:êê tumo, Yesu ngé nmî ngópu ntiye too. Yi kópu knî ye ntênê u ngwo nmî kélîmî mbê dniye. Yi kópu dyuu ntênê dmyinê nuw:onuw:o dé, mu kópu u díy:o pywápê ngé mgîdi ntee pîi chaa, yi kópu dyuu ngé nmyi gha dmi yinté myoo chaa ngé. Ala ngwo mgîdi vy:o nmo pyede, u dí mywe anmî m:uu, kâádi u nkwo wa a kee.

²⁰ Ndîi kópu ngma ala, nmyi nuwo kidangê kuwo. Kópuni Chóó Lémi u komo kapî pyu knî y:oo wunê a d:êê tumo, pi ngmê ngé chóó u nuw:o mbêmê yi kakêmé dmi kîngê chámê,

²¹ mu kópu u díy:o yi yéli daa yi chóó yi nuw:o mbêmê dnyimo a d:êê, ngmênê Chóó Lémi u Ghê Dmi ngé ye yinê dpîmo a tpaépê dé, Chóó Lémi u komo u ngwo dnyimo a kapî. *

2

Pi dóó pyu yoo

¹ Nmî kn:ââ yoo yi vy:o pi knî ngmê y:oo Chóó Lémi u komo k:omo ngé ntee dnyimo a kapî, pi ngmê knî y:oo yinté adnyi dóó nmyo. Ndiye tédê kamî angmê kpêmî ngmê, yélini tumutumumu yi p:uu adnyi ndiye, maa ndéndê wa kn:aadi ngmê. K:omo tpile yi pi

* 1:4: Njon 1:12; 2 Kódin 3:18 * 1:5: Nkal 5:22-23 * 1:14: 2 Kódin 5:1; Njon 21:18-19 * 1:16: Mát 17:1-5 * 1:21:

2 Tim 3:16; 1 Pita 1:10-11; Dpodo 3:21

dódó pyu yoo yi yíkí dmi nmí Lémi u pwo ghay wo, ngmênê u pi wa dyênê ngmê. Nmí Lémi ngê ngí daawa a puwâ, ayi ngwéti té, ntênê wa chedê té. *

² Pi yíli wa dóó t:oo, yi l:êê ghi dmi wa ngmêê t:oo, yoo dono ngê wa pyódu t:oo, pyââ ti pyu ngê wa pyódu t:oo, nmí Lémi u pi kuwa yéli ye dono ngê u ngwo wa pyódu ngmê.

³ Tpile u mb:aami dé, k:omodanê kópu kní yi mbêmê adnyi dódó nmyo, ngmênê pini n:ii ngê wa kpada té, maadí kiyedê kwo, dpí doo u tpile. Daa kedekede pyu, ntênê wa dyênê té. *

⁴ Dini ghi n:ii ngê enjel woni yoo dnya a dono, ye daa kede wo, mbwa k:oo km:êê too. Mgídí vy:o y:i a wee, y:i a mgíní vyímí nyédi, yi kpadakpada ndíi y:i a t:âât:ââ ngmê. *

⁵ Yélini wunê dnya a dono, Chóó Lémi ye myedaa kede wo, ngmênê vyi ngê vya too. Pi mb:aa yi vy:o ngmídi doo kwo, Nówa, pini n:ii ngê dono ye dpímo kwódukwódu. Yi pini mupwokní n:eeemi kní wááli vyílo dé yi w:êê too. *

⁶ Myenté, Chóó Lémi ngê Sodom p:aani dé Kímóda ndê ngê myedê vwuwo doo. Yélini yoo yi p:aani dé y:e dnye kwo, yi dono yíli yi l:êê díy:o yi ngwo kpada too, apê, Yoo dono p:aani p:aani yi kópu paa m:uu y:e, yi lama paa yaa we, n:ii ngê dono dpí d:uu, ndê ngê wa ma. *

⁷ Pi mb:aa ngmídi yi vy:o doo kwo, Loté, ndê ka vyílo yi w:êê ngê,

⁸ mu kópu u díy:o mää kní y:oo dye ghi yintómu numo kpêêpí n:ii dnya a kígha, u ngíma kaa dnyie.

⁹ Yi dyimé pywuu dé yi nt:u kópu ala, nmí Lémi u ntââ, pi mb:aa yoo yi tókótókó tédê dpí ngee té, pi dono yoo dpí kpada té, u dí kuwókuwó wéni ngê ntênê amí kpada té. *

¹⁰ Yoo kwolo ngmê dé, n:ii kní y:oo nmí Lémi u dnye daa nyêmi ngópu, dono yi nuu u kópu ngê a ya yédi, yi yéli dnyinté daawa kpada té.

Pi dódó pyu yoo daa nkíngê nyédi, k:omo tpile dono a d:uud:uu tumo, ngmênê mywene ye daa kwo yédi. Yélini yi pwo a pyede, daa cháâcháâ tumo, ngmênê yi pi dmi a dyede tumo.

¹¹ K:omo tpile enjel yoo yi pi dmi ndíi dé, yi wêdêwêdê mye ndíi, ngmênê nmí Lémi u ngíma pi dódó pyu yoo yi pi dmi daa dyede tumo. Lukwe díy:o yi yéli yi pwo yéli yi p:uu a peede tpapê nyédi. *

¹² Pi dódó pyu yoo, chíi w:ââ ntee tpile dé. Chíi w:ââ u lama daa tóó, Kí pi u tpile tp:oo,

u ngwo dpí vy:a. Yi yéli mye yinté dé, daa yi lama a peede tpapê nyédi. Chíi w:ââ ntee anyi vy:a, nmí Lémi ngê yinté wamye vya té,

¹³ yélini yi némi dmi a dyede tumo, nmí Lémi ngê yi ntââ dmi ye wa a vy:u. U yi y:e a kwo yédi, Kmaapí ngê wo nmo a vyímí dé. Pi dódó pyu yoo nmí Lémi u kmaapí tédê nmye dpí taa dmi, a mywenemywene kígha nmyoo.

¹⁴ Pyââ ti ngwolo yi ngíma a kwo nyédi, dono tédê daa pilepile nyédi, yoo kamíni nmyi vy:o a wee, a lvêédí tumo. Tpile u mb:aami yoo, nmí Lémi ngê wa dyênê té.

¹⁵ Maa ndêndê kn:aadi ngópu, u ngwo vyiti dnyie, Mboso tp:oo Mbalaam u maa p:uu mí pwii dnyie. Yi Mbalaam ndapí ndíi p:uu doo nuw:o, u l:êê díy:o dono u maa p:uu ghê wo, apê, Yisíléli tpémi yi p:uu kópu dono ngmên:uu t:oo, Chóó Lémi ngê u ngwo pèdê vya téne. *

¹⁶ Ngmênê Chóó Lémi ngê u enjel ngmê dy:ââ ngê, Mbalaam u maa yi nkoko ngê, u ndonki u ntââ ngê pyódu ngê, dnye u ngwo pw:ii ngê. Yi kópu u l:êê díy:o kópuni Mbalaam ngê u yi doo kwo ní d:uu, mēdaa d:uu ngê. Yi kópu mbodo podo mbodo podo u kópu.

¹⁷ Dpuwó nuu n:ii u kwo mbwaa chedê ngê dpí pyódu, yoo ntee a dódó too, pi dódó pyu yoo mye yinté dé, gha kópu yi mênê daa ya yédi. Myenté, dini ghi n:ii ngê kâádi ndíi dpí kee, tēpē wêdêwêdê ngê dpí pyódu, pi kní y:oo u yi y:e a kwo yédi, Tpii a ghay we. Dini ghi n:ii ngê nkali ndíi dpí m:uu ngmê, yi gha dmi mb:aamb:aa ngê dpí pyódu, ngmênê yópu ngê nkali ntee dpo y:oo, yoo u ngwo dpí dóó, yi yéli mye yinté dé, yoo dpí dóó t:oo. Chóó Lémi ngê daawa kn:aadi, mgídí ndíi vy:o wa kée té.

¹⁸ A chaa nyédi, yi pi dmi yi chóó a kmímí tumo. Pi kamí yoo dpí dóó t:oo, n:ii yoo yoo dono yi vy:o da pwii dmi, Yesu u yoo vy:o dé ghê dmi. Dono kópuni yi nuw:o nédê a pyede, daa kwódu yé kópu ngê dé pyódu t:oo.

¹⁹ Pi kamí kní ye yipu, Dêêpí kópu dyuu u mbwa k:oo nmo pw:iipw:ii nmyo, ngmênê dono u mbwa k:oo yi chóó a wee, mu kópu u díy:o doo u ntââ dono u wépi d:uudpí pwaa ngmê, dye ghi yintómu a dono nyédi. *

²⁰ Yélini dpí dóó t:oo, dono dpo pyw:ee ngmê. Dini ghi n:ii ngê nmí Lémi Yesu Kédisu ka mwiyé a kélímí mbê dnyie, yi Mbwámé ngê pyodo, mgídí u yoo yi dono vy:o a y:ee too, ngmênê ala ngwo yi dono ngê maa mgímí té, yi ya dono ngê dé pyódu. *

²¹ Wunê yi kpadakpada pé tédê, mu kópu u díy:o maa mb:aa yi lama dèpwo ya. Ala

* 2:1: Deut 13:1-5; Mát 24:24; Njuda 1:4 * 2:3: Lóma 2:24; 16:18; 1 Tes 2:5 * 2:4: Mát 25:41 * 2:5: Gen 6:11-8:19

* 2:6: Gen 19:12-13,24; Njuda 1:7 * 2:9: 1 Kódin 10:13; Njuda 1:6 * 2:11: Njuda 1:9 * 2:15: Num 22 * 2:19:

Njon 8:34; Lóma 6:16-17 * 2:20: Mát 12:43-45; 26:24; Hipilu 6:4-6

ngwo yi kpadakpada ndii ngê dê pyódu, mu kópu u díy:o nmí Lémi u dêêpí kópu dyuu u wépi dê pwaa ngmê.

²² Lukwe díy:o yi dono kní ye maa diyé dmi. W:ââ ntee tpile ngê dê pyaa dmi. Ntini n-ii w:ââ ngê dpí kwada kwolo, myombó moo diyé, moon:aa ma. Myenté mbwêmé. Tupwóni p:uu a t:a, doo u ntââ daanyi ghodo, u mgí lèê u kwo moon:aa kudu. *

3

Mbóó dyámé ndé ngê u ngwo wa ma dê

¹ A tidé mbwó yoo, pweepwee pee n-ii mwiyé nmye nê dy:ââ ngê, alani mye yinté. Nmyi nuw:o wátíwátí u l:éê díy:o d:a d:éê dê.

² Kópuni Chóó Lémi u komo kapí pyu kní y:oo wuné a d:éê tumo, nmye mýed:a vyíli té. Nmí Lémi u dêêpí kópu nmyi dyépi kní y:oo n-ii nmye mí vyi ngópu, nmye mýed:a vyíli.

³ Mwiyé mwiyé ala kópu nmyi lama choo a ya, dini ghi n-ii ngê kuwókuwó wéni daa kêmakêma adí dyimédyimé, yoo dono ngmêwa chaa, yi chóó yi pono adnyi vyápé, adnyi nkwtinkwiti nmyo. *

⁴ nmyewo, Nmyi lémi Yesu ngê yepé, Mu dini ghi ngê wamêní diyé. Nmyewo, Angêné yi pini. Nmyewo, Nmí pye mí yoo wuné mwo a pw:oo dniye, ngmêné yi pini doongé diyé wo, kn:ââ Chóó Lémi ngê dyámé pê mwo a l:âmo ngê, nkoo nmo, tpile yintómu ntee munté muka too. Nmyewo, Yi pini mēdaawa a diyé.

⁵ A tidé mbwó yoo, n-ii dé yinté a nuw:o té, Nôwa u danêmbum yi mbodo kn:ââ vuywo dé yé ngmê, p:uu daa nuw:o té. Nmí lama ka too, mwiyé mwiyé dini ghi ngê Chóó Lémi ngê kópu yi vyu, dyámé pê l:âmo ngê, mbóó mye l:âmo ngê. Ntii mwada y:i nuwo, dyámé a kmungo. *

⁶ U kuwó dini ghi ngê nti mēdē diyédiyé kwólu, yoo dono dyêné too, yi tpile mye dyêné too. *

⁷ Ngmêné Chóó Lémi ngê wo ngmê ngmídi ngê, wéni n-ii ngê kópu m:uu wa a vyi, yi ngwo ndé ngê mbóó dyámé wa ma dê. Yi wéni ngê yoo dono wa kóté kalé té, amye kpada té. *

⁸ A tidé mbwó yoo, nangé vyi, Nmí Lémi ngê mgí da puwá. Ala kópu nmyi lama kídangé kuwo, nmí Lémi ka m:ââ yono yono y:a daa dye ghi daadii, ngmêné u kwo wo ngmídi. *

⁹ K:omo tpile yoo woni yi nuw:o alanté a pyede, apu, Nmí Lémi ngê mgí da puwá, kēma wa a diyé, ngmêné mgí daawa a puwá, a t:âât:ââ nmyo, u yi u ngwo daa kwo, Ghéli

ní dyêné té. Dye ghi ka dówodówo, u yi u ngwo a kwo, Pi yintómu kní y:oo yi dono a kuwo téne, a yoo vy:o ghê dniye. *

¹⁰ Pi doo u lama kpáápi ntee dpí t:aa, nmí Lémi u wo yinté wa d:ii. Yi wéni ngê dnye ndii vy:o mbóó anyi wa pwiyé, tpileni mbóó p:uu a wee, ndé ngê wa ma té, dyámé mbêmé tpile yintómu wamye ma té. *

¹¹ Yi tpile yili yintómu chedé ngê wa pyaa dmi, u l:éê díy:o nmyi nuw:o dmi yi p:uu kíngmê kwo, nmí Lémi mu ngmídi p:uu dny:oo kwo.

¹² Chóó Lémi u wo nuw:o ngmídi mbêmé dmyiné t:âât:ââ, pi yili kní ye u pi dmyinén:aa tpaépé, u yoo vy:o paa ghê dniye, yi wéni límílímí ngê u ngwo paa dyimé we. Yi wéni ngê ndé ngê mbóó dyámé wa ma dê, tpile yili yintómu wa nkí:a dmi,

¹³ ngmêné Chóó Lémi ngê kópuni a vyu, yi kópu mbêmé mbóó dyámé kamí dê nmo t:âât:ââ dê, yoo mb:aa kwéli adnyin:aa kwo.

¹⁴ A tidé mbwó yoo, yi wéni ghéli doongé dyimé wo, mb:aamb:aa ngê dmyiné ya, dyâápe nmyi p:uu kíngmê ya. Nmí Lémi wéni n-ii ngê wa a diyé, mb:aamb:aa ngê nmye paa taá we.

¹⁵ Nmyi lama choo ya, nmí Lémi ngê dye ghi a dówodówo, mu kópu u díy:o u yi u ngwo a kwo, Pi yili a yoo vy:o paa ghê dniye. Nmí Lémi u nuw:o ndii mbêmé nmí mbwó Póól ngê vyílo yi kópu nmye yedé d:éê ngê. *

¹⁶ U pweepwee pee yedé yi kópu kní yi p:uu u mo kópu nmye dépé d:éê ngê. U pweepwee pee kní yi yedé kópu woni kní yi wopwe dpodo ndii ngê nmye dpí pyaa dmi, ngmêné pi ngê kíngé dóo nmyo. Yélini yi ndiye daa ndii, n-ii kní y:oo maa dpí kn:aadi ngmê, Póól u kópu dé dpo kp:aa t:oo, ngmêné yi kakémé cháméchámé tédé kn:aa kópu kní yi ngmédpi kaa ngmê. Chóó Lémi u Puku yedé kópu dyuu yinté u mo ngê myoo pyódu t:oo, yoo kn:aa máádi p:uu u ngwo dpí kaa t:oo. Yi kópu u l:éê díy:o Chóó Lémi ngê wa dyêné té. *

¹⁷ A tidé mbwó yoo, yi kópu p:uu nmyi ng:aa dmi yed:a t:oo, nmye mb:aamb:aa ngê dmyina a vuywo. N-ii kní y:oo nmí Lémi u kópu dyuu dnyinté a cháácháâ tumo, kíngé dóo nmyo, kn:aa máádi p:uu kíngé kaa nmyo.

¹⁸ Nmí Lémi Yesu Kédisu p:uu dmyiné ndiye. Nmí Mbwámé ngê pyodo, yiné choo a ngéêpi nmyo. Chaa kígha koo, u chaa kígha daanmí yé.

Wu u dí.

* 2:22: Prov 26:11 * 3:3: 1 Tim 4:1; Njuda 1:17-18 * 3:5: Gen 1:2,6-9 * 3:6: Gen 7:11-23 * 3:7: 1 Kódin 3:13
* 3:8: Psalm 90:4 * 3:9: 1 Tim 2:4 * 3:10: Mát 24:43-44 * 3:15: Lóma 2:4; 10:21 * 3:16: Hipílu 5:11

1 NJON

Pini n:ii ngê ala pweepwee pee d:êê ngê, u pi Njon, Sepédi tp:oo, Yesu u dyépi ngmê. Dini ghi n:ii ngê pi vy:ee ngê doo ya, ala pweepwee u ngwo d:êê ngê, Yesu u yoo kni ye dy:ââ ngê.

Pi ngmê kni y:oo yi yéli kn:aa máádi p:uu dnye kapí dé, yipu, Doo u ntââ Chóó Lémi Tp:oo pi ngê daapi pyodo. Yipu, Chóó Lémi mupwo d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa dè, dono yi p:uu daa ta. Yipu, Dyámê u kópu dé dono dé, dyámê mbêmê tpémi mye dono dé. Yipu, Doo u ntââ Chóó Lémi Tp:oo pi ngê daapi pyodo. Yipu, Yesu pi ntee pini, dini ghi n:ii ngê Njon Baptist ngê mbápitísím kwólu, yi ngwo Chóó Lémi Tp:oo Yesu p:uu kele, yipu, Yesu ghêlí daa vya ngópu, Chóó Lémi Tp:oo ngê mwiyé a kuwo ngê. K:omodanê kópu pi kni ye yidnyimo tpaép. Myenté k:omodanê kópu ye m:uu dnyimo tpaép, yipu, K:omo tpíle Yesu u yoo adnyi dono, ó daadnyi dono, u kópu daa tóó.

Njon ngê yoo yi wátiwáti u l:êê díy:o ala pweepwee pee u ngwo d:êê ngê.

Kêlí Pini p:uu kópu dyuu

¹ Nmí Kêlí Pini p:uu nmye nmínê d:êê té, pini n:ii ghê njini u kn:ââ. Mwiyé mwiyé dini ghi ngê yi pini doo a ya, nmí dye ghi ngê u kwo nmee a ng:aa, nmí chóó nmí ngwolo kni y:oo nmí módu, nmí kèê dmi p:uu my:oo yó. *

² Yi ghéni kn:ââ nmí Mí k:ii nipi dpímo a ya, myenté chedê ngê daawa pyódu. Dini ghi n:ii ngê pi ngê pyodo, nmí módu. Yi kópu u l:êê díy:o u pi ntênê nmye nmo tpaép ngê, dpíno k:omodanê té. *

³ Pini n:ii nmí módu, kópuni u kwo nmo ny:ee too, nmye vyílo yinmo tpaép too, mu kópu u díy:o nmí nuw:o dmi ntee a tóó, nmyi nuw:o dmi yinté myedny:oo a ya. Nmí Mí mupwo Yesu Kédisu yi k:ii ngmídi ngê ntee nmo pyede, u yi nmo a kwo, Yi k:ii ngmídi ngê yinté myednyinê a ya.

⁴ Nmye nmínê d:êê té, mu kópu u díy:o w:aa pèdê pyw:ee yó, myenté myepono pyw:oo.

W:êêní paa

⁵ Ala kópu dyuu nmí Lémi u kwo nmo ny:ee too, nmye vyílo yinmo tpaép too, Chóó Lémi kââdí ntee tpíle ye tóó, ngídí kni p:uu daangma a ta. *

⁶ Ala kópu anmí tpaép knomomê, Nmí Mí k:ii ngmídi ngê nmo pyede, ngmênê ngídí vy:oo anmí m:ii knomomê, ye anmí

k:omodanê, daa nmí Mí u pono anmí vyápê. *

⁷ Nmí Mí w:êêní ntee a tóó, w:êêní yinté anmí m:ii knomomê, ye u k:ii ngmídi ngê anmí ya, u yoo kni yi k:ii ngmídi ngê amyenmí ya, Tp:oo Yesu u wêê ngê nmí dono yíli yintómu dpí ghêê té.

⁸ Ala kópu anmí tpaép knomomê, Dono nmí mênê daa tóó, ye nmí chóó nmí nuw:o kni y:oo adnyi dódó nmo, nmí Mí u ndê kópu dyuu nmí mênê daadnyi ya.

⁹ Ngmênê nmí dono yíli yi yuu dmi nmí Mí ka anmo y:ee knomomê, daawa dóó nmo, kópu mb:aa nmo angmê d:uu, nmí dono yíli u kuwó wa kèé té, mēdaawa a ngí té, wa ghêê nmo, kamí ngê wa pyódu nmo.

¹⁰ N:ii ngê dpo, Dono d:oo ngmê d:uu ngê, yi pini ngê nmí Mí u kópu dyuu dpí vy:a, mu kópu u díy:o nmí Mí ngê dpo, Pi yintómu a dono nyédi. Yi pini u mênê nmí Mí u kópu dyuu daa ya nyédi.

2

Yesu Kédisu nmí Mbwámé

¹ A tp:ee yoo, nmye nínê d:êê, mu kópu u díy:o dono kópu daangmēpaa d:uu yó, ngmênê dono ngmanmí d:uu knomomê, Yesu Kédisu ngê nmí Mí ka amí kwódu nmo, kwowo, Nangé kpada té. *

² Yi yíkí dmi a pwo ghay wo. A tp:ee yoo, Yesu Kédisu ngê chóó dono daangmê d:uu ngê, ngmênê nmí dono yintómu yi l:êê díy:o pwene. Daa nmí mo nmí kèê díy:o pwene, ngmênê pi yintómu yi l:êê díy:o mye pwene. *

³ Nmí Mí ka anmí ng:aa knomomê, ye ala kópu nmí lama ntênê wa yââ, Nmí Mí nmí lama pini ngê a tóó, u yoo vy:oo nmo wee.

⁴ N:ii ngê dpí vyi, Nmí Mí a lama pini ngê a tóó, u yoo vy:oo n:aa kwo, ngmênê yi pini u kwo daa ng:aa yédi, yi pini k:omodanê pyu, ndê kópu dyuu u mênê daa ya nyédi. *

⁵ N:ii u kópu dyuu ka adí ng:aa, vyílo yi pini nódo nmí Mí nuu ghi d:ud:umbiy:e a tóó. Yi kópu mbêmê nmí lama dpí yââ, nmí Mí k:ii ngmídi ngê nmo pyede. *

⁶ N:ii ngê dè vyi knomomê, nmí Mí k:ii ngmídi ngê nye tóó mo, Tp:oo Yesu Kédisu ntee doo a m:ii, yi pini yinté mye choo m:ii. *

Dêépi Kópu kamí

⁷ A tp:ee yoo, daa dêépi kópu kamí nmye yinínê d:êéd:êê, ngmênê dêépi kópu mbwee. Dini ghi n:ii ngê Yesu u yoo vy:oo wunê nmyinê ghê dnyie, yi dêépi kópu yi ngwo nmyinê

* 1:1: Njon 1:1-4 * 1:2: Njon 1:14 * 1:5: 1 Tim 6:16; Njems 1:17 * 1:6: 1 Njon 2:4 * 2:1: Hipílu 9:24

* 2:2: Lóma 3:25; Njon 1:29; 11:52 * 2:4: 1 Njon 1:6,8 * 2:5: Njon 14:21,23; 1 Njon 4:12,17; 5:3 * 2:6: Njon 13:15

* 2:7: 2 Njon 1:5-6

ny:ee ngópu, nmyepê, Nmyi nuu ghi dmi nuu nódo dny:oo ya. *

⁸ Ngmênê yi dêêpí kópu kamí ngé mo tóó. Yesu Kédisu ngé yi dêêpí kópu nmí ngópu ntênê dpímo a cháácháá, yinté my:ee cháácháá ngmê. Mgídi machedé ngé ka pyodopyodo, pywápê ndêndê wunê ka dnyednye. *

⁹ N:ii ngé dpo, Pywápê u wuu n:aa m:ii, ngmênê u mbwó u kwo a diya yédi, yi pini mgídi vy:o mo m:ii. *

¹⁰ N:ii nódo u mbwó u nuu ghi a ya yédi, yi pini pywápê u wuu a tóó, pi d:uudpo lvêêdi. *

¹¹ Ngmênê n:ii ka u mbwó a diya yédi, yi pini mgídi vy:o a kwo, mgídi vy:o mye m:ii. Doo u lama a paa yédi, ngmênê u kwo, Ló y:i n:aa lèpí, mu kópu u díy:o mgídi ngé ngwolo dè dpí dyênê dè. *

¹² Tp:ee dmâádíma, nmye nínê d:éê, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu u pi mbémê nmí Mí ngé nmyi dono yílí u kuwó kée too. *

¹³ Mâáwe yoo, nmye nínê d:éê, mu kópu u díy:o pini n:ii dye ghi yintómu doo a ya, nmyi lama a tóó. Pi lvulu yoo, nmye nínê d:éê, mu kópu u díy:o dpodowbîy:ê nmyi ghê dnyie, Setan nmyi yi yodo u maknopwo nmyi yé ngópu.

¹⁴ Tp:ee dmâádíma, nmye nínê d:éê, mu kópu u díy:o nmí Mí nmyi lama a tóó. Mâáwe yoo, nmye nínê d:éê, mu kópu u díy:o pini n:ii dye ghi yintómu doo a ya, nmyi lama a tóó. Pi lvulu yoo, nmye nínê d:éê, mu kópu u díy:o nmyo wédêwêdê dé, nmí Mí u kópu dyuu nmyi mênê a kwo, Setan nmyi yi yodo u maknopwo nmyi yé ngópu.

¹⁵ Dyámê nangé kâpu, dyámê u tpile kní yi p:uu nmyi nuw:o dmi kîngê kwo. Dyámê anmyinê kâpu knomomê, nmí Mí u nuu ghi nmyi nódo daadi ya, *

¹⁶ mu kópu u díy:o nmyi nuw:o dmi nmí Mí p:uu dny:oo kwo, dyámê mbémê kîdnyingé kwo. Yélini yi nuw:o dmi dyámê mbémê a wee, nuw:o dono u pono a vyápê nyédi, tpileni dpí m:uu ngmê, yi tpile u yi y:e a kwo yédi, dyámê u tpile dé dpo kâpu nuu. Yinté lémi ghi nmí Mí ka d:uungmédpo ndé, dyámê mbémê pi kní y:oo yi chóó dpí nêti t:oo.

¹⁷ Pi kní y:oo tpileni yílí yi yi dmi a kwo, chedé ngé wa pyaa dmi, dyámê pé chedé ngé amye pyódu, ngmênê n:ii nmí Mí u pono adi vyápê, chedé ngé daawa pyódu. *

Pini n:ii Yesu Kédisu p:uu adi d:uu

¹⁸ A tp:ee yoo, kuwókuwó wéni daa kêmakêma a dymédymimê. Ala kópu wunê

nmyinê ny:ee ngópu, Díyo pi ngmê Yesu Kédisu p:uu adi d:uu. Yi kópu ala ngwo kédê pyódu, pi yílí Yesu Kédisu p:uu ka d:uu té. Yi kópu u l:éê díy:o nmí lama ka tóó, kuwókuwó wéni daa kêmakêma a dymédymimê. *

¹⁹ Yi yéli k:omo ngé nmí yoo vy:o ghê dnyie, u kuwó dini ghi ngé mê pwíi dnyie. Nmí yoo vy:o ntênê wodnye kwo, ye nmí vy:o pé wee, ngmênê a kuwo nmoo, ntênê u ngwo nmo w:ee ngé, nmímo, Daa nmí yoo vy:o yéli. *

²⁰ Dp:ee yinté yéli, Yesu Kédisu ngé u Ghê Dmi nmyi mênê a yó, u ndê kópu dyuu nmyi lama u ngwo a yaa wo.

²¹ Nangé vyi, Nê nmo wunê d:éê, mu kópu u díy:o ndê kópu dyuu nmí lama daa kwo. Kéle, ndê kópu dyuu nmyi lama wunê kwo, myenté ala kópu nmyi lama kiyedé tóó, k:omodanê kópu u kn:ââ ndê kópu dyuu p:uu dèdèngmê kwo.

²² N:ii ngé ala kópu a tpaépê ngé, Yesu daa Chóó Lémi Tp:oo, yi pini k:omodanê pyu, Yesu Kédisu p:uu a d:uu yédi, Yesu ka kpeme dpí yââ, u mí Chóó Lémi ka kpeme myoo yââ. *

²³ N:ii ngé Yesu dpí mb:ii, u mí Chóó Lémi myoo mb:ii. N:ii ngé Yesu a cháácháá ngé, u mí Chóó Lémi mye cháácháá ngé. *

²⁴ Nmí Lémi p:uu kópuni mwyiê nmyinê ny:ee ngópu, yi kópu p:uu nmyi nuw:o dmi dny:oo kwo, nangé ngmêê. Yi kópu daanmyinê ngmêê knomomê, ye dye ghi yintómu nmí Mí k:ii ngmídi ngé anmyi ya, Tp:oo u k:ii ngmídi ngé amyenmyi ya.

²⁵ Kópuni u pi wunê nmo a vyyu, daawa dóo nmo, yi kópu ntênê wa d:uu, ghê kamí nmo wa a kè, ghéni n:ii chedé ngé daawa pyódu. *

²⁶ N:ii kní y:oo kn:aa máadi p:uu a kapí nmyoo, yi kópu yi yéli yi l:éê díy:o nmye da d:éê.

²⁷ Dp:ee yinté yéli, Yesu Kédisu ngé u Ghê Dmi nmyi mênê a yó. Yi ghéni dmi ngé kópu yílí yintómu yi p:uu a ndiye kîgha nmyoo, doo u ntââ pi ngmê ngé mēdaadi ndiye kîgha nmyo. Yi ghéni dmi ngé ndê kópu nmye ye tpaépê too, k:omodanê kópu nmye daangmēwa vyi. U kwo dmyinê ng:aa, Yesu Kédisu u k:ii ngmídi ngé dmyinê ya. *

²⁸ Nyââ, a tp:ee yoo, u k:ii ngmídi ngé dmyinê ya, mu kópu u díy:o wéni n:ii ngé wa a diyé, u kwo daapídmí nkîngé, mywene nmye myedaapaa ghê we. *

²⁹ Nmyi lama kiyedé tóó, Yesu Kédisu p:uu dono daangma a ta. Ala kópu nmyi lama myechoo a ya, n:ii ngé kópu mb:aa a

* 2:8: Njon 1:9; Lóma 13:12 * 2:9: 1 Njon 3:10,15; 4:20

* 2:10: Lóma 14:13 * 2:11: Njon 12:35 * 2:12: 1

Kódin 6:11 * 2:15: Lóma 8:7; Njems 4:4 * 2:17: Mát 7:21

* 2:18: Mát 24:5,24; 2 Njon 1:7 * 2:19: Dpodo 20:30

* 2:22: Mát 10:32-33; 1 Njon 4:3; 2 Njon 1:7

* 2:23: Mát 10:32-33; Njon 5:23; 2 Njon 1:9

* 2:25: Njon 3:15; 6:40

* 2:27: Njon 14:26

* 2:28: 1 Njon 4:17

* 2:29: 1 Njon 3:10

d:uud:uu too, yi pini nmî Mî tp:oo ngê mye too. *

3

Chóó Lémi tp:oomódó tp:oomâa yoo

¹ Ndîi kópu ngma ala. Nmî Mî nódo nmî nuu ghi dmi ntênê wunê too, u l:êê díy:o tp:oo módó tp:oo mââ ngê a pyódu nmoo, u pi nmî p:uu t:ângo. Yi kópu u l:êê díy:o dyámê mbêmê tpémi y:oo daa myeme nmoo, nmî Mî yi lama myedaa too. *

² A tídê mbwó yoo, nmî Mî ngê tp:oo módó tp:oo mââ ngê a pyódu nmoo, ngmênê nmî lama daa too, mu dini ghi ngê lónté pini ngê anmín:aa ya. Nmî lama ka too, Yesu Kédisu dini ghi n:i ngê wa a diyé, yinté pini ngê anm:uu pyaa dmi, mu kópu u díy:o yi ngwo ntênê anm:uu m:uu. *

³ Yélini yi k:i yi kópu nmî lama a too, nmî nuw:o dmi Yesu Kédisu p:uu a wee. Dono ntee p:uu daa t:a, yinté nmî p:uu kíngmê ya.

⁴ N:i a dono yédi, yi pini nmî Mî p:uu a d:uu yédi, u dêêpi kópu dyuu daa cháachâa ngê.

⁵ Nmyi lama kíyedê too, Yesu Kédisu pi ngê pyodo, nmî dono chedêchedê u l:êê díy:o. Nmyi lama mye too, chóó u dono daa too. *

⁶ Yélini yi k:i Yesu u k:i ngmídi ngê nmo pyede, dpíno dono nyédi, ngmênê n:i a dono yédi, yi pini ngê nmî Lémi doongê módu, u lama myedaa too. *

⁷ A tp:ee yoo, pi ngê kíngê dóo nmyo. Yesu Kédisu nmî Mî ka pi mb:aa ngê ntee a too, n:i ngê kópu mb:aa a d:uud:uu too, vyílo yi pini pi mb:aa ngê u kwo a ya yédi. *

⁸ Pini n:i a dono yédi, yi pini Setan u pono a vyápê yédi. Mwiyémwiyé dini ghi ngê Setan ngê dono u kn:âa a chópu, ala ngwo yinté mye dono. Yi kópu u l:êê díy:o nmî Mî Tp:oo dyámê mbêmê a loo, u yi u ngwo doo kwo, Setan u nemi ní dyênê, yélini dyênê ngê, m:aa l:âmo té. *

⁹ Chóó Lémi ngê n:i tp:oo módó tp:oo mââ ngê dpí pyódu, mēdaa dono yédi, mu kópu u díy:o kamí ngê dpí pyódu. U mí Chóó Lémi ntee a too, yinté pini ngê dpí pyódu, doo u ntââ mēdaadí dono. *

¹⁰ Chóó Lémi u yoo, Setan u yoo, yi myeme alanté. Pini n:i nódo u tídê mbwó yoo yi nuu ghi dmi daa too, myenté kópu mb:aa daa d:uud:uu too, yi pini daa Chóó Lémi u yoo vy:o pini ngmê.

Nmyi nuu ghi dmi numo nódo dny:oo ya

* 3:1: Njon 1:12-13; 16:3 * 3:2: 2 Kódin 3:18; Pilipay 3:21

* 3:7: 1 Njon 2:29 * 3:8: Njon 8:44 * 3:9: 1 Njon 5:18

* 3:11: Njon 13:34-35 * 3:12: Gen 4:8 * 3:13:

Njon 15:18-19; Mát 5:11-12 * 3:14: 1 Njon 2:11 * 3:15: Mát 5:21-22 * 3:16: Njon 13:1; 1 Tes 2:8 * 3:17: Deut

15:7; Njems 2:15-16 * 3:22: Mát 21:22

¹¹ Kópuni mwiyémwiyé nmyinê ny:ee ngópu, alanté a too, Nmî nuu ghi dmi numo nódo dny:oo ya. *

¹² Doo u ntââ Keen ntee pini ngê daanmî ya. Yi pini Setan u pono doo a vyápê, u mbwó u ngwo a vyâ. Nmyinê nmye lukwe díy:o a vyâ? Mu kópu u díy:o Keen ngê kópu dono yíli dpímo a d:uud:uu, u mbwó ngê kópu mb:aa yíli dpímo a d:uud:uu. *

¹³ A tídê mbwó yoo, mgídí u yoo nmyi p:uu adnyi d:uu knomomé, yi kópu nmyi nyepênypêni u kópu ngê kíngê pyódu. *

¹⁴ Pwopwo u maa nmo kuwo ngê, ghê kamí u maa p:uu nmî ghê dniye. Yi kópu nmî lama a too, mu kópu u díy:o nmî tídê mbwó yoo yi nuu ghi dmi nmî nódo a too. Pini n:i nódo yoo yi nuu ghi dmi daa too, pwopwo u maa p:uu mo kwo. *

¹⁵ Pini n:i ka u mbwó a diya yédi, Chóó Lémi ka ngmênê u kwo yi pini ngê u mbwó wunê dé vy:a. Nmyi lama kíyedê too, N:i ngê pi dpí vy:a, ghê kamí u mênê daa ya yédi. *

¹⁶ Yesu Kédisu ngê chóochóo u ghê a y:ângo, nmî l:êê díy:o pwene, nmî lama u ngwo yaa wo, Nmî nuu ghi dmi ndéndê ngê nódo a too. Nmo nye ntee dé, nmî tídê mbwó yoo yi nuu ghi dmi nmî nódo dny:oo ya. Daa nmî chóó nmî kópu kní yi p:uu nuw:o kmêle, nmî tídê mbwó kní ye vyyuwo kmêle. *

¹⁷ Pi ngmê, u nté ndapí u ntââ mbêmê adí ya, u mbwó doo u ntââ mbêmê adí ya, ngmênê yi pini ka u mbwó daawa ch:anê knomomé, doo u ntââ yi pini ngê daawa vyi, Nmî nuu ghi dmi Chóó Lémi nódo ntee wunê too, yoo yi nuu ghi dmi yinté a nódo mye too. *

¹⁸ A tp:ee yoo, Nmyi komo ngê noko módó namê mbumu, ngmênê yi kópu ndéndê ngê dmyinê d:uud:uu, pi kní ye mb:aamb:aa ngê dmyinê vyyuwo.

Nmî Mî k:i ngmídi ngê pyodopyodo

¹⁹ Pi kní ye mb:aamb:aa ngê anmî vyyuwo knomomé, ye nmî lama u ngwo wa yââ, Pini n:i pi Ndéndê, u pono nmo vyápê té. Yi kópu u l:êê díy:o nmî Mî u ngíma daanmín:aa nkíngê.

²⁰ Ngmênê nmî l:êê ghi dmi nmíno nmo dono ngê adnyi ya knomomé, ye nmî Mî ka d:ud:umbiy:e dono ngê adnyi ya, mu kópu u díy:o nmî kópu yíli yintómu u lama dé.

²¹ A tídê mbwó yoo, nmî l:êê ghi dmi mb:aamb:aa ngê adnyi ya knomomé, ye nmî Mí ngíma daanmín:aa nkíngê.

²² Kópuni u kwo nmo dmyinê too, nmî l:êê díy:o wunê d:uud:uu too, mu kópu u díy:o

u dnye nmo nyêmî ngê, u nuu u kópu nmo d:uud:uu too. *

²³ Nmî Mî ngê u yi u ngwo a kwo, A yoo alanté dny:oo ya, a tpe:ee Yesu Kédisu ka dny:oo kêlîmî, yi nuu ghi dmi numo nódo myedny:oo ya. Yi kópu nmo a vyyu, yinté d:uud:uu koo. *

²⁴ N:ii ngê nmî Mî u kópu dyuu a chââchââ too, yi pini nmî Mî p:uu a ya yédi, nmî Mî yi pini p:uu mye ya yédi. Nmî lama a tóó, Nmî p:uu a t:a, mu kópu u díy:o chóó u Ghê Dmi nmo a kpo. *

4

Ghê dmi myeme u kópu dyuu

¹ A tidê mbwó yoo, pi knî ye módó namê kêlîmî, ngmênê dmyinê myeme dé. Ghê dmi n:ii mbêmê nmye a mbumu nyédi, myedmyinê myeme dé, mu kópu u díy:o pi yilî knî y:oo Chóó Lémi u komo k:omo ngê a kapî ngópu. Yi yéli daa Chóó Lémi u Ghê Dmi mbêmê a mbumu nyédi, kn:aa ghéni dmi mbêmê a mbumu nyédi. *

² Ala kópu mbêmê dmyinê myeme dé. N:ii ngê choo tpa:pê knomomê, Nmî Mî Tp:oo Yesu Kédisu ndéndê ngê pi ntee pi ngê pyodo, yi pini Chóó Lémi u Ghê Dmi mbêmê a mbumu yédi, *

³ ngmênê n:ii ngê yi kópu Yesu p:uu d:uudpî vyi, yi pini daa Chóó Lémi u Ghê Dmi mbêmê a mbumu yédi. Ghéni dmi n:ii mbêmê a mbumu yédi, yi ghéni dmi Yesu Kédisu p:uu a d:uu yédi. Yi kópu u pi wunê nmyinê ny:ee ngópu, nmyepê, Díyo wa taa. Ala ngwo nmî vy:o wunê ka m:ii. *

⁴ A tpe:ee yoo, nmyo nmî Mî u yoo ndéndê, yi yéli yi pwo nmyi lee dniye, mu kópu u díy:o ghéni dmi n:ii nmyi mênê a tóó, u wédêwédê ndîi, wo yéli yi mênê n:ii a tóó, tédê.

⁵ Dyámê u kópu knî yi p:uu a mbumu nyédi, yoo ye dpî ng:aa mbê dmi, mu kópu u díy:o yi nuw:o dmi dyámê mbêmê a wee. *

⁶ Ngmênê nmo nmî Mî u yoo. N:ii u lama nmî Mî a tóó, nmo wunê ng:aa yédi. N:ii u lama nmî Mî daa tóó, nmo dêwunê ng:aa yédi. Yi kópu knî yi mbêmê ghê dmi dé nmo myeme doo, woni ndê kópu dé yi ghéni dmi, woni k:omodanê kópu dé yi ghéni dmi. *

Nmî Mî nódo nmî nuu ghi dmi a tóó

⁷ A tidê mbwó yoo, nmî nuu ghi dmi numo nódo dny:oo ya, mu kópu u díy:o nmî Mî ngê vyílo yi kópu u yi u ngwo ye kwo. Pini n:ii nódo yoo yi nuu ghi dmi a tóó, nmî Mî tp:oo

ngê dpî pyódu, nmî Mî u lama a ya yédi, nmî Mî wunê nj:ii ngê.

⁸ Pini n:ii nódo yoo yi nuu ghi dmi daa ya yédi, yi pini u lama nmî Mî daa tóó, nmî Mî dêwunê nj:ii ngê, mu kópu u díy:o nmî Mî nódo nmî nuu ghi dmi ntênê a tóó.

⁹ Nmî lama a tóó, Nmî nuu ghi dmi nmî Mî nódo ntênê a tóó, mu kópu u díy:o chóó Tp:oo mu ngmîdi dyámê mbêmê a dy:ââ ngê, ghê kamî nmo yinê mînê kpo. *

¹⁰ Nmî Mî nuu ghi nmî nódo dnyinté a tóó, ngmênê nmî nuu ghi dmi u nódo ntênê a tóó, Tp:oo nmo a dy:ââ ngê, nmî yikí dmi u pwo ghay wo. *

¹¹ A tidê mbwó yoo, nmî nuu ghi dmi nmî Mî nódo dnyinté daa tóó, nmî nuu ghi dmi numo nódo yinté myedny:oo ya. *

¹² Pi ngmê ngê nmî Mî doo u kpêê, ngmênê nmî nuu ghi dmi numo nódo adí ya a knomomê, ye nmî Mî nmî p:uu adí ya, u nuu ghi nmî nódo ntênê adí ya. *

¹³ Nmî lama a tóó, Nmî Mî p:uu nmo pyede, myenté nmî p:uu mye t:a, mu kópu u díy:o chóó u Ghê Dmi nmo a kpo. *

¹⁴ Myenté pi yintómu yi l:êê díy:o Tp:oo nmo a dy:ââ ngê, nmî Mbwámê ngê a pyódu ngê. Yi pini nmî chóó nmî módu, pi knî ye u pi u ngwo nmo tpa:pê ngê. *

¹⁵ N:ii ngê dpo, Yesu nmî Mî Tp:oo, yi pini p:uu nmî Mî a ya yédi, myenté nmî Mî p:uu yi pini mye ya yédi.

¹⁶ Nmî lama a tóó, Nmî nuu ghi dmi nmî Mî nódo a tóó. Yi kópu p:uu nmî nuw:o dmi a kwo. Pini n:ii nódo yoo yi nuu ghi dmi adí ya, yi pini nmî Mî p:uu a ya yédi, myenté yi pini p:uu nmî Mî a ya yédi. *

¹⁷ Pini n:ii ntênê yinté a tóó, kuwókuwó wéni ngê u kóté kigha tédê daadî nkíngê, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu ntee a tóó, dyámê mbêmê yinté myeno pyede.

¹⁸ Nyáâ, pini n:ii nódo yoo yi nuu ghi dmi a tóó, doo u ntáâ daadî nkíngê. Pini n:ii nmî Mî ka a nkíngê yédi, yi pini nódo yoo yi nuu ghi dmi dnyinté a tóó, u kpadakpada p:uu a nuw:o yédi.

¹⁹ Yoo yi nuu ghi dmi nmî nódo a tóó, mu kópu u díy:o nmî Mî nódo nmî nuu ghi dmi mwiyé doo a ya. *

²⁰ Pini n:ii ngê dè vyi knomomê, Nmî Mî nuu ghi a nódo a tóó, ngmênê yi pini ka u mbwó adí diya, yi pini komodanê pyu. U mbwó u nuu ghi nódo daadî ya knomomê, pini n:ii u kpêê, ye nmî Mî u nuu ghi nódo angénté amaa ya, pini n:ii doo u kpêê?

* 3:23: Njon 6:29; 13:34 * 3:24: Lóma 8:9 * 4:1: Mát 24:11 * 4:2: 1 Kódin 12:3 * 4:3: 2 Njon 1:7 * 4:5: Njon 15:19 * 4:6: Njon 8:47 * 4:9: Njon 3:16 * 4:10: Lóma 5:8-10 * 4:11: Mát 18:33 * 4:12: Njon 1:18 * 4:13: 2 Kódin 1:21-22 * 4:14: Njon 3:17 * 4:16: Njon 6:69 * 4:19: 1 Njon 4:10 * 4:21: Mát 5:44-45; Mak 12:29-31

²¹ Yesu Kédisu ngê ala dêêpî kópu nmo a kpo, nmopê, N:ii nódo nmî Mî nuu ghi a tóó, u mbwó nuu ghi nódo myechoo ya. *

5

Setan u wépi pwapi

¹ Nmî lama ka tóó, Yesu Kédisu Chóó Lémi Tp:oo. Pini n:ii yi kópu ka a kélímî, Chóó Lémi tp:oo ngê myoo pyódu. N:ii nódo nmî Mî nuu ghi a ya yédi, tp:oo módó tp:oo máâ yoo yi nuu ghi dmi nódo mye ya yédi.

² Nmî lama a tóó, Chóó Lémi tp:oo módó tp:oo máâ yoo yi nuu ghi dmi nmî nódo a tóó, mu kópu u díy:o Chóó Lémi u nuu ghi nmî nódo a tóó, u kwo nmo nge:aa nyédi.

³ Nyââ, Chóó Lémi u nuu ghi nmî nódo ntênê adî ya knomomê, ye u dêêpî kópu dyuu anmî cháâcháâ. U dêêpî kópu dyuu nmo daa dngîdngî. *

⁴ mu kópu u díy:o yélini yi kii Chóó Lémi tp:oo módó tp:oo máâ ngê nmo pyede, u ntââ mbêmê nmo pyede, Setan u wépi u ngwo nmo pwapi ngê. Dononi u pi nmo adî tpaépê, daanmî d:uud:uu, mu kópu u díy:o Yesu Kédisu ka nmo kélímî té. *

⁵ Pi ngê Setan u wépi módó d:uudpî puwâ, ngmênê pini n:ii u lama a tóó, Yesu Kédisu Chóó Lémi Tp:oo, yi pini u ntââ Setan u wépi dpî puwâ. *

Yesu Kédisu ka kélímî

⁶ Yesu Kédisu dyámê mbêmê a loo, kópu u mti p:uu miyó kele, mbwaa ngê mbápitísím kalê ngópu, u vyeê tédê wêê p:uu pwii wo. Nyââ, doo u mbápitísím kîgha u l:êê díy:o u mo a loo, ngmênê u vyeê u l:êê díy:o myedê loo. Chóó u Ghê Dmi ngê yi kópu ndê kópu ngê nmo dpî pyódu, doo u ntââ daawa dóó nmo. *

⁷ Kópu pyile knî yi mbêmê Yesu nmo myeme ngê. *

⁸ Chóó Lémi u Ghê Dmi ngmê, u mbápitísím kîgha myomo, u vyeê tédê wêê n:ii p:uu pwii wo, pyolo. Yi kópu pyile knî yi nt:u mu ngmîdî, Yesu Kédisu ndêndê ngê Chóó Lémi Tp:oo.

⁹ Yi kópu pyile knî nmî Mî ngê Tp:oo p:uu nmo wunê tpaépê too, komodanê kópu yi p:uu daangma a ta. Pi knî ye ntee nmo kélímî nyédi, nmî Mî u kópu dyuu ka yintê myedmyinê kélímî. *

¹⁰ Pini n:ii Chóó Lémi Tp:oo ka a kélímî, yi kópu pyile knî yi p:uu a nuw:o yédi. Pini n:ii Chóó Lémi u kópu dyuu ka daa kélímî, yi pini ngê Chóó Lémi u kópu dpî vy:a, kópuni Chóó

Lémi ngê Tp:oo p:uu a vyi too, yi pini yi kópu ka daa kélímî yédi. *

¹¹ Yi kópu u nt:u kópu ala, Chóó Lémi ngê Tp:oo ka a káádî nmo, ghê kamî nmo a kpo, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu.

¹² Pini n:ii u nuw:o Chóó Lémi Tp:oo p:uu a kwo, yi pini ngê ghê kamî dpo pyw:oo. Pini n:ii u nuw:o Chóó Lémi Tp:oo p:uu daa kwo, ghê kamî d:uudpo pyw:oo. *

Ghê kamî, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu

¹³ A tidê mbwó yoo, yi kópu dyuu nmye d:a d:êê, mu kópu u díy:o Chóó Lémi Tp:oo ka nmye kélímî té. U ya a nga a kwo, Nmyi lama a yaa we, Ghê kamî wunê nmyinê pyw:ee ngópu, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu. *

¹⁴ Nmî lama ka tóó, nmî Mî ka u nuu u kópu n:ii u kwo anmî dmyinê, nmî ngêpê dmi wa a ny:oo, yi kópu wa a d:uu. *

¹⁵ Nyââ, pini n:ii u pono a vyápê, kópuni u kwo dpî dmyinê, nmî lama ka tóó, u ngêpê dpo ny:oo, yi kópu dpî d:uu.

¹⁶ A tidê mbwó yoo, nmyi vy:o pini ngmê ngê dono nmyi ngópu angmê d:uu knomomê, u l:êê díy:o dmyinê ngêpê, nmî Mî ngê ghê kamî u kwo paa y:ee ngê. Pini n:ii nmî Mî ka kpeme dpî yââ, yi pini maa dono p:uu a kwo, máádi n:ii u dí ndiya. Daa yintê pini p:uu nmye nîné danê. Yintê pini u dono u l:êê díy:o namê ngêpê. Nmî Mî ka daawa diyé knomomê, ye doo u ntââ u dono chedê ngê daawa pyódu. *

¹⁷ Dono kópu yintómu kn:aadi te u kópu dé, ngmênê kn:aadi te kópu woni knî yi l:êê díy:o nmî Mî pi ka kpeme d:uudpî yââ.

¹⁸ Nmî lama ka tóó, Pini n:ii Chóó Lémi tp:oo ngê a ya yédi, daa dono yédi, mu kópu u díy:o nmî Mî Tp:oo u kwo wunê vvyuuo yédi, doo u ntââ Setan ngê daawa dyênê. *

¹⁹ Nmî lama ka tóó, Nmo Chóó Lémi tp:oo módó tp:oo máâ yoo, ngmênê Setan ngê ngídî u yoo a mbêpê kîgha too.

²⁰ Nmî lama ka tóó, Chóó Lémi Tp:oo nmo a loo, u Mî nmî nuwo yinê mî kwólu, pini n:ii Yâpwo Ndêndê. Nyââ, Yâpwo Ndêndê p:uu nmo pyede, myentê Tp:oo Yesu Kédisu p:uu myino pyede. Yi pini Yâpwo Ndêndê, mye ghê kamî u kn:ââ. *

²¹ A tpe:ee yoo, nmyi nuw:o dmi komo yâpwo knî yi p:uu kîngê kwo.

Wu u dí. *

* 5:3: Njon 14:15,23-24; Mát 11:30

* 5:4: Njon 16:33

* 5:5: Lóma 8:37

* 5:6: Njon 1:29-34

* 5:7: Njon

15:26

* 5:9: Njon 5:32-37; 8:18

* 5:10: Nkal 4:6

* 5:12: Njon 3:36

* 5:13: Njon 20:31

* 5:14: Njon 14:13

* 5:16: Mát 12:31

* 5:18: Njon 17:15

* 5:20: Njon 17:3

* 5:21: 1 Kódin 10:14

2 NJON

Njon ngê pweepwee pee m:uu d:êê ngê, Yesu u yoo knî ye p:aa ngmê dy:ââ ngê, ngmênê yi p:aani u pi daa d:êê ngê. Yi p:aani pyââ ngê pyódu ngê, ala kópu yi d:êê ngê, yepê, Mw:ââkó a ch:am ghee knî. Ala pweepwee pee yedê nd:uu dini ghi n:ii ngê doo tpaê, kwéli doo ya, Yesu u yoo yélini yi doo kwo, yi p:uu doo d:êê, ngmênê ala kópu d:êê ngê. Mwó tp:oo módó tp:oo mââ knî y:oo yi mb:aamb:aa nmye da dy:ââ ngmê.

Ala pweepwee pee yedê Yesu u yoo yi ng:aa dmi t:ango, yepê, Pi dódó pyu yilí a m:ii, kíngê dóo nmyo, kn:aa máádi p:uu kíngê kaa nmyo. Ala Njon u pweepwee pee myomoni.

¹ Mw:ââkó a ch:am ghee knî, nê pi vy:ee. Nmí Mí ngê a ngmídi nmyoo, nmyi nuu ghi dmi a nódo ntênê a tóó. Nmyi nuu ghi dmi a mo a nódo dèdê tóó, ngmênê yélini yi lama ndê kópu dyuu a kwo, nmyi nuu ghi dmi yi nódo mye ayedê tóó,

² mu kópu u díy:o yi ndê kópu dyuu nmí mênê a kwo, chedê ngê daawa pyódu.

³ Nmí Mí Chóó Lémi, Tp:oo Yesu Kédisu u k:ii, nmo adpo a vuywo, ye anmí ch:anê dmi, yi kèê k:oo wa kaa nmo. Ndê kópu dyuu nmí lama choo kwo, nmí nuu ghi dmi numo nódo dny:oo ya.

Nmí nuu ghi dmi numo nódo dny:oo ya

⁴ Nmí Mí ngê kópuni nmo a vuy, nmyi vy:oo pi ngmê knî y:oo a d:uud:uu ngmê, ndê kópu dyuu u maa p:uu a m:ii té. Yi kópu u l:êê díy:o w:aa d:a pyw:oo.

⁵ A ch:am ghee knî nínê kwunokwuno nmyo, nmyi nuu ghi dmi numo nódo dny:oo ya. Daa déêpí kópu kamí nmye yed:a d:êê. Yi déêpí kópu wunê kínmo nyongo.

⁶ Nmyi nuu ghi numo nódo adí ya knomomê, ye nmí Lémi u kópu dyuu anmyi cháâcháâ. Déêpí kópuni p:uu nínê danê, u nt:u kópu alanté, nmí nuu ghi dmi numo nódo dny:oo ya. Mwiyémwiyé dini ghi ngê yi déêpí kópu nmyinê ny:ee ngópu, ntênê dmyinê cháâcháâ.

Pi dódó pyu yoo yi kópu dyuu

⁷ Pi dódó pyu yilí dyámé mbêmê a m:ii, kíngê dóo nmyo. Yi yéli y:oo d:uudpí vyi ngmê, Nmí Mí Tp:oo pi ngê pyodo. Yinté pini pi dódó pyu ndí, Yesu Kédisu p:uu a d:uu yédi.

⁸ Nmyi chóó nmye dmyina a vuywo, dpodoní p:uu nmye dpodo té, yi dpodo daapaa dyênê yó, nmyi dpodo u pywuu d:ud:umbiy:e pèdên:aa ngee yó.

⁹ Pini n:ii ngê Yesu Kédisu u kópu dyuu dpo kuwo, kn:aa kópu knî m:uu wumê nyémí ngê, yi pini p:uu Chóó Lémi daa t:a. N:ii

ngê kópu d:uum:uudpo pyw:oo, Yesu Kédisu u kópu dyuu ka a kélímí yédi, yi pini p:uu nmí Mí mupwo a ya nódo.

¹⁰ Pini n:ii nmye dè lee knomomê, Yesu Kédisu u kópu dyuu ndéndê nmye daadín:aa tpaê, yi pini nmyi ngomo k:oo ngomo k:oo kèngên:aa koko, kóó myenangê mgími, *

¹¹ mu kópu u díy:o yélini yi pini u pyipe ngê dpí pyaa dmi, lémi ghi n:ii u mênê a ya nyédi, yi mênê dpí yé té. *

Njon u nd:uu tpaê

¹² U ya a nga a kwo, Kópu mé yilí nmye nê vyi, ngmênê u ya a nga daa kwo, Pweepwee pee yedê nê d:êê té. U ya a nga a kwo, N:uu m:uu nmyo, numo ngíma nipi paan:aa danêmbum knéle, w:aa mb:aamb:aa ngê u ngwo anmo pyw:oo.

¹³ Mwó tp:oo módó tp:oo mââ knî y:oo yi mb:aamb:aa nmye da dy:ââ ngmê.

Wu u dí.

3 NJON

Pi ngmê, Nkayas, Njon ngê ala pweepwee pee u kwo dy:ââ ngê. Ala Njon u pweepwee pee pyoloni.

¹ Mw:ââkó Nkayas, nê pi vy:ee, nuu ghi a nódo ntênê ayedê tóó. *

² L:êê diy:o nînê ngêpê yédi, u ya a nga a kwo, Nmí Lémi ngê nya mb:aamb:aa ngê a pyódu ngê. Nmí Mí p:uu nuw:o ntee a kwo, u ya a nga a kwo, Mââ mb:aamb:aa ngê yinté choo a ya, mbii m:uu daapíchoo ya.

³ Nmí mbwó ngmê kní y:oo a gha mb:aamb:aa ngê mí pyódu ngópu, a ka pê, Nyi ndê kópu dyuu ka mb:aamb:aa ngê a kélímí, mb:aamb:aa ngê myeka m:ii.

⁴ Dini ghi n:ii ngê yinté kópu n:aa nyêmi ngê, a ka dpo, Nm:ee yoo maa ndéndé p:uu mb:aamb:aa ngê a m:ii té, yi ngwo a gha d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa ngê dpí pyódu. *

Njon ngê Nkayas u ngwo chaa kwólu

⁵ Nkayas a tp:ee, nmí Mí p:uu dpodo pyu yoo mb:aamb:aa ngê nye ngêépi too. K:omo tpile daa lama yéli, ngmênê my:ee ngêépi too. *

⁶ Dini ghi n:ii ngê nga a ndê dniye, yélini yi kii Yesu ka nmo kélímí té, yi paa u danêmbum nmo a nté ngópu, nmopé, Nyi mb:aamb:aa ngê nmo doo a vuywo. Yinté yéli muchi ngêépi dé, mu kópu u diy:o nmí Mí p:uu a dpodo té. *

⁷ Nyáâ, nmí Lémi p:uu p:aani p:aani wumê dpodo nyédi, daa kélímí pyu kní ye nté d:uudpí dmy:ee ngmê. *

⁸ Paa ngêépi téme, ndê kópu dyuu p:uu nipi u ngwo paa dpodo kméle. *

Dayotídepes u danêmbum

⁹ Yesu u yoo yélini yi kii y:inmyinê pyede, pweepwee pee ye ngmênê dy:ââ ngê, ngmênê Dayotídepes ngê a dnye d:uudpí ny:oo. Yi pini ngê u yi u ngwo a kwo yédi, Yoo yi kada ní kwo. *

¹⁰ Dini ghi n:ii ngê nmye anê lê, u kópu yilí yintómu nmyi ngêédi animo nt:o. Kópu dono kní yi p:uu a pi a dyede ngê, ngmênê yi kópu ngmênê u kwo tédê, u yi u ngwo a kwo, Kópu kní m:uu ní d:uu. Nmí mbwó yoo, yélini nmye nînê dyede too, yi wépi dmi dpí puwá, myenté n:ii kní y:oo u yi y:e a kwo yédi, Ye nmí vuywo, yi pini ngê yi yéli nmí Lémi u yoo kuwa dpí kaa té.

¹¹ A tp:ee, yinté pini dono u nt:anê nangé yââ, ngmênê pini n:ii u l:êê ghi mb:aamb:aa dé, yinté pini u nt:anê dpí yey. N:ii ngê kópu mb:aa a d:uud:uu too, Chóó Lémi tp:oo ngê

dpí pyódu, ngmênê pini n:ii ngê kópu dono a d:uud:uu too, yi pini u lama Chóó Lémi daa tóó.

Dimitídiyas u danêmbum

¹² Pi yintómu kní ye Dimitídiyas pi mb:aa ngê a tóó, ndê kópu dyuu mb:aamb:aa ngê ye a tpaépê ngê. Nê myenté, dîni k:omodanê, a ka mye pi mb:aa.

Njon u nd:uu tpaépê

¹³ U ya a nga a kwo, Kópu mê yilí nga nê vyi, ngmênê u ya a nga daa kwo, Pweepwee pee yedê nê d:êê té.

¹⁴ U ya a nga a kwo, N:uu m:uu ngi, numo ngíma nipi paan:aa danêmbum kní.

¹⁵ Nmí Lémi mb:aamb:aa ngê nga choo a vuywo. Myipe kní y:oo yi mb:aamb:aa nga da dy:ââ ngmê. A pyípe ngmêngmênté kní ye a mb:aamb:aa dpí yéni.

Wu u dí.

* 1:1: Dpodo 19:29

* 1:4: 1 Kódin 4:14-15

* 1:5: Lóma 12:13

* 1:6: Dpodo 15:3

* 1:7: Dpodo 20:33,35

* 1:8: Hipílu 13:2

* 1:9: Mát 20:27

NJUDA

Njuda, Yesu u mbwó, ngmênê u pweepwee pee yedê yi kópu daa d-êê ngê. U yi u ngwó dèpwo kwo, A pi nî knî. Ala kópu yi d-êê ngê, Nê Njuda, Njems u mbwó.

Pweepwee pee n-ii Njuda ngê d-êê ngê, ala yi pweepwee pee.

¹ Nê Njuda, Yesu Kédisu u dpodo pyu ngmê, myenté nê Njems u mbwó. A tidê mbwó yoo, nmî Mî Chóó Lémi nódo nmyi nuu ghi dmi wunê tóó, yinê a ngmidi nmyoo, Yesu Kédisu kóó k-oo kaa nmyoo.

² U ya a nga a kwo, Nmî Mî ka dmyinê ch:anêch:anê, mb:aamb:aa ngê nmye choo a vuywo, nmyi nuu ghi dmi d:ud:umbiy:e nódo dny:oo ya.

Pi dódó pyu yoo yi danêmbum

³ A tidê mbwó yoo, u ya a nga doo kwo, Nmî Lémi kóó k-oo wowo p:uu pweepwee pee nmye ngmênê d-êê, ngmênê ala ngwó kópu ngmê ndîi kópu ngê a ka dè pyódu. Kópuni dyuu ka nmyi kélímî mbê dniye, dpodombiy:e dmyinê tpyé. Yi kópu dyuu Chóó Lémi ngê nmo a kpo, pi ngmê ngê kîngê ngmêê té.

⁴ Yinté pini knî ngmê nmî Lémi u yoo vy:o tumutumu a ghê dniye. Yi yéli y:oo nmî Mî dnyinté a cháâcháâ ngópu, u módó yeedey-ee de p:uu kópu dyuu dpî ngmêê ngmê, yinê ye, K:omo tpile kópu dono yilí anmî d:uud:uu, nmî Mî ngê daawa kpada nmo. Nmî Lémi mu ngmidi Yesu Kédisu ngê kópuni d:uu ngê, k:omo tpile ngê u ngwó dpî pyódu ngmê. Nmî Mî ngê yi yéli ló dini a m:uu too, ntênê wa kpada té. *

⁵ A tidê mbwó yoo, pi kpadakpada u kópu dè nmyi lama a pyede, ngmênê nmye mêninê vylévyilê té. K:omo tpile nmî Lémi ngê Yisiléli tpémi Yichip u mênê a pw:ii too, ngmênê yélini kuwó u kwo dèdnyimo kélímî, yi yéli a vya too. *

⁶ Enjel yoo yi p:uu myedmyinê nuw:o. N-ii yoo yi chóó yi pono dnyimo a vyápê, yi chóó yi pi dmi dnya a kmîmî dé, yi enjel yoo Chóó Lémi ngê mbwa k:oo km-êê too, puwóma té yi kèlê tee too. Mgidí vy:o yi a pyede, doo u ntââ daawa pwii dmi, u dí kuwókuwó wéni ngê Chóó Lémi ngê d:ud:umbiy:e wa dyênê té. *

⁷ Myenté Sodom p:aa ni dè Kîmoda yi p:uu dmyinê nuw:o, yi nkîgh-ê p:aa ni knî yi p:uu myedmyinê nuw:o. Enjel yoo ntee dnya a dono, yi yéli yinté myednya a dono. Máádni p:uu Chóó Lémi ngê a kaa too, yi máádi a

kuwo ngópu, dnyimo a numo kpêêpî. Yi p:aa ni dè dyimê pyuwuu ngê a pyódu doo, n-ii ngê yinté kópu dono adí d:uud:uu dé, ndiyya wa ghîi, yi chedê ngê daawa pyódu. *

⁸ Pi dódó pyu yoo n-ii nmî Lémi u yoo vy:o tumutumu a ghê dniye, mye yinté yéli. Kópuni yi wóó k:oo dpî m:uu t:oo, yi kópu knî yi l-êê díy:o yi pââ dmi dpî dyênê t:oo. Yélini kada a wee, daa cháâcháâ tumo, enjel yoo yi p:uu mye peede tpaépê nyédi.

⁹ Komo tpile enjel yoo yi kada pini Maikel u pi ndîi, ngmênê yinté dèpwo peede tpaépê. Dini ghi n-ii ngê Mósisi pwene, Maikel Setan y:oo ntóó numo kwulo dpîmo a pwapî, ngmênê Maikel ngê Setan ka peede kópu daangmê vyyu, kwo, Nmî Lémi ngê paa kpada nyine. *

¹⁰ Ngmênê pi dódó pyu knî y:oo kópuni dèdê wopwe tumo, yi kópu knî yi p:uu a peede tpaépê nyédi. Chii w:ââ ntee yéli. Kópuni chii w:ââ w:uu yi lama a pyede, yi yéli yi lama yi kópu mye pyede, a d:uud:uu tumo, u l-êê díy:o yi kpadakpada tédê wa lee dmi.

¹¹ Dny:oo nkîngê. Keen u nt-anê dè yaa dmi. Ndapi kmênêkmênê u l-êê díy:o Mbal-aam u nt-anê dè yaa dmi, pi ka daa ng:aa nyédi. Kóda ngê u yi u ngwo ntee dèpwo kwo, Mósisi nmî kada choo kwo, yi yéli mye yinté dé, u yi y:e daa kwo, Pi nmî kada ngmêchoo kwo. Nmî Mî ngê ntênê wa kpada té. *

¹² Dini ghi n-ii ngê nmî Lémi u mgamê u l-êê díy:o nipi nmye kmaapî nyédi, yi yéli nmyi vy:o dpî ghê dmi, a ñuknweñuknwe nyédi, ngmênê mywene y:e d:uudpî ghê. K:ii wulu ngê kpidi ntee dpî dyênê, yi yéli y:oo yinté myoo dyênê nmyo. Yi chóó ye a vuywo nyédi, yoo daa ngêêpî tumo. Dini ghi n-ii ngê kâádî ndîi dpî kee, tépê wédêwédê ngê dpî pyódu, pi knî y:oo u yi y:e a kwo yédi, Tpii a ghay we. Dini ghi n-ii ngê yópu ngê nkali dpî t-ámo té, tpii d:uuwodê ghay, yoo daa yi nuu u kópu ngê dpî pyódu. Pi dódó pyu yoo mye yinté yéli, yoo daa ngêêpî tumo. Ntê kn:ââ n-ii nkwo do nt:u d:uudpî kaali, yópu ngê u nkwo dpî tpaá, ntóó ngê dpî pyódu, pi dódó pyu yoo mye yinté yéli, yi nt:u dmi d:uudpî kaali. *

¹³ Myenté, ntii mênê tupwóni a tóó, mg-êênî ngê tii vuywo ntee dp:uu t:oo, yi yéli mye yinté yéli, mywenemywene u kópu dé pi knî yi ngima a tpyuu tumo. Myenté, mye pudu ntee tpile dé, Chóó Lémi ngê yi p:aa wunê ka a l-ámo ngê, mgídí vy:o yi adnyin:aa ya, chedê ngê daawa pyódu.

¹⁴ Adam u mēēdupu Inóki ngê yi k:omodanê pyu knî yi p:uu wunê ala kópu a vyyu, apê,

* **1:4:** 2 Njon 1:9-10; Lóma 6:15 * **1:5:** 1 Kódin 10:5-10; Num 14:32-35 * **1:6:** Gen 6:1-2 * **1:7:** Gen 19:1-10,15-16,24-25; 2 Pita 2:6-9 * **1:9:** Dan 10:13; Deut 34:6; Tpyuu 12:7-8 * **1:11:** Gen 4:8; 1 Njon 3:12; 2 Pita 2:15-16; Tpyuu 2:14; Num 31:15-16; 16:1-33 * **1:12:** 1 Kódin 11:20-22; 2 Pita 2:13

Nmî Lémi dini ghi n:ii ngê wa a lê,
u enjel yilî tp:oo témi tap knî yi k:ii wa a lee
dmi,

¹⁵ pi yintómu amî kóté kalê t:oo.

Yélini yintómu nmî Lémi pono daa vyápê
nyédi,

yi kpadakpada tédê wa dy:ââ t:oo,

mu kópu u díy:o a dono nyédi,

nmî Lémi p:uu a peede tpapê nyédi.

¹⁶ Pi dódó pyu yoo a nuu mbumu nyédi,
kada pini yoo yi p:uu a danê nyédi. Yi chóo
yi pono a vyápê nyédi, yi chóo yi pi dmi mye
kmîmi tumo. Ndáapi yoo k:omo ngê a chaa
kígha tumo, dpo, Tpile knî nmo ngmêpêdê kê
y:e.

Njuda ngê yoo u ngwo wêdêwêdê kalê too

¹⁷ A tidê mbwó yoo, nmî Lémi Yesu Kédisu
u dyépi knî y:oo wunê kópuni nmye a vyi
tumo, yi kópu dmyinê nuw:onuw:o dé.

¹⁸ Ala kópu nmye mwo a vyi ngópu,
nmyepê, Mu dini ghi ngê nmyi vy:o yoo
angmê chaa. Nmyepê, Nmî Mî cháächââ yi
yéli ye tédê kópu ngê adî ya. Nmyepê, Kópu
dono yilî adnyi d:uud:uu, yi chóo yi pono
adnyi vyápê.*

¹⁹ Yi yéli y:oo dpî chámê nmyo. Yi chóo
yi nuw:o mbêmê a mbumu nyédi, nmî Mî u
Ghê Dmi yi mênê daa tóó.

²⁰ A tidê mbwó yoo, yi nt:anê nangmê yââ.
Nmî Lémi p:uu ntênê dmyinê ndiye, ntênê
u kwo myedmyinê kêlîmî. U Ghê Dmi u
wêdêwêdê mbêmê dmyinê ngêpê.*

²¹ Nmyi nuu ghi dmi nmî Mî nódo
mudny:oo ya, nmî Lémi Yesu Kédisu u ngwo
dmyinê t:âât:ââ. U kwo nmyi ch:anê dniye,
ghê kamî nmye yinê wa a kê, ghéni n:ii
chedê ngê daawa pyódu.

²² Yélini a nuw:o miyó miyó nyédi, nmye
dny:oo ch:anêch:anê,*

²³ ndê u nkígh:ê a wee. Modo diyédiyê kalê
tóó, maa ndêndê p:uu dpî kaa tóó. Yélini a
dono nyédi, nmye myedny:oo ch:anêch:anê.
Mb:aamb:aa p:uu modo diyédiyê kalê tóó,
ngmênê dmyinê nkíngê, yi l:êê ghi nangmê
d:uu, kminté wa dyênê nmyo, nmî Mî ka
tupwótupwó ngê wanmyi pyaa dmi.

Chóó Lémi u chaa kígha

²⁴⁻²⁵ Chóó Lémi chaa kígha koo. Kn:aa
yâpwo daamu a tóó, d:o mu ngmídi. Tp:oo
Yesu Kédisu nmo a dy:ââ ngê, nmî Mbwámê
ngê pyódu ngê, nmî Lémi ngê mye pyódu
ngê. Nmye wunê vyyuwo yédi, doo u ntââ
daanmyinê lvêédî dmi. Nmyi dono chedê
too, ngíma amî kaa nmyo, w:aa ndîi u ngwo
anmyimo pyw:ee ngmê. Nyââ, ntênê chaa
kígha koo, mu kópu u díy:o dono p:uu daa
t:a, u pi ndîi ngê a tóó, u wêdêwêdê mye
ndîi, pi yintómu u maknopwo a pyede.

Dye ghi yintómu yinté doo a ya, dye ghi
yintómu yinté amyedín:aa ya, chedê ngê
daawa pyódu.

Wu u dî.*

* 1:18: 1 Tim 4:1; 2 Tim 3:1-2

* 1:20: Kílosa 2:6-7; 1 Kódin 3:9-11

* 1:22: Lóma 15:1; 1 Kódin 15:33

* 1:24-25: 2

TPYUU U KÓPU DÉ Nmí Mí ngê Njon u ngópu kópuni dyuu tpyó

Dini ghi n:ii ngê Yesu Kédisu a pwene, a pii wo, u Mí ka kee wo, yi ngwo m:ââ podoy:a mí loo, Lóma lede kní y:oo Njedusalem u ngwo a pw:oo ngópu, Chóó Lémi u ngomo myedé pw:oo ngópu, Nju pi yilí tp:oo témi tap vya ngópu.

U kuwó dini ghi ngê m:ââ myoy:a mé limi mí loo, Lóma tpémi Yesu u yoo yi p:uu dnye d:uu. Yi ngwo yi yéli y:oo Yesu u dyépi Njon mgími ngópu, dyámé w:uu ngmê mbémé dy:ââ ngópu, u pi Patímos. Njon y:i doo ya, nmí Mí ngê kópu ndíi yilí yi u ngópu tpyé too. Njon ngê yi kópu yilí m:uu too, kópu yilí mye ny:ee too, u ngwo d:êê too. Dépwo dpí, daa wóó k:oo yi kópu yilí m:uu too. Yélini Yesu ka yi ngwo dnye kélími yi l:êê díy:o d:êê too, nmí l:êê díy:o mye d:êê too. Mgongo danêmbum ntee anyinê w:ee, Njon ngê kópuni m:uu too, yinté dpo w:ee too.

U kakémê chámêchámé u kópu dyuu

¹ Kópuni daa kêmakéma adnyi pyodopyodo, nmí Mí ngê Yesu Kédisu ka a kéma too. Yesu ngê u dpodo pyu Njon ka enjel ngmê dy:ââ ngê, yi kópu yilí u kwo u ngwo mínê kéma too. Yesu ngê u yi doo kwo, A dpodo pyu yoo yi lama yi kópu dny:oo ya.

² Chóó Lémi mupwo Yesu Kédisu y:oo kópuni Njon ka a kéma tumo, Njon ngê u nkwo d:êê too, dépwo komodané.

³ Nmí Lémi u kópu dyuu ala, daa pi ngmê u kópu dyuu. N:ii kní y:oo yoo yi ngêédí adnya a kpââ dé, n:ii kní y:oo adnyi nyémí dé, yi gha vy:oo adnyi iyiyé dé, yi kópu dyuu ngê yi yéli wa ngee té, yi gha dmi wa pywáli té. Wa ngee té, mu kópu u díy:o ala kópu dé daa kêmakéma a pyodopyodo té.

Njon ngê Yesu u yoo u ngwo kwuno too

⁴ Nê Njon, Yesu u yoo kní ye nínê d:êê, yélini p:aa pyudu kní yi kwo a pyede, Esiya Wee u kwo.

Nmí Mí nmye choo a vyyuwo, nmyi nuw:oo dmi ngmídi ngê myechoo a pyépi. Yi pini ala ngwo a too, dye ghi yintómu doo a ya, chedé ngê daawa pyódu. U Ghê Dmi nmye myechoo a vyyuwo, ghéni dmi n:ii u ngíma wunê kwo, myenté dpodo pyudu a dódó ngê.

⁵ Yesu Kédisu nmye myechoo a vyyuwo, pini n:ii ngê nmí Mí u kópu dyuu nténê nmo a nuwo. Yi pini nmí Mí ngê kpêêní mwiyé a pyidu ngê, dyámé mbémé king yintómu yi kada pini ngê pyódu ngê.

Nmí nuu ghi dmi nódo a too, wêê n:ii p:uu pwii wo, nmí dono chedé too.

⁶ Kóó k:oo kaa nmoo, nmí king ngê pyodo. Kéli pini ngê pyódu nmoo. U Mí Chóó Lémi wéni pee ngê a too, mgídi u yoo t:anê pee ngê a pyede, yi kéli kaa nmoo. U yi u ngwo a kwo, A yoo kní y:oo kn:aa yéli a ka myedé diyédiyé kalê téné. Pi kní y:oo dny:oo chaa kígha, u wêdêwêdê myedny:oo chaa kígha, chedé ngê kingé pyódu. Yinté choo ya.

⁷ Ngí m:uu yó. Nkalí too pee dmi mbémé kíyedé pwiyé kní. Pi yintómu kní y:oo yi ngwolo kní y:oo wa m:uu ngmê, pi kuwa daangmêwa ghê. U yoo yintómu kní yi k:ii wanmí m:uu, n:ii kní y:oo kidosi nédé vya ngópu amye m:uu ngmê. Dyámé mbémé yoo yintómu u l:êê díy:o adnyi mbê. Yi kópu daawa tê:d:a, ndéndê ngê wa pyódu. *

⁸ Kada pini ndéndê, Chóó Lémi, dye ghi yintómu doo a ya, ala ngwo a too, chedé ngê daawa pyódu. Yi pini u wêdêwêdê mo daa mu tp:oo komo, apu, Kn:ââ nê chópu, nkoo an:uu yé.

Njon ngê nmí Lémi u ngwo módu

⁹ Nê nmyi mbwó Njon, Yesu kóó k:oo a k:ii nmo wee. U l:êê díy:o a k:ii myino mgíni vyími té. Chóó Lémi u kópu dyuu pi kní ye noon:aa tpaépé, Yesu p:uu kópuni ní m:uu too, ye myenoon:aa tpaépé dé. Yi kópu u l:êê díy:o Lóma lede kní y:oo mgími noo, ala dyámé w:uu Patímos mbwa k:oo até mí km:êê noo.

¹⁰ Nmí Lémi u wo ngê u Ghê Dmi mbémé nmí Lémi noo chaa kígha. Yi ngwo dnye ndíi ngmêní nyongo, a kuwó a mbwolo. Dpuwo dpodombiy:e ntee anyi wuu, yi dnyeni yinté ní nyongo,

¹¹ A ka pé, Kópuni nye mumu té, dpí d:êê té, yi puku dmi a yoo kní ye dpí dy:ââ ngí, yélini ala p:aaní pyudu kní yi kwo a pyede. A ka pé, Epeso ngmê, Siméena myomo, Pêekamim pyolo, Taiyataida podo, Sadis limo, Piladélípiya wono, Leyodisiya pii.

¹² A kuwó ní diyé wo, nê, Pini n:ii a ka wunê mbumu, ní m:uu. Y:aa vyyu wo, lam pyudu ní módu, yi kwo tédê kwo tédê dnye kwo. Yi lam pyudu kní nkól ngê l:âmo tumo.

¹³ Yi kéli ghê pi ntee pini ngmêní módu, u kpídi u mbwo ngmédoo ya, u dí yu dmyeno doon:aa ya. U mbaléti yodo p:uu ngmédoo t:a, nkól ntee tpile.

¹⁴ U mbodo gh:aa dmi d:ud:umbiy:e kpaapíkpaapí, koo ntee kpaapíkpaapí, mye yinté. Ngwolo dé ndiya ndyuuw:e puu ntee tpile dé.

¹⁵ Nkéli chéêpi pee ntee wunê wuu mbele yédi, yu dé yinté myedpímo a wuu mbele. Mbwa paa t:ââ ntee wunê dpudu yédi, u dnye mye yinté.

* 1:7: Mát 24:30; Dpodo 1:11

¹⁶ U wéni pee kóó ngê puđu pyđu doo tpyé. L-êê taa u kwo ngmêdoo kwo, wope ñuwo, wope mye ñuwo. Kââđi dpodombiy:e ntee a pil:apila yéđi, kwodo ng:oo dmi mye yinté.

¹⁷ Dini ghi n:ii ngê ñi móđu, yu km:ee ñi dyimê wo, mbwee ntóó ntee tpile ngê ñi pyodo. Kóó wéni peeni a p:uu yó, a ka pê, Namê nkîngê. A ka pê, Kn:ââ nê chópu, nkoo an:uu yé.

¹⁸ A ka pê, Nê Ghê u Kn:ââ. A ka pê, K:omo tpile ñi pwene, ngmênê a ghê mê ta, mēdaani pw:onu, dye ghi yintómu aní ya. A ka pê, Pwopwo a yi yodo u maknopwo ñi yó. A ka pê, A yoo yélini a pwopwo té, amēni pyidu té, a ka pê, Kwéli a pyede, yi ghi u keñe u kii a ngópu a tóó, keñe y:e wani kpēmí.

¹⁹ A ka pê, Kópuni nye mumu té, dpí d-êê té. A ka pê, Yi kópu woni ala ngwo a pyodopyodo té, woni díyo wa pyaa dmi.

²⁰ A ka pê, Pudu pyđu kní n:ii a wéni pee kēê yedê chi m:uu té, lam pyđu kní n:ii yi kwo tēdê kwo tēdê chi m:uu té, yi nt:u kópu dē nga n:aa tpaṗē dē. A ka pê, Lam pyđu kní yi kwo tēdê yi nt:u kópu ala, a yoo pyđu, yi p:aaní pyđu kní yi kwo a pyede. A ka pê, Pudu pyđu kní yi nt:u kópu, yi kada pini yoo.

2

Nmí Lémi ngê Epeso tpémi ye kópuni dy:ââ ngê

¹ Nmí Lémi ngê a ka pê, A yoo yélini Epeso wunê pyede, ala kópu dyuu dpí d-êê ngi, ye dpí dy:ââ ngi. Yipi, N:ii ngê puđu pyđu kní u wéni pee kóó ngê a tpyé té, lam pyđu kní yi vy:o a m:ii, yi pini u kópu dyuu ala. *

² Yipi, Kópuni nmyinê d:uud:uu tumo, u lama dé. Yipi, U lama a tóó, dpodombiy:e nmyinê dpodo nyéđi, u l-êê díy:o dono myenmyinê vyímí tumo. Yipi, Yoo dono yi wépi dmi nmyi pwaá ngópu, k:omo dyépi yoo nmyi mya tumo, nmyimo, Ka k:omodané té. *

³ Yipi, U l-êê díy:o dono nmyee a vyímí dé, dpí:p:ede dneiye.

⁴⁻⁶ Yipi, Nikólas u yoo kní y:oo kópuni a d:uud:uu tumo, doo u nuu u kópu ngê ntee a pyede, daa nmyi nuu u kópu ngê yinté mye pyede. Yipi, Ngmênê nê ngê nmyi dono kópu ngmēdaa pyw:oo, u nuu ghi nmyi nódo mwiyé ntee doo a ya, ala ngwo mēdaa yinté. Yipi, Kwéli dmyinê ghay dmi, y:i dmyinê nuw:o. Yipi, Nmyi dono a kuwo tóó, mwiyé ntee nmyee a paa, yinté myedmyinê paa. Yipi, Nmyi dono daanmyinê kuwo t:oo, ye nmye wa a lê, nmyi lam u kwo tēdê wa a y:oo, nmyi lam mēdaadi dnyednye.

⁷ Yipi, U mí u Ghê Dmi ngê u yoo kní ye kópuni dpí vyi, n:ii ngópu puu dē a ta mo, yi kópu dpí ny:ee ngê.

Yipi, Yélini dono p:uu adnyi l-êê, yi mbodo dmi mudu yi wa yââ, yipi, nê ngê yi yélini u ntââ ngê wa pyóđu té, Chóó Lémi u myángo vy:o adnyin:aa ya, yini n:ii Ghê u Kn:ââ, kígha adnyin:aa pípí dé. *

Nmí Lémi ngê Siméêna tpémi ye kópuni dy:ââ ngê

⁸ Nmí Lémi ngê a ka pê, A yoo yélini Siméêna wunê pyede, ala kópu dyuu dpí d-êê ngi, ye dpí dy:ââ ngi.

Yipi, N:ii ngê kn:ââ a chópu, nkoo amímí yé, pwene, mēdê pii wo, ghê mê ta, ala u kópu dyuu. *

⁹ Yipi, Dononi nmyinê vyímí tumo, u lama dé. Yipi, K:omo tpile nmyi nté ndapí pyile njini, ngmênê kópuni d:ud:umbiy:e mb:aamb:aa, nmyi p:uu a ta. Yipi, Yélini y:oo yinê ye Nmo Nju tpémi, u lama a tóó, yi yélini nmyi p:uu a peede tpaṗē nyéđi, ngmênê yi yélini daa ndēndê ngê Nju tpémi, Setan u yoo vy:o a wee. *

¹⁰ Yipi, Kópuni yilí yi l-êê díy:o daa kēmakēma anmyi mginí vyímí, yi kópu kní yi p:uu nkîngê ngê kēê kíđangê t:ee ngmê. Yipi, Ala kópu dpí ny:ee yó. Yipi, Setan nmyi p:uu adí d:uu, wa tókó nmyo, kní ngmê mbwa k:oo wa km:êê té, wo y:a anmyin:aa mginí vyímí. Yipi, K:omo tpile nê u l-êê díy:o wa vya nmyo, ngmênê nangê mb:ii, ghê kamí ngê wa pwila nmyo. *

¹¹ Yipi, U Mí u Ghê Dmi ngê u yoo kní ye kópuni dpí vyi, n:ii ngópu puu dē a ta mo, yi kópu dpí ny:ee ngê.

Yipi, Yélini dono p:uu adnyi l-êê, yi mbodo dmi mudu yi wa yââ, yipi, yi yélini myombó mēdaawa pw:oo dmi. *

Nmí Lémi ngê Pêêkamím tpémi ye kópuni dy:ââ ngê

¹² Nmí Lémi ngê a ka pê, A yoo yélini Pêêkamím wunê pyede, ala kópu dyuu dpí d-êê ngi, ye dpí dy:ââ ngi.

Yipi, Pini n:ii u ngópu l-êê taa a tóó, wope ñuwo, wope mye ñuwo, ala u kópu dyuu. *

¹³ Yipi, Kwéli nmye pyede, u lama, Setan u pi ndí ngê yi dē pyóđu. Yipi, Nê ka ntēnē nmye kēlímí té. Yipi, K:omo tpile Setan kwéli a tóó, nê u dpodo pyu ndēndê Antipas nmyi vy:o vya ngópu, ngmênê yi ngwo dpíp:e mb:ii noo.

¹⁴ Yipi, Ngmênê nê ngê nmyi kópu kní ngmēkēda pyw:oo. Yipi, Mbalaam ngê Mbalak ló dini ntee a ndiye kwólu, Yisiléli tpémi u ngwo a lvêđí too, tpile tp:oo n:ii

* 2:1: Tpyuu 1:16,20 * 2:2: 1 Njon 4:1 * 2:7: Gen 2:9; Tpyuu 22:1-2,14 * 2:8: Tpyuu 1:17-18 * 2:9: Njems 2:5; Lóma 2:28-29; Tpyuu 3:9 * 2:10: Mát 10:28; 2 Tim 4:8; Njems 1:12 * 2:11: Tpyuu 20:14; 21:8 * 2:12: Tpyuu 1:16; Hipílu 4:12

k:omo yâpwo ka a y:ee tumo, ma tumo, pyââ ti tédê mye ñuw:o tumo, yipi, nmyi vy:o pi knî ngmê yinté kópu knî yi p:uu a ndiye té.
*

¹⁵ Yipi, Myenté nmyi vy:o pi knî ngmê Nikólas u yoo knî yi p:uu a ndiye té.

¹⁶ Yipi, Nmyi dono a kuwo tóó. Yipi, Daanmyinê kuwo t:oo, ye límílimí ngê nmye wa a lê, l:êê taa n:ii u kwo a kwo, u ngwo amí vya nmyo. *

¹⁷ Yipi, U Mí u Ghê Dmi ngê u yoo knî ye kópuni dpí vyi, n:ii ngópu puu dè a t:a mo, yi kópu dpí ny:ee ngê.

Yipi, Yélini dono p:uu adnyi l:êê, yi mbodo dmi mudu y:i wa yâa, yipi, yi yéli kóó k:oo wa kaa té, ngmee u nté, ntini n:ii u pi mana, ye amí y:oo. Yipi, Yi yéli ye ngmêngmênté chêêpi kpaapikpaapí knî ye angmê y:oo, chêêpini knî yi p:uu yi pi dmi kamí ngê wa d:êê té. Yipi, Yi pi kamí dmi pi ngmê u lama daadnyi ya, yi mo yi lama adnyi ya.

Nmí Lémi ngê Taiyataida tpémi ye kópuni dy:ââ ngê

¹⁸ Nmí Lémi ngê a ka pê, A yoo yélini Taiyataida wunê pyede, ala kópu dyuu dpí d:êê ngi, ye dpí dy:ââ ngi.

Yipi, Ala Chóó Lémi Tp:oo u kópu dyuu, pini n:ii ngwolo dè ndiya ndyuw:e puu dè, nkéli chêêpi pee ntee wunê wuu mbele yédi, yu dè yinté myewumê wuu mbele mo. *

¹⁹ Yipi, Kópuni nmyinê d:uud:uu tumo, u lama. Yipi, U lama a tóó, u kwo nmye kélímí té. Yipi, U lama mye tóó, nmyi nuu ghi dmi numo nóó a tóó, pi knî ye mb:aamb:aa ngê nmye vyuuwó té. Yipi, U lama a tóó, nmyi pi ka vyyuwo mwiyé ntee doo a ya, ala ngwo mēdaa yinté, ndíi ngê dè pyódu.

²⁰ Yipi, Ngmênté nê ngê nmyi kópu ngmēda pyw:oo. Yipi, Pyópu ni u pi Njesipel, pyópu ni ngê ngmênté u kwo Chóó Lémi u komo a kapí ngê, yipi, lukwe díy:o yi pyópu ngê nê u yoo a ndiye kígha té, u ngwo a pyââ ti nyédi, tpile tp:oo n:ii k:omo yâpwo u l:êê díy:o dpí nk:êê ngmê, myoo ma ngmê.

²¹ Yipi, Nê ngê dye ghi ka dówodówo, yi pyópu ngê u dono u ngwo a kuwo tene, ngmênté u yi u ngwo daa kwo. Mâa ti ní yé.

²² Yipi, Mbii ndíi u ngwo ngmêwunê t:emí. Yipi, Yélini u maadi a kwo nyédi, yi dono daawa a kuwo t:oo, ye mgíní vyímí ndíi myewunê pyw:emí ngmê.

²³ Yipi, Nê ngê yi pyópu u yoo mye vyeé té. Yipi, Dini ghi n:ii ngê a pwopwo té, pi yintómu yi lama wa yâa, a wo, Nê ngê yoo yi gha dmi u lama dé, yi nuw:o dmi mye u lama dé. Yipi, Nmyo ngmêngmênté nê ngê nmyi dpodo knî yi díy:o wa pwila nmyo.

²⁴ A ka pê, Yélini yi pyópu p:uu a ndiye té, yinê ye Setan u tumu kópu ndíi dé yi p:uu a ndiye té. A ka pê, Taiyataida tpémi yélini yi tumu kópu knî yi p:uu dēdnymo a ndiye, a ka pê, ala kópu ye dpí vyi ngi, yipi, Nê ngê nmyi dpodo ndíi ngê dēwunê pyépi, u kwo ntēnē dmyinê kélímí,

²⁵ u nuu u kópu dé yidmyinê d:uud:uu dé, u dí wéni n:ii ngê wa a diyé.

²⁶⁻²⁷ A ka pê, Yélini dono p:uu adnyi l:êê, yi mbodo dmi mudu y:i wa yâa, a nuu u kópu dé adnyi d:uud:uu dé, u dí wéni n:ii ngê anê diyé, a ka pê, M:aa ngê wēdēwēdēni a ka a kpo, yi wēdēwēdē ye amy:aa y:oo. A ka pê, Pi dyēēdi yintómu yi kada pini ngê waní pyódu té. A ka pê, King knî y:oo kiyé ntee a tpyé tumo, nkéli chêêpi u kiyé yinté amyednyi tpyé dé. A ka pê, Y:amí d:ââ nkichi pee ngê ntee anyi pwââ, yoo dono koo dyuu ngê yinté wa pyódu t:oo. *

²⁸ A ka pê, Mywe dpodombiy:e ntee a dnyednye, yi pi dmi ndíi ngê yinté waní pyódu té. *

²⁹ A ka pê, M:aa u Ghê Dmi ngê u yoo knî ye kópuni dpí vyi, n:ii ngópu puu dè a t:a mo, yi kópu dpí ny:ee ngê.

3

Nmí Lémi ngê Sadis tpémi ye kópuni dy:ââ ngê

¹ Nmí Lémi ngê a ka pê, A yoo yélini Sadis wunê pyede, ala kópu dyuu dpí d:êê ngi, ye dpí dy:ââ ngi.

Yipi, Pini n:ii ngíma Chóó Lémi u Ghê Dmi a kwo, ghéni dmi n:ii ngê dpodo pyudu a dóó ngê, myenté pini n:ii ngê pudu pyudu a tpyé, ala u kópu dyuu. Yipi, Kópuni nmye d:uud:uu tumo, u lama dé. Yipi, Pi knî ye yinê ye nmyi ghê dmi a pyede, ngmênté wunê nmyi pw:oo dniye. *

² Yipi, Nê u Yâpwo ngê dpodoni nédê kaa nmyoo, u lama a tóó yi dpodo tédê nmye mgeemgee té. Yipi, A pii dmyeno. Yipi, Nmyi kélímí daa kēmakēma a pwopwo. Yipi, Mē wēdēwēdē kalé yó.

³ Yipi, Kópuni nmyinê pyw:ee ngópu, kópuni nmyinê ny:ee tumo, dmyinê nuw:onuw:o dé, myedmyinê d:uud:uu dé, nmyi dono a kuwo tóó. Yipi, Nê u kópu daanmyi ny:ee knomomê, ye daa nmyi lama kpáápi k:ii nmye wa t:aa, wa ngwéti nmyo, wamyé kpada nmyo. *

⁴ Yipi, Sadis tpémi, nmyi vy:o pi ngmê kní y:oo yi gha dmi tupwótupwó ngê daa pyódu tumo. Yipi, Yi yéli ye kpídí kpaapikpaapí waní y:ee té, yi k:ii anmí m:ii, mu kópu u díy:o a nuu u kópu ye d:uud:uu tumo. *

* 2:14: Num 25:1-9; 31:16

* 2:16: Tpyuu 1:16; 19:15

* 2:18: Tpyuu 1:14-15

* 2:26-27: Psalm 2:8-9

* 2:28:

Tpyuu 22:16

* 3:1: Tpyuu 1:4,16

* 3:3: 1 Tes 5:2

* 3:4: Njuda 1:22-23

⁵ Yipi, Yélini dono p:uu adnyi l:êê, yi mbodo dmi mudu y:i wa yââ, yi yéli kpídí kpaapíkpaapí dmi kélê adnyi m:i. Yipi, Yi yéli yi ghê dmi a ta, yi pi dmi mbóó p:uu myewunê pyede. Yipi, Nê ngê yi yéli yi pi dmi daawa vya té. Yipi, M:aa u ngîma, u enjel yoo mye yi ngîma, nê ngê yi wépi dmi daawa puwâ. *

⁶ Yipi, U Mí u Ghê Dmi ngê u yoo kní ye kópuni dpí vyi, n:i ngópu puu dè a t:a mo, yi kópu dpí ny:ee ngê.

Nmî Lémi ngê Piladelîpiya tpémi ye kópuni dy:ââ ngê

⁷ Nmî Lémi ngê a ka pê, A yoo yélini Piladelîpiya wunê pyede, ala kópu dyuu dpí d:êê ngi, ye dpí dy:ââ ngi.

Yipi, N:i p:uu dono daa t:a, k:omodanê kópu myedaa t:a, ala u kópu dyuu. Yipi, Yi pini king Dépidi ntee pini, keñe u kii ka tpyé. Yipi, Keñe dpí kpémí, doo u ntââ pi ngmê ngê mēdaawa kuwo, dpí kuwo, doo u ntââ pi ngmê ngê mēdaawa kpémí. *

⁸ Yipi, Kópuni nmye d:uud:uu t:oo, u lama dé. Yipi, K:omo tpile nmyi wēdēwēdē daa ndíi, ngmēnē u dnye nmye nyémí ngópu, dpí:pē mb:i ngópu. Yipi, Keñe nmye da kpémí, doo u ntââ pi ngê daawa kuwo.

⁹ Ala kópu dpí ny:ee yó. Yipi, Yélini y:oo yinê ye, Nmo Nju tpémi, a k:omodanê té, daa ndēndē ngê Nju tpémi, Setan u yoo vy:o a wee. Yipi, Yi yéli nmyi yi yodo u maknopwo wa yé té, yi yi mbodo dmi ngê k:ame nmye wa ghê dmi, yi lama u ngwo wa yââ, awo, Nê nódo yi nuu ghi dmi a tóó. *

¹⁰ Yipi, Nê u dnye nmye nyémí ngópu, u l:êê dîy:o dono nmyinê vyímí tumo, yipi, yi kópu u l:êê dîy:o dono ndíi vyímí tédê wada a ngéepi nmyo, dini ghi n:i ngê Setan ngê dyámê mbémê pi yintómu ada a tókótókó.

¹¹ Yipi, Nê daa kēmakēma wunê diyédiyé. Yipi, Kópuni nmyi ny:ee tumo, dmyinê tpyé dé, mááadini p:uu nmye wee, nangê kn:aadi. Yipi, Pi ngê kn:aa máádi p:uu kīngê kaa nmyo, kminté p:aa mb:aa daanmy:uu taa dmi.

¹² Yipi, Yélini dono p:uu adnyi l:êê, yi mbodo dmi mudu y:i wa yââ, yipi, nê ngê yi yéli k:ââ pââ ngê wa pyódu té, u Yâpwo u ngomo p:uu wa kaa té, yi yéli y:oo yi ngomo mēdaawa a kuwo ngmê. Yipi, Nê ngê u Yâpwo u pi yi yéli yi p:uu wa d:êê, chóó u pi kamí yi p:uu wamye d:êê. Yipi, U Yâpwo u p:aa, Njedusalem kamí, mbóó p:uu wa a ndê. Yipi, Nê ngê yi p:aani u pi yi yéli yi p:uu wamye d:êê. *

¹³ Yipi, U Mí u Ghê Dmi ngê u yoo kní ye kópuni dpí vyi, n:i ngópu puu dè a t:a mo, yi kópu dpí ny:ee ngê.

Nmî Lémi ngê Leyodisiya tpémi ye kópuni dy:ââ ngê

¹⁴ Nmî Lémi ngê a ka pê, A yoo yélini Leyodisiya wunê pyede, ala kópu dyuu dpí d:êê ngi, ye dpí dy:ââ ngi.

Yipi, Pini n:i p:uu k:omodanê kópu d:ud:umbiy:e daa t:a, ala u kópu dyuu. Yipi, Yi pini ngê u Mí u kópu dyuu ntēnē nmye a ŋuwo, daangmê kn:aadi ngê. Yipi, U Mí ngê tpile yintómu l:ámo ngê, yi kada pini ngê pyódu ngê. *

¹⁵ Yipi, Kópuni nmye d:uud:uu tumo, u lama dé. Yipi, Ntii nmyi mēnē daa tóó, kuu nyi nmyi mēnē myedaa tóó, u kwo pwópwó ngê nmye pyede. Yipi, U yi u ngwo daa kwo, Pwópwó ngê nmyi ya. *

¹⁶ Yipi, Yi kópu u l:êê dîy:o wamê kwada kalé mýo.

¹⁷ Yipi, Ala kópu nmye tpapê ngópu, nmyimo, Nmo ndáápi dé, mb:aamb:aa ngê nmo pyede, tpile yilí u ntââ mbēmē myino pyede. Yipi, Nmyi lama daa tóó, dnyinté nmye pyede, nmyo ngópuch:anê yoo, nmyo pinté yoo, kn:ââ mbwii nmye pyede, nmyi ngwolo dmi kâpwe dé. *

¹⁸ Yipi, Ala kópu a ny:ee yó. Yipi, Nkól n:i p:uu dyâápe daa t:a, u kwo ngmê pwila yó, ndēndē ngê ndáápi ngê u ngwo anmyi pyaa dmi. Yipi, Kpídí kpaapíkpaapí kní u kwo ngmê pwila yó, kn:ââ mbwii mēdaapídmýinê m:i, mywenemywene tédê pi kní y:oo mēdaapaa m:uu nmyinê. Yipi, Yi komo kní u kwo ngmêdpí pwila yó, nmyi ngîma pēdê vyilê tóó, yéli u ngwo paa m:uu yó. *

¹⁹ Yipi, Yélini yi nuu ghi dmi nódo a tóó, a kpadakpada too, a wátíwátí too. Yipi, Nmyi dono a kuwo tóó, dpodombiy:e p:uu dmyinê dpodo, nmyi nuu u dpodo ngê choo ya. *

²⁰ Yipi, Ala kópu ny:ee yó. Yipi, Nê keñe t:ámo ka kwo, ka depedepe. Yipi, N:i ngê u dnye wa ny:oo, keñe u kwo wa a kpémí, yi ngomo k:oo wa kee, nipi adpi ya kmaapi. *

²¹ A ka pê, Dono a yi yodo u maknopwo ntee ní yó, M:aa u nkigh:é ntee n:uu yaa wo, yélini dono p:uu adnyi l:êê, yi mbodo dmi mudu y:i wa yââ, yi yéli a nkigh:é yinté amí yaa dmi. *

²² A ka pê, M:aa u Ghê Dmi ngê u yoo kní ye kópuni dpí vyi, n:i ngópu puu dè a t:a mo, yi kópu dpí ny:ee ngê.

* 3:5: Tpyuu 7:9; Luukí 10:20 * 3:7: Is 22:22 * 3:9: Is 60:14 * 3:12: Tpyuu 14:1 * 3:14: Tpyuu 19:11; Kilosa 1:15 * 3:15: Lóma 12:11 * 3:17: Luukí 12:21; Njems 2:5 * 3:18: Is 55:1 * 3:19: Hipilu 12:7; 1 Kódin 11:32 * 3:20: Njon 14:23 * 3:21: Mát 19:28

4

Nmí Mí u ngwo a chaa kigha ngópu, mbóó p:uu

¹ U kuwó dini ghi ngé y:aa vyyu wo, keñe kpémí ngmê mbóó p:uu ní módu. Pini n:ii u dnye dpuwo k:ii mwyíé ní nyongo, myombó u dnye m:aa nyongo, a ka pê, Al:ii a kee. A ka pê, Kópuni díyo a pyodopyodo té, ngópu n:aa tpyuu té.

² Yi ngwo nê, Chóó Lémi u Ghê Dmi ngé até dé ngímí nê. Yi ngwo nmí Mí kwéli a tóó, mbóó p:uu, u ya tédê ní módu. *

³ Pini n:ii y:i doo ya, kwodo ng:oo dmi doo dnyednye, mtyemtye mye yi kuu yâá. Yi kéli ghê n:ii ghi ngé a yina ngé. Yi n:ii ghi yi kuu yâá. *

⁴ Nmí Mí u yoo yi kada pini myoy:a mê páádi nmí Mí a yina ngópu, yi ya tédê dmi yi mbémê dnye ya. Yi kpídi dmi kpaapikpaapí dé, yi mbémê kidon kní ngmêdoo kwo, nkól ngé l:âmo too. King ntee pini ngé u ngwo pyaa dnye. *

⁵ Nmí Mí kwéli doo ya, límí y:i doo kílíkílí, mwini y:i myedoo mbumu, dnye ndíi yili ní nyongo. Nmí Mí u kada pywápê k:ii ntee tpile pyudu ní módu. Yi pywápê pyudu kní, nmí Mí u Ghê Dmi.

⁶ Nmí Mí u kada tpile m:uu ní módu, n:ii ntee tpile, kââyikuu yidoo kwo, tpile p:uu dèpwo pyodopyodo.

Nmí Mí kwéli doo ya, tpile tp:oo páádi kní y:oo a yina ngópu. Yi tpile tp:oo páádi kní yi p:uu ngwolo daa ngmídi doo kwo, yi kada yili, yi kuwó mye yilí. *

⁷ Mwyémwyé tpile tp:oo layóni ntee tpile, myomoni pudumakó ntee tpile, pyoloni kwodo ng:oo dmi, pi u kwodo ng:oo dmi ntee yinté, podoni maalí ntee tpile, doo mgalé.

⁸ Yi tpile tp:oo páádi kní yi núupee wéniwéni dé. Yi núupee kní yi p:uu ngwolo yilí doo kwo, k:oo ntee, kuwa mye yinté. W:êêní ngídí vy:o dye ghi yintómu a wéti nyédi, daawa yé ngmê, apu,

Nmí Yâpwo Lémi ndíi,
u wédêwédê mu daamo tp:ook:omo.

Dyââpe p:uu daa t:a,
dono p:uu daa t:a,
k:omodanê p:uu myedaa t:a.

Dye ghi yintómu doo a ya,
ala ngwo a tóó,

chedê ngé daawa pyódu. *

⁹ Pini n:ii chedê ngé daawa pyódu, nmí Mí, dini ghi n:ii ngé yi tpile tp:oo páádi kní y:oo a chaa kigha ngópu, a kwunokwuno ngópu, u pi a kmímí ngópu,

¹⁰ yi ngwo kada pini myoy:a mê páádi kní kwodokwodombiy:e kame u kwo dpí ghê

dmi. Yi mbémê kidon dpo y:ee t:oo, u kada dpí kéé t:oo, dpo, Dp:oo king yoo, pini n:ii chedê ngé daawa pyódu, vyílo yi pini yi king ndéndê. A wéti nyédi, kwodpo,

¹¹ Nmí Lémi, nmí Yâpwo,

U p:o dpí yé, nmo chaa kigha ngí,
mí nmo kmímí,

mu kópu u díy:o ngwédêwédê ndíi.

Tpile yilí yintómu ñyóó nyi l:âmo ngé,

ñyóó l:éé díy:o a pyede,

yi ghê dmi mye pyede.

5

Kópuni dyuu nmí Mí ngé wunê a ngmo ngé Njon ngé u ngwo módu

¹ Yi ngwo nmí Mí u wéni pee kóó yedé puku pee daadíi ngmêní módu, kmongo ngmê. K:oo d:éé ngmê, kuwa mye d:éé ngmê. Châá yyi ntee anyi kâá, yi puku pee p:uu châá u líi pyudu doo ya, doo u ntâá pi ngé yi puku pee daapí pywálí ngé.

² Yi ngwo enjel wédêwédê ngmêní módu, dpodombiy:e mbwóó wo, apê, N:uu ngmê u ntâá, châá u líi wa pwaa té, puku pee wa pywálí?

³ Ngmênê u pi dèpwo ya mbóó p:uu, dyámê mbémê dèpwo ya, tètê u ma-knopwo myedèpwo ya. Pini n:ii puku pee pywálípywálí u ntâá, u kpâá ngé mye u ntâá, yinté pini dèpwo ya.

⁴ Wod:oo mbê nê puwâ, mu kópu u díy:o pi ngmê ngé yi puku pee daapí pywálí ngé, myedaapédê kp:aa ngé.

⁵ Yi ngwo kada pini ngmê ngé a ka pê, Namê mbê. A ka pê, Ngí vyyu. A ka pê, Layoni ntee pini, pini n:ii Njuda u tii nédê mí chópu, Dèpidi ntee pini, yi pini mbodo mudu y:i dé yâá, u ntâá châá u líi pyudu kní yinê a pwapí té, yi puku pee u ngwo a pywálípywálí.

⁶ Yi ngwo nmí Mí u nkíghê sipi tp:oo ngmêní módu, tpile tp:oo páádi kní y:oo a yina dumo, kada pini kní y:oo myedé yina dumo. Yi sipi tp:oo wunê mwo a vya ngópu, mède pii wo. Mbémê dp:anê pyudu doo kwo, ngwolo mye pyudu. Yi dp:anê pyudu kní yi nt:u kópu, u wédêwédê ndíi, mu daamu tp:ook:omo. Yi ngwolo pyudu kní, nmí Mí u Ghê Dmi, n:ii dyámê wo pe wo pe a dy:âá ngé. *

⁷ Yi sipi tp:oo nmí Mí ka loo, u wéni pee kóó yedé puku pee a ngópu.

⁸ Dini ghi n:ii ngé yi puku pee kwulo a ngópu, tpile tp:oo páádi kní, kada pini myoy:a mê páádi kní yi k:ii sipi tp:oo ka kwodokwodombiy:e kame ghê dnye. Mtyímí kuu ngmêngmênté dnye tpyé dé, n:ii nkól ngé lâmo tumo. Yi mtyímí dpudu ntee doo a koko, nmí Mí u yoo yi ngépê dmi yinté

a koko yédi. Kada pini kní y:oo wéti u tpile dé ngmëngmënté myednye tpyé dé, dnye vyeé dé, nmí Mí u ngwo dnye chaa kîgha. *

⁹ Sipi tp:oo dnye chaa kîgha, wéti kamí ngmédnya a ng:ééni, kópu,

U p:o chi yé, puku pee cha ngee, u ntââ cháâ u lii nye pwapi té, mu kópu u díy:o a vya nyoo, wêê n:ii m:uu a pwii wo, yoo dyéêdí yintómu kní yi vy:o pi yilí u ngwo nye pwila too, nmí Mí u yoo vy:o nyi kaa too. Yi yéli yi kn:ââ daa ngmídi, yi dnye daa ngmídi, yi too pee daa ngmídi,

yi dyámé pee daa ngmídi. *

¹⁰ Nmí Yâpwo kóó k:oo nyi kaa too, u dnye a nyémí ngópu.

Kéli pini ngé nyi pyódu too.

Nmí Mí wéni pee ngé a tóó, mgídí u yoo t:anê pee ngé a pyede, yi kéli nyi kaa too.

Dyámé u tpile yilí yi yi yodo u maknopwo a pyede. *

Enjel kní y:oo nmí Mí mupwo u ngwo dnye chaa kîgha dé

¹¹ Myombó m:aa vyu wo, enjel yilí tp:oo témi tap ní módu, yono yono yono yona y:a dé. Nmí Mí a yina ngópu, tpile tp:oo páádi kní a yina tumo, kada pini yoo myedé yina tumo.

¹² Dpodombiy:e dnye wéti, apu,

Sipi tp:oo n:ii a vya ngópu, nmo chaa kîgha, doo u ntââ tumo daanmí ya.

U wêdêwêdê ndíi, u nuw:o ndíi, tpile yilí yintómu u nêni dé.

U pi ndíi, nmo cháâcháâ, myeno chaa kîgha.

¹³ Noo ng:aa, nê, Tpileni yintómu mbóó p:uu a tóó, dyámé mbêmé a tóó, dyámé u maknopwo a tóó, ntii u mêné a tóó, nê, tpileni yintómu dyámé wo pe wo pe a tóó, ka wéti té, apu,

Nmí Mí nmo chaa kîgha,

sipi tp:oo myino chaa kîgha.

Apu, Yi pi dê ndíi dê, yi wêdêwêdê mye ndíi,

nmo cháâcháâ dê, myino chaa kîgha dê, chedé ngé daawa pyódu.

¹⁴ Yi ngwo tpile tp:oo páádi kní y:oo apé, Yinté choo ya, wod:oo kada pini yoo nmí Mí ka myenté sipi tp:oo ka kwodokwodombiy:e k:kame ye ghê dniye.

6

Njon ngé Yesu u dpodo u kââ u ngwo módu

* 5:8: Tpyuu 8:3-4; 15:2; Psalm 141:2 * 5:9: Psalm 98:1
5:1 * 6:2: Tpyuu 19:11; Njon 16:33 * 6:4: Mát 10:34
21:9-11

¹ Chââ u lii pyudu kní n:ii dé puku pee p:uu dnye ya, sipi tp:oo ngé mwiyéni a ngópu pwââ. Yi ngwo yi tpile tp:oo páádi kní yi vy:o mwiyéni u dnye ní nyongo, mwini kii mbwolo, apé, A pwiyé. *

² Yi ngwo y:aa vyu wo, hósí kpaapíkpaapi ngmèni módu. Pini n:ii pyipwo doo ya, u kaa taa kumo doo tpyé dé. Nmí Mí ngé yi pini mbêmé kidon ngmè kââ, u ngwo nê w:ee ngé, nê, Mbodo mudu yi dê yââ. L:êê tédê dy:ââ ngé. A lama doo ya, Mbodo mudu yi: amí yââ. *

³ Dini ghi n:ii ngé sipi tp:oo ngé cháâ u lii myomoni pwââ, tpile tp:oo myomoni u dnye ní nyongo, apé, A pwiyé.

⁴ Hósí kuwa m:uu a pwii wo, mtyem-tye. Pini n:ii pyipwo doo ya, nmí Mí ngé taa ndíi u kwo ngmè y:ângo, kwo, Dyámé mbêmé yoo chin:aa chaméchéamé dé, numo p:uu dny:oon:aa l:êê. *

⁵ Dini ghi n:ii ngé sipi tp:oo ngé cháâ u lii pyoloni pwââ, tpile tp:oo pyoloni u dnye ní nyongo, apé, A pwiyé. Y:aa vyu wo, hósí kpédékpédé ngmèni módu. Pini n:ii pyipwo doo ya, yi pini ngé tpile pywupwí u skél kumo ngmédoo tpyé.

⁶ Yi tpile tp:oo páádi kní yi vy:o dnye ngmèni nyongo, yi pini ka kwo, Dyámé mbêmé m:uu nyi ghêê we. Kwo, Witi u pywuu d:ud:umbiy:e dp:uu km:êê ngi, deeté u pywuu pee tp:oo dp:uu km:êê ngi, ngmèni olipi wulu wain yi pywuu dê nangé km:êê dê. *

⁷ Dini ghi n:ii ngé sipi tp:oo ngé cháâ u lii podoni pwââ, tpile tp:oo podoni u dnye ní nyongo, apé, A pwiyé.

⁸ Y:aa vyu wo, hósí m:uu ní módu, u pââ k:ii chii yââ. Pini n:ii pyipwo doo ya, u pi Pwopwo. Yi hósí pyipwo pi m:uu doo ya, u pi, Pi ntóó kmènèkmènè. Nmí Mí ngé yepé, Dyámé mbêmé pi yintómu yoo páádi ngé dí pyódu té, yoo ngmè dpí yi yodo u maknopwo dí yé té, woni yoo pyile kní yi p:uu kêê nangé yé. Yepé, Yélini dpo d:a kê té, taa ngé woni dp:uu vya tóó, woni kní dómudómu tédê paa pw:oo dniye, woni kní mbii ngé paa nt:ââ téne, woni kní kiye u tpile tp:oo kní y:oo paa ma téne. *

⁹ Dini ghi n:ii ngé sipi tp:oo ngé cháâ u lii limoni pwââ, yélini nmí Lémi u l:êê díy:o vya tumo, ní m:uu too. Pi kní y:oo vya tumo, mu kópu u díy:o Chóó Lémi u kópu dyuu dnya a tpapé dé, Yesu p:uu danêbum myedaa yé ngópu. Mtyími nk:ééni tédê u nkîgh:ê dnye kwo,

¹⁰ dpodombiy:e dnye kââ, nmí Mí ka kópu, Nmí Lémi ndíi, dono m:uu daa

* 5:10: Is 61:6; Tpyuu 20:6; 22:5; 1 Pita 2:9 * 6:1: Tpyuu
* 6:6: Luukí 6:20; Njems 2:5 * 6:8: Ezek 14:21; Luukí

ta, k:omodanê m:uu myedaa ta. Kópu, Angéntoo dye ghi anmî t:ââ, u dî dyámê mbêmê tpémi u ngwo wanyi kóté kalé té, nii knî y:oo a vya nmoo, nmî ntââ dmi y:e anyinê vy:u? *

¹¹ Yi ngwo kpídî kpaapíkpaapî ngmêngmênté ye y:ângo, yepê, Daa ndîi la ghi tp:oo dmyinê t:ââ, dmyinê ghê vyîmî. Yepê, Pi knî y:oo ntee a vya nmyoo, nmyi tidê mbwó woni wamye vya t:oo. Yepê, Yi yéli yintómu dmyinê t:âât:ââ dé, nmyi ntââ dmi u ngwo anê vy:u.

¹² Sipi tp:oo ngê chââ u lii wononi a ngópu mye pwââ. Yi ngwo dyámê pê dpodombiy:e doo ghêdê, kââdí dèpwo pil:apil:a, mgídî a ghay wo. D:ââ d:ud:umbiy:e mtyemtye ngê pyodo, wêê kuu ngê pyodo. *

¹³ Yópu ndîi ngê kême vyi ntee dpo kpê, mbóo p:uu pudu yinté a ghay dniye, dyámê mbêmê mē dyimê dniye.

¹⁴ Kmaapî u pala ntee anyinê kmongo, mbóo yinté anyi pwiyé wo. Mbu mbodo yintómu, dyámê w:uu yintómu yi kwo tédê dmi a kuwo tumo.

¹⁵ Yi ngwo pi yintómu nkíngê mbê dniye, king yoo, kada pini yoo, lede yoo yi kada pini yoo, ndáápi yoo, lâmo dy:ââ yoo, yélini yi pi dmi ndîi dé, yélini yi pi dmi tédê dé, pi yintómu nkíngê mbê dniye, mbu mbodo knî yi maknopwo kpomo knî yi ménê dnyen:aa mbwolombwolo,

¹⁶ mbu knî ye dnye kââ, chéêpi kpiyé knî ye myednye kââ, yipu, Nmî pwo a ghay dmyeno, ngmo nmédi, yipu, Yâpwo ndîi ngê kíngê m:uu nmo, sipi tp:oo ngê myekíngê kpada nmo.

¹⁷ Yipu, Yi wo ndîi atédê d:ii, ntââ nmo wunê vyîmî ngmê, u vyîmî nmo doo u ntââ.

7

Nmî Mî ngê chââ u lii u yoo knî yi p:uu u ngwo t:ângo

¹ U kuwó dini ghi ngê enjel páádi ní módu, dyámê mbêmê wope wope dnye kwo. Ngmê ngê nt:eeemi doo a tpyé, myomoni ngê mbywa: doo a tpyé, pyoloni ngê chaa yópu doo a tpyé, podoni ngê kpâpu yópu doo a tpyé. Dnye tpyé dé, mu kópu u díy: o apê, Yi yópu knî y:oo dyámê pê ghéli k:ii wa dyênê ngmê, ntîi ghéli k:ii wa dyênê ngmê, kpî yi ghéli k:ii wa dyênê t:oo.

² Yi ngwo enjel m:uu ní módu. Kââdí kwéli dpo kee, yi kéténi a kee wo, chââ u lii t:emî u tpile kumu ngmédoo tpyé. U yi u ngwo doo kwo, Yâpwoi ghê a t:a, u yoo knî yi p:uu u chââ u lii ní t:oo. Enjel páádi knî ye dpodombiy:e mbwolo, yepê, Chóó Lémi ngê u ntââ ngê dè pyódu nmyo, u ntââ dyámê

pê yópu ngê anmyi dyênê ngmê, ntîi anmyi dyênê ngmê, kpî yi amy:ee dyênê t:oo,

³ ngmênté ghéli k:ii nangê dyênê té. Yepê, Nmî Yâpwo p:uu dpodo pyu yoo yi kèpa u chââ u lii mwiyé t:ee tème. Yepê, Yi lii u l:êê díy: o yópu ndîi ngê daapaa dyênê tène. *

⁴ Yélini yi kèpa nmî Mî u lii tee ngópu, Yisiléli tpémi yi yoo dyêédî y:a mé miyó knî yi vy: o yéli. Pi yilí tp:oo témi tap, 144,000.

⁵ Njuda u yoo vy: o 12,000

Lupen u yoo vy: o 12,000

Nkadî u yoo vy: o 12,000

⁶ Ase u yoo vy: o 12,000

Napítali u yoo vy: o 12,000

Manasa u yoo vy: o 12,000

⁷ Simiyón u yoo vy: o 12,000

Lipi u yoo vy: o 12,000

Isaka u yoo vy: o 12,000

⁸ Sepulun u yoo vy: o 12,000

Njósép u yoo vy: o 12,000

Mbenjîmîn u yoo vy: o 12,000

Yi yéli yi kèpa nmî Mî u chââ u lii tee tumo.

Njon ngê nmî Mî u yoo u ngwo módu

⁹ U kuwó dini ghi ngê pi yilí tp:oo témi tap ní módu, doo u ntââ pi ngê daapédê kp:aa too. Pi dyêédî yintómu yi yéli yi vy: o doo kwo, yi kn:ââ daa ngmîdî, yi dnye daa ngmîdî, yi too pee daa ngmîdî, yi dyámê pee daa ngmîdî. Kpídî kpaapíkpaapî dmi yi mbwo yedoo ya, dpumo nkoo dmi kumo dnye tpyé dé, yi gha dmi mb:aamb:aa ngê doo ya, nmî Mî mupwo yi kada dnyen:aa kwo, u ngwo dnye chaa kígha dè. *

¹⁰ Dpodombiy:e dnye kââ, apu, Nmî Yâpwo chaa kígha koo. Apu, Pi yintómu yu yodo u maknopwo a pyede. Apu, Sipi tp:oo u k:ii kópu ndîi ngmê d:uu ngópu, Setan kwulo y:oo a pwa nmo.

¹¹ Tpile tp:oo páádi knî y:oo nmî Mî a yina ngópu, kada pini myoy:a mé páádi knî y:oo a yina ngópu, enjel knî y:oo myedê yina ngópu. Kwodokwodombiy:e k:ame u kwo ghê dniye, nmî Mî dnye chaa kígha,

¹² apu, Nmî Yâpwo ntênê nmo chaa kígha, nmo chââchââ, myeno kwunokwuno. Apu, U pi ndîi, u nuw: o ndîi, u wêdêwêdê nye ndîi. Apu, U chaa kígha daanmî yé, chedê ngê daawa pyódu. Apu, Ndê kópu yila.

¹³ Kada pini ngmê a ka póo wo, a ka pê, Kí yéli kpídî kpaapíkpaapî dmi kélê ka nge, a ka pê, nangê lónté yéli, anyi da ndê dmi? *

¹⁴ Kwono, A lémi, Jama ka tóo, daa a lama yéli. A ka pê, Kí yéli y:oo dono ndîi dnya a vyîmî dé, dèpê kede dniye. A ka pê, Yi kpídî dmi sipi tp:oo u wêê ngê a ghêê tumo, kpaapíkpaapî ngê u ngwo pyaa dniye. *

* 6:10: Tpyuu 16:5-7; Deut 32:43

* 6:12: Mát 24:29-31

Tpyuu 5:9

* 7:13: Tpyuu 7:9

* 7:14: Mát 24:21

* 7:3: Ezek 9:4,6; Epeso 1:13-14; Tpyuu 9:4; 14:3-5

* 7:9:

¹⁵ A ka pê, Yi kópu u l-êê díy:o Chóó Lémi ngíma a wee, u yâpwo ghê, a ka pê, w-êêní mgídí vy:o a chaa kígha ngópu. A ka pê, Nmí Mí ngé kóó k:oo wa kaa té, ye adí vuywo.

¹⁶ A ka pê, Dómu ngé mēdaawa ngee té, mbwaa ngé myedaawa ngee té. A ka pê, Kâádi ndii vy:o mēdaadnyi m:ii, myedaawa dyênê té,

¹⁷ mu kópu u díy:o sipi tp:oo ngé yinê adí yenê dé, yi kada wa ghê, ye adí vuywo, dpuwó nuu mb:aa ye aminê kēma té, mb-wááni n:ii ghê a ta, y:i adnyin:aa ndani. A ka pê, Yinté ye adin:aa vuywo, nmí Mí ngé yi ngemi pwo dmi yi ngíma wa pyi té. *

8

Sipi tp:oo ngé chāa u lii piini u ngwo pwāa

¹ Dini ghi n:ii ngé sipi tp:oo ngé chāa u lii piini pwāa, yélini mbóó p:uu ní módu, tumu dnye ya. Kâádi liy:aa n:êê ngmê, tumu dnye ya.

² Yi ngwo enjel pyudu ní módu, nmí Mí u ngíma dnye kwo. Dpuwo pyudu ye y:ángo.

³ Enjel m:uu ní módu, nmí Mí ngíma mtyími nk-êêní tédê doon:aa kwo. Nkól ngé mtyími d-ââ kumu ngmêdoo tpyé. Nmí Lémi ngé mtyími kuu ndii u kwo ngmê y:ángo, kwo, Ala mtyími kuu dpí nk-êê ngi, a yoo yi ngépê dmi mb:aamb:aa ngé u ngwo paa pyaa we. *

⁴ Nmí Mí ngíma doo kwo, yi mtyími doo nk-êêní. Dpudu doo koko, nmí Mí u yoo yi ngépê dmi myedoo koko.

⁵ U kuwó dini ghi ngé enjel ngé mtyími d-ââ a y:ángo, mtyími nk-êêní u ndyuw:e puu dyuu k:oo ntówo, dyámê mbêmê a pii ngé. Yi ngwo mwini dnye mbumu, limí doo kífikífi, dnye ndii yili ní nyongo, tēpē myedoo ghêdê.

Enjel kní y:oo dpuwo u ngwo wêê tumo

⁶ Yi ngwo enjel pyudu kní y:oo yi dpuwo pyudu kní a ngí tumo, yi wupí u l-êê díy:o kumu mbee tumo.

⁷ Dini ghi n:ii ngé mwiyémwiyé enjel ngé u dpuwo wóó, ghêépwima ntee tpile yili dyámê mbêmê a ghay dnye, ndyuw:e wêê kwodonkwodo myedê ghay knopwo. Dyámê pee ngmê dyênê wo, woni pee dé daa dyênê knopwo. N:ii dyênê wo, ndê ngé kpí yi yintómu ma too, mbiye kuu mye ndii. *

⁸ Dini ghi n:ii ngé enjel myomoni ngé u dpuwo wóó, mbu ntee tpile ngmêni módu, ndyuw:e k:ii doo pípi. Yi tpile n:tee mí dyimê wo, ntii ghi mí dyênê ngé, woni dé daa dyênê doo. N:ii dyênê ngé, wêê ngé pyodo, *

⁹ tpileni n:tee a m:ii té u ngwo pw:oo dnye, nkélini yi dnye mbêpê, mye dyênê dnye.

¹⁰ Dini ghi n:ii ngé enjel pyoloni ngé u dpuwo wóó, pudu ndii ngmêni módu, pywápê k:ii doo pípi. Mbóó p:uu a ghay wo, dyámê mbêmê mí dyimê wo. Yi dyámê pee u ngwo dyênê ngé, woni dé daa dyênê doo. N:ii dyênê ngé, mbwaa dyênê too, dpuwó nuu mye dyênê too.

¹¹ Yi mbwááni dmi ló ngé pyaa dnye, pi yili u ngwo loko too. Yi pudu u pi, Ló.

¹² Dini ghi n:ii ngé enjel podoni ngé u dpuwo wóó, d-ââ kâádi, pudu kní yi k:ii, pee tp:oo dyênê dnye. W-êêní u ghi ngmê, kâádi dēpwo pil:apil:a, wo ghi woni dé yi kwo, doo pil:apil:a. Mgídí vy:o myenté. Mgídí ghi ngmê ngé d-ââ dēpwo dnyednye, pudu kní myedēdnye dnyednye. Woni ghi dé yi kwo d-ââ pudu kní dnye dnyednye.

¹³ U kuwó dini ghi ngé y:aa vuu wo, maali mbóó p:uu tâa ngmêni módu, doo mgalé. Dpodombiy:e doo mbumu, apu, Ayi! Ayi! Apu, Dyámê mbêmê tpémi. Apu, Dini ghi n:ii ngé wu enjel pyile kní y:oo yi dpuwo dmi wa wêê t:oo, nmyi ya d:ud:umbiy:e dono ngé wa pyódu. Apu, Ayi! *

9

Setan u ngwo a ghay wo Luukí 10:17-18

¹ Dini ghi n:ii ngé enjel limoni ngé u dpuwo wóó, pudu ngmêni módu, n:ii mbóó p:uu mwiyé mwo a ghay wo, dyámê mbêmê mwiyé mí dyimê wo. Kmēna dono mbwa k:oo kwéli dnye kwo, mgí k:oo, keñe u kii yi pudu ngé a ngéedi, kumu doo tpyé.

² Yi keñe yi kpémí ngé, dpudu ndii u mēnê a pwii wo, mbóó p:uu kee wo, kâádi dnyinté doo pil:apil:a, mbóó mgídimgídi ngé pyodo.

³ Kpele ntee tpile yili yi dpudu w:uu u mēnê dyámê mbêmê a ghêpê dnye. Té tpuu ngé pi ntee dpí kiye, yi kpele ntee tpile kiye u ntâa ngé yinté mye pyaa dnye. *

⁴ Yi kada pini ngé mbiye ye kwódu ngé, kpí yi ye kwódu doo, nté wo yi wo ye mye kwódu too. Yepê, Yélini yi kēpa Yâpwo ndii u chāa u lii daa ta, dmyinēn:aa kiyekiye dé. *

⁵ Nmí Lémi ngé yi vyeé ye kwódu ngé, ngmêni yi kiyekiye ye daa kwódu ngé, d-ââ limi pídný:oo mgíni vyími. Mg:ee ngé pi ntee dpí kiye, ó té ngé pi ntee myoo kiye, yi dpududpudu mye yintoo.

⁶ Yi d-ââ limi kní yi k:oo, yélini adnyi kiyekiye dé, u yi y:e adí kwo, Nmí pw:oo dmi, ngmêni doo u ntâa daawa pw:oo dmi. Adnyi mgíni vyími, ala kópu adnyi tpaépê,

* 7:17: Tpyuu 21:4; Njon 10:11; Psalm 23:2; Is 25:8

* 8:3: Tpyuu 5:8; 9:13; Ex 30:1-3

* 8:7: Ex 9:23-26; Joel 2:30

* 8:8: Ex 7:20-21

* 8:13: Tpyuu 9:12; 11:14

* 9:3: Ex 10:12,15

* 9:4: Epeso 1:13-14; Tpyuu 7:3

awo, U yi nmo a kwo, Nmî pw:oo dmi, ngmênê wa dêê dmi, daawa pw:oo dmi.

⁷ Pi knî y:oo l:êê u l:êê dîy:o hósi ntee dpi kpilê t:oo, yi kpele dé yinté dnye kwo, hósi knî yi nâmo a ghê dnye. Yi mbodo dmi, pi mbodo ntee tpile dé, yi mbêmê kîdon dnye kwo, nkól ngê l:âmo tumo.

⁸ Yi mbodo yââ vyi ndîi dé, yi nyóó dmi mye ndîi dé, layóni nyóó dmi ntee dé.

⁹ Nkéli chêêpî kâped:ê yi yodo p:uu dnye ya. Yópu ndîi ntee dpo pwópu, yi kpele dé yi ínuupee dmi yinté myednye dpudu.

¹⁰ Té tpuu ngê pi ntee dpi kiye, yi tpuu mye yinté dé, yoo u ngwo adnyin:aa kiyekiye dé, d:ââ limi knî yi k:oo.

¹¹ Mgî k:oo kwéli a ndê dnye, yi ghi u kada pini ngê yi kpele dé yinê a dy:ââ too, yi king ngê a too. Yi pini enjel dono ngê doo a ya, Hipîlu dnye ngê u pi Apadono. Kîdiki dnye ngê u pi Apoliyon, u nt:u kópu, Pi dyede pyu.

¹² Wu nkîngê u kópu ngmê, mê miyó maadi kiyedê kwo. *

Nmî Lémi ngê pi knî ye l:êê u ngwo daa kwódu ngê

¹³ Dini ghi n:ii ngê enjel wononi ngê u dpuwo wóó, dnye ngmênî nyongo. Mtyîmî nk:êênî tédê n:ii nmî Mî u kada a kwo, dp:anê páádi knî yi kéli ghê yi dnyeni yi kéténi a ndê wo.

¹⁴ Enjel wononi, n:ii ngê u dpuwo wóó, yi dnyeni ngê yi enjel ka kwo, Mbwaan ndîi n:ii Mbápilon kee wo, Yupídétis, nmî Lémi ngê enjel dono páádi knî yi wunê a kudu too. Kwo, Nyi pywáli té, dny:oon:aa dpodo.

¹⁵ Nmî Lémi ngê wunê a kudu too, apê, Yoo l:êê tédê ghéli k:ii wa dyênê t:oo. Apê, M:aanî n:ii k:oo adnyin:aa dpodo, d:a ng-midi, myenté d:âmu n:ii k:oo adnyin:aa dpodo, wéni n:ii ngê adnyin:aa dpodo, kâádî liy:aa n:ii ngê adnyin:aa dpodo, yi dini ghi knî d:a ngmîdi té. Apê, Dpodo kn:ââ dini ghi n:ii ngê wa chaa ngmê, dyámê mbêmê yoo wa chámê t:oo, yoo pyile ngê wa pyódu t:oo, yoo ngmê l:êê tédê wa vya ngmê, yoo woni dé daawa vya d:oo. Yi ngwo enjel wononi ngê yi enjel dono páádi knî mî pywáli too. Yi dpodo kn:ââ chaa ngópu, lede yilî tp:oo témi tap l:êê tédê dy:ââ tumo.

¹⁶ Yi lede yoo hósi pyipwo dnyen:aa l:êê, yilî tp:oo témi tap. N:ii ngê a kp:aa too, a ka pè, my:oo yono yono, yono yono yono, yono yono y:a. (200,000,000)

¹⁷⁻¹⁸ Yi ngwo yi lede yoo ní m:uu too, kâped:ê yi yodo p:uu dnye ya, mtyemtye dé, k:ii chii yââ k:ii ntee dé, myenté mbóó kâámi kîgha ngê ntee dpi pyódu, yinté dé. Layóni mbodo ntee a kwo, hósi knî yi mbodo yinté dnye kwo. Yi kwo ndê dóó dpudu

kwodonkwodo dpodombiy:e dnya a pywu-wopyuwuo, yoo u ngwo dnye nk:êênî dé. Yoo dyêêdî ngmê mî chedê ngópu, yoo woni dê daa vya dumo.

¹⁹ Yi hósi knî yi wêdêwêdê yi komo t:âmo doon:aa ya, yi tpuuwo myedoon:aa ya, mu kópu u dîy:o yi tpuu tpile pè ntee tpile dé, yi mbodo dmi myednye kwo, pi u ngwo dnye kiyekiye dé, u ngwo myednye pwopwo.

²⁰ Yélini yi l:êê tédê daa pw:oo dnye, yi dono dépê kwo tumo. Kmêna ka ngêpê daa yé ngópu, k:omo yâpwo knî ye myednye ngêpê. Yi yâpwo dé yi chóó woni nkól ngê l:âmo tumo, woni silîpê ngê l:âmo tumo, woni nkichi pee ngê l:âmo tumo, woni chêêpî ngê l:âmo tumo, woni yi pee ngê l:âmo tumo. K:omo tpile yi yâpwo dé daa vuyuo nyédi, dnye daa nyemî ngópu, myedaa paambwi nyédi, ngmênê yi yéli y:oo a cháâcháâ tumo, ye a ngêpê nyédi. *

²¹ Yi dono daa yé ngópu, pi vye nkwpépinkwépi daa yé ngópu, pyââ ti mââ ti daa yé ngópu, kpaâ myedaa yé ngópu, yi dono knî yi l:êê dîy:o tpéé kópu myedaa vyi ngópu.

10

Njon ngê nmî Mî u puku pee u ngwo ndîi

¹ Yi ngwo enjel m:uu ní módu, u wêdêwêdê ndîi. Mbóó p:uu a ndê wo, p:ââ p:ââ doo a wupwo. Nkalí too pee dmi u kpídî ngê pyódu ngê, ntii ghi u pwo ngmêdoo kwo, kwódo ng:oo dmi kâádî ntee tpile, yu dé ndyuw:e k:ii dpîmo dnyednye.

² Puku pee kumu ngmêdoo tpyé, daa kmongo ngmê. Dini ghi n:ii ngê a ghêpê wo, yu wéni peeni ntii mbêmê kââ, tanê peeni dyámê mbêmê kââ.

³ Layóni dpodombiy:e ntee a kââ yédi, yi ngwo dpodombiy:e yinté ka wo. Yi ka wo, mwini pyudu knî y:oo u dnye dpodombiy:e a péli ngópu.

⁴ Nê, Yi kópu ní d:êê, ngmênê pi dnye mbóó p:uu ngmênî nyongo, a ka pè, Mwini pyudu knî y:oo kópuni dé vyi ngmê, nangê d:êê, tumu kópu ngê choo ya.

⁵ Enjel n:ii ntii dyámê yi mbêmê doo kwo, kóó wéni peeni mbóó p:uu kââ,

⁶ nmî Mî u pi ngê kpaâ wo, apê, Pini n:ii chedê ngê daawa pyódu, myenté pini n:ii ngê mbóó dyámê l:âmo doo, ntii l:âmo ngê, tpileni yi ghê a pyede mye l:âmo too, apê, yi pini u pi ngê n:aa kpaâ, apê, Chóó Lémi médaadî t:ââ,

⁷ ngmênê dini ghi n:ii ngê enjel piini ngê u dpuwo wa wuu, Chóó Lémi ngê u tumu kópu dyuu yi ngwo wa pywáli. Apê, Yi tumu kópu dyuu u komo kapî pyu knî ye wunê a vyi too, yélini p:uu dnya a dpodo.

* 9:12: Tpyuu 8:13

* 9:20: Tpyuu 16:9,11; 1 Kódin 10:20

⁸ Pini n:ii mbóó p:uu mwiye a ka a mbwolo, myombó u dnye m:aa nyongo, a ka pê, Enjel n:ii ntií dyámê yi mbêmê a kwo, puku pee n:ii kumu a tpyé, kwulo nyinê ngépi.

⁹ Wod:oo yi enjel ka ní loo, kwono, Ye puku pee a ka a ki. A ka pê. A kélê a ngépi, ma ngi. A ka pê, Ngwo mty:amty:aa ngê a pyodopyodo, ngmênê díyo nga a dpududpudu kígha.

¹⁰ Enjel kwulo puku pee yiní ngópu, ní ndíi. A kwo mty:amty:aa ngê pyodo, y:aa nt:uu ngê, ngmênê díyo a km:oo dpududpudu kwólu.

¹¹ Yi ngwo a ka pê, Chóó Lémi u komo ntee nyoo a kapí, myombó méchin:aa kapí. A ka pê, King kní yi p:uu chin:aa mbumu, yoo yíli yi p:uu myechin:aa mbumu. A ka pê, Yélini yi dnye daa ngmídi, yi dyámê pee myedaa ngmídi, yi yéli yi p:uu myechin:aa mbumu.

11

N:ii kní y:oo nmí Lémi u komo a kapí ngópu

¹ Nmí Lémi ngê kiyé a ka ngma a kpo, a ka pê, Chóó Lémi u ngomo angéndy:ââ, ye kiyé ngê u mti nyinê ngépi, kpêê yiyé tédê u mti myedo ngépi. A ka pe, Yi ngomo k:oo yélini a ngêpê té, dpo kp:aa ngi.

² A ka pê, Ngomo kuwa ghini n:ii mbwa kalê ngmê, u mti nangê ngee, mu kópu u díy:o M:aa ngê yi ghi ngídi u yoo kní ye dé y:oo. A ka pê, P:aani n:ii u nuu u p:aa, ye myedê y:oo, m:ââ pyile n:êê m:uu yi p:aani yi yi yodo u maknopwo a tóó. *

³ A ka pê, Yi dini ghi ngê a komo kapí pyu dé u ntââ ngê ana a pyépi dé, m:ââ pyile n:êê m:uu pi kní ye a p:uu ntênê adpín:aa danê. A ka pê, Kpídi chaa ngmê dé yi kélê adpí m:ii, yoo yi l:êê díy:o adpí mbê, yewo, Tpéé kópu vyi yó, nmyi dono a kuwo tóó. *

⁴ Yi tpódu nté kn:ââ olipi ntee tpile dé, myenté lam ntee tpile dé, n:ii dé dyámê u kada pini u ngíma a kwo mo. *

⁵ N:ii ka yi tpódu a diya mo, u yi u ngwo a kwo, Ní vya dé, ndê dóó yi kwo dpo pwii, yi pini u ngwo dpí vya ngmê.

⁶ Ilacha ngê Chóó Lémi u wédêwédê mgídi u yoo yi ngópu ntee a tpyó, yi tpódu mye yinté dé, u ntââ ngê a tóó mo, mbóó ka dpí kwódu ngmê, kópu, Tpii kídagê ghay, yed:oo d:uudpo ghay. U ntââ ngê mye tóó mo, dini ghi n:ii ngê u yi y:e adí kwo knomomê, Mgídi u yoo nyi kpada té, ye Mósisi ngê Yichip tpémi ntee kpada too, yinté amye kpada t:oo. Mbwaá wêê kuu ngê wa pyódu ngmê,

kpadakpada u kópu yíli wamye d:uu ngmê.

⁷ Kiyé u tpile tp:oo n:ii mgí k:oo a pwii wo, yi tpódu yi p:uu adí l:êê. Dini ghi n:ii ngê nmí Lémi p:uu danê machedê ngê wa pyódu ngmê, yi tpile tp:oo yi pwo wa lé, wa vya dé. *

⁸ Yi Lémi p:aani n:ii kídosí índê t:ee ngópu, yi ntóó dé kââ puu ghê yi p:aani adpí ya. Yi p:aani ndíi Sodom ntee p:aani ngê pyodo, myenté Yichip ntee p:aani ngê mye pyodo. Chóó Lémi ngê yi p:aani tpémi dnyinté daawa kpada té.

⁹ Wo pyile n:êê m:uu yi kní y:oo adnyi y:enê dé, adnyi yumuyumu dé, numo ka wa kwódu ngmê, yewo, Nangê kmênê dé. Yi yéli yi kn:ââ daa ngmídi, yi dnye daa ngmídi, yi too pee daa ngmídi, yi dyámê pee daa ngmídi.

¹⁰ Yi tpódu yi pwopwo u l:êê díy:o dyámê wope wope pi yintómu yi gha dmi mb:aamb:aa ngê wa pyódu, adnyi numo yeedeede, noko yewo, Kí tpódu y:oo mgíni vyími ndíi nmí pwo a kalê ngópu, ala ngwo dé pw:oo kní.

¹¹ Yi kópu dé noo y:enê dé, yi wéni pyile kní n:êê m:uu chedê ngê pyaa dnyiye, Chóó Lémi ngê yi tpódu yi ménê ghê mé yó, mède pyidu doo, ghéemí ghê knopwo. N:ii kní y:oo dnye y:enê dé, nkíngê ngê y:a y:a pwiye dnyiye.

¹² Yi ngwo yi tpódu y:oo nmí Lémi u dnye mbóó p:uu ny:ee ngópu, yepê, Alíi a kee cho. N:ii kní ye dpímo diya, yi ngópu mbóó p:uu kee knopwo, apê, Nkalí too pee dmi yi ménê ad:uu tiy:e kní ó! * *

¹³ Yi ngwo tépê dpodombiy:e doo ghêê, yi p:aani pee ngmê vyá, chéépi ngomo yi a vyóó dnyiye, pi pyud:o yono yono y:a vyá, ngmênê pee mé chu daa vyá. Yoo wo yéli nkíngê ngê y:a y:a pwiye dnyiye, yâpwo ni mbóó p:uu wunê tóó, u wédêwédê ndíi ngê y:e pyodo.

¹⁴ Nkíngê u kópu myomoni machedê, pyoloni maadí chono kíyedê kwo. *

Enjel piini ngê u dpuwo u ngwo wóó

¹⁵ Dini ghi n:ii ngê enjel piini ngê u dpuwo wóó, mbóó p:uu yéli yi dnye dmi dpodombiy:e ní nyongo, apu, Chóó Lémi ngê king yintómu yi d:aa dmi da kâádi. Apu, Pini n:ii a ngmídi ngê, king ngê myaa pyódu, dyámê wope wope pi yintómu yi kada pini ngê dé pyódu, dye ghi yintómu adí y:enê dé, chedê ngê daawa pyódu. *

¹⁶ Yi ngwo kada pini myoy:a mé páadi kní y:oo yi ya tédê dmi a kuwo tumo, nmí Mí ka

* 11:2: Luuki 21:24; Tpyuu 12:6; 13:5 * 11:3: Mak 6:7; Luuki 10:1 * 11:4: Zech 4:11,14 * 11:6: 1 Kings 17:1; 18:1; Njems 5:17-18; Luuki 4:25; 18:8 * 11:7: Tpyuu 12:17; 13:1,7; 17:8 * 11:12: 1 Tes 4:16-17 * 11:12: 2 Kings 2:11 * 11:14: Tpyuu 9:12 * 11:15: 1 Kódin 15:24-25; Dan 7:13-14 * 11:16: Tpyuu 4:4,9-10

kwodokwodombiy:e kame ghê dniye, dnye chaa kîgha, kwo, *

¹⁷ Nmi Lémi, nmi Yâpwo ndêndê, ngwêdêwêdê ntâkopâdi.

Kwo, Ntênê nye tóó, dye ghi yintómu wunê myenyoo a ya.

Kwo, Nmo kwunokwuno ngi, mu kópu u díy:o ngwêdêwêdê ndîi mbêmê pi yintómu nyi yodo u maknopwo chi yé té. *

¹⁸ Kwo, Mgídi u yoo nga a nod:enod:e nyédi,

ala ngwo ye u nkwo chi nod:e.

Kwo, Yélini pw:oo dniye, ala yi kóté kîgha u dye ghi.

Kwo, Nnuu u yoo, ngomo kapí pyu yoo, nmodo pyu yoo, n:ii kní y:oo a cháâcháâ ngi,

yi pywuu dmi ala ngwo ye nye yémí, k:omo tpile yi pi dmi ndîi dé ó tédê dé.

Kwo, N:ii kní y:oo dyámê dnye dyede, ala ngwo u nkwo nye dyede té.

¹⁹ Yi ngwo Chóó Lémi ngê u ngomo mbóó p:uu kpémí ngê, u yâpwo poki k:oo nî módu. Yi ngwo límí dnye kíikilí, mwini dnye mbumu, dnye ndîi yilí nî nyongo, têpê doo ghêdê, ghêêpwima ndîi yilí myedê ghay wo. *

12

Setan nmi Mí u yoo kní yi p:uu u ngwo doo l:êê

¹ U kuwó dini ghi ngê nyepênepê u kópu mbóó p:uu ngmêni módu. Pyââ ngmêni módu, kpídini u mbwo doo ya, kâádi ntee tpile. D:ââ yu yodo dé yi maknopwo doo ya, pudu y:a mé miyó kní y:oo mbodo a yina ngópu.

² Yi pyópu mbwili doo kwo, daa kêmakêma doo wupwo, u l:êê díy:o doo mgíni víyími, myedoo kâákââ.

³ Nyepênepê u kópu mbóó p:uu m:uu nî módu. Tópukada p:ââ ndîi ngmêni módu, u wêdêwêdê ndîi, u p:ââ mtyemtye, mbodo pyudu, dp:anê y:a. Kídon mbodo pyudu kní yi mbêmê ngmêngmêntê doo kwo.

⁴ Mbóó p:uu ghi ngmê pudu woni kní tpuu ngê a gh:ay too, dyámê mbêmê mí dymimê dniye, mbóó p:uu ghi woni dé yi p:uu pudu dépê ghay too. Pyââ u nkígh:ê doo kwo, u yi u ngwo doo kwo, Tpémíni a tpyuu, nî ma. *

⁵ Wod:oo yi pyópu tpamê wo, tp:ee ngmê tpyó, tpémíni pi dyéédí yintómu yi kada pini ngê wa pyódu, u nkichi pee kiyé kumu adí tpyé, yoo u ngwo adí y:enê dé. Chóó Lémi ngê yi tpémí tópukada ka dyé ngê, kwulo a

pwââ, u p:o núwo, u che p:ââ pee ngê mí pyódu ngê. *

⁶ Yi pyópu mbêpê wo, w:amí mbêmê wumê tóó, nmi Mí ngê u p:aa kwéli a gh:ii ngê. Yi u kwo wunê vuyuwu, m:ââ pyile n:êê m:uu.

⁷ Dini ghi n:ii ngê yi pyópu mbêpê wo, l:êê ndîi mbóó p:uu ngma a pwaa ngópu. Enjel n:ii nmi Mí u yoo kní ye a vuyuwu yédi, Maikel, u enjel kní yi k:ii, tópukada p:uu dnye l:êê, u enjel kní yi p:uu myednye l:êê.

⁸ Tópukada doo l:êê, u enjel yoo myednye l:êê, ngmêni dêê dniye, doo u ntââ mbóó p:uu daapídnya a ya.

⁹ Maikel p:uu y:oo dyámê mbêmê a kée tumo. Yi tópukada, mw:ee ngê wunê doo a ya, u pi Setan, u pi mye Dono u Kn:ââ. Dyámê wope wope pi yintómu yinê dpí dóó té. U enjel yoo yi k:ii dyámê mbêmê mí dymimê dniye. *

¹⁰ Yi ngwo mbóó p:uu dnye ndîi ngmêni nyongo, apê, Ala ngwo nmi Yâpwo ngê u yoo kóó k:oo a kapí té, u wêdêwêdê mbêmê yoo a y:enê té, pini n:ii a ngmídi ngê u pi ndîi ngê myaa pyódu. Apu, W:êêní mgídi vy:o Setan nmi tídê mbwó yoo yi p:uu a d:uu yédi, nmi Lémi ka dpo, Yi dono kní yi l:êê díy:o chi kpadakpada dé, ngmêni nmi Lémi ngê ala ngwo dny:ii kédê d:ii. *

¹¹ Apu, Nmi tídê mbwó yoo u pwo dé lee dmi, mu kópu u díy:o yi yikí dmi sipi tp:oo u pwo ghay wo, myenté u pi pi kní ye dnyen:aa tpaépê, yi chóó yi p:uu dédnye nuw:o, pwopwo p:uu myedédnye nuw:o.

¹² Apu, Nyââ, Nmi Lémi ngê pi dono dny:ii kédê d:ii. Apu, Yi kópu u l:êê díy:o yélini mbóó p:uu nmo pyede, nmi gha dmi mb:aamb:aa ngê dny:oo ya. Apu, Ngmêni yélini dyámê mbêmê nmye pyede, ó nt:ee nmye pyede, dmyinê nkíngê, mu kópu u díy:o Setan nmye dé lé, dnyinté doo nod:e wo, u lama a tóó, Daa ndîi la ghi tp:oo aní ya.

¹³ Dini ghi n:ii ngê tópukada u lama yaa wo, apê, Ala dyámê mbêmê da d:ii nê, pyópu ni ngê tp:oo tpyó yi ngwo doo a kpéeni.

¹⁴ Ngmêni nmi Mí ngê yi pyópu únupee dé kaa doo, maali ntee a mbêpê, yinté mbêpê kwólu, u p:o w:amí mbêmê mí ta. M:ââ pyile n:êê m:uu nmi Mí yi u kwo wunê vuyuwu, doo u ntââ, tópukada u kwo daawa ni.

¹⁵ Yi ngwo tópukada kweñe wo, t:ââ ntee tpile u kwo doo a mbêpê, apê, Yi pyópu paa t:âmo ngê.

¹⁶ Ngmêni dêê wo. Têpê ngê yi pyópu ngópu, mye kweñe wo, t:âmuni tópukada u kwo doo a mbêpê, têpê u mênê a ghê.

¹⁷ Wod:oo tópukada ka yi pyópu d:ud:umbiy:e diya wo, yi pyópu tp:oo módo

* 11:17: Tpyuu 1:8; 20:11-13; 2 Kódin 5:10

* 11:19: Hipilu 9:4

* 12:4: 2 Pita 2:4; Njuda 1:6

* 12:5: Psalm 2:9

* 12:9: Luukí 10:18; Gen 3:1; Tpyuu 20:2-3

* 12:10: Njopi 1:9-11; Zech 3:1

* 12:17: Tpyuu 11:7; 14:12; 1 Pita 5:8

tp:oo mâa woni knî ye loo, yi p:uu doon:aa l:êê. Yélini yi p:uu doon:aa l:êê, yi yélini y:oo nmî Mî u déêpî kópu dyuu a cháâcháâ tumo, Yesu u pi pi knî ye mye tpapê ngópu. *

13

Yélini Setan u wêdêwêdê mbêmê a l:êê nyédi

¹ U kuwó dini ghi ngê tópkada m:aa módu, ntii chedê doon:aa ya. Yi ngwo tpile tp:oo ngmênî módu, ntii u mênê a kee wo. Mbodo pyudu, dp:anê y:a. Kídon dp:anê knî yi mbêmê ngmêngmênté doo kwo. Chóó u chaa kîgha u pi dmi mbodo knî yi p:uu dnye ya, mu kópu u díy:oo u yi u ngwo doo kwo, Yâpwo ndîi u d:aa nê kâádî, u pi d:ud:umbiy:e ní dyênê. *

² Tpile tp:oo n:ii ní módu, lepíd ntee tpile, kóó yu mbeyê kóó kpálî ntee tpile dé, komo layóni komo ntee tpile. Tópukada ngê u wêdêwêdê u kwo y:ângo, u pi ndîi u kwo mye y:ângo, kwo, Pi yintómu yi kada chi kwo, a pi mbêmê chi yenê dé.

³ Yi tpile tp:oo mbodo ngmê p:uu kwélini ndîi ngmênî módu, nê, Wunê a vya ngópu, u ngwo pwene, ghê mê kele. Dyámê mbêmê tpémi yintómu yi nyepényepé u kópu ngê pyodo, yi tpile tp:oo u kuwó ghê dnye.

⁴ Pi yintómu knî y:oo yi tpile tp:oo dnye chaa kîgha, apu, Kî tpile tp:oo u wêdêwêdê ló myentoo? Apu, N:uu ngmê u ntââ, p:uu adî l:êê? Tópukada myednye chaa kîgha, mu kópu u díy:oo yi kada yinê kââ.

⁵ Yi tpile tp:oo ngê Chóó Lémi u pi dyênê ngê, pi knî ye mye vyy, yepê, Yâpwo ndîi u d:aa d:a kâádî. Nmî Mî ngê yi kópu u kwo daa kwódu ngê. Yi ngwo nê w:ee ngê, nê, Kî tpile tp:oo m:ââ pyile n:êê m:uu yoo yi kada a kwo.

⁶ Komo yi kpémî ngê, nmî Mî p:uu doo peede tpapê, u p:aa p:uu doo peede tpapê, yélini mbóó p:uu a pyede, yi p:uu myedoo peede tpapê.

⁷ Nmî Mî u yoo knî yi p:uu doo l:êê, mbodo mudu y:i yaa wo, pi dyêêdí yintómu yi pwo mbodo mudu yi myedoo ya, doo y:enê dé, yélini yi kn:ââ daa ngmídi, yi dnye daa ngmídi, yi too pee daa ngmídi, yi dyámê pee daa ngmídi. Yi kópu yilî nmî Mî ngê yi tpile tp:oo ka daa kwódu ngê. *

⁸ Dyámê wope wope pi yintómu knî y:oo yi tpile tp:oo adnyi cháâcháâ, ngmênê yoo mu ngmídi, yi yélini knî y:oo daadnyi cháâcháâ. Yi yélini nmî Mî ngê ló dini a ngmídi too, dyámê pê ghéli k:ii daangê l:âmo ngê, yi pi dmi yi ngwo a d:êê too. Sipi tp:oo n:ii a vya ngópu, u puku yedê yi pi dmi a d:êê too, ghê kamí y:ooowa a pyw:ee ngmê. *

⁹ N:ii yi ngópu dmi a pyede, ala kópu a ny:ee yó.

¹⁰ Yélini yi p:uu nmî Mî ngê dpî vyi, apu, Yesu u l:êê díy:oo mbwa k:oo wa kee dmi, yi kópu daawa têd:a, pi dono knî y:oo mbwa k:oo wa km:êê t:oo. Myenté yélini Yesu u pi u l:êê díy:oo wa vya t:oo, yi yélini nmî Mî u lama a kwo. Yi kópu daawa têd:a, pi dono knî y:oo wa vya t:oo. Yi kópu u l:êê díy:oo nmî Mî u yoo knî y:oo yi dono dny:oo a vyímí dé, yi nuw:oo dmi nmî Mî p:uu ntênê dny:oo kwo. *

¹¹ Tpile tp:oo m:uu ní módu, têpê u mênê a pwii wo. Dp:anê miyó, têdê dé, sipi tp:oo dp:anê dé ntee tpile dé, ngmênê u dnye tópkada u dnye, u l:êê ghi mye tópkada u l:êê ghi. *

¹² Mwiymwiyé tpile tp:oo u pi mbêmê a dpodo, dyámê mbêmê pi yintómu knî ye yípu. Tpile tp:oo n:ii vya ngópu, ngmênê u yimo mé pyípó wo, yi tpile tp:oo dmyinê cháâcháâ, u kwo myedmyinê ngêpê.

¹³ Tpile tp:oo myomoni ngê pi knî yi ngópu mbwudu yilî dpî chaa, ndyuw:e mbóó p:uu a ny:ee too, dyámê mbêmê dpî t:aa té. *

¹⁴ Tpile tp:oo mwiyéni u pi mbêmê yi mbwudu yilî dpî chaa, dyámê mbêmê pi yilî u ngwo dpî dóó. Yi kópu nmî Mî ngê u kwo d:uudpî kwódu. Tpile tp:oo myomoni ngê pi knî ye yepê, Yâpwo u tpile ngmê l:âmo yó. Yepê, Tpile tp:oo n:ii taa ngê vya ngópu, ngmênê daa pwene, yi tpile tp:oo ntee tpile ngmê l:âmo yó, u kwo dmyinê ngêpê.

¹⁵ Tpile tp:oo myomoni ngê yâpwo u tpile tp:oo u mênê ghê yó, dnye u mênê mye yó, kwo, N:ii nga daachoo ngêpê knomomê, dpî vya ngi. Nmî Mî ngê yi kópu u kwo myedaa kwódu ngê.

¹⁶ Tpile tp:oo myomoni pi yintómu knî ye mbwolo, yepê, Tpile tp:oo n:ii u pi ndîi, u lii nmyi kêpa dpî t:ee yó, ó nmyi wéni pee kéli knî yi p:uu myoo t:ee yó. Yepê, Komo tpile nmyi pi dmi ndîi dé ó têdê dé, ngmênê yi tpile tp:oo u lii nmyi p:uu dpî t:ee yó. Yepê, Komo tpile nmyo ndáapi yoo ó pinté yoo, komo tpile pi p:uu wop nmye dpodo té ó ndapî p:uu nmye dpodo té, ngmênê yi tpile tp:oo u lii nmyi p:uu dpî t:ee yó.

¹⁷ Yepê, N:ii p:uu yi lii daadí ya, doo u ntââ yi pini ngê tpile daawa pwila, myenté pi knî y:oo tpile u kwo daangmêwa pwila ngmê.

A tîdê mbwó yoo, n:ii knî y:oo yi tpile tp:oo u lii yi p:uu wa t:ee ngmê, u pi yi p:uu ayi d:êê ngmê. *

¹⁸ U pi p:uu dmyinê nuw:oo. N:ii u mênê nuw:oo a tóó, u nt:u kópu wa w:ee. U pi d:êê:d:êê alanté, wono yono y:a mé wono y:a mé wéni (666), u nt:u kópu, pi ntee pi.

* 13:1: Tpyuu 12:3; 17:3,7,12 * 13:7: Tpyuu 11:7 * 13:8: Tpyuu 3:5 * 13:10: Tpyuu 14:12 * 13:11: Mát 7:15 * 13:13: Mát 24:24; 2 Tes 2:9-10 * 13:17: Tpyuu 14:9-11; 16:2; 19:20; 20:4

14

Sipi tp:oo u yoo u ngwo dnye wéti

¹ Yi ngwo sipi tp:oo ní módu, Saiyon mbwini mbémê u yoo yíli tp:oo témi tap kní yi k:ii dnye kwo. Yélini yi k:ii dnye kwo, yintómu 144,000. Yi yéli yi k:pa u pi doo ya, u mí u pi myedoo ya. *

² Dnye ndíi ngmêni nyongo, mbóo p:uu a ndê wo. Mbwaa paa t:âa ntee wunê dpudu yédi, mwini ntee a mbumu yédi, yi dnyeni mye yinté. Pi kní y:oo wéti u tpile ntee a vyee tumo, dnyeni n:ii ní nyongo, mye yinté.

³ Yélini ní módu, yintómu 144,000, nmí Mí u kada dnye kwo, tpile tp:oo páadi kní yi kada dnye kwo, kada pini yoo yi kada myednye kwo. Wéti kamí yi ngíma ngmédnya a ng:éêní, doo u ntâa pi ngmê ngê daawa nd-o. Yi yéli nmí Lémi ngê Setan kwulo dyámê mbémê a pwaa too.

⁴ Pi ngê u kpâm ntee d:uuwodê kuwo, kn:aa pyópu p:uu kêê d:uuwumê yé, yi yéli y:oo nmí Mí yinté dèpê kuwo ngópu, kn:aa yâpwo ka dédnyen:aa ngèpê. Yi nuw:o dmi nmí Mí p:uu doo kwo, kn:aa dèpwo kwo. Sipi tp:oo kwéli doo lèpi, u kuwó dnye kwo. Dyámê mbémê pi yintómu kní yi vy:o nmí Mí ngê yi yéli a ngí too, chóo u momu yoo ngê pyódu too, sipi tp:oo u yoo ngê mye pyódu too. *

⁵ K:omodanê kópu yi komo t:âmo dèpê pwii wo, yi dono myedèpwo ya.

Enjel pyile kní y:oo dyámê mbémê tpémi ye mbwó u ngwo yé ngópu

⁶ Yi ngwo enjel m:uu ní módu, mbóo p:uu doo mgalê. Nmí Mí u kópu dyuu pi kní ye doo tpaép, kópuni dyuu wunê ntee doo a kwo, dye ghi yintómu yinté amyaa kwo, chedê ngê daawa pyódu. Pi dyéédí yintómu kní yi l:éê diy:o yi kópu dyuu doo tpaép, yélini yi kn:âa daa ngmídi, yi dnye daa ngmídi, yi too pee daa ngmídi, yi dyámê pee daa ngmídi.

⁷ Dpodombiy:e ye doo mbumu, yepê, Chóo Lémi dmyinê cháachâa, myedmyinê chaa kígha, mu kópu u diy:o daa kêmakéma a kóté kígha nmyo. Yepê, Mbóo dyámê yinê l:ámo doo, ntií mbwaa yinê mye l:ámo doo. Yepê, Ntênê dmyinê cháachâa.

⁸ Myombó enjel m:uu ní módu, mwiyéni doo yâmuyâmu, dpodombiy:e myedoo mbumu, apu, Mbápiilon tpémi y:oo yoo ntee dyênê tumo, yoo m:uu ngê wo yéli yintómu yinté myaa dyênê too. Pyâa ti máa ti u mbwaa kuu yi ménê dè yé ngmê, ngmêni yi yéli yi pi dmi daa kêmakéma wunê ghayghay. Yi pi dmi ndíi ngê ntee doo ya, mēdaa yinté,

daa kêmakéma tédê ngê wunê pyodopyodo té. *

⁹ Enjel pyoloni ngê doo yâmuyâmu dè, dpodombiy:e myedoo mbumu, apu, Tpile tp:oo n:ii ntií u ménê a pwii wo, n:ii kní y:oo adnyí cháachâa, ó u yâpwo tpile adnyí cháachâa ó u l:ii yi k:pa adí ya ó yi kêê p:uu amyaa ya, *

¹⁰ apu, yi yéli Chóo Lémi ngê dpodombiy:e wa kpada té. Apu, Dpodombiy:e ye wa nod:e, yi kpadakpada u mbwaa wa nda ngmê. Apu, Chóo Lémi u enjel yoo yi ngópu, sipi tp:oo u ngópu, ndiyya adnyin:aa mgíni vyími. Apu, Mwááli dyuu d:ud:umbiy:e kíikíi ngê ntee dpí pyódu, yinté kwéli ghê adnyin:aa mgíni vyími. *

¹¹ Apu, N:ii kní y:oo tpile tp:oo a cháachâa ngmê, ó u yâpwo tpile a cháachâa ngmê, ó u pi u l:ii yi p:uu dpí t:ee ngmê, apu, w:éêní mgídi vy:o yi yéli ndiyya adnyin:aa mgíni vyími. Apu, Ghê daadnyí vyími, ndê dpudu yi adí koko, chedê ngê daawa pyódu.

¹² Apu, N:ii kní y:oo Chóo Lémi u dnye a nyémí ngmê, Yesu ka a kélími té, dny:oo a vyími, yi tpile tp:oo kíngê chápu ngmê. *

¹³ Yi ngwo dnye ngmêni nyongo, mbóo p:uu, a ka pè, Ala kópu d:éé ngí. A ka pè, Yélini Yesu ka dpodombiy:e ala ngwo a kélími té, u dí amímê pw:oo dmi, yi yéli y:oo w:aa wa a pyw:ee ngmê. Chóo Lémi u Ghê Dmi ngê yinté a ka mye vyuu, a ka pè, Ndê kópu yila. A ka pè, Yi dpodo wa yé ngmê, yi ghê vyími tédê wa lee dmi, yi Lémi ngê yi dpodo yi ngwo amí pwila. *

*Njon ngê yoo mb:aa yi ghada u ngwo módu**Mátiyu 13:24-30,36-43*

¹⁴ U kuwó dini ghi ngê nkali too pee kpaapikpaapi ngmêni módu, pi ntee pini mbémê ngmédoo ya. King ngê doo ya, kídon mbémê ngmédoo kwo, nkól ngê n:ii l:ámo ngópu. Taa ñepwi ngmê kumu ngmédoo tpyé.

¹⁵ Yi ngwo enjel m:uu ní módu, Chóo Lémi u ngomo k:oo a pwii wo, yi pini ka dpodombiy:e mbwolo, kwo, Dyámê mbémê witi yâpwo tédê kédê kypow. Kwo, Ñaa ala ngwo ñu:w:o ngi, nyinê chepwe.

¹⁶ Nkali too pee mbémê pini n:ii doo ya, u taa yi ngwo dyámê mbémê dyíngo, u dpodo pyu yoo nté mgípi tédê dy:âa too, nté nt:u u kwo ghada ngópu.

Njon ngê yoo dono yi kpadakpada u ngwo módu

¹⁷ U kuwó dini ghi ngê enjel m:uu ní módu, Chóo Lémi u ngomo k:oo mbóo p:uu myedé pwii wo, taa ñepwi ngmê kumu my:oodoo tpyé.

* 14:1: Hipílu 12:22; Tpyuu 7:3-4; 3:12 * 14:4: Epeso 5:27; Njems 1:18 * 14:8: Tpyuu 18:2-3 * 14:9: Tpyuu 13:11-17 * 14:10: Tpyuu 19:20; 20:10,15; 21:8 * 14:12: Tpyuu 13:10; 12:17 * 14:13: Hipílu 4:10

¹⁸ Enjel m:uu, n:ii ngê ndyuuw:e a t:âât:ââ, mtyîmî nk:êênî tédê a ndê wo. Enjel woni ka dpodombiy:e mbwolo, kwo, Dyámê mbêmê wain kpê kédê kyopwo. Kwo, N̄aa n̄uw:oo ngi, wain kpê nyinê chepwe, kîgha mtyé dpo ghada ngi.

¹⁹ Wod:oo u taa dyámê mbêmê dyîngo, wain kîgha mtyé a chápwo too, yi vyilêvyilê tédê d:ii too, mu kópu u dîy:oo Chóó Lémi d:ud:umbiy:e ye nod:e wo, u yi u ngwo doo kwo, D:ud:umbiy:e nî kpada té. *

²⁰ Yi vyilêvyilê tédê p:aa kuwa a tóó. Yi yéli yi wêê yilî yi pwii wo, doo mbêpê ee, t:ââ k:ii doo a mbêpê, u mti, pi u ndy:ââ, yintoo t:ââm p:ââ ndîi, u dî chono dêpwo ya. (300 km)

15

Kpadakpada u mbwaa kuu pyudu knî yi kópu dé

¹ Nyepênyepê u kópu ndîi u danêmbum m:uu ala, kópuni mbóó p:uu nî módu. Enjel pyudu yi danêmbum, n:ii knî y:oo yoo yi kpadakpada u mbwaa d:ââ pyudu a tpyé too, Chóó Lémi yélini ye a nod:enod:e yédi, yi ngwo d:ud:umbiy:e wa kpada t:oo, Chóó Lémi u nod:enod:e chedê ngê u ngwo amê pyódu ngmê. *

² Enjel yoo ghêlî k:ii dîpî m:uu too, yi ngwo ntiî ntee tpile ngmêni módu, k:ââyikuu yedoo kwo, ndê dóó u mênê dnye kwo. Yoo my:oonî módu, yélini tpile tp:oo ngê daa dyênê too. Tpile tp:oo n:ii u pi wono yono y:a mê wonoy:a mê wéni (666), ala yélini u pwo lee dnye, u yâpwo tpile ka myedêdnye ngêpê. Ntiî ntee tpile u nkîghê dnye kwo, nmî Mî chaa kîgha u l:êê dîy:oo wéti u tpile dnye tpyé dé.

³ Dini ghi n:ii ngê nmî Mî u dpodo pyu Mósisi ngê Yisiléli tpémî Yichip u mênê a pw:ii too, Ntiî Mtyemtye mî ngmêê ngópu, yi ngwo ntee dnya a wéti, yélini nî módu, yintê myednye wéti. Sipi tp:oo u pi mbêmê nmî Mî dnye chaa kîgha, kópu,

Nmî Lémi, nmî Yâpwo,

ngwêdêwêdî ntâkopádi.

Kópu, Kópu ndîi n:ii nye d:uud:uu too,

nyepênyepê u kópu dé.

Kópu, Nyi pi dyêêdî yintómu yi king.

Kópu, Ngópu yilî yintómu ndê kópu dé,

dono kópu choongmê d:au ngê. *

⁴ Kópu, Nmî Lémi, pi yintómu knî y:oo adnyî ch:âach:ââ ngi, mî mudu y:i adnyî kmîmî, mu kópu u dîy:oo nyi ntee pini daa m:uu a tóó,

nyî mu ngmîdi Yâpwo ndêndê.

Kópu, Pi dyêêdî yintómu ngîma amî ghê dmi,

yi yi mbodo dmi ngê k:ame nga wa ghê dmi,

mu kópu u dîy:oo dipi kn:aadi ngê,

pi yintómu knî y:oo ngópu dyuu mb:aa dê m:uu t:oo.

⁵ U kuwó dini ghi ngê nmî Mî ngê u yâpwo ghi ndêndê mbóó p:uu a ngópu a kpêmî ngê,

⁶⁻⁷ enjel pyudu y:i a pwii wo. Yi kpîdî dmi kpaapîkpaapî dé, myednya a wuu mbele. Yi mbalêti dmi yi yodo p:uu dnye ya, nkól ntee tpile dé. Tpile tp:oo p:áadi knî n:ii nmî Mî u nkîghê dnye kwo, ngmê ngê kpadakpada u mbwaa kuu pyudu ye y:ângo. Yi mbwáani d:ââ pyudu knî nkól ngê l:âmo tumo. Pini n:ii chedê ngê daawa pyódu, nmî Mî, u nod:enod:e u mbwaa kuu yi ntówo too.

⁸ Yi ngwo nmî Mî u wuu ndîi ngê pyodo, u wêdêwêdê ndîi ngê m:ye pyodo. Yi kópu dé yi l:êê dîy:oo u yâpwo ghi k:oo dpudu ndîi ngê pyodo, kóó a ngêêdî. Nê w:ee ngê, nê, Doo u ntââ pi y:i daawa kee, u dî wéni n:ii ngê enjel pyudu knî y:oo kpadakpada u mbwaa kuu pyudu knî dyámê mbêmê wa a pii t:oo.

16

Enjel knî y:oo kpadakpada u mbwaa kuu pyudu knî u ngwo a pii tumo

¹ Yi ngwo nmî Mî u dnye ndîi yâpwo ghê nî nyongo, enjel pyudu knî ye yepê, A nod:enod:e u mbwaa kuu dyámê mbêmê nyinê pii tóó.

² Mwiyémwiyé enjel ngê u mbwaa kuu dyámê mbêmê mínê pii ngê. Yi ngwo yélini yi p:uu tpile tp:oo dono u l:ii yi p:uu doo ya, u yâpwo tpile ka myednye ngêpê, yi yélini p:uu l:ââ yilî ghê wo, mgîní vyîmî ndîi a pyw:ee ngópu. *

³ Enjel myomoni ngê u mbwaa kuu nt:ee mínê pii ngê, wod:oo ntiî mbwee ntóó u wêê kuu ngê pyodo, ntiî mênê tpile yilî n:ii a m:ii, yintómu pw:oo dnye. *

⁴ Enjel pyoloni ngê u mbwaa kuu mbwaa knî yi paa a pii ngê, dpuwó nuu knî yi kwo myedê pii ngê, wêê kuu ngê pyaa dnye.

⁵ Enjel m:uu u dnye nî nyongo, n:ii ngê mbwaa a t:âât:ââ té. Nmî Mî ka kwo, Nmî Yâpwo, ntênê nye tóó, dye ghi yintómu wunê myenyoo a ya. Kwo, Choo kn:aadi ngê, yoo ntênê chi kpada té.

⁶ Kwo, Nyoo a vya tumo, ngomo kapî pyu yoo myedê vya tumo, yi wêê a pw:ii tumo. Kwo, U p:oo chi yé, yi ntââ dmi ntênê ye che vy:u, yi mbwaa wêê ngê chi pyódu, vyîlo ye ndanî ngmê. *

⁷ Yi ngwo mtyîmî nk:êênî tédê dnye ngmêni nyongo, nmî Mî ka kwo, Nmî Lémi, nmî Yâpwo, ngwêdêwêdê ndîi. Kwo, Choo kn:aadi ngê, ntênê nyinê ntââ vyîmî. *

* 14:19: Mát 13:39-42; Tpyuu 19:15 * 15:1: Tpyuu 15:6-7
13:11-17 * 16:3: Ex 7:17-21 * 16:6: Tpyuu 17:6; 18:24

* 15:3: Ex 15:1; Tpyuu 16:7 * 16:2: Ex 9:10; Tpyuu
* 16:7: Tpyuu 19:2

⁸ Enjel podoni ngê u mbwaa kuu kââdi mbêmê a pii ngê, u kîikîi ndîi ngê pyôdu ngê, yoo yi pââ u ngwo nk:êê too.

⁹ Kââdi ngê yêlini nk:êê ngê, nmî Mî p:uu dnye peede tpa-pê, mu kôpu u dîy:o u kôpu mbêmê dnye mgîni vyîmî. Dono u maa dèpê kuwo ngôpu, u pi myedêdnya a kmîni. *

¹⁰ Tpile tp:oo dono ngê u yoo kwêli doo y:enê, enjel limoni ngê u mbwaa kuu y:i mîné pii ngê, yi ngwo mgîdi y:i a ghay wo. Tpile tp:oo dono, u yoo knî yi k:ii, mgîdi vy:o dnye m:ii, mgîni vyîmî ndîi a pyw:ee ngôpu, yi kpéngi ti dmi kelekele dnye paa. *

¹¹ Yâpwni mbóo p:uu wunê tóo, p:uu dnye peede tpa-pê. Lââ n:ii yi p:uu dnye kwo yi l:êê dîy:o, mgîni vyîmî ndîi a pyw:ee ngôpu, ngmênê yi dono dèpê kuwo tumo.

¹² Mbwaa ndîi n:ii Mbâpilon kee wo, Yupidétis, enjel wononi ngê u mbwaa kuu y:i mîné pii ngê. Yi mbwâani yono wo, lede yoo yi maa u ngwo a yó. Kââdi kwêli wunê koko, king yoo n:ii y:i wunê pyede, yi lede yoo yi k:ii yi maa u ngwo a yó.

¹³ Yi ngwo kma tupwótupwô pyile nî módu. Tópukada u kwo ngma a pwii wo, tpile tp:oo dono u kwo myomoni a pwii wo, yi tpile tp:oo u komo kapi pyu u kwo pyoloni a pwii wo.

¹⁴ Yi kma pyile knî, Setan u kmêna dono yoo. U wêdêwêdê mbêmê kôpu ndîi yilî dpi d:uu ngmê, dyámê wo-pê wo-pê king knî ye dpi lee dmi. Yâpwni u wêdêwêdê ndîi u wo ndîi dini ghi n:ii ngê wa d:ii, yi kmêna knî y:oo king yoo yi mbodo dmi wa vuywo t:oo, kwodonkwodo wa a danê t:oo, Yâpwo ndêndê p:uu adnyi l:êê. *

¹⁵⁻¹⁶ Kwêli adnyi l:êê, Hipîlu dnye ngê u pi Amakedon.

Nmî Lémi u kôpu ala. Apu, Kpáapi k:ii wanî t:aa. Apu, N:ii ngê adî t:âât:ââ nê, u kpîdi knî ye mb:aamb:aa ngê adî vuywo, dini ghi n:ii ngê anî t:aa, yi pini ngê w:aa ndîi wa a pyw:oo, yoo yi ngôpu kn:ââ mbwii daadî paa, mywene u ngwo daawa ghê. *

¹⁷ Enjel piini ngê u mbwaa kuu yéli vyââ yi kéli a pii ngê. Yi ngwo nmî Mî u dnye yâpwo ghê nî nyongo, apê, Machedê. *

¹⁸ Yi ngwo limî dnye kîlikîli, mwini dnye mbumu, têpê dpodombiy:e doo ghêdê. Kn:ââ nmî Mî ngê yoo mwo a l:âmo ngê, nkoo nmo, têpê dpodombiy:e yintê doongê ghêdê mbê wo. Kôpuni nî módu, yini ndîi. *

¹⁹ P:aa ndîi d:ud:umbiy:e dyênê wo, pee pyile ngê pyodo, dyámê wo-pê wo-pê p:aa yintómu mye dyênê dnyie. P:aa ni n:ii dono Mbâpilon, nmî Mî u nuwo dèpê kuwo wo. Yi

yéli ye u nod:enod:e u mbwaa kuu y:ângo, nda ngôpu. *

²⁰ Dyámê w:uu yintómu anyi pwiye dnyie, mbu mbodo yintómu anyi mye pwiye dnyie.

²¹ Chêêpî ndîi mbóo p:uu dnya a ghayghay, yi dîngîdîngî limoy:a. Yoo dono yi mbêmê dnye dyimêdyimê, u l:êê dîy:o nmî Mî p:uu dnye peede tpa-pê, mu kôpu u dîy:o dpodombiy:e dnye mgîni vyîmî. *

17

Dono kôpu n:ii knî y:oo yoo dpo lvêêdi t:oo, yi kôpu dyuu

¹ U kuwó dini ghi ngê enjel a ka ngma a loo, n:ii ngê kpadakpada u mbwaa kuu mwiye ngmêdoo tpyé. A ka pè, A p:uu káali. A ka pè, Mââ ti módu ndîi u kpadakpada nga nîné kêmakêma. A ka pè, p:aa ni n:ii mbwaa yilî yi nkîgh:ê a tóo, yi pyôpu u pi ndîi ngê y:i a tóo.

² A ka pè, Dyámê wo-pê wo-pê king yintómu u maadî a wee, myentê mgîdi u yoo u maadî mye wee. A ka pè, Yi kôpu mbwaa k:ii ye yipê wo. *

³ Yi ngwo nmî Mî u Ghê Dmi mbêmê yi enjel ngê w:amî ndîi mbêmê ñuw:oo noo. Yi pyââ ngmênê módu, tpile tp:oo pyipwo doo ya. Yi tpile tp:oo mtyemtye, mbodo pyudu, dp:anê y:a. U chaa kîgha u pi dyuu p:uu dnye ya, mu kôpu u dîy:o u yi u ngwo doo kwo, Yâpwo ndîi u d:aa nê kââdi, u pi d:ud:umbiy:e nî dyênê. *

⁴ Yi pyôpu chaa módu, mb:aamb:aa ngê kpilê wo, u kpîdi mtyemtye dé, yi pywuu ndîi dé. U kpilê u tpile dé yi pywuu dmi mye ndîi dé. Woni nkól ngê l:âmo tumo, woni kêmê pee ngê l:âmo tumo, woni chêêpî pee mb:aa ngê l:âmo tumo. Kapi kumu ngmêdoo tpyé, n:ii nkól ngê l:âmo ngôpu. Dono yilî yintómu yi kapi k:oo dnye ya, u maa ti u kôpu dé, kôpu tupwótupwô dé yi k:ii, y:i myednye ya.

⁵ Yi pyôpu kêpa u pi nî módu, Mbâpilon. Mgongo ntee kôpu, u nt:u kôpu, pyââ ti maa ti u kn:ââ, dono yilî yintómu yi kn:ââ.

⁶ Yi pyôpu ngê mbwaa ndâ, ghétighéti tède nî módu. Mbwâani n:ii ndâ, nmî Mî u yoo yi wêê, n:ii knî y:oo Yesu daa mb:ii ngôpu, u l:êê dîy:o pi knî y:oo vya tumo. *

Dini ghi n:ii ngê nî módu, ghê d:ud:umbiy:e a mênê ghipe wo.

⁷ Enjel ngê a ka pè, Lukwe dîy:o ghê mênê dé ghipe? A ka pè, Kî pyôpu u nt:u kôpu nga n:aa tpa-pê, tpile tp:oo n:ii mbêmê a tóo, u nt:u kôpu nga myini tpa-pê, tpile tp:oo n:ii mbodo pyudu, dp:anê y:a.

* 16:9: Tpyuu 9:20-21 * 16:10: Ex 10:22 * 16:14: 1 Tim 4:1; Tpyuu 19:19 * 16:15-16: 1 Tes 5:2; Tpyuu 3:3; Luuki 12:37-40 * 16:17: Tpyuu 16:1 * 16:18: Tpyuu 8:5 * 16:19: Tpyuu 14:8,10 * 16:21: Ex 9:24; Tpyuu 16:9,11 * 17:2: Tpyuu 18:3 * 17:3: Tpyuu 13:1 * 17:6: Tpyuu 18:24

⁸ A ka pê, Yi tpile tp:oo wunê doo a ya, ala ngwo mêdaa tóó, díy:oo ngí koo wa a kee, u kuwó dini ghi ngê nmí Lémi ngê amí dyênê. A ka pê, Nmí Mí ngê dyámê pê ghêlí kii dépê lâmo ngê, pi kní ngmê yi pi dmi yi ngwo u puku yedê a d:êê too, apê, Díyo ghê kamí ye waní y:oo, ghéni n:ii chedê ngê daawa pyódu. A ka pê, Yélini yi pi dmi yi puku yedê dépê d:êê too, yi tpile tp:oo ayi m:uu ngmê, yi nyepényepê u kópu ngê wa pyódu, awo, Lónté kópu ndíi ngma ala. Awo, Yi tpile tp:oo wunê doo a ya, ala ngwo mêdaa tóó, díyo amê t:aa. *

⁹ Enjel ngê a ka pê, Nuw:oo ndíi knomomê, ye ala kópu mb:aamb:aa ngê nyinê wopwe. A ka pê, Yi tpile tp:oo mbodo pyudu kní, yi nt:u kópu, kpápu pyudu kní. A ka pê, Lóma kpápu pyudu kní yi mbêmê a tóó. A ka pê, Yi kpápu pyudu kní yi mbêmê yi pyópu a tóó. A ka pê, Tpile tp:oo mbodo pyudu kní yi nt:u kópu m:uu a tóó, king pyudu.

¹⁰ A ka pê, Limi dé pw:onu, wononi a tóó, piini doongê ta. A ka pê, Dini ghi n:ii ngê wa t:aa, daa ndíi la ghi tp:oo king ngê adí ya.

¹¹ A ka pê, Tpile tp:oo n:ii wunê doo a ya, ala ngwo mêdaa tóó, u nt:u kópu mye yinté, king pyudu kní yi woloni, nmí Lémi ngê wamye dyênê.

¹² A ka pê, Dp:anê y:a kní n:ii p:uu chi m:uu té, yi nt:u kópu, king y:a. A ka pê, Doongê taa dniye. A ka pê, Dyámê pee y:a kní yi mbêmê yoo yi kada adnyi kwo, daa dye ghi daadíi tpile tp:oo u k:ii yi pi dmi ndíi ngê adnyi ya.

¹³ A ka pê, Yi pini y:a kní yi nuw:oo ngmídi ngê adí ya, tpile tp:oo ka yi wêdêwêdê wa y:ee ngmê, yi pi kní yi mbêmê adí dpodo.

¹⁴ A ka pê, Sipi tp:oo p:uu adnyi l:êê, ngmênê yi pwo wa lê, wa vya té, mu kópu u díy:oo vyílo yi Lémi ndêndê, king yintómu yi yodo u maknopwo a pyede. A ka pê, Sipi tp:oo p:uu u yoo amyidnyi ya, yélini wunê a ngmídi too, kóó k:oo kaa too, u dnye ntênê a nyémê ngópu. *

¹⁵ Enjel ngê a ka pê, Mbwaáni n:ii chi m:uu té, yi nt:u kópu nga n:aa tpapê. A ka pê, Mbwaáni n:ii kní yi nkigh:é yi pyópu a tóó, yi nt:u kópu pi yilí tp:oo témi tap, yi kn:ââ daa ngmídi, yi dnye daa ngmídi, yi dyámê pee daa ngmídi.

¹⁶ A ka pê, Dp:anê y:a kní n:ii chi m:uu té, yi tpile tp:oo u k:ii, díyo yi pyópu ye wa diya, tpile yilí n:ii u ngópu a tóó, wa t:âmo t:oo, u kpídí u mbwo wa a ngee t:oo, kn:ââ mbwii wa yé ngmê, mbyuu wa ma ngmê, dínê dyuu ndiya wa kée ngmê. *

¹⁷ A ka pê, Yi pyópu yinté wa dyênê ngmê, mu kópu u díy:oo Chóó Lémi ngê kópuni wunê a vyyu, yi ngwo wa ntiye ngmê. A ka pê, Nyáá, yi nuw:oo dmi ngmídi ngê wa pyódu

ngmê, yi wêdêwêdê tpile tp:oo ka wa y:ee ngmê, u dí Chóó Lémi u kópu dyuu wa ntiye ngmê.

¹⁸ Enjel ngê a ka pê, Pyópuni chi m:uu, u nt:u kópu, p:aani n:ii u pi ndíi. A ka pê, Yi p:aani u king dyámê mbêmê king yintómu yi pwo a tóó.

18

Lvêê kpi té u kwee chápwo

¹ U kuwó dini ghi ngê enjel m:uu ní módu, mbóó p:uu a ndê wo, p:ââp:ââ doo a wupwo. U pi d:ud:umbiy:e ndíi, dyámê wo pe wo pe u wuu ndíi kée ngê.

² Dpodombiy:e mbwolo, apê, P:aani n:ii u pi ndíi Mbápiilon, da pw:oo ngmê. Apê, Ngomo dê dyênê t:oo, pi y:i mêdaa tóó. Apê, Kmêna mbwee dono yoo ala ngwo y:i a pyede. Apê, Nmê dono, n:ii tupwótupwó dé, y:i a m:ii té.

³ Apê, Yi p:aani mye m:ââ ti módu ndíi. Apê, Pyââ ti m:ââ ti u mbwaa kuu dyámê mbêmê pi yintómu kní yi mênê wunê a yó. Apê, Yi kópu u l:êê díy:oo ala ngwo yi pyópu dê vya ngmê. Dyámê mbêmê king yoo u maadí dnye kwo. Apê, Yi pyópu tpile yilí yi mb:aami, n:ii kní ye tpile yilí doo pyupwupi dé, ndáápi ngê u ngwo pyaa dniye.

⁴ Yi ngwo nmí Lémi u dnye mbóó p:uu ní nyongo, apê,

A yoo ndêndê, yi pyópu a kuwo yó,
yi p:aani u mênê a pwii dmyeno.

Apê, U dono kópu nangmê d:uu,
ntee adí mginí vyími,

kminté yinté amyenmyi mginí vyími.

Apê, Chóó Lémi ngê yi pyópu ntênê wa kpada, *

⁵ mu kópu u díy:oo u dono u pwo mye u pwo a tóó,

u dí mbóó p:uu wumê tóó ó!

U dono yilí Chóó Lémi u nuwo daawa a kuwo dmi,

ntênê wa kpada.

⁶ N:ii kní y:oo yi pyópu dyênê ngópu, yi yéli ye yepê,

Yi pyópu ngê a yoo ntee dyênê ngê,

yinté u nkwo myoo dyênê yó,

ngmênê dpodombiy:e dpí dyênê yó.

Yepê, Kpadakpada u mbwaa kuu n:ii a yoo kní ye y:ango,

yinténi miyó u kwo myoo y:ee yó. *

⁷ Yepê, U pi ndíi ngê ntee chóó pyódu ngê,
yinté dpí mbê kalé yó.

Yepê, Tpile u mb:aami ngê ntee dpímo a ya,

yintoo kpadakpada u kwo myeyuu y:ee yó.

Yepê, Yinté dpí kpada yó,

mu kópu u díy:oo u gha vy:oo dpó,

* 17:8: Tpyuu 13:8 * 17:14: Tpyuu 19:11-16,19-20 * 17:16: Tpyuu 18:8 * 18:4: 2 Kódin 6:17 * 18:6: 2 Tes

Nê kwin ngmê, d:aa kuknwe,
pi ngmê u l:êê dîy:o daanî yii.

⁸ Yi kôpu u l:êê dîy:o wo mu ngmîdi ngê u kpadakpada u mbwaa kuu yintômu wa nda té. Dómudômu wa a pyw:oo, adî yii, amye pw:onu, ndê ngê wa ma, mu kôpu u dîy:o n:ii ngê wa kpada, nmî Lémi Chóó Lémi, u wêdêwêdê ndîi.

⁹ King n:ii u maadî dnye kwo, u kii mb:aamb:aa ngê myednya a ya, dini ghi n:ii ngê ndê ngê yi pyôpu adî pípi, dpudu adnyi y:enê, yi ngwo adnyi mbê, amyednyi yii. *

¹⁰ Pyôpuni mââ ti módu, mye p:aa ndîi ngmê, u pi Mbápiilon. Yi p:aani wa a kuwo ngmê, daa chono adnyin:aa kwo, u kpadakpada u l:êê dîy:o adnyi nkîngê. Adnyi mbê, awo, Ayi, Mbápiilon. Awo, U pi ndîi ngê a tóó, u yoo yi wêdêwêdê ndîi, ngmênê ala ngwo da ghay dmi, yi kpadakpada u mbwaa kuu lîmîlîmî ngê dê nda ngmê.

¹¹ Yi p:aani tpémi y:oo n:ii knî ye tpile yilî dnyimo pywupwi dé, amyednyi mbê, mu kôpu u dîy:o pi knî y:oo tpile ye daamuwa pwila ngmê.

¹² Pi ngmê ngê nkól ye daamuwa pwila, silîpê ye daamuwa pwila, chêêpî pee mb:aa ye daamuwa pwila, kêmê pee ye myedaamuwa pwila. Pi ngmê ngê kpîdî mb:aa ye daamuwa pwila, kpaapîkpaapî dé ó mtyemtye dé ó n:ii yi pywuu dmi ndîi dé. Pi ngê l:âmo ngmê u tpile ye daamuwa pwila, mywápê pee ngê l:âmo ngmê dé ó pywopwo dp:anê ngê l:âmo ngmê dé ó nkichi pee ngê l:âmo ngmê dé ó chêêpî kpaapîkpaapî ngê l:âmo ngmê dé. Adnyi mbê, mu kôpu u dîy:o yi tpile yilî yi l:êê dîy:o ndapi ndîi kée ngôpu, ngmênê pi ngmê ngê ye daawa pwila té.

¹³ Yi p:aani tpémi y:oo mtyîmî ntee tpile dnyimo pywupwi, tpileni tuu mb:aamb:aa dnyimo pywupwi dé, pidánkinsens dnyimo pywupwi, mée myednyimo pywupwi, ngmênê mēdaamuwa pwila ngmê. Wain mēdaamuwa pwila ngmê, olipi wulu mēdaamuwa pwila ngmê, witi mēdaamuwa pwila ngmê, kpo mēdaamuwa pwila ngmê, pudumakó sipi hósî mēdaamuwa pwila t:oo, chádiyót mēdaamuwa pwila t:oo, wop dpodo pyu yoo mēdaamuwa pwila t:oo.

¹⁴⁻¹⁵ N:ii knî ye yi tpile yilî mwiyé dnyimo pywupwi dé, yi yéli ndáápi ngê u ngwo pyaa dnye. Yi yéli daa chono adnyin:aa kwo, yi kpadakpada u l:êê dîy:o adnyi nkîngê, adnyi mbê, amyidnyi yii, yi p:aani tpémi ye yewo, Ayi. Yewo, Nmyi nuu u tpile dé chedê ngê dé pyaa dmi, nmyi chaa u tpile dé chedê ngê mēdaamuwa pyaa dmi, anyi myaa pwiyé dmi.

¹⁶ Yewo, Ayi. Yewo, Kî p:aani tpémi. Yewo, Ch:am ndîi ngê nmyee a ya. Yewo, Yi ch:am ngê ndapi ndîi dpîmo kéké, kpîdî mb:aa u ngwo dpîmo pywupwi dé, woni

kpaapîkpaapî dé, woni mtyemtye dé. Yewo, Yi pyôpu ngê kpîle u tpile mb:aa dé u mbwo dpîmo t:emî dé. Yewo, Woni nkól ngê l:âmo tumo, woni kêmê pee ngê l:âmo tumo, woni chêêpî pee mb:aa ngê l:âmo tumo.

¹⁷ Yewo, Yi tpile yilî lîmîlîmî ngê chedê ngê dê pyaa dmi.

Yélini nkéli k:oo a dpodo té, yi ngwo ní m:uu too. Tpiipi yoo ní m:uu too, paambwi pyu yoo my:aa m:uu too. Daa chono dnyen:aa kwo,

¹⁸ dpudu yi ngôpu doo a koko. Dpodombiy:e dnye kââ, apu, Kî p:aani u pi ndîi, u nkîgh:ê yintoo p:aani daamu a tóó.

¹⁹ Dnye mbê, dpodombiy:e myednye yii, apu, Ayi. Apu, Kî p:aani u pi ndîi. Apu, Yélini yi k:ii ntiî mbêmbê nmo dpodo té, yi p:aani tpémi y:oo tpile yilî nmo dnye pywupwi dé, ngmênê yi tpile yilî lîmîlîmî ngê chedê ngê dê pyôdu.

²⁰ Yélini mbóó p:uu wunê pyede, nmî Mî u yoo yi k:ii, komo kapî pyu yoo yi k:ii, dyépi yoo mye yi k:ii, nmyi gha dmi mb:aamb:aa ngê dny:oo ya. Yi p:aani tpémi y:oo kôpuni dono nmye dnya a d:uud:uu dé, nmî Mî ngê nmyi ntââ dmi dpodombiy:e ye daa vy:u.

²¹ Enjel tââkpaai yi ngwo ngmênî módu, chêêpî kpiyé ngmê dnyinê ngê, nt:ee a kée ngê, apê, Chêêpî kpiyé nt:ee dpodombiy:e ntee dî kée, Mbápiilon dpodombiy:e yinté wamye dyênê, pi ngê mēdaamuwa m:uu.

²² Apê, Yi p:aani tpémi mēdaadnyi wéti, yi wéti u tpile mēdaadnyi vyeedé, nkéli dpuwo mēdaadnyi wupî dé, nkéli mbywuu pââ myedaadnyi wupî dé. Apê, Yi p:aani tpémi y:i mēdaadnyi dpodo. Apê, Km:ii ch:iich:iî u dnye pi ngê y:i mēdaamuwa ny:oo.

²³ Apê, Yi p:aani lam mēdaadî pípi. Apê, Yoo y:i mēdaadnyi yéyéyé, dnyengi dnyeng:aa y:i myedaadî kwo. Apê, Dyámê wope wope, pi knî y:oo yi p:aani u ndáápi yoo dnyimo cháâcháâ dé. Apê, Yi p:aani tpémi y:oo pipi kôpu knî yi mbêmbê pi yilî dnyimo dódó dé.

²⁴ Apê, Yi p:aani tpémi y:oo pi yilî vya ngôpu, Yâpwo ndîi u komo kapî pyu yoo vya tumo, u yoo yilî mye vya tumo.

19

Mbóó p:uu u ngwo dnye wéti

¹ U kuwó dini ghi ngê mbóó p:uu pi yilî yi dnye dmi ndîi ní nyongo, nmî Mî dnye chaa kîgha, apu, Nmî Yâpwo chaa kîgha koo.

Apu, Nmî Yâpwo ngê u yoo kamî ngê dê pyôdu té,

kóó k:oo dê kaa té.

Apu, U pi ndîi, u wêdêwêdê mye ndîi.

² Apu, Yoo dnyinté daa kóté kîgha too, pi dono knî ye ntââ ntênê dpo vy:u.

Apu, Mââ ti módu ndîi,

* 18:9; Tpyuu 19:2-3

n-ii ngê dono u mbwaa kuu pi dyêêdí yintómu yi ménê yó,
nmí Yâpwo ngê d:ud:umbiy:e dê dyênê.
Apu, Dê dyênê,
mu kópu u díy:o u dpodo pyu yoo yinê a vya too.

Apu, Yi ntââ dmi ntênê da vyu:u. *

³ Myombó dnye chaa kígha, apu,

Nmí Yâpwo chaa kígha koo.

Apu, Yi pyópu u kpadakpada u ndê dpudu adí koko,

chedê ngê daawa pyódu. *

⁴ Yi ngwo kada pini myoy:a mê páádi, tpile tp:oo páádi kní yi k-ii, nmí Mí ka kwodok-wodombiy:e k:ame ghê dniye, apu, Yinté choo ya. Apu, Nmí Lémi chaa kígha koo. *

⁵ Chóó Lémi kwéli doo ya, pi ngmê u dnye yi ní nyongo, apê,

Nmí Yâpwo p:uu dpodo pyu yoo.

Apê, Nmí Lémi dmyinê chaa kígha.

Apê, N-ii kní y:oo a cháâcháâ ngópu, a dnye ny:ee yó.

Apê, Komo tpile nmyi pi dmi ndíi dé ó tédê dé,

ngmênê dmyinê chaa kígha.

Sipi tp:oo ngê u yémí p:uu u ngwo wa a y:oo

⁶ Yi ngwo pi yilí yi dnye dmi ní nyongo, t:ââ páâ ndíi ntee wunê dpudu yédi, mye yinté. Mwini dpodombiy:e ntee a mbumu yédi, yi dnye dmi mye yinté. Apu,

Chóó Lémi chaa kígha koo,

mu kópu u díy:o nmí Lémi, nmí Yâpwo,

king ndíi ngê dé pyódu,

u wédêwédê mu daa mu tp:ook:omo. *

⁷ Apu, Nmí gha dmi mb:aamb:aa ngê pyaa we,

w:aa myedê pyw:ee koo.

Apu, Chaa kígha koo,

mu kópu u díy:o sipi tp:oo ala ngwo a yéyéyé,

u yémí p:uu ngê yéyéyé u kpídí dmi u mbwo dé t:oo,

u yoo kní yi k-ii ngmídi ngê a pyodopyodo té. *

⁸ Apu, Kpídíni u mbwo dé t:oo,

Chóó Lémi ngê u kwo dé y:oo.

Apu, Yi kpídí dmi kpaapíkpaapí dé,

tupwó yi p:uu daa ta.

(Yi kpídí dmi kpaapíkpaapí dé yi nt:u kópu, kópu mb:aa n-ii nmí Mí u yoo kní y:oo a d:uud:uu tumo.)

⁹ Enjel ngê a ka pê, Ala kópu d:êê ngí. A ka pê, Sipi tp:oo ala ngwo a yéyéyé. A ka pê, Chóó Lémi ngê yélini yi kmaapí tédê a dóó kalé too, yi yéli y:oo w:aa wa a pyw:ee ngmê.

A ka pê, Chóó Lémi ngê yi kópu dyuu ndéndé ngê dé vyi té, daa k:omodanê kópu dyuu. *

¹⁰ Yi ngwo enjel yu dmyeno kwodok-wodombiy:e k:ame ní ghê wo, ngmênê a ka pê, Apuu! A ka pê, Nangê chápu nê. A ka pê, Níidê mbwó yoo, yélini yi k-ii Yesu u kópu dyuu nmyi mgími ngópu, Chóó Lémi p:uu ntee nmye dpodo té, yinté p:uu myini dpodo. A ka pê, Nangê chápu nê, Chóó Lémi p:ee vyílo yu chápu ngí, mu kópu u díy:o Yesu u kópu dyuu Chóó Lémi u komo kapí pyu kní y:oo wunê a m:uu tumo. *

Yesu ngê tpile tp:oo dono u ngwo dyênê ngê

¹¹ Yi ngwo mbóó a ngópu a kpémí ngê, hósi kpaapíkpaapí ngmêní módu, pi pyipwo ngmêdo ya, k:omodanê kópu p:uu dêpwo ya, myedaangmê kn:aadi ngê. Yoo ntênê a kóté kígha too, yi p:uu u ngwo a l:êê yédi.

¹² Ngwolo dé ndê dóó ntee tpile dé, dyámê pee yilí yi kidon dé mbémê dnye kwo. U pi kêpa ní módu, ngmênê u nt:u kópu pi ngmê u lama daa tóó, chóó u mo u lama a tóó. *

¹³ U pi alanté nmo tpapê ngê, Chóó Lémi u Kópu Dyuu. Kpídíni u mbwo doo ya, d:ud:umbiy:e wêê vyi. *

¹⁴ Chóó Lémi u lede kní y:oo dnye yâmuyâmu, hósi kpaapíkpaapí kní yi pyipwo dnye ya, kpídí kpaapíkpaapí dmi yi mbwo yidoo ya, tupwó yi p:uu dêpwo ya.

¹⁵ Yoo dyêêdí dono yi vyeu u l:êê díy:o taa íepwi ngmê u kwo ngma a pwii wo. Nkichi pee kiyé ngê adí vyeu dé. Yoo dono wain kígha mtyé ntee tpile ngê wa pyódu té, adí vyilévylé dé, yi wêê adí pyuwuopyuwuwo, mu kópu u díy:o Chóó Lémi dpodombiy:e ye nod:e wo. *

¹⁶ U pi u kpídí p:uu doo ya, kpâli kn:ââ dé yi p:uu myedoo ya, apê, King yintómu yi King, Lémi yintómu yi Lémi. *

¹⁷ Yi ngwo enjel m:uu ní módu, kââdí mbémê doo kwo. Wââ ntee ímêni, n-ii kní yi lama tpile tp:oo ntóó pípi a tóó, dpodombiy:e ye mbwolo, yepê. A pwiyé dmyeno. Yepê, Chóó Lémi ngê kmaapí ndíi nmyi l:êê díy:o ngmêwunê pwapí.

¹⁸ Yepê, Pí dyêêdí yintómu yi ntóó dmi dpí ma tóó. Yepê, King yoo, kada pini yoo, lede yoo yi k-ii, l:êê tédê a pwopwo té, yi ntóó dmi dpí ma tóó. Yepê, Hósi dé, yi tpiipi yoo yi ntóó dmi dpí ma tóó, pi dyêêdí yintómu, wop dpodo pyu yoo, ndapí p:uu dpodo pyu yoo, yélini yi pi dmi ndíi dé ó tédê dé, yintómu yi ntóó dmi dpí ma tóó.

¹⁹ Yi ngwo tpile tp:oo dono ní módu, dyámê mbémê king yoo, yi lede yoo yintómu yi k-ii,

* 19:2: Tpyuu 6:10 * 19:3: Tpyuu 14:11 * 19:4: Tpyuu 4:9-11 * 19:6: Tpyuu 11:15-18; 14:2-3 * 19:7: Tpyuu 21:2,9; Epeso 5:32 * 19:9: Luuki 14:15 * 19:10: Tpyuu 22:8-9 * 19:12: Tpyuu 1:14 * 19:13: Njon 1:1,14 * 19:15: Tpyuu 1:16 * 19:16: Tpyuu 17:14 * 19:19: Psalm 2:2

p:uu dnye ya. U yi y:e doo kwo, Pini n:ii hósi kpaapikpaapí pyipwo a tóó, u lede yoo yi k:ii, nmí vya té.*

²⁰ Ngmênê dêê dnye, p:ee vya tumo, tpile tp:oo dono mgîmî ngópu, u komo kapí pyu mye mgîmî ngópu, n:ii ngé mbwudu yíli u pi mbémê mwiyé dpîmo a chapí dé. (Yi mbwudu chapí mbémê yoo dono mwiyé a dóó too, tpile tp:oo u lii yi p:uu u ngwo a t:ee ngópu, u yâpwo tpile ka myednyimo a ngépê.) Yi tpile tp:oo dono, u komo kapí pyu u k:ii, mgîmî dumo, yi ghê dé dpîmo ya, ndiya u ngwo d:ii dumo. Mwáali dyuu d:ud:umbiy:e kîikîi ngé ntee dpí pyódu, yinté kwéli ghê dpîmo mgîni vyîmî.*

²¹ Pini n:ii hósi kpaapikpaapí pyipwo doo ya, yi tpódu yi lede yoo vya too. Taa n:ii u kwo doo kwo, u ngwo vya too. Wáa ntee íméni kní y:oo yi ntóó dmi ma tumo, d:ud:umbiy:e pile dnye.*

20

Yesu ngé u yoo u ngwo a y:enê

¹ Enjel ngmênî módu, mbóó p:uu a ndé wo. Mgi k:oo mbwa keñe u kii kumu doo tpyé, puwóma té ndîi kumu my:oodoo tpyé.*

² Tópukada n:ii mw:ee ngé wunê doo a ya, u pi Setan, mye Dono u Kn:ââ, yi enjel ngé yi tópkada mgîmî ngé, puwóma té ngé kudu ngé. M:ââ yono yono y:a yinté kudu ngmê ngé adí ya.*

³ Yi enjel ngé mgi k:oo dyíngo, keñe u kwo kuwo ngé, kii yipe ngé, cháâ u lii keñe p:uu mye tângo, apê, Yoo dyêêdi yintómu daamuwa dóó té, u dí m:ââ yono yono y:a mbwa k:oo wa ma. Apê, U kuwó dini ghi ngé amé pwii, daa ndîi la ghi tp:oo kuwa adí m:ii.

⁴ Yi ngwo yoo ngmênî módu, pi kní y:oo n:ii dé a vya tumo, mu kópu u díy:o Yesu daa mb:ii ngópu, nmí Mí u kópu pi kní ye dnyimo a tpaépê. Yi yéli y:oo tpile tp:oo dono dédnya a cháâcháâ, u yâpwo tpile ka myedédnya a ngépê. Yi tpile tp:oo u lii yi kêpa dèpwo ya, yi kélê myedépwo ya. Yi kópu u l:êê díy:o mgídi u yoo kní y:oo vya tumo, ngmênê yi ghê dmi dé Yesu Kédisu ka lee dnye, u che p:ââ pee ngé pyódu too, yi ya tédê dmi kní yi mbémê dnye ya, Yesu u k:ii yoo dnye y:enê dé, u dí yi m:aani yono yono y:a chedê ngé wa pyódu.*

⁵ Yi pyidepyide, mwiyé mwiyé pyidepyide. (Wo yéli n:ii pw:oo dnye, yi ghê dmi mēdaa kele, u dí yi m:aani yono yono y:a chedê ngé wa pyódu.)

⁶ Yélini mwiyé mwiyé wunê pyidepyide nyédi, Chóó Lémi u nuu u yoo, w:aa dpo

pyw:ee ngmê. Pwopwo myomoni ngé mēdaawa dyênê té, ngmênê Chóó Lémi Mupwo yi kada adnyin:aa kwo, adnyi chaa kígha dé, kélí pini ngé adnyi ya, Yesu Kédisu u k:ii yoo amyednyí y:enê dé, u dí yi m:aani yono yono y:a chedê ngé wa pyódu.*

Nmí Lémi ngé Setan u ngwo wa kpada

⁷ Dini ghi n:ii ngé yi m:aani yono yono y:a chedê ngé wa pyódu, Setan mbwa k:oo wa pwii,

⁸ dyámê wope wope wa lê, yoo dyêêdi yíli wa dóó, u pee wa kaa té. Yoo miyó ngé wa pyódu, ngmê u pi Nkok, woni u pi Mankok. Setan ngé l:êê u l:êê díy:o nipi wa a danê té, tédê tii ntee mye yinté.

⁹ Yi yéli yi ngwo ní módu, dyámê wope wope a ndé dnye, nmí Mí u yoo teli k:oo kaa ngópu, u yi y:e doo kwo, Nmí vya té. Kwéli dnye ya, nmí Mí u nuu u p:aa. Ngmênê yoo dono dêê dnye, ndyuw:e mbóó p:uu ngma a ndé wo, yi yéli d:ud:umbiy:e dyênê too.

¹⁰ N:ii ngé a dóó too, Setan, nmí Lémi ngé mgîmî ngé, ndiya dyíngo. Mwáali dyuu d:ud:umbiy:e kîikîi ngé ntee dpí pyódu, yinté kwéli ghê doo mgîni vyîmî. Tpile tp:oo dono, u komo kapí pyu u k:ii, yi pyile kní y:i nipi dnye mgîni vyîmî. W:êênî mgídi vy:o yi adnyi mgîni vyîmî, chedê ngé daawa pyódu.

Pi yintómu yi kóté kígha

¹¹ Yi ngwo nmí Mí ní módu, u ya tédê kpaapikpaapí mbémê tââ doo ya. Mbóó dyámê mbépê knopwo, mye y:aa knopwo.

¹² Myenté yélini pw:oo dnye, my:aa m:uu too, woni yi pi dmi ndîi dé, woni yi pi dmi tédê dé, nmí Mí u kada dnye kwo. Yi puku dmi pywáli too. Kópuni mwiyé a d:uu tumo, yi pi dmi yi puku dmi yedê dnye ya. Yi kópu kní yi l:êê díy:o nmí Mí ngé kóté kalé too. Puku dmi m:uu mye pywáli ngé. N:ii kní y:oo ghê kamí a pw:ee ngópu, yi pi dmi yi puku yedê doo ya.*

¹³ Yélini kóté kalé too, woni nt:ee mwiyé a pw:oo dnye, woni dyámê mbémê mwiyé a pw:oo dnye. Yi kópu kní yi l:êê díy:o yintómu kóté kalé too.*

¹⁴ Pwopwo ndiya kéé ngé, kmēna mbwee kwéli dnye ya, yi kélí ghi ndé ngé mye ndîi. Yi ndyuw:e u pi pwopwo myomo.*

¹⁵ Ghê kamí u yoo yi puku yedê, yélini yi pi dmi y:i dédnye ya, ndiya mye kéé too.*

21

Mbóó dyámê kamí dē yi danēmbun

* 19:20: Tpyuu 13:11-17; 20:10 * 19:21: Tpyuu 19:17-18 * 20:1: Tpyuu 9:1 * 20:2: Mát 12:29; Mak 3:27
 * 20:4: 1 Kódin 6:2; Tpyuu 6:9; 13:16-17; Dan 7:27 * 20:6: Tpyuu 2:11; 1 Pita 2:9 * 20:12: Dan 7:9-10; Mát 25:31-46; Tpyuu 20:5; 13:8; 2 Kódin 5:10; Dpodo 17:31 * 20:13: Lóma 2:6; 1 Pita 1:17; Tpyuu 22:12 * 20:14: 1 Kódin 15:24-26,54-55 * 20:15: Mát 25:41 * 21:1: 2 Pita 3:13

¹ U kuwó dini ghi ngé mbóó dyámé kamí dé ní m:uu doo. Mwiyéni dé y:aa knopwo, nntii mye y:aa wo. *

² Yi ngwo nmí Mí u p:aa Njedusalem kamí ní módu, mbóó p:uu u kwo a ndé wo. Kwodo ngé yéyééé u kpídí u mbwo ntee dpí t:oo, u moo k:ii u ngwo dpí yéé kní, yi p:aani yinté lâmo ngmê ngé doo ya. *

³ Nmí Mí kwéli doo ya, pi ngmê u dnye ndíi y:i ngmêni nyongo, apê, Chóó Lémi ala ngwo u yoo kní yi vy:o a kwo, u k:ii nipi adnyi ya. Apê, Chóó u yoo ngé adnyi ya, yi Yâpwo ngé amya ya.

⁴ Apê, Yi ngemi pwo dmi yi ngíma wa pyi té. Apê, Médaadnyi pwopwo, médaadnyi mbê, médaadnyi yíi, médaadnyi wéllíi mgíni vyími. Apê, Yi kópu mbwee dé chedé ngé kédé pyaa dmi. *

⁵ Yi ngwo nmí Mí ngé apê, Tpile yili yintómu kamí ngé n:aa pyépi té. Myenté a ka pê, Ala kópu dyuu d:êé ngí, mu kópu u díy:o ndé kópu dyuu, ndéndé ngé daawa tédá dmi.

⁶ A ka pê, Dye ghi mbwee machedê. A ka pê, Kn:ââ nê chópu, nkoo an:uu yé. A ka pê, Pini n:ii adí mbwaambwaa, mbwaa u kwo waní y:oo, a ka daawa pwila. A ka pê, Yi mbwááni dpuwo nuu k:oo wunê mbêpê, u nt:u, ghê kamí. *

⁷ A ka pê, N:ii dono p:uu adí l:êé, mbodo mudu y:i wa yââ, yi mbwááni vyílo ayi ndaní. A ka pê, Yi pini u Yâpwo ngé aní ya, a tp:ee ngé waní pyódu. *

⁸ A ka pê, Ngmêné yélini adnyi nkíngé, ye Yesu ayi mb:ii ngmê, u nkwo aní mb:ii té. A ka pê, Daa kélímí pyu yoo, yoo tupwótupwó dé, pi vyee pyu yoo, pyáâ ti pyu yoo, máâ ti módó yoo, nkwépi yoo, mbwee ka ngépê pyu yoo, komodané pyu yoo yintómu, a ka pê, yi yéli pwopwo myomoni ngé wa nt:ââ té, ndiya adnyin:aa mgíni vyími.

Njedusalem kamí u kópu dyuu

⁹ Enjel a ka ngma a loo, n:ii ngé kpadakpada u mbwaa kuu mwiyé ngmêdoo tpyé. A ka pê, A p:uu kááli. A ka pê, Sipi tp:oo u kpâm nga nínê kêmakêma. *

¹⁰ Yi ngwo nmí Mí u Ghê Dmi mbêmé yi enjel ngé mbu ndíi ngmê mbêmé km:êé noo. Nmí Mí u p:aa Njedusalem y:i a ka a kéma ngé. Nmí Mí ka mbóó p:uu a ndé wo, doo a wupwo.

¹¹ Yi p:aani kââyikuu ntee tpile yedoo ya, nmí Mí u wuu ndíi y:i doo dnyednye.

¹² Chêêpi mbwa ndíi ngé yina ngmê, tââ u dí chono dèpwo ya. Koko tédé y:a mé miyó doo ya, enjel y:a mé miyó kní y:oo dnye t:âat:ââ dé. Yi koko tédé dmi yi pwo Yisiléli tpémi yi dyééé y:a mé miyó yi pi dmi doo ya.

¹³ Yi p:aani u koko tédé dmi pyile pyile doo ya, wope pyile, wope pyile, amêpe pyile, mwada pee pyile.

¹⁴ Koko tédé y:a mé miyó yi maknopwo chêêpi ndíi y:a mé miyó doo kwo. Sipi tp:oo u dyépi y:a mé miyó kní yi pi dmi yi p:uu doo ya.

¹⁵⁻¹⁶ Enjel n:ii a ka doo danêmbum, kiyé kumu ngmêdoo tpyé, nkól ngé lâmo ngmê. Yi kiyé ngé yi p:aani u mti a ngópu, chêêpi mbwa u mti a ngópu, koko tédé dmi yi mti dmi myedé ngópu. Yi p:aani chêêpi mbwa wope wope wondy:ââ wondy:ââ dé, d:ud:umbiy:e daadíi mu ló wee ó! Tââ mye yindy:ââ, my:oo yono yono y:a mé podo yono y:a. (2,400 km.)

¹⁷ Chêêpi mbwa u ntumuntumu u mti kóó mêé ngé myedé ngópu, yono y:a mé podo y:a mé páadi. (144) Pi kóó ndy:ââ, yi enjel kóó mye yindy:ââ.

¹⁸ Yi p:aani nkól ngé lâmo ngmê, kââyikuu ntee tpile yedoo ya. Chêêpi mbwa mye kââyikuu ntee tpile, u pi njasípê, myedoo a wuu mbele.

¹⁹ Chêêpi mbwa u maknopwo chêêpini dnye ya, kpilê ngmê dé. Chêêpi pee n:ii kuuchêm mb:aamb:aa dé, yi p:uu kní ngmêdoo ya. Ngmê kââyikuu ntee tpile yedoo ya, u pi njasípê, myomoni u pi sápaiya, pyoloni u pi ákétí, podoni u pi emídíl,

²⁰ limoni u pi oniks, wononi u pi kaniliyên, piini k:ii chíi yââ, u pi kídaisilaití, woloni u pi mbedíl, tówoni u pi tópas, yononi u pi káledoni, mé ngmêni u pi téeekwoys, mé myomoni u pi amífts. Yintómu kuuchêm mb:aamb:aa dé, dnya a wuu mbele.

²¹ Keñe y:a mé miyó kní kêmé pee páâ ndíi ngé lâmo ngmê dé, keñe ngmê, kêmé pee páâ ndíi ngmê. Yi p:aani kââ puu ghê nkól ngé lâmo ngmê dé, mye kââyikuu ntee tpile yedoo ya.

²² Chóó Lémi u yâpwo ngomo y:i dípi módu, mu kópu u díy:o p:aani pee p:aani pee yintómu yâpwo ghi dé. Nmí Lémi Chóó Lémi, pini n:ii u wédéwédé ndíi, sipi tp:oo k:ii, yi p:aani wope wope a tóó mo.

²³ Yi p:aani kâádi daa pil:apila, d:ââ myedaa pil:apila, mu kópu u díy:o nmí Mí u wuu ndíi y:i a dnyednye, sipi tp:oo yi p:aani u lam ntee tpile ngé a kwo. *

²⁴ Dyámé mbêmé yi yintómu yi p:aani u wuu adnyi paa, king yoo y:i wa lee dmi, nmí Mí wa chápu ngmê, kwowo, Dp:oo king yoo, nyi mu ngmídi king ndéndé.

²⁵ Yi p:aani u keñe y:a mé miyó kní dye ghi yintómu adnyi kweñe, daawa kuwo t:oo, mu kópu u díy:o mgídí daada a ghayghay, dye ghi yintómu w:êéni adnyi ya.

* 21:2: Hipilu 11:16; Tpyuu 3:12

* 21:4: Tpyuu 7:17; 1 Kódin 15:24-26

* 21:6: Tpyuu 1:8; 22:13,17; Is 55:1; Njon

²⁶ Dyámê wope wope yoo wa a ndê dmi, nmî Mî adnyin:aa chââchââ, amyednyi chaa kîgha.

²⁷ Tpileni Chóó Lémi ka tupwótupwó dé, yi p:aani daangmêwa kee. Pi dono yoo, k:omodanê pyu yoo, yi p:aani myedaangmêwa kee. Ghê kamî u yoo yi puku yedê, yélini yi pi dmi sipi tp:oo ngê y:i a d:êê too, vyîlo yi yéli yi p:aani ayi kee dmi. Kn:aa pini daangmêwa kee. *

22

¹ Mbwaáni n:ii u nt:u, ghê kamî, yi enjel ngê a ka myedê kema ngê. Nmî Mî sipi tp:oo kii kwéli a tóo mo, yi mbwaáni y:i wunê mbêpê, myewunê wuu mbele. *

² Yi p:aani ñuknîñuknî p:uu wunê mbêpê. Yini n:ii u nt:u ghê kamî, yi mbwaáni nkîgh:ê wope wope a wee. Yi yini knî d:ââ yintómu knî yi k:oo a d:ââ nyédi. M:ââ k:oo y:i a mé myontómu dpî da dmi. Yi p:aani tpémi y:oo kîgha a pîpî tumo, u l:êê diy:oo yi ghê kamî chedê ngê daawa pyódu. Pi dyéédî yintómu knî yi vy:oo yélini y:i wa lee dmi, yi yini yâa wa a ngî t:oo, yi chóóchóó adnyi pyipyi dé.

³ Tpileni daa Chóó Lémi u nuu u tpile dé, yi p:aani daangmêwa kee. Nmî Mî, sipi tp:oo kii, yi p:aani adpî ya, yi dpodo pyu yoo y:i adpî y:enê dé, nmî Mî u nkwo adnyi chaa kîgha. *

⁴ U pi yi kêpa adî ya, kwódo ng:oo dmi wa m:uu ngmê. *

⁵ Yi ngwo mgîdî daadî ya, lam daadnyi kwo, kâadî mēdaadî pil:apil:a, mu kópu u diy:oo nmî Mî Chóó Lémi vyîlo ayi pil:apil:a. Nmî Mî k:ii king ngê adnyi ya, chedê ngê daawa pyódu. *

Yesu u diyédiyé u kópu dyuu

⁶ Enjel ngê a ka pê, Kópuni chi ny:ee té, ndê kópu dyuu, daawa tēda dmi. A ka pê, Nmî Lémi Chóó Lémi, pini n:ii ngê komo kapî pyu knî ye u Ghê Dmi a y:àngo, yi pini ngê nga atédê dy:ââ nê, mu kópu u diy:oo kópuni daa kēmakēma a pyodopyodo té, u dpodo pyu yoo yi lama pîdny:oo ya.

⁷ A ka pê, Yesu Kédisu u kópu dyuu nyeni. Apu, Daa kēmakēma nîné pwiyé knî.

Ala puku yedê nmî Lémi u kópu dyuu ye kwo, daa pi ngmê u kópu dyuu. N:ii knî y:oo adnyi nyémî dé, yi gha vy:oo adnyi yiyé dé, w:aa wa a pyw:ee ngmê. *

⁸ Nê Njon. Ala kópu dyuu a chóó ní módu, a chóó my:aa nyongo. Dini ghi n:ii ngê yi kópu yilî ní m:uu too, my:aa ny:ee too, yi ngwo enjel n:ii ngê a ka a kēma too, yu dmyeno kwodokwodombiy:e kame ní ghê wo,

⁹ ngmêné a ka pê, Apuu! A ka pê, Nangê châpu nê. A ka pê, Nîdê mbwó yoo, yélini yi k:ii Chóó Lémi u komo nmye kapî ngópu, Chóó Lémi p:uu ntee nmye dpodo té, yinté p:uu myinî dpodo. A ka pê, Yélini y:oo ye kópu dyuu adnyi chââchââ, Chóó Lémi p:uu ntee adnyi dpodo, yinté p:uu myinî dpodo. A ka pê, Nangê châpu nê, Chóó Lémi p:ee vyîlo yu châpu ngî.

¹⁰ A ka pê, Nmî Lémi u kópu dyuu n:ii ye puku yedê chi d:êê té, nangê mgîmî té. A ka pê, Ye puku dmi pi knî ye nangê kwódu, mu kópu u diy:oo kópuni yi pi dmi y:i a pyede, daa kēmakēma a pyodopyodo té.

¹¹ A ka pê, Yélini dono, mîdny:oo dono. A ka pê, Yélini nmî Lémi ka tupwótupwó dé, tupwótupwó ngê dny:oo ya. A ka pê, Yélini mb:aamb:aa dé, kópu mb:aa dny:oo d:uud:uu dé. A ka pê, Yélini nmî Lémi u nuu u yoo, u nuu u yoo ngê dny:oo kwo.

¹² Enjel ngê a ka pê, Yesu Kédisu u kópu dyuu nyeni. Apu,

Daa kēmakēma nîné pwiyé knî.

Apu, Pi yintómu knî ye yi pywuu dmi anê

ñuw:oo,

kópuni a d:uud:uu tumo, ye an:uu pwila té.

* ¹³ Apu, Kn:ââ nê chópu, nkoo an:uu yé. *

¹⁴ Apu, N:ii knî y:oo yi kpîdî dmi a ghêê tumo,

w:aa ndîi wa a pyw:ee ngmê, mu kópu u diy:oo u ntââ ngê wa pyaa dmi,

p:aa mb:aa wa lee dmi, koko tédê wamî kee dmi,

ghê kamî u yi kîgha adnyin:aa pîpî dé. *

¹⁵ Apu, Ngmêné w:ââ ntee yéli yi p:aani daawa ní dmi.

Apu, Nkwépi yoo,

pyââ ti pyu yoo, maaâ ti módó yoo,

pi yee pyu yoo,

mbwee ka ngêpê pyu yoo,

yi yéli yintómu yi p:aani daawa ní dmi.

Apu, Yélini a k:omodanê nyédi

ó k:omodanê yi nuu u kópu ngê a tóo,

yi p:aani myedaawa ní dmi. *

¹⁶ Yi ngwo nmî Lémi u dnye ní nyongo, a ka pê, Nê Yesu. A ka pê, A enjel nga kîda dy:ââ, mu kópu u diy:oo a yoo yintómu knî yi k:ii yi kópu yilî nmyi lama pîchoo ya. A ka pê, Nê Dépîdî ntee pini, u tii nêdê nê chópu. A ka pê, Nê mywe, a wuu ndîi. *

¹⁷ Chóó Lémi u Ghê Dmi ngê Yesu ka kópu, A pwiyé. Sipi tp:oo u yémî p:uu ngê kópu, A pwiyé. N:ii knî y:oo ala kópu dyuu wa ny:ee ngmê, ala kópu dny:oo tpapê, A pwiyé.

N:ii adî mbwaambwaa, dpo pwiyé we. Mbwaáni n:ii u nt:u ghê kamî, n:ii ngê u yi

* 21:27: 1 Kódin 6:9-10; Tpyuu 3:5; 13:8 * 22:1: Gen 2:9 * 22:3: Tpyuu 7:15 * 22:4: Mát 5:8; Tpyuu 14:1

* 22:5: Tpyuu 21:23,25 * 22:7: Tpyuu 1:3 * 22:12: 2 Kódin 5:10 * 22:13: Tpyuu 1:8; 21:6 * 22:14: Tpyuu

22:1-2 * 22:15: Tpyuu 21:27 * 22:16: Lóma 1:3-4; Tpyuu 1:1 * 22:17: Tpyuu 21:6; Is 55:1

adî kwo, Nî nda, yi pini ngê choo ndanî, u
pywuu daa tóó. *

U kuwókuwó kópu

¹⁸ Nê Njon. Kópuni dyuu ala puku yedê a
kwo, nmî Lémi u kópu dyuu. Daa pi ngmê
u kópu dyuu. Kópu ngmê p:uu nmyi ng:aa
dmi nîné t:emî, p:uu dmyinê nuw:o. N:ii ngê
chóó u kópu dyuu ala puku yedê m:uu wa
d:êê, Chóó Lémi ngê u kpadakpada ndîi ngê
wa pyódu. Kpadakpada u kópu dé n:ii ala
puku yedê a pyede, Chóó Lémi ngê yintoo
kpadakpada u kwo ayi y:oo. *

¹⁹ N:ii ngê ala puku yedê kópu woni knî wa
a kuwo té, pi knî ye daawa vyi té, Chóó Lémi
ngê yi pini wa a kuwo, kóó k:oo daawa kââ.
P:aa mb:aa n:ii u pi ala puku yedê a tóó, yi
daawa nî, ghê kamî u yi kígha daamî ma. *

²⁰ N:ii ngê ala kópu dyuu a ka vyi too, a
ka pê, Ndêndê ngê daa kêmakêma nîné pwiyé
knî. Kwono, U p:o yila, a nuu u kópu yichi
vyi. Kwono, Nmî Lémi Yesu, a pwiyé. *

²¹ A tídê mbwó yoo, nmî Lémi Yesu ntênê
nmye choo a vyuwo.

Wu u dí.

Read the New Testament daily

January

date	Scripture
1	Mátiyu 1:1-2:12
2	Mátiyu 2:13-3:6
3	Mátiyu 3:7-4:11
4	Mátiyu 4:12-25
5	Mátiyu 5:1-26
6	Mátiyu 5:27-48
7	Mátiyu 6:1-24
8	Mátiyu 6:25-7:14
9	Mátiyu 7:15-29
10	Mátiyu 8:1-17
11	Mátiyu 8:18-34
12	Mátiyu 9:1-17
13	Mátiyu 9:18-38
14	Mátiyu 10:1-23
15	Mátiyu 10:24-11:6
16	Mátiyu 11:7-30
17	Mátiyu 12:1-21
18	Mátiyu 12:22-45
19	Mátiyu 12:46-13:23
20	Mátiyu 13:24-46
21	Mátiyu 13:47-14:12
22	Mátiyu 14:13-36
23	Mátiyu 15:1-28
24	Mátiyu 15:29-16:12
25	Mátiyu 16:13-17:9
26	Mátiyu 17:10-27
27	Mátiyu 18:1-22
28	Mátiyu 18:23-19:12
29	Mátiyu 19:13-30
30	Mátiyu 20:1-28
31	Mátiyu 20:29-21:22

date	Scripture
1	Mátiyu 21:23-46
2	Mátiyu 22:1-33
3	Mátiyu 22:34-23:12
4	Mátiyu 23:13-39
5	Mátiyu 24:1-28
6	Mátiyu 24:29-51
7	Mátiyu 25:1-30
8	Mátiyu 25:31-26:13
9	Mátiyu 26:14-46
10	Mátiyu 26:47-68
11	Mátiyu 26:69-27:14
12	Mátiyu 27:15-31
13	Mátiyu 27:32-66
14	Mátiyu 28:1-20
15	Mak 1:1-28
16	Mak 1:29-2:12
17	Mak 2:13-3:6
18	Mak 3:7-30
19	Mak 3:31-4:25
20	Mak 4:26-5:20
21	Mak 5:21-43
22	Mak 6:1-29
23	Mak 6:30-56
24	Mak 7:1-23
25	Mak 7:24-8:10
26	Mak 8:11-9:1
27	Mak 9:2-29
28	Mak 9:30-10:12

date	Scripture
1	Mak 10:13-31
2	Mak 10:32-52
3	Mak 11:1-26
4	Mak 11:27-12:17
5	Mak 12:18-37
6	Mak 12:38-13:13
7	Mak 13:14-37
8	Mak 14:1-21
9	Mak 14:22-52
10	Mak 14:53-72
11	Mak 15:1-47
12	Mak 16:1-20
13	Luukí 1:1-25
14	Luukí 1:26-56
15	Luukí 1:57-80
16	Luukí 2:1-35
17	Luukí 2:36-52
18	Luukí 3:1-22
19	Luukí 3:23-38
20	Luukí 4:1-30
21	Luukí 4:31-5:11
22	Luukí 5:12-28
23	Luukí 5:29-6:11
24	Luukí 6:12-38
25	Luukí 6:39-7:10
26	Luukí 7:11-35
27	Luukí 7:36-8:3
28	Luukí 8:4-21
29	Luukí 8:22-39
30	Luukí 8:40-9:6
31	Luukí 9:7-27

date	Scripture
1	Luukí 9:28-50
2	Luukí 9:51-10:12
3	Luukí 10:13-37
4	Luukí 10:38-11:13
5	Luukí 11:14-36
6	Luukí 11:37-12:7
7	Luukí 12:8-34
8	Luukí 12:35-59
9	Luukí 13:1-21
10	Luukí 13:22-14:6
11	Luukí 14:7-35
12	Luukí 15:1-32
13	Luukí 16:1-18
14	Luukí 16:19-17:10
15	Luukí 17:11-37
16	Luukí 18:1-17
17	Luukí 18:18-43
18	Luukí 19:1-27
19	Luukí 19:28-48
20	Luukí 20:1-26
21	Luukí 20:27-47
22	Luukí 21:1-28
23	Luukí 21:29-22:13
24	Luukí 22:14-34
25	Luukí 22:35-53
26	Luukí 22:54-23:12
27	Luukí 23:13-43
28	Luukí 23:44-24:12
29	Luukí 24:13-53
30	Njon 1:1-28

date	Scripture
1	Njon 1:29-51
2	Njon 2:1-25
3	Njon 3:1-21
4	Njon 3:22-4:3
5	Njon 4:4-42
6	Njon 4:43-54
7	Njon 5:1-23
8	Njon 5:24-47
9	Njon 6:1-21
10	Njon 6:22-40
11	Njon 6:41-71
12	Njon 7:1-29
13	Njon 7:30-52
14	Njon 7:53-8:20
15	Njon 8:21-30
16	Njon 8:31-59
17	Njon 9:1-41
18	Njon 10:1-21
19	Njon 10:22-42
20	Njon 11:1-53
21	Njon 11:54-12:19
22	Njon 12:20-50
23	Njon 13:1-30
24	Njon 13:31-14:14
25	Njon 14:15-31
26	Njon 15:1-27
27	Njon 16:1-33
28	Njon 17:1-26
29	Njon 18:1-24
30	Njon 18:25-19:22
31	Njon 19:23-42

date	Scripture
1	Njon 20:1-31
2	Njon 21:1-25
3	Dpodo 1:1-26
4	Dpodo 2:1-47
5	Dpodo 3:1-26
6	Dpodo 4:1-37
7	Dpodo 5:1-42
8	Dpodo 6:1-15
9	Dpodo 7:1-29
10	Dpodo 7:30-50
11	Dpodo 7:51-8:13
12	Dpodo 8:14-40
13	Dpodo 9:1-25
14	Dpodo 9:26-43
15	Dpodo 10:1-33
16	Dpodo 10:34-48
17	Dpodo 11:1-30
18	Dpodo 12:1-23
19	Dpodo 12:24-13:12
20	Dpodo 13:13-41
21	Dpodo 13:42-14:7
22	Dpodo 14:8-28
23	Dpodo 15:1-35
24	Dpodo 15:36-16:15
25	Dpodo 16:16-40
26	Dpodo 17:1-34
27	Dpodo 18:1-21
28	Dpodo 18:22-19:12
29	Dpodo 19:13-41
30	Dpodo 20:1-38

date	Scripture
1	Dpodo 21:1-16
2	Dpodo 21:17-36
3	Dpodo 21:37-22:16
4	Dpodo 22:17-23:10
5	Dpodo 23:11-35
6	Dpodo 24:1-27
7	Dpodo 25:1-27
8	Dpodo 26:1-32
9	Dpodo 27:1-20
10	Dpodo 27:21-44
11	Dpodo 28:1-31
12	Lóma 1:1-17
13	Lóma 1:18-32
14	Lóma 2:1-24
15	Lóma 2:25-3:8
16	Lóma 3:9-31
17	Lóma 4:1-12
18	Lóma 4:13-5:5
19	Lóma 5:6-21
20	Lóma 6:1-23
21	Lóma 7:1-14
22	Lóma 7:15-8:6
23	Lóma 8:7-21
24	Lóma 8:22-39
25	Lóma 9:1-21
26	Lóma 9:22-10:13
27	Lóma 10:14-11:12
28	Lóma 11:13-36
29	Lóma 12:1-21
30	Lóma 13:1-14
31	Lóma 14:1-23

date	Scripture
1	Lóma 15:1-21
2	Lóma 15:22-16:7
3	Lóma 16:8-27
4	1 Kódin 1:1-17
5	1 Kódin 1:18-2:5
6	1 Kódin 2:6-3:4
7	1 Kódin 3:5-23
8	1 Kódin 4:1-21
9	1 Kódin 5:1-13
10	1 Kódin 6:1-20
11	1 Kódin 7:1-24
12	1 Kódin 7:25-40
13	1 Kódin 8:1-13
14	1 Kódin 9:1-18
15	1 Kódin 9:19-10:13
16	1 Kódin 10:14-11:1
17	1 Kódin 11:2-16
18	1 Kódin 11:17-34
19	1 Kódin 12:1-26
20	1 Kódin 12:27-13:13
21	1 Kódin 14:1-17
22	1 Kódin 14:18-40
23	1 Kódin 15:1-28
24	1 Kódin 15:29-58
25	1 Kódin 16:1-24
26	2 Kódin 1:1-11
27	2 Kódin 1:12-2:11
28	2 Kódin 2:12-17
29	2 Kódin 3:1-18
30	2 Kódin 4:1-12
31	2 Kódin 4:13-5:10

date	Scripture
1	2 Kódin 5:11-21
2	2 Kódin 6:1-13
3	2 Kódin 6:14-7:7
4	2 Kódin 7:8-16
5	2 Kódin 8:1-15
6	2 Kódin 8:16-24
7	2 Kódin 9:1-15
8	2 Kódin 10:1-18
9	2 Kódin 11:1-15
10	2 Kódin 11:16-33
11	2 Kódin 12:1-10
12	2 Kódin 12:11-21
13	2 Kódin 13:1-14
14	Nkalásiya 1:1-24
15	Nkalásiya 2:1-16
16	Nkalásiya 2:17-3:9
17	Nkalásiya 3:10-22
18	Nkalásiya 3:23-4:20
19	Nkalásiya 4:21-5:12
20	Nkalásiya 5:13-26
21	Nkalásiya 6:1-18
22	Epeso 1:1-23
23	Epeso 2:1-22
24	Epeso 3:1-21
25	Epeso 4:1-16
26	Epeso 4:17-5:2
27	Epeso 5:3-33
28	Epeso 6:1-24
29	Pilipay 1:1-26
30	Pilipay 1:27-2:18

date	Scripture
1	Pilipay 2:19-3:6
2	Pilipay 3:7-4:1
3	Pilipay 4:2-23
4	Kílosa 1:1-20
5	Kílosa 1:21-2:7
6	Kílosa 2:8-23
7	Kílosa 3:1-17
8	Kílosa 3:18-4:18
9	1 Tesalonika 1:1-2:9
10	1 Tesalonika 2:10-3:13
11	1 Tesalonika 4:1-5:3
12	1 Tesalonika 5:4-28
13	2 Tesalonika 1:1-12
14	2 Tesalonika 2:1-17
15	2 Tesalonika 3:1-18
16	1 Timoti 1:1-20
17	1 Timoti 2:1-15
18	1 Timoti 3:1-16
19	1 Timoti 4:1-16
20	1 Timoti 5:1-25
21	1 Timoti 6:1-21
22	2 Timoti 1:1-18
23	2 Timoti 2:1-21
24	2 Timoti 2:22-3:17
25	2 Timoti 4:1-22
26	Taitas 1:1-16
27	Taitas 2:1-14
28	Taitas 2:15-3:15
29	Pilimon 1:1-25
30	Hipílu 1:1-14
31	Hipílu 2:1-18

date	Scripture
1	Hipilu 3:1-19
2	Hipilu 4:1-13
3	Hipilu 4:14-5:14
4	Hipilu 6:1-20
5	Hipilu 7:1-19
6	Hipilu 7:20-28
7	Hipilu 8:1-13
8	Hipilu 9:1-10
9	Hipilu 9:11-28
10	Hipilu 10:1-18
11	Hipilu 10:19-39
12	Hipilu 11:1-16
13	Hipilu 11:17-31
14	Hipilu 11:32-12:13
15	Hipilu 12:14-29
16	Hipilu 13:1-25
17	Njems 1:1-18
18	Njems 1:19-2:17
19	Njems 2:18-3:18
20	Njems 4:1-17
21	Njems 5:1-20
22	1 Pita 1:1-12
23	1 Pita 1:13-2:10
24	1 Pita 2:11-3:7
25	1 Pita 3:8-4:6
26	1 Pita 4:7-5:14
27	2 Pita 1:1-21
28	2 Pita 2:1-22
29	2 Pita 3:1-18
30	1 Njon 1:1-10

December

date	Scripture
1	1 Njon 2:1-17
2	1 Njon 2:18-3:2
3	1 Njon 3:3-24
4	1 Njon 4:1-21
5	1 Njon 5:1-21
6	2 Njon 1:1-13
7	3 Njon 1:1-14
8	Njuda 1:1-25
9	Tpyuu 1:1-20
10	Tpyuu 2:1-17
11	Tpyuu 2:18-3:6
12	Tpyuu 3:7-22
13	Tpyuu 4:1-11
14	Tpyuu 5:1-14
15	Tpyuu 6:1-17
16	Tpyuu 7:1-17
17	Tpyuu 8:1-13
18	Tpyuu 9:1-21
19	Tpyuu 10:1-11
20	Tpyuu 11:1-19
21	Tpyuu 12:1-18
22	Tpyuu 13:1-18
23	Tpyuu 14:1-20
24	Tpyuu 15:1-8
25	Tpyuu 16:1-21
26	Tpyuu 17:1-18
27	Tpyuu 18:1-24
28	Tpyuu 19:1-21
29	Tpyuu 20:1-15
30	Tpyuu 21:1-27
31	Tpyuu 22:1-21